

Topa Yõg Tappet

Maxakalí New Testament

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

MĀTEO.....	4
MĀ'AK.....	37
NOK.....	58
YOĀM.....	94
'AT.....	122
HŌMĀN.....	152
1 KONĪN.....	167
2 KONĪN.....	180
GAT.....	189
'EPEX.....	195
PINIPĒN.....	200
KONOXĒN.....	204
1 TEXANŌN.....	207
2 TEXANŌN.....	210
1 TĪMŌN.....	212
2 TĪMŌN.....	216
TIT.....	219
PINĒM.....	221
'EMEŌ.....	222
TIĀK.....	233
1 PET.....	237
2 PET.....	242
1 YOĀM.....	245
2 YOĀM.....	249
3 YOĀM.....	250
YOT.....	251
APOKALIPSE.....	253

MĀTEO

Yeyox Kunnix yōg mōnāyxop

1 Yeyox Kunnix yōg mōnāyxop xohix xop te tik hitap Namix hā' mōkputox, ha mōnāyxop hittap 'Amanām hā' mōkputox.

² 'Amanām te 'Iyak mūg tak, ha 'Iyak te Yako mūg tak, ha Yonah mūg tak, xi' taknōy xop mūg tak. ³ Ha Yonah te Pet mūg tak, xix Yet mūg tak, ha' mūg tut 'āx-et'ax Tām. Ha Pet te 'Exnōg mūg tak, ha 'Anām mūg tak, ⁴ ha 'Āmīnānap mūg tak, ha Nāy mūg tak, ha Xanmōm mūg tak, ⁵ ha Moax mūg tak, ha' mūg tut 'āxet'ax Hap. Ha Moax te 'Omet mūg tak, ha' mūg tut 'āxet'ax Hot, ha 'Omet te Yexe mūg tak, ⁶ ha Namix mūg tak. Yā hōmā Namix te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix xat.

Ha Namix te 'Onit xetut mūg, ha Xanomām put, ⁷ ha Homo'ām mūg tak, ha 'Amit mūg tak, ha 'Axa mūg tak, ⁸ ha Yoxapah mūg tak, ha Yonām mūg tak, ha 'Oyit mūg tak, ⁹ ha Yotām mūg tak, ha 'Akax mūg tak, ha 'Eyekit mūg tak, ¹⁰ ha Mānāxex mūg tak, ha 'Āmōm mūg tak, ha Yoyit mūg tak, ¹¹ ha Yekōnīn mūg tak, xi' taknōy xop mūg tak, 'Ihā puknōg xop te 'Iyaet yōg tikmū'ūn mōgāhā', nūy hām puknōg ha' mōgā', tu hāpxexka Maminōn tu' mōgāhā', pu tu pi'.

¹² Tu Maminōn tu' pip, 'Ihā Yekōnīn te Xanatit mūg tak, ha Yonomameo mūg tak, ¹³ ha 'Amiot mūg tak, ha 'Enitkīy mūg tak, ha 'Ayoh mūg tak, ¹⁴ ha Xanok mūg tak, ha 'Akīy mūg tak, ha 'Eniot mūg tak, ¹⁵ ha Mātā mūg tak, ha Yako mūg tak, ¹⁶ ha Yoye mūg tak, ha Mānix mūtik yāytaha', ha' put Yeyox 'āxet'ax Kunnix.

¹⁷ Kaxīy 'Amanām mōkputox te homik-tok put, ha tehomik-tok put, ha tehomik-tok put, tu mōktu xohix te 14, tu mōktu Namix te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat, ha tehomik-tok put xohix te 14, tu mōktu 'Iyaet yōg tikmū'ūn te hāpxexka Maminōn tu' mōg, ha mōkputox nōy xohix te 14 kamah, ha mōktu Yeyox Kunnix mūg tut te' put.

Yeyox mūg tut te' put

¹⁸ Tu' put hā xīy: Tute yāytap-tup Yoye mūtik, pa nōm mūtik nōm 'ohnāg 'Ihā Topa Koxuk tek-tok putnāhā'.

¹⁹ Ha Mānix te yāy kutok xuk, ha Yoye te' yūmmūg, yā hāmyok mīy, tu' yīy 'ohnāg, tu hāmpē'paxex, hu: "Pūyā tikmū'ūn Mānix kummuk 'āktux hok!" Kaxīy. Tu' xaptop tu' nīm putup, ²⁰ tu hāmpē'paxex, 'Ihā pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, Yoye mō'yōn 'Ihā' nūn, tu' yōtkup tu hām'āktux, hu:

—Yoye, 'āmūn yā Namix hā 'āmōkputox, hu 'ākux-anōg hok, nūy Mānix mūy, nūy nū mūtik yāytax. Yā'

max Mānix, ha Topa Koxuk tek-tok putnāp-tup, ²¹ hak-tok pit put putup, ha xate' xuxet'ax mīy putup Yeyox, ha yāy yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit putup, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'.

²² Topa te hāpxopmā ka'ok, yā hōmā tik te Topa pupi hām'āktux tikmū'ūn pu', yīy: ²³ "Ūn hok yūm tek-tok xuk putup, hak-tok 'āxet'ax te: 'Ēmānēo." Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: "Topa te yūmūg mūtik tihi'." Kaxīy. Tu ta tu' kux. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Mānix te yāy kutok xuk nōmhā.

²⁴ Ha Yoye yāy koxak, tu' yīpkox pip, tu Mānix mūg, ²⁵ pa nōm mūtik nōm 'ohnāg, mōktuk-tok put, ha Yoye te' xuxet'ax mīy Yeyox.

Tik puknōg xop te hāmyūmmūg nūn

2 Yeyox mūg tut te' put kōmēn Menēg tu', yā hāpxexka Yonex yōg kōmēn, ha 'Enot te hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix xat, 'Ihā Mānix tek-tok put, ha tik puknōg xop te hāmyūmmūg nūn, māyōn xupep'ax ha' nūn, tu māyōnnāg xop yūmmūg, tu Yenoyanēn ha' nūn, tu' nūn tu nūktu mōxaha', ² nūy kaxxop pit xax, tu' yīkopit, hu:

—Pi'yā' xip tik te tikmū'ūn xat'ax kutok? Yā' tut te' put nōmhā, pu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat. Hāptox tukmūg tihi', tu kaxxop yōg māyōnnāg pēnāhā pepi pexkox tu', tu māyōn xupep'ax ha māyōnnāg pēnāhā', tuk nūn tu nūktu nūk-tettex kaxxop pu'. Kaxīy.

³ Ha 'Enot te' xupak, tu' xutīgāhā', xix Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix xutīgāhā', ⁴ yīy 'Enot te 'āmānex xexka xop xānāhā', xix hāmyūmmūg xop xānāhā', pu yāy tu nūnnāy, tu ta' nūn tu nūktu mōxaha', ha 'Enot te:

—Tep mūn 'āktux Topa yōg tappet te'? Pi'yā' xip putup 'ūtut 'Ihāk-tok put, Topa te nōm yāykutnāhā'? Kaxīy.

⁵ Ha:

—Kōmēn Menēg kopa' put putup, hāpxexka Yonex tu'. Yā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu kaxxop nā'ax 'āktux, hu:

⁶ "Menēg mūn kōmēn kutōgnāg, pa Topa te' xexkānāp-tup,

'ūyāykutnā'ax yōg kōmēn hah,

yīy Topa te kōmēn xexkānāp-tup,

ha yāykutnā'ax te yōgnū tikmū'ūn xat max putup, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat putup." Kaxīy.

⁷ Ha ta 'Enot te tik xop xānāhā', nōm tik te hāmyūmmūg xop te hāptox tu' nūn, ha' xānāhā', pu nū', ha' xaptop tu' nūn, pu tikmū'ūn 'ūpēnā hok, ha 'Enot te' yīkopit, hu:

—Hām 'ūm 'īhā 'āxop te nō māyōnnāg pēnāhā?
Kaxīy.

Ha' xuktux, ⁸yīy 'Enot te mō'pok Menēg hah, tu:
—Mōy kaxxop pit xax, nūy xipi', nūy nūy 'ā' xuktux,
'ūyīy kama nūk xup kaxxop keppah. Kaxīy.

⁹Tu hām'āktux kux, ha ta tik xop mōg, tu ta' mōg pu-
tat hā, tu mōktu Menēg tu' mōxaha', tu māyōnnāg
pēnāhā 'ūxeheh. Hōmā māyōnnāg te māyōn xupep'ax
tu' xip hām'nōgnōy tu', yā hōnhā pepi' xip, tu tik keppa'
mōg, nūy tik xop mōgā', tu mōktu mīptut tu' xupep, ha
kaxxop pit xip, yīy māyōnnāg hup, tu' xup pepi' tu
pekkox yokama' xup, ¹⁰ha tik xop kuxa hittup xexkah,
māyōnnāg pēnāhā tu' kuxa hittup, ¹¹tu mīptut hā'
mōxakux, tu kaxxop pēnāhā', 'ūtut Mānix mūtik tihī',
yīy nūktettex kaxxop keppah, tu' kuxa te' yēy. Hak-nāy
tu hāpxop max popmāhā', ha takat xexkah, yā pipkup
yānām 'āta popmāhā', xix hāpxop puk haxnāg tu' hōm
xix mīxux hep 'ūhaxnāg mīha tu' hōm.

¹²Tu mō'yōn 'īhā Topa te' yōtkup hā hāmyūm-
mūgāhā', puyīy 'Enot ha putpu' mōg hok, yīy ta' mōg,
putat nōy hā' mōg, tu mōktu yāy yōg hām tu' mōxaha'.

Hāpxexka 'Eyit tu nū'paha'

¹³Ha pekkox yōg nū'kutnā'ax te Yoye ha' mōg, 'īhā
mō'yōn, tu' yōtkup hā hām'āktux, hu:

—Āpu 'āyok, nūy 'āknīhā xihip. 'Āk-tok put, xi' tut
mōgā', nūy hāpxexka 'Eyit tu mōy 'āmōxān, nūy nō te
nox pi', ha mōktu 'āte xa hām'āktux. Yā 'Enot te kaxxop
xak, 'ūp-tex putup tu'. Kaxīy.

¹⁴Yīy Yoye yok, tu kaxxop put, xi' tut mōgāhā', tu
hāpxexka 'Eyit 'ūnūpa tu' mōg 'īhā 'āmniy, ¹⁵tu' ti ka'ok,
ha mōktu 'Enot tu' xok. Hōmā tik hittap te Topa pupi
hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu Yeyox 'āktux, hu:
"Ātek kutok xānāhā', 'īhā hāpxexka 'Eyit ta tu' xip."
Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox nox xip
hāpxexka 'Eyit kopa nōmhā'.

'Enot te xonat xop xat pu kaxxop kix

¹⁶Ha ta 'Enot te' hip, tu tik puknōg te hāmyūmmūg
xop hip, pa 'ap nūn'ah, tu yā mō'āmā'. Yīy 'Enot gāy
xexkah, tu' xat, pu kōmēn yōg kaxxop pit xohix xexka
kix, nūy kaxxop yōg hāmyāxatamuk 2 xohix kix Menēg
kopah, xix kōmēn kūnāpa' pip kaxxop pit kix. Yā hōmā,
hāmyāxatamuk 2 'īhā tik puknōg te hāmyūmmūg xop
te māyōnnāg pēnāhā', hu' nūn, nūy kaxxop xax, yīy
'Enot te' xat, pu kaxxop pit kutōgnāg xohix kix, nūy
kaxxop puxet putex. ¹⁷Hōmā, hāmyāxatamuk xohix
xexka 'īhā, tik hittap Yenemīn te Topa pupi hām'āktux,
nūy tappet tu kax'āmi', yīy:

¹⁸"Kōmēn Hāmā yōg tikmū'ūn potaha',
yā Haket potaha', 'ūk-tok xak tu',
tu' kuxa teknōg, 'ūk-tok xakix hah." Kaxīy.

Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā' xat'ax gāy te kax-
op kix nōmhā'.

Yāy yōg hām tu' putpu' nūn

¹⁹Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'Enot xok, ha pekkox yōg
nū'kutnā'ax te 'Eyit ha' mōg, tu Yoye ha' mōg, tu
hām'āktux 'īhā Yoye mō'yōn, 'ūyōtkup hā hām'āktux,
²⁰hu:

—Āpu, 'āyok, kaxxop put, xi' tut mōgā', nūy 'Iyaet
yōg hām ha putpu mōg. Yā tik kummuk xok, nōm te
kaxxop xak, nūy putex. Yīy mōg. Kaxīy.

²¹Ha Yoye yok, tu kaxxop put, xi' tut mōgāhā', ha ta'
mōg 'Iyaet ha', tu' mōg tu mōktu' mōxaha', ²²ha tik-
mū'ūn te hāmyūmmūgāhā', tu 'Enot kutok 'Akenap 'āk-
tux, ha Yonex yōg tikmū'ūn xat, yāy tak yānān tu' xat,
yīy Yoye kuxānōg, pa Topa te hāmyūmmūgāhā', 'īhā
mō'yōn, 'ūyōtkup hā hāmyūmmūgāhā', yīy Yoye mōg
hāpxexka Ganinet tu', xix kaxxop mōg, xi' tut mōg,
²³nūy tu ti ka'ok kōmēn Nāyane kopah. Yā hōmā tik
hittap te Topa pupi hām'āktux, tu Yeyox 'āktux, hu:
"Tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy putup, tu Nāyane yōg tik
'āxet'ax putup." 'Ūkux. Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux
hittap hā Yeyox xip ka'ok kōmēn Nāyane tu' nōmhā'.

Yoām te Topa pupi hām'āktux

3 Hāpxip 'īhā Yoām tep-tox pix, tu hāpxexka Yonex
yōg hām panip xexka ha' mōg, nūy Topa pupi
hām'āktux, ²tu:

—Mā', yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Yā hōn-
hā Topa te 'āxat nūnte' Kaxīy.

³Yā hōmā tik hittap 'Iyait te Yoām 'āktux, 'īhā Topa
pupi hām'āktux, yīy:

"Tik xip hām panip xexka tu', tu' yīy ka'ok, tu:

'Āpu, Topa yōg putat max mīy,
nūy Topa pu putat kohe tu' yoa'."

'Ūkux. Kaxīy.

⁴Yoām te kāmēn xeh hā topixxax mīy, nūy tu xokxop
xax hāg-nāy hīy, tu kunit māhā', xix puk hep xup. ⁵Ha
ta kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix nūn, xix
hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn, xix tikmū'ūn te kōnāg
xexka Yohnām yīka' pip, tu' nūn, ⁶ha Yoām te tikmū'ūn
xohip-tox pix, 'īhā tikmū'ūn te yāy yōg hāpkummuk
mīy'ax 'āktux, tu yāyhāhup tu hām'āktux, nūy nōm
kuxyā'.

⁷Ha Paniye xop nūn kamah, xix Xanoxeo xop nūn,
puyīy Yoām kamap-tox pix. Pa Yoām te:

—Āxop kummuk xop te kāyāk-tok putuk! Piyā 'āxat,
xayīy 'ōg hāpkummuk mīy'ax tu kux, puyīy Topa 'āha
gāy hok, nūy 'ākummugā hok? ⁸Āpu hāpxopmā max,
pu tikmū'ūn xohix xate yāyhāhup yūmmūg. ⁹Hām'āk-
tux hok, hu: "Yā mōnāy xop 'Amanām yā yūmū'ā hā
mōnāy xop xe'e', 'a Topa te 'ūgkummugāp-tup'ah,"
Kaxīy. 'Ūxuktux hok! Yā Topa mūn ka'ok, tu mīkax xap
hā 'Amanām mōkputox mīy'ax. ¹⁰Tikmū'ūn te mīm kup
kummuk xak, kupuk hā' xak, tu kuxap hā mō'hap, pu
tu nōg, ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kummuk kix putup,
tu' nōa'. ¹¹Āte 'āp-tox pix, tu kōnāg hā 'āp-tox pix, xa
yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy hok 'ūxeheh, pa tik
puxet tek pe' nūn putup, tu' ka'ok, ha tak pu'uk. 'Ap

max'ah 'āte nō pataxax tat, yāk mūn kutōgnāg. Hamūn te Topa Koxuk xa mō'kutnāp-tup puyīy 'ākuxa ka'ogā', nūy 'ākuxa kummuk tupmā'. ¹² Yā pēnēn paha', nūy xuxnāg xetox xap mōy mīxux kopah, nūy xap xix mīp-tut kopah, 'īhā mīxux naknāg mō'hap kuxap tu', ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xex max, pa' yīpkox 'ohnāg xop xūygāp-tup, kuxap hā' puk putuk nō xūygāp-tup, ha' xūy xuxix tapax 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.

Yoām te Yeyox putox pix

¹³ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox mōg, tu ta hāpxexka Ganinet tu' xip, tu kōnāg xexka Yohnām ha' mōg, pu Yoām putox pix, ¹⁴ pa Yoām te:

—'Āmhok! Kaxīy hok! Pak mūn putox pix 'ūyānān tu!' 'Āxexka, hak mūn kutōgnāg. Teptu xatek xat, 'ūg 'āp-tox pix? Kaxīy.

¹⁵ Ha Yeyox te:

—Topa te 'āp-tup, xak putox pix. Yā puxi'. Kaxīy.

Ha: —Ya hamūn. Kaxīy. Tup-tox pix.

¹⁶ Ha' pix kux, 'īhā Yeyox te kōnāg kox tu' xupep, ha pexkox xōn, ha Yeyox te Topa Koxuk pēnāhā', ha ta tu' yīxohoh kuxxuxtut putuk, tu mōktu Yeyox putox ton-nok, tu yīmū' xip, ¹⁷ ha ta Topa yīy, tu hām'āktux pexkox tu', hu:

—Nūhū 'ūgkutok pit. 'Āte nōm mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hittupmāhā'! Kaxīy.

Hāmgāyāgnāg te Yeyox xapit puyīy hāpkummuk mīy

4 Ha Topa Koxuk te Yeyox mōgāhā hām panip tu', ha Hāmāyāgnāg te Yeyox xapit, puyīy hāpkummuk mīy. ² Yā 'āmnīy xohix te 40 hā 'ap xit'ah Yeyox, ha putup tep-tex, ³ yīy Hāmgāyāgnāg te' yīka xupep, tu:

—Pax xa yā Topak-tok, 'āpu' xat, pu nūhū mīkaxxap yāyhā pām xe'e', xayī' mā'. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te tikmū'ūn xat, pu pām puxet hā tu hi ka'ok hok, pāyā' xat, pu Topa yōg hām'āktux hā tikmū'ūn kuxa hi ka'ok. Kaxīy.

⁵ Ha Hāmgāyāgnāg te kōmēn Yenoyanēn ha' mōgāhā', yā Topa yōg kōmēn, ha Topa pet xexka tu' mōgāhā', pu' pet tox xanep yīmū 'āti', ⁶ ha:

—Pax xa Topak-tok, xa nūy nūhāy hām tu'. Yā Topa yōg tappet te:

“Topa te pexkox yōg xop nū'pok putup, nūy 'āpēnā max,

tu 'ātat putup, 'ūyīm hā 'ātat putup,

ka mīkaxxap 'āpata xūy.”

'Ūkux. Kaxīy.

⁷ Ha:

—Pa Topa yōg tappet te hām'āktux kamah, hu:

“'Ōgnū Topa hā hāpkutex'ex hā gāyā hok.” Kaxīy.

⁸ Ha Hāmgāyāgnāg te' mōgāhā yīktix tox xanep yīmū', tu hām xexka max xohix tu' mūg, tu hāpxop-mā'ax max xohix tu' mūg, ⁹ tu:

—Pēnā! 'Ūgmūn pu nū'āxup, kopxix xa' hōm hāpxop xohix. Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—'Ākmūn'ah. Mōg, nūy 'āpēp. Yā Topa yōg tappet te: “Topap-xehnāg pu nū'āxup, nūy 'ākuxa' yēy.” Kaxīy.

¹¹ Yīy Hāmgāyāgnāg te' nīm, ha pexkox yōg nū'pok xop nūn, nūy Yeyox pēnā max.

Yeyox te hāpxopmā kōnāmāhā'

¹² Ha ta' nūn xonat xop, tu Yoām mūg, tu kanet hā mō'tat, ha Yeyox te' yūmmūg, tu hāpxexka Ganinet tu' mōg, ¹³ tu kōmēn Nāyane nīm, nūy kōmēn Kapānān tu' xip, ha kōnāg xexka Ganinet te' yīka' xup, yā' xip hāpxexka Yemonōm xix Nāptanix tu'. ¹⁴ Hōmā, hāmāyāxata-muk xohix 'īhā Topa te hām'āktux, ha tik hittap 'Iyait te nōm pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', nūy tik-mū'ūn xohix pu hāmāyūmmūgā', nūy Yeyox xip'ax 'āktux. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox te kōmēn Kapānān tu' nox xip, yīy:

¹⁵ “Yemonōn yōg hahām, xix Nāptanix yōg hahām, yā kōnāg xexka kux tu' pip, tu kōnāg xexka Yohnām xatapa' pip,

nō'ōm puknōg yōg Ganinet.

¹⁶ Yā' puknōg xop te hāpkoxtap kopa' pip, tu hāmāyūmmūg 'ohnāg,

tu kuyānām xexka pēnāp-tup, puyīy hāptupmā',

puyī' puknōg xop hāmāyūmmūg,

ha kuyānām te hāpkoxtap tu māp-tup,

nūy nōm puknōg xop kuxa hittupmā'.” 'Ūkux. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te hām'āpak max'ax 'āktux hāmāxap, hu:

—'Āpu, yāyhāhup, tu 'ōg hāpxopmā'ax kummuk kux! Yā hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Āpu 'īpkox pi'!

Kaxīy.

Yeyox te tik te 4 xānāhā'

¹⁸ 'Āmnīy 'ūm 'īhā Yeyox te hāpkumep, tu kōnāg xexka Ganinet yōg hāpkux tu' hāpkumep, 'īhā tik taknōy 2 pēnāhā', ha mām xuk, tu' xuxet'ax Xīmām, yā' xuxet'ax nōy te: Pet, xi' taknōy 'āxet'ax 'Ānene', tu mō tut panip yōn, tu mām xuk pax, ¹⁹ ha Yeyox te:

—'Āpu, 'ūkpe mōg 'ūg 'āyūmmūgā', xayīy tikmū'ūn tuk ha nūnnā'. Kaxīy.

²⁰ Yīy tut panip nīm, nūy Yeyox mūtik hāpkumep.

²¹ Ha' mōg 'īhā tik taknōy 2 nōy pēnāhā', ha' xuxet'ax Tiak, xi' taknōy 'āxet'ax Yoām, yā Yemeneo kutok, tu yāy tak yōg mīpkox kopa' mām, nūy tut panip mīy. Ha Yeyox te' xapit, puyīy nū mūtik hāpkumep, ²² ha hāpxip 'ohnāg 'īhā' mōg, tu yāy tak nīm, xix mīpkox nīm, nōm te kōnāg yīmū' mōg, ha Yeyox pe' mōg.

Yeyox te hāmāyūmmūgāhā xix hittupmāhā'

²³ Ha Yeyox te hāpkumep punethok, tu ta Ganinet yōg hāpxexka xohix hā hāpkumep, tu Topa pet xohix kopa hāmāyūmmūgāhā', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix Topa te tikmū'ūn xat'ax 'āktux, tu tikmū'ūn pakut xop hittupmāhā', ²⁴ ha hāpxexka Xit yōg tik-mū'ūn xohix te' xupak, hu' pakut xop tat Yeyox hah, yā hāmpakut xohix te tikmū'ūn pakutnāhā', xix yāmīy kummuk te' pakutnāhā', ha nōm tikmū'ūn te yāy pu xu'ux xop tat, xix hāpkumep hok xop tat, ha Yeyox te'

xohix hittupmāhā'. ²⁵ Ha tikmū'ūn xohix punethok te' pe' mōg, yā Ganinet yōg tikmū'ūn, xix kōmēn te 10 yōg tikmū'ūn, xix Yenoyanēn yōg tikmū'ūn, xix Yonex yōg, xix Yohnām xatapa' pip xop. Yā' xohix te Yeyox pe' mōg.

Yeyox te hām'āktux yīktix yīmū'

5 Jesus te tikmū'ūn xohix pēnāhā', tu yīktix tu' mōg, tu mōktu pepi' xip, tu' yūm. Ha yāy yōg tik xop te' yīka' mām, ² ha hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

³ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn kuxa kopa' hok xop.

Yā Topa te nōm tikmū'ūn xat xe'e', hu' kuxa hittupmāhā'.

⁴ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn pota punethok xop.

Yā Topa te' kuxa hittupmāp-tup.

⁵ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn te yāy kutōgnāg pe'paxex.

Yā Topa te nōm pu hām'āktux xex, tu' xaxok 'ohnāg, yīy pexkox yōg hāpxop pop putup.

⁶ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn yīpkox pip xop, nōm te' xak, nūy Topa pu' yīpkox pi', tu hāmyok mīy putup xūy.

Yā Topa te' kuxa māmāhā'.

⁷ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn te' nōy kuxa ka'.

Yā Topa te nōm tikmū'ūn kuxa ka'.

⁸ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn kuxa tup xop.

Yā nōm te Topa pēnāp-tup.

⁹ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn te yāy kix kuxyāhā'.

Yā 'ōm te Topa hāk-tok xe'e'.

¹⁰ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn xūy, nōm tikmū'ūn xūy nūy hāpxopmā max.

Yā Topa te' xexkānāp-tup 'īhā' hep xop xohix xat.

¹¹ —'Ākuxa hittup'ax 'īhā' gāyxop te 'āxūygāhā', xix 'āmānōg, xix 'ākte'ex kummuk, xix 'ākupep, 'ūkpe 'āmōg hah. ¹² 'Ākuxa hittup'ax, yā Topa te xa popmāp-tup pexkox yōg hāpxop xohix. Yā hōmā tik gāy xop te Topa yōg tik hittap xop xūygāhā', tu' pupi hām'āktux xop xūygāhā kamah, 'āmūn putuk.

Yeyox te 'āmōt xuxpex 'āktux xix kuyānām

¹³ —'Āmōt xuxpex te' xit'ax xuxpexgāhā', ha xogyīn kutnat, puyīy tuk-tox hok. Ha kaxīy 'āxop te Topa hā' puknōg xop pu hāmmaxnāhā'. Pax pu 'āmōt ku'uk kummuk hāk-tox, puxix tikmū'ūn xep-tup nōg, nūy hāptopa putyōn, ha' xohix te' tonnok.

¹⁴ —Kuyānām te hāptupmāhā', ha kaxīy 'āxop te tikmū'ūn pu Topa pupi hām'āktux, tu' kuxa hittupmāhā'. Tikmū'ūn xohix te kōmēn pēnāhā', yā kōmēn te yīktix yīmū' pip. ¹⁵ Piyā kuyānām tat'ax paha', nūy nō manax kopa' yūm, tu mō'nīy? 'Ap yūm'ah, pāyā mīmpe yīmū' yūm, puyīy mīptut xohix tupmā', puyīy tikmū'ūn nō hāmpēnā max. ¹⁶ Ha kaxīy 'āxop te tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux 'āktux, pu tu hittup, ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā max, pu tikmū'ūn pēnā', nūy 'Ātak Topa pu hām'āktux, hu: "Yā 'āmax xe'ēgnāg"! Kaxīy.

Tu Topa yōg xat'ax 'āktux

¹⁷ —'Ūpe'āpaxeh hok, hu: "Yeyox nūn, nūy Mōyyex yōg xat'ax nōa'." Kaxīy. 'Āmhok. 'Aknūn'ah 'ūg tik hittap xop yōg hām'āktux nōa', nōm hittap xop te Topa pupi hām'āktux, 'ap nōāp-tup'ah, pak nūn nūy hām'āktux yūmmūgā max. ¹⁸ 'Ūxaxok hok. Yā' xat'ax xip ka'ok, tu' nōg 'ohnāg. Yā Topa yōg tikmū'ūn te' xuktux putup mō'kuma' mōg. Yā kax'āmi'ax kutōgnāg xut 'ohnāg, 'īhā pexkox xip, 'īhā' xip hahām. 'Ūnōg 'ohnāg. ¹⁹ Yīy tikmū'ūn yīpkox pip 'ohnāg Topa yōg xat'ax pu', xi' nōy yūmmūgā'ax, pu' yīpkox hok, puxix 'ōm kutōgnāg. Yā Topa te nōm kutōgnāg 'āktux putup 'īhā yāy yōg tikmū'ūn xat. 'A xexkānāp-tup'ah. Pa tikmū'ūn yīpkox pip, tu' nōy yūmmūgā'ax, pu yīpkox pi', puxix Topa xexka 'āktux putup, 'īhā yāy yōg tikmū'ūn xat. ²⁰ Yīy hāpxopmā max Topa pu', tu 'āyīpkox pip pax Topa pu', puyīy Topa 'āxop pu pexkox xōn, 'īhā yāy yōg tikmū'ūn xat, nūy: Mōnāy! Kaxīy. Pa hāmyūmmūg xop yīpkox 'ohnāg xop, xix Paniye xop te' mōxakux 'ohnāg.

Tu tep-tup nōg 'āktux

²¹ —Tik hittap te mōnāyxop pu hām'āktux, tu' xat, hu: "Ūp-tex hok. Tikmū'ūn te' nōy putex, puxi' mōgā tik pa te hāmyūmmūg keppah, puyī' yōg hāpkummuk mīy'ax kopit." Kaxīy. ²² Pa 'āte 'āxat, hu: Tikmū'ūn te' nōy hā' gāy, puxix tik pa te hāmyūmmūg kopit. Ha tikmū'ūn te' nōy pu hām'āktux, hu: "Ākummuk," kaxīy, puxix tik xexka xop hāpkummuk mīy'ax kopit. Ha tikmū'ūn te' nōy putup nōg, hu nōm pu hupmāhā', hu: "Āp-tox kummuk!" kaxīy, puxix nōm mōgā Hāmgāyāgnāg Pet hah. ²³ 'Āmōg Topa pet hah, nūy Topa pu hāpxop mō'hap, nūy tu' haxyā', tu hāmpe'paxex, hu: "Hamūn, 'ūgnōy gāy, tute 'ā tu' gāy," kaxīy. ²⁴ 'Āpu, 'ōg hāpxop mō'hap'ax nīm, nūy mōg mō'ka'ok 'ānōy hah, pu 'ānōy mūtik yāyhā 'āxape 'ūxeheh, hak-nāy tu 'ōg hāpxop mō'hap Topa pu'.

²⁵ —Tikmū'ūn te xa tu' gāy, xix 'ākupep, tu 'āmōgā'ax tik pa te hāmyūmmūg hah, 'āpu nū mūtik yāyhā 'āxape, ka 'āmōgā tik pa te hāmyūmmūg hah, ha' xat pu 'āmūy, nūy kanet kopa mō'ātat. ²⁶ Pax xa kanet kopa 'āxip, hu ta 'āxupa hok, tu mōktu tayūmak xexka hā pago, xayīy 'āpep.

'Ūnōy hā' xupxet 'āktux

²⁷ —'Āxop te Topa yōg xat'ax yūmmūg, ha: "Ānōy hā xupxet hok!" Kaxīy. ²⁸ Pa 'āte 'āxat, hu: 'Ūn 'āpa hā pēnā hok, nūy 'ūn putup hok. Tikmū'ūn te 'ūn pēnāhā' puxi' kuxa kopa' xonnix. ²⁹ Pax xa 'āpa xe'e xa hāpxopmā kummugā', 'āpu 'āpa xut, nūy putyōn. Yā' max 'āpaxet, ha ta' kummuk, xa Hāmgāyāgnāg Pet ha 'āmōg. ³⁰ Pax xa 'āyīm xe'e xa hāpxopmā kummugā', 'āpu 'āyīm xax mīkax hā, nūy putyōn. Yā' max 'āyīm puxet, ha ta' kummuk xa Hāmgāyāgnāg Pet ha 'āmōg.

Tik te yāy xetut nīm 'āktux

³¹ —Tikmū'ūn te 'āxat kamah, hu: "Tik te' xetut nīm putup, puxix tappet mīy, pu tu' nīm." Kaxīy. ³² Pa 'āte 'āxat xe'e': 'Āxetut nīm hok. Pēyā' xetut te tik nōy mūtik xonnix, 'ūtux hok pu nīm, pāyā' xetut te tik nōy mūtik xonnix hok, 'ūtux hok pu nīm hok, ka tik nōy mūy, nūy nū mūtik tu' xonnix. Yā tik te' nōy xetut mūg, tu nōm hā' xupxet, yā hāpkummuk mīy.

Tute hām'āktux xex'ax 'āktux

³³ —Mōnāyxop hittap te Topa yōg hām'āktux 'āpak, hu 'āxat, hu: "Xate Topa pu hām'āktux xex, 'āpu' xaxok hok, nūy mīy." Kaxīy. ³⁴ Pa 'āte: Topa 'āxet'ax 'āktux hok 'īhā hām'āktux xex, xix pexkox 'āktux hok. Pexkox yā Topa xip'ax xe'ēgnāg hah, ³⁵ xix hām xexka 'āktux hok, 'īhā hām'āktux xex. Yā hām xexka xohix Topa yōg, yā' yōg hāptonnok'ax. Ha Yenoyanēn 'āktux hok. Yā Topa te' xat xe'ēgnāg, yā' yōg kōmēn xe'e', ³⁶ xix 'āxe 'āktux hok, 'īhā hām'āktux xex. Pi'yā' yāy xe yāyhā yām-nok, xip-nīy? 'Ap yāyhā yā yūmmūg'ah, yīy 'āxe 'āktux hok, 'īhā hām'āktux xex. ³⁷ Hu hām'āktux kutōgnāg, hu: "Āmhok," kaxīy, xix: "Hamūn," kaxīy. Puxi'. Yā Hāmgāyāgnāg mūn te tikmū'ūn yūmmūgāhā, pu hām'āktux tox. Hām'āktux tox hok!

'Ūnōy pu hāpkummuk hā' yānān 'āktux

³⁸ —Tikmū'ūn te: "Yā' max tikmū'ūn kummuk pu hāpkummugā 'ūyānān tu', nūy tu pago." Kaxīy. ³⁹ Pa 'āte: Tikmū'ūn kummuk pu hāpkummugā hok, nūy tu pago hok, pa tik te 'āpayīn kix, 'āpu' tux hok pu 'āpayīn nāg nōy kix kamah. ⁴⁰ Tikmū'ūn te 'ōg topixxax xut, 'āpu' 'ōg kayak tu' hōm kamah, ha tu paxmōg. ⁴¹ Xonat puknōg te 'āxat, xayīy 'ūyōg hāpxop putux tat, 'āpu' tat. Ha 'āx-at pu kinōm puxet hā' tat, 'āpu kinōm 2 hā' tat. ⁴² Tikmū'ūn te hāpxop 'ūm xak, nūy ta putpu xa' hōm, 'āpu tu' hōm. Tikmū'ūn te' hok xak hāpxop 'ūm, 'āpu tu' hok hōm.

'Āhā' puknōg xop putup pax

⁴³ —Tikmū'ūn te: "'Āxapep-tup pax, pa' puknōg xi' gāy xop putup hok." Kaxīy. ⁴⁴ Pa 'āte': Gāy xop putup pax, xi' puknōg xop, xix Topa tu' xax, pu nōm hā hām-maxnā', ⁴⁵ xa 'āxop yāyhā Topa hā 'āk-tok xop xe'e'. Yā Topa te māyōn xat, pu' hep xop xohix pu hām pukgā', yā hāpxopmā kummuk xop pu' mīy, xix hāpxopmā max xop pu' mīy kamah. Tute tex nū'kutnāhā' hep xop xohix pu. Yā tikmū'ūn te hāmyok mīy xop pu nū'kutnāhā', xix tikmū'ūn te hāpkohe' mīy xop pu tex nū'kutnāhā kamah. ⁴⁶ 'Āxop te 'āxapep-tup xix tikmū'ūn gāy xop putup nōg, puxix Topa xa pexkox yōg hāpxop 'ūm hōm hok. Yā tik kummuk xop te gohet pupi tayūmak pop, tute yāy xape xop mūn putup pax, xi' puknōg xop putup nōg. ⁴⁷ 'Āxop te 'āxape xop mūtik hām'āktux puxehnāg, ha ta' puknōg xop te yāy xape mūtik hām'āktux kamah, nōm xop te Topa hā' puknōg xop.

⁴⁸ —'Āpu hāpxopmā max xe'ēgnāg, nūy 'Ātak Topa putuk, ha pexkox kopa' xip, tu hāpxopmā max xe'ēgnāg mō'kuma' mōg.

'Ānōy pu hāmmaxnāhā'

6 —'Ōg pa 'āti'! Hāpxopmā max hok, nūy mō'āmā hok, puyīy tikmū'ūn pēnā'. 'Āmhok. Pa Topa pu hāpxopmā max xe'e, puyīy Topa pēnā'. Pāyā xate' mīy puyīy tikmū'ūn pēnā', puxix Topa yūmūg Tak xa pexkox yōg hāpxop 'ūm hōm putup hok.

² —Xate tikmū'ūn hok xop pu hāpxop hok hōm, 'āpu 'īy hok. Yā mō'āmā'ax xop pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu yāy yōg hāpxopmā max'ax 'āktux, tu Topa pet kopa hām'āktux, xix kōmēn kopa hām'āktux, pu tikmū'ūn hāpxopmā'ax yūmmūg, tu: "Yā tik max, 'ōhōm!" Kaxīy. Yā Topa tep-tup nōg, tu: "Puxi'." Kaxīy. Tu pexkox yōg hāpxop 'ap hōm putup'ah, mō'āmā pax xop pu' hōm putup'ah. ³ Xate tikmū'ūn hok hā nō teheh, 'āpu hām'āktux hok, pu tikmū'ūn 'ūm yūmmūg hok, pu 'āxape xe'e yūmmūg hok. ⁴ Tikmū'ūn 'ūm pu' xuktux hok, puxix Topa xa pexkox yōg hāpxop hōm. Yā Topa te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā'.

Tute Topa pu hām'āktux 'āktux

⁵ —Tikmū'ūn te mō'āmā, yā' pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu Topa pu hām'āktux hitop, tu kōmēn yōg putat hā' xuktux, xix Topa pet kopa' xuktux, pu tikmū'ūn pēnā', nūy tu: "'Ūmax nō'ōm! Yā Topa pu hām'āktux pax!" Kaxīy. Pāyā yā' koit. ⁶ Pa 'āpet ha mōg, nūy mōhāmyīnnīn, nūy 'āp-xehnāg hā 'ōg 'Ātak Topa pu hām'āktux, 'īhā xate nōm pēnā 'ohnāg, ha' xupak, tu xa' hōm pexkox yōg hāpxop. Yā Topa 'ōg 'Ātak te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā'.

⁷ —Topa pu 'āp-xehnāg hā hām'āktux, tu hām'āktux 'āhīynāg hok, 'ūpuknōg xop putuk. Nōm te Topa pu hām'āktux tox, tu hām'āktux 'āhīynāg, puyīy Topa' xupax. ⁸ Kaxīy mīy hok! Topa yā 'ōg 'Ātak, tu hāmyūmmūg xe'ēgnāg, tu xatep-tup yūmmūg tap. ⁹ Yīy Topa pu hām'āktux kaxīy, hu:

"Yūmūg 'Ātak, nōm te pexkox tu' xip, pūyā' xohix kuxa' yēy 'ākeppah, tu 'āmax xe'ēgnāg 'āktux.

¹⁰ Pūyā tikmū'ūn xohix 'ōg xat'ax pu' yīpkox pi' nūhū hāhām tu'.

Yā pexkox yōg xop xohix yīpkox pip nōmhā.

¹¹ 'Āmnīy xohix 'īhāk mū'ā hāpxop 'ūm nū'kutnā', 'ūyī' mā',

¹² hak mū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux.

Tikmū'ūn tek mūg kummugāhā', hak mū'āte nōm mīy'ax xaxogāhā kamah, ha' kux.

¹³ 'Ūtux hok puk mūg kopit hok, 'ūgmū'ā hāpxopmā kummuk hok, pak mūg ka'ōgā', 'ūyīy hāpxopmā max. Yā 'āxexka xe'ēgnāg, hu tikmū'ūn xohix xat, xix hāpxop xohix xat, ha' xat kuxyā 'ohnāg, 'āka'ok xe'ēgnāg hah, xix 'āmax xe'ēgnāg kamah. Hamūn."

¹⁴ —'Ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', puxix 'Ātak Topa 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', ¹⁵ pa 'ānōy

yōg mīy'ax xaxogā hok, puxix Topa 'ōg mīy'ax xaxogā 'ohnāg.

'Āxit hok nūy Topa pu hām'āktux

¹⁶ —'Āxit hok nūy Topa pu hām'āktux, hu ta 'āpa hittup. Tikmū'ūn te mō'āmā, yā' pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu' xit hok 'īhā pa kummuk, puyīy tikmū'ūn pa kummuk pēnā, tu' xit hok yūmmūg, pa Topa te nōm xop pu pekkox yōg hāpxop hōm 'ohnāg. ¹⁷ 'Āxit hok, nūy Topa pu hām'āktux, 'āpu 'āpayīn pix, xix 'āxe yoa', ¹⁸ puyīy tikmū'ūn 'āxit hok yūmmūg hok. Yā 'Ātak Topa puxehnāg te' yūmmūg, ha tikmū'ūn te Topa pēnā hok, ha hāpxopmā'ax xohix pēnāhā, tu xa pekkox yōg hāpxop hōm putup.

Pekkox yōg hāpxop 'āktux

¹⁹ —Hāpxop xohix pop hok, xix tayūmak xexka pop hok, nūy yāy tu nū'xok, tu mōktu 'ōg tayūmak xohix nūnte hām xexka tu'. Yā' kut te' māhā, hak-nox, ha' nōg, ha tik kummuk te' nōy yōg hāpxop hā' xupxet, xix 'ōg tayūmak hā' xupxet'ax, yīy pop hok, ²⁰ pa pekkox yōg hāpxop pop, tik 'ūm te nōm hāpxop hā' xupxet hok, xix-nox 'ohnāg. ²¹ Tikmū'ūn kuxa te yāy yōg hāpxop xak, yīy pekkox yōg hāpxop xax, puyīy 'ākuxa hitupmā'.

Kuyānām 'āktux

²² —Kuyānām te tikmū'ūn pa putuk, tu hāptupmāhā, ha tikmū'ūn te hāmpēnā max. 'Ūpa max, puxix nōmhā hāmpēnā max kamah. ²³ 'Ūpa kummuk, puxix hāmpēnā kummuk. Pax xa 'āpa hok, puxix hāmpēnā 'ohnāg. Yā 'āmniy koxtap pax!

Tute 'ūptexop xexka 'āktux

²⁴ —Tikmū'ūn te' xuxyā 2 pu hām hok. Yā' xuxyāp-xet putup nōg, tu ta' nōy putup pax. Kaxīy tikmū'ūn te Topa pu hām hok 'īhā tayūmak xak pax.

²⁵ —Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: Xutigā hok, nūy tu: "'Ātep-tep mā'ax?" Kaxīy. Xix: "'Ātep-tep mūn xo'op'ax?" Kaxīy. Xix: "Pi'a 'āte mō'tat'ax?" Kaxīy. Yūmmūg. Tikmū'ūn yīn max hāmāxap, hak-nāy tu hāpxop xit'ax xix topixxax. ²⁶ Putuxnāg pēnā, ha' topaha'. 'Ap hāpxop xap xok'ah, xix hāpxop ta nūnnā 'ohnāg, tu' pet kopa' xex 'ohnāg, pa 'Ātak Topa te pekkox tu' xip, tu pēnānā' xip, puyīy putuxnāg xit. Pi'yā Topa tep-tup? Yā Topa te tikmū'ūn putup xexkah, tu putuxnāg xop putup kutōgnāg. ²⁷ Pax pu tikmū'ūn 'ūm yāykuxop xexkah, puxi' xutigā'ax hā' hi tox 'ohnāg.

²⁸ —Teptu hāmpē'āpaxex, hu: "Tep tek mō'tat'ax?" Kaxīy. Pēnā mīnnut. 'Ūtuk max, tu' hām 'ohnāg, tu topixxax xap 'ohnāg yāy pu', ²⁹ pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Mōnāyxop hittap Xanomām yā' xexkah, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix xat, tup-texop xexkah, tu topixxax max mō'tat, pa Xanomām xax 'ānuk max, ha mīnnut xax 'ānuk māynāg. ³⁰ Yā Topa te mīnnut xop xax mīy, xix mīxux xop xax, ha hōnhā' xip, tu hāptup 'īhā' tap, ha kuxap hā mō'xut, ha' nōg, yīy Topa te xa topixxax

mō'tatnāhā kamah, pa 'ākuxa mām pu'uk Topa kopah. ³¹ Yīy yāy xutigā hok, nūy 'āxit'ax xax hok, nūy xo'op'ax xax hok, nūy topixxax xax hok. 'Āmhok. Kaxīy hok.

³² 'Ūpuknōg xop te Topa yūmmūg 'ohnāg, hu' yāykuxop punethok, pa Topa yā 'āxop hā 'Ātak, tu pekkox tu' xip, tu 'āpēnānā' xip, nūy xa hāpxop xohix mō'pok, ³³ yīy Topa xax hāmāxap, tu nōm pu 'āyīpkox pi', nūy nō xat'ax mīy, ha xa' popmāp-tup hāpxop xohix. ³⁴ Yīy xutigā hok 'īhā hāptup pe'āpaxex. Yā hāptup mō'nāp-tup, ha xate hāpxop xak putup punethok, nūy yāykuxop. Pa hōnhā yā yāykuxop punethok. Yā' puxi'.

'Ūnōy yōg hāpxopmā'ax 'āktux kummuk

7 Tikmū'ūn nōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy nō kummuk 'āktux hok, ka Topa 'ōg hāpxopmā'ax kopit, nūy 'ākummuk 'āktux kamah. ² 'Āxop te 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit, ha kaxīy Topa te 'ākopit putup; 'ōg panat hā 'ānōy pu hāpxop xap hāmenex, puxix nōm panat hā xa hāmenex hāpxop xap kamah 'ūyānān tu'. 'Ānōy puk-tōgnāg hōm, puxix xa' hōm 'āk-tōgnāg kamah. 'Ānōy pu punethok hōm, puxix xa' hōm punethok 'ūyānān tu'. ³ Xate 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kummuk pēnāhā'. Teptu xate pēnā hok yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk? ⁴ Xate 'ānōy pu hām'āktux, hu: "Nāy, tux hok 'ū xa hāmyūmmūgā," kaxīy, 'īhā 'āpa te hāmyūmmūg 'ohnāg. ⁵ 'Āpa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā mō'āmā'. Yāy yōg hāpxopmā kummuk kux hāmāxap, xayīy kunāy tu 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kummuk kuxyā'.

⁶ —Topa yōg hāpxop max hōm hok kokex putuk xop pu', ka gāy ha 'āp-top. 'Ōg kupxat xap max hōm hok xapup putuk xop pu', ka' gāy ha nōm tonnok. Kaxīy Topa yōg hām'āktux 'āktux hok hām gāy xop pu', ka 'āp-tex 'ūgāy tu'.

Topa mūn max

⁷ —Topa tu' xax, puxix xa' hōm. 'Ūxax, hu ta' xipi', hāptopa 'āxip, tu' xānā, puxix xa' xōn. ⁸ Tikmū'ūn te ta tu' kax, puxi' pop, ha tikmū'ūn te' xak, puxi' xipi', ha Topa te hāpxōn putup 'īhā tikmū'ūn te hāptopa xānāhā, hu: "Hāpxōn!" Kaxīy. ⁹ 'Āk-tok te pām xak. 'Ok hōm putup mīkaxxap, nūy tu yānān? 'Āmhok! ¹⁰ 'Āk-tok te mām xak. 'Ok hōm putup kāyā gāy, nūy tu yānān? 'Āmhok. 'Ap yānān putup'ah. ¹¹ Tikmū'ūn kuxa kummuk, tu hāpxopmā kummuk, pak-tok putup pax, tu tu hāpxop max hōm, ha 'Ātak Topa kuxa max xe'ēgnāg, tu pekkox tu' xip, tu' yāy kutok xop pu hāpxop max xe'e popmāhā, 'īhāk-tok xop te ta tu' kax, pu' popmā'.

¹² —Xatep-tup tikmū'ūn xa hāmmaxnā, yīy nōm pu hāpxopmā max hāmāxap. Yā Mōyyex te' xat, xix tik xop hittap te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā'.

Tute putat 2 'āktux

¹³ —Hāmpak'ax yīkox kutōgnāg hā mōy mōnāy. Ha ta' xip hāmpak'ax yīkox xexkah, 'ūyōg putat te Topa yōg putat xakgāhā, ha tikmū'ūn punethok te putat xexka hā' mōg, yīy mōnāy hok, pak-tōgnāg nōm hām-

pak'ax yīkox hã mōnāy, nūy Topa yōg putat xe'e hã mōg, xayīy 'āhi xe'ēgnāg mōkuma mōg.

Tute tik xop te mō'āmā'ax 'āktux

¹⁵ —'Ōg pa 'āti!' Yā tik xop te mō'āmā', tu Topa pupi hām'āktux xop putuk, pāyā hamūn'ah. Yā' koit. 'Ūpa te kahnēn pa putuk, pāyā' kuxa kopa kokex gāynām putuk. ¹⁶ Tu hām'āktux max, pa hāpxopmā kummuk. Xate tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax pēnāhā', nūy tikmū'ūn yūmmūg. Mīm kup te xāpxox taha', pāyā 'a xupxak ta'ah, xix gōyap ta'ah. ¹⁷ Kaxīy mīm kup max xohix te mīnta max taha', 'ap kummuk 'ūm ta'ah, ha mīm kup kummuk te mīnta kummuk taha', 'ap max mūn ta'ah, ¹⁹ ha tikmū'ūn te' kup kummuk xak, pu hām tu nāy, pu kuxap hã mō'xut, ha' nū' nī' nūy nōg. ²⁰ Ha kaxīy 'āxop te tik te mō'āmā'ax pēnāhā', tu' yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy yōg hāpxopmā'ax kummuk yūmmūg.

Tikmū'ūn te Yeyox pu' yīpkox pip

²¹ —Tikmū'ūn tek xānāhā', hu 'ātu: "Yāyā', Yāyā'," kaxīy, pa 'ūyāg yīpkox 'ohnāg, ha yōgnū 'Ātak Topah, tu pexkox tu' xip, tu nōm yīpkox hok xop xat putup 'ohnāg. Pa tikmū'ūn yāg yīpkox pi', puxix Topa nōm xat. ²² Yā' yōg hāptup xe'e mō'nā'ax, 'īhā tikmū'ūn punethok te: "Yāyā', Yāyā', 'ūgmū'āte 'āxuxet'ax 'āktux nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kuxa kopah, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn puxet te' mīy hok," kaxīy, ²³ koxix hām'āktux putup, nūy tu nōy yānān, hu: "'Āte 'āyūmmūg 'ohnāg. Mōy, mōg, nūy 'āpep, 'āte 'āp-tup'ah, 'āxop te hāpxopmā kummuk punethok hah." Kaxīy.

Tute mīptut mīy'ax 'āktux

²⁴ —Tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pi', puxix ta tu hāmyūmmūg, yā tik pet max putuk, ha mīkaxxap xexka yīmū' yā' pet, ²⁵ ha tex gāy mō'yūm, tu' xupep, tu yā kōnāg xet, ha 'āmuuh gāy te mō'kouk xexkah, pa mīptut yūm ka'ok mīkaxxap xexka hã.

²⁶ —Ha tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox 'ohnāg, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tu tik pet kummuk putuk, ha 'āmot yīmū' yā' pet. ²⁷ Ha tex gāy ka'ok, ha mīptut te 'āmot tu mō'yūm, tu' pu'uk, tu yāy koxyōy, tu nū'nānām. Ta tu' kux.

Yeyox te hām'āktux ka'ok

²⁸ Tu hām'āktux kux, ha tikmū'ūn kuxānōg. Yā hām'āktux ka'ok hã Yeyox te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. ²⁹ Tik te hāmyūmmūg xop te hām'āktux pu'uk, pāyā Yeyox mūn te hām'āktux ka'ok, 'ūxat tu'.

Yeyox te tik xax kunutnām tapmāhā'

8 Yeyox te yīktix tu' yīxohoh, 'īhā tikmū'ūn xohix punethok te' pe' mōg, ² ha tik pakut nūn, tu' xax kunut, tu Yeyox keppa' kopaxux hā' nāhā', tu tu nū' xup, tu:

—Yāyā', 'ok xatek putup 'ūg hittupmā'? Kaxīy.

³ Ha Yeyox mō'yīm kutit, tu tik 'āpit, tu:

—Hamūn. 'Āte 'āp-tup. 'Āhittup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā tik xax max xupep, ⁴ ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn pu 'āktux hok, pa 'āmānex ha mōg hāmāxap, pu 'āxax pēnā', nūy 'āhittup yūmmūg, haknāy tu Topa pu hāpxop mō'hap, pu tu hax. Yā hōmā mōnāyxop Mōyyex te hāpxop mō'hap xat, pu tikmū'ūn pu yāy hittup'ax yūmmūgā'. Kaxīy.

Yeyox te kāmānat hittupmāhā'

⁵ Tu ta' mōg, Yeyox mōg kōmēn Kapānān ha', tu' mōg tu mōktu' xupep, pa' xip tik te Hōm yōg gohet puknōg pu' hām, tu Yeyox ha' nūn, tu ta tu' xak, pu' yōg kāmānat hittupmā', ⁶ hu:

—Notot, yōgnū kāmānat tek pet tu' xip, tu pakut xexkah, tu hāpkumep hok. Yā' xūy xexkah. Kaxīy.

⁷ Ha Yeyox te:

—'Ūgmōg, nūy nō' hittupmā'. Kaxīy.

⁸ Ha gohet yōg tik te:

—'Āmhok! 'Āmōg hok! Nāy. 'Āxexkah, hakmūn kutōgnāg, yīk pet ha mōg hok. 'Āpu, hāmpakut'ax xat, pu kāmānat nīm, ha' hittupmāp-tup. ⁹ 'Ūgmūn yīpkox xip yōgnū xexka xop pu', tu xonat xop xat 'ūyānān tu', hakmūn pu yīpkox pip. 'Āte xonat puxet xat, hu: "Mōg," kaxīy, ha' mōg, ha xonat nōy xat, hu: "Mā'," kaxīy, ha' nūn. Ha' nōy xat, hu: "Mōy mīy!" kaxīy, ha' mīy. Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te' xupak, tu' kuxa hittup, tu tikmū'ūn te' pe' mōg pu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'le 'āktux: Nūhū tik kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk, yūmū yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk. ¹¹ 'Ūxaxok hok! Hāmpuknōg xop nūn putup, tu hām xexka xohix tu' nūn putup, nūy 'āmuk xexka mā Yoneo xop mūtik, 'īhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha mōnāyxop hittap 'Amanām mūtik xit putup, xix mōnāyxop hittap 'Iyak mūtik xit putup, xix mōnāyxop hittap Yako mūtik xit putup, ¹² ha Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn mō'pok putup hāptopa', tu' papuk putup, hāpkoxtap kopa' pip putup, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah. Tu' xūy xekap-tup, hu potaha hāptopa' pip tu'. Kaxīy.

¹³ Tu gohet yōg tik pu hām'āktux, hu:

—'Āpet ha mōg. 'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgmūn kopah, yīy Topa te 'ōg kāmānat hittupmāhā'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā kāmānat hittup.

Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā'

¹⁴ Ha ta' mōg Yeyox, tu Pet xetut mūg tut ha' mōg, tu' mōg tu mōktu mīptut tu' xupep, tu mō'nāhā', pa' xetut mūg tut pip, 'ūpakut tu', tu' xax pukpex, ¹⁵ ha Yeyox te 'ūn yīm 'āpit, ha' xuxi', ha' yok, tuk-nīhā' xip, tu hāpxop xit'ax puk, ha nō' xit.

¹⁶ Ha 'āmāxak 'īhā tikmū'ūn te' pakut xop nūnnāhā Yeyox hah, puyīy yāmīy kummuk mōy, puyīy hittupmā', tu' xat, tu' yīy'ax hã yāmīy kummuk mōy, tu tikmū'ūn pakut hittupmāhā'. ¹⁷ Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'īhā, tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu Topa yōg yāykutnā'ax 'āktux, yā Yeyox 'āktux, tu: "Tik te

yūmū yōg hāmpakut hā' tot, tu yūmūg xūy'ax hā' tot." Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox te tik-mū'ūn hittupmāhā nōmhā'.

Tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep

¹⁸ Ta Yeyox te tikmū'ūn xohix xexka pēnāhā', hu' xat, pu yāy tik xop mōg, ha kōnāg xexka xak. ¹⁹ Ha tik te hāmyūmmūg nūn, tu:

—Notot, 'āte 'āmūtik hāpkumep putup. Yā hām 'ūm hā 'āmōg'ax, kamak mōg'ax 'āpehe'. Kaxīy.

²⁰ Ha:

—Kokexmax hex te hāpkox kopa' pet, ha putuxnāg te mīm yīpkak tu' pet, pak mūn Tikmū'ūn Kutok, 'ak pet 'ūm xip'ah, nūy 'ūkpihi'. Kaxīy.

²¹ Ha ta tik nōy te Yeyox mūtik hāpkumep, tu:

—Yāyā', tux hok 'ūktak nō hāpkot hāmāxap. Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

—'Ūgmūtik hāpkumep. Pūyā' xakix xop 'ūxakix nōy xop nō 'āpkot. Kaxīy.

Yeyox te 'āmuuh gāy 'āxi'

²³ Tu ta' mōg, tu mīpkox hā mō'nāhā', nūy kōnāg xexka yīmū' mōg, ha yāy yōg tik xop te nū mūtik mōg.

²⁴ Hāpxip 'ohnāg 'īhā kōnāg gāy, ha 'āmuuk gāy kamah, tu mīpkox mō'yōn, ha yāy mahamnām kōnāg yīmū', ha kōnāg te mīpkox hā mō'yūm, pa Yeyox mō'yōn. ²⁵ Ha tik xop te Yeyox yīkagnāg hā' mōg, tu tuhuk, ha yāy koxak, ha:

—Yāyā'! Mō'ōn hok, ka yūmūg xakix! Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—Teptu yā 'ākuxānōg? 'Ākuxa mām pu'ūgnāg 'ūgkopah! Kaxīy.

Tu' yok, tu 'āmuuh gāy tu' xat, xix kōnāg gāy tu' xat, pu tu xuxi', ha' xuxi'. ²⁷ Ha tik xop te' pēnā ka'ok, 'ūkuxānōg tu', tu:

—Tik 'ūm 'ōhōm? Yā 'āmuuh gāy xat, xix kōnāg gāy xat, ha' yīpkox pip, hu' xuxi'! Kaxīy.

Yeyox te yāmīy kummuk mōy

²⁸ Ha ta' mōg Yeyox, tu hāpxexka Ganat tu' mōg, tu' mōg Ganinet yōg kōnāg xexka xatapa', tu mōktu' xupep, pa tik 2 nūn, ha yāmīy kummuk tek-te'ex kummuk, yīy xukpot tu' tihī'. Ha yāmīy te' gāyāhā', yīy tikmū'ūn xohix te' yīpkutuk, tu xukpot yōg putat nōā'yēn, hu yīmmap hā' mōg. ²⁹ Hāpxip 'ohnāg 'īhā tik yīy ka'ok, tu:

—Xate tep mūn putup? 'Āmūn yā Topak-tok. 'Ok nūn, nūy 'ūgmūg kummugā hāmāxap? Kaxīy.

³⁰ Ha ta' pip xapup, tu mīxux māhā', ³¹ ha yāmīy te:

—Pēyā xatekmūg mōy, 'āpu' xat 'ū xapup kopak mūg mōxakux. Kaxīy.

³² Ha:

—Mōg, nūy mōxakux. Kaxīy.

Ha' mōg, tu xapup xop hā' mōxakux, ha yīktix yīmū' pip, tu yīxo mō'ka'ok, tu kōnāg xexka tu' mōxaha', tu kōnāg hā' mōxakux, tu' xakix kōnāg xexka kopah.

³³ Ha tik xop te xapup pēnāhā', tu nū'paha', tu kōmēn ha' mōg, tu mōktu mōxaha' kōmēn tu', tu hām'āktux, tu yāmīy kummuk 'āktux, xix tik 2 'āktux, yāmīy te nōm gāyāhā'. ³⁴ Ha ta' nūn kōmēn yōg tikmū'ūn xohix, tu Yeyox ha' nūn, tu' pēnāhā', 'īhā tu' xak, pu nōm hāpxexka nīm, nūy mōg, ha' mōg.

Yeyox te tik te hāpkumep hok hittupmāhā'

9 Ha ta mō'nāhā Yeyox, tu mīpkox hā mō'nāhā', tu kōnāg yīmū' mōg, tu' mōg, tu mōktu kōmēn Kapānān tu' xupep. ² Ha ta tikmū'ūn te tik nūnnāhā', ha hāpkumep hok, yīy tikmū'ūn te tutpe hā mō'tat. Ha Yeyox te' pēnāhā', tu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok pēnāhā', tu tik te hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

—'Ūgnix 'āhittup. Yā Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā' pu tu kux. Kaxīy.

³ Ha tik xop te hāmyūmmūg 'ūm te:

—Nūhū tik te yāy 'āktux Topah! Yā' koit. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te tik xop yōg hāmpē'paxex yūmmūg, hu: —Teptu 'āxop te hāpkummuk pe'āpaxex? ⁵ Piyā' ka'ok, pe hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax 'āktux, pe' yok nūy hāpkumep'ax 'āktux? ⁶ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu xa hāmyūmmūgāhā', xayīy hāmyūmmūg. Yā Topa te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax 'ūyīy hām xexka tu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'. Kaxīy.

Tu' yōkānām, tu tik te hāpkumep hok xat, hu:

—'Āyok, nūy 'āknīhāxip, tu tutpe pepi' xup, nūy 'āpet ha mōg. Kaxīy.

⁷ Ha' yok, tuknīhā' xip, tu yāy pet ha' mōg. ⁸ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu kuxānōg, tu Topa max 'āktux. Yā Topa te tikmū'ūn ka'ogāhā' pu tu' nōy hittupmā'!

Yeyox xix Māteo

⁹ Tu ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep, 'īhā tik nōy pēnāhā', ha tik te gohet puknōg pu' hām, nūy nōm pupi tayūmak pop, tu' xuxet'ax Māteo, tu gohet yōg petnāg kopa' xip, nūy tayūmak pop, ha Yeyox te:

—'Ūkpe mōg. Kaxīy.

Ha Māteo yok, tuknīhā' xip, tu ta' mōg Yeyox mūtik, ¹⁰ tu'yāy xip'ax ha' mōg, nūy tu' xit, ha Yeyox te nōm mūtik mōg, tu' xit, 'īhā Māteo xape xop nūn, xix tik te nōm mūtik tayūmak pop nūn, xix tikmū'ūn kummuk nūn, tu Yeyox mūtik xit, xix 'ūyōg tik xop mūtik xit, ¹¹ ha Paniye xop te' pēnāhā', tu Yeyox yōg tik xop yīkopit, hu:

—Teptu 'ōgnū Notot xit tayūmak pop xop mūtik, xix tikmū'ūn kummuk mūtik xit? 'Ap max'ah. Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te' xupak, hu:

—Tikmū'ūn hittup te notot xak 'ohnāg, pa 'ūpakut xop te' xak. ¹³ Mōg, nūy Topa yōg tappet mō'kupix, nūy hāmyūmmūg, ha: "'A 'ātep-tup'ah xokxop mō'hap 'ūg hax. 'Āmhok. Pa 'āte tikmū'ūn te hāpxopmā maxp-tup." Kaxīy. Yāk nūn, nūy tikmū'ūn kummuk xānā', 'ūyīy tu hupmā', ha 'āte' xānā' 'ohnāg tikmū'ūn te yāy max pe' paxex. Kaxīy.

Yeyox te' xit hok 'āktux

¹⁴ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yoām yōg tik xop nūn, nōm tep-tox pix yōg tik xop nūn, tu Yeyox ha' nūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—'Ūgmūg xit hok punethok, xix Paniye xop xit hok punethok. Teptu 'ōg tik xop xit hok'ah? Kaxīy.

¹⁵ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpx-opmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik te yāytaha', tu 'āmuk xexka mīy, tu' xape xop xānāhā', puyīy nū mūtik tu hittup. 'Ok potaha 'ūxape xop 'īhā tik te yāyta'ax te nū mūtik xip? 'Ap pota'ah. Yā' hittup! Pa tik te yāyta'ax mōg, tu 'āmuk xexka kuxyāhā', ha nōmhā' xape xop hittup 'ohnāg. 'Ap xit putup'ah. 'Ūgmōg, puxik yōg tik xop xit hok kamah.

¹⁶ —Tikmū'ūn te topixxax kutut tu nō yāg xex, tu' xap, 'ap yāg tup xap'ah topixxax kutut tu', ka yāg pot. Kaxīy Yoām yōg tik xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax hit-tap tat, ha' yōg tik xop te yōgnū hāpxopmā'ax tup tat.

¹⁷ Ha tikmū'ūn te xupyāg hep mīy, tu' xokxax kutut kopa' xuk 'ohnāg, ka nō xax kutut tu yāg pot, ha' hep te hām tu nū'nāhā', ha' nōg. 'Āmhok. Pa xupyāg hep tup xuk xokxax tup kopah, nūy ti ka'ok. Kaxīy Yoām yōg tik xop te hāpxopmā'ax hittap tat putup, tu nōm tup putup nōg. Kaxīy.

Yeyox te 'ūn xix kaxkop hex hittupmāhā'

¹⁸ Yeyox te hām'āktux 'īhā Yoneo xop yōg tik te' xat'ax nūn, tu nūktu' kopaxux hā' nāhā', tu:

—Hōnhāk-tok hex xok. Mā', nūy 'ūkpet ha mōg, nūy tu tukūm yīmū yīm xeh, nūy putpu' hīnnā'. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox mōg, ha ta tik pe' mōg, ha tik xop te nū mūtik mōg kamah.

²⁰ Ha 'ūn nūn, tu hāmyāxatamuk xohix te 12 hā' pakut, ha 'ūn yōg hāmpakut'ax hā' pakut, tu Yeyox xāmpa' xip, tu' xax kuxyā 'āpit, hu: ²¹ "'Āte' xax 'āpit putup mō'ka'ok, 'ūghittupmā'." Kaxīy.

²² Ha yōkānām, tu 'ūn pēnāhā', tu:

—'Ākuxānōg hok, Nixix! 'Āhittup, 'ākuxa yūm ka'ok tu'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā 'ūn hittup.

²³ Ha ta' mōg Yeyox, Yoneo xop yōg tik te' xat'ax pe' mōg, tu mōktu mōxa tik pet tu', tu' mōxakux, tu nō hāpkot yōg kax 'āpak, ha tikmū'ūn xohix te mīptut kopa' pip, ²⁴ ha Yeyox te:

—Mōg, nūy 'āpep hāptopa'. 'A kaxkop 'ūm xok'ah, yā mō'yōn! Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te nō yīxix, ²⁵ tu' mōg, 'īhā Yeyox te kaxkop hex pet ha mō'nāhā', tu' yīm mūg, ha' yok, tuknīha' xip, ²⁶ ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg, tu' xe' xuktux hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn pu'.

Yeyox te tik pa hok 2 pa nāhā'

²⁷ Ha ta' mōg Yeyox, tu putat hā' mōg, pa tik pa hok 2 tihī', tu' pe' mōg, tu' yīy ka'ok, tu:

—'Āmūn yā mōnāyxop Namix mōkputox, yīk mūg kuxa ka'! Kaxīy.

²⁸ Ha Yeyox te mīptut hā mō'nāhā', ha tik pa hok te' yīka' tihī', ha:

—'Ok 'ākuxa mām ka'ok 'ūgmūn kopah? 'Ok 'āhittup-mā'ax 'āte'? Kaxīy.

Ha:

—Hamūn! Kaxīy.

²⁹ Yīy Yeyox te' pa 'āpit, tu:

—Hāmpēnā'! 'Ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah. Yā' puxi'. Kaxīy.

³⁰ Tu' pa maxnāhā', ha hāmpēnā max. Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn xop pu' xuktux hok! Kaxīy.

³¹ Pa tu ta' mōg, tu Yeyox 'āktux hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix pu'.

Yeyox te tik yīy hok yīgāhā'

³² Tu' mōg, 'īhā tikmū'ūn te tik yīy hok nūnnāhā', tu Yeyox ha' nūnnāhā', ha yāmīy kummuk te tik kum-mugāhā', pu tu yīy hok, ³³ ha Yeyox te yāmīy xut, tu tu' mō'kutnāhā', tu' xat pu mōg, 'īhā tik yīy, tu hām'āktux. Ha tikmū'ūn kuxānōg, tu:

—Tep te 'ūm nūhū'? Yā hōnhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te hāpxopmā' ka'ok xe'ēgnāg pēnā hāmāxap. Hōmā 'ap pēnā'ah. Kaxīy.

³⁴ Pa Paniye xop gāy, tu:

—Yā Hāmgāyāgnāg mūn te Yeyox ka'ogāhā pu yāmīy kummuk mōy. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn kuxa ka'

³⁵ Ha ta Yeyox te hāpkumep, tu kōmēn xohix ha' mōg, xix xip tu xexka xohix ha' mōg, tu hāmyūm-mūgāhā' Topa pet kopah, tu hām'āpak max'ax 'āktux, xix Topa te tikmū'ūn xat'ax 'āktux, tu tikmū'ūn pakut hittupmāhā', yā hāmpakut'ax xohix mōy, nūy nō tu hit-tupmā', ³⁶ 'īhā tikmū'ūn pēnāhā', tu' kuxa ka', 'ūp-xehnāg pip hah, tu kahnēn xop putuk, tik te nōm pēnā 'ohnāg putuk, ³⁷ yīy yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Yā hāpxop ta punethok, puyīy pet ha yīkūy, nūy kopa nū' xok, pa tikmū'ūn kutōgnāg pip nūy nō yīkūy.

³⁸ 'Āpu, hāpxa xuxyā tu' xax, pu tikmū'ūn xānā', puyīy hāpxop ta nūnnā'. Kaxīy. Ha kaxīy Yeyox te tikmū'ūn 'āktux. Yā punethok te Topa xak, pāyā 'a' xipi yūm-mūg'ah. 'Āpu Topa tu' xax, pu tik nū'pok, puyīy tikmū'ūn yūmmūgā max, nūy Topa ha mōgā'.

Yeyox yōg tik xop te 12

10 Tu ta yāy yōg tik xop xānāhā', nūy mō'pok, tu yāy 'āxet'ax hōm pu yāmīy kummuk tu mōy, nūy tikmū'ūn pakut xohix hittupmā', ² ha tik xohix te 12 mō'pok, ha' xuxet'ax te: Xīmām, yā' xuxet'ax nōy Pet, xi' taknōy 'Ānene', xix Tiak, xi' taknōy Yoām. Yā Yemeneo kutok 2, ³ xix Pinip, xix Matōmēo, xix Tōmē, xix Māteo, nōm te gohet pupi tayūmak pop, xix 'Appeo kutok 'āxet'ax Tiak kamah, xix Tanep, ⁴ xix nōm tik te Yoneo xop xexkanāp-tup, tu' xuxet'ax Xīmām kamah, xix Yot 'Ixkanot, nōm te mō'āmā', nūy gāyxop mōgā Yeyox hah.

Yeyox te tik te 12 mō'pok

⁵ Ha Yeyox te mō'pok, tu:

—Hämpuknōg xop ha 'āmōg hok, xix Xāmānit yōg kōmēn ha 'āmōg hok, ⁶ 'āmhok. Pa 'Iyaet yōg tikmū'ūn xax, yā Yōneo xop, yā kahnēn te hāmyūmmūg hok putuk nō'ōm, tikmū'ūn te nōm xaxok hah. 'Ūxax, nūy 'ūm pipi', ⁷ nūy hām'āpak māx'ax 'āktux, hu: "Hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, puyīy tu yīpkox pi'." Kaxīy. ⁸ Tikmū'ūn hittupmā', xi' xax kunut xop pu' xax tapmā', xix hāmpakut xop xohix tupmā'. Tikmū'ūn xaxix xop hīnnā putpu', xix yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kopah, pu tu hittup. Topa te xa' hok hittupmāhā, yīy tayūmak pop hok 'ūyānān tu', 'īhā 'ānōy hittupmā'. Yā' hok hittupmā'. ⁹ Tayūmak xexka ta hok, ¹⁰ xix tut ta hok, nūy hāpxop xuk, xix topixxax punethok ta hok, xix pataxax, xi' kuptōy ta hok. 'Āmhok. Tikmū'ūn hām, puxix tu xit max, puxix tu' pip max kamah, yīy hāpxop punethok ta hok. Pūyā tikmū'ūn xa' popmā hāpxop xohix.

¹¹ —Kōmēn xix xip tu xexka ha mōxakux, 'āpu tikmū'ūn max xax, xayīy 'ūpet kopa 'āpi', 'āpihi nūy nox pi', 'īhā kōmēn kopa hām'āpak max'ax 'āktux, tu mōktu putpu 'āmōg. ¹² Tikmū'ūn pet ha mōxakux, 'āpu' xuxyā pu hām'āktux, hu: "Pūyā tikmū'ūn kuxa mām, nōm te 'āpet kopa' pip," Kaxīy. ¹³ Tikmū'ūn te 'āxop pu: "Mōnāy, nūy pihi' nūnteh," kaxīy, yīy ta' pi', ha nōm tikmū'ūn kuxa mām putup. Pa tikmū'ūn te: "Mōnāy hok, pa mōg!" kaxīy, hu ta nōm tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg. ¹⁴ Pēyā kōmēn yōg tikmū'ūn 'āp-tup nōg, tu 'āxīnnā hok, 'āpu mōy, tu hāpkōnōn xit 'āpata tu', pu tikmū'ūn xohix pēnā', nūy yūmmūg. Yāp-tup nōg xop yīpkox 'ohnāg. ¹⁵ Ūxaxok hok: hāptup mō'nāp-tup 'īhā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu kōmēn Xonōm yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, xix kōmēn Gōmōg yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, pa tikmū'ūn yīpkox hok xop kuxa ka 'ohnāg.

Tute hāpkummugā'ax 'āktux

¹⁶ —Ūg 'āpax: 'Āte mō'āpok tikmū'ūn gāy kopah. Pa mōxip, nūy hāmyūmmūg, pu 'ākix hok, nūy hāmgāy te kahnēn kix putuk hok. Kāyā gāy xop te hāmyūmmūg, xix kuxxuxtut gāy 'ohnāg. Xapi 'āxop gāy hok kamah, pāyā hāmyūmmūg, nūy hāpkummuk mīy hok. ¹⁷ Ōg pa 'āti! Tikmū'ūn gāy te 'āmūg putup, nūy 'āhīy, nūy 'āmōgā tik pa te hāmyūmmūg keppah, tu xikot hā 'ākix putup Topa pet kopah. ¹⁸ Yā 'āxop mōg 'ūgmūtik, yīy tikmū'ūn te 'āmōgāp-tup gohenanok xop keppah, xix hāpxexka yōg tik te' xat'ax keppah, pu 'ōg hāpxopmā'ax kopit, yīy 'āxop te hām'āpak max 'āktux putup 'ūxat'ax xop pu', xi' puknōg xop pu'. ¹⁹ 'Āmōgā, 'āpu 'āxutigā hok, hu: "'Āte putep 'āktux'ax?" kaxīy, xix: "'Āte hām'āktux 'ūm 'āktux'ax?" kaxīy. 'Āxutigā hok. Hāpxip 'īhā Topa te xa hām'āktux yūmmūgāp-tup, xa hām'āktux. ²⁰ Yā yāy yōg hām'āktux xa yūmmūgāp-tup, xayīy hām'āktux, tu 'ōg 'Ātak Topa Koxuk pupi hām'āktux.

²¹ —Ha tikmū'ūn punethok te yāy xape mōgāp-tup pu gāyxop tu kix, ha' tak xop tek-tok xop mōgāp-tup pu' kix, hak-tok xop te' tak mūtik yāytukmīy putup, tu' kix putup, ²² yā tikmū'ūn xohix te 'āp-tup nōg putup, 'āmōg 'ūgmūtik hah, pa 'āpu nōā' tot, ha mōktu' kux. Yā Topa te' gāyxop nōāp-tup, tu 'āmōy putup hāpkummuk mīy xop kopah, xa mōg. ²³ Tikmū'ūn te xa hāpkummugā', 'āpu nūmān, nūy kōmēn nōy ha mōg. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'A 'āxop te hām'āktux kux putup'ah 'Iyaet yōg kōmēn xohix kopa, 'īhāk nūn, 'a xate hāpxopmā kux putup'ah, 'īhāk nūn, 'īhā 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok nūn.

²⁴ —Tik te hāmyūmmūgāhā, tu hāmyūmmūg max, pa tik nōy te hām'āpak, tu hāmyūmmūg kutōgnāg. Ha' xuxyā te' xat, hu' ka'ok, pa kāmānat yīpkox pip, hu' pu'uk. ²⁵ Yā' max tik te hāmyūmmūgā'ax yōg hām'āktux 'āpak, tu mōktu hāmyūmmūg, nūy 'ūyōg yūmmūgā'ax putuk. Ha kāmānat max hām, nūy māynāg mīy, tu' xuxyā putuk. Pax pu' xuxyā yā Meyemo', puxix tu kummuk nām, ha' yōg kāmānat kummuk xexka kamah.

²⁶ —Yīy tikmū'ūn yīpkutuk hok. Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xaptop, pa Topa te hāpxopmā xaptop'ax tu' mūg putup, puyī' xohi' pēnā'. ²⁷ 'Āte xa hām'āktux 'āmnīy 'īhā, nūy xe' xuktux hāptup 'īhā. 'Āte 'āxop 'āp-xet pu hām'āktux, ha 'āxop te hām'āktux ka'ok putup, puyī' xohi' yūmmūg. ²⁸ Tikmū'ūn yīpkutuk hok. Yā 'āyīn putex'ax, pa 'ākoxuk putex hok. 'Āpu Topa yīpkutuk. Tute 'āyīn nōā'ax xix 'ākoxuk, nūy kuxap hā mō'hap Hāmgāyāgnāg Pet tu', ha 'āxūy xuxi 'ohnāg. ²⁹ Putuxnāg ta manat, yā tayūmak kutōgnāg hā hāmenax, pa Topa te nōm xop putup pax, tu' pēnā max, pu hām tu tu nā hok, ha' xaxok 'ohnāg, ³⁰ tu 'āxop mō'āyāy xe'ēgnāg, tu mō 'āxe kupix, nūy 'āxe xohix te xīy yūmmūg, 'āp-tup pax tu'. ³¹ Yā Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy 'ākuxānōg hok!

Yeyox yūmmūg hok 'āktux

³² —Tikmū'ūn xohix te: "'Ūgmūn yā Yeyox yōg," kaxīy, puyīy tikmū'ūn xupax, kopix 'Ātak Topa pu' yānān tu hām'āktux, nōm te pexkox tu' xip pu hām'āktux, hu: "'Ōhōm yōgnū'." Kaxīy. ³³ Pa tikmū'ūn te' nōy xop keppa hām'āktux, hu: "'Ūgmūn 'ā Jesus yōg'ah," kaxīy, kopix 'Ātak Topa pu' yānān tu hām'āktux, yā yōg 'Ātak te pexkox tu' xip pu hām'āktux, hu: "'Ōhōm 'ap yōg'ah." Kaxīy.

Tute yāytukmīy 'āktux

³⁴ —'Ak nūn'ah, nūy 'ūhep xop xohix kuxa māmā'. 'Āmhok. Pak nūn, hām tuk nūn, pu tikmū'ūn yāytukmīy, ³⁵ xik nūn puk-tok pit xop yāy tak xop mūtik yāytukmīy, xik nūn puk-tok hex xop yāy tut xop mūtik yāytukmīy, puk-tok xetut xop yāy yīpxox mūk tut mūtik yāytukmīy. ³⁶ Yā tikmū'ūn te yāy xape hā' puknōg, 'ūgāy tu'.

³⁷ —Tikmū'ūn te' tak putup pax hāmāxap, pe' tut putup pax hāmāxap, tuk-nāy tuk putup, puxix 'ūgmūtik tu

hāpkumep hok. Ha tikmū'ūn tek-tok pit putup hāmāxap, pek-tok hex putup hāmāxap, tuk-nāy tuk putup, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep hok. ³⁸ Pa tikmū'ūn tek putup hāmāxap, nūy 'ūgmūtik xok, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep mō kuma' mōg. ³⁹ Tikmū'ūn xok 'ohnāg putup, puxix tu xok, ha tikmū'ūn te Topa tu xok, puxix tu hi mōkuma' mōg.

Topa te hāpxopmā max hā' yānān

⁴⁰ —Tikmū'ūn te 'āp-tup, puxix 'ūkputup, ha Topap-tup kamah, nōm te nūgkutnāhā'. ⁴¹ Tikmū'ūn te Topa yōg nū'kutnā'ax putup, Topa te nū'kutnāhā' puyīy yāy pupi hām'āktux, puxix pexkox yōg hāpxop pop, nū'kutnā'ax mūtik pop putup. Ha tikmū'ūn te tik max putup, 'ūmax hah, yā tik max xop mūtik pop putup pexkox yōg hāpxop.

⁴² —'Ūxaxok hok: Tikmū'ūn te Topa yōg tik kutōgnāg pu kōnāg tat, puyīy xo'op, tu' tat tik tek mūtik mōg hah, puxix pexkox yōg hāpxop pop xe'e. Tu ta tu' kux.

Yoām nōm tep-tox pix te Yeyox ha mō tik pok

11 Tu hām'āktux kux, tu yāy yōg tik xop pu' xat kux, tu ta' mōg Yeyox, nūy hāmyūmmūgā', nūy kōmēn xohix yīkagnāg hā hām'āktux. ² Ha ta' xip Yoām kanet kopah, Yoām nōm tep-tox pix, tu Kunnix 'āpak, hu yāy yōg tik xop mō'pok, ³ pu Yeyox yīkopit, hu:

—'Ok 'āmūn yā Topa yōg yāy'kutnā'ax xe'e', pe tik nōy nūn? Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Putpu mōg, nūy Yoām pu hām'āktux, nūy hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg 'āktux, 'āte nōm hāpxopmāhā'. Yā 'āxop te' pēnāhā', tu' xupak. ⁵ Hām'āktux te kaxīy: Tikmū'ūn pa hok te hāmpēnā max, xix hāpkumep hok xop te hāpkumep, xix yāy xax kunut xop xax tup, xix hām'āpak hok xop te hām'āpak max, xi' xakix xop te putpu' hi', xi' hok xop te hām'āpak max'ax 'āpak. ⁶ Yā tikmū'ūn kuxa hittup, nōm kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, tuk yīkopit 'ohnāg. Kaxīy.

⁷ Ha Yoām yōg tik xop mōg, 'īhā Yeyox te tikmū'ūn pu Yoām 'āktux, hu:

—'Āmōg hām panip xexka hah, nūy Yoām pēnā'. Tep-tep pēnāhā'? 'Ok mītkup pēnāhā', 'āmuuh te nōm mahap? ⁸ Tep-tep pēnāhā'? 'Ok pēnāhā tik te topixxax max tat? 'Āmhok! 'Ūptexop mūn te mīptut xexka tu' pip. ⁹ 'Āpu, 'āyīy: Xatep-tep pēnāhā'? 'Ok pēnāhā tik te Topa pupi hām'āktux? Hamūn! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yoām te Topa pupi hām'āktux xe'e'. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te Yoām 'āktux, yā Topa te Yoām 'āktux, hu: "'Āte mō tik kutnāhā', 'āte nōm mō'kutnāp-tup 'ākeppah, nūy 'ōg putat maxnā'." Kaxīy. ¹¹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tik xop hittap yā' xexka mīax, ha ta Yoām xexka xe'e'. Pāyā tikmū'ūn yīpkox pip xop xexka xe'ēgnāg. ¹² Hōmā Yoām te Topa yōg hām'āktux 'āktux, xix hōnhā', ha tikmū'ūn te hāpxopmā xe'ēgnāg, Topa te' ka'ogā hah, ha' yīpkox pip. ¹³ Yā tik xop te Topa pupi hām'āktux xop xohix te hām'āktux, tu Topa te tikmū'ūn xat 'āktux, ha Mōyyex yōg xat'ax te' xuktux kamah. ¹⁴ Ha Topa yōg

tappet te mōnāyxop hittap 'Enit 'āktux, yā Topa pupi hām'āktux nō'ōm, yā Yoām xix 'Enit te yāy putuk, Topa te nōm nū'pok hah. ¹⁵ 'Āyīpkox pi', nūy hām'āpax.

¹⁶ —Hōnhā tikmū'ūn tep-tep putuk? Tute kaxxop putuk. Kaxxop te hāmnuhnōg tu' mām, ha yā' yīy ka'ok 'ūnōy xop pu', hu: ¹⁷ "'Ūgmū'āte kāyāhā', yāyta'ax kāyā putuk, pa 'āxop te hāmyā 'ohnāg. Ha ta kāyāhā nō 'āp-kot kāyā'ax putuk, pa 'āxop pota 'ohnāg.'" Kaxīy.

¹⁸ Kaxīy Yoām tep-tox pix, tu' xit hok, xix xupyāg xo'op hok, ha' xohix te: "Yāmīy kummuk te nōm kopa' xip." Kaxīy. Pāyā' koit. ¹⁹ Hak mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, tuk xit xi' xo'op, ha' xohix te: "Pēnā! 'Ōhōm xit xexka nām, xi' xo'op xexka nām, tu tik kummuk hā' xape, xix nōm xop te gohet pupi tayūmak pop hā' xape," kaxīy. 'Ok max, pe' kummuk nō'ōm? Xate' yōg hāpxopmā'ax kopit, hu' yūmmūg. 'Ūkux. Kaxīy.

Kōmēn yōg tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg

²⁰ Tu ta xe kōmēn yōg tikmū'ūn 'āktux kummuk, ha kōmēn yōg tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pāyā hāpkummuk mīy kux 'ohnāg, tu yāyhāhup 'ohnāg. Yīy Yeyox te:

²¹ —Kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn xūy putup, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn xūy putup. Tute hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, ha yāyhāhup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy kux. Pax pu kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn pēnā', pax pu kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn pēnā', puxix yāyhāhup, nūy xagok hā mō'tat, tu putok nū'xok yāy putok yīmū', puyī' xohix yāyhāhup yūmmūg. ²² 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūxaxok hok: 'Āmnīy 'ūm mō'nāp-tup 'īhā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, xix kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, pāyā kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg. ²³ Ha Kapānān yōg tikmū'ūn te hāmpēpaxex, hu: "'Ūgmūg mōg pexkox hah." Kaxīy. Pāyā' mōg 'ohnāg. Yā Hāmgāyāgnāg Pet ha' mōg. Tu hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pāyā' kuxa mām 'ohnāg. Pax pu Xonōm yōg tikmū'ūn hittap pēnā', puxi' kuxa mām ka'ok, nūy kōmēn tu tu' pip nōmhā. ²⁴ 'Ūxaxok hok: 'Āmnīy 'ūm mō'nāp-tup 'īhā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu Xonōm yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, pa Kapānān yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg. 'Ūkux.

Tute tikmū'ūn xapit pu tu' kuxa mām

²⁵ Ta xe Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ātak, 'āmūn yā pexkox hā 'āxuxyā', xix hām xexka hā 'āxuxyā! 'Āmax, tu tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok xop yūmmūgāhā', puyīy hāmyūmmūg, 'īhā tikmū'ūn te hāmyūmmūg pu' xaptop, puyī' yūmmūg hok.

²⁶ Hamūn. Yā kaxīy xatep-tup. Kaxīy.

²⁷ Tu yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Yōgnū 'Ātak te 'ā' popmāhā' hāpxop xohix. Yāk tak puxehnāg tek-tok yūmmūg, hak puxet te 'Ātak Topa yūmmūg, nūy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā'.

²⁸ —Mā', 'ūg ha nū', 'īhā 'āteknōg, 'īhā 'ōg hāpxop xak hā' tot hok, ha 'āte 'ākuxa yūmmāp-tup. ²⁹ 'Ūg pe mōg, 'ū xa hāmyūmmūgā', 'ūgmūn yāg max, tu yāy kutōgnāg pekpaex, yīy 'ākuxa yūm putup, ³⁰ ha 'āte 'āxat'ax, xayīy mīy, ha' ka'ok 'ohnāg yōg xat'ax, yīy 'āyīpkox xip, nūy yōgnū hāpxop xak'ax tat, hap-tux 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te nit xap 'āktux

12 'Āmnīy xohik-tōgnāg nōg, 'īhā nit xap, ha Yeyox te hāpkumep, tu ta hāpxa xexka xak, ha xuxnāg xetox xap ta', ha tik xop te' pe' mōg, tu' xap mōy, nūy mā', 'ūp-tup te' kix hah, ² ha Paniye xop te' pēnāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pēnā! 'Ūg tik xop te xuxnāg ta xetox xap mōy, ha yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu' xut hok nit xap 'īhā'. Kaxīy.

³ Ha:

—'Ok mō'kupix Topa yōg tappet? Hōmā putup te mōnāyxop hittap Namix putex, ha putup te' kix tik te nū mūtik mōg, ⁴ yīy Topa pet xexka hā' mōxakux, tu pām pop, nōm pām te Topa keppa' pip pop, tu' māhā', ha Topa te' xat hok, pu tikmū'ūn mā hok. Yā 'āmānex xop puxet te' mā'ax. ⁵ 'Ok mō'kupix hok xate? Mōyyex te' xat, pu 'āmānex xop hām nit xap 'īhā', Topa pet xexka kopa hāpxopmāhā', tu hāpxopmā max. ⁶ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa pet xexkah, pak mūn xexkah xe'ēgnāg. ⁷ 'A 'āxop te hāmyūmmūg'ah, tu Topa yōg tappet mō'kupix, 'īhā hāmyūmmūg 'ohnāg, ha: "Āteputup xa hāpxopmā max, pa hāpxop mō'hap'ax 'ūyīy hax 'āteputup nōg." Kaxīy. Pax xa 'āxop nōm hām'āktux'ax yūmmūg, puxix yōg tik xop 'ūhitop kopit 'ohnāg. ⁸ Yāk-mūn Tikmū'ūn Kutok, tu nit xap hāk xuxyā kamah. 'Ūkux. Kaxīy.

Tik yīm nīā hittupmāhā'

⁹ Tu ta' mōg, tu Topa pet ha' mōg, ¹⁰ pa tik xip, tu' yīm nīā', ha tikmū'ūn te Yeyox yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy kupeh, nūy nit xap 'īhā hām hā' kupeh, hu' yīkopit, hu:

—'Ok yūmū yōg xat'ax te' xat, 'ok pe' xat hok, 'ūhitupmā nit xap hā? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Tikmū'ūn yōg kahnēn puxet, tu nit xap 'īhā hāpkox kopa' nāhā', puxix tik xut, mō'ka'ok, ¹² ha kahnēn kutōgnāg yā manat, ta tikmū'ūn xexkah, Topa te mō'yāy xe'ēgnāg, tu te takat putuk. Yīy yūmū yōg xat'ax te' xat 'ū yūmūg nōy hā tehet nit xap 'īhā'. Kaxīy.

¹³ Tu tik yīm nīā pu hām'āktux, hu:

—' hu:

—'Āyīm koa! Kaxīy

Ha' koa', tu' hittup, ha' yīm te' yīm nōy putuk.

¹⁴ Yīy ta' mōg Paniye xop, tu yāy mūtik hām'āktux, Yeyox putex putup tu'.

Topa te yāy tik yāykutnāhā'

¹⁵ Ha Yeyox te hāmyūmmūg, hu ta' mōg, ha tikmū'ūn te' pe' mōg, ha' pakut xop xohix hittupmāhā', ¹⁶ tu' xat, pu tikmū'ūn nōy pu' xuktux hok, nūy Yeyox 'āktux hok.

¹⁷ Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', pu tikmū'ūn mō'kupix, ha Yeyox 'āktux, yīy:

¹⁸ —Topa te hām'āktux, hu: "Āte nūhū tik yāykutnāhā', nūy mō'kutnā',

tu mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hittupmāhā'.

'Ūgkoxuk te nōm kopa' xip putup, nūy 'ūgmūn 'āktux, pu yōgnū putat 'āktux 'ūhep xop xohix pu', tu hāpxe'e 'āktux putup.

¹⁹ Tu hām'āktux hā' nōy yānān putup 'ohnāg, tu' yīy ka'ok putup 'ohnāg,

tu kōmēn yōg putat hā hām'āktux 'āhīynāg putup'ah.

²⁰ Tu tikmū'ūn hok xop kuxa kap-tup,

tu' pu'ūgnāg xop mō'nīynām putup, puyīy tu ka'ok, tu hāpxopmā ka'ok putup, nūy tikmū'ūn pu hām-maxnā mō'kuma' mōg.

²¹ Ha' hep xohix xop kuxa mām ka'ok 'ūkopah, tu hāmmax hip."

'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox xix Meyemo

²² Ha ta' xip tik pa hok, ha' mōgāhā Yeyox hah, ha' yīy hok kamah, yā yāmīy kummuk te tik kopa' xip. Yeyox te' hittupmāhā', ha hāmpēnāhā', tu hām'āktux. ²³ Ha tikmū'ūn xohix kuxānōg, tu' yīkopit, hu:

—'Ok nū tik mōnāyxop Namix hā' mōkputox? Kaxīy.

²⁴ Ha Paniye xop te' xupak, tu:

—Meyemo te yāmīy xop xohix xat, tu Yeyox ka'ogāhā' pu yāmīy kummuk xop mōy. Kaxīy.

²⁵ Pa Yeyox te nōm xop te hāmpe'paxex yūmmūg, hu:

—Hāpxexka yōg tikmū'ūn te yāyutkmīy, puxix tu nōg, xi' xape xop nōg'ax, 'ūyāyutkmīy tu'. ²⁶ Pax pu Hāmgāyāgnāg xop yāyutkmīy, tu yāy mōy, puxix tu nōg kamah. ²⁷ 'Āxop te: Meyemo te Yeyox ka'ogāhā' pu yāmīy kummuk mōy. Kaxīy. Xate' koit. 'Ū 'ūm te 'ōg tik xop ka'ogāhā' pu' mōy? 'A' Meyemo'ah. Ha kaxīy 'ūxohix te xate yā' koit yūmmūg. ²⁸ Pa Topa Koxuk tek ka'ogāhā' 'ū yāmīy mōy, xa 'āxop yūmmūg. Yā hōnhā Topa te tikmū'ūn xat nūnte'.

²⁹ —Tik 'ūm ka'ok xip, yīy tik te hāpxop hā' xupxet te' pet hā 'ā mō'nā'ah, nūy tu' xupxet. Pa tik ka'ok kīy, puxix hāpxop xohix hā tu xupxet, yīy 'āte Hāmgāyāgnāg kīy hāmāxap, nūy kūnāy tu yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kopah.

³⁰ —Tik tek mūtik mōg hok, puxik tukmīy. Ha ta tik te 'āhā te hok, puxik kummūgā', ³¹ yīy 'āte xa hām'āktux xe'e: Tikmū'ūn te Topa 'āktux kummuk, puxix Topa' xaxogā pu tu kux, pa timū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, puxi' xaxogā 'ohnāg, pu tu xip. ³² Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok 'āktux kummuk, puxix Topa' xaxogā pu tu kux, pa tikmū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, puxi' xaxogā 'ohnāg mō'kuma' mōg.

Mīpkup max xix mīnta max

³³ —Mīpkup max te mīnta ta max taha', ha ta mīpkup kummuk te mīnta ta kummuk taha', yīy tikmū'ūn te mīnta pēnāhā', tu' kup yūmmūg kamah, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. ³⁴ 'Āxop yā kāyā gāy kutok xop! 'Ākummuk, hu hām'āktux kummuk. 'Ap hām'āktux max yūmmūg'ah. Tik kuxa kummuk, puxix tik hām'āktux kummuk, pa tik kuxa max, puxix tik hām'āktux max. ³⁵ Tikmū'ūn max te' kuxa max tu hāmmax 'āktux, ha ta tikmū'ūn kummuk te' kuxa kummuk tu hāpkummuk 'āktux.

³⁶ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'īhā Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' yōg hām'āktux hitop kopit putup, 'ok pe yā' max, 'ok pe yā' kummuk. ³⁷ Yā 'ōg hām'āktux hā Topa te 'āxop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yūmmūg, 'ok pe 'āmax, 'ok pe 'ākummuk. Kaxīy.

Yoneo xexka xop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak

³⁸ Ha ta' pip tik te hāmyūmmūg xop, tu Yeyox pu hām'āktux, ha Paniye xop 'ūm te:

—'Ūgmū'āte 'āp-tup xa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn te nōm mīy hok, 'ūgmūg pēnā'. Kaxīy.

³⁹ Ha:

—Hōnhā tikmū'ūn kuxa kummuk, tu' mām 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah. 'Āxop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak, 'a' mīy 'ātep-tup'ah. 'Āxop te Topa yōg tappet mō'kupix, ha tik hittap Yōn 'āktux, nōm te Topa pupi hām'āktux, yīy 'āxop te mōnāyxop Yōn yōg hāpxopmā'ax puxet pēnāp-tup. ⁴⁰ Yōn te mām xexka tex kopa' xip, tu 'āmnīy tikoxyuk hā' kopa' xip, ha kaxīy 'ūgmūn te hāpkox kopak xip putup, yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu 'āmnīy tikoxyuk hā hāpkox kopak xip putup. ⁴¹ Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'īhā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, ha Nīn yōg tikmū'ūn te 'āxop 'āktux'ax kummuk. Yā nōm te Yōn yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip, tu yāyhāhup, nūy kuxyā hāpxopmā'ax kummuk, ha Yōn 'ūk-tōgnāg, ha tak mūn xexkah, pa xate yāyhāhup 'ohnāg. ⁴² Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'īhā hāpxexka Xamah yōg 'ūn tu yok, nōm te hāpxexka yōg tikmū'ūn hittap xat, tu' yok putup, nūy 'āxop kummuk 'āktux. Yā hāptox tu' nūn, nūy tik te' xat'ax hittap Xanomām pēnā', ha ta Xanomām 'ūk-tōgnāg, ha tak mūn xexka'.

Yāmīy kummuk te put pu' mōg

⁴³ —Yāmīy kummuk te tikmū'ūn 'ūm kopa' xip, tu' nīm, tu hām panip ha' mōg, tu' xak, nūy ta pihi'. 'Ūxip hok, ⁴⁴ puxix tute: "'Ūkpet ha putpuk mōg.'" Kaxīy. Tu' mōg, tu mōktu tikmū'ūn tu' xupep, tu' mō'nāhā', ha' hok yūm, ha hāpkunut xit, ha mōktu yā' max, ⁴⁵ ha xe' mōg, tu yāmīy kummuk xop nōy xānāhā' pu nū mūtik mōg, tu' tihī', yīy tikmū'ūn xūy xexkah. Ha kaxīy nōm tikmū'ūn kummuk xūy'ax nōmhā. Kaxīy.

Yeyox xape nūn

⁴⁶ Tu hām'āktux ha ta' tut nūn, xi' taknōy xop nūn, tu hāptopa' pip, tu' xak, nūy Yeyox mūtik hām'āktux, ⁴⁷ yīy tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pēnā'! 'Ātut xix 'ātaknōy xop te hāptopa' pip, nūy 'āmūtik hām'āktux. Kaxīy.

⁴⁸ Ha:

—Pi'yāk tut? Pi'yāk taknōy xik hex? Kaxīy.

⁴⁹ Tu tikmū'ūn te yāy mūtik hāpkumep xop pēnāhā', tu' yīm xix, tu:

—Pēnā'! Nū xop yāk tut, xik taknōy xop xe'e! ⁵⁰ Yā tikmū'ūn xohix te 'Ātak Topa pu' yīpkox pip, nōm te pexkox tu' xip, puxix yāk xape, tuk taknōy, xik hex, xik tut. Kaxīy.

Tik te hāpxop xap xok

13 Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox mōg hāptopa', tu kōnāg xexka ha' mōg, tu ta' mōg tu mōktu hāpkux tu' xupep, tu' yūm, tu tikmū'ūn yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te' xakot, nūy xupax. ² Yā' xohix xexkah, yīy Yeyox te mīpkox hā mō'nāhā', tu mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu mō'nāhā', tu' yūm, ha tikmū'ūn te yāykote' pip, tu' xakot hāpkux tu', ³ ha Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik mōg, nūy hāpxop xap xok, ⁴ tu hāpxa xexka tu' xok, ha' yāg te putat yīka te tu' nāhā', ha putuxnāg te' māmān, ha' nōg. ⁵ Ha ta' yāg nōy te mīkax xap tu' nāhā', ha hām xet kutōgnāg, tu mīkaxxap yīmū' pip, ha' xap xokax mō'ka'ok, ⁶ ha māyōn xupep, tu' nakgāhā', 'ūyīpxatit kutōgnāg pip tu' nakgāhā', ⁷ ha ta' yāg nōy te mīmyām xop kopa' nāhā', tu' tuk mīmyām xop mūtik, pa' xupep 'ohnāg, mīmyām kopa' pip tu', ha' nōg. ⁸ Ha ta' yāg te hām max tu' nāhā', hu' tuk max, tu mōktu xexkah, tu' xap xohix xexka popmāhā', yā' xap puxet te 30 popmāhā', ha ta' xap nōy te 60 popmāhā', ha ta' xap nōy te 100 popmāhā', 'Ūkux. Kaxīy.

⁹ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax, xa 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Teptu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'?

¹⁰ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' nūn, tu nūktu Yeyox yīka' pip, tu' yīkopit, tu:

—Teptu xate hām'āktux'ax hā tikmū'ūn nōy pu hāmyūmmūgāhā'? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Topa te 'āxop pu hāmyūmmūgāhā', xayīy hāmyūmmūg. 'Ap nōy xop pu' xuktux'ah, tu yāy yōg tikmū'ūn xat, pa tikmū'ūn nōy te pexkox yōg hāpxopmā'ax yūmmūg'ah, yīy hām'āktux'ax hā 'āte hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā'. ¹² Yā 'āxop te hāmyūmmūg tap, yīy xa 'ā 'ūm yūmmūgāp-tup, ha mōktu hāmyūmmūg xexkah, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok, tu hāpxaxok putup, tu mōktu hāmyūmmūg 'ohnāg. ¹³ Yīy 'āte hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'

nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā'. Yā pa mām, pāyā' pēnā 'ohnāg, tu hām'āktux'ax 'āpak, pāyā' yūmmūg 'ohnāg. ¹⁴ Yīy tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu:

“Āxop te hām'āpak, pāyā 'a hām 'ūm 'āpak 'ohnāg, tu' pēnāhā', pāyā hām 'ūm pēnā 'ohnāg.
¹⁵ Yā tikmū'ūn putox ka'ok, tu mō'yāy yīpkox yīnnīn, nūy hām'āpak hok, xi' pa kīy ka'ok, nūy hāmpēnā hok, ka hāmyūmmūg, xix yāyhāhup, ka Topa yōg putat hā mōg 'ūxeheh.

Yā 'āte nōm hittupmā'ax, pāyāp-tup nōg.

Yā Topa te' xuktux tap.” Kaxīy.

¹⁶ Tu xe hām'āktux, hu:

—Pa 'āxop kuxa hittup xop, hāmpēnā max tu', xix hām'āpak max tu'! ¹⁷ 'Ūxaxok hok: Tik xop te Topa pupi hām'āktux, pu tikmū'ūn yūmmūgā', tu' xak, nūy pexkox yōg hāpxop pēnā', 'āxop te nōm pēnāhā nōmhā, xix Topa yōg tikmū'ūn punethok te' xak, nūy pēnā', nūy xupax, pāyā' pēnā 'ohnāg, xi' xupak 'ohnāg.

Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'

¹⁸ Yīy 'ūg 'ūm 'āpax, nūy yōg hām'āktux 'ūm yūmmūg max, nūy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. ¹⁹ Hāpxop xap te putat kuxyā' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te yōg hām'āktux'ax 'āpak, ha 'āte Topa te tikmū'ūn xak'ax 'āktux, ha' xupak, pa hāmyūmmūg 'ohnāg. Hāmgāyāgnāg nūn, tu yōg hām'āktux xaxogāhā', pu tikmū'ūn yīpkox pip hok.

²⁰ Ha ta hāpxop xap yāg te mīkax xap tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa hittup.

²¹ Pa hāpxip kutōgnāg 'īhā' xūy, ha' gāy xop te' kummugāhā', yīy Topa yōg hām'āktux'ax xaxok mō'ka'ok, 'ūkuxa yūm pu'uk tu'. ²² Ha ta' yāg nōy te mīmyām xox xop kopa' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux 'āpak, pa hāpxip kutōgnāg 'īhā' yāy xop punethok, ha tayūmak nōg, ha hām'āktux xaxok, ha' nōg. ²³ Ha' yāg nōy te hām max tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu hāmyūmmūg, tu' yīpkox pip, tu Topa yōg putat hā' mōg kuma' mōg. Tu ta tu' kux.

²⁴ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik te hāpxop xap xuxnāg xetox xok, ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. ²⁵ 'Āmnīy 'ūm 'īhā' nūn tik gāy, tu' xap kummuk xok hāpxop xap max kotīnnāhā', tu' xok kux, tu' mōg, ²⁶ ha' xap xokax, tu' tuk, ha mīxux kummuk punethok te nōm max kotīnnāhā', ²⁷ yīy kāmānat xop te hāpxa xexka xuxyā xānāhā', tu: “Yāyā', xate hāpxop xap max xok nūhū hām tu'. Teptu' mām mīxux kummuk kamah?” Kaxīy.

²⁸ —Ha: “Yā tik gāy te' xap kummuk xok,” kaxīy.

—Ha: “Xatek mū putup 'ū mōy?” kaxīy.

²⁹ —Ha: “'Ūmōy hok, pūyā' pi', ka hāpxop mōy kamah mīxux kummuk mūtik. ³⁰ 'Ūtux hok pu tu' tuk, nūy mōy yā tu ta', 'īhā 'āte' xat, pu mō' yāy pot, tu mīxux kummuk putyōn hāmāxap, nūy nō kuxap hā mō'xut, nūy xuxnāg ta xetox nūnnā', tuk pet kopa' xex.” Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Tute mōydat xap 'āktux

³¹ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', yā Topa te tikmū'ūn xat, —Hāpxop xap mōydat yāk-tīgnāg, ha tik te' xap xok hām kopah, ³² ha' xokax, tu' tuk tu mōktu yā' kup xexkah, ha putuxnāg xop te' mīmāg tu' pet. Kaxīy Topa te tikmū'ūn kutōgnāg xat hāmāxap, ha tikmū'ūn nōy nā' mōg, tu mōktu tikmū'ūn xohix te Topa pu' yīpkox pip. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Pām yōg tokatogā'ax 'āktux

³³ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—'Ūn te pām yōg tokatogā'ax paha', xix xuxnāg ta xetox xap kōnnōn, tu' yōg xox tix paha', nūy 'ūyōg kānēy 3 tu nōm kanop, tu mōktu 'ūpohot, ha' tokatogā'ax te' mōmmāhā', ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kutōgnāg xat hāmāxap, ha' mōg, nūy nōy pu' xuktux, hak-nāy tu tikmū'ūn xohix xexka xat. 'Ūkux. Kaxīy.

Teptu Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'?

³⁴ Yā Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā' tikmū'ūn pu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux, tu hām'āktux nōy hā' xuktux 'ohnāg. ³⁵ Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox te hāmyūmmūgāhā', yā Topa yōg tappet hittap te' xuktux. Hōmā tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu Yeyox 'āktux, hu:

“Āte yāy pupi hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy tikmū'ūn yūmmūgā',

nūy hāpxopmā'ax hittap xop 'āktux, yā hōmā Topa te hām xexka xohix mīy xix hōnhā, ha tikmū'ūn te nōm hāpxopmā'ax ka'ok yūmmūg 'ohnāg.” Kaxīy

Yeyox te hām'āktux hā' yānān

³⁶ Ha ta Yeyox mōg, tu tikmū'ūn nīm, nūy yāy xip'ax ha' mōg, ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' yīgāhā' mōg, tu' yīkopit, hu:

—'Ūgmū'ā hām'āktux. Putep yūmmūgāhā xate', 'īhā mīxux kummuk 'āktux? Kaxīy.

³⁷ Ha Yeyox te:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok Pit, tu tik putuk, nōm te hāpxop xap max xok, ³⁸ tu hāpxa xexka tu' xok, ha hām xexka putuk, ha hāpxop xap max te tikmū'ūn max putuk, Topa te nōm xat, ha mīxux kummuk te Hāmgāyāgnāg yōg tikmū'ūn kummuk putuk, ³⁹ ha tik gāy te Hāmgāyāgnāg mūn putuk. Yā tikmū'ūn te hāpxop ta nūnnāhā', ha kaxīy hām xexka nōg putup, 'īhā pexkox yōg nū'pok xop nūn, nūy mō'pot. ⁴⁰ Kāmānat xop te mīxux kummuk mōy, nūy kuxap kopa mō'pok, pu mō'xut, ha kaxīy pexkox yōg nū'pok xop te hāpxopmā kummuk xop mōy putup, nūy kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok. ⁴¹ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu pexkox yōg xop nū'pok putup, nūy tikmū'ūn kummuk xeh ya'oma', 'ūp-tup nōg tu', yā mō'pok putup, pu tu pip

hok, 'ihā 'āte yāy yōg tikmū'ūn xat. Yā nōm kummuk xop te' nōy pu hāpkummuk yūmmūgāhā'. Yā' kummuk xop xohix te hāpxopmā kummuk ya'oma'mōg, ⁴² nūy kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok. Tu potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. ⁴³ Ha Topa yōg tikmū'ūn xexkanāp-tup xe'ēgnāg, māyōn putuk, tu' yōg 'Ātak Topa mūtik pip putup pekkox tu'. 'Āxop te hām'āpax, 'āpu 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Tu hāpxop takat xexka 'āktux

⁴⁴ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik te hāpxaha 'ihā hāpxop te takat xipihi hāpkox kopah, tu xe' xaptop, tu' kuxa hittup xexkah, hu' mōg mō'ka'ok, tuyāy hāpxop xohix hāmenex hāmāxap, nūy tayūmak punethok pop, tuk-nāy tu hāpxa pa yāy pu'. Ha kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tuyāy yōg hāpxop xohix xaxok, 'ūhittup tu', nūy Topa pu tu' yīpkox pi'. Ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Ūkux.

Tute kupxat xap max 'āktux

⁴⁵ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy tu tikmū'ūn xat 'āktux, hu:

—Tik te' xap max pop, yā kupxat xap max pop, nūy xe nōmenax, tayūmak xexka hā' nōy yānān, ⁴⁶ tu nōm xap max xipihi', hu' mōg, tu yāy yōg hāpxop xohix hāmenex, nūy tayūmak xexka pop, nūy ta tu' xap max pa'. Ha kaxīy tikmū'ūn te hāpxop xohix xaxok, nūy Topap-xehnāg pu' yīpkox pi'. 'Ūkux.

Tute māpxamut 'āktux

⁴⁷ —Topa te hāpxopmāhā', tuyāy yōg tikmū'ūn xat hā kaxīy: Tikmū'ūn te māpxamut kōnāg xexka kopah, tu mām xohix pop, ⁴⁸ ha nū'xip 'ihā hāpkux ha' nūnnāhā', tu hām tu' mām, nūy mām mō'pot. Tu' yīy max ya'oma'mōg manax kopah, tu' yīy kummuk ya'oma'mōg kōnāg kopah. Ha kaxīy Topa te' hep xop xohix mō'pot putup, ⁴⁹ ha kaxīy mō'āgmūg xohix kux putup, 'ihā pekkox nū'pok xop te' hep xop xohix mō'pot, ⁵⁰ tu' yīy kummuk xop ya'oma' mō'pok, tu kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok putup, ha potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. 'Ūkux. Kaxīy.

Tute hām'āktux xe'e 'āktux

⁵¹ Ha Yeyox te yāy yōg tikmū'ūn yīkopit, hu:

—'Ok yūmmūg hāpxopmā'ax 'āte xa' xuktux? Kaxīy. Ha:

—Yā 'āte' yūmmūg. Kaxīy.

⁵² Ha:

—Yā tik te hāmyūmmūg xop tek mūtik hāpkumep, nūy 'ūgmūn puxehnāg pu tu yīpkox pi', puxix mīptut xuxyā putuk, tu hāpxop kutut xex, yāy pet kopa' xex, xix hāpxop tup xex, nūy kūnāy tu' mōy. Kaxīy.

Yeyox te kōmēn Nāyane tu' xip

⁵³ Tu hām'āktux kux, tu ta' mōg, ⁵⁴ tuyāy yōg kōmēn ha' mōg, tu' mōg tu mōktu' xupep, tu Topa pet kopa tikmū'ūn yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te hām'āpak, tu' yēy, tu:

—'Ok hāmyūmmūg 'ūm 'ōhōm? Tute xīy 'ōhōm te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? ⁵⁵ Yā Yoye kutok, nōm te mīmpe mīy'ax, ha' tut Mānix, ha' taknōy xop yūmmū'āte' yūmmūg. 'Ūxohix te: Tiak, xix Yoye, xix Xīmām, xix Yot. ⁵⁶ Yā' hex xop nūnte 'āti kamah. 'Ū 'ūm te Yeyox ka'ogāhā', pu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? Yā tikmū'ūn puxet te' mīy hok. 'Īntu'. Kaxīy.

⁵⁷ Tup-tup nōg, yīy Yeyox te:

—Tik te Topa pupi hām'āktux, yā hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix te' xexka 'āktux, pāyā yāy xape xop tek-tōgnāg 'āktux, xix kōmēn yōg tikmū'ūn tek-tōgnāg 'āktux kamah. Kaxīy.

⁵⁸ 'Ap hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg'ah, tikmū'ūn 'ūm kuxa mām 'ohnāg hah.

'Enot te Yoām putex, nōm tep-tox pix

14 Hāpxip 'ihā 'Enot te hāpxexka Ganinet yōg tikmū'ūn hā gohenanok, tu nōm tikmū'ūn xat, ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, ha 'Enot te' xupak, ² yīy kāmānat xop pu hām'āktux, hu:

—Hamūn! 'Ōhōm yā Yoām, nōm tep-tox pix! Yā' xok, pa' putpu' hi', hu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg nōmhā, tikmū'ūn te nōm mīy hok. Kaxīy.

³ Hōmā 'Enot te yāy taknōy Pinip xetut mūg, ha' xuxet'ax 'Enonit, ha Yoām te' māmōg pax, tu: "Yāyta hok! Topa yōg xat'ax te' xat hok, pu yāy taknōy xetut mūy hok!" Kaxīy. Ha 'Enot gāy, 'ūyāyap-tup tu', hu' xat, pu xonat xop Yoām mūy, ha' mūg, tu' yīm kīy, tu kanet ha mō'tat, ha' kopa' xip.

⁵ Yā 'Enot tep-tex putup, pa Yoneo yōg tikmū'ūn yīp-kutuk, tikmū'ūn te Yoām 'āktux max hah, tu: "'Ōhōm te Topa pupi hām'āktux!" Kaxīy. Tu' xexka pe'paxex. ⁶ 'Ām-nīy puxet 'ihā 'Enot te 'āmuk xexka mīy, nūy yāy yōg hāmyāxatamuk xohix hā' hittup, ha 'Enonit kutok hex te hāmyāg, 'ūxexka xop keppa' hāmyāg, ⁷ ha 'Enot tep-tup pax, hu hām'āktux xex, tu Topa 'āxet'ax 'āktux nūy hām'āktux xeh 'ūtuk tup hex pu', hu:

—Topa tek yūmmūg, 'āte xa' hōm hāpxop xohix xatep-tup. Kaxīy.

⁸ Ha tukūm te' tut tu' xak, pu tu hāmyūmmūgā', ha' tut te hāmyūmmūgāhā', yīy putpu' nūn 'Enot keppah, tu:

—'Āte Yoām putox putup, tu nōm tat putup kāmēy pet xax yīmū nōmhā'. Kaxīy.

⁹ Ha 'Enot kuxa hittup 'ohnāg, pāyā yāyhāhup, hām'āktux xex tu', ¹⁰ hu' xat, pu Yoām putox xax, ¹¹ ha' xak, tu kāmēy pet xax yīmū' yūm, tu' tuk tup hex pu' hōm, ha homi' tut pu' hōm. ¹² Ha Yoām yōg tik xop te' xokxax paha', tu' mōgāhā', tu mōktu nō hāpkot, tu hāpkot kux, 'ihā' mōg, nūy Yeyox pu' xuktux.

Yeyox te tikmū'ūn xīnnāhā'

¹³ Ha' xupak, tu ta' mōg, tu mīpkox hā mō'nāhā', nūy kōnāg yīmū' mōg, tu yāp-xehnāg mōg, hām panip ha' mōg, tu mōktu' xupep, pa tikmū'ūn te' yūmmūg, tuyāy pip'ax nīm, tu hāmnak hā' pe' mōg, ¹⁴ ha Yeyox te mīpkox mōktu' xupep, tu ta tikmū'ūn pēnāhā', yā tikmū'ūn xohix xexkah, ha' kuxa ka', tu' pakut xop hittupmāhā'. ¹⁵ Ha 'āmāxak 'īhā' yōg tik xop nūn, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Māyōn mog, ha hām panip tu yūmmūg pip. 'Āpu tikmū'ūn mō'pok, pu' xip tu xexka ha mōg, nūy tu' xit'ax pop kōmēn tu'. Kaxīy.

¹⁶ Pa Yeyox te:

—'A' mōg putup'ah. 'Āpu, nōmhā xīnnā'. Kaxīy.

¹⁷ Ha:

—'Ūxit'ax yāk-tōgnāg: yā pām te 5 pip, xix mām 2 mām. Kaxīy.

¹⁸ Ha:

—Paxnū'! Kaxīy.

¹⁹ Tu' xat pu tikmū'ūn te mīxux yīmū' mām, tu pām pop, xix mām, tu pexkox tu' pēnāhā', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Āmax Topah. Xate tikmū'ūn xohix pu' xit'ax popmāhā'. Yā' puxi'! Kaxīy.

Tu pām koxip, tuyāy yōg tik xop pu' popmāhā', ha tikmū'ūn xohix xexka pu' popmāhā', ²⁰ ha' māmā', tu nō hi ka'ok, pāyā' pip xit'ax punethok, yīy tik xop te manax hā' tat, tu mōktu manax te 12 nū' tihigāhā', ²¹ ha tikmū'ūn xohix xexka te' māmā', tik xohix te 5.000 te' māmā', ha 'ūn xit kamah, xix kakxop, pāyā' 'ap tikmū'ūn te nōm mō'kupix'ah.

Yeyox te kōnāg xexka yīmū' hāpkumep

²² Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox te' xat, pu yāy yōg tik xop mīpkox hā mōxakux, nūy tu mōg hāmāxap, nūy kōnāg xexka xak, 'īhā Yeyox te tikmū'ūn xat pu yāy pet ha mōg, ²³ ha' mōg, ha Yeyox te yīktix tu' mōg, tu mōktu yīmū' xip, tu Topa pu hām'āktux 'ūp-xehnāg hā, ha mōktu yā 'āmnīy, hap-xet xip, ²⁴ 'īhā mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, tu kōnāg xexka kote' xup, ha 'āmuuh ka'ok, tu kōnāg mahapnām, ha' mōg putux, ²⁵ ha hāptup 'īhā māyōn xupep putup, 'īhā Yeyox te kōnāg xexka yīmū' hāpkumep, ²⁶ ha tik xop te' pēnāhā', tu' kuxānōg xexkah, tu:

—Yā' koxuk 'ōhōm! Kaxīy.

Tu' yīy ka'ok, 'ūkuxānōg tu', ²⁷ 'īhā Yeyox te:

—'Ākuxānōg hok! Yākmūn xe'e'! 'Ūkyīpkutuk hok! Kaxīy.

²⁸ Yīy Pet te:

—'Āmūn xe'e', 'āpuk xat, 'ū kōnāg xexka yīmū' hāpkumep kamah, nūy 'āhākmōg! Kaxīy.

²⁹ Ha:

—Mā'! Kaxīy.

Ha' mōg, pa 'āmuuh gāy te mō'ko'uk, ³⁰ yīy Pet te' yīpkutuk, tu kōnāg hā mō'nā'ax, hu' yīy ka'ok tu:

—Yāyā', 'ūkxut! Kaxīy.

³¹ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Yeyox yīm yok, tu Pet yīm tu' mūg, tu' xut, tu:

—'Ākuxa yīm pu'uk 'ūgkopah. Teptu 'ākuxa tek yīkopit, 'ākuxānōg tu'? Kaxīy.

³² Tu mīpkox hā' mōxakux, ha 'āmuuh kux, ³³ ha tik xop kuxa te' yēy, tu:

—'Āmūn yā Topak-tok xe'e'! Kaxīy.

Yeyox te hāpxexka Gēnēyane tu hāpxopmā'ax

³⁴ Tu kōnāg xexka xak, tu hāpkux tu' mōxaha', tu hāpxexka Gēnēyane tu' mōxaha', ³⁵ ha' yōg tikmū'ūn te Yeyox pēnāhā', tu' yūmmūg, tu' pakut xop xohix pu' xuktux, nōm te hāmhūmnāg tu' pip, ha' pakut xop nūnnāhā Yeyox hah, ³⁶ tu' xak, pu tux hok, pu topixxax 'āpit. Ha tikmū'ūn te' xupit, hu' hittup.

Yeyox te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax 'āktux

15 Ha Paniye xop xix tik xop te hāmyūmmūg nūn, tu ta Yenoyanēn tu' nūn, nūy Yeyox mūtik hām'āktux, tu' yīkopit, hu:

² —Teptu 'ōg tik xexka xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat hok? 'Ap yāy yīm pix'ah, nūy kūnāy tu tu' xit, tu kaxīy mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha:

—Teptu 'āxop te Topa yōg hām'āktux tu 'āyīpkox hok, pa mōnāyxop yōg hām'āktux tu 'āyīpkox pip? ⁴ Yā Topa te: "'Ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu'." Kaxīy. Tu xe: "Pūyā tu xok tik te' tak 'āktux kummuk, xi' tut 'āktux kummuk." Kaxīy. ⁵ Pa 'āxop te tikmū'ūn yūmmūgāhā', hu: "Tikmū'ūn 'ūm yōg tayūmak pip, tu' tak 'ūm hā tu te hok, xi' tut hā tu te hok, nūy Topa pu' hōm, puxix hāpxopmā max, ⁶ 'īhā' tak, pe' tut hā te 'ohnāg. Kaxīy. Yā kaxīy 'āxop te Topa yōg hām'āktux putup nōg, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax tat. ⁷ 'Āpa mūn max, pāyā' 'ākuxa mūn kummuk! Yā tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu 'āxop 'āktux, hu:

⁸ "Topa te hām'āktux, tu tikmū'ūn 'āktux, hu:

'Nūhū tikmū'ūn tek mūn 'āktux max, pāyā' kuxa tek nīm pax.

⁹ Tu yā hitop hā hām'āktux, nūy nūk-tetex 'ūgkeppah.

Yā Topa yōg hām'āktux xaxogāhā', nūy yāy yōg hām'āktux 'ūyānān tu hāmyūmmūgā'.' Kaxīy. Tu ta tu' kux." Kaxīy.

Yeyox te' kuxa kummuk 'āktux

¹⁰ Tu xe tikmū'ūn xānāhā', hu:

—'Ūg 'āpax, nūy hāmyūmmūg: ¹¹ 'Ūxit'ax te tikmū'ūn kuxa kummugā 'ohnāg. 'Āmhok. Pa yāy yī'ax te' kuxa kummugāhā'. Kaxīy.

¹² Ha tik xop te nū mūtik hāpkumep, tu' nūn, tu' yīkagnāg hā' pip, tu:

—Yāyā', 'ok xate hāmyūmmūg? Yā Paniye xop te 'ōg hām'āktux putup nōg, tu' gāy. Kaxīy.

¹³ Ha:

—Yōgnū 'Ātak te pexkox tu' xip, tu mīxux puknōg xohix mōy putup, nōm xok 'ohnāg tu'. ¹⁴ Pūyā' pi'! 'Ōm te' pa hok xop putuk, tu' nōy mōgāp-tup, pāyā' hāmpēnā

'ohnāg, hāmyūmmūg 'ohnāg tu', hu' pēnā hok nōy mōgā', puxi' pēnā hok 2 te hāpkox kopa nā'. Kaxīy.

¹⁵ Ha Pet te:

—'Āpu hām'āktux 'ūgmū'a yūmmūgā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha:

—'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tikmū'ūn nōy putuk.

¹⁷ Hāpxop te' yīkox hā mō'nāhā', tu' tex ha' mōg, ha mōktu mō'yōn, ha' kux, ¹⁸ pa' yīy'ax te' kuxa kopa pip hāpxopmā'ax 'āktux, tu' kummugāhā', ¹⁹ yā' kuxa kopa' pip hāpxopmā'ax te' nōy hā' xupxet, xi' nōy putex, xix hāpxopmā kummugāhā', yā hāmpē'paxex kummuk te' xupxetnāhā', xi' koitnāhā', xi' kupexyāhā'. ²⁰ Hā kaxīy 'ūkuxa kopa' pip hāpxopmā'ax te tikmū'ūn kummugāhā', pa tu yīm pix hok, nūy tu xit, yā hāpkummugā 'ohnāg. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Tu yā 'ūn puknōg 'āktux

²¹ Tu ta' mōg, tu kōmēn Tinok ha' mōg, xix kōmēn Xinōm ha' mōg, ²² ha hāpxexka Kānā'āg yōg 'ūn xip, tu ta' nūn tu nūktu Yeyox yīka' xip, tu' yīy ka'ok, tu:

—Notot! Mōnāyxop Namix hā 'āmōkputox xe'ēgnāg, tuk kuxa ka'! Yāmīy kummuk tek kutok hex kopa' xip, ha' xok putūmnāg. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox yīy 'ohnāg, yīy tik xop te' yīka' nūn, tu:

—'Āpu' xat, pu mōg. Yak mūk pe' nūn, tu' yīy ka'ok! Kaxīy.

²⁴ Ha:

—Topa te nūgkutnāhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn puxehnāg hah, nūy nōm tikmū'ūn xaxok xop xax. Kaxīy.

²⁵ Ha 'ūn te' kopaxux hā' nāhā' Yeyox keppah, tu:

—Notot, 'āhā 'ātehet! Kaxīy.

²⁶ Ha:

—'A' max'ah 'ūk-tok yōg xit'ax xut, nūy kokex pu mō'yōn. Kaxīy.

²⁷ Ha 'ūn te:

—Hamūn. 'Ap koit'ah, pāyā pāmnāg te hām tu' nāhā', 'īhā kaxop xit, puxix kokex mā'. Kaxīy.

²⁸ Ha:

—Xok 'ūm, 'ākuxa yūm ka'ok xexka 'ūgkopah. Pūyā Topa' mīy xate nōm putup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā kaxop hex hittup.

Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā'

²⁹ Ha ta' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka Ganinet ha' mōg, tu mōktu yīktix tu mō'kanīn, tu' yūm, ³⁰ ha tikmū'ūn punethok te hāpkumep hok xop nūnnāhā', xi' pa hok xop, xi' yīy hok xop, xi' pakut xop xohix nūnnāhā', tu Yeyox keppa nū'xok, ha' xohix hittupmāhā'.

³¹ Ha tikmū'ūn te' yēy, 'īhā hāpkumep hok xop te hāpkumep, xi' pa hok xop te hāmpēnāhā', xi' yīy hok xop te hām'āktux, ha tikmū'ūn te Topa pu hām'āktux, hu:

—Topah, yā 'āmax, 'āmūn yā 'Iyaet yōg Topah, tu tikmū'ūn hittupmāhā'. Kaxīy.

³² Yeyox te yāy yōg tik xop xānāhā', tu:

—'Āte tikmū'ūn kuxa ka'. Yā' pip 'āmñīy tikoxyuk hā, 'ap hāpxop 'ūm pip'ah, puyī' mā'. 'Āte' xat putup'ah, pu mōg, ka puāthaāt kopa' xakux, 'ūpu'uk tu'. Kaxīy.

³³ Ha:

—Pi'yā' xip 'ūxit'ax xohix, puyīy tikmū'ūn xohix xīn-nā'? Yā kōmēn tu hāptox tu' pip. Kaxīy.

³⁴ Ha:

—'Ōg pām xohix te xīy? Kaxīy. Ha: —Pām xohix te 7, xix māhām. Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat, pu hām tu' māhām, ha' māhām, ³⁶ ha pām pop, xix māhām, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topah, yā 'āmax. Xatek mū'ā 'ūkxit'ax punethok hōm. Yā' puxi'. Kaxīy.

Tu pām koxip xix māhām, tu tik xop pu' popmāhā', pu tu tikmū'ūn xohix pu' nīm. ³⁷ Ha' xohix te' māhā', tu hi ka'ok. Yā' pip pām punethok, yīy tik xop te' xuk manax xohix te 7 kopah, ha nū' tihī'. ³⁸ Yā tik xop te' māhā', 'ūxohix te 4.000, ha 'ūn te' māhā kāmah, xix kaxkop, 'ap nōm xop mō'kupix'ah.

³⁹ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat pu mōg, ha' mōg, ha Yeyox te mīpkox hā mō'nāhā', tu kōnāg yīmū' mōg, tu mōktu hāpxexka Māganāg tu' xupep.

'Ūxexka xop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak

16 Paniye tik xop xix Xanoxeo tik xop te Yeyox ha' mōg, nūy nū mūtik hām'āktux, nūy yīkopit, tu ta tu' xak pu pexkox yōg hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pu' xexka xop hāmyūmmūg, nūy Topa Yeyox ka'ogā' yūmmūg, ² pa Yeyox te:

—'Āmñīy hā 'āxop te: "Hāptup 'īhā' max. Yā hōnhā pexkox xax 'āta.'" Kaxīy. ³ Tu hāptup 'īhā pexkox pēnāhā, tu: "Tex tip-tup. Yā pexkox xax 'āta xim-nīy." Kaxīy. 'Āxop te pexkox pēnāhā', xaxīy yūmmūg, pa hōnhā Topa te hāpxopmā max xe'ēgnāg, ha 'āxop te' pēnāhā', tu hāmyūmmūg 'ohnāg. ⁴ Hōnhā' kummuk tikmū'ūn, tu' kuxa māhām 'ohnāg. 'Āxop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xak, pa Yōn yōg hāpxopmā'ax puxehnāg pēnāp-tup. Kaxīy.

Tu' mōg, tu tikmū'ūn nīm.

Yeyox te Paniye xop xix Xanoxeo xop 'āktux

⁵ Ha tik te nū mūtik hāpkumep te mīpkox hā kōnāg yīmū' mōg, tu pām xaxok, tu' paxmōg 'ohnāg.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Ōg pa 'āti', nūy Paniye xop yōg pām yōg tokatogā'ax pa hok, xix Xanoxeo xop yōg. Kaxīy.

⁷ Ha tik xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

—Tu te' xuktux, yūmū'āte pām xaxok hah. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te' xupak, tu' yīkopit, hu: Tep tu yāy tukmīy hām'āktux hā, pām xaxok tu'? 'Ākuxa māhām pu'uk!

⁹ 'Ok hāmyūmmūg hok? 'Ok xaxok? Yā 'āte pām te 5 koxip, nūy tik xohix te 5.000 xīnnā', ¹⁰ xix 'āte' koxip pām te 7, nūy tik xohix te 4.000 xīnnā'. 'Ok xate' xaxok? Manax xohix te xīy nū'tihī pām hā? ¹¹ 'Ok hāmyūmmūg hok xate'? 'A pām 'āktux 'ohnāg. 'Ōg pa 'āti', nūy Paniye xop xix Xanoxeo xop yōg tokatogā'ax pa hok! Kaxīy.

¹² Ha tik xop te hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Paniye xop yōg hāmyūmmūgā'ax 'āktux, xix Xanoxeo yōg, tu pām xe'e 'āktux 'ohnāg.

Pet te Yeyox yā Kunnix 'āktux

¹³ Tu ta' mōg Yeyox, Pinip yōg kōmēn Xeyanet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu kōmēn kūnāpa' xip, ha' pip tik xop te nū mūtik hāpkumep xop, ha Yeyox te' yīkopit, hu:

—Tikmū'ūn tep-tep 'āktux 'ā? 'Ū 'ūm Tikmū'ūn Kutok? Kaxīy.

¹⁴ Ha:

—Tikmū'ūn 'ūm te: "Ōhōm Yoām, nōm tep-tox pix," kaxīy, ha ta' nōy te: "Ōhōm 'Enit," kaxīy, ha ta' nōy te: "Ōhōm yā Yenemīn, 'ok pe tik nōy te Topa pupi hām'āktux," Kaxīy.

¹⁵ Ha:

—Xix 'āxop? 'Āxop tep-tep 'āktux? 'Ū 'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

¹⁶ Ha Xīmām Pet te:

—Āmūn yā Kunnix, Topa yōg hāmyāyikutnā'ax, yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁷ Ha:

—Ākuxa hittup Xīmān, Yoām kutok. Yā tikmū'ūn te xa nōm tup yūmmūgā 'ohnāg. Āmhok, pa 'Ātak Topa te pekkox tu' xip, tu xa hāmyūmmūgāhā', ¹⁸ yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āmūn Pet, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: Mīkaxxap. Kaxīy. Tikmū'ūn te mīkaxxap yīmū' pet, nūy mīptut ka'ogā', ha kaxīy 'āte 'ōg hām'āktux'ax hā tikmū'ūn kuxa māmāhā', puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop nōy nā' mōg, tu mōktu yā' xohix xekah, ha yāmīy kummuk xop xohix te' kuxyā 'ohnāg, yā' pip ka'ok, tu nōāp-tup 'ohnāg. ¹⁹ 'Āte xa pipkup mōhāmyīn-nīn'ax hōm putup, xayīy pekkox mō'yīnnīn xi' xōn, xayīy Topa mūtik xat. Xate' tux hok pu mōnāy hām xekah hā, hu ta kama mō'nā pekkox hā. Xate' tux hok puyīy mōtutnā hok hām xekah hā, hu ta mō'nā hok kama pekkox hā. Kaxīy.

²⁰ Tu tik xop xat, puyīy tikmū'ūn pu hām'āktux hok, puyīy Topa Yeyox yāyikutnā yūmmūg hok.

Yeyox te yāy xok'ax 'āktux, xi' putpu' hi'ax 'āktux

²¹ Nōm 'āmniy 'īhā Yeyox te hām'āktux xe'e', 'ūyōg tik xop pu hām'āktux xe'e', hu:

—'Ūgmōg Yenoyanēn tu', ha 'ōnte Yoneo xekah xop tek xūygāp-tup, xix 'āmānex xekah xop tek xūygāp-tup, xix tik te hāmyūmmūg xop tek xūygāp-tup. 'Ūkkok putup, ha 'āmniy tikoxyūk nōg, 'īhā Topa tek hīnnāp-tup putpu'. Kaxīy.

²² Ha Pet te Yeyox xapit, tu' mōgāk-tōgnāg, nūy yā tup-xet hā hām'āktux, tu:

—Pūyā Topa 'ātux hok xa 'āxok hok! Kaxīy hok! Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te yōkānām, tu Pet mānōg, hu:

—Mōy, 'ūkxāmpa mōg, nūy 'āpep! Xate Hāmgāyāgnāg! Xatek putup 'ūxax Topa yōg putat. Xate hāmpē'āpaxex tikmū'ūn putuk, pa Topa te hāmpē'paxex nōy. Kaxīy.

²⁴ Tu yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn 'ūgmūn mūtik hāpkumep putup, puxix yāy pe tu paxex kutōgnāg, tu mōktu yā yāy putup'ax xaxok, kaxīy tute yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, 'ūgmūn putuk, tuk mūn mūtik hāpkumep. ²⁵ Tikmū'ūn te yāy xaxok hok, puxi' kuxa tu hi 'ohnāg, pāyā yāy xaxok pax, puxi' kuxa tu hip-tup mō kuma' mōg. ²⁶ 'Ok max tikmū'ūn putexop, tu hām xekah yōg tayūmak xohix xekah pop, pāyā' xok? 'A' max'ah. Yā' xok, tu tayūmak xohix xaxok, tu yā' hok xe'ēgnāg, ha tayūmak xohix te tikmū'ūn putpu hīnnā hok. ²⁷ Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putup putpu', 'Ūkkexkap-tup 'Ātak Topa putuk, tu pekkox yōg nū'pok xop mūtik nūn putup, tu tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yūmmūg, 'ok pe hāpxopmā max 'ok pe hāpxopmā kummuk. ²⁸ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn tihi', tu' xakix putup'ah 'īhāk nūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putpu', nūy 'ūhep xop xohix xat. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox xix Mōyyex xix 'Enit

17 Āmniy te 6 nōg, 'īhā Yeyox te Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, pa' nōy xop mōgā hok, tu yīktix tox mō'kanīn, tu mōktu mōxaha', ² ha Yeyox tu' pēnāhā', ha' pa te yāyhā yānām putuk, māyōn yānām putuk, ha' yōg topixxax te yāyhām-nok, kūyānām putuk. ³ Ha tik tikoxyuk te mōnāyxop hittap Mōyyex pēnāhā', xix mōnāyxop hittap 'Enit pēnāhā', ha Yeyox mūtik hām'āktux hā' nōy yānān. ⁴ Ha Pet te:

—Yāyā', yā' max yūmmūg pip nūnte! 'Ok xate putup, 'ūnūnteh 'āte 'āpet 3 mīy? 'Āpet puxet, xi' nōy mōnāyxop Mōyyex pet puxet, xi' nōy mōnāyxop 'Enit pet puxet. Kaxīy.

⁵ Pet te hām'āktux, 'īhā hāmgōy xekah te kūyānām mō'nīy, ha ta Topa yīy, tu:

—'Ōhōm 'ūgkutok, 'āte 'ōm mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hittupmāhā'. 'Ūxupax! Kaxīy.

⁶ Ha tik xop te Topa yīy'ax 'āpak, 'īhā' kuxānōg xekah, tu hām tu' xakux, ha' kuxa te' yēy, ⁷ ha Yeyox nūn, tu nōm hā' xupit, tu:

—'Āpu, 'āyok, 'ākuxānōg hok. Kaxīy.

⁸ Ha' yok, tu' yōkānām, tu hāmpēnāhā', tu Yeyox puxet pēnāhā'.

⁹ Ha' xat, pu yīktix tu yīxox, ha ta' mōg, 'īhā Yeyox te' xat pu tikmū'ūn pu' xuktux hok. Yā Yeyox te' putpu' hi, 'īhā yāy tik xop te hāpxopmā'ax xohix 'āktux. ¹⁰ Yīy tik xop te' yīkopit, hu:

—Teptu tik xop te hāmyūmmūg te 'Ēnit 'āktux, tu nōm nūn putup hāmāxap 'āktux? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Hamūn. Mōnāyxop 'Enit nūn hāmāxap, nūy Topa yōg hāmyāyikutnā'ax keppa mōg, ¹² pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Mōnāyxop 'Ēnit nūn tap, 'ap tikmū'ūn te' yūmmūg'ah, tuk-tex'ex kummuk, tu Tikmū'ūn Kutok kute'ex kummuk putup kamah, hak xūy xekap-tup. Kaxīy.

¹³ Yīy tik xop te hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Yoām 'āktux, nōm tep-tox pix.

Yeyox te tik kutok hittupmāhā'

¹⁴ Ta putpu' mōg tikmū'ün hah, tu' mōxaha', 'īhā tik te Yeyox ha' nūn, tu' kakak hā' nāhā', ¹⁵ tu:

—'Yāyā', 'āpu xōnnū kuxa ka!' 'Ūpakut, tu hām tu' nāhā', xix kuxap kopa' nāhā', xix kōnāg kopa' nāhā', tu yāy pu xu'ux, ha yīkonnop te' yīkox hā' xupep, 'ūyīy xax tu' xupep, ¹⁶ hā' nūnnāhā' 'ōg tik xop hah, pāyā' hittup-mā yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te:

—'Āxop kummuk xop! 'Ākuxa mām 'ohnāg! Yā 'āmnīy xohix hā' 'āte 'āxop hā' tot. Hām 'ūm hā' kux'ax? 'Āk-tok nūnnā'. Kaxīy. Ha' nūnnāhā'.

¹⁸ Ha Yeyox te' xat, ha yāmīy kummuk mōg, 'īhā tik tup hittup.

¹⁹ Ha tik xop te Yeyox yīka' nūn, tup-xet hā' pip, 'īhā' yīkopit, hu:

—Teptuk mū'āte yāmīy kummuk xut hok? Kaxīy.

²⁰ Ha:

—'Ākuxa mām pu'uk, hu' xut hok. 'Ūxaxok hok: Tik-mū'ün kuxa mām kutōgnāg, mīpkup mōytat xap kutīgnāg putuk, puxi' xat, pu yīktix mōg, nūy kōnāg xexka kopa yūm, hu' yūm'ax. Yā kaxīy 'āxop ka'ok, nūy hāpxopmā ka'ok xohix. ²¹ Topa mūtik hām'āktux pax, 'īhā xit hok, hu ta nū yāmīy kummuk papux. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux, tu yāy xok'ax 'āktux

²² Ha ta 'āmnīy 'ūm 'īhā nōm tik xop te yāy tu nū'nāhā' hāpxexka Ganinet tu', ha Yeyox te:

—Timū'ün te' gāyxop mōgāp-tup 'ūghah, ²³ hak putex putup, yāk mūn Tikmū'ün Kutok. 'Āmnīy tikoxyuk nōg putup, 'īhāk hip-tup putpu'. Kaxīy.

Ha tik xop kuxa hittup 'ohnāg.

Yeyox te Topa pet tu pago

²⁴ Tu ta' mōg kōmēn Kapānān tu', Yeyox mūtik mōg, ha tik tihi', tu Topa pet pupi tayūmak pop, tu Xīmām Pet yīkopit, hu:

—'Ok 'āxop xuxyā te Topa pet tu tayūmak hā pago? Kaxīy.

²⁵ Ha:

—'Yā' pago. Kaxīy.

Tu mīptut hā mō'nāhā', 'īhā Yeyox te hām'āktux hāmāxap, hu:

—Xīmām, xatep-tep mūn pe'āpaxex? 'Ū 'ūm te gohet pu tayūmak hā pago? 'Ok pe tikmū'ün, 'ok pe puknōg xop?

²⁶ Ha:

—Puknōg xop. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn. Yīy tikmū'ün te pago hok, ²⁷ pa yūmū'āte tikmū'ün gāyāp-tup'ah, yīy mōg, nūy māpxamut. Yā mām te māxap mō'xuk, puxi' yīkox tu' xut'ax tayūmak, nūy Topa pet tu tayūmak hā pago. Mōg, nūy yūmūg pupi pago. Kaxīy.

Pi'yā tik xexka nām?

18 Tu hām'āktux kux, 'īhā tik xop nūn, tu Yeyox yīkopit, hu:

—'Ū 'ūm yā Topa yōg tikmū'ün xat'ax, 'īhā Topa te yāy yōg tikmū'ün xat? Kaxīy.

² Ha kaxxop xānāhā', tu tik xop keppa' nūnnāhā', ³ tu:

—'Ūxaxok hok: 'Āxop kuxa te kaxxop kuxa putuk hok, hu ta pekkox hā mōxakux 'ohnāg, 'īhā Topa te yāy yōg tikmū'ün xat. ⁴ Topa yōg tikmū'ün xe'e kuxa te kaxxop kuxa putuk, tu yāy kutōgnāg pe'paxex, tu Topa pu' yīp-kox pip, yā nū kaxxop putuk. ⁵ Ha tikmū'ün te kaxxop putup, 'ūgmūn putup tu', kopxik xip nōm tikmū'ün mūtik kamah.

Hāpkummuk mīy'ax hā' yāy pu hāpkummūgāhā'

⁶ —Kaxxop kuxa mām ka'ok 'ūgkopah, ha tikmū'ün te' mōgāhā', nūy Topa yōg putat xax, puxix Topa te nōm tikmū'ün kummugāp-tup 'ūyānān tu'. Yā' max māykox hīy, xix mīkaxxap putux, nūy nō kōnāg kox kopa nū'xok, puyīy tu xok. ⁷ Yā' kummuk tikmū'ün te kaxxop mōgā kummuk! Topa te nōm tikmū'ün kummugāp-tup xe'e!

⁸ —Pax xa 'āyīm 'ākummugā, xa hāpkummuk mīy, pax xa 'āpata 'ākummūgā', xa hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy xak, nūy putyōn. Yā' max pekkox hā mōnāy 'āyīm hok xix 'āpata hok hā. Pāyā' kummuk 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āyīm 2, xix 'āpata 2. Yā nōm kuxap xok 'ohnāg. ⁹ Pax xa 'āpa 'ākummugā', xa hāpkummuk mīy, 'āpu' xut, nūy putyōn. Yā' max 'āpap-xet hā pekkox hā mōnāy, tu ta' kummuk 'āpa 2 hā Hāmgyāgnāg Pet ha 'āmōg, ha 'āputyōn kuxap kopah. Yā nōm kuxap xok 'ohnāg.

Yeyox te kahnēn te yāyxaxogāhā' 'āktux

¹⁰ —'Ōg pa 'āti!' Kaxxop pe'āpaxeh kutōgnāg hok. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūyōg nū'kutnā'ax te 'āmnīy xohix hā 'Ātak Topa keppa' xip pekkox tu'. ¹¹ Yāk mūn Tikmū'ün Kutok, tuk nūn, nūy tikmū'ün kummuk xop xax, nūy pipi', puyīy tu kuxa hi xe'ēgnāg.

¹² —'Āxop tep-tep pe'āpaxex? Tikmū'ün yōg kahnēn xohix te 100, ha ta kahnēn puxet te yāy xaxok. Putep mūn mīy'ax 'ūxuxyā'? Tu kahnēn te 99 nīm, nūy kahnēn puxet xax. ¹³ 'Āte xa xe hāpxe'e 'āktux: 'Ūxipihī', 'īhā' xuxyā kuxa hittup xexka kahnēn puxet hā, tu' hittup kutōgnāg kahnēn te 99 hā. ¹⁴ Hā kaxīy 'Ātak Topa te pekkox tu' xip, tup-tup nōg, pu tikmū'ün kutōgnāg yāy xaxok, kahnēn putuk, nūy hāpkummuk mīy.

¹⁵ —'Ānōy te xa hāpkummugāhā', 'āpu, mōg, nūy hāpkummugā'ax yūmmūgā'. 'Āp-xet hā mōg, nūy nū mūtik hām'āktux. 'Ānōy yīpkox pip, puxix 'āmūn hā 'āxape 'ūxeheh. ¹⁶ 'Ānōy yīpkox hok, 'āpu mōg, 'ānōy puxet mūtik 'āmōg, nūy hāpkummugā'ax yūmmūgā', xa hām'āktux hā nōy yānān. Yā Topa tappet te: "'Ok pe tikmū'ün 2 tihi', 'ok pe tikmū'ün 3 tihi', tu hām'āktux puxet, puxix tik pa te hāmyūmmūg kopit max, tu nōm tikmū'ün hām'āktux puxet ha' kopit max." Kaxīy. ¹⁷ Pa

tikmū'ūn yīpkox hok, 'āpu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop pu' xuktux. 'Ūkuxa mām ka'ok xop pu' yīpkox hok, puxix 'ōm 'āxop hā tu puknōg, 'āyuhuk putuk, xix tik te gohet puknōg pupi tayūmak pop putuk, yā' puknōg.

Tu' xat pu mīy, xi' xat hok puyīy mīy hok

¹⁸ —Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: 'Āxop te' xat hok pu mīy hok hām xexka tu', puxix Topa' xat hok pu mīy hok pexkox tu' kamah. 'Āxop te' xat pu mīy, puxix Topa' xat pu mīy kamah pexkox tu'.

¹⁹ —'Āte kama xa hām'āktux, hu: Xatix te Topa ta tu' xak pu hāpxopmā', tup-tox puxet hā' xax, xix kuxap-xet hā' xax, puxix 'Ātak Topa xip pexkox tu', tu hāpxop-māp-tup xa'. ²⁰ Yā tikmū'ūn 2 pe 3 te yāy tu' xakux, kopxik xip nōm tikmū'ūn mūtik. Kaxīy.

Kāmānat kummuk 'āktux

²¹ Ha ta Pet te Yeyox yīka' nūn, tu:

—Yāyā', hāpkummuk mīy'ax xohix te xīy 'āte' xaxogā'ax, pu tu kux? Yāk taknōy tek kummugāhā', tu xek kummugāhā', tu mōktu yā' xohix. Hām 'ūm hā 'āte' xaxogā kux'ax? 'Ok xaxogā'ax xohix te 7? Kaxīy.

²² Ha:

—'Āmhok. 'Ūxaxogā 'ūxohix te 7, tu xe xaxogā 'ūxohix te 7, tu' xe xaxogā', tu mōktu xe xaxogā te homi' 70, yā' xohix te 490 xate xaxogāp-tup. ²³ Yā Topa te' xat kaxīy, yīy 'āte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu: Hāpxexka yōg tik te' xat'ax, tu kāmānat xop xānāhā' pu nū', pu tayūmak te ta nemēn hā pago, ²⁴ yīy kāmānat puxet nūnnāhā', ha ta nemēn tayūmak xohix xexka punethok, ²⁵ pāyā' hok, 'ap xip'ah tayūmak, yīy tik te' xat'ax te' xat pu nōm kāmānat hāmenax, xi' xetut, xik-tok xop, xi' yōg hāpxop xohix, pu tu' hok hā' hām, nūy tayūmak xexka hā' yānān, nūy tu pago. ²⁶ Pa kāmānat kopaxux hā' nāhā', tu' xat'ax tu' xak, pu mīy hok, tu: "'Ūgmūn hā tot, nūy 'ūghip, 'ū xa pago. Yā 'āte tayūmak xohix xexka hā xa pagop-tup. Kaxīy.

²⁷ —Ha' xat'ax te kāmānat kuxa ka', tu te ta nemēn'ax yōg tayūmak xaxogāhā', ha' mōg, ²⁸ pa kāmānat nōy pēnāhā', 'īhā' mōg, ha ta nemēn tayūmak kutōgnāg te 10 'ūnōy pu', yī' nōy māykok mūg, tu' nuhuk, tu: "Hōn-hā 'ā' pago. 'Āte hōnhā yāy yōg tayūmak putup!" Kaxīy.

²⁹ —Ha' nōy te' kopaxux hā' nāhā', tu tu' xak, hu: "'Ūgmūn hā' tot, nūy 'ūghip, xa pago, yā 'āte xa tayūmak xohix hā pagop-tup." Kaxīy

³⁰ —Pap-tup nōg, tu' mōg, tu kanet hā mō'tat, tu' kopa' xix, puyīy tayūmak xohix hā pago. ³¹ Ha ta kāmānat xop te' pēnāhā', tup-tup nōg, tu' gāy, hu tik te' xat'ax ha' mōg, tu tu' xuktux, ³² ha' xat'ax te kāmānat kummuk xānāhā', tu:

—"'Āxupkumīy, 'ākummuk! 'Āte 'ōg ta nemēn xaxogāhā', ha' kux, xate 'ā' xak hah, ³³ pa 'ākummuk, tu 'ānōy kuxa ka 'okpa 'āte 'ākuxa ka.'" Kaxīy.

³⁴ —Tu' gāy xexkah, tu' xat, pu kāy mōgā kanet hah, nūy nō kummugā kanet kopah, ha mōktu tayūmak xohix ta nemēn hā' pago. 'Ūkux. Kaxīy.

³⁵ Tu hām'āktux kux, tu:

—Ha kaxīy 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tu' pēnānā' xip. 'Āxop te' 'ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā hok, puxix Topa 'ōg kummuk mīy'ax xaxogā hok kamah. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te' yīpxox xop 'āktux, nōm te yāy xetut nīm

19 Tu hām'āktux kux, tu' mōg, tu hāpxexka Ganinet nīm, tu ta' mōg, tu mōktu hāpxexka Yonex tu' xupep, tu kōnāg xexka Yohnām xatapa' xip, ² ha tikmū'ūn xohix te' pe' mōg, ha' pakut xop hittupmāhā', ³ ha Paniye yōg tik xop mōxaha kamah, tu' yīkopit, nūy hām'āktux 'ax hā' kupeh, hu' yīkopit, hu:

—'Ok yūmū yōg xat'ax te' tux hok, pu tik yāy xetut nīm? Kaxīy.

⁴ Ha:

—'Ok 'āxop te mō'kupix hok Topa yōg tappet? Ha kax'āmi', hu: "Topa te tik mīy hāmāxap, xik-nāy tu 'ūn mīy." Kaxīy. ⁵ Ha Topa te: "Pūyā tik yāy tak nīm, xix yāy tut nīm, nūy tu' xetut mūy, nūy nū mūtik yāytax, ha yāyhā' yīn puxet." Kaxīy. ⁶ Ha kaxīy Topa te yāyta tix hā' mīy yāp-xet, yā' yīpxox xi' xetut yāyhāp-xet. Yīy Topa te' xat hok puyīy tu yāyxtat hok. Kaxīy.

⁷ Ha Paniye xop te:

—Teptu Mōyyex te' tux hok pu mōnāyxop tu xetut nīm? Teptu' tux hok pu' xetut pu tappet hōm hāmāxap, nūy kūnāy tu' nīm? Kaxīy.

⁸ Ha:

—Mōyyex te' tux hok 'āxop kuxa kummuk hah. Pa Topa te tik mīy xi' 'ūn, puyīy yāy mūtik nox tu ti ka'ok. ⁹ 'Āte xa hāpxe'le 'āktux: 'Ūxetut xonnix hok, ha' yīpxox te' nīm, puxix tik te hāpkummuk mīy, 'ūhūn nōy mūg tu'. Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Tik te yāy xetut nīm hok, puxi' max tu yāyta hok. Kaxīy.

¹¹ Ha Yeyox te' yānān, hu:

—Topa te tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgā'ah, pa' yāg kutōgnāg pu hāmyūmmūgāhā'. ¹² Tik xop yāg te yāyta 'ohnāg. 'Ūtut te' put kaxīy hah, 'ap yāyta'ah. Ha tikmū'ūn yāg yāyhā 'Ennōk, hu' yāyta 'ohnāg. Ha' yāg kutōgnāg yāyta 'ohnāg, nūy Topa pu' yīpkox pi', Topa te' xat hah. Tikmū'ūn hām'āpax, puxi' yōg hām'āktux yūmmūg. Kaxīy.

Yeyox xix kaxkop

¹³ Hāpxip kutōgnāg ha ta tikmū'ūn te kaxkop nūnnāhā', tu Yeyox ha' nūnnāhā', pu tup-tox yīmū' yīm nōm, nūy Topa pu hām'āktux kaxkop pupi', pa tik xop te' mānōg, tu' xat hok, pu Yeyox ha nūnnā hok, ¹⁴ yīy Yeyox te:

—'Ūtux hok pu kaxkop nūnnā', 'ūmānōg hok. Yā Topa te kaxkop kuxa tu' xat putup, puyī' yīpkox pi'. Ha' yīpkox pip xop xohix xat putup, nōm te kaxkop putuk tu hām'āpak. Kaxīy.

¹⁵ Tup-tox yīmū' yīm nōm, tu ta' mōg.

Tu tep-texop xexka 'āktux

¹⁶ 'Āmmīy nōy 'īhā tik nūn, yā Yeyox ha' nūn, tu' yīkopit, hu:

—Notot, 'ātep-tep mīy'ax, nūy tuk kuxa hi xe'ēgnāg mō' kumak mōg? 'Āte hāpxopmāhā hā xīy? Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te hām'āktux hā' yānān, hu:

—Tep-tuk yīkopit, nūy hāmmax 'ūm yūmmūg? Topap-xehnāg max. 'Āhi xe'ēgnāg putup, 'āpu, Topa yōg xat'ax pu 'āyīpkox xip. Kaxīy.

¹⁸ Ha:

—'Ūxat'ax 'ūm? Kaxīy.

Ha:

—"'Ūp-tex hok," xix "'ānōy hā' xupxet hok," xix "'ānōy yōg hāpxop hā' xupxet hok," xix "koit hok," ¹⁹ xix "'ōg 'ātak pu 'īpkox pi', xix 'ātut pu 'īpkox pi'," xix "'ānōy putup pax, xate yāy putup'ax putuk." Kaxīy.

²⁰ Ha tik te:

—Yā 'āte' xat'ax xohix puk yīpkox xip tap. 'Ātep-tep mīy'ax homi', nūy hāpxopmā max? Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—Mōy, 'ōg hāpxop xohixnāg hāmenax hāmāxap, xayīy Topa hā 'āmax xe'ēgnāg, tu 'ōg tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu' nīm, xayīy pexkox yōg hāpxop pop 'ūyānān tu', nūy kūnāy tuk pe mōg. Kaxīy.

²² Ha tik te hām'āpak, tu' mōg, tu Yeyox nīm, 'ūkuxa hittup 'ohnāg tu'. Yā 'ūptexop xexkah, ²³ yīy Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūptexop kutōgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, 'ūyōg xat'ax pu' yīpkox pip hok tu'. ²⁴ Yā xok xexka kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox ha mō'tat hok, ha tap-texop 'ūm te Topa pu' yīpkox pip hok kamah. Kaxīy.

²⁵ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep xop te' xupak, tu' yēy, tu:

—Yā kaxīy tikmū'ūn 'ūm mō'nā hok pexkox kopah! Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te' pēnāhā', tu:

—Hamūn. Tikmū'ūn 'ūm mō tu nā hok, pa Topa te' ka'ogā'ax pu mōnāy. Kaxīy.

²⁷ Ha Pet te:

—'Ūgmū'āte' xohix nīm, nūy 'āpek mōg. 'Ok mū'āte hāpxop 'ūm popmāp-tup 'ūyānān tu'? Kaxīy.

²⁸ Ha:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha 'āmnīy xe'e mō'nāp-tup, 'īhāk yūm putup, tik te' xat'ax yōg mīmpe max yīmūk yūm putup, nūy 'Iyaet xop te 12 yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, ha 'āxop mām putup kamah, mīmpe max te 12 yīmū 'āmām putup, nūy kama' kopit. ²⁹ Tikmū'ūn xohix tek mūn hā mīptut 'ūm nīm, xi' taknōy nīm, xi' hex nīm, xi' tutnōy nīm, xi' pit nīm, xi' tak nīm, xi' tut nīm, xik-tok nīm xix hām nīm, puxi' xohix pop, tu mōktu tehomip te 10 pop, tu' kuxa hip-tup xe'ēgnāg, ³⁰ pa tikmū'ūn te māxap yāyhā ka'ax putup, ha ta' ka'ax xop yāyhā māxap putup. Kaxīy.

Yeyox te kāmānat xop 'āktux

20 Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu hāpxa xuxyā 'āktux, nūy Topa yāy yōg kāmānat pu pago 'āktux, tu hāmyūmmūgāhā, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat yūmmūgāhā', hu:

—Tik yōg mīnta 'op kup punethok, ha' ta mīnta', yī' mōg hāptapkoa 'īhā', nūy kāmānat xop xax, nūy nō nūnnā', pu mīnta ta put, nūy nūnnā'. ² Yā 'āmnīy xohix 'īhā' mōg, tu tayūmak 'ānuk puxet hā' pago kāmānat pu', 'āmnīy puxet yōg tayūmak te takat hā' pago kāmānat pu', hu hōnhā' mōg kamah, nūy kāmānat xop xānā'. ³ Ha māyōn te pexkox puka' yūm 'īhā' mōg, tu putpu' mōg, nūy kāmānat xop nōy xānā', pu nūy tu hām, ha kōmēn yōg hāmnuhnōg tu' tihi', yāmhook tu' pip, ⁴ yīy hāpxa xuxyā te: "Mōg, nūy 'āhām yōg hām tu', ha 'āte xa pago maxp-tup." Kaxīy.

⁵ —Ha' mōg. Māyōn yāykote' yūm 'īhā' xuxyā mōg 'ūxeheh, xix māyōn he 'īhā' putpu' mōg, nūy kāmānat xop nōy xānā', pu nūy tu hām, tu' nūn, ⁶ ha xe' mōg 'āmāxak 'īhā', tu kōmēn yōg hāmnuhnōg tu' mōg, tu tik xop nōy pēnāhā', ha yāmhook pip, yīy: "Tep tu 'āpip 'īhā māyōn mōg? 'E 'āhām 'ohnāg." Kaxīy.

⁷ —Ha: "Yā tik tek mūk xānā 'ohnāg," kaxīy. Ha' xuxyā te: "Mōy, nūy 'āhām kamah yōg hām tu', nūy mīnta nūnnā'." Kaxīy.

⁸ —'Āmnīy 'īhā' xuxyā te kāmānat te māxap xat, nōm te kāmānat xohix xat 'ūxuxyā pupi', yīy: Kāmānat xohix xop xānā', nūy tu pago. Kāmānat nōm hām ka'ax pu' pago hāmāxap, tuk-nāy tu kāmānat nōy xohix hām'ax pu' pago, tu mōktu kāmānat hām hāmāxap pu' pago 'ūka'ax hā." Kaxīy.

⁹ —Ha kāmānat xop te 'āmāxak 'īhā' nūn, nūy tu hām. 'Ūxohix te tayūmak 'ānuk puxet paha', ¹⁰ yīy kāmānat xop te māxap hittup, tu' hipnām, nūy tayūmak xexka tu pop, pa' xohix te tayūmak 'ānuk puxet paha kamah. ¹¹ Tu' paha', tu' gāy, tu' xuxyā pu hām'āktux, ¹² hu: "Nū xop te ka'ax hā' nūn, nūy tu hām, tu 'ot puxet hā' hām, pak mūg hām xexkah, māyōn tox hāk mūg hām, ha māyōn pukpex tek mūg mō'hap koxūgnāg, 'īhāk mūg hām, pāyā yūmū'āte tayūmak kutōgnāg pop, nōm xop te' ka'ax hā' nūn putuk." Kaxīy.

¹³ —Ha' xuxyā te: "Nāy. 'Ūg'āpax. 'Āte hāmyok mīy, 'ūyā tu 'āxop pu pago max. 'Āte 'āxānāhā', tu xa hām'āktux, tu tayūmak 'ānuk puxet hā pagop-tup, ha 'ānūn, tu 'āhām, nūy pa tayūmak, ¹⁴ hu pa 'ōgnū tayūmak, nūy ta 'āpet ha mōg. Yā 'āte kāmānat xohix pu tayūmak puxet hā pagop-tup, 'āxop pu pago putuk. ¹⁵ Yā tayūmak yōgnū', 'āte 'āxop xohix pu pagop-tup, 'āxop hā yāyputuk, 'ūyīy pago. 'Ok xate 'ānōy yīpkumīy, 'āte nōm xop ha hāmmaxnāhā', ha' yīpkumīy?" Kaxīy. 'Ūkux.

¹⁶ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Yā kaxīy tikmū'ūn te māxap xop yāyhāp-tup 'ūka'ax xop, ha ta tikmū'ūn ka'ax xop yāyhāp-tup hāmāxap xop, Kaxīy.

Yeyox te yāy xok'ax 'āktux 'ūxeheh

¹⁷ Tu putat hā pepi' mōg, nūy kōmēn Yenoyanēn ha' mōg, yāy yōg tikmū'ūn mūtik mōg, ha nōm mōg putat tu', nūy tup-xet hā hām'āktux, 'īhā hāpkumep, tu:

¹⁸ —Pēnā! Kōmēn Yenoyanēn ha yūmū mōg. 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, hak mōgāp-tup 'āmānex xexka xop hah, xix tik te hāmyūmmūg xop hah, ha tak putex put-up, ¹⁹ tuk mōgāp-tup 'ūpuknōg xop hah, hak kute'ex kummuk putup, tuk kix putup, tuk xup putup mīpkup-nix tu', nūy 'ūkputex, pa 'āmñy tikoxyuk hā' nōg put-up, 'īhā putpuk hip-tup. Kaxīy.

Tiak xix Yoām mūg tut te Yeyox pu hām'āktux

²⁰ Hāpxip kutōnāg ha ta Yemeneo xetut nūn, tuk-tok pit 2 nūnnāhā', tu Yeyox keppa nū' xup, nūy ta tu' xax, yīy Yeyox te:

²¹ —Xatep-tep putup? Kaxīy.

Ha:

—'Āpu, hām'āktux xeh 'ūgmūtik, puk kutok pit puxet 'āyīm xe'e hā' yūm, xi' nōy 'āyīm xax hā' yūm, 'īhā xate yāyhā 'āxexka xe'ēgnāg, nūy tikmū'ūn xohix xat. Kaxīy.

²² Ha Yeyox te 'ūn kutok 2 pu hām'āktux, hu:

—Xate hāmyūmmūg 'ohnāg, tu 'ā' xak pu 'āxexkānā'. Tikmū'ūn te' hep kohāgnāg xo'op, ha kaxīy 'ūkxūy xexka putup. 'Ok xatix 'āxūy xexka hā' tot? Kaxīy.

Ha:

—'Ūgmū'āte nōā'tot. Kaxīy.

²³ Yīy Yeyox te:

—'Yā' xo'op putup hep xūy, hu 'āxūy putup, 'ūkxūy putuk, pa 'āte yāyutnā hok, xak yīm xe'e hā yūm, xix yīm xax hā yūm. Yōgnū 'Ātak te' yīmōgātux, pu' mān. Kaxīy.

²⁴ Ha tik xop te 10 te hām'āpak, hu' gāy 'ūtaknōy 2 tu', ²⁵ yīy Yeyox te' xohix xānāhā', pu' yīkahnāg nū', ha:

—Gohenanok xop te tikmū'ūn xat, ha' xexka xop te tikmū'ūn xat, ²⁶ pa 'āxop kopa kaxīy mīy hok. 'Āmhok. Tikmū'ūn 'ūm te yāy xexkānāp-tup, puxi' nōy hā tu' tehet, 'ūyōg kāmānat putuk, ²⁷ ha tikmū'ūn te yāyhāp-tup hāmāxap, puxi' nōy xop tu hok hā' hām. ²⁸ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, pak nūn hok, puyīy tikmū'ūn 'ā' hāpxopmā'. 'Āmhok. Yāk nūn 'ūhep xohix xop pu hāpxopmā', nūy 'ūkxok, nūy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox te tik pēnā hok pu' pa max nāhā'

²⁹ Tu hāpxip 'īhā' mōg, tu kōmēn Yenikot nīm, ha tikmū'ūn xohix xexka te' pe' mōg, ³⁰ ha tik 2 pa hok mān, putat yīka te tu' mān, tu tikmū'ūn yīy 'āpak, tu Yeyox nūn yūmmūg, hu' yīy ka'ok, tu:

—Notot, yā mōnāyxop Namix hā 'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka! Kaxīy.

³¹ Ha tikmū'ūn te' mānōg, tu:

—'Āhup, 'āyīy hok! Kaxīy. Pāyā' yīy ka'ok 'ūxeheh, tu:

—Notot, yā mōnāyxop Namix hā 'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka! Kaxīy.

³² Yīy Yeyox hup, tu tik pa hok xānāhā', tu' yīkopit, hu:

—Xatep tek mūn putup, 'ūmīy xa'? Kaxīy.

³³ Ha:

—Notot, 'ūgmūg 'ūm pa nā', 'ūgmūg hāmpēnā! Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te' kuxa ka', tu' pa 'āpit, ha hāpxip 'ōhnāg 'īhā' pa', tu hāmpēnāhā', tu Yeyox pe' mōg.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' xupep

21 Ha ta' mōg, tu mōktu kōmēn Yenoyanēn yīka' pip, 'īhā' pip'ax Metpaye tu' mōxaha', ha yīktix 'Onimet yīka' yūm, tu' yōg tik 2 mō'kutnāhā', pu' keppa mōg, ² tu' xat, hu:

—Mōg, nōm xip tu xexka ha mōg, tu mōktu mōxaha', ha yohmēn hex pēnāp-tup, hak-tok te nū mūtik tihi', ha' mīm tu' hīy, ha mōy hīy'ax koa', nūy nūnnā'. ³ Tikmū'ūn te xa' yīkopit, 'āpu yīy, tu: "Ūgmūg xuxyā te yohmēn putup, tu' putpu' nūnnāp-tup," kaxīy, ha 'ātux hok putup xa yohmēn 2 nūnnā'. Kaxīy.

⁴ Ha hāpxopmāhā', tu Topa yōg hām'āktux hittap hā yohmēn nūnnāhā'. Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', ⁵ hu:

"Pu, Xiām yōg kōmēn kopa' pip xop pu hām'āktux, hu: Hōnhā tik te tikmū'ūn xat'ax xupep, tu yāk-tōgnāg, tu yohmēn yīmū' yūm, tu yohmēn kutok yīmū' yūm." Kaxīy.

⁶ Ha ta tik xop mōg, tu Yeyox keppa' mōg, tu' xat'ax mīy, ⁷ tu yohmēn nūnnāhā', xik-tok nūnnāhā', tu yāy kap xix yohmēn yīmū', pu Yeyox yīmū' yūm, ha' yūm, ⁸ ha tikmū'ūn xohix yāy yōg kap mō'yōn hām tu', pu yohmēn mōy yīmū' mōg, ⁹ ha mōktu tikmū'ūn te' kep-pa' mōg, xix tikmū'ūn te' pe' mōg, yīy ka'ok, tu:

—Mōnāyxop hittap Namix mōkputox xexka xe'ēgnāg! Pūyā Topa xa hāmmaxnā! Yā xa' hōm yāy 'āxet'ax, xa nū! Yā Topa mūn xexka xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁰ Tu kōmēn Yenoyanēn tu' mōxaha', 'īhā tikmū'ūn xohix te' xupak, tu:

—Putep mūn mīy? 'Ū 'ūm 'ōhōm? Kaxīy.

¹¹ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik mōxaha, tu:

—Yā nō'ōm Yeyox, tu Topa pupi hām'āktux, yā hāpxexka yōg kōmēn Nāyane yōg tihik. Kaxīy.

Yeyox te Topa pet xexka hā mō'nāhā'

¹² Yeyox te Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn papuk, nōm te' kopa hāpxop hāmenax, tu tayūmak yānān'ax xop yōg mīmpe putxok, xix yāy yūm'ax putxok kamah, tu tik xop te putuxnāg hāmenax yōg yūm'ax putxok. ¹³ Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha: "Ūkpet xexka 'āxet'ax Topa pu hām'āktux'ax pet," kaxīy, pa 'āxop te Topa pet xexka kummugāhā', ha yāy-hā hāpxupxet pet! Kaxīy.

¹⁴ Ha tikmū'ūn pa hok xop nūn, xix tikmū'ūn te hāpkumep hok xop nūn, Topa pet xexka ha' nūn, puyīy Yeyox hittupmā', ha' hittupmāhā', ¹⁵ yīy 'āmānex xexka xop gāy, xix tik te hāmyūmmūg xop gāy, 'īhā Yeyox te hāpxopmā max xe'ēgnāg, ha' pēnāhā', ha kaxxop yīy ka'ok Topa pet xexka kopah, tu:

—Mōnāyxop hittap Namix mōkputox xexka xe'ēgnāg! Kaxīy. Ha' xexka xop te' xupak.

¹⁶ Tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate kaxxop yīy 'ūm 'āpak? Kaxīy.

Ha:

—Yā 'āte' xupak. 'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Yā: "Topa te kaxxop pu hāmyūm-mūgāhā', pu tu Topa 'āktux māynāg." Kaxīy.

¹⁷ Tu ta' nīm, tu kōmēn nīm kamah, tu' pip'ax Metān ha' mōg, tu mōktu' pip'ax tu' xip 'āmnīy tox hā.

Yeyox te piget kup mānōg

¹⁸ Hāptup 'īhā' mōg, Yenoyanēn tu putpu' mōg, ha putup te Yeyox putex, ¹⁹ ha ta mīnta kup piget pēnāhā', ha putat puka' yūm, yī' mōg, pa mīnta 'ūm ta 'ohnāg, 'ūxux puxet mō'tat, yīy Yeyox te' kup xat, hu:

—Mīnta 'ūm ta hok! Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā' mīnta kup yā tāmnāg, ²⁰ ha tik xop te' pēnāhā', tu' kuxa te' yēy, tu:

—Yā' kup tāmnāg mō'ka'ok! Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ākuxa mām ka'ok xix yāy kuxa yīkopit hok, hu ta mīnta kup nakgā kamah, tu' xat'ax hā' nakgāhā', pāyāp-xet'ah. 'Āxop te yīktix xat'ax, pu 'āpep, nūy kōnāg xexka kopa mō'yāykutnā', puxix mō'kutnā'. ²² 'Ākuxa mām ka'ok, puxix Topa xa' hōm hāpxop 'ūm 'āxop te ta tu 'ākax. Kaxīy.

Yeyox te' xat'ax

²³ Tu Topa pet xexka ha' mōg putpu', tu hāmyūm-mūgāhā', 'īhā' 'āmānex xexka xop nūn, xix Yoneo xexka xop nūn, tu Yeyox yīka' pip, tu' yīkopit, hu:

—Tep te xa' hōm yāy 'āxet'ax, xayīy hāpxopmā ka'ok xix hāmyūmmūgā'? Kaxīy.

²⁴ Ha:

—'Āte 'āyīkopit'ax kamah, xa 'āxop hām'āktux 'ūyānān tu', koxix xa hām'āktux, tup-tep te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, ha xa' xuktux. ²⁵ 'Āyīy! Tep te Yoām pu 'āx-et'ax hōm, pu tup-tox pix? 'Ok pe Topa te tu' hōm? 'Ok pe tikmū'ūn te tu' hōm? Kaxīy.

Ha' xexka xop te yāy pu hām'āktux hā' nōy yānān, hu:

—Pax 'ū yūmū'āte: Topa te tu 'āxet'ax hōm," kaxīy, puxi' yānān tu' yīkopit, hu: "Tep tu 'ākuxa mām 'ohnāg Yoām kopah?" kaxīy. ²⁶ Pax 'ū yūmū'āte: "Tikmū'ūn te' xuxet'ax tu' hōm," kaxīy, puxix tikmū'ūn gāy, ha yūmū'āte' yīpkutuk. Yā' xohix te Yoām pe'paxex 'ūx-exkah, tu pe'paxex Yoām te Topa pupi hām'āktux. Kaxīy.

²⁷ Hu' yānān tu hām'āktux, hu:

—'Ap yūmmūg'ah 'āte'. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'A 'āte xa hām'āktux putup'ah kamah, tu yāy 'ūm 'āxet'ax 'ā' hōm 'āktux putup'ah. Kaxīy.

Tik kutok 2

²⁸ Tu xe hāmyūmmūgāhā' hām'āktux'ax hā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Xatep tep pe'āpaxex? Tik kutok pit 2, tuk-tok hāmāxap xat, nūy: "Xōnnū", mōy nōmhā nūy yōgnū mīnta 'op yōg hāpxa'ax tu 'āhām." Kaxīy.

²⁹ —Hak-tok te māxap te: "'Ap 'ūgmōg putup'ah." Kaxīy.

—Pa hāpxip kutōgnāg 'īhā' yāyhāhup, tu' mōg.

³⁰ —Ha' tak tek-tok kuhnōy xat kamah, pu mōy tu hām, hak-tok te kuhmōy te: "Yāk mōg." Kaxīy.

—Pa' mōg 'ōhnāg. Kaxīy.

³¹ Tu hām'āktux kux, tu' xexka xop yīkopit, hu:

—'Ūk-tok te xīy te' tak pu' yīpkox xip? Kaxīy.

Ha:

—Yāk-tok te māxap. Kaxīy. Yīy Yeyox te:

—Gohet pupi tayūmak pop xop xi' xotit xop te Topa pu' yīpkox pip, pāyā 'āyīpkox 'ohnāg. ³² Yā Yoām tep-tox pix, tu 'ākeppa' mōg nūy xa Topa yōg putat mūg, ha 'ākuxa mām 'ōhnāg Yoām kopah, pāyā tayūmak pop xop xi' xotit xop kuxa mām ka'ok. Ha 'āxop te' yūmmūg, tu yāyhāhūp 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy kux, nūy 'ākuxa mām ka'ok Yoām kopah. Kaxīy.

Tute kāmānat kummuk 'āktux

³³ Tu xe:

—'Ūg 'āpax! Hām'āktux'ax nōy hā 'āte xa hāmyūm-mūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax xa hāmyūm-mūgā', hu: Tikmū'ūn te hāpxaha', tu mīnta 'op xok, tu hāmpak'ax hā' yīmmap, tu mīkaxxap xox tix hā' tat'ax mīy, pu tox hep 'op tonnok, nūy' hep xut, nūy ta hep xupyāg mīy, xix mīptut tox mīy, nūy hāpxa xexka pēnā', ha tikmū'ūn nōy pu' nīm, tayūmak hā' nōy yānān tu', tu ta hāpkumep hāptox tu'. ³⁴ Ha ta hāmyāx-atamuk 'īhā' xuxyā te kāmānat tikoxyuk nū'pok, pu tu' xuxyā yōg tayūmak nōm pupi pa'. ³⁵ Pa hāpxa xexka yōg kāmānat te' mūg, tup-xet kix, xi' nōy putex, xi' nōy mīkaxxap hā' tux. ³⁶ Hāpxip 'īhā' xuxyā te xe kāmānat xop nū'pok, tu ta kāmānat punethok nū'pok, pu tu' xuxyā pupi tayūmak pop, ha hāpxa xexka yōg kāmānat xop te xe hāpxopmā kummuk. ³⁷ Yīy hāpxip 'īhā' xuxyā te nū yāy kutok kutnāhā', tu hāmpē'paxex, hu: "Yāk kutok xexka pe'paxex'ax, 'ap kummugāp-tup'ah." Kaxīy. ³⁸ Ha ta' nūn, pa hāpxa xexka yōg kāmānat te' pēnāhā', tu: "Yā' xuxyāk-tok xe'e! 'Āpu yūmūp-tex, nūy hāpxa xexka pa'!" Kaxīy.

³⁹ —Tuk-tok mūg, tu hāpxa xexka kūnāpa ha' mōgāhā', tu' mōg, tup-tex, ha' xok. 'Ūkux. Kaxīy.

⁴⁰ Yeyox te' yīkopit, hu:

—Tep mūn mīy'ax 'ūxuxyā', 'īhā' putpu' nūn, nūy hāpxa xexka yōg kāmānat xop 'ūyānān tu' kummugā'? Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ūn te:

—Ya' kix'ax, nūy hāpxa xexka hōm tikmū'ūn nōy pu', pu tu' xuxyā pu hāpxa yōg tayūmak hā pago hāmyāx-atamuk xohix 'īhā'. Kaxīy.

⁴² Yīy Yeyox te xe' yīkopit, hu:

—'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Ha: "Tikmū'ūn pet, tu mīm xexka putup nōg, pa hōnhā yāyhā mīptut māykup xix mīptut koxuk, yā mīm xexka xe'ēgnāg. Topa mūn te' xexkānāhā', ha yūmūg kuxa te' yēy." Kaxīy.

⁴³ Tu hām'āktux kux, tu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'A Topa te 'āxop 'ūm xat put-up'ah, pāyā' nōy xat putup, nōm te Topa pu' yīpkox pip, tu hāpxopmā max. ⁴⁴ Tikmū'ūn te mīkaxxap hā' nā', puxix tu yāy koxyo. Mīkaxxap te tikmū'ūn yīmū' nā', puxix yā' xohix koxyoynām. Kaxīy.

⁴⁵ Ha 'āmānex xexka xop xix Paniye xop te Yeyox yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu hāmyūmmūg. Yā' xexka xop 'āktux 'īhā hām'āktux hā hāmyūmmūgāhā', ⁴⁶ yī' gāy, tu' mūg putup, pa tikmū'ūn yīpkutuk, ha Yeyox yā' xexka pe'paxex, tu: "Yeyox te Topa pupi hām'āktux xe'e." Kaxīy.

Tik te' xat'ax te 'āmuk xexka mīy

22 Yeyox te xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy Topa yā' hep xop xohix xānā 'āktux, tu:

² —Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip, ha kaxīy hāpxexka 'ūm yōg tik te' xat'ax te 'āmuk xexka mīy, 'ūk-tok pit te yāytap-tup hah, ³ yī' tak te kāmānat mō'pok pu tikmū'ūn xānā', pāyā 'ap nūn putup'ah, ⁴ yīy kāmānat nōy mō'pok, pu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu: "Āte 'āmuk xexka mīy tap, tu mūnūytut tak kix, xix mūnūytut kutok kix, xa nū', nūy 'āxit!" Kaxīy.

⁵ —Pāyā tikmū'ūn tep-tup nōg, tu yāy kuxop punethok, tup-tup-nōg. 'Ūpxet te' yōg hāpxa xexka ha' mōg, xi' nōy te' yōg mēn ha' mōg, ⁶ ha tikmū'ūn nōy te kāmānat xop mūg, tu' kix kakixnāg, tu' kix ha mōktu' xakix. ⁷ Ha hāpxexka yōg tik te' xat'ax gāy xexkah, hu' xat, pu tu kummuk xop kix 'ūyānān tu', xi' yōg pip'ax mō'xut kuxap hā', pu tu nōg. ⁸ Ha' xat'ax te kāmānat xop xe xānāhā', tu: "Xōnnū te yāytaha', ha 'āte' mīy 'amuk xexka, tu tikmū'ūn xānāhā' put nū', pāyā' kummuk, tu' nūn 'ohnāg, ⁹ pa hōnhā mōg, putat hā mōg, nūy tikmū'ūn xohix xānā'." Kaxīy.

¹⁰ —Ha putat hā' mōg, tu tikmū'ūn xohix xānāhā' put nū', tu tikmū'ūn max xānāhā', xix tikmū'ūn kummuk xānāhā', yā' xohix xānāhā', ha' xat'ax yōg mīptut max ha' mōg tikmū'ūn xohix, nūy 'āmuk xexka mā', ha mōktu mīptut xexka nū'xīmnāg. ¹¹ Ha tik te' xat'ax xexka te hām'āta kox hā mō'nāhā', nūy nūy tikmū'ūn pēnā', tu tik puxet pēnāhā', 'a 'āmuk xexka yōg topixxax max mō'tat'ah. Yā mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ohnāg, ¹² yīy tik te' xat'ax te: "Tep te xīy hā mō'ānāhā', pa 'āmuk xexka yōg topixxax mō'tat hok?"

—Ha tik yīy kīy ka'ok, tu' yīy 'ohnāg, ¹³ yīy tik te' xat'ax te kāmānat xat, tu: "'Ūyīm kīy, xi' kup kīy, tu' putyōn hāpkoxtap kopah, ha' potap-tup, 'ūxūy xexka tu'." Kaxīy. 'Ūkux.

¹⁴ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Topa te tikmū'ūn punethok xānāhā', pak-tōgnāg hā yīmōgatux. Kaxīy.

Tik xop te' puknōg yōg gohet 'āktux

¹⁵ Ha Paniye xop mōg, tu yāy mūtik hām'āktux, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax hā' yīkopit, nūy tu' kummugā', ¹⁶ hu yāy tik xop nū'pok 'Enot xop mūtik, nūy Yeyox tu yīkopit. Yā tik xop pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu:

—Notot, yūmū'āte 'āyūmmūg, ha hāpxe'e 'āktux, tu hāmyūmmūgā max, pu tu tikmū'ūn Topa yōg hāmpu-up'ax yūmmūg. Yā tikmū'ūn 'ūm pu 'āyīpkox 'ohnāg, nūy hāpxopmā'ax hitop hā' kopit hok, yīy yūmū'āte 'āyīkopit, ¹⁷ hu: Xatep-tep mūn pe'āpaxex? 'Ok yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu tayūmak hā pago hok gohet puknōg pu'? 'Ok pe' xat pu pago? Xatep-tep mūn pe'āpaxex? Kaxīy.

¹⁸ Tu yā mō'āmā', pāyā Yeyox te' yūmmūg, hu:

—'Āxop pa max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Tep tuk yīkopit putup xate'? ¹⁹ Paxnū tayūmak! Kaxīy.

Ha ta' paxnūn, tu tu' mūg, ²⁰ yīy Yeyox te' yīkopit, hu:

—'Ūxuxet'ax nūhū tik koxuk? Kaxīy.

²¹ Ha:

—Yā' puknōg yōg gohet te tikmū'ūn xat'ax koxuk. Kaxīy.

Yīy Yeyox te:

—Gohet pu' hōm gohet yōg yā hāpxop, xix Topa pu' hōm Topa yōg hāpxop. Kaxīy.

²² Ha' xupak, tu' yēy, tu' yīkopit kux, tu ta' mōg.

Xanoxeo xop te put pu' hi'ax 'āktux

²³ Hāpxip 'īhā Xanoxeo xop nūn, tu' kuxa mām 'ohnāg putpu' hi'ax kopah, tu nūktu Yeyox yīka' nūn, ²⁴ tu:

—Notot, Mōyyex te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', hu: "Tik 'ūm xok, 'īhā' xetut tek-tok put hok, puxix tik taknōy xe' xetut mūy, nūy nū mūtik yāytax, pu ta tu tuk-tok put, pūyīk-tok 'ūyīpxox nōm te māxap yōg hāpxop pop." Kaxīy. ²⁵ Yā yūmūg tikmū'ūn kopa' pip taknōy 'ūxohix te' 7 'axa', ha' taknōy nōm hāmāxap te yāytaha', ha' xetut tek-tok put 'ohnāg, ha' yīpxox xok, ha ta' taknōy tu' kuhmōy te' mūg, ²⁶ tu nū mūtik yāytaha', ha' xetut tek-tok put 'ohnāg, ha' yīpxox xok kamah, ha' taknōy tu' kuhmōy te' mūg, tu nū mūtik yāytaha', ha mōktu' taknōy xohix te 7 te 'ūn mūtik yāytaha', tu' xok, ha' xetut tek-tok put 'ohnāg. ²⁷ Yā 'ūn te ka'ax ha' xok kamah. ²⁸ Ūtaknōy 'ūm yā 'ūn hā' xetut xe'e'? Pax pu tikmū'ūn putpu hi, puxi' taknōy 'ūm 'ūxetut mūy? Yā' taknōy xohix te 'ūn mūtik yāytaha'. Yā yāyta xohix. Ta tu' kux. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te' yānān hā hām'āktux, hu:

—'Āxop te yā yāy pu mō'āmā', 'ap Topa yōg tappet 'ūm yūmmūg'ah, xix Topa yōg hāpka'ok'ax yūmmūg 'ohnāg. ³⁰ Ūxakix xop te' putpu' hip-tup, hu ta pexkox yōg nū'pok xop putuk, tu yā yāyta 'ohnāg. ³¹ Āte yā xa putpu yāy hi'ax yūmmūgā'ax. 'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Yā Topa te: ³² "'Ūgmūn yā mōnāyxop 'Amanām yōg Topa, xix mōnāyxop 'Iyak yōg Topa, xix mōnāyxop Yako yōg Topah." Kaxīy. Yā' hi xop mūn hā Topah, pa' xakix xop 'ap hā Topa'ah. Kaxīy.

³³ Ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ax 'āpak, tu' yēy.

Topa yōg xat'ax te māxap

³⁴ Ha Paniye xop te hām'āpak kamah, tu yāy tu nū' nāhā, 'īhā hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Xanoxeo xop pu hām'āktux hā tu' hupmāhā, ³⁵ ha Paniye xop yōg tik 'ūm te' xat'ax yūmmūg max, tu Yeyox yōg hāmyūmmūgā'ax yīkopit putup, hu:

³⁶ —Notot, pi'yā' mūn 'ūxat'ax xohix hā' māxap? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—“'Ōgnū Topa mūn putup pax, 'ākuxa xexka hāp-tup pax, xix 'āp-tox xexka hāp-tup pax.” ³⁸ Yā' xat'ax xohix hā' māxap. ³⁹ Ha' xat'ax kūnāy tu te' nōy putuk, tu: “'Ānōy putup pax, xate yāy putup pax putuk.” Kaxīy. ⁴⁰ Yā' xat'ax 2 te Mōyyex yōg xat'ax xohix yūmmūgāhā, ha tik hittap xop te Topa pupi hām'āktux, tu' yūmmūgāhā kamah. Kaxīy.

Yeyox te Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux

⁴¹ Ha Paniye xop te yāykotīnnāhā, 'īhā Yeyox te' yīkopit, hu:

⁴² —'Āxop tep-tep mūn pe'āpaxex Topa yōg hāmyāyikutnā'ax tu'? Tik 'ūm mūn hā 'ūmōkputox 'ōhōm? Kaxīy.

Ha:

—Yā mōnāyxop hittap Namix hā' mōkputox. Kaxīy.

⁴³ Ha xe' yīkopit, hu:

—Tep tu Topa Koxuk te mōnāyxop hittap Namix pu hāmyūmmūgāhā, puyīy Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux, hu: “'Ūkxuyā'.” Kaxīy. ⁴⁴ Yā Namix te: “Topa tek xuyā pu hām'āktux, hu: 'Yūhūm 'ūgyīm xe'e hā, 'īhā 'āte' gāyxop nōā'.” Kaxīy. ⁴⁵ Yīy mōnāyxop Namix te hāmyāyikutnā'ax pu: “'Ūkxuyā'.” Kaxīy. 'Ok yāyikutnā'ax yā mōnāyxop Namix hā' mōkputox xe'e? Kaxīy.

⁴⁶ 'Ap yānān tu hām'āktux yūmmūg'ah, hu' yēy, tu xep yīkopit 'ohnāg.

Yeyox xix Yoneo xexka xop

23 Ha Yeyox te hām'āktux yāy mūtik hāpkumep xop pu', xix tikmū'ūn xohix pu', tu:

² —Tik xop te hāmyūmmūg, xix Paniye xop te Mōyyex yōg xat'ax yūmmūgāhā, ha Topa te yāy 'āx-et'ax hōm puyīy hāmyūmmūgā, ³ yīy 'āyīpkox pi', nūy tu 'ūm hāpxopmā max, pāyā' xexka xop yōg hāpxopmā'ax hitop tat hok, 'ūyāy yōg hām'āktux pu' yīpkox 'ohnāg hah. ⁴ Yā' xat, pu tikmū'ūn hāpxop putux tat, ha hā tu te 'ohnāg. ⁵ Tu hāpxopmāhā, pu tikmū'ūn pēnā', tu Topa yōg tappet tox kax'āmi', nūy kux tu' tat, xi' yīm kō'ō tu tu mō' tat. 'Ok 'āxop te' pēnā hok? Ha kayak xexka mō'tat, ⁶ tu 'āmuk xexka ha' mōg pax, tu yāy mām'ax max xak, nūy ta tu' mām, tu Topa pet kopa' xexka xop yōg mām'ax yīmū' mām. ⁷ Tup-tup tikmū'ūn te: “Notot!”, kaxīy, kōmēn kopah, nūy tu' xexkānā'. ⁸ 'Ūtux hok pu tikmū'ūn 'āxānā hok, hu: “Notot,” kaxīy. Yā 'āxop te 'ānōy hā yā 'āxape', hak mūn puxet te 'āxop yūmmūgāhā. ⁹ 'Ōg 'Ātak xe'e te pexkox tu' xip, yīy hām

tu' xip tik xānā hok, hu: “'Ātak,” kaxīy. ¹⁰ Tu 'ānōy xānā hok, hu: “Yā yūmmūg xuyā',” kaxīy. Yā Kunnix mūn pux-et 'āxop hā' xuyā'. ¹¹ Tikmū'ūn te hāpxopmāhā, nūy tu' nōy hā tu tehet, puxix yā 'ākopa 'ūxexkah. ¹² Tikmū'ūn te yāy xexka pe'paxex, pūyā yāy yāyhāhup kutōgnāg, ha Topa te' xexkānāp-tup.

Yeyox te' xat hok pu mō'āmā hok

¹³ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa hitop tu max, pāyā 'ākux mūn kummuk. Tikmū'ūn kuxa te Topa xak, puyīy yōg putat hā mōg, pa 'āxop te' xat hok, pu mōg hok, 'īhā kama 'āmōg 'ohnāg.

¹⁴ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa hitop tu max, pāyā 'āktux mūn kummuk. ¹⁵ Yā 'āxop te hāpkumep hāpxexka xohix tu', tu kōnāg xexka xohix mep, puyīy tikmū'ūn puxet 'ōg hāpxopmā'ax tat, tu' tat, puxix yā tu' kummuk xexkah, ha ta 'āxop kummuk miāx, nūy yā 'āxohix 'āpet Hāmgyāgnāg mūtik.

¹⁶ —Yā 'ākuxānōg 'āpa hok xop, tu tikmū'ūn pa hok xop mōgāhā, yā tikmū'ūn yūmmūgā kummuk, tu: “Tikmū'ūn te Topa pet xexka 'āktux, nūy nōy pu hām'āktux xeh, puxix yā' hitop hā' xex, 'ap ta nemēn'ah. Yā' max tu' mīy hok. Pāyā tikmū'ūn te Topa pet xexka yōg pipkup yānām 'āta 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix hām'āktux xex ka'ok, tu ta nemēn. Pūyā tu' mīy,” kaxīy. ¹⁷ 'Āxop putox kummuk xix 'āpa hok! Pi'yā' mūn yā' xexkah, 'ok pe pipkup yānām 'āta', 'ok pe Topa pet xexkah? Yā' pet yā' xexkah! ¹⁸ 'Āxop te hāmyūmmūgāhā kamah, hu: “Tikmū'ūn te mīmpe pipkup mō'hap'ax 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix tu' hitop hā yā' xex, 'ap ta nemēn'ah. Pa tikmū'ūn te xokxop mō'hap'ax 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix tu ta nemēn, nūy tu' mīy.”, kaxīy. ¹⁹ 'Āpa hok xop! Pi'yā' mūn te māxap, 'ok pe xokxop mō'hāp'ax, 'ok pe mīmpe mō'hāp'ax, nūy Topa pu' haxuyā'? Yā mīmpe te māxap! ²⁰ Yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te mīmpe 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix xokxop mō'hap'ax xohix 'āktux, tikmū'ūn te mīmpe yīmū mō'hāp tu'. ²¹ Tikmū'ūn te Topa pet xexka 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix kama Topa 'āktux, yā' xip yāy pet tu'. ²² Tikmū'ūn te pexkox 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix Topa xip'ax xe'ēgnāg 'āktux kamah, xix Topa mūn 'āktux, yā' xip pexkox tu'.

²³ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āxop te Topa pu mīxux kutīgnāg popmāhā, 'ūyāg te 9 'ōgnū, tu' yāg puxet hōm Topa pu', tu mīxux 'otāg yōg yāg hōm, xix mīxux 'emanox yōg yāg hōm, xix mīxux kōmīn yōg yāg hōm Topa pu', tu yā tu' hōm māynāg, pāyā hāpxopmā max'ax xaxok, xix hāmyok mīy'ax xaxok, xix hāmmaxnā'ax xaxok, xix 'āyīpkox pip'ax Topa pu xate' xaxok. 'Āpu hāpxopmā max, xix hāpxop hōm Topa pu kamah, xayīy hāpxopmā max xohix xaxok hok! ²⁴ 'Āpa hok xop te tikmū'ūn mōgā kummuk! Tikmū'ūn te kumāyōynāg xut nūy putyōn, pāyā' xok xexka kāmēn tōmāhā, ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā'ax kutīgnāg mīy māynāg, pāyā hāpxopmā'ax max 'āxop te' xaxok!

²⁵ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Yā 'āxop te kănēy pet xax pix, xix kănēy xām pix, pāyā kănēy kox kopa yā 'īgā', ha kaxīy 'ākuxa kummuk. Yā 'āxop te 'ānōy hā yīpkumīy, xi' yōg hāpxop hā' xupxet, xix 'ānōy yōg hāpxop hā xupkumīy kamah. ²⁶ Paniye pa hok 'āxop! Kănēy kox pix hāmāxap, puxix tu xām max kamah.

²⁷ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Yā' xukpot putuk, hāptopa mūn max, pāyā' kopa' xuk xokxax, xi' kup, yāk-tox xe'ēgnāg. ²⁸ Ha kaxīy 'āxax max, pāyā 'ākuxa kopa 'ākummuk, yā 'āxop te koit, tu hāpxopmā kummuk xohix.

Topa te' kuxa kummuk xop nōāp-tup

²⁹ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniy xop! 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! 'Āxop te xukpot māynāg 'āhā mīy, nūy Topa pupi hām'āktux xop no hāpkot, ha tik xop hittap te Topa pupi hām'āktux, tu' max, ha 'āxop te xukpot maxnāhā', ³⁰ tu: "Pax 'ūgmūg pip hōmā', 'īhā tik xop te Topa pupi hām'āktux, kopxix tu mōnāyxop yōg hāpxopmā kummuk tat hok, nūy tu tik max xop kix. 'Āmhok!" kaxīy. ³¹ Hamūn. 'Āxop yā mōnāyxop kummuk hā 'āmōkputox, ha Topa pupi hām'āktux xop kix, ³² ha 'āxop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax kummuk tat, nūy tu' mīy kamah. ³³ 'Āxop te kāyā gāynām xop putuk, xix kāyā gāy hā 'āk-tok! Ha Topa te 'ākummugāp-tup 'ūyānān tu', xa' xupmā hok Hām gāyāgnāg Pet tu'. ³⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āte xa ha mō'pok putup, tik te Topa pupi hām'āktux xop, xix tik te hāmyūmmūg xop, xix tik te hāmyūmmūgā'ax xop, ha 'āxop te' yāg kix putup, xi' yāg xupmāp-tup mīpkupnix tu', xi' yāg kix kakixnāg putup Topa pet kopah, tu kōmēn xohix tu 'ūpapuk putup. ³⁵ Yīy Topa te 'āxūygāp-tup, xix 'ōg mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax kummuk hā 'āxūygāp-tup. Ha mōnāyxop hittap max 'Ameo putex, hōmā, hāmyāxatamuk hittap 'īhāp-tex, xix mōnāyxop Manakit kutok Yakanit putex, 'īhā Topa pet xix mīmpe mō'hāp'ax tu yāy kote' xip, tu hāpkummuk mīy 'ōhnāg, yīy Topa te 'āxūygāp-tup. ³⁶ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yā Topa te yā hōnhā' pip xop xūygāp-tup 'ūyānān tu', nūy mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax kummuk hā pago. Kaxīy.

Yeyox te mō tikmū'ūn yāy xe'ēgnāg

³⁷ Yeyox te hām'āktux kux, tu kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax! Topa te xa mō tik xop pok, pu xa Topa pupi hām'āktux, ha 'āxop te' kix, tu mīkaxxap hā' tux, pāyā 'āte mō'āyāy xe'ēgnāg. Xokakkak tek-tok xānāhā', nūy mō'tat yāy kaka', ha kaxīy 'āte tikmū'ūn xānāhā', pāyāk ha 'ānūn putup 'ohnāg! ³⁸ Yīy 'āpet hōgnāg putup. ³⁹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek pēnāp-tup 'ūxe-heh, 'īhāk mūn 'āktux, hu: "Pūyā Topa tu hāmmaxnā'! Yā tu yāy 'āxet'ax hōm pu nū'!" Kaxīy

Yeyox te Topa pet xexka nōg'ax 'āktux

24 Hāpxip 'īhā Yeyox te Topa pet xexka kopa' xupep, tu' nīm, tu ta' mōg, 'īhā yāy yōg tikmū'ūn mōxaha', tu' yīka' pip, tu tu' mūg Topa pet xexkah, ² yīy Yeyox te:

—'Ok 'āxop te' pēnāhā'? 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yā' koxyōy putup Topa pet, tu mōktu yōg mīkaxxap xohix hām tu nū'nāp-tup. Kaxīy.

Yeyox te hāpkummugā'ax 'āktux

³ Hāpxip 'īhā Yeyox te yīktix 'Onimet yīmū' yūm, ha yāy yōg tikmū'ūn nūn, nūy yā tup-xet hā hām'āktux hā' nōy yānān, ha:

—Hām 'ūm hā Topa pet koxyōy putup? Hāpxopmā'ax 'ūm te xīy pēnā'ax, 'īhā' putpu 'ānūn, nūy hāpxopmā xe'ēgnāg xohix tu kuxyā'? Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—'Ūg pa mōxip, pu tikmū'ūn yā 'āmō'āmā hok! ⁵ Yā tik punethok nūn putup, tuk 'ūm 'āxet'ax 'āktux putup, nūy yā tu' koit, hu: "'Ūgmūn yā Kunnix. Yā Topa tek mūn yāykutnāhā', 'ūnū'." Kaxīy. Tu tikmū'ūn xohix mōgāp-tup kummuk. ⁶ Xate yāykix'ax 'āpak putup, ha tikmū'ūn te xa yāykix'ax 'āktux putup. Yā 'ākuxānōg hok. 'Ūyāykix xexkap-tup, pāyā 'a hāmyāxatamuk xohix xox putox'ah. ⁷ Ha hāpxexka 'ūm yōg xonat xop te hāpxexka nōy yōg xonat mūtik yāykix putup, ha' hep xop te' hep xop nōy mūtik yāykix putup, ha hām yāynuhuk putup, xix hām hōgnāg, ha putup te tikmū'ūn kix putup. ⁸ Yā nōm xūy hāmāxap, tu 'ūn tek-tok put xūy putuk.

⁹ —Hak-nāy tu' gāy xop te 'āxop mūg putup, nūy 'ākix kakixnāg, tu' xat putup, pu 'ākix. Yā' xohix te 'āp-tup nōg 'ūgmūn hā. ¹⁰ Yīy tikmū'ūn punethok tek nīm putup, tu Topa yōg putat xak putup, tu yāy xape kummugāp-tup, 'ūp-tup 'ohnāg tu', ¹¹ 'īhā yā tik xop nūn, nōm te yā mō'āmā', nūy Topa pupi hām'āktux, pāyā' mō'āmā', yā yāy pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn punethok mōgāp-tup kummuk, tu yā' koit tu'. ¹² Ha tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk putup, tu mōktu hāpxopmā kummuk xexkah, yī' kuxa mām ka'ok xop kuxa teknōg, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu yā' nōy putup pax xaxok putup. ¹³ Pa tikmū'ūn te Topa yōg putat hā' mō kuma' mōg, puxix Topa' mōy hāpkummuk mīy'ax xop kopah, tu' hīnnāp-tup xe'ēgnāg. ¹⁴ Yīy hām'āpak max'ax 'āktux putup hām xexka xohix tu', puyī' hep xop xohix hām'āpax, nūy tu hāmyūmmūg. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip. Ha hāmyāxatamuk xohix xox putox mō'nā'ax. Kaxīy.

Tute hāpxūy xexka 'āktux

¹⁵ Tu xe hām'āktux, hu:

—Topa pet kopa' xip hām'āta yīkox 'āxet'ax Topa xip'ax. Hōmā mōnāyxop hittap Nanī'eo te Topa pupi hām'āktux, tu Topa yāy xip'ax 'āktux, tu yā hāpxop yāy 'īgā xexka 'āktux, ha Topa yāy xip'ax kopa' xip putup. (Pūyā tikmū'ūn mō'kupix, nūy hāmyūmmūg.) ¹⁶ Tik-

mū'ūn te hāpxexka Yonex tu' pip, puxix yīktix tu nūmān. ¹⁷ Tikmū'ūn te mīptut pepi tu' pip, puxix tu nūmān, yā' hok tu 'ānūmān, pāyā hāpxop 'ūm pa hok, nūy mōg mō'ka'ok. ¹⁸ Tikmū'ūn te hāpxa xexka tu' pip, puxix yāy pet ha tu mōg hok, nūy yāy xax pa'. 'Āmhok. ¹⁹ Ha 'ūn mūnōp xop xūy xexkap-tup, 'ok pek-tok xuk, 'ok pek-tok yāy yōgtat hep xo'opmāhā'. ²⁰ Topa tu' xax, xayīy hām 'āxi hok 'īhā 'ānūmān, nūy nit xap 'īhā 'ānūpa hok. ²¹ Yā' xūy xexka nām putup nit xap 'īhā', xix hām 'āxi 'īhā'. Hōmā Topa te hām xexka mīy, xix hōnhā, 'ūxūy kutōgnāg, pāyā nōm xūy xexkanām. ²² Yīy Topa te' xūy'ax yōg 'āmniy xohix kuxyāhā', pu tikmū'ūn nōā'tot. Pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn yīmōgatux, pu tu kuxa hi xe'ēgnāg, yīy 'āmniy xohix hā' kuxyāhā'.

²³ —Tikmū'ūn 'ūm te xa: "'Ūpēnā'! Topa yōg hāmyāyikutnā'ax xip!" kaxīy, xix: "Nāy, yā 'ōnte' xip!" kaxīy, 'āpu 'āyīpkox hok. ²⁴ Yā tik te mō'āmā'ax xop punethok nūn putup, tu Topa pupi hām'āktux 'ohnāg, xix yā hāmyāyikutnā'ax 'ohnāg. Pāyā hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg putup, tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, tu' mīy pu tikmū'ūn pēnā', puyīy nō tikmū'ūn mōgā kummuk. Yā' xak, nūy Topa yōg tikmū'ūn mōgā kummuk kamah, mō'āmā'ax hā', puyīy Topa yōg putat xax. ²⁵ 'Ūg'āpax, nūy hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā'ax yūmmūg tap.

²⁶ —Tikmū'ūn te: "'Ūpēnā'! Hām panip tu' xip!" kaxīy, 'īhā 'āmōg hok. Yā' koit. Xix: "'Ūpēnā'! Tute yāy xaptop 'ōnte'" kaxīy, 'īhā 'āyīpkox hok. 'Āmōg hok. Yā' koit. ²⁷ Tex yānām te pexkox xexka tupmā mō'ka'ok, ha kaxīy 'ūgnūn putup, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn putup.

²⁸ —Kuptap xop te yāy tu nū'nāhā', nūy xok yīn xakot. Kaxīy.

Tikmū'ūn Kutok nūn putup

²⁹ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūxūy'ax yōg 'āmniy xohix nōg putup, 'īhā māyōn xok putup, xix māyōnhex. Māyōnnāg xop te hām tu nū'nāp-tup, ha hāmnoğnōy yōg xexka xop yāynuhuknām putup, ³⁰ 'īhā tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnāp-tup pexkox tu', hak nūn'ax 'āktux. Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn. Ha Topa hā' gāy xop tek pēnāp-tup, hu 'ātu potap-tup, ha hāmgōy xexka kopak yīxop-tup, 'ūkxexka xe'ēgnāg tu', ³¹ ha mīx-uxxop tut kāyāp-tup, ha yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu pexkox yōg xop nū'pok putup, nūy Topa yōg tikmū'ūn yīmōgatux'ax nūnnā', ha hām xexka tu' xexka xop xohix mōxap-tup, nūy yāy tu nūnnāy. Kaxīy.

Yeyox te piget kup 'āktux

³² Yeyox te xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', hu:

—Mīnta kup piget te xa hāmyūmmūgāhā', 'Ūmīxux xokax, yā mīxux puk 'īhā 'āxop te hāmyūmmūg. Yā hāmpukpex mō'nāp-tup. ³³ Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā'ax xexka pēnāhā', 'īhā hāmyūmmūg kamah. Yā' xūy'ax yōg 'āmniy mō'nāp-tup. ³⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūxaxok hok: Tikmū'ūn 'ūm pip nōmhā, 'ap xakix put-

up'ah, 'īhā nōm 'āmniy mō'nāhā'. ³⁵ Pexkox te yāyaxogā'ax, xix hām xexka te yāyaxogā'ax, pāyā yōgnū hām'āktux xip ka'ok, tu' nōg 'ohnāg. Kaxīy.

Hām 'ūm hā Tikmū'ūn Kutok nūn putup

³⁶ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Āmniy 'ūm 'īhāk nūn putup, yā 'Ātak Topa puxet te' yūmmūg. Pexkox yōg nū'pok xop te' yūmmūg 'ohnāg, xik mūn yā Topak-tok, pāyā 'ātep yūmmūg'ah kamah. ³⁷ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn putup, 'īhā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax. Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'īhā mōnāyxop hittap Nōe xip, ³⁸ 'īhā tikmū'ūn hittap xit pax, xix yā' xo'op pax, xix yāy-ta pax, tu mōktu Nōe te mīptut xexka hā mō'nāhā', nōm te kōnāg yīmū' mōg, ³⁹ ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' yīpkox 'ohnāg, ha tex xexka nāhā', ha kōnāgkox xet xexkah, tu hāmnak hā' xupep, tu tikmū'ūn xohix kopugnām, ha' xakix. Hā kaxīy putpuk nūn putup, yākmūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn 'īhā ⁴⁰ tik 2 te hāpxa xexka tu' hām, hap-xet mōgāp-tup, ha ta yā' nōy te nox xip. ⁴¹ 'Ūn 2 te xuxnāg xetox xap kōnōn-nāhā', hap-xet mōgāp-tup, ha ta' nōy te' nox xip. ⁴² 'Ūg pa mōxip! Yāy 'ūm pupi hāmpēnā max. 'A 'āxop te 'āmniy 'ūm yūmmūg'ah 'īhā 'āxuxyā nūn. ⁴³ 'Ūxaxok hok. Pax pu tikmū'ūn te hāpxop hā' xupxet'ax nūn yūmmūg, puxix tu pēnānā' pi' kamah, puyīy tu' xupxet hok. ⁴⁴ Yīy 'āxop pēnānā' pi' kamah. 'A' yūmmūg'ah 'āmniy 'ūm 'īhāk nūn. Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putup, 'īhā yā 'āxop tek hip 'ohnāg. Kaxīy.

Kāmānat max xix kāmānat kummuk 'āktux

⁴⁵ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tep te kāmānat max? Kāmānat max yā tik te hāmyūmmūg, tu yā hāmyōk mīy pax. Ha' xat, pu kāmānat xop tu pēnānā' pi', nūy tu xīnnā max. ⁴⁶ Ha' xuxyā nūn, 'īhā hām max, yī' kuxa hittup. ⁴⁷ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūxuxyā te kāmānat max xexkānāp-tup, pu tu hāpxa xexka yōg hāpxop xohix pēnā'. ⁴⁸ Pa kāmānat kummuk te hāmpē'paxex, hu: "'Ak xuxyā nūn putup'ah," kaxīy, ⁴⁹ tu yā hāpkute'ex kummuk, tu kāmānat nōy kix, tu yā' xit xexkah, tu yā' xo'op xexkah, tu mōktu yā' paptux, tikmū'ūn paptux xop mūtik. ⁵⁰ Ha' xuxyā nūn, ha ta kāmānat te' hip 'ohnāg, tu yā' nūn yūmmūg 'ohnāg, ⁵¹ puxi' xuxyā gāy nām, tu kāmānat xūygā'ax 'ūyānān tu', tu' mōgā'ax, nūy tu kummugā tikmū'ūn kummuk mūtik, nōm pa max, pāyā' kuxa kummuk. Ha' potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

'Ūn te yāyta hok te' 10

25 Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu 'ūn tuk tup xop te yāyta hok 'āktux, nūy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā', puyīy tu' xuxyā nūn'ax hip, ha:

—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup hā kaxīy. 'Ūn te yāyta hok te 10 te 'āmuk xexka ha' mōg, 'āmniy 'īhā'

mōg, tu kuyānām tat'ax pop, nūy tik te yāyta'ax hip putat kopah, puyīy tik yāyta'ax mōgā 'āmuk xexka hah, ² ha ta 'ūn te 5 pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, ha ta 'ūn te 5 pa te hāmyūmmūg, ³ ha 'ūn xop pa te hāmyūmmūg 'ohnāg te kuyānām tat'ax pop, pāyā' hep tox xaxok, ⁴ pa' nōy xop te kānēy tat kamah, ha yā' hep tox kopa' xup, nūy tat'ax hā' pux.

⁵ —A tik te yāyta'ax 'ūm nūn'ah, yīy kūmīm tetet' kix, ha mō'yōn putat pukah.

⁶ —Āmnīy kote 'īhā tikmū'ūn yīy ka'ok, hu: "Tik te yāyta'ax nūn! Mā', yūmū nū mūtik mōg!" Kaxīy.

⁷ —Ha 'ūn xop yāykokak mō'ka'ok, tu kuyānām mō'xup. ⁸ Ha 'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg te' nōy xop pu hām'āktux, hu: "Ā' hōm 'ōg hep tox, 'ū mōy yāy yōg ta'ax hā' pux. Yāk mū yōg kuyānām xakix." Kaxīy.

⁹ —Ha:

—"Ak mū'āte xa popmāp-tup'ah. Yāk-tōgnāg 'ūm hep tox. 'Āxop putup, mōy mōg kōmēn hah, nūy 'ūm pa'." Kaxīy.

¹⁰ —Ha' mōg, tu' paha', 'īhā tik te yāyta'ax xupep. Ha 'ūn pa te hāmyūmmūg te nū mūtik mōg 'āmuk xexka hah, tu mōktu' mōxaha', tu' mōxakux, ha ta mō'yāy yīnnīn.

¹¹ —Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'ūn xop nōy mōxaha 'ūyānān tu', tu hāptopa' pip, tu' xānāhā', hu: "Yāyā', Yāyā', hāpxōn! Yāk mūg nūn!" Kaxīy.

¹² —Ha tik te yāyta'ax te: "A 'āte 'āxop 'ūm yūm-mūg'ah. Mōy, nūy 'āpep! Kaxīy. 'Ūkux.

¹³ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Yīy 'āpa mōxip! Yā hām 'ūm hāk nūn 'āxop te' yūm-mūg 'ohnāg. Kaxīy.

Kāmānat tikoxyuk 'āktux

¹⁴ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy yūmūg hām max 'āktux, nūy Topa pu yūmūg hām max 'āktux, hu:

—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat kaxīy: Tik te hāp-kumep putup, ha kāmānat xop xānāhā', pu hāpxa xexka pēnānā 'āti', ¹⁵ tu tu tayūmak popmāhā', tu tik te hāmyūmmūg xexka pu' hōm tayūmak te 5.000, tu' nōy te hāmyūmmūg miāx pu tayūmak te 2.000 hōm, tu tik te hāmyūmmūg kutōgnāg pu tayūmak te 1.000 puxet hōm, tu ta' mōg. ¹⁶ Ha kāmānat te 5.000 paha', tu' mōg, tu hāpxop hāmenax, tu mōktu tayūmak nōy te 5.000 paha'. ¹⁷ Ha kāmānat nōy te 2.000 paha', tu' mōg, tu hāpxop hāmenax, tu mōktu tayūmak nōy te 2.000 paha'. ¹⁸ Pa tik te 1.000 paha', tu' mōg, tu hāp-kot, tu' xuxyā yōg tayūmak xaptop hām kopah.

¹⁹ —Hāpxip punethok tap 'īhā' xuxyā nūn, nūy ta yāy yōg tayūmak pop, ²⁰ ha kāmānat te 5.000 paha', tu' nūn hāmāxap, tu tayūmak te 10.000 hōm 'ūxuxyā pu', tu: "'Ūpēnā!' Xate 'ā' hōm tayūmak te 5.000. 'Āte hāpxop nōy yānān hā tayūmak te 5.000 nōy paha'." Kaxīy.

²¹ —Ha: "Yā' max! 'Āhām max. Xate hāmyok mīy tayūmak kutōgnāg hā, yīy 'āte 'āxexkānāhā', xayīy hāpxop punethok pēnā max. 'Āpu yūmū'āte 'āmuk xexka mīy!" Kaxīy.

²² —Ha kāmānat te 2.000 paha', tuk-nāy tu' nūn, tu: "Xate 'ā' hōm tayūmak te 2.000. Yā 'āte hāpxop nōy yānān hā tayūmak te 2.000 nōy paha'. 'Ūpēnā!' Kaxīy.

²³ —Ha' xuxyā te: "Yā' max! 'Āhām max! Tayūmak kutōgnāg hā xate hāmyok mīy, yīy 'āxexkānāhā', xayīy hāpxop 'ūm xexka pēnā max. 'Āpu yūmū'āte 'āmuk xexka mīy!" Kaxīy.

²⁴ —Ha kāmānat te 1.000 puxet paha', tu' nūn, tu: "'Āte 'āyūmmūg. Xate 'ūm kuxa ka 'ohnāg. 'Ūnōy te hāpxop xap xok, ha xate' nūnnāhā', ²⁵ yīy 'ūgkuxānōg, tu 'ōg tayūmak xaptop hāpkox hā mō'tat. 'Ūpēnā 'ōgnū tayūmak, nūy pa'." Kaxīy.

²⁶ —Ha' xuxyā te: "'Āhām kummuk, 'āteknōg tu'. Xatek yūmmūg, ha 'āte hāpxop xap xok 'okpa hāpxop ta nūnnāhā'. ²⁷ Teptu xate tayūmak xex hok tayūmak xut'ax pet kopah? 'Ūyīy putpu nū', tu yōgnū tayūmak paha', 'ūnōg nōy nā' mōg, tu mōktu yā' kux." Kaxīy. Tu yōkāmā' tu kāmānat nōy pu' xat, hu:

²⁸ —"Kāmānat kummuk yōg tayūmak xut, nūy kāmānat nōy pu' hōm, nōm te tayūmak te 10.000 pop. ²⁹ Yā tikmū'ūn te punethok pop, puxix tu xe' pop, tu mōktu yā' xohix pop, pa tikmū'ūn te' pa hok, puxi' yōg hāpxop kutōgnāg xut kamah, pu tu' hok xip. ³⁰ Yā kāmānat kummuk, tu' hitop hā' hām. 'Āpu, nōm mō'yōn hāp-topa', puyīy hāpkox tap kopa tu xip ka'ok. 'Ōnte potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. Kaxīy. 'Ūkux.

³¹ Yeyox te hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā kux, tu:

—Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu yā putpuk nūn putup, tu' xat xe'ēgnāg putup, 'īhāk nūn, ha pexkox yōg nū'pok xop te nū mūtik nūn putup, hāk yūm putup, nūy tu hep xop xohix xat. ³² Ha' hep xop xohix te yāy tu nū'nāp-tup 'ūgkeppah, ha 'āte tikmū'ūn yāg mō'pot putup. Yā kaxīy tik pēnā'ax te kahnēn mō'pot xix mot, ³³ tu kahnēn mō'pot, pu tu yīm xe'e hā mō'xip, xix mot mō'pot, pu tu yīm xax hā mō'xip, ha 'āte' yīpkox pip xop mō'xip putup 'ūgyīm xe'e hā, tu' yīpkox hok xop mō'xip putup 'ūgyīm xax hā, ³⁴ ha 'āte hām'āktux putup, tikmū'ūn tek yīm xe'e hā' pip pu hām'āktux putup, hu: "Mā'! 'Ōgnū 'Ātak te 'āxop ha hāmmaxnāhā'. Mā', nūy pexkox yōg hāpxop xohix pop. Yā Topa te xa' xex tap 'īhā hām xexka xip 'ohnāg. ³⁵ Yā 'āxop tek xīnnāhā 'īhā putup tek putex, tu 'ā' xo'opmāhā', 'īhā 'āte kōnāg tat xak, tuk xānāhā', 'ūxihip 'āpet kopa, 'īhā 'āte xa hak puknōg. ³⁶ 'Ak xax 'ūm xip'ah, ha 'ā' 'āxax 'ūm hōm, 'ūyīy mōktat, tuk pakut, hak pēnā max. Kanet kopak xip, ha 'āxop 'ūg ha mōg, nūy mōy mōgnīynām." Kaxīy.

³⁷ —Ha tikmū'ūn max te: —Yāyā', hām 'ūm hāk mū'āte 'āpēnāhā', 'īhā putup te 'āp-tex, ha 'āxīnnāhā'?

³⁸ Hām 'ūm hā 'āmūn 'ūgmū'ā hā puknōg, ha 'āxānāhā', xa 'ūgmūg pet kopa xhip? Hām 'ūm hāk mū'āte xa topixxax 'ūm nīm, xa mō'tat? ³⁹ Hām 'ūm hā 'āpakut, hak mū'āte 'āpēnā max? Hām 'ūm hā kanet kopa 'āxip, hak mūg mōg, nūy mō'ānīynām?" Kaxīy.

⁴⁰ —Ha 'āte hām'āktux'ax hā' nōy yānān putup, tu: "'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek xape 'ūm kutōgnāg hā 'ā tehet, huk mūn yā 'ātehet kamah. Kaxīy.

⁴¹ —Tu tikmū'ūn kummuk pu hām'āktux putup, nōm tek yīm xax hā' pip, hu: "Mōy, nūy 'āpep! Yā Topa te xa

hāpkummugāhā'. Mōg, pu kuxap xe'e mō'āhap mō kuma mōg. Topa te kuxap mīy tap nūy Hāmgyāgnāg xūyā, nūy 'ūyōg nū'pok xop kummuk xūyā'.⁴² Ya putup tek putex, pak xīnnā 'ohnāg, ha 'āte kōnāg tat xak, pa 'ām xo'opmā 'ohnāg.⁴³ 'Ūgmūn xa hāk puknōg, pa 'āxop te 'ūkxānā 'ohnāg, 'ūxihip 'āpet kopah. 'Ak xax 'ūm xip'ah, 'a 'āxax 'ūm nīm'ah, 'ū mōktat. 'Ūkpakut, xix kanet kopak xip, pāyā 'āxop tek pēnā 'ohnāg." Kaxīy.

⁴⁴ —Yīy tikmū'ūn te: "Yāyā', hām 'ūm hāk mū'āte 'āpēnāhā', ha putup te 'āp-tex, ha xate kōnāg tat xak, xikmū'ā hā 'āpuknōg, xix 'āxax hok, xix 'āpakut, xix kanet kopa 'āxip, hak mū'āte xa hā te 'ohnāg?" Kaxīy.

⁴⁵ —Ha 'āte: "Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek xape kutīgnāg hā 'ā te 'ohnāg, hu tu 'ā te 'ohnāg kamah." Kaxīy. Tu ta tu' kux.

⁴⁶ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Tikmū'ūn kummuk xūy putup mō'kuma' mōg, ha' kuxyā 'ohnāg, pāyā tikmū'ūn max hi xe'ēgnāg mō'kuma' mōg, ha' kux 'ohnāg kamah. Kaxīy.

'Ūxexka xop te hāpxopmā kummuk 'āktux

26 Yeyox te hāmyūmmūgā kux, tu ta yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

² —Āxop te hāmyūmmūg, yā 'āmñīy 2 nōg, puxix tikmū'ūn 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, ha tikmū'ūn tek mōgāp-tup, nūy mīpkupnix tu Tikmū'ūn Kutok putex, yāk putex putup. Kaxīy.

³ Tu hām'āktux, 'īhā 'āmānex xexka xop yāy tu nū'nāhā', xi' xexka xop yāy tu nū'nāhā', tu ta 'āmānex xat'ax Kaxpax pet xexka kopa yāy tu nū'nāhā',⁴ nūy hāmpe tu paxex, nūy putep te xīy Yeyox putex'ax yūmmūg, nūy xaptop hā' mūy,⁵ tu:

—Āmuk xexka mīy 'īhā 'ap putex putup'ah. Nāy, pu 'āmuk xexka tu kux, kopxi' xat, nūy 'ūp-tex, nūy ta tu tikmū'ūn gāyā hok. Kaxīy.

Yeyox te' pip'ax Metān tu' xip

⁶ Hāpxip 'īhā Yeyox te xip tu xexka Metān kopa' xip, tu Ximām pet kopa' xip, ha' xuxet'ax nōy te: 'Ūyāy xax kunut nām. Kaxīy. ⁷ Ha 'ūn te nōm mō'nāhā', tu Yeyox yīka' mōg. Ha naxnāg 'anamax tat, ha' hep haxyā max xup, takat xexkah. Ha Yeyox xit 'īhā 'ūn te' hep pux, yā Yeyox putox yīmū' pux. ⁸ Ha' yōg tik xop te' pēnāhā', tu gāy, tu' mānōg, hu:

—Teptu 'ūn te' hep haxnāg xaxogāhā'? Yā takat xexkah!⁹ 'Ūyōg naxnāg hāmenax, puxix tayūmak xexka pa', nūy tu tikmū'ūn hok xop pu' nīm. Kaxīy.

¹⁰ Pa Yeyox te hāmyūmmūg, tu:

—Teptu xate 'ūn hā 'āgāy? Yā tute hāpxopmā māynāg!¹¹ Hāmyāxatamuk xohix hā' hok xop te 'āmūtik pip, pāyāk mūn'ah,¹² yīy 'ūn te' pux, nūy 'ūgyīn haxyā max, puyīy nō hāpkot. ¹³ Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te hām'āpak max'ax 'āktux putup, tu hām xexka xohix tu' xuktux putup, yā kama 'ūn yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup, nūy 'ūn xaxogā hok. Kaxīy.

Yot te hāpkummugāhā'

¹⁴ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox yōg tik 'āxet'ax Yot 'Ixkanot mōg, nūy 'āmānex xexka xop mūtik hām'āk-tux,¹⁵ tu:

—Tayūmak xohix te xīy 'ā' hōm putup, 'ūyīy 'āxop mōgā', xayīy Yeyox mūy? Kaxīy.

Ha' xexka xop te' yōg tayūmak mō'kupix, tu tayūmak te 30 xut, tu tu' hōm. ¹⁶ Yīy Yot mōg, tu hāmpe'paxex, tu' xak, nūy gāy xop mōgā', pu ta Yeyox mō'tat kanet hah.

Yoneo xop te 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy

¹⁷ Āmñīy nōg 'īhā Yoneo yōg tikmū'ūn te 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, tu pām tokatok hok māhā', ha 'āmñīy te māxap Yeyox yōg tik xop te Yeyox ha' mōg, tu' yīkopit, hu:

—Xatep-tep putup? Piyā' mīy'ax 'āmuk xexkah, nūy tu pām tokatok hok mā 'āmñīy hā? Kaxīy.

¹⁸ Ha:

—Kōmēn ha mōg, tu tik 'ūm xax, nūy tu' xax, hu: "Ūgmūg xuxyā te' xat, 'ū xa hām'āktux, hu: Yā hōnhā yōgnū tik xop xik mūn te 'āmuk xexka mīy putup, tu 'āpet kopa 'āte' mīy putup." Kaxīy.

¹⁹ Ha' yōg tik xop te hām'āpak, tu' mīy, tu 'āmuk xexka mīy tik pet kopah.

²⁰ Ha 'āmñīy hā Yeyox xix tik xop mām, 'āmuk tu' xakot, nūy tu xit,²¹ tu' xit, 'īhā Yeyox te:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āp-xet 'ūm te' gāy xop mōgāp-tup 'ūghah. Kaxīy.

²² Ha tik xop kuxa hittup 'ohnāg, yā' xohix te yāy yīkopit, tik puxet hāmāxap te' yīkopit, hak-nāy tu' nōy, xi' nōy te' yīkopit, tu mōktu xohix, tu:

—'Ū 'ūm? Yāyā', xatep-tep pe'āpaxex? 'Ok 'ūgmūn tik kummuk? Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Tik te' gāy xop mōgā'ax, tu pām xup kānēy pet xax kopah, 'ūgmūtik tu pām xup nōmhā. ²⁴ 'Ūkxok putup, yā Topa yōg tappet te hām'āktux tap, pāyā tik kummuk xūy putup, nōm tek kummugāp-tup! 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, hak kummugāp-tup, yā hāpxopmā'ax kummuk. Pax pu' tut te nōm put hok, puxix hāpkummuk mīy hok. Kaxīy.

²⁵ Ha Yot te' yīkopit kamah, tik te' mōgā'ax kummuk te hāmyīkopit, hu:

—Yāyā', xatep-tep pe'āpaxex? 'Ok yākmūn tik kummuk? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn. Xate' xuktux. Kaxīy.

Yūmūg xuxyā xit'ax

²⁶ Ha' xit, 'īhā Yeyox te pām paha', tu Topa tu:

—Āmax Topah! Xatek mū'ā hāpxop xit'ax hōm. Puxi'. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu tik xop pu' popmāhā', tu:

—'Ūpa', nūy mā'. Yāk yīn. Kaxīy.

²⁷ Tuk-nāy tu kānēy paha', tu Topa pu:

—Āmax Topah! Xatek mū'ā' hep max hōm, 'ū xo'op. Puxi'. Kaxīy.

Tu yāy yōg tik xop pu' hōm, tu:

—'Ūpa', nūy 'āxop xohix xo'op. ²⁸ Yāk hep 'āta', ha yā' xohix pupi nū'nāhā', pu Topa te hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. 'Ūghep 'āta hā Topa te' pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik. ²⁹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āte mīn-ta hep xupyāg xe' xo'op hok, pāyā yōgnū 'Ātak mūtik 'ūkti', kopxi' xo'op, 'īhā 'Ātak te yāy yōg tikmū'ūn xat xe'e'. Kaxīy.

³⁰ Ha Topa puk-tex, tuk-tex kux, tu ta' mōg 'Onimet yōg yīktix hah.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

³¹ Tu ta' mōg, 'īhā Yeyox te tik mūnōm xop pu hām'āktux, hu:

—Hōnhā 'āmniy 'īhā', 'āxop xohix nū'pap-tup, tuk nīm putup. Yā Topa yōg tappet te hām'āktux tap, tu: "'Āte kahlen yōg pēnā'ax putex, yīy kahnēn nū'paha.'" Kaxīy. Yīy hām'āktux hittap hā 'āxop tek nīm putup nōmhā, ³² pāyā putpuk hi', kopxix 'ākeppak mōg hāpxexka Ganinet hah. Kaxīy.

³³ Yīy Pet te:

—'Ak mūn'ah! 'Āte 'ānīm 'ohnāg. 'Ūnōy xohix te 'ānīm, kopxix 'ānīm hok. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax, nūy tu xaxok hok! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yā hōnhā, 'āmniy 'īhā, xate koit putup, tuk yūmmūg hok 'āktux, tu' xuktux putup tikoxyuk, 'īhā xokakkak tak xatap-xet. Kaxīy.

³⁵ Ha Pet te:

—'Āmhok! 'Āte koit 'okpa 'āmūtik 'ūkxok! Pāyā 'āyūmmūg hok 'āte hām'āktux 'ohnāg! Kaxīy.

Ha tik xop xohix te:

—Ya hamūn! Kaxīy.

Yeyox te Topa pu hām'āktux Yetxēm tu'

³⁶ Ha ta' mōg tu mōktu Yetxēm tu' mōxaha', ha Yeyox te:

—Nāy, māhām, 'īhāk mōg 'ākeppah, nūy Topa pu hām'āktux. Kaxīy.

³⁷ Tu Pet mōgāhā nū mūtik, xix Yemeneo kutok 2, tu' kuxa teknōg, 'ūxūy xexka tu', ³⁸ tu:

—'Ūgkuxa xūy xexka tu mōktuk kuxa teknōg, tuk xok putūmnāg. Nūnte' tihī', nūy pēnānā 'āti 'ūgmūtik. Kaxīy.

³⁹ Tu ta' keppa' mōg kutōgnāg, tu nū'xup hām tu', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ātak, 'ūkxūy xexkah, 'ap hā' tot'ah. 'Ūktux hok 'ūkxūy hok, kopxik hittup. Pāyāk tux hok 'ūkxūy, kopxik xūy. 'Āpuk xat, yāk yīpkox xip 'āmūn pu'. Kaxīy.

⁴⁰ Tu put pu' nūn, tu tik tikoxyuk pēnāhā', ha mō'yōn, kūmīm te' kix hah, yīy Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxop te pēnānā 'āti hok, nūy yāk mūtik pēnā kutōgnāg? ⁴¹ Mō'ōn hok, pāyā Topa pu hām'āktux pax, xayīy hāpkummuk mīy hok. 'Ākuxa te hāpxopmā maxp-tup, pāyā 'āyīn pu'uk. Kaxīy.

⁴² Tu xe' mōg, tu:

—'Ātak, xatek putup 'ūkxūy, kopxik xūy. Yāk yīpkox xip. Kaxīy.

⁴³ Tu xe putpu' nūn, ha tik xop mō'yōn 'ūxeheh, yā kūmīm xūy xexkah, tu' pa xax mōm. ⁴⁴ Yīy Yeyox xe' mōg, tu Topa pu hām'āktux.

⁴⁵ Tu putpu' nūn tik xop hah, tu nūktu' yīkopit, hu:

—'Ok 'ūm yāykoax hok, 'āteknōg tu'? Hāmpēnā! Yā hōnhā' gāy xop nūn, nūy 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok mūy, nūy tikmū'ūn kummuk mōgā 'ūghah. ⁴⁶ 'Āyok, 'āpu yūmū mōg. Yā tik kummuk nūn nōmhā. Kaxīy.

'Ūgāy xop te Yeyox mūg

⁴⁷ 'Ap hām'āktux kux'ah, 'īhā Yot nūn, yā Yeyox yōg ti-hik, tu tikmū'ūn punethok nūnnāhā', ha mīkax xexka taha', xix mīm kix'ax taha'. 'Āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te mō'pok. ⁴⁸ Yā Yot te' xexka xop pu hām'āktux tap, tu: "'Āte tik puxet yāy kep ha' mūg put-up, nūy tu 'āneo, xayī' mūy. 'Āte Yeyox mūn kep ha' mūg putup, xayī' pēnā', nūy mūy. Kaxīy. ⁴⁹ Tu' xupep, tu Yeyox ha' nūn, tu:

—Yāyā', pūyā Topa 'ākuxa yūmmā! Kaxīy.

Tu yāykep ha' mūg. ⁵⁰ Ha Yeyox te:

—'Ūkxape', xate hāpxopmā'ax. Pūyā hāpxopmā mō'ka'ok, nūy ta tu kuxyā'. Kaxīy.

Ha' gāy xop te' mūg, tu' yīm kīy. ⁵¹ Pa tik puxet te Yeyox mūtik hāpkumep, tu mīkax xexka xut, tu 'āmanex xat'ax yōg kāmānat yīpkox xak, ⁵² ha Yeyox te:

—'Ūg mīkax mō'xix 'ūxax kopah. Yā tik te mīkax xexka hāpx-tex, puxi' nōy putex mīkax xexka hā 'ūyānān tu'. ⁵³ 'Āte yāy yōg 'Ātak tu' xax, puxix nū'pok pexkox yōg xonat xop xohix, pu tu 'āhā tu tehet. ⁵⁴ Pa Topa yōg tappet te hām'āktux tap, yī' tux hok pu tu hāpxopmā nōmhā, nūy hām'āktux hittap hā hāpxopmā'. Kaxīy.

⁵⁵ Tut xexka xop yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Āxop nūn, tu mīkax xexka taha', xix mīm topnāg paha', nūy tuk mūy. 'Āxop tep-tep pe'āpaxex? 'Ok yāk-mūn tik kummuk, tik te hāpxop hā' xupxet putuk? Yā 'āmniy xohix 'īhā Topa pet xexka kopak xip, nūy hāmyūmmūgā', ha 'āxop te 'ūgmūg 'ohnāg. ⁵⁶ Pāyā hōnhā Topa te' tux hok pu hāpxopmā kummuk, yā Topa pupi hām'āktux xop te tappet tu kax'āmi tap, yīy Topa yōg hām'āktux hittap hāk mūg nōmhā. Kaxīy.

Ha yāy yōg tik xop te hām'āpak, tu nū'paha'.

Yoneo xexka xop te Yeyox yīkopit

⁵⁷ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūg, tu Kaxpax pet ha' mōgāhā', ha Kaxpax yā 'āmānex xop xat'ax, ha tik xop te hāmyūmmūg pip, xix Yoneo xexka xop nūn, tu yāy tu nū'nāhā Kaxpax pet kopah. ⁵⁸ Ha Pet te Yeyox pe' mōg, hāptox tu' pe' mōg, tu' pet yōg hāmnuknōg tu mōktu' xupep, tu mō'nāhā', tu mōktu' yūm xonat xop mūtik, nūy 'ūyōg hāpxopmā'ax pēnā', ⁵⁹ ha' xexka xop xak nūy Yeyox kupeh, nūy tup-tex, tu' koit'ax hā' ku-pex, ⁶⁰ pāyā tep tup-tex'ax 'ūm yūmmūg 'okpa tik

punethok te koit, ha hām'āktux hā' nōy yānān punethok. Hāpxip 'īhā tik 2 te hām'āktux, ⁶¹ tu:

—Yeyox te yāy ka'ok'ax 'āktux, tu: "Āte Topa pet xexka koxyōy'ax, tu xe' pet'ax 'āmñīy tikoxyuk hā." Kaxīy.

⁶² Ha Kaxpax yok, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yā tik te 'ākupep. 'Ok xate yāy 'āktux hok, nūy yūmūg yūmmūgā'? 'Ok pe tik te hāpxe'e 'āktux, 'ok pe yā xa' koit? Kaxīy.

⁶³ Pa Yeyox yīy 'ohnāg, yīy 'āmānex xop xat'ax te hām'āktux 'ūxeheh, hu:

—Topa te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax 'ūyīy 'āyīkopit, hu 'āxat. 'Āyīy. 'Ok Topa xe'ēgnāg te 'āyāykutnāhā'? 'Ok yā 'āmūn Topak-tok xe'e'? Kaxīy.

⁶⁴ Ha Yeyox te:

—Ya hamūn. Xate' xuktux. Pāyā 'āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop te Tikmū'ūn Kutok pēnāp-tup, ha Topa xe'ēgnāg yīm xe'e hak yūm putup pexkox tu', tuk yīxop-tup, hāmōy xexka hāk yīxop-tup. Kaxīy.

⁶⁵ Ha 'āmānex xop xat'ax te yāy xax pot, nūy yāy kuxa xūy'ax tu' mūg, tu:

—Puxī! Yā Topa 'āktux kummuk pax 'ōhōm! 'Āxop te' xupak nōmhā. ⁶⁶ Hu putep 'āktux'ax? Kaxīy.

Ha:

—Yā hāpkummuk mīy xexka! Pūyā tu' xok! Kaxīy.

⁶⁷ Tu mō yīy hep yōn, xi' payīn kix, 'īhā' yīkopit, ⁶⁸ hu:

—'Āmūn yā Topa yōg hāmāyikutnā'ax. 'Āpu, Topa pupi hām'āktux, nūy 'āyīy: 'Ū 'ūm te 'ākix? Kaxīy.

Pet te Yeyox yūmmūg hok 'āktux

⁶⁹ Ha ta' xip Pet hāptopa', ha ta kāmānat hex te:

—'Āxip kama Ganinet yōg Yeyox mūtik. Kaxīy.

⁷⁰ Ha:

—Xatep-tep mūn 'āktux? 'A 'āte' yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁷¹ Tu hāmāyīkox tu' mōg, ha ta kāmānat hex nōy te' pēnāhā', tu xonat xop pu hām'āktux, hu:

—'Ōhōm xip Nāyane yōg Yeyox mūtik. Kaxīy.

⁷² Ha Pet te xe:

—'Ak mūn'ah. Topa tek yūmmūg. 'Ap 'ūkxip'ah. Yā 'āte 'a kāy yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁷³ Hāpxip kutōgnāg 'īhā tik xop te Pet yīka' nūn, tu:

—'Āyīy'ax te Ganinet xop yīy'ax putuk! Yā Yeyox mūtik xate hāpkumep. Kaxīy.

⁷⁴ Yīy Pet te:

—Topa tek yūmmūg. 'Āte nōm kāy yūmmūg 'ohnāg. Pax 'ū koit 'āte', puxix Topa 'ūkxūygā'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā xokakkak tak xataha', ⁷⁵ ha Pet te Yeyox yōg hām'āktux'ax xutigāhā', ha: "Xate yā koit putup 3, xate hām'āktux putup 'ūgyūmmūg hok te 3, 'īhā xokakkak tak xatap-xet." Kaxīy.

Tu ta' mōg, tu pota punethok.

Xonat xop te Yeyox mōgāhā Pinat keppah

27 Hāptup, māyōn te hāpkanet tu' xupep 'īhā', 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop xohix te yāy tu nū'nāhā', nūy Yeyox putex, ² tu' kīy, tu Gohenanok Pinat ha' mōgāhā'.

Yot te yāy putex

³ Hōmā Yeyox yōg tik Yot te' mōgā kummuk, nūy tu tayūmak pa', tu' xexka xop yōg hāmpe'paxex yūmmūg nōmhā, yā Yeyox putex putup, ha yāyhāhup xexkah, tu tayūmak te 30 paxmōg, nūy mōy putpu' hōm 'ūxexka xop pu', tu' xexka xop pu hām'āktux, ⁴ hu:

—'Āte hāpkummuk mīy 'īhā 'āxop mōgāhā tik max, xa tup-tex. Kaxīy.

Ha:

—Patīy! 'Āpu, yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat! Kaxīy.

⁵ Ha Yot te tayūmak hā putnū Topa pet xexka kopah, tu ta' mōg, tu yāy māy hīy, tu' xok xe'e'.

⁶ Ha 'āmānex xexka xop te tayūmak paha', tu:

—'Ap max'ah, yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu tayūmak hōm hok Topa pu'. Yā nūhū tayūmak tu tik putex. Yūmū'ātep-tep mūn mīy'ax? Kaxīy.

⁷ Hu tayūmak paha', tu 'Onet yōg hām xexka paha', puyī' xukpot mīy, pu tu' puknōg xop nō hāpkot. ⁸ Yīy tikmū'ūn te' xukpot 'āxet'ax, hu: "Ūhep 'āta'ax tu hahām." Kaxīy. Yā hōmā 'ūxuxet'ax 'ūhep 'āta, xix hōn-hā'. ⁹ Hōmā tik hittap Yenemīn te Topa pupi hām'āktux, yīy: "Tikmū'ūn te tayūmak te 30 paha', tu te tik hāmenax tayūmak te 30 hā, 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te yā pagop-tup, ¹⁰ tu tayūmak hā' nōy yānān, nūy 'Onet yōg hām paha'. Yā Topa tek xat tap, yīy 'āte' mīy." Kaxīy. Ha Topa yōg hām'āktux hittap hā' xexka xop te hām paha nōmhā.

Yeyox te Pinat keppa' xip

¹¹ Ha Yeyox te Gohenanok Pinat keppa' xip, ha' yīkopit, hu:

—'Ok xate Yoneo yōg tikmū'ūn xat xe'e'? Kaxīy.

Ha:

—Xate' xuktux. Kaxīy.

¹² Pāyā' yīy 'ohnāg 'īhā 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te' kupex, ¹³ yīy Pinat te:

—'Ok xate hām'āpak hok? Yā 'āxat'ax xop te 'ākupep! Kaxīy.

¹⁴ Pāyā 'ap yīy'ah, ha Gohenanok kuxa te' yēy.

Pinat te' xat, pu Yeyox putex

¹⁵ Hāmāxatamuk xohix 'īhā', 'āmūk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy 'īhā', Pinat te tik kummuk xut kanet kopah, tikmū'ūn te ta tu' xak, ha' xut. ¹⁶ Ha tikmū'ūn xohix te tik kummuk Mahamax yūmmūg, ¹⁷ tu yāy tu nū'nāhā Gohenanok pet tu', ha Pinat te tikmū'ūn yīkopit, hu:

—'Āxop tep-tep putup? Piyā' mūn 'āte' xut'ax? 'Ok pe Mahamax xut'ax, 'ok pe Yeyox xut'ax? Yā' xuxet'ax nōy Kunnix. Kaxīy.

¹⁸ Ha' xexka xop te Yeyox yīpkumīy, tup-tex putup, ha Pinat te' yūmmūg. ¹⁹ Tu yāy yōg yūm'ax xexka yīmū' yūm, nūy tu' xat, nūy tu' yīkopit, ha yāy xetut te hām'āktux nū'kutnāhā', tu:

—Tik max koa pu mög. Yā 'āmnīy kote 'īhāk yōnkup, tuk xūy xexkah nōm tik max hah. Yī' xut, pu mög. Kaxīy.

²⁰ Ha 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te tikmū'ūn hām'āktux hā' gāyāhā', puyīy tikmū'ūn Pinat tu' xax pu Mahamax xut, nūy tu' xax, pu Yeyox putex.

²¹ Ha Gohenanok te:

—Tik 'ūm 'āte' xut'ax pu mög? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu, Mahamax xut. Kaxīy.

²² Ha xe' yīkopit, hu:

—'Ātep-tep mūn mīy'ax Yeyox hā? Yā yāy 'āxet'ax nōy Kunnix. Kaxīy.

Ha:

—Mīpkupnix tup-tex! Kaxīy.

²³ Ha Pinat te xe' yīkopit, hu:

—'Ūyōg hāpkummuk mīy'ax 'ūm texīy? Kaxīy.

Pāyā tikmū'ūn yīy ka'ok, tu:

—Mīpkupnix tup-tex! Kaxīy.

²⁴ Yīy Pinat kuxa teknōg tikmū'ūn gāy hah, tu' xat, pu kōnāg tat, pu tu' yīm pix tikmū'ūn keppah, tu:

—'Āxop te tik max putex putup. 'Ak mūn'ah! 'Ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah. 'Āpu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat! Kaxīy.

²⁵ Ha' yānān, tu:

—Pūyā Topa 'ūgmūg kummugā 'ūyānān tu', xik mūk kutok xupep tup xop kummugā kamah! Kaxīy.

²⁶ Yīy Pinat te Mahamax xut tikmū'ūn pu', tu' xat, pu tu Yeyox kix xikot hā, ha' mögāhā', nūy mīkupnix tup-tex.

Xonat xop te Yeyox kute'ex kummuk

²⁷ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Pinat yōg xonat xop te Yeyox mögāhā Gohenanok Pinat pet xexka hah, ha xonat xop te yāy tu nū'nāhā', tu Yeyox yīmmap hā' pip, ²⁸ tu Yeyox xax xut, tu kap 'āta hā mō'tat, ²⁹ tu mīmyām xox hā' kux xax mīy, tup-tox yīmū' yūm, tu mīm xahix Yeyox yīm xe'e kopa' hōm, tu nūktu nūktettex Yeyox keppah, nūy tuk-tex'ex kummuk, tu:

—Pūyā Yoneo xop tu xat mō'kuma' mög' Kaxīy.

³⁰ Tu yāy yīy hep mō'yōn, nūy tu hupmā', tu mīm xahix paha', tu nōmp-tox hā' tak, ³¹ tuk-te'ex kummuk kux, tu kap xut, tu xe yāy xax hā mō'tat, tu' mögāhā', nūy mīpkupnix tup-tex.

Yeyox te mīpkupnix tu' xup

³² Tu ta' mög, 'īhā tik nūn, 'ūxuxet'ax Xīmām, yā Xīnēn yōg tihik, ha' xat, pu mīpkupnix tat, tu' taha'. ³³ Ha' mög, tu mōktu' xip'ax tu' mōxaha', ha' xuxet'ax Gok, tu tikmū'ūn yīy'ax hā: "'Ūp-tox kup." Kaxīy. ³⁴ Tu xupyāg kanop peo mūtik, tu Yeyox pu' xo'opmāhā', ha yā xo'op kutōgnāg, tup-tup nōg. ³⁵ Ha xonat te Yeyox xup mīpkupnix tu', tu' xax koxip, tu mō'xap yōn, nūy xonat puxet te' xax max pa', ³⁶ tu' mām, tu' pēnānā' pip, ³⁷ tu mīmpehnāg yīmū kax'āmi', tu mīpkupnix tu' xup, nūy Yeyox yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūgā', ha: "Nūhū Yeyox, tu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat." Kaxīy. ³⁸ Ha

tik kummuk 2 xup kamah, nūy mīpkupnix tu' kix, ha hāpxop hā' xupxet pax. 'Ūp-xet te Yeyox yīm xe'e hā' xup, xi' nōy te' yīm xax hā' xup.

³⁹ Ha tikmū'ūn te putat hā' mög, tu mōktu' pēnāhā', tuk-te'ex kummuk, tup-tox mahap, tu Yeyox 'āktux kummuk, tu:

⁴⁰ —Kāy te yāy 'āktux ka'ok, nūy Topa pet xexka koxyōy, tuk-nāy tu' pet 'āmnīy 2 hā! Paxpu Topak-tok xe'e', puxix tu mīpkupnix tu' yīxox, nūy yāy hā tu' tehet, nūy tu xok hok! Kaxīy. ⁴¹ Ha 'āmānex xexka xop, xix tik te hāmyūmmūg xop, xix Yoneo xexka xop tek-te'ex kummuk kamah, tu:

⁴² —Hamūn te tikmū'ūn punethok mōy, pāyā yāy mūn xut yūmmūg'ah. 'Ok 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat xe'e? Paxpu mīpkupnix tu yīxox, puxix 'ūgmū kuxa mām ka'ok 'ōm kopah! ⁴³ 'Ūkuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu yā Topak-tok 'āktux. Nāy! 'Āpu yūmū' hip, puyīy Topa' xut nōmhā'! Kaxīy.

⁴⁴ Ha tik te hāpxupxet'ax 2 te hāpkute'ex kummuk kamah, tu hām'āktux kummuk.

⁴⁵ Māyōn te nūktu yāy kote' yūm, tu ta' xok, ha hām xexka xohix hāpkoxtap. ⁴⁶ Ha māyōn he tu ta' putpu' hi 'ūxeheh, ha Yeyox yīy ka'ok, tu:

—"'Enix, 'Enix, nēmā xamatān!" Kaxīy. Tu tikmū'ūn yīy'ax hā: "Yā yōgnū Topah, tep texīy hā xatek nīm?" Kaxīy.

⁴⁷ Ha tikmū'ūn 'ūm te' xupak, tu:

—Yā 'Enit mūn xānāhā'! Kaxīy.

⁴⁸ Ha tik mög mō'ka'ok, tu hāpxop patok, 'ūhep xupyāg kummuk hā' patok, nūy Yeyox pu' xo'opmā', ⁴⁹ pa tikmū'ūn nōy te:

—Nāy! Pa nū 'Enit, puyī' xut! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox yīy ka'ok 'ūxeheh, tu' xok xe'e'.

⁵¹ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Topa pet xexka yōg topixxax mō'yīnnīn'ax te yāy pot, 'ūxax pepi yāy pot hāmāxap, tu mōktu kakak yāy pot mög. Ha hām yāynuhuk, ha mīkaxxap xexka yāy pot, ⁵² ha' xukpot te yāy xōn, ha Topa yōg tikmū'ūn xakix hittap xop punethok te putpu' hi', ⁵³ tu hāpkox kopa' mōxaha', tu hāpkumep, ha Yeyox te putpu' hi, 'īhā' nōm xop te kōmēn Yenoyanēn hā' mōxakux, yā Topa yōg kōmēn, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā'.

⁵⁴ Hāpxexka Hōm yōg kapitām xip, yā' puknōg, xix xonat xop te pēnānā' pip, tu hāpxopmā'ax xe'ēgnāg xohix pēnāhā', xix hām yāynuhuk pēnāhā', tu kuxānōg, tu:

—Yā hamūn yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

⁵⁵ Ha ta 'ūn xop te hāptox hā yā' pēnāhā', yā nōm te Yeyox mūtik hāpkumep tap, tu Ganinet tu' mōxaha', tu Yēyox hā' tehe'. ⁵⁶ 'Ūxohix te: Mānix Mānanēn, xix Mānix yā Tiak xix Yoye hā' tut, xix Yemeneo xetut, yāk-tok pit 2 te Yeyox yōg tik xop kopa' tihi'.

⁵⁷ Hāpxip kutōgnāg yā 'āmāxak, 'īhā Yoye nūn, tup-texop xexkah. Yā kōmēn 'Ānimātex yōg tihix, tu kama' mög Yeyox pehe', ⁵⁸ tu' mög, tu Pinat tu' xak, puyī' tux hok pu Yeyox xokxax hā hāpkot, ha' tux hok, ⁵⁹ yīy Yoye te' xokxax kīy topixxax xekap-nok hā', yā' xax tūm-nāg. ⁶⁰ Ha Yoye te yāy yōg mīkaxxap kox xexka hā

mō'tat, tu nō kopa hāpkot, ha mīkaxxap putux yīkūy, nūy nō kox mō'yīnnīn, tu ta' mōg, ⁶¹ ĩhā Mānix Mānanēn xix Mānix nōy mām, tu mīkaxxap kox xexka yīka' mām.

Xonat xop te' xukpot tu pēnānā' pip

⁶² Hāptup nōy yā nit xap, ĩhā 'āmānex xexka xop xix Paniye xop te yāy tu nū'nāhā Pinat mūtik, tu:

⁶³ —Gohenanok: hōmā kāy te koit pax, tu: “Āmnīy 3 nōg, ĩhā putpuk hip-tup.” Kaxīy. ⁶⁴ Yīy xa' xak, xa xonat xop mō'pok xukpot ha, 'āmānīy 3 hā', ka' yōg tik xop te' xokxax xut, nūy nō tu' xupxet, nūy tikmū'ūn pu: “Yā' hi putpu'!” Kaxīy. Yā' koit'ax xexka nō'ōm. Kaxīy.

⁶⁵ Ha Pinat te:

—Xonat xop mōgā pu pēnānā' pi', pu hāpxopmā kummuk hok. Kaxīy.

⁶⁶ Ha ta' mōg, tu puk hi hā mīkaxxap hāmyīnnīn'ax muk, puyīy tikmū'ūn yīkūy hok, nūy tu' xōn hok, ha xonat xop te' pēnānā' pip.

Yeyox te putpu' hi'

28 Hāptup nōy yā ye nomīn, ha māyōn xupep ĩhā Mānix Mānanēn xix Mānix nōy mōg, mīkaxxap kox xexka ha' mōg, nūy pēnā'. ² Hāpxip 'ohnāg ĩhā hahām yāynuhuk, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, tu mīkaxxap xexka xut, nōm te mīkaxxap kox mō'yīnnīn, ha' xut, tu mīkaxxap yīmū' yūm. ³ Tu tex yānām putuk, yā topixxax tūmnāg ponnok, yā hām 'āxi yōg hāpxop xapxūy'ax putuk. ⁴ Ha xonat xop te yā yīpkutuk xexkah, tu' yāy pu xu'uxnām, tu' xakix kōmnāg, ⁵ ha nū'kutnā'ax te 'ūn xop pu hām'āktux, hu:

—Ākuxānōg hok! 'Āxop te Yeyox xak, nōm te mīp-kupnix tu' xok. 'Āte' yūmmūg. ⁶ 'Ap xip'ah. Yā' hi putpu', tu xa hām'āktux tap. Mā', nūy pēnā'! Yā hōmā' xip mīkaxxap xexka kox kopah, pāyā 'ap xip'ah nōmhā. ⁷ Yīy mōg mō'ka'ok, nūy tik xop pu hām'āktux, hu: “Yā putpu' hi', tu 'ākeppa' mōg hāpxexka Ganinet hah. 'Ōnte 'āxop te' pēnā'ax.” Kaxīy. 'Āxutigā max, xayī' xaxok hok! Kaxīy.

⁸ Ha ta' mōg 'ūn xop, tu' mōg mō'ka'ok, tu kuxānōg, pāyā' kuxa hittup xexkah, tu tik xop ha' mōg, nūy tu'

xuktux. ⁹ Hāpxip 'ohnāg ĩhā Yeyox te 'ūn mūtik yā' tihi', tu:

—Pūyā Topa 'ākuxa māmā'! Kaxīy.

Ha' yīkahnāg ha' mōg, tu tu nūktettex, tu' nōy pata mūg, tu' kuxa te' yēy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—Ākuxānōg hok. Mōg, nūy mōy 'ūkxape xop pu hām'āktux, pu Ganinet ha mōg, nūy 'ūgmūn pēnā'. Kaxīy.

Xonat xop te xupmāhīy hā mō'āmā'

¹¹ Ha 'ūn xop mōg, ha xonat xop te kōmēn ha' mōg, nūy 'āmānex xexka xop pu hām'āktux, tu hāpxopmā'ax xohix 'āktux. ¹² Yīy yāytu nū'nāhā Yoneo xexka xop mūtik, nūy hāpxopmā'ax 'ūm te xīy 'āktux, tute tayūmak xexka popmāhā xonat xop pu', ¹³ tu' xat, hu:

—Mōg, nūy tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, nūy yā tu te mō'āmā', hu: “Yeyox yōg tik xop te' xokxax hā' xupxet 'āmānīy koxtap hā, hak mūg mōkyōn.” Kaxīy. ¹⁴ Gohenanok te 'ōg hām'āktux 'āpax, kopxik mūg hām'āktux, puyīy 'āxop kummugā hok. Yā 'āxutigā hok! Kaxīy.

¹⁵ Ha xonat xop te tayūmak pop, tu' mōg, tu nōm hām'āktux'ax 'āktux 'ūxohix pu', yīy hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn te' xuktux pax.

Tik xop te Yeyox pēnāhā'

¹⁶ Ha ta tik xop te Ganinet ha' mōg, tu mōktu yīktix tu' mōxaha', yā Yeyox te' xat tap, puyīy yīktix ha mōg, yī' mōg, ¹⁷ tu Yeyox pēnāhā', tu nūktettex, ha' kuxa te' yēy, pa tik 'ūm kuxa te yāy yīkopit. 'Ap mām'ah, ¹⁸ yīy Yeyox te:

—Topa tek ka'ogāhā 'ū xat pexkox tu', xix hām xexka xohix tu xat. ¹⁹ 'Āmōg, nūy hep xop xohix ha 'āmōy, nūy hāmyūmmūgā', puyī' yōgnū tikmū'ūn. 'Āpup-tox pix kamah. Yā Topa te 'āxop pu' hōm yāy 'āxet'ax, xa yōgnū tikmū'ūn putox pix, ²⁰ tu hāmyūmmūgā', puyīy tu yīpkox pi' yōgnū xat'ax pu'. 'Ūxaxok hok. Yā 'āxop mūtik 'ūkxip mō'kumak mōg putup. Yā hāmyāxatamuk xohix xox putox ĩhā 'āmūtik 'ūkpi' putup, nūy 'ānīm hok. Kaxīy. Tu ta tu' kux.

MĀ'AK

Yoām tep-tox pix, tu hām'āktux

1 Nūhū', yā Yeyox Kunnix yōg hām'āpak max'ax, yā Topak-tok yōg. ² Hōmā 'ūhittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, hu Yeyox Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux, hu nō kax'āmīx tappet tu, hu:

—Topa te: 'Āte tik mōkutnāp-tup, puyīy 'ūg pupi hām'āktux, puyīy 'ākeppa mōg, puyīy xa hāmmaxnā'. ³ Tute hām'āktux ka'ok putup hām panip xexka tu', hu hām'āktux, hu: Yūmūg xuxyā nūn putup. 'Āpu yā tu hāmmaxnā'. 'Āpu yā hāmmax mīy.' Kaxīy.

⁴ Hāpxip 'īhā' nūn Yoām, nōm tep-tox pix. 'Ūnūn, tu nūktu' xupep hām panip xexka tu', tu tikmū'ūn putox pix, tu hām'āktux, hu:

—'Āpu yā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, ha 'āte 'āp-tox pix putup, puyīy Topa 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. Kaxīy.

⁵ Ha ta' nūn hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn xohix xix kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix, nūy Yoām yōg hām'āktux 'āpax. 'Ūnūn xohix, nūktu' mōxaha', tu Yoām yōg hām'āktux 'āpak, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, ha Yoām tep-tox pix kōnāg kox Yohnām kopah. ⁶ Yoām te' tat topixxax, yā kāmēn xe hā' mīy, tu xokxax hāg-nāy hīy, tu kunit māhā', tu puk hep xup.

⁷ Yoām te:

—Hāpxip 'īhā' nōy tek pe' nūn putup. Yā' ka'ok nō'ōm, ha tak pu'uk. 'Ūxexka xop te' yōg pataxax ko'a, pu' max, pak pu'uk, hu yōg pataxax ko'a, pu' kummuk. ⁸ 'Āte 'āp-tox pix kōnāg hā, pa tute 'āxop ha Topa Koxuk nū'kutnāp-tup, nūy 'āxop ka'ogā'. Kaxīy.

Yoām te Yeyox putox pix

⁹ Ha ta' xip Yeyox kōmēn Nāyane tu' hāpxexka Ganinet kopah, tu ta' nūn, tu nūktu' xupep Yoām tu', ha Yoām te Yeyox putox pix kōnāg kox Yohnām kopah, ¹⁰ tup-tox pix kux, ha kōnāg kopa' xupep Yeyox, tu' pēnāhā', ha ta' pexkox xōn, ha ta' yīxohoh Topa Koxuk, yā kuxxuxtut putuk. 'Ūnūn, tu nūktu Yeyox yīmū' xupep. ¹¹ Ha ta' pexkox kopa Topa te:

—Xōnnē', 'āte mō'āyāy xe'ēgnāg. Xatek kuxa hittup-māhā'. Kaxīy.

Hāmgyāgnāg te Yeyox xapit

¹² Hāpxip 'īhā' Topa Koxuk te Yeyox mōkutnāhā hām panip xexka tu', ¹³ ha ta' mōg, tu' xip, ha Hāmgyāgnāg te Yeyox xapit, puyīy hāpkummuk mūn mīy, pa' mīy 'ohnāg, ha ta' pip xokxop gāy, pa pexkox

yōg nū'pok xop te Yeyox pēnā max. Yā' xip Yeyox 'ām-nīy xohix te' 40 hā.

Yeyox te hāpxopmā kōnāmāhā hāpxexka Ganinet tu'

¹⁴ Hāpxip ha ta' xonat te Yoām mūg, tu kanet ka'ok kopa' xix, 'īhā' putpu' nūn Yeyox, tu nūktu' xupep hāpxexka Ganinet tu', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ¹⁵ tu:

—Hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīp-kox pip putup. 'Āpu yā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. 'Āpu yā 'ākuxa mām Topa yōg hām'āktux kopah, puyīy Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

¹⁶ Ta' mōg Yeyox kōnāg xexka Ganinet kux tu', pa' pip tik tix, yā Xīmām Pet xix taknōy 'ūxuxet'ax 'Ānene', ha kōnāg xexka tu mō tutpanip yōn. Yā māpxexex putuk, hu mām xukpax. ¹⁷ Ha Yeyox te:

—Mā, nūy 'ūg pe mōg. 'Āxop te mām xuk, pa 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup, xayīy 'ūg ha tikmū'ūn nūnnā'. Kaxīy.

¹⁸ Ha tik te tutpanip nīm, tu ta' mōg Yeyox peheh,

¹⁹ tu' mōg, pa' pip tik tix nōy, yā Tiak xi' taknōy Yoām, yā Yemeneo kutok, tu mīpkox kopa' mām, tu tutpanip māynāg mīy, ²⁰ ha Yeyox te tik xānāhā', ha' tak nīm xix kāmānat xop nīm mīpkox kopah, tu Yeyox pe' mōg.

Tik kopa' xip yāmīy kummuk

²¹ Tu' mōg Yeyox xix yōg tihik, tu mōktu' mōxaha kōmēn Kapānām tu', tu' nox pip. Nit xap ha ta' mōg Yeyox, tu Yoneo xop yōg Topa pet hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', ²² ha tikmū'ūn te' xupak, tu hāmyūmmūg'ax putuppax. Yā Yeyox 'ūka'ok, tu hāmyūmmūg, tu hāmyūmmūgā max, 'ap tik te hāmyūmmūg xop putuk'ah.

²³ Ha ta' nūn tihik, ha' kopa' xip yāmīy kummuk, ha tik te hām'āktux ka'ok, hu:

²⁴ —Kōmēn Nāyane yōg Yeyox, putep mūn mīy put-up? 'Ok 'ānūn, nūy 'ūkputex? 'Āte 'āyūmmūg. Topa te 'āyāykutnāhā'! Kaxīy.

²⁵ Pa Yeyox te yāmīy kummuk xat, hu:

—Hām'āktux hok, nūy ta' 'āpep! Kaxīy.

²⁶ Yāmīy kummuk te tik yāy nuhugāhā', tu hām'āktux ka'ok, tu ta' hāptopa' xupep, ²⁷ ha tikmū'ūn kuxa te' yēy, tu' yīkopit, hu:

—Pute 'ūm? 'Ok tute hāpxop tup yūmmūgāhā'? Tute yāmīy kummuk xat, ha' yīpkox pip, nūy xupep. Kaxīy.

²⁸ Hāpxip kutōgnāg 'ihā tikmū'ūn xohix te' yūmmūg hāpxexka Ganinet xexka tu', Yeyox te hāpxopmā max xe'ēgnāg.

Yeyox te Xīmām Pet xetut mūktut hittupmāhā'

²⁹ Tu ta' mōg Jesus xix Tiak xix Yoām, tu mōktu' mōx-aha Xīmām Pet pet hā, yā 'Ānene pet kamah. ³⁰ 'Ūxip Xīmām Pet xetut mūktut, tu' pip, tu' xax pukpex, ha tikmū'ūn te nōm 'āktux mō'ka'ok, ³¹ ha ta' mōg Yeyox 'ūn yīkāgnāg, tu' nōy yīm mūg, tu' yīm xīnnāhā', ha' yūm, tu' xuxi', tu' nōy pu' hām mīptut kopah.

Yeyox te tikmū'ūn pakut xohix hittupmāhā'

³² 'Āmāxāgnāg, ha ta tikmū'ūn te' nūnnāhā tikmū'ūn pakut xohix xix yāmīy kummuk te tikmū'ūn kopa' pip xop nūnnāhā Yeyox tu' ³³ ha ta' nūn kōmēn yōg tikmū'ūn xohix xexka', tu nūktu mīptut yīkāgnāg tu' pip, nūy pēnā', ³⁴ ha Yeyox te tikmū'ūn pakut xohix hittupmāhā', tu hāmpakut xohix mōy, tu yāmīy kummuk xohix mōy, ha yāmīy kummuk xohix te Yeyox yūmmūg, yīy Yeyoy te nōm xat, pu hām'āktux hok.

Yeyox xip hāpxexka Ganinet tu'

³⁵ Hāptup nūn, ha ta Yeyox yāy koxak, tu ta' mōg, tu mōktu hām panip xexka tu' xupep, tu Topa pu hām'āktux, ³⁶ pa Xīmām Pet te Yeyox xak xi' xape xop te' xak punethok, ³⁷ tu' nūn, tu nūktu' xipihī', tu:

—Tikmū'ūn xohix te 'āxak. Kaxīy.

³⁸ Ha Yeyox te:

—'Āpu yūmū mōg xiptuxexka xohix mōyāykoxip, tu' tikmū'ūn nōy hah, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hato'a kamah. Yā 'ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn xohix pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Kaxīy.

³⁹ Tu ta' mōg, tu hāpkumep punethok hāpxexka Ganinet xexka tu', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux punethok Yoneo xop yōg Topa pet xohix kopah, tu yāmīy kummuk mōy.

Yeyox te tik xax kunutnām tapmāhā'

⁴⁰ Ha ta' nūn tihik, tu' xax kunutnām, 'ūnūn, tu nūktu Yeyox yīkāgnāg 'ūkopaxux hā' xip, tu ta tu' xak, hu:

—'Āte' yūmmūg. Xatep-tup, nūy ta 'ūkxax tapmā yūmmūg. Kaxīy.

⁴¹ Ha' kuxa ka' punethok, tu' nōy yīmū yāy yīm xix, hu:

—Hamūn, 'ātep-tup. 'Āxax tap. Kaxīy.

⁴² Hāpxip 'ohnāg 'ihā' xax kunutnām tap. Yā' hittup.

⁴³ Ha Yeyox te' xat ka'ok, hu:

—'Ūxupax. Tikmū'ūn pu nū hāpxopmā'ax 'āktux hok. Mōg 'āmānex hah, puyīy 'āxax pēnā'. 'Āpu 'āmānex pu hāpxop hōm, puyīy Topa pu nōm hōm, xayīy Mōyyex yōg xat'ax mīy. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg, 'āxax tap. Kaxīy.

Tu tik xat, pu mōg. ⁴⁵ Ha ta' mōg tihik, tu' xohix pu hām'āktux kōnāmāhā', hu:

—Pēnā', Yeyox tek xax tapmāhā'. Kaxīy.

Hā kaxīy Yeyox te kōmēn xohix hā' mō'nā xaptop 'ohnāg. Yā tikmū'ūn te Yeyox yūmmūg, yīy ta' nox xip hām panip xexka tu', ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy Yeyox xax.

Yeyox te tik hāpkumep hok hittupmāhā'

² 'Āmnīy xohix nōg, 'ihā putpu' mōg Yeyox kōmēn Kapānām tu', tu nūktu mīptut hā mō'nāhā'. Pa hāpxip 'ihā tikmū'ūn te hām'āktux, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg, 'ūxip Yeyox, ² tu ta' nūn tikmū'ūn, yā yāy-tunū'nāhā 'ūxohix, ha mōktu mīptut hā nū'xīmānāg xix hāmyīkox yīka nū'xip kama hāptopah, ha Yeyox te tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ³ ha ta' nūn tik te' ⁴, tu tik hāpkumep hok nūnnāhā', yā tutpe hā mō'tat. ⁴ 'Ūnūn pa' pip tikmū'ūn xohix, yīy ta Yeyox ha' mōg 'ohnāg mīptut kopah, hu ta pepi' mōg, tu mōktu mīptut yīmū' mām, tu hāpxax mōy Yeyox xuka', tu ta hām tu tutpe hā tik pakut xix Yeyox keppa', ⁵ ha Yeyox te' yūmmūg tik kuxa mām ka'ok. Yeyox te tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

—'Ūgnix, Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Kaxīy.

⁶ Ha ta' pip tik te hāmyūmmūg xop, tu' kuxa kopa' yīkopit, hu: ⁷ "Texīy hām'āktux? Tute Topa 'āktux kummuk! Tep te hāpkummuk mīy'ax xaxogā yūmmūg? Yā Topap-xehnāg te'!" Kaxīy.

⁸ Pa Yeyox te tik yōg hāpe'paxex'ax yūmmūg, tu: —Texīy 'ākuxa kopa 'āyīkopit? ⁹ Hām'āktux 'ūm yāyhat 'ohnāg? 'Ok pe tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu: "Āte 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux," kaxīy, 'ok pe hām'āktux, hu: "Āpu 'āyīpxit, nūy pepix xhip, nūy 'ōg tutpe pepix xup, nūy ta mōg"? Kaxīy. ¹⁰ 'Āte hāpxopmā putup, ha 'āxop te' pēnāp-tup, hu' yūmmūg, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax nūnte hām xexka tu'. Kaxīy.

Tu tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

¹¹ —'Āpu 'āyīpxit, nūy pepi xhip, nūy 'ōg tutpe pepi' xup, nūy ta mōg yāy pet hah. Kaxīy.

¹² Hāpxip 'ohnāg 'ihā tik te hāpkumep hok yīpxit, nūy pepi' xip, nūy yāy yōg tutpe pepi' xup, tu ta' mōg, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', tu' kuxa te' yēy, tu Topa 'āktux max, hu:

—Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax nōy hā kaxīy pēnā 'ohnāg! Kaxīy.

Yeyox xix Nemi'

¹³ Ta xe' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep kōnāg xexka Ganinet tu', ha ta' nūn tikmū'ūn xohix Yeyox hah, ha' xohix pu hāmyūmmūgāhā'.

¹⁴ Tu ta' mōg, pa' xip Nemi', yā 'Āpeo kutok, tu' yūm gohet pupi tayūmak pop'ax pet kopah, ha Yeyox te Nemi pu hām'āktux, hu:

—Mā, nūy 'ūkpe mōg. Kaxīy.

Nemi pepi' xip, tu ta pe' mōg, tu mōktu Nemi pet hā' mōxaha', ¹⁵ ha hāpxip 'ihā' xit Yeyox xix yāy yōg tik xop xix gohet pupi tayūmak pop'ax xop xix hāpkummuk mīy'ax xop nōy, ¹⁶ ha ta' nūn tik te hāmyūmmūg xop

xix Paniye xop nūn, tu nūku' pēnāhā', Yeyox xit tik mūtik xix gohet pupi tayūmak pop'ax xop mūtik, tu Yeyox yōg tik xop pu' yīkopit, hu:

—Teptu Yeyox xit 'ūkummuk xop mūtik? Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te' xupak, tu tik te hāmyūmmūg xop pu hām'āktux, hu:

—Nonot xop te' hittup xop hā te 'ohnāg, pa pakut xop hā tehet. Hā kaxīy 'ūgnūn, nūy hāpkūmmuk mīy'ax xop xānā', pa' max xop xānā' 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox te' xit hok 'āktux

¹⁸ Ha ta' pip Yoām mūtik mōg xop xix Paniye xop, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux.

Ha ta' xip Yeyox, ha ta' nūn tikmū'ūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—Yoām mūtik mōg xop xit hok, nūy Topa pu hām'āktux xix Paniye xop te' kamah. Texīy 'ōg tik te' 12 xop xit hok 'ohnāg, nūy Topa pu hām'āktux? Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn te yāyta pēnāhā', ha' xip tik te yāy tap-tup. 'Ok tikmū'ūn xit hok nōmhā'? 'Āmhok, yā' xit.

²⁰ Nāy, pu tik te yāyta mōg, ha tikmū'ūn xit hok nōmhā'. Hā kaxīy 'ūkxip, 'īhā yāy yōg tik te' 12 xit hok 'ohnāg. Nāy, 'ūgmōg putup, 'īhā' xit hok putup. Kaxīy.

²¹ Tu Yeyox te xe:

—Tikmū'ūn te' xap 'ohnāg topixxax yāg tup, yā' pix 'ohnāg, xix topixxax kunox. Ka' xap, ha' pix, puxix yāg yāy nū'nā', ha topixxax yāy pot. ²² Ha ta' pux 'ohnāg tikmū'ūn te xupyāg tup xokxax kox kutut kopah. Ka' pux, puxix xupyāg xokxax kox koxyōy, ha' xaxok xupyāg, ha' kummuk xokxax kox. Pa' pux xupyāg tup xokxax kox tup kopah, pu' max. Hā kaxīy tikmū'ūn te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat, xix kama yōgnū hāpxopmā'ax tat, pu' kummuk. Kaxīy.

Yeyox te 'āmnīy hām hok 'āktux

²³ Nit xap, yā 'āmnīy hām hok, ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu mōktu xuxnāg ta xe tox yōg hām mep, tu xuxnāg ta xe tox mep, nūy mā', ²⁴ ha ta' nūn Paniye xop tu' yīkopit, hu:

—Teptu 'ōg tik xop te' mep 'āmnīy hām hok 'īhā'? Yā' kummuk. Yūmū yōg xat'ax kax'āmi tappet tu', tu' xat, pu hām hok 'āmnīy hām hok 'īhā'. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop te' mōkupix tappet tu'? Putep mūn mīy Namix? Yā putup tep-tex Namix xix yāy yōg tihik.

²⁶ Namix mōg, tu mōktu Topa pet hā mō'nāhā', pa' mām pām, yā Topa keppa' mām, ha Namix te' pām pop tu' māhā', tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy mā', 'īhā 'āmānex yā 'Amit, tu 'āmānex xop xohix xat 'ūkax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu'. 'Ūxat, pu 'āmānex te nōm pām mā', pa' nōy mā hok, pa Namix te' māhā'. Kaxīy.

²⁷ Ha Yeyox te xe:

—Topa te tikmū'ūn pu 'āmnīy hām hok mīy, pa 'ap 'āmnīy hām hok pu tikmū'ūn mīy'ah. Yā 'āmnīy hām hok te tikmū'ūn yōg kāmānat putuk, pa tikmū'ūn te

'āmnīy hām hok yōg kāmānat putuk 'ohnāg, ²⁸ ha tak mūn Tikmū'ūn Kutok te' xat 'āmnīy hām hok yōg hāpxopmā'ax. Kaxīy.

Yeyox xix tik yīm te nū' yāy nūnnāhā'

3 Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu Yoneo xop yōg Topa pet hā xe mō'nāhā', pa' xip tihik, tu' yīm te nū' yāy nūnnāhā', ² ha ta' pip tikmū'ūn, tup-tup, nūy Yeyox hāpkummuk mīy pēnā' nit xap 'īhā', nūy hām'āktux, hu:

—Yeyox te' xat'ax mīy 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te tik pu hām'āktux, hu:

—Mā'. Kaxīy.

⁴ Tu ta' tikmū'ūn pu hām'āktux hu:

—Putep xat Topa yōg xat'ax yōg tappet? Putep xat, puyīy tikmū'ūn hāpxopmā nit xap 'īhā', yā 'āmnīy hām hok 'īhā': 'ok pe hāpxopmā max, 'ok pe hāpxopmā kummuk? 'Ok pe tikmū'ūn hīnnāhā, 'ok pe tikmū'ūn nīm, puyīy xakix? Kaxīy.

Pa tikmū'ūn te hāmaāktux 'ohnāg. ⁵ Ha' gāy Yeyox, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tikmū'ūn te hāmyūmmūg put-up 'ohnāg hah.

Ta Yeyox te tik pu:

—'Āpu yā 'ūyoa 'āyīm. Kaxīy.

Ha' yoa', ha' yīm hittup.

⁶ Hāpxip ha ta' mōg Paniye xop, tu mōktu xat'ax xexka 'Enot yōg xop mūtik hām'āktux, tu hām'āktux texīy Yeyox putex putup.

Yeyox te pakut xop nōy hittupmāhā'

⁷ Ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka Ganinet kux tu'. Ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, yā hāpxexka Ganinet yōg xop, xix hāpxexka Yonex yōg, ⁸ xix kōmēn Yenoyanēn yōg, xix hāpxexka 'Inumēn yōg, xix kōnāg kox Yohnām kūnāpa yōg xop, xix kōmēn Tinok yōg, xix Tinok yīmap pip xop, xix kōmēn Xinōm yōg, xix Xinōm yīmap pip xop. Yā' xohix te Yeyox yōg hāpxopmā'ax 'āpak, hu' nūn, nūy Yeyox pēnā', ⁹ ha ta' yāy yōg tik xop mō'pok Yeyox te, puyīy mīpkox nūnnā', puyīy tikmū'ūn xohix Yeyox mō'yōn hok. ¹⁰ Yā tikmū'ūn xohix hittupmāhā Yeyox te', yīy ta tikmū'ūn pakut xohix nūn, nūy yāy mō'yōn, nūy Yeyox 'āpit, puyīy hittupmā'. ¹¹ Ha ta' pip tikmū'ūn, tu' kopa' pip yāmīy kummuk, tu' nūn, tu nūktu kup tomāhā Yeyox keppah, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmūn yā Topak-tok! Kaxīy.

¹² Pa Yeyox te yāmīy kummuk xat ka'ok, hu:

—Hām'āktux hok, yāg-mūn yā Topak-tok 'āktux hok. Kaxīy.

Yeyox te yāy yōg tik te 12 yīymōgātux

¹³ Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu yīktix tu' pūnānep, tu' nōy xānāhā', ha ta' nūn, ¹⁴ ha Yeyox te tik te 12 yīymōgātux, puyīy Yeyox mūtik mōg, puyīy Yeyox tik mō'pok, puyīy tik Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, yā' xux-et'ax Yeyox yōg mō'pok xop. ¹⁵ Yeyox te nōm ka'ogāhā, pu yāmīy kummuk mōy. ¹⁶ Tik te 12 xop kopa' pip yā

Xīmām, kama' xuxet'ax Pet, ¹⁷ xix Tiak xi' taknōy Yoām, yā Yemeneo kutok, yā Tiak xix Yoām 'āxet'ax nōy Motnēy, yā tikmū'ūn yīy'ax kopa yā' yāy no'ok kutok, ¹⁸ xix 'Ānene', xix Pinip, xix Matōmēo, xix Māteo, xix Tōmē', xix 'Appeo kutok Tiak, xix Tanep, xix Xīmām, yā tuteput, puyīy 'Iyaet xop yāyhā xexkah, ¹⁹ xix Yot 'Ixkanot, yā tute' gāy xop mōgāhā Yeyox hah, puyīy xūygā'.

Yeyox xix Hāmgāyāgnāg

²⁰ Ha ta' nūn Yeyox, tu nūktu mīptut hā mō'nāhā, ha tikmū'ūn xohix nūn, ha Yeyox xit putup, pa yā' xit 'ohnāg, yā tikmū'ūn xohix pip. ²¹ Ha ta' nūn Yeyox xape xop, nūy Yeyox mōgā', yā' xupak tikmū'ūn te' xuktux Yeyox putox kummuk, ²² ha kōmēn Yenoyanēn yōg tik te hām yūmmūg xop te:

—Yeyox kopa' xip Meyemo', yā yāmīy kummuk xop yōg xat'ax, ha Meyemo te Yeyox ka'ogāhā', puyīy yāmīy kummuk mōy. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te tikmū'ūn xohix xānāhā', nūy hāmyūmmūgā', tu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'. Tute:

—Texīy Hāmgāyāgnāg te tikmū'ūn kopa yāy xut?

²⁴ Hāpxexka yōg tikmū'ūn te yāy pot, nūy yāy kix, tu hāpxip 'īhā' xakix 'ūxohix. ²⁵ 'Ūxape xop te yāy pot, nūy yāy kix, tu hāpxip 'īhā' nōg 'ūxape xop. ²⁶ Hā kaxīy Hāmgāyāgnāg xop te yāy pot, nūy yāy kix, puxix xakix 'ūxohix.

²⁷ —'Ūxupxet te hāpxop hā' xupxet putup mīptut kopah, pa' xip tik ka'ok mīptut kopah. Texīy hāpxop xupxet putup? Yā tik ka'ok poxit hā' hīy hāmāxap, tu nōmhā' xupxet. Hā kaxīy 'āte Hāmgāyāgnāg hīy, nūy tikmū'ūn kopa yāmīy kummuk mōy.

²⁸ —'Āpu 'ūxaxogā hok. Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xohix xaxogā yūmmūg, pu tu' kux. Tikmū'ūn te Topa 'āktux kummuk, ha Topa te' xaxogā yūmmūg, pu tu' kux. ²⁹ Pa tikmū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, ha Topa te' xaxogā yūmmūg 'ohnāg. Yā' xip 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax mōkuma' mōg, tu' kux 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰ Hā kaxīy hām'āktux Yeyox. Hamūn, tikmū'ūn te hām'āktux, 'ūxip yāmīy kummuk Yeyox kopah. Pa 'āmhok, yā Topa Koxuk te' kopa' xip.

Yeyox mūktut xi' taknōy xop

³¹ Ha ta' nūn Yeyox mūktut xi' taknōy xop, tu nūktu hāptopa' pip, tu' nōy mō'kutnāhā', puyīy Yeyox xānā'.

³² Ha ta kopa' mām tikmū'ūn Yeyox mūtik, tu hām'āktux, hu:

—Hāptopa' pip 'ātut xix 'ātaknōy xop, tu 'āxānāhā'. Kaxīy.

³³ Ha:

—Tep-te 'ūktut putuk xik taknōy xop putuk? Kaxīy.

³⁴ Tu' yāy yīmap xop pēnāhā', tu:

—Pēnā nūhū', yāg tut xik taknōy xop.

³⁵ Nōm te' mīy Topa te nōm putup, yāg taknōy xop xik hex xik tut yāg xape xop. Kaxīy.

Hāpxopxap

⁴ Ta xe tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā Yeyox te kōnāg xexka Ganinet kux tu', ha ta' pip tikmū'ūn xohix, yīy ta' mō'nāhā mīpkox hā, tu' yūm, ha' pip tikmū'ūn hām'āktux'ax hā hāpxop xohix yūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgāhā', tu:

³ —'Ūgxupex, 'ūmōg tihik, nūy hāpxopxap mō'pok, ⁴ tu hāpxopxap mō'pok, ha yāg te nū'nāhā putat kopah, ha ta' nūn putuxnāg, tu' xohix māhā', ⁵ ha ta' yāg nōy te nū'nāhā hām kutōgnāg kopa mīkaxxap yīmū' yūm, tu hāpxip kutōgnāg 'īhā' xokax hām tūnēmnāg tu', ⁶ pa māyōn xip, ha mō'hap, tu' nak, yā' yīpxatit kutōgnāg, hu' nak, ⁷ ha ta' yāg nōy te nū'nāhā mīmyām kup kakak, tu' xokax, tu' tuk, ha mīmyām kup tuk, tu' nōy mō'nīy, ha' ta 'ohnāg, ⁸ ha ta' yāg nōy te nū'nāhā hām max kopah, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup puxet te mīnta te' 30 popmāhā', ha ta kup nōy ta' tu 60, ha ta kup nōy ta tu 100. Kaxīy.

⁹ Tu xe:

—'Āyīpkox pip, nūy ta 'āpu yā xupax. Kaxīy.

Yeyox te hāpxopxap 'āktux

¹⁰ Ha ta' mōg tikmū'ūn punethok, ha ta' yāg xip Yeyox mūtik xix Yeyox yōg tik te 12 xop mūtik, tu yāy tu nū'nāhā', nūy Yeyox mūtik hām'āktux, tu:

—Hāmyūmmūg'ax 'ūm yūmmūgāhā xate? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip? Topa te xa' mūg. Pa Topa te 'āxop kūnāpa pip xop pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, ¹² puyīy hāmpēnā', pa hāmyūmmūg 'ohnāg, puyīy hām'āpak, pa hāmyūmmūg 'ohnāg, puyīy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax nīm hok, puyīy Topap-tuppax hok, puyīy Topa tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā hok, pu tu' kux 'ohnāg. Kaxīy.

¹³ Tu xe:

—'Āxop te hām'āktux'ax yūmmūg 'ohnāg. Texīy 'āxop kūnāpa pip xop te nōm yūmmūg? Kaxīy.

¹⁴ Tu xe:

—Tik te hāpxopxap mō'pok. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha hāpxopxap te Topa yōg hām'āktux putuk, ¹⁵ ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā putat kopah, ha ta' nūn putuxnāg, tu' māhā'. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, pa Hāmgāyāgnāg nūn, tu Topa yōg hām'āktux'ax xut. ¹⁶ Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā hām kutōgnāg kopa mīkaxxap yīmū' yūm, tu' xokax, tu' nak mō'ka'ok 'ūyīpxatit kutōgnāg hah. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' kuxa hittup, ¹⁷ pa hāpxip 'īhā' tikmū'ūn te' kuxa mām xop kute'ex kummuk, ha' kuxa mām kux. ¹⁸ Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā mīmyām kup kakak, tu' xokax, ha mīmyām te' nōy mō'nīy, ha' ta 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, ¹⁹ pa hām xexka yōg hāpxopmā'ax pe'paxep punethok, tu 'ūp-texop xexkap-tup, tu hāpxop xohix

putup, hu Topa yōg hām'āktux xaxok, tu hāpxopmā max mīy'ah. ²⁰ Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā hām max kopah, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup puxet te mīnta te' 30 popmāhā', ha ta kup nōy ta' tu 60, ha ta kup nōy ta' tu 100. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa mām nōm kopah, tu hāpxopmā max punethok. Kaxīy.

Kuyānām

²¹ Tu Yeyox te xe:

—'Ok tikmū'ūn te kuyānām tat'ax xex manax kopah? 'Āmhok. 'Ok tikmū'ūn te kuyānām tat'ax xex mīmpe mō'yōn'ax kakak? 'Āmhok. Pa tikmū'ūn te kuyānām tat'ax yōg yūm'ax yīmū' xex, ha nōmhā kuyānām max, ha tikmū'ūn te hāpxop pēnāhā'. ²² Hā kaxīy tikmū'ūn te hāpxopmā xaptop hōnhā', ha tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg, pa hāpxip 'īhā tikmū'ūn xohix te' pēnāp-tup.

²³ 'Āyīpkox pip, nūy ta 'āpu yā xupax. Kaxīy.

²⁴ Ta Yeyox te xe:

—'Āpu 'ākuxa hā' xupax. Xate 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit, puxix Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit, yā' yāy putuk, yā Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit xe'ēgnāg put-up. ²⁵ Tikmū'ūn yōg hāpxop pip, puxix hāpxop nōy pop putup. Tikmū'ūn yōg hāpxop kutōgnāg pip, puxix nōm xaxok putup.

Hāpxopxap

²⁶ Tu Yeyox te xe:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip? Yā' putuk, tik te hāpxopxap mō'pok, ha' xokax, tu' tuk.

²⁷ Texīy 'ūxokax? Texīy 'ūtuk? Tik te' yūmmūg 'ohnāg. 'Āmnīy hā mō'yōn, tu hāptup hā hāpkumep, 'īhā' tuk.

²⁸ Hāpxopxap te hām hā' mōxaha', tu' xokax, tu' tuk, ha' tut pip, ha' xap ta punethok. ²⁹ Yā' ta, ha tik te' mep kupukhe hā, tu' nūnnāhā'. Hā kaxīy Topa yōg tikmū'ūn xohix nōy nā' mōg, Topa te nōm xat. Kaxīy.

Mōyatat xap

³⁰ Tu Yeyox te xe:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip? Texīy 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup? ³¹ Yā hāpxopxap putuk, yā mōyatat xap putuk. Yā' kutōgnāg mōyatat xap, pa hāpxopxap nōy xohix 'ūxexkah. ³² Tikmū'ūn te mōyatat xap xok, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup tox, ha ta' kup nōy kutōgnāg, ha mōyatat kup māg xexkah, ha ta' nūn putuxnāg, tu yāy pet mīy mīm māg tu'. Hā kaxīy Topa yōg tikmū'ūn xop kutōgnāg hāmāxap, pa' xohix nōy nā'mōg tu mōktu' xohix. Kaxīy.

³³ Hā kaxīy Yeyox te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā punethok hām'āktux'ax hā, yīy tikmū'ūn te hāmyūmmūg. ³⁴ Yā tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pa yāy yōg tik te 12 xop mūtik hām'āktux nōy, nūy hāmyūmmūgā'.

Yeyox te 'āmuuh xat xix kōnāg tot

³⁵ 'Āmnīy ha ta yāy yōg tik xop pu Yeyox te:

—'Āpu yūmū kōnāg xexka xak, nūy kūnāpa mōg. Kaxīy.

³⁶ Ha Yeyox yōg tik xop te tikmū'ūn mō'pok hato'ah, ha' mōg, ha ta' mōg tihik Yeyox hah, tu yōg mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg Yeyox mūtik, ha ta mīpkox xape mōg kama nūmūtik, ³⁷ pa hāpxip 'īhā 'āmuuh xexka nūn, ha ta' nūn kōnāg tot xexka', tu nūktu mīpkox hā' mōxaha', ha mīpkox te kōnāg hā nū'xip, ³⁸ ha Yeyox mō'yōn mīpkox xahixpa tu', tup-tox tep-tox yūm'ax yīmū' yūm, ha Yeyox yōg tik xop te' nuhuk, ha' koxak, ha hām'āktux, hu:

—Yāyā, yūmūg xakix putup. 'Ok 'ūgmūg kuxa ka? Kaxīy.

³⁹ Ha Yeyox yok, tu 'āmuuh xat xix kōnāg tot, puyīy tu xuxix, ha' xuxix, tu nū'yēy. ⁴⁰ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu yīkopit, hu:

—Texīy 'ākuxa nōg? 'Ok 'ākuxa mām 'ohnāg? Kaxīy.

⁴¹ Ha tik kuxanōg, tu:

—'Ū'ūm tihik? Yā tute 'āmuuh xat xix kōnāg tot, ha' xuxix, tu nū'yēy! Kaxīy.

Tik kopa' pip yāmīy kummuk

5 Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop mīpkox hā, tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka Ganinet kux tu' hāpxexka Yenax tu', ² tu mīpkox nīm, tu ta' mōg, pa' xip tihik, ha tik kopa' pip yāmīy kummuk. ³ Yā tik pet yūm xukpot tu', ha' nūn. Yā' gāy, ha tikmū'ūn te' hīy yūmmūg 'ohnāg māxap hā. ⁴ Yā tikmū'ūn te' mūg punethok, nūy māxap hā' hīy 'ūyīm xi' pata', pa tik te' koxyōy 'ūxohix, tu' mōg. Yā tikmū'ūn te' hīy yūmmūg 'ohnāg. ⁵ Hāptup 'īhā' xip tihik yīktix tu' xix xukpot tu' xix 'āmnīy 'īhā kamah, tu' xahok ka'ok, tu yāy po'oxnām mīkaxxap hā. ⁶ Ta Yeyox pēnāhā hāptox tu, tu ta' nōy ha' nūn mō'ka'ok, nūktu Yeyox pu nū'xup, ⁷ tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Yeyox, yā Topa xexka xe'ēgnāg kutok, 'āte xa tatu' xak: 'Āpu yā 'ūgkummugā hok! Kaxīy.

⁸ Yā hamūn, Yeyox te: "Yāmīy kummuk, tik kopa 'āpep!" Kaxīy.

⁹ Tu Yeyox te:

—'Āxuxet'ax texīy? Kaxīy.

Ha:

—'Ūkxuxet'ax 'Ūxohix Xop, yā 'ūgmūgmūn punethok. Kaxīy.

¹⁰ Tu xe:

—'Āpu 'ūgmūg mō'pok hato'a hāptox tu'. Kaxīy.

¹¹ Ha ta' pip xapup xohix, tu' xit yīktix tu' hāmhūm-nāg.

¹² Ha yāmīy kummuk te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūgmūg xat, 'ūyīy xapup hā mōxān' Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te' xat, ha tik nīm, tu ta' mōg, tu mōktu xapup hā' mōxaha'. Yā' xohix xapup, yā' xohix te' 2000 kōmnāg, tu ta' mōg mō'ka'ok, tu mō'yīyxoho', tu mōktu kōnāg xexka hā' mōxaha', tu' xakix xit hā.

¹⁴ Ha ta' nū'paha xapup pēnā'ax xop, tu nōm 'āktux kōmēn yōg tikmū'ūn pu xix hām panip yōg tikmū'ūn pu', ¹⁵ ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy hām pēnā', tu' nūn, tu nūktu Yeyox yīka' pip, tu tik pēnāhā', pa' pip'ah

yāmīy kummuk tik kopah, ha tikmū'ün kuxa te' yēy. Yā tik yūm, tu' xax taha', tup-tox max. ¹⁶ Ha ta tikmū'ün pu hāpxopmā'ax xohix 'āktux nōm te tik pēnāhā xix xapup, ¹⁷ tu Yeyox pu tatu' xak, puyīy mōg hato'ah, ¹⁸ ha ta' mōg Yeyox, tu mīpkox hā mō'nāp-tup, ha tik nūn, tu:

—'Ūgmōg putup 'āmūtik. 'Ok max? Kaxīy.

¹⁹ Pa Yeyox te:

—'Āmhok. 'Āpu mōg yāy pet hah, nūy 'āxape xop pu' xuktux yūmūg xuxyā Topa te xa' mīy. Kaxīy.

²⁰ Ha ta' mōg tihik, tu mōktu hām'āktux Kōmēn te' 10 tu', xix kōmēn yīkak, yā' xuktux Yeyox te' mīy, ha tikmū'ün xohix tep-tup pax.

Yax te Yeyox xānāhā'

²¹ Ha ta' mōg Yeyox mīpkox hā, tu kōnāg xexka xak putpu', tu mōktu' xupep, ha ta' nūn tikmū'ün xohix, nūy Yeyox pēnā', ²² ha ta' nūn tihik 'ūxuxet'ax Yax, yā Yoneo xop yōg Topa pet yōg tik xat'ax, 'ūnūn, tu nūktu Yeyox pata yīka' mōhāmñīy, ²³ tu:

—'Ūk-tok hex xok putūmnāg. 'Āpu mōg, nūy 'ūyīmū 'āyīm nōm, puyīy xuxix, puyīy hi'! Kaxīy.

²⁴ Ha ta' mōg Yeyox tik mūtik xix tikmū'ün xohix mūtik. Yā tikmū'ün xohīynāg, hu yāy mō'yōn.

Yeyox te 'ün pakut hittupmāhā'

²⁵ Ha ta' nūn 'ūhūn, yā' pakut, yā 'ün hep kux 'ohnāg hāmyāxatamuk xohix te' 12 hā. ²⁶ Yā nonot punethok te tu' popmāhā hehmēn, yīy tayūmak noa'. Yā' hittup 'ohnāg, pa' pakut xexka nōy nā' mōg. ²⁷ Tikmū'ün te Yeyox 'āktux, ha 'ün te' xupak, tu ta' mōg, tu tikmū'ün xohix kopa' mōg, tu Yeyox pe' mōg, tu' topixxax 'āpit. ²⁸ Yā 'ün te hāmpē'paxex, hu: "'Āte 'ūyōg topixxax 'āpit, kopxix hittup." Kaxīy. ²⁹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā' hep kux, ha 'ün te' yūmmūg 'ūhittup xe'e', ³⁰ ha Yeyox te' yūmmūg yāy kopa' xupep hāpka'ok. Yeyox yōkānām, tu tikmū'ün pu' yīkopit, hu:

—'Ūm te yōg topixxax 'āpit? Kaxīy.

³¹ Ha Yeyox yōg tik te 12 xop te:

—Tikmū'ün xohix te yāy mō'yōn 'āyīmap. Texīy xate' yīkopit? Kaxīy.

³² Pa Yeyox yōkānām, nūy pēnā nōm te' xupit,

³³ ha 'ün te' yūmmūg, hu' nūn, tu nūktu Yeyox pata yīka mōhāmñīy, tu' yīpkutuk, hu yāy puxu'ux, tu hāpxopmā xohix 'āktux. ³⁴ Ha Yeyox te:

—Tukūm, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, hu 'āhittup. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. Mōg! 'Āhittup! Kaxīy.

Yeyox xix Yax kutok

³⁵ Yeyox te 'ün mūtik hām'āktux, ha ta' nūn Yax yōg kāmānat, yā Yax pet tu' nūn, nūktu:

—Yax, 'āk-tok hex xok. 'Āpu notot Yeyox xānā hok. Kaxīy.

³⁶ Pa Yeyox te nūmūtik hām'āktux 'ohnāg, pa Yax pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ākuxa nōg hok. 'Āpu 'ākuxa yūm ka'ok! Kaxīy.

³⁷ Yeyox te tikmū'ün xohix xat, pu mōg hok yāy mūtik, pa' xat, pu mōg Pet xix Tiak xix Yoām, ³⁸ tu ta' mōg, tu mōktu Yax pet hā' mōxaha', pa' pip tikmū'ün, tu' potaha', tu' xaho ka'ok, ³⁹ ha Yeyox te:

—Texīy 'āxop potaha', nūy xaho ka'ok? 'Ūk-tok hex xok tāmnāg 'ohnāg. Yā mō'yōn. Kaxīy.

⁴⁰ Ha tikmū'ün yīxix, pa Yeyox te xohix xat, pu hāp-topa mōg. Yā' mōg 'ūxohix. Ha ta' mōxaha Yeyox xix yāy yōg tik te' 3 xik-tok hex mūktak xi' tut 'ūk-tok hex yōg mīptut kox hā, ⁴¹ ha Yeyox tek-tok yīm mūg, tu:

—"Tanita kōmīy!" Kaxīy. Yā tikmū'ün yīy'ax hā: "Nixix, 'āpu 'āk-nīhāxip!" Kaxīy.

⁴² Yā hāpxip 'ohnāg 'īhāk-tok hex yīpxit, nūy pepi' xip, nūy hāpkumep, ha tikmū'ün te' yēy. Yāk-tok hex yōg hāmyāxatamuk xohix te 12, ⁴³ ha Yeyox te tikmū'ün xat, puyīy tikmū'ün pu nōm 'āktux hok, tu' xat, puk-tok hex pu xit'ax hōm.

Yeyox xip Nāyane tu'

6 Tu ta' nūn putpuk Yeyox xix yāy yōg tik xop kōmēn Nāyane tu', tu nūktu kōmēn hā' mōxaha'. ² Nit xap 'īhā' mōg, tu mōktu Yoneo xop yōg Topa pet hā mō'nāhā', tu tikmū'ün pu hāmyūmmūgāhā', ha tikmū'ün te' xupak, tu hām'āktux'ax putup nōg, tu:

—Texīy tik te hāpxop xohix yūmmūg? Tep te tik pu hāmyūmmūgāhā'? Texīy tik te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? ³ Yūmū'āte tik yūmmūg. Yā mīmpe mīy, yā Mānix kutok, yā taknōy 'ūxuxet'ax Tiak, xix Yoye', xix Yot, xix Xīmām. Yā' hex tihi nūnteh kamah. Kaxīy.

Yā tikmū'ün te' yūmmūg putup'ah, Yeyox yā Topak-tok. ⁴ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ün te yāy xape 'āpak 'ohnāg nōm te Topa pupi hām'āktux. Kaxīy.

⁵ Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pa' mīy kutōgnāg. Yā' pakut xop yīmū' yīm xex, nūy hittupmā' yā 'a' xohix'ah hittupmāhā' kōmēn Nāyane tu'. ⁶ Yā tikmū'ün kuxa mām 'ohnāg, ha Yeyox kuxa hittup 'ohnāg.

Yeyox yōg tik te 12 xop mōg

Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu xiptuxexka xohix yōg tikmū'ün pu hāmyūmmūgāhā kōmēn Nāyane yīkak. ⁷ Tu ta' xānāhā yāy yōg tik te 12 xop, ha' nūn, ha Yeyox te nōm ka'ogāhā', puyīy yāmīy kummuk mōy. Tute tik mō'pok, pu mōg 'ūtix tu pe' tix hā kaxīy, puyīy yāmīy kummuk mōy. ⁸ Yeyox te:

—Hāpxop tat hok, yā xit'ax tat hok, xix tayūmak tat hok, pa mīm hām tonnognā 'āmōg. ⁹ 'Āpu pataxax tat. 'Āpu kāmīn puxehnāg mō'tat. Kaxīy. ¹⁰ Tu xe:

—'Āxop mōg putup, tu kōmēn hā 'āmōxap-tup, tu mīptut hā' 'āmōxap-tup. 'Āpu nox pi' mīptut puxet kopah, tu mōktu 'āmōg, tu kōmēn nīm. ¹¹ Pa kōmēn yōg tikmū'ün te 'āp-tup nōg, tu hām'āktux'ax putup nōg, nūy ta mōg. 'Āpu nox pi' hok. 'Āxop te yāy pataxax tu hāpxut nuhuk putup, xayīy hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ün. Kaxīy.

¹² Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu tikmū'ün pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'āyāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Kaxīy.
¹³ Tik te yāmīy kummuk mōy, tu tikmū'ūn punethok pakut putox pix heptox hā, tu nōm hittupmāhā'.

Yoām xok

¹⁴ Ha ta' xip 'Enot, yā tikmū'ūn yōg xat'ax xexkah, tu nōm hāpxopmā'ax 'āpak, yā tikmū'ūn xohix te Yeyox yūmmūg, tu hām'āktux punethok. Tikmū'ūn yāg te:

—Yā' putpu' hi Yoām nōm tep-tox pix, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Kaxīy.

¹⁵ Ha ta yāg te:

—Yā 'Enit. Kaxīy.

Ha ta yāg nōy te:

—Yā tute Topa pupi hām'āktux, yā Topa pupi hām'āktux xop hittap putuk. Kaxīy.

¹⁶ Ha 'Enot te' xupak, tu:

—Yā Yoām nōm tep-tox pix. Hōmā 'āte' xat, pup-tox xax, ha' kuyut, pa hōnhā putpu' hi! Kaxīy.

¹⁷ Hamūn, hōmā 'Enot te' xat, puyīy xonat Yoām mūy, puyīy 'ūyīm hīy, puyīy kanet ka'ok kopa' xix. Texīy? Yā hōmā 'Enot xix 'Enonit te yāy taha', pa 'Enonit yā 'Enot taknōy Pinip xetut, ¹⁸ yīy ta Yoām te 'Enot pu hām'āktux, hu: "Yā' max'ah. Topa yōg xat'ax kax'āmīx tappet tu, tu' xat, xaxīy yāyta hok 'ātaknōy xetut mūtīk!" Kaxīy.

¹⁹ Yīy ta' gāy 'Enonit, tu Yoām putup nōg, hup-tup, puyīy Yoām putex. Pa 'āmīhok, ²⁰ yā 'Enot te Yoām yīp-kutuk, yā tute' yūmmūg yā' max xe'ēgnāg Yoām, ha Yoām putex putup'ah. Yoām te 'Enot pu hām'āktux punethok, ha 'Enot kuxa hittup 'ohnāg, pa 'Enot te 'nōy yōg hām'āktux'ax putuppax.

²¹ Pa hāpxip 'īhā 'Enot te yāy yōg hāmyāxatamuk yōg 'āmīk xexka mīy, ha ta' nūn gohet yōg xexka xop, yā' xat'ax xexka xop, xix xonat yōg xat'ax xop, xix hāpxexka Ganinet yōg xat'ax xop. ²² Ha ta' nūn 'Enonit kutok hex, nūktu' hāmyā max, ha 'Enot tep-tuppax xexka', yā hāmyā max. 'Enot tek-tok hex pu hām'āktux, hu:

—Xate putep-tup? 'Āte xa' hōm putup. Kaxīy.

²³ Tu xe hām'āktux xex, hu:

—Xate putep-tup? Yā 'āte xa popmāp-tup hāpxop xohix, tu mōktu yōg hāpxop xahix, yā' xahix yōgnū hāhām, xi' xahix yōgnū tikmū'ūn! Kaxīy.

²⁴ Ha ta' mōg 'ūk-tok hex, nūy tut mūtīk hām'āktux, nūy yīkopit, ha' tut te:

—'Āpu tatu' xax Yoām putox nōm tep-tox pix. Kaxīy.

²⁵ Ha putpu' nūn 'ūxat'ax tu', tu:

—'Ā' hōm mō'ka'ok Yoām putox kănēypetxax yīmū' yūm! Kaxīy.

²⁶ Ha ta' kuxa hittup 'ohnāg 'Enot, pa yā hām'āktux xex tu Topa 'āxet'ax 'āktux ha tikmū'ūn xohix te' xupak, yīy ta' hōm putup, ²⁷ hu hāpxip 'ohnāg 'īhā xonat mō'kutnāhā', puyīy Yoām putox nūnnā', ha ta' mōg xonat kanet ka'ok tu', tu Yoām putox xak, ²⁸ tu kănēypetxax yīmū' nūnnāhā', tuk-tok hex pu' hōm, ha ta' mōg, tu' tut pu' hōm. ²⁹ Ha ta' yūmmūg Yoām mūtīk mōg xop, tu ta' nūn, tu nūktu Yoām xokxax paha', tu ta' mōg, tu mōktu mīkaxxap kox kopa' xix xukpot tu'.

Yeyox te tikmū'ūn xohix pu' xit'ax popmāhā'

³⁰ Ha ta' nūn Yeyox yōg tik te 12 xop Yeyox hah, tu nūktu yāy yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux xix yōg hāmyūmmūg'ax xohix, ³¹ pa' pip tikmū'ūn xohix, tu xohix te hāpkumep, yīy ta' xit 'ohnāg Yeyox yōg tik xop, yā tikmū'ūn xohix pip. Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu yūmū mōg hām panip xexka tu', nūy hām hok. Kaxīy.

³² Tu ta' mōg, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg, tu kōnāg xak. ³³ Pa tikmū'ūn punethok te mōg'ax pēnāhā', yā' Yeyox pēnāhā xix tik xop. Ha ta' nūn xip-tuxexka xohix yōg tikmū'ūn, tu pata hā' nūpaha hām kux tu', tu nūktu' mōxaha', tu' nōy hip. ³⁴ Ha ta' xupep mīpkox kōnāg xexka kux tu', ha Yeyox te' pēnāhā tikmū'ūn xohix, tu' kuxa ka'. Kahnēn yōg pēnā'ax xip'ah. Hā kaxīy tikmū'ūn putuk. Yā' hittup 'ohnāg, yīy' kuxa ka', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā hāpxop punethok.

³⁵ Māyōn mō'nāp-tup 'īhā' nūn Yeyox yōg tik xop, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Māyōn mō'nāp-tup, yā hām panip xexka nūnteh, yā xit'ax pip 'ohnāg. ³⁶ 'Āpu yā tikmū'ūn xat, pu mōg hāpxa'ax tu' xix xiptuxexka tu', puyīy xit'ax pop. Kaxīy.

³⁷ Pa Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pu xit'ax popmā'. Kaxīy.

Ha tik xop te:

—Texīy pām popmā tikmū'ūn xohix pu'. 'Ūyōg tayūmak xohix, yā tayūmak 'ānuk xohix te' 200, yā tayumak yānām ponnok. Kaxīy.

³⁸ Ha:

—Pām xohix texīy pip 'ōhnū'? Mōy pēnā' Kaxīy.

Tik mōg, tu putpu' nūn, tu:

—Yā pām te' 5 xix mām tix. Kaxīy.

³⁹ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat, puyīy xux yīmū' mām, puyīy yānōm xohix hā' mām, ⁴⁰ ha' yānōm hā' mām, yā' yānōm kopa' mām xohix te' 100 xi' nōy kopa' mām xohix te' 50 hā kaxīy. ⁴¹ Ha Yeyox te' pām te' 5 pop xix mām tix, tu pexkox pēnāhā', tu:

—Topa, xate nū' popmāhā'. Yā 'āmax. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu popmā'. Tik te' popmāhā'. Ha ta' mām tix koxip, tu' popmāhā' kamah, ⁴² ha tikmū'ūn xohix te' mām, tu mōktu xe xit putup'ah. Puxix. ⁴³ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu pām yāg pop xix mām yāg. Yā pām yāg hā nū'xip manax xohix te' 12 xix mām hā, ha' nūnnāhā'. ⁴⁴ Hamūn, yā' xohix te pām mām, yā' tik xohix te' 5000.

Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā

⁴⁵ Hāpxip 'īhā Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux hu:

—'Āpu mīpkox hā mōxakux, nūy mōg kūnāpa hāpkux nōy tu' xiptuxexka Metxax tu', ha 'āte tikmū'ūn mō'pok putup. Kaxīy.

⁴⁶ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, ha ta' mōg Yeyox, tu yīktix yokoma', nūy Topa pu hām'āktux. ⁴⁷ 'Āmnīy 'īhā' pip Yeyox yōg tik xop mīpkox kopa kōnāg xexka kote', ha ta yāp-xehnāg xip Yeyox hāpkux tu', ⁴⁸ tu yāy yōg tik xop pēnāhā'. Tik te mīpkox hā mōgāhā', pa yā mōg putux, yā 'āmuuh te ha' nūn. Hāmyāykuhmōy ha ta' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka yīmū' mōg pata hā, tu nōā' yēn putup.

⁴⁹ Ha tik te' pēnāhā yā Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā, ha hāmpē'paxex yā yāmīy putuk, tu' xahok. ⁵⁰ Yā' xohix te' pēnāhā', tu' yīpkutuk. Pa hāpxip 'īhā' Yeyox te: —'Ākuxa nōg hok! Yāg mūn. 'Ūgyīpkutuk hok! Kaxīy.

⁵¹ Tu ta mīpkox hā mō'nāhā Yeyox, tu' xip yāy yōg tik xop mūtik, 'īhā' kux 'āmuuh. Ha tik xop kuxa te' yēy, ⁵² yā tik te' yūmmūg 'ohnāg texīy Yeyox te tikmū'ūn te' 5000 xitnāhā', yā tik putox ka'ok.

Yeyox te tikmū'ūn hittupmāhā Yēnēyane tu'

⁵³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu kōnāg kox kux tu' mōxaha' hāpxexka Yēnēyane tu', tu mīpkox tutxit hā hīy kōnāg kux tu', ⁵⁴ tu ta' mōg, pa tikmū'ūn pip, tu Yeyox pēnāhā', ⁵⁵ tu ta' mōg, tu' pet xohix ha' xupaha', tu tikmū'ūn pakut tutpe hā' put nūn, tu nūktu Yeyox ha' nūnnāhā', ha Yeyox te nōm hittupmāhā'. ⁵⁶ Tu ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep xiptuxexka xohix tu' xix kōmēn xohix tu' xix yānōm xohix tu', pa' pip tikmū'ūn xohix, tu' nūnnāhā' tikmū'ūn pakut, tu nūktu nāpet hām tu' xex, tu Yeyox tu' xak, pu tux, puīy pakut xop Yeyox yōg topixxax kuyāg 'āpit, ha pakut xohix te' xupit, tu' hittup.

Yoneo xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat

7 Ha ta' nūn Paniye xop xix tik te hāmyūmmūg xop, yā kōmēn Yenoyanēn tu' nūn, tu nūktu Yeyox ha yāy tu nū'nāhā'. ² Yā hōmā nōm te' pēnāhā' Yeyox yōg tik xop xit 'ūyīm xut putūynāg hā, yā 'ap yīm pix'ah. Yā Paniye xop te tikmū'ūn xat, pu yāy yīm pix. ³ Yā Yoneo xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat, ha Paniye xop te Yoneo xop kopa' xip, tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat punethok, tu yāy yīm pix max, tu nōmhā' xit, ⁴ tu nāpet tu' nūnnāhā' hāpxop, tu nōm pix 'ūxohix, tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax nōy tat. Yā kōnāg xo'op'ax pix xix nax xix kanenām.

⁵ Tu ta' yīkopit Paniye xop te xix tik te hāmyūmmūg xop te', hu:

—Texīy 'ōg tik xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ohnāg, hu yāy yīm xut putūynāg hā' xit? Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Āpa max, pa yā 'ākuxa kummuk. Hōmā 'Iyait te 'āxop 'āktux! Tute kax'āmi, hu: "Topa te: 'Tikmū'ūn tek mūn 'āktux max, pa yā' kuxa tek mūn xak 'ohnāg. ⁷ Tikmū'ūn tek mūn pu nūktettex, pa yā' kummuk. Yā tikmū'ūn te yāy yōg hām'āktux'ax 'āktux, tu: Yā Topa yōg xat'ax nūhū'." Kaxīy.

⁸ Tu Yeyox te xe:

—'Āxop te Topa yōg xat'ax mīy 'ohnāg, nūy mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. Kaxīy.

⁹ Tu Yeyox te xe:

—'Āxop te Topa yōg xat'ax nīm pax, nūy yāy yōg xat'ax mīy. ¹⁰ Yā hōmā Mōyyex te' xat, hu: "'Āpu 'ātak mō'yāy xe'ēgnāg, nūy nōm pu hāpxopmā max. 'Āpu 'ātut mō'yāy xe'ēgnāg, nūy nōm pu hāpxopmā max." Kaxīy. ¹¹ Pa 'āxop te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', hu: "'Ūxip tikmū'ūn yōg hāpxop, tu Topa pu' hōm, tu yāy 'ātak pu' hōm 'ohnāg xi' tut pu' hōm 'ohnāg. Nōmhā' max. ¹² Nōmhā' hōm hok." Kaxīy. ¹³ Pa 'āmhok, hām'āktux kummuk. Hā kaxīy 'āxop te Topa yōg hām'āktux 'āpak 'ohnāg, pa yāy yōg ham'āktux 'āpak, tu 'āk-tok pu nōm yūmmūgāhā', tu 'āxop te hāpxopmā kummuk nōy punethok hā kaxīy. Kaxīy.

Tep te hām kummugāhā'?

¹⁴ Yeyox te xe tikmū'ūn xānāhā', ha' nūn, ha hām'āktux, hu:

—'Āpu yōg hām'āktux'ax 'āpax max, nūy hāmyūmmūg: ¹⁵ Tikmū'ūn hāptopa' pip hāpxop, tu tikmū'ūn hā' mōxaha', tu' kopa' pip nōmhā. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugā 'ohnāg. Pa hāpxop pip tikmū'ūn kopah tu' mōxaha', tu mōktu hāptopa' pip. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugāhā'. Kaxīy.

¹⁷ Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu mīptut hā mō'nāhā', ha ta' nūn Yeyox yōg tik xop, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax yīkopit, ¹⁸ ha Yeyox te:

—'Āxop te tikmū'ūn xohix putuk, yā hāmyūmmūg 'ohnāg. Hāpxop te hāptopa' pip, tu tikmū'ūn yīkox hā' mōxaha', tu kopa' pip. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugā 'ohnāg. ¹⁹ Yā' kuxa hā' mōxa 'ohnāg, pa yā' tex hā' mōxaha', tu hāpxip 'īhā' mōg hāptopah. Kaxīy. Yā Yeyox te' xuktux, yā' max xit'ax xohix.

²⁰ Yeyox te xe:

—Hāpxop 'ūm te tikmū'ūn kummugāhā'? Hāpxop 'ūm te tikmū'ūn kopa' pip, tu' mōxaha', tu' mōg hāptopah? ²¹ Yā' pip hāpxop kummuk tikmū'ūn kuxa kopah, yā tikmū'ūn te hāmpē'paxex kummuk, nūy hāpxop kummuk mīy, yā' xupxet, tu tikmū'ūn putex, ²² tu' nōy hā' xupxet, tu' xupkūmīy, tu hāpkummugā pax, yā' koit, tu hām kute'ex pax, tu' yīpkumīy, tu' mānōg kummuk, tu yāy xexka pe'paxex, tup-tox kummuk. ²³ Yā nōm xohix hāpxop kummuk te tikmū'ūn kopa' pip, tu' mōxaha', tu mōktu hāptopa' pip. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugāhā'. Kaxīy.

'Ūn puknōg

²⁴ Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu hāpxexka tu' mō'nāhā' kōmēn Tinok yīkak, tu mīptut hā mō'nāhā', tu yāy xap-top putup, pa 'ām hok, yā tikmū'ūn xohix te' yūmmūg.

²⁵ Ha ta' nūn 'ūhūn, hak-tok hex kopa' xip yāmīy kummuk. Yā tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, ha 'ūn te' xupak, hu' nūn, tu nūktu' kopaxux hā' xip Yeyox yīkak. ²⁶ Yā 'ūn puknōg, yā hāpxexka Xitpenīy yōg, tu Yeyox tu' xak, puīy yāmīy kummuk xut 'ūk-tok hex kopah. ²⁷ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn tek-tok pu xit'ax hōm hāmāxap. 'Āp max'ah kaxop yōg xit'ax paha', tu kokex pu' hōm. Hā

kaxīy Yoneo yōg hāpxop hōm hok puknōg xop pu'.
Kaxīy.

²⁸ Pa 'ūn te:

—Yāyā, hamūn, pa kokex kutok te mīmpe xit'ax kaka' pip, ha kaxop yōg pām yāgnāg xaha', ha' māhā'.
Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Xate hām'āktux max. 'Āpu mōg yāy pet hah. Xip'ah yāmīy kummuk 'āk-tok kopah. Yā' mōg. Kaxīy.

³⁰ Tu ta' mōg 'ūhūn yāy pet hah, tu nūktu' xupep, pa' xip 'ūk-tok hex, tu mīmpe mō'yōn'ax yīmū' pip, ha yāmīy kummuk xip'ah 'ūkopah.

Tik yīpkox hok, tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg

³¹ Ha ta' xip Yeyox kōmēn Tinok yīkak, tu ta' mōg, tu kōmēn Xinōm hā' tep, tu Kōmēn te' 10 yōg hāpxexka tep, tu mōktu kōnāg xexka Ganinet tu' xupep. ³² Ha ta' nūn tikmū'ūn, tu' nūnnāhā tihik, yā' yīpkox hok, tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te Yeyox pu' xak, puyīy tik yīmū' yīm xex, puyīy hittupmā'. ³³ Ha ta' mōg Yeyox xix tihik tikmū'ūn xohix kūnāpah. Yeyox te yāy yīpkutok hā' nōy yīpkox 'āpit, tu' yīynīn, tu' yīkox hep hā' nōy yōyxōg 'āpit yāy yīpkutok yā, ³⁴ tu pexkox pēnāhā pepix, tu xit xut xexkah, tu:

—“Epatah!” Kaxīy. Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: “Pu yā 'āyīp-kox xōn, nūy hām'āpax!” Kaxīy. ³⁵ Ha' yīpkox max, tu hām'āpak, ha' yōyxōg max, tu hām'āktux max.

³⁶ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat puyīy nōm 'āktux hok. Yeyox te' xat punethok hā kaxīy, pa tikmū'ūn te nōm 'āktux punethok, ³⁷ ha tikmū'ūn te' xupak, tu' kuxa te' yēy, tu:

—Tik te hāpxopmā max xe'ēgnāg' Tute tik yīpkox hok xupakgāhā', tu tik te hām'āktux yūmmūg 'ohnāg xat, puyīy hām'āktux! Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn te' 4,000 pu xit'ax popmāhā'

8 Hāpxip ha ta' yāy tu nū'nāhā tikmū'ūn xohix, tu yōg xit'ax pip'ah. Ha' xip Yeyox, tu yāy yōg tik te 12 xop xānāhā', tu:

² —'Āte tikmū'ūn kuxa ka', yā 'āmnīy tikoyuk hā' pip tikmū'ūn 'ūgmūtik, ta hōnhā 'ūyōg xit'ax 'ūm pip'ah.

³ 'Ūmā hok, ha 'āte tikmū'ūn mō'pok 'ūpet hah, puxix xakux putat kopah, 'ūpu'uk tu'. Yā hāptox tu' nūn tikmū'ūn. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Tep-te tikmū'ūn pu xit'ax hāmenex nūnte hām pa-nip xexka tu'? Yā' pip'ah xit'ax. Yā tikmū'ūn xohix. Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—Pām xohix texīy 'ōgnū? Kaxīy.

Ha:

—'Ūxohix te' 7. Kaxīy.

⁶ Ha tikmū'ūn xat, pu hām tu' mām, tu pām te' 7 pop, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Xate 'ūgmū'ā pām popmāhā'. 'Āmax. Kaxīy.

Yeyox te pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu popmā'. ⁷ Ha ta' pip māhām kamah,

yā' xohix'ah, ha Yeyox te Topa pu mām 'āktux, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu' popmā', ⁸ ha tikmū'ūn te' māhā', tu mōktu xe xit putup'ah, yā puxix, ha Yeyox yōg tik xop te' xit'ax yāgnāg yāy tu nū'xok manax te' 7 hā nū'xip. ⁹ Yā tikmū'ūn xohix te' 4.000 te' māhā pām xix māhām.

Ha ta' tikmū'ūn mō'pok hato'a Yeyox te', ¹⁰ tu ta' mōg yāy yōg tik xop mūtik, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg tu mōktu' mōxaha hāpxexka Namānot tu'.

Peniye xop te Yeyox tu' xak, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg

¹¹ Ha ta' nūn Paniye xop, tu Yeyox mūtik hām'āktux, tup-tup, puyīy Yeyox hām'āktux kummuk, hu ta tu' xak, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', puyīy tikmū'ūn yūmmūg Topa te Yeyox ka'ogāhā', ¹² ha Yeyox te xit xut xexka, tu:

—Teptu tikmū'ūn te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak, puyīy tikmū'ūn pēnā'. 'Āte xa hām'āktux, 'āte xa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg putup'ah, xayīy pēnā'. Kaxīy.

¹³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg, tu kōnāg xexka xak.

Paniye xop yōg pām tokatokgā'ax xix 'Enot yōg

¹⁴ Ha Yeyox yōg tik xop yōg pām 'ūm xip'ah, yā' xax-ok. Yā pām puxet xip mīpkox kopah, ¹⁵ ha Yeyox te:

—Pa 'ātix. 'Ūkummuk Paniye xop yōg pām yōg toka-tokgā'ax xix 'Enot yōg. Kaxīy.

Yā 'ap tokatokgā'ax 'āktux'ah, pa yā 'ūyōg hāmyūm-mūgā'ax.

¹⁶ Ha Yeyox yōg tik xop te yāy mūtik hām'āktux punethok, tu:

—Hamūn. Yūmū yōg pām 'ūm xip'ah, yīy ta nōm 'āk-tux. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te' xupak, tu:

—Teptu yāy mūtik hām'āktux pām 'ūm xip'ah? 'Ok 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg yōgnū hām'āktux? Texīy 'āp-tox ka'ok? ¹⁸ 'Āpa te hāmpēnā 'ohnāg, xix 'āyīpkox te hām'āpak 'ohnāg. 'Ok 'ūxutigāhā ¹⁹ 'āte pām te' 5 kox-ip, nūy tikmū'ūn te' 5.000 pu' popmā'? 'Ūmā kux, ha pām yāgnāg xe' pip, manax hā nū'xip. 'Āxop te manax xohix texīy pop? Kaxīy.

Ha':

—12. Kaxīy.

²⁰ Ha Yeyox te xe:

—'Āte pām te' 7 koxip, nūy tikmū'ūn te' 4.000 pu' popmā'. 'Ūmā kux, ha pām yāgnāg xe' pip, manax hā nū'xip. 'Āxop te manax xohix texīy pop? Kaxīy.

Ha':

—7. Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop te hāmyūmmūg nōmhā'? Kaxīy.

Yeyox xix tik pa hok Metxax tu'

²² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu' mōxaha xiptuxexka Metxax tu', ha ta' nūn tikmū'ūn, tu tik pa hok nūnnāhā', tu Yeyox tu' xak, puyīy 'ūyīm xex

tik yīmū', nūy hittupmā'. ²³ Ha Yeyox te' nōy yīm mūg, tu ta' mōg tik mūtik tikmū'ün xohix kūnāpa', tu yīy-pu'īn tik pa kopah, tu nōy yīmū yāy yīm xex, tu:

—'Ok hāpxop pēnāhā'? Kaxīy.

²⁴ Ha tik te hāmpēnāhā', tu:

—'Āte' pēnāhā tihik, pa yā mīm te hāpkumep putuk. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te xe yāy yīm xex tik pa yīmū', ha tik te hāmpēnā mō'ka'ok, tu hāmpēnā max xe'ēgnāg. Yā' hitup. ²⁶ Ha Yeyox te tik xat, pu' pet ha mōg, pu'yīy xip-tuxexka tu mōg hok.

Pet te hām'āktux max

²⁷ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop tu xiptuxexka Pinip yōg Xeyanet tu'.

Yeyox te tik pu hām'āktux, hu:

—Putep xuktux tikmū'ün? 'Ū'üm 'ūgmūn? Kaxīy.

²⁸ Ha tik te:

—Yā' yāg te: "Yā Yoām, nōm tep-tox pix." Kaxīy. Ha ta' yāg nōy te: "Yā 'Enit." Kaxīy. Ha ta' yāg nōy te: "Yā nōm te Topa pupi hām'āktux." Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Xix 'āxop, putep xuktux 'āxop, 'ū'üm 'ūgmūn? Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yā Topa te 'āyāyikutnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te tik xat, pu'yīy nōm 'āktux hok.

Yeyox te' xuktux 'ūxok putup, tu putpu' hip-tup

³¹ Tu ta hām'āktux Yeyox te yāy yōg tik xop pu, tu:

—'Ūgmūn, yā Tikmū'ün Kutok, tuk xūy xexkap-tup, yā Yoneo xop yōg xexka xop tek putup nōg putup, xix 'āmānex xexka xop te', xix tik te hāmyūmmūg xop te', tu' nōy xat putup, pu'yīy 'ūkputex. 'Ūxok xe'e putup, pa 'āmniy tikoyuk nōg, 'īhā putpuk hip-tup. Kaxīy.

³² Yā hām'āktux xe'e Yeyox te', ha Pet te:

—'Āmhok. Kaxīy hok! Kaxīy.

³³ Ha Yeyox yōkānām, nūy yāy yōg tik xop pēnā', nūy Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ōg hām'āktux'ax yā Hāmgāyāgnāg yōg. 'Āpu 'ūkxāmpa mōg! Xate hāmpē'āpaxex, yā tikmū'ün te hāmpē'paxex putuk, yā 'ap Topa te hāmpē'paxex putuk'ah. Kaxīy.

³⁴ Tu ta tikmū'ün xānāhā Yeyox te, xix yāy yōg tik xop xānāhā', ha' nūn, ha Yeyox te:

—Tikmū'ün tek mūn mūtik hāpkumep putup, puxix yāy kutōgnāg pe'paxex, puxix yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg, nūy 'āmniy xohix hā' yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, nūy 'ūkxūy putuk, tuk mūn mūtik hāpkumep putup nōmhā'. ³⁵ Ha tikmū'ün te' yāy xaxok hok, puxix tu' hi xe'e 'ohnāg, pa tikmū'ün xok 'ūgmūn hah, puxix tu hip-tup mōkuma' mōg, tu hi kux 'ohnāg. ³⁶ Teptu hām xexka yōg hāpxop xohix pop, pāyā' xok? 'Ūp-texop, tu' xok, tu hāpxop xohix xaxok, 'ūxok tu', puxix' hok xe'ēgnāg. ³⁷ 'Ok max, pu tikmū'ün putexop xexkah, tu hām xexka yōg tayūmak xohix xexka pop, pa' xok? 'A' max'ah. Yā' xok, tu tayūmak xohix xaxok, tu hok

xe'ēgnāg, ha tayūmak xohix te tikmū'ün putpu' hīnnā hok. ³⁸ Tikmū'ün tek mūn hā yāyhāhup, xix yōgnū hām'āktux ha yāyhāhup, yā 'ūnōy xop pu yāyhāhup, hu: "'Agmūn Yeyox yōg'ah." Kaxīy. Kopxix 'āte nōm hā yāyhāhup, 'ūyānān tu'. 'Ātak Topa pu 'āte nōm xop hā yāyhāhup, 'īhāg nūn, tu: "'Ōhōm 'a' yōg'ah." Kaxīy. 'īhāg xexka xe'ēgnāg nūn 'ātak Topa putuk, xix pexkox yōg nū'pok xop putuk.

⁹ Tu ta xe hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa hām'āktux, yā' pip tikmū'ün nūnteh, tu xakix hāmāxap'ah, pa' pēnāp-tup hāmāxap Topa te yāy yōg tikmū'ün xat xe'e putup, ha' yīpkox pip putup. Kaxīy.

Yeyox, xix Mōyyex, xix 'Enit

² Ta 'āmniy xohix te' 6 nōg, 'īhā' mōg Yeyox, tu Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, tu' nōy mōgā 'ohnāg, tu' mōg yīktix tox tu', tu' mōxaha', ha' xip Yeyox tik kep-pah, tu yāyhā kuyānām putuk, ³ ha' topixxax yāyhā 'ūmnok tūmnāg, tu yōg kuyānām pip. Yā tikmū'ün te topixxax pix hā kaxīy yūmmūg 'ohnāg. ⁴ Ha tik tikoyuk te' pēnāhā 'Enit te Yeyox mūtik hām'āktux, xix Mōyyex te', ⁵ ha Pet te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, yā' max yūmmūg pip nūnteh. 'Ūgmū'āte xa' mīy putup 'āpetnāg, yā 'ōgnū', xix Mōyyex yōg, xix 'Enit yōg. Kaxīy.

⁶ Yā' kuxa nōg tihik, yīy hām'āktux hitop Pet te'.

⁷ Hāpxip 'īhā' nūn hāmgōy xexkah, nūktu kūyānām mō'nīy, ha Topa te hām'āktux hāmgōy xexka kopah, hu:

—Yā 'ūgkutok pit nō'ōm. 'Āte mō'yāy xe'ēgnāg. 'Āpu 'ūyōg hām'āktux 'āpax! Kaxīy.

⁸ Ha tik te yāy yīmap pēnāhā mō'ka'ok, pa Yeyox pux-et pēnāhā'. Yā' nōy pip'ah.

⁹ Tu ta yīktix hā kukpa yīxohoh Yeyox xix tihik, ha Yeyox te:

—'Āpu hāmpēnā'ax 'āktux hok. Nāy. 'Ūgmūn Tikmū'ün Kutok te putpuk hip-tup, ha nōmhā nōm 'āktux putup. Kaxīy.

¹⁰ Ha tik te nōm 'āktux 'ohnāg, pa yāy yīkopit, hu:

—Putep xuktux 'ūputpu' hip-tup? Kaxīy.

¹¹ Tu Yeyox pu yīkopit, hu:

—Teptu tik te hāmyūmmūg xop te hām'āktux 'Enit nūn putup hāmāxap? Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te:

—Hamūn, 'Enit nūn hāmāxap, nūy hāmmāxā'. Pa Topa tappet tu hām'āktux 'ūgmūn Tikmū'ün Kutok xūy putup, ha tikmū'ün tek putup nōg putup, ¹³ pa 'āte xa hām'āktux, hōmā yā' nūn 'Enit nūnteh, ha tikmū'ün te' kute'ex kummuk pax. Yā hōmā Topa tappet tu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ün te 'Enit kute'ex kummuk putup. Kaxīy.

Yeyox te kaxxop hittupmāhā'

¹⁴ 'Ūpip Yeyox yōg tik xop, tu tik te hāmyūmmūg xop mūtik hām'āktux, ¹⁵ ha tikmū'ün xohix pip 'ūyīmap, tu

Yeyox pēnāhā', hu' nūn, nūy Yeyox mūtik hām'āktux.

¹⁶ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Putep 'āktux 'āxop yāy mūtik? Kaxīy.

¹⁷ Ha ta' xip tihik tikmū'ūn kopah, tu:

—Notot, 'āte yāy kutok pit nūnnāhā', yā' kopa' xip yāmīy kummuk, ha 'ūgkutok te hām'āktux yūmmūg 'ohnāg. ¹⁸ Yāmīy kummuk te' mūkpax, tu hām tu mō'yōnpax, ha' yīkox hā' konnoppax, tu' xox hā' nōy nahatpax, hu' pu'uk 'ūgkutok. Ha 'āte yāy kutok nūnnāhā, puyīy 'ōgnū tik xop yāmīy kummuk xut, pa' xut yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox te:

—Yā tik kuxa mām kutōgnāg 'ūgkopah! 'Āmnīy xohix texīy hāg nox xip'ax 'āxop mūtik, xayīy 'ākuxa mām? 'Āmnīy xohix texīy hā 'āte 'ōg hāpkummuk hā tot put-up? 'Āpu' nūnnā 'āk-tok. Kaxīy.

²⁰ Yā' nūnnāhā', ha yāmīy kummuk te Yeyox pēnāhā', tu kaxop yāy nuhugā ka'ok, ha' nāhā', tu' yōkanām nā' mōg, tu' yīkox hā konnop. ²¹ Ha Yeyox te 'ātak pu hām'āktux, hu:

—Hāmyāxatamuk xohix texīy hā' kummuk hā kaxīy? Kaxīy.

Ha 'ātak te:

—Yā hōmā yā' pu'ūgnāg xix hōnhā'. ²² Yā yāmīy kummuk te mō nōy yōn punethok kuxap kopah, xix kōnāg kopah, nūy putex. Xate hāpxopmā yūmmūg, hu tak mū'ā teh. 'Āpu 'ūgmūg kuxa ka'. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte xa hāpxopmā yūmmūg? 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok? Yā 'āte' kuxa mām ka'ok xop pu hāpxopmā xohix yūmmūg. Kaxīy.

²⁴ Ha hām'āktux ka'ok, hu:

—Yā 'ūgkuxa yūm 'ākopah. 'Āpu 'ūgka'ogā', 'ūyīy 'ūgkuxa yūm ka'ok punethok. Kaxīy.

²⁵ Ha tikmū'ūn xohix yīnnāhā' tu' nūn, ha Yeyox te yāmīy kummuk xat, hu:

Yāmīy kummuk, xate' nōy yīpkox hogāhā'. Yāmīy kummuk, 'āpep, nūy putpu mōnā hok. Kaxīy.

²⁶ Ha yāmīy kummuk te hām'āktux ka'ok, tu kaxop yāy nuhugā xexkah, tu ta' mōg, ha ta' pip kaxop, ha tikmū'ūn te:

—Yā' xok. Kaxīy.

²⁷ Pa Yeyox te' nōy yīm hā' mūg, tu' yīm xīnnāhā', hak-nīhā' xip.

²⁸ Ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu mīptut hā mō'nāhā', ha Yeyox yōg tik xop te:

—Teptuk mū'āte yāmīy kummuk xut yūmmūg 'ohnāg?

²⁹ Ha:

—Tikmū'ūn te Topa pu hām'āktux. Hā kaxīy nōm yāmīy kummuk xut. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux 'ūxok putup, tu putpu' hip-tup

³⁰ Tu ta' mōg Yeyox yāy yōg tik xop mūtik, tu mōktu hāpxexka Ganinet tu hāpkumep. Yeyox te yāy xaptop putup, puyīy tikmū'ūn pēnā hok, ³¹ yā yāy yōg tik xop pu hāmyūmmūgāhā', tu:

—Tik te' gāy xop mōgāp-tup, puyīy 'ūgmūy, nūy 'ūk-putex, yā Tikmū'ūn Kutok putex, hak xok putup, pa 'āmnīy tikoyuk nōg 'īhā putpuk hip-tup. Kaxīy.

³² Pa tik te Yeyox yōg hām'āktux yūmmūg 'ohnāg, pa' kuxa nōg, hu xe yīkopit 'ohnāg.

Tik 'ūm xexkanām

³³ Ta' mōg Yeyox yāy yōg tik xop mūtik, tu mōktu kōmēn Kapānām tu' mōxaha', tu mīptut hā' mōxaha'. Yeyox te tik te 12 xop pu hām'āktux, hu:

—'Āxop te putep yāy mūtik hām'āktux putat kopah? Kaxīy.

³⁴ Pa yā' yēy. Yā tik te hām'āktux, hu:

—Tik 'ūm xexkanām Yeyox yōg tik xop kopah? Kaxīy.

³⁵ Yeyox yūm, tu' xānāhā yāy yōg tik xop, ha' nūn, ha: —'Ok xatep-tup, xayīy xexkah? 'Āpu yāy kutōgnāg pe'āpaxeh, nūy nōy pu 'āhām, yā' xohix yōg kāmānat. Kaxīy.

³⁶ Yeyox te kaxop paha', tu tik xop kopa' xix, tu' nōy yīmū' yīm xex, tu:

³⁷ —Tikmū'ūn 'ūm te kaxop te kaxīy putup, nūy kaxop pēnā', 'ūkputuppax tu'. Yā nōm tek putup kamah. Tikmū'ūn 'ūm tek putup, yā Topap-tup kamah, yā nōm te nūgkutnāhā'. Kaxīy.

Tikmū'ūn te yūmūg hā' gāy 'ohnāg, puxix yūmūg hā xape'

³⁸ Ha Yoām te:

—Yāyā', 'Ūgmū'āte' pēnāhā tihik, ha yāmīy kummuk mōy. Tute:

"Yeyox te 'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ūyīy yāmīy kummuk mōy. Yāmīy kummuk, 'āpep!" Kaxīy.

Hak mū'āte:

"'Āmhok! 'Ūmōy hok!" Kaxīy.

Yā tik xip'ah 'ūgmūg xop kopah. Kaxīy.

³⁹ Ha Yeyox te:

—Kaxīy hok. Yā' max. 'Āte yāy 'āxet'ax hōm, puyīy yāmīy kummuk mōy, puxix tik 'ūgmūn 'āktux kummuk putup'ah. ⁴⁰ Yā yūmūg hā' gāy 'ohnāg, puxix yūmūg hā xape tikmū'ūn. ⁴¹ 'Āpu 'ūxaxok hok, tikmū'ūn te xa kōnāg tat, 'ūkuxa mām 'ūgkopah tu', puxix Topa nōm hā maxnā'. Kaxīy.

Pa 'ātix. Hāpkummuk mīy hok

⁴² Tu xe:

—Tikmū'ūn 'ūm te' kuxyāhā kaxop kutōgnāg kuxa yūm'ax 'ūgkopah. Yā' max, pu nōm kummuk xop xuknīkup tu mīkaxxap xexka hīy poxit hā, nūy kōnāg xexka kopa mō'yōn. ⁴³ Paxpu 'āyīm te 'ākummugā', xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy 'ūxak, nūy putyōn. Yā' max, pexkox hā mōnāy 'āyīm puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āyīm tix pip. Yā kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁴ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁵ Paxpu 'āpata te 'ākummugā, xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy 'ūxak, nūy putyōn. Yā' max, pexkox hā mōnāy 'āpata puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha

'āpata tix pip. ⁴⁶ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁷ Paxpu 'āpa te 'ākum-mugā, xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu 'ūxut, nūy putyōn. Yā' max, Topa yōg xop hā mōnāy 'āpa puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āpa tix pip. ⁴⁸ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg.

⁴⁹ Kuxap te pipkup kopit, pe' max pe' kummuk. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. ⁵⁰ Tikmū'ūn te' putyōn 'āmotxuxpex kummuk. Hā kaxīy Topa te hāpkummuk mīy xop putyōn putup. Pa 'āpu hāmmax mīy, nūy tikmū'ūn pu hāmmaxnā'. Kaxīy.

'Ok īpxox te' xetut nīm, pu' kummuk

10 Tu ta' mōg Yeyox hāpxexka Yonex tu', tu kōnāg kox Yohnām xak. Ha ta' yāy tu nū'nāhā tikmū'ūn xohix Yeyox yīmāp 'ūxehet, ha xe tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. Yā Yeyox te hāmyūmmūgā pax. ² Ha ta' nūn Paniye xop, tup-tup, puīy Yeyox koit, tu:

—Putep kax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu? Topa te putep xat? 'Ok xat, pu tik xetut nīm? Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—Mōyyex te putep xat? Kaxīy.

⁴ Ha:

—Mōyyex te' xat, pu tik tappet kax'āmi, nūy xetut nīm, puīy xetut mōg. Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—Hamūn. Hōmā tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg, yīy' xat'ax te kaxīy kax'āmi'. ⁶ Pa 'āmhok. Hōmā Topa te' mīy hāhām xix hāpxop xohix, 'īhā Topa yōg tappet te: "Topa te' mīy tihik xix 'ūhūn, ⁷ yīy ta tik te' tak nīm xi' tut, nūy xetut mūtik yāyax, ⁸ ha nōmhāp-xet. Yā' tix'ah īpxox xix xetut, yāp-xet. ⁹ Yā Topa te yāytagāhā', ha tikmū'ūn te nōm nīmāhā', pu' kummuk. Kaxīy.

¹⁰ Ta' mōg Yeyox xix yāy yōg xop, tu nūktu mīptut hā' mōxaha', ha Yeyox yōg tik xop te:

—Putep xuktux hato'ah? Kaxīy.

¹¹ Ha Yeyox te:

—īpxox te' xetut nīm, nūy nōy mūy, yā hāpkummuk mīy. Yā' nōy hā' xupxet. ¹² Ha ta' xetut te 'īpxox nīm, nūy nōy mūy, hā hāpkummuk mīy. Yā' nōy hā' xupxet. Kaxīy.

Yeyox xix kaxxop

¹³ Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te kaxxop nūnnāhā Yeyox tu', puīy Yeyox kakop pu hāmmaxnā', pa Yeyox yōg tik xop te:

—'Āmhok, 'ūnūnnā hok. Kaxīy.

¹⁴ Pa Yeyox te' xupak, tup-tup nōg, tu:

—'Ūtux, puk ha nū' kaxxop. Hām'āktux hok, hu: "'Ūnūnnā hok." Kaxīy. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip. Yā nōm xop te kaxxop putuk. ¹⁵ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Kaxxop yīpkox pip Topa xat'ax pu', ha Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yīpkox pip kamah, kaxxop putuk, nūy Topa yōg tikmū'ūn kopa' pi'. Kaxīy.

¹⁶ Yeyox te kaxxop yīmū' yīm xex, tu kaxxop pu hāmmaxnāhā'.

Tik 'ūp-texop xexka'

¹⁷ Tu ta xe' mōg Yeyox, tu' mōg kutōgnāg, ha ta nū'xupaha tihik, tu nūktu Yeyox keppa' kopaxux hā' xip, tu:

—Notot max, 'āte putep mūn mīy putup, nūy hi xe'ēgnāg mōkumakmōg, ha' kux 'ohnāg? Kaxīy.

¹⁸ Ha Yeyox te

—Teptu xate: "Notot max"? Kaxīy. Yā Topa 'ūmax, yāp-xet 'ūmax, ha ta' nōy max 'ohnāg. ¹⁹ Xate' yūmmūg Topa te' xat, hu: "Tikmū'ūn putex hok, 'ānōy hā xupxet hok, hām xupxet hok, 'ānōy hā kupex kummuk hok, koit hok, 'ōg 'ātak tu 'āyīpkox pi' xix 'ātut tu'." Kaxīy.

²⁰ Ha tik te:

—Notot, 'āte' mīy xohix. Yā hōmā 'ūgmūn yā kaxxop xix hōnhā hā' mīy xohix. Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te tik pēnāhā', tu mō'yāy xe'ēgnāg, tu:

—Xate hāpxopmā'ax puxet xip'ax hok. Mōg, nūy 'ōg hāpxop xohix hāmenex, nūy tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu' nīm, nūy pi' 'ōg hāpxop max xe'ēgnāg pexkox kopah, nūy nū', nūy 'ūkpe mōg. Kaxīy.

²² Yā tik te hām'āktux 'āpak, tu' yēy, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu ta' mōg nūpeheh. Yā 'ūp-texop xexkānām.

²³ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop te' yīmap pēnāhā', tu:

—Yā 'ūp-texop xexka kutīgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pip hok tu'. Kaxīy.

²⁴ Ha Yeyox yōg tik xop te' yēy, ha Yeyox te:

—'Ūgnix mūnōm xop, yā tikmū'ūn kutīgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, nūy Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pi'. Yā hāpxopmā ka'ok. ²⁵ Xok xexka kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox hā mō'tat hok, ha tap-texop xexka xop te Topa yōg putat hā mōg 'ohnāg, tu Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pip 'ohnāg.

²⁶ Ha Yeyox yōg tik xop kuxa te' yēy, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ok Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit 'ohnāg? Kaxīy.

²⁷ Ha Yeyox te' nōy pēnāhā', tu:

—Hamūn, Topa tep-texop xexka xop kuxa kummuk xit yūmmūg, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu', pa yā tikmū'ūn te kuxa kummuk xit yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

²⁸ Ha Pet te:

—Xate' yūmmūg, 'ūgmū'āte yāy yōg hāpxop xohix nīm, nūy 'āpek mūg mōg. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, tikmū'ūn te' yāy pet nīm, nūy 'ūkpe mōg, pe' taknōy nīm, pe' pit, pe' tutnōy, pe' hex, pe' tut, pe' tak, pek-tok, nūy 'ūkpe mōg, nūy 'ūkpupi hāpxopmā', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ³⁰ Ha Topa te nōm pu popmāp-tup nūnte hām xexka tu', yā' popmāp-tup 'ūpet xohix te' 100, xi' taknōy 100, xi' pit 100, xi' tutnōy 100, xi' hex 100, xi' tut 100, xik-tok 100, xix hām te' 100, ha tikmū'ūn te nōm kute'ex kummuk xexkap-tup. Hāpxip 'īhā Topa te nōm hīnnāp-tup, puīy hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. ³¹ Yā tikmū'ūn te māxap yāyhā ka'ax putup, ha ta ka'ax xop yāyhā māxap putup. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux 'ūxok putup, tu putpu' hip-tup

³² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu putat hā' mōg kōmēn Yenoyanēn tu', ha Yeyox yōg tik xop te Yeyox pe' mōg, ha tikmū'ūn te' pe' mōg kamah, ha Yeyox yōg tik xop kuxa te' yēy, ha tikmū'ūn kuxa nōg, ha Yeyox te yāy yōg tik xop mōgāhā', tu tikmū'ūn nīm, tu:

³³ —'Ūyūmmūg? Yūmūg mōg kōmēn Yenoyanēn tu', ha ta 'ōnte tik te 'āmānex xexka xop mōgāp-tup xix tik te hāmūmmūg xop mōgāp-tup, puyīy 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok mūy, tu hām'āktux putup, hu:

—'Āpu 'ūp-tex! Kaxīy.

Tu puknōg xop puk hōm putup, ³⁴ hak mūn 'āktux kummuk putup, tu' yīpu'īn putup, tuk kix putup, tuk putex putup, hak xok putup. Pa 'āmniy tikoyuk nōg putup, 'īhā putpuk hip-tup. Kaxīy.

Tiak tep-tup hāpxop xix Yoām te'

³⁵ Hāpxip 'īhā' nūn Yemeneo kutok Tiak xix Yoām, nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, 'ūgmū'ātep-tup, xayīy hāpxopmā'. Kaxīy.

³⁶ Ha Yeyox te:

—Putep putup? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—Hāpxip 'īhā' 'āyūm putup 'ūxexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū', nūy yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Āpuk mūg xat, 'ū mām yāpxet 'āyīm xe'e ha xi' nōy 'āyīm xax ha 'ōnteh. Kaxīy.

³⁸ Ha Yeyox te:

—'Āxop te' yūmmūg 'ohnāg 'āxop te nōm putup. Hāpxip 'īhā' tikmū'ūn tek xūygāp-tup, tuk kute'ex kūmuk putup, tup-tex putup. 'Ok 'āxop te' xūy hā kaxīy tot kamah? Kaxīy.

³⁹ Ha:

—Yā hamūn. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Yā hamūn. Tikmū'ūn te 'āxop xūygāp-tup, tu 'āxop kute'ex kummuk putup, tu 'āxop kix putup, ⁴⁰ pa 'a 'āte' xat'ah, pa Topa te' xat, pu tikmū'ūn mām 'ūgyīm xe'e ha xix 'ūgyīm xax hah, yā 'ūnōy yōg xip'ax. Kaxīy.

⁴¹ Ha ta' xupak Yeyox yōg tik te 10 te', hu' gāy.

⁴² Ha Yeyox te yāy yōg tik xohix xānāhā', yīy ta' nūn. Yeyox te:

—'Āxop te' yūmmūg, 'ūxat'ax xop te' xat pax 'ūkuxa mām kūnāpa pip xop. ⁴³ Pa 'āxop kopa hā kaxīy yā' kummuk. 'Āpu Topa kopa kuxa mām xop xat pax hok. 'Ok xatep-tup, xayīy 'āxexka'? 'Āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn yōg kāmānat max putuk. ⁴⁴ 'Ok xatep-tup, xayīy 'āxexka'? 'Āpu tikmū'ūn xohix yōg kāmānat putuk. ⁴⁵ Yā 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok nūn nūnte hām xexka tu', nūy tikmū'ūn pu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn yōg kāmānat putuk. 'Ūgnūn, nūy tikmū'ūn pupik xok, nūy tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox xix Matimēo yā pa hok

⁴⁶ Tu ta' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenikot tu'. 'Ūpip kōmēn tu', tu ta' mōg kōmēn kūnāpa', ha ta' mōg tikmū'ūn xohix kamah, pa' xip tihik, yā pa hok, yā' xuxet'ax Matimēo, yā Timeo kutok. Tik yūm putat pukah, tu tayūmak xak, puyīy tikmū'ūn tayūmak nīm. ⁴⁷ Ha tikmū'ūn te hām'āktux Yeyox te kōmēn Nāyane tu' nūn, ha Matimēo te' xupak, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Yeyox, yā Namix mōkputox, 'āpu 'ūgmūn kuxa ka! Kaxīy.

⁴⁸ Ha tikmū'ūn te:

—'Āyīy hok! Kaxīy.

Pa tik yīy ka'ok nōy nā' mōg, hu:

—Namix mōkputox, 'āpu 'ūgmūn kuxa ka! Kaxīy.

⁴⁹ Ha Yeyox hup, tu:

—'Āpu tik pa hok nūnnā'. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te tik pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxa nōg hok. 'Āpu 'āyok. Tute 'āxānāhā', xa nū! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Matimēo te yāy kayak putxok, tu pepi' xip, tu ta' mōg Yeyox hah, tu mōktu' xupep.

⁵¹ Ha Yeyox te:

—Putep putup, 'ū mīy? Kaxīy.

Ha:

—Notot, 'ātep-tup, 'ūyīy hāmpēnā 'ūxeheh. Kaxīy.

⁵² Ha Yeyox te:

—Mōg! 'Āpa hittup, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopa hah. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā' Matimēo te xe hāmpēnāhā', tu ta' mōg Yeyox peheh.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' nūn

11 Ta xe' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu kōmēn Yenoyanēn yīka' pip yīktix 'Onimet Kup tu' xiptuxexka Metpaye yīka' xix xiptuxexka Metān yīka'. Ha Yeyox te yāy yōg xop xat, ² hu:

—Mōg xiptuxexka tu'. Xiptuxexka tu 'āmōxap-tup, pa' xip putup yomēnnāg, yā' hīy, yā tikmū'ūn te nōm yīmū' yūm 'ohnāg. 'Āpu 'ūko'a', nūy nūnnā'. ³ Ka tikmū'ūn te: "Teptu 'ūmōgāhā?" Kaxīy. Ha 'āxop te hām'āktux putup, hu: "Yā 'ūgmūg xuxyā tep-tup. Hāpxip 'īhā' nūnnāp-tup 'ūgmū'āte.'" Kaxīy.

⁴ Ha ta' mōg, pa' xip yomēnnāg, 'ūhīy hāmīkox yīka'. Tik te' ko'a', ⁵ ha ta' nūn tikmū'ūn, tu:

—Teptu yomēn ko'a'? Kaxīy.

⁶ Ha tik te:

—Yā 'ūgmūg xuxyā tep-tup. Hāpxip 'īhā' nūnnāp-tup 'ūgmū'āte'. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu yomēnnāg mōgā'. Kaxīy.

⁷ Ha ta' mōg tihik, tu yomēnnāg nūnnāhā Yeyox tu', tu yāy yōg kayak xex yomēnnāg yīmū', ha Yeyox te nōm yīmū' yūm. ⁸ Ha ta' tikmū'ūn xohix te putat yīmū' yāy yōg kayak xatat ha' mōg, ha ta' tikmū'ūn xohix nōy te mīm tu' mep mīmāg, tu nōm putat yīmū' xatat ha'

mōg. ⁹ Ha ta' mōg tikmū'ün Yeyox keppah, ha ta' mōg tikmū'ün nōy Yeyox peheh. 'Ūxohix te hām'āktux ka'ok, hu:

—Yā' max xe'ēgnāg Topah! Topa te nū'ākutnāhā', tu 'āka'ogāhā'! ¹⁰ Yā' max xe'ēgnāg, xate yāy yōg tikmū'ün xat kōnāmāhā', hā yīpkox pip. Xate mōnāyxop Namix putuk, yā tikmū'ün xat putup. Yā' max xe'ēgnāg Topah! Kaxīy.

¹¹ 'Ūnūn Yeyox, tu nūktu' xupep kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg, tu mōktu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu hāpxop xohix yīmap pēnāhā'. 'Āmāxak'ax ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu nūktu xiptuxexka Metān hā' moxaha'.

Piget kup

¹² Hāptup ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha Yeyox putup xūy, ¹³ pa hāptox tu' pēnāhā piget kup, ha yōg mīxux punethok, ha ta' mōg, nūy piget ta pēnā', tu' mōg, pa piget ta pēnā 'ohnāg, yā mīxux pēnāhā', yā piget ta yōg mō'āgmūg'ah, ¹⁴ ha Yeyox te piget kup pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ün te 'ōg mīnta xe māp-tup'ah. Kaxīy.

Ha Yeyox yōg tik xop te' xupak.

Yeyox xip Topa pet xexka tu'

¹⁵ 'Ūnūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg Topa pet xexka tu', ha' nūn Yeyox, pa' pip tikmū'ün, tu' nōmenex, tu' pop tayūmak Topa pet xexka kopah, ha Yeyox te' xohix papuk, ha ta' mōg hāptopah, ha ta' mām tikmū'ün, tu tāyūmak nōy yānān, ha Yeyox te yōg mīmpe xit'ax putxok, ha ta' mām tikmū'ün, tu kuxxuxtut hāmenex, ha Yeyox te yōg mīmpe yūm'ax putxok, ¹⁶ tu' xat, pu Topa pet xexka kopa hāpxop tat hok, ¹⁷ tu tikmū'ün pu hāmyūmmūgāhā', hu:

—Topa yōg tappet tu' kax'āmi Topa yōg hām'āktux. Yā Topa te: "Ūkpet 'āxet'ax putup 'ūhep xop xohix yōg Topa pu hām'āktux'ax pet." Kaxīy. Pa 'āxop te' mīy xupxet'ax pet, nūy yāy xaptop! Kaxīy.

¹⁸ Yā 'āmānex xexka xop te' xupak xix tik te hāmyūmmūg'ax, tu hāmpē'paxex texīy Yeyox putex, pa' yīpkutuk, yā tikmū'ün tep-tup pax Yeyox yōg hāmyūmmūg'ax.

¹⁹ 'Āmāxak ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop kōmēn kūnāpa'.

'Āpu 'ākuxa mām Topa kopah

²⁰ Hāptup ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu piget kup yīka' mōg, tu' pēnāhā', yā' nak piget kup, yā' xexka 'ūnak, ²¹ ha Pet te' xutigāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, pēnā'. Hōmā xate piget kup mānōg, ha ta' hōnhā' nak. Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

'Ākuxa mām Topa kopah, ²³ hu ta' yīktix pu hām'āktux, hu: "Āpep, nūy mōg kōnāg xexka tu'", kaxīy, puxix' mōg putup kōnāg xexka tu'. 'Ākuxa mām ka'ok Topa

kopah, puxix mōg kōnāg xexka tu'. ²⁴ Yā 'āte xa hām'āktux: 'Āxop te Topa pu hām'āktux, nūy tatu hāpxop 'ūm xak. 'Āpu 'ākuxa mām Topa kopah, nūy yūmmūg'ax xe'e Topa te xa' popmāp-tup, ha Topa te xa' popmāp-tup 'ūxohix. ²⁵ 'Āxop te Topa pu hām'āktux. 'Āpu 'ūxaxogā', 'ūnōy te 'ākute'ex kummuk. 'Āpu 'ūxaxogā', putu' kux, ha ta' pekkox tu Topa te' xaxogap-tup 'ōg hāpkummuk mīy'ax, putu' kux. ²⁶ Xate tikmū'ün yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'ohnāg, puxix 'Ātak pekkox yōg te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'ohnāg. Kaxīy.

Tep-te Yeyox pu yāy 'āxet'ax hōm

²⁷ Ta' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg tu mōktu Topa pet xexka hā' mōxaha', ha ta' nūn 'āmānex xexka xop xix tik te hāmyūmmūg'ax xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

²⁸ —Tep-te xa yāy 'āxet'ax hōm, xayīy hāpxopmā nūhū'? Tep-te' xat, xayīy mīy? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—'Āte xa yīkopit kamah. 'Āxop te hām'āktux xe'e', kopxix xa nōm 'āktux. ³⁰ 'Āpu hām'āktux: Tep-te Yoām pu yāy 'āxet'ax hōm, puyīy tikmū'ün putox pix? 'Ok pe Topa te 'ok pe tikmū'ün te'? Tep-te' xat? Kaxīy.

³¹ Ha yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Yūmū'āte hām'āktux yā Topah, puxix yīkopit putup, hu: "Tepu 'ākuxa mām 'ohnāg Yoām kopah?" ³² Pa yūmū'āte hām'āktux yā tikmū'ün, puxix xok 'ūm? Kaxīy.

Yā nōm te tikmū'ün yīpkutuk. Yā tikmū'ün te hāmpē'paxex Yoām te Topa pupi hām'āktux. ³³ Ha:

—'Īntu', 'ap yūmmūg'ah 'ūgmū'āte'. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Tep-te 'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ūyīy hāpxopmā nūhū'? 'Āte xa nōm 'āktux putup'ah kamah. Kaxīy.

Kāmānat kummuk

12 Hāpxip 'īhā Yeyox te tikmū'ün pu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik yōg mīnta 'op tox pip hām xa'ax xexka kopah, tu hām pak'ax mīy tu' yīmap, tu hep tat'ax xexka mīy, nūy nōm kopa xupyāg mīy, tu mīptut tox mīy, nūy nōm kopa tik xix, puyīy hāpxop xohix pēnā'. Tik te kāmānat pu' hōm hām xa'ax, puyīy pēnā', tu ta' mōg hatō'a'.

² Hāpxip 'īhā mīnta yāy koxuk, ha hām xa'ax yōg xuxyā te tik nū'kutnāhā', puyīy mīnta yōg tayūmak pop, ³ ha ta' mōg, pa kāmānat te tik mūg, tu' kix, tu nū'kutnāhā', 'ūhok tat. ⁴ Ha hām xa'ax yōg xuxyā te xe tik nōy nū'kutnāhā', pa kāmānat xop te nōm hāpkute'ex kummuk kamah, tu tik putox kix. ⁵ Ha hām xa'ax yōg xuxyā te tik nōy nū'kutnāhā', pa kāmānat xop tep-tex. Ha xe' punethok mō'pok, pa kāmānat xop te yāg kute'ex kummuk, tu' yāg kix, ha' xakix. ⁶ Nōmhā' xip yāp-xet, puyīy mō'kutnā', yā hām xa'ax yōg xuxyā kutok pit, ha hām xa'ax yōg xuxyā te hāmpē'paxex hu: "Kāmānat tek-tok 'āpak putup." Kaxīy, tuk-tok nū'kutnāhā', ⁷ pa kāmānat xop te yāy mūtik hām'āktux, hu: "Yā hām

xa'ax yōg xuxyāk-tok. 'Āpu yūmūp-tex, nūy pa hām xa'ax, nūy yūmū yōg hām xa'ax." Kaxīy.

⁸ —Kāmānat tek-tok mūg, tuptex, tu xok-xax putyōn hām xa'ax nāpah. Kaxīy.

⁹ Tu Yexox te xe:

—Putep mūn mīy putup hām xa'ax yōg xuxyā nōmhā'? Yā' mōg putup, nūy kāmānat kix, ha' xakix-tup, ha kāmānat nōy pu hām xa'ax hōm putup. ¹⁰ 'Ok 'āxop te mō'kupix Topa yōg tappet tu'. Yā' kax'āmi, hu: "Mīptut mīy'ax te mīkaxxap paha', tu hāmpe'paxex, yā' kūmmuk, tu' putyōn. Pa 'āmhok, yā' max xe'ēgnāg mīkaxxap, ¹¹ Yā Topa te' mīy, yā' max xe'ēgnāg!" Kaxīy.

¹² Ha ta' yūmmūg nōmhā Yoneo xop yōg xexka xop te', yā Yeyox te nōm xop 'āktux. Yā nōm tep-tup, nūy Yeyox kute'ex kummuk, pa 'āmhok, 'ūmīy 'ohnāg, yā tikmū'ūn yīpkutuk. Yā hāpxop mīy 'ohnāg, tu ta' mōg hato'a'.

'Ok max gohet pu tayūmak pagok

¹³ Hāpxip 'īhā tik te nū'pok Paniye xop xix 'Enot xop, puyīy Yeyox koit'ax xak. ¹⁴ 'Ūnūn tu nūktu:

—Notot, 'ūgmū'āte' yūmmūg xate hāpxe'e 'āktux, tu tikmū'ūn yīpkutuk 'ohnāg. Xate' xexka xop yīpkutuk 'ohnāg, pa xate tikmū'ūn pu' yūmmūgāhā Topa te nōm putup. 'Āpu hām'āktux: putep xuktux yūmū yōg Topa yōg tappet tu'. 'Ok pe' max gohet pu tayūmak tanemēn'ax pagok, yā Hōm xop yōg xat'ax Xet pu pagok? 'Ok pe' kummuk? Kaxīy.

¹⁵ Pa Yeyox te' yūmmūg, tik pa max, pa yā' kuxa kummuk. Yeyox te:

—Teptu 'āxop te' xak 'āte' koit. Paxnū tayūmak 'ānuk, 'ū pēnā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha ta' mōg, tu putpu' nūnnāhā', ha Yeyox te:

—'Ūm yōg 'āxet'ax kax'āmi tayūmak 'ānuk tu'? Xix 'ū'ūm yōg xumix xip tayūmak 'ānuk tu'?

Ha:

—Yā gohet yōg xat'ax Xet yōg. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te:

—'Āpu gohet yōg xat'ax pu gohet yōg xat'ax yōg hāpxop pagok. 'Āpu Topa pu Topa yōg hāpxop pagok kamah. Kaxīy.

Ha' kuxa te' yēy.

Texīy tikmū'ūn te putpu' hix

¹⁸ Ha ta' nūn Xanuxeo xop, yā Xanuxeo xop te hāmpe'paxex tikmū'ūn putpu' hip-tup'ah. 'Ūnūn, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux hu:

¹⁹ —Notot, hōmā Mōyyex te yūmū'ā tappet kax'āmi, hu: "'Ūxok tihik, ha ta' xip xetut, pak-tok 'ūm xip'ah. Mōyyex te' xat, tik taknōy te xetut hokyūm mūtik yāy-taha', pu' max, nūy nōy xok pu' pop kaxxop. ²⁰ Hōmā' pip 'ūtaknōy xohix te' 7. Tik māxap te 'ūn mūtik yāy-taha', pak-tok 'ohnāg, tu' xok. ²¹ Ha' taknōy 'ūg-nāy tu te' yāy-taha', tuk-tok put 'ohnāg, tu' xok, ha' taknōy yāykote hā kaxīy kama'. ²² Hā kaxīy 'ūxohix te' 7 te yāy-taha 'ūn mūtik, 'ūk-tok 'ūm pop 'ohnāg, tu' xakix 'ūxohix. Hāpxip 'īhā' xok kama 'ūhūn. ²³ Hāpxip 'īhā Topa te

tikmū'ūn xohix putpu' hīnnāp-tup, 'ū'ūm yōg xetut nōmhā'? Yā xohix te' 7 te yāy-taha 'ūn mūtik! Kaxīy.

²⁴ Ha Yeyox te:

—'Āxop te hām'yūmmūg 'ohnāg! Texīy? Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg Topa yōg tappet. 'Āxop te' yūmmūg 'ohnāg Topa 'ūka'ok xexka'. ²⁵ Yā xakix xop putpu' hip-tup. Topa yōg nū'pok xop te yāy-ta 'ohnāg pexkox tu'. Hā kaxīy tikmū'ūn te yāy-ta 'ohnāg pexkox tu'. ²⁶ Hōmā Mōyyex te' kax'āmi tappet tu', tu putpu' hīnnā'ax kax'āmi'. 'Ok 'āxop te nōm mōkupix 'ohnāg? Yā 'ūkax'āmi Topa te mīm pahok kup puk kopa Mōyyex pu hām'āktux, hu: "'Ūgmūn yā 'Amanām yōg Topah, xix 'Iyak yōg, xix Yako yōg." Kaxīy. ²⁷ Hā kaxīy Topa te' xuktux 'ap xakix xop yōg Topa'ah, pa yā hi xop yōg. 'Āxop te hām'yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

Topa yōg xat'ax xexkanām

²⁸ Ha ta' xip tihik, tu' xip tik te hām'yūmmūg xop kopah, tu hām'āktux 'āpak, tu' yūmmūg Yeyox te hām'āktux max. Tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Topa te tikmū'ūn xat. Xat'ax 'ūm xexkanām? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Yā Topa te tikmū'ūn xat, hu: "'Iyaet xop, 'āpu 'ūxupax. Yūmūg xuxyā yā yūmū yōg Topa yāp-xet, yā' nōy xip'ah. ³⁰ 'Āpu 'āxuxyā Topap-tuppax 'ākuxa xexka hā xix 'āxoxuk xexka hā xix 'āp-tox xexka hā xix 'ōg ka'ok'ax xexka hā'." Kaxīy. ³¹ Ha Topa te xe tikmū'ūn xat, yā xat'ax 'ūk-nāy tu'. Topa te: "'Āpu 'ānōy putup pax xate yāy putup pax putuk." Kaxīy. Yā' xat'ax tix 'ūxexkanām, ha ta xat'ax nōy 'ūxexka'. Kaxīy.

³² Ha tik te:

—Notot, yā hām'āktux max! 'A' koit'ah. Yā' xip Topap-xet, ha ta' nōy 'ūm 'ap xip'ah. ³³ Yā' max yūmū'āte Topap-tuppax yāy kuxa xexka hā xix yāy putox xexka hā xix yāy ka'ok'ax xexka hā. Yā' max kama yūmū'āte yāy nōy putup pax yūmū'āte yāy putup pax putuk. Yā' max xexka yūmū'āte xat'ax tix mīy nō'ōm, ha ta' max miax yūmū'āte xokxop mō'hap, nūy Topa pu haxyā'. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te' yūmmūg tik te hām'yūmmūg, yā hām'āktux max. Yeyox te:

—'Āxip Topa yōg xop yīka' Topa te nōm xat, ha' yīp-kox pip. Kaxīy. Ha tikmū'ūn kuxa nōg, hu xe hāpxop nōy yīkopit 'ohnāg.

Topa yōg yāykutnā'ax

³⁵ 'Ūxip Yeyox Topa pet xexka tu', tu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Teptu tik te hām'yūmmūg xop te tikmū'ūn pu' yūm-mūgāhā Topa yōg yāykutnā'ax yā Namix mōkputox?

³⁶ Pa Topa Koxuk te Namix kax'āmiyāhā', ha tute kax'āmi', hu: "'Yūmūg xuxyā Topa te 'ūgxuxyā pu hām'āktux, hu: Yūhūm 'ūgyīm xe'e tu', ha 'āte puknōg gāy xop xix putup 'āpata yīkagnāg." Kaxīy. ³⁷ Yā Namix te: "'Ūkxuxyā'." Kaxīy. Yā Topa yōg yāykutnā'ax xānāhā, hu: "'Ūkxuxyā'." Kaxīy. Texīy Topa yōg yāykutnā'ax yā Namix mōkputox? Kaxīy.

Yeyox xix tik te hāmyūmmūg xop

Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox yōg hām'āktux putup pax. ³⁸ Ha Yeyox te:

—Pa 'ātix, tik te hāmyūmmūg xop tep-tup pax, nūy hāpkumep, nūy topixxax xe'ēgnāg ta', puyiy tikmū'ūn nōm 'āktux max, yā nōm 'āpak nāpet tu'. Tik te hāmyūmmūg xop te' pop 'ūxexka xop yōg pip'ax Yoneo xop yōg Topa pet kopa ³⁹ xix 'āmuk xexka tu', ⁴⁰ tu hokmām xop yōg hāpxop pop, tu' xupxet, tu Topa pu hām'āktux, puyiy tikmū'ūn hāmp'e'paxex yā' max. Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax yānān xexkap-tup! Kaxiy.

'Ūn hok yūm te tayūmak nīm

⁴¹ 'Ūxip Yeyox Yoneo yōg Topa pet kopa tayūmak tat'ax mīpkox yīkak, tu' pēnāhā tikmū'ūn nūn, nūy tayūmak nīm tayūmak tat'ax kopah. Tikmū'ūn punethok 'ūp-texop xexka te tayūmak xohix nīm, ⁴² ha ta' nūn 'ūhūn, yā hok yūm, yā hām hōgnāg. 'Ūnūn, tu nūktu tayūmak 'ānuk tix mō'tat mīpkox kopah, yā tayūmak kutōgnāg. ⁴³ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop xānāhā', tu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, nū 'ūn hok yūm, yā hām hōgnāg, pa yā hāpxop xohix mō'tat, pa nōm nōy xohix te hāpxop kutīgnāg mō'tat. ⁴⁴ Yā 'ūp-texop xexka xop yōg hāpxop punethok, tu tayūmak yāgnāg xut, nūy mō'tat, ha yōg hāpxop punethok pip, pa 'ūn hok yūm te yāy yōg hāpxop xohix mō'tat, ha' nōg. Kaxiy.

Topa pet xexka kōyyōy putup

13 Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha tik xop te:

—Yāyā, pēnā Topa pet xexka 'ūmax xe'ēgnāg, yā mīp-tut max!

² Ha Yeyox te:

—'Ok mīptut max xe'ēgnāg pēnāhā'? Hāpxip 'īhā yōg mīkaxxap te' nōy yīmū' mān putup'ah, yā' xohix xexka koxyo'y putup! Kaxiy.

Tikmū'ūn te 'āxop xūygāp-tup

³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu yīktix 'Onimet yīmū' mān, ha Pet te' yīkopit, xix Tiak te, xix Yoām te, xix 'Ānene te', hu:

⁴ —Hām'ūmhā nōm hāpxopmāp-tup? Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax 'ūm pēnāp-tup, 'īhā nōm hāpxopmāp-tup? Kaxiy.

⁵ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā', hu:

—Pa 'ātix, nūy hāmyūmmūg, nūy 'ākuxa mān hok koit'ax kopah. ⁶ Yā' nūn putup 'ūxohix, tu hām'āktux putup, hu: "'Ūgmūn nō'ōm, Topa tek mūn yāy kut-nāhā', yā Yeyox 'ūgmūn!' Kaxiy. Ha tikmū'ūn xohix kuxa mān putup koit'ax kopah. ⁷ 'Āxop te' xupak putup hām'nūhūn xexka hām'ūmnāg, yā tikmū'ūn te yāy kix kakīynāg. Ha tikmū'ūn nūn putup, tu: "Yā yāy kix kakīynāg tikmū'ūn hāptox tu.'" Kaxiy. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. Yā tikmū'ūn te yāy kix putup te kaxiy, pa hāpkux

'ohnāg. ⁸ Hāpxexka yōg tikmū'ūn te hāpxexka nōy yōg tikmū'ūn mūtik yāy kix putup, ha ta' hep xop te' hep xop nōy mūtik yāy kix putup, ha ta hām xexka yāy nuhuk nām panip putup, ha ta hām'hōgnāg, ha putup te tikmū'ūn kix putup. 'Ūn tek-tok put putup, tu' xūy xexka'. Hā kaxiy tikmū'ūn xūy putup, ha mōktu hāpkux.

⁹ Pa 'ātix, tikmū'ūn te 'āxop mōgāp-tup 'ūpa te hāmyūmmūg xop tu', puyiy 'āxop kopit, yā 'āxop kummugāp-tup. Ha tikmū'ūn nūn putup kamah, nūy 'āxop kix xikot hā Yoneo xop yōg Topa pet kopah. Yā 'ākuxa mān 'ūgkopah, yiy ta' nūn putup tikmū'ūn, nūy 'āxop mōgā gohenanok tu' xix gohet yōg xat'ax xexka tu', puyiy 'āxop kopit, ha 'āxop te nōm pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ¹⁰ ha tikmū'ūn te' hep xop xohix xexka pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup hāmāxap, hak-nāy tu hāpkux. ¹¹ Tikmū'ūn te 'āxop mūg, nūy 'āxop mōgā' gohet yōg xexka xop tu'. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. 'Āpu hāmpe'āpaxe hok, hu: "'Āte putep xuktux putup?" Kaxiy. Pa 'ām'hok, 'āmōg putup gohet yōg xexka tu', ha Topa te xa hām'āktux'ax hōm putup, xayiy hām'āktux, yā 'ōg hām'āktux 'ohnāg, pa yā Topa Koxuk mūn yōg. ¹² Tikmū'ūn punethok te yāy taknōy mōgāp-tup gohet yōg xexka xop tu', puyiy nōm kix, ha ta 'atak te yāy kutok mōgāp-tup kamah xi' tut te', puyiy nōm kix. Ha tak-tok te 'atak mōgāp-tup kama xi' tut, puyiy nōm kix, ha' xakix putup 'ūxohix. ¹³ 'Ākuxa mān 'ūgkopah, yiy tikmū'ūn te 'āp-tup nōg putup, pa 'āpu 'ākuxa mān ka'ok mōkuma'āmōg, ha Topa te 'āhīn-nāp-tup. Kaxiy.

'Ūxūy xexka'

¹⁴ Yeyox te xe:

—'Āxop te' pēnāp-tup hāpxop yāy 'īgā xexka 'ūnōy yōg xip'ax tu'—xate nū mōkupix, 'āpu hāmyūmmūg—'āxop pip hāpxexka Yonex tu', nūy ta mōg mō'ka'ok yīktix tu'. ¹⁵ 'Āxop mān mīptut yīmū, nūy ta mōg mō'ka'ok. Mīptut hā mōxa hok, nūy hāpxop pa'. ¹⁶ 'Āxop pip hāpxa tu', nūy ta mōg mō'ka'ok, yāy pet hā mōxa hok, nūy topixxax pa' ¹⁷ Yā' kummuk xexkap-tup 'ūn tek-tok xuk xop pu' xix 'ūn tek-tok put xop pu'. ¹⁸ 'Āpu Topa pu hām'āktux, nūy ta tu' xak, puyiy tikmū'ūn 'āxop kummugā mō'āgmūg pukpex 'īhā'. ¹⁹ Yā nōm 'āmnīy hā 'āxop xūy xexkap-tup, pa hōmā Topa te' mīy hām xexka xix hōnhā' xūy kutōgnāg. ²⁰ Topa te' xat, xayiy 'āmnīy xohix'ah hā 'āxop xūy putup. Topa te' xat hok, puxix xakix xohix xexka'. Pa' pip Topa kopa kuxa mān ka'ok xop, yā Topa te nōm yīmōgātux, nūy nōm hīnnā', hu' xat putup, puyiy 'āmnīy xohix'ah hā' xūy.

²¹ —Tikmū'ūn te hām'āktux putup, hu: "Mū, nūy pēnā', Topa yōg yāykutnā'ax xip nūnteh." Kaxiy. Ha ta' nōy te hām'āktux putup, hu: "Mōg, nūy pēnā', Topa yōg yāykutnā'ax xip 'ōnteh, yā' xip Yeyox." Kaxiy. 'Āpu 'āyīpkox pip hok. Yā' koit. ²² Yā nōm koit xop te Topa pupi hām'āktux xop putuk putup, tu Topa yōg yāykutnā'ax putuk putup, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, nūy Topa putuk, puyiy tikmū'ūn kuxa' yēy. Nōm tep-tup,

nūy Topa yōg yīmōgātux xop kuxa mām koit'ax kopah. ²³ Pa 'ātix. 'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā' hōnhā'. Hāpxip 'īhā nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup, tu' yūmmūg putup. Kaxīy.

Tikmū'ūn Kutok putpu' nūn

²⁴ Yeyox te xe:

—Yā' xūy xexka nōg putup, ha ta māyōn yāyhāp-tup hāpkoxtap, ha ta māyōn hex yānām pip putup'ah, ²⁵ ha ta māyōnnāg pip pekkox yo'oma', pa xakux putup, ha ta hāpxop xohix ka'ok nuhuk putup pekkox yo'oma' xix pekkox kopah, ²⁶ ha ta pekkox tuk yīxop-tup, yā Tikmū'ūn Kutok, tu hāmgōy xexka kopak yīxop-tup, yā' max xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāp-tup, ²⁷ ha 'āte yāy yōg pekkox yōg nū'pok xop mō'pok putup hāpxexka xohix tu'. 'Ūmōg putup, nūy Topa yōg yīmōgātux xop nūnnā', puyīy xohix yāy tu nū'nā'. Kaxīy.

Piget kup

²⁸ Yeyox te xe:

—'Āpu hāmyūmmūg. 'Ūxip piget kup, tu yōg mīm-māg tup, tu yōg mīxux xupep. 'Āxop te' pēnāhā' tu' yūmmūg mō'āgmūg pukpex, yā tex tihix. ²⁹ Hā kaxīy xate nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup 'āte xa nōm 'āktux, tu' yūmmūg putup 'ūgnūn putup putpu'. ³⁰ 'Āpu hāmyūmmūg, hōnhā' pip tikmū'ūn, ha ta' yāg te nōm hāpxopmā'ax xohix pēnāp-tup, pa yā' yāg te' pēnāp-tup 'ohnāg, pa xakix putup hāmāxap. ³¹ 'ūnōg putup hāmnoḡnōy xix hām xexka', pa yōgnū hām'āktux pip mōkuma'mōg, tu' nōg putup 'ohnāg. Kaxīy.

Hām'ūmhā

³² Yeyox te xe:

—Hām'ūmhā tikmū'ūn te nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup? Hāptup 'ūm, pe 'āmnīy 'ūm? Māyōn yūm 'ūm? Yā pekkox nū'pok xop te' yūmmūg 'ohnāg, ha Topak-tok te' yūmmūg 'ohnāg, pa 'ātak Topa puxehnāg te' yūmmūg. ³³ Pa 'ātix. 'Āpu 'ūkhip, nūy hāmpēnā'. Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Hām'ūmhā nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup? Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. ³⁴ Yā hā kaxīy putuk. Tik mōg putup hāptox tu', tu kāmānat xex, puyīy hām, tu hāmyīkox pēnā'ax xat, puyīy hāmpēnā', tu ta' mōg tihik. ³⁵ Hām'ūmhā putpu' nūn putup tihik, 'ok pe 'āmāxak, 'ok pe 'āmnīy kote hā, 'ok pe xokakkak tak xata hā, 'ok pe hām yāy kuhmōy hā? Yā kāmānat te' yūmmūg 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg, hām'ūmhā 'ūgnūn putup putpu'. ³⁶ 'Ūgnūn putup, pa tikmū'ūn mō'yōn, yā' kummuk. ³⁷ 'Āte xa hām'āktux, xix tikmū'ūn xohix pu nōm 'āktux, hu: "Pa 'ātix!" Kaxīy.

'Ūp-tup, nūy Yeyox putex

14 Hōnhā 'āmnīy tix 'īhā 'āmuk xexka xip'ax, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn xix Pām Tokatok Hok. Ha 'āmānex xexka xop tep-tup xix tik te hāmyūm-

mūg xop tep-tup, puyīy xonat xop Yeyox mūy, puyīy kīy, 'ūp-tex putup hah, ² tu yāy mūtik hām'āktux, hu: —Pa 'āmuk hōnhā'ah. Yā 'āmuk xexka xip. Hōnhā yūmū'āte Yeyox putex, puxix tikmū'ūn gāy xexkah. Nāy, pu 'āmuk xexka mā kux. Kaxīy.

Yeyox xip xiptuxexka Metān tu'

³ 'Ūxip Yeyox xiptuxexka Metān tu' Xīmām pet kopah, yā Xīmām xax kunutnām. Ha ta' nūn 'ūhūn, tu mīkaxxap koxnāg max nūnnāhā', yā mīkaxxap 'ana-max hā' mīy, ha' kopa' xip hep haxnāg max 'ūxuxet'ax nān, yā takat xexkah. 'Ūn nūn, tu nūktu mīkaxxap koxnāg koxyōy, tu Yeyox putox yīmū hep pux. ⁴ Ha ta' pip tikmū'ūn, tu' gāy, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Yā' kummuk. Teptu hā kaxīy hep haxnāg max putyōn? ⁵ Yā hep nōmenex, pu' max, nūy tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu nōm popmā'. Yā yōg tayūmak xexkah, yā yōg tayūmak 'ānuk, yā yānām ponnok hā mīy, yā xohix te' ³⁰⁰ 'ūyōg tayūmak 'ānuk. Kaxīy.

Yā tikmū'ūn te 'ūn mānōg, ⁶ pa Yeyox te:

—'Ūmānōg hok' Teptu 'āxop gāy xexkah? 'Ūn te hāpxopmā max. ⁷ Yā' hok xop pip mōkuma'mōg 'āxop kopah. 'Āxop tep-tup, nūy ta nōm hā tehet, pak xip ka'ok 'ohnāg 'āxop kopah. ⁸ 'Ūn te hāpxopmā max yūmmūg, hu' mīy. 'Ūkxok putup, hak hāpkot putup, yīy ta hōnhā 'ūn tek yīn muk, nūy haxyā max, xokxax putuk. ⁹ 'Āte xa' hāpxe'e 'āktux tikmū'ūn te hāpxexka xohix tu' Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup, tu nū 'ūn 'āktux putup kamah.

Yot te gāy xop mōgāp-tup Yeyox ha

¹⁰ Ha ta' mōg Yot 'īxkanot, yā' xip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah, tu' mōg, tu mōktu 'āmānex xexka xop mūtik hām'āktux, nūy gāy xop mōgā Yeyox ha, puyīy xūygā', ¹¹ ha 'āmānex xexka xop te' xupak, hu' kuxa hit-tup, tu:

—'Ūgmū'āte xa tayūmak popmāp-tup. Kaxīy.

Hā kaxīy Yot te gāy xop mōgāp-tup Yeyox ha, puyīy xūygā'? Yā Yot te hāmpēpaxex.

'Āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn

¹² 'Āmuk xexka xip 'āxet'ax Pām Tokatok Hok, yā 'ām-nīy māxap, 'īhā Yoneo xop te kahnēn kutok kix 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn pu'. Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pi'yā xatep-tup? Pi'yā 'ūgmū'āte 'āmuk xexka Nōa' Yēn mīy putup? Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te yāy yōg tik mō'pok, tu' xat, hu:

—Mōg kōmēn tu'. 'Āmōg putup, pa' mōg putup tihik, tu naxtox hā kōnāg tat putup. 'Āpu nōm pe mōg. ¹⁴ Tik te mīptut hā mō'nāp-tup. 'Āpu nōm hā mōxā kamah, nūy xuxyā pu hām'āktux. 'Āpu hām'āktux, hu: "Yāyā te' yīkopit. Pi'yā' yūm hām'āta kox? 'Ūgmū'āte 'āmuk xexka Nōa' Yēn mīy putup 'ōnteh, 'ūgmūn xix yāy yōg tik xop." Kaxīy. ¹⁵ Ha tik te xa' mūg hām'āta kox max, yā pepi' yūm, ha' pip mīmpe max. 'Ōnte 'āxop te' mīy putup 'āmuk xexkah. Kaxīy.

¹⁶ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik tix, tu mōktu hāpxop xohix pēnāhā Yeyox te nōm xuktux, tu 'āmuk xexka 'āx-et'ax Nōa' Yēn mīy.

¹⁷ 'Āmāxak ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu hām'āta kox hā' mōxaha', ¹⁸ tu mīmpe xit'ax tu' mām, tu' xit, ha Yeyox te:

—Hamūn, 'āte xa hām'āktux. 'Ūxip tihik 'āxop kopah, tuk mūtik xit. Tute' gāy xop nūnnāp-tup, puyīy 'ūgxūygā'. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox yōg tik xop kuxa hittup 'ohnāg, ha yāp-xet te:

—Yāyā, 'ū'ūm? 'Ok 'ūgmūn? Kaxīy.

Ha ta' nōy te yīykopit, ha' nōy te, tu mōktu xohix te' yīykopit kamah.

²⁰ Ha Yeyox te:

—Yā tik puxet 'āxop kopah, yā nōm te pām pix putup kānēy pet xax kopah. ²¹ Yā 'Ūxok putup, yā Tikmū'ūn Kutok xok putup. Yā hā kaxīy Topa yōg tappet te nōm 'āktux. Tik te gāy xop mōgāp-tup Tikmū'ūn Kutok ha, puyīy xūygā'. Yā' kummuk xexka nōm pu'. 'Ūtut te nōm put 'ohnāg, pu' max! Kaxīy.

Pām māhā', tu xupyāg xo'op, nūy Yeyox pe'paxeh

²² 'Ūxit Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha Yeyox te pām pa-ha', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Xatek mū'ā pām popmāhā'. 'Āmax. Yā' max. Kaxīy.

Yeyox te pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu nōm pop-māhā', tu:

—'Āpu 'ūpop. Nūhū yā 'ūgyīn. Kaxīy.

²³ Tu kānēy xo'op'ax paha', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topa, yā' max, 'āmax. Kaxīy.

Tu ta yāy yōg tik xop pu' hōm, ha' xo'op. ²⁴ Ha Yeyox te:

—Nūhū yā 'ūkhep 'āta. 'Āte yāy hep 'āta tikmū'ūn xohix pupi nū'nāp-tup. 'Ūkhep 'āta yā pa'ax tup Topa yōg xix tikmū'ūn yōg. ²⁵ 'Āte xa hām'āktux xe'e', 'āte xe xupyāg xo'op putup'ah. Nāy, pu Topa yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pīp, 'īhā xe' xo'op. ²⁶ Ha' xohix te Topa puk-tex, tu ta' mōg yīktix 'Onimet tu'.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

²⁷ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—'Āxop xohix tek nīm putup. Yā Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn te kahnēn pēnā'ax putex putup, ha ta kahnēn xumāp-tup." Kaxīy. ²⁸ Pa putpuk hip-tup 'ūgmūn, tu tak mōg putup 'āxop keppa hāpxexka Ganinet tu'. Kaxīy.

²⁹ Ha Pet te:

—'Āmhok! 'Āte 'ānīm putup'ah. Nōm xohix te 'ānīm putup, kopxix 'ānīm putup'ah. Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux xe'e: 'āmnīy ha ta hām'āktux tikoyuk xate, hu: "'Āte Yeyox yūmmūg 'ohnāg!" Kaxīy. Hāpxip 'īhā xokakkak tak xatap-tup tix. Kaxīy.

³¹ Pa Pet te xe hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmhok! 'Āte nōm 'āktux putup'ah, 'āyūmmūg 'ohnāg. 'Ūxok 'āmūtik, kopxix nōm 'āktux putup'ah. Kaxīy.

Ha ta nōm 'āktux kamah Yeyox yōg tik xohix xop.

Yeyox xip mīm mātiknāg Yetxēm tu'

³² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop mūtik mīm mātiknāg tu' 'ūxuxet'ax Yetxēm, tu' mōg, tu mōktu' mōxaha', ha Yeyox te:

—Māhām nūnteh, 'īhāg mōg, nūy Topa pu hām'āktux. Kaxīy.

³³ Tu ta' mōg Yeyox, tu' mōgāhā Pet, xix Tiak xix Yoām, tu hāpxip 'īhā Yeyox kuxa hittup 'ohnāg kōnāmāhā', tu' kuxanōg xexkah, ³⁴ tu:

—'Ūgkuxa hittup 'ohnāg, yāg xok putup putuk. 'Āpu nox 'āti nūnteh, nūy 'ūkhip. Pa 'ātix. Kaxīy.

³⁵ Tu ta' mōg kutōgnāg, tu mō hām nīy, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topa, xate' xat, kopxix xūy putup'ah. ³⁶ Tak yōgnū 'ātak, xate hāpxopmā xohix yūmmūg. 'Āpu xat, 'ūyīy xūy hok. Pa 'ātep-tup'ah 'āte nōm putup, pa 'ātep-tup xate nōm putup. Kaxīy.

³⁷ Tu ta' nūn putpu', tu nūktu yāy yōg tik tikoyuk pēnāhā', ha mō'yōn, ha Yeyox te Pet pu:

—Xīmām, 'ok mō'ōn? 'Ok māyōn mōg kutōgnāg hāg hip 'ohnāg? ³⁸ 'Āpu 'āpa ka'ok, nūy Topa pu hām'āktux, puyīy nōy 'āxapit hok, xayīy hāpkummuk mīy. 'Ākoxuk tep-tup, nūy mō'yōn hok, pa 'āyīn tep-tup, nūy mō'yōn, yā 'ākoxuk ka'ok, pa 'āyīn pu'uk. Kaxīy.

³⁹ Tu ta xe' mōg Yeyox, nūy Topa pu hām'āktux, tu yōg hām'āktux 'āktux 'ūxehet, yā' yāy putuk, ⁴⁰ tu ta xe' nūn putpu', pa' pip yāy yōg tik xop, tu mō'yōn. Yā kūmīm tep-tex xexkah, tu' pa ka'ok yūmmūg 'ohnāg, tu yānān hām'āktux yūmmūg 'ohnāg.

⁴¹ Ha ta' xe' mōg Yeyox, tu xe' nūn putpu', yā' nūn tikoyuk, tu:

—'Ok mō'ōn kux'ah, 'ok kūmīm te 'āp-tex? Puxix! Yā nōmhā'! Yā nōmhā' tik nūn, nūy hāpkummuk mīy xop nūnnā', puyīy 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok xūygā'. ⁴² Pepix 'āpip. 'Āpu yūmū mōg. Pēnā', 'ūnūn tihik, tu' gāy xop nūnnāhā, puyīy 'ūkxūygā'! Kaxīy.

Tikmū'ūn te Yeyox mūg

⁴³ Yeyox te hām'āktux, 'īhā' xupep Yot, yā nōm te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, ha nūmūti' mōxaha tikmū'ūn, ha' taha mīkaxxexka xix mīptopnāg. Yā 'āmānex xexka xop te nū'pok, xix tik te hām yūmmūg xop te', xix Yoneo xop yōg xexka xop te'. ⁴⁴ Yā Yot tep-tup, nūy gāy xop mōgā', puyīy Yeyox xūygā', hu nūmūtik hām'āktux, "'Āte tik kep hā' mūg putup. 'Āpu nōm mūy, nūy mōgā'. Yā nō'ōm." Kaxīy.

⁴⁵ Hāpxip 'īhā' nūn Yot, tu nūktu Yeyox yīkāgnāg xip, tu:

—Yāyā! Kaxīy.

Tu' nōy kep hā' mūg, yā xape xop putuk. ⁴⁶ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūg, tu' hīy. ⁴⁷ Ha ta' xip tihik, tu

mīkaxxexka xut, tu tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat yīpkox xak, ⁴⁸ ha Yeyox te tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxop nūn, tu' taha mīkaxxexka xix mīptopnāg, nūy xupxet hīy? Yā' putuk. ⁴⁹ Hōmāg xip ka'ok 'āxop kopah, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā' Topa pet xexka tu', pa 'āxop tek hīy 'ohnāg. Pa hōmā 'ūhittap nōm te kax'āmi Topa yōg tappet tu', ha ta hōnhā nōm putuk. Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox yōg tik xop te Yeyox nīm, tu hāpxūmānām.

⁵¹ Yā' xip tik tuktu, tu komenok ponnok hā' taha', ha tikmū'ūn te' hīy putup, ⁵² pa tik te' nīm komenok, tu' xaxtop, tu ta' mōxupaha'

Yoneo xop yōg xexka xop te Yeyox kopit

⁵³ Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te Yeyox mōgāhā tik te 'āmānex xop xat pet tu', tu mōktu' mōxaha', ha' pip 'āmānex xexka xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, xix tik te hāmyūmmūg xop.

⁵⁴ Ha ta' xip Pet, tu hāptox tu Yeyox pe' mōg, tu mōktu' xupep tik te 'āmānex xop xat pet yōg hāmnuhnōg tu', tu' yūm kuxap yīkak xonat xop mūtik, nūy xapuk.

⁵⁵ Ha ta' pip 'āmānex xexka xop, xix tik pa te hāmyūmmūg xop te hāmp'e'paxex, texīy Yeyox 'āktux kummuk putup, puyīy putex. Pa 'āmhok, 'ap yūmmūg'ah. ⁵⁶ Tikmū'ūn xohix te' kupex, tu' koit, pa' yāy yōg hām'āktux te' nōy yōg putuk 'ohnāg.

⁵⁷ Yā tikmū'ūn tek-nīhā' pip, tu' koit, hu:

⁵⁸ —'Ūgmū'āte Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, yā tute: "Tikmū'ūn te Topa pet xexka mīy, ha ta 'āte' koxyōy putup, pa 'āte xe' mīy putup 'āmnīy tikoyuk hā. Yā tikmū'ūn te nōm mīy putup 'ohnāg." Kaxīy.

⁵⁹ Tikmū'ūn te hām'āktux, pa' yōg kupex'ax te yāy putuk 'ohnāg.

⁶⁰ Ha tak-nīhā' xip tik te 'āmānex xop xat tikmū'ūn kopah, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate hām'āktux yānān 'ohnāg? Kaxīy.

⁶¹ Pa' yēy. Yā hām'āktux yānān 'ohnāg, ha tik te 'āmānex xop xat te xe:

—'Ok Topa te 'āyāy'kutnāhā'? 'Ok Topa xe'ēgnāg kutok? Kaxīy.

⁶² Ha Yeyox te:

—Yā hamūn. 'Āxop xohix tek pēnāp-tup, yā Tikmū'ūn Kutok pēnāp-tup. 'Ūgyūm putup Topa ka'ok yīm xe'e tu'. 'Āxop te kamak pēnāp-tup, 'ūkxip putup pexkox kopah, tu ta yīxop-tup hāmgōy xexka kopah! Kaxīy.

⁶³ Ha tik te 'āmānex xop xat te yāy topixxax pot, yā' gāy, tu:

—Puxix. Yā hām'āktux kummuk! ⁶⁴ Tute Topa 'āktux kummuk. 'Āxop te' xupak. Putep hāmp'e'āpaxex nōmhā'? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox putup nōg, tu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūp-tex! Kaxīy.

⁶⁵ Ha tikmū'ūn te yīynīn xōn kōnāmāhā Yeyox tu', tu' nōy putox mō'nīy, tu' kix, tu:

—'Āpu hām'āktux. Tep-te 'ākix? Kaxīy.

Ha ta' pip xonat, tu Yeyox kix yāy yīm hā.

Pet te hām'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg

⁶⁶ Ha ta' xip Pet kukpa hāmnuhnōg tu', ha' nūn tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat hex, ⁶⁷ tu nūktu Pet pēnāhā', tu:

—Hōmā 'āxip kōmēn Nāyane yōg Yeyox mūtik, yā yōg xop kopa 'āxip. Kaxīy.

⁶⁸ Pa Pet te:

—'Ap 'āte nōm yūmmūg'ah. Putep 'āktux? Kaxīy. Tu ta' mōg Pet hāmpak'ax mō'nīynīn'ax tu', 'īhā xokakkak tak xataha'. ⁶⁹ Ha kāmānat hex te Pet pēnāhā', ha yīka' nōy pip, ha kāmānat hex te:

—Hamūn, tihik 'ōhōm yā Yeyox yōg xop kopa' xip. Kaxīy.

⁷⁰ Pa Pet te:

—'Āk mūn'ah. Kaxīy.

Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te:

—Hamūn. 'Ūgmū'āte' yūmmūg xe'e. 'Āxip Yeyox yōg tik xop kopah. Hamūn, 'āmūn yā hāpxexka Ganinet yōg tihik kamah. Kaxīy.

⁷¹ Ha Pet te:

—'Āte xa hām'āktux, ha Topa te' xupak, tu' yūmmūg. 'Āxop te tik 'āktux, pa 'āte nōm yūmmūg 'ohnāg! 'Āte' koit, puxix Topa 'ūgkix! Kaxīy.

⁷² Hāpxip 'ohnāg 'īhā xe' xataha xokakkak tak, ha Pet te' xutigāhā', yā hōmā Yeyox te: "Xate hām'āktux tikoyuk, hu: 'Āte Yeyox yūmmūg 'ohnāg! Kaxīy. 'īhā xokakkak tak xatap-tup tix." Kaxīy.

Ha Pet kuxa hittup 'ohnāg, hu' potaha'.

Yeyox xip Pinat keppah

15 Māyōn xupep 'īhā yāytunū'nāhā 'āmānex xexka xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, xix tik te hāmyūmmūg xop, tu hām'āktux tik pa te hāmyūmmūg xop mūtik.

Ha ta xonat xop te Yeyox hīy, tu ta' mōgāhā Pinat hah, tu mōktu Pinat pu Yeyox hōm. ² Ha Pinat te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate Yoneo xop xat? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn. Xate hām'āktux. Kaxīy.

³ Ha 'āmānex xexka xop te Yeyox 'āktux kummuk punethok. ⁴ Ha Pinat te xe yīy'kopit, hu:

—'Ok xate hām'āktux hā yānān 'ohnāg? 'Āpu 'ūxu-pax, nōm xop te hām'āktux 'ākummuk! Kaxīy.

⁵ Pa Yeyox te xe hām'āktux yānān 'ohnāg, yīy Pinat kuxa kopa' yēy.

Tikmū'ūn te hām'āktux Yeyox 'ūkummuk

⁶ 'Āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn xip, ha tikmū'ūn te ta tu' xak, yīy ta Pinat te tik xut kanet ka'ok kopah, pu mōg. Yā hāmyāxatamuk xohix hā kaxīy. ⁷ Ha ta' xip tihik 'āxet'ax Mahamax kanet ka'ok kopa yāy xape xop mūtik. Yā hōmā tikmū'ūn te gohet yōg xop mūtik yāy kix, ha Mahamax te tikmū'ūn kix, ha' xakix.

⁸ Ha ta' nūn nōmhā tikmū'ūn, nūy ta tu' xak, puyīy tik xut kanet ka'ok kopah, pu mōg, Yā hāmyāxatamuk nōy xohix putuk. ⁹ Ha Pinat te:

—'Ok 'āxop tep-tup, 'ūyīy xut, pu mōg Yoneo xop yōg xat'ax Yeyox? Kaxīy.

¹⁰ Yā Pinat te' yūmmūg 'āmānex xexka xop Yeyox hā yīpkumīy, hu Yeyox nūnnāhā Pinat hah, ¹¹ tu hām'āktux hā tikmū'ūn gāyāhā, puyīy ta tu' xak, puyīy Pinat Mahamax xut pu mōg, 'ap Yeyox'ah, ¹² ha Pinat te:

—'Āxop te putep-tup, 'ū mīy tik mūtik? Yā 'āxop te nōm xānāhā nōm te Yoneo xop xat. Kaxīy.

¹³ Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu mīpkup nix yīmūp-tex pipkup hā. Kaxīy.

¹⁴ Ha Pinat te:

—Teptu, putep kummuk mīy? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te hām'āktux ka'ok nōy nā' mōg, hu:

—'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex! 'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex! Kaxīy.

¹⁵ Ha Pinat tep-tup, nūy tikmū'ūn kuxa hittupmā, hu Mahamax xut, pu mōg, tu hāpxip 'īhā xat, puyīy xonāt Yeyox kix xikot hā, tu xonāt xop pu Yeyox hōm, pup-tex.

Xonāt te Yeyox kute'ex kummuk

¹⁶ Ha ta' mōg xonāt xop, tu Yeyox mōgāhā gohenanok pet tu', tu mōktu' mōxaha', ha xonāt xohix te yāy tu nū'nāhā'. ¹⁷ Hāpxip 'īhā xonāt te Yeyox pu mō xax tat, yā topixxax tox 'āta', puyīy xexka xop putuk, tu Yeyox putox yīmū' xix kuxxax, puyīy xexka xop putuk, yā mīmyāmtoxmāg hā' mīy. ¹⁸ Xonāt te:

—'Āmax xe'ēgnāg! Xate Yoneo xop xat! Kaxīy.

¹⁹ Xonāt te Yeyox putox kix mīm xahix hā, tu mōg yīy-hep yōn, tu kopaxux tu' pip Yeyox keppah, yā' xexka xop keppa putuk, yā' xexka xop 'āpak putuk, ²⁰ tu Yeyox kute'ex kummuk kux, tu topixxax tox 'āta xut, tu mō xax tat, yā Yeyox yōg, tu Yeyox mōgāhā hāptopah, nūy mīpkupnix yīmūp-tex.

Yeyox putex mīpkupnix yīmū'

²¹ Tu ta' mōg, tu putat hā' mōg, pa' xip tihik 'āxet'ax Xīmām, yā hām panip tu' nūn, tu kōmēn tu' mōg, yā kōmēn Xinēn yōg tihik, yā 'Anexān mūktak xix Hop mūktak. Ha ta' xat xonāt te, pu Xīmām mīpkupnix tat, ha' taha', ²² ha xonāt xop te Yeyox mōgāhā hām tu 'āx-et'ax Gok, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: "Hām tu' xip putox kup." Kaxīy. Tu' mōg tu mōktu' mōxaha', ²³ ha xonāt te Yeyox pu' hōm xupyāg xix hehmēn, yā xupyāg hā' kanop hehmēn, pa yā' xo'op'ah, ²⁴ ha xonāt te Yeyox xix mīpkupnix yīmū' pipkup hā, tu mō' xap yōn, nūy xonāt puxet pu Yeyox xax hōm, ha ta' nōy pu' nōy hōm hā kaxīy. ²⁵ Yā māyōn te pexkox puka' yūm 'īhā mīpkupnix yīmū' xup Yeyox pipkup hā.

²⁶ Ha ta' ōm xip, tu' kax'āmi, hu: "Tik te Yoneo xop xat". Kaxīy. Tu nōm xix mīpkupnix yīmū'.

²⁷ Ha xonāt xop te mīpkupnix yīmū' xupxet tix kix pipkup hā, yāp-xet xup Yeyox yīm xe'e tu', ha ta' nōy xup 'ūyīm xax tu'. ²⁸ Hā kaxīy Topa yōg tappetxax te hām

'āktux xe'e'. Yā Topa yōg tappetxax te, "Yā' xip 'ūkum-muk xop mūtik."

²⁹ Ha ta' nūn tikmū'ūn, tu nūktu Yeyox mānōg, tup-tox mahap, tu:

—'Ūgāynām! Tute hām'āktux Topa pet xexka koxyōy yūmmūg, tu xe' mīy yūmmūg 'āmniy tikoyuk hā' ³⁰ Pu yā yīyox mīpkupnix tu', nūy xok hok. Kaxīy.

³¹ Ha ta Yeyox mānōg kama 'āmānex xexka xop te' xix tik te hāmyūmmūg xop te', tu:

—Tute tikmū'ūn hīnnā yūmmūg, pa yāy hīnnā yūmmūg 'ohnāg! ³² Topa te 'āyāyikutnāhā, ha xate Yoneo xop xat. 'Āpu mīpkupnix tu yīyox. 'Ūgmū'āte' pēnāp-tup, huk mūg kuxa mām putup 'ākopah! Kaxīy.

Ha ta xupxet te Yeyox kute'ex kummuk kamah.

Yeyox xok

³³ Māyōn te yāykote' yūm, pa hām xohix tu hāpkox-tap, tu mōktu māyōn he'.

³⁴ Ha māyōn he 'īhā Yeyox te hām'āktux ka'ok, hu:

—"Enix, 'Enix, nēmā xamatān?" Kaxīy. Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: "Yōgnū Topa, yōgnū Topa, teptuk nīm?" Kaxīy.

³⁵ Ha tikmū'ūn te' xupak, tu:

—'Ūxupax! Tute 'Enit xānāhā! Kaxīy.

³⁶ Ha 'ōm xip, tu ta' mōg, tu tohok hā xupyāg kummuk xup, tu mīm hā' xuhmīy, tu' nūnnāhā', tu Yeyox pu' hōm, pu xo'op. Tute:

—'Āpu yūmū'āte pēnā'. 'Ok 'Enit nūn, nūy mīpkupnix tu' xut? Kaxīy.

³⁷ Ha Yeyox te hām'āktux ka'ok, tu' xok xe'e'.

³⁸ Ha ta Topa pet xexka yōg topixxax mōhām-nīnyīn'ax pot 'ūpepex mōktu' kakak. ³⁹ Ha ta' xip xonāt yōg kapitām Yeyox keppah, tu Yeyox te hām'āktux ka'ok 'āpak, tu Yeyox xok pēnāhā', tu:

—Hamūn, tihik nūhū' yā Topak-tok! Kaxīy.

⁴⁰ Ha ta' pip 'ūhūn hāptox miāx tu', tu' pēnāhā', yā 'ūn xop kopa' pip Mānix Mānanēn, xix Xanomē', xix Manix, yā Yoye mūktut xix Tiak mūktut, yā Tiak yā tuktup. ⁴¹ Yā hōmā 'ūn te Yeyox mūtik mōg pax tu hāpxexka Ganninet tu', tu Yeyox pu hāpxop max mīy. Ha ta' pip kama 'ūn nōy xohix. Yā' nūn Yeyox mūtik kōmēn Yenoyanēn tu'.

Yeyox yīn xix mīkaxxap kox kopah

⁴² 'Āmāxak 'īhā' nūn Yoye', yā kōmēn 'Animātex yōg tihik, yā' xexkah, tu tik pa te hāmyūmmūg xop kopa' xip. Yā tute' hip Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīp-kox pip. Yā xexta pet 'āmāxak 'īhā Yoneo xop te hām-maxnāhā nit xap pu', yīy ta Yoye kuxanōg 'ohnāg, hu ta' mōg Pinat hah, nūy ta tu Yeyox xokxax xax. ⁴⁴ Pinat te' xupak Yeyox xok xe'e nōmhā, tu' yēy, yā' xok mō'ka'ok. Pinat te' xānāhā Hōm yōg xonāt xop yōg xat'ax, yīy ta' nūn, tu nūktu' xupep. Ha Pinat te:

—'Ok xok tāmnāg Yeyox? Kaxīy.

⁴⁵ Ha:

—Hamūn. Kaxīy.

Ha Pinat te Yoye pu xokxax hōm.

⁴⁶ Ha ta' mōg Yoye, tu topixxax paha', tu ta' mōg, tu mīpkupnix tu Yeyox yīn putxok, tu topixxax hā' kīy, tu' nūn, tu nūktu mīkaxxap kox kopa' xix, tu mīkaxxap xexka yōkānāmāhā hām'yīkox kopah, ⁴⁷ ha Mānix Mānanēn te' pēnāhā xix Mānix te', yā Yoye mūktut. Yā Yeyox yīn pēnāhā' xix mīkaxxap kox.

Yeyox te putpu' hix

16 Nit xap 'āmniy tuknōg nōg 'ihā' mōg Mānix Mānanēn, xix Xanomē', xix Mānix, yā Tiak mūktut, tu hep hāynāg max paha', nūy Yeyox yīn muk.

² Yenomīy māyōn xupep 'ihā' mōg mīkaxxap kox tu',

³ tu putat kopa yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ū'ūm tek mū'ā mīkaxxap xexka yōkānāmāp-tup, nūy xut hām'yīkox tu'? Kaxīy.

⁴ Yā' xexkanām mīkaxxap, yīy nōm 'āktux. Pa' pēnāhā', pa' xip'ah hām'yīkox tu'. Tep-te' yōkānāmāhā'?

⁵ 'Ūn te mīkaxxap kox hā' mōxaha', pa' yūm tihik, tu yōg topixxax tox ponnok, yā' yūm 'ūn yīm xe'e tu', yīy 'ūn te' yīpkutuk xexkah. ⁶ Pa tik te:

—'Ākuxanōg hok! 'Āte' yūmmūg, 'āxop te' xak kōmēn Nāyane yōg Yeyox. 'Ap xip'ah nūnteh. Yā putpu' hi'. Pēnā 'ūyōg xip'ax nūnteh. ⁷ Mōg, nūy Pet pu hām'āktux xix Yeyox yōg tik nōy pu'. 'Āpu hām'āktux, hu: "Yeyox te 'ākeppa mōg hāpxexka Ganinet tu'. 'Āxop te' pēnāp-tup 'ōnteh. Yā Yeyox te xa nōm 'āktux hōmā." Kaxīy.

⁸ Ha ta' mōg 'ūhūn, tu' mōg mō'ka'ok, yā' yīpkutuk, yā' kuxanōg, hu' yēy, yā hām'āktux 'ohnāg.

Yeyox te Mānix Mānanēn pu yāy mūg

⁹ Hāptup yenomīy 'ihā putpu' hix Yeyox, tu Mānix Mānanēn pu yāy mūg hāmāxap. Yā hōmā Yeyox te' mōy yāmīy kummuk te' ⁷ Mānix Mānanēn kopah, ¹⁰ ha ta' mōg, pa' pip Yeyox mūtik mōg xop, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu' potaha', ha Mānix Mānanēn te:

—'Ūputpu' hix Yeyox. Kaxīy.

¹¹ Ha' xupak, yā putpu' hi', tu tikmū'ūn pu yāy mūg, pa' kuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah.

Yeyox te yāy yōg tik tix pu yāy mūg

¹² Hāpxip 'ihā Yeyox te yāy yōg tik tix pu yāy mūg. Yā tik mōg hām panip tu', tu Yeyox pēnāhā', ¹³ tu putpu' nūn, tu nūktu Yeyox yōg tik nōy pu nōm 'āktux, pa' kuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah.

Yeyox te yāy yōg tik te 11 xop pu yāy mūg

¹⁴ Ha ta' mōg Yeyox, tu yāy yōg tik te 11 xop pu yāy mūg. Yā' xit tihik, ha' nūn Yeyox, tu tik pu yāy mūg, tu:

—Tepu 'ākuxa mām 'ohnāg. Tikmū'ūn te: "'Ūg-mū'āte' pēnāhā Yeyox. Yā putpu' hi'". Kaxīy. Pa 'ākuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah. Yā' kummuk. Kaxīy.

¹⁵ Tu xe:

—'Āpu mōg hāpxexka xohix xexka tu', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux tikmū'ūn xohix xexka pu'.

¹⁶ Tikmū'ūn 'ūm kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, hap-tox pix, puxix Topa kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. ¹⁷ Topa te' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāp-tup, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Yā yāmīy kummuk mōy putup, tu' yīy'ax tup punethok hā' xuktux putup. ¹⁸ Kāyā gāy tep-top, puxix xūy 'ohnāg. Hep kummuk xo'op nōm te tikmū'ūn kix, puxix xūy 'ohnāg, tu pakut xop yīmū yāy yīm xex, puxix hittup.

Yeyox mōg pexkox tu'

¹⁹ Yūmūg xuxyā Yeyox te hām'āktux kux, ha' nōy te' mōgāhā pepix pexkox tu', ha' yūm Topa yīm xe'e tu'.

²⁰ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka xohix tu'. Ha yūmamūg xuxyā te yōg hām'āktux ka'ogāhā', yā nōm mō'nīgnām, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ūxe'e yōg hām'āpak max'ax.

Tu ta tu' kux.

NOK

Nok te Teop pu kax'āmi'

1 Teop: —Hōmā tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok pēnāhā', tu' pēnā hāmāxap, tu nōm hāpxopmā'ax 'āktux, ² ha tik xop te nōm hām'āktux kax'āmi tappet tu', ³ yīy 'āte mō'kupix punethok, tu hām'āpak, tu' yīko-pit, nūy nōmhā yūmmūg max, tu hāmpē'paxex, hu: Yā' 'āte hāpxopmā'ax xohix kax'āmi', tu tappet tu kax'āmi', nūy xa mō'kutnā', ⁴ xa 'ākuxa yūm ka'ok, nūy hāpxopmā'ax kopa' yūm ka'ok, tikmū'ūn te xa nōm yūm-mūgāhā'.

Pexkox yōg nū'kutnā'ax te Yakanit pu hām'āktux

⁵ Hōmā 'Enot te hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn xat, 'ihā Yakanit xip, tu 'Amit xop yōg 'āmanex, 'ūxetut 'āx-et'ax 'Iyamet, ha 'Iyamet pa 'āmānex kutok hex. ⁶ Yā' max Yakanit xi' xetut, tu hāpxopmā max, ha Topa te' pēnāhā', tu' xat, ha' yīpkox pip xi' xetut, 'ūmīynāg hu' mīy, ⁷ pa 'Iyamet ka'ok, tuk-tok 'ohnāg, 'ūk-tok pip 'ok-pa kutut 'Iyamet xi' yīpxox.

⁸ 'Āmnīy 'ūm 'ihā Yakanit te 'āmānex yōg hām hā' hām, tu Topa pet kopa' hām, ha 'Amit yōg xop xohix hām, ha nōm xop te mō' xap yōn, tu' xap tu' yūm-mūgāhā', ha' xut Yakanit, nūy hām, 'ūnōy yānān tu', ⁹ pu mīm xax 'ūm puk, nūy haxyā, xix mīm hep 'ūm puk, nūy Topa pu' haxyā', ha Yakanit te Topa pet xexka ha' mō'nāhā', ¹⁰ ha Yoneo yōg tikmū'ūn tek-nīhā' pip hāptopa', tu Topa pu hām'āktux pax, 'ihā 'āmānex xop te mīm hep puk, mīmpe yīmū' yūm ha' puk, nūy Topa pu' haxyā'. ¹¹ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Yakanit te pexkox yōg nū'kutnā'ax pēnāhā', ha mīmpe puk'ax yīka' xip, 'ūyīp xe'e hā' xip, ¹² ha' kuxānōg, tu' kuxa te' yēy, ¹³ pa nōm nū'kutnā'ax te:

—'Ākuxanōg hok, nūy 'āka'ok. Topa te 'ōg hām'āktux'ax 'āpak, ha 'āxetut te 'āk-tok pit put putup, ha xate' xuxet'ax mīy putup Yoām. ¹⁴ 'Āk-tok put 'ihā 'ākuxa hittup putup, ha tikmū'ūn hittup putup kamah, ¹⁵ yā Topa te 'āk-tok pit xexka mīy putup, 'ūtut tex kopa' xip 'ihā Topa Koxuk te 'āk-tok ka'ogāp-tup, yīy xupyāg xat hok puyīy xo'op hok, ¹⁶ tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn punethok mōgāp-tup, tu 'Iyaet yōg Topa ha mōgāp-tup. ¹⁷ Yā Topa te 'āk-tok nū'kutnāp-tup tikmū'ūn hah, pu yāy pupi hām'āktux. Hōmā mōnāyxop hittap 'Enit te Topa pupi hām'āktux, tu' ka'ok, ha kaxiy 'āk-tok ka'ok putup, tu' tak xop pu: "Āpu, yāyhāhup," kaxīy, puk-tok tu gāy kuxyā', nūy nōm putup pax 'ūxe-heh, ha 'āk-tok te' yīpkox 'ohnāg xop pu hupmāp-tup,

pu hāmpē'paxex, nūy yāy hāmyoa', 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat'ax nūn ha hāmyoa'. Kaxīy.

¹⁸ Ha Yakanit te:

—'Īntu'. 'Ātep yūmmūg'ah. 'Ūgkuxa yūm 'ohnāg hām'āktux kopah. 'Ūgkuxa te xa tu' pa yūm ka'ok, 'ūgkutut xik xetut hah. Kaxīy.

¹⁹ Ha nōm nū'kutnā'ax te:

—'Ūgmūn Gamineo. Topa keppak xip, tu Topa puk hām, ha xa nūgkutnāhā', 'ūyīy xa hāmyūmmūgā', tu xa hām'āpak max 'āktux, ²⁰ pāyā xate 'ātu 'āpa yūm ka'ok, tu kuxa yūm 'ohnāg. Xapi 'āyīy hok, tu mōktu 'āxetut te 'āk-tok put, yīy ta 'āyiy'ax 'ūxeheh, ta tu 'āte' koit 'ohnāg hah. Kaxīy. Tu' mōg pexkox ha' put pu'.

²¹ Ha tikmū'ūn te hāptopa' pip, tu Yakanit hip, tu' hip, tu xe' hip, pa' nūn 'ohnāg, ha' yēy. ²² Ha ta Yakanit te Topa pet xexka kopa' xip, tu hāptopa' mōg, tu' yōyxōg ka'ok, tu' yīy tapax 'ohnāg, ha tikmū'ūn te:

—'Ūpēnā', Yakanit te Topa pet kopa' xip, 'ihā hām yāy koxuk pēnāhā'. Kaxīy. Ha' yīm xix, 'ūyīy hok tu'.

²³ Tu 'āmānex yōg hām'ax kux, tu ta' mōg, tu mōktu yāy pet tu' xupep. ²⁴ Hāpxip kutōgnāg 'ihā' xetut te kopak-tok yūm, tu mēy te 5 hā' yāy pet kopa' xip, tu hāpkumep 'ohnāg, tu:

²⁵ —Hōmā 'āte yāyhāhup, 'ūgkutok 'ohnāg tu', pa Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka', tu yōgnū yāyhāhup nōah, yā hōnhāk kutok yūm 'ūgkopah. Kaxīy.

Pexkox yōg nū'kutnā'ax te Mānix pu hām'āktux

²⁶ Tuk-tok xuk mēy te 6 'ihā Topa te nū Gamineo kutnāhā', tu hāpxexka Ganinet yōg kōmēn Nāyane tu nū'kutnāhā', ha ta' nūn pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu nūktu Nāyane tu' xupep, ²⁷ tu 'ūn yāyta hok ha' mōg, ha' xuxet'ax Mānix, tu mōnāyxop Namix xop yōg Yoye mūtik yāytag-tup, pāyā' hok yūm. ²⁸ Ha Gamineo te Mānix pet ha mō'nāhā', tu:

—'Āneo. Topa te xa hāmmaxnāhā', tu nū mūtik tihi'. Kaxīy.

²⁹ Pa Mānix kuxānōg, tu yāy pu hām'āktux, hu: Putep mūn 'āktux nō'ōm? Kaxīy. ³⁰ Ha nū'kutnā'ax te:

—Mānix, Topa te xa hāmmaxnāhā', yīy 'ākuxānōg hok. ³¹ Xate 'āk-tok pit put putup, tu' xuxet'ax mīy putup Yeyox. ³² Ha tikmū'ūn xohix xat putup, yā' xuxet'ax nōy te: Topa Xe'ēgnāg kutok pit. Kaxīy. Hōmā mōnāyxop Namix te tikmū'ūn xat, ha kaxīy 'āk-tok te tikmū'ūn xat putup, ³³ tu mōnāyxop hittap Yako mōkputox xat putup, tu hāmyāxatamuk xohix hā tikmū'ūn xat putup mōg kuma' mōg, 'ap xat kux putup'ah Yeyox. Kaxīy.

³⁴ Pa Mānix te:

—Īntu'. Ātep yūmmūg'ah. 'Ūgkutok put te xīy? Yāk hok yūm. Āte tik 'ūm mūtik 'ūgnōm 'ohnāg. Kaxīy.

³⁵ Ha nōm nū'kutnā'ax te:

—Topa Koxuk ka'ok, tu 'āk-tok putnāp-tup, 'īhā hok yūm, yīy 'āk-tok max xe'ēgnāg, yā Topak-tok xe'ēgnāg.

³⁶ Yūmmūg. 'Āxape Iyamet kutut, tuk-tok te' kopa' yūm, ha mēy te 6 'ūk-tok xuk, 'ūk-tok nōm hāmāxap xuk. ³⁷ Topa te hāpxopmā'ax xohix. Kaxīy.

³⁸ Ha Mānix te:

—Hamūn. Āte Topa puk kopaxux hāk xip, tu nūk xup, tu Topa tu hāpxopmāhā'. Xate hām'āktux max. Kaxīy.

Ha pekkox yōg nū'kutnā'ax mōg.

Mānix mōg 'Iyamet pet hah

³⁹ Āmnīy kutōgnāg 'īhā Mānix yok, tu ta' mōg mō'ka'ok, tu hāpxexka Yonex yōg kōmēn tu' mōg, tu hām xanep tu' mōg, ⁴⁰ tu mōktu Yakanit pet tu' xupep, tu mō'nāhā', tu 'Iyamet pu 'āneo, ⁴¹ ha' xupak, tuk-tok te' tut tex kopa' hittup, tu yāy xit, ⁴² ha 'Iyamet yīy ka'ok, hu:

—Topa te 'ūn xop pu hāmmaxnāhā', ha xa hāmmaxnā xexkah. Xate 'āk-tok put putup, ha Topa te nōm pu hāmmaxnāp-tup kamah. ⁴³ Tik tek xat mūk tut nūn. Putep tuk ha 'ānūn? 'Ap yūmmūg'ah 'āte pute 'ūm. 'Ūgkuxa te' yēy. ⁴⁴ Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āte 'ōg 'āneo 'āpak, 'īhāg kutok tek tex kopa' kuxa hittup, tu yāy xit. ⁴⁵ Topa te hām'āktux, ha 'ākuxa yūm ka'ok, hu' hip, pu Topa hāpxopmā', ha 'ākuxa hittup. Kaxīy.

Mānix tek-tex

⁴⁶ Ha Mānix te:

—'Ūgkuxa te 'ā Topa xexka 'āktux, ⁴⁷ tuk koxuk te Topa tu' hittup kamah, hak hīnnāhā', tuk pēnā max, ⁴⁸ 'īhāk mūn kutōgnāg, yā Topa hā kāmānat hex, yīy tikmū'ūn xohix te hām'āktux putup mō'kuma' mōg, hu:

"Topa te Mānix pu hāmmaxnāhā'." Kaxīy.

⁴⁹ Ha Mānix te xe':

—Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu tek mūn pu hāpxopmāhā', yā Topa max xe'ēgnāg,

⁵⁰ tu yāy yōg tikmū'ūn kuxa ka', nōm xop yīpkox pip Topa pu',

ha tikmū'ūn kuxa ka', xik-tok xop,

xik mōkputox kuxa ka' Topa te',

nōm xop yīpkox pip Topa pu' kuxa ka',

⁵¹ ha hāpxopmā max xe'ēgnāg, tu' gāy nām xop hā hāpxummāhā',

nōm xop te hāmpe'paxex, hu: "'Ūgmūn xexkah."

Kaxīy.

⁵² Topa te' xexka xop xupepmāhā', puk-tōgnāg xop yāyhā tu xexkah,

⁵³ ha' hok xop pu hāpxop punethok popmāhā',

tup-texop xexka pu hāpxop popmā 'ohnāg,

tu': "Mōg, mōg!" Kaxīy. Tu' xupepmāhā'.

⁵⁴ Tu hām'āktux xex mōnāyxop pu', tu' xutigāhā',

tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn mō'nīynām, tu' yōg kāmānat xop xaxok 'ohnāg, tu mō'nīynām.

⁵⁵ Hōmā, hāmāxatamuk xohix 'īhā',

Topa te mōnāyxop 'Amanām pu hām'āktux xex, tu' xaxok 'ohnāg.

Ta tu' kux. Kaxīy.

⁵⁶ Mēy 3 hā Mānix te 'Iyamet mūtik tihi', ha mēy 3 kux, 'īhā yāy pet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu xupep 'ūyāy pet tu'.

'Iyamet tek-tok 'āxet'ax Yoām put

⁵⁷ Āmnīy xohix nōg 'īhā 'Iyamet tek-tok put, ha' pit, ⁵⁸ ha' xape xop xix tikmū'ūn te' yīmap hā' pip te' xupak, tu Topa te nōmhā hāmmax mīy yūmmūg, ha 'Iyamet kuxa hittup xix tikmū'ūn.

⁵⁹ Tikmū'ūn nūn, 'āmnīy te 7 nōg 'īhā' nūn, 'Iyamet pet ha' nūn, nūy 'ūk-tok pit yāy xax xak kutōgnāg, tu' xuxet'ax mīy putup Yakanit, 'ūtak 'āxet'ax hā xanāp-tup, ⁶⁰ pāyā' tut tep-tup nōg, tu:

—'Āmhok, kaxīy hok! 'Āte' xuxet'ax mīy'ax yāy xe'e tu Yoām. Kaxīy.

⁶¹ Ha tikmū'ūn te:

—Putep xuktux? Yoām te xīy? 'Āxape 'ūm 'āxet'ax Yoām? 'Ap xip'ah. Teptu' xuxet'ax mīy putup Yoām? 'Ū'ūm te nō Yoām? Kaxīy.

⁶² Tu' yīm xix, pu Yakanit tek-tok 'āxet'ax yūmmūgā',

⁶³ ha Yakanit kax'āmi putup, yīy tik 'ūm te tappet tu' hōm, xix tappet kup, ha Yakanit kax'āmi', hu: "'Ūxux-et'ax pi' Yoām." Kaxīy. Ha tikmū'ūn kuxa te' yēy.

⁶⁴ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Yakanit yōyxōg pu'uk, tu hām'āktux, tu Topa max 'āktux, hu:

—'Ūmax Topah. Kaxīy.

⁶⁵ Ha tikmū'ūn te Yakanit pet tu' yīmap hā' pip, tu kuxānōg, tu tikmū'ūn pu' xuktux, tu Yonex yōg hām xanep tu tikmū'ūn pip xop pu' xuktux, ha' xohix te nōmhā yūmmūg, ⁶⁶ hu' kuxa te' yēy, tu hāmpe'paxex, hu:

—Kaxxop xe'e', tu' tuk kux, 'īhā tik xexka putup.

Kaxīy.

Yā Topa te nōm ka'ogāhā', tu nū mūtik tihi'.

Yakanit te Topa pupi hām'āktux

⁶⁷ Ha' tak Yakanit te Topa Koxuk hā nū' xip, tu Topa pupi hām'āktux, hu:

⁶⁸ —'Āpu yūmū'āte Topa max 'āktux, yā 'Iyaet yōg Topa max,

tu' nūn, nūy yāy yōg tikmū'ūn mōy pu mōg,

⁶⁹ tu tik xe'ēgnāg yāy kutnāhā', tu nū' kutnāhā',

ha' ka'ok, hamūn yā mōnāxop Namix hā mōkputox, tu yūmūg yōg tikmū'ūn mōy gāy xop kopah, 'ūmōg.

⁷⁰ Hōmā, hāmāxatamuk xohix 'īhā' Topa te tik max xop yīymōgātux,

puyīy yāy pupi hām'āktux, pūyīy mōnāyxop pu hām'āktux,

tu Topa te' mōy putup 'āktux,

⁷¹ tu Topa te hām'āktux xex 'āktux, hu:

Topa te 'āmōy putup gāy xop kopah,

nõm xop te 'äxop putup nõg. Kaxīy.
⁷² Topa te mõnāyxop kuxa ka', tu yāy yõg hām'äktux xex,
 tu' pa'ax max xutīgāhā',
⁷³ tu mõnāyxop hittap 'Amanām mütik hām'äktux,
 tu nõm pu hām'äktux xex,
 yā yāy 'äxet'ax hā hām'äktux xex,
⁷⁴ nūy gāyxop kopa yūmūg mõy, pu Topa keppa yūmūk pip,
 nūy 'äktettex, nūy Topa pu hāpxopmā', tu' yīpkutuk 'ohnäg,
⁷⁵ 'üyīy hāmyok mīy, 'üyīy tu max xe'ēgnäg, Topa putuk,
 yūmūg hi'ax tox hā yūmūg max, mõg kuma' mõg.
⁷⁶ Ha 'āmūn, xõnnū', 'äxuxet'ax nõy mīy putup, hu: Topa xe'ēgnäg pupi hām'äktux'ax. Kaxīy.
 Xate Topa keppa 'āmõg, nūy 'üyõg putat max mīy,
⁷⁷ nūy yõg tikmū'ün pu hām'äktux, hu:
 "Topa te 'äkuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'üyānān tu',
 tu 'õg kummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu kux."
⁷⁸ Yā Topa te yāy yõg tikmū'ün kuxa ka',
 hu tik nū'kutnāhā', ha yūmūg ha' nūn,
 tu yūmūg yūmmūgāhā'.
⁷⁹ Tu' nūn putup, tu hāmyūmmūg hā tikmū'ün kuxa hittupmāhā',
 tu tikmū'ün te hāpkoxtap ta ka' mām xop pu hāptup-māhā',
 ha kaxīy Topa te yāy yõg putat yūmmūgāhā',
 tu yūmūg kuxa māmāhā'. Ta tu' kux. Kaxīy.
⁸⁰ Ha Yakanit kutok pit 'ütuk, tu mõktu xiptap ka'ok,
 tu' tuk kux, tu hām panip xexka kopa' xip, tu mõktu' xupep, pu 'Iyaet yõg tikmū'ün pēnā'.

Mānix tek-tok put

2 Hāmyāxatamuk 'üm 'ihā hāpxexka Hõm yõg xat'ax xexka 'äxet'ax 'Agõy, tu hāpxexka yõg tikmū'ün xohix xat, pu yāy yõg kōmēn tu mõg, puyīy gohet te tikmū'ün mõ'kupix, nūy tikmū'ün xohix te xīy yūmmūg, ² ha Hõm yõg gohet te tikmū'ün mõ'kupix hāmāxap, 'ihā Kinīn te hāpxexka Xit yõg tikmū'ün xat. ³ Ha tikmū'ün mõg, pu tu mõ'kupix, ha yāy yõg kōmēn tu' mõg.
⁴ Yoye xip, tu hāpxexka Ganinet yõg kōmēn Nāyane tu' xip, tu' mõg, tu mõktu hāpxexka Yonex yõg kōmēn Menēg tu' xupep. Hõmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā, mõnāyxop hittap Namix mūk tut te' put, tu Menēg kopa Namix put, ha Namix mūn te 'Iyaet yõg tikmū'ün hittap xat, yīy hõnhā Yoye mõg Menēg tu', Namix mõkputox 'üm tu', tu' mõg, ⁵ tu' xetut mütik mõg, ha Mānix tek-tok xuk xexka, ha' mõg. ⁶ Yoye mõg, xix Mānix, tu ta' mõg, tu mõktu Menēg tu' mõxaha', tu tihī 'ihāk-tok nāhā'. ⁷ Kōmēn yõg 'āmuk nū'xip, yīy Mānix tek-tok pit māxap put, tu mūnūytut pet kopa' put, tu topixxax hā' kīy, tu mūnūytut yõg mīpkox xit'ax kopa' xex.

Tik xop te kahnēn pēnā max 'ihā pexkox yõg nū'pok xop nūn

⁸ Ha kōmēn kūnāpa' pip tik xop te kahnēn pēnāhā', 'āmñīy tox ka'ok hā pēnāhā', ⁹ 'ihā pexkox yõg nū'kut-nā'ax nūn, ha Topa yõg kuyānām te' yīmap 'ūxakot, ha kuxānõg xexkah, ¹⁰ ha nū'kutnā'ax te:
 —'Äkuxānõg hok! 'Üg 'äpax! 'Äte xa hām'äpak max 'äktux, nūy tikmū'ün kuxa xohix hittupmā': ¹¹ Yā hõnhā, 'āmñīy 'ihā, Namix yõg kōmēn Menēg kopa' nāhā' Kun-nix, nõ'õm 'axop hā 'äxuxyā'. Topa te nõm yāy kutnāhā', tu 'Iyaet yõg tikmū'ün ha nū'kutnāhā'. Hamūn te tikmū'ün kuxa kummuk xit putup, nūy 'üyānān tu' kuxa max mõ'tat nõ'õm. ¹² 'Ämõg, nūy xax, nūy xipi'. Pēnā! Kaxxop te mūnūytut yõg mīpkox kopa' pip, ha topixxax hā' kīy, ha kaxīy xate nõ kaxxop yūmmūg'ax. Kaxīy.
¹³ Hāpxip 'ohnäg 'ihā pexkox yõg nū'pok xohix pip, 'ünõy mütik pip, tu Topa 'äktux max, hu:
¹⁴ —Topa mūn xexka xe'ēgnäg pexkox kopah, tu tikmū'ün kuxa māmāhā hām tu', mõ'yāy xe'ēgnäg tu' kuxa māmāhā'. Kaxīy.
¹⁵ Ha pexkox yõg nū'pok xop mõg, tu pexkox ha' mõg putpu', ha kahnēn pēnā xop te yāy pu hām'äktux hu:
 —Topa te yūmūg yūmmūgāhā'. 'Äpu mõg, yūmūg mõg kōmēn Menēg tu', nūy pēnā'. Kaxīy.
¹⁶ Tu ta' mõg mõ'ka'ok, tu mõktu mõxaha kōmēn Menēg tu', tu Mānix pēnāhā', xix Yoye pēnāhā', xix kaxxop, ha kaxxop te mūnūytut yõg xit'ax kox kopa' pip. ¹⁷ Ha' pēnāhā', tu hāpxopmā'ax ka'ok 'äktux, tu kaxxop 'äktux, ¹⁸ ha tikmū'ün te' xupak, tu kahnēn pēnā xop yīy'ax 'äpak, tu' kuxa te' yēy, ¹⁹ ha Mānix hāmpe'paxex nām, tu' xutīgāhā'. ²⁰ Ha kahnēn pēnā'ax xop put pu' mõg, tu Topa 'äktux, hu:
 —Topa mūn 'ūxexkah. Kaxīy. Tu Topa 'äktux max, tu:
 —Pexkox yõg nū'kutnā'ax te hām'äktux hāmāxap, hāpxip 'ihāk mū'äte' pēnāhā'. Yā xexka xe'ēgnäg Topah! Kaxīy.
Yā' xuxet'ax mīy Yeyox
²¹ Ha 'āmñīy te 8 nõg, 'ihā kaxxop pit yāy xax xak kutõgnäg, tu' xuxet'ax mīy Yeyox. Hõmā pexkox yõg nū'kutnā'ax te Yoye pu' xat, 'ihā Mānix te yāy kutok xuk, ha' xat tap pu' xuxet'ax mīy Yeyox, yīy hõnhā' mīy.
Yoye xix Mānix te Yeyox tat Topa pet xexka tu'.
²² Ha 'āmñīy te 40 hā Mānix yīpkox pip, tu Mõyyex yõg xat'ax pu' yīpkox pip, 'ap Topa pet xexka kopa mõ'nā'ah, ha 'āmñīy te 40 nõg, 'ihā' mõg, Yoye mütik mõg, tu kaxxop tat, tu kōmēn Yenoyanēn tu' xupep, nūy xõnnū hõm Topa pu'. ²³ Yā Topa te' xat, hu: "Iyaet yõg tikmū'ün kutok māxap 'ūpit, puxix 'ūktok yā Topa xe'ēgnäg yõg." Kaxīy. ²⁴ Yīy putuxnäg 2 popmāhā', 'ūktok tu' yānān popmāhā', yā Topa te' xat.
²⁵ Ha Xīmēām te Yenoyanēn tu tihī', 'ūkutut, tu' max, tu hāpxopmā max, tu Topa xak, tu hāmmax hip, pu Topa 'Iyaet yõg tikmū'ün mõy puknõg xop kopah, ha'

hip, ha Topa Koxuk te Xīmēām ka'ogāhā', ²⁶ tu' kuxa pu hāmyūmmūgāhā', hu: "Ap 'āxok putup'ah tu mōktu Topa te yāy yōg tik nū'kutnāhā', hak-nāy tu 'āxok put-up." Kaxīy. Hāmyāxatamuk xohix punethok hā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te Topa yōg hāmyāy'kutnā'ax hip, ha Topa te hām'āktux xex mōnāyxop hittap pu', ²⁷ ha Topa Koxuk te Xīmēām mōgāhā', Topa pet xexka ha' mōgāhā', ha' mōg, tu mōktu Topa pet xexka tu' xupep, ha Yoye xix Mānix te kaxxop putmōg, tu Topa pet xexka tu' mōxakux kamah, Topa te' xat ha. ²⁸ Ha Xīmēām te kaxxop put, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Āmax Topah!

²⁹ Hōmā xate hām'āktux xex, tu hām'āktux hittap hā' mīy nōmhā, hak kuxa hittup yīk mōg putup, yīk tux hok 'ū mōg, yāk kuxa yūm hāk mōg.

³⁰ Āte nō kaxxop pēnāhā', xate nōm nū'kutnāhā', pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' max tat, ³¹ ha tikmū'ūn xohix te Topa yōg tik pēnāp-tup, xix' hep xohix xop te' pēnāp-tup,

³² ha Xate nōm nū'kutnāhā' puknōg xop hah, nūy nōm kuxa kummuk tupmā', pu puknōg xop xohix 'ōg putat max hā mōg, pu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkanā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

³³ Ha Yeyox mūg tak te' xupak, xix' tut te' xupak, tuktok pit ha kuxānōg, tu' yēy. ³⁴ Ha Xīmēām te:

—Pūyā Topa 'āxop ka'ogā', yā' max xe'e Topah! Kaxīy. Tu Yeyox mūg tut Mānix pu hām'āktux, hu:

—Topa te 'āk-tok pit nū'kutnāhā' 'Iyaet yōg tikmū'ūn hah, ha' yāg tep-tup putup, ha' yāg tep-tup nōg putup, ³⁵ ha Topa te 'āk-tok hā tikmū'ūn yāy kuxa kummuk yūmmūgāp-tup, ha yāy yōg hāmpe'paxex yūmmūg putup. Tikmū'ūn te mīkax xexka hā' xuhmīy, ha' xūy, ha kaxīy tikmū'ūn te 'ākuxa xūygāp-tup, yīy 'ākuxa teknōg putup. Kaxīy.

³⁶ Ha 'ūn xip, 'ūxuxet'ax Ān, tu Topa pupi hām'āktux. 'Ūkutut Ān, tu 'Axehe yōg Pānēo hāk-tok hex. Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'īhā Ān te yāytaha', tu' yīpxox mūtik tihi hāmyāxatamuk te 7 hā, ha' xok, ha' Ān hok yūm, ³⁷ tu hāmyāxatamuk te 84 hā āyā' hok yūm, xix hōnhā' hok yūm, tu kōmēn Yenoyanēn kopa' xip, tu Topa pet xexka kopa' xip, tu 'āmnīy hā' xip, xix hāptup, tu hāpkumep 'ohnāg, tu Topa max 'āktux, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux. ³⁸ Tu hōnhā kaxxop 'āktux Yenoyanēn yōg tikmū'ūn pu', tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkānā'ax 'āktux, tu tikmū'ūn pu hām'āktux, nōm te Topa yōg hāmyāy'kutnā'ax hip pu' xuktux.

Yoyex xix Mānix te' putpu' mōg Nāyane tu'

³⁹ Ha Yoye te Topa yōg xat'ax mīy, xix Mānix te' mīy, tu' mīy kux, tu ta Ganinet tu putpu' mōg, tu mōktu yāy pet tu' mōxaha', ha' pet te kōmēn Nāyane kopa' yūm.

⁴⁰ Ha kaxxop tuk tu mōktu ka'ok, tu hāmyūmmūg, ha Topa te nōm pu hāmmaxnāhā'.

Yeyox mōg Topa pet xexka tu'

⁴¹ Hāmyāxatamuk xohix nōg 'īhā' mōg, nūy Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, tu' mōg, 'ūtak xix' tut te kōmēn Yenoyanēn tu mōg, ⁴² ha kaxxop yōg hāmyāxatamuk te 10 xix' 2 mīy, 'īhā Yoneo xop yōg kaxxop pit tuk tup mōg, tu Yenoyanēn tu' mōg, 'ūyāy tak mūtik mōg, nūy 'āmuk xexka mīy, nūy yāy yōg tikmū'ūn mūtik mīy, ha Yeyox mōg kamah, ⁴³ ha ta' mōg, tu' pip, ha 'āmuk xexka mīy, tu 'āmnīy xohix hā' mīy, ha' kux, ha ta' mōg, tu yāy pet ha' mōg. 'Ap Yeyox mōg'ah, pāyā' tak xix' tut te' yūmmūg'ah, ⁴⁴ hu hāmpe'paxex, hu: "Yeyox tek xape mūtik mōg." Kaxīy. Tu' mōg 'āmnīy puxet hā', tuk-tok pit xak, tu' xape xop kopa' xak, xix' nōy xop kopa' xak, ⁴⁵ pāyā 'a' xip'ah, ha putpu' mōg Yenoyanēn tu', nūy xax, ⁴⁶ tu 'āmnīy tikoyuk hā' xak, tu' xipihī, ha Yeyox te Topa pet xexka kopa' yūm, ha hāmyūmmūgā xop te' xakot, ha Yeyox te hām'āpak, tu' yīkopit, ⁴⁷ ha nōm xop te hām'āpak hā' yānān, tu' yōg hām'āktux ka'ok 'āpak, yā hāmyūmmūg xexkah, yī' yēy. ⁴⁸ Ha Yeyox mūk tak te' pēnāhā', xix' tut, ha' yēy, ha Mānix te:

—Xōnnū', teptu' mīy xate'? Pēnā', 'ātak xik-mūn te 'āxak, yāk kuxa hittup 'ohnāg xa tu'. Kaxīy.

⁴⁹ Ha Yeyox te:

—Teptu 'āxop tek xak? Topa yā yōgnū' Ātak xe'e', yīy 'āte yōgnū' Ātak pet xexka kopak xip. 'Ūyūmmūg hok xate'? Kaxīy.

⁵⁰ 'A' tak tek-tok pit hām'āktux yūmmūg'ah, xix' tut te' yūmmūg'ah.

⁵¹ Ha Yeyox mōg, 'ūyāy tak mūtik mōg, xix' tut mūtik mōg, tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Nāyane tu' mōxaha', tu nōm pu' yīpkox pip, ha' mūg tut te hāmpe'paxex, tu' xutīgāhā'.

⁵² Ha Yeyox tuk tu mōktu xexkah, tu hāmyūmmūg tu mōktu hāmyūmmūg xexkah, ha Topa tep-tup pax, xix tikmū'ūn xohix tep-tup pax.

Yoām te Topa pupi hām'āktux

3 Ha Hōm yōg tik te tikmū'ūn xat'ax yā 'āxet'ax Timet Xex, tu' xat hāmyāxatamuk xohix te 15 hā, 'īhā Pōn Pinat mūn te hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn xat, ha 'Enot te hāpxexka Ganinet yōg tikmū'ūn xat, ha' taknōy Pinip te hāpxexka 'Itonet xix Tanakōnit yōg tikmū'ūn xat, 'īhā Nixān te 'Aminēn yōg tikmū'ūn xat. ² Tu' xat 'īhā 'Anān yā Topa yōg 'āmānex xexkah, xix Kaxpax kamah, ha Topa te Yoām mō'kutnāhā', tu hām panip xexka tu mō'kutnāhā', puyīy Topa pupi hām'āktux, ha Yoām yā Yakanit kutok. ³ Tu' mōg, tu kōnāgkox xexka Yohnām yīka' mōg, tu hām'āktux, tu Topa te hām'āktux 'āktux, tu tikmū'ūn pu' xuktux, tup-tox pix 'āktux, hu: —Āpu yāyhāhup, nūy kummuk mīy kux, ha 'āp-tox pix, pu Topa 'ōg kummuk mīy'ax xaxogā, pu tu kux. Kaxīy.

⁴ Hōmā mōnāyxop hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn pu' xuktux, tu tappet tu' kax'āmi', hu:

“Üg'āpax. Tik yīy ka'ok, tu hām panip xexka kopa' yīy ka'ok, hu: 'Āpu Topa yōg putat max mīy, tu' yōg putat yoa',

⁵ yīktix tu mōm yūm, ha' xut, nūy kox kotit kopa mōm tox yūm,

'ūkohe xit, nūy ta' yoa',

'hāpkummuk xit tap, nūy ta tupmā'.

⁶ Ha' hep xop xohix te nōm pēnāp-tup,

Topa te nōm tik nū'kutnāp-tup,

pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu.'" Kaxīy.

⁷ Ha hāpxexka yōg tikmū'ūn punethok nūn nūktu Yoām hah, puyīy Yoām putox pix, pāyā' mǎnōg, tu:

—'Āxop yā kāyāk-tok xop putuk! 'Ākummuk! Pīyā' xat, xa nū, nūy hāp kummuk mīy tu kux, xayīy xupmān, ka Topa xatu' gāy, hu 'ākummugā 'ūyānān tu'? ⁸ 'Āpu yāy-hāhup, tu 'ōg hāpxopmā kummuk kux, nūy hāpxopmā max, pu tikmū'ūn xohix' pēnā', nūy xate yāyhāhup yūmmūg, ha hāmpē'āpaxeh hok, hu: 'Amanām mūn yā 'ūgmū'ā hā mōnāyxop, yīy Topa tekūg kummugāp-tup'ah. Kaxīy. Yā' koit. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa mūn yā' ka'ok, nū mīkaxxap hā 'Amanām mōkputox xop mīy'ax! ⁹ Mīnta kup 'ūm te mīnta pip hok, puxix tikmū'ūn 'ūkup xax, tu kuxap kopa mō'pok, nūy mō'hap, ha kaxīy Topa te nōm tikmū'ūn pu hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu', yā hōnhā' kummugāp-tup, ha' xūy xuxix tapax 'ohnāg. 'Āpu hōnhā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Kaxīy.

¹⁰ Ha tikmū'ūn te Yoām pu hām'āktux, hu:

—Putep mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Tikmū'ūn xax 2 pip, pūyā' koxip, nūy 'ūnōy pu' xax nīm, 'ūnōy hok hōm. Ha tikmū'ūn xit'ax pip, pūyā' koxip, nūy 'ūnōy pu' hōm, 'ūnōy hok pu' xit'ax hōm. Kaxīy.

¹² Ha tik te Hōm yōg gohet pupi tayūmak pop, tu' nūn, pup-tox pix, ha Yoām pu hām'āktux, hu:

—Notot, putep mūn mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

¹³ Ha:

—'Ōg kapitām te 'āxop xat, 'āpu' mīy, tu nōm tayūmak pop puxehnāg, pāyā tayūmak te xexka nōy pop hok, ka tikmū'ūn yōg tayūmak hā xupxet. Kaxīy.

¹⁴ Ha xonat xop te kama' yīkopit, hu:

—Putep mūn mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

Ha Yoām te:

—'Ānōy xop yōg tayumak mōy hok 'āgāy tu', tu kuxep hā' yōg tayūmak xut hok. 'Ōg yāy yōg tayūmak pa', ha puxi'. Kaxīy.

¹⁵ Ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn te' hip, 'īhā Yoām pe'paxex, hu: "'Ok nō'ōm Kunnix? 'Ok Topa te nōm yāy'kutnāhā xe'e'?" Kaxīy. ¹⁶ Ha Yoām te tikmū'ūn pu hām'āktux 'ūx-eheh, hu:

—'Āte 'āp-tox pix, pa' nōy nūn putup, tu' ka'ok, hak mūn pu'uk, tuk kopaxux hāk yūm putup, nūy tu patax-ax koah, pāyāk-tōgnāg, huk yāyhāhup. Nō'ōm te Topa Koxuk yīxōnnāp-tup, puyīy 'ākuxa ka'ogā', nūy 'ākuxa kummuk tupmā', tu' yīpkox 'ohnāg xop nōap-tup kuxap hā. ¹⁷ Tu pēnēn pa', nūy xap mō'po'ok, nūy xuxnāg xetox xap xeh miptut kopah, tu' xux puk put-

up, tu kuxap hā' puk putuk, ha nōm kuxap xok 'ohnāg, yī' xūy xuxix tapax 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁸ Tu hām'āktux punethok, nūy tikmū'ūn ka'ogā', tu hām'āpak max 'āktux. ¹⁹ Pa Yoām te' xexka 'Enot mǎnōg, yī' gāy. Hōmā 'Enot te' taknōy xetut 'Ēnonit mūg, ha Yoām te' yūmmūg, tu:

—'Āmhok. Xate hāpxopmā kummuk! Topa tep-tup nōg, xix hāpxopmā kummuk xohix xate' mīy Topa tep-tup nōg. Kaxīy.

Ha 'Enot gāy, tu' xat pu' mūy, tu kanet kopa' xix. ²⁰ Ha 'Enot te hāpxopmā kummuk tu mōktu xohix nōg nōy nā' mōgāhā', tu Yoām xix kanet kopah.

Yoām te Yeyox putox pix

²¹ Yoām te tikmū'ūn xohip-tox pix, tu Yeyox putox pix kamah, ha Yeyox te Topa pu hām'āktux, 'īhā pexkox xōn, ²² ha Topa Koxuk yīxohoh Yeyox hah, putuxnāg putuk tu' yīxohoh, ha Topa yīy, tu pexkox kopa' yīy, tu:

—'Āmūn 'ūgkutok, yā mō'āyāy xe'ēgnāg, yā xatek-kuxa hittupmāhā'. Kaxīy.

Yeyox yōg mōnāyxop xohix

²³ Ha Yeyox yōg hāmyāxatamuk te 30, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn hāmpē'paxex, hu: Nō'ōm Yoye kutok, kaxīy. Ha Yoye te 'Enix kutok, ²⁴ ha Mātat kutok, ha Nemi' kutok, ha Mākix kutok, ha Yānāy kutok, ha Yoye kutok, ²⁵ ha Mātatit kutok, ha 'Āmōy kutok, ha Nāōm kutok, ha 'Exnix kutok, ha Nāgax kutok, ²⁶ ha Māt kutok, ha Mātatit kutok, ha Xēmēy kutok, ha Yoye kutok, ha Yot kutok, ²⁷ ha Yoānāg kutok, ha Hex kutok, ha Yonomameo kutok, ha Xanatit kutok, ha Nenix kutok, ²⁸ ha Mēkix kutok, ha 'Anix kutok, ha Koxāg kutok, ha 'Enmānāo kutok, ha 'Eh kutok, ²⁹ ha Yoyoe' kutok, ha 'Eniex kutok, ha Yōy kutok, ha Mātat kutok, ha Nemi' kutok, ³⁰ ha Ximeām kutok, ha Yona kutok, ha Yoye kutok, ha Yonāg kutok, ha 'Enitkīy kutok, ³¹ ha Mēnea' kutok, ha Mēnā' kutok, ha Mātat kutok, ha Nātāg kutok, ha Namix kutok, ³² ha Yexe' kutok, ha 'Omet kutok, ha Moax kutok, ha Xat kutok, ha Nāxōg kutok, ³³ ha 'Āmīnanap kutok, ha 'Atmīy kutok, ha 'Ahnīy kutok, ha 'Exnōg kutok, ha Pet kutok, ha Yonah kutok, ³⁴ ha Yako' kutok, ha 'Iyak kutok, ha 'Amām kutok, ha Tet kutok, ha Nākoh kutok, ³⁵ ha Xenok kutok, ha Haga'ok kutok, ha Panek kutok, ha 'Ep kutok, ha Xat kutok, ³⁶ ha Kaxnāg kutok, 'Ahpaxat kutok, ha Xēy kutok, ha Nōe' kutok, ha Namēk kutok, ³⁷ ha Mētoyānēg kutok, ha 'Ēnōk kutok, ha Yanet kutok, ha Māneneo kutok, ha Kaxnāg kutok, ³⁸ ha 'Enōy kutok, ha Xet kutok, ha 'Anāo kutok, ha Topak-tok.

Yeyox te hām panip xexka tu' xip

4 Ha Topa Koxuk te Yeyox kuxa ka'ogāhā', ha' xip kōnāg xexka Yohnām tu', ha Topa Koxuk te' mōgāhā', ha ta' mōg tu mōktu hām panip xexka tu' xup-p, ² ha Hāmgāyāgnāg te Yeyox xapit puyīy hāpxopmā kummuk, 'āmny te 40 hā' xapit, ha Yeyox xit 'ohnāg, ha putup tep-tex, ³ yīy Hāmgāyāgnāg te:

—'Ok 'āmūn yā Topak-tok xe'e'? Pax xa Topa hā 'āk-tok, 'āpu' xat, pu nūhū mīkaxxap yāyhā pām, xayī' mā, nūy 'āhi'. Kaxīy.

⁴ Pa Yeyox te:

—'Ap xat putup'ah 'āte'. Yā Topa tappet te: "A tikmū'ūn kuxa te pām puxet hā' hi'ah, yā pām puxet hā' kuxa hi 'ohnāg." Kaxīy.

⁵ Ha Hāmgāyāgnāg te Yeyox mōgāhā yīktix yīmū', tu hām xexka xohix tu' mūg, ⁶ tu:

—Hām xexka xohix 'āte xa' hōm'ax xix tayūmak xohix xa' hōm'ax, xa' xat tikmū'ūn xohix, 'ūgmūn te hām xexka yōg xop xohix xat hah, yā hām xexka xohix yōgnū, hu 'āte xa' hōm'ax. ⁷ 'Ākopaxux hā' nū' 'āxup 'ūgmūn pu', xik mūn xexka 'āktux, hata hām xexka xohix 'ognū! Kaxīy.

⁸ Pa Yeyox te:

—'A nūk xup putup'ah. Topa tappet te: "Topa tu nū 'āxup, tu nōm tu hāpxopmā'. 'Ūnōy tu nū 'āxup hok, nūy nōm pu 'āyīpkox pip hok." Kaxīy.

⁹ Ha Hāmgāyāgnāg te kōmēn Yenoyanēn ha' mōgāhā', tu Topa pet xexka tu' mōgāhā', tu' mōg tu mōktu Topa pet xexka yīmū' pip, tu:

—Pax xa yā Topa-tok xe'e', 'āpu, mō'āyōn, nūy hahām tutnāy. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te: "Topa te pekkox yōg xop nū' pok'ax 'āha, puyīy 'āpēna max, ka mīkaxxap hā 'āpata xūy." Kaxīy. ¹¹ Topa tappet te xe hām'āktux, hu: "Pekkkox yōg nū'pok xop te 'ātat'ax yāy yīm hā, xayīy 'āpata xūy hok mīkaxxap tu'." Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te: "Ōgnū Topa hā hāpkute'ex hā gāyā hok." Kaxīy.

¹³ Ha Hāmgāyāgnāg te' xapit kux, hu' mōg, tu Yeyox nīm nōmhā.

Yeyox mōg hāpxexka Ganinet tu', tu hāpxopmā kōnāmāhā'

¹⁴ Ha Yeyox mōg, tu ta putpu' mōg, Ganinet tu', tu mōktu xupep, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux hāpxexka xohix tu', ¹⁵ ha Yoneo yōg Topa pet kopa hāmyūmmūgāhā', ha tikmū'ūn xohix te nōm 'āktux max.

Yeyox xip kōmēn Nāyane tu'

¹⁶ Ha Yeyox mōg, tu ta tu' mōg, tu mōktu kōmēn Nāyane tu' xupep, tu yāy yōg hām tu' xupep, tu nit xap xohix 'īhā' mōg, tu Topa pet ha' mōg, tu hōnhā' mōg, tu mōktu xupep, tu mō'nāhā', tuknīhā' xip, nūy Topa tappet mō'kupix, ¹⁷ ha tik te mōnāyxop hittap 'Iyait yōg tappet paha', tu Yeyox pu' hōm, pu mō'kupix. Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu' kax'āmi, ha hōnhā' Yeyox te tappet paha', tu hām'āktux xak tappet kopah, tu' xipihī', tu mō'kupix, hu:

¹⁸ "Topa Koxuk tek mūn ka'ogāhā', tuk yāyikutnāhā', 'ū hām'āpak max 'āktux,

'ū 'hok xop pu hām'āktux, hak mūn tu' xat, 'ū kanet kopa' pip xop pu hām'āktux, hu:

"Topa te kanet xōn xa 'āmōg." Kaxīy.

Hak mūn nūgkutnāhā 'ūpa hok xop pu',

'ū hām'āktux, pu hāmpēnā max. Kaxīy.

Ha nūgkutnāhā 'ū kuxa hittup 'ohnāg xop pu hām'āktux, hu: 'Ūnīm, 'ūkummuk xop nīm. Kaxīy.

¹⁹ Yā hōnhā Topa te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg, tu hāpxopmā max tikmū'ūn pu', tu 'kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat ūyānān tu'."

Ta tu' kux. Kaxīy.

²⁰ Ha Yeyox mō'kupix kux, tu tappet mō'xex, tu Topa pet yōg tik pu' hōm, tu' yūm, ha tikmū'ūn xohix te' pēnā ka'ok, ²¹ ha Yeyox te:

—'Āxop te Topa te hām'āktux 'āpak, 'āte xa mō'kupix nōmhā, yā hōmā Topa te' xuktux, tuk mūn 'āktux, tu Topa tappet hā 'ūgmūn 'āktux, yā hōnhāk nūn. Kaxīy.

²² Ha tikmū'ūn xohix te' xupak, tu' yēy, tu Yeyox 'āktux max, hām'āktux max hah, tu:

—'Ok hamūn yā Yoye kutok pit? Yamūn. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Pe 'āxop tekūmūn pu hām'āktux'ax, tu tikmū'ūn yāy yōg hām'āktux hā' xuktux'ax, hu: Notot, 'ōg yāy yōg hehmēn xo'op. Kaxīy. Tu xe': Xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg kōmēn Kapānān kopah. 'Āpu, 'ōg kōmēn kopa' mīy kamah. Kaxīy.

²⁴ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn xohix te Topa yōg tik xop putup pax, nōm te Topa pupi hām'āktux, pāyā yāy xape 'ūm putup nōg, xix nōm xop te kōmēn kopa tihī tep-tup nōg, 'īhā nōm tik te Topa pupi hām'āktux. ²⁵ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hōmā 'ūn hok mām punethok

hāpxexka 'Iyaet kopah, 'īhā mōnāyxop hittap 'Enit te Topa pupi hām'āktux, yā 'Iyaet yōg tihik, ha tehex 'ohnāg, yā hāmyāxatamuk tikoyuk hā hām'hōgnāg, ²⁶ pa Topa te nū 'Enit kutnā 'ohnāg 'Iyaet yōg hāpxexka tu', tu 'Iyaet yōg 'ūn hok mām ha nū'kutnā 'ohnāg.

'Āmhok. Topa te' puknōg 'ūn hok yūm hah mō'kutnāhā', tu kōmēn Xanep yōg 'ūn ha mō'kutnāhā', ha Xanep te hāpxexka puknōg Xinōm tu' yūm, ²⁷ ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn yāy xax kunut punethok, 'īhā mōnāyxop 'Eniyeo te Topa pupi hām'āktux, tu 'Iyaet yōg tihik kamah, pa Topa te nōm hittupmā 'ohnāg. 'Āmhok. Pa hāpxexka Xit yōg tik puknōg 'āxet'ax Naamā, tu yāy xax kunut nām, ha Topa te' hittupmāhā'. Hamūn.

Kaxīy.

²⁸ Ha tikmū'ūn te' xupak, hu' gāy, ²⁹ tuknīhā' pip, tu Yeyox mūg, tu' yīkūy, tu kōmēn kūnāpa hā' yīkūy, tu yīktix pepi' mōgāhā', ha kōmēn te yīktix yīmū' yūm, ha tikmū'ūn te hām tu Yeyox putyōn putup. ³⁰ Pāyā Yeyox te tikmū'ūn xop kotit hā' mōg, tu' mōg, tu' xupaha',

Yāmīy kummuk te tik kummugāhā'

³¹ Tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Kapānān tu' xupep, ha Kapānān te hāpxexka Ganinet kopa' yūm, ha Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā', nit xap 'īhā' yūmmūgāhā', ³² ha tikmū'ūn kuxānōg, Yeyox te hāmyūmmūgā hah. Tikmū'ūn xexka xop te hām'āktux ka'ok, ha kaxīy Yeyox te hām'āktux ka'ok kamah, 'ūxat'ax tu'. ³³ Ha tik xip, tu Topa pet kopa' xip, ha yāmīy kummuk te tik kopa' xip, yīy tik yīy ka'ok, tu:

³⁴ —Nāyane yōg Yeyox, 'ok xatek mūp-tex putup? 'Āte 'āyūmmūg. 'Āmūn yā Topa yōg nū'kutnā'ax xe'e! Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te' mǎnōg, tu:

—'Āyīy hok, nūy tik nīm, nūy 'āpep! Kaxīy.

Ha yāmīy kummuk te mō tik yōn hām tu', tu' xupep, tu tik xūyā 'ohnāg, ³⁶ ha tikmū'ūn xohix kuxānōg, tu' yēy, tu' nōy pu hām'āktux, hu:

—Hām'āktux 'ūm nūhū'? Yeyox te yāmīy xat, tu' xupepmāhā', yāy yōg hām'āktux'ax hā' xupepmāhā', tik te tikmū'ūn xat'ax putuk. Kaxīy.

³⁷ Ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux punethok, tu kōmēn Kapānām yīka' xuktux,

Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā'

³⁸ Ha Topa pet tu' xip, tu ta' mōg tu mōktu Xīmām pet tu' xupep, ha' xetut mūg tut pakut, tu' xax pukpex nām, ha Yeyox tu' xak pu tu hittupmā', ³⁹ yīy' mōg, tu mīmpe yīka' xip, tu' xat pu tu xax 'āxi', ha xuxi', ha 'ūn yok, tuknīhā' xip, tu hāpxop xit'ax puk.

⁴⁰ Ha māyōn mō'nāhā' 'īhā tikmū'ūn te pakut xop popnūn Yeyox hah, ha' xape xop te tikmū'ūn pakut popnūn, ha Yeyox te pakut xop yīmū' yīm nōm, tu' xohix hittupmāhā', ⁴¹ tu yāmīy kummuk xop xupep-mānām, ha' yīy ka'ok, tu:

—'Āmūn yā Topak-tok xe'e! Kaxīy.

Ha Yeyox te' xat, hu:

—'Āyīy hok! Kaxīy.

Tu' tux hok pu hām'āktux hok, yāmīy kummuk te Yeyox yūmmūg hah, tu Yeyox yā Kunnix yūmmūg, yā Topa te' yāy kutnāhā' xe'e, ha' yūmmūg, yīy Yeyox te' tux hok pu yīy hok.

Yeyox te hām'āpak max'ax 'āktux

⁴² Hāptup 'īhā Yeyox te kōmēn kopa' xip, tu ta' mōg tu mōktu hām panip tu' xupep, ha tikmū'ūn te' xak, tu' xipihī', tu:

—'Āmōg hok 'ūxeheh! Kaxīy.

⁴³ Pāyā Yeyox te:

—Topa te nūgkutnāhā' pu hām'āpak max'āktux, pu yīy Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', yā Topa te tikmū'ūn xat xe'ēgnāg, ha kōmēn nōy yōg tikmū'ūn pu 'āte' xuktux putup, huk mōg. Kaxīy.

⁴⁴ Tu ta' mōg, tu 'Iyaet yōg hāpxexka Ganinet ha hāpkumep, tu Yoneo yōg Topa pet ha' mōg, tu hām'āpak max'āktux Topa pet kopah.

Yeyox te yāy yōg tik xop yīmōgatux

5 'Āmnīy 'ūm 'īhā Yeyox te kōnāg xexka Gēnēyane yōg hāpkux tu' xip, tu hām'āktux, ha tikmū'ūn punethok pip, tu' xupak xūy, hu Yeyox yīkāgnāg hā' pip, nūy xupak max, ² ha Yeyox te' pēnāhā', tu kōnāg tu mīpkox hā' mōg pēnāhā', tu nōm mīpkox 2 pēnāhā', ha tikmū'ūn te mīpkox hā' mōxakux, nūy kōnāg yīmū mōg, nūy māpxamut, tu' nīm nōmhā, nūy māpxamut'ax pix, ³ ha Yeyox mōg, tu mīpkox kopa' yūm, tu Xīmām yōg mīpkox kopa' yūm, tu Xīmām tu' xak, pu

mīpkox te kōnāg xet hā' mōg kutōgnāg. Ha' mōg, ha Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā'.

⁴ Tu hāmīyūmmūgā kux, tu Xīmām pu':

—Mōg, kōnāg xexka tu' mōg, xayīy mām pop, pu 'āxape xop māpxamut. Kaxīy.

⁵ Ha:

—Yāyā', 'āmnīy tox hāk mūg mām xut 'ohnāg, pāyā xate' xat, yīk mū'āte māpxamut'ax putyōn kōnāg kopah. Kaxīy.

⁶ Tu' mīy, tu mām xohix punethok pop, māpxamut hu' pop, ha mām putux ha' koxyo, ⁷ yīy' xape xop xānāhā', pu mō'nīynām, ha mō'nīynām, tu mām pop, tu mīpkox nōy te kōnāg yīmū' mōg kopa' xex, ha mīpkox putux nām, yīy mō'nāhā' 'ūptux hah. ⁸ Ha Xīmām te' pēnāhā', 'īhā' kopaxux hā' nāhā', nūy Yeyox keppah 'ūxup, tu:

—Yāyā', 'āmōg, tuk nīm, 'ūgkummuk hah! Kaxīy.

⁹ Tu kuxānōg, xi' xape xop kuxānōg māpxamut xexka hah, ¹⁰ ha Yemeneo kutok Tiak xi' taknōy Yoām, tu kuxānōg kamah, tu Xīmām mūtik mām pop, ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxānōg hok. Hōmā xate mām pop. Hōnhā xix hāptup 'īhā xate tikmū'ūn nūnnāp-tup pax 'ūgmūn hah. Kaxīy.

¹¹ Ha mīpkox yīkūy, tu hāpkux ha' yīkūy, tu' nīm, tu ta Yeyox mūtik mōg.

Yeyox te tik xax tapmāhā'

¹² Ha 'āmnīy 'ūm 'īhā Yeyox te kōmēn 'ūm tu' xip, ha tik xip, yā yāy xax kunut, tu Yeyox pēnāhā', tu' kopaxux ha' nāhā', tu:

—Notot, 'ok xatek putup 'ūghittupmā'? Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te yāy yīm yok, tu' xupit, tu:

—'Āte 'āp-tup, 'āhittup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā tik hittup, ha' xax tup. ¹⁴ Ha Yeyox te' xat, hu:

—Tik 'ūm pu 'īy hok, pa mōg 'āmānex hah, pu 'āxax pēnā', ha xokxop 'ūm Topa pu mō'hap. Hōmā Mōyyex te' xat, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg'ax, tu Topa te 'āhittupmā yūmmūg'ax. Kaxīy.

¹⁵ Pāyā tikmū'ūn xohix te' xupak, tu' nūn, pu Yeyox yōg hām'āktux 'āpax, pu Yeyox hittupmā', ¹⁶ pāyā Yeyox mōg, tu hām panip xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux.

Yeyox te tik te hāpkumep hok hittupmāhā'

¹⁷ 'Āmnīy nōy 'īhā Yoneo yōg Paniye xop, xix hāmīyūmmūg xop te hāpxexka Ganinet yōg kōmēn xohix tu' pip, xix hāpxexka Yonex yōg kōmēn xohix tu' pip, xix kōmēn Yenoyanēn tu' pip, tu' nūn tu nūktu mōxaha mīptut tu', tu' mām, nūy Yeyox 'āpax, ha tikmū'ūn yūmmūgāhā', ha Topa te Yeyox ka'ogāhā' pu pakut xop hittupmā', ¹⁸ ha tik xop nōy nūn, tu tik pakut tat, tu tutpe hā tat, yā tik te hāpkumep hok, ha' nūn tu nūktu mōxaha mīptut tu', tu mōxakux putup, nūy tik pi Yeyox keppa', pāyā mīptut nū'xip, ¹⁹ tu' xak, pāyā' mōxa 'ohnāg, hu mīptut tu pepi' mōg, tu hāpxax mōy,

tu tik pakut te hām tu' nāhā', tu mīptut kopa' nāhā', ha Yeyox keppa' pip, ²⁰ ha' pēnāhā', ha' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, yīy tik pakut pu hām'āktux, hu:

—Āmūn, 'āte xa hām'āktux, Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu' kux. Kaxīy.

²¹ Ha hāmyūmmūg xop xix Paniye xop tep-tup nōg, tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu' yāy pu yīkopit, hu:

—Tik 'ūm 'ōhōm? Topap-xehnāg te hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'āktux, pāyā Yeyox te yāy 'āktux, hu Topa 'āktux kummugāhā'. Tik 'ūm 'ōhōm? Kaxīy.

²² Ha Yeyox te' yūmmūg, tu hāmpē'paxex yūmmūg, hu:

—Putep mūn tu 'āpe'āpaxex 'ākuxa kopah? ²³ Pi'ya xatep-tup, pe 'āte mīy'ax kummuk xaxogā 'āktux, pe 'āte' kup yok, nūy hāpkumep 'āktux. Pi'ya xatep-tup? ²⁴ Āte xa hām'āktux, xa hāmyūmmūg. 'Ūgmūn yā tik-mū'ūn kutok pit. 'Ūgka'ok, ha Topa te' yāy 'āxet'ax hōm 'ā', 'ūyīy hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'āktux. 'Īy hok, nūy tak 'āpax. Kaxīy.

Tu tik te hāpkumep hok pu:

—Āyok, nūy 'āgnīhāxip, tutpe tu pepi' xup, nūy 'āpet ha mōg. Kaxīy. Tu' xat'ax hā hittupmāhā'.

²⁵ Ha hāpxip 'ohnāg 'īhā' yok, tuknīha' xip, tu tutpe pepi' xup, tu yāy pet ha' mōg, tu Topa max 'āktux. ²⁶ Ha tikmū'ūn kuxānōg, tu Topa max 'āktux, hu:

—Hōnhā yūmū'āte hāpxopmā max xe'ēgnāg pēnāhā! Kaxīy.

Yeyox xix Nemix

²⁷ Ha ta' mōg, Yeyox mōg, tu tik nōy pēnāhā', ha tik te gohet pupi tikmū'ūn yōg tayūmak pop, tu' xuxet'ax Nemix, tu gohet yōg pet kopa' yūm, ha Yeyox te nōm pu:

—'Ūkpe mōg. Kaxīy.

²⁸ Ha' yok, tuknīhā'xip, tu hāpxop xohix nīm, nūy Yeyox mūtik mōg. ²⁹ Tu 'āmuk xexka mīy yāy pet tu', Yeyox tu' mīy, ha tik punethok pip, tu gohet pupi tayūmak pop, tu mīmpe xit'ax yīmap mām, ³⁰ ha Paniye xop tep-tup nōg, xix hāmyūmmūg xop tep-tup nōg kamah, tu tik xop yīkopit, nōm xop te Yeyox mūtik hāpkumep xop, hu:

—Tep tu 'āxit nōm tayūmak pop xop mūtik, xix tik kummuk xop mūtik xit? Kaxīy.

³¹ Ha Yeyox te' xupak, hu:

—Tikmū'ūn hittup xop 'a' hehmēn putup'ah, 'ap notot xānā'ah, pāyā pakut xop mūn te hehmēn putup, hu notot xānāhā'. ³² Ha kaxīy 'ūgnūn nūy tikmū'ūn kummuk xop xānā', pu nū', nūy yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy'ax nīm, pāyā tikmū'ūn 'ūm te yāy pe'paxex, hu: "'Ūgmax." Kaxīy. 'A 'āte xop xānā'ah pu nū'. Kaxīy.

Yeyox te' xit hok 'āktux

³³ Ha tikmū'ūn te:

—Tik xop te Yoām mūtik hāpkumep, Yoām nōm tep-tox pix, ha 'āmniy punethok hā' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux, ha Paniye xop yōg mūtik hāpkumep xop xit hok kamah, pāyā 'ōg tik xop xit hok'ah, xi' xo'op. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik te yāytaha', ha' xape xop hittup, tu 'āmuk xexka mīy, ha' xape xop xit punethok, 'īhā' xip, 'īhā' tik te yāy-ta' xip, ³⁵ pāyā hāpxip 'īhā' tik nōy te nōm mōgāhā', ha' mōg, 'īhā' xape xop kuxa teknōg, tu' xit 'ohnāg. 'Ūgmōg, puxix yōg tik xop xit hok kamah. Kaxīy. ³⁶ Tu xe hāmyūmmūgāhā', tu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux, tu hām'āpak'ax tup 'āktux, hu:

—Tikmū'ūn xax kunox. 'Ok 'ūn te ta tu mō'yāg nōm, tu 'ūn 'ūm tu' yāg tup paha', pu tu xax kunox tu mō'xeh? 'Ap pa'ah. Topixxax tup ka'ok, ha' xax kunox pu'uk, tu yāy pot'ax. Kaxīy Yoām yōg tik xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax hittap tat, ha yōg tik xop te yōgnū hāpxopmā'ax tat, yā hāpxopmā'ax tup tat.

³⁷ Ha tikmū'ūn te' hep xupyāg mīy, tu xokxax tup hā' xuk, pāyā 'ū'ūm te xupyāg tup xuk, tu xokxax kutut hā' xuk? Yāmhok. Xokxax tup ka'ok, ha' xax kutut pu'uk, tu' yāy pot'ax, ha xupyāg nū'nā'ax, tu mōktu nōg, ³⁸ yīy tik te' hep xupyāg tup mīy, mūy xokxax tup hā' xuk. ³⁹ Ha tik te xupyāg kutut putup, tu ta' hep tup putup nōg, tu: "Nōm kutut nōm 'ūmax. 'A' tup max'ah." Kaxīy Yoām yōg tik xop te hāpxopmā'ax hittap tat putup, tu nōm tup putup nōg. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te nit xap 'āktux

6 'Nit xap te Yoneo yōg tikmū'ūn hā hāptup xe'e', ha nit xap 'ūm 'īhā Yeyox hāpkumep, tu hāpxop yāy xokuk mep, ha xuxnāg xetox ta', xi' xap te' kopa' xip, ha tik xop te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' xap mōy, tu' xap yōg xax nak mōy, tu' yīm hā kuyōnnāhā', tu' xap xut, tu' māhā'. ² Ha Paniye xop pip, tu' yīkopit, hu: —Tep tu xate xuxnāg ta xetox xap mōy nit xap 'īhā'? Mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat hok pu yūmūg xut hok nit xap 'īhā'. Nō'ōm yā Topa yōg hāptup xe'e'. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop mō'kupix Topa yōg tappet? Hōmā putup te mōnāyxop hittap Namix putex, xix tik xop te Namix mūtik hāpkumep kix kamah, ⁴ tu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu pām pop, ha pām te Topa keppa' mām, ha Topa te' tux hok pu tikmū'ūn nōm mā hok, 'āmānex xop yāp-xet te' māhā', pāyā mōnāyxop hittap Namix te' māhā', tu nōm xop te mūtik hāpkumep pu' pop-māhā', ha' māhā'. 'Ūkux. Kaxīy.

⁵ Tu xe':

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, hu nit xap xohix hāx xuxyā'. Kaxīy.

Tik yīm xe'e nīā'

⁶ Ha nit xap nōy 'īhā Yeyox te Topa pet ha' mōg, tu' mōg, tu mōktu xupep Topa pet tu', tu mō'nāhā', tu hāmyūmmūgāhā', ha tik 'ūm xip, ha' yīm xe'e nīā', tu' pu'ūgnāg, ⁷ ha tik xop te hāmyūmmūg te' pēnāhā', xix Paniye xop te' pēnāhā', nūy Yeyox pēnā', nūy tik hittup-mā pēnā', 'ok pe nit xap 'īhā' hittupmā', pu Yeyox ku-

peh, ⁸ pâyā Yeyox te nôm pe'paxex yūmmūg, hu tik te yīm nīā' pu hām'āktux, hu:

—'Āyok, nūy 'ā'kihāxip, pu tikmū'ūn 'āxakot. Kaxīy.

Ha' yok, tuk-nīhā'xip, ⁹ ha Yeyox te:

—'Āte 'āyīkopit, putep xat Mōnāyxop Mōyyex?

Mōyyex te putep tux hok pu mīy hok nit xap hā? 'Ok xat pu hāpxopmā max, 'ok pe hāpxop mā kummuk? 'Ok xat pu tik kōnāg kopa tu' xut pu tu xok hok, pe tik nīm pu tu xok? Kaxīy.

¹⁰ Tu' pēnā ka'ok, tu tikmū'ūn yīmmap xop pēnā ka'ok, tu tik yīm nīā' pu hām'āktux, hu:

—'Īm yoah. Kaxīy.

Ha' yok, ha' hittupmāhā'. ¹¹ Ha tikmū'ūn xexka xop gāy, tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu Yeyox kummugāp-tup 'āktux.

Yeyox te yāy yōg tik xop te 12 yīmōgatux

¹² Ha 'āmniy 'ūm 'īhā Yeyox te yīktix tox tu' mōkānīn ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux, ha 'āmniy tox hā Topa pu hām'āktux. ¹³ Ha hāptup, tu tik te mūtik hāpkumep xop xānāhā', tu tik te 12 yīmōgātux nūy mō'pok, tu' xuxet'ax mīy yāy yōg mō'pok xop. Kaxīy.

¹⁴ Ha' xohix te: Xīmām, 'ūxuxet'ax nōy Pet xix' taknōy

'Ānene', xix Tiak, xix Yoām, xix Pinip, xix Matōmēo,

¹⁵ xix Māteo xix Tōmē, xix 'Appeo kutok Tiak, xix Xīmām nōy, nōm te yāy yōg Yoneo xop xexkanāp-tup, ¹⁶ xix Tiak kutok Yot, xix Yot nōy, 'ūxuxet'ax nōy 'Ixkanot, nōm te' gāy xop mōgāhā Yeyox hah.

Yeyox te hāmyūmmūgāhā' xix hittupmāhā'

¹⁷ Ha Yeyox te yīktix yīxohoh, xix' yōg tik xop yīxohoh, tu hām yok tu' mōg, ha tikmū'ūn punethok te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' pip, yā hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn, xix kōmēn Yenoyanēn yōg, xix kōmēn Tiro yōg, xix Xinōm yōg, nōm kōmēn 2 te kōnāg kox xexka hūm-nāg tu' mān, ¹⁸ ha' nūn, tu Yeyox te hām'āktux 'āpak, pūyī' pakut xop hittupmā', ha tikmū'ūn te yāmīy kummuk kopa' pip xop nūn, ha' hittupmāhā'. ¹⁹ Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox 'āpit putup, Yeyox mūn ka'ok hah, yīy tikmū'ūn kuxa hittup.

Tikmū'ūn kuxa hittup xi' teknōg

²⁰ Yeyox te yāy mūtik hāpkumep xop pēnāhā', tu:

—'Ākuxa hittup 'āhok xop nōmhā. Yā Topa te 'āxop xat, ha Topa yōg tikmū'ūn xe'e'.

²¹ —'Ākuxa hittup 'āp-tup xūy xop nōmhā. Topa te 'ātex hi ka'ok putup.

—'Ākuxa hittup 'āpota xop nōmhā. Topa te 'āxop kuxa hittupmāp-tup.

²² —'Ākuxa hittup 'īhā tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, tu 'āxop mānōg, 'ūkpe 'āmōg hah, hak mūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu 'ākeppak mōg. ²³ 'Ākuxa hittup 'īhā 'āp-tup nōg. Yā pūn, pūn 'ākuxa hittup tu', yā Topa te xa' hōm putup pexkox yōg hāpxop xohix. Hamūn. Hōmā mōnāyxop kummuk tep-tup nōg Topa pupi hām'āktux xop kamah.

²⁴ —Pa 'ākuxānōg 'āptexop xexka tu'. Hōnhā xate hāpxop xohix pip, yā' puxi'.

²⁵ —'Ākuxānōg 'āxop hi ka'ok nōmhā, putup te 'ākix putup hah.

—'Ākuxānōg 'āxop yīxix nōmhā, 'āpotap-tup tu'.

²⁶ —'Ākuxānōg 'īhā tikmū'ūn xohix te xa 'āktux max. Hōmā mōnāyxop kummuk te' koit'ax xop 'āktux max kamah.

Xatu' gāyxop putup pax

²⁷ —'Ūg 'āpax. 'Āte xa hapxe'e 'āktux. 'Āpu, tikmū'ūn gāy xop putup pax, tu hāpxopmā max 'āp-tup nōg xop pu', ²⁸ nōm xop te xa hāpkummugāhā', yīy 'āxop te nōm pu hāmmaxnā', tu Topa tu' xak pu nōm hā hāmmaxnā', nōm xop te 'āxūyā pu hāmmaxnāhā'. Nōm xop te xa': "Pūyā Topa xa hāpkummugā'." Kaxīy. Pāyā 'āxop te nōm pu: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā'." Kaxīy.

²⁹ Tik 'ūm te 'āpayīn kix, 'āpu tux hok pu 'āpayīnnag nāg nōy kix kamah, ha tik 'ūm te 'ōg kāmīn xut, 'āpu' tux hok pu 'ōg kayak xut nūy paxmōg kamah. ³⁰ Tik 'ūm te 'āxak pu hāpxop 'ūm hok hōm, 'āpu, tu' hōm, ha tik te 'ōg hāpxop xut, 'āpu' tux hok pu' xut, yīy putpu' xak hok 'ōg hāpxop. ³¹ Xatep-tup, pu 'ānōy xa hāmmaxnā', yīy 'ānōy pu hāmmaxnā hāmāxap.

³² —'Āxop te 'āxape xop putup pax, tu' puknōg xop putup nōg. Teptu 'āmpē'āpaxex, hu: Topa tek mūn pu hāmmaxnāp-tup, 'ūgmūn max hah? Kaxīy. 'Āmhok, yā' koit. Tikmū'ūn kummuk te yāy xape xop putup pax kamah, pa Topa te nōm hā hāmmaxnā 'ohnāg. ³³ Tikmū'ūn te xa hāpxopmā max, ha xate nōm pu hāpxopmāhā' 'ūyānān tu'. Teptu 'āmpē'āpaxex, hu: Topa te 'ā hāmmax nāp-tup, 'ūgmūn max hah. Kaxīy. 'Āmhok. Tikmū'ūn kummuk te' xapep-tup pax kamah, tu hāpxopmā max 'ūyānān tu', pa Topa te nōm xop pu hāmmaxnā 'ohnāg. ³⁴ Xate hāpxop 'ūm hōm, tu ta' putpu' paha', tu 'āmpē'āpaxex, hu: Tik te pagop-tup. Kaxīy. Teptu 'āmpē'āpaxex, hu: "Topa te 'ā hāmmax nāp-tup, yāk mūn te hāpxopmā max." Kaxīy. 'Āmhok. Tik te hāpkummuk mīy, tu hāpxop 'ūm hōm kamah, tu' nōy xop pu' hōm, nūy ta put pu pa'. ³⁵ 'A 'āmūn'ah. 'Ōg hāpxop xak hok, nūy put pu pa'. 'Āpu' puknōg xop putup pax, tu hāmmaxnā', tu hāpxop hōm, pāyā' xak hok 'ūyānān tu', ha Topa te xa hāmmaxnāp-tup, yīy 'āxop yā Topa xe'ēgnāg hā 'āktok xop, yā Topa mūn max, tu hāmmaxnāhā tik max xop pu', xix tik kummuk xop pu'. ³⁶ Topa yā 'Ātak, tu tikmū'ūn kuxa ka', 'āpu tikmū'ūn nōy kuxa ka kamah, 'Ātak Topa putuk 'ūkuxa ka', yā Topa max xe'ēgnāg.

Topa te hāpxopmā'ax xohix kopit putup

³⁷ —'Ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy hām'āktux kummuk, puyīy Topa 'ōg hāpxopmā'ax kopit hok. 'Ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', ha Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu' kux. ³⁸ 'Ānōy pu' hōm, ha Topa te xa' hōm putup, ha xate hāpxop punethok pop putup, yā Topa te hāpxop punethok xa popmāhā', yīy 'āyīm 2 nū'xip putup. 'Ōg panat hā 'ānōy

pu hāpxop xap hāmenex, puxix nōm panat hā xa hāmenex hāpxop xap kama 'ūyānān tu'. 'Ānōy puk-tōgnāg hōm, puxix xa' hōm 'ūk-tōgnāg kamah. 'Ānōy pu punethok hōm, puxix xa' hōm punethok 'ūyānān tu'. Kaxīy.

³⁹ Tu xe hām 'āktux, hu:

—Tik pa hok te' nōy pa hok mūg, puyīy mōgā', puxix tik 2 hāpkox ha' mōnāy. ⁴⁰ Tik te hāmyūmmūgā'ax, tu hāmyūmmūg xexkah, ha tik te tappet mīy yā hāmyūmmūg kutōgnāg, pāyā tappet mīy kux, tute hāmyūmmūg xekap-tup, nūy hāmyūmmūgā kamah. ⁴¹ Xate 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kummuk pēnāhā'. Teptu xate' pēnā hok yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk? ⁴² Hu hām'āktux hok 'ānōy pu', hu: "Nāy, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup." Kaxīy, 'īhā 'āpa te hāmyūmmūg 'ohnāg. Xate' yūmmūg hok? Yāy yōg hāpxopmā kummuk kux hāmāxap, xayīy kūnāy tu 'ānōy yōg hāpxopmā kummuk kuxyā'.

Mīm kup max xix mīm kup kummuk 'āktux

⁴³ —Mīm kup max te mīnta max taha', 'ap mīnta kummugā'ah, ha' kup kummuk te mīnta max ta 'ohnāg. ⁴⁴ Tikmū'ūn te mīnta pēnāha', nūy tu' kup kopit. Mīnta tu max, puxix' kup tu max, ha mīnta tu kummuk, puxix' kup tu kummuk. 'A tikmū'ūn te tepta xut'ah mīmyām kup tu', tu xupxak xak 'ohnāg mīmyām kup tu'. ⁴⁵ Tik max te hāpxopmā max, 'ūkuxa max tu' mīy, ha tik kummuk kuxa kummuk, tu hāpxopmā kummuk. 'Ūyīy'ax te yāy kuxa kopa hāpxop yūmmūgāhā'.

Tikmū'ūn pet max xix' kummuk 'āktux

⁴⁶ —'Āxop te: "'Āmūn yāk xuxyā'," kaxīy, pāyā 'āyīpkox 'ohnāg. 'Āte 'āxat, pāyā xate' mīy 'ohnāg. ⁴⁷ 'Āte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy ta tikmū'ūn yīpkox pip 'āktux. Tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, pūyā' yīpkox pi', puyīy tu ta hāmyūmmūg, tu tik pet max putuk. Ha hāpkot, tu mīkaxxap tu' xupep, pu tu kox tox tu nōm mō'tat, tu nō māykup mō'xix mīhīm, ha' ka'ok, ha tex mō'yūm tu' xupep, tu nū'xip, tu mīptut kopa' xup, tu' xet xexkah, pāyā mīptut kopa mō'yūm hām hā, tu' nak, tu' ka'ok, ha kaxīy tik nūn, 'ūgha' nūn, nūy yōgnū hām'āktux 'āpax, tuk xupak, tu' yīpkox pip, tu' ka'ok kamah, mīptut max mō'yūm hām hā putuk. ⁴⁹ Pāyā tik nōy pet, tu 'ap hāpkot'ah, tu mō'tat mīhīm hām pepi', tu mō'xix hām tu', ha' pu'uk, ha tex gāy te mīptut xit, ha' topaha', tu hāpxop patōnāhā', tu' koxyōy mīptut. Ha kaxīy tik te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox 'ohnāg, tu pu'uk kamah, mīptut kummuk putuk. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te kāmānat hittup māhā'

7 Ha Yeyox te hām'āktux kux, tu tikmū'ūn pu hām'āktux kux, tu ta' mōg tu mōktu xupep kōmēn Kapānān tu', ² ha tik puxet yā Hōm yōg gohet hā kāmānat, ha' hām max, yīy' xat'ax tep-tup pax, ha' pakut, tu' xok putūmnāg, ³ ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, yīy gohet yōg tik te Yoneo xexka xop tu' xak, pu nū', pu

Yeyox tu' xax, pu mōg, nūy tik pakut hittupmā'. ⁴ Ha Yeyox ha' nūn, tu' mōxaha', tu tu' xak, hu:

—Gohet yōg tihik max, 'āpu, nōm mō'nīynām. ⁵ Tute yūmū yōg tikmū'ūn putup pax, tu Topa pet mīy yūmū yōg tikmū'ūn pu'. Kaxīy.

⁶ Ha ta' mōg, 'ūxexka xop mūtik mōg, tu gohet yōg kāmānat ha' mōg, ha' pet hūmnāg tu' yūm, ha gohet yōg tik te' xape nū'pok, tu Yeyox ha nū'pok, nūy yāy pupi hām'āktux, nūy Yeyox pu' hām'āktux, hu:

—'Ānūn hok, 'āxexka tu', hak-tōgnāg, hu 'āte yāy-hāhup 'ākeppah. ⁷ 'Āte hām'āktux yūmmūg'ah. 'Āka'ok, nūy hāmpakut'ax mānōg, pu mōg. 'Āpu, hāmpakut'ax xat, puyīy kāmānat hittup, nūy xat'ax hā' hittup. ⁸ Yūm-mūg, gohet yōg xexka xop tek xat kamah, ha 'āte yōgnū xonat xop xat, ha' yīpkox pip. 'Āte xonat pu: "Mōg, mōg," kaxīy, ha' mōg, ha xonat nōy pu: "Mā', 'ānū'!" kaxīy, ha' nūn, ha 'āte kāmānat pu' xat, hu: "'Ūmīy," kaxīy, ha' mīy. Puxi'. Kaxīy.

⁹ Ha Yeyox hup, tu tik pakut ha' mōg'ah, tu gohet yōg tik te hām'āktux 'āpak, tu' hittup, tu tikmū'ūn te' pe' mōg xop pu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tik kuxa yūm ka'ok yōgnū hām'āktux'ax kopah. Yā' puknōg, pāyā Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk, yūmū yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk. Kaxīy.

¹⁰ Ha gohet yōg tik xape xop putpu' mōg, kāmānat pet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu mōxaha', ha kāmānat xīp, tu' hittup nōmhā, 'ūxat'ax hā Yeyox te nōm hittup-māhā'.

Yeyox te' putpu hīnnāhā 'ūn kutok pit

¹¹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox mōg, tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Nāy tu', ha' xop te Yeyox mūtik hāpkumep xop pip, xix tikmū'ūn punethok pip, ¹² tu kōmēn yīka' pip, 'īhā tikmū'ūn nūn, tu kōmēn yīka' nūn, nūy tik nō hāpkot. 'Ūn hok yūm, tuk-tok pit puxehnāg, ha' xok, ha tikmū'ūn punethok te 'ūn mūtik nūn, nūy tuk-tok nō hāpkot, ¹³ ha Yeyox te' pēnāhā', tu 'ūn kuxa ka', hu:

—'Āpota hok, 'ūxak hok. Kaxīy.

¹⁴ Tu' mōg, tu tik xok yōg mīpkox 'āpit, ha tikmū'ūn hup, tu' mōg 'ohnāg, yīy Yeyox te:

—'Ūgnix! 'Ate 'āxat, hu: 'Āyok. Kaxīy.

¹⁵ Ha put pu hi', tu' yoah, tu' yūm, tu hām'āktux, ha Yeyox te' mūk tut pu' hōm, ha' hittup. ¹⁶ Ha' xohix kuxānōg, tu Topa 'āktux max, hu:

—Topa te nū tik yāyutnāhā', puyīy yāy pupi hām'āktux, tu' nūn, nūy tikmū'ūn pu hām'āktux, ha' xexkah! Topa nūn, nūy yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām. Kaxīy.

¹⁷ Ha kaxīy tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, tu hāpxexka xohix kopa hām'āktux, xix hāpxexka hām'hūmnāg tu hām'āktux.

Yoām te mō tik pok

¹⁸ Tik xop te Yoām mūtik hāpkumep, tu nōm tep-tox pix mūtik hāpkumep, ha tik xop te Yoām pu hām'āktux, tu Yeyox te tik xok putpu' hīnnā 'āktux, ha Yoām

te' yōg tik 2 mōg yīmōgatux, ¹⁹ tu Yeyox ha mō'pok, nūy yīkopit, hu: "'Ok 'āmūn tihik, Topa te nōm yāykut-nāhā?' 'Ok pe Topa te' nōy nū'kutnā'ax?" Kaxīy. ²⁰ Ha tik xop te Yeyox ha' mōg, tu hām'āktux, tu Yoām te hām'āktux 'āktux, hu:

—'Ok 'āmūn yā tihik, Topa te nōm yāykutnāhā?' 'Ok pe Topa te' nōy nū'kutnāp-tup? 'Ūkux. Kaxīy.

²¹ 'Īhā Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā nōmhā, tu yāmīy kummuk kopa' pip xop hittupmāhā, xi' pa hok xop hittupmāhā, ²² tu hām'āktux hā' nōy yānān Yoām yōg tik xop mūtik, hu:

—Putpu mōg, nūy Yoām pu hām'āktux, tu hāpxop-mā'ax xohix pēnā'ax 'āktux, hu: 'Ūpa hok xop te hām-pēnāhā, xix hāpkumep hok xop te hāpkumep, xix yāy xax kunut xop yā' xax tup, xi' yīpkox hok xop te hām'āpak, ha' xok tihik, tu putpu hi', ha' hok xop te hām'āpak max'ax 'āpak. ²³ Ha tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok 'ūgmūn kopah, tu' kuxa hittup, tuk yīkopit 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.

²⁴ Ha Yoām yōg tik xop mōg, ha Yeyox te Yoām 'āktux tikmū'ūn pu', hu:

—'Āmōg hām panip tu', nūy Yoām pēnā'. Putep xate pēnāhā?' 'Ok mōg nūy mīxux tox pēnā?' 'Ok 'āmuuh te nōm mīxux nuhuknām? 'Ap pēnā'ah. ²⁵ Xatep-tep pēnāhā?' 'Ok mōg nūy tik pēnā', tik te topixxax maxnāg mō'tat? 'Āmhok. Yoām te xoktut xax mō'tat, 'ap xax max'ah. Yūmmūg. Tikmū'ūn nōy te topixxax max xe'e mō'tat, tu mīptut max xe'e kopa tihi', tu 'āmuk xexka mīy pax, tu' xexka xop mūtik tihi', pāyā panip xexka tu' ti'ah xexka xop, ha Yoām hok xip, tu panip xexka tu' pet. ²⁶ Pāyā xatep-tep pēnāhā?' 'Ok tik te Topa pupi hām'āktux pēnāhā?' Hamūn. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yoām mūn te Topa pupi hām'āktux xe'e'. ²⁷ Xate' yūmmūg. Hōmā tik hittap te Yoām 'āktux, tu Topa yōg tap-pet tu kax'āmi', hu: "Topa te hām'āktux, ha tik te' nōm pupi hām'āktux. Topa te nōm tik 'ākeppa mō'kutnāp-tup, nūy 'ōg putat maxnā'." Kaxīy.

²⁸ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tik xop hittap xexkak-tōgnāg, ha Yoām xexka xe'e', pāyā tik kutōgnāg, tu' yīpkox xip, Topa te nōm xat hah, nō'ōm xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

²⁹ Ha tik xop te gohet pupi tayūmak pop, tu Yeyox yōg hām'āktux 'āpak. Hōmā Topa te nōm xat, ha' yīpkox pip, ha Yoām tep-tox pix.

³⁰ Pāyā Paniye xop xix yūmmūgā xop yīpkox 'ohnāg, yīy Yoām tep-tox pix 'ohnāg kamah.

³¹ Ha Yeyox te xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', hu: —Hōnhā tikmū'ūn tep-tep putuk? ³² Tu kakxop putuk, nōm te hāmnuhnōg tu' mām, ha hāmku'te'ex, tu' nōy pu' yīy ka'ok, hu: "'Ūgmū'āte kāyāhā', yāyta'ax kāyā putuk, payā 'āxop te hāmyā 'ohnāg, hakmū'āte kāyāhā, nō hāpkot kāyā'ax putuk, pāyā 'āxop tek mūtik pota 'ohnāg." Kaxīy. ³³ Yoām tep-tox pix, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux, tu' hep xupyāg xo'op hok, ha 'āxop te: "'Yāmīy kummuk te nōm kopa' xip." Kaxīy. Pāyā' koit.

³⁴ 'Ūgnūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, tuk xit xi' xo'op, ha 'āxop tek mūn kummuk 'āktux, hu: "Pēnā', 'ūxit xexka nām, tu xo'op xexka nām kamah, tu tix

kummuk hā' xape, xix tik xop te gohet pupi tayūmak pop xop hā' xape." Kaxīy. ³⁵ Tukmūn 'āktux kummuk, pāyā Topa te hāmyūmmūg, ha tikmū'ūn yāg te nōm hāmyūmmūg putup, tu nōm max 'āktux, tu' hāpxe'e 'āktux. Ta tu' kux. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te Paniye tik pet ha' mōg

³⁶ 'Āmnīy 'Ūm 'Īhā Paniye xop yōg tik te Yeyox xānāhā, pu yāy pet tu' xit, ha' mōg, tu mō'nāhā', tu' yūm, tu' xit, ³⁷ ha kōmēn yōg xotit xip, ha tikmū'ūn te nōm pu hām'āktux, hu: 'Ok yūmmūg xate'? Yeyox te tik pet kopa' xit. Kaxīy. Yīy nax tōynāg paha', yā naxnāg max, takat xexkah, ha hāpxop hax max kopa' xuk, tu kamah takat, ³⁸ ha Yeyox yīkāgnāg hā' xip, tu potaha', ha' pa hep te Yeyox pata tu' nāhā', tu' pa hep hā' pata pix, hu Yeyox pata nakgāhā', tu yāy xetox hā' ūktux tu' nakgāhā', tu Yeyox pata hax, tu hāpxop hax max pux, tu Yeyox pata tu' pux. ³⁹ Ha Paniye yōg tik te' pēnāhā', tu hāmpe'paxex, hu: "'Ok yūmmūg hok Yeyox te'? Pax-pu tu Topa pupi hām'āktux xe'e', puxix 'ūn xotit yūmmūg, hu' tux hox pu tu' xupit hok." Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yeyox te Paniye yōg tik pu hām'āktux, tu:

—Xīmām, 'āte xa hām'āktux putup. Kaxīy.

Ha:

—'Āyīy. Kaxīy.

⁴¹ Ha hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Hōmā tik 2 ta nemēn tik nōy pu', tu' nōy pu ta nemēn tayūmak hā, ha tik 'ūm ta nemēn tayūmak te 500, ha' nōy ta nemēn tayūmak te 50. ⁴² Pāyā' nōm tik te tayūmak 'ūm xip'ah, 'ap pagok yūmmūg'ah, ha tik max te' homip tu' kax 'ohnāg, ha' kux. 'Āte xa yīkopit, hu: Tik 'ūm kuxa hittup xe'e', nūy tik max tup-tup pax xexkah, pe tik ta nemēn tayūmak te 50, pe tik ta nemēn tayūmak te 500? Putep pe'āpaxex? Kaxīy.

⁴³ Ha Xīmām te:

—Nōm tik ta nemēn kutōgnāg 'ūkuxa hittup kutōgnāg, ha tik ta nemēn xexka kama' kuxa hittup xexkah, hu tik max tup-tup pax xexkah. Kaxīy.

Ha:

—Hamūn. ⁴⁴ Nū 'ūn pēnā'. 'Āpet tu mōknāhā', ha kōnāg 'ūm xate tat'ah, puk pata pix, ha 'ūn tek pata pix, yāy pa hep hā' pix, tu xetox hā' nakgāhā', ⁴⁵ hak mūg 'ohnāg yāy kep ha, nūy 'aneō, pāyā 'ūn tek pata hax punethok. ⁴⁶ Xate 'ā' hōm'ah mīxux hep tox, puk xe 'ānnut, pāyā 'ūn te hāpxop hax max hep pux 'ūkpata tu', ⁴⁷ yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa te 'ūn kuxa kummuk xit nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', yīy ha Topap-tup pax xexkah. Topa te tikmū'ūn yōg kummuk mīy'ax xexka xaxogāhā', yīy ha Topap-tup pax xexka 'ūyānān tu', ha Topa te tikmū'ūn yōg kummuk mīy'ax kutōgnāg xaxogāhā', yīy ha Topap-tup pax kutōgnāg. Kaxīy.

⁴⁸ Tu 'ūn pu hām'āktux, hu:

—Topa te 'ōg kummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Kaxīy.

⁴⁹ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik mām te:

—'Ū 'üm nūhū? Topap-xehnāg te hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'āktux. Yeyox te' xaxogā 'āktux hok! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox te 'ün pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgmūn kopah, yā' puxi'. Mōg. Pūyā 'ākuxa yūm. Kaxīy.

Ha' mōg.

'Ūn xop te Yeyox mūtik hāpkumep

8 Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox hāpkumep, tu kōmēn xohix kotit hā' mōg, xi' xip tu xexka xohix kotit hā' mōg, tu hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa te yāy yōg tikmū'ün xat 'āktux, tu nōm xop yīpkox pip 'āktux, ha tik te 12 nū mūtik mōg, ² ha 'ün xop mōg kamah. Hōmā Yeyox te nōm xop hittupmāhā, tu yāmīy kummuk mōy 'ūkopah, ha 'ün xohix te: Mānix 'āxet'ax Mānanēn, ha Yeyox te yāmīy kummuk te 7 mōy 'ūkopah, ³ ha 'ün nōy Yoān, tu Koy xetut, ha' xat'ax 'Enot yōg kāmānat te māxap, tu nōm yōg hāpxop pēnāhā, ha 'ün nōy Xoyān, xix 'ün punethok te Yeyox mō'nīynām, tu tik te 12 mō'nīynām kamah, tu yāy yōg hāpxop tu' popmāhā'.

Tik te hāpxop xap xok

⁴ Ha tikmū'ün punethok nūn, yā kōmēn xohix yōg tikmū'ün, tu Yeyox ha' nūn, tu yāy tu nū'nāhā, ha Yeyox te' yūmmūgāhā, tu hām'āktux hā' hāmyūmmūgāhā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā, puyīy tikmū'ün Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', hu:

⁵ —Tik 'üm mōg nūy hāpxop xap xok, tu' xap nāhā hām kopah, nūy tu' xok, ha' yāg te putat yīka tu' xok, yīy tikmū'ün te pata hā' totnok, tu' koxyōy, ha putuxnāg te' mānām, ⁶ ha' xap yāg te mīkax xap tu' nāhā, tu' xokax, pāyā hāmnak, ha' tap, tu yāy xaxogāhā. ⁷ Ha' xap yāg te mīmyām xop kopa' nāhā, tu' xokax, tu' tuk, tu mīmyām mūtik tuk, tu mōktu xexkah, pāyā' xut 'ohnāg, mīmyām kopa' xip tu'. ⁸ Ha' xap yāg te hām max tu' nāhā, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu xohix xexkah, tu' xap max xohix punethok hōm. Yā' xap puxet te' xap te 100 popmāhā'. Ta tu' kux. Kaxīy. Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūg'āpax, xa 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Yeyox te hāmyūmmūgāhā'

⁹ Ha tikmū'ün te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' yīkopit, hu:

—'Ok hām'āktux 'üm nūhū? Teptu xate hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'? Kaxīy. ¹⁰ Ha Yeyox te:

—Topa te xa hāmyūmmūgāhā, tu yāy yōg tikmū'ün xat, hu' yūmmūgāhā, puyīy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, pāyā 'a' tikmū'ün nōy pu hāmyūmmūgā'ah, yīy Topa te nōm pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pu tu pa pip, pāyā 'a' hāmpēnā'ah, xix hām'āpak, pāyā 'a' yūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pu tu pa pip, pāyā 'a' hāmpēnā'ah, xix hām'āpak, pāyā 'a' yūmmūg'ah.

¹¹ —Nōm hām'āktux te 'āyūmmūgāhā kaxīy: Mīxux xap te Topa yōg hām'āktux 'āktux. ¹² Hāpxop xap te pu-

tat yīka tu' nāhā, hā kaxīy tik 'üm te Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha tikmū'ün te' xupak, pāyā Hāmgāyāgnāg te hām'āktux putup nōg, tu' kuxa kopa' xut, yīy' kuxa yūm 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah, ha Topa te' kuxa kummuk xit 'ohnāg. ¹³ Ha hāpxop xap te mīkaxxap tu' nāhā, hā kaxīy tikmū'ün te hām'āktux 'āpak, tu' kuxa hittup, pāyā' kuxa yūm kutōgnāg, tu mōktu' xūy, hu' xaxok, tu Topap-tat xak. ¹⁴ Ha' xap te mīmyām xop kopa' nāhā, hā kaxīy tikmū'ün te nōm hām'āktux'ax 'āpak, pāyā yāy yōg hāpxop xak punethok, tu hāpkute'ex punethok, tu' kuxa yūm 'ohnāg, hu Topap-tat hā' mōg pu'ūgnāg. ¹⁵ Ha hāpxop xap te hām max tu' nāhā, ha kaxīy tikmū'ün te hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip hām'āktux xe'e pu', tu' kuxa yūm ka'ok hām'āktux'ax kopah, tu' xaxok 'ohnāg, tu Topa yōg putat hā' mōg, yā' mōg kumak mōg. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Kūyānām 'āktux

¹⁶ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā, hu:

—Tikmū'ün te kuyānām tat'ax yūm mīpe yīmū', pu tikmū'ün xohix pu tupmā', 'ap mīmpe kaka' yūm'ah, xix mana kopa' yūm 'ohnāg. ¹⁷ Ha kaxīy Topa te hāpxopmā'ax xaptop'ax yūmmūgāp-tup, tu tikmū'ün xohix yūmmūgāp-tup.

¹⁸ —Paxip, 'ūg'āpax max. Tikmū'ün te hāmyūmmūg, Topa te nōm pu hāmyūmmūgāp-tup, pu tu hāmyūmmūg xohix, pāyā tikmū'ün nōy te hāmyūmmūg 'ohnāg, Topa te nōm pu hāpxaxogāp-tup. Kaxīy.

Yeyox mūg tut nūn xi' taknōy xop

¹⁹ Yeyox mūg tut nūn, xi' taknōy xop nūn tu nūktu Yeyox tu' mōxaha, pāyā 'ā' pēnā'ah, tikmū'ün punethok hah, ²⁰ ha tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ātut nūn xix 'ātaknōy xop nūn, tu nūktu hāptopa' tihī, tu 'āhip, nūy 'ā mūtik hām'āktux. Kaxīy.

²¹ Pa Yeyox te:

—Yā tikmū'ün te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, yāk tut, xik taknōy, xik hex, tuk mūn hā' xape'. Kaxīy.

Yeyox te 'āmuuh xat, pu tu' xuxi'

²² 'Āmnīy 'üm 'īhā Yeyox te kōnāg xexka ha' mōg, tu ta mīpkox xup hā nōm mō'nāhā, xix yāy mūtik hāpkumep xop te' mōxakux, nūy kōnāg yīmū' mōg, ha Yeyox te:

—'Āpu, yūmū mōg nūpehe, kōnāg xexka xatapax hāpkux nōy tu'. Kaxīy.

Tu' mōg, ²³ 'īhā Yeyox pip mīpkox kopah, tu mō'yōn, ha 'āmuuh ka'ok mō'ko'uk kōnāg xexka tu', ha kōnāg te mīpkox mahap, tu' mōm tu mīpkox kopa mō'nāha, ha mīpkox putux, tu kōnāg kopa mō'nāp-tup, yīy tik xohix xok'ax, tu kuxānōg, ²⁴ tu Yeyox yīka ha' mōg, tu' tuhuk, ha' yāy koxak, yīy:

Yāyā', Yāyā', yūmūg xakix putup! Kaxīy.

Ha yāy koxak, tu 'āmuuh xat, xix kōnāg gāy xat, pu tu xuxi', ha' xuxi', ²⁵ ha Yeyox te tik xop pu hām'āktux, hu:

—Piya' kuxa mām 'ūgkopah? Kaxīy.

Ha Yeyox yīpkutuk, tu yāy pu hām'āktux, hu:

—'Ū 'ūm nō'ōm? Tu 'āmuuh gāy xat, xix kōnāg gāy xat, ha' yīpkox pip, tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te yāmīy kummuk xupepmāhā

²⁶ Yeyox mōg, xix' yōg tik xop te nōm mūtik mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Yenax tu, ha Ganinet yōg kōnāg xexka kux tu' yūm, ²⁷ ha Yeyox te mīpkox kopa' xupep, tu' mōg hām nak ha', ha kōmēn yōg tihik nūn tu nūktu Yeyox hah, tu 'āmnīy xohix hā xax top, tu' pet xip 'ohnāg, pāyā' xukpot tu' xip, yāmīy kummuk xop te' kuxa kopa' pip hah. ²⁸ Hāpxip punethok 'īhā yāmīy kummuk xop te' kummukgāhā', ha' gāy, yīy tikmū'ūn te tik yīm hīy, xi' kup hīy, pip kup mūg xap hā' hīy, pāyā tik te' koxyōy, ha yāmīy kummuk te panip xexka tu' mōgāhā', yīy Yeyox te yāmīy xat pu mōg, ha tik te Yeyox pēnāhā' tu' yīy ka'ok, tu kopaxux ha' nāhā', tu nū'xup, tu:

—Yeyox, 'āmūn yā Topa xe'ēgnāg kutok. Xatep-tep tup? 'Āte xa tu' xak 'ūgkummugā hok. Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te' yīkopit, hu:

—'Ok 'āxuxet'ax te xīy? Kaxīy.

Yā yāmīy punethok te tik kopa tihī', hu' yānān tu hām'āktux, hu:

—'Ūkxuxet'ax 'Ūxohix Xop. Kaxīy. ³¹ Tu Yeyox tu' xak pu Hāmgāyāgnāg Pet ha mō'pok hok.

³² Ha xapup punethok te yīktix tu' pip, tu hām hūm-nāg, yīy yāmīy te tu' xak, pu' tux hok pu tu xapup xop kopa' mōg, ha' tux hok pu mōg, ³³ tu tik nīm, tu mōktu xapup xop hā mōxakux, ha xapup xop te yīktix tu' yīxo mō'ka'ok, tu kōnāg xexka tu' mōxaha', tu kōnāg kopa nām, tu' xakix.

³⁴ Ha tik xop te xapup pēnāhā', tu xapup xakix pēnāhā', tu nū'paha', tu' mōg, tu kōmēn ha' mōg, nūy 'ūkopa hām'āktux, xix hāpxexka tu' hām'āktux, ³⁵ ha tikmū'ūn nūn nūy tu pēnā', tu Yeyox ha' nūn, tu tik pēnāhā', yāmīy kummuk te' nīm, ha' nūn, ha topixxax mō'tat, tu' Yeyox yīkāgnāg hā' yūm, ³⁶ ha tik xop te xapup xop pēnā'ax mōg, tu tikmū'ūn nōy pu hām'āktux, tute tik hittup 'āktux, ³⁷ ha Yenax yōg tikmū'ūn te xapup tu Yeyox yīpkutuk, hu nōm xat pu mōg, pu hāpxexka nīm, ha Yeyox 'ūpapuk ha' mōg, tu kōnāg xexka ha' mōg, tu mīpkox tu mō'nāhā', nūy mōg, ³⁸ ha tik hittup, tu Yeyox tu' xak, hu:

—'Ūktux hok 'ū mōg 'āxop mūtik. Kaxīy.

Pāyā Yeyox te:

³⁹ —Yāy pet ha mōg, Topa te xa hāmmaxnāhā', yīy tikmū'ūn pu hām'āktux, Kaxīy.

Ha ta' mōg, tu tikmū'ūn xohix pu hāpxopmā'ax xe'ēgnāg 'āktux, Yeyox te nōm hāpxopmāhā.

Yeyox te 'ūn hittupmāhā' xix kaxxop hex

⁴⁰ Ha ta' mōg Yeyox, tu hāpkux nōy ha' mōg put pu', tu mīpkox hā' mōg, tu kōnāg xexka yīmū' mōg, tu

mōktu xupep hāpkux tu', xix yāy mūtik hāpkumep xop mōxa kamah, ha tikmū'ūn xohix te' hip, hu' hittup, ⁴¹ ha tik nūn, 'ūxuxet'ax Yax, 'ūxexkah, tu Yoneo yōg tikmū'ūn xat, tu kōmēn yōg Topa pet kopa' xat'ax, tu' kopaxux ha' nāhā', tu Yeyox tu' xak, pu' pet ha mōg, ⁴² hak-tok hex puxehnāg, 'ūyōg hām yāxatamuk xohix te 12, 'ūtuk tup, tu' pakut, tu' xok putūmnāg, yīy Yeyox mōg.

Ha tikmū'ūn xohix te nū mūtik mōg, yā' xohix punethok, tu yāy tu nū'nāhā', tu' mūg ka'ok, ⁴³ 'īhā 'ūn nūn, tu' pakut, yā 'ūn yōg hāmpakut'ax, ha yāy hep 'āta xupep, ha hām yāxatamuk xohix te 12 hā' pakut, 'īhā 'ūn te notot xop xohix tu' kax, pu tu hittupmā', ha 'ūn te tayūmak xohix hā pago, tu' hitop popmāhā no-tot xop pu', pāyā hittup 'ohnāg, ⁴⁴ hu Yeyox pe' mōg, tu' yōg topixxax 'āpit, tu' hittup, ⁴⁵ ha Yeyox te:

—'Ū 'ūm tek 'āpit? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn xohix te:

—'Īntu. 'Ākmūn'ah. Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yāyā', tikmū'ūn xohix te 'āyīmap pip, tu 'āmūg ka'ok. Kaxīy.

⁴⁶ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn 'ūm nōm tek 'āpit, 'a' yūmmūg. Topa tek ka'ogāhā' 'ū hittupmā', ha tikmū'ūn 'ūm nōm tek 'āpit xe'e', 'ūyīy hittupmā'. Kaxīy.

⁴⁷ 'Ap 'ūn te yāy xaptop yūmmūg'ah, hu' nūn, tu kuxānōg, tu yāy nuhuk, tu' kopaxux ha' nāhā' Yeyox keppah, tu hām'āktux, tu Yeyox xax 'āpit 'āktux, ha tikmū'ūn xohix te' xupak. ⁴⁸ Ha Yeyox te:

—Nixix, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, yīy Topa te 'āhittupmāhā', Mōg 'āpet hah, 'īhā 'ākuxa yūm. Kaxīy.

⁴⁹ Tu hām'āktux 'īhā tik nūn, yā Yax yōg kāmānat, tu nōm pu hām'āktux, hu:

—Yax, 'āk-tok hex yā' xok. 'Ūtux hok pu Notot put pu mōg, mō'kutnā' pu yāy xip'ax tu xhip. Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox te' xupak, tu Yax pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxānōg hok, 'ākuxa yūm ka'ok, ha Topa te 'āk-tok hittupmāp-tup hok'ah. Kaxīy.

⁵¹ Tu' mōg tu mōktu Yax pet tu' xupep, ha tikmū'ūn mōxaha kamah, ha Yeyox te' tux hok pu tikmū'ūn mōxakux hok, tu Pet yīmōgatux, xix Tiak, xix Yoām, pu yāy mūtik mōg, ha' mōxakux Yeyox mūtik, xix kaxxop hex mūg tak xi' mūg tut mōxakux.

⁵² Pa tikmū'ūn nōy 'ap mōxakux'ah, tu hāptopa' pip, tu kaxxop hex hā' potaha', ha Yeyox te:

—'Āpota hok. Kaxxop hex 'ap xok xe'e'ah, yā mō'yōn. Kaxīy.

⁵³ Ha tikmū'ūn yīxix kummuk, tu Yeyox 'āktux kummuk, tu:

—Yā' xok xe'e'! 'Ūgmū'āte' yūmmūg! Kaxīy.

⁵⁴ Pa Yeyox mōg, tu kaxxop yīm mūg, tu' yīy ka'ok, tu:

—Nixix, 'āyok nūy 'āknīhā xhip! Kaxīy.

⁵⁵ Ha' put pu hi', tu' yok, tuknīhā' xip, ha' xat, pu xit'ax hōm kaxxop pu', puyīy mā'. ⁵⁶ Ha' tak xi' tut kuxānōg, tu tu' kuxa hittup, pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn 'ūm pu' xuktux hok! Kaxīy.

Yeyox te tik te 12 mō'pok

9 Yeyox te yāy yōg tik xop te 12 xānāhā', tu yāy 'āx-et'ax hōm pu yāmīy kummuk xohix xit tikmū'ūn kopah, nūy tu tikmū'ūn pakut xop hittupmā', 2 Ha' xat, pu Topa yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, xi' xat, pu 'yīpkox pip 'āktux, xi' xat pu tikmū'ūn pakut xop hittupmā', 3 tu:

—'Āhok mōg, tu hāpxop 'ūm ta hok, xi' kup hā tu 'āmōg hok, xi' tut ta hok, xix topixxax nōy ta hok. 4 Ha tikmū'ūn te: "'Ūkpet kopa 'āxip'ax," kaxīy, 'āpu xihip ka'ok, tu' nīm hok, 'īhā kōmēn kopa 'āti'. 5 Pa tikmū'ūn te: "Mōg, mōg," kaxīy, 'āpu mōg mō'ka'ok, tu nōm tikmū'ūn nīm, tu hāpkōnōn 'āpata ha' xit, nūy tikmū'ūn kummuk 'āktux. Ta tu' kux. Kaxīy.

6 Tu mō'pok, ha' mōg, tu hāpkumep, tu' xip tu xexka xohix kotit kopa' mōg, tu hām'āpak max 'āktux, hu Topa te tikmū'ūn xat 'ātux, ha yīpkox pip 'āktux, tu kōmēn yōg pakut xop hittupmāhā', 7 tu hāpxopmā ka'ok.

'īhā tikmū'ūn nōy te Ganinet yōg gohenanok pu Yeyox 'āktux, tu' yōg hāpxopmā'ax 'āktux, ha gohenenaok 'āxet'ax 'Enot, tu:

—Pi'ya nō'ōm? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn yāg te Yōam putpu hi 'āktux, nōm tep-tox pix, 8 ha' yāg te:

—Mōnāyxop hittap 'Enit te put pu hi 'āktux. Yā' xohix te hāmp'e'paxex, hu: "'Ū 'ūm nōm Yeyox?" Kaxīy. 9 Yīy 'Enot te:

—'Āte' xat pu mōy Yoām putox xak, pu tu xok, hap-tex, pa 'ū 'ūm nō'ōm, tu hāpxopmā ka'ok? Kaxīy.

Tu' xak, nūy Yeyox pēnā'.

Yeyox te tikmū'ūn xohix xexka xīnnāhā'

10 Ha Yeyox yāy yōg mō'pok xop nūn, tu putpu' nūn, tu nūktu hām'āktux Yeyox pu', tu hāpxopmā ka'ok 'āktux, ha Yeyox te tik xop te 12 mōgāhā', 'ap nōy mōgā'ah, tu' mōg tu mōktu kōmēn kutōgnāg Metxax tu' mōxaha', 11 pa tikmū'ūn te' yūmmūg, tu' pe' mōg, ha Yeyox kuxa hittup, tu:

—'Ok 'āxop nūn? Kaxīy.

Tu hāmyūmmūgāhā', hu:

—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. Kaxīy.

Tu' pakut xop hittupmāhā'.

12 Ha 'āmnīy, yīy mō'pok xop te 12 te:

—Putup te' kix tikmū'ūn, 'āpu mō'pok pu mōg putpu', nūy xip tu xexka kopa hāpxop pop, nūy mīptut 'ūm kopa nū'xok, nūnte hām panip hah. Kaxīy.

13 Pa Yeyox te:

—'Āpu, 'ūxīnnā', puyīy tu hi ka'ok. Kaxīy. Ha:

—'Ūxit'ax 'ūm? 'Ap xip'ah. 'Ūgmū'āte pām xohix te 5 pip, xix mām tix mām, ha tikmū'ūn xohix xexka punethok. Pi'yā' mōg putup, nūy pām xohix pop, nūy tikmū'ūn pu popmā', nūy tu' xīnnā'? 'Ap kōmēn xexka yūm'ah. Kaxīy.

14 Ha tikmū'ūn yōg tik xop xohix te 5.000, ha Yeyox te yāy yōg mō'pok xop xat, pu tikmū'ūn hām tu mō'xip,

ha' yāg puxet te 50 mō'xip, xi' nōy te 50 mō'xip, tu mōktu xohix.

15 Ha mō'pok xop yīpkox pip, ha tikmū'ūn xohix te hām tu' mām, 16 ha Yeyox te pām xohix te 5 pop, xix mām 2, tu pekkox ha' pēnāhā', tu Topa 'āktux max, hu:

—Topa 'āmax. Xatek mūg hāpxop max xohix pop-māhā'. Puxi'. Kaxīy.

Tu yāy yōg mō'pok xop pu pām koxip, tu xe' koxip, tu nōg nōy nā' mōg tu mōktu xohix, nūy tikmū'ūn xohix xīnnā', 17 ha' xohix te' māhā', tu' hi ka'ok, pāyā pām pip punethok, ha tikmū'ūn xit tap 'īhā tik xop te pām pop, tu manax kopa' xex, ha manax te 12 nū'xip pām hah, xix mām hah.

Pet te' Yeyox yā Kunnix 'āktux

18 'Āmnīy nōy 'īhā Yeyox puxehnāg xip, tu Topa pu hām'āktux, ha yāy yōg mō'pok xop nūn, tu Yeyox yīkāgnāg hā' pip, ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn te putep 'āktux 'ā'? Kaxīy.

19 Ha tik xop te:

—'Ūyāg te 'āmūn yā Yoām 'āktux, nōm tep-tox pix, ha' yāg nōy te 'āmūn yā 'Enit 'āktux, hōmā nō'ōm 'Enit te Topa pupi hām'āktux, ha' yāg nōy te: "Yeyox yā tik hittap nōy, tu Topa pupi hām'āktux, yā putpu hi nōmhā." Kaxīy.

20 Ha:

—Xix 'āxop? Putep 'āmp'e'āpanōm? 'Ok pek mūn? Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmūn yā Kunnix, Topa te xa yāy kutnāhā'. Kaxīy.

Yeyox te' xok'ax 'āktux, xi' putpu' hi'ax 'āktux

21 Ha Yeyox te:

—Nāy, hām'āktux hok tikmū'ūn nōy pu'. Kaxīy.

22 Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk xūy xexkap-tup, ha Yoneo xexka xop tek mūn putup nōg, xix 'āmānex xexka xop, xix hāmyūmmūg xop tek mūn putup nōg, tuk putex putup, ha 'āmnīy tikoyuk nōg, 'īhā put puk hip-tup. Kaxīy.

23 Tu hāpxip kutōgnāg 'īhā xe hām'āktux, tu' xohix pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep putup, puxix yāy pe'paxexk-tōgnāg, tu mōktu yāy putup'ax xaxok, nūy 'āmnīy xohix hā' yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, nūy 'ūgmūn putuk xūy, tuk mūn mūtik hāpkumep xe'ēgnāg. 24 Ha tikmū'ūn te yāy xaxok hok, puxix tu' hi xe'e 'ohnāg, pa tikmū'ūn xok 'ūgmūn hah, puxix tu hip-tup mō kuma' mōg, tu' hi kux 'ohnāg. 25 Teptu hāpxexka yōg hāpxop xohix pop, pāyā' xok? 'Ūp-texop xexkah, tu' xok, tu hāpxop xohix xaxok, 'ūxok tu', puxix yā' hok xe'ēgnāg. 26 Tikmū'ūn tek mūn hā yāyhāhup, xix yōgnū hām'āktux hā yāyhāhup, 'ūnōy xop pu yāyhāhup, hu: "'Akmūn Yeyox yōg'ah", kaxīy, kopxix 'āte nōm tikmū'ūn hā yāyhāhup 'ūyānān tu'. 'Ātak Topa pu 'āte nōm xop hā yāyhāhup, 'īhāk nūn, hu: "'ōhōm 'ā' yōg'ah," kaxīy, 'īhāk xexka xe'ēgnāg nūn, 'Ātak Topa

putuk, xix pekkox yōg nū'pok xop putuk. ²⁷ Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop 'āyāg xok putup hok, tu mōktu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat xe'ēgnāg. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox xix Mōyyex xix 'Enit

²⁸ Ha 'āmñiy te 8 nōg, 'īhā Yeyox te Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, ha yīktix tu mō'kānīn ha' mōg tu pūnānep, nūy Topa pu hām'āktux. ²⁹ Yeyox te hām'āktux 'īhā' pa yānām putuk, ha topixxax tūmnāg, tu kuyānān putuk. ³⁰ Hāpxip 'ohnāg 'īhā tik 2 tihi', tu Yeyox pu hām'āktux hā' nōy yānān, tik puxet 'āxet'ax Mōyyex, ha' nōy 'āxet'ax 'Enit, yā Yoneo yōg tikmū'ūn hā mōnāyxop hittap, hōmā Topa te' mōgāhā' pekkox tu', nūy tihi' hāmyāxatamuk xohix hā, ³¹ ha Topa yōg yānām xe'ēgnāg te pekkox tu' xakot, ha tik 2 te Yeyox xok'ax 'āktux, tu' xok putup kōmēn Yenoyanēn kopa 'āktux, tu Topa tep-tup kaxīy 'āktux, ³² 'īhā Pet xi' nōy xop mō'yōn ka'ok, tu yāy koxak, tu Yeyox xexka xe'ēgnāg pēnāhā', tu tik 2 xexka xe'ēgnāg pēnāhā', ³³ ha tik hittap 2 mōg putup, 'īhā Pet te:

—Yāyā', yā' max nūntek mūg pip. 'Āpu, yūmū mīptut kumex tikoyuk mīy, yāpxet 'ā pu', xix nōy Mōyyex pu', xix' nōy 'Enit pu'. Kaxīy.

Pāyā hāmyūmmūg 'ohnāg. ³⁴ Tu hām'āktux, 'īhā hāmgyōy xexka nūn, tu tik 2 xaxogāhā', tu mō'nīy, ha tik xop kuxānōg, 'īhā hāmgyōy kopa' xip, hāmpēnā 'ohnāg hah, ³⁵ ha Topa yīy, tute hāmgyōy xexka kopa hām'āktux, hu:

—Nūhū 'ūgkutok pit xe'ēgnāg. 'Āte nōm yāyikutnāhā'. 'Ūxupax!. Kaxīy.

³⁶ Tu hām'āktux kux, ha Yeyox puxehnāg xip, ha yāy yōg mūtik hāpkumep xop yīy 'ohnāg, 'ap hām'āktux'ah, tu hāpxopmā 'ūm pēnā'ax 'āktux 'ohnāg 'ūnōy xop pu nōmhā.

Yeyox te kaxxop pit hittupmāhā'

³⁷ Hāptup 'īhā yīktix tu 'ūyīxohoh, ha tikmū'ūn xohix punethok pip, tu Yeyox hip, ³⁸ ha tik xip, tu' yīy ka'ok tu:

—Notot, mā'! 'Ūgkutok pit puxehnāg pakut. ³⁹ Yāmīy kummuk te' pakutnāhā', ha' yīy ka'ok, tu hām tu' nāhā', tu yāy pu xu'ux, ha yīkonnop te yīkox tu' xupep, 'ūyīy xax tu' xupep. Yā yāmīy te' xūygāhā', tu' nīm 'ohnāg. ⁴⁰ 'Āte 'ōg tik te 'āmūtik hāpkumep xop tu' xak, tu nōm xop tu' xak, pu yāmīy xit pu mōg, pāyā 'ap xit yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁴¹ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg, tu' kummuk 'āmñiy xohix hā, 'āte 'āxop nōā'tot. Hām 'ūm hā' kux'ax? Kaxīy. Tu' tak pu hām'āktux, hu:

—'Āk-tok putnū'. Kaxīy.

⁴² Ha' putnūn, 'īhā yāmīy kummuk 'ūkopa nuhukgāhā', tu hām tu' putxok, ha Yeyox te yāmīy xat pu mōg, yī' mōg, ha kaxxop hittup, ha Yeyox te' tak ha' mōgāhā'. ⁴³ Ha tikmū'ūn xohix kuxānōg, Topa mūn xe'ēgnēg ka'ok hah, tu' yēy,

Yeyox te' xok'ax 'āktux 'ūxeheh

Tikmū'ūn kuxa te' yēy, 'īhā Yeyox te yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

⁴⁴ —'Ūg'āpax, 'ūxaxok hok! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha tik puxet te gāy xop mōgāp-tup 'ūghah, 'ūkoit'ax hāk mōgāp-tup, pu tuk putex. Kaxīy.

⁴⁵ Ha' xupak, pāyā nōm hām'āktux ka'ok, yīy tik xop kuxa yūm 'ohnāg, hu' yūmmūg'ah, 'ap yīkopit put-up'ah.

'Ū 'ūm xexkah?

⁴⁶ Tik xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, nūy pi'yā tik yāy xexka yūmmūg, nūy pi'yāk-tōgnāg yūmmūg, hu: —'Ūgmūn yāk xexkah, kaxiy, ha' nōy te: —'Ap 'ūxexka'ah, yāk-tōgnāg, pāyā' nōy yā' xexkah. Kaxīy.

⁴⁷ Ha Yeyox te' yūmmūg, ha kaxxop te' yīka' xip, yī' put, ⁴⁸ tu:

—Tikmū'ūn tek putup, ha 'āte kaxxop putup, nōm yīpkox pip, puxix nōm tikmū'ūn yā kaxxop putup kamah. Tikmū'ūn tek putup, puxix 'Ātak Topa putup kamah, nōm te nūgkutnāhā'. 'Ūk-tōgnāg xop yīpkox pip, nōm xop te yāyhāp-tup xexkah xop, 'āxop mūtik. Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop tukmīy hok, puxix 'āxop mūtik tu hāpxopmā'

⁴⁹ Ha Yoām te:

—Yāyā', 'ūgmū'āte tik pēnāhā', tu yāmīy kummuk xit, tu xa' xuktux, tu 'āxuxet'ax 'āktux hā' xut, hak mū'āte' tux hok pu mīy hok, hamūn tek mūk mūtik hāpxopmā 'ohnāg hah. Kaxīy. ⁵⁰ Ha Yeyox te hām'āktux Yoām pu', xix yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūtux hok pu mīy. Tik te 'āxop mūtik yāy tu yānān hok, puxix tu 'āmūtik hāpxopmā'. Kaxīy.

Xāmānit yōg tikmū'ūn te Yeyox putup nōg

⁵¹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'ūxexka xop te Yeyox putex putup, yā' xok'ax hūmnāg, ha' yūmmūg, hu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg putup, ⁵² tu tik xop mō'pok hāmāxap, ha' mōg, tu mōktu hāpxexka Xāmānit tu' mōxaha', nūy pip'ax xax, tu' mōg, nūy 'āmuk xax, ⁵³ pāyā hāpxexka yōg tikmū'ūn tep-tup nōg, tu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg pēnāhā', hup-tup nōg. ⁵⁴ Ha Tiak xix Yoām gāy, tu:

—'Ok xatep-tup 'ūgmū'āte' xat, pu kuxap pekkox tu nū'yōn, nūy tikmū'ūn kummuk kix? Kaxīy.

⁵⁵ Pa Yeyox te' mānōg, tu' yokānām, ⁵⁶ tu' kep ha' mōg, tu xip tu xexka, nōy ha' mōg, ha yāy mūtik hāpkumep xop mōg kamah.

Tikmū'ūn te Yeyox pe' mōg putup

⁵⁷ Tu' mōg, 'īhā tik te Yeyox pu hām'āktux hu:

—'Āte 'āmūtik hāpkumep putup, yā' hām 'ūm tu 'āmōg'ax 'ūgmōg kamah. Kaxīy.

⁵⁸ Ha Yeyox te:

Kokexmax hex pet, xix putuxnāg xohix pet, pak mūn yā Tikmū'ūn Kutok, 'āk pet 'ūm pip'ah 'ū kopak pihi'.
Kaxīy.

⁵⁹ Tu tik nōy xānāhā, hu:

—'Ūgmūtik hāpkumep, kaxīy.

Pa' nōy te:

—Nāy. Yāy pet hak mōg tap nūy 'ātak nō hāpkot, nūy 'āmūtik hāpkumep kūnāy tu'. Kaxīy.

⁶⁰ Ha:

—Pūyā xakix xop 'ūnōy xop nō hāpkot, pa nū', nūy 'ūgmūtik hāpkumep, nūy Topa yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux. Kaxīy.

⁶¹ Ha tik nōy te:

—'Ūgmōg 'āpehe, pak tux hok 'ū xape xop pu 'āneo, nūy hāpkumep'ax 'āktux. Kaxīy.

⁶² Ha:

—Tik hām, tu ta' taxutnak nīm, nūy hām kumāgnāg mōg, puxix Topa nōm xe homip xat putup 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox te tik te 72 mō'pok

10 Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox te tikmū'ūn pēnāhā, tu tik nōy yīmōgātux, ha tik xohix te 72 yīmōgātux, tu tik 2 mō'pok, xix tik 2 nōy mō'pok, xix tik 2 nōy gā hu mō'pok, tu mōktu xohix, nūy 'ūkeppa' mōg kōmēn xohix hah, xix xip'ax xohix hah, ² 'īhā' xat, hu:

—Hāpxop xohix ta', xix yīmpa', pa kāmānat pip'ah pu hāpxop nūnnā'. 'Āpu, Topa tu' xax, pu tikmū'ūn nū'pok, pu hāpxop nūnnā'. 'Āpu, Topa tu' xax, pu tikmū'ūn nū'pok, pu hām'āpak max 'āktux. ³ Mōg. 'Āxop yā' gāy hok xop, kahnēn putuk, ha 'āte mō'āpok hāmgāy xop kopah, nōm gāy xop te kokex gāy putuk. ⁴ Tayūmak paxmōg hok, xix tuhut, xix pataxax tat hok. Putat kopa' hip hok, nūy hām'āktux hā' nōy yānān. ⁵ Mīptut 'ūm tu 'āmōxap-tup, hu ta hām'āktux hāmāxap, hu: "Pūyā' kuxa mām nū mīptut kopah," kaxīy, tuknāy tu' mōxa'ax. ⁶ Tikmū'ūn max te mīptut kopa tihi', puxi' kuxa mām, pa tikmū'ūn kummuk tihi', puxi' kuxa mām 'ohnāg, pa 'ākuxa mām pax putup.

⁷ —Mīptut kopa' nox pihi', hu ta' mōg hok mīptut nōy tu', pāyā pi', nūy' xit, nūy xo'op. Mīptut yōg tikmū'ūn te 'āp-tup, pu pihi', hu ta pi'. Yā' max tikmū'ūn hām punethok, tu' xit max kamah. ⁸ Tikmū'ūn te 'āp-tup, tu xa' hōm xit'ax, 'āpu, 'ūpa', nūy mā', 'īhā kōmēn tu' pip. ⁹ Kōmēn yōg pakut xop hittupmā', tu hām'āktux, hu: "Hōnhā Topa te 'āxop xat nūnte'. 'Āpu 'āyīpkox pi'," kaxīy.

¹⁰ —Pa kōmēn tu mōxaha, ha nōm tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, 'āpu kōmēn kotit hā mōg, nūy hām'āktux, hu:

¹¹ "Ap max'ah kōmēn, tu Topa yōg hām'āktux putup nōg, yīy kōmēn yōg hāpkōnōn tek mūk pata tu' mōy, nūy Topa gāy 'āktux. Pāyā' xaxok hok. Hōnhā Topa te 'āxop xat nūnte, ha 'āxop tep-tup nōg, tu yīpkox 'ohnāg." Kaxīy.

Tu xe hām'āktux, hu:

¹² —'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'īhā Topa te kōmēn kummuk yōg tikmū'ūn kopit put-

up, tu' kummukgāp-tup 'ūyānān tu', tu kōmēn kummuk yōg tikmū'ūn kuxa kak-tōgnāg, ha kōmēn hittap Xonōm yōg tikmū'ūn kuxa ka xexka putup. Kaxīy.

Kōmēn xexka yōg tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg

¹³ Tu xe:

—Kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn xūy putup, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn xūy kamah. Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg kōmēn kopah, pāyā hāpkummuk hā yāy-hāhup 'ohnāg, hu hāpkummuk mīy pax. Paxpu Topa hāpxopmā xe'ēgnāg kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn keppah, xix kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn keppah, puxix yāyhāhup xexkah, nūy tu kummuk mīy kux, tu xagok hā mō'tat'ax, tu putok hā yāy mō'nīy, pu tikmū'ūn xohix yā yāyhāhup pēnā'. ¹⁴ Hāptup mō'nāp-tup 'īhā Topa te hāpxopmā'ax xohix kopit putup, tu kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn kuxa kak-tōgnāg, xix kōmēn Konay yōg tikmū'ūn kuxa kak-tōgnāg, pāyā kōmēn Tinok yōg tikmū'ūn kuxa ka xexkah, xix kōmēn Xinōm yōg tikmū'ūn kuxa ka xexkah. ¹⁵ Ha kōmēn Kapānān yōg tikmū'ūn kummuk te pexkox ha' mōg putup, pāyā yāyhāhup 'ohnāg, nūy tu kummuk mīy kux, yīy Topa te mō'pok putup Hāmgāyāgnāg pet hah. Kaxīy.

¹⁶ Tu yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn te 'ōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, puxik mūn pu yīpkox pip kamah, yāy putuk yīnmūn. Tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, puxik mūn putup nōg kamah. Tikmū'ūn tek mūn putup nōg, puxix Topap-tup nōg kamah, nōm tek mūn nūgkutnāhā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tik te 72 nūn putpu'

¹⁷ 'Āmnīy 'ūm 'īhā tik xop put pu' nūn nām, tik xop te 72 nūn, tu' kuxa hittap xexkah, tu:

—Yāyā'! Xate 'āxuxet'ax 'ā' hōm, 'ūyīy yāmīy kummuk xop xit, hak mūk'āte' xit, pu mōg xupaha'! Kaxīy.

¹⁸ Ha Yeyox te:

—Hamūn. 'Āte Hāmgāyāgnāg pēnāhā'. Tex yānām te hām tu' xakot mō'ka'ok, hā kaxīy Hāmgāyāgnāg te pexkox tu' nāhā', tex yānām putuk. ¹⁹ 'Ūg'āpax, 'āte yāy 'āxet'ax xa' hōm, xa nō kāyā gāy tonnok, nūy tup-tex, xi' xok pata kuhmīy tonnok nūy tup-tex, nūy Hāmgāyāgnāg yōg hāpxopmā'ax kuxyā', pu 'āxūyā hok, ²⁰ pa 'ākuxa hittup hok, 'āxop ka'ok tu'. 'Āmhok. Topa te 'āxuxet'ax mō'kupix pexkox kopah, yā' xip'ax max xa' popmāhā' pexkox tu', pu 'āhittup. Kaxīy.

Yeyox kuxa hittup xexkah

²¹ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Topa Koxuk te Yeyox kuxa hittupmāhā', ha Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ātak, 'āmūn yā pexkox hā 'āxuxyā', xix hām xexka hā 'āxuxyā'. 'Āmax, xate tikmū'ūn 'ūk-tōgnāg xop pu hāmūmmūgāhā', tu tikmū'ūn xexka xop pu' xaptop, puyīy tu yūmmūg hok. Hamūn. Kaxīy xatep-tup. Kaxīy.

²² Tu xe:

—Yōg 'Ātak te 'ā' popmāhā hāpxop xohix, 'ū puxehnāg 'ātak yūmmūg, xix tik xop 'āte hāmūmmūgā xop te 'Ātak Topa yūmmūg. Kaxīy.

²³ Tu yāy yōg xop xānāhā', nūy tup-xehnāg pu hām'āktux, hu:

—Ākuxa hittup, hāpxopmā pēnā nūy, ha tikmū'ūn kuxa hittup te nōm pēnāhā kamah. ²⁴ Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'īhā tik te Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuktux, tu nōm hāpxopmā'ax xe'ēgnāg xak, nūy pēnā', ha' xat'ax xop hittap te' pēnāp-tup kamah, pāyā' pēnā'ah, tu hām'āktux 'āpak putup, pāyā' xupak'ah, ha 'āxop te' xupak nōmhā. Kaxīy.

Xāmānit yōg tik max

²⁵ Tik te hāmyūmmūg xip, tu Yeyox yīkopit putup, tu ta' nūn, nūy Yeyox yīkopit, tu:

—Notot, 'ātep-tep mūn mīy'ax nūy Topa mūtik 'ūghi xe'ēgnāg mōg kumak mōg, ha' kux 'ohnāg? Kaxīy.

²⁶ Ha:

—Tep-te 'ūmāgāhā Topa yōg tappet hā? Topa tep-tep xat xa? 'Ok xate' yūmmūg? Kaxīy.

²⁷ Ha tik te:

—Yamūn. Topa tappet te Topap-tup pax xat hāmāxap, tu tikmū'ūn te Topap-tup pax xat, tu' kuxa hāp-tup pax xat, tup-tup pax ka'ok xat, tup-tox hāp-tup pax xat, tu yā' nōy putup pax xat, yāy putup pax putuk. Kaxīy.

²⁸ Ha:

—Yamūn. 'Āpu mīy, tu hip-tup 'ap nōg'ah Topa mūtik. Kaxīy.

²⁹ Ha' nōy te yāy pe'paxex max, hu:

—'Ū 'ūm tek mūn hāk nōy? Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te hām'āktux hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy 'ūnōy pu hām-maxnā'ax 'āktux, hu:

—Kōmēn Yenoyanēn te yīktix yīmū' yūm, ha ta Yoneo yōg tik te kōmēn tu kekpa' mōg, tu kōmēn Yenikot ha' mōg putup, 'īhā tik kummuk xop te' mūg, tu' yōg top-ixxax hā' xupxet, tu' kix kakixnāg, tu' nīm, ha' xok putūmnāg. ³¹ Ha 'āmānex puxet tep-tat hā' nūn, tu Yenikot ha' mōg, tu tik pēnāhā', pāyā nōā'yēn, tu' mōg, ³² ha Nemix xop yōg tik kama' nūn, tu tu' pēnāhā', tu nōā'yēn, tu' mōg. ³³ Pa hāpxexka Xāmānit yōg puknōg te putat hā' nūn, tu nūktu xupep, tu tik pēnāhā', tu tik kayax punethok ha' kuxa ka', ³⁴ tu hūmnāg tu' xip, tu heptox hā kayax ku'uk, tu topixxax ponnok hā' kīy, tu kāmānok yīmū tu yāy keppa' yūm, tu' mōg, tu mōktu pip'ax tu' xupep, tu 'āmuk ha' mōg, nūy ti ka'ok, tu tik pakut pēnāmax. ³⁵ Hāptup nōy 'īhā' puknōg te' pip'ax tu tu pagok, tu tayūmak hōm, tu: "'Ūpēnā max, xa tik hāpxop xex, nūy ta' xīnnā'. Putpuk nūn putup, tu xa' hōm'ax tayūmak nōy.'" Ta tu' kux. Kaxīy.

³⁶ Tu tik te hāmyūmmūg pu' yīkopit, hu:

—Putep 'āmpē'āpaxex? 'Ū 'ūm te tik hā' xape', nōm hāpxupxet xop te' kix kakixnāg? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—Tik puknōg te nōm tik kuxa ka', hu' nōy hā' xape'. Kaxīy.

Ha:

—Hamūn. Mōg, nūy kaxīy 'ānōy pu hāpxopmā'. Kaxīy.

Yeyox te Mā'at xix Mānix pet ha' mōg

³⁸ Yeyox mōg, tu ta' mōg, xix yāy yōg mūtik hāp-kumep xop, tu ta' mōg, tu mōktu xip tu xexka tu' mōx-aha', ha 'ūn xip, 'ūxuxet'ax Mā'at, tu' xānāhā', pu nū', ha' nūn, tu ta tu' pip, ³⁹ ha 'ūn tutnōy 'āxet'ax Mānix, tu Yeyox nūktu keppa' yūm, nūy yōg hām'āktux 'āpak, ⁴⁰ 'īhā Mā'at te 'āmuk xexka, tup-xehnāg te 'āmuk, tu hāpxop kutet, hu Yeyox yīkāgnāg ha' nūn, tu:

—Yāyā', putep 'āpe'āpaxex: 'ok max yāk puxet te 'āmuk? 'Āpu, 'ūktutnōy xat, pu nū', nūy hāk tehet.

Kaxīy. ⁴¹ Ha Yeyox te:

—Mā'at, Mā'at 'āyāykuxop punethok, ⁴² pa hāpxop puxet 'ūmax, ha 'ātutnōy te nōm hāpxop max xe'ēgnāg yāykutnāhā', tu Topa yōg hām'āktux 'āpak hāmāxap, ha tik 'ūm te' kuxa kopa' xut 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox te Topa pu hām'āktux'ax yūmmūgāhā'

11 'Āmnīy puxet 'īhā Yeyox xip, tu yāy yōg xop mūtik 'āti', tu Topa pu hām'āktux, ha' yōg tik puxet te:

—Yāyā', 'ūgmūk yūmmūgā kamah, 'ūyīy Topa pu hām'āktux. Hōmā Yoām te yāy yōg tik xop yūm-mūgāhā'. Kaxīy.

² Ha Yeyox te:

—'Āpu Topa pu hām'āktux kaxīy, hu:

"Ātak,

pūyā tikmū'ūn xohix kuxa' yēy 'ākeppa, nūy 'āmax xe'ēgnāg 'āktux.

Pūyā hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn 'ōg xat'ax pu' yīp-kox pi'.

³ 'Āmnīy xohix 'īhāk mūk 'ā hāpxop 'ūm nū'kutnā, puyīy' mā',

⁴ hak mū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Tikmū'ūn nōy tek mū'ā kummugāhā', hak mū 'āte nōm mīy'ax xaxogāhā kamah,

tu xa tu' xak, xak mūg kopitnā hok. 'Ūkux.'" Kaxīy.

⁵ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūm-mūgā', nūy tikmū'ūn kuxa teknōg hok 'āktux, hu:

—'Āmnīy kote 'īhā 'āmōg'ax 'āxape pet hah, tu mōktu xupep, nūy ta tu' xak, hu: "Hāpxop hak nūn, 'ōgnū 'īhā tu' hōm, ⁶ 'ūkxape nūn, tu' xit pip 'ohnāg.'" Kaxīy.

⁷ —'Ok 'āxape te xa hām'āktux'ax kummuk? Hu:

"Mōg, 'āpep, 'āmnīy koxtap hah, hak kutok tek mūn mūtik nōm, xa' xōn putup'ah 'āte', tu hāpxop xit'ax xa' hōm putup'ah." Kaxīy. 'Ok 'āxape te xa' xuktux'ax kaxīy? 'Āmhok.

⁸ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxape yok putup hok, pāyā xate tu' xak, tu xe' xak, tu xe' xak, puxix 'āxape tu' yok'ax, tuknīha' xip, tu' pa'ax hāpxop nūy xa' hōm, 'āmōg xak tu'. Ta tu' kux. ⁹ Yā 'āte xa hāpxe'e 'āktux, hu: 'Āpu Topa tu' xax, ha xa' hōm putup, 'ūxa' mōg, tu' xip-ihī'. Hāptopa tu xip, tu' xānā', puxix xa hāpxōn. ¹⁰ Tikmū'ūn xohix te tu' xak, tu' xipihī', ha mō'yīnnīn'ax xōn putup, 'īhā tikmū'ūn 'ūm te hāptopa' xip tu' xānāhā'.

¹¹ 'Āk-tok 'ūm te xa tu' xak hu: 'Ām mān 'ūm hōm. Kaxīy. Xate nōm pu kāyā gāy hōm 'ohnāg 'ūyānān tu'. 'Āmhok. ¹² 'Āk-tok te xa tu' xak'ax puyīy xok xu'uk tu' hōm. Xate nōm pu' hōm xok pata kuhmīy 'ohnāg 'ūyānān tu'. 'Āmhok. ¹³ 'Āxop kummuk, tu hāpxopmā kummuk, pāyā 'āk-tok pu hāpxop max popmāhā', ha 'Ātak Topa te pekkox kopa' xip, tu' max xe'ēgnāg, tu xa yāy Koxuk nū'kutnāp-tup, nōm xop te ta tu' xak ha nū'kutnāp-tup, tikmū'ūn xop te 'Ātak Topa ta tu' kax, puyīy nū'kutnā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox xix Meyemo

¹⁴ Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox te yāmīy kummuk xit, tu yāmīy yīy hok xit pu mōg, tu' mōg, 'ihā tik te hām'āktux max, ha tikmū'ūn kuxa te' yēy. ¹⁵ Pa' yāg te: —Meyemo te yāmīy xit, hu' yōg xat'ax, tu Yeyox xat pu yāmīy xit tikmū'ūn kopah, pu tu hittupmā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha' yāg te' yīkopit putup, tu Yeyox tu' xak, hu: —'Āpu, yī' mā' hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, 'ūgmū'ā' pēnā, nūy 'ūgmū'ā yūmmūg, 'ūyīy Topa te 'āp-tup pax yūmmūg. Kaxīy. ¹⁷ Pa Yeyox te tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex yūmmūg, tu:

—Hāpxexka yōg tikmū'ūn yāykix, puxi' nōg. 'Ūxape xop yāykix yāy mūtik, puxix hāpxummānām. ¹⁸ Pax pu Hāmgāyāgnāg yōg yāmīy yāykix, puxix 'ūnōg kamah. 'Āxop tek mūn 'āktux, tu Meyemo tek xat 'āktux, 'ū xit yāmīy kummuk. ¹⁹ Xate yā koit. 'Ōgnē tik xop te yāmīy kummuk xit kamah. 'Ū 'ūm te 'āxop ka'ōgāhā', xa mōy? 'Ap Hāmgāyāgnāg'ah. Topa te 'āka'ogā hok'ah. Ha kaxīy 'ūxohix te 'āxop te koit'ax yūmmūg. ²⁰ Topa tek mūn ka'ogāhā 'ū yāmīy xupepmā', ha kaxīy 'ūxohix te' yūmmūg, tu Topa ka'ok yūmmūg, tu yāy yōg tikmū'ūn xat kamah yūmmūg, nūnte 'āxop te' pēnāhā'.

²¹ —Tik ka'ok xup mīkax xexkah, tu yāyhā pēnānā' xip, ha' nūn 'ohnāg kummuk xop, nūy xupxet, ²² pa tik ka'ok xexka nūn, nōm ta tut, tu' nōy yāyhā topoh, tu yāy mūg, tu mīkax xexka xut, 'ūxexka tu', tu' nōy yōg hāpxop xohix hā' xupxet, tu' pop, tu yāy yōg tik xop pu' koxip.

²³ —Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpxopmā hok, puxik mūtik yāy tukmīy. Tikmū'ūn tek mūn mō'nīynām hok pu hāpxop nūnnā', puxix hāpxummāhā'. Kaxīy.

Yāmīy kummuk te put pu' nūn

²⁴ Tu xe hām'āktux, hu:

—Yāmīy kummuk te tikmū'ūn kopa' xip, tu' mōg, nūy 'ūnīm, tu hāmnak tu hāpkumep, tu' xip'ax nōy xak, nūy xihip. 'Ūxipihok, puxix yāy pu hām'āktux, hu: Put puk mōg putup nōm tikmū'ūn hah, nūy xihip. Kaxīy. ²⁵ Tu' nūn tu nūktu xupep, pa tik te yāy kopa' xit, ha' max nōmhā, ²⁶ yīy yāmīy mōg, tu yāy nōy xop te 7 xānāhā' pu nū mūtik nūn, ha yāmīy kummuk xe'e, tu tikmū'ūn ha' mōxaha', tu kopa' pip, ha tikmū'ūn kuxa te' yēy. Hōmā 'ūkopa' xūy kutōgnāg, pāyā hōnhā' xūy xexkah. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tikmū'ūn kuxa hittup xe'e'

²⁷ Hāpxip kutōgnāg 'ihā tikmū'ūn xohix xexka pip, ha 'ūn xip kamah, tu' yīy ka'ok, hu:

—'Ūn kuxa te 'āput hittup, xix xa pu yāy xo'opmāhā', tu' kuxa hittup. Kaxīy.

²⁸ Ha Yeyox te:

—Hamūn, pāyā hittup'ax xexka tikmū'ūn kuxa te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip. Kaxīy.

Tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xak

²⁹ Ha tikmū'ūn te yāy tu nū'nāhā', tu Yeyox 'ūxakot ha' pip, tu' xak pu tikmū'ūn pu hāpxopmā ka'ok, puyīy' pēnā', nūy Topa tep-tup yūmmūg, yīy Yeyox te:

—Hōnhā' pip tikmū'ūn kummuk, tu Topa tu' xak pu nōm pu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pāyā 'ap hāpxopmāp-tup'ah, ha mōnāyxop hittap Yōn yōg hāpxopmā ka'ok puxehnāg pēnāp-tup. ³⁰ Hōmā Yōn te kōmēn xexka Nīn yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, tu Topa ta tu' gāy 'āktux. Yā hōnhā 'ūgmūn, Tikmū'ūn Kutok te tikmū'ūn pu hām'āktux nōmhā, tu Topa te ta tu' gāy 'āktux kamah. ³¹ 'Āmnīy mō'nāp-tup 'ihā Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xūygāp-tup, ha 'ūn hittap te hāpxexka Xamah yōg tikmū'ūn xat, tu hōnhā' pip tikmū'ūn kummuk 'āktux'ax. Hōmā, yā hittap, tu' nūn, nūy Xanomām yōg hām'āktux 'āpak, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat, tu hāmyūmmūg xexkah. Pāyā nūntek xip, tuk mūn hāmyūmmūg yīn koxuk xe'ēgnāg. ³² 'Āmnīy mō'nāp-tup 'ihā Topa te hōnhā' pip tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xūygāp-tup, ha Nīn yōg tikmū'ūn te hōnhā' pip tikmū'ūn kummuk 'āktux'ax, yāy-hāhup 'ohnāg hah. Hōmā Yōn te Topa pupi hām'āktux, nūy ta tikmū'ūn pu' xuktux, tu Topa te Nīn yōg tikmū'ūn tu' gāy 'āktux, ha nōm tikmū'ūn te yāyhāhup, tu hāpkummugā'ax kux, pa hōnhā' pip tikmū'ūn te yāy-hāhup 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy pax, ha Yōn xexka kutōgnāg, yāk mūn xexka xe'ēgnāg. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te Topa yōg kūyānām 'āktux

³³ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tikmū'ūn te kūyānām tat'ax paha', tu mīmpe yīmū' xix, nūy hāptupmā max, yīy tikmū'ūn te mīptut ha mōxakux, tu hāmpēnām max, pa nax kopa' xuk 'ohnāg kūyānām tat'ax, ka mō'nīy. Yā kūyānām max te hāptupmāhā', ha tikmū'ūn xohix tep-tup pax. ³⁴ 'Ūpa te kūyānām putuk. 'Ūpa tup te' kuxa hittupmāhā', pāyā' pa ku'uk te' kuxa hittupmā 'ohnāg, tu yāyhā hāpkox-tap. ³⁵ 'Ōg pa 'āti', 'ōg kūyānām tat'ax xaxok hok, ka yāyhā hāpkox-tap, kaxīy Topa yōg hāmyūmmūg xaxok hok kamah, xaxīy Topa yōg putat hā mōg kuma mōg. ³⁶ Kūyānām te mīptut kopa' xakot, tu hāptupmāhā', ha kaxīy 'āte hām'āktux'ax hā xa hāmyūmmūgāhā', pūyīy hāmyūmmūg, nūy yōgnū hām'āktux pu' yīpkox pi', nūy 'ākuxa tu hittup. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te' xexka xop pu hām'āktux

³⁷ Tu hām'āktux kux, 'ihā Paniye xop yōg tik te' xānāhā', pu' xit, ha ta' mōg tik pet hah, tu' xit, ³⁸ ha Paniye yōg tik te:

—Pute 'ūm? Teptu 'āxit, pāyā 'ap yāy yīm 'ūm pix'ah? Kaxīy.

³⁹ Ha:

—'Āte xa hāmyūmmūgāhā'. 'Āxop te kānēy xām pix, xix kānēy xo'op'ax xām pix, pa 'āxop kuxa kopa tupmā 'ohnāg, ha yāy 'ḡgā, yā 'ākopa kummuk xix yāy kix yāy tukmīy pax. ⁴⁰ 'Āp-tox kummuk xop, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Topa te 'ākuxa mīy xix 'āyīn xax mīy, pūyīy 'ākuxa tup, xix 'āxax, pu tu' max. ⁴¹ 'Āpu, 'ōg hāpxop hōm 'ūhok xop pu', nōm hāpxop xate kānēy kopa' xex, tu tu' hok hōm, nūy 'ākuxa tupmā'.

⁴² —'Ākuxānōg, 'āxop Paniye xop! Xate mīxux xuxpex te 100 pop, 'ūmā yīmū putup, tu Topa pu popmāhā te 10, pa xate hāmyok mīy'ax xaxok, xix Topap-tup pax xate' xaxok. Yā' max hāmma xohix mīy, tu' xaxok 'ohnāg.

⁴³ —'Ākuxānōg 'āxop Paniye xop! 'Āxop te mīmpe yūm'ax max xak, Topa pet kopa tu' xup, tu' yūm, tup-tup pu tikmū'ūn 'āxānā', hu: Notot. Kaxīy. Nūy 'āxexka 'āktux kōmēn tu'.

⁴⁴ —'Ākuxānōg, 'āxop te xukpot putuk, ha tikmū'ūn te 'āyīmū hāpkumep, tu' xukpot pēnā'ah. 'Ūkux. Kaxīy.

⁴⁵ Ha hāmyūmmūg xop yōg tik te:

—Nāy, xatek mūg mānōg kamah! Kaxīy.

⁴⁶ Ha:

—'Ākuxānōg, 'āxop hāmyūmmūg xop! 'Āxop te tikmū'ūn xat, tu hāpxop putux tatnāhā', ha 'īm hā' tot 'ohnāg, pa 'āxop te nōm mō'nīynām 'ohnāg.

⁴⁷ 'Ākuxānōg! Hōmā tikmū'ūn hittap te Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuktux, ha 'ōg mōnāyxop hittap te' kix, ha 'āxop te nōm hām'āktux xop pu xukpot maxnāhā', ⁴⁸ pu tikmū'ūn xohix yūmmūg, yā 'āxop te 'ōg mōnāyxop kummuk putuk. Mōnāyxop te' kix, ha 'āxop te' yōg xukpot maxnāhā', ⁴⁹ yīy Topa te hāmyūmmūg, tu hām'āktux, hu: "'Āte yāy pupi hām'āktux'ax xop mō'pok putup, pu tikmū'ūn pu hām'āktux, ha tikmū'ūn te' yāg kix putup, xi' yāg xūygāp-tup." Kaxīy. ⁵⁰ Yīy Topa te hōnhā' pip tikmū'ūn xūygāp-tup, 'ūyānān tu' xūygāp-tup, yā hāmyāxatamuk xohix xexka hā tikmū'ūn kummuk te Topa yōg tik xop kix. ⁵¹ Tikmū'ūn hittap te 'Ameo putex hām'āxap, yā 'Anāo kutok 'Ameo putex, tu Topa yōg xop xohix kix, tu mōktu Yakanit putex, nōm Topa pet kopa' xip, nūy nōm pu xoxop mō'hap nūy haxyā', pāyā tik kummuk te Topa pet kopap-tex. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā hōnhā Topa te tikmū'ūn xūygāp-tup, hāpkummuk xohix mīy ha' xūygāp-tup, nūy hāpkummugā'ax hā pago.

⁵² —'Ākuxānōg, 'āxop hāmyūmmūg xop! Topa te xa' hōm pipkup mō'hāmyīnnīn'ax, nūy hāmyūmmūg'ax xōn, pāyā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' xat hok pu tikmū'ūn yūmmūgā hok kamah. 'Ūkux. Kaxīy.

⁵³ Tu' mōg, ha hāmyūmmūg xop xix Paniye xop gāy, tu Yeyox 'āktux kummuk, tu' xupmāhīy, tu' yīkopit, ⁵⁴ tu

Yeyox yōg hām'āktux'ax hā' kopit, tu' xupak, pūyīy hām'āktux kummuk.

Yeyox te Mō'āmā'ax 'Āktux

12 —'Ōg pa 'āti'! Paniye xop mō'āmā', yā' pa mūn max, pāyā' kuxa kummuk, tu' koit pax, tu pām yōg tokatogā'ax putuk, ha pām kopa' xip, tu' mōm-māhā tu mōktu xexkah, ha kaxīy Paniye xop mō'āmā tikmū'ūn kopah, tu mō'āmā mūn mīy. ² Tikmū'ūn kummuk te yāy yōg hāpkummuk mīy'ax xaptop, tu mō'nīy, pa Topa te tikmū'ūn xohix tu' mūg putup, pu tikmū'ūn xohix' pēnā'. ³ Tikmū'ūn yīy pu'ūgnāg 'āmnīy koxtap hā, pa Topa te tikmū'ūn xohix pu' xupakgāp-tup, ha hām'āktux'ax pu'uk mīptut kopah, pa tikmū'ūn xohix te' xuktux'ax ka'ok, tu hām'āktux'ax ka'ok hā' xupak putup. Kaxīy.

Tep-te' yīpkutuk?

⁴ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Āxop tek mūn hā 'āxape'. Tik xop kummuk yīpkutuk hok. Nōm te 'āyīn xe'ep-tex, pa 'ākoxuk putex 'ohnāg, ⁵ pa Topa mūn ka'ok xe'ēgnāg, yīy nōm yīpkutuk, nō'om te 'āp-tex'ax, tu mō'ākutnā'ax Hāmgyāgnāg Pet ha, pu' xhip. Hamūn. Topa mūn yīpkutuk.

⁶ —Putuxnāg xop 'a' takat'ah, tu tayūmak kutōgnāg hā' nōy yānān, pāyā Topa te nōm xop xaxok 'ohnāg, ⁷ tu 'āxe mō'kupix, tu' xohix te xīy yūmmūg. 'Ākuxānōg hok. Topa te putuxnāg xop xohip-tup kutōgnāg, tu 'āxop mūn putup xexkah. Kaxīy.

Yā' max Kunnix 'āktux 'ānōy pu'

⁸ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūgmūn ya Tikmū'ūn Kutok, tu xa hām'āktux nām. Tikmū'ūn te' xohix pu hām'āktux, hu: 'Ūgmūn yā Yeyox yōg, kaxīy, kopxix 'āte hām'āktux putup, tu pexkox yōg nū'pok xop pu' xuktux putup, hu: Hamūn yā yōgnū'. Kaxīy.

⁹ Pa tikmū'ūn te' xohix pu hām'āktux, hu: 'Ak mūn yā Yeyox yōg'ah, kaxīy, tuk mūn hā yāyhāhup tu' xuktux, kopxix 'āte hām'āktux putup, tu pexkox yōg nū'pok xop pu hām'āktux putup, hu: "Hāmūn 'ap yōgnū'ah." Kaxīy.

¹⁰ —Tikmū'ūn tek mūn 'āktux kummuk, puxix Topa xaxogāp-tup, pa tikmū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, puxix Topa xaxogāp-tup 'ohnāg.

¹¹ —Yūmū yōg tik te tikmū'ūn xat'ax te 'āxop mōgāp-tup Topa pet hah, nūy 'āyīkopit, tu gohenanok keppa 'āyīkopit, xix 'ūxexka xop keppa 'āyīkopit, pa kuxānōg hok, tu xutigāhok, hu: "Pute 'ūm 'āte 'āktux putup, 'āte 'ūggā'?" Kaxīy. ¹² Yā Topa Koxuk te xa hāmyūmmūgāp-tup, tu hām'āktux'ax xa hāmyūmmūgāp-tup. Kaxīy.

'Ūptexop xexka pa te hāmyūmmūg 'ohnāg

¹³ Ha tik te tikmū'ūn mūtik tihī, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, 'äpu, 'üktaknöy mänög, nüy hämyümmügä'. Hömäk müg tak xok, hak taknöy te 'ätak yög häpxop xohix pop, tu' yägnäg 'a' höm putup'ah. 'Äpu, tu' xat, pu häpxop koxip. Kaxiy.

¹⁴ Ha Yeyox te:

—Ak pa te hämyümmüg'ah, nüy häpxop koxip. Kaxiy.

¹⁵ Tu xe häm'äktux, hu:

—'Üg'äpax max. 'Äxupkümüy hok. 'Änöy yög häpxop putup hok. Tikmü'ün hi xe'e', puxix 'üptexop xi' hok xop te yäy putuk, yiy 'äxupkümüy hok, xa' hi xe'e'. Kaxiy.

¹⁶ Tu tikmü'ün yümmügähä, häm'äktux'ax hä' hämyümmügähä, nüy Topa yög häpxopmä'ax yüm-mügä, nüy xupkümüy hok 'äktux, hu:

—'Üptexop yög hahäm xexkah, ha häpxop ta xohix xexkah, tu ta häpxop nünähä, tu mīptut kutögnäg kopa nü'xok hä' xohix, ha nü'xip, ¹⁷ yiy hämpe'paxex, hu: "Yögnü häpxop punethok 'äte nünähä', pi'yä' xex putup 'äte'? 'İntu'. ¹⁸ Näy. 'Äte mīptut kutögnäg koxiyöy'ax, nüy 'nöy xexka mīy, nüy yögnü häpxop xohix nü'xok, ¹⁹ tu yäy pu häm'äktux'ax, hu: 'Üghittup xexkah, tuk mün 'üptexop xexkah, yä hönhä puxi', 'ak häm putup'ah 'üxeheh. 'Ükux. 'Ükteknög, huk xit'ax punethok, xix' xo'op'ax punethok, tuk kuxa hittup." Kaxiy. ²⁰ Pa Topa te: "'Äp-tox kummuk, tu hämyümmüg 'ohnäg. Hönhä, 'ämniy hä, 'äxok putup, ha 'ü 'üm te' pop'ax 'ögnü häpxop, 'ög häpxop xate nöm nü'xok?" Ta tu' kux. Kaxiy.

²¹ Tu xe:

—Kaxiy 'üptexop xohix xakix, nöm xop te Topa keppa 'ühok xop. Kaxiy.

Tikmü'ün kuxa yüm ka'ok Topa kopah

²² Tu yäy yög tik xop pu häm'äktux, hu:

—Yiy 'äte xa häm'äktux, hu: 'Äxutigähok, yiy: "Putep mün 'äte' mä'ax?" Kaxiy, xix: 'Äte pi'ya' mün tat'ax topixxax?" Kaxiy. ²³ 'Ähi'ax mün max xexkah, ha 'äxit'ax max kutögnäg, xix 'äyīn max xexkah, ha topixxax max kutögnäg. ²⁴ Putuxnäg katämnäg pēnā'. Yä häpxop xap xok 'ohnäg, tu häpxop ta'ax nünähä 'ohnäg, nüy pet kopa nü'xok, pa Topa te nöm pu häpxop höm, pūyī' mā'. 'Üyümmüg hok, xate'? Topa te putuxnäg xop putup pax kutögnäg, pa 'äxop putup pax xexkah. ²⁵ Tik te: "'Ükxok putup, päyā 'üghi'ax tox xak, nüy hämyäxatamuk kutögnäg nöy hi'." Kaxiy. Pa' xutigā'ax hä tik hi tox 'ohnäg. ²⁶ Tikmü'ün te häxopmä kutögnäg 'a' yüm-müg'ah, nüy tu hi tox, hu häpxomā xexka yümmüg 'ohnäg, hu xutigā hok. ²⁷ 'Äpu mīnnut pēnā'. 'Ütuk max, tu' häm 'ohnäg, tu topixxax xap 'ohnäg yäy pu', ha' xax max. Hömā mönāy xop hittap Xanomām yäp-texop xexkah, tu topixxax max mö'tat mög kuma', pa Xanomām xax 'änuk kutögnäg, ha mīnnut xax 'änuk xe'e'. ²⁸ Topa mün te xax max höm mīnnut xop pu', pu mö'tat, tu hönhä' xip, pa häptup 'ihā' tu tap, ha kuxap kopa mö'yön. Yümmüg hok xate'? Topa te xa' höm putup topixxax max kamah, xa mö'tat. 'Äkuxa yüm pu'uk Topa kopah. ²⁹ 'Äkuxänög hok, tu yäy yög häpxop xak hok, nüy xit, nüy xo'op. ³⁰ 'Ämhok. Tikmü'ün te Topa

yümüg'ah, hu ta' xak, päyā Topa yä 'Ätak xe'e', tu pexkox tu' xip, tu 'äpēnā max, tu 'äxix ka'ok, ³¹ tu yäy yög tikmü'ün xat, yiy 'ipkox pi' Topa pu hämāxap, ha ta xa' popmāp-tup häpxop xohix. Kaxiy.

Pexkox yög häpxop xohix

³² Tu xe:

—'Äkuxänög hok. 'Äxop yä 'Ätak Topak-tok xop, ha mö'äyāy xe'ēgnäg, hu 'äxat xe'ēgnäg kamah. ³³ 'Ög häpxop xohix hämenax, nüy tayūmak pop, nüy hok xop pu' nīm. 'Äpu 'äxap tuhut nüy tayūmak tat, nüy mö'xuk ponnok, ha hämyäxatamuk nög putup, 'ihā' tut ponnok tup, yiy 'ög tayūmak xeh, nüy mö'xuk pexkox kopah, ha tik kummuk te nō' xupxet 'ohnäg, ha' kut te' mā 'ohnäg. ³⁴ 'Äkuxa te yäy yög häpxop xak, yiy xeh pexkox kopah, nüy yäy mün mög putup pexkox ha kamah, 'Ükux. Kaxiy.

Kāmānat xop te' pēnānā' pip

³⁵ Tu xe häm'äktux, nüy Topa yög häpxopmä'ax yüm-mügä, nüy tikmü'ün mö'ön hok 'äktux, hu:

—'Äyok, mög 'äxax tat, nüy häm, tu 'ög küyānām mö'tat. ³⁶ Kāmānat häm 'ihā yäy xuxyā' hip, yä' xuxyā xape yäytaha', yiy 'ämuk xexka ha' mög, tu putpu' nün tu nüktu yäy pet ha' nün, tu häptopa ha' xänähä', ha kāmānat xop te häpxön, tu häpxön mö'ka'ok.

³⁷ Kāmānet xop häm max yäy xuxyā pu', puxix yäy kuxa hittup, ha nöm xuxyā kuxa hittup pax, hu kāmānat xop pu häpxop popmāp-tup, tu' xat pu' xit'ax puk, ha kāmānat xop pu' höm, ³⁸ yiy kuxa hittup, 'üyög häpxop pēnā max hah, tu mö'yön 'okpa 'ämniy koxtap, 'ihā' xuxyā zupep. ³⁹ 'Üxaxok hok. Paxpu mīptut xuxyā hämyümmüg, tu häm 'üm hä tik te häpxupxet nün yümmüg, puxi' xuxyā yäy pet pēnā max, puyiy tik tu nō häpxop hä xupxet hok. ⁴⁰ 'Äxop kamah mö'ön hok, nüy 'ämniy xohix hä pēnāmax. 'Ügmün yä Tikmü'ün Kutok, tuk nün putup putpu', ha häm 'üm häk nün putup, 'ap 'äxop tek yümmüg'ah 'ügnün'ax, hu 'ög pa 'āti'! Tu ta tu' kux. Kaxiy.

Kāmānat max

⁴¹ Ha Pet te:

—Yäyā', 'ok xatek müg puxehnäg pu' hämyüm-mügähä, tu häm'äktux hä hämyümmügähä', pe tikmü'ün xohix pu hämyümmügähä'? Kaxiy.

⁴² Ha häm'äktux, nüy Topa yög häpxopmä'ax yüm-mügä, hu:

—Tik te hämyümmüg, tu häm max yäy xuxyā pu', ha' xuxyā kuxa yüm ka'ok nö'öm kopah, tu' xat, puyiy kāmānat xop hä māxap, nüy häpxop xohix pēnā max, tu 'ämniy xohix 'ihā tikmü'ün kāmānat xop xīnnā max.

⁴³ Ha' xuxyā nün putpu', tu kāmānat pēnähä', ha' häm max, hu' kuxa hittup xexkah. ⁴⁴ 'Äte xa häpxe'e 'äktux: 'Üxuxyā te kāmānat pu häm'äktux putup, hu: "Hömā xate yögnü häpxop pēnā max. Hönhä yög häpxop xohix pēnā'ax, nüy xeh max, tu yögnü kāmānat xop xohix xat'ax kamah." Kaxiy. ⁴⁵ Paxpu kāmānat

hämpe'paxex, hu: "Yäk xuxyā mög, tu putpu' nün 'ohnäg," kaxīy, tu' pit xop kute'ex kummuk, xi' hex xop kute'ex kummuk, xix kenmuk xo'op xexka tu möktu' paptux, tu' xit xexkah, tu' hām 'ohnäg, ⁴⁶ puxi' xuxyā nün mö'ka'ok, 'ap kāmānat te' yūmmūg'ah, ha' gāy, tu: Mög, mög, nūy 'āpep! Kaxīy. Tu' kix hā' yānān putup, 'ūyīpkox 'ohnäg hah.

⁴⁷ —Kāmānat te yāy xuxyā pu' hām, tu hāmyūmmūg, tu' xuxyāp-tup'ax yūmmūg, ha' yīpkox 'ohnäg, puxi' xuxyā te' kix kakixnāg, 'ūp-tox ka'ōgnāg hā' kix putup. ⁴⁸ Pa kāmānat nōy te yāy xuxyā pu' hām, tu' nōm tep-tup'ax yūmmūg 'ohnäg, hu 'ūhām kummuk, puxi' xuxyā te' kix kutōgnāg putup. Topa te tikmū'ün hōm punethok, puxi' xat pu tu' hām punethok 'ūyānān tu'.

Tikmū'ün te Yeyox hā yāy tukmīy

⁴⁹ Tu xe:

—'Ūgnūn nūy Topa gāy 'āktux, ha Topa gāy tikmū'ün kummuk tu'. Kuxap te hāmpuk, hā kaxīy Topa te nōm tikmū'ün xūygāp-tup. Paxpu hāmpuk nōmhā, kopxik hittup. ⁵⁰ Tikmū'ün te kōnāg kox hā' mōxakux pup-tox pix, ha kaxīy tikmū'ün tek xūygāp-tup, tu möktu' xūy xexkah, yīk kuxa teknōg. ⁵¹ 'Ok 'āmpē'āpaxex, hu: "Yeyox nün pu hāpxexka xohix yōg kuxa māmā," kaxīy? 'Āmhok. 'Ap hamūn'ah. 'Ūgnūn pu tikmū'ün te yāytuk-mīy, ⁵² 'Ūxape xop te 5 te yāytuk-mīy putup, ha 3 yāytuk-mīy putup 2 nōy mūtik, ha 2 yāytuk-mīy putup 3 mūtik. ⁵³ Yā 'ātak xop tek-tok pit xop mūtik yāytuk-mīy putup, hak-tok pit xop te' tak xop mūtik tuk-mīy putup yāy tu', 'ūtut xop tek-tok hex xop mūtik yāytuk-mīy putup, hak-tok hex xop te' tut xop mūtik tuk-mīy putup yāy tu', ha' yīpxox mūk tut xop te' xetut xop mūtik yāytuk-mīy putup, ha' xetut xop te' yīpxox mūk tut xop mūtik kūmīy putup. Kaxīy.

⁵⁴ Tu tikmū'ün pu hām'āktux kamah, hu:

—'Āxop te texgōy pēnāhā', tu: "Tex tip-tup." Kaxīy. Yā tehax xe'ēgnāg. Yamūn. ⁵⁵ Ha 'āmuuh xexka mö'ko'uk, ha: "Hāmpukpex mīy putup." Kaxīy. Yā' pukpex. Yamūn. ⁵⁶ 'Ok hāmyūmmūg hok xate'? Yā 'āpa hitop tu max, pāyā 'ākuxa kummuk! Tu hām yōg hāpxop yūmmūg, xix hāmnoḡnōy yōg, pa hōnhā Topa te hāpxopmā ka'ok, ha xate' yūmmūg 'ohnäg. Kaxīy.

'Ūgāy xuxyāhā'

⁵⁷ Tu hām'āktux kux putup, hu:

—Teptu 'āxop te yāy yīkopit hok, nūy hāpxopmā'ax yūmmūg hāmāxap, pe' kummuk, pe' max? ⁵⁸ Tik te 'ākupex, tu pa te hāmyūmmūg xop ha 'āmōgāp-tup, 'āpu, nūmūtik mög, 'īhā yāy kix kuxyāhā', ka hāmyūmmūg xop xa' hōm xonat xop pu, pu mög 'ātat hah, nūy xip ka'ok. ⁵⁹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Xate 'ā xupap-tup hok, 'īhā xate pago hok tayūmak xexka hā. Kaxīy.

'Āpu, hāpkummuk mīy kux, ka 'āxok

13 Ha' nün tikmū'ün, tu hām'āktux Yeyox pu', tu hāpxexka yōg tikmū'ün xat'ax Pinat 'āktux, ha hōmā' xat pu xonat xop tik xop kix, ha hāpxexka Ga-

ninet yōg tik xop xakix, 'īhā hāpxop mö'hap, nūy Topa pu' haxyā'. ² Ha Yeyox te:

—Ganinet yōg tik xop xakix. Putep hāmpe'āpaxex? 'Ok tik xop kummuk xe'e 'ōhōm? 'Ok Ganinet yōg tikmū'ün nōy max? ³ 'Āmhok. Xate yāyhāhup hok, nūy 'ōg hāpkummukgā kux hok, hu ta xakix putup kamah, tik xop putuk. ⁴ 'Ok xate xip'ax Xino'e yōg tik te 18 yūmmūg? Mīptut tox te yāy koxyōy, tu tik yīmū' koxyōy tu tu' nāhā', tu' kix. 'Ok tik kummuk xe'e nō'ōm? 'Ok kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ün nōy max? ⁵ 'Āmhok. Xate yāyhāhup hok, nūy 'ōg hāpkummukgā hup hok, hu ta xakix putup kamah, tik xop te 18 putuk. Kaxīy.

⁶ Tu hām'āktux'ax hā' hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy tikmū'ün yāyhāhup 'āktux, pu tu hāpkummuk mīy kux, hu:

—Tik te hāpxa'ax tu' xip, ha nanūy kup xip, pa mīnta 'ūm xip 'ohnäg, ⁷ ha kāmānat te hāpxop pēnāhā', ha' xuxyā te: "Pēnā"! Hāmyāxatamuk tikoyuk hā 'āte mīnta ta xak, pa' xip 'ohnäg. Mög, tu' kup xak, 'ūkummuk hah, pu mīnta kup nōy xok hām kopah." Kaxīy. ⁸ Pa kāmānat te: "Nāy, 'ūxup nōg, tu hāmyāxatamuk nōy hip. 'Āte' kup yīmap kot putup, tu 'anop hāpkox kopa' xuk putup, ⁹ ha hāmyāxatamuk nōy nōg, kopxix tu ta' pēnā', pe tut max, tu mīnta punethok 'ūta xupep. 'Ūkup kummuk, tu mīnta 'ohnäg tu ta panipnāg, kopxi' xak." Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te 'ün hittupmāhā 'īhā nit xap

¹⁰ Hāpxip kutōgnāg 'īhā, nit xap 'īhā, Yeyox te Topa pet kopa hāmyūmmūgāhā', ¹¹ ha 'ün xip, tu hāmyāxatamuk xohix te 18 hā xām xok, ha yāmīy kummuk te' pakutnāhā', ha' xām yok 'ohnäg, ¹² ha Yeyox te' pēnāhā', tu' xānāhā', hu:

—Mā', yā hāg, Kaxīy.

Tu xe':

—Topa te 'āhittupmāhā'! Kaxīy.

¹³ Tu 'ün yīmū' yīm xex, ha' yok, tu Topa max 'āktux.

¹⁴ Pa tik te Topa pet kopa' xat, tu' gāy, Yeyox te nit xap hā' tikmū'ün hittupmā', ha' gāy, tup-tup nōg, hu tikmū'ün pu hām'āktux, hu:

—'Āmnīy te 6 hā tikmū'ün hām, tu' nün, pūyīy hittupmā', pa 'ap nit xap'ah. Kaxīy. Nō'ōm Yoneo xop yōg hāptup xe'e', ha Yoneo yōg tikmū'ün hām 'ohnäg nit xap 'īhā'.

¹⁵ Ha Yeyox te:

—Xate mö'āmā'. 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Tikmū'ün te mūnūytut tak xip, 'ok pe yohmēn xip, tu' hīy tu' xix hāmpak'ax kopah, tu nit xap 'īhā koah, nūy mögā kōnāg hah, pu' xo'op, yā' max, ¹⁶ pa 'ün xip, tu mōnāy xop hittap 'Amanām hā' mōkputox, ha Hāmgāyāgnāg te' xām hīy ka'ok, tu hāmyāxatamuk xohix te 18 hā' hīy. Teptu 'āxop tek tux hok pu' xut hok pu mög? Kaxīy.

¹⁷ Ha' gāy xop te yāyhāhup, tu' yīy 'ohnäg, 'īhā tikmū'ün te Yeyox yōg hāpxopmā'ax xohix putup pax, tu' kuxa hittup.

Möytat xap

¹⁸ Ha Yeyox te hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā',

—Topa te tikmū'ün xat te xīy? 'Ok xate' yūmmūg? 'Āte xa hāmyūmmūgā'ax, hu: ¹⁹ Tik te mīpkup möytat xap paha', tu hāpkot, ha' kopa' xok, ha xokax, tu' tuk, tu möktu möytat kup xupax, ha putuxnāg te yāy pet mīy mīmāg kopah. Kaxīy tikmū'ün kutōgnāg te Topa pu' yīpkox pip hāmāxap, hak-nāy tu tikmū'ün nōy yīpkox pip, ha tikmū'ün nōy xohix nōg nōy nā' mōgāhā', tu möktu xohix. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tokatogā'ax

²⁰ Tu xe' yīkopit, hu:

—Topa te tikmū'ün xat te xīy? 'Āte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax xa hāmyūmmūgā' hu: ²¹ 'Ūn te pām yōg tokatogā'ax paha', tu' xap xoxitix tinik kōnōn kopa' kanop, tu möktu 'ūpohot, ha pām mōmmāhā'. Kaxīy tikmū'ün kutōgnāg yīpkox pip hāmāxap, ha' nāg nōy nā' mōgāhā', tu möktu xohix yīpkox pip. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Hāmyīkox kutōgnāg

²² Yeyox te hāpkumep xix yāy yōg tik xop, tu ta kōmēn tu' mōg, xix xip tu xexka tu' mōg, tu hāmyūmmūgāhā', tu kōmēn xexka Yenoyanēn ha' mōg, ²³ ha tikmū'ün 'ūm te' yīkopit, hu:

—Yāyā', 'ok tikmū'ün kutōgnāg te' kuxa kummuk xit, nūy tu kuxa max 'ūyānān tu' tat? Kaxīy.

²⁴ Yīy Yeyox te:

—'Āpu, hāpxopmā punethok, nūy hāmyīkox kutōgnāg hā' mōxakux. Tikmū'ün punethok mōxakux putup, pa' mōxakux 'ohnāg, tu ta yā 'ātihi'.

²⁵ —Ha mīptut xuxyā yok putup, tu mō'yīnnīn'ax hā mō'yīnnīn, 'īhā 'āxop tihī' hāptopa, tu' xānā-tup, hu:

"Hāpxōn, hāpxōn," kaxīy, pa' xuxyā te: "Kōmēn 'ūm yōg 'āxop? 'Āte 'āyūmmūg'ah, 'apxōn putup'ah, xayīy pexkox ha mōxakux hok." ²⁶ Ha 'āxop te hām'āktux putup, hu: "'Ūgmū'āte hāpxop māhā 'āmūtik, nūy ta xo'op. Xate yōg kōmēn kopak hāmyūmmūgāhā'." Kaxīy. ²⁷ Ha' yānān tu hām'āktux putup, hu: "'A 'āte 'āxop yūmmūg'ah. Mōg, mōy, nūy 'āpep, yā 'āxop te hāpkummuk mīy pax!" Kaxīy. ²⁸ Ha Topa te' xat yāy yōg tikmū'ün pexkox tu', ha 'āxop te pēnāp-tup hāptox tu', tu mōnāyxop pēnāp-tup, ha pexkox kopa' pip, ha mōnāyxop hittap 'Amanām pēnāp-tup, xix mōnāyxop 'Iyak, xix mōnāyxop Yako pēnāp-tup pax xix Topa pupi hām'āktux xop pēnāp-tup, 'īhā hāptopa 'ātihi', ha mō'āxakux putup, pa mō'āxakux 'ohnāg, tu potap-tup, hu 'āxox kāyāhā', 'āxūy xexka tu'. ²⁹ Ha hāpxexka xohix yōg tikmū'ün nūn putup, hāptox tu' nūn putup, nūy 'āmuk xexka mīy, tu' mān putup, nūy tu' xit, tu Topa pu' yīpkox pip. ³⁰ Pa nōm xop mōxa tap xop hā' ka'ax putup, ha nōm ka'ax hā nōm nūn, tu' māxap putup. Ta tu' kux. Kaxīy.

³¹ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Paniye yōg tikmū'ün nūn, tu:

—Mōy, mōg. 'Ūxat'ax 'Enot te 'āp-tex putup! Kaxīy.

³² Ha Yeyox te:

—Mōg, 'āte mō'āpok, xa nōm mō'āmā'ax pu hām'āktux, hu: 'Āte' xupepmāhā yāmīy kummuk, tu tikmū'ün hittupmāhā', 'āte' hōnhā' mīy, xix hāptup hā, nūy hāptup nōy, kopxix hāpxopmā'ax kux. ³³ 'Ūgmōg putup kōmēn Yenoyanēn hah, yā hōnhā 'āte hāpkumep putup, xix hāptup, xix hāptup nōy hāpkumep putup, nūy Yenoyanēn tuk xupep, pu tikmū'ün tek putex, tu Topa pupi hām'āktux xop kix, yā hōmā nōm xop xohix kix Yenoyanēn kopah.

³⁴ —'Ūg'āpax, kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ün! 'Āxop te Topa pupi hām'āktux xop punethok kix, Topa te kōmēn ha nū' pok tik xop, ha xate mīkaxxap xexka tux hā' kix. Xokakkak tek-tok xānāhā', nūy mō'tat yāy kaka, hā kaxīy 'āte kōmēn yōg tikmū'ün xānāhā', pāyā 'ūgha 'ānūn putup 'ohnāg. ³⁵ Yīy 'āpet 'ūhok yūm putup, ha xatek pēnāp-tup 'ūxeheh, 'īhā 'ā'āktux, hu: "Topa te yāy 'āxet'ax hōm xa', pu nū'. Pūyā xa hāmmax nā'." Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te tik hittupmāhā'

14 Ha nit xap nōy 'īhā Yeyox te Paniye yōg tik ha' mōg, tu' pet ha' mōg, ha yā' xexkah, ha tikmū'ün te' pēnā ka'ok Yeyox, ² ha tik nūn, 'ūyīpkup mōm, xix patakup, tu Yeyox ha' nūn, ³ ha Yeyox te hāmyūmmūg xop pu hām'āktux, xix Paniye xop pu hām'āktux, hu:

—Mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg xat'ax kax'āmi'. 'Ok xat hok pu tikmū'ün hittupmā hok nit xap hā? Kaxīy.

⁴ Ha' yīy 'ohnāg, yīy Yeyox te tik pakut mūg, tu' hitupmāhā', tu' pet ha mō'kutnāhā', ⁵ tu' xexka xop pu hām'āktux, hu:

—Pe 'āk-tok te hāpkox kopa mō'nāhā', pe 'ōg mūnūy-tut tak te hāpkox kopa mō'nāhā' nit xap hā, 'ok hāpxip 'ohnāg 'īhā xate' xut'ax pu mōg? Yā' xut'ax mō'ka'ok. Yā kaxīy 'āte tikmū'ün hittupmāhā nit xap 'īhā. Kaxīy.

⁶ Ha' xutigāhā', tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg.

Yeyox te 'āmuk xexka hā' mōg'ax 'āktux

⁷ 'Ūyūm Yeyox, tu' xexka xop pēnāhā', ha' yūm'ax max yāy kutnāhā yāy pu', ha tikmū'ün te' mūtik mān yūmmūgāhā', tu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā, hu:

⁸ —Tikmū'ün yāytaha', ha' nōy te 'āxānāhā pu 'āmuk xexka ha mōg, 'āpu mōg, pa' yūm'ax max xak hok yāy pu'. 'Āmhok. Peyā tik xexka mōg kamah, ha 'āk-tōgnāg,

⁹ puxix mīptut xuxyā xa hām'āktux, hu: "'Āpu, yūm'ax nōy xax nūy tu yūm. Tik xexka te nū yūm'ax max putup, nūy tu yūm." Kaxīy. Ha xate yāyhāhup, tu' yūm'ax nōy xak. ¹⁰ Kaxīy mīy hok. Pa tik te 'āxānāhā pu mōg 'ūpet hah, 'āpu, mōg, pa' yūm'ax kummuk yāy kutnā', nūy yūm, ha tikmū'ün te xa hām'āktux'ax hu: "'Āmūn tek mūn hā 'āxape', mā', nūy 'ūyūm'ax max yīmū' yūm." Kaxīy. Ha 'āhittup xexkah, yā tikmū'ün xohix te' pēnāhā', tu 'āxape te 'āp-tup pax pēnāhā, ha 'āhittup.

¹¹ Kaxīy Topa te' hupmāp-tup tikmū'ün te yāy xexka pe'

paxex, ha tikmũ'ün te yã pe'paxexk-tõgnãg te yãhãp-tup xexkah. Ûkux. Kaxĩy.

¹² Tu Paniye yõg tik pu hãm'ãktux, tu tik te' xãñãhã pu hãm'ãktux hu:

—Xate 'ãmuk xexka mĩy, 'ãpu 'ãxape xop xãñã hok pu tu' xit, xix 'ãnõy xop xãñã hok, xip-texop xexka te 'ãyĩmap pip xãñã hok, yã' xohix xãna hok, ka nõm xop te' yãñã tu 'ãxãñã', nũy pago. ¹³ Pa 'ãmuk xexka xate' mĩy, 'ãpu hãpxop hok xop xãñã', xix hãpkumep hok xop xãñã, xi' pa hok xop xãñã'. ¹⁴ Hamũn. Ha Topa te xa hãmmãxñãp-tup, 'ũhok xop te xa pago 'ohnãg hah, yã Topa mũn te xa pago putup, 'ĩhã tikmũ'ün te hãmyok mĩy xop hi' putpu'. Ûkux. Kaxĩy.

'Ãmuk xexkah

¹⁵ Tik te mĩmpe xit'ax tu' yũm, tu' xupak, tu hãm'ãktux Yeyox pu', hu:

—Tikmũ'ün kuxa hittup, nõm te Topa yõg 'ãmuk xexka mãp-tup. Kaxĩy.

¹⁶ Ha Yeyox te hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nũy Topa te tikmũ'ün xãñã 'ãktux, hu:

—Tik te 'ãmuk xexka mĩy, tu tikmũ'ün punethok xãñãhã', pu' pet ha' nũ', nũy xit, ¹⁷ tu 'ãmuk xexka mĩy, ha' puk, ha kãmãnat xat, pu tikmũ'ün yũmmũgã', hu: "Yã' puk, mã', nũy xit." Kaxĩy.

¹⁸ —Pa tikmũ'ün tep-tup nõg, yĩy tik puxet te: "Ãte hãm max nõmenax, tu tayũmak 'ũyãñã tu' hõm, nũy pop. 'Ûgmõg putup, nũy pẽnã', 'a' mãp-tup'ah." Kaxĩy.

¹⁹ —Ha' nõy te: "Ãte mox te 10 pop. 'Ûgmõg putup nũy pẽnã', 'ak xit putup'ah." Kaxĩy.

²⁰ —Ha nõy te: "Ãte yãytaha, huk mõg putup'ah." Kaxĩy.

²¹ —Ha kãmãnat nũn put pu', tu yãy xuxyã pu' xuk-tux, ha' gãy, tu: "Mõg, 'ãmõ'ka'ok, kõmẽn kotit ha mõg, nũy kõmẽn yõg tikmũ'ün hok xop nõnnã', 'ũk pet tu nõnnã'." Kaxĩy.

²² —Ha' mĩy, tu hãpxip kutõgnãg 'ĩhã putpu' nũn, tu: "Xate' xat, ha 'ãte' mĩy, pa 'ãmuk xexka punethok." Kaxĩy.

²³ —Ha' nõy xe mõ'kutnãhã', hu: "Mõg, putat xexka hã mõg, xix putat kutõgnãg hã mõg, nũy tikmũ'ün xapit, tu nõnnã', pu 'ãmuk xexka xohix mã'. ²⁴ 'Ãte hãpxe'e 'ãktux xa', hu: 'Ûxexka xop 'ãte' xãñãhã', hap-tup nõg, hu' yõg 'ãmuk xexka mãp-tup 'ohnãg." Ta tu' kux. Kaxĩy.

Tikmũ'ün te Yeyox mũtik hãpkumep'ax

²⁵ 'Ãmnĩy nõy tu ta hãpkumep, ha tikmũ'ün punethok te' mũtik hãpkumep, ha' yõkãñãm, tu hãm'ãktux, hu:

²⁶ —Tikmũ'ün tek mũn mũtik hãpkumep putup, pũyãk putup pax xexkah, tu yãy yõg xape xop putup kutõgnãg. Tikmũ'ün tek mũn mũtik hãpkumep, pũyã yãy tak putup kutõgnãg, xi' mũg tut, xi' xetut, xik-tok, xi' tutnõy xop, xi' pit xop, xi' hex xop putup kutõgnãg, xix yãy pe'paxex kutõgnãg, nũy 'ũkputup xexkah.

²⁷ Tikmũ'ün te yãy yõg mĩpkupnix tat hok, tu' xũy hok

'ũgmũn putuk, puxix yõgnũ tikmũ'ün mũtik hãpkumep hok. ²⁸ Xate mĩptut tox mĩy'ax, hu 'ãyũm hãmãxap, nũy yãy yĩkopit, hu: Tayũmak xohix te xĩy yõgnũ'? Kaxĩy. Tu 'õg tayũmak mõ'kupix. Paxpu 'õg tayũmak punethok, 'ãpu, mĩptut mĩy. ²⁹ Paxpu mĩptut hãm tu' xup, pa 'õg tayũmak kutõgnãg, puxix mĩptut kuxyã hok, ha' nõy te xa 'ãktux'ax kummuk, hu: ³⁰ "Ûpa te hãmyũmmũg 'ohnãg 'õhõm. 'Ûyõg tayũmak xohik-tõgnãg, pãyã mõ'kupix yũmmũg 'ohnãg kamah." Kaxĩy. Ta tu' kux.

³¹ Tu xe hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũm-mũgã', hu:

—Hãpxexka yõg tik te' 'xat'ax, tu xonat xop xohix te 10,000 mõ'pok, nũy hãpxexka nõy yõg xonat xop mũtik yãykix, pa xonat xop nõy xohix te 20,000, yĩy tik te tikmũ'ün 'xat'ax yũm, nũy yãy yĩkopit hãmãxap, hu: "Ok yõgnũ xonat xop ka'ok, pe xonat nõy xop ka'ok?" Kaxĩy. ³² Xonat xop nõy ka'ok, puxix tik xop mõ'pok hãpxexka nõy hah, pu ta' xexka xop tu' xax, pu yãykix kuxyã', ha hãptox tu mõ'pok'ax, nũy gãy kuxyã'.

³³ —Kaxĩy 'ãxop te yãy yõg hãpxop xohix nĩm hok, hu 'ũgmũn mũtik xate hãpkumep hok kamah. Kaxĩy.

'Ãmot Xuxpex

³⁴ Tu xe hãm'ãktux, hu:

—'Ãmot xuxpex mũn max, pa yãy xuxpex nõg, puxix max'ah 'ehe', ³⁵ ha tikmũ'ün tep-tup nõg, hu hãptopa mõ'yõn. 'Ûg'ãpax, nũy 'ãyĩpkox pi'. Kaxĩy.

Kahnẽn te yãy xaxok

15 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã tik xop nũn, nũy Yeyox yĩy 'ãpax, tu gohet pupi tikmũ'ün yõg tayũmak pop, ha Yoneo yõg tikmũ'ün te nõm tik xop putup nõg, ² ha Paniye xop xix hãmyũmmũg xop te Yeyox 'ãktux kummuk, hu:

Nũ tik te tik kummuk hã' xape, tu nõm mũtik xit. Yã kummuk Yeyox. Kaxĩy.

³ Ha Yeyox te hãmyũmmũgãhã', tu Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', tu kahnẽn 'ãktux hã hãmyũm-mũgãhã', nũy tu Topa te tikmũ'ün kummuk xak 'ãktux, hu:

⁴ —Tikmũ'ün yõg kahnẽn te 100, tu kahnẽn puxet xaxok, hu' mõg, tu' xip'ax kox, tu kahnẽn xop te 99 nĩm, nũy kahnẽn puxet xak, tu' xak, tu mõktu xipihĩ', ⁵ tu xipihĩ', tu ta' kuxa hittup xexkah, tu' nũn putpu', tu kahnẽn te' yĩpak hã' tat, ⁶ tu' nũn tu nũktu xupep yãy pet tu', tu' xape xop xãñãhã', xix hãm yĩmap ha' pip xop xãñãhã', tu: "Ãkuxa hittup 'ũgmũtik! Yã 'ãte yãy yõg kahnẽn xipihĩ!" Kaxĩy. Ta tu' kux.

⁷ —Kaxĩy pexkox kopa' pip xop kuxa hittup xexkah, tik kummuk yãyhãhup ha' hittup xexkah, pa' kuxa hittup kutõgnãg 'ĩhã tik xop te yãy pe'paxex, hu: "Ûgmax." Kaxĩy.

⁸ Ha Yeyox te tayũmak hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nũy Topa te tikmũ'ün kummuk xak 'ãktux, hu:

—'Ûn puxet te tayũmak 'ãnuk te 10 pip, tup-xet xaxok, tu' xak, tu kuyãñãm hã' xak, tu' pet kunut xit max,

tu' xak, ⁹ tu' xipihī, tu' paha', tu' kuxa hittup, tu' xape xop xānāhā', xix hām̄hūmnāg ha' pip xop, tu: 'Ākuxa hittup 'ūgmūtik, 'āxop. 'Āte yāy yōg tayūmak 'ānuk xipihī!' Kaxīy. Ta tu' kux.

¹⁰ —Kaxīy pexkox yōg mō'pok xop kuxa hittup, tik kummuk ta yāyhāhup ha' kuxa hittup. Kaxīy.

Tik kutok xupaha'

¹¹ Tu xe hām'āktux nūy hām̄yūmmūgā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy Topa te tikmū'ūn kummuk putup 'āktux, pu tu yāyhāhup, xix hāpkummuk mīy kux. Tu hām'āktux, hu:

—Tik tek-tok pit 2, yā' xip tap, ¹² hak-tok te' nōy hā' kuhmōy te yāy tak pu hām'āktux, hu: "Ātak, 'āxok, kopix 'āte 'ōg hāpxop pop, 'ūyāg pop'ax, pa hōnhā 'āte' yāg putup, yā tayūmak putup tek putex. 'Āte' hip putup'ah, xa 'āxok. 'Ā' hōm nōmhā, 'ūyīy nōmenax, nūy tayūmak pop, nūy mōg hāptox tu.'" Kaxīy.

—Ha' tak te hāpxop xohix koxip, tuk-tok te kuhmōy tu tu' yāg popmāhā'. ¹³ Hāpxip kutōgnāg 'īhāk-tok te 'ūyāg tayūmak pop, tu' mōg hāptox tu', tu mōktu hāpxexka puknōg tu' xupep, tu hāpkummuk mīy pax, tu tayūmak xexka xaxogānāg, ha' nōg.

¹⁴ —Ha' hok, 'ūyōg tayūmak hoknāg, ha hām̄hōgnāg hāpxexka xohix tu', yīy putup tep-tex, xix hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix kix, ¹⁵ ha hāpxop 'ūm xak, nūy mā', tu: 'Ūm hōm. 'Ūgmā', kaxīy, ha' nōy te yāy yōg hām tu mō'kutnāhā', pu xapup pēnā', ¹⁶ ha putup tep-tex, hu xapup xit'ax xak, pa' hōm 'ohnāg tik te', ¹⁷ yīy yāy koxak, tu yāy mūtik hām'āktux, hu: "Ātak yōg kāmānat xop xit punethok, tu tu' hix ka'ok, ha putup tek putex. ¹⁸ Put puk mōg 'ātak hah, yāy 'Ātak pet hak mōg'ax, tu hām'āktux'ax, hu: "Ātak, 'āte hāpkummuk mīy pax, tu yāyhāhup Topa tu', xix xa tu', ¹⁹ 'Āmax, hak mūn kummuk, tu xa' hupmāhā', puk mūn yā 'āk-tok 'āktux. 'Ūktux hok puk hām 'ōg kāmānat xop mūtik." Kaxīy. ²⁰ Tu putpu' mōg yāy tak pet hah.

—Tu mōktu' pet tu' xupep, hak-tok te hāptox tu' xip, 'īhā' tak te' pēnāhā', tuk-tok te' nōy hā' kuhmōy kuxa ka', tu' mōg mō'ka'ok, tuk-tok mūg yāy kep hah, nūy tu 'āneo, ta tu' kuxa hittup tu 'āneo, ²¹ hak-tok te: "Ātak, 'āte hāpkummuk mīy pax, tu Topa pu hāpkum-mugāhā', xix 'āmūn pu', tu xa hupmāhā' puk mūn yā 'āk-tok 'āktux." Kaxīy.

²² —Pāyā' tak te kāmānat xat, tu: "Mō'ka'ok, mōg, tu topixxax max popnū', pu xōnnū tat, ha hāpxop 'ūm yānām paxnū pu xōnnū tu yīpkutok ha mō'tat, ha pata xax max popnū', pu' tat, ²³ ha mūnūytut kutok tuktu' max nūnnā', tup-tex. 'Āpu yūmū nō 'āmuk xexka mīy 'ūghittup tu'. ²⁴ Xōnnē nūn, ha yūmūg kuxa hittup. Hōmā' xok putuk, tu' hittup nōmhā, hōmā' xupaha, tu' putpu' nūn nōmhā." Kaxīy.

—Tu 'āmuk xexka mīy!

²⁵ —Hak-tok te māxap xip, hāpxa xexka tu' xip, tu putpu' nūn yāy pet hah, tu kāyā 'āpak, xix hām̄yā 'āpak, ²⁶ yīy: "Pute 'ūm nūhū'? Tep tu tikmū'ūn kāyāhā yīy hām̄yā?" Kaxīy.

²⁷ —Ha: "Ātaknōy nūn, ha 'ātak xat pu mūnūytut kutok putex, 'ūkuxa hittup tu', 'ūk-tok putpu' nūn ha' kuxa hittup." Kaxīy.

²⁸ —Pak-tok te māxap gāy, tu' mō'nāp-tup'ah mīptut hā', ha' tak nūn, tu ta tu' xapit, pu mōnāy, ²⁹ pak-tok te: "Hām̄yāxatamuk xohix hā xatek-xat, hak yīpkox xip, tu' mīy, pāyā xate hāpxop 'ūm 'a' hōm'ah, xate mot kutok kutōgnāg 'a' hōm 'ohnāg, puk xape xop mūtik 'āmuk xexka mīy, ³⁰ pa 'āk-tok nōy nūn, tu' xotit xop punethok pēnāhā', tu 'ōg tayūmak hā' pagok, ha tayūmak nōg, ha 'āha' nūn putpu', ha xate 'āmuk xexka mīy!" Kaxīy.

³¹ Ha' tak te: "Xōnnū! Hām̄yāxatamuk xohix hā 'ūgmūtik 'āxip, ha 'āte yāy yōg hāpxop xohix popmāp-tup xa'. ³² Yā' max yūmūg kuxa hittup, nūy 'āmuk xexka mīy, 'ātaknōy put pu' nūn, ha yūmūg kuxa hittup. Yā' xok putuk, pāyā' hi', tu' xupaha', pāyā' putpu' nūn." Kaxīy. Tu ta tu' kux. Kaxīy Yeyox te tikmū'ūn yūm-mūgāhā', tu Topa te tikmū'ūn kummuk xak 'āktux, puyīy yāyhāhup, xix hāpkummuk mīy kux, nūy tu kuxa hittup.

Kāmānat te māxap te hāpkohe' mīy

16 Yeyox te xe hām'āktux yāy yōg tik xop pu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—'Ūptexop xexka xip, ha tik te nō pēnānā' xip, yā kāmānat te māxap, ha tik nōy nūn, tup-texop xexka pu hām'āktux, hu: "Nōm kāmānat te māxap te 'ōg hāpxop xohix pēnāhā', tu hām̄yūmmūg 'ohnāg, tu' kmū'ūn kummuk xak 'āktux, puyīy yāyhāhup, xix hāpkummuk mīy kux, nūy tu kuxa hittup.

Kāmānat te xaxogānāg 'ōg hāpxop." Kaxīy.

² Hap-texop te yāy yōg kāmānat ha' xānāhā', tu: "Xatep-te' mūn mīy? Tikmū'ūn te 'ākummuk 'āktux. Hōnhā xate nō pēnā kux. Puxi'." Kaxīy.

³ —Ha kāmānat te yāy pu hām'āktux, hu: "Ātep-te mūn mīy'ax? 'Ūkxuyā tek mūn putup nōg. 'Ak mūn ka'ok'ah, 'ūyīy mū' hāpxa'. Hāpxop 'ūhok tu' kax 'ātep-tup'ah, 'āte yāyhāhup tu'. ⁴ Nāy. 'Āte' yūmmūg. 'Ūkxape xe'e xop max, ha 'āte nōm xop pu hām'āktux hā hām-maxnā'ax, puk mūn pu hāmmax hā yānān, 'ū pet kopak xihip, 'īhāk xuyā tek xat pu mōg." Kaxīy.

⁵ —Hu' xuyā yōg kāmānat nōy ha' xānāhā', xix kāmānat nōy ha' xānāhā', tu mōktu xohix, tu 'ōm te māxap pu hām'āktux, hu: "Hāpxop xohix te xīy xate ta nemēn yūmūg xuyā pu?" Kaxīy.

⁶ —Ha' nōy te: "Hep tox yōg kāmānat te 100 'āte ta nemēn." Kaxīy.

—Ha: "Ta nemēn yōg pa' tappet, tu mō'kupix, hu: 50 'ūyānān tu', nūy 'ōg hāpxop yāggā xate ta nemēn." Kaxīy.

⁷ —Tu tik tek-nāy tu' xānāhā', tu: "Xate ta nemēn hā xīy hāpxop?" Kaxīy.

—Ha: "Āte ta nemēn xuxnāg yōg panat xohix te 1.000." Kaxīy.

—Ha xe: "'Ōgnū ta nemēn yōg pa' tappet, nūy mō'kupix ha' yūm, hu: 800 nūy 'ōg 'ūyānān tu'." Kaxīy.

⁸ —Ha' xuxyā te hāmyūmmūg, tu' yōg kāmānat te hāpkohe mīy yūmmūg, tu hāmyūmmūg 'āktux kamah. Ta tu' kux.

—Kaxīy Topa hā' puknōg xop te hāmyūmmūg xexkah, pāyā Topa yōg tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu hāmyūmmūg kutōgnāg, ⁹ yīy 'āte xa hām'āktux: Yā' max tikmū'ūn te tayūmak hā hāmmaxnā', nūy' xape xop pu hāpxopmā max, puyīy nōm xop mō'ānīynām 'ūyānān tu', 'īhā 'ōg tayūmak nōg, puxix 'āmōgā pexkox hah, xa xhip ka'ok. ¹⁰ Tik te hāmyok mīy, tu hāpxop kutōgnāg pēnā max, puxix hāpxop xexka pēnā max kamah. Kaxīy tik kummuk te hāpxop kutōgnāg pēnā kummuk, puxix hāpxop xexka pēnā kummuk kamah. ¹¹ Tik te hāpkohe' mīy, tu tayūmak hā' pēnā kummuk, puxix kamah Topa yōg hāpxopmā max pēnā kummuk. ¹² Xate 'ānōy yōg hāpxop pēnā kummuk, puxix tikmū'ūn kuxa 'ākopa yūm 'ohnāg, tu hāpxop max xa' hōm putup 'ohnāg kamah. 'Āmhok.

¹³ —Tikmū'ūn te yāy xuxyā 2 pu' hām hok, ka xuxyāp-xet putup pax, 'īhā' nōy putup nōg. Ha tikmū'ūn xup-kūmīy, puxix tayūmak tu' hām, pa tikmū'ūn te Topa xak, puxix Topa tu' hām. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te hām'āktux

¹⁴ Ha Paniye yōg xop te' xupak, tu Yeyox hah yīxix kummuk, hu' xox yīxix, tu tayūmak hā kūmīy, hu' gāy, tu' yīxix kummuk. ¹⁵ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn te 'āpēnāhā', tu: 'Ūmax, kaxīy, 'āhā, pāyā Topa te 'ākuxa kopa pēnāhā', tup-tup nōg, 'ākuxa kummuk hah.

¹⁶ —Hōmā mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg xat'ax kax'āmi, ha' nōy xop te Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuktux, tu hāmyāxatamuk xohix hā hāmyūmmūgāhā', tu mōktu Yoām xip, nōm tep-tox pix, ha hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha hām'āpak max 'āktux, ha' xohix yīpkox pip, puyīy Topa yōg putat ha' mōg.

¹⁷ —Ha pexkox te yāy xagogāp-tup, xix hahām, pāyā Topa yōg hāmāktux xip ka'ok, ha' xaxogā 'ohnāg.

¹⁸ —Tikmū'ūn te' xetut nīm, tu 'ūn nōy mūg, yā hāpxopmā kummuk, ha tik nōy te' nōy xetut mūg, nūy yāy-tax, yā hāpxopmā kummuk kamah, tu' nōy hā' xupxet. Kaxīy.

'Ūptexop xexka xix Nay

¹⁹ Tu xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', puyīy Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pip, hu:

—'Ūptexop xip, tu topixxax max tat, tu ta' mīy pax 'āmuk xexkah, ²⁰ ha tik hok xip, tu' pakut, tu' pip 'ūptexop yōg hāmyīkox tu', 'ūxuxet'ax Nay, 'ūkayax punethok tu' pip, ²¹ tu' xit'ax 'ūm xak, putup tep-tex hah, ha kokex xop te tik kayax xup, tu' yōyxōg hā' xup. ²² Hāpxip kutōgnāg tik hok 'āxet'ax Nay xok, ha pexkox yōg nū 'pok xop te' put, tu' tat, tu pexkox ha mō'tat, ha mōnāyxop hittap 'Amanām mūtik tihi pexkox kopah, tu' hittup, 'īhā 'ūp-texop xok kamah, ha nō hāpkot,

²³ ha' xakix xop yōg pip'ax tu' mōg, tu' xūy xexkah, tu mōnāyxop hittap 'Amanām pēnāhā', ha hāptox tu' xip pepi', pa Nay te 'Amanām mutik pepi' tihi', ²⁴ yīp-texop te' xānā ka'ok, hu: "Yā 'āmāxap 'Amanām'!" kaxīy, ha: "Putep mūn putup xate?" Kaxīy. Ha' nōy te: "'Ūg 'ūm kuxa ka', 'ūkxūy hah. 'Āpu, Nay nū'kutnā', nūy yīpkutok hā 'ūgyōyxōg 'ūm pix, kōnāg hā' pix. Yāk xūy xexka kuxap kopah." Kaxīy.

²⁵ —Pa 'Amanām te: "Xōnnū', Topa te xa hām-maxnāhā hām tu', 'īhā Nay ha hāpkummugāhā', yā hōnhā' hittup pax 'īhā 'āxūy, ²⁶ ha hāpkanet xexka xip, ka mōnāy 'ūghah, ha kamak mōg 'ohnāg 'āha ku' u mōnāy." Kaxīy.

²⁷ —Hap-texop te: "Nay nū'kutnā 'ūktak pet hah.

²⁸ 'Ūktaknōy xohix te 5 tihi', yīy mō'kutnā hām tu', ka nū pip'ax ha' nūn, hu' xūy." Kaxīy.

²⁹ —Pa 'Amanām te: "'Āmhok. 'A mō'kutnāp-tup'ah 'ātaknōy xop hah. Yā' xip Topa tappet, nūy mō'kupix, nūy yīpkox pi'. Yā' puxi'." Kaxīy.

³⁰ —Ha' nōy te: Yāk-tōgnāg, 'ap punet'ah. 'Ūktaknōy xop kuxa mām 'ohnāg Topa yōg tappet kopah. 'Āpu, mō Nay kutnā', nūy taknōy xop ha' mōg. Pax pu tik xok xe'e', tu put pu hi', tuk taknōy xop pu hām'āktux, puxi' kuxa mām ka'ok hām'āktux'ax kopah, tu yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux." Kaxīy.

³¹ —Pa 'Amanām te: "'Ūkuxa mām 'ohnāg Topa yōg tappet kopah, hu' mām hok tikmū'ūn hām'āktux'ax kopa kamah, tu tik xop tu putpu hi 'āpak'ax, 'īhā' kuxa mām 'ohnāg." Ta tu' kux.

Hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu' kux

17 Yeyox te yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

—'Āmnīy xohix 'īhā hāpxopmā'ax kummuk te' kummukgā'ax, pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, nūy nōy kummukgā', puxix Topa nōm xūygā xexka. ² Yā' max nōm tik te' kummukgā mūg, nūy mīkax xexka hīy 'ūmāykok tu', tu kōnāg xexka kopa tu' xok, ha' kummuk nōm te tikmū'ūn kutōgnāg pu hāpkummuk mīy'ax yūmmūgāhā'. ³ 'Ūg pa 'āti!' 'Ānōy te hāpkummukgāhā'. 'Āpu' māmōg, pu yāyhāhup, ha ta xaxogā'. ⁴ 'Ānōy te xa hāpkummukgā pax, tu xe' mīy pu tu 7, 'īhā xa tu' xak pu kummukgā'ax xaxogā'. 'Āpu 'ānōy kuxa ka', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Kaxīy.

'Ūkuxa yūm ka'ok

⁵ Ha yāy yōg xop te:

—'Ūgmū kuxa mām kutōgnāg. 'Āpuk mū kuxa mām-mā', pu tu mām ka'ok. Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa mām kutōgnāg? Pēnā mīm xexka kup 'āxet'ax mōytat, ha mīm xap kutōgnāg. Pax xa kuxa mām kutōgnāg kaxīy, hu ta mīm xexka kup nōy piget pu' xat, hu: "Hām tu yāy xut, nūy kōnāg xexka kopa 'āxip, nūy kōnāg kaka yōg hām kopa 'āxok," kaxīy, puxix mīm xexka kup yīpkox pi', nūy' mīy. Kaxīy.

Kāmānat hām'ax

Tu xe:

⁷—Ōg kāmānat te hāpxa', pe mūnūytut pēnā', tu 'āmñīy hā putpu' nūn 'āpet tu', pāyā xate' xapit hok pu yūhūm, nūy xit. ⁸ 'Āmhok, pāyā' xat, hu: "Hāpxop 'ūm puk, tu mōktu max, tu hāpxop ke'et, tu kānēy yīmū' xak-nāy 'ūkxit. 'Ūkxit kux yīy ta 'āxit 'ūk-nāy tu xix xo'op." Kaxīy. ⁹ Tu 'ōg kāmānat pu hām'āktux hok, nūy: "Puxi', 'āhām max," kaxīy. 'Āmhok. ¹⁰ Kaxīy 'āxop yā Topa hā kāmānat xop. Topa xat'ax xohix pu 'āyīpkox pip, xapix tu hām'āktux, hu: "'Ūgmūg hām kummuk Topa pu', 'ūxat'ax mīy puxehnāg tu.'" Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn xax kunut xop hittupmāhā'

¹¹ Tu ta hāpkumep, tu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg, ha hāpxexka Xamānit te' keppa' yūm, xix hāpxexka nōy Ganinet te' xām pa' yūm. ¹² Tu' mōg tu mōktu' xupep xip tu xexka tu', ha tik te 10 pip, tu pakut, tu yāy xax kunutnām, kayax punethok tu', hāptox tu' pip xip'ax tu', ¹³ tu' xānāhā', hu:

—Yeyox, Notot! 'Ūgmū kuxa ka! Kaxīy.

¹⁴ Ha' pēnāhā', tu:

—Mōg, 'āmānex xop ha mōg pu 'āpēnā'. Kaxīy.

Ha' mōg. 'Ūmōg, 'īhā' hittup, ha' xax tap tup xupep tu max, ¹⁵ Ha tik puxet yā hāpxexka Xamānit yōg, yā' puknōg, tu yāy xax tap max pēnāhā', yī' putpu' nūn, tu' yīy ka'ok, tu Topa max 'āktux, 'ūhittup tu', ¹⁶ tu' kopax-ux ha' nāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu: 'Āmax xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁷ Ha:

—Tik xohix te 10 hittup. Pi'yā' pip nōm tix xohix te 9?

¹⁸ Tu putpu' nūn 'ohnāg, tu Topa max 'āktux 'ohnāg, pāyā' puknōg puxehnāg te Topa max 'āktux. Kaxīy.

¹⁹ Tu' puknōg pu:

—'Āyok, nūy mōg, 'ākuxa yūm ka'ok, yīy Topa te 'āhit-tupmāhā'. Kaxīy.

Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup

²⁰ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox te hāmyūmmūgāhā', yīy Paniye yōg xop te' yīkopit, hu:

—Hām 'ūm 'īhā Topa te hām xexka xohix yōg tikmū'ūn xat putup hām tu'? Kaxīy.

Ha:

Tikmū'ūn te' xak, tu' pēnāp-tup, ²¹ 'A hām'āktux putup'ah, hu: "Hēnā', 'ūxip nūnte'," kaxīy. 'Āmhok. Xix 'ap hām'āktux putup'ah, hu: "Pēnā', 'ōnte' xip," kaxīy. 'Āmhok. Tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg 'īhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Āmhok. Yā Topa te tikmū'ūn kuxa kopa' xat. Kaxīy.

²² Tu yāy yōg mūtik mōg xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha 'āmñīy punethok nōg putup, 'īhā xe 'āxop tek mūn pēnāp-tup, pāyā 'ak pēnā'ah, ²³ ha tikmū'ūn te xa hām'āktux putup, hu: "Hēnā', Yeyox xip," kaxīy. Ha' nōy te: "Pēnā', 'ōnte' xip," kaxīy. Pak xip putup'ah. 'Āmōg hok nūy pēnā'. 'Ak xip putup'ah. ²⁴ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, huk nūn put-

up mō'ka'ok, 'ūgnūn putup tex yānām xexka putuk, ha hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn tek pēnāp-tup, ²⁵ pa hōn-hāk xūy nām putup hāmāxap, ha tikmū'ūn tek putup nōg. ²⁶ Hōmā tikmū'ūn hittap te mōnāyxop Nōe putup nōg kamah, ²⁷ tu' xit, tu' xo'op, tu yāytaha', tu hāmyāx-atamuk xohix hā' yīpkox pip 'ohnāg Topa yōg hām'āktux pu', tu mōktu Nōe te mīptut xexka hā mō'nāhā', nōm mīptut te kōnāg hā' mōg ha mō'nāhā', ha tex xexkah, ha kōnāg kox xohix nū'xip, tu' hāmnaq hā' xupep nām, ha mōktu tikmū'ūn xohix xakix kōnāg kopah. ²⁸ Ha tikmū'ūn hittap te mōnāyxop No putup nōg kamah, tu' xit, tu' xo'op, tu hāpxop hāmenax, tu' hām, tu' pet punethok, tu hāmyāxatamuk xohix hā' yīpkox pip 'ohnāg Topa yōg hām'āktux pu', ²⁹ tu mōktu No te kōmēn Xonōm nīm, ha hāpxip 'ohnāg 'īhā kuxap te pekkox tu' xakot, xix mīkax xap pukpex te pekkox tu' nāhā', tu tikmū'ūn koxyōy, 'ūpuk ha' nōa'. ³⁰ Kaxīy tikmū'ūn te hāpxopmāp-tup 'īhāk nūn, hak mūn yā Tikmū'ūn Kutok, ³¹ tuk nūn 'īhā xupmān mō'ka'ok, pe yā mīptut kopa' pip, pe yā hām tu' tihī'. 'Ūhip hok, 'ōg hāpxop nīm, pūyā' pi', pāyā 'āxupmān mō'ka'ok, ka 'āx-ok. ³² Mōnāyxop te xa No xetut 'āktux, tu' yōkānām hu' xok, 'ūxaxok hok nō'ōm! ³³ Tikmū'ūn xak, pūyīy hi, puxix tu' xok, pa tikmū'ūn xok puxix hi xe'ēgnāg. ³⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūgnūn putup, 'īhā tikmū'ūn 2 mō'yōn, ha yā mōgāp-tup 'ūpxet, tu' nōy nīm putup, ³⁵ ha 'ūn 2 te xuxnāg xetox xap koxyōy putup, nūy nō pām mīy, hā mōgāp-tup 'ūn puxet, tu' nōy nīm putup, ³⁶ ha tik 2 hām putup, hā mōgāp-tup tik puxet, tu' nōy nīm putup. Kaxīy.

³⁷ Ha' yōg xop te Yeyox yīy'ax 'āpak, hu' yīkopit, hu:

—Yāyā', pi'ya' xip nūhū'? Kaxīy.

Ha:

—Kuptap xop te yāy tu nū' nāhā' nūy xokxax tu hāmhūmnāg pip. Kaxīy.

Tik pa te hāmyūmmūg xix 'ūn hok yūm

18 Yeyox te hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', pūyīy tikmū'ūn Topa pu hām'āktux pax, nūy kuxa teknōg hok, tu:

²—Tik pa te hāmyūmmūg, tu' xip kōmēn kopah, tu' kuxānōg 'ohnāg, hu Topa yīpkutuk hok, xix tikmū'ūn yīpkutuk 'ohnāg. ³ Ha kōmēn kopa' xip 'ūhūn, tu' hok yūm, tu 'āmñīy xohix hā tik pa te hāmyūmmūg ha' mōg, nūy ta tu' xak, hu: "'Āpu, mōknīynām. Tikmū'ūn kummuk hupmā, pu tu 'ā hāpkummugā kux," kaxīy. Pa tik te hāpkohe' mīy, tu' kuxyā 'ohnāg.

⁴—Ha 'āmñīy xohix hā tik te' kuxyā 'ohnāg, pa 'āmñīy xohix hā 'ūn nūn, nūy ta tu' xax, pu hāpkummuk mīy kuxyā', hu 'āmñīy xohix hā' mīy, tu mōktu tik te yāy pu hām'āktux, hu: "'Āte Topa yīpkutuk 'ohnāg, tu tikmū'ūn puk yīpkox 'ohnāg kamah, ⁵ pa 'ūn te 'a' xak pu' kummuk mīy xop kuxyā', tuk kuxa teknōg, 'ūn nūn kux 'ohnāg hah. Puxi'. 'Āte 'ūn mō'nīynām putup, puk putox kummugā hok." Kaxīy. Ta tu' kux.

⁶ Tu xe:

—Tik pa te hämyümmüg, päyā häpkohe' mīy, ha 'ün te ta tu' xak, tu xe tu' xak, tu' hup 'ohnäg, tu möktu tik te mõ'nīynām. ⁷ 'Ok Topa te yāy yōg tikmū'ün mõ'nīynām hok, mõ nōm yāy xe'ēgnäg tu'? Hamün. Yā' yīmōgatux, tu mõ'nīynām xe'ēgnäg, nōm xop te 'āmñīy xohix hā ta tu' xak, xix häptup xohix hā, pu tu mõ'nīynām. ⁸ 'Āte xa häpxe'e 'āktux: Topa te häpkummuk mīy xop kuxyāhā', nūy yāy yōg tikmū'ün mõ'nīynām mõ'ka'ok. 'Ügmün yā Tikmū'ün Kutok, tuk nūn putup putpu'. 'Ok tikmū'ün kuxa mām putup 'ügkopa 'ihāk nūn? 'İntu! Kaxīy.

Paniye yōg tihik, xix tik te gohet pupi tãyũmak pop

⁹ Tu hãm'āktux nōy hā hämyümmügāhā', nūy Topa yōg häpxopmā'ax yümmügā', pu tikmū'ün yāy pe'paxex max hok, nūy nōy pe'paxexk-tōgnäg hok kamah, tu:

¹⁰ —Tik 2 mög, tu Topa pet xexka ha' mög, nūy Topa pu hãm'āktux, ha tik puxet Paniye xop yōg, xi' nōy te gohet pupi tayũmak pop, ¹¹ ha Paniye yōg tik te yāy pe'paxex max, tu Topa pu hãm'āktux, tu yāy pu' xuktux, hu: "Topah, 'ügmün max. Tikmū'ün xohix kummuk pax, tu häpxop hā' xupxet, xi' nōy hā' xupxet, tu häpkummuk mīy, nū tik kummuk putuk, tik te gohet pupi tãyũmak pop putuk, yā' kummuk, ha tak mün max.

¹² 'Ükxit hok xegōn pet xohix 'ihā', xix kīn pet xohix 'ihāk xit hok, nūy ta Topa pu hãm'āktux, tu yōg tayũmak yāg 'āte Topa pu' hōm, yā tayũmak xohix te 10 yōgnū', hu Topa pup-xet hōm. Puxi. 'Ükux." Kaxīy. Pa Topa te nōm pe'paxex kummuk.

¹³ —Ha tik te gohet pupi tayũmak pop, tu yāyhāhup, tu häptopa tu' xip 'ügnīha', tu Topa yīpkutuk, hu pexkox pēnāp-tup 'ohnäg, tu nū' xup, tu yāy kep to'ok, tu: "Topa, 'üg 'üm kuxa ka', 'āte häpkummugā pax hah." Kaxīy. Ta tu' kux.

¹⁴ Tu xe:

—'Āte xa häpxe'e 'āktux: Tik te gohet pupi tayũmak pop, tu te yāy pet ha' mög putpu', ha Topa te' kuxa yümmāhā', pa Paniye yōg tik kuxa yüm 'ohnäg, Topa te' kuxa yümmā 'ohnäg hah. Tik te yāy xexka pe'paxex, puxix Topa' hupmā', ha tik te yāk-tōgnäg pe'paxex, puxix tu yāyhā' xexkah. Kaxīy.

Yeyox xix kaxkop

¹⁵ Ha 'ün xop tek-tok tat Yeyox hah, pu' xupit, pūyīy kaxkop pu hãm 'üm maxnā', ha yāy yōg mütik häpkumep xop te' pēnāhā', tu 'ün xop mǎnōg, ¹⁶ pa Yeyox te' xānāhā', hu:

—Mā'. Pūyā kaxkop nū 'ūghah, tu' tux hok pūyīy nū', yā Topa te' xat putup kaxkop kuxa tu'. ¹⁷ 'Āte xa häpxe'e 'āktux, 'üxaxok hok: Kaxkop yīpkox pip Topa yōg xat'ax pu', ha Topa tep-tup pu tikmū'ün yīpkox pip kamah, kaxkop putuk, nūy Topa yōg tikmū'ün kopa' pi'. Kaxīy.

'Üp-texop xexka

¹⁸ Ha Yoneo yōg tik te' xat'ax, tu' nūn, tu Yeyox yīkopit, hu:

—Notot, xate yümmügā'ax, yā 'āmax. 'Ātep-tep mün mīy'ax nūy 'ūghi xe'ēgnäg mõ'kumak mög? Kaxīy.

¹⁹ Ha:

—Tep tu xatek mün 'āxet'ax max? 'Ap xip'ah tikmū'ün kuxa max. Topa mün puxehnäg max. ²⁰ Xate Topa yōg xat'ax xohix yümmüg, hu: "'Ānōy' hā' xupxet hok, xip-tex hok, xix 'ānōy yōg häpxop hā' xupxet hok, xi' koit hok, xix 'ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu 'āyīpkox pi'." Kaxīy.

²¹ Ha tik te:

—'A' yümmüg. Hämyāxatamuk xohix hā 'āte' xat'ax yümmüg, tuk yīpkox xip. Kaxīy.

²² Ha' xupak, tu:

—Päyā häpxopmā'ax puxet xate' xaxok, 'ap mīy'ah. Mōy, nōmenax 'ōg häpxop xohix, nūy tayũmak pop, tu' nīm 'ühok xop pu', ha Topa te pexkox yōg häpxop xa' xex putup pexkox kopa, ha nūn tu nūktu 'Ükpe mög. Kaxīy.

²³ Ha tik te hãm'āpak, tu' kuxa hittup 'ohnäg, 'üp-texop xexka tu', tu Yeyox nīm. ²⁴ Ha Yeyox te' pēnāhā', tu:

—'Üp-texop te yōg häpxop nīm putup hok, puxix Topa yōg xat'ax pu' yīpkox hok kamah. ²⁵ Ha xoktut kāmēn te 'āmuxnäg ta kup kox hā mõ'tat 'ohnäg, yā häpxopmā ka'ok miāx, päyā 'üp-texop te Topa pu' yīpkox xip, yā häpxopmā hok xe'ēgnäg. Kaxīy.

²⁶ Ha yāy yōg xop te' xupak, tu:

—'Ü 'üm mün te Topa pu' yīpkox xip'ax? Yā häpxopmā ka'ok xexkah. Kaxīy.

²⁷ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ün 'a' ka'ok'ah, pa Topa mün ka'ok xexkah, nūy tu häpxopmā ka'ok xe'ēgnäg. Kaxīy.

²⁸ Ha Pet te:

—Pēnā', 'ügmüg yāy pet nīm, nūy 'āpek mög. Kaxīy.

²⁹ Ha:

—'Āte xa häpxe'e 'āktux: Tikmū'ün te yāy pet nīm, tu' xetut nīm, tu' tak yīmot nīm, tu' tut nīm, tuk-tok nīm, tu' nīm nūy yāyhā Topa yōg tikmū'ün, puyīy Topa nōm xat, ³⁰ puxix Topa nōm pu hãmmax hā' yānān putup hãm tu', ha' hi xe'ēgnäg putup pexkox tu', ha' kux 'ohnäg. Kaxīy

Yeyox te' xok'ax 'āktux, xi' putpu hi'ax

³¹ Ha' mög, ha Yeyox te yāy yōg tik xop xapit, tu:

—Pēnā', pūm, yümū mög kōmēn Yenoyanēn tu', pu tik kummuk 'ükputex. Hōmā tik xop te Topa pupi hãm'āktux, tu kax'āmi tappet tu', tuk mün Tikmū'ün Kutok 'āktux. Yā Topa yōg hãm'āktux hittap hāk kummugāp-tup, ³² ha puknōg xop hak mögāp-tup, pu 'ā tu yāyhāhupmā', tu' yīy hep nū'xok putup, ³³ tu 'ā' kix kakixnäg putup, tuk putex putup, 'ütik xok xe'e', ha 'āmñīy tikoyuk nōg 'ihā putpuk hip-tup. Kaxīy.

³⁴ Pa yāy yōg tik xop te hämyümmüg 'ohnäg. Hãm'āpak, tup-tox ka'ok.

Yeyox te tik pa hok pu' pa nāhā'

³⁵ Ha ta' mög, tu möktu mõxa kōmēn Yenikot hāmhūmnäg tu', ha tik pa hok yüm, tu putat yīka te tu'

yūm, nūy hāpxop hok xak, ³⁶ tu hām'āpak nīm 'īhā tik-mū'ūn xohix xexka nūn, tu' yīkopit, hu:

—Tep ha' mōg tikmū'ūn xohix? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—Kōmēn Nāyane yōg Yeyox te putat ha' nūn. Kaxīy.

³⁸ Ha tik pa hok te' xānāhā', hu:

—Yeyox, 'āmūn yā mōnāyoxop hittap Namix hā 'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka'. Kaxīy.

³⁹ Ha tikmū'ūn nōy te' keppa' pip, tu:

—Puxi', 'āyīy hok. Kaxīy.

Pa' yīy nōy ka'ok, hu:

—'Āmūn yā mōnāyoxop hittap Namix hā 'āmōkputox.

'Ūg 'ūm kuxa ka'. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yeyox tu tu' hup, tu' xat, pu nūnnā', hu nūn-nāhā', ha' yīka' xip, ha Yeyox te:

⁴¹ —Xatep-tek putup 'āte xa' mīy? Kaxīy.

Ha:

—Notot, 'Āte hām 'ūm pēnāp-tup. Kaxīy.

⁴² Ha Yeyox te:

—'Āpu, hāmpēnā'. 'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, yīy Topa te 'āpa maxnāhā'. Kaxīy.

⁴³ Hāpxip 'ohnāg 'īhā hāmpēnā max, tu' kuxa hittap xexkah, tu Topa max 'āktux, xix Topa ka'ok 'āktux, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', hu Topa max 'āktux kamah.

Yeyox xix Yakeo

19 Yeyox te kōmēn Yenikot tu' xupep, tu' kotit ha' mōg, ² ha tik 'āxet'ax Yakeo xip. Hamūn te puknōg yōg gohet pupi tayūmak pop, tu tikmū'ūn yōg tayūmak pop, tup-texop xexkah, ³ tu Yeyox pēnāp-tup, nūy tu' yūmmūg, pāyāk-tōgnāg, 'a' tox'ah, ha tikmū'ūn xexka punethok, yīy' pēnā 'ohnāg. ⁴ Tikmū'ūn xop mōg 'īhā tik yokoma' mōg, tu mōktu' nōy hip, tu' kup xexka piget pepi' mōg, tu' xip ha mōkahmāg, nūy Yeyox pēnā', putat ha' nūn hah, ⁵ tu' xupep, tu mōkahmāg tu' penāhā', tu Yakeo pu hām'āktux, hu:

—Yakeo, hām tu 'ānū mō'ka'ok, Hōnhā 'ūkxip'ax 'āpet kopah. Kaxīy.

⁶ Ha' kuxa hittap, tu hām tu' nāhā', tu hām tonnok, tu yāy pet ha' mōgāhā', 'ūkuxa hittap tu'. ⁷ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tup-tup nōg, hu:

—Yeyox te tik kummuk hā' xape', tu tik te hāpxop hā' xupxet mūtik mōg, nūy xhip, nūy tu xit. Kaxīy.

⁸ Ha' xit kux 'īhā Yakeo yok, tu hām'āktux Yeyox pu, nūy tikmū'ūn xupax, tu:

—Yōgnū hāpxop xohix 'āte' koxip putup, nūy xahix nīm 'ūhok xop pu'. Hōmā 'āte' nōy yōg tayūmak puxet hā' xupxet, kopxix hōnhā nōm pu tayūmak tehomi te 4 popmāp-tup, 'ūnōy yānān tu'. Kaxīy.

⁹ Ha Yeyox te:

—Hōnhā Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', xix 'āxape kuxa kummuk xit kamah, 'āxape te 'āpet kopa tihī'. 'Āmūn yā mōnāyoxop hittap 'Amanām hā 'āmōkputox kamah. ¹⁰ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, nūy tikmū'ūn xax, nūy xaxnām, nōm tikmū'ūn te Topa yōg putat xak, 'ū mōgā, puyīy Topa yōg putat ha' mōg 'ūxeheh. Kaxīy.

Tayūmak 'ānuk te

¹¹ Ha hām'āpak tikmū'ūn te', 'īhā Yeyox te hām'āk-tux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxop-mā'ax yūmmūgā', pūyīy Topa pu hāpxopmā max, ha kōmēn Yenoyanēn hāmhūmnāg tu Yeyox xip, tu yāy yōg xop yūmmūgāhā', ka' pe'paxex, hu: "Topa te tikmū'ūn xop xohix xat putup nōmhā," pāyā 'ap xohix xat'ah nōmhā, ¹² yīy Yeyox te:

—Tik te' xat'ax yāy kutok mōg hāpxexka nōy tu', hāp-tox tu' mōg, nūy yāyhā hāpxexka yōg tik te tikmū'ūn xohix xat, nūy hāmyāxatamuk kutōgnāg nōg, puxix putpu nū'. ¹³ Tu kāmānat te 10 xānāhā', tup-xet pu tayūmak puxet hōm, xix kāmānat tuk-nāy tu' hōm tayūmak puxet, tu mōktu xohix pu tayūmak puxet hōm, tu: "Hāpxop hāmenax nūy tayūmak punethok pop, tu mōktu 'ūkupep put pu'." Kaxīy.

¹⁴ —Tu' mōg, pāyā 'ūyōg tikmū'ūn tep-tup nōg, tu tik xop mō'pok hāptox tu', 'ōm xat'ax ha mō'pok, nūy nō: "'Ūgmū'āte 'āp-tup nōg. 'Āpu, xhip hāptox tu'. Putpu 'ānūn hok, nūy mū'ā xat." Kaxīy.

¹⁵ —Pa hāmyāxatamuk kutōgnāg nōg 'īhā' xupep putpu', tu kāmānat te 10 xānāhā', nōm xop te' yōg tayūmak pop, tu hāpxop hāmenax xi' nō' nōy yānān nūy tayūmak xexka pop, ha' xat'ax te tik xop te 10 xānāhā' nūy' yīkopit, nūy tayūmak xohix te xīy tik xop te' pop yūmmūg. ¹⁶ Ha kāmānat hāmāxap nūn, tu: "'Āte 'ōg tayūmak hā tayūmak nōy te 10 pop," kaxīy.

¹⁷ Ha' xat'ax te:

—Yā' max, 'āhām max. 'Āte mō'ākutnāp-tup kōmēn xohix te 10 hah, xa pēnānā' xip. Kaxīy.

¹⁸ —Ha kāmānat tuk-nāy tu' nūn, tu: "'Ūg tayūmak hā 'āte tayūmak nōy te 5 pop." Kaxīy.

¹⁹ —Ha: "'Āte mō'ākutnāp-tup kōmēn xohix te 5 hah, xa pēnāhā' xip." Kaxīy.

²⁰ —Ha kāmānat te ka'ax tu' xip, tu' nūn, tu: "Nō pa 'ōg tayūmak. 'Āte topixxax hā' kīy, tu' xaptop,

²¹ 'ūgkuxānōg tu'. 'Āte 'āyīpkutuk, 'āmūn xupkūmīy hah. Xate 'ānōy yōg tayūmak paha', ha tik nōy te hāpxop xap xok, ha 'āmūn te nō nūnnāhā'." Kaxīy.

²² —Ha' xat'ax te: "'Āhām kummuk. 'Āte 'ākopit'ax, 'ōg hām'āktux'ax hā 'āte 'āhām kummuk yūmmūg. Xatek xupkūmīy 'āktux, tu 'ātu hāpxop nūnnā 'āktux. ²³ Pax xa yōgnū tayūmak ma'āg kopa' xex, pu tikmū'ūn nōy hāpxop hāmenax, puxix tayūmak tu xohix punethok nōmhā." Kaxīy.

²⁴ —Tu tikmū'ūn te' yīmmap tu 'ōm pip pu hām'āktux, hu: "Tayūmak xut tik tu', tu tik nōy pu' hōm, tik te tayūmak te 10 pop pu' hōm." Kaxīy.

²⁵ —Ha tikmū'ūn te: "Yā' pip tayūmak punethok, yā' pip tayūmak te 10." Kaxīy.

²⁶ —Ha: "'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te hāpxop punethok pip ha hāpxop nōy nā' mōg'ax tu mōktu yā' xohix, ha hāpxop xohix xut'ax, tu' hok tu'. ²⁷ Tik xop nūnnā nōmhā, tik xop tek putup nōg, tuk mūn te' xat putup nōg. 'Āpu, 'ūnūnnā', nūy 'ūgkeppa' kix." Ta tu' kux.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' xupep

²⁸ Tu hām'āktux kux, 'īhā' mōg, tu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg, ha' yōg mūtik hāpkumep xop te' pe' mōg, ²⁹ tu' mōg, tu' xip'ax Metpaye te hām'hūmnāg tu' pip, xi' xip'ax Metān te hām'hūmnāg tu' pip, tu yīktix 'Onimet yīka' pip, ha yāy yōg tik 2 mō'pok, pu mōg nū peheh, tu:

³⁰ —'Āmōg xip tu xexka tu', tu yohmēnāg tuk tup pēnāp-tup, ha tikmū'ūn 'ūm te' yīmū' yūm hok. 'Ūxut, nūy nūnnā'. ³¹ Tik te 'āyīkopit, 'āpu, tu hām'āktux, hu: "'Ūgmūg xuxyā tep-tup, puyīy nō yīmu' yūm." Kaxīy.

³² Ha' mōg, tu Yeyox te' xat'ax hā' mīy. ³³ Tu yohmēnāg xut, 'īhā yohmēn xuxyā nūn, tu:

—Tep tu' xut 'āxop te nū yohmēn? Kaxīy. ³⁴ Ha:

—'Ūgmūg xuxyā tep-tup, 'ūg mūg xut, yīk tux hok 'ū xut. Kaxīy. Ha' tux hok, ha' hīy'ax koah.

³⁵ Tu Yeyox ha' nūnnāhā', tu topixxax te yohmēn yīmū' yūm, tu' yūm, ³⁶ tu' mōg, ha tikmū'ūn te nū yāy xex topixxax putat kopah, ha Yeyox te nūktu yīmū' mōg, ³⁷ tu yīktux 'Onimet tu hām'hūmnāg tu' xip, ha tixmū'ūn xohix xexka te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' kuxa hittup xexkah, tu Topa max 'āktux, xix Topa ka'ok 'āktux, tu' yīy ka'ok hāpxopmā max xe'ēgnāg pēnāhā tu', ³⁸ tu hām'āktux, hu:

—Pūyā Topa tik te' xat'ax pu hāmmax nā'. Yā yāy 'āx-et'ax tu hōm pu nū', ha pexkox kopa' pip xop kuxa mām, yā Topa xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁹ Ha Paniye yōg xop te tikmū'ūn mūtik pip, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, 'āpu 'ōg tik xop mānōg, pu yīy hok. Kaxīy.

⁴⁰ Ha:

—'Āte xa hām'āktux: Pax pu tik xop yīy hok, puxix mīkaxxap yīy ka'ok, 'ūhittup tu'. Kaxīy.

Yeyox te Kōmēn Yenoyanēn ha' potaha'

⁴¹ Tu' mōg, tu kōmēn Yenoyanēn te hām'hūmnāg tu' xip, tu kōmēn pēnāhā', hu' potaha', ⁴² tu kōmēn yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Pax xa hām'yūmmūg, tu hāmmax xak, nūy tu kuxa mām, puxix Topa xa hāmmaxnā', pāyā hām'yūmmūg 'ohnāg xate', ⁴³ ha hām'yāxatamuk 'ūm nōg 'īhā' puknōg gāy xop te kōmēn yīmmap tu' pip putup, ha 'ānū'pap-tup, pāyā 'ānū'pa 'ohnāg, ⁴⁴ ha kōmēn koxyōy putup, xix tikmū'ūn te kōmēn kopa' pip kix putup, xix kakxop, tu mīptut yōg tiyot xohix koxyōy putup, 'āxop te hām'yūmmūg 'ohnāg hah. Topa te 'āha' nūn, pāyā 'āxop te hām'yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox xip Topa pet xexka kopah

⁴⁵ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Yeyox te Topa pet xexka ha' mō'nāhā', tu tikmū'ūn te' kopa' pip xop papuk, nōm xop te hāpxop hāmenax Topa pet xexka kopa' papuk, ⁴⁶ tu:

—Hōmā tik te Topa tappet hā' kax'āmi, hu: "Tikmū'ūn te Topa pet xexka hā' mōxakux nūy Topa pu hām'āk-

tux," kaxīy, pāyā 'āxop tep-tūynāg, ha yāyhā hāpxupxet pet. Kaxīy.

⁴⁷ 'Āmnīy xohix hā Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā' Topa pet kopah, ha Yoneo yōg 'āmānex xop, xix hām'yūmmūg xop, xix tikmū'ūn xexka xop te Yeyox putup nōg, tup-tex putup, ⁴⁸ 'īhā tikmū'ūn xohix kuxa mām ka'ok Yeyox yōg hām'āktux'ax kopah, yī' xexka xop te' xaptop, tu' gāy.

Topa te Yeyox tu' hōm yāy 'āxet'ax

20 'Āmnīy puxet 'īhā Yeyox xip Topa pet xexka kopah, tu tikmū'ūn yūmmūgāhā', xix hām'āktux max 'āktūx, ha Yoneo xexka xop nūn, xix 'āmānex xexka xop nūn, xix hām'yūmmūg xop nūn, xix tikmū'ūn xat'ax xop nūn, ² tu Yeyox yīkopit, hu:

—'Ū 'ūm te xa' hōm yāy 'āxet'ax, xa hām'yūmmūgā tikmū'ūn? Kaxīy.

³ Ha' nōy yānān tu' yīkopit, hu:

—'Āpu 'ā' hām'āktux: ⁴ 'Ū 'ūm te Yoām nū'kutnāhā', pup-tox pix tikmū'ūn? 'Ok Topa te nū'kutnāhā', pe tikmū'ūn te nū'kutnāhā'? 'Āyīy. Kaxīy.

⁵ Ha' xexka xop te yāy pu hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

—Yūmū'ātep-putep mūn 'āktux'ax? Pe yūmū'āte Topa te' xat'āktux, puxix tu hām'āktux, hu: "Putep-te xīy 'ākuxa yūm 'ohnāg 'ūp-tox pix'ax kopah?" Kaxīy. ⁶ Pe yūmū'āte tikmū'ūn te' xat'ax 'āktux, puxix tikmū'ūn mīkaxxap pop, nūy nō' yūmūg kix. Yoām putup pax tu', yā' xohix te hāmpe'paxex, hu: "Yoām te Topa pupi hām'āktux." Kaxīy.

⁷ Hu' xexka xop te hām'yūmmūg, pa hām'āktux 'ūm putup'ah, hu:

—'Īntu', 'ap yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te:

—'A 'āte xa hām'āktux putup'ah kamah, tu 'ū 'ūm te 'ā' xat'āktux putup 'ohnāg. Kaxīy.

Kāmānat xop Kummuk

⁹ Tu hām'āktux hā tikmū'ūn yūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy yāy xok'ax 'āktux, 'īhā' xuxyāk-tok 'āktux, hu:

—Tikmū'ūn 'ūm te mīnta 'op xap xok punethok, tu yāy yōg hāpxa'ax hōm tikmū'ūn nōy pu', ha tik te pupi pagok, ha' nōy yōg hahām, ha ta hāpxexka nōy ha' mōg, tu mōktu mōxaha', tu hām'yāxatamuk xohix hā' nox xip, ¹⁰ ha hām'yāxatamuk xohix nōg, 'īhā hāpxa'ax xuxyā te mīnta 'op yōg tayūmak xak, hu yāy yōg hām tu kāmānat nū'kutnāhā', tu nū'kutnāhā', pūyīy mīnta 'op yōg tayūmak pop, ha' nūn tu nūktu xupep, pāyā tikmū'ūn xop te' kix kakixnāg, tu yā' hok mō'kutnāhā yāy pet hah. ¹¹ Ha nōm xuxyā te xe nū'kutnāhā', tu kāmānat nōy nū'kutnāhā' nūy tayūmak pop, ha' nūn tu nūktu xupep, pāyā tikmū'ūn xop te' kix kakixnāg kamah, tu' hupmāhā', tu yā' hok mō'kutnāhā yāy pet hah. ¹² Ha hāpxa'ax xuxyā te xe nū'kutnāhā', ha tikmū'ūn te' kix kamah, xix mō'kutnāhā'. ¹³ Yī' xuxyā te: "'Āte putep mūn mīy'ax? Tikmū'ūn te kāmānat xop put-

up nōg, tu' yīpkox 'ohnāg. Nāy, 'āte 'ūgkutok pit mō'kutnā'ax, nōm te māxap mō'kutnā'ax, pūyīy tikmū'ün nōm tu' yīpkox pi'. 'Ūxexka pe'paxex tu'." Kaxīy. Tu nū'kutnāhā', ha' nūn, tu nūktu xupep 'ūtak yōg hahām tu'.

¹⁴ —Ha tikmū'ün te hām pupi pagok, tu' kummuk, tu hāpxa'ax xuxyāk-tok xe'e pēnāhā', tu yāy pu hām'āktux, hu: "Ōhōm 'ūxuxyāk-tok te māxap. 'Āpu, yūmūp-tex, pūyīy yūmū yōg yāyhā hāpxa'ax." Kaxīy.

¹⁵ —Tu hāpxa'ax tu hāptopa mōgāhā', tup-tex, ha' xok. Putep mūn pe'āpaxex, putep mūn mīy putup mīn-ta xuxyā te'? ¹⁶ 'Ūnūn putup tikmū'ün kummuk hah, tu' kix'ax, pu tu xakix xe'ēgnāg, tu mīnta yōg hāpxa'ax hōm putup tikmū'ün nōy pu'. Ta tu' kux. Kaxīy.

Ha tikmū'ün te' xupak, tu:

—Āmhok! Pūyā Topa tux hok pu' hōm hok! Kaxīy.

¹⁷ Pa Yeyox te' pēnā ka'ok, tu:

—Hōmā tik te Topa pupi hām'āktux, tu tappet hā kax'āmi', hu: "Tikmū'ün te mīptut xexka mīy'ax, tu mīm xekkap-tup nōg, pa Topa te' mīy mīptut māykup xix mīptut koxuk, yīy mīm xexka xe'ēgnāg." Kaxīy. ¹⁸ Tikmū'ün te nōm mīm xexka tu' nāhā', tu yāy putex, pa mīm xexka te tikmū'ün yīmū' nāhā', tu' koxyo'ax tu mōktu' xok xe'e'. Kaxīy.

Gohet puknōg pu tayūmak hōm

¹⁹ Ha tik te hāmyūmmūg xop gāy, xix 'āmānex xexka xop gāy, tu Yeyox te' xuktux kummuk yūmmūg, tu' mūg putup nōmhā, nūy 'ūp-tex, pāyā tikmū'ün yīpkutuk, ²⁰ yī' xexka xop te' hip, tu Yeyox pēnānā' pip, tu tik xop mō'pok, pu tu' pēnā max, yā' pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, nūy yāy xexka xop pu' xuktux, xaptop hā hām'āktux'ax, pūyī' xexka xop Yeyox kupex, nūy mūg, nūy gohet yōg xonat pupi' mūg, ²¹ ha' pēnā'ax xop te Yeyox ha' mōg, tu:

—Notot, xate tikmū'ün yūmmūgā'ax, tu' yūmmūgā max, hak mū'āte' yūmmūg, ha xatep-tup tikmū'ün xohix, tu hāpxe'e 'āktux pax, hu tikmū'ün xohix mōgāhā, hāmyok mīy hā nō mōgāhā'. ²² 'Āyīy. 'Ok Topa yōg xat'ax te' xat hok, 'ū puknōg yōg gohet pu tayūmak hōm hok, 'ok pe' xat 'ū tu' hōm? Kaxīy.

²³ Pa Yeyox te nōm tik xop yā mō'āmā'ax yūmmūg, tu nōm pēnā'ax yōg hāmpē'paxex yūmmūg, 'ap max'ah, yīy hām'āktux, hu:

²⁴ —Ā' mūg tayūmak 'ānuk. Putep koxuk nūhū'? Kaxīy.

Ha:

—Gohet yōg tik te' xat'ax koxuk. Kaxīy.

²⁵ Yīy:

—Gohet pu' hōm gohet yōg hāpxop, xix Topa pu' hōm Topa yōg hāpxop. Kaxīy.

²⁶ Ha tik pēnā'ax xop te' yēy, tu' yīy 'ohnāg, Yeyox te hāmyūmmūg, yī' yīy 'ohnāg.

Yeyox te putpu hi'ax 'āktux

²⁷ Ha Xanoexo yōg tik xop nūn, ha nōm xop te putpu tikmū'ün hi 'ohnāg 'āktux, tu Yeyox yīkopit, hu:

²⁸ —Notot, xate tikmū'ün yūmmūgā'ax. Hōmā mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat'ax kax'āmi', tu: "Tik te yāytaha', tu' xok, tuk-tok 'ohnāg, pūyā yāy taknōy 'ūxetut mūy, nūy yāy taknōy nōm xok pupik-tok put." 'Ūkux. Kaxīy. ²⁹ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūtaknōy xop xohix te 7 tihī' 'āxa', ha 'ōm te māxap te yāytaha', tu' xok, pāyāk-tok xip 'ohnāg, ³⁰ ha' taknōy tek-nāy tu' yāytaha', tu' taknōy nōm xok xetut mūg, tu' xok kamah, tuk-tok xip 'ohnāg. ³¹ Ha' taknōy tek-nāy tu', tu' taknōy nōm xok yōg xetut mūg, tu' xok, tuk-tok 'ohnāg, tu mōktu taknōy xop xohix te 7 te 'ün mūg, tu' xok, tuk-tok 'ohnāg, ³² ha' taknōy xop xetut puxet xok, 'ūka'ax hā' xok 'āxa'. ³³ Hāptup mō'nāp-tup, 'īhā Topa te putpu' hīnnāp-tup tikmū'ün xakix xop. Tep te' xetut mūg'ax? Yā' taknōy xop xohix te 7 te 'ün puxet hā' yīpxox. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—Hōnhā tikmū'ün te yāytaha', ³⁵ pa Topa te yāy yōg tikmū'ün xekkānāp-tup, pu tu hi 'ap kux'ah, hu yāy tap-tup 'ohnāg, ³⁶ tu pekkox yōg nū 'pok xop putuk, yā Topa hāk-tok xop xe'e', 'ūhi putpu hah, tu xakip-tup 'ohnāg, ³⁷ ha mōnāyxop hittap Mōyyex te putpu hi'ax 'āktux, 'īhā Topa yā mōnāyxop yōg Topa 'āktux, tu 'Amanām yōg Topa 'āktux, xix 'Iyak yōg Topa 'āktux, xix Yako yōg Topa 'āktux, ³⁸ yīy Topa te tikmū'ün hi'ax xop yōg Topa, 'ap xakix xop yōg Topa'ah, yā 'ūxohix te Topa tu' hi xe'e". Kaxīy.

³⁹ Ha hāmyūmmūg xop te:

—Xate hām'āktux max, xate yā hāmyūmmūgā max. Kaxīy.

⁴⁰ Ha' yēy, hu xe' yīkopit 'ohnāg.

Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux

⁴¹ Yīy Yeyox te' yānān tu' yīkopit, hu:

—Tep te xīy Topa tappet te: "Topa yōg hāmyāyikutnā'ax te mōnāyxop hittap Namix hā' mōkputox?"

⁴² Namix mūn tek-tex'ax yōg tappet tu kax'āmi, hu: "Topa xe'ēgnāg tek xuxyā pu hām'āktux, hu: "Ūgyīp xe'e ha 'āyūm, ⁴³ tu mōktu 'āte tik xop te 'āha gāy nōa', " kaxīy. ⁴⁴ Yūmmūg. Namix te yāy xuxyā 'āktux, tu kama yāy mōkputox 'āktux. Tep tu Namix te' mōkputox'ax yā' xuxyā 'āktux? Kaxīy.

Yeyox te tik te hāmyūmmūg xop 'āktux

⁴⁵ Ha tikmū'ün xip, 'īhā Yexox te yāy yōg xop pu hām'āktux, tu:

⁴⁶ —'Ōg pa mōxip! Hāmyūmmūg xop te topixxax tox mō'tat, tup-tup, pu tikmū'ün 'āneo kōmēn kopah, ha' yūm'ax max xak, tu Yoneo xop yōg Topa pet kopa mīmpe max xak, nūy mähām, tu 'āmuk xexka ha' mōg pax, ha tikmū'ün te: "Ūxexka 'ōhōm." Kaxīy. ⁴⁷ Ha Topa pu hām'āktux kumaknāg, pu tikmū'ün pēnā', tu 'ün hok mām xop tu' mōy tayūmak xexkah, tu mō'āmā hā Topa pu hām'āktux. Pa Topa te hāmyūmmūg, tup-tup nōg, hu' xūyḡāp-tup, Topa te mō'āmā'ax xop xūyḡāp-tup xexka. Kaxīy.

'Ūn hok yŭm te Topa pu tayŭmak hŏm

21 Ha Yeyox te Topa pet xexka kopa' xip, tu tikmŭ'ŭn pĕnāhā', ha 'ŭp-texop xexka nŭn, tu tayŭmak punethok mŏ'tat Topa pet yŏg mĭpkox kopah, ² ha Yeyox te 'ŭn pĕnāhā kamah, 'ŭn hok yŭm ha' pĕnāhā', ha tayŭmak ka'ok 2 hŏm. ³ Yŷy:

—'Āte xa hāpxe'e 'aktux: Nŭhŭ 'ŭn te tayŭmak kutŏgnāg hŏm, pāyā' xexkah, 'ŭxohix tu', ⁴ ha 'ŭp-texop xexka xop te tayŭmak xexka hŏm, pāyāk-tŏgnāg, 'ŭyāg tu', ha 'ŭn 'ŭhok te yāy yŏg tayŭmak xohix hŏm. Kaxŷy.

⁵ Ha tikmŭ'ŭn te Topa pet xexka 'āktux, tu mĭkaxxap max hā' pet 'āktux, hŏmā tikmŭ'ŭn hittap te' xap popmāhā, ha nŏ' pet, ha Yeyox te:

⁶ —Hāmyāxatamuk mŏ'nāp-tup, 'ŷhā' puknŏg gāy xop te Topa pet koxyŏy putup, ha' yŏg mĭkaxxap max xohix putyŏn putup. Kaxŷy.

Hāpkummugā'ax 'āktux

⁷ Ha tikmŭ'ŭn te' yĭkopit, hu:

—Yāyā', hām 'ŭm hā' mĭy'ax? 'Ok hāpxopmā'ax pĕnāp-tup, nŷy tu hām 'ŭm hā' yŭmmŭg? Kaxŷy.

⁸ Ha Yeyox te:

—'Ōg pa 'āti', ka tikmŭ'ŭn kummuk xop putat kummuk hā 'āmŏgā', yā mŏ'āmā'ax hā 'āmŏgā'ax, tu: "'Ūgmŭn yā Topa yŏg hāmyāyikutnā'ax 'āxet'ax Kunnix'" kaxŷy, xix: "Hŏnhāk nŭn," kaxŷy. 'Ōg pa'āti!' Nŏm tikmŭ'ŭn pe 'āmŏg hok! ⁹ Ha xa hām'āktux'ax, tu tikmŭ'ŭn xop xohix yāy'ax 'āktux, pa 'ākuxānŏg hok. Yā yāy'ax punethok putup, pāyā 'ap 'āmnŷy mŏg putŏynāg'ah. Kaxŷy.

¹⁰ Tu xe:

—Hāpxexka yŏg tikmŭ'ŭn te yāy nŷy yŏg tikmŭ'ŭn gāyā'ax, xix gohet te yāy nŷy gāyā'ax. ¹¹ Ha hāmyāynuhuk xexka putup, xix hām'hŏgnāg, ha tikmŭ'ŭn te' xit'ax xak putup, pāyā hām'hŏgnāg, xix hāmpakut xexka pip putup, ha tikmŭ'ŭn te hāpxopmā'ax pĕnāp-tup, ha pexkox tu yĭmŭ nāp-tup, ha tikmŭ'ŭn xohix kuxānŏg putup.

¹² —Ha' gāy xop te 'āmŭg putup hāmāxap, tu 'āxŷy'gāp-tup, xix yāy tu nŷy'nā'ax pet ha 'āmŏgāp-tup, nŷy 'āyĭkopit, tu' xat'ax xop ha 'āmŏgāp-tup, 'ŭgmŭn hāh, ¹³ yŷy 'āxop te hām'āpak max 'āktux'ax, ¹⁴ hu xutigāhok, 'ākuxānŏg hok, nŷy: "Putep mŭn 'āktux'ax 'āte'?" Kaxŷy. 'Āmhok. ¹⁵ Hāpxip 'ohnāg 'ŷhā 'āte 'āyŭmmŭgāp-tup, ha hām'āktux max'ax, pu tu 'ākupex xop yēy. ¹⁶ Ha yāy 'atak te 'āmŭg putup, xix 'ātaknŷy xop, xix 'āxape xop, tu 'āmŭg putup, tu kanet ha mŏgāp-tup, pŷyŷy 'āp-tex, tu 'āxop yāg putex putup, ¹⁷ ha tikmŭ'ŭn xohix te 'āp-tup nŏg, 'āxop yā yŏgnŭ tikmŭ'ŭn hah, ¹⁸ pa Topa te 'āpĕnā max, tu 'āpĕnānā' xip, yŷy 'āxe te 'āp-tox tu 'ap nāp-tup'ah, nŷy tu yāy'axok hok, ¹⁹ yŷy Topa yŏy putat xak hok, nŷy 'āhi xe'ēgnāg. Kaxŷy.

Gāy xop te Yenoyanĕn koxyŏy putup

²⁰ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Āxop te kŏmĕn Yenoyanĕn pĕnāp-tup, ha' puknŏg yŏg xonat xop te kŏmĕn Yenoyanĕn xakot putup, nŷy kŏmĕn koxyŏy, tu' koxyŏy putup, hŏnhā xate' yŭmmŭg. ²¹ Pŷyā hāpxexka Yonex kopa' pip tikmŭ'ŭn nŷy'mān, tu yĭktix tu' mŏg nŷy'paha', pŷyā kŏmĕn kopa' pip tikmŭ'ŭn yāy papuk, pŷyā kŏmĕn tu hāptopa' pip tikmŭ'ŭn kŏmĕn tu mŏ'xakux hok. ²² Ha Topa gāy Yoneo yŏg tikmŭ'ŭn mŭtik, tu' xŷy'gāp-tup. Hŏmā tik te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu' kax'āmi', yā Topa yŏg hām'āktux hittap hā' pĕnāp-tup nŏmhā. ²³ Pa 'ŭn tek-tok xuk yāy kopah, tu' xŷy xekap-tup, xix 'ŭn tek-tok pu yāy xo'opmāhā', tu' xŷy xekap-tup. Nŷy tikmŭ'ŭn xohix potap-tup, ha hāpxexka xohix yŏg tikmŭ'ŭn xŷy putup, yā Topa te' xŷy'gāp-tup xexka, ²⁴ ha' kix'ax mĭkax xexka hā, yŷy yāg'ax tikmŭ'ŭn 'ŷyāg, tu' yāg nŷy mŭg putup, tu hāpxexka puknŏg ha' mŏgāp-tup. Hāmpuknŏg xop te kŏmĕn Yenoyanĕn tonnok putup, nŏm xop te Topa yŭmmŭg 'ohnāg, tu mŏkta Topa te puknŏg xop pu hām'āktux, hu: "Puxi'." Kaxŷy.

²⁵ Tu xe hām'āktux, hu:

—Tikmŭ'ŭn te hāpxopmā'ax ka'ok pĕnāp-tup, māyŏn tu hāpxopmā'ax pĕnāp-tup, xix māyŏn hex tu', xix māyŏnnāg tu', ha hāpxexka yŏg tikmŭ'ŭn xohix kuxa teknŏg, tu kŏnāg xexka yo'ok xexka 'āpak'ax, hu' kuxānŏg. ²⁶ Tik xop kuxa teknŏg putup, 'ŷkuxānŏg tu', ha hāpxop te hām'nŏgnŷy tu' pip xop te yāy nuhuk putup, ²⁷ hak mŭn yā Tikmŭ'ŭn Kutok, tuk nŷy putup put pu', 'ŷhā tikmŭ'ŭn tek pĕnāhā', hām'gŷy xexka kopak nŷy putup, 'ŷgka'ok xe'ēgnāg tu', tuk xexka xe'ēgnāg nŷy putup. ²⁸ 'Āxop te nŏm hāpxopmā'ax ka'ok pĕnā', 'āpu pexkox yokomak pĕnā'. Yā 'āxuxyā' nŷy, pu 'āmŷy, nŷy 'āxŷy kuxyā'. Ta tu' kux. Kaxŷy.

Tute piget kup 'āktux

²⁹ Yeyox te hām'āktux nŷy hā hāmyŭmmŭgāhā', nŷy Topa yŏg hāpxopmā'ax yŭmmŭgā', hu:

—Mĭm kup piget pĕnā', xix mĭm kup xohix pĕnā', ³⁰ 'ŷmĭxux xupep, 'ŷxokax puk tup, 'ŷhā xate' yŭmmŭg, yā hām pukpex xupep. ³¹ Kaxŷy 'āxop te hāpxopmā'ax ka'ok pĕnāhā', 'ŷhā hāmyŭmmŭg, tu Topa nŷy yŭmmŭg, ha' nŷy, pu yāy yŏg tikmŭ'ŭn xat, yā' hām'hŭmnāg.

³² —'Āte xa hāpxe'e 'aktux: Hŏnhā' pip tikmŭ'ŭn yāg te hāpxopmā'ax xohix pĕnāp-tup. ³³ Pax pu yŏgnŷy hām'āktux'ax nŏg, puxix pexkox xix hahām nŏg hāmāxap, hām'āktux'ax ka'ok xe'ēgnāg hah. Kaxŷy.

Pu tikmŭ'ŭn yā' pĕnānā' pip

³⁴ Tu hām'āktux kux, tu:

—'Ōg pa mŏxip! Yāy pupi' pĕnā max, pu yāy yŏg hāpxop xak'ax 'āhŷy hok, pu 'āmuk xexka xix kenmuk xo'op xexka 'āhŷy hok, ka 'āxop hāmyŭmmŭg 'ohnāg, 'ŷhā Topa yŏg hāptup xe'e mŏ'nāhā'. ³⁵ Yā mŏ'nāp-tup hāpxexka xohix tu', xix tikmŭ'ŭn xop xohix tu', ha pāmāg te xokxop mŭg, 'ŷxaptop ha' mŭg, kaxŷy Topa yŏg 'āmnŷy mŏ'nāp-tup, 'ŷhā tikmŭ'ŭn pa pip 'ohnāg.

³⁶ 'Ōg pa mŏxip, xix yāy pupi' pĕnā max. Topa pu

hām'āktux, pūyīy 'āka'ogā', pu hāpxopmā kummuk tu hāpxupmā', nūy 'ūgmūn keppa' pi', 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok hah. Ta tu' kux. Kaxīy.

³⁷ Āmnīy xohix hā Yeyox te Topa pet xexka kopa hāmyūmmūgāhā', tu 'āmāxak xohix 'īhā' mōg, tu yīktix 'Onimet yīmū' mōg, nūy yīmū' pi', ³⁸ ha māyōn kūynāg xut xohix, 'īhā' putpu' nūn, tu Topa pet xexka ha' nūn, nūy hāmyūmmūgā', ha tikmū'ūn xohix xexka nūn, māyōn xupep 'īhā' nūn, nūy Yeyox te hām'āktux 'āpax.

Yoneo xexka xop te Yeyox putex putup

22 Ha Yoneo yōg tikmū'ūn te 'āmuk xexka mīy putup, 'ūxuxet'ax pām tokatok hok, ha' xuxet'ax nōy te Nōa'yēn, ² ha 'āmānex xexka xop xix hāmyūmmūg xop te Yeyox putex putup, tu' xaptop hāp-tex putup, tikmū'ūn yīpkutuk tu'. Yā tikmū'ūn te Yeyox putup pax.

Yot pa mūn max, pāyā' kuxa kummuk

³ Ha Hāmgāyāgnāg te Yot kuxa kummugāhā', ha Yeyox yōg tik xop mūtik hāpkumep. ⁴ Pāyā' mōg, tu 'āmānex xexka xop mūtik hām'āktux, ha yāy yānān, ha Yot te:

—'Āte 'āxop mō'nīynām'ax, xayīy Yeyox mūy. Kaxīy.

⁵ Ha' hittup, tu tu' hōm'ax tayūmak, ⁶ ha Yot te tayūmak putup, hu hāmpē'paxex punethok, nūy xexka xop mō'nīynām, pu' xaptop hah Yeyox mūy, pūyīy tikmū'ūn yūmmūg hok.

'Āmuk xexka Nōa'yēn mīy

⁷ Ha 'āmnīy punethok nōg, 'īhā Yoneo xop te 'āmuk xexka Nōa'yēn mīy, tu pām tokatok hok māhā', tu kah-nēn kutok putex, tu mō'hap, pu tikmū'ūn xohix' mā', ⁸ ha Yeyox te Pet xix Yoām mō'pok, tu:

—Mōg, nūy yūmū'ā 'āmuk xexka mīy, nūy yūmūg mā'. Kaxīy.

⁹ Ha:

—Pi'yā' mīy'ax? Kaxīy.

¹⁰ Ha:

—'Ūg'āpax. Kōmēn xexka tu mōnāy, tu tikmū'ūn 'ūm pēnāp-tup, ha nax tox hā kōnāg tat, tu 'āha' nūn putup. 'Ūpe mōg, tu mōktu mōxaha mīptut tu', tu' mōxakux, ¹¹ tu mīptut xuxyā pu hām'āktux, hu: "'Ūgmūg xuxyā tek mūg xat, pu 'āyīkopit, hu: Pi'a' xip mīptut 'ūm kox, pu 'āte 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy yāy yōg tik xop mūtik?" Kaxīy. ¹² Ha xa' mūg putup hāpkox xexkah, yā mīmpe yūm'ax punethok, xix mīmpe xit'ax punethok mām, ha mīptut mōkānīn yīmū' yūm. 'Ōnte 'āmuk xexka mīy, 'ūxuxet'ax Nōa'yēn. Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te' xat kux, 'īhā Pet mōg, xix Yoām, tu' xat'ax xohi' mīy, yā Yeyox yōg hām'āktux'ax hā hāpxopmāhā', tu 'āmuk xexka mīy nōm mīptut kopah.

Yūmūg xuxyā yōg xit'ax

¹⁴ Tu' mīy kux, ha Yeyox yūm, tu mīmpe xit'ax yīmū' yūm, ha yāy yōg mō'pok xop te nū mūtik mām, ¹⁵ ha:

—'Āte' xak, 'ūxit 'āxop mūtik, nūy 'āxop mūtik 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy hāmāxap, tuk-nāy tuk xūy

putup, ¹⁶ tu xa hām'āktux, hu: 'Ak 'ūm xit 'āmuk xexka 'ūxeheh nūnte, pāyā tikmū'ūn te Nōa'yēn xe'e yūm-mūg, kopxik xit putup, 'īhā Topa yōg tikmū'ūn xohix yīpkox pip. Kaxīy.

¹⁷ Tu kānēy paha', tu Topa pu:

—'Āmax! Kaxīy.

Tu xe:

—'Ūpa kānēy, xayīy 'āxop xohi xo'op. ¹⁸ 'Āte xa hām'āktux: 'A 'āte mīnta hep xupyāg xe xo'op putup'ah, pa Topa yōg tikmū'ūn xohix yīpkox pip, kopxi' xo'op putup 'ūxeheh. Kaxīy.

¹⁹ Tu pām paha', tu' koxip, tu Topa pu: 'Āmax! Kaxīy. Tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', tu:

—Nūhū 'ūgyīn, yāk xok 'āxop pupi', 'ūkoxip, nūy tak xaxok hok. Kaxīy.

²⁰ Ha' xit kux, 'īhā Yeyox te:

—Nū kānēy pa kamah, yā' hep te' kopa' xup. Topa te pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik, hak hep 'āta nū'nāhā 'āxop pu', pu pa'ax tup mīy. ²¹ Pa tik mō'āmā'ax te yūmūk mūtik xit, tu gāyxop mōgāp-tup 'ūghah. ²² 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk xok putup, pa Topa gāynām, tu tik mō'āmā'ax hā' gāy. Kaxīy.

²³ Yeyox yōg tik xop te yāy yīkopit, hu:

—Pi'yā' nōm te' kummugā'? Kaxīy.

Pi'yā' tik te' xohix xat'ax

²⁴ Tu kamah hām'āktux hā' nōy yānān, nūy tik 'ūm 'ūxohix xat'ax yūmmūg, ²⁵ yīy Yeyox te:

—Hāmpuknōg xop yōg tik te' xat, ha' yōg tikmū'ūn yīpkox pip, tu' yōg gohenanok 'āxet'ax mīy, hu: Tik te tikmū'ūn hā' xape'. Kaxīy. ²⁶ Pa 'āxop kopa 'ānōy xat hok. Pūyā' xat'ax hāpxopmā 'ūnōy xop pu', 'ātaknōy tu' ka'ax putuk, yā yāyhā'ax kutōgnāg, nūy tikmū'ūn xohix pu yīpkox pi'. ²⁷ Pi'yā' mūn xexka? 'Ok tik te mīmpe tu' yūm, nūy tu xit, pe tik te hāpxop tat nūy nōy xīnnā'? Nōm te' yūm yā' xexkah, pāyā 'āxop xohix pu 'āte hāpxopmāhā'.

²⁸ 'Āxop tek mūtik hāpkumep, tuk mūtik hāpxopmāhā' xix 'āxūy. ²⁹ Yōg 'ātak te 'ā yāy 'āxet'ax hōm 'ū tikmū'ūn xat, yā kaxīy 'āte yāy 'āxet'ax xa' hōm, xa tikmū'ūn xat, ³⁰ nūy 'ūgmūtik 'āxit xi' xo'op, yōgnū hāpxexka tu' āxit'ax, xa' yūm'ax max yīmū' yūm, nūy 'Iyaet yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

³¹ Tu xe:

—Xīmām, 'ūg'āpax max. Hāmgāyāgnāg te 'āp-tup, nūy 'ānuhuk. Tikmū'ūn te xuxnāg nuhuk, pēnēn hā nuhut, hā kaxīy Hāmgāyāgnāg te 'āxut putup, ³² pa 'āte Topa pu hām'āktux, ta tu 'ā xak, pu 'āka'ogā', nūy 'ākuxa yūmmā ka'ok. 'Ūg ha 'ānūn'ax putpu', 'āpu 'ānōy xop ka'ogā'. Kaxīy.

³³ Ha Xīmām Pet te:

—'Āte 'āmūtik 'ūgmōg, tu kanet hak mōg'ax 'āmūtik nōmhā, nūy xok 'āmūtik. Kaxīy.

³⁴ Yīy:

—'Äte xa häpxe'e 'äktux, Pet: Xate tikmü'ün yïpkutuk, huk nïm putup, tu häm'äktux putup, tu: "Yeyox 'ätep yümmüg'ah." Kaxïy. Tu xe' xuktux putup, tu xe' xuktux putup. Xate koit kux, 'ïhã xokakkak te xatap-xehnãg putup. Kaxïy.

Yeyox te yã yög tik xop yümmügãhã

³⁵ Tu yã yög xop pu häm'äktux hu:

—Hõmã 'äte mö'äpok, 'ühok mö'äpok, 'ap pata xax 'äptat'ah, xix tayūmak 'ap tat'ah, xix xagok 'äxop tep tat'ah. 'Ok putup te 'äp-tex 'ïhã 'ämög? Kaxïy.

Ha:

—'Ämhok, yã puxi'. Kaxïy.

³⁶ Ha:

—Pa hõnhã 'ög tayūmak tat, xix xagok mö'tat. 'Ög kayak hämëanax, nüy tayūmak pa', nüy mïkax xexka 'üm pa', tu' mö'tat. ³⁷ Hõmã tik hittap xop te Topa pupi häm'äktux, tu' yög häm'äktux yã tappet tu kax'ämi', hu: "Tik te' kummuk xop mütik mög." Kaxïy. Huk mün 'äktux, ha Topa yög häm'äktux hittap hä tikmü'ün kummuk te häpxopmãp-tup nõmhã, 'ükxok häh häpxopmãp-tup. Kaxïy.

³⁸ Ha' yög tik xop te:

—Hënã', mïkax xexka 2 tihi'. Kaxïy.

Ha: —Puxi'. Kaxïy.

Yeyox te yïktix 'Onimet tu' xip

³⁹ Tu' mög, tu 'ämniy hä yïktix 'Onimet ha' mög, tu 'ämãxak xohix 'ïhã' mög, ha' yög tik xop te' mütik mög, ⁴⁰ tu yïktix yïmü' möxaha', ha Yeyox te:

—Topa tu' xax, pu 'äka'ogã', xa häpkummuk mïy hok. Kaxïy

⁴¹ Tup-xehnãg ha' mög kutõgnãg, tu' kopaxux hä' xip, tu Topa mütik häm'äktux, hu:

⁴² —'Ätak, 'äte xa tu' xax 'üyïk xüy hok. Ka 'äte yã yög putup'ax mïy, 'üyã 'ög putup'ax mïy hämãxap. Kaxïy.

⁴³ Ha pexkox yög nü'kutnã'ax xupep, tu Yeyox ka'ogãhã', ⁴⁴ ha' xüy xexka, hu hämpukpex hep te' xax tu' nãhã', yã' hep punethok, 'ühep 'äta putuk, tu häm tu nü' nãhã'.

⁴⁵ Ha Topa pu häm'äktux nãm, tu' kux, tuknïhã' xip, tu yã yög tik xop xax, tu' pipihi', ha mö'yõn ka'ok, 'ükuxa teknõg tu mö'yõn, ⁴⁶ ha:

—Te xïy hu mö'õn? 'Äyok, 'äknïhã 'ati', nüy Topa tu' xax, püyïy 'äka'ogã', xa häpkummuk mïy hok. Kaxïy.

Xonat xop te Yeyox müg, tu' kïy

⁴⁷ Yeyox te häm'äktux, 'ïhã tik xop nün, ha Yot te' nünãhã', 'ämniy xohix hä tu Yeyox mütik mög, hu yã kep ha' müg, nüy tu 'ãneo. ⁴⁸ Pa Yeyox te:

—Xatep-tep mün mïy putup, Yot? 'Ügmün yã Tik-mü'ün Kutok. 'Ok xatek müg yã kep hah, mö'ãmã'ax hak müg, nüy gãy xöp tuk müg? Kaxïy.

⁴⁹ Ha tik xop te' pënãhã', nõm tik te Yeyox mütik häpkumep, tu' pënãhã', tu hämyümmüg, hu:

—Yãyã, 'ok xatek putup 'ükix mïkax xexka hä? Kaxïy.

⁵⁰ Hu tik te mïkax xexka paha', tu 'ãmãnex xat'ax yög kãmãnat yïpkox xak, tu' yïpkox xaxit, 'üyïpxe'e hä nõm xip, ⁵¹ ha:

—Hup! Kaxïy.

Tu' yïpkox 'äpit, tu' tapmãhã', ⁵² tu 'ãmãnex xop pu häm'äktux, xix Topa pet yög kapitãm pu' xuktux, xi' xexka xop pu häm'äktux, hu:

—'Ok 'änün, nüy tik te häpxop hä' xupxet'ax müy? Tep tu 'äxop te mïkax xexka tat, xix mïhïm? ⁵³ 'Ämniy xohix hä 'äte tikmü'ün yümmügãhã', Topa pet xexka kopa hämyümmügãhã', ha 'äxop tek müg 'ohnãg. 'Äka'ok nõmhã, xix Hãmgãyãgnãg ka'ok nõmhã, nõm te häpkoxtap kopa' xip. Kaxïy.

Pet te Yeyox yümmüg hok 'äktux

⁵⁴ Ha' müg, tu' mögãhã 'ãmãnex xat'ax pet hah, ha Pet te häptox tu' pe' mög, ⁵⁵ ha 'ãmãnex yög kãmãnat xop te kuxap xexka mïy häptopa', tu kuh xexka yïmmap ha' mãm, ha Pet te kãmãnat xop mütik mãm, ⁵⁶ ha kãmãnat hex te Pet pënãhã', kuxap yög kuyãnãm hä' pënãhã', tu:

—Nü kãy te Yeyox mütik häpkumep! Kaxïy.

⁵⁷ Pa Pet te:

—'Ämhok! 'Äte nõ'õm 'ap yümmüg'ah! Kaxïy.

⁵⁸ Häpxip kutõgnãg 'ïhã tik te' pënãhã', tu:

—Xate Yeyox yög tik xop mütik ti kamah. Kaxïy.

Pa Pet te:

—'Ak mün'ah. Kaxïy.

⁵⁹ Häpxip kutõgnãg 'ïhã yã 'ünõy te:

—Hamün, tute Yeyox mütik häpkumep! 'Üyïy'ax yã häpxexka Ganinet yög kamah! Kaxïy.

⁶⁰ Pa Pet te xe häm'äktux, hu:

—Pute 'üm? Xate putep mün xuktux? 'A 'äte' yüm-müg'ah! Kaxïy.

Ha häpxip 'ohnãg 'ïhã xokakkak tak xataha', ⁶¹ ha Yeyox te ha' yokãnãm, tu Pet pënã ka'ok, ha Pet te Yeyox yög häm'äktux pe'paxex. Yã hõmã Yeyox te häm'äktux, hu: "Xate koit tikoyuk putup, tuk mün yümmüg hok 'äktux, 'ïhã xokakkak tak xatap-xehnãg." Kaxïy. ⁶² Ha Pet te yãyhãhup xexkah, tu häptopa' mög, tu' pota punethok.

Xonat xop te Yeyox kix

⁶³ Ha tik xop te Yeyox müg, tuk-tex'ex kummuk, tu' kix, ⁶⁴ tu topixxax hä Yeyox pa mö'nïy, tu' yïkopit, hu:

—'Äpu, 'ügmü'ã Topa pupi häm'äktux. 'Ü 'üm nõm te 'äkix? Kaxïy.

⁶⁵ Tu häm'äktux hä Yeyox kuxa xüyãhã', 'ämniy tox hä' xüyãhã'.

Yoneo xexka xop te Yeyox yïkopit

⁶⁶ Ha mäyõn xupep, 'ïhã' Yoneo xexka xop te yã tu nü' nãhã ta tu 'ãmãnex xexka xop mütik, xix hämyümmüg xop mütik yã tu nü' nãhã', ha Yeyox mögãhã', 'ãmãnex xat'ax pet ha' mögãhã', puyï' yïkopit. ⁶⁷ Tu:

—'Ok 'ãmün yã Kunnix? 'Ok Topa te xa yãyutnãhã'? 'Äpu, 'ügmü'ã xuktux. Kaxïy.

Pa Yeyox te:

—'Äkuxa mäm 'ohnäg yögnü hām'äktux tu'. ⁶⁸ Äte 'äyikopit, puxix 'äxop 'ap hām 'üm 'äktux putup'ah, ⁶⁹ pak mün yä Tikmü'ün Kutok, yä hönhāk yüm'ax Topa yīpxe'e hah, Topa ka'ok xe'ëgnäg yīpxe'e hak yüm'ax. Kaxīy.

⁷⁰ Ha' xexka xop te:

—'Ok 'ämün yä Topak-tok xe'ëgnäg? Kaxīy.

Ha:

—Xate' xuktux. Kaxīy.

⁷¹ Ha' xexka xop te:

—Puxi! Käy yäy yīy'ax hä 'ügmü'äte' xupak! Kaxīy.

Pinat te Yeyox yīkopit

23 Ha' xexka xop xohix 'ükniha' tihī, tu Yeyox mögähä gohenanok ha', 'üxuxet'ax Pinat, ² ha' kupex nām, hu:

—Käy te tikmü'ün yümmügä kummuk, tu' xat hok pu tayūmak hōm hok gohet pu', tu yäy mün yä tik te tikmü'ün xat'ax 'äktux, tu Topa te' yäyikutnā 'äktux. Kaxīy.

³ Ha Pinat te Yeyox yīkopit, hu:

—'Ok xate Yoneo yög tikmü'ün xat xe'ëgnäg? Kaxīy.

Ha:

—'Ä xate' xuktux. Kaxīy.

⁴ Yīy Pinat te 'ämānex xop pu hām'äktux, xix tikmü'ün pu hām'äktux, hu:

—Yeyox te häpkummugä 'ohnäg. Yä' max. Kaxīy.

⁵ Pāyā' xexka xop te:

—Yä' kummuk ta pax! Tute tikmü'ün gāyähä', tu hämyümmügä'ax hä' gāyähä häpxexka xohix tu', yä Yonex tu', xix Ganinet tu', xix nūnte kamah. Kaxīy.

⁶ Ha Pinat te' xupak, tu' yīkopit, hu:

—'Ok käy mün yä Ganinet yög? Kaxīy.

⁷ Ha' kupex'ax xop te:

—Hamün. Kaxīy.

Yīy Pinat te' xat, pu 'Enot ha' mögä', ha 'Enot te Yoneo yög tikmü'ün xohix xat, tu kōmēn Yenoyanēn tu' xip. ⁸ Ha xonat xop te' mögähä', tu möktu möxaha 'Enot pet hah, ha' pēnähä', hu' kuxa hittup, tu 'ämniy xohix hä' pēnāp-tup, pāyā pēnā 'ohnäg, yä hōnhä pēnā'ax, ha tikmü'ün te Yeyox 'äktux 'Enot pu', ha 'Enot xak, puyiy Yeyox häpxopmā ka'ok xe'ëgnäg, ⁹ hu' yīkopit, tu xe yä' yīkopit, pāyā Yeyox te' yēy. ¹⁰ Ha 'ämānex xexka xop xix hämyümmüg xop tihī, tu Yeyox kupex nām. ¹¹ Ha 'Enot tup-tup nōg, xix yög xonat xop, tu' kute'ex kummuk, tu' xexka xop yög topixxax mün mō'tat nūy Yeyox kummugä', tu put pu' mögähä Pinat hah. ¹² Hōmā 'Enot gāy Pinat hä', xix Pinat gāy 'Enot hä', pa hōnhä yäy tu' gāy xit, tu yäyhä' xape.

Pinat te' xat pu Yeyox putex

¹³ Ha Pinat te 'ämānex xop xānähä', xi' xexka xop xānähä', hay yäy tu nū'nähä', ¹⁴ ha:

—'Äxop te nūktu tik nūnnähä', tu' kupex, tu tikmü'ün gāyā 'äktux, pa 'äte' yīkopit, ha yä' max, 'ap häpkummuk 'üm mīy'ah, ¹⁵ ha 'Enot te yīkopit kamah, tu' put pu nū'kutnähä'. Häpkummuk 'üm mīy 'ohnäg, puyiy tu

xok, ¹⁶ Yīy 'äte' xat putup pu' kix xikot hä, nūy xut pu mög. Kaxīy.

¹⁷ Hämyäxatamuk xohix 'ihā Pinat te tik kummuk xut, 'ämuk xexka Nōa'yēn 'ihā' xut, tu kanet kopa' xip tik xut, pu mög, ha Yoneo yög tikmü'ün te yäyikutnā tik puxet, pu mög, ha Pinat te Yeyox xut putup pu mög, ¹⁸ pa Yoneo yög tikmü'ün xohix yīy ka'ok, hu:

—'Ümögä Yeyox, nū' putex. 'Ügmü'ätep-tup nōg, pa Mahamax xut pu mög. Kaxīy.

¹⁹ Ha Mahamax te' nōy putex, tu kanet kopa' xip, tu tikmü'ün gāyähä', pu tu' kix gohet yög xonat xop.

²⁰ Pa Pinat te:

—Nāy. Hämpe'äpaxex max, 'üyā xa' xut tik max, tu Yeyox xa' xut'ax. Kaxīy.

²¹ Pa tikmü'ün tep-tup nōg, tu' yīy ka'ok, tu:

—'Üp-tex, 'üp-tex, mīpkupnix häp-tex! Kaxīy.

²² Ha Pinat te xe hām'äktux tikmü'ün pu', hu:

—Putep mün mīy Yeyox te', xap-tex? Yä' max, häp-kummuk mīy 'ohnäg tute', yīy 'äte' xut'ax pu mög. Kaxīy.

²³ Ha xe tikmü'ün yīy ka'ok, tu Yeyox putup nōg 'äktux, ²⁴ yīy Pinat te' xat, pu Yeyox putex, xix Mahamax xut pu mög, ²⁵ ha' xut tik kummuk Mahamax, pu tikmü'ün gāy Yeyox mögä'.

Mīpkupnix tu Yeyox putex

²⁶ Ha' mögähä', 'ihā xonat xop te Xinēn yög tik Ximām xat, pu mīpkupnix tax, tu Yeyox pe' mög, tu' taha'. ²⁷ Ha tikmü'ün xohix xexka te' pe' mög, xix kōmēn yög 'ün xop, tu' potahä' mög, ²⁸ ha Yeyox te' hä yokānām, tu:

—'Ügmün hä 'äpota hok, pāyā yāymün hä 'äpotaha', xix 'äk-tok hä potaha'. ²⁹ 'Ämniy mō'nāp-tup, 'ihā tikmü'ün te hām'äktux, hu: "'Ühün kuxa hittup, nōm tek-tok 'ohnäg, ha kama' kuxa hittup nōm 'ün tek-tok yäy xo'opmā hok." Kaxīy. ³⁰ Ha tikmü'ün kuxa teknög'ax, tu: "Pūyā yīktix 'ügmük tu' nāy, nūy möknīy." Kaxīy. ³¹ Yä hōnhä mīm yīxux, ha' puk putup. Putep mün mīy'ax mīm nak hä? Yä' puk putūmnäg. Kaxīy hōnhä tik max xok. Putep mün mīy'ax tik kummuk hä? Kaxīy.

³² Ha xonat xop te tik kummuk 2 mögähä', nūy tu' kix Yeyox mütik, ³³ ha' mög tu möktu yīktix hämhümnäg tu' möxaha, ha yīktix 'äxet'ax Gok, 'ükuxoh tox putuk tu', ha xonat xop te Yeyox yīm xuhmīy, xix pata xuhmīy, pu mīpkupnix tu' xup, ha Yeyox te yäy kote' xip: yä tik puxet te 'üyīpxe'e hä' xup, xix tik nōy te 'üyīpxax hä' xup.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Ätak, 'üyög häpkummuk mīy'ax xaxogä', pu ta tu' kux, hämyümmüg 'ohnäg hah. Kaxīy.

Ha xonat xop te Yeyox xax koxip, pāyā' max, 'ükoxyöy putup'ah, hu mō'xap yōn, nūy tik yäyikutnā', pu pa'.

³⁵ Ha tikmü'ün xohix mō'xip, tu' pēnähä', ha' xexka xop kute'ex kummuk, tu:

—Tute tikmü'ün hīnnähä putpu'. Pūyā yäy xit hōnhä', nūy mög, puyiy tu' xok hok! Pax pu yä Kunnix, nōm Topa te yäyikutnähä', puxix yäy xit hōnhä nūy mög! Kaxīy.

³⁶ Ha xonat xop kama xox yix kummuk, tuk-tex'ex kummuk, tu' xupyäg kummuk xo'opmäp-tup, ³⁷ tu:
—'Ok xate Yoneo tikmü'ün xat xe'e'? Äpu, mïpkupnix tu yäy xit. Kaxïy.

³⁸ Ha tappet tu kax'ämi', tup-tox yïmü' hïy, mïpkupnix tu' hïy, tu kax'ämi', hu: "Nühü tik te Yoneo yög tikmü'ün xohix xat." Kaxïy.

³⁹ Ha tik nõy te mïpkupnix tu' xup, tuk-te'ex kummuk kamah, tu Yeyox pu hãm'äktux, hu:

—'Ok 'ämün yä Kunnix? 'Ok Topa te xa yäykutnahä?' Äpu yäy xit, xikmüg möy kamah. Kaxïy.

⁴⁰ Pa tik nõy te' mänög, hu:

—'Ok xate Topa yïpkutuk hok? Hönhä 'äxok, xate häpkummugähä' tu xok. ⁴¹ 'Ügmü'äte häpkummuk mïy punethok, yïk müg kix, pa nü tik te hämyok mïy, tu häpkummugä 'ohnäg. Kaxïy.

⁴² Tu Yeyox tu' xak, hu:

—Yeyox, 'ükxaxok hok, 'ihä xate yäy yög tikmü'ün xohix xat. Kaxïy.

⁴³ Ha:

—Äte xa häpxe'e 'äktux: Hönhä xatek mün mütik 'äxip putup pexkok kopah. Kaxïy.

Yeyox xok

⁴⁴ Ha mäyön te pexkok kote' yüm, 'ihä häpkoxtap te häpxexka xohix tu' xip, tu 'ot 3 hä' xip mäyön he', ⁴⁵ 'ihä mäyön kuyänäm xok, ha Topa pet xexka yög topixxax yäy koxip, nõm te hämyïkox mö'yïnnï. ⁴⁶ Ha Yeyox yïy ka'ok, tu:

—Ätak, 'äte xa' hõm yäy koxuk!. Kaxïy.

Tu hãm'äktux kux, tu' xok xe'e'. ⁴⁷ Ha xonat xop yög kapitäm te Topa max 'äktux, tu:

—Yamün! Nü tik te häpkummugä 'ohnäg! Kaxïy.

⁴⁸ Ha tikmü'ün xohix xexka nün, tu yäy tu nü'nähä', tu' pënëhä', tu' kuxänög, tu yäy kep to'ok, tu' yëy, 'ükuxa teknög tu'. ⁴⁹ Ha tikmü'ün te Yeyox hä' xape pip, xix 'ün pip, nõm xop te' pe' mög, tu Ganinet tu' pip könämäha', tu Yeyox mütik häpkumep tap, tu häpxopmä'ax xohix pënëhä' nõmhä'.

Yoye te Yeyox nõ häpkot

⁵⁰ Ha tik max xip, 'üxuxet'ax Yoye, tu häpxexka Yonex tu' nähä', tu kõmën 'Animätex yög tihik, tu Yoneo xexka xop mütik mög, yä' max, tu hämyok mïy, ⁵¹ tu' xexka xop yög häpxopmä'ax putup nõg, tu' kuxa yüm ka'ok Yeyox kopah, tu' xak, pu Topa pu' yïpkox pi', ⁵² tu' mög Pinat hah, tu ta tu' xak, pu Yeyox xokxax tu' hõm, puyïy nõ häpkot, ha' hõm. ⁵³ Ha mïpkupnix tu' xup Yeyox, ha Yoye te' xokxax xut, tu topixxax max hä' kïy, tu mïkax xap kok kopa nõ häpkot, ha' hok xip, mïkax xap 'ükox, 'üxokxax nõy te' kopa' xip 'ohnäg. ⁵⁴ Yä xeta pet, 'ihä Yoneo yög tikmü'ün te nit xap yög häpxop mïy, yä 'ämäxak, 'ihä nit xap mö'nähä'.

⁵⁵ 'Ühün xop te Ganinet tu' pip tap, tu Yeyox pe' nün pax, tu xukpot pënëhä', ha Yoye te Yeyox xokxax xex mïkax xap kok kopa hä' pënëhä', ⁵⁶ tu putpu' mög, tu häpxop hax max'ax mïy, nüy xokxax xutxok.

Tu nit xap hä' hip. Yä hõmä, hämyäxatämuk hittap 'ihä', Topa te Yoneo xop xat hok, pu tu nit xap 'ihä hãm hok.

Yeyox te putpu' hi'

24 Ha yenomïn 'ihä, mäyön te häpkanet tu' xupep 'ihä, 'ün xop te xokpot ha' mög, tu häpxop hax max'ax tat, ² tu' mög tu möktu möxaha mïkax xap kok tu'. Hömä mïkax xap te mö kok nïy, päyä hõnhä' yïküy tap, tu mïkax kok xõn, ha 'ün xop te' kok kopa pënëhä'. ³ 'Ap Yeyox xokxax 'üm xip'ah, tu mïkax xap kok kopa' xip 'ohnäg, ⁴ yïy 'ün te: "Pute 'üm?" Tu häpe'paxex, 'ihä tik 2 te' yïka' tih'i, 'üpata hä' tih'i, yä' yög topixxax tün-näg, kuyänäm putuk, ⁵ ha 'ün xop kuxänög, tu nükttetex, tu yäy pa mö'nïy, tu' yëy, ha pexkok yög xop te:
—Tep tu 'äxop te yäy hi'ax xop xak hãmukpot tu'? ⁶ 'Ap xip'ah Yeyox, yä' putpu' hi'! 'Ok 'äxop te' xaxok? Tute xa hãm'äktux 'ihä häpxexka Ganinet tu' tih'i, ⁷ ha tik kummuk te' mö'ämä', nüy gäyxop mögä Yeyox hah. Yeyox yä Tikmü'ün Kutok, tu xa hãm'äktux, tu yäy yög xok'ax 'äktux, tu mïpkunix hä' xok'ax xa' xuktux, tu putpu' hi'ax 'ämñïy tikoyuk 'ihä xa hãm'äktux. Kaxïy.

⁸ Ha 'ün xop te hämpe'paxex, tu: "Hamün! Hömä Yeyox tek mü'ä hãm'äktux." Kaxïy. ⁹ Tu putpu' mög, tu Yeyox yög tik xop te 11 pu hãm'äktux, xix tikmü'ün te nõm mütik häpkumep pu' xuktux. ¹⁰ Nõm 'ühün 'äxet'ax Manix Mänanën, xi' nõy 'äxet'ax Yoän, xi' nõy 'äxet'ax Mänix, ha Mänix yä Tiak mük tut, ha 'ün xop te Yeyox yög mö'pok xop pu hãm'äktux, ¹¹ pa tik xop kuxa mäm 'ohnäg 'ün yög hãm'äktux tu', tu: "Yä' xupmähïy!" Kaxïy. ¹² Päyä Pet yok, tu' mög mö'ka'ok 'ükukpot tu', tu' xupep, 'ihä pënë tu' mög, nüy mïkax kok kutögnäg hä' mönäy, tu topixxax te xokxax kïy'ax pënëhä', yäp-xehnäg yüm, tu putpu' nün mïptut tu', tu' kuxa te' yëy.

'Ëmä'ox yög putahat

¹³ 'Ihä tik 2 häpkumep, tu xip tu xexka 'Ëmä'ox ha' mög, ha mö'ägmüg 2 kõmën Yenoyanën tu', ¹⁴ ha yäy pu hãm'äktux, tu häpxopmä'ax xohix 'äktux, ¹⁵ tu hãm'äktux, 'ihä Yeyox xip, häpxip 'ohnäg 'ihä' xip, tu tik mütik mög, ¹⁶ ha tik xop te' pënëhä', päyä' yümmüg'ah. ¹⁷ Ha Yeyox te:

—Tep-tep 'äktux 'äxop te', 'ihä häpkumep? Kaxïy.

Ha tik xop häpkumep kux, 'ühittup 'ohnäg tu', ¹⁸ ha tik puxet 'äxet'ax Kene'op, tu:

—Tikmü'ün xohix te kõmën kopa' pip, tu häpxopmä kummuk yümmüg. 'Ok 'äp-xehnäg te' yümmüg hok? Kaxïy.

¹⁹ Ha:

—Häpxopmä'ax tute xïy? Kaxïy.

Ha' nõy te:

—Kõmën Näyane yög Yeyox te Topa pupi hãm'äktux, tu häpxopmä ka'ok, Topa keppa' mïy, xix tikmü'ün keppa' mïy, tu hämyümmügä ka'ok kamah, ²⁰ ha 'ämänex xop xik mü yög xexka xop te xonat xop pu' hõm, pu tup-tex, tu mïpkupnix häp-tex, ha' xok xe'ëgnäg, ²¹ pak mü'äte hämpe'paxex tap, hu: "Pe Yeyox yä Topa yög

mõ'kutnā'ax, ha' yāy'kutnā'hā, pu 'Iyaet yōg tikmū'ün xexkānā!' Hamūn, pāyā' xok, ha hōnhā 'āmnīy tikoyuk nōg. ²² Yā hōnhā 'ün te hām'āktux, hak mū kuxānōg. Māyōn xupep 'īhā 'ün mōg, 'ūxukpot ha' mōg, ²³ pāyā Yeyox xokxax xip 'ohnāg, mīkax xap kox kopa' xip 'ohnāg, ha putpu' nūn, tu pexkox yōg mõ'pok xop 'āktux, tu' pēnāhā nō'ōm, ha Yeyox putpu' hi'ax 'āktux, ²⁴ ha tik te xukpot ha' mōg kamah, ha' kox xip, pāyā 'ap pēnā'ah Yeyox. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—Āp-tox kummuk, 'ākuxa yūm pu'uk hām'āktux'ax kopah! Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet hā kax'āmi', pāyā 'ākuxa yūm 'ohnāg hām'āktux'ax kopah. ²⁶ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Topa te yāy'kutnā'hā, pu tu' xūy, nūy yāyhā tu xexkah. Kaxīy.

²⁷ Tu Topa tappet hā tik 2 yūmmūgāhā, tu mōnāyxop Mōyyex yōg xat'ax hā hāmyūmmūgāhā, tu mõktu tik xohix te Topa pupi hām'āktux xop 'āktux, tu kama yāy mūn 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux hittap hā hāmyūmmūgāhā, nūy yāy mūn 'āktux.

²⁸ Ha mõktu xip tu xexka tu' mōxaha', ha Yeyox mōg'ax nō pehe', ²⁹ pa tik 2 te:

—Nāy, 'āmōg hok! 'Ūgmū 'ātu' xip, nūy mōhōn nūnte', yā hōnhā 'āmāxak. Kaxīy.

Yīy Yeyox te tik mūtik mōg, ³⁰ tu nōm mūtik xit, tu pām paha', tu Topa pu: "Āmax," kaxīy, tu pām koxip, tu yāy xape pu' popmāhā', ³¹ ha Topa te tik pa maxnāhā, ha Yeyox yūmmūg, ha hāpxip 'ohnāg 'īhā Yeyox xip 'ohnāg, yā yāy xaxogāhā', ³² ha yāy pu hām'āktux, hu:

—Yāk kuxa hittup xexka 'īhā hām'āktux putat kopah, tu Topa tappet hittap hā hāmyūmmūgāhā! Kaxīy. Ha' nōy te: Yamūn! Kaxīy.

³³ Tu' yok mõ'ka'ok, tu Yenoyanēn tu' mōg, tu mõktu mōxaha', ha tik te 11 te yāy tu nū'nāhā', xi' mūtik pip xop, ³⁴ tu:

—Hamūn! yā Yeyox te putpu' hi xe'ēgnāg! Yā Ximām te' pēnāhā! Kaxīy.

³⁵ Ha tik 2 te Yeyox 'āktux, tu Yeyox te putat kopa hāmyūmmūgā 'āktux, tu pām koxip tu ta 'ōm xip hok 'āktux.

Yeyox xip tik xop mūtik

³⁶ Ha hāpxip 'ohnāg 'īhā', hām'āktux 'īhā', Yeyox te nōm xop kopa' xip, tu:

—Pūyā Topa 'ākuxa māmā! Kaxīy.

³⁷ Pāyā tik xop kuxānōg, tu' koxuk yīpkutuk, pāyā 'a' koxuk'ah, ³⁸ ha Yeyox te:

—Teptu 'ākuxānōg? Putep mūn hāpkīy hā xate'?

³⁹ Mā', 'ūgyīm pēnā', xik pata pēnā', yā 'ūgmūn yīnmūn. Mā', nūy 'ūg 'āpit. 'Ūkoxuk te' yīn xip 'ohnāg, xi' kup tox xip 'ohnāg, pak yīm pip, xik pata pip, xik yīn xe'e xip! Kaxīy.

⁴⁰ Tu hām'āktux kux, 'īhā yāy yīm tu' mūg, xix yāy pata tu' mūg, tikmū'ün te mūtik hāpkumep tu' mūg, ⁴¹ ha tikmū'ün kuxa hittup xexka nām, tu' yēy, hu yāy kuxa yīkopit, yīy Yeyox te:

—'Ūpuk? Kaxīy.

⁴² Ha tu' hōm māhām, ha mõ'hap kuxap xox yā' tu', ⁴³ ha' māhā', 'īhā tikmū'ün xohix te' pēnāhā'. ⁴⁴ Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āmūtik 'ūkxip, tu 'āxop hāmyūmmūgāhā, tu Topa tappet hā 'āyūmmūgāhā, xayīy 'āyūmmūg, ha mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat'ax kax'āmi', xix tik xop te Topa pupi hām'āktux te kax'āmi', ha kaxīy 'ūkxūy'ax xix kox'ax kax'āmi', yak mūn Kunnix. Kaxīy.

⁴⁵ Tu yāy yōg xop putox maxnāhā', pu tu hāmyūmmūg, ⁴⁶ tu xe hām'āktux, hu:

—Topa yōg tappet te Kunnix 'āktux, 'ūxuxet'ax nōy yā Topa yōg hāmyāy'kutnā'ax, ha tappet te' xok'ax 'āktux, tu nō hāpkot'ax 'āktux, tu 'āmnīy tikoyuk nōg 'īhā putpu' hi'ax 'āktux, yāk mūn 'āktux, ⁴⁷ tu' xat, pu hām'āktux, pūyīy hām'āpak max'ax 'āktux hām xexka xohix tu', 'ūhep xohix pu', tu kōmēn Yenoyanēn kopa hām'āktux'ax hāmāxap, pu tikmū'ün yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, pūyīy Topa xaxogā', pu tu' kux. ⁴⁸ 'Āxop te nōmhā hāpxopmā'ax xohix pēnāhā xi' xupak, ⁴⁹ Nāy, 'ūhip, yā Topa te 'āxop pu hām'āktux xex, ha 'āte xa nū'kutnāp-tup, pa kōmēn Yenoyanēn kopa 'āti', 'ūhip tu', tu mõktu Topa te 'āxop ka'ogāhā', tu Topa Koxuk nū'kutnāp-tup, pu 'āka'okgā', ha 'āxop te hāpka'ok'ax mõ'tat putup, topixxax putuk. Kaxīy.

Yeyox mōg pepi pexkox tu'

⁵⁰ Tu' xip tu xexka Metān tu' mōgāhā', tu' yīm kute tex pepi', tu:

—Pūyā Topa xa hāmmaxnā! Kaxīy.

⁵¹ Tu hām'āktux 'īhā pepi' mōg, tu pexkox ha' mōg, ⁵² ha nōm tikmū'ün te' kopaxux ha' mōxip, tu nūktet-tex, tu' yēy, tu Yenoyanēn tu' putpu' mōg, tu' kuxa hittup xexkah, ⁵³ tu 'āmnīy xohix hā' pip Topa pet xexka kopah, nūy Topa max 'āktux pax.

Tu ta tu' kux.

YOĀM

Topa yōg hām'āktux te tikmū'ūn hīnnāhā'

1 Hōmā 'ūhittap 'ap xip'ah hām xexka', ha ta' xip Yeyox, tu Yeyox 'āxet'ax nōy hā: Topa yōg Hām'āktux. Kaxīy. Yā tikmū'ūn pu Topa mūg. Topa yōg Hām'āktux te Topa mūti' tihī', tu Topa putuk, yā Topa xe'e'. ² Topa te hām xexka mīy, ha Topa mūti' tihī Topa yōg Hām'āktux. ³ Topa te Yeyox ka'ogāhā', puyīy hāpxop xohix xexka mīy. 'Ok Topa te yāpxehnāg hā' mīy hāpxop? 'Āmhok. 'Ok Topak-tok mūti' mīy hāpxop xohix xexka'? Hamūn, 'ūmīy hāpxop xohix xexka nūmūtik. ⁴ Topa yōg Hām'āktux te yōnnā' xohix hīnnāhā', ha' hi'ax te kuyānām putuk tikmū'ūn kuxa kopah, tu tikmū'ūn pu hāptupmāhā', puyīy hāmyūmmūg, ⁵ ha mō yānām yōn hāpkoxtap kopah, ha hāpkoxtap te kuyānām putex 'ohnāg. Hā kaxīy Yeyox nūn, tu nūktu tikmū'ūn kuxa kopa hāptupmāhā', pa' kummuk xop te Yeyox hupmā yūmmūg 'ohnāg.

⁶ Ha ta' xip tihik 'ūxuxet'ax Yoām, ha Topa te' yāyutnāhā', tu' xut tikmū'ūn kopah, tu nū'kutnāhā' tikmū'ūn hah.

⁷ Ha ta' nūn Yoām, nūy tikmū'ūn pu Topak-tok 'āktux, yā nōm te kuyānām putuk 'āktux, puyīy tikmū'ūn xohix hām'āktux 'āpax, nūy tu' kuxa mām ka'ok. ⁸ Yoām te kuyānām putuk'ah, pa' nūn, nūy nōm te kuyānām putuk 'āktux. ⁹ Nōm te kuyānām xe'e putuk, tu ta' nūn, tu nūktu tikmū'ūn xohix tu' xupep, yā' nūn Yeyox.

¹⁰ Kuyānām, yā Topa yōg Hām'āktux, yā Topak-tok, tu' xip nūnte hām xexka tu'. Hōmā Topa te yāy kutok ka'ogāhā', puyīy hām xexka mīy, pa tikmū'ūn te Topak-tok yūmmūg 'ohnāg nōmhā'. ¹¹ Yā' nūn Topa yōg Hām'āktux, tu nūktu yāy yōg hām xexka tu' xupep pa' xape xop tep-tup nōg, ¹² pa tikmū'ūn yāg te Yeyox putup, tu' kopa' kuxa mām, ha Topa te nōm xop ka'ogāhā', puyīy yāyhā xape xop Topa yōg, yā Topak-tok xop. ¹³ Yā Topa hā xape xop. 'Ok 'ūtut te' put xi' tak te nō' tehe', yīy yāyhā xape xop Topa hā? 'Āmhok. 'Ok tut tep-tup xi' tak, hu' put? 'Āmhok. Pa yā Topa mūn hā xape xop. Yā Topa tep-tup, ha yāyhā Topa xape xop.

¹⁴ Ha ta' nūn Topa yōg Hām'āktux hām xexka tu' nūnte, ha' tut te' put, yā tikmū'ūn Yeyox, tu tikmū'ūn mūti' tihī'. Yā' max xe'ēgnāg, yā' max tikmū'ūn xohix pu', tu hāpxe'e 'āktux, yā Topa te yāy kutok pit puxet 'ūmax xe'ēgnāgāhā', yā Topa te' maxnāhā' tikmū'ūn xohix pu', ha hāmyok xohix 'āktux.

¹⁵ Ha ta' nūn Yoām, tu nūktu hām'āktux ka'ok, hu: —Hōmā 'āte xa hām'āktux hu: "'Ūg pe' nūn putup tihik. Hamūn xexka', ha tak mūn kutōgnāg, yā 'ūyōg

hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg pa yōgnū xohix mi-ax." Kaxīy.

¹⁶ 'Ūkuxa max xe'ēgnāg, hu yūmūg xohix pu hām-maxnāhā', tu xe hāmmaxnā mōkuma'mōg

¹⁷ Hōmā Topa te Mōyyex pu yāy yōg xat'ax pop-māhā', puyīy Mōyyex Yoneo xop xat, pa Topa te Yeyox Kunnix pu hāmmaxnāhā', yīy ta Yeyox te tikmū'ūn pu hāmmaxnāhā', tu hāpxe'e 'āktux. ¹⁸ Tikmū'ūn te Topa pēnā 'ohnāg, pa Topak-tok puxehnāg te Topa putuk, tu Topa mūti' tihī', ha tikmū'ūn te Topak-tok pēnāhā', hu ta tu' yūmmūg Topah. Yā tute yūmū'ā Topa mūg.

Yoām te tikmū'ūn putox pix, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux

¹⁹ Ha ta' pip Yoneo xexka xop kōmēn Yenoyanēn tu', tu mō'pok 'āmānex xop xix Nemi yōg xop, puyīy Yoām yīkopit. Ha ta' nūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—'Ū'ūm 'āmūn? Kaxīy.

²⁰ Ha Yoām te hām'āktux xe'e, hu:

—'Ak mūn Kunnix'ah, yā Topa te Kunnix yāyutnāhā', puyīy tikmū'ūn kuxa kummuk xit. Kaxīy.

²¹ Ha xe' yīkopit hu: 'Ū'ūm 'āmūn? 'Ok 'Enit? Kaxīy.

Ha Yoām te:

—'Āmhok. Kaxīy.

Ha xe:

—'Ok 'āmūn nō'ōm, tu Topa pupi hām'āktux? 'Ok putup 'ānūn? Kaxīy.

Ha:

'Āmhok. Kaxīy.

²² Ha:

—'Āpu hām'āktux, 'ū'ūm 'āmūn? 'Ūgmū'āte 'āyūmmūg putup, hu mōg, hu nōm te nūg mūg pok xop pu hām'āktux. Putep 'āktux? Kaxīy.

²³ Ha Yoām te:

—Yā yānmūn xupep'ax 'ūgmūn, tu hām'āktux ka'ok hām panip xexka tu', hu: 'Āpu 'āxop putat yoa'. Yūmūg xuxyā nūn. Yā 'ōg hāpxopmā'ax yoa'. Kaxīy.

Yā hām'āktux te' putuk 'Iyait yōg, nōm te Topa pupi hām'āktux.

²⁴ Yā Paniye xop te Yoām yīkopit, ²⁵ hu:

—'A 'āmūn yā Kunnix'ah Topa te nōm yāy kutnāhā', xix 'ap 'Enit'ah, xix 'ap nōy'ah nōm te Topa pupi hām'āktux. Tepte 'āxat xate tikmū'ūn putox pix? Kaxīy.

²⁶ Ha Yoām te:

—'Ātep-tox pix kōnāg hā, pa 'āxop kopa' xip nō'ōm, pa yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg, ²⁷ hak pe' nūn putup nō'ōm. Hamūn xexka', hak-mūn kutōgnāg, hu yōg pataxax ko'ap-tup 'ohnāg. Yāk-tōgnāg 'ūgmūn. ²⁸ Yā

nōm hāpxopmāhā xiptuxexka Metān tu' kōnāg kox Yohnām xatapah. Yā Yoām te tikmū'ūn putox pix 'ōn-teh.

Nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup kahnēn xok putuk

²⁹ Hāptup 'īhā' nūn Yeyox Yoām hah, ha Yoām te' pēnāhā', tu:

—'Ūpēnā' nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup Topa yōg tihik kahnēn xok putuk. Tute tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit putup. ³⁰ Hōmā 'āte nōm 'āktux, hu: "Tik tek pe' nūn putup, tu' xexkah, ha tak mūn kutōgnāg. Yā 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg, pa yōgnū xohix mi-ax." Kaxīy. ³¹ Hōmā 'a' yūmmūg'ah nōm tihik, pak nūn, nūy tikmū'ūn putox pix, pu'yīy tikmū'ūn nōm yūmmūg. Kaxīy.

³² Tu xe: 'Āte' pēnāhā' Topa Koxuk te pexkox tu' yīxohoh, yā kuxxuxutut putuk, tu nūktu tik tu' xupep, tu nōm yīmū' xip ka'ok. ³³ Yā 'āte' yūmmūg'ah tihik, pa Topa te nūgkutnāhā, 'ūyīy tikmū'ūn putox pix. Topa te: "Xate pēnāp-tup Topa Koxuk yīxop-tup, tu nūktu tik yīmū' xip ka'ok putup, ha nōm te tikmū'ūn pu' hōm putup Topa Koxuk." Kaxīy. ³⁴ 'Āte nōm pēnāhā', tu xa' xuktux, tihik yā Topak-tok. Kaxīy.

Yeyox yōg tik xop te māxap

³⁵ Hāptup 'īhā' xe' xip Yoām tik tix mūtik, yā Yoām mūtik mōg xop kopa' pip, ³⁶ ha' nūn Yeyox, tu nōā'yēn, ha Yoām te Yeyox pēnāhā', tu hām'āktux, hu:

—Nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup, kahnēn xok putuk, yā' yīy 'ohnāg, yā Topak-tok. Kaxīy.

³⁷ Ha tik tix te' xupak, tu ta' mōg Yeyox hah, nūy Yeyox pe' mōg, tu' mōg, ³⁸ Ha Yeyox yōkānām, tu tik tix pēnāhā', tu:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

Ha:

—Notot, pi'yā 'āpet yūm?

³⁹ Ha Yeyox te:

—Mā, nūy pēnā'. Kaxīy.

Ta' mōg Yeyox xix tik tix, tu' pet pēnāhā' māyōn he 'īhā' tihī', 'īhā' mōktu yā 'āmāxak.

⁴⁰ Yā tik tix, ha yāp-xet 'āxet'ax 'Ānene', yā Xīmām Pet taknōy. Yā hōmā tute Yoām yōg hām'āktux 'āpak, hu Yeyox pe' mōg.

⁴¹ Tu ta' mōg 'Ānene', nūy yāy taknōy xax, tu' xipihī', tu:

—'Ūgmū'āte Kunnix xipihī', yā Topa te nōm yāy kutnāhā'. Kaxīy.

⁴² Tu ta' nūn 'Ānene', tu' taknōy Xīmām nūn nā nā' nūn, tu nūktu Yeyox tu' mōxaha', ha Yeyox te Xīmām pēnāhā', tu:

—'Āmūn yā Xīmām, yā Yoām kutok. 'Āte xa 'āxet'ax nōy hōm, yā Xep. Kaxīy.

Yā Xep, yā 'āxet'ax nōy hā: Pet, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: mīkaxxap. Kaxīy.

Yeyox te' xānāhā' Pinip xix Nātānāyet

⁴³ Hāptup 'īhā' Yeyox mōg putup hāpxexka Ganinet tu', tu Pinip xak, tu' xipihī', tu:

—Mā, 'ūg pe mōg! Kaxīy.

⁴⁴ Yā Pinip yōg kōmēn Betxax. Yā 'Ānene yōg kōmēn kamah, xix Pet yōg kamah.

⁴⁵ Ha ta' mōg Pinip, tu Nātānāyet xak, tu mōktu' xipihī', tu:

—'Ūgmū'āte' xipihī' nō'ōm. Hōmā 'ūhittap Mōyyex te nōm kax'āmi Topa yōg xat'ax yōg tappet tu', xix Topa pupix hām'āktux xop te nōm kax'āmi kamah. Yā Yeyox, yā Yoye kutok, yā kōmēn Nāyane yōg tihik. Kaxīy.

⁴⁶ Ha Nātānāyet te:

—'Ok 'ūm max tikmū'ūn 'ōnte Nāyane kopah? 'Āmhok. Kaxīy.

Ha Pinip te:

—Pu yūmū mōy, pēnā'. Kaxīy.

⁴⁷ Tu ta' mōg, pa' xip Yeyox, tu' nōy nūn pēnāhā', tu: —Pēnā' 'Iyaet xop yōg tik xe'e, yā tik te' koit 'ohnāg.

Tik te hāpxopmā yok. Kaxīy.

⁴⁸ Ha Nātānāyet te:

—Teptu xatek yūmmūg? Texīy? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āte 'āpēnāhā', yā 'āxip piget kup kakak, ha Pinip te 'āxānāhā'

⁴⁹ Ha Nātānāyet te:

—Notot, 'āmūn Topak-tok. Xate 'īyaet xop xat.

⁵⁰ Ha Yeyox te:

—'Āte xa' xuktux 'āte 'āpēnāhā' piget kup kakak, yīy 'ākuxa yūm 'ūgkopah. 'Ok kaxīy 'ākuxa yūm? Yā' max nūhū', pa xate xe' pēnāp-tup hāpxopmā max xohix xe'ēgnāg. ⁵¹ 'Āte xa hām'āktux xe'e xate pexkox xōn pēnāp-tup, ha ta pexkox yōg nū'pok xop pepi' mōg putup, tu putpu' yīxop-tup, tu nūktuk mūn xuka' xup putup, yā Tikmū'ūn Kutok xuka' xup putup.

Yeyox te yāyta pēnāhā'

2 'Āmnīy tix nōg, 'īhā' tikmū'ūn yāy tap-tup kōmēn Kānā tu' hāpxexka Ganinet kopah, tu 'āmuk xexka mīy, ha Yeyox mūktut xip. ² Ha tikmū'ūn te' xānāhā' Yeyox xix yōg tik te 12 xop, pu tu xit. Yīy ta' mōg, tu mōktu' mōxaha'. ³ Ha tikmū'ūn xohix te xupyāg xo'op, ha mōktu' kox, ha ta' xip Yeyox mūktut, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ūkox xupyāg. 'Ūnōg. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Māy, hōnhā' 'ūkxat hok, 'ūyīy hāpxopmā xate nōm putup. 'A hōnhā'ah. Pa hāpxip, 'īhā' Topa tek xat putup. Kaxīy.

⁵ Ha' tut te kāmānat pu:

—'Āpu hāpxopmā tute 'āxop xat. Kaxīy.

⁶ Ha ta' pip naxtox xexkanām mīkaxxap hā nō'ōm 'ūxohix te' 6, ha Yoneo xop te nōm hā yāy pix, xix nax pix, xix kānēy pix, nūy yāy yōg xat'ax mīy. Yā' xexkanām naxtox. Naxtox puxet te' tat nit xohix te' 80, xi' nōy 100.

⁷ Ha Yeyox te kāmānat xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu kōnāg pux, pu naxtox hā nū'xih. Kaxīy.

Ha' pux ha nū'xīmānāg.

⁸ Ha Yeyox te:

—'Āpu' hep kutōgnāg xut, nūy pax mōg, nūy 'āmuk xexka yōg xat'ax pu' hōm. Kaxīy.

Ha' xut, tu' pax mōg, ⁹ ha xat'ax te' hep xo'op, pa 'ap kōnāg'ah, yā yāyhā xupyāg. Hām 'ūm tu' nūn 'ūhep? Yā' yūmmūg 'ohnāg, pa kāmānat te' yūmmūg nōm te' hep xut, ha 'āmuk xexka yōg xat'ax te tik te yāyta xānāhā', ¹⁰ tu:

—Tikmū'ūn xohix te' popmāhā xupyāg max hāmāxap, ha tikmū'ūn te nōm xo'op, tu mōktu hix ka'ok, hak-nāy tu' popmāhā xupyāg kummuk, pa nōmhā' pip xupyāg max 'ohnū'. Kaxīy.

¹¹ Yā hā kaxīy Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hāmāxap, yā kōmēn Kānā tu' mīy hāpxexka Ganinet tu' Yeyox max xe'ēgnāg, ha Yeyox yōg tik xop kuxa mām Yeyox kopah.

¹² Hāpxip 'īhā' mōg Yeyox, xi' tut, xi' taknōy xop, xix Yeyox yōg tik xop, tu' nox tihi kōmēn Kapānām tu'.

Yeyox mōg Topa pet xexka tu'

¹³ Hāpxip 'īhā' Yoneo xop te' mīy putup 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn. Ha ta' mōg Yeyox kōmēn Yenoyanēn tu', tu' mōg, tu mōktu' xupep. ¹⁴ Tu ta' mōg Topa pet xexka tu', pa' kopa' pip tikmū'ūn, tu nōmenex mūnūytut pit, xix kahnēn, xix kuxxuxtut, tu tayūmak hā' nōy yānān, ha mīmpe xit'ax 'īhā' mām, ¹⁵ ha Yeyox te xikot mīy poxit hā, tu hāptopa papuk kahnēn xix mūnūytut pit, tu tayūmak nū'xok, yā tayūmak hā' nōy yānān xop yōg, tu' yōg mīmpe xit'ax nū'xok kamah. ¹⁶ Tikmū'ūn te kuxxuxtut nōnenex, ha Yeyox te nōm pu:

—'Āpu kuxxuxtut mōgā nūpeheh. 'Ūmīy hok nāpet nūnte 'ātak pet kopah. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox mūtik mōg xop te' xutigāhā', yā Topa yōg tappet tu' kax'āmi hu: "Yā kuxap putuk 'ūgkuxa kopah, yā 'āte Topa pet putuppax, tu Topa pet hā yīpkumīy." Kaxīy.

¹⁸ Ha Yoneo xexka xop te:

—'Āpu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, 'ūyīy yūmmūg Topa te nū'ākutnāhā', xayīy xohix papuk Topa pet kūnāpah. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox te:

—'Āxop te nū' pet putxok, kopxix xe' mīy'ax 'āmīy tikoyuk hā. Kaxīy.

²⁰ Ha:

—'Ok xate' mīy'ax 'āmīy tikoyuk hā? Tikmū'ūn te Topa pet xexka mīy hāmyāxatamuk xohix te' 46 hā. Kaxīy.

²¹ Pa 'āmīy, Yeyox te yāy yīn 'āktux, yā Topa xip Yeyox kopah, Topa pet putuk. ²² Hāpxip ha ta Yeyox putpu' hi', 'īhā' Yeyox yōg tik xop te' xutigāhā' Yeyox yōg hām'āktux, hu' kuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āktux kopa xix Yeyox yōg hām'āktux kopah.

Yeyox te tikmū'ūn xohix yūmmūg

²³ 'Ūxip Yeyox kōmēn Yenoyanēn tu', 'īhā' tikmū'ūn te' mīy 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn, ha Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok. Yā tikmū'ūn te' mīy yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te' pēnāhā', hu' xohix kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ²⁴ Pa Yeyox kuxa yūm 'ohnāg tikmū'ūn kopah xix yōg hāmyūmmūg kopah, tute tikmū'ūn xohix yūmmūg tu'. ²⁵ 'Ok Yeyox pu tikmū'ūn yūmmūgāhā'? 'Āmhok. Yā tute tikmū'ūn xohix kuxa yūmmūg.

Yeyox xix Nīkonēm

3 'Ūxip tihik 'ūxuxet'ax Nīkonēm, yā Yoneo xop yōg xat'ax xop yōg tihik, yā Paniye xop kopa' xip.

² 'Āmnīy 'īhā' nūn Yeyox hah, nūy hām'āktux, hu:

—'Ūgmū'āte' yūmmūg Topa te nū'ākutnāhā'. Yā xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Paxpu Topa 'āyōkāmū mōg hok, ha ta hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux hāpxop xe'e. Tep-te Topa pēnāp-tup xix yāy yōg tikmū'ūn, 'īhā' Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pip? Yā nōm nāhā 'ūxeheh. 'Ap nōy te' pēnāp-tup'ah. Kaxīy.

⁴ Ha Nīkonēm te:

—Tep texīy tik xiptap 'ūm nāhā 'ūxeheh? 'Ok 'ūtut hā mō'nāhā 'ūxeheh, ha xe' put? Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yūmūg xakux. Yūmūg tut te yūmūg pop, ha ta Topa Koxuk te yūmūg mīy Topa yōg tikmū'ūn. Hā kaxīy yūmūg xakux 'ūxeheh, yā yūmūg xakux tix. Yūmūg xe xakux 'ohnāg, kopxix yūmūg mōxakux 'ohnāg Topa yōg tikmū'ūn xop kopah. ⁶ 'Ūn tek-tok pop, ha' hi 'ūk-tok. Ha ta Topa Koxuk te' hīnnāhā Topa yōg tikmū'ūn. ⁷ 'Āte xa hām'āktux, hu: "'Āpu nāhāy 'ūxeheh. Hām'āktux hok hu: Xok 'ūm?'" Kaxīy. ⁸ 'Āmuuh mōg hām 'ūm tup-tup, ha xate 'āmuuh 'āpak. Pi'a' nū'? Xate' yūmmūg'ah. Pi'a' mōg? Xate' yūmmūg'ah. Yā xate' pēnā 'ohnāg. Hā kaxīy xate' yūmmūg 'ohnāg, Topa Koxuk te' mīy Topa yōg tikmū'ūn, tu' hīnnāhā nōm xakux 'ūxeheh.

⁹ Ha Nīkonēm te:

—Texīy? Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—Xate 'Iyaet yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', pa' yūmmūg 'ohnāg Topa Koxuk te' mīy Topa yōg tikmū'ūn. ¹¹ Hamūn, 'āte xa hām'āktux xe'e'. 'Ūgmū'āte hāmyūmmūg, hu nōm 'āktux, tu hāmpēnāhā, hu nōm 'āktux, pa 'āxop te yōgnū hām'āktux 'āpak 'ohnāg. ¹² 'Āte xa hām xexka yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux, pa 'ākuxa yūm 'ohnāg. 'Āte xa pexkox yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux. Texīy 'ākuxa yūm putup? 'Ap yūm putup'ah. ¹³ Tikmū'ūn te pexkox tu' mōg 'ohnāg, tu yīxo 'ohnāg hām xexka tu', tu pexkox yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux 'ohnāg. 'Ūkpuxet yā Tikmū'ūn Kutok te nōm 'āktux, pexkox tuk yīxohoh tu'.

¹⁴ —Hōmā 'ūhittap Mōyyex te kāyā komut mīy hām panip xexka tu', tu mīm yīpaka' xup. Hā kaxīy tikmū'ūn tek mūn yīpaka xup putup, yā Tikmū'ūn Kutok yīpaka xup putup, ¹⁵ puyīy xohix 'ūm 'ūkuxa mām 'ūgkopah, tu' hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. ¹⁶ Yā Topa te mō'yāyxe'ēgnāg hām xexka yōg xohix xop, hu yāy kutok pit puxehnāg nū'kutnāhā' hām xexka tu', puyīy xohix 'ūm 'ūkuxa mām ka'ok Topak-tok kopah, hu' xakix ka'ok putup'ah, pa' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg putup, ha' kux 'ohnāg. ¹⁷ Topa te yāy kutok nū'kutnāhā' hām xexka tu', nūy nōm hā hām xexka yōg xohix xop kuxa kummuk xit, nūy kuxa maxnā', nūy nōm yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok.

¹⁸ —Topa te' kuxa mām xop yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān 'ohnāg, pa' yānān 'ūkuxa mām 'ohnāg xop yōg hāpkummuk mīy'ax hā, yā' kuxa mām 'ohnāg Topak-tok puxet kopa hah. ¹⁹ Teptu Topa te hāpkummuk mīy'ax hā yānān? Yā Yeyox nūn, yā kūyānām nūn putuk, tu nūktu' xupep nūnte hām xexka tu', pa tikmū'ūn tep-tup hāpkoxtap, 'ap putup'ah kūyānām, yā Yeyox putup'ah, hāpkummuk mīy tu'. ²⁰ Yā hāpkummuk mīy'ax xop tep-tup nōg kūyānām, tu' mōg 'ohnāg kūyānām hah, nūy hāpkummuk mīy'ax pēnā hok. ²¹ Pa hāmyoa'ax xop mōg Yeyox hah, yā kūyānām putuk hah, puyīy xohix pēnā', yā Topa 'āpak, hu hāmyok mīy. Kaxīy.

Yeyox xix Yoām, yā nōm tep-tox pix

²² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu hāpxexka Yonex tu' mōxaha', tu' nox tihi', tu tikmū'ūn putox pix. ²³ Ha ta' xip Yoām, yā 'Ēnōm tu' xip, yā Xanīn yīkak, tu tikmū'ūn putox pix, kōnāg punethok hah, ha ta' nūn 'ūxohix, hap-tox pix. ²⁴ Yā xonat te Yoām mō'tat putup kanet ka'ok hā, pa hōnhā' xip'ah kanet kopah.

²⁵ Ha ta' pip Yoām mūtik mōg yāg xop, tu yāy mānōg kōnāmāhā Yoneo puxet mūtik. Yā Yoneo xop yōg 'āmuk xexka tu yāy mānōg, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Yāy Pix. Kaxīy.

²⁶ Ta' nūn Yoām mūtik mōg xop Yoām hah, tu:

—Yāyā, hōmā' xip tihik 'āmūtik kōnāg kox xatapa', yā hōmā xate nōm 'āktux. Hōnhā tik tep-tox pix, ha tikmū'ūn xohix te ha nū' yāy xix. Kaxīy.

²⁷ Ha Yoām te:

—Pexkox yōg Topa te tikmū'ūn xexka mīy, ha tikmū'ūn xohix te nōm pe' mōg, pa' xexka mīy hok, puxix tikmū'ūn nōm pe' mōg 'ohnāg. ²⁸ Hōmā 'āte xa yāy 'āktux, hu: "'Ūgmūn 'ap Kunnix'ah, yā 'āte tikmū'ūn kuxa kummuk xit 'ohnāg, pa Topa te nūgkutnāhā, 'ū mōg hāmāxap, hak-nāy tu nōm nūn.'" Kaxīy. Ha xate' xupak, tu' yūmmūg. ²⁹ Yā hā kaxīy putuk: Tikmū'ūn te yāytap-tup, ha 'ūn te yāytaha yā tik te yāytaha yōg. Ha ta' xip tik te yāytaha xape', tu hām'āktux 'ohnāg, pa hām'āpak, tu tik te yāytaha yōg hām'āktux 'āpak, hu' kuxa hittup xexka', tu' yāykūmīy 'ohnāg. Yāg mūn putuk. 'Āte tik te yāytaha xape putuk, tuk kuxa hittup xexka nōmhā, yā tikmū'ūn xohix te Yeyox pe' mōg.

³⁰ Yā' max, nōm xexka nōy nā' mōg, pu tikmū'ūn xohix

nōm pēnā', ha ta' max, 'ūgmūn kutōgnāg nōy nāg mōg, pu tikmū'ūn 'ūgmūn pēnāk-tōgnāg.

Nōm te pexkox tu' yīxohoh

³¹ Hōmā nōm xip pepi', tu' yīxohoh. Hamūn 'ūx-exkanām, ha ta' xohix nōy 'ap xexka'ah. Hām xexka yōg tikmū'ūn yā hām xexka yōg xop xe'e', tu hām xexka yōg tikmū'ūn yōg hāpxop 'āktux. Ha ta nōm te pexkox tu' yīxohoh yā' xexkanām. ³² Tute hāpxop pēnāhā pexkox tu', tu' pēnā'ax 'āktux, tu' xupak'ax 'āktux, pa tikmū'ūn te yōg hām'āktux kopa' kuxa mām 'ohnāg. ³³ Pa tikmū'ūn 'ūm te 'ūyōg hām'āktux kopa' kuxa mām, puxix hām'āktux hu: "Topa 'ūmax xe'e'." Kaxīy. ³⁴ Topa te yāy kutok nū'kutnāhā', ha tute Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha Topa te nōm pu' hōm Topa Koxuk, ha nōm hā nū'xīmānāg Topa Koxuk hā, tu Topa Koxuk 'āpaknām. ³⁵ Yā' tak Topa te yāy kutok mō'yāy xe'ēgnāg, tu' nōy pu hāpxop xohix popmāhā', puyīy 'ūxohix xop xat. ³⁶ Tikmū'ūn 'ūm kuxa yūm Topak-tok kopah, tu' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Ha ta' nōy 'ūm te Topak-tok pit 'āpak 'ohnāg, tu 'a' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg putup'ah, pa Topa te nōm tu' gāy mōkunā'mōg, ha' kux 'ohnāg.

Yeyox xix hāpxexka Xāmānit yōg 'ūhūn

4 Ta tikmū'ūn xohix te hām'āktux, ha Paniye xop te' xupak. Yā hām'āktux Yeyox mūtik hāpkumep xop xohix nōy nā' mōg xexka', ha ta Yoām mūtik hāpkumep xop xohix tapax 'ohnāg. Tikmū'ūn te kama' hām'āktux, Yeyox te tikmū'ūn xohip-tox pix, ha ta Yoām te tikmū'ūn tīgnāg putox pix. ² Pa 'āmhok. Yeyox te 'ap-tox pix'ah, pa Yeyox yōg tik xop tep-tox pix.

³ Ha Yeyox te nōm 'āpak, tu ta' mōg hāpxexka Yonex kūnāpah, tu putpu' mōg hāpxexka Ganinet tu'. ⁴ Pa' xip hāpxexka Xāmānit, ha nōm hā yāy kutut, yā Topa tep-tup.

⁵ Tu ta' nūn, tu nūktu kōmēn Xik tu' xupep hāpxexka Xāmānit kopah, yā Yako yōg hām yīkah. Yā hōmā Yako te yāy kutok Yoye pu hām hōm. ⁶ Yā' xip Yako yōg kōnāg xupup kox, ha ta' tuknōg Yeyox, hu kōnāg xupup kox kux tu' yūm, 'īhā māyōn te yāy kote' yūm.

⁷ Ha ta' nūn 'ūhūn hāpxexka Xāmānit yōg, nūy kōnāg tat xut. Ha Yeyox te:

—'Ā kōnāg 'ūm tat, 'ū xo'op. Kaxīy.

⁸ Yā Yeyox yōg tik xop 'ap xip'ah. 'Ūmōg kōmēn tu', nūy yāy xit'ax pop.

⁹ Ha 'ūn te:

—'Āmūn yā Yoneo xop kopa 'āxip, pak mūn yā Xāmānit xop kopak xip. Teptu 'ātu 'ākax, hu: "'Ā kōnāg 'ūm tat'?" Kaxīy.

Yā Xāmānit xop te hāpxopmā 'ohnāg Yoneo xop mūtik.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok xate' yūmmūg Topa te tikmū'ūn pu nōm hok hōm, tu nū' nōm kutnāhā'? 'Ok xate' yūmmūg 'ūgmūn 'ū'ūm? Xate' yūmmūg, nūy ta 'ātu 'ākax, yīy 'āte xa' hōm kōnā'āg, nōm te tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg. Kaxīy.

11 Ha 'ün te:

—Notot, naxtox 'üm yüm hok, ha kōnāg xupup kox tox. Tep hā' xut xate kōnā'āg, nōm te tikmū'ün hīnnā xe'ēgnāg? 12 Yümū yōg mōnāyxop Yako te yümū'ā hōm nūhū' kōnāg xupup kox. Yako te' xo'op nūhū' kōnā'āg, xik-tok te', xix yōg xokxop tut xop te'. 'Ok 'āmūn xexka', ha ta Yakok-tōgnāg? Kaxīy.

13 Ha Yeyox te:

Tikmū'ün te' xo'op kōnā'āg nūhū', pa hāpxip 'ihā kōnāg tup-tup xūy 'ūxeheh. 14 Pa 'āte tikmū'ün pu kōnāg nōy hōm, ha tikmū'ün te nōm xo'op, tu xe kōnāg putup xūy pip putup'ah. 'Āte tikmū'ün pu' hōm nō'ōm kōnā'āg, ha nōm te nāgyīkox putuk tikmū'ün kuxa kopah, tu tikmū'ün hīnnā xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

15 Ha 'ün te:

—'Ā' hōm nō'ōm kōnā'āg, ha xe kōnāg putup xūy 'üm pip putup'ah, ha 'āte putpuk nūn putup'ah nūnteh, nūy kōnāg tat xut. Kaxīy.

16 Ha Yeyox te:

—Mōg, nūy 'āyīpxox xānā', pu nū'. Kaxīy.

17 Ha 'ün te:

—'Ap xip'ah 'ūgyīpxox. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

18 —Hamūn, xate hām'āktux xe'e', 'a' xip'ah 'āyīpxox. Pa hōmā xate 'āyīpxox mūtik yāyaha', tu' nīm, nūy nōy mūtik yāyta', tu mōktu 'āyīpxox xohix te' 5 te kaxīy, ha ta hōnhā 'ātihi tik mūtik, pa yā 'a 'īpxox'ah. Xate hām'āktux xe'e', 'ap koit'ah. Kaxīy.

19 Ha 'ün te:

—'Āte' yūmmūg nōmhā, xate Topa pupi hām'āktux, yā 'ūgyūmmūg xexkah. 20 'Ūgmū yōg mōnāyxop te Topa pu nūktettex yīktix tu' nūhū', pa 'āxop te' xuktux, 'ūmax, pu Topa pu nūktettex kōmēn Yenoyanēn tu'. Kaxīy.

21 Ha Yeyox te:

—Nixix, 'ūxupax. Hāpxip puxix tikmū'ün te Topa pu nūktettex putup, pa yīktix tu nūktettex hok, xix Yenoyanēn tu' nūktettex hok. 22 'Āxop te Topa pu nūktettex, pa nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūgmū'āte Topa pu nūktettex, tu nōm yūmmūg. 'Ūgmūg xop yā Yoneo xop, ha ta' xip tik puxet Yoneo xop kopah, tu nōm te tikmū'ün kuxa kummuk xit, tu' kuxa maxnāhā'. 23 Pa hāpxip 'ihā, yā hōnhā 'ihā tikmū'ün te Topa pu nūktettex putup, tu Topa 'āktux max xe'ep-tup yāy kuxa kopah, tu Topa yōg hāmyūmmūg xe'e yūmmūg putup. Topa tep-tup, puyīy tikmū'ün Topa pu nūktettex hā kaxīy. 24 Topa yā' koxuk, 'ap yīn xip'ah. Yā' max, pu tikmū'ün Topa pu nūktettex yāy kuxa hā, tu Topa yōg hāmyūmmūg xe'e yūmmūg. Kaxīy.

25 Ha 'ün te:

—'Ūnūn putup nō'ōm. Topa te nōm nū'kutnāp-tup, yā' xuxet'ax Kunnix, yā Topa te nōm yāy kutnāhā'. 'Āte' yūmmūg 'ūnūn putup, tu yümū'ā hāpxop xohix xexka yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

26 Ha Yeyox te:

—Yā hamūn, yāg mūn, nōm te 'āmūtik hām'āktux. Kaxīy.

27 Ha ta' nūn Yeyox yōg tik xop, tu nūktu' pēnāhā' Yeyox te hām'āktux 'ün mūtik, tu' yēy, tu 'ün pu' yīkopit 'ohnāg, hu: "Putep putup?" Kaxīy. Tu Yeyox pu' yīkopit 'ohnāg, hu: "Tep mūn 'āktux?" Kaxīy.

28 Ha 'ün te yāy yōg naxtox nīm, tu ta' mōg kōmēn tu', tu tikmū'ün pu hām'āktux, hu:

29 —Mā, nūy pēnā tihik, tute' xuktux 'āte hāpxopmā xohix xexka'. 'Ok nō'ōm yā Kunnix, yā Topa te nōm yāy kutnāhā'? Kaxīy.

30 Ha ta' mōg tikmū'ün, nūy Yeyox pēnā'.

31 Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox mūtik hām'āktux, hu:

—Yāyā, 'āpu 'āxit'ax mā'. Kaxīy.

32 Ha:

—'Ūxip xit'ax yōgnū' xate' yūmmūg'ah. Kaxīy.

33 Ha Yeyox yōg tik xop te yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ok tikmū'ün te tu' hōm 'ūxit'ax? Kaxīy.

34 Ha Yeyox te:

—Pute 'üm 'ūgxit'ax? Yā 'āte hāpxopmā Topa te nōm putup. Yā 'ūgxit'ax putuk. Topa te nūgkutnāhā', hak hām kuxyāp-tup. Yā 'āte Topa puk hām, yā' xit'ax putuk. Yā 'āxop tep-tuppax 'āxit'ax, ha 'ātep-tuppax 'ūghām Topa te nōm putup. 35 Xate hām'āktux, hu: "Māyōnhex 'ānuk xohix te' 4 nōg putup, 'ihā' ta' mīn-ta'." Kaxīy. Pa 'āte xa hām'āktux, hāmpēnā! Hōnhā 'ūta'. 'Ūnūnnā', pu' max hōnhā'. Pēnā tikmū'ün nūn hōnhā, nūy kuxa mām 'ūgkopah, yā mīnta ta nūnnā putuk hōnhā. 36 Tikmū'ün te mīnta ta nūnnāhā', ha xuxyā te tu' pago. Hā kaxīy nōm te 'ātu tikmū'ün nūnnāhā', puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, yīy ta' kuxa hittup nōm te hāpxop xap xok xix nōm te mīnta ta nūnnāhā', yā' hittup 'ūtix. Hā kaxīy tik te tikmū'ün puk mūn yūmmūgāhā', ha ta' nōy te tikmū'ün māmāhā 'ūgkopah, yā' kuxa hittup 'ūtix. 37 Yā hām'āktux xe'e': "Tik te hāpxop xap xok, ha ta' nōy te mīnta ta nūnnāhā'". Kaxīy. Hā kaxīy tik te tikmū'ün puk mūn yūmmūgāhā', ha ta' nōy te tikmū'ün kuxa māmāhā 'ūgkopah. 38 'Āte mō 'āxop pok, xa mīnta ta nūnnā'. Xate hāmā 'ohnāg. 'Ūnoy te hām xaha', ha xate mīnta nūnnāhā'. Yā xate tikmū'ün kuxa māmāhā 'ūgkopah. Kaxīy.

39 Ha ta' kuxa mām ka'ok Yeyox kopa kōmēn Xāmānit yōg tikmū'ün xohix. Yā 'ün te hām'āktux, hu: "Mā, nūy pēnā tihik, tute hām'āktux 'āte hāpxopmā xohix xexka'". Kaxīy. 40 Ta' nūn kōmēn Xāmānit yōg tikmū'ün, tu nūktu Yeyox tu' kax, pu nox xip. Ha' nox tihi' nūmūtik 'āmnīy tix hā.

41 Ha xe xape xohix te Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, 42 tu 'ün pu hām'āktux, hu:

—Hōmā 'ūgmū'āte 'ōg hām'āktux 'āpak, pa hōnhā Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, hu' yūmmūg Yeyox te hām xexka yōg tikmū'ün kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox te tik xexkak-tok hittupmāhā'

43 'Āmnīy tix nōg, ha ta' mōg Yeyox hāpxexka Ganinet tu'. 44 Yā, hōmā Yeyox te' xuktux hu: "'Ūxape xop te

Topa pupi hām'āktux xop 'āpak 'ohnāg yāy yōg hām tu', pa hām nōy yōg tikmū'ūn te nōm 'āpak. Kaxīy.

⁴⁵ Ta' nūn Yeyox, tu nūktu' xupep hāpxexka Ganinet tu', ha Ganinet yōg tikmū'ūn tep-tup Yeyox. Yā hōmā Ganinet yōg tikmū'ūn te' pēnāhā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok kōmēn Yenoyanēn tu', 'īhā' xip 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn.

⁴⁶ Ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep kōmēn Kānā tu' hāpxexka Ganinet kopah. Yā hōmā Yeyox te kōnāg hā xupyāg mīy Kānā tu', yā yāyhā xupyāg.

Ha ta' xip Kānā tu' kōmēn Kapānām yōg tik xexka' hak-tok pakut. ⁴⁷ Tik te Yeyox nūn 'āpak, tu ta' mōg, tu mōktu' Yeyox tu' kax, pu nū', nūyk-tok pit hittupmā, yā 'ūxok putūmnāg. ⁴⁸ Ha Yeyox te:

—'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, ha ta' ākuxa yūm 'ohnāg. Kaxīy.

⁴⁹ Ha tik te:

—Yāyā, mā hōnhā mō'ka'ok. 'Ūxok putūmnāg 'ūgku-tok! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox te:

—Mōg, 'āk-tok hip-tup. Kaxīy.

Ha tik kuxa yūm Yeyox yōg hām'āktux kopah, tu ta' mōg, ⁵¹ pa yōg kāmānat xip putat kopah, tu hām'āktux, hu:

—'Ūhi 'āk-tok. Kaxīy.

⁵² Ha tik te:

—Pi'yā' yūm māyōn, 'īhā' hittup kōnāmāhā? Kaxīy.

Ha:

—Yā māyōn te yā kote' yūm, 'īhā xuxi'. Kaxīy.

⁵³ Ha tik te' yūmmūg yā māyōn te yāy kote' yūm 'īhā Yeyox te: "Āk-tok hip-tup". Kaxīy.

Ha tik kuxa mām Yeyox kopah, xix' xape xop kuxa mām kamah.

⁵⁴ Yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tix hāpxexka Ganinet tu'. Yā hōmā Yeyox xip hāpxexka Yonex tu', tu ta' nūn hāpxexka Ganinet tu'.

Yeyox te' hittupmāhā tik yīn mōg hok

5 Hāpxip 'īhā' xip'ax Yoneo xop yōg 'āmuk xexka kōmēn Yenoyanēn kopah, ha ta' mōg Yeyox Yenoyanēn tu', tu mōktu' xupep. ² 'Ūxup puxhep max kōmēn yōg hāmpak'ax yīkox yīkah. Yā hāmyīkox 'ūxuxet'ax kahnēn yōg hāmyīkox, ha puxhep max 'ūxuxet'ax Metex, yā Yoneo xop yīy'ax kopah. Yā' pip kuxkaxax xohix te' ⁵ puxhep max yīmap. ³ Ha kuxkaxax kopa' pip pakut xop, yā' pa hok xop xix hāpkumep hok xop xix yīn mōg hok xop. 'Ūxohix te kōnāg yo'ok hip. ⁴ Hāpxip ha ta' xupep pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu kōnāg kanop, ha ta' pakut xop mōg kōnāg hah, ha nōm mō'nāhā hāmāxap, puxix tu' hittup.

⁵ Ha ta' xip tihik, tu' pakutpax hāmyāxatamuk xohix te' ³⁸ hā. ⁶ Ha Yeyox te' pēnāhā, tu' yūmmūg tik pakut mōkuma'mōg, ha Yexox te:

—'Ok xatep-tup 'āhittup? Kaxīy.

⁷ Ha tik pakut te:

—Yāyā, 'ap xip'ah 'ūnōy, nōm tek mōgāhā puxhep max tu', 'īhā kōnāg yo'ok. 'Āte mīkaxxap ku'īn hāg yīxohoh, pa' nōy xupep hāmāxap. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te:

—Pu 'āg-nīhā xip! 'Ōg 'īxtet pa', nūy ta mōg! Kaxīy.

⁹ Ha tik hittup mō'ka'ok, tu 'īxtet paha', tu ta' mōg.

¹⁰ Pa' pip Yoneo xop, tu tik pu hām'āktux, hu:

—Hōnhā nit xap. Yā' kax'āmi tikmū'ūn yōg xat'ax yōg tappet tu', tu hām'āktux, hu: "Nit xap hā 'īxtet tat hok". Kaxīy.

¹¹ Ha tik te:

—Tik tek hittupmāhā, tu 'ā hām'āktux, hu: "Pu 'ōg 'īxtet pa', nūy ta mōg. Kaxīy.

¹² Ha:

—'Ū'ūm tihik nō'ōm, nōm te hām'āktux hu: "Pu 'ōg 'īxtet pa'?" Kaxīy.

¹³ Pa tik te' yūmmūg 'ohnāg, yā' mōg Yeyox. Yā' pip tikmū'ūn xohix 'ōnteh, yīy ta' mōg.

¹⁴ Hāpxip 'īhā' mōg Yeyox Topa pet xexka ha', tu mōktu' tik xipihī, tu:

—'Āpu yāy pēnā, yā 'āhittup. Pu 'ūxe hāpkummuk mīy hok. Hāpkummuk mīy, nūy ta putpu 'āpakut xexkanām. Kaxīy.

¹⁵ Ta' mōg tihik, tu Yoneo xop pu hām'āktux hu:

—Yeyox tek hittupmāhā'. Kaxīy.

¹⁶ Yīy ta' gāy Yoneo xop, hu Yeyox kute'ex kummuk. Yā nit xap 'īhā' tik hittupmāhā'.

¹⁷ Pa Yeyox te tu hām'āktux, hu:

—Yōgnū 'ātak hām mōkuma'mōg, tu' hup 'ohnāg, ha tak hām kamah. Kaxīy.

¹⁸ Yīy ta' gāy xexka Yoneo xop, hu Yeyox putex putup.

Yā Yeyox te nit xap yōg xat'ax koxyōy, tu Topa 'āktux hu: "Yognū 'ātak". Kaxīy. Yā Topa putuk Yeyox. Yīy ta' gāy Yoneo xop.

Topak-tok te' xat

¹⁹ Ha Yeyox te:

—'Āte hām'āktux xe'e, 'ap koit'ah. 'Ūgmūn, yā 'ātak kutok pit, tu yāp-xehnāg hā hāpxopmā 'ohnāg, pa yōg 'ātak te hāpxopmā, ha 'āte' pēnāhā, tu kama' mīy, hā' putuk. ²⁰ 'Ātak te mōgyāy xe'ēgnāg, yā mō yāy kutok yāy xe'ēgnāg, tuk-tok pu yāy yōg hāpxopmā'ax xohix mūg, puyīy pēnā'. Hōnhā tute tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax mūg, ta hāpxip 'īhā' hāpxopmā'ax max xe'ēgnāg mūg putup, xayīy 'ākuxa yēy. ²¹ Yōgnū 'ātak te xakix xop putpu' hīnnāhā, yā tute' hīnnāhā, xixk mūn Topak-tok te tikmū'ūn hīnnāhā kamah, tu tikmū'ūn 'ūm putup tu nōm hīnnāhā'. ²² Yōgnū 'ātak te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit 'ohnāg, nūy yōg hāpkummuk mī'ax hā yānān 'ohnāg. Tute yāy kutok xat, pu kopit, ²³ puyīy 'ūgmūn pe tu paxeh xexkah, yā tikmū'ūn te 'ātak pe'paxex xexka putuk. Tikmū'ūn 'ūm tek-tok pe'paxex xexka 'ohnāg, tu 'ātak pe'paxex xexka 'ohnāg kamah. Yā 'ātak te yāy kutok nū'kutnāhā'.

²⁴ —Nūhū yā hām'āktux xe'e. Tikmū'ūn 'ūm te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu Topa kopa' kuxa mām ka'ok, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Topa te nūgkutnāhā'. 'Āte nōm yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup'ah, ha' xakix xe'e putup'ah, pa' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. ²⁵ Nūhū hām'āktux xe'e. Hāpxip 'īhā, yā hōnhā 'īhā kamah, xak-

ix xop te Topak-tok yōg hām'āktux 'āpak putup, tu' xupak xop hip-tup. ²⁶ 'Ātak kopa' xip 'ūhi'ax, yā tute hi'ax hōm. Tute yāy kutok pu' hōm, ha' xip 'ūhi'ax Topak-tok pit kopah. 'Ugmūn, yā Topak-tok, tu hi'ax hōm kamah, ²⁷ ha 'ātak te yāy kutok xat, pu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax kopit. Hamūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok. ²⁸ —Texīy 'ākuxa te' yēy? Hāpxip 'īhā xukpot tu xakix xohix xop te yōgnū hām'āktux 'āpak putup, ²⁹ tu xukpot nīm putup, tu ta' mōg. Nōm te hāpxopmā max te putpu' hip-tup, tu hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, ha ta nōm te hāpkummuk mīy te putpu' hip-tup, ha' kopit putup 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax, nūy hāpkummuk mīy'ax hā' yānān.

Yeyox te' xat

³⁰ Yeyox te xe:

—'Āte yāp-xehnāg hā hāpxopmā 'ohnāg, pa Topa te hām'āktux, ha 'āte' xupak 'ūxohix xexkah. Hā kaḫīy 'āte tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' kopit xe'e'. 'Āte' mīy 'ohnāg 'āte nōm putup, pa 'āte' mīy Topa te nōm putup. Tute nūgkutnāhā 'ūgmūn.

³¹ —'Āte yāy 'āktux, ha ta 'āxop hām'āktux, Yeyox max'ah, yā hām'āktux 'ap xe'e'ah. ³² Pa' nōy tek mūn 'āktux kamah. Yā 'ātak tek mūn 'āktux kamah. 'Āte' yūmmūg tutek mūn 'āktux xe'e'. ³³ Hōmā 'āxop te mō' nōy pok Yoām hah, ha Yoām tek mūn 'āktux xe'e'. ³⁴ 'Ap 'ātep-tup'ah, pu tikmū'ūn tek mūn 'āktux. Pa 'āte xa Yoām 'āktux, xayīy 'āxop Yoām yōg hām'āktux 'āpax, puīy Topa 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'.

³⁵ —Yoām te kuyānām tat'ax putuk, ha xatep-tup, tu 'ākuxa hittup Yoām yōg kuyānām kopah. Yā kuyānām xip, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg, tu Topa yōg putat max pēnāhā'. Yā' xip Yoām, ha tikmū'ūn tek mūn yūmmūg xix hāmmax yūmmūg. ³⁶ Yoām tek mūn 'āktux, yā' max. Pa 'āte hāpxopmā max. Yā' max xe'ēgnāg. Yōg 'ātak te nūgkutnāhā', 'ūyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Nōm te xak mūn mūg, ha xate' yūmmūg yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā'. ³⁷ 'Ātak tek mūn 'āktux max kamah. Tute nūgkutnāhā nūnteh. 'A xate Topa te hām'āktux 'āpak'ah, tu Topa pēnā 'ohnāg, ³⁸ ha 'ap xip ka'ok'ah Topa yōg hām'āpak max'ax 'ākuxa kopah, 'ākuxa mām 'ohnāg Topa yōg hām'āpak max'ax kopah hah. Topa te nūgkutnāhā', pa 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgkopah. ³⁹ 'Āxop te Topa yōg tappet mōkupix punethok, tu hāmpē'āpaxex Topa yōg tappet mōkupix, xayīy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg. Pa 'āmhok. Yā Topa yōg tappet tek mūn 'āktux, ⁴⁰ pa 'a 'āxop tep-tup'ah, nūy 'ūg ha nū', nūy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg.

⁴¹ —'A 'āte' xak'ah, pu tikmū'ūn 'ūgmūn 'āktux max. ⁴² Yā 'āte 'āxop yūmmūg, yā 'āxop te Topap-tuppax 'ohnāg 'ākuxa hā. ⁴³ Yōgnū 'ātak te 'ā' hōm yāy yōg xux-et'ax, ha 'āte yāy 'ātak pupik xip, pa 'a 'āxop tek mūn pa 'ohnāg 'ākuxa hā. Yā 'āxop tek putup nōg. Ha ta' nōy nūn, yā 'ūyāy yōg xuxet'ax hā' nūn, ha ta 'āxop nōy pap-tup 'ākuxa hā, tu' nōy putup pax putup. ⁴⁴ 'Āxop tep-tup, pu tikmū'ūn 'āxop 'āktux max, pa 'āxop tep-

tup'ah, pu Topa mūn 'āxop 'āktux max. Texīy 'ākuxa mām putup? ⁴⁵ Hāmpē'āpaxex hok 'āte yōgnū 'ātak pu 'āxop 'āktux kummuk putup. 'Āmhok. 'Ākuxa mām Mōyyex kopah, ha Mōyyex te Topa pu 'āxop 'āktux kummuk putup. ⁴⁶ 'Ākuxa mām xe'e Mōyyex kopah, nūy ta 'āxop kuxa mām 'ūgkopah, tuk mūn 'āpak. Hamūn Mōyyex tek mūn kax'āmi'. ⁴⁷ Pa 'ākuxa mām xe'e 'ohnāg Mōyyex yōg tappet kopah. Texīy 'āxop kuxa mām putup yōgnū hām'āktux kopah, tu nōm 'āpak? Kaḫīy.

Yeyox te tikmū'ūn pu xit'ax nīm

6 Hāpxip 'īhā' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka xak, yā kōnāg xexka 'āxet'ax Ganinet yōg xix 'āxet'ax nōy yā Timenit. ² Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox pe' mōg. Yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu pakut xop hit-tupmāhā', ha tikmū'ūn te' pēnāhā', hu' pe' mōg.

³ Ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop yīktix tu', tu' mām. ⁴ Ha' xip'ax Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn. ⁵ Ha Yeyox te' pēnāhā', pa' nūn tikmū'ūn xohix, ha Yeyox te Pinip pu hām'āktux, hu:

—Pi'yā yūmū'āte' pop'ax xit'ax tikmū'ūn xohix pu'? Kaḫīy.

⁶ Yā Yeyox te nōm 'āktux, nūy Pinip yōg hāpxopmā'ax kopit. Yā Yeyox te' yūmmūg tute hāpxopmāp-tup.

⁷ Ha Pinip te:

—Pām yōg tayūmak xohix. Yā tik hām mey te' 4, nūy tayūmak pop, nūy nōm hā' pop pām, ha ta tikmū'ūn te pām kutōgnāg māp-tup. Kaḫīy.

⁸ Ha 'Ānene te hām'āktux, yā 'Ānene te Yeyox yōg tik xop kopa' xip, yā Pet taknōy. 'Ānene te:

⁹ —'Ūxip nūnte kaxxop pit, tu yōg pām te xemat hā' mīy, tu' xohix te' 5, xix yōg mām tix pip kamah. Tu texīy tikmū'ūn xohix pu'? Kaḫīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūxat, pu tikmū'ūn māhām. Kaḫīy. Yā' xux xohix pip. Ha' xat, ha' mām tikmū'ūn, yā' xohix te' 5.000 tihik, ha 'ūn pip kamah xix kaxxop. ¹¹ Ha Yeyox te pām pop, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ūmax pām xix māhām. Puxi'. 'Āmax. Kaḫīy.

Tu pām koxip, tu tikmū'ūn pu' nīm, tu mām koxip kamah, tu tikmū'ūn pu' nīm, ha tikmū'ūn te xohix pop, hu ta' kux, 'ap nōy putup'ah. Puxix. ¹² Tu' mā kux, tu' hix ka'ok, ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu:

—'Āpu yā 'āxit'ax yāg xohix mām tikmū'ūn te nōm putup'ah. Nōm putyōn hok. Kaḫīy.

¹³ Ha Yeyox yōg tik xop te' xit'ax yāg mām, tu manax hā' tat, yā manax xohix te' 12, tikmū'ūn te nōm mā 'ohnāg. Yā Yeyox te pām xemat te' 5 hā' mīy xohix.

¹⁴ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tikmū'ūn te:

—Topa yōg tappet tu' xuktux, 'ūnūn putup tik te Topa pupi hām'āktux hām xexka tu'. Hamūn, Yeyox yā nō'ōm. Kaḫīy.

¹⁵ Tikmū'ūn tep-tup, nūy Yeyox mōgā mō'ka'ok, nūy Yeyox mīy tikmū'ūn yōg xat'ax, pa Yeyox te' yūmmūg, hu ta' mōg yīktix tu', tu yāp-xehnāg xip.

Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā

¹⁶ Āmāxak ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu yīktix tu yīxoho' tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka tu', ¹⁷ tu mīpkox tu' mōxaha', tu nōm mōxakux, tu kōnāg tu' mōg kōmēn Kapānām tu'. Āmñīy, ha ta' xupep 'ohnāg Yeyox yāy yōg tik xop tu'. ¹⁸ Pa 'āmuuh xexka te mō'kouk, ha kōnāg tot xexkah, ¹⁹ ha Yeyox yōg tik xop te mīpkox mōgāhā', tu mōktu 5 kīnōm ha' mōg pe' 6 ha' mōg, tu pēnāhā', pa' xip Yeyox, ha kōnāg yīmū' hāpkumep, yā' kōnāg yīmū' mōg pata hā, tu mīpkox yīka' nūn, ha ta' yīpkutuk Yeyox yōg tik xop, ²⁰ ha Yeyox te:

—Ūgyīpkutuk hok, yāg mūn. Kaxīy.

²¹ Tu ta' mīpkox hā mō'nāhā Yeyox, yīy ta' hittup Yeyox yōg tik xop, yā mō'nāhā', ta hāpxip 'ohnāg ha ta' xupep mīpkox hāpkux nōy tu'.

Tikmū'ūn te Yeyox xak

²² Hāptup ha ta' tikmū'ūn te kōnāg xexka xatapa' pip hāpkux nōy tu', tu' pēnāhā mīpkox kutōgnāg yāp-xehnāg mōg nōm te Yeyox yōg tik xop tat, pa Yeyox mō'tat 'ohnāg.

²³ Ha ta' nūn kōmēn Timenit tu' mīpkox xape xohix, tu nūktu' mōxaha hāpkux tu'. Yā hōmā tikmū'ūn te pām māhā 'ōnteh. Yā Yeyox te Topa pu pām 'āktux 'ōnteh. ²⁴ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā 'ap xip'ah Yeyox, ha Yeyox yōg tik xop 'ap pip'ah kamah. Tikmū'ūn te mīpkox tu' mōxaha', tu ta' mōg kōmēn Kapānām tu', nūy Yeyox xax.

Yeyox te pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'

²⁵ Tu ta' mōg tikmū'ūn, tu kōnāg xexka xak, tu mōktu' mōxaha hāpkux nōy tu', tu Yeyox xak, tu' xipihī', tu Yeyox pu:

—Notot, hām'ūmhā 'āxupep nūnteh? Kaxīy.

²⁶ Ha:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āxop tek xak, xayīy pām mā', tu mōktu 'āhix ka'ok. Āte hāpxopmā', pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. Ūgka'ok, pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. ²⁷ Āpu pām xax hok, yā hāpxip kutōgnāg 'īhāg-nox pām. Āpu pām nōy xax, yā' nōy xip ka'ok hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Ūgmūn, yā Tikmū'ūn Kutok, tu xa' popmāp-tup pām nō'ōm. Hamūn, Topa tek xat, 'ū' hōm nō'ōm. Kaxīy.

²⁸ Ha tikmū'ūn te:

—Topa te putep putup, pu tikmū'ūn mīy? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Topa tep-tup nūhū'. Tutep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām nōm kopah Topa te nōm nū'kutnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha tikmū'ūn te:

—Āpu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, puyīy tikmū'ūn kuxa mām 'ākopah. Putep mūn mīy putup? ³¹ Hōmā 'ūhittap yūmū yōg mōnāyxop te' māhā nōm te pām putuk 'ūxuxet'ax mānā', yā hām panip xexka tu' māhā'. Hāmūn, Topa yōg tappet te: "Topa te pexkox tu' putxok pām, puyīy tikmū'ūn mā'. Kaxīy.

³² Ha Yeyox te:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'A' Mōyyex te xa' pōpmā 'ohnāg pexkox yōg pām, pa yōgnū 'ātak te xa' popmāhā pexkox yōg pām xe'e'. ³³ Topa te pām 'ūm popmāhā'? Yā nōm te pexkox tu' nūn, ha nōm te tikmū'ūn xohix hīnnā mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

³⁴ Ha tikmū'ūn te:

—Notot, 'āpu 'ūgmū'ā popmā' nō'ōm pām. Āpu nōm popmā mōkumamōg. Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te:

—Āte pām putuk nō'ōm pexkox yōg. Pām te tikmū'ūn hīnnāhā', ha 'āte tikmū'ūn hīnnāhā', puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg. Tikmū'ūn tek ha' nūn, puxix putup xūy nōāp-tup 'ūkuxa kopah. Tikmū'ūn tek mūn kopa' kuxa mām, puxix kōnāg putup xūy putuk nōāp-tup 'ūkuxa kopah, yā 'a xe kōnāg putup xūy putuk xip putup'ah 'ūkuxa kopah. ³⁶ Pa 'āte xa' xuktux, 'āxop tek pēnāhā', pa 'ākuxa mām ka'ok 'ohnāg. ³⁷ Yōgnū 'ātak te 'ā' popmāhā tikmū'ūn, puyīy' kuxa mām 'ūgkopah, ha nōm tek ha' nūn putup, ha 'āte xohix pop putup, tu 'ātep-tup nōg 'ohnāg putup, yā yōg xop, 'āte mō nōm yāy xe'ēgnāg. ³⁸ Hamūn, 'āte pexkox tuk nūn tuk yīxoho', nūy mīy Topa te nōm putup. Yā tute nūgkutnāhā'. 'Ak nūn'ah, nūy mīy 'āte nōm putup. ³⁹ Topa te nūgkutnāhā', 'ūyīy hāpxopmā', yā 'āte yāy yōg tikmū'ūn xaxok 'ohnāg. Yā nōm te' kuxa mām'ax xaxok putup'ah, ha Hāmgyāgnāg te nōm pop putup'ah. 'Ātak te 'ā nōm popmāhā', ha 'āte nōm putpu' hīnnāp-tup hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā'. ⁴⁰ Hamūn, yōgnū 'ātak tep-tup hā kaxīy. Ūp-tup, puyīy nōm hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, yā nōm xohix te Topak-tok pēnāhā', hu' kuxa mām Topak-tok kopah. Ha ta hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā putpu' hīnnāp-tup 'āte'. Kaxīy.

⁴¹ Ha Yoneo xop te Yeyox 'āktux kummuk kōnāmāhā'. Yā Yeyox te: "Ūgmūn yā pām putuk, nōm te pexkox tu' yīxoho". Kaxīy.

⁴² Ha Yoneo xop te:

—Yā tihik nūhū', yā Yeyox. 'Ok Yoyek-tok? Yūmū'āte' yūmmūg 'ūyōg 'ātak xi' tut. Teptu hām'āktux pexkox tu' yīxoho'? Kaxīy.

⁴³ Ha Yeyox te:

—Āhup. Yāy mūtik hām'āktux kummuk hok! ⁴⁴ Yōgnū 'ātak tek ha tikmū'ūn nūnnāhā', yā' kuxa mām 'ūgkopah. Ha Topa te tikmū'ūn nūnnāp-tup'ah, yā' kuxa mām putup'ah 'ūgkopah. Ha ta hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā 'āte yāy yōg xop putpu' hīnnāp-tup. ⁴⁵ Hōmā 'ūhittap tik te Topa pupi hām'āktux xop te' kax'āmi, hu: "Topa te tikmū'ūn xohix xexka pu hāmyūmmūgāhā'. 'Ūxohix te 'ātak 'āpak, hu hāmyūmmūg, yā nōm xohix 'ūg ha' nūn putup. ⁴⁶ 'Ap 'āte hām'āktux'ah tik 'ūm te Topa pēnāhā'. Nōm te Topa ha' nūn, yā nōm puxehnāg te Topa pēnāhā'.

⁴⁷ —Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok 'ūgkopah, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. ⁴⁸ Ūgmūn yā pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'. ⁴⁹ Hōmā 'ūhittap mōnāyxop te pām mānā māhā hām panip xexka tu', pa' xakix pax. ⁵⁰ Pa tikmū'ūn 'ūm te pām nōy māhā', puxix xakix ka'ok putup 'ohnāg. ⁵¹ Ūgmūn yā pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā', ha' hi

xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. 'Āte pekkox tuk yīxohoh. Tikmū'ūn 'ūm te' māhā', puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Pute 'ūm pām nō'ōm 'āte tikmū'ūn pu nōm hōm? Yā yāy yōg yīn. 'Āte yāy yīn hōm, puyīy tikmū'ūn xohix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

⁵² Ha ta' gāy Yoneo xop, tu yāy mūtik hām'āktux, hu: —Texīy tik te yūmū'ā yāy yīn hōm, 'ū mā'? Kaxīy.

Yā tikmū'ūn kuxa mām'ax te' putuk tikmū'ūn te Yeyox yīn māhā'.

⁵³ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok yīn mā 'ohnāg, yāg yīn mā 'ohnāg, pixix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg 'ohnāg. Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok hep 'āta xo'op 'ohnāg, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg 'ohnāg. ⁵⁴ 'Ūxohix tek yīn māhā', tuk hep 'āta xo'op, puxix hi mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, ha ta hāmāx-atamuk xohix xox putox 'īhā 'āte nōm putpu' hīnnāp-tup. ⁵⁵ Hamūn, 'ūgyīn yā xit'ax xe'e, xik hep 'āta yā hep xe'e'. ⁵⁶ Tikmū'ūn 'ūm tek yīn māhā' xik hep 'āta xo'op, yā nōm kuxa mām 'ūgkopah, hak xip ka'ok nūmūtik. ⁵⁷ Yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā', tuk hīnnāhā'. Hā kaxīy 'āte tikmū'ūn hīnnāhā', nōm tek yīn māhā', yā' kuxa mām 'ūgkopah. ⁵⁸ 'Āte pām putuk, tu pekkox tuk yīxohoh, yā' putuk'ah pām nōy. Mōnāyxop te nōm māhā', pa' xakixpax. 'Ūxohix 'ūm tek yīn māhā', yā' kuxa mām 'ūgkopah, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

⁵⁹ Hā kaxīy hām'āktux Yeyox Yoneo yōg Topa pet kopah kōmēn Kapānām tu'.

Yeyox yōg hām'āktux'ax te tikmū'ūn hīnnāhā'

⁶⁰ Yā hām'āktux 'āpak tikmū'ūn xohix, nōm te Yeyox pe' mōg, tu:

—Yā tute yūmū'ā hāmūmmūg ka'ok yūmmūgāhā'. 'Ū'ūm te nōm 'āpak, nūy yīpkox pi'? Yā tik 'ohnāg. Kaxīy.

⁶¹ Hā kaxīy hām'āktux kummuk Yeyox pe' mōg xop. Tikmū'ūn te Yeyox pu hām'āktux 'ohnāg, pa Yeyox te tikmū'ūn yōg hām'āktux'ax yūmmūg, tu:

—'Ok yōgnū hām'āktux te 'āxop kuxa nōā'? ⁶² Paxpu 'āxop te' pēnāhā 'ūgmūn, yā Tikmū'ūn Kutok pēnāhā', 'īhāg mōg pepix putpu' yāy yōg xip'ax tu', nūy ta putep pe 'āxop paxex putup? ⁶³ Tikmū'ūn koxuk pip, puxix hi tikmū'ūn. Yōgnū hām'āktux te' koxuk putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'. ⁶⁴ Pa' pip 'āxop kopah tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg. Kaxīy.

Yā hōmā 'ūhittap Yeyox te' yūmmūg mōkuma'mōg yāg xop kuxa mām 'ohnāg, tu kama' yūmmūg tik te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy xūygā'.

⁶⁵ Ha Yeyox te:

—Hamūn 'āte xa hām'āktux, Topa tek ha tikmū'ūn nūnnāhā, puxix 'ūg ha nū'. Pa Topa tek ha tikmū'ūn nūnnā 'ohnāg, puxix nūn 'ohnāg, yā 'ūgkopa' kuxa mām putup'ah. Kaxīy.

⁶⁶ Yīy ta Yeyox nīm tikmū'ūn xohix te', tu xe Yeyox pe' mōg 'ohnāg, ⁶⁷ ha Yeyox te yāy yōg tik te 12 xop pu:

—'Ok 'āxop tek nīm putup kamah, nūy ta mōg? Kaxīy.

⁶⁸ Ha Xīmām Pet te:

—Tep pek mūg mōg putup? 'Ōg hām'āktux'ax tek mūg hīnnāhā', hak mūg hi hāmāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ⁶⁹ 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'āmūn yā Kunnux, ha Topa te 'āmūn yāy kutnāhā'. Yā Topa tu 'ānūn. Kaxīy.

⁷⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte 'āxop yīmōgātux tikmū'ūn kopah? Pa 'āxop kopa' xip yāp-xet, yā Hāmāyāgnāg xop yōg tik te 'āxop kopa' xip. Kaxīy.

⁷¹ Hamūn, Yeyox te Yot 'āktux, yā Xīmām kutok Yot, yā' xip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah, pa hāpxip 'īhā Yot te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy Yeyox xūygā'.

Yeyox xix' taknōy xop

7 Ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep hāpxexka Ganinet tu'. 'A' putup'ah, nūy hāpkumep hāpxexka Yonex tu', yā Yoneo xexka xop tep-tup, nūy Yeyox putex Yonex tu'. ² Hāpxip kutōgnāg 'īhā' xip'ax 'āmuk xexka 'āxet'ax Mīptutnāg Yōg 'Āmuk Xexka'. ³ Ha ta' pip Yeyox taknōy xop, tu:

—'Āpu mōg Yonex tu', puyīy 'āmūtik hāpkumep xop pēnā' xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. ⁴ Xatep-tup, pu tikmū'ūn 'āyūmmūg, ha ta yāy yōg hāpxopmā'ax xap-top putup'ah. Xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. 'Āpu 'ūmīy, puyīy tikmū'ūn xohix pēnā', nūy 'āyūmmūg. Kaxīy.

⁵ Yā 'a' taknōy xop mūn te Yeyox kopa kuxa mām 'ohnāg

⁶ Ha Yeyox te:

—Hōnhā 'ūmīy hok pu' max. 'Ap xe'e'ah hōnhā, pa 'āmīy xohix 'ūxe'e 'āxop yōg. ⁷ Tikmū'ūn xohix te 'āxop putup nōg yūmmūg 'ohnāg, pa tikmū'ūn xohix tek put-up nōg, yā 'āte hām'āktux punethok tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. ⁸ 'Āpu mōg 'āmuk xexka hah. 'Ap 'ūgmōg putup'ah nōmhā. 'A 'āmīy xe'e'ah yōgnū'. Kaxīy.

⁹ Hā kaxīy Yeyox te hām'āktux, tu' nox xip hāpxexka Ganinet tu'.

Yeyox mōg 'āmuk xexka hah

¹⁰ Ha ta' mōg 'ūtaknōy xop 'āmuk xexka hah, ha hāpxip 'īhā' mōg kama Yeyox, pa yāy xaptop, yā tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg. ¹¹ Ha Yoneo xexka xop te Yeyox xak 'āmuk xexka tu', tu tikmū'ūn yīy kopit, hu:

—Pi'yā' xip Yeyox? Kaxīy.

¹² Ha tikmū'ūn te hām'āktux pū'ūgnāg punethok, ha' yāg te:

—Yā tik max nō'ōm. Kaxīy.

Pa' yāg nōy te:

—Tute mō'āmā'. Kaxīy.

¹³ Pa' xohix te hām'āktux pū'ūgnāg, yā hām'āktux xaptop, Yoneo xexka xop yīpkutuk tu'

¹⁴ Hāpxip 'āmuk xexka kote 'īhā' mōg Yeyox, tu mōk-tu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu

hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā', ¹⁵ ha Yoneo xexka xop te yēy, tu:

—Texīy kāy te hāmyūmmūg xexka', pa tappet mīy 'ohnāg? Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—A 'āte yāy yōg hāmyūmmūg yūmmūgā'ah, pa Topa yōg, yā tute nūg mūn kutnāhā'. ¹⁷ Tikmū'ūn 'ūm tep-tup, nūy mīy Topa te nōm putup, puxix yūmmūg putup 'āte Topa yōg hāmyūmmūg 'āktux, 'a yōg'ah.

¹⁸ Tikmū'ūn 'ūm te yāy yōg hāmyūmmūg 'āktux, puxip-tup, pu tikmū'ūn hāmpē'paxex yā' xexka nō'ōm. Ha ta' nōy tep-tup, pu tikmū'ūn hāmpē'paxex yā' xexka Topah. Yā Topa te nū nōm kutnāhā', yā tik yok, yā' koit 'ohnāg. ¹⁹ Hōmā Mōyyex te xa' popmāhā Topa te nōm xat. Hamūn, pa 'āxop xohix te' mīy 'ohnāg Topa yōg xat'ax. Teptu 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex? Kaxīy.

²⁰ Ha tikmū'ūn te:

—Yāmīy kummuk xip 'ākopah. Tep-te 'āp-tex putup? Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg puxet, yīy 'āxop kuxa te' yēy. ²² Hōmā 'ūhittap mōnāyxop tek-tok pit xop xax mep 'ūyīmap hāmāxap, ha ta hāmyāxatamuk punethok nōg, 'īhā Mōyyex te' xat, pu' mīy nō'ōm, yīy ta hōnhā 'āxop te' mīy 'āmnīy hām hok 'īhā'. ²³ 'Āxop tek-tok pit xax mep 'ūyīmap 'āmnīy hām hok 'īhā', nūy Mōyyex yōg xat'ax mīy. Texīy 'āxop gāy, yā 'āte tik hit-tupmāhā 'āmnīy hām hok 'īhā'? ²⁴ 'Āxop te hāmpēnāhā mō'ka'ok, tu yōgnū hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok, tu hām'āktux mō'ka'ok 'ūgkummuk. Kaxīy hok! 'Āpu yōgnū hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok hok! Kaxīy.

'Ok Topa te Yeyox yāy kutnāhā'?

²⁵ Ha ta kōmēn Yenoyanēn yōg yāg xop te:

—'Ok nō'ōm tihik? 'Ok tikmū'ūn te' kāy putex putup?

²⁶ Pēnā! Tute tikmū'ūn xohix mūtik hām'āktux, pa tikmū'ūn te Yeyox pa 'ohnāg, yā' mūg 'ohnāg. 'Ok xexka xop te' yūmmūg 'ohnāg yā Yeyox, Topa te nōm yāy kutnāhā'? ²⁷ 'Ūnūn nō'ōm, Topa te nōm yāy kutnāhā', puxix tikmū'ūn yūmmūg putup'ah 'ūyōg xip'ax, xix hām tu' nūn yūmmūg putup'ah, pa yūmūg xohix te' yūmmūg Yeyox yōg xip'ax, xix yōg hām tu' nūn, xix yōg 'ātak, xi' tut. Kaxīy.

²⁸ Ha ta' xip Yeyox Topa pet xexka kopah, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ok 'āxop tek mūn yūmmūg xe'e'? 'Ok 'āxop te' yūmmūg hām tuk nūn? 'Ak puxet nūn'ah, yā Topa xe'e te nūgkutnāhā', pa 'āxop te Topa yūmmūg 'ohnāg.

²⁹ Pa 'āte nōm yūmmūg. Yā 'āte nōm tuk nūn, ha tute nūgkutnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha tikmū'ūn te' kax, pu xonat xop Yeyox mūy, pa' mūg 'ohnāg, yā Yeyox mūg yōg 'āmnīy xe'e xupep 'ohnāg. ³¹ Pa tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu:

—Kunnix nūn, yā Topa te nōm yāy kutnāhā', ha' nūn, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Yā Yeyox te' mīy punethok te kaxīy. Kaxīy.

Xonat xat, pu Yeyox mūy

³² Yā tikmū'ūn xohix te hām'āktux pū'ūgnāg te kaxīy, ha Paniye xop te' xupak, hu xonat xat xix 'āmānex xexka xop te xonat xat, pu Yeyox mūy.

³³ Ha Yeyox te:

—Hāpxip kutōgnāg hāg xip'ax 'āxop kopah, tu tak mōg putup nōm hah, yā nōm te nūgkutnāhā', yā nōm hak mōg putup. ³⁴ 'Āxop tek xak putup, pak xipi tapax 'ohnāg. Yā 'ūgmōg putup nōm hām tu', pa 'āmōg yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

³⁵ Ha Yoneo xexka xop te yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Pi'yā' mōg putup? Texīy yūmū'āte nōm xipi tapax 'ohnāg? 'Ok mōg putup kōmēn tu' hāpxexka Genex tu'? Yā Yoneo xop pip 'ōnteh. 'Ok Genex yōg xop pu hāmyūmmūgāp-tup? ³⁶ Putep 'āktux? Tute: "'Āxop tek xak putup, pak xipi tapax 'ohnāg. 'Āmōg yūmmūg 'ohnāg.'" Kaxīy. Putep xuktux Yeyox? Kaxīy.

Kōnāg kox putuk tikmū'ūn kuxa kopah

³⁷ Ta 'āmuk xexka yōg 'āmnīy xox putox, yā 'āmuk xexka yōg 'āmnīy xexka', 'īhā' xip Yeyox, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ū'ūm te kōnāg putup xūynāg putuk 'ākuxa kopah. Mā 'ūg ha, nūy xo'op putuk. ³⁸ Yā Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn 'ūm 'ūgkopa' kuxa mām, tu' kuxa kopa' mōg putup kōnāg kox xexka punethok putuk, yā kōnāg xet putuk, tu hāptopa' mōg putup". Kaxīy.

³⁹ Yā Yeyox te Topa Koxuk 'āktux, yā kōnāg kox putuk Topa Koxuk tikmū'ūn kuxa kopah, tu tikmū'ūn hīn-nāhā'. 'Ūkuxa mām xop te Topa Koxuk pap-tup. Pa nōm 'āmnīy 'īhā Yeyox te hām'āktux, 'īhā' hōm 'ohnāg Topa Koxuk. Nāy, pu Yeyox xok, tu putpu' hi', tu yōg hām xe'ēgnāg tu' mōg hāmāxap, tuk-nāy tu Topa Koxuk hōm putup.

Tikmū'ūn hāmpē'paxex'ax yāy pot

⁴⁰ Tikmū'ūn te' xupak, ha punethok te:

—Yā tute Topa pupi hām'āktux xe'e'. Kaxīy.

⁴¹ Ha ta' yāg te:

—Nōm yā Kunnix, yā Topa te nōm yāy kutnāhā'. Topa yōg tappet te hām'āktux Kunnix nūn putup. Kaxīy.

Pa tikmū'ūn nōy te:

—'A' Ganinet tu' nūn putup'ah Kunnix. ⁴² Topa yōg tappet te hām'āktux Kunnix te Namix yōg xupepmā xop kopa' xip putup, tu nāp-tup kōmēn Menēg tu', yā Namix yōg xip'ax Menēg. Kaxīy.

⁴³ Ha tikmū'ūn hāmpē'paxex'ax yāy pot. ⁴⁴ Yā yāg xop tep-tup, pu xonat Yeyox mūy, pa' mūg 'ohnāg.

Yoneo xexka xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah

⁴⁵ Ha ta' mōg putpu' xonat xop 'āmānex xexka xop hah, tu paniye xop ha' mōg, ha' yīy kopit, hu:

—Teptu Yeyox nūnnā 'ohnāg? Kaxīy.

⁴⁶ Ha xonat xop te:

—Yā hām'āktux max Yeyox te'. Tep-te hām'āktux nōm tik yōg hām'āktux putuk? Yā tik 'ohnāg. Hām'ūmhā

hām'āktux nōm tik yōg hām'āktux putuk? Yā hām'āktux 'ohnāg. Kaxīy.

⁴⁷ Ha Panixet xop te:

—'Ok 'ākuxa mām 'ūyōg mō'āmā'ax kopa kamah?

⁴⁸ Tik xexka 'ūm kuxa yūm kāy kopah, xix Paniye 'ūm? Hām'ūmhā'? Yā tik xexka 'ohnāg xix Paniye 'ohnāg kuxa mām kāy kopah. 'Āmhok. ⁴⁹ Tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg Mōyyex yōg xat'ax, yīy Topa te nōm xūygāp-tup. Kaxīy.

⁵⁰ Pa' xip Nīkonēm, yā hōmā Yeyox ha' mōg Nīkonēm, yā Paniye xop kopa' xip. Tute:

⁵¹ —Yūmū yōg xat'ax te hām'āktux, hu: "Āpu tik yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap, tuk-nāy tu' xuktux 'ūkummuk tihik." Kaxīy.

⁵² Ha' nōy te:

—'Ok hāpxexka Ganinet tu 'ānūn kamah Yeyox putuk? 'Āpu mōkupix max Topa yōg tappet, ha xate' yūmmūg putup Topa pupi hām'āktux xop te hāpxexka Ganinet tu' nūn 'ohnāg. Kaxīy. ⁵³ Ha ta' nūn tikmū'ūn yāy pet hah.

'Ūn te' nōy hā' xupxet

8 Ha ta' mōg tikmū'ūn xohix xexka yāy pet hah, ha ta' mōg Yeyox yīktix 'Onimet Kup tu' ² Hāptup māyōn xupep 'īhā' mōg Yeyox tu mōktu putpu' xupep Topa pet xexka tu', pa tikmū'ūn xop xexka te Yeyox xakot, ha Yeyox yūm, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā'. ³ Ha ta' pip kama tik te hāmyūmmūg xop xix Paniye xop, tu' nūnnāhā 'ūhūn. Hōmā 'ūn te' nōy hā' xupxet, ha tikmū'ūn te' pēnāhā'. Nōm te 'ūn xix tikmū'ūn keppah, hak-nīhā' xip. ⁴ Ha nōm xop te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, nū 'ūn te' nōy hā' xupxet, ha tikmū'ūn te' pēnāhā'. Yā' xonnix. ⁵ Ha ta hōmā Mōyyex te' kax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu', tu kax'āmi, pu tikmū'ūn 'ūn te kaxīy tu' mīkaxxap hā tux, tu nōp-tex. Putep xuktux 'āmūn nōmhā'. Putep mūn mīy putup yūmū'āte'? Kaxīy.

⁶ Yā Paniye xop yōg hām'āktux te pamāg putuk. Yā 'ūp-tup, puyīy Yeyox hām'āktux kummuk, puyīy tikmū'ūn xuktux Yeyox 'ūkummuk. Pa Yeyox nū'xup, tu' yīm kutok hā' kax'āmi hām tu'. ⁷ Ha tik te xe' yīy kopit punethok, ha' yok Yeyox, tu:

—'Ok xip nūnte tik te hāpkummuk mīy 'ohnāg? 'Ūxip, puxix mō xap yōn hāmāxap putup. Kaxīy.

⁸ Yeyox nū'xup 'ūxeheh, tu xe kax'āmi hām tu', ⁹ ha' xupak xop 'ūp-xet hu' mōg, yā kutut mōg hāmāxap, tu mōktu tik xip 'ohnāg Yeyox mūtik xix 'ūn mūtik. Yā' xip Yeyox xix 'ūhūn, ¹⁰ ha Yeyox yok, tu:

—Nixxix, pi'yā' mōg tihik? Pi'ā' pip tik te hām'āktux 'ākummuk? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Yāyā, 'ūmōg ka'mām, yā' pip'ah. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn, 'a 'āte hām'āktux'ah 'ākummuk, 'a yā 'ākummuk'ah. Mōg, nūy xe hāpkummuk mīy hok. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn xohix yōg kūyānām putuk

¹² Ta xe' xip Yeyox xix tikmū'ūn, ha Yeyox te:

—'Āte kuyānām putuk tikmū'ūn xohix pu'. Nōm te 'ūg pe' mōg, yā' xip kuyānām putuk 'ūkuxa kopah, yā hi'ax kux 'ohnāg yōg kuyānām, ha nōm xop 'a' pip'ah hāpkoxtap kopah. Kaxīy.

¹³ Ha Paniye xop te:

—Nōmhā 'āp-xehnāg te yāy 'āktux, yīy 'ōg hām'āktux 'ūxe'e 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁴ Ha Yeyox te:

—Paxpuk puxehnāg te yāy 'āktux, puxix 'ūxe'e yōg hām'āktux. Hamūn, 'āte' yūmmūg hām tuk nūn, xix hām tuk mōg putup kama' yūmmūg. Pa xate' yūmmūg 'ohnāg hām tuk nūn, xix hām tuk mōg putup kama xate' yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ 'Āxop te hām'āktux mō'ka'ok 'ūnōy kummuk, yā 'āxop te tikmū'ūn xohix putuk. Pa 'āte hām'āktux 'ohnāg 'ūnōy kummuk. ¹⁶ Paxpu 'āte hām'āktux 'ūnōy kummuk, kopix 'ūnōy yōg hāpxopmā'ax kopit xe'e'. 'Ūgpuxehnāg xip 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik. Tute nūgkutnāhā'. ¹⁷ Yā 'ūkax'āmi 'ōg xat'ax yōg tappet tu', 'ūtix te pēnā xop 'āktux, ha hām'āktux tix te yāy putuk, puxi' xe'e 'ūyōg hām'āktux. ¹⁸ 'Āte yāy 'āktux, ha yōgnū 'ātak tek mūn 'āktux kamah, yā hām'āktux tix te yāy putuk. Tute nūgkutnāhā' Kaxīy.

¹⁹ Ha nōm te:

—Pi'yā' xip 'ōg 'ātak? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Ap 'āxop tek yūmmūg'ah xix yōgnū 'ātak 'ap yūmmūg'ah kamah. Paxpu 'āxop 'ūgyūmmūg, hu ta yōgnū 'ātak yūmmūg kamah. 'A 'āxop tek 'ūgyūmmūg'ah. Kaxīy.

²⁰ Hā kaxīy Yeyox te xohix pu hāmyūmmūgāhā Topa pet xexka kopah. 'Ōnte tikmū'ūn te mīpkox kopa tayūmak nīm. 'A' xonat te Yeyox mūg'ah, yā yōg 'āmñiy xe'e'ah, yī' mūg 'ohnāg.

'Ū'ūm Yeyox

²¹ Ta xe hām'āktux Yeyox tikmū'ūn mūtik, hu:

—'Ūgmōg putup nūpeheh, ha xatek xak putup, pa' pip 'ōg hāpkummuk mīy'ax, 'īhā 'āxakix putup, hu 'āmōg yūmmūg 'ohnāg yōgnū xip'ax, tu 'a' nōm tu 'āmōg putup'ah. Kaxīy.

²² Ha Yoneo xexka xop te:

—Tute hām'āktux: "'Āmōg yūmmūg 'ohnāg yōgnū xip'ax. Putep xuktux? 'Ok yāy putex putup? Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—'Ōg pip'ax pip nūnte hām xexka tu', pa 'ūkxip'ax pip pepix pexkox tu'. 'Ōgnū pip'ax yā hām xexka', pa 'ūkxip'ax xip'ah hām xexka tu'. ²⁴ Hā kaxīy 'āte xa hām'āktux, 'ūpip 'ōg hāpkummuk mīy'ax, 'īhā 'āxakix putup. 'Āxop kuxa mām 'ohnāg 'ūgmūn kopah, 'īhā 'ōg hāpkummuk mīy'ax pip ka'ok 'āxop mūtik. Hamūn, 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgmūn kopah, yā 'ūkxuxet'ax nōy yā 'ūgmūn yāg mūn. Kaxīy.

²⁵ Ha nōm te:

—Āmūn 'ū'ūm? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte xa nōm 'āktux punethok ²⁶ Āte xe xa hām'āktux punethok, tu xe 'ōg hāpxopmā'ax kopit put-up punethok, nūy hām'āktux 'āxop te hāpkummuk mīy punethok. Topa te nūgkutnāhā', yā' xe'e', ha 'āte nōm yōg hām'āktux 'āpak, tu nōm 'āktux tikmū'ūn xohix pu', tu hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg. Kaxīy.

²⁷ Ha tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg Yeyox yōg hām'āktux, yā Yeyox yōg 'ātak 'āktux'ax yūmmūg 'ohnāg. ²⁸ Ha Yeyox te:

—Āxop tek mūn Tikmū'ūn Kutok xup putup pepix mīpkupnix tu', hak xup putup, tuk xok putup, 'īhā 'āxop te' yūmmūg putup 'ūgmūn yāg mūn, tu 'āxop te' yūmmūg putup 'āte yāp-xehnāg hā hāpxopmā 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak yōg hāmyūmmūg 'āktux 'āte', tu hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg, ²⁹ ha Topa te nūgkutnāhā', yā xip 'ūgmūtik, tuk nīm putup'ah. Yā hamūn, 'āte hāpxopmā', hā Topa tep-tuppax, ha hāpxop nōy mīy 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰ Ha tikmū'ūn te' xupak Yeyox yōg hām'āktux, ha' punethok kuxa mām Yeyox kopah.

Nōm te hok hā hām putuk

³¹ Ha Yeyox te Yoneo xop yōg kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux, hu:

—Āxop te yōgnū hāmyūmmūg tu 'īpkox pip, tu' mīy, nūy ta 'āxop yā yōgnū xop. ³² Āxop te nōm te hok hā hām putuk, ha' nōy te 'āxop xatpax. Pa 'āxop te' yūmmūg putup hāmyūmmūg'ax xe'e', ha hāmyūmmūg xe'e'ax te 'āxop mōy putup, xayīy mōg, tu xe nōm te hok hā hām xop putuk'ah. Kaxīy.

³³ Pa tikmū'ūn te:

'Amanām yōg xupepmā xop kopak mūg pip, tu nōm te hok hā hām putuk 'ohnāg. Yā' nōy tek mūg xatpax 'ohnāg. Teptu xate hām'āktux, 'ūgmūg mōy, nūy ta mōg? Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—Āte xa hām'āktux hāmyūmmūg xe'e'. Tikmū'ūn 'ūm te hāpkummuk mīy, ha hāpkummuk mīy'ax putup xūy'ax te tikmū'ūn xatpax, ha tikmū'ūn te nōm te hok hā hām putuk. ³⁵ 'A' nōm te hok hā hām xip ka'ok'ah xuxyā xop kopah, pa' mōg putup. 'A' xip ka'ok'ah. Ha tak-tok xip ka'ok xuxyā xop kopah, tu' mōg putup'ah, yā' xip ka'ok. ³⁶ Pak mūn Topak-tok te 'āxop mōy, xa mōg, yā 'āmōg putup xe'e', tu nōm te hok hā hām putuk putup 'ohnāg, ha hāpkummuk mīy'ax te 'āxop xat putup 'ohnāg. ³⁷ Āte' yūmmūg 'āxop yā mōnāyxop 'Amanām yōg xupepmā xop. Pa 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex. 'Āxop te yōgnū hāmyūmmūg pa 'ohnāg, hup-tup, nūy 'ūkputex. ³⁸ Yōgnu 'ātak te 'ā' mūg hāpxop punethok, ha 'āte xa nōm 'āktux, pa 'āxop te' mīy 'ōgnū 'ātak yōg xat'ax. Kaxīy.

³⁹ Ha tikmū'ūn te:

—Yōgnū 'ātak yā 'Amanām. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

Paxpu 'āxop yā 'Amanām yōg xop, nūy ta hāpxopmā yā 'Amanām putuk. ⁴⁰ Topa te 'ā hām'āktux, ha 'āte xa

nōm 'āktux, yā hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg. Pa 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex, yā 'a 'Amanām putuk'ah. ⁴¹ Āxop te hāpxopmā 'ōgnū 'ātak putuk. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—Topa mūn yā 'ūgmū yōg 'ātak, yā Topap-xehnāg, yāg mūg yā Topak-tok xe'e, yā 'ap 'āmūn putuk'ah. Kaxīy.

⁴² Ha Yeyox te:

—Paxpu Topa yā 'ōgnū 'ātak, nūy ta 'āxop putuppax 'ūgmūn. Hamūn, 'āte Topa tuk nūn, tu nūktuk xupep nūnteh. 'A 'āte nū yāy kutnā'ah, pa yā Topa te'. ⁴³ Teptu 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg yōgnū hām'āktux. 'Ok 'āxop te nōā' tot 'ohnāg yōgnū hām'āktux? ⁴⁴ Āxop yā Hāmgāyāgnāg kutok, tu 'āxop te' mīy 'ōgnū 'ātak te nōm putup. Yā hām xexka yōg hāmyāxatamuk tox hā Hāmgāyāgnāg te' kixpax. Tutep-tup nōg hok'ah hāmyūmmūg'ax xe'e, yā Hāmgāyāgnāg 'ūyok 'ohnāg, tu' koitpax, yā Hāmgāyāgnāg te kaxīy, tu' koitpax, yā koit'ax xohix xexka mīy. Koit'ax yā Hāmgāyāgnāg kutok. ⁴⁵ Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' koit 'ohnāg, pa 'āxop kuxa mām 'ohnāg yōgnū hāmyūmmūg'ax kopah.

⁴⁶ Pi'yā 'āxop kopa te' xuktux'ax 'āte hāpkummuk mīy? Yā tik te nōm 'āktux 'ohnāg. Āte hāpxe'e 'āktux. Teptu 'āxop tek kopa 'ākuxa mām 'ohnāg? ⁴⁷ Topa yōg tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip. Pa 'āxop 'a' Topa yōg'ah, hu 'āyīpkox pip 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox xix 'Amanām

⁴⁸ Ha Yoneo xexka xop te:

—'Ok 'ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux 'āmūn te Xāmānit xop kopa 'āxip, ha' xip yāmīy kummuk 'ākopah? Yā hamūn. Kaxīy.

⁴⁹ Ha Yeyox te:

—'Ap xip'ah yāmīy kummuk 'ūgkopah. Āte yōgnū 'ātak max 'āktux, ha ta 'āxop tek mūn 'āktux kummuk. ⁵⁰ 'A 'āte' xak 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn 'ūgmūn 'āktux max. 'Āte' xak 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn 'ūgmūn xexka mīy. Yā' nōy puxet tek mūn 'āktux max, tuk xexka mīy, tu 'ōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xuktux 'āxop kohe', pak mūn yok. ⁵¹ Āte hāpxe'e 'āktux. Nōm 'ūm te yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg yā xakix xe'e putup 'ohnāg. Kaxīy.

⁵² Ha Yoneo xop te:

—'Ūgmū'āte' yūmmūg nōmhā' 'ūxip yāmīy kummuk 'ākopah. 'Amanām xok, xix tik te Topa pupi hām'āktux xop xakix kamah, pa xate' xuktux, hu: "Nōm 'ūm te yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix xakix xe'e put-up 'ohnāg. ⁵³ Yūmū yōg 'ātak 'Amanām xok. Xate putep mūn 'āktux? 'Ok 'āmūn xexka', pa 'Amanām kutōgnāg? Yā Topa pupi hām'āktux xop xakix kamah. 'Ok xate hāmpē'āpaxex 'āxexkanām? Kaxīy.

⁵⁴ Ha Yeyox te:

—Paxpu 'āte yāy max 'āktux, tu yāy xexka mīy, puxix tu' kummuk, yā hām'āktux kummuk. Pa yōgnū 'ātak tek mūn max 'āktux, tuk xexka mīy. Yā yōgnū 'ātak te' mīy. Yōgnū 'ātak yā 'āxop te' xānāhā', hu: "Topa yūmū yōg". ⁵⁵ Pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg hok'ah, pa

'āte nōm yūmmūg. Paxpu 'āte hām'āktux nōm yūmmūg 'ohnāg, kopxix koit, yā 'āxop putuk. Pa 'āte nōm yūmmūg, tu yōg hām'āktux'ax 'āpak, tuk yīpkox pip. ⁵⁶ Hōmā 'ūhittap 'ōg 'ātak 'Amanām kuxa hittup yā tute' yūmmūg 'āte hāpxopmā'ax, tu' yūmmūg, hu' kuxa hittup. Kaxīy.

⁵⁷ Ha Yoneo xop te:

—'A 'ōg hāmyāxatamuk te 50'ah. 'Ok xate 'Amanām pēnāhā'? Kaxīy.

⁵⁸ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Hōmāg xip ha kunāy tu' xip 'Amanām. 'Ūgxiip mōkumakmōg. Kaxīy.

⁵⁹ Ha tikmū'ūn te mīkaxxap pop, nūy nō Yeyox tux, nūy putex, pa Yeyox te yāy xaptop, tu ta' mōg Topa pet xexka kūnāpah.

Yeyox xix tik pa hok

9 Ta xe hāpkumep Yeyox, pa' xip tihik, tu' pa hok. 'Ūtut te' put, 'īhā' pa hok, tu yōg hāmyāxatamuk tox hā' pa hok. ² Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox pu' yīkopit, hu:

—'Yāyā', tep-te hāpkummuk mīy, yīy tik pa hok, 'īhā' tut te' put? 'Ok pe tik te hāpkummuk mīy, 'ok pe' tak xi' tut? Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—'A' tik te yāy pa hokgā'ah, xi' tak te' pa hokgā'ah, xi' tut te' pa hokgā'ah. Yā tik pa hok, pu'yīy tikmū'ūn yūmmūg Topa ka'ok xexka te tik pu' mīy putup hāpxop max xe'ēgnāg. ⁴ 'Āpu yūmū hām mōkumakmōg. Yā Topa te nūgkutnāhā', 'ū hām. 'Āpu yūmū hām. Hāpxip 'īhā yūmmūg hām putup 'ohnāg, yā 'āmniy putuk 'īhā tikmū'ūn hām 'ohnāg. ⁵ 'Ūkxiip nūnte hām xexka tu', tu 'āte tikmū'ūn pu Topa mūg xix hāmmax mūg. Yā 'āte kuyānām putuk, yā tikmū'ūn pu hāpxop xohix tup-māhā'. Kaxīy.

⁶ Ta Yeyox te mō' yīyhep yōn hām tu', tu hām kotīn-nāhā', tu putōy mīy, tu putōy hā tik pa mō'nīy, ⁷ tu tik pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy yāy pa pix puxhep Xino'e tu'. Yā kōnāg kox te puxhep xetnāhā'. Kaxīy.

Yā Xino'e te tikmū'ūn yīy'ax hā: "Mōkutnāhā'" Kaxīy.

Ha ta' mōg tihik, tu yāy pa pix, tu hāmpēnāhā', tu putpu' nūn, tu nūktu' xupep. ⁸ Ha ta' pip tik xape xop xix tikmū'ūn nōy. Hōmā nōm te tik pēnāhā', 'īhā tik te ta tu hāpxop kax xix tayūmak xak. Ha' xohix te:

—'Ok nō'ōm tihik. 'Ok hōmā' yūm, tu ta tu' kax, nūy tayūmak pop? Kaxīy.

⁹ Ha' yāg te:

—Hamūn nō'ōm. Kaxīy.

Ha ta' yāg nōy te:

—'Āmhok, yā nōm putuk. Kaxīy.

Pa tik te:

—'Yāg mūn. Kaxīy.

¹⁰ Ha tikmū'ūn te:

—'Texīy xate hāmpēnāhā nōmhā'? Tep-te 'āpa mīy? Kaxīy.

¹¹ Ha tik te

—'Ūxip tihik 'ūxuxet'ax Yeyox, tu putōy mīy, tu nōm mōg pa nīy, tuk xat hu: "Mōg, nūy yāy pa pix puxhep Xino'e tu'". Kaxīy. Ha tak mōg, tu yāy pa pix, tu hāpxip 'ohnāg 'īhā 'āte hāmpēnāhā'. Kaxīy.

¹² Ha tikmū'ūn te:

—'Pi'yā' xip nōm tihik? Kaxīy.

Ha tik te:

—'Īntu', 'a 'ātep yūmmūg'ah. Kaxīy.

Paniye xop te' yīkopit

¹³ Ha ta tik mōgāhā tikmū'ūn te Paniye xop hah. ¹⁴ Yā nit xap, yā Yoneo xop yōg 'āmniy hām hok 'īhā Yeyox te putōy mīy, tu tik pa mīy. ¹⁵ Ha Paniye xop te xe tik hā' yīkopit, texīy hāmpēnāhā nōmhā'. Ha tik te:

—'Yā tute putōy hā mō 'ūgpa nīy, ha 'āte yāy pa pix, hu nōmhā hāmpēnāhā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha Paniye yāg xop te:

—Nōm te' nōy pa mīy, 'ap Topa yōg tik'ah. Yā tute 'āmniy hām hok yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg. Kaxīy.

Pa yāg nōy te:

—'Ok tik kummuk te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg texīy mīy? 'Āmhok. Kaxīy.

Yā yāg tep-tup nōg Yeyox, ha ta yāg tep-tup, yā nōm putox puxet 'ohnāg. ¹⁷ Ha Paniye xop te xe:

—Tep-te xa 'āpa mīy? Xate putep mūn 'āktux? Texīy nō'ōm tihik? Kaxīy.

Ha tik te xe:

—'Yā nōm te Topa pupi hām'āktux xop kopa' xip. Kaxīy.

¹⁸ Ha Yoneo xop yōg xexka xop kuxa mām 'ohnāg. Hōmā tik pa hok, pa hōnhā hāmpēnāhā', pa nōm kuxa mām 'ohnāg, hu' xānāhā tik yōg 'ātak xi' tut, ¹⁹ yīy ta' nūn, tu nūktu' mōxaha'. Ha Yoneo xexka xop te:

—'Ok nūhū 'āk-tok pit? Xate hām'āktux, xate' put, tu ta pa hok. Texīy hōnhā hāmpēnāhā'? Kaxīy.

²⁰ Ha' tak xi' tut te:

—Hamūn, 'ūgmūg kutok, hak mū'āte' yūmmūg 'ūnāhā', tu ta' pa hok, ²¹ pak mū'āte' yūmmūg'ah tu texīy tu hōnhā hāmpēnāhā', tuk mū'āte' yūmmūg'ah, tep-te tu pa mīy. 'Āpu 'ūgmūk-tok yīkopit. Yā' xiptap, tu hāmyūmmūg. Tute xa hām'āktux putup. Kaxīy.

²² Yā 'ātak te Yoneo xexka xop yīpkutuk xi' tut te', hu kaxīy hām'āktux. Yā Yoneo yōg xexka xop te' xat, pu tikmū'ūn Yoneo xop yōg Topa pet hā mōxa hok nōm te hām'āktux Yeyox yā Kunnix, yā Topa nū nōm kutnāhā'. ²³ Yīy ta hām'āktux hā kaxīy 'ātak xi' tut, yā hām'āktux hu: "Yā' xiptap. 'Āpu' yīkopit". Kaxīy.

²⁴ Ha Yoneo xexka xop te xe' xānāhā tihik, yā' tut te nōm put, tu ta pa hok. Ha ta tik nūn, ha' nōy te:

—'Āpu hām'āktux xeh Topa keppah. 'Āpu koit hok.

'Ūgmū'āte' yūmmūg 'ūkummuk Yeyox, yā hāpkummuk mīy. Kaxīy.

²⁵ Ha tik te:

—'Āte' yūmmūg'ah 'ok pe tu' max, 'ok pe tu' kummuk nō'ōm, pa 'āte' yūmmūg hōmā 'ūkpa hok, pa hōnhā 'āte hāmpēnāhā'. Kaxīy.

²⁶ Ha: Texīy? Putep mūn mīy? Tep texīy 'āpa mīy? Kaxīy.

²⁷ Ha tik te:

—'Āte xa hām'āktux, pa 'āyīpkox 'ohnāg. Tep texīy 'āxop te xe yīkopit? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—'Ok xatep-tup, nūy Yeyox mūtik mōg? Kaxīy.

²⁸ Tuk-te'ex kummuk, tu:

—Yeyox mūtik 'āmōg, pak mūg mōg Mōyyex mūtik.
²⁹ 'Ūgmū'āte' yūmmūg Topa te Mōyyex mūtik hām'āk-tux, pa nō'ōm, yā hām 'ūm tu' nūn? Yā' yūmmūg'ah. Kaxīy.

³⁰ Ha tik te:

—Texīy 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg? 'Āxop te' yūm-mūg'ah hām 'ūm tu' nūn, pa tutek pa mīy. ³¹ Yūmū'āte' yūmmūg Topa te hāpkummuk mīy'ax xop 'āpak 'ohnāg, pa Topa te' nōy xop 'āpak, yā nōm te Topa 'āpak, tu' yīpkox pip, tu' mīy Topa te nōm putup.
³² Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xexka 'īhā tik-mū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, yā nōm putuk 'ohnāg. 'Ok xate' xupak tikmū'ūn te' pa mīy, nōm nāhā, hu ta pa hok? 'Āmhok. ³³ Paxpu Topa yōg tik 'ohnāg 'ōhōm, puxix hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg. Kaxīy.

³⁴ Ha:

—'Āmūn, 'ānāhā hāpkummuk mīy'ax mūtik, tu hāp-kummuk mīypax. 'Ok xatek mū'ā hāmyūmmūgā? 'Āmhok. Kaxīy.

Tu' ta tik putyōn Yoneo xop yōg Topa pet kūnāpah, tu' xat, pu xe mō'nā hok.

Pa hok xop putuk

³⁵ Yā' putyōn, ha Yeyox te' xupak, tu ta' mōg, nūy tik xax, tu' xipihī', tu:

—'Ok 'ākuxa yūm ka'ok Tikmū'ūn Kutok kopah? Kaxīy.

³⁶ Ha tik te:

—Yāyā, 'āpu hām'āktux, 'ū'ūm nō'ōm? 'Ūgkuxa yūm putup nōm kopah. Kaxīy.

³⁷ Ha Yeyox te:

Yāk mūn, 'āte 'āmūtik hām'āktux nōmhā. Kaxīy.

³⁸ Ha tik te:

—Yāyā, 'ūgkuxa yūm ka'ok 'ākopah. Kaxīy.

Tu' kopaxux hā' xip Yeyox keppah.

³⁹ Ha Yeyox te:

—'Ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn yōg hāpxop-mā'ax kopit, nūy tikmū'ūn xatat. Tikmū'ūn yāg te hām'āktux, hu: "'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āktux yūm-mūg kutōgnāg, pak mū'ātep-tup, 'ū hāmyūmmūg". Kaxīy. Yā nōm te' pa hok xop putuk, pa hāpxip 'īhā hāmpēnāhā'. Ha ta tikmū'ūn yāg nōy te hām'āktux hitop, hu: "'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āktux yūmmūg". Kaxīy. Yā nōm te pa hok xop putuk. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Paniye xop te' xupak, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Texīy, 'ok 'ūgmūg pa hok xop putuk? Kaxīy.

⁴¹ Ha Yeyox te:

—'Āxop te hām'āktux Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, pap-tup, nūy hāmyūmmūg, nūy ta' pa hok xop putuk, tuk-nāy tu hāmpēnāhā, yā 'āmax Topa kep-pah. Pa 'āxop te kaxīy 'ohnāg. Yā 'āxop te hitop 'āktux

Topa yōg hām'āktux yūmmūg, nūy ta' pa hok xop putuk, tu 'ākummuk Topa keppa mōkuma 'āmōg. Kaxīy.

Kahnēn

10 Ta xe tikmū'ūn pu hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop, tu hāpxe'e 'āktux putup. 'Ūxip kahnēn yōg hāmpak'ax, ha' xupxet te hāmpak'ax 'ātex, pa hāmpak'ax yīkox hā' xupep 'ohnāg, ² pa kahnēn yōg pēnā'ax te hāmpak'ax yīkox hā' xupep, ³ ha hāmyīkox pēnā'ax te hāpxōn, ha' xupep kahnēn yōg pēnā'ax, tu kahnēn xānāhā, yā xuxet'ax xohix hā' xānāhā kahnēn, ha kahnēn te' xupak, hu' pe' mōg, ha kahnēn yōg pēnā'ax te kahnēn mōgāhā hāp-topah, ⁴ tu hāptopa' pip, tu' pēnā'ax te māxap tu' mōg, ha kahnēn te' pe' mōg, kahnēn te' yūmmūg pēnā'ax yōg hām'āktux tu', ⁵ ha kahnēn te' nōy pe' mōg 'ohnāg. 'Ūnōy te kahnēn xānāhā, pa kahnēn nūpanām, kahnēn te' yūmmūg 'ohnāg 'ūnōy yōg hām'āktux tu'. Kaxīy.

⁶ Yeyox te nōm 'āktux, nūy tikmū'ūn pu hāpxop nōy yūmmūgāhā, pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te hāmpē'paxex texīy hām'āktux.

Yeyox te kahnēn yōg pēnā'ax max putuk

⁷ Ta xe hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Kahnēn te hāmpak'ax yīkox hā mōxakux hāmpak'ax kopah. Yā' pip 'ūkopah, ha' nōy te kahnēn koxyōy 'ohnāg. Hā kaxīy 'āte yōg kuxa mām ka'ok xop pēnāhā, ha' nōy te nōm koxyōy 'ohnāg. ⁸ Kahnēn te xupxet 'āpak 'ohnāg. Hā kaxīy yōg kuxa mām ka'ok xop te nōm te koit hā' yūmmūgā xop 'āpak 'ohnāg. ⁹ Kahnēn te hāmpak'ax yōg hāmyīkox hā mōxakux hāmpak'ax kopah, tu ta' mōg nōmhā hatō'ah kamah, nūy tu xit. 'Ūnōy te kahnēn koxyōy 'ohnāg. Hā kaxīy 'āte yōg kuxa mām xop pēnāhā, ha' nōy te nōm koxyōy 'ohnāg. ¹⁰ Ha ta xupxet nūn, nūy tu xupxet, nūy kahnēn kix, nūy xohix koxyōy. Hā kaxīy 'ūnōy tep-tup, nūy yōg kuxa mām ka'ok xop kix, nūy koxyōy. Pa 'āte yōg kuxa mām ka'ok xop pēnā max, ha' kuxa mām, tu' hittup, yā' kuxa hittup xexkah.

¹¹ —Ta 'āte kahnēn pēnā'ax max putuk kamah. Kahnēn pēnā'ax max te kahnēn pupi tu xok, yā 'āte tik-mū'ūn pupik xok putup. ¹² Ha ta' xip kāmānat. Xuxyā te nōm pu pago, pu tu kahnēn pēnā, pa 'ap kahnēn yōg pēnā'ax xe'e'ah, yā kāmānat, yā 'ūyōg'ah kahnēn. Ta kokexkata nūn, ha ta mōxupaha kāmānat, yīy ta kokexkata te kahnēn pop, ha kahnēn xohix nūpānām. ¹³ Kāmānat mōxupaha'. Hamūn, tayūmak tu' hām, tu kahnēn putuppax 'ohnāg. ¹⁴ Pa 'āte kahnēn yōg pēnā'ax max putuk. Yōgnū 'ātak tek yūmmūg, ha 'āte yāy yōg 'ātak yūmmūg. 'Āte yāy yōg kuxa mām xop yūmmūg, ha yōg kuxa mām ka'ok xop tek yūmmūg, ha 'āte mō nōm yāyxe'ēgnāg, hu nōm pupik xok putup.

¹⁶ —Ha ta kahnēn nōy xohix pip hāmpak'ax kūnāpah. Hā kaxīy tikmū'ūn panip xop kuxa mām ka'ok putup 'ūgkopah. Nōm tek mūn 'āpak putup, ha' kuxa mām

ka'ok xop nōy mōxakux putup, ha xohix kuxap-xet, tup-tox puxet, ha 'āte xohix xexka pēnāp-tup.

¹⁷ —'Āte' tux hok, pu tikmū'ūn 'ūkputex, puxix tikmū'ūn 'ūkputex, ha putpuk hip-tup. Hā kaxīy 'ātak Topa tek mōyāy xe'ēgnāg. ¹⁸ 'Āte tux hok, pu tikmū'ūn 'ūkputex hok, puxix tikmū'ūn 'ūkputex hok. 'Ātep-tup, puxix tikmū'ūn 'ūkputex. Topa te' xat, ha 'ātep-tup, kopxik xok putup, tu putpuk hip-tup. Kaxīy.

¹⁹ Tikmū'ūn te' xupak Yeyox yōg hām'āktux, tu yāy yōg hāmpē'paxex'ax te yāy putuk 'ohnāg. ²⁰ Tikmū'ūn punethok te:

—Yā' xip yāmīy kummuk Yeyox kopah! 'Ūp-tox kummuk! Teptu 'āxop te nōm 'āpak? Kaxīy.

²¹ Ha ta tikmū'ūn nōy te:

—Tik te hām'āktux max hā kaxīy 'ohnāg nōm kopa' xip yāmīy kummuk. Texīy tute tik pa hok pu' pa mīy? Kaxīy.

Yoneo xop te Yeyox putup nōg

²² Ha ta' xip 'āmuk xexkah kōmēn Yenoyanēn tu', yā Topa pet xexka yōg 'āmuk xexkah. Yā hōmā 'ūhittap tikmū'ūn te xe' mīy Topa pet xexka', tu nō 'āmuk xexka mīy. Yā hām'āxīy nāg. ²³ Ha ta' hāpkumep Yeyox te Topa pet xexka kux kaxax kaka', yā kux kaxax 'āxet'ax Xanomām Yōg Kux Kaxax. ²⁴ Ha ta' nūn Yoneo xop, tu nūktu Yeyox xakot, tu:

—'Āmnīy xohix texīy hāg mū'āte' hip'ax, nūy hāmyūmmūg? 'Āpu hāpxe'e 'āktux. 'Ok 'āmūn yā Kun-nix, Topa te nōm yāy kutnāhā? Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte xa hām'āktux, pa 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgkopah. 'Āte hāpxopmā max yōgnū 'ātak te nōm put-up, ha 'āxop te' pēnāhā', tu nōm hāg yūmmūg'ax. ²⁶ Pa 'āxop tep-tup 'ohnāg, nūy 'ākuxa mām, 'a 'āxop te yōgnū kahnēn putuk'ah tu', yā yōgnū kuxa mām ka'ok xop putuk'ah. ²⁷ 'Āte yāy yōg kuxa mām ka'ok xop xānāhā', ha nōm tek 'āpak, tu' yīpkox pip. 'Āte nōm yūmmūg, ha nōm tek pe' mōg, yā kahnēn putuk, yā kahnēn te kahnēn pēnā'ax pe' mōg putuk. ²⁸ Yā yōg kuxa mām ka'ok xop, ha' nōy te nōm pop putup'ah. 'Āte yāy yōg xop hīnnāhā', ha' pip hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā Topa yīka', yā' xakix xexkap-tup'ah. ²⁹ Yōgnū 'ātak 'ā kuxa mām xop popmāhā'. Ha yōgnū 'ātak 'ūxexkanām. 'Ūkuxa mām xop yā yōgnū 'ātak yōg, ha' nōy te nōm pop putup'ah. ³⁰ Yōgnū 'ātak 'ūxexka xik mūn yā yāy putuk. Kaxīy.

³¹ Ha Yoneo xop te mīkaxxap pop, nūy Yeyox tux, nūy putex. ³² Ha Yeyox te:

—'Āte hāpxopmā max punethok 'āxop kopah. Yā yōgnū 'ātak te' xat, 'ū mīy. Hāpxopmā'ax 'ūm 'ūkum-muk, yīy 'āxop tek tux putup mīkaxxap hā? Kaxīy.

³³ Ha Yoneo xop te:

—'Ūgmū'ātep-tup, nūy 'ātux mīkaxxap hā. Yā xate hāpxop kummuk mīy, yā Topa 'āktux kummuk, yā xate' xuktux 'āmūn yā Topah, pa 'āmhok, yā tihik 'āmūn. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Ūkax'āmi 'ōg xat'ax yōg tappet tu', hu: "'Āxop te Topa putuk". Kaxīy. ³⁵ Tu xe:

—Topa te nōm pu' hōm yāy yōg hām'āktux, tu nōm xānāhā', hu: "Topa putuk xop". Kaxīy. Yā' kax'āmi Topa yōg tappet tu nō'ōm, ha Topa yōg tappet te' koit 'ohnāg. ³⁶ Ha Topa tek mūn yāy kutnāhā', tu nūgkut-nāhā nūnte hām xexka tu', ha 'āte' hām'āktux 'ūgmūn yā Topak-tok. Texīy 'āxop tek mūn 'āktux kummuk?

³⁷ Paxpu 'āte yōgnū 'ātak pu hāpxopmā 'ohnāg, ha ta 'āpu 'ākuxa mām hok. ³⁸ Pa 'āte yōgnū 'ātak pu hāpxopmāhā'. 'Āxop tek kopa 'ākuxa mām 'ohnāg, pa 'āpu 'ākuxa mām yōg hāpxopmā'ax kopah, yā yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg kopah, nūy yūmmūg xe'e yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik, xik xip yōgnū 'ātak mūtik. Kaxīy.

³⁹ Ha Yoneo xop te xonat xat, pu Yeyox mūy, pa Yeyox te tikmū'ūn kopa' xip, tu' mōg, ⁴⁰ tu mōktu kōnāg kox Yohnām xak putpuk, tu mōktu' xupep Yoām yōg xip'ax tu', yā hōmā Yoām te tikmū'ūn putox pix nōnteh, ha Yeyox te' nox xip. ⁴¹ Ha ta' nūn tikmū'ūn punethok, tu nūktu Yeyox tu' mōxaha', tu hām'āktux, hu:

—Yoām te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, pa Yoām te Yeyox 'āktux, ha hām'āktux xohix 'ūxe'e', yā' koit 'ohnāg. Kaxīy.

⁴² Ha ta tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

Nay xok

11 Ha ta' xip tihik 'āxet'ax Nay, yā' xip xiptuxexka Metān tu', tu' pakut. Ha ta kama' tihik' Metān tu Mānix xi' tutnōy, yā Mā'at. ² Yā hōmā Mānix te hep haxnāg max pux, yā' takat, tu Yeyox pata yīmū' pux, tu' xe hā' pata nagāhā', yā Mānix te Yeyox putuppax. Manix taknōy yā Nay pakut. ³ Mānix te' nōy mō'kut-nāhā xix Mā'at te', puyīy Yeyox xānā', hu:

—Yāyā, yā 'āxape 'ūpakut. Xate nōm mō'yāy xe'ēgnāg. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Yā' pakut, pa' pakut, puyīy tikmū'ūn pēnā' Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tikmū'ūn te' pēnāp-tup yā' max xe'ēgnāg Topa xix Topak-tok. Kaxīy.

⁵ Yeyox te mō'yāy xe'ēgnāg Mā'at xi' tutnōy xix Nay.

⁶ Nay pakut, ha Yeyox te' xupak, tuk-nāy tu' nox xip 'āmnīy tix hā, yā' mōg'ah Nay hah. ⁷ 'Ūnōg 'āmnīy tix, ha Yeyox te yāy yōg tik te 12 xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu yūmū mōg hāpxexka Yonex tu'. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Yāyā, hōmā hāpxip kutōgnāg 'īhā Yoneo xop tep-tup, nūy mīkaxxap hā 'āp-tex 'ōnteh. 'Ok xatep-tup, nūy putpu mōg. 'Āmōg hok! ⁹ Ha Yeyox te:

—Māyōn mōg puxet yōg 'ot xohix te' 12. Tik 'ūm te hāpkumep hāptup hah, hu nāp-tup'ah, yā hāmpēnāhā 'īhā' xip kuyānām. Kuyānām xip 'īhā 'āte hāpxopmāhā'. ¹⁰ Pa tik 'ūm te hāpkumep 'āmnīy 'īhā, hu' nāp-tup, yā hāpkoxtap. Hāpxip 'īhā hāpkoxtap'ax, 'īhā 'āte hāpxopmā 'ohnāg. Kaxīy.

¹¹ Tu xe:

—Yūmūg xape Nay te mō'yōn, pak mōg putup, nūy tuhuk. Kaxīy.

¹² Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Yāyā, mō'yōn, puyā xip, 'ūhittup putup. Kaxīy.

¹³ Pa Yeyox te xok'ax 'āktux, yā' xok, pa Yeyox yōg tik xop te hāmp'e'paxex, Yeyox te mō'yōn'ax 'āktux. ¹⁴ Yīy Yeyox te hām'āktux ka'ok, hu:

—Nay 'ūxok. ¹⁵ 'Ak xip'ah Nay mūtik, 'īhā' xok, pak kuxa hittup, yā 'āte 'āxop kuxa māmāp-tup. 'Āpu yūmū mōg Nay hah. Kaxīy.

¹⁶ Ha Tōmē', yā' xuxet'ax nōy te 'Ūktonnix, yā Tōmē te:

—'Āpu yūmū mōg yāyā mūtik, nūy xakix nūmūtik. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn hīnnāhā'

¹⁷ Ha ta' mōg Yeyox, tu' xupak tikmū'ūn te hām'āktux hōmā 'āmniy te' 4 'īhā Nay hāpkot. ¹⁸ Xiptuxexka Metān xix kōmēn Yenoyanēn yōg kinōm te' 3 kōmnāg.

¹⁹ Yīy ta' mōg Yoneo xohix, nūy Mā'at kuxa hittupmā' xix Manix kuxa hittupmā', yā' taknōy xok, ha' potaha'. ²⁰ 'Ūnūn Yeyox, ha Mā'at te' xupak, tu ta' mōg, nūy yāy tu xakux, pa Mānix nox xip yāy pet tu'. ²¹ Ha ta' mōg Mā'at Yeyox hah, tu mōktu' xupep, tu:

—Yāyā, pax xa xip nūnteh, puxix 'ūktaknōy xok 'ohnāg. ²² Pa 'āte' yūmmūg, xate Topa tu' xak hāpxop 'ūm nōmhā, puxix xa hāpxopmā'. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—'Ātaknōy te putpu' hip-tup. Kaxīy.

²⁴ Ha Mā'at te:

—'Āte' yūmmūg, hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā putpu' hip-tup. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—'Āte tikmū'ūn putpu' hīnnāhā', tu hi'ax hōm, yā hām'hīnnā'ax xip 'ūgkopah. Tikmū'ūn 'ūm kuxa mām 'ūgkopah, hu' hip-tup. Tikmū'ūn xakix, puxix tu hip-tup. ²⁶ Ha tikmū'ūn 'ūm pip, tu' kuxa mām ka'ok 'ūgkopah, puxix tu xok xexka putup 'ohnāg. 'Ok 'ākuxa mām nū' hām'āktux kopah? Kaxīy.

²⁷ Ha Mā'at te:

—Yāyā, hamūn, 'ūgkuxa yūm. 'Āte' yūmmūg, 'āmūn yā Kunnix, yā Topak-tok, tu 'ānūn nūnte hām xexka tu'. Kaxīy.

Yeyox potaha'

²⁸ Tu ta' nūn Mā'at, tu nūktu' xupep, tu' tutnōy Mānix mūtik hām'āktux, yā' tix te yāy mūtik hām'āktux, 'ap nōy xip'ah. Mā'at te:

—Yāyā xip, tu 'āxak. Kaxīy.

²⁹ Ha Mānix te' xupak, tu ta' mōg mō'ka'ok, nūy Yeyox ha mōg. ³⁰ Yā Yeyox xupep 'ohnāg xiptuxexka tu', pa' xip nōm xip'ax tu', yā hōmā hām'āktux Mā'at mūtik 'ōnteh.

³¹ Ha ta' pip Yoneo xop mīptut kopah, nūy Mānix kuxa hittupmā', tu Mānix pēnāhā'. Yā' yok Mānix, tu ta' mōg mō'ka'ok hāptopah, ha Yoneo xop te hāmp'e'paxex Mānix mōg xukpot tu', nūy pohoh.

³² Ta' mōg Mānix, tu mōktu Yeyox ha' xupep, tu Yeyox pēnāhā', tu hām tu' xip Yeyox pata yīkak, tu:

—Yāyā, pax xa xip nūnte, puxix 'ūktaknōy xok 'ohnāg. Kaxīy.

³³ Mānix potaha', ha Yeyox te pota pēnāhā' xix Yoneo xop pota pēnāhā' nōm nūn Mānix mūtik, tu' kuxa ka' xexkah,

³⁴ tu:

—Pi'yā 'āxop te nō hāpkot? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Yāyā, mā, nūy pēnā'. Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox potaha'

³⁶ Yīy Yoneo xop te:

—'Ūpēnā', Yeyox te Nay mō'yāy xe'ēgnāg xexka'. Kaxīy.

³⁷ Pa' yāg te:

—'Ok tute tik pa hok pu' pa mīy? Hamūn. Paxpu Nay hittupmā, puxix tu xok 'ohnāg. Kaxīy.

'Ūputpu' hi Nay

³⁸ Ha' kuxa ka' xexka 'ūxehet Yeyox, tu ta' mōg xukpot tu', ha' xip Nay yōg mīkaxxap kox, ha mīkaxxap te mōhāmniyīn mīkaxxap kox. ³⁹ Ha Yeyox te xat, hu:

—'Āpu' xut mīkaxxap. Kaxīy.

Ha Mā'at, yā tik mūktutnōy te:

—Yāyā, 'ūhax kummuk xexka'ax. Yā' xok hōmā 'āmniy te' 4. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte xa hām'āktux, 'ākuxa yūm, hu ta' pēnāp-tup Topa te hāpxopmā max xe'ēgnāg mīy putup?

Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ūn te mīkaxxap yōkāmāhā', ha Yeyox te pepi pēnāhā', tu:

—Yōgnū 'ātak, 'āmax, xate yōg hām'āktux 'āpak.

⁴² 'Āte' yūmmūg, xate yōg hām'āktux 'āpak mōku-mā'āmōg. Pa 'āte nū 'āktux, puyīy tikmū'ūn hām'āktux 'āpax, hu' kuxa mām 'ūgmūn kopah, yā xate nūgkut-nāhā'. Kaxīy.

⁴³ Ta hāpxip 'īhā Yeyox te' xānā ka'ok, hu:

—Ney, 'āpep, nūy nū'! Kaxīy.

⁴⁴ Ha ta nōm xok xupep, yā' yīm kīy xix pata', yā xakix xop yōg topixxax kīy'ax hā, xix pa yīn kīy kamah. Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūko'a', nūy xut, pu mōg. Kaxīy.

Tikmū'ūn tep-tup puyīy xonat Yeyox putex

⁴⁵ Yā' pip Yoneo punethok, tu' pēnāhā', hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. Yā' nūn, nūy Manix mūtik pip, tu' pēnāhā' Yeyox te Nay putpu' hīnnāhā', hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

⁴⁶ Ha ta' yāg mōg putpu', nūy Paniye xop pu Yeyox yōg hāpxopmā'ax 'āktux, tu hām'āktux, ⁴⁷ yīy ta' yāy tu nū'nāhā' Paniye xop xix 'āmānex xexka xop xix tik pa te hāmyūmmūg xop, tu:

—Putep mūn mīy putup yūmū'āte'? Tik te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok. ⁴⁸ Yūmū'āte' tux hok, pu mīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hā kaxīy, puxix tikmū'ūn xohix xexka kuxa mām ka'ok putup Yeyox kopah, ha ta' nūn putup Hōm yōg xop, tu yūmū yōg Topa pet

koxyōy putup, xix yūmūg xop xohix xexka kix putup. Kaxīy.

⁴⁹ Pa' xip yāp-xet 'ūxuxet'ax Kaxpax, yā nōm hāmyāx-atamuk 'īhā 'āmānex xop xat Kaxpax te', tu:

—'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg. ⁵⁰ 'Ok 'āxop te hāmpē'āpaxex 'ohnāg? Yā' max, pu tik puxet tikmū'ūn pupi' xok, pa yā' kummuk, pu yūmūg xohix xexka xakix. Kaxīy.

⁵¹ Yā Kaxpax te yāy yōg hāmpē'paxex'ax 'āktux 'ohnāg, pa yā nōm hāmyāg-xatamuk 'īhā 'āmanex xop xat Kaxpax te', tu Topa pupi' hām'āktux, tu Yeyox xok'ax 'āktux. Yā Yeyox te Yoneo xop pupi' xok putup.

⁵² Yā Yeyox te Yoneo xop pupi' xok putup, tu' xok putup, nūy yāytunū'xoh nōm nōy kamah, yā hām panip tu' pip hāpxexka xohix tu', yā Topak-tok xop, tu Yoneo xop hā' mīy putup xi' nōy hā', pu tu' pip puxet, yā xop puxet.

⁵³ Ha ta Yoneo xexka xop te yāy mūtik hām'āktux kōnāmāhā nōmhā texīy Yeyox putex putup, ⁵⁴ yīy ta Yeyox te yāy xaptop hā hāpkumep hāpxexka Yonex tu', tu hāpxip 'īhā' mōg, tu mōktu' xupep hām nak yīka', tu nox xip kōmēn 'Epayīy tu' yāy yōg tik xop mūtik.

⁵⁵ Ha ta hām hūmnāg Yoneo xop yōg 'āmuk xexka xuxet'ax Nōā'yēn, ha ta' mōg tikmū'ūn punethok kōmēn Yenoyanēn tu', nūy yāy pix, nūy Yoneo yōg xat'ax mīy.

⁵⁶ Ha ta tikmū'ūn te Yeyox xak kōmēn tu', tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Putep hāmpē'āpaxax, 'ok nūn putup Yeyox 'āmuk xexka hah? Kaxīy.

⁵⁷ Ha ta' xat 'āmānex xexka xop te' xix Paniye xop te', pu tikmū'ūn 'ūm Yeyox pēnā', mā', nūy nōm 'āktux, puyīy xonat xat, pu Yeyox mūy.

Yeyox xip xiptuxexka Metān tu'

12 Ta xe 'āmniy te' 6 'īhā' xip'ax 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn, ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep xiptuxexka Metān tu', yā Nay pet yūm Metān tu', yā hōmā Yeyox te nōm putpu' hīnnāhā'. ² Ha ta' puk 'āmuk, tu Mā'at te xit'ax nūnnāhā', nūy tikmū'ūn pu' nīm, ha ta' yūm Nay mīmpe xit'ax tu' Yeyox mūtik, ³ ha Manix te' paha hep haxnāg max takat xexkah, yā' kit xahix, yā mīnnut nān hā' mīy. Manix te nōm pux Yeyox pata yīmū', tu yāy xe hā' pata nagāhā'. 'Ūhax māynāg 'ūhep yōg, tu hāpxip 'īhā' mīptut hā nū'xip 'ūhax max. ⁴ Ha ta' xip Yot 'Ixkanot, yā Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, yā' gāy xop mōgāp-tup, puyīy Yeyox xūygā'. ⁵ Yot te:

—Teptu hep haxnāg nōmenex 'ohnāg, nūy 2 xēmān yōg hām hā' pop tayūmak, nūy hok xop pu tayūmak nīm? Kaxīy.

⁶ Yā Yot te hām'āktux te kaxīy, pa hok xop putuppax 'ohnāg, pa' xupxet putup, yā tute' tat tayūmak Yeyox yōg xix Yeyox yōg tik xop yōg, tu nōm hā' tat'ax kopa yāy pu tayūmak mōypax.

⁷ Ha Yeyox te:

—Pu yā xip 'ūhūn. Hām'āktux kummuk hok. Tute hep tat, nūy 'ūgyīn muk, yā 'ūkxok putup. ⁸ 'Ūhok xop pip

ka'ok mōkuma'mōg 'āxop kopah, pa noxk xip ka'ok 'ohnāg 'āxop kopah. Kaxīy.

'Ūxexka xop tep-tup, nūy Nay putex

⁹ Ha ta tikmū'ūn xohix xexka te' xupak hato'a Yeyox xip xiptuxexka Metān tu', tu ta' mōg, nūy Yeyox pēnā' xix Nay pēnā', yā putpu' hi'. ¹⁰ Yīy ta 'āmānex xexka xop te yāy mūtik hām'āktux texīy yīp-tex Nay kamah. ¹¹ Yā Yeyox te Nay putpu' hīnnāhā', ha Yoneo punethok te' pēnāhā', tu' xupak, hu yāy yōg xexka xop nīm, nūy kuxa mām Yeyox kopah, yīy ta' xexka xop tep-tup nūy Nay putex.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn ha mō'nāhā'

¹² Hāptup ha ta' pip tikmū'ūn 'āmuk xexka tu' 'āxet'ax Nōā'yēn, tu' xupak Yeyox nūn kōmēn Yenoyanēn tu'.

¹³ Ha tikmū'ūn xohix te' pop patxap kup māg, tu ta' mōg Yeyox hah, tu' mōg, tu hām'āktux ka'ok hu:

—'Ūmax xe'ēgnāg Topah. Topa, 'āpu nōm pu hām-maxnā' xate nū nōm kutnāhā', yā tute 'Iyaet xop xat. Topa, 'āpu nōm pu hāmmaxnā'. Kaxīy.

¹⁴ Ha Yeyox te' paha yomēn kutok, tu nōm yīmū' yūm. Yā Topa yōg tappet te: ¹⁵ "Kōmēn Xiām yōg tikmū'ūn, 'āpu 'ākuxa nōg hok. 'Ūnūn 'ōg tik xexkah, yā yomēn kutok yīmū' yūm". Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox yōg tik xop te nōm kax'āmi xutigā 'ohnāg, pa Yeyox mōg putup pepi pexkox tu', 'īhā' yūmmūg putup Topa yōg tappet yōg hām'āktux xix tikmū'ūn te hāpxopmā yūmmūg putup kamah.

¹⁷ Yā tikmū'ūn te' pēnāhā' Yeyox te Nay xānāhā' mīkaxxap kox kopah, tu putpu' hīnnāhā', ha tikmū'ūn te' xape xohix pu nōm 'āktux. ¹⁸ Ha' nōy te' xupak Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, hu ta' mōg Yeyox hah.

¹⁹ Yīy ta yāy mūtuk hām'āktux Paniye xop te', hu:

—Pēnā'. Tikmū'ūn tek mūg 'āpak 'ohnāg, pa tikmū'ūn xohix xexka te Yeyox pe' mōg. Kaxīy.

Genex yōg xop mōg, nūy Yeyox pēnā'

²⁰ Yā' pip tikmū'ūn xohix Yenoyanēn tu' 'āmuk xexka tu', tu Topa pu nūktettex, ha nōm xop kopa' xip hāpxexka Genex yōg xop, ²¹ tu' nūn, tu nūktu Pinip ha' mōx-aha', tu:

—Yāyā, 'ūgmū'ātep-tup, nūy Yeyox pēnā'. Kaxīy.

Yā Pinip yōg kōmēn yā Metxax, yā hāpxexka Ganinet kopa' xip.

²² Tu ta' mōg Pinip, tu mōktu 'Ānene pu' xuktux nō'ōm, ha ta' mōg tik tix, tu mōktu Yeyox pu' xuktux nō'ōm, ²³ ha Yeyox te:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok. Hāpxip kutōgnāg 'īhāg xok putup, hak-nāy tu Topa te 'ūkxexka mīy putup, ha tikmū'ūn xohix tek mūn 'āktux max putup. ²⁴ Tikmū'ūn te hāpxop xap xok. Yāk-tōgnāg hāpxopxap, pa hāpxip 'īhā' yāyhā' kup, tu mīnta ta xohix popmāhā', yā' max xe'ēgnāg. Hā kaxīy putuk 'ūgmūn. 'Ūkxok putup, pa putpuk hip-tup, ha nōmhā' max xe'ēgnāg. ²⁵ Hā kaxīy kama tikmū'ūn. Tikmū'ūn te yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg, puxi' pop putup hāpxop max xe'ēgnāg, yā

Topa yīka' pip putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Ha ta' nōy te yāy yōg putup'ax mīy, puxi' pop put-up'ah hāpxop max xe'ēgnāg, yā Topa yīka' pip put-up'ah hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ²⁶ Yōgnū kāmānat te yāy putup'ax mīy'ah, pa' mīy 'āte nōm put-up, tuk pe' mōg putup, nūy 'ūgmūtik pip, ha Topa te nōm xexka mīy putup. Kaxīy.

Yeyox te hām'āktux 'ūxok putup

²⁷ Tu Yeyox te xe:

—Hōnhā 'īhāg kuxa hittup 'ohnāg. 'Āte putep 'āktux putup? 'Ok 'āte hām'āktux putup, hu: "Yōgnū 'ātak, 'āpu 'ūkxūy xut". Kaxīy. 'Āmhok, 'āte nōm 'āktux put-up'ah. Pak nūn, nūy tu xok. ²⁸ 'Ātak, 'āpu 'āxexka nōy nā mōg tikmū'ūn xop kopah! Kaxīy.

Ha ta' hām'āktux Topa pexkox tu', hu:

—'Āte yāy xexka mīy nōy nāg mōg tikmū'ūn xop kopah, tu xe' mīy putup. Kaxīy.

²⁹ Ha tikmū'ūn te' xupak, tu hām'āktux, hu:

—Yā tex tīnnāhā'. Kaxīy.

Pa' nōy te:

—Yā pexkox yōg nū'pok xop te hām'āktux. Kaxīy.

³⁰ Pa Yeyox te:

—Topa te hām'āktux, xayīy 'āxop xupax. Kaxīy.

³¹ Hāpxip kutōgnāg, 'īhā Topa te hep yāy koxuk xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā' yānān. Hāpxip kutōgnāg 'īhā Topa te' pu'ugāp-tup nōm te Topap-tup 'ohnāg xop xat. ³² 'Āte mīpkupnix yīmūg xup putup, tu yāy pu' pop putup tikmū'ūn xohix hāpxexka xohix tu'. Kaxīy.

³³ Yā Yeyox te hām'āktux hā kaxīy, hu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā te kaxīy xok putup.

³⁴ Ha tikmū'ūn te:

—Pak mū'āte' mōkupix xat'ax yōg tappet tu Kunnix xip'ax hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, pa xate hām'āktux Tikmū'ūn Kutok xup putup mīpkupnix yīmū', tu' xok putup. 'Ū'ūm Tikmū'ūn Kutok? Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te:

—Hāpxip kutognāg hāg xip'ax nūnteh. 'Āpu 'ūg 'āpax, nūy hāmyūmmūg, 'īhāg xip nūnteh. Yā 'āte kuyānām putuk. 'Ūkxip, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg. Kuyānām xip, ha tikmū'ūn te hāmpēnāhā'. ³⁶ 'Āpu 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah, 'īhāg xip, nūy hāmyūmmūg. Kaxīy.

Yoneo xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah

Yeyox te hām'āktux kux, tu ta' mōg, tu yāy xaptop, ³⁷ tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', pa' kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah. ³⁸ Yā hōmā 'ūhittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, yā hōnhā putuk hāpxopmā'ax. 'Iyait te: "Topah, 'ū'ūm kuxa mām yūmū yōg hām'āktux kopah? Yā' kuxa mām 'ohnāg. Tep-te' yūmmūg, yā Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? Yā' yūmmūg 'ohnāg". Kaxīy.

³⁹ Hā kaxīy 'ūkuxa mām yūmmūg 'ohnāg. Hamūn, 'Iyait te:

⁴⁰ "Topa te tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg mīy,

tu tikmū'ūn putox ka'ok mīy, puyīy tikmū'ūn pa hāmyūmmūg 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn hāmyūmmūg hok, puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy kux hok, puyīy Topa tikmū'ūn kuxa kummuk xit hok." Kaxīy.

⁴¹ 'Iyait te hām'āktux, tute' yūmmūg Yeyox 'ūmax xe'ēgnāg tu', hu Yeyox 'āktux.

⁴² Pa Yoneo xexka xohix xop kuxa mām Yeyox kopah, pa nōm te Paniye xop yīpkutuk, hu hām'āktux xaptop, puyīy Paniye xop xat hok, pu Yoneo xop yōg Topa pet hā mōxakux hok. ⁴³ Yā' xexka xop tep-tup punethok, pu tikmū'ūn nōm 'āktux max, pap-tup kutōgnāg, pu Topa nōm 'āktux max.

Yeyox yōg hām'āktux'ax te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit

⁴⁴ Ha ta xe hām'āktux Yeyox, hu:

—Tikmū'ūn 'ūm kuxa mām 'ūgkopah, yā' kuxa mām kama nōm kopah, nōm te nūgkutnāhā'. ⁴⁵ Tikmū'ūn 'ūm tek pēnāhā', yā nōm pēnāhā kamah, nōm te nūgkutnāhā'. ⁴⁶ 'Ūgnūn hām xexka tu', tuk mūn, yā hām xexka yōg tikmū'ūn yōg kuyānām putuk, yā' kuxa mām 'ūgkopa xop kuxa te hāpkoxtap kopa' pip 'ohnāg. ⁴⁷ Tikmū'ūn 'ūm te yōgnū hām'āktux 'āpak, pa' yīpkox 'ohnāg, kopix yōg hāpxopmā'ax kopit putup'ah. Yā 'ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, tu' kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā' yānān hok. ⁴⁸ Tikmū'ūn 'ūm tek putup nōg, xix yōg hām'āktux putup nōg, puxix Topa hām'āktux putup, hu: "Yā' kummuk nō'ōm. Nōm te Yeyox yōg hām'āktux 'āpak 'ohnāg. Kaxīy Topa te hām'āktux put-up hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā'.

⁴⁹ Hamūn 'āte yāp-xehnāg hā hām'āktux 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā', tu 'ā' hōm hām'āktux'ax, 'ūyīy tikmū'ūn pu nōm 'āktux. ⁵⁰ Ha 'āte' yūmmūg Topa yōg xat'ax te tikmū'ūn mōgāhā', puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. Yōgnū 'ātak te 'ā' hōm hām'āktux'ax, 'ūyīy tikmū'ūn pu nōm 'āktux.

Yeyox te yāy yōg tik xop pata pix

13 Hāmhūmnāg, yā 'āmniy puxet 'īhā' xip'ax 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn 'īhā Yeyox te' yūmmūg, hāpxip 'īhā hām xexka nīm putup, nūy yāy 'ātak ha mōg. Tute mō'yāy xe'ēgnāg yāy yōg kuxa mām xop, tu mō'yāy xe'ēgnāg kux 'ohnāg.

² Ta' xit Yeyox yāy yōg tik te 12 xop mūtik. Hōmā Hāmgyāgnāg te Yot 'Ixkanot mōgāhā', pu hāmpe'paxex texīy gāy xōp mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy' xūyāgā'. ³ Ha Yeyox te' yūmmūg yāy yōg 'ātak te tu' popmāhā 'ūxohix xexkah, puyīy nōm xat. Yeyox te' yūmmūg Topa tu' nūn, tu Topa ha' mōg putup putpu'. ⁴ Yeyox yūm mīmpe xit'ax tu', tu tak-nīhā' xip, tu topixxax xut 'ūyīmū nō'ōm, tu topixxax yāy nagā'ax paha', tu nō yāy kunāy hīy, ⁵ tu' pux kōnā'āg pa pix'ax kopah, tu yāy yōg tik xop pata pix kōnāmāhā', tu topixxax yāy

nagā'ax hā nagāhā' nōm tek-nāy hīy hā, ⁶ tu' xupep Xīmām Pet yīkak, pa Pet te:

—Yāyā, 'āmhok. 'Ok 'ūkpaata pix putup? Kaxīy.

⁷ Ha Yeyox te:

—Hōnhā xate' yūmmūg'ah 'āte hāpxopmāhā', pa hāpxip 'īha' yūmmūg putup xate'. Kaxīy.

⁸ Ha Pet te:

—Xatek pata pix putup 'ohnāg. 'Āmhok!

Pa Yeyox te:

Paxpu 'āpata pix 'ohnāg, ha ta 'āmūn yā yōg'ah. Yā 'āxip'ah yōg tik xop kopah. Kaxīy.

⁹ Ha Xīmām Pet te:

—Yāyā, 'āpu 'ūkpaata pix, xik yīm xik putox! Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn te tatxok, hu' xexka tup. 'A xe tatxok put-up'ah, pa' pata pix putup 'ūxeheh. 'Āxop xohix kuxa tup, pa yāp-xet 'āmhok, yā' xutputux. ¹¹ Hamūn, Yeyox te' yūmmūg nōm te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy xūyā'. Hā kaxīy hām'āktux hu: "'Āxop xohix kuxa tup, pa yāp-xet, 'āmhok, yā' xutputux". Kaxīy.

¹² Yeyox te' pata pix kux, tu topixxax mō'tat putpu', tu ta' mōg yāy yōg xip'ax tu' mīmpe tu' xit'ax tu', tu:

—'Ok 'āxop te' yūmmūg teptu 'āte 'āpata pix? ¹³ 'Āxop tek xānāhā, hu: "Notot", Kaxīy, xix: "Yāyā". Kaxīy.

Hamūn, yāg mūn. ¹⁴ 'Āte 'āxop xat, tu 'āte 'āxop pu hāmūmmūgāhā', tu 'āpata pix kamah. Yā 'ūkxexka', pa 'āpata pix, yīy ta 'āxop te' nōy pata pix, pu' max. Yā 'āte 'āxop hāg teheh. 'Āpu tikmū'ūn hā 'ātehet. ¹⁵ 'Āte hāpxopmā', xayīy 'āxop pēnā', nūy mīy kamah. ¹⁶ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux nōm te' xat yā' xexka', pa kāmānat yāk-tōgnāg. Nōm te mō nōy kutnāhā' yā' xexka', pa nōm mōg yāk-tōgnāg. 'Ūkxexka', pa yā kāmānat putuk. Yā 'āte 'āpata pix, yā kāmānat putuk. 'Āte 'āxop hāg teheh. 'Āpu kāmānat putuk kamah, nūy tikmū'ūn hā 'ātehet. ¹⁷ 'Āxop te' yūmmūg nōm hāpxop xe'e nōmhā. 'Āxop te' mīy, nūy ta 'ākuxa hittup.

¹⁸ —'Āte 'āxop xohix xexka 'āktux 'ohnāg, tu tap-xet 'āktux. 'Āte yāy yōg yīmōgātux xop yūmmūg. Pa Topa yōg tappet te: "Tik xit 'ūgmūtik, tu 'ā tu' gāy". Kaxīy. Ta hōnhā' gāy. ¹⁹ 'Āte nōm 'āktux hōnhā. Hāpxip 'īhā 'āxop te nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup. 'Āte nōm 'āktux hōnhā, xayīy 'ākuxa mām putup, tu' yūmmūg putup 'ūg'āxet'ax 'ūgmūn yāg mūn. Kaxīy. ²⁰ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āte mō'pok tihik, ha ta xohix 'ūm te nōm putuppax yāg putuppax putuk. Ha nōm tek putuppax te Topap-tuppax kamah, yā Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn.

Yot te' gāy xop mōgāp-tup

²¹ Yeyox te hām'āktux kux, tu' kuxa hittup 'ohnāg tu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' xip 'ūp-xet 'āxop kopah, tu nōm te' gāy xop mōgāp-tup 'ūg hah, puyīy 'ūgxūyā'. Kaxīy.

²² Ha Yeyox yōg tik xop te yāy pēnāhā', tu' kuxa te' yēy. Putep 'āktux? ²³ Ha ta' xip tihik Yeyox yōg tik xop kopah. Yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg, ha' yūm Yeyox yīkak, ²⁴ ha Xīmām Pet te nōm pu' yīm mahap, tu:

—'Āpu 'ūyīykopit, putep xuktux. Kaxīy.

²⁵ Ha nōm mōg Yeyox yīkāgnāg, tu:

—Yāyā, 'ū'ūm nō'ōm? Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—'Āte pām mō'tat putup hep kopah, tu pām hōm putup nōm tik pu'. Hamūn nō'ōm. Kaxīy.

Tu pām paha', tu mō'tat hep kopah, tu Yot pu' hōm, yā Xīmām 'Ixkanot kutok. ²⁷ Ha Yot te pām paha', tu hāpxip 'ohnāg 'īhā Hāmgāyāgnāg te Yot hā mō'nāhā', ha Yot te Hāmgāyāgnāg 'āpak. Ha Yeyox te:

—Xatep-tup, nūy hāpxopmā'. 'Āpu 'ūmīy mō'ka'ok. Kaxīy.

²⁸ Pa xohix te mīmpe xit'ax tu' mām, tu' yūmmūg 'ohnāg, putep xuktux Yeyox Yot pu'. ²⁹ Yā Yot te Yeyox yōg tik xop yōg tāyūmak tat'ax pēnāhā', ha yāg te hāmpe'paxex Yeyox te Yot xat, pu mōg, nūy pām pop 'āmuk xexka pu', ha ta yāg te hāmpe'paxex Yeyox te' xat, pu mōg, nūy tayūmak popmā 'ūhok xop pu'.

³⁰ Yot te pām paha', tu ta' mōg hāptopah. Yā 'āmniy.

'Ūxat'ax tup

³¹ Ha Yeyox te:

—Hōmā tikmū'ūn te' pēnāhā', 'ūmax xe'ēgnāg Tikmū'ūn Kutok. Tikmū'ūn tek yūmmūg, hu' yūmmūg Topa 'ūmax xe'ēgnāg. ³² Tikmū'ūn tek yūmmūg, hu' yūmmūg Topa 'ūmax xe'ēgnāg, yīy ta Topa te tikmū'ūn puk mūn mūg 'ūgmax xe'ēgnāg. Hāpxip kutōgnāg 'īhā Topa te nōm mīy putup. ³³ 'Ūkxape xop, hāpxip kutōgnāg hak xip kux'ax 'āxop kopah. 'Āxop tek xak'ax, pa 'āxop tek mōg'ax yūmmūg 'ohnāg. Yā hōmā 'āte Yoneo xop pu nōm 'āktux. ³⁴ 'Āte xa' hōm xat'ax tup, hu:

—'Āpu 'ānōy putuppax, 'āte 'āxop putuppax putuk.

³⁵ 'Āxop te 'ānōy putuppax, puxix tikmū'ūn xohix yūmmūg 'āxop pip yōg tik xop kopah. Kaxīy.

Yeyox te Pet mūtik hām'āktux

³⁶ Ha Xīmām Pet te:

—Yāyā, piyā 'āmōg? Kaxīy.

Ha Yeyox te

—'Ūkpe 'āmog yūmmūg 'ohnāg, pa hāpxip 'īhāg pe 'āmōg putup. Kaxīy.

³⁷ Ha Pet te

—Texīy 'āpek mōg yūmmūg 'ohnāg hōnhā? 'Āte xa tuk xok putup. Kaxīy.

³⁸ Ha Yeyox te:

—'Ok xate 'ā tu 'āxok putup? 'Āmhok. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, xate hām'āktux tikoyuk putup, hu: "'Ākxip'ah 'ūgmūn Yeyox yōg tik xop kopah". Kaxīy. Hak-nāy tu xokakkak pit xatap-tup. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn mōgāhā yāy tak hah

¹⁴ Ta Yeyox te:

'Ākuxa nōg hok. 'Āpu 'ākuxa māmāh Topa kopah. 'Āpu 'ākuxa māmāh 'ūgkopah kamah. ² Yōgnū 'ātak pet kopa' pip pip'ax punethok. 'Ūgmōg putup, nūy 'āpip'ax max mīy. Paxpu te kaxīy 'ohnāg, kopix xa'

xuktux 'ohnäg nühū'. ³ 'Ügmög putup, tu' max mīy putup 'āpip'ax, tu putpuk nūn putup, tu 'āxop mōgāp-tup, xayīy pip 'āpip'ax tu 'ügmütik. ⁴ 'Āxop te' yūmmūg putahat nō' mōg 'ükxip'ax tu'. Kaxīy.

⁵ Ha Tōmē te:

—Yāyā, 'ügmū'āte' yūmmūg'ah. Piyā' yūm 'āxip'ax? Texīy 'ügmū'āte' yūmmūg putahat? Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

'Āte putat putuk, tu putat mōg yōgnū 'ātak hah. Hā kaxīy 'āte tikmū'ün mōgāhā yāy tak hah. 'Ap xip'ah putat nōy. 'Āte tikmū'ün pu hāpxe'e yūmmūgāhā', tu tikmū'ün hīnnāhā', puyīy hi max, ha' kux 'ohnäg. ⁷ 'Āxop te' yūmmūg, tu yōgnū 'ātak yūmmūg putup kamah. Hamūn, 'āxop te' yūmmūg yōgnū 'ātak. Kaxīy.

⁸ Ha Pinip te:

—Yāyā, 'āpu 'ügmū'ā 'ōg 'ātak mūg. 'Ügmū'āte xa tuk kax putup'ah hāpxop nōy. Kaxīy.

⁹ Ha Yeyox te:

—'Āmnīy xohix hāg xip 'āxop mütik. Pinip, 'ok xatek yūmmūg 'ohnäg? Tikmū'ün 'üm tek pēnāhā', hu yōg 'ātak pēnāhā kamah. Teptu xate' xuktux, hu: "'Āpu 'ügmū'ā 'ōg 'ātak mūg"? Kaxīy. ¹⁰ Pinip, 'ok 'ākuxa yūm 'ohnäg, 'ükxip yōgnū 'ātak mütik, ha yōgnū 'ātak xip 'ügmütik, tu yā kuxap-xet. 'Āte xa hām'āktux, 'a yōg'ah hām'āktux. Pa yōgnū 'ātak xip 'ügmütik, tu hāpxopmā max xe'ēgnäg. ¹¹ 'Āpu 'ākuxa mām nū hām'āktux kopah. Yā 'ükxip yōg 'ātak mütik, ha yōg 'ātak xip 'ügmütik, tu yā kuxap-xet. Pa yōg hām'āktux kopa 'ākuxa mām 'ohnäg, pa 'āpu 'ākuxa mām yōg hāpxopmā'ax kopah. ¹² 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, tikmū'ün 'üm kuxa mām 'üggopah, yā nōm te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnäg mīy putup, 'ügmūn putuk. Yā 'āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnäg mīy putup, yōgnū 'ātak hak mōg putup hah. ¹³ 'Āxop te Topa tu' xak hāpxop 'üm, tu 'ākuxa mām 'üggopah, kopxix xa' popmāp-tup nōm hāpxop xohix. Topa te 'ā' popmāp-tup, ha 'āte xa nōm popmāp-tup. Hā kaxīy 'āxop te Topa max xe'ēgnäg yūmmūg putup. ¹⁴ 'Āxop te 'ā tu' xak hāpxop 'üm, kopxix nōm mīy putup. Kaxīy.

Topa te Topa Koxuk hōm putup

¹⁵ Tu Yeyox te xe:

—'Āxop tek putuppax, nūy ta mīy putup 'āte nōm xat. ¹⁶ 'Āte Topa tu' xak, ha tute xa Topa Koxuk hōm putup nōm te 'āxop hā' tep-tup, tute xa nōm hōm putup. Yāg mūn putuk, yā Topa Koxuk, yā hāpxe'e yōg, ha tute 'āxop mütik nox xip'ax mōkuma'mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnäg hā. ¹⁷ Ha ta' kuxa mām 'ohnäg xop te Topa Koxuk pa yūmmūg 'ohnäg. Topa Koxuk pēnā 'ohnäg tu'. Pa 'āxop te Topa Koxuk yūmmūg, yā' xip 'āxop mütik hah. Kaxīy.

¹⁸ Tu xe:

—'Āte 'āxop nīm tāmnäg putup'ah, yā 'āxop te' hok pip xop putuk putup'ah. 'Āte 'āxop nīm putup, tuk mōg putup, pak nūn putup putpuk 'ā hah. ¹⁹ Hāpxip 'ihā' kuxa mām 'ohnäg xop tek pēnāp-tup'ah, pa 'āxop tek pēnāp-tup, tu 'āxop pip putup, 'ükxip putup hah.

²⁰ Nōm 'āmnīy 'ihā 'āxop te' yūmmūg putup 'ükxip yōgnū 'ātak mütik, ha 'āxop pip 'ügmütik, yā kuxap-xet, hak xip 'āxop mütik.

²¹ —Tikmū'ün 'üm te yōgnū xat'ax pop, tu nōm mīy, yā tutek putuppax, ha yōgnū 'ātak te nōm putuppax putup, nōm tek putuppax, ha 'āte nōm putuppax putup kamah, tu yāy mūg putup 'ōm pu'.

²² Yot xip, yā 'a' Yot 'Ixkanot'ah, pa' nōy, yā Yot te:

—Yāyā, texīy xate 'ügmū'ā yāy mūg, pa' kuxa mām 'ohnäg xop pu yāy mūg 'ohnäg? Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ün 'üm tek putuppax, yā nōm te yōgnū hām'āktux pap-tup, tu' mīy putup, ha yōgnū 'ātak te nōm putuppax, tu' nūn putup, tu nūktu nōm ha' xup-pet, tu' xip putup nūmütik. ²⁴ Tikmū'ün 'üm tek putup nōg, puxix yōgnū hām'āktux 'āpak 'ohnäg, yā' yīpkox 'ohnäg. 'Āxop te hām'āktux 'āpak. 'A' yōg'ah hām'āktux, pa yōg 'ātak yōg. Tute nūgkutnāhā 'ügmūn.

²⁵ —'Āte xa nōm hāpxop 'āktux nōmhā, tuk xip 'āxop mütik nōmhā. ²⁶ Yōgnū 'ātak te Topa Koxuk nū'kutnāp-tup, ha tute 'āxop hā' tep-tup, yā 'āte 'āxop hāg teheh putuk, 'ihā 'ākuxa mām 'üggopah. Topa Koxuk tek mūn pupi' xip putup. Tute xa hāpxop xohix yūmmūgāp-tup, tu 'āxop pu xutīgāhā yōgnū hām'āktux xohix:

²⁷ —'Āte 'ākuxa māmāhā'. 'Ügkuxa yūm ka'ok, ha 'āte 'ākuxa māmāhā', 'ükputuk. 'Āte hām xexka yōg kummuk xop kuxa māmā 'ohnäg. 'Āpu 'üyīpkutuk hok. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. ²⁸ 'Āxop te' xupak, yā 'āte xa' xuktux hu: "'Ügmög putup, pa 'āhak nūn putup putpu'. 'Āxop tek putuppax, nūy ta 'ākuxa hittup, yāg mōg putup yāy yōg 'ātak hah. 'Ükxexka, pa nōm xexka nām.

²⁹ Hōnhā 'āte xa hām'āktux hāptup yōg hāpxopmā'ax. Hāpxip 'ihā 'āxop te nōm pēnāp-tup, tu 'ākuxa mām putup 'üggopah. ³⁰ 'Āte xe hām'āktux kutīgāhā, yā Topa hā puknōg xop yōg xat'ax nūn hōnhā. Nōm tek xat 'ohnäg, ³¹ pa' max, pu tikmū'ün xohix yūmmūg 'āte yōgnū 'ātak putuppax, nūy mīy tute nōm xohix xat. 'Āpu yūmū mōg. Kaxīy.

Yeyox te tox kup kūnīy putuk

15 Ta Yeyox te:

—'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop. 'Āte tox kup kūnīy xe'e putuk, yā mīnta 'op yōg, ha ta yōgnū 'ātak te tox pēnā'ax putuk. ² 'Ügkopa kuxa mām xop te tox māg max putuk xix tox yīpkup max. 'Ügkopa kuxa mām xop te hāpxopmā max, ha nōm te mīnta ta pōp-mā putuk. Ha tak kopa kuxa mām hok xop te tox māg kummuk putuk xix tox yīpkup kummuk. 'Ügkopa kuxa mām hok xop te hāpxopmā max'ah, tu mīnta ta pop-mā 'ohnäg putuk. 'Ükuxa mām xop kuxa mām 'üggopah. Hā kaxīy tox māg te tox kup xahix tu' pip xix tox yīpkup te'. Yōgnū 'ātak tep-tup'ah kuxa mām hok xop. Hā kaxīy tox pēnā'ax te mīm māg kummuk mep, tu' putyōn xix yīpkup kummuk. 'Ükuxa mām hok xop te' kuxa mām xop nīm, ha' max nōmhā. Hā kaxīy tox māg kummuk pip'ah xix tox yīpkup kummuk pip'ah, ha ta tox yīpkup max te mīnta ta punethok popmāhā nōmhā. ³ Hōmā 'ākuxa mām yōgnū hām'āktux kopah,

ha yōgnū 'ātak te 'ākuxa kummuk xit. ⁴ Āpu 'ā tu pip ka'ok, ha 'āte 'āxop tuk xip ka'ok putup. 'Āxop 'ā tu 'āpip ka'ok 'ohnāg, nūy ta hāpxopmā max 'ohnāg, tu 'āxop te' mīy 'ohnāg putup Topa te nōm putup. Hā kaxīy tox māg te tox kup xahix tu' pip'ah xix tox yīp-kup, puxix mīnta ta popmā hok.

⁵ —'Āte tox kup xahix putuk, ha 'āxop te tox māg putuk xix tox yīpkup. 'Āxop te 'ā tu 'āpip ka'ok, nūy 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah, tu 'āxop tuk xip ka'ok, nūy hāpxopmā max xohix 'āxop mūtik, ha ta 'āxop hāpxopmā max punethok, nūy mīy Topa te nōm putup. Pa 'āxop te 'ā tu 'āpip ka'ok'ah, nūy ta hāpxopmā max hok, tu' mīy 'ohnāg Topa te nōm putup. Hā kaxīy tox kup xahix xix tox māg xix tox yīpkup. ⁶ Tox pēnā'ax te' putyōn tox māg kummuk xohix xix tox yīpkup kummuk xohix, ha' nak, ha tikmū'ūn te nōm yāy tu nū'xok, tu kuxap kopa mō'pok, ha' puk. Hā kaxīy putuk 'ūkuxa mām hok xop, yā 'ātu' pip ka'ok 'ohnāg. ⁷ Āxop nox pip 'ā tu', ha yōgnū hām'āktux te' nox xip 'āxop tu', 'īhā 'ā tu' xak xate nōm putup, ha 'āte xa' popmāp-tup 'ūxohix. ⁸ Āxop te hāpxopmā max punethok, yīy tikmū'ūn te' pēnāp-tup, yā' max xe'ēgnāg Topah. Hā kaxīy kama tikmū'ūn te' pēnāp-tup 'āxop mōg Yeyox mūtik, yā mīnta max punethok putuk. ⁹ Āte mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, yā yōgnū 'ātak te mōg mūn yāy xe'ēgnāg putuk. 'Āpu nox pi 'ūgmūtik, 'ūyīy mō 'āxop yāy xe'ēgnāg. ¹⁰ Āxop te' mīy 'āte nōm xat, nūy ta nox 'āpip putup 'ūgmūtik, ha 'āte mō 'āxop yāy xe'ēgnāg putup. Yā 'āte' mīy yōg 'ātak te nōm xat. Hā kaxīy putuk 'āxop xik mūn.

¹¹ —'Āte xa nōm hāpxop 'āktux, nūy 'ākuxa hittupmā', ha 'ākuxa hittup xexka'. ¹² Āte 'āxop xat, hu: 'Āpu 'ānōy putuppax 'āte 'āxop putuppax putuk. ¹³ Tikmū'ūn te yāy xape pupi' xok, puxix yāy xapep-tuppax xexkanām. Yā tikmū'ūn xohix te yāy xape pupi' xakix 'ohnāg. ¹⁴ Āxop te yōgnū xat'ax mīy, 'īhā 'ūkxape 'āxop. ¹⁵ Āte 'āxānā kux, hu: "Yōgnū kāmānat xop". Kaxīy. Yā kāmānat xop te' yūmmūg 'ohnāg 'ūxat'ax xop yōg hāpxopmā'ax. Pa 'āte 'āxop xānāhā, hu: "'Ūkxape xop". Kaxīy. 'Āte 'āxop pu' xuktux yōg 'ātak te nōm 'āktux. ¹⁶ Āxop tek mūn yāykutnā 'ohnāg, pa 'āte 'āxop mūn yīmōgātux, tu mō 'āxop pok, xayīy hāpxopmā max punethok, yā mīnta ta punethok putuk. 'Āxop te hāpxopmā max putup, ha tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu' kuxa mām ka'ok putup, tu 'ā tu nox pip ka'ok putup. Ha 'āxop te yōg 'ātak tu' xak hāpxop 'ūm, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha tute xa' popmāp-tup hāpxop xohix. ¹⁷ Āte 'āxop xat, 'āpu 'ānōy putuppax. Kaxīy.

Tikmū'ūn te' kute'ex kummuk putup Yeyox yōg xop

¹⁸ Tu Yeyox te xe:

—'Ūkuxa mām hok xop te 'āxop putup nōg. 'Āpu hāmyūmmūg, nōm tek putup nōg hāmāxap.

¹⁹ Paxpu 'āxop kuxa mām hok xop kopa pip, nūy nūmūtik mōg, puxix 'āxop putuppax, yā yāy yōg xop putuppax. Pa 'āxop pip'ah nōm xop kopah. Pa 'āte 'āxop yāykutnāhā kuxa mām hok xop kopah. 'Āmūn 'ap kuxa mām hok xop'ah. Hā kaxīy nōm te 'āxop putup

nōg. ²⁰ Hōmā 'āte xa hām'āktux. 'Āpu hām'āktux'ax xaxok hok. 'Ūxat'ax xop yā' xexka', pa kāmānat xop yāy-tōgnāg. Tikmū'ūn tek kute'ex kummuk, puxix 'āxop kute'ex kummuk putup kamah. Tikmū'ūn te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix 'ōg hām'āktux 'āpak putup kamah, tu' yīpkox pip. ²¹ Tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk te kaxīy, 'āxop yōgnū hah. Yā nōm te' yūmmūg 'ohnāg Topah. Tute nūgkutnāhā'. ²² Paxpuk nūn 'ohnāg, puxix tikmū'ūn yāy hāpkummuk mīy'ax yūmmūg 'ohnāg. Pak nūn, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. Nōmhā tikmū'ūn te' yūmmūg yāy yōg hāpkummuk mīy'ax. ²³ Tikmū'ūn tek putup nōg, xix yōg 'ātak putup nōg kamah. ²⁴ Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tikmū'ūn kopah, yīy tikmū'ūn te' pēnāhā', tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg, hu' yāyhāhup. Tik nōy te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, 'ak putuk'ah. Pa tikmū'ūn te' pēnāhā 'āte hāpxopmā max, tuk putupnōg xix yōg 'ātak putup nōg kamah. ²⁵ Hōmā 'ūhittap Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn tek putup nōg, pa 'āte hāpkummuk mīy 'ohnāg". Kaxīy. Hamūn, hōnhā tikmū'ūn te kaxīy putuk, yā Topa yōg tappet te' koit 'ohnāg.

²⁶ —Ta Topa Koxuk te xa hā' tep-tup, yā' xe'e Topa Koxuk. Hōnhā' xip yōgnū 'ātak mūtik, ha 'āte xa nōm nū'kutnāp-tup, ha tutek mūn 'āktux putup. ²⁷ Ha 'āxop tek mūn 'āktux putup kamah, yā 'āxop pip 'ūgmūtik hāmyāxatamuk xohix hā nūnte hām xexka tu'.

16 Ta Yeyox te xe:

—'Āte xa' xuktux hāpxop xohix, xayīy putat max xak hok. ² Tikmū'ūn te 'āxop xat putup, xa mōxa hok Yoneo yōg Topa pet hā. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te 'āxop kix putup, ha 'āxop xakix putup, ha tikmū'ūn te hāmpe'paxex putup Topa pu' hām. ³ Yā tikmū'ūn te' mīy putup yōgnū 'ātak kopa' kuxa mām 'ohnāg tu', xik mūn kopa' kuxa mām 'ohnāg tu'. ⁴ Pa 'āte xa hām'āktux tikmū'ūn te 'āxop kummugāp-tup. Hāpxip ha ta tikmū'ūn te 'āxop kummugāp-tup, ha 'āxop te' xuktux putup, hu: "Yā hamūn Yeyox te nōm 'āktux hōmā. Yā hōnhā te kaxīy". Kaxīy.

Topa Koxuk te hāpxopmāp-tup

Ta Yeyox te xe:

—Hōmā 'āte xa nōm 'āktux 'ohnāg, yāk xip 'āxop kopah. ⁵ Pa hāpxip 'īhāg mōg putup, yā nōm hak mōg putup, nōm te nūgkutnāhā', pa 'āxop te' yīkopit 'ohnāg, hu: "Tep hah?" Kaxīy. ⁶ Pa hōnhā 'āte xa nōm 'āktux, ha 'ākuxa hittup 'ohnāg. ⁷ Pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' max noxk xip nūnteh, pa' max xe'ēgnāg 'ūgmōg. Paxpuk mōg 'ohnāg, puxix Topa Koxuk nūn putup'ah, nūy 'āxop hā tu tehet. Pak mōg, kopix nū nōm kutnāp-tup 'āxop hah. ⁸ Ha ta' nūn putup Topa Koxuk, tu nūktu tikmū'ūn pu hām yūmmūgā', hu: "Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, tu tikmū'ūn te hām yok yūmmūg 'ohnāg, ha Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup, tu nōm xūyγāp-tup." Kaxīy. ⁹ Topa Koxuk te hām'āktux putup, hu: "Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Yā Yeyox kopa' kuxa mām 'ohnāg." Kaxīy.

¹⁰ Yāy yōg 'ātak hak mōg putup, ha ta Topa Koxuk nūn

putup, tu nūktu tikmū'ūn pu hāmyok yūmmūgāp-tup, tu' xuktux putup, hu: "Yā' yok Yeyox". Kaxīy. ¹¹ Topa Koxuk te hām'āktux putup, Topa te tikmū'ūn yōg hāp-kummuk mīy'ax hā yānān putup, tu nōm xūygāp-tup. Hamūn, Topa te' kuxa mām hok xop yōg xat'ax yānān, pu tu' kux, tu nōm xūygāhā, pu tu' kux.

¹² —Ūpip yōgnū hām'āktux nōy punethok. 'Āxop pu nōm yūmmūgāhā, pu' max, pa hōnhā 'āxop te hamyūmmūgā'ax xohix hā tot 'ohnāg. ¹³ Pa hāpxip 'īhā nūn putup Topa Koxuk, tu xa hāmyok yūmmūgāp-tup. Tute 'āxop mōgāp-tup putat max hā, yā xa' yūmmūgāp-tup hāmyok xohix xexkah. Tute yāy yōg hām'āktux 'āktux putup'ah, pa hām 'āpak 'āktux putup, tu xa nōm 'āktux putup, tu hāptup yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup. ¹⁴ 'Āte tu' popmāp-tup hām'āktux, ha tute xa nōm 'āktux putup. Hā kaxīy xate' yūmmūg putup 'ūgmax xe'ēgnāg. ¹⁵ Yōgnū 'ātak yōg hāpxopmā'ax xohix xexka yā yōgnū kamah. Hā kaxīy 'āte xa hām'āktux Topa Koxuk te' pop putup yōg hāpxop, tu xa nōm yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

'Ūkuxa hittup 'ohnāg, tu' kuxa hittup

¹⁶ Ta Yeyox te xe:

—Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox yōg tik yāg xop te:

—Teptu hām'āktux? 'Ūxuktux, hu: "Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup". Kaxīy. Texīy hām'āktux? 'Ūxuktux, hu: "Hamūn, yōgnū 'ātak hak mōg putup". Kaxīy. ¹⁸ Teptu 'ūxuktux, hu: "Hāpxip kutōgnāg"? Kaxīy. 'Īntu', putep mūn 'āktux? Yūmū'āte' yūmmūg'ah. Kaxīy.

¹⁹ Nōm tep-tup, nūy Yeyox yīkopit, ha Yeyox te' yūmmūg, tu:

—Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup. 'Ok kaxīy 'āxop te yāy yīkopit? ²⁰ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āte 'āxop mūtik tip-tup'ah, ha 'āxop potap-tup, tu 'ākuxa hittup 'ohnāg putup, pa' kuxa mām hok xop kuxa hittup'ax. 'Ākuxa hittup 'ohnāg putup, pa hāpxip 'īhā 'ākuxa hittup putup. ²¹ 'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop. Yā 'ūn tek-tok put putuk, yāk-tok put putup, ha' xūy. Pak-tok xip, ha ta' xūy xaxok, tu' hittup, 'ūk-tok pit xip hah, yā' xip 'ūk-tok pit nōy hām xexka tu'. ²² Yā 'āxop putuk. Hōnhā 'ākuxa hittup 'ohnāg, pa hāpxip 'īhā 'āxop hak nūn putup putpuk, ha 'ākuxa hittup putup, ha tikmū'ūn te 'ākuxa hittup'ax nōā' yūmmūg putup'ah.

²³ —Hāpxip 'īhā 'āxop tek mūn tu' xak putup hāpxop 'ohnāg, pa 'āte xa' xuktux 'āxop te yōgnū 'ātak mūn tu' xak putup hāpxop, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha tute xa' popmāp-tup hāpxop xohix. ²⁴ Hōmā tu yā hōnhā 'āxop te Topa tu' xak 'ohnāg hāpxop, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah. 'Āpu ta tu' xax, xayīy 'ākuxa hittup xexkanām.

Yeyox te' kuxa mām hok xop pop

²⁵ 'Āte xa hāmyūmmūgāhā, tu' xuktux tikmū'ūn te tox māg putuk xix kahnēn putuk. Hōnhā 'āte hām'āktux hā kaxīy. Pa hāpxip 'īhā kaxīy'ah, pa xa yāy 'ātak yūmmūgāp-tup mō'ka'ok. ²⁶ 'Āmniy xupep 'īhā yōgnū 'ātak tu' xak putup hāpxop 'āxop te', tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha 'āte xa hām'āktux'ah 'āte yāy yōg 'ātak tu' xak, pu xa' hōm hāpxop. ²⁷ Hamūn, yōgnū 'ātak te mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, 'āxop tek putuppax hah, xix 'ākuxa mām hah. Yā 'ākuxa mām, tu' yūmmūg 'āte Topa tuk nūn. ²⁸ Hamūn, 'āte Topa tuk nūn, tu nūktuk xupep nūnte hām xexka tu', pa hōmāg mōg putup, yā hām xexka nīm putup, nūy yāy yōg 'ātak ha mōg putpu'. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Nōmhā xate hām'āktux mō'ka'ok, 'ap xate hām'āktux nōy hā yūmmūgā 'ohnāg. ³⁰ 'Ūgmū'āte' yūmmūg xate' yūmmūg hāpxop xohix xexka'. 'A xatep-tup'ah tikmū'ūn te xa hāmyūmmūgāhā'. Yā xate' yūmmūg tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex'ax xohix xexkah. Nōmhāg mū'āte' yūmmūg Topa tu 'ānūn. Kaxīy.

³¹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa mām hōnhā. ³² Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āxop te hāpxumā'ax yāy pet tu', kopxix puxet hā xip putup. Pa 'a 'ūkpuget xip'ah, pa yāy yōg 'ātak xip putup 'ūgmūtik. ³³ 'Āte xa nōm 'āktux, xayīy 'ākuxa mām, yā 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah. 'Ūkuxa mām hok xop te 'āxūygāp-tup, pa 'ākuxa nōg hok, yā 'āte' kuxa mām hok xop pop, yā 'āte' xut. Kaxīy.

Yeyox te Topa pu hām'āktux

17 Ta hām'āktux kux Yeyox, tu pepi' pēnāhā pexkox tu', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Tak, 'āmniy nō'om xupep xate nōm 'āktux. 'Āpu 'ūgxexka xe'ēgnāg mīy, puyīy tikmū'ūn pēnā 'ūgmax xe'ēgnāg. Yā tikmū'ūn te' yūmmūg putup kama 'āxexka xe'ēgnāg xix 'āmax xe'ēgnāg. ² Xatek mūn mīy 'ūkxexka', yā tikmū'ūn xohix yōg xexka', tu tikmū'ūn xohix hīnnāhā, hā hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Xate 'ā' popmāhā 'ūxohix, ha' kuxa mām 'ūgkopah. Yā 'āte nōm hīnnāhā', ha' kux 'ohnāg. ³ Texīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg? Yā tikmū'ūn te 'āyūmmūg, yā Topa yūmmūg. 'Ap xip'ah Topa xe'e nōy. Texīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg? Yā tikmū'ūn tek mūn yūmmūg. Xate nūgkutnāhā. ⁴ 'Āte tikmū'ūn pu 'āmax xe'ēgnāg yūmmūgāhā'. 'Āte hāpxopmā kux xate 'ā nōm xax. ⁵ Tak, 'ūkxip putup nōnteh 'āmūtik. 'Āpu 'ā' hōm hāpxop max xe'ēgnāg nōnteh, yā 'ūkxexka mīy. Hōmā 'ūhittap 'a hām xexka xip'ah, hak max xe'ēgnāg xix xexka'. 'Āpu 'ām popmā 'ūxeheh nō'om.

⁶ —Xate tikmū'ūn yīmōgātux hām xexka yōg tikmū'ūn kopah, tu 'ā tikmū'ūn popmāhā', pu 'ūgkopa kuxa mām, ha 'āte tu 'āyūmmūgāhā', yā yōgnū tikmū'ūn, ha xate 'ā' popmāhā nō'om, ha nōm te 'ōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, ⁷ tu nōm te' yūmmūg

xate 'ā' popmāhā hām'āktux xohix, tuk ka'ogā punethok. ⁸Xate 'ā' popmāhā hām'āktux, ha 'āte tikmū'ün pu nōm 'āktux, tu' yūmmūg xe'e', 'ātuk nūn, tu' kuxa mām xate nūgkutnāhā'.

⁹—'Āte yāy yōg kuxa mām xop 'āktux. 'A 'āte puknōg xop 'āktux'ah. Pa 'āte yāy yōg xop 'āktux xate 'ā nōm popmāhā', yā 'ōg kuxa mām ka'ok xop kamah. ¹⁰'Ūxohix xexka yōgnū tikmū'ün xix 'ōgnū kamah, ha tikmū'ün xohix xexka 'ōgnū xix yōgnū kamah, ha tikmū'ün te' pēnāhā', tu' yūmmūg 'āte hāpxopmā xe'ēgnāg. ¹¹Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'ā hak mōg putup, tu 'ap 'ūkxip putup'ah hām xexka tu'. Pa yōgnū xop te' kuxa mām hok xop mūtik yāy kotīnnāp-tup. 'Āpu yōg xop hā 'ātehet. 'Āpu nōm pēnā max, 'āka'ok hah. Yā 'āka'ok, ha xatek ka'ogāhā hā kaxīy. 'Āpu nōm pēnā max, pu' xohix tu' kuxap-xet, yā yūmūg putuk. ¹²'Ūkxip yōg xop mūtik, tu nōm hāg teheh, tu' pēnā max. Xatek ka'ogāhā', hā kaxīy 'āte nōm hāk teheh, tu nōm xaxok 'ohnāg, yā' kuxa mām kux putup'ah, pa yā tik puxet xaxok. Yā hōmā 'ūhittap Topa yōg tappet te: "'Ūxaxogāp-tup yāp-xet". Kaxīy. Hā kaxīy 'āte' xaxok tik puxet. ¹³Hōnhā 'ā hak mōg putup. Tak, 'āte 'āmūtik hām'āktux hōnhā, puyīy' kuxa mām xop kuxa hittup xexka' 'ūgkuxa hittup putuk. ¹⁴'Āte yāy yōg xop pu 'ōg hām'āktux hōm, ha' kuxa mām hok xop te' kuxa mām xop putup nōg. 'A' kuxa mām hok xop'ah nō'ōm, yāg mūn putuk. 'A' kuxa mām hok xop yōg'ah 'ūgmūn. ¹⁵'A 'āte xa tuk kax'ah, xayīy yāy yōg xop mōy 'ūkuxa mām hok xop kopah. 'Āmhok, 'ūmōy hok. Pa 'āte xa tuk kax, xayīy nōm pēnā max, puyīy Hāmgāyāgnāg nōm pop hok. ¹⁶'Ūgmūn 'a' kuxa mām hok xop yōg'ah. Hā kaxīy nōm xop 'a' kuxa mām hok xop yōg'ah kamah. ¹⁷'Āte hāpxe'e 'āktux, ha tikmū'ün te' xupak, tu' yīpkox pip, tu' mīy, tu' āputuk. 'Ātep-tup nō'ōm. ¹⁸'Āte yāy yōg xop mō'pok hāpxexka xohix tu. Xate nūgkutnāhā hām xexka tu', yā yāy putuk. ¹⁹'Āte xa yāy mūn hōm, nūy mīy xate nōm putup, puyīy nōm xa yāy mūn popmā', nūy mīy xate nōm putup.

²⁰—'Āte yāy yōg xop 'āktux 'āmūtik. Nōm te hām'āpak max'ax 'āktux putup, ha ta' nōy xop kuxa mām putup 'ūgkopah, ha 'āte nōy xop 'āktux 'āmūtik kamah. ²¹Tak, 'āte xa tuk kax, puyīy nōm xop xohix tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax yā yūmūg putuk. 'Āxip 'ūgmūtik, hak xip 'āmūtik. 'Ātep-tup, puyīy nōm xop tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax, puyīy hām xexka yōg tikmū'ün yūmmūg xate nūgkutnāhā'. ²²Xatek mīy 'ūkxexka', tuk max xe'ēgnāg mīy. Hā kaxīy 'āte yāy yōg xop max xe'ēgnāg mīy, puyīy tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax yūmūg putuk. ²³'Ūkxip nūmūtik, ha 'āxip 'ūgmūtik, puyīy nōm xop tu kuxap-xehnāg, puyīy hām xexka yōg tikmū'ün yūmmūg xate nūgkutnāhā puyīy hām xexka yōg tikmū'ün yūmmūg xate mōg mūn yāy xe'ēgnāg. ²⁴Tak, xate 'ā nōm tikmū'ün popmāhā', ha 'ātep-tup, puyīy nōm nox pi' 'āmūtik 'ūkxip'ax tu', puyīy' pēnā 'ūkxexkah, tuk max xe'ēgnāg. Yā xatek mīy 'ūkxexkah, tuk max xe'ēgnāg mīy. Hamūn, hōmā 'ūhittap hām xexka 'ap xip'ah, ha xate mōg mūn yāy xe'ēgnāg. ²⁵Tak, xate hāpxopmā yok. 'Ūkuxa mām hok xop te

'āyūmmūg 'ohnāg, ha ta 'āte 'āyūmmūg, ha yāy yōg xop te' yūmmūg xate nūgkutnāhā'. ²⁶'Āte nōm pu 'āmūn yūmmūgāhā', tu xe nōm xop pu xe 'āmūn yūmmūgāp-tup punethok, puyīy' nōy putuppax xatek putuppax putuk. 'Āte xe tu 'āmūn yūmmūgāp-tup punethok, nūy noxk xip nūmūtik. Kaxīy.

'Ūgāy xop te Yeyox mūg

18 Yeyox te Topa pu hām'āktux kux, tu ta' mōg yāy yōg tik te 12 xop mūtik, tu mōktu kōnāg kox Xet xak, ha ta' xip mīm mātiknāg max, ha Yeyox te nō' mōxakux yāy yōg tik xop mūtik. ²Pa Yot te mīm mūtiknāg yūmmūg. Tute' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy Yeyox xūygā'. Yā mīm mūtiknāg yūmmūg. Yā Yeyox xix yāy yōg tik xop te yāy tu nū'nā punethok 'ōnteh. ³Ha ta' nūn Yot xonat xop mūtik xix Topa pet xexka yōg xonat xop mūtik. Yā 'āmānex xexka xop te nū'pok Topa pet xexka yōg xonat xop xix Paniye xop te, ha mīkaxxaxka taha' xix mīm topnāg pop xix kuyānām tat'ax tat. ⁴Ha Yeyox te hāmyūmmūg hāpxopmā'ax xohix, hu ta' nōy ha' mōg, tu:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

⁵Ha nōm te:

—Yā Yeyox mūn xak kōmēn Nāyane yōg Yeyox. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

Yā' xip Yot 'ūgāy xop mūtik.

⁶Ha Yeyox te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

Ha nōm xop te' xām hā' mōg, tu hām tu' xakux.

⁷Ha Yeyox te xe:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

Ha nōm te:

⁸—Yā Yeyox xak kōmēn Nāyane yōg. Kaxīy.

⁹Yā hōmā Yeyox te Topa pu hām'āktux hu: "Tak, xate 'ā' popmāhā nōm xop, ha 'āte' xaxok 'ohnāg". Kaxīy. Yā nōmhā putuk hāpxopmā'ax.

¹⁰Ha' xip Xīmām Pet, tu' xut yāy yōg mīkaxxexka', tu' xak 'āmānex xexka yōg kāmānat yīpkox. Yā kāmānat 'ūxuxet'ax Mā'ok. ¹¹Ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Āpu mō'tat 'ōg mīkaxxexka 'ūxax hā. 'Ok xate hāmpē'āpaxex 'āte xūy hā tot putup'ah? Yā yōgnū 'ātak te 'ā xūy hōm putup. Kaxīy.

Yeyox te 'Ānān ha' mōg

¹²Hāpxip 'īhā xonat xop te Yeyox mūg xix xonat xop yōg kapitām te' xix Topa pet xexka yōg xonat xop te', tu Yeyox kīy, ¹³tu ta' mōgāhā 'Ānān hah. 'Ānān yā Kaxpax xuxyā, ha Kaxpax te 'āmānex xop xat nōm hāmyāxatamuk hā. ¹⁴Hōmā Kaxpax te Yoneo xop pu' xuktux 'ūmax, pu tik puxet te tikmū'ün xohix xexka pupi' xok.

Pet te hām'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg

¹⁵Ha Xīmām Pet te Yeyox pe' mōg, ha ta' nōy te' pe' mōg, yā' nōy xip Yeyox yōg tik xop kopah, yā tik te 'āmānex xop xat hā xape' hu mō'nāhā tik te 'āmānex

xop xat pet yōg hāmnuhnōg hā, yā Yeyox mūti' mōxa-ha', ¹⁶ ha ta' nox xip Pet hāptopa hāmpak'ax yīkox tu', tu 'ūn mūtik hām'āktux nōm te' yīkox pēnāhā', tu Pet nūnnāhā 'ūkopah, ¹⁷ ha 'ūn te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxip Yeyox yōg tik xop kopah? Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmhok. 'Ak mūn'ah. Kaxīy.

¹⁸ 'Ūxapxūy, yī' kuhu' xonat te', xix mīptut pēnā'ax xop te' xix mīptut yōg hāmnuhnōg pēnā'ax xop te', tu kuxap xakot, tu nō xapuk. Ha Pet te kama nūmūtik xip, tu' xapuk.

Yeyox mōg tik te 'āmānex xop xat hah

¹⁹ Ha ta tik te 'āmānex xop xat te Yeyox yīkopit, hu: —Texīy 'ōg tik xop. Xate putep mūn yūmmūgāhā'? Kaxīy.

²⁰ Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte hām'āktux punethok tikmū'ūn xop kopah, ha' xohix te' xupak. 'Āte Yoneo yōg Topa pet kopa hām'āktux Yoneo xohix pu', ha' xohix te' xupak. 'Āte hām'āktux xaptop 'ohnāg. ²¹ Hamūn, teptu xatek yīkopit? 'Āpu' xupak xop yīkopit. Nōm te yōg hām'āktux 'āpak, hu hām'yūmmūg. Kaxīy.

²² Yeyox te hām'āktux, ha xonat xip, yā nōm te mīptut pēnāhā' xix mīptut yōg hāmnuhnōg pēnāhā', tu' yīm hā Yeyox kix, tu:

—Texīy xate hām'āktux kummuk tik te 'āmānex xop xat pu'? Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Paxpu hām'āktux kummuk, puxix' max, xa xuktux yā hām'āktux kummuk. Pa 'āte hām'āktux max. Teptu xatek kix? Kaxīy.

²⁴ Yīy ta mō Yeyox kutnāhā 'Ānān te', yīy ta' mōg Yeyox, tu pipkup māxap hā' kīy, ha' mōg, tu mōktu Kaxpax ha' xupep. Yā Kaxpax te 'āmānex xop xat.

Pet te xe' xuktux Yeyox yōg tik'ah

²⁵ Ha ta' nox xip tu kuxap hā xapuk, ha nōm te:

—'Ok 'āxip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah? Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmhok, 'ak mūn'ah. Kaxīy.

²⁶ Ha ta' xip tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat, yā hōmā Pet te' nōm yōg xape yīpkox xak. Kāmānat te:

—'Ōk 'āte 'āpēnāhā Yeyox mūtik mīptut yōg hāmnuhnōg kopah? Kaxīy.

²⁷ Ha Pet te:

—'Āmhok! Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'īhā xokakkak pit xataha'.

Yeyox mōg Pinat hah

²⁸ Māyōn kutōgnāg ha ta' mōg Yeyox gohenanok pet tu'. Pa Yoneo xop mōxa 'ohnāg. Yā Yoneo xop yōg xat'ax te' tux hok, pu tu mōxa hok Hōm xop pet kopah, 'īhā 'āmuk xexka mīy, yā 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn. ²⁹ Ha ta' mōg Pinat mīptut kūnāpah, nūy Yoneo xop mūtik hām'āktux, tu:

—Texīy hu' nūnnā'? Putep kummuk mīy? Kaxīy.

³⁰ Ha Yoneo xop te:

—Hāpkummuk mīy 'ohnāg, kopxi' nūnnā 'ohnāg 'ā hah. Kaxīy.

³¹ Ha Pinat te:

—'Ūpip 'āxop yōg xat'ax, yā nōm kax'āmi tappet tu'. 'Āpu 'ūyōg hāpxopmā'ax kopit. Kaxīy.

Ha Yoneo xop te:

—'Āmhok, 'āpu 'ūkopit. 'Ūgmū yōg xat'ax te' xat 'ohnāg tikmū'ūn putex. Kaxīy.

³² Hamūn. Hōmā Yeyox te hām'āktux mīpkupnix yīmū' xok putup. Yā Hōm xop te tikmū'ūn kix mīpkupnix yīmū', pa Yoneo xop te tikmū'ūn kix 'ohnāg mīpkupnix yīmū'. Yā Yeyox te hām'āktux xe'e'.

³³ Ha Pinat te putpu mō'nāhā mīptut hā, tu Yeyox pu hām'āktux hu:

—'Ok xate Yoneo xop xat? Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Ok yā 'āp-xet te hāmpē'āpaxex, huk yīkopit, pe' nōy te xa' xak, yīy xatek yīkopit? Kaxīy.

³⁵ Ha Pinat te:

—'Ok hāmpē'āpaxex Yoneo xop kopak xip? 'Āmhok. 'Āxape xop te 'ānūnnāhā nūnteh. Putep kummuk mīy xate'? Kaxīy.

³⁶ Ha Yeyox te:

—'Ūkxexkah, tu yāy yōg xop xat. Pa 'āte hām xexka yōg xexka xop putuk'ah. Hā kaxīy 'āte xat'ah. Paxpu hām xexka yōg xexka xop putuk, puxix yōg xop yāy kix 'ūgāy xop mūtik, puyī' nōy 'ūgmōgā hok Yoneo xop hah. Pa 'ām hok. 'Āte hām xexka yōg xexka xop putuk'ah. Kaxīy.

³⁷ Ha Pinat te:

—'Ok 'āmūn xexka'? Kāxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn, xate nōm 'āktux 'ūkxexka'. 'Ūgnūn hām xexka tu', tuk nāhā', nūy hāpxe'e 'āktux, yā hāpxe'ēgnāg. Hām yoa'ax yōg tikmū'ūn te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip. Kaxīy.

³⁸ Ha Pinat te:

—Pute 'ūm hām yok? Yā' xip'ah hām yok. Pute 'ūm hāpxe'e? Yā' xip'ah hāpxe'e'. Kaxīy.

Yoneo xop tep-tup nōg Yeyox

Tu ta' mōg hāptopa Pinat, nūy Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ap kummuk'ah tihik. ³⁹ Pa 'ōg hāpxopmā'ax te kaxīy. Yā hām yāxatamuk xohix 'īhā' mīy 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn, 'īhā 'āte kanet ka'ok kopa' xut tik puxet, pu mōg. Pi'yā 'āxop tep-tup? 'Ok mōg putup nōm te Yoneo xop xat? Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yoneo xop te hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmnok, 'a' mōg putup'ah. 'Āpu Mahamax xut, pu mōg. Kaxīy.

Yā' xupxet Mahamax.

¹⁹ Ha Pinat te' xat ha xonat te Yeyox kix xikot hā.

² Ha xonat xop te' mīy 'ūkuxxax, yā mīmyām tox māg hā' mīy, tu mōktu Yeyox putox yīmū' xix, puyīy xexka xop putuk, tu Yeyox pu mō' xax tat topixxax

'āta', puyīy xexka xop putuk. ³ Tu' nūn xonat, tu hāp-kute'ex, hu:

—'Āmax. Xate Yoneo xop xat. Kaxīy.

Tu' yīm hā Yeyox kix. ⁴ Ha ta' mōg hāptopa 'ūxehet Pinat, tu Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūxupax. 'Āte tik yōg hāpkummuk mīy'ax xak, pa' pipi 'ohnāg. 'A' kummuk'ah tihik. 'Āte nōm hā' nūnnāp-tup, xayīy yūmmūg 'āte yōg hāpkummuk mīy'ax pipi 'ohnāg, ti xūygāp-tup'ah. Kaxīy.

⁵ Ha ta' mōg Yeyox hāptopah, hap-tox yīmū' yūm 'ūkuxxax, yā mīmyām tox māg hā' mīy, ha mō'tat top-ixxax 'āta'. Ha Pinat te:

—'Ūpēnā' tihik! Kaxīy.

⁶ Ha 'āmānex xexka xop te hām'āktux ka'ok xix Yoneo xexka xop te', hu:

—'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā, 'āpu mīpkup-nix yīmūp-tex pipkup hā. Kaxīy.

Ha Pinat te' xat, hu:

—'Āpu 'ūmōgā, nūy mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā. 'Āte Yeyox yōg hāpkummuk mīy'ax pipi 'ohnāg, hu' xūygāp-tup'ah. Kaxīy.

⁷ Pa Yoneo xop te hām'āktux yānān, hu:

—'Ūkax'āmi 'ūgmū yōg xat'ax, tu nōm te' xat, pup-tex. Hamūn, tute hām'āktux, "Ūgmūn yā Topak-tok". Kaxīy.

⁸ Ha Pinat te' xupak, tu' kuxa nōg nōy nā' mōg. ⁹ Tu xe mīptut hā mō'nāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Hām 'ūm tu 'ānūn? Kaxīy.

Pa Yeyox te hām'āktux 'ohnāg.

¹⁰ Ha Pinat te:

—'Ok hām'āktux 'ohnāg? 'Ok xate' yūmmūg, 'āte' xat, xa mōg, pa' xat hok, xa mōg hok. 'Āte' xat, puxix xonat 'āp-tex mīpkupnix yīmū'. Kaxīy.

¹¹ Ha Yeyox te:

—Topa te' xat, xa' xat, pa' xat hok, xa' xat 'ohnāg. Xate hāpkummuk mīy, pa' nōy te hāpkummuk xexka mīy, nōm te 'āhak mōgāhā'. Kaxīy.

¹² Ha Pinat te' xupak, hup-tup, nūy Yeyox xat pu mōg. Pa Yoneo xop te hām'āktux ka'ok, hu:

—Paxpu Yeyox xat, pu mōg, hu ta Hōm xop xape 'ohnāg 'āmūn. Hōm xop tep-tup nōg nōm te yāy xexka mīy. Kaxīy.

¹³ Ha Pinat te' xupak, tu ta xe mō'nāhā' mīptut hā, tu ta Yeyox mōgāhā' hāptopah, tu pa te hāmyūmmūg xop yōg mīmpe yīmū' yūm hām tu 'ūxuxet'ax Mīkax Pet Xax. Yā 'āxet'ax nōy yā Gabatah, yā Yoneo xop yīy'ax kopah. ¹⁴ Māyōn te yāykote' yūm'ax. Hāpxip 'īhā 'āmuk xexka mīy'ax, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn. Ha Pinat te Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūxip nūnte 'ohnū xexka'. Kaxīy.

¹⁵ Pa Yoneo xop te:

—'Āpu 'ūp-tex, 'āpu 'ūp-tex, 'āpu 'ūp-tex mīpkupnix yīmū'! Kaxīy.

Ha Pinet te:

—'Ok 'ātep-tex'ax mīpkupnix yīmū' tik te 'āxop xat? Kaxīy.

Ha 'āmānex xexka xop te:

—Yā Hōm xop yōg xexkap-xehnāg tek mūg xat. Puxix. Kaxīy.

¹⁶ Ha Pinat te xonat xop pu Yeyox hōm, pup-tex mīpkupnix yīmū pipkup hā. Ha xonat xop te Yeyox pēnāhā'.

Yeyox putex mīpkupnix yīmū'

¹⁷ Ha ta' mōg Yeyox, tu mīpkupnix taha', tu' mōg, tu mōktu' xupep hām tu, yā hāhām 'ūxuxet'ax putox kup, yā Yonet xop yāy yīy'ax tu Gok.

¹⁸ Ha xonat te pipkup hā' xuhnīy Yeyox mīpkupnix tu', ha' xup. Ha xonat te pipkup hā' xuhmīy kama tik tix nōy mīpkupnix nōy tu', hak-tetex tik tix, yāp-xet xup Yeyox yīpxax tu' xi' nōy xup Yeyox yīpxe'e tu', ha Yeyox xup yāykote'. ¹⁹ Ha Pinat te' kax'āmi', tu' xat, pu nōm xix Yeyox yōg mīpkupnix xox putox tu'. 'Ūkax'āmi, hu: "Kōmēn Nāyane yōg Yeyox. Tute Yoneo xop xat". Kaxīy.

²⁰ Ha Yoneo punethok te nō mōkupix. Hām hūmnāg yūm kōmēn, tu yōg tikmū'ūn te' yīy'ax tikoyuk hā hām'āktux, yīy ta Pinat te nōm kax'āmi 'ūyīy'ax tikoyuk hā', yā Yoneo xop yōg yīy'ax hā xix Hōm xop yōg yīy'ax hā xix Genex xop yōg yīy'ax hā. ²¹ Pa 'āmānex xexka xop te Pinat pu hām'āktux, hu:

—'Ūkax'āmi hok, hu: "Tute Yoneo xop xat". Kaxīy.

'Āpu 'ūkax'āmi, hu: "Tik te hām'āktux hu: "Āte Yoneo xop xat' ". Kaxīy.

²² Ha Pinat te:

—Puxix. 'Āte xe kax'āmip-tup'ah. Kaxīy.

²³ Yā xonat te pipkup hā' xuhmīy Yeyox, tu Yeyox yōg topixxax mōy, tu mō topixxax koxip, tu mōktu topixxax xop te' 4 mīy xonat te' 4 pu'. Nōm te' paha Yeyox yōg kayak, yā 'ūyōg xap'ax xip'ah. ²⁴ Ha xonat xop te yāy mūtik hām'āktux, hu: 'Āpu yūmū kayak koxip hok. 'Āpu yūmū mō xap yōn, puyīy xonat puxet pa'. Yā hōmā 'ūhittap 'ūkax'āmi Topa yōg tappet tu', hu: "Nōm te mō'koxip yōgnū topixxax, tu mō xap yōn, nūy yōg kayak pa". Kaxīy. Hamūn, 'ūkax'āmi xe'e'. Hā kaxīy, yīy ta xonat te' mīy.

²⁵ Ha ta' xip Yeyox yōg mīpkupnix yīkagnāg hā Yeyox mūktut xix Yeyox mūktut tutnōy, yā Mānix, yā Konop xetut, ha Mānix Mānanēn xip kamah. ²⁶ Ha Yeyox te' pēnāhā yāy tut xix tik te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg.

Yeyox te:

—Māy, nō'ōm 'āk-tok pit. Kaxīy.

²⁷ Tu xe hām'āktux 'ūnōy pu', nōm te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, hu:

—Nō'ōm 'ātut. Kaxīy.

Ha tik te 'ūn mōgāhā yāy pet hah.

Yeyox xok

²⁸ Ha Yeyox te' yūmmūg 'ūhām kux, tu hām'āktux, hu:

—Kōnāg putup tek putex. Kaxīy.

Yā Topa yōg tappet yōg hām'āktux putuk. Hōmā 'ūhittap nōm te' kax'āmi Topa yōg tappet tu'.

²⁹ Ha ta' xip naxtox, ha kopa' xup xupyāg kummuk, ha 'ōm te tok hā hep tit, tu nōm mīm hā' xuhmīy, tu' xix Yeyox yīkox xax tu'. ³⁰ Ha Yeyox te xo'op, tu: —'Ūkhām kux. Kaxīy.

Tup-tox put xok, tu' xok, ha ta' mōg 'ūkoxuk.

Xonat te Yeyox xuhmīy

³¹ Ta Yoneo xop te Pinat pu' xak. 'Ūp-tup, puyīy xonat xop xakix xop kup kūnākohoh. 'Ūp-tup kamah, puyīy mīpkupnix tu' mōy 'ūxakix xop. Yā xexta pet, ha nōm tep-tup nōg 'ūxakix xop kutetex pepix mīpkupnix yīmū nit xap hā. Nit xap yā Yoneo xop yōg 'āmniy tuknōg, yā hām hok, ha nōm nit xap xexkah.

³² Ha ta' mōg xonat xop, tu tik puxet kup xa'ah, tu tik nōy kup xa'ah nōm xakix Yeyox mūtik. ³³ Xonat nūn Yeyox hah, tu' pēnāhā' 'ūxok tāmnāg, yīy' kup xa'a 'ohnāg. ³⁴ Xonat puxet te Yeyox puka xuhmīy pox xexka hā, tu hāpxip 'ohnāg 'īhā' xupep hep 'āta xix kōnā'āg.

³⁵ Tak mūn Yoām. 'Āte hāpxop xohix pēnāhā', tu nōm kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām Yeyox kopah. 'Āte yūm-mūg, yā hām'āktux xe'e'. 'Ap koit'ah. ³⁶ Yā xonat te Yeyox kup xa'a 'ohnāg. Yā Topa yōg tappet te: "'Ūkup xa'ap-tup hok". Kaxīy. ³⁷ Yā Topa yōg tappet hām'āktux nōy putuk. Yā Topa yōg tappet te: "Nōm te' pēnāp-tup, yā 'ūxuhmīy pox xexka hā". Kaxīy.

Yeyox hāpkot

³⁸ Hōmā kōmēn 'Animātex yōg Yoye te Yeyox pe' mōg. Pa Yeyox pe' mōg yāy xaptop, yā Yoneo xexka xop yīpkutuk. Ta' mōg Yoye', tu mōktu Pinat tu' kax Yeyox yīn, ha Pinat te:

—Mōy pa'. Kaxīy.

Yīy ta' mōg Yoye', tu' paha Yeyox yīn, tu' mōgāhā'.

³⁹ Hōmā ha ta' mōg Nīkonēm 'āmniy 'īhā', tu Yeyox mūtik hām'āktux. Tu ta' mōg Nīkonēm, yā Yoye mūtik mōg. Nīkonēm te' mōgāhā mīm kōnyōn hax max, yā' xohix te' 45 kit, yā' xuxet'ax 'anoex xix mīha'. ⁴⁰ Ta nōm tik tix te Yeyox yīn kīy topixxax tox hā, tu kopa' mām mīm kōnyōn hax max. Hā kaxīy Yoneo xop te' mīy, nūy yīn hāpkot. ⁴¹ Ha ta' yūm xukpot max hām tu Yeyox putex yīkāgnāg, ha xukpot tu' yūm mīkaxxap kox, yā mīkaxxap kox tūmnāg. ⁴² Hāptup yā Yoneo xop yōg 'āmniy hām hok, yā nit xap, ha Yeyox yīn yūm mīkaxxap kox kopah. Yā hām hūmnāg mīkaxxap kox.

Mīkaxxap kox kox

20 Ye nomīy hāptup'ax, yā hāpkoxtap ha ta' mōg Mānix Mānanēn, tu mōktu' xupep mīkaxxap kox tu', tu' pēnāhā', pap xip hok mīkaxxap xexka hām-mō'yīnnīn mīkaxxap yīkox tu'. Putep-te' xut? ² Ta' mōg mō'ka'ok, tu Xīmām Pet mūtik hām'āktux, xix' nōy mūtik hām'āktux, yā nōm xip Yeyox yōg tik xop kopah, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Manix Mānanēn te:

—Tikmū'ūn te' xut Yeyox yīn mīkaxxap kox kopah, hak mū'āte' yūmmūg'ah hām 'ūm tu' yūm 'ūyīn. Kaxīy.

³ Ha ta' mōg Pet xi' nōy mīkaxxap kox hah. ⁴ 'Ūmōg mō'ka'ok 'ūtix, pa' nōy mōg mō'ka'ok xe'e', tu mōktu' xupep hāmāxap, ⁵ tu' mō' pa yūm, hu mīkaxxap kox hā mō' pa yūm, tu' pēnāhā topixxax tox, pa mō'nā 'ohnāg. ⁶ Hāpxip kutōgnāg 'īhā' xupep Xīmām Pet, tu mō'nāhā mīkaxxap kox hā, tu' pēnāhā topixxax yūm. ⁷ Ha' xip topixxax tox nōy nōm te Yeyox putox kīy, yā' kīy, tu yāp-xehnāg tu' xip, yā topixxax nōy mūtik xip'ah. ⁸ Ha nōm te mīkaxxap kox hā' xupep hāmāxap, tu mō'nāhā', tu' pēnāhā', tu' kuxa yūm. ⁹ Pa nōm xop te' yūmmūg xe'e' 'ohnāg. Yā Topa yōg tappet te: "'Ūputpu' hī'ax". Kaxīy.

¹⁰ Tu ta' mōg putpu' Yeyox yōg tik xop yāy pet hah.

Yeyox te Mānix Mānanēn pu' yāy mūg

¹¹ Ha ta' xip Mānix mīkaxxap kox yīkak hāptopah, tu potaha', tu mō' pa yūm, tu kopa' pēnāhā'. ¹² Pa' pip pekkox yōg nū'pok xop yōg tik tix, tu topixxax ponnok mō'tat, tu' mām Yeyox yīn xip'ax tu', yā yāp-xet xip Yeyox pata xip'ax tu', ha' nōy xip Yeyox putox xip'ax tu', ¹³ tu:

—Yāhāg, teptu 'āpotaha'? Kaxīy.

Ha:

Tikmū'ūn te' mōgāhā 'ūkxuyā'. 'A 'āte' yūmmūg'ah hām 'ūm tu' yūm. Kaxīy.

¹⁴ Tute hām'āktux, tu yōkānām, tu Yeyox pēnāhā, pa Yeyox yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ Ha Yeyox te:

—Yāhāg, teptu 'āpotaha'? Tep mūn xak? Kaxīy.

Yā 'ūn te hāmpe'paxex yā tihik nōm te xukpot pēnāhā', tu:

—'Ok xate nōm mōgāhā'? 'Āpu 'ā' xuktux. Pi'yā yūm, hak mōg putup, nūy pa'. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—Mānix! Kaxīy.

Ha Mānix te hā' yōkanām, tu hām'āktux Yoneo xop yāy yīy'ax hā, hu:

—Hamōn! Kaxīy.

Yā tikmū'ūn yīy'ax hā, "Yāyā". Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūgmūg hok. Yāg mōg putup putpu' yōgnū 'ātak hah. 'Āpu mōg 'ūkxape xop hah, nūy hām'āktux 'ūgmōg yāy yōg 'ātak hah, yā 'ōgnū, yā yōgnū Topa, yā 'ōgnū. Kaxīy.

¹⁸ Ha ta' mōg Mānix Mānanēn Yeyox yōg tik xop hah, tu mōktu hām'āktux, yā yāyā Yeyox pēnāhā', tu Yeyox yōg hām'āktux 'āktux.

Yeyox te yāy yōg tik xop pu yāy mūg

¹⁹ Ye nomīy yōg 'āmāxak, ha ta' yāy tu nū'nāhā Yeyox yōg tik xop, tu mōhām'yīnnīn pipkup hā, yā Yoneo xexka yīpkutuk. Ha ta' nūn Yeyox, tu nūktu' xip yāy yōg xop kopah, tu:

—'Ākuxa nōg hok. Kaxīy.

²⁰ Yā tute hām'āktux, tu nōm pu yāy yīm mūg xix yāy puka mūg, yā kayax mūg, ha nōm te yāy xuxyā pēnāhā', hu' hittup xexka'. ²¹ Ha Yeyox te:

—'Ākuxa nōg hok. Yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā'. Hā kaxīy 'āte 'āxop mō'pok kamah. Kaxīy.

²² Tute hām'āktux, tu' nōy yīmū' xitxok, tu:

—'Āpu 'ūpa Topa Koxuk. ²³ 'Āxop te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux, puxix Topa hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux kamah. Pa 'āxop te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok 'ohnāg, ha' kux 'ohnāg, puxix Topa hāpkummuk mīy'ax xaxok put-up'ah, ha' kux 'ohnāg kamah. Kaxīy.

Yeyox xix Tōmē'

²⁴ Ha ta' xip Tōmē Yeyox yōg tik xop kopah, yā kama 'ūxuxet'ax kutonnix. 'Ap xip'ah 'īhā' xupep Yeyox. ²⁵ Ha Yeyox yōg tik xop te Tōmē pu hām'āktux hu:

—'Ūgmū'āte yāy xuxyā pēnāhā'. Kaxīy.

Ha Tōmē te:

—'Āte' pēnā 'ohnāg 'ūyōg kayax 'ūyīm tu', pipkup te nōm xuhmīy, kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah. Tuk yīpku-tok hā kayax 'āpit 'ohnāg, kopxix 'ūgkuxa yūm put-up'ah, tuk yīm hā 'āpit 'ohnāg 'ūpuka', kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah. Kaxīy.

²⁶ Xēmān puxet nōg, 'īhā yāy tu nū'nāhā Yeyox yōg tik xop mīptut kopah, ha' xip Tōmē nūmūtik. Nōm te mōhāmñinyīn pipkup hā, pa Yeyox nūn, tu nūktu nōm xop kopa' xip, tu:

—'Ākuxa nōg hok. Kaxīy.

²⁷ Tu Tōmē pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'āyīm xix nūnte. 'Āpu 'ūgyīm pēnā'. 'Āpu 'āyīm hāg 'āpit 'ūkpuka'. 'Āpu 'ākuxa yūm 'ohnāg kuxyā'. 'Āpu 'ākuxa yūm. Kaxīy.

²⁸ Ha Tōmē te: Yāyā, yōgnū Topah. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa yūm, xate hāmpēnāhā tu?' 'Ūhittup tikmū'ūn kuxa mām, pa' pēnā 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰ Ta Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg nōy punethok, pa nōm kax'āmi 'ohnāg nū tappet tu'. ³¹ Pa hāpxopmā'ax kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām, yā Yeyox yā Kunnix, yā Topa te nū'kutnāhā'. Yā' kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām, yā Yeyox yā Topak-tok. 'Ākuxa mām Yeyox kopah, nūy ta hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg.

Yeyox te yāy yōg tik te 7 pu yāy mūg

21 Ta Yeyox te yāy yōg tik xop pu yāy mūg 'ūxeheh konāg xexka Tīmenit yōg hāpkux tu'. Yā' yāy mūg hā kaxīy. ² 'Ūpip Xīmām Pet, xix Tōmē 'ūxuxet'ax Kutonnix kamah, xix Nātānāyet, yā xiptuxexka Kānā yōg tihik hāpxexka Ganinet tu', xix Yemeneo kutok xop, xix tik tix nōy, yā Yeyox yōg tik xop kopa' pip. ³ Ha Xīmām Pet te' nōy pu hām'āktux, hu:

—'Ūgmōg, nūy mām xuk. Kaxīy.

Ha xape xop te:

—'Āpu yūmū mōg. Kaxīy.

Tu ta' mōg ka'mām, tu mōktu mīpkox tu' mōxaha', tu' mōxakux, tu ta' mōg kōnāg xexka tu', tu mām xuk 'āmñīy tox hā, pap xuk 'ohnāg. ⁴ Māyōn xupep, 'īhā' xip

Yeyox hām kux tu', pa Yeyox yōg tik xop te' yūmmūg 'ohnāg, yā' xip Yeyox. ⁵ Ha Yeyox te:

—'Ūkxape xop, 'ok mām 'ūm xuk hok? Kaxīy.

Ha nōm te:

—'Ap xuk'ah. Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Āpu mō māpxuk'ax yōn mīpkox yōg yīpxe'e hā' yūm, tu 'āxop te' pipip-tup. Kaxīy.

Ha nōm te' mīy, ha mām nū'xīmānāg 'ūxuk'ax hā, ha tik te mām xuk'ax mōy yūmmūg 'ohnāg. ⁷ Ha' xip tihik, yā Yeyox yōg tik xop kopa' xip, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Tute Pet pu hām'āktux, hu:

—Yā yūmmūg xuxyā nō'ōm. Kaxīy.

Ha Xīmām Pet xaxtop, hu mō toppixax tat, tu' pūn kōnāg kopah. ⁸ Ha ta xape te yā' pip mīpkox kopah. Ha ta mīpkox xix hāpkux yōg mēn xohix te' 100. Ha ta' mōg, tu māpxuk'ax nūnnāhā kōnāg kopah, yā mām nū'xīmānāg. ⁹ Tu' mōg, tu mōktu' mōxaha hāpkux tu', tu hāpkux tu' mōg, tu mōktu kuxap pēnāhā', tu mām pugā pēnāhā' xix pām. ¹⁰ Ha Yeyox te:

—Putnū' māhām 'āxop te' xuk. Kaxīy.

¹¹ Ha ta mō'nāhā Xīmām Pet mīpkox hā, tu māpxuk'ax yīkūy, tu' nūnnāhā', yā mām nū'xīmānāg mām xohix te' 153. 'Ūxohix māhām, pa māpxuk'ax yāy pot 'ohnāg. ¹² Ha Yeyox te:

—Mā, nūy 'āxit. Kaxīy.

Ha tik te' yīkopit 'ohnāg, hu:

—'Ū'ūm 'āmūn? Kaxīy.

Yā hā kaxīy yīkopit 'ohnāg, pa' yūmmūg, yā' xuxyā'.

¹³ Yeyox te pām pop, tu tik pu' popmāhā', tu mām pop, tu tik pu' popmāhā'.

¹⁴ Hāmūn, Yeyox te putpu' hi', tu yāy yōg tik xop pu yāy mūg tikoyuk.

Yeyox xix Pet

¹⁵ Ta' xit kux, ha Yeyox te Xīmām Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok xatek putuppax xexka, pa 'ōm putuppax kutōgnāg? Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yāyā, hamūn, xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pu yōg hām'āktux yūmmūgā', nūy nōm pēnā'ax putuk. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—Xīmām, yā Yoām Kutok, 'ok xatek putuppax? Kaxīy.

Ha:

—Yāyā, hamūn, xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pēnā' kahnēn pēnā'ax putuk. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te xe hām'āktux, hu:

Xīmām, yā Yoām kutok, 'ok xatek putuppax? Kaxīy.

Ha Pet kuxa hittup 'ohnāg, Yeyox te' yīkopit tikoyuk hah tu:

—Yāyā, xate' yūmmūg hāpxop xohix xexkah. Xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pēnā', kahnēn pēnā'ax putuk. ¹⁸ Āte xa hāpxe'e 'āktux. Hōmā 'ātuktup, tu yāy kūnāy hīy, nūy ta mōg, tu hāpkumep hām xohix tu' xatep-tup. Pa hāpxip 'ihā 'ākutut'ax, tu 'āyīm yoap-tup, ha' nōy te 'āyīm kīy putup, tu 'āmōgāp-tup hām tu xatep-tup'ah. Kaxīy.

¹⁹ Hā kaxīy Yeyox te hām'āktux hā kaxīy Pet putex putup, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūxexka Topah. Yeyox te Pet pu hām'āktux hu:

—'Āpu 'ūkpe mōg. Kaxīy.

Yeyox te tik nōy 'āktux

²⁰ Pa Pet te yōkānām, tu tik nōy pēnāhā', yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Yā hōmā nōm xip Yeyox yīkāgnāg, tu' yīkopit, hu: "Yāyā, tep-te' gāy xop mōgāp-tup 'ā ha, puyīy 'āxūygā'?" Hā kaxīy nōm te hām'āktux hōmā. ²¹ Ha Pet te nōm pēnāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, xix 'ōhōm tihik. Tikmū'ūn te nōm pu putep mūn mīy putup? Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

—Paxpu 'ātep-tup tik nox xhip nūnte, ha mōktuk nūn putpuk, ha ta xate' yūmmūg putup'ah. 'Āpu 'ūkpe mōg! Kaxīy.

²³ Yīy ta Yeyox mūtik mōg xop kopa hām'āktux punethok, yā hām'āktux tik xok putup'ah. Pa 'āmhok. Yeyox 'ap xuktux'ah 'ūxok putup'ah. Pa Yeyox te: "Paxpu 'ātep-tup tik nox xhip nūnteh, ha mōktuk nūn putpuk, ha ta xate' yūmmūg putup'ah". Kaxīy.

²⁴ Nō'ōm tihik yāg mūn. 'Āte hāpxop xohix xe'e 'āktux, tu nōm kax'āmi nūnteh. Yūmū'āte' yūmmūg 'ūxe'e nū hām'āktux.

'Ūkux

²⁵ Yeyox te hāpxopmā nōy punethok kamah. 'Ūkax'āmi Yeyox yōg hāpxopmā'ax xohix xexka', puxix pip'ax tappet xohix xexkah. 'Āte hāmpekpaxex hām xexka putuk'ah tappet xohix. Yā hām xexka kutōgnāg, pa nōm tappet xexkah.

Tu ta tu' kux.

'AT

1 Teop:

Hõmä 'äte xa kax'ämi hãmãxap tappet tu', nÿy Yeyox yõg hãpxopmã'ax xohix 'ãktux xa', xi' yõg hãmÿümmüg'ax xohix 'ãktux, ² ha Yeyox te yã yõg tik xop yĩmõgatux, tu mõi'pok, pu hãm'ãpak max 'ãktux, ha Topa Koxuk te Yeyox ka'ogãhã', ha Topa te Yeyox mõgãhã pepi pexkox tu', ³ nõm xok, tu putpu' hi', ha tikmũ'ün punethok te' pẽnãhã', tu 'ãmniy te 40 hã' pẽnãhã', yĩ ta' xohix te hãmÿümmüg, yã' hi putpu' Yeyox. Tute Topa te tikmũ'ün xat xe'ëgnãg 'ãktux, tu Topa te yã yõg tikmũ'ün xat 'ãktux, ⁴ tu yã yõg mõi'pok xop mütik tih'i, tu:

—Nãy, Yenoyanën kopa nox pi'. Hõmä 'Átak Topa te hãm'ãktux xex, hu: "Áte yã Koxuk Xe'ëgnãg nũ'kut-nãp-tup tikmũ'ün xohix hah," kaxi'y. Áte xa hãm'ãktux, ha' xupak, hu' hip kãmën Yenoyanën kopah. ⁵ Yoãm te kõnãg hãp-tox pix, pa hãpxip kutõgnãg 'ihã 'äte Topa Koxuk xa nũ'kutnãp-tup, 'ãp-tox pix'ax putuk nũ'kut-nãp-tup, puyi'y 'ãka'ogã'. Kaxi'y.

Yeyox te pexkox ha' mõg

⁶ Ha mõi'pok xop te nũ mütik pip, tu:

—Hãm 'üm hã xate' puknõg xop mõy putup, nõm puknõg xop te yũmũ yõg hãm tu' pip? 'Ok hõnhã nõ nõi yãnan putup, nÿy yũmũ yõg tikmũ'ün 'Iyaet xexkãnã'? Kaxi'y.

⁷ Ha Yeyox te:

—'Åmniy 'üm hã' xexkãnãp-tup, 'Átak puxet te' yũm-müg. 'Ap nõi 'üm te' yũmmüg'ah. 'A 'Átak Topa te 'ãyümmügãp-tup'ah. ⁸ Pa Topa Koxuk yĩxop-tup, yã kaxi'y Topa te 'ãka'ogãp-tup, xak mũn 'ãktux tikmũ'ün pu', kãmën Yenoyanën kopah hãm'ãktux putup, xix hãpxexka Yonex tu', xix hãpxexka Xãmãnit tu', xix hãpxexka xohix tu hãm'ãktux putup. Kaxi'y.

⁹ Tu hãm'ãktux kux, ha Topa te' mõgãhã pepi', pexkox ha' mõg, ha yã yõg mõi'pok xop te' pẽnãhã', ha hãmgõy xexka te' xaxogãhã', pãyã' kopa' mõg, tu mõi'ktu' xupep. ¹⁰ Ha Yeyox yõg mõi'pok xop te' pẽnã ka'ok, Yeyox pẽnãp-tup tu', tu pepi pẽnã', 'ihã pexkox yõg mõi'pok xop 2 mõi'ka'ok, tu topixxax pon-nohnãg mõi'tat, ¹¹ tu:

—Ganinet yõg tihik, tep mũn xak xate pexkox kopah? Topa te Yeyox mõgãhã pexkox hah, ha xate' pẽnãhã', ha hãmgõy xexka kopa' putpu' nũn putup. Kaxi'y.

Tik xop te Mãtit yãyikutnãhã'

¹² Ha yĩktix 'Onimet tu' pip tik xop, tu ta' mõg, tu mõi'ktu Yenoyanën tu' mõi'xaha'. Putahat 'ap tox'ah, yã'

hũmnãg, kinõm puxet. ¹³ Tu mõi'ktu' mõi'xaha mĩptut tox tu', tu mĩpku'ĩn tu mõi'kãniĩn, tu mĩptut kox tu' mõgãhã', tu' mõi'xakux. Tik xohix te: Pet, xix Yoãm, xix Tiak, xix 'Anene', xix Pinip, xix Tõmẽ', xix Matẽmẽo, xix Mãteo, xix 'Appeo kutok Tiak, xix Xĩmãm, nõm te Yoneo xop xexkanãp-tup, xix Tiak nõi kutok Yot. ¹⁴ Tu' kuxap-xet, xip-tox puxet, ha 'ün xop nũ mütik yã tu nũ'nãhã', xix Mãnix, Yeyox müg tut, xix Yeyox taknõi xop. 'Üxohix te Topa xak, tu nõm pu hãm'ãktux pax.

¹⁵ Hãpxip 'ihã yã tu nũ'nãhã', 'ükuxa mãm ka'ok xop xohix te 120, ha Pet tek-nĩhã' xip, tu hãm'ãktux, hu:

¹⁶ —'Ünõi mũnõp xop, hõmä, hãmÿãxatamuk xohix punethok 'ihã, Topa Koxuk te hãm'ãktux, tu mõnãyxop Namix hã hãm'ãktux, ha kax'ämi' 'ükte'ex yõg tappet tu', hu:

"Püyã yã hãm'ax tu' xut, puyi'y kãmãnat nõi hãm," kaxi'y. Tu kax'ämi', ha hãmÿãxatamuk xohix nõg, ha Topa yõg hãm'ãktux hittap hã' mĩy nõmhã. Yeyox te Yot xãnãhã', pu yũmüg mütik 'ãti', tu hãpxopmãhã', yã yũmüg hã' xape'.

—Pãyã Yot te' gãyxop mõgãhã Yeyox hah, nÿy tayũ-mak pop, tu hãm hã' nõi yãnan, tu yõkãnãm tu' nãhã', ha' yõn yã koxyõy. Ha Yenoyanën yõg tikmũ'ün xohix te' xupak, tu nõm hãm 'ãxet'ax mĩy 'Axenãm, yã yĩ'ax hã: "'Ühep 'ãta'ax tu hahãm," kaxi'y.

²¹ —'Åpu, tik nõi yãyikutnã', pu Yot pupi hãpxopmã', tik te yũmüg mütik hãpkumep hãmÿãxatamuk 3 hã, 'ihã Yeyox te yũmüg mütik hãpkumep. ²² Tik te Yoãm putox pix'ax pẽnãhã', tu Yeyox te pexkox tu' mõg pepi' pẽnãhã', yã' xohix pẽnãhã', pu Yeyox yã putpu' hi' 'ãktux, yũmüg mütik tu hãm'ãktux. Tu ta tu' kux. Kaxi'y.

²³ Ha tik xop te tik 2 yĩmõgatux, 'Üxuxet'ax Yoye Maxamax, yã 'ãxet'ax nõi Hãmÿok, xix Mãtit, ²⁴ tu Topa pu hãm'ãktux, hu:

—Topa 'ãxexkah, yũmũ'äte xa tu' xak, xate tikmũ'ün kuxa xohix yũmmüg hah, hukmũ'ã yũmmügã': Pi'ã' mũn putup xate'? 'Ok pe Maxamax, 'ok pe Mãtit? ²⁵ Yot te Hãmgãyãgnãg pet ha' mõg, 'ãpu yũmũ'ã' nõi yãyikutnã', pu Yot pupi hãpxopmã', nÿy Yeyox yõg mõi'pok xop kopa' xihip, nÿy Yot hã' yãnan hãpxopmã', Kaxi'y.

²⁶ Tu mõi'xap yõn, puyi' xap hãmÿümmügã', ha' xut Mãtit, ha Mãtit te nõm tik te 11 mütik hãpxopmãhã'.

Topa Koxuk te tikmũ'ün ha yĩxohoh

2 Hãpxip 'ihã Yoneo xop te 'ãmuk xexka mĩy, 'Üxuxet'ax Pẽtekot, ha' kuxa mãm ka'ok xop xohix te yã kotĩnnãhã mĩptut puxet kopah, ² tu' mãm, tu

mō'ka'ok tinnā ka'ok 'āpak, yā 'āmuuh gāy putuk, tu' xupep mīptut kopah, tu mīptut kopa nū'xip, ³ ha' yōyxōg punethok pēnāhā', yā kuxap putuk, tu hāpx-ummāhā', tu mōktu 'ūp-tox xohix xuka' mām, ⁴ ha Topa Koxuk te pexkox tu' yīxohoh, tu' xohix ka'ogāhā', pu tu hām'āktux. Yā Topa Koxuk te' yīgāhā'.

⁵ Ha hāpxexka xohix yōg Yoneo xop te Yenoyanēn kopa' tihi', nōm te Topa xak, ⁶ tu' xupak, tu yāy tu nū'nāhā', tu' nūn, tu nūktu mōxaha', tu yāy yīy'ax xohix 'āpak, tu' yēy, ⁷ tu kuxānōg, tu:

—Pēnā', 'ōhōm Ganinet yōg tihik, tu' yīy, pāyā' yīy'ax puknōg xohix hā hām'āktux. ⁸ Pute 'ūm? Yūmūg nūn, tu hām'āpak, tu yāy yīy'ax hā hām'āpak. ⁹ Yā' yīy'ax xohix te: Pat yōg, xix Met yōg, xix 'Enamīt yōg, xix Mēy-opatām yōg, xix Yonex yōg, xix Kapanox yōg, xix Po'ōn yōg, xix 'Ax yōg yīy'ax, ¹⁰ xix Pinik yōg, xix Pānpit yōg, xix 'Eyit yōg, xix Nip yōg, xix Xinēn yōg, xix nōm te Hōm tu' pip xop yāy yīy'ax nōm xop nūn, tu nūktu Yenoyanēn tu' mōxaha', tu' pip. ¹¹ Yā' yāg Yoneo, xi' yāg yā' puknōg xop, nōm te Topa xak, xix Yoneo mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. Yā Kenet yōg, xix 'Anap yōg, yūmū'āte Topa yōg hāpxopmā max xe'ēgnāg 'āpak, tu yāy yīy'ax hā' xupak. Kaxīy.

¹² Hu kuxānōg, tu yāy pu yīkopit, hu:

—'Īntu', pute 'ūm nūhū'? Kaxīy.

¹³ Ha tik yāg kute'ex kummuk, tu:

—Yā mīnta hep xupyāg xo'op, hu nō paptux! Kaxīy. Pāyā 'ap paptux'ah.

Pet te hām'āktux

¹⁴ Ha Pet yok, tuk-nīhā' xip tik te 11 kopah, tu' yīy ka'ok tu:

—Yonex yōg tihik, xix kōmēn Yenoyanēn kopa ti xop kamah: 'Ūg'āpax, 'āte 'ūm mūgā 'āpax. ¹⁵ 'A tik xop paptux'ah. 'Āmhok. Yā hōnhā māyōn te pexkox puka' yūm. ¹⁶ Pa hōmā tik hittap Yoeo te Topa pupi hām'āktux, hu:

¹⁷ "Hōmā, hāmyāxatamuk xohix nōg putup, 'īhā Topa te yāy Koxuk yīxōnnāp-tup 'ūhep xop xohix hah,

ha 'āk-tok pit xix 'āk-tok hex te Topa pupi hām'āktux putup,

ha' xiptap xop te yāy koxuk hā' pēnāp-tup, ha kutut xop te nō yōnkup putup.

¹⁸ Ha 'āmniy 'ūm 'īhā Topa te yāy Koxuk yīxōnnāp-tup yāy yōg kāmānat xohix hah, tik xop xix 'ūn xop, ha Topa pupi hām'āktux putup.

¹⁹ Ha Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg xa' mūg putup pexkox tu' xix hām tu',

ha' hep 'āta pēnāp-tup, xix kuxap, xix kugōy.

²⁰ Māyōn yānām xok putup hāpkoxtap hah, ha māyōn hex yāyhā' hep 'ātap-tup,

ha 'āmniy 'ūm puxet 'īhā Topa nūn putup, tu hām tu' nūn putup, pu hāpxopmā'ax xohix kopit.

²¹ Tikmū'ūn 'ūm te Topa 'āxet'ax hā' xānā', pu' xut, puxix Topa nōm xut putup, pe tihik, pe 'ūhūn." Kaxīy.

²² Pet te xe:

—'Iyaet yōg tikmū'ūn, 'āyīpkox pi', tu hām'āpax. Topa mūn te Nāyane yōg Yeyox yāykutnāhā', tu 'āxop ha nū'kutnāhā', nūy xa' mūg. Tu Yeyox hā hāpxopmā max xe'ēgnāg 'āxop keppah, ha hāmyūmmūg xate'. ²³ Topa te hāmyūmmūg, tu Yeyox hōm 'āxop xohix pu', ha 'āxop tep-tup nōg, tu tik kummuk xop pu' hōm Yeyox, pu mīpkupnix tup-tex. ²⁴ Pa Topa te putpu' hīnnāhā'. 'Ūxok xe'e', pāyā Topa mūn ka'ok, tu putpu' hīnnāhā'. Yā Yeyox te Topa hāk-tok xe'e'. ²⁵ Hōmā mōnāyxop Namix te Topa pupi hām'āktux, tu Yeyox 'āktux kamah, 'a yāy 'āktux'ah, hu:

“'Āmniy xohix hā 'ātek xuxyā pēnāhā',

'ūgyīp xe'e hā' xip, nūy mōkniynām, huk kuxānōg 'ohnāg.

²⁶ Huk kuxa hittup, xix yīy'ax hittup.

Hōmāk xok putup, pāyāk kuxa yūm ka'ok, tu hāmmax hip, tuk hittup.

²⁷ Xatek koxuk nīm putup'ah. 'Ap xukpot tuk nīm putup'ah.

Xatek hep kutox 'āta tux hok, puk-tox 'ohnāg, yāk mūn tik max xe'ēgnāg.

²⁸ 'Ōgnū putat xe'ēgnāg hāk mōg. Xate 'a' mūg putahat. 'Ūgyīkāgnāg hā 'āxip, yīk kuxa hittup," kaxīy.

²⁹ Tu xe:

—'Ūnōy mūnōm xop, 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Mōnāyxop hittap Namix xok, ha nō hāpkot, ha' yōg hāpkox xip 'ūxukpot tu', tu yā' xip hōnhā. ³⁰ Namix te Topa pupi hām'āktux, tu Topa te hām'āktux xex yūmmūg, tu Topa yā' koit 'ohnāg yūmmūg, yā yāy 'āxet hā Topa te hām'āktux xex, hu: "Āte 'āmōkputox xekanāp-tup, pu tikmū'ūn xohix tu xat," kaxīy. ³¹ Hōmā kumak Namix te hōnhā yōg hāpxopmā'ax pēnāhā', tu' koxuk hā' pēnāhā', tu Topa yōg hāmyāykutnā'ax pēnāhā', tu' yōg putpu hi'ax pēnāhā', ha Topa te Yeyox nīm 'ohnāg xukpot kopah, ha Namix te' pēnāhā', tu Yeyox yāy hep 'āta kutox 'ohnāg pēnāhā'. ³² Hamūn, Topa te Yeyox hīnnāhā putpu', hak mūg xohix te' pēnāhā'. ³³ Yīy Topa te' xexkānāhā 'ūyīpxe'e hah, tu hām'āktux xex, tu hām'āktux, hu: "Āte Topa Koxuk yīxōnnāp-tup tikmū'ūn hah," kaxīy. Ha hōnhā 'āxohix te' pēnāhā', tu' xupak. ³⁴ Namix mūn te pexkox ha 'a' mōg'ah. 'Ap pepi' mōg'ah, pāyā hām'āktux, hu: "Topa te hām'āktux 'ūkxuxyā pu', hu: —'Ūgyīpxe'e hā yūhūm. ³⁵ 'Āte xa tu' gāy xop hupmāp-tup, xayī' xat, ha 'āmūn pu' yīpkox pi', " kaxīy. ³⁶ 'Iyaet yōg tikmū'ūn, 'āxop te Yeyox putex mīpkupnix tu'. 'Āte xa hām'āktux xe'e', 'ap koit'ah: Topa te Yeyox yāykutnāhā', puyīy 'āxop hā 'āxuxyā xe'ēgnāg. Tu yā Topa yōg hāmyāykutnā'ax xe'e'. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

³⁷ Ha' xohix te' xupak, tu yāyhāhup, tu' kuxa te' xak, tu hām'āktux Pet pu', xix mō'pok xop xohix pu', hu:

—'Ūnōy mōnōm xop, putep mūn mīy'ax? Kaxīy.

³⁸ Ha Pet te:

—'Āpu yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, hap-tox pix, xa Yeyox yā 'āxuxyā 'āktux, ha Topa te 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu' kux, ha xa nū'kutnāp-tup yāy Koxuk Xe'ēgnāg. ³⁹ Topa te xa hām'āktux xex, hu: "Āte yāy Koxuk mō'kutnāp-tup xa',

—'Ūnōy mōnōm xop, putep mūn mīy'ax? Kaxīy.

³⁸ Ha Pet te:

—'Āpu yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, hap-tox pix, xa Yeyox yā 'āxuxyā 'āktux, ha Topa te 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu' kux, ha xa nū'kutnāp-tup yāy Koxuk Xe'ēgnāg. ³⁹ Topa te xa hām'āktux xex, hu: "Āte yāy Koxuk mō'kutnāp-tup xa',

xix 'āk-tok hah, yā' xohix hah, nōm te hāptox tu' pip, Topa te nōm xop xānāhā'." Kaxīy.

⁴⁰ Ha Pet te hām'āktux punethok, nūy tu ka'ōgā', tu' xānāhā', hu:

—'Ānūn, tu tikmū'ūn kummuk nīm, Topa te tikmū'ūn kummuk xūygāp-tup hah. Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ūn xohix xexkah te hām'āpak, tu' yīpkox pip, hap-tox pix, yā yāy koxuk xop xohix te 3.000. ⁴² Ha Yeyox yōg mō'pok xop te hāmyūmmūgāhā mōkuma' mōg. Tu 'āmniy xohix hā Topa pu hām'āktux, tu nū mūtik hām'āktux xi' xit, nūy Yeyox nōm te' pupi' xok pe'paxeh.

Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah

⁴³ Ha tikmū'ūn kuxānōg, 'īhā Yeyox yōg mō'pok xop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok, ⁴⁴ ha' kuxa mām ka'ok Yeyox kopa', tu yāy mūtik pip, tu hāpxop xohix koxip yāy pu', ⁴⁵ ha tik xop te yāy yōg hāpxop xohix hāmenex, nūy 'ūhok xop xohix pu' nīm, tu' xup-kumīy 'ohnāg. ⁴⁶ 'Āmniy xohix hā yāy tu nū'nāhā' Topa pet xexka kopa', tu yāy mūtik xit yāy pet kopa', nūy Yeyox xok'ax pe'paxeh, tu' kuxa hittup, yā kuxap-xet, ⁴⁷ tu Topa 'āktux max, ha tikmū'ūn xohix tep-tup, ha 'āmniy xohix hā Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' kuxa max tat, tu' xohix nāg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix.

Topa te tik te hāpkumep hok hittupmāhā'

3 Māyōn he 'īhā Pet mōg xix Yoām, tu Topa pet xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux Yoneo xop mūtik. ² Tik 'ūm te hāpkumep hok, tu' xip. 'Ūtut te' put tu hāpkumep hok, yāy hi'ax tox hā. 'Āmniy xohix hā tikmū'ūn te Topa pet xexka mō'yīnnīn'ax tu' tat, nō'ōm mō'yīnnīn'ax 'āxet'ax "'Ūmax", ha tikmū'ūn nūn, ha tik te tu' kax, pu tu hāpxop 'ūm hok popmā', ³ ha Pet mōg nōmhā, xix Yoām, tu Topa pet xexka hā' mōxaha', ha tik te hāpkumep hok te' pēnāhā', tu:

—'Ām hok hōm hāpxop 'ūm! Kaxīy.

⁴ Ha tik 2 te' pēnāhā', tu' pēnā ka'ok, tu:

—Hēnā'! Kaxīy.

⁵ Ha tik te hāpkumep hok te' pēnā ka'ok, nūy hāpxop 'ūm pa'. ⁶ Ha Pet te hām'āktux, hu:

—'Ap pip'ah tayūmak, 'ūyā xa hāpxop 'ūm nōy hōm. Yā Nāyane yōg Yeyox Kunnix tekū'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ū 'āxat, hu: 'Āpu, 'āk-nīhā xihip, nūy hāpkumep! Kaxīy.

Tu' yīy'ax hā' hittupmāhā'.

⁷ Tu' yīpxe'e mūg, tuk-nīhā' xip, ha' nōy yok mō'ka'ok, tu' kup ka'ok xi' pata ka'ok, ⁸ tu' hittup xexka', hu: Pūn, pūn, pūn, kaxīy, tu Topa 'āktux max. ⁹ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu hāpkumep pēnāhā', tu Topa 'āktux max 'āpak, ¹⁰ tu tik tupmāhā yūmmūg, hu hām'āktux, hu:

—'Āmniy xohix hā' yūm, tu ta tu' xak Topa pet xexka mō'yīnnīn'ax 'Ūmax tu'! Kaxīy.

Tu' yēy.

Pet te hām'āktux Topa pet xexka kopa'

¹¹ Ha tik te Pet yāy kep hā' mūg, xix Yoām, ha tikmū'ūn kuxānōg, tu' nūn, tu yāy tu nū'nāhā', Xanomām yōg hāptopa hāmyīkox tu yāy tu nū'nāhā', ¹² ha Pet te tikmū'ūn pēnāhā', tu hām'āktux, hu:

—'Iyaet yōg tihik: Teptu 'ākuxānōg, tuk pēnā ka'ok? Putep pe'āpaxex? 'Ak mūg ka'ok'ah, 'ak mūg max xe'e'ah, nūy tik hittupmā'. ¹³ Mōnāyxop hittap 'Amanām yōg Topah, xix Mōnāyxop 'Iyak yōg, xix Mōnāyxop Yako yōg Topah, xix mōnāyxop xohix yōg Topah, yā Topa te' yōg Kāmānat Xe'ēgnāg Yeyox xexkanā xe'ēgnāg, pa 'āxop tep-tup nōg, tu' puknōg xop ha' mōgāhā'. Pinat pa te hāmyūmmūg, tu' xut put-up, pu mōg, pāyā xatep-tup'ah. ¹⁴ 'Ūmax xe'ēgnāg Yeyox, pāyā xatep-tup nōg, hu Pinat tu' xak, pu tik kummuk xut 'ūyānān tu', pu mōg, nōm te' nōy putex. ¹⁵ Yeyox te' xohix hīnnāhā', ha xatep-tex Yeyox, pa Topa te' putpu' hīnnāhā', hak mū'āte' pēnāhā'. ¹⁶ Yā Yeyox mūn ka'ok, tu tik hittupmāhā'. Tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopa', ha tik pata kup ka'ogā xe'e'. 'Āxop te' pēnāhā', tu' yūmmūg.

¹⁷ —'Ūnōy mūnōm xop, hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, xix 'āxexka xop te hāmyūmmūg 'ohnāg.

¹⁸ Hōmā tik xop hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn hittap pu hām'āktux, hu: "Topa te Kunnix yāykutnāhā', pu nū'kutnā 'āxop hah," kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox xok mīpkupnix tu' nōmhā. ¹⁹ 'Āpu yāyhāhup, nūy 'ōg hāpkummuk mīy kux, tu Topa ha mōg, puyīy Topa 'ōg mīy'ax kummuk xaxogā', pu tu' kux, ²⁰ puyīy Topa 'ākuxa ka'ogā', tu Yeyox yāykutnā tap, nūy xa nū'kutnā', tu nū'kutnāp-tup putpu', ²¹ pa hōnhā pexkox tu' xip, tu Topa yōg hāptup xe'e hip. Yā Topa pupi hām'āktux xop te' xuktux tap.

²² Mōnāyxop hittap Mōyyex te Yeyox 'āktux kamah, tu: "Hōmā Topa te tik te yāy pupi hām'āktux yāykutnāp-tup, 'āxop kopa' yāykutnāp-tup, tu tik puxet xānāp-tup, puyī' pupi hām'āktux, 'ūkputuk. 'Ūxupax, nūy xat'ax xohix mīy. ²³ Tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux 'ax 'āpax, tu 'āyīpkox hok, puxix nōm xop yīpkox pip hok xop kix putup," kaxīy. ²⁴ Ha tik xop xohix te hām'āktux, yā' xohix te' xuktux, yā' Xāmō'eo, yā' xohix te' xuktux. ²⁵ 'Āxop xik mū'ūg yā nōm tik xop hāk mōkputox, ha hōmā Topa te pa'ax mīy yūmmūg mōnāyxop mūtik, tu mōnāyxop 'Amanām pu hām'āktux, hu: "'Āmōkputox te' hep xop xohix hā hāmmaxnāp-tup," kaxīy.

²⁶ —Tu nū Kāmānat Xe'ēgnāg Yeyox kutnāhā 'āxop ha hāmāxap, pūyīy 'āhittupmā' xa hāpxopmā kummuk kux. Kaxīy.

Pet xix Yoām te Yoneo xexka xop keppa' tihī'

4 Hāpxip 'ohnāg 'īhā Yoneo yōg 'āmānex xop nūn, xix Topa pet xexka yōg xonat xop kapitām, xix Xanoxeo xop nūn, ² ha Pet xix Yoām te hām'āktux tikmū'ūn pu', tu hāmyūmmūgāhā, tu Yeyox yōg putpu' hi'ax 'āktux, ha' xexka xop gāy, ³ tu Pet mūg xix Yoām, tu 'āmniy hā kanet ha' mō'tat, ha' tihī', ha 'āmniy, yā

hāptup hip. ⁴ Pa nōm te hām'āpak kuxa mām ka'ok Pet yōg hām'āktux kopa', ha' kuxa mām tik xop xohix nōy nā' mōg, tu mōktu 5.000, yā' xohix xexka punethok.

⁵ Hāptup 'Thā Yoneo xexka xop xix tik xop te hāmyūmmūg xop te yāy tu nū'nāhā Yenoyanēn kopa', ⁶ tu Yoneo 'āmānex xexka xop mūtik pip, 'ūxohix te:

'Anān, yā 'āmānex xop xohix xat'ax, xix Kaxpax mūtik pip, xix Yoām, xix 'Anexān, xi' xape xop, ⁷ tu Pet xix Yoām xānāhā', tu' yīkopit, hu:

—Putep te 'āxop xat, xa tik pakut hittupmā'? Putep hā 'āxop te nōm tik hittupmāhā'? Kaxīy.

⁸ Ha Topa Koxuk te Pet ka'ogāhā', ha hām'āktux ka'ok, hu:

—Tikmū'ūn xexka xop, xix tik xop te hāmyūmmūg xop: 'Ūg'āpax! ⁹ 'Āxop tek mūn yīkopit, hu: "Putep te 'āxop xat, xa nōm tik hittupmāhā'? Putep hā 'āxop te' hittupmāhā'?" Kaxīy. ¹⁰ 'Ūg'āpax, 'āte xa hāmyūmmūgā'ax, xa hāmyūmmūg, puyīy 'Iyaet yōg tikmū'ūn hāmyūmmūg, tu hāmyūmmūg, yeyox yōg Yeyox Kunnix putep mīpkupnix tu', ha Topa te' hīnnāhā putpu', hamūn te nōm tik hittupmāhā', Yeyox 'āxet'ax 'āktux hā' hit-tupmāhā'. Pēnā'. Nōmhā' xip, tu hāpkumep. ¹¹ Yeyox yā mīptut hā' māykup putuk, xix koxuk. 'A 'āxop te Yeyox putup nōg, pa Topa te' xexkanāhā xe'ēgnāg. ¹² 'Ok xip tik nōy te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' kuxa max tat? 'Ok xip hāpxexka xohix tu'? 'Ap xip'ah. Yeyox yāp-xet xip. Topa te Yeyox 'āxet'ax hōm tikmū'ūn pu', pu Yeyox yūmūg kuxa kummuk tu xit, nūy nō max tat 'ūyānān tu'. Kaxīy.

¹³ Ha' xexka xop te Pet pēnāhā xix Yoām, ha' yīpkutuk 'ohnāg, yīy hāmpē'paxex, hu:

—Tappet xax yūmmūg kutōgnāg, pāyā tute Yeyox mūtik hāpkumep, yā' yōg tik xop, kaxīy.

¹⁴ Ha tik tupmāhā' xip, ha' xexka xop te' pēnāhā', hu yāyhāhup, tu' yīy 'ohnāg, ¹⁵ tu:

—'Āpep, nūy hāptopa mōg. Kaxīy.

Ha' mōg, ha' xexka xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ¹⁶ hu:

—Putep mūn mīy'ax? Pet xix Yoām te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tep tu yā' koit? Yā Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', tu' yūmmūg. ¹⁷ 'Āpu, nōm tik 2 xat hok, pu Yeyox 'āxet'ax 'āktux hok tikmū'ūn pu', pu tikmū'ūn Yeyox xaxok. Kaxīy.

¹⁸ Tu Pet xānāhā xix Yoām, tu' xat hok, hu:

—Yeyox 'āxet'ax 'āktux hok, xix tikmū'ūn pu Yeyox yūmmūgā hok. Kaxīy.

¹⁹ Pa Pet xix Yoām te:

—'Āxop pa te hāmyūmmūg: Pi'yā' max, 'ok pe 'āxop puk yīpkox pip, 'ok pe Topa puk yīpkox pip? 'Āxop te hāmyūmmūg. ²⁰ 'Ūgmū'āte Yeyox 'āxet'ax 'āktux putup mō'kuma' mōg, Topa te' xat, hak mūg yīpkox pip Topa pu hāmāxap, hu hāpxopmā'ax pēnāhā 'āktux putup, xix hāpxopmā'ax 'āpak 'āktux putup kamah. Kaxīy.

²¹ Ha tik hittup yōg hāmyāxatamuk te 40, yīy tikmū'ūn xohix te Topa 'āktux max, hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hah, ha' xexka xop te Pet xūygāp-tup, xix Yoām, pāyā tikmū'ūn yīpkutuk, hu' mīy 'ok pa' gāy, tu Pet xupepmāhā xix Yoām.

Yeyox yōg tik xop te Topa pu hām'āktux

²³ Ha' mōg, tu mōktu mōxaha' xape pet tu', tu' xexka xop yōg hām'āktux'ax 'āktux 'ūxape xop pu', tu 'āmānex xexka xop yōg hām'āktux'ax 'āktux, xix tik xop te hāmyūmmūg yōg hām'āktux'ax 'āktux. ²⁴ Ha' xupak, tu Topa pu hām'āktux, tu yāy yīy puxet hā hām'āktux, hu:

—Topah, 'āxexka xe'ēgnāg, xate pexkox mīy, xix hahām, xix kōnāg xexka', xix hāpxop xohix te kopa' pip mīy. ²⁵ Hōmā 'Ākoxuk Xe'ēgnāg te hām'āktux, tu' xat, pu 'ōg kāmānat Namix hām'āktux, hu: "Tep tu' puknōg xop gāy? Ha' hep xop xohix te hāmpē'panōm, hu:

"Ūkxexka", kaxīy, pak-tōgnāg, tu xe: "Ūgka'ok", kaxīy, pāyā' pu'ūgnāg. ²⁶ Hāpxexka xohix yōg xexka xop te yāy tu nū'nāhā', nūy Topa hā kumīy, nūy Topa yōg hāmyāyutnā'ax mūtik yāy tuk-mīy," kaxīy.

²⁷ —'Ap koit'ah. Yā Yenoyanēn yōg xexka xop, yā Yoneo yōg tikmū'ūn xi' puknōg xop, xix Pinat, xix 'Enot, tu yāy tu nū'nāhā', nūy 'ōg Kāmānat Xe'ēgnāg hā kumīy, pāyā xate Yeyox yāyutnāhā', tu nōm xexkanā xe'ēgnāg. ²⁸ Hōmā xate hāmpē'āpaxex, tu hām'āktux tap, yīy 'ōgnū hām'āktux hittap hā Yoneo yōg tikmū'ūn kummuk te Yeyox kummugāhā nōmhā, xi' puknōg kummuk xop te' kummugāhā nōmhā. ²⁹ Tu' gāy, tu' yīy gāynām, yīg mū'āte xa tu' xak, xak mūg ka'ogā', 'ūyīy hāpxopmā max, nūy nōm xexka xop yīpkutuk hok, nūy 'ōgnū hām'āktux 'āktux pax. ³⁰ Yā 'āka'ok, hu tikmū'ūn hittupmāhā', tu hāpxopmāhā', xix hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', tu 'ōg Kāmānat Xe'ēgnāg Yeyox hā hāpxopmāhā'. Kaxīy.

³¹ Tu Topa pu hām'āktux kux, ha mīptut yāy nuhuk, ha Topa Koxuk te' xohix ka'ogāhā', hu Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu' yīpkutuk 'ohnāg.

'Ūkuxa mām ka'ok xop te hāpxop xohix koxip

³² Yā' kuxa mām ka'ok, tu' kuxap-xet, xip-tox puxet. 'Ap hām'āktux'ah, hu: "Yōgnū", kaxīy. 'Āmhok. Pāyā hāpxop xohix yā yāy yōg, tu' xupkumīy 'ohnāg. ³³ Ha Yeyox yōg mō'pok xop te hām'āktux ka'ok, tu yūmūg xuxyā Yeyox putpu hi'ax 'āktux, ha Topa te' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā', ha tikmū'ūn tep-tup pax. ³⁴ 'Ap hok xop pip'ah, pap-te xop te mīptut hāmenex xix hahām, tu tayūmak pop, tu' xape xop pu' popmāhā', ³⁵ Ha' mō'pok xop te' pop, tu' hok xop pu' popmāhā'.

³⁶ Ha Xip yōg tik yā Nemi hā' mōkputox, tu' xuxet'ax Yoye Maname', ha' xuxet'ax te tikmū'ūn yīy'ax hā: "Nōm te' nōy ka'ogāhā'", ³⁷ tu yāy yōg hām hāmenex, tu tayūmak paha', tu mō'pok xop pu' hōm.

'Ānānīn xix Xapit

5 Tik 'āxet'ax 'Ānānīn, xi' xetut 'āxet'ax Xapit, tu yāy yōg hām hāmenex, ² ha' nōmenex, tu tayūmak paha', tu mō'pot, tu' yāg xaptop, tu' yāg nōy paxnūn mō'pok xop hah, Yā mō'āmā', hu:

—Yā tayūmak xohix, yā' kux, 'ap nōy xip'ah. Kaxīy.

Ha' xetut te yā' koit yūmmūg, tu mō'āmā kamah. ³ Pa Pet te:

—'Ānānīn, tep tu xate Hāmgāyāgnāg yōg hām'āktux 'āpak, tu 'āyīpkox xip nōm hām'āktux kummuk pu'? Yā Topa Koxuk pu yā' koit, tu tayūmak yāgnāg xaptop, tu' yīy 'ohnāg! ⁴ Hahām 'ōgnū, xix tayūmak xohix 'ōgnū'. Putep mūn pe'āpaxex 'ākuxa kopah? Xate tikmū'ūn pu' koit'ah, pa Topa mūn pu' koit. Kaxīy.

⁵ Ha' xupak, tu hām tu' nāhā', tu' xok xe'e', ha nōm te' xupak kuxānōg xexka'. ⁶ Tik xiptap te 'Ānānīn kīy top-ixxah hā, tu mō'tat, tu nō hāpkot.

⁷ Ha 'ot 3 nōg, 'īhā' xetut mō'nāhā', 'ap te yīpxox xok'ax yūmmūg'ah, ⁸ ha Pet te:

—Pu, 'āyīy. 'Ōgnū hahām yōg tayūmak xohix te xīy? Kaxīy.

Ha:

—Hamūn. Yā tayūmak xohix, 'ap nōy xip'ah. Kaxīy.

⁹ Pa Pet te:

—Tep tu 'āyīpxox te koit, xix 'āmūn? 'Ok Topa Koxuk pu' koit, nūy nō gāyā'? 'Ūxupax: Tik te 'āyīpxox nō hāpkot, tu ta' nūn, tu nū', tu mō'ātat putup kama hāptopa'. Kaxīy.

¹⁰ Pet te hām'āktux kux, 'īhā' xetut te hām tu' nāhā', Pet pata yīka' nāhā', tu' xok, ha tik xiptap nūn, tu' pēnāhā', tu hāptopa mō'tat, tu' yīpxox yōkāmā' xe nō hāpkot. ¹¹ Ha' kuxa mām ka'ok xop kuxānōg xexka', ha tikmū'ūn xohix te' xupak, tu kuxānōg kamah.

Ha hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg

¹² 'Ūkuxa mām ka'ok xop te yāy tu nū'nāhā' Topa pet kux kaxax kaka hah, ha' kux kaxax 'āxet'ax Xanomām yōg, ha Yeyox yōg mō'pok xop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tikmū'ūn kopah, puyī' pēnā', ¹³ yīy tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg xop kuxānōg, tu' kuxa mām xop yīp-kutuk, 'ap te yāy tu nū'nā'ah nōm xop mūtik, pāyā' xohix te nōm hāp-tup pax. ¹⁴ Ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah, tu' nūn, tu' nōy tu' mōxaha', tu yāy tu nū' kuxa mām ka'ok xop xok, tik xop xix 'ūn xop, ¹⁵ ha tikmū'ūn te' pakut xop tat putat kopah, tu mīm xix 'extet tu' xex, pu Pet koxuk kopa nāy, nūy hīttupmā'. ¹⁶ Ha kōmēn punethok te Yenoyanēn yīka' pip, ha kōmēn nōy yōg tikmū'ūn nūn Yenoyanēn tu', tu' pakut xop tat, xix yāmīy kummuk kopa' pip xop tat, ha' hīttupmāhā'.

'Ūxexka xop te tik xop kummugāhā'

¹⁷ Pa tik te 'āmānex xop xat'ax te' yīpkumīy, xix Xanoxeo xop te' yīpkumīy, ¹⁸ tu' xat, pu Yeyox yōg mō'pok xop mūy, tu kōmēn yōg kanet ha mō'tat, tu' xex. ¹⁹ Pa 'āmīy koxtap 'īhā pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, tu hāmyīnnīn'ax xōn, tu tik xop mōy kanet kopah, tu hāptopa' mōgāhā', tu' xat, hu:

²⁰ —Mōg, mōg, Topa pet xexka ha mōg, nūy Yeyox 'āktux, nōm te tikmū'ūn xop xohix hīnnā'ax. Kaxīy.

²¹ Ha hām'āpak, tu' mōg, tu māyōn xupep 'īhā tikmū'ūn yūmmūgāhā Topa pet xexka kopah.

Ha ta tik te 'āmānex xop xat'ax nūn, xi' yōg xop xohix, tu Yoneo xexka xop xohix xānāhā', pu yāy tu nūn-nāy, ha' xat, hu:

—'Āpu, kanet tu nūnnāy Yeyox yōg mō'pok xop. Kaxīy.

²² Ha xonat xop mōg kanet hah, tu' xak, pāyā 'ap ti'ah, yīy putpu' nūn, tu' xexka xop pu' xuktux, ²³ hu:

—Pipkup ka'ok hā mō'yīnnīn, ha' xōn ha' xīy 'ohnāg, ha xonat xop te hāmyīnnīn'ax yīka' pip, nūy pēnā', hak mū'āte kanet yōg hāmyīnnīn'ax xōn, pāyā 'ap tik 'ūm xip'ah kanet kopah. Kaxīy.

²⁴ Ha Topa pet xonat xop yōg kapitām te' xupak, xix 'āmānex xexka xop te' xupak kamah, tu:

—'Īhok, pute 'ūm? Kaxīy.

²⁵ Ha tik 'ūm nūn, tu:

—Hōmā 'āxop te tik tigāhā kanet kopah, yā hōnhā Topa pet xexka tu' pip, tu tikmū'ūn yūmmūgāhā'. Kaxīy.

²⁶ Ha xonat xop te tikmū'ūn yīpkutuk, tu hāmpē'pax-ex, hu "Pe yā 'ā mīkaxxap tux!" kaxīy. Hu mō'pok xop xūyγā 'ohnāg, pāyā' mūg, tu' nūnnāhā', ²⁷ tu' xexka xop keppa' xex, ha tik te 'āmānex xop xat'ax te' yīkopit, hu:

²⁸ —'Ok 'āyīpkox hok? Hōmāg mū'āte xa' xat, hu: "'Āyīy hok, Yeyox 'āxet'ax hā yūmmūgā hok!" kaxīy. Pa 'āxop te tikmū'ūn xohix yūmmūgāhā Yenoyanēn kopah, nūy 'ūgmūg kupex Yeyox xok'ax hah, pu tikmū'ūn 'ūgmūg 'āktux kummuk. Kaxīy.

²⁹ Pa Pet xix mō'pok xop te hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

—'Ūgmū'āte Topa yīy'ax 'āpak, tu Topa puk yīpkox pip hāmāxap, tuk-nāy tu tikmū'ūn puk mūg yīpkox pip.

³⁰ 'Āxop te Yeyox putex mīpkupnix tu', pipkup hā' xup mīpkupnix tu', nūy tup-tex, ha mōnāy xop yōg Topa te' putpu' hīnnāhā', ³¹ tu' xexkanāhā yāy yīpxe'e hā', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. ³² 'Ūgmū'āte' pēnāhā', xix Topa Koxuk te' pēnāhā', tu hām'āpak, tu xe hām'āktux, ha Topa te yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, nōm xop kuxa mām ka'ok xop ha nū'kutnāhā'. Kaxīy.

³³ Ha' xupak, tu' gāynām, tu' kix putup, ³⁴ pa Paniye xop yōg tik xip, 'ūxuxet'ax Gāmāniet. 'Ōhōm tik te hāmyūmmūg xexka', tu Topa yōg xat'ax yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn xohix tep-tup pax. Hak-nīhā' xip, tu' xat, hu:

—'Āpu, tik xop hāptopa mōgā'. Kaxīy.

Ha' mōgāhā Yeyox yōg mō'pok xop. ³⁵ Ha Gāmāniet te' xexka xop pu hām'āktux, hu:

—'Iyaet yōg tik xop, 'ōg pa mōxip, xayīy 'āmpē'āpax-eh, nūy hāpkummuk 'ūm mīy hok. ³⁶ Hōmā Teot te tikmū'ūn xat putup, tu tik xop te 400 mōgāhā', hap-tex, ha nōm xop te' pe' mōg te' xaxok, ha' kux. ³⁷ Ha hāpxip 'īhā gohet te tikmū'ūn mō'kupix, tu tikmū'ūn xohix te xīy yūmmūg putup, hu mō'kupix, 'īhā Ganinet yōg Yot xip, ha tikmū'ūn punethok te Yot pe' mōg, ha' xok, ha tikmū'ūn te yīkām xupmāhā'. ³⁸ Yīy hōnhā 'āte xa hām'āktux, hu: Tik xop nīm, tu' kummugā hok. Pi'yā'? 'Ok pe Topa te nōm nū'pok, 'ok pe tik 'ūm te nū'pok?

'Āte' yūmmūg'ah. Yī' hip, ka Topa mūtik yūmmūg yāy tuk-mīy. Kaxīy.

Ha' xexka xop te Gāmāniet yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, ⁴⁰ tu Yeyox yōg mō'pok xop xānāhā', tu' kix xokxax hā', tu' xat, hu:

—Yeyox 'āxet'ax 'āktux hok! Kaxīy.

Tu' tux hok, pu mōg.

⁴¹ Ha' mōg, tu' kuxa hittup. Yā' xexka xop te' xūygāhā', Yeyox xūy putuk tu' xūygāhā', yī' hittup. ⁴² Tu 'āmñīy xohix hā hāmyūmmūgāhā Topa pet xexka kopah, xix mīptut xohix kopah, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux. Topa te nōm yāykutnāhā xe'ēgnāg.

Tik te 7 te mō'pok xop hā' tehe'.

6 Hāpxip 'īhā' kuxa mām ka'ok xop xohix nōy nā' mōg. Ha Genex yīy'ax yōg tikmū'ūn te:

—'Āmñīy xohix hā 'āxop tek xit'ax popmāhā yūmmū yōg hok mām xop pu', pāyā 'ūgmūg yīy'ax xop xate' xaxok, tuk xit'ax 'ohnāg hōm, 'īhā Yoneo yīy'ax hok mām xop pu' popmāhā'. Kaxīy.

² Ha mō'pok xop te 12 te' kuxa mām ka'ok xop xohix xānāhā', tu:

—Topa tek-mūg xat, 'ūyōg hām'āktux yūmmūgā', hak mū'āte Yeyox tu hāpxopmāhā'. 'Ap hāmyūmmūgā kux putup'ah, nūy kuxa mām ka'ok xop tu' xit'ax popmā'.

³ 'Āpu, tik max te 7 yīmōgatux 'āxop kopah, pu hāpxop popmā', puyīy 'ūn xop xaxogā hok, ⁴ pak mū'āte Topa pu hām'āktux pax putup, tu Topa yōg hām'āktux yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

⁵ Ha' xohix te nōm hām'āktux putup, hu' kuxa hittup, tu tik xop yīmōgatux, tu 'Extep yāykutnāhā hāmāxap. Yā' kuxa yūm ka'ok, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā'. Ha tik nōy yīmōgatux 'Extep mūtik, tik xohix te: Pinip, xix Ponok, xix Nīkānōg, xix Tīmām, xix Pām, xix kōmēn 'Ātikit yōg Nīkonao, yā Nīkonao te Yoneo xop hā' puknōg tap, pāyā hōmā nōm xop kopa mō'nāhā', tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. ⁶ Ha tik te 7 mōgāhā mō'pok xop hah, tu' keppa tigāhā', ha Topa pu hām'āktux, tup-tox yīmū' yīm nōm, pu Topa Koxuk ka'ogā'.

⁷ Ha tikmū'ūn punethok te Topa yōg hām'āktux 'āpak, ha Yenoyanēn yōg tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix nōy nā' mōg. 'Āmānex xop kama te Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pip.

'Ūgāy xop te 'Extep mūg ka'ok

⁸ Ha 'Extep te hāpxopmā xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', ha Topa te' ka'ogāhā', tup-tup pax, ⁹ ha Topa pet 'āxet'ax Nimet yōg, ha' yōg xop nūn, tu hām'āktux hā' nōy yānān 'Extep mūtik, ha tik xohix te: Xinēn yōg, xix 'Anexanit yōg, xix Xinix yōg, xix 'Ax yōg. 'Ūxohix te hām'āktux hā' nōy yānān nām 'Extep mūtik. ¹⁰ Pa 'Extep te hāmyūmmūg xexka', yā Topa Koxuk te nōm pu hāmyūmmūgāhā', ha' nōy xop te' yēy, tu' gāy. ¹¹ Tu' nōy xop pu tayūmak xaptop hā' hōm, tu' xat, hu:

—'Āmōg, nūy yā' koit. Kaxīy.

Ha' mōg, tu' koit, hu:

—'Extep te hām'āktux kummuk, tu Topa 'āktux kummuk xix Mōnāyxop Mōyyex 'āktux kummuk. Kaxīy.

¹² Tu' yīy hā tikmū'ūn gāyāhā', xi' xexka xop, xix hāmyūmmūg xop, tu' koit hā' xohix gāyāhā', tu 'Extep mō'tat, tu' xexka xop keppa' xix, ¹³ ha tik xop te koit hā hām'āktux, hu:

—'Extep te hām'āktux kummuk, tu' xuktux pax, ha' kux 'ohnāg, tu Topa pet xexka 'āktux kummuk, xix Mōyyex yōg xat'ax 'āktux kummuk. ¹⁴ Kāy te hām'āktux, hak mū'āte hām'āpak, ha: Nāyane yōg Yeyox te Topa pet xexka koxyōy putup, tu Mōyyex yōg hāpxopmā'ax hittap nōāp-tup, nūy yā' xat'ax puknōg hā' nōy yānān. Kaxīy.

Pāyā' koit.

¹⁵ Ha tikmū'ūn xexka xop te 'Extep pēnā ka'ok, ha' pa hittup xe'ēgnāg, tu pekkox yōg mō'kutnā'ax putuk.

'Extep te yāy pupi hām'āktux

7 Ha tik te 'āmānex xop xat'ax te 'Extep yīkopit, hu: —'Ok tik te hāpxe'e 'āktux? Kaxīy.

² Ha 'Extep te:

—'Ūkxape xop xi' tak mūnōm xop, 'ūg'āpax: Topa xexka xe'ēgnāg te pekkox kopa' xip, tu hām'āktux mōnāyxop 'Amanām pu', ha hāpxexka Mēyopotām tu' xip hāmāxap. ³ Ha hām'āktux, hu: "'Ōg hām nīm, xix 'āxape xop nīm, nūy mōg hām 'ūm tu 'āte xa' mūg putup," kaxīy. ⁴ Ha' xip hāpxexka Kānet tu', tu' mōg, tu mōktu xupep kōmēn 'Anāg tu', tu' tihi', ha yāy tak xok, ha Topa te mō'kutnāhā 'ōg hām hah, nūnte'. ⁵ Pa Topa te 'Amanām pu hām 'ohnāg hōm, hām 'ūm kutōgnāg tu' hōm 'ohnāg, ha 'Amanām te' puknōg yōg hām tu' xip, pa Topa te hām'āktux xex, hu: "'Hōmā 'āte xa nū hām hōm putup, tu 'āxok tehomip, 'āmōkputox pu' hōm putup," kaxīy. Pāyā 'Amanām kutok hok. ⁶ Ha Topa te xe hām'āktux 'Amanām pu', hu: "'Āk-tok xupep-tup xop te' puknōg yōg hām tu' pip putup, ha hāmyāx-atamuk xohix te 400 hā' puknōg xop te' xūygāp-tup, ha' hok hā' hām putup. ⁷ 'Ūkpa te hāmyūmmūg, ha hāmyāxatamuk te 400 nōg, 'īhā 'āte' gāy xop 'ūyānān tu' xūygāp-tup, ha 'āmōkputox xupepmāp-tup, puk xax nūnte, nūy tu nūk tetex," kaxīy. ⁸ Ha Topa te pa'ax mīy 'Amanām mūtik, pu tuk-tok xupep-tup xop xohix hāmyūmmūg, yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e', ha Topa te' xat, hu: "'Āxop yāy nāg xax xak kutōgnāg 'ūyīmap. Puyā 'āk-tok pit xupep-tup xop xohix yāy xax mep, ha 'a' kux'ah," kaxīy. Ha 'Amanām tek-tok 'Iyak put, ha 'āmñīy te 8 nōg, 'īhāk-tok pit yāy xax yīmap tu' xak, ha 'Iyak tek-tok pit Yako put, ha Yako tek-tok put te 12, tuk-tok pit xohix yāy xax 'ūyīmap tu' mep kutōgnāg.

⁹ —Ha mōnāyxop Yako kutok pit xop te' taknōy yīpkumīy, tu' taknōy Yoye putup nōg, hu' nōmenex hāpxexka 'Eyit yōg puknōg xop pu', tu tayūmak pop, ha' mōgāhā', tu ta tu' mōg, tu mōktu xupep 'Eyit tu', ha Yoye kuxa teknōg, pāyā Topa te Yoye mūtik tihi', ¹⁰ tu hāpkummuk tu' xut, tu mō'nīynām, puyīy hāmyūmmūg xexka', ha 'Eyit yōg tik te tikmū'ūn xat'ax te Yoye putup pax, tu' xexkanāhā yāy pet kopah, xix hāpxexka 'Eyit kopah. ¹¹ Ha hāmyāxatamuk 'ūm hā hāmhōgnāg,

'ap xit'ax pip'ah, ha putup te' kix 'Eyit yög tikmũ'ün, xix Kãnã'äg yög tikmũ'ün, ha mõnãyxop te yãy xit'ax xak, pãyã xipi'ah. ¹² Pa tik 'üm te hãm'äktux Yako pu', hu: "Yã' pip xit'ax 'Eyit kopah." Kaxiý. Ha Yako tek-tok pit te 10 mõ'pok 'Eyit tu', ha' taknõy te 10 mög hãmãxap, tu ta tu' xit'ax xak. ¹³ Tuk-nãy tu' mög 'üxeheh, ha Yoye te hãm'äktux yãy taknõy xop pu', hu: "Ügmün yã 'ätaknõy Yoye!" kaxiý. Ha tik te' xat'ax 'äxet'ax Pana'o', tu Yoye xape xop yümmüg. ¹⁴ Ha Yoye te yãy tak xãnãhã', xi' xape xop xohix, pu nũ', 'üxohix te 75. ¹⁵ Hu' nũn, tu ta tu' nũn tu nũktu mõxaha 'Eyit tu', ha hãpxip 'ĩhã Yako xok xix Yoye', xi' taknõy xop. ¹⁶ Ha' yĩnxax tat Xikëg tu putpu', tu nõ hãpkot. Hõmã 'Amanãm te nõm xukpot pop, tu tayũmak hã' yãnãn 'Emög kutok mütik.

¹⁷ —Ha 'Iyaet yög tikmũ'ün xop xohix nõy nã' mög, tu mõktu xohix xexka', ha hãmýãxatamuk xohix nõg, 'ĩhã Topa te yãy yög hãm'äktux xutigãhã', tu hãm xexka hõm 'Amanãm mõkputox pu'. ¹⁸ Ha tik puknõg nõy xip 'Eyit tu', nõm te Yoye yümmüg 'ohnãg, ¹⁹ tu kokexmax putuk, tu' gãyñãm, tu yũmüg mõnãyxop xũygãhã', tu' xat 'ügãy tu', hu: "Ütut tek-tok pit put, puyã' nĩm hãp-topa', puyi' xok!" kaxiý. ²⁰ Ha Mõyyex müg tut te' put, ha' mãynãg, Topa te nõm putup pax, ha mãyõn hex 'ãnuk te 3 hã yãy tak pet kopa' xip, ²¹ ha hãptopa' xupep, tu' xex, ha nõm xat'ax kutok hex te' xipih'i', tup-tup, 'ũmax hah, tu' nõy yãy. ²² Ha' puknõg xop te Mõyyex pu hãmýũmmüg'ax hãmýũmmügãhã', puyiý hãmýũmmüg xexka', ha hãm'äktux ka'ok, xix hãpxop-mã ka'ok kamah. Kaxiý.

²³ 'Extep te xe:

—Hãmýãxatamuk te 40 nõg, 'ĩhã Mõyyex mög, nõy xape xop pãnã', ²⁴ tu' pãnãhã', ha tik puknõg te 'Iyaet yög tik kummügãhã', ha Mõyyex te' xape mõ'nĩynãm, tu 'Eyit yög puknõg 'üyãnãn tu' kix, ha' xok. ²⁵ Ha Mõyyex te hãmpe'paxex, hu: "Topa tek putup, 'üxape xop mõ'nĩynãm," kaxiý. Pãyã tik 'üm te Mõyyex yög hãmpe'paxex yümmüg 'ohnãg. ²⁶ Ha hãptup nõy 'ĩhã tikmũ'ün yãy kix, ha Mõyyex te' pãnãhã', tu' nõy nĩmãp-tup, hu: "Äxop yã xape'. Putep tu yãy kix?" kaxiý.

²⁷ —Pa' nõy tep-tup nõg, tu: "'Ü 'üm 'ãmũn? 'Ü 'üm te 'äxexkanãhã', xayiý hãpxopmã'ax tu kopit? 'Äpa te hãmýũmmüg 'ohnãg. ²⁸ Hõmã xate 'Eyit yög tik putex. 'Ok hõnhã xatek mũn putex'ax?" kaxiý. ²⁹ Ha Mõyyex kuxãnõg, tu' xupaha hãptox hah, tu' nõy yög hãpxexka Mĩni'ãn tu' xip, tu hãpkumep, tuk-tok pit 2 pop.

³⁰ —Ha hãmýãxatamuk te 40 nõg, ha pexkox yög nü'kutnã'ax nũn, ha Mõyyex te' pãnãhã', tu hãm panip xexka yög yĩktix Xĩnãy yĩmũ' pãnãhã', ha mĩxux te kuxap xakot, ha pexkox yög nü'kutnã'ax te' kopa' xip, ³¹ ha' pãnãhã', tu kuxãnõg, tu hũmnãg tu' mög, tu Topa yĩ'ax 'ãpak, ha: ³² "'Ügmün yã Mõnãyxop hã Topah, xix Mõnãyxop 'Amanãm hã Topah, xix Mõnãyxop 'Iyak hã, xix Mõnãyxop Yako hã Topa kamah," kaxiý. Ha Mõyyex kuxãnõg xexka', tu yãy puxu'lux nãm, 'ap pãnãp-tup'ah, ³³ ha Topa te: "Hãm te 'äk-nĩhã 'äxip hãm tu', mõ'ãnã hok, Topa xip tu'. ³⁴ 'Äte yãy yög tikmũ'ün xũy pãnãhã 'Eyit kopah, hu' kokõn 'ãpak, tuk nũn, 'ãhak nũn, nõy mõ'äktunã 'Eyit tu'." kaxiý.

³⁵ 'Extep te xe:

—Hõmã tikmũ'ün te Mõyyex putup nõg, tu: "'Ü 'üm te 'äxexkanãhã', xayiý kopit?" kaxiý. Pa hõnhã Topa te Mõyyex nü'kutnãhã tikmũ'ün hah, nõy Mõyyex xexkãnã', nõy tikmũ'ün möy hãm puknõg kopah, ha Topa te pexkox yög nü'kutnã'ax nü'kutnãhã', nõm te mĩxux kopa' xip, pu Mõyyex mütik tu ti', tu mõ'nĩynãm. ³⁶ Ha Mõyyex te 'Iyaet yög tikmũ'ün hittap möy hãpxexka 'Eyit kopah, tu hãmýãxatamuk te 40 hã' mögãhã', tu hãpxopmã ka'ok xe'ëgnãg hãpxexka 'Eyit tu', xix kõnãg xexka 'Äta tu', xix hãm panip xexka tu', puyiý nõm tikmũ'ün pãnã'. ³⁷ Hamũn, Mõyyex te tikmũ'ün hittap pu hãm'äktux, hu: "Topa te tik yãykutnãp-tup puyiý tu pupi hãm'äktux, 'äxape xop kopa yãykutnãp-tup, 'ãnõy, 'ükputuk," kaxiý. ³⁸ Mõyyex xix tikmũ'ün te hãm panip xexka tu' pip, ha pexkox yög nü'kutnã'ax te hãm'äktux yĩktix Xĩnãy yĩmũ', tu Mõyyex pu hãm'äktux, xix yũmüg mõnãyxop pu', ha Mõyyex te Topa yög xat'ax pop, nõy yũmüg xohix pu' popmã'.

³⁹ —Mõnãyxop te Mõyyex yög hãm'äktux 'ãpak, pãyã' yĩpkox 'ohnãg, tu' nĩm, tu hãpxexka 'Eyit xak, tu 'Eyit tu' mög putup putpu', ⁴⁰ tu hãm'äktux 'Anãm pu', ha 'Anãm te 'Iyaet yög tikmũ'ün hã 'ãmãnex xat'ax hãmãxap, ha hãm'äktux, hu: "'Äpu, Topa komut 'üm pipkup hã mĩy, 'üyiy heyah, puyiý yũmüg xohix tu mögã'. Pi'yã' mög Mõyyex, nõm tek müg mögãhã? 'Ap yũmmüg'ah," kaxiý. ⁴¹ Ha mũnũytut kutok komut mĩy, pipkup yãnãmñãg 'äta hã' mĩy, hu nõ heyah, ha xokxop mõ'hap nõm mũnũytut kutok komut keppah, tu' haxyãhã', tu' kuxa hittup. ⁴² Pa Topa te nõm topa komut xop putup nõg, hu tikmũ'ün nĩm, 'ügãy tu', ha' kuxa mãm ka'ok mãyõn kopah, xix mãyõn hex kopah, xix mãyõnnãg kopah, ha Topa pupi hãm'äktux xop hit-tap te tappet tu kax'ãmi', Topa pupi kax'ãmi', hu: "Hãmýãxatamuk te 40 hã 'äxop te 'a' mõ'hap 'ohnãg xokxop, 'ühax, hãm panip xexka kopah 'a mõ'hap'ah. 'Ämhok.

⁴³ 'Äxop tep-tup puknõg xop yög topahnãg komut xop, 'üxuxet'ax Mõnok, yã topahnãg komut Hẽnpãg yög mãyõnnãg 'äxop tep-tup pax, tu hãpxop 'üm 'äyĩm hã' mĩy putup, hu nõ heyah. 'Äte mõ'äktunãp-tup Maminõn kũnãpa', hãptox tu'." Kaxiý.

⁴⁴ —Mõnãyxop te Topa pet mĩy hãm panip xexka kopah, ha Topa te Mõyyex yũmmügãhã', ha' mĩy, topixax ka'ok xexka hã' mĩy. ⁴⁵ Ha mõnãyxop te Topa pet tat, ha Yoyoe te mõnãyxop mögãhã', ha yãy yög hãm tu nü'tat, 'ĩhã Topa te' puknõg xop xohix hãm kopa' möy, nõy mõnãyxop pu' hõm. Ha mõnãyxop pip, ha hãmýãxatamuk xohix mög, ha Namix te 'Iyaet yög tikmũ'ün xat. ⁴⁶ Ha Topa te Namix putup pax, ha Topa pet max xexka mĩy putup, mõnãyxop Yako yög Topa pu' mĩy putup, ⁴⁷ pãyãk-tok Xanomãm te' mĩy.

⁴⁸ —Pa Topa xexka xe'ëgnãg te mĩptut 'üm kopa' ti'ah, nõm mĩptut yĩm hã' mĩy, ha tik te Topa pupi hãm'äktux, tu:

⁴⁹ "Pexkox xexka yãk xip'ax xe'ëgnãg,

ha hahām yāk mūn hā hāptonnok'ax.
Xate 'a mīptut 'ūm mīy putup, puk pip'ax? 'Ak pip put-up'ah.

⁵⁰ 'Ūgyīm te hāpxop xohix mīy." Kaxīy.

⁵¹ Yā 'Extep te hām'āktux kux, tu:

—'Āyīpkox 'ohnāg! 'Ākuxa mām 'ohnāg Topa kopah! Yā 'āmnīy xohix hā Topa Koxuk pu 'āyīpkox 'ohnāg, mōnāyxop yīpkox hok, xix 'āxop. ⁵² Mōnāyxop te Topa pupi hām'āktux xop kix, nōm te Yeyox nūn'ax 'āktux, ha 'āxop te Topak-tok hōm hām puknōg yōg xop pu', puyīp-tex. ⁵³ Pexkox yōg nū'pok xop te xa Topa yōg xat'ax hōm, pa 'āxop tep-tup nōg. 'Ūkux. Kaxīy.

⁵⁴ Ha' xexka xop te hām'āpak, tu' gāynām, tu' xox kāyānām, 'ūgāy tu'. ⁵⁵ Pa Topa Koxuk te 'Extep ka'ogāhā', tu mō pexkox kāgmāg, tu Topa yōg yānām xe'ēgnāg pēnāhā', tu Yeyox pēnāhā kamah, ha Topa yīpxe'e hāk-nīhā' xip, ⁵⁶ tu:

—'Āte pexkox kopa' pēnāhā', tu Yeyox pēnāhā', yā Tikmū'ūn Kutok, tu Topa yīpxe'e hāk-nīhā' xip. Kaxīy.

⁵⁷ Pa Yoneo xexka xop gāynām, tu' yīy ka'ok, tu mō yīpkox yīnnīn, nūy hām'āpak hok, tu mō' nū'paha', ⁵⁸ tu kōmēn Yenoyanēn kopa' xut, hak-nāpa' mōg, ha mīkax xexka tux, nūy putex, ha tik xop te' pēnāhā', tu' xax mōy, tu tik xiptap 'āxet'ax Xaot pata yīka mō'yōn. ⁵⁹ Ha mīkaxxap xexka tux nām, 'īhā 'Extep te Yeyox xānāhā', hu:

—Yāyā Yeyox, 'āte xa 'ūgkoxuk hōm, pa! Kaxīy.

⁶⁰ Tu' kopaxux hā' xip, tu' yīy ka'ok, hu:

—Yāyā', 'āpu 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux! Kaxīy.

Tu hām'āktux kux, tu' xok.

Ha Xaot te' pēnāhā', tu 'Extep xok'ax putup, yī' kuxa hittup.

Ha Xaot te' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā'

8 Ha Yoneo xop te' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā' kōmēn Yenoyanēn kopah, ha nū'paha', tu mō tika' mōg hāpxupmāhā' tu', hāpxexka Yonex tu' mōg, xix hāpxexka Xāmānit tu' mōg, ha mō'pok xop te 12 nox pip Yenoyanēn kopah. ² Tik xop max te Topap-tup pax, tu 'Extep nō hāpkot, tu mō'nīy, tu ta pota ka'ok.

³ Pa Xaot te hāpkummugāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xūygāhā', tu' pet kopa' mōy, tu' yīm kīy ka'ok, tu kanet kopa' xex, tik xop xix 'ūn xop.

Tik xop te hām'āpak max 'āktux kōmēn Xāmānit kopah

⁴ Ha nōm nū'paha te Topa yōg hām'āktux 'āktux putat tox hā, xix kōmēn xohix kopah. ⁵ Ha ta' mōg Pinip, tu mōktu Xāmānit tu' xupep, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux. Yā 'ōhōm Yoneo yōg tikmū'ūn xat'ax xe'ēgnāg.

⁶ Ha Xāmānit yōg tikmū'ūn kuxap-xet, xip-tox puxet, tu Pinip yōg hām'āktux 'āpak, tu hāpxopmā xe'ēgnāg pēnāhā'. ⁷ Ha Pinip te yāmīy kummuk mōy Xāmānit yōg tikmū'ūn kopah, ha yāmīy kummuk yīy ka'ok, tu' mōg, ha hāpkumep hok xop hittup, tu hāpkumep, yāy

hi ha' mōg. ⁸ Yīy Xāmānit yōg tikmū'ūn kuxa hittup xexkah.

⁹ Pa tik 'āxet'ax Xīmām te' xut mīhīm, tu hāmyāxata-muk xohix hā kugōy hāp-tex, tu yāy 'āktux xexka', ha Xāmānit yōg tikmū'ūn kuxānōg Xīmām hā, 'ūxut mīhīm hah, tu' yīpkox pip Xīmām pu', tu: "Yā Topa mūn te Xīmām ka'ogāhā xexka!" kaxīy.

¹² Pa Pinip nūn, tu Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux, ha tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, hap-tox pix, tik xop xix 'ūn xop. ¹³ Ha Xīmām kuxa yūm ka'ok kamah, hap-tox pix, ha Pinip pe' mōg, tu hāpxopmā xe'ēgnāg pēnāhā', tu tikmū'ūn hittup-mā'ax pēnāhā', tu kuxānōg.

¹⁴ Ha Yeyox yōg mō'pok xop pip Yenoyanēn kopah, tu Xāmānit yōg tikmū'ūn yāyhā Yeyox yōg xop yūmmūg, tu Pet xix Yōām mō'pok. ¹⁵ Ha' mōg, tu mōktu mōxaha Xāmānit tu', tu Topa tu' xak, puyīy yāy Koxuk nū'kutnā nōm tikmū'ūn hah. ¹⁶ Hōmā xix hōnhā Topa te yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnā hok Xāmānit yōg tikmū'ūn hah, pa kōnāg hāp-tox pix puxehnāg, 'īhā Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux. ¹⁷ Ha Pet xix Yoām tep-tox yīmū' yīm xex, ha Topa te tikmū'ūn ha nū'kutnāhā yāy Koxuk Xe'ēgnāg.

¹⁸ Ha Xīmām te' pēnāhā', tu mō'pok xop tep-tox yīmū' yīm xex pēnāhā', yā Topa te yāy Koxuk nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, ha Xīmām te' pēnāhā', hu hām'āktux, hu:

—'A' nōmenex nōm hāpka'ok'ax, yīy xa tayūmak hā' nōy yānān 'ūyīy tikmū'ūn putox yīmūg yīm xeh, puyīy Topa Koxuk 'ūka'ogā'. Kaxīy.

²⁰ Pa Pet te' mānōg, tu:

—Topa te 'ōg tayūmak nōāp-tup, xix 'āmūn nōāp-tup kamah! Xate hāmpē'āpaxex tayūmak hā' nōy yānān, nūy Topa Koxuk pa'. Topa te' hok tu nū'kutnāhā', pāyā xa nū'kutnā hok, 'ākuxa kummuk hah. Topa te 'āka'ogāp-tup 'ohnāg. ²² 'Āpu, yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, tu Topa tu' xax, pu 'ōgnū hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. ²³ 'Āte 'āyūmmūg. 'Ōgnū hāpkummuk mīy'ax te 'āhīy yāy pu'. 'Āmūn yīpkumīy xexka nām. Kaxīy.

²⁴ Ha Xīmām te tu' xak, hu:

—'Āpu, Topa tu' xax, 'ūgmūn pupi tu' xax, pu tu nū hok hāpxopmā'ax kummuk, nōm hāpxopmā'ax kummuk xate hām'āktux. Kaxīy.

²⁵ Ha Pet xix Yoām te Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu ta' mōg putpu Yenoyanēn tu', hu putat tox hā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, nūy xip tu xexka xohix kopa' xuktux.

Pinip te hāpkumep

²⁶ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te Pinip pu hām'āktux, hu:

—'Āyok, nūy mōg Yenoyanēn yōg putat hā, nūy mōy kōmēn Gayat tu 'āpep. Kaxīy.

Ha putat te hām panip xexka kopa' xip.

²⁷ Ha ta' yok, tu' mōg, tu hāpxexka yōg 'Etxop yōg tapāyōg pēnāhā', ha tapāyōg yā 'Ennōk, tu 'Etxop yōg xat'ax hex Kānax hā kāmānat, tu hāpxexka yōg tayū-

mak xex, tu' pēnā max, tu' mōg Yenoyanēn tu', nūy Topa xax, nūy Topa pu nū' xup. ²⁸ Tu putpu' nūn, tu te hāpxop yīkūy'ax yīmū' yūm, tu' nūn, tu mō'kupix, tu Topa pupi hām'āktux'ax 'Iyait yōg tappet mō'kupix, ²⁹ ha Topa Koxuk te Pinip pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy nū mūtik mōg hāpxop yīkūy'ax yīmū'.
Kaxīy.

³⁰ Ha' mōg mō'ka'ok, tu tapāyōg mō'kupix 'āpak, tu:

—'Ok yūmmūg xate hāpxop mō'kupix'ax? Kaxīy.

³¹ Ha' nōy yānān, tu:

—'Ap yūmmūg'ah. 'A tik 'ūm tek yūmmūgā'ah. Kaxīy.

Tu' xānāhā', pu mōg, pu yāy mūtik mōg. Ha hāpxop tat'ax yīmū' mān, tu' nōy mūtik mōg. ³² Ha mō'kupix hā kaxīy:

“Tikmū'ūn te kahnēn mōgāhā', nūy putex, hā kaxīy tikmū'ūn te nōm tik mōgāhā', nūy putex.

Tikmū'ūn te kahnēn kutok xax xaxit, ha' yīy hok, yā kaxīy nōm tik yīy 'ohnāg.

³³ Tu' hok tu yāyhāhup, hāpkummuk mīy 'ohnāg tu', yīy tik xop te hāpkohe' mīy, 'īhā tik max pu hāpkummugāhā'.

'Ū 'ūm te tik mōkputox 'ūm pēnāhā'? 'Ap xip'ah, tik xok hah.” Kaxīy.

³⁴ Ha tapāyōg te:

—'Āyīy, tik 'ūm 'ōhōm? 'Ok pe 'Iyait te yāy kax'āmi', 'ok pe' nōy pupi kax'āmi'? Kaxīy.

³⁵ Ha Pinip te hām'āktux, tu hāmyūmmūgāhā', tu nōm tappet hittap hā Yeyox 'āktux, tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux hittap hā hāmyūmmūgāhā'.

³⁶ Ha' mōg putat hā, tu kōnāgkox pēnāhā', ha tapāyōg te:

—Pēnā! Kōnāgkox! Āpu, kōnāg hāk putox pix! Kaxīy.

³⁷ Ha Pinip te:

—'Āte 'āp-tox pix'ax. 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok xe'e'?

Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Hamūn! 'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox Kunnix kopah.

'Ōhōm yā Topak-tok xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁸ Ha hāpxop yīkūy'ax tu' xakux, ha Pinip te tapāyōg putox pix kōnāg hā.

³⁹ Ha kōnāgkox tu' xupep, tu putpu' nūn, ha Topa Koxuk te Pinip putmōg, yīy tapāyōg te' pēnā hok, tu' kuxa hittup hā' mōg yāy pet hah. ⁴⁰ Ha tik 'ūm te Pinip pēnāhā' kōmēn 'Ayot tu', ha kōmēn xohix tu hām'āktux hā' mōg, tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu' mōg, tu mōktu xupep Xeyanet tu'.

Xaot te hāpkummuk mīy'ax hā yāyhāhup

9 Pa Xaot gāy, tu' yīy gāynām, tu:

—'Āte Yeyox mūtik mōg xop xohix kix putup! Kaxīy.

Tu' mōg tik te 'āmānex xop xat'ax hah, ² tu tappet pop, pu kōmēn Namān yōg xexka xop tu' mūg, nūy Yeyox yōg putat hā' mōg xop mūy, nūy tik xop xix 'ūn xop mūy, nūy kīy, tu nūktu Yenoyanēn ha' mōgā'.

³ Tu ta' mōg Namān yōg putat hā' mōg, ha kōmēn hāmhūmnāg tu' xip, ha hāpxip 'ohnāg 'īhā kuyānām

xexka xakot Xaot yīmap. ⁴ Ha Xaot te hām tu' nāhā', tu yānmūn xupep'ax 'āpak, ha:

—Xaot, Xaot, tep tu xatek xūygāhā'? Kaxīy.

⁵ Ha Xaot kuxānōg, tu:

—'Ū 'ūm 'āmūn? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—'Ūgmūn yā Yeyox. Xatek mūn xūygāhā', ⁶ pa 'āyok, nūy 'āk-nīhā xihip, tu mōg tu mōktu kōmēn Namān tu xupep. 'Ōnte tik 'ūm te xa hāmyūmmūgāp-tup. Kaxīy.

⁷ Ha tikmū'ūn te Xaot mūtik hāpkumep, tu' hip, tu' yēy. Tu' yīy'ax 'āpak, pāyā 'a tik 'ūm pēnā'ah. ⁸ Ha Xaot yok, tuk-nīhā' xip, pāyā hāmpēnā hok, ha tik te Xaot yīm mūg, tu' mōgāhā', tu mōktu mōxaha Namān tu'.

⁹ Ha 'āmniy 3 hā Xaot te hāmpēnā hok, tu' xit hok, xi' xo'op hok kamah.

¹⁰ Ha kōmēn Namān kopa' xip tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, 'ūxuxet'ax 'Ānānīn, ha yāy koxuk hā hām'āpak, ha yūmūg xuxyā te' xānāhā', hu:

—'Ānānīn! Kaxīy.

Ha:

—Te 'ūm? Kaxīy.

¹¹ Ha yūmūg xuxyā te' xat, hu:

—'Āyok, nūy mōg putat yok hā Yot pet hah, nūy Tax yog tik 'āxet'ax Xaot xax. 'Ūpēnā! Tute Topa mūtik hām'āktux! ¹² Tu' yōtkup hā tik 'āxet'ax 'Ānānīn pēnāhā', ha' nūn, tu' xupep, tup-tox yīmū' yīm xex, pu xe hāmpēnā'. Kaxīy.

¹³ Pa 'Ānānīn te' yānān, hu:

—Yāyā', tikmū'ūn te Xaot 'āktux kummuk. Tute 'ōg tikmū'ūn xūygāhā' Yenoyanēn kopah, ¹⁴ tu Yenoyanēn tu' xip, tu tappet pop Yoneo yōg 'āmānex xexka xop tu', tu' nūn, nūy mūy, nūy kīy, nōm xop te 'āxānāhā'. Kaxīy.

¹⁵ Pa yūmūg xuxyā te:

—'Āmōg. 'Āte Xaot yāykutnāhā, puk mūn 'āktux hām-puknōg xop pu', xi' xexka xop pu', xix Yoneo yōg tikmū'ūn pu', ¹⁶ tu' xūy putup 'ūgmūn hā, ha 'āte tu nōm 'āktux putup. Kaxīy.

¹⁷ Ha 'Ānānīn mōg, tu mīptut tu' xupep, tu mō'nāhā', tu Xaot putox yīmū' yīm xex, tu:

—'Ūgnōy Xaot, xate yūmūg xuxyā Yeyox pēnāhā' putat kopah, hak xat xa', pu xe pēnā', pu Topa Koxuk 'ākuxa ka'ogā'. Kaxīy.

¹⁸ Hāpxip 'ohnāg 'īhā 'ūxax 'ūm te Xaot pa tu' nāhā', ha' xax yā māpxax putuk, ha Xaot te hāmpēnā max, tu' yok, tuk-nīhā' xip, hāp-tox pix, ¹⁹ ha' xit, xi' xo'op, tu mōktu ka'ok.

Xaot te kōmēn Namān tu' xip

'Āmniy kutōgnāg 'īhā Xaot te nōm xop kuxa mān ka'ok xop mūtik tihi Namān kopah. ²⁰ Tu' mōg Topa pet hah, nūy Yeyox 'āktux, tu hāmyūmmūgāhā', hu:

—Yeyox yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

²¹ Ha' xohix kuxānōg, hu yāy pu hām'āktux, hu:

—'Ok yā Xaot xe'e'? Hōmā Xaot kuxa yūm 'ohnāg Yeyox kopah, tu' gāynām nōm xop tu', nōm xop te Yeyox 'āxet'ax hā Topa xānāhā', ha' nūn, nūy mūy, nūy kīy, nūy Yenoyanēn yōg 'āmānex xop ha' mōgā'. Pāyā hōn-

hã Xaot kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, tu Yeyox 'ãktux! Kaxĩy.

Tu' kuxa te' yẽy.

²² Ha Xaot ka'ok, tu hãm'ãktux max, tu Yeyox yã Kun-nix 'ãktux, tu yã Topa yõg hãmyãkutnã'ax 'ãktux, ha tikmũ'ũn te Namãn kopa' pip te' yẽy.

²³ Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yoneo gãy xop te yãy tu nũ'nãhã, nũy Xaot putex. ²⁴ Tu' xaptop hã' pip Namãn yõg mõ'yĩnnĩn'ax tu', tu' Xaot hip, tu 'ãmnĩy xohix hã' hip, xix hãptup xohix hã mõ'yĩnnĩn'ax hã pẽnãhã' pip, nũy Xaot mũy, nũy putex, pa tik 'ũm te Xaot pu' xuk-tux. ²⁵ Ha 'ãmnĩy koxtap 'ĩhã tik xop te Xaot mũtik hãp-kumep te Xaot xix manax kopah, pu' gãy xop 'ũp-tex hok, 'ũxaptop tu' xix, tu hãpxux 'ĩhã' yũm, pu tu xup-mãn, ha' xut, ha' xupaha'.

Xaot te kõmẽn Yenoyanẽn tu' xip

²⁶ Tu ta' mõg, tu mõktu xupep Yenoyanẽn tu', tu nõm xape xop pẽnãp-tup, pãyã nõm xop kuxãnõg, tu hãmpe'paxex, hu: "Xaot te yã mõ'ãmã'. Tute' koit. 'A Yeyox yõg'ah." Kaxĩy. Tu' yĩpkutuk. ²⁷ Pa Maname nũn, nũy Xaot mõ'nĩynãm, tu' mõgãhã mõ'pok xop hah, ha mõ'pok xop te' pẽnãhã, ha Maname te nõm xop pu hãmyũmmũgãhã'. Yã hõnhã Xaot te Yeyox 'ãktux, tu yũmũg xuxyã yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux Namãn kopah, tu' yĩpkutuk 'ohnãg.

²⁸ Ha Xaot te nõm xop mũtik nox tih'i, tu yũmũg xuxyã 'ãktux Yenoyanẽn xohix kopah, ²⁹ tu' yĩpkutuk 'ohnãg, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn Genex yĩ'ax xop mũtik, ha nõm gãy xop te Xaot putex putup. ³⁰ Pãyã' xape xop te' yũmmũg, tu Xaot mõgãhã Xeyanet tu', tu yãy yõg hãm ha' kutnãhã kõmẽn Tax tu'.

³¹ Ha hãpxexka Yonex yõg kuxa mãm ka'ok xop hittup, tu' kuxa mãm, xix hãpxexka Ganinet yõg xop kuxa mãm, xix hãpxexka Xãmãnit yõg xop, tu' hittup, 'ũgãy nõg hah, tu Topa xak, tu' kuxa te' yẽy Topa keppah, tu yũmũg xuxyã Yeyox yõg putat hã' mõg, ha Topa Koxuk te' ka'ogãhã', ha tikmũ'ũn nũn, tu nõm xop xohix nõy nã' mõg.

Pet te kõmẽn Nit tu' mõg, xix kõmẽn Yop tu'

³² Ha Pet te hãpkumep punethok, tu kõmẽn xohix tu' mõg, tu 'ãmnĩy ha ta' mõg, tu mõktu xupep kõmẽn Nit tu', tu' kuxa mãm xop xape xop mũtik pip. ³³ Ha tik 'ũm 'ãxet'ax 'Ënẽy xip, tu hãmyãxatamuk xohix te 8 hã hãp-kumep hok, tu mĩmpe mõ'yõn'ax yĩmũ' pip. ³⁴ Ha Pet te:

—'Ënẽy, Yeyox Kunnix te 'ãhittupmãhã'. 'Ãyok, nũy 'ãk-nĩhã xip, xa 'õg komenok yũm. Kaxĩy.

Ha' yok, tuk-nĩhã' xip. ³⁵ Ha Nit yõg tixmũ'ũn xohix te' pẽnãhã', xix Xanõn yõg xop te' pẽnãhã', hu' kuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã kopah, tu yãyhã Yeyox yõg tikmũ'ũn.

³⁶ Ha 'ũn 'ũm xip, Yop kopa' xip, tu' xuxet'ax Tamit, yã' xuxet'ax nõy Nok, nõm tikmũ'ũn yĩ'ax hã: "Mũnũy." Kaxĩy. Ha Nok kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah. Nõm 'ũn max, tu hãpxopmã max, ha tikmũ'ũn te' yũmmũg, ha

hãpxop hok popmãhã', 'ũhok xop pu' nĩm. ³⁷ Tu 'ãmnĩy 'ũm 'ĩhã' pakut, tu' xok, ha' pix, tu mĩpku'ĩn yĩmũ' put mõg, tu' mõg, tu mõ'tat pepi mĩptut nõy yĩmũ' mõg'ax kopah, tu' xex. ³⁸ Ha Pet te Yop tu' yĩkã' xip, ha' kuxa mãm ka'ok xop te tik 2 mõ'pok, ha Pet xãnãhã', tu ta' mõg, tu mõktu Pet ha mõxaha', tu:

—Mã'! 'Ãnũn mõ'ka'ok! Kaxĩy.

³⁹ Ha' yok, tu yõkãmũ' nũn, tu nũktu mõxaha mĩptut tu', ha 'ũn hok mãm xop te Pet yĩmap hã' potaha'. Hõmã Nok te topixxax xap, 'ũhok mãm xop pupi' xap, yã hõnhã Pet tu nõm xax mũg, nũy Pet tu Nok mũn max mũgã'. ⁴⁰ Ha Pet te' xohix xat, hu:

—Hãptopa 'ãmõxãn. Kaxĩy.

Ha' mõg, yĩy Pet te' kopaxux hã' xip, tu Topa pu hãm'ãktux, tu hãm'ãktux kux, tu pepi' mõg, tu Nok yĩnxax xat, hu:

—Tamit, 'ãyok, nũy pepi xip. Kaxĩy.

Ha' pa ko'a', tu' yũm. ⁴¹ Ha Pet te' yĩm hã' mũg, tu' yoa', tu 'ũn xop xãnãhã', xi' kuxa mãm ka'ok xop, tu:

—'Ûpẽnã'! Yã' hi'! Kaxĩy.

⁴² Ha Yop yõg tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg, hu' kuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã Yeyox kopah, ⁴³ ha 'ãmnĩy xohix hã Pet te Yop kopa' nox xip, Xĩmãm mũti ti', ha xokxax hã hãm Xĩmãm, tu xokxax xut, tu' hĩy, tu' xup, ha' nak.

Pet xix Kohnẽn

10 Ha tik puknõg 'ũm 'ãxet'ax Kohnẽn, tu kõmẽn xexka Xeyanet kopa' pet, tu 'Itat yõg xonat xop hã kapitãm. ² Tu Topa xak, tu' kuxa te' yẽy Topa keppah, xix-tok te', xi' xetut te', xi' xape xop xohix te Topa xak, nõm te Kohnẽn pet kopa' tih'i'. Tu Yoneo hok pip xop pu hãpxop hok nĩm, tu' xupkumĩy 'ohnãg, tu 'ãmnĩy xohix hã Topa pu hãm'ãktux. ³ Ha mãyõn he 'ĩhã Kohnẽn te pexkox yõg nũ'kutnã'ax pẽnãhã', yãykokuk hã' pẽnãhã', tu' pẽnã max, ha' nũn Kohnẽn hah, tu hãm'ãktux, hu:

—Kohnẽn. Kaxĩy.

⁴ Ha' nõy te' yẽy, tu kuxãnõg xexka', tu' pẽnã ka'ok, tu:

—Pute 'ũm nũhũ'? Kaxĩy.

Ha' nõy te:

—Topa te 'õg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu 'õg hãpxopmã max pẽnãhã', tu 'ãxaxok 'ohnãg. ⁵ 'Ãpu, tik 'ũm mõ'pok kõmẽn Yop tu', pu Xĩmãm Pet xãnã', ⁶ ha Xĩmãm nõy pet tu' xip, nõm Xĩmãm nõy te xokxax hã' hãm, tu' xut, tu' hĩy, tu' xup, ha' nak, ha Xĩmãm pet te kõnãg xexka kux tu' yũm. Kaxĩy.

⁷ Tu' mõg, pexkox yõg nũ'kutnã'ax mõg, ha Kohnẽn te' yõg kãmãnat 2 mõ'pok, xix xonat xe'ep-xet mõ'kut-nãhã', ha xonat te Topa xak kamah. ⁸ Ha Kohnẽn te mõ'pok xop pu hãmyũmmũgãhã', tu tu pexkox yõg nũ'kutnã'ax te hãm'ãktux 'ãktux, tu Yop tu mõ'pok.

⁹ Ha hãptup ha ta' mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn Yop tu', 'ĩhã Pet te mãyõn te yãy kote' yũm 'ĩhã pepi' mõg, tu mĩptut xanep yĩmũ' yũm, nũy Topa pu hãm'ãk-tux. ¹⁰ 'Ûp-tup tep-tex, ha' xit putup, pa' xit'ax puk 'ohnãg, yĩ' hip, tu yãy kokuk hã' pẽnãhã', ha pexkox

xõn, ¹¹ ha Pet te' pēnāhā', ha pexkox tu topixxax xexka yīxohoh, tu' kuxyā hā' hīy, ¹² tu xokxop kopa' xex, xix putuxnāg, xi' kep hā' mōg xop. ¹³ Ha yānmūn xupep'ax te:

—Pet, 'āyok, nūy kix, nūy mā'! Kaxīy.

¹⁴ Pa Pet te:

—'Ak mūn'ah. 'Āte' mā xet'ah xokxop mā hok xop. Kaxīy.

¹⁵ Ha' yānmūn xupep'ax te xe':

—Topa te nōm putup, yī' max. Kaxīy.

¹⁶ Ha' yīxohoh, tu' nūn tehomip tikoxyuk, ha pexkox tu' mōg, tu yāy xaxogāhā'.

¹⁷ Pa Pet te' yēy, tu:

—Topa tep-tep 'ūgyūmmūgāp-tup? Kaxīy.

Tu hāmpē'paxex, 'īhā Kohnēn yōg kāmānat nūn, tu nūktu mōxaha', tu Xīmām pet xak, tu yā' xipi', tu mīp-tut yōg mō'yinnīn'ax tu' tihi', ¹⁸ tu' xānāhā', hu:

—'Ok xip Xīmām Pet? Kaxīy.

¹⁹ Ha Pet te hāpxopmā'ax pe'paxex, 'īhā Topa Koxuk te:

—'Ūpēnā'! Yā tik 3 te 'āxak. ²⁰ 'Āpu, nāhāy, nūy nōm xop mūtik mōg. 'Ākuxānōg hok, 'āte nōm tik nū'pok 'āhā. Kaxīy.

²¹ Ha Pet yīxohoh, tu:

—Yāk mūn Xīmām Pet. Tep ha 'ānūn? Kaxīy.

²² Ha' nōy te:

—'Āhak nūn. Kapitām Kohnēn tek mūg nū'pok, yā' māx, tu hāmyok mīy, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te nōm putup pax, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te' xat, hāk mūg nū'pok, ha 'āxānāhā', pu Kohnēn pet ha mōg, 'ūyīy 'ognū hām'āktux'ax 'ūm 'āpax. Kaxīy.

²³ Ha Pet te tik 3 tu' kax, pu' xit, nūy mōhōn yāy pet kopah.

Hāptup ha ta' mōg Kohnēn yōg tik mūtik, ha' xape xop mōg kamah, ²⁴ tu mōktu hāptup nōy 'īhā' mōxaha Xeyanet tu', ha Kohnēn te' hip, tu' xape xop xohix mūtik hip, ²⁵ ha Pet nūn tu nūktu mō'nāhā', ha Kohnēn te' kopaxux hā' nāhā', tu nū'xup, nūy heyak, ²⁶ pa Pet te:

—Xihip 'āk-nīhā'. Yāk mūn tihik kamah. Kaxīy.

²⁷ Tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu mō'nāhā', tu tikmū'ūn punethok pēnāhā', ²⁸ tu hām'āktux, hu:

—Yoneo yōg xat'ax xate' yūmmūg, ha' xat hok, hu: "Mōnā hok tik puknōg pet kopah," kaxīy. Pa Topa tek mūn yūmmūgāhā', hu: "Hāmpē'āpaxeh hok, hu:

—Topa te' puknōg xop putup nōg, kaxīy. 'Āmhok. Topa te nōm putup, puyīy yāyhā yāy yōg tikmū'ūn," kaxīy.

²⁹ Xatek xānāhā', 'āhak nūn. Putep hā xatek xānāhā'? Kaxīy.

³⁰ Ha Kohnēn te:

—Hōmā, 'āmnīy te 4 'īhā, māyōn he 'īhā, 'āte Topa pu hām'āktux, tu tik 'ūm pēnāhā', ha' yōg topixxax te yānām putuk, ³¹ ha: "Kohnēn, Topa te 'ōg hām'āktux'ax 'āpak, tu 'ōg hāpxop popmā'ax pēnāhā'. ³² 'Āpu, Yop tu mō'pok, pu Xīmām Pet xānā', ha kōnāg xexka kux tu' xip Xīmām nōy pet kopah, ha Xīmām te xokxax hā' hām, tu' xut, tu' hīy, tu' xup, ha' nak," kaxīy. ³³ Hāpxip

'ohnāg 'īhā 'āte 'āxānāhā', ha 'ānūn, hak mūg hittup. Hōnhāk mūg pip, ha Topa tek mūg pēnāhā', hak mū'āte 'ōgnū hām'āktux'ax 'āpak putup, Topa te nōm 'āxat, xa' xuktux. Kaxīy.

Pet te puknōg xop pu hāmyūmmūgāhā'

³⁴ Ha Pet te hām'āktux, hu:

—Hōnhā 'āte hāmyūmmūg. Yā Topa te' xohip-tup, 'ok pe Yoneo yōg tikmū'ūn, 'ok pe' puknōg, ha Topa pu' nōy putuk. ³⁵ Topa te hāmyok mīy'ax xop xohip-tup pax, ha tikmū'ūn 'ūm xohix te Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, puxix Topa nōm putup, ³⁶ tu yāy pupi hām'āktux'ax nū'kutnāhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn hah, tu Yeyox Kunnix nū'kutnāhā', ha Yeyox te' kuxa mām yūmmūgāhā', xix yāy kep hā' mūg'ax kama yūm-mūgāhā', 'ūyīy yūmūg hittup. Yā Yeyox yūmūg xohix hāg xuxyā'. ³⁷ Yoām te hām'āpak max'ax 'āktux hāmāxap, tup-tox pix, tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux hāpxexka Ganinet kopah, xix hāpxexka Yonex xohix kopah. ³⁸ Hak-nāy tu Topa te Nāyane yōg Yeyox ha yāy Koxuk nū'kutnāhā', nūy nō ka'ogā', ha yāyhā ka'ok xe'ēgnāg, tu hāpkumep hāpxexka xohix tu', tu hāpxopmā max, tu tikmū'ūn xohix hittupmāhā', Hāmgāyāgnāg te nōm xop kummugāhā', yā Topa te Yeyox mūtik xip. ³⁹ Hak mū'āte' pēnāhā Yoneo yōg hāpxexka tu', xix Yēnoyānēn kopah, pa Yoneo yōg tikmū'ūn te Yeyox putex mīpkupnix tu'. Kaxīy.

⁴⁰ Tu xe:

—Pa 'āmnīy 3 nōg, 'īhā Topa te' hīnnāhā putpu', hak mū'āte' pēnāhā'. ⁴¹ Yāk mūg xit xi' xo'op Yeyox mūtik. 'Ap tikmū'ūn xohix te' pēnā'ah. ⁴² Ha Topa tek mūg xat, 'ū hām'āpak max'ax 'āktux, nūy tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, nūy tikmū'ūn xohix yūmmūga', ha Topa te Yeyox putpu nū'kutnāp-tup, pu tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, xi' puknōg yōg, 'ūxakix xop, xi' hi xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup. ⁴³ Hōmā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox 'āktux, hu: "Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax, pu tu' kux, nōm xop kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, 'ūka'ok hah," kaxīy.

Topa Koxuk te Yoneo hā' puknōg xop ka'ogāhā'

⁴⁴ 'Ap Pet te hām'āktux kux'ah, 'īhā Topa Koxuk te' puknōg xop ha yīxohoh, nōm te hām'āpak ha' yīxohoh, ⁴⁵ ha Yoneo yōg kuxa mam ka'ok xop te' yēy, tu:

—Topa te kama' puknōg xop ha yāy Koxuk nū'kutnāhā'! Kaxīy.

⁴⁶ Ha' puknōg xop te yāy pu' puknōg yīy'ax hā hām'āktux, Topa te' ka'ogāhā, puyī' xuktux, nūy Topa 'āktux max nōmhā'. ⁴⁷ Ha Pet te:

—'Ū 'ūm te' puknōg xop pup-tox pix'ax xat hok? 'Ak mūn'ah. Yā Topa te yāy Koxuk nū'kutnāhā' puknōg xop hah, 'ūgmūg putuk! Kaxīy.

⁴⁸ Hu' xat, hu:

—Kōnāg hāp-tox pix, puyīy Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux. Kaxīy.

Ha Kohnēn te' xak, pu tu 'āmnīy kutōgnāg hā' nox xi-hip yāy pet kopah, ha' nox xip.

Pet te häpxopmä'ax 'äktux

11 Ha häpxexka Yonex kopa' pip Yeyox yög mö'pok xop, xi' xape xop, tu' puknög xop kuxa mäm ka'ok'ax 'äpak, ² ha Pet nün, tu' nükto xupep Yenoyanën tu', ha' xape xop te' puknög xop te yäyhä Yoneo hämāxap putup, hu' mänög, ³ tu:

—Tep mīy xate'? Tep tu 'äxit hämpuknög xop mütik, nöm te yäy xax yīmap tu' mep 'ohnäg? Kaxīy.

⁴ Pa Pet te tik xop yūmmügāhā', hu:

⁵ —'Äte Topa pu häm'äktux Yop kopah, tu yäy koxuk hä' pēnāhā', ha pexkox tu topixxax xexka yīxohoh, tu' kuxyā hä' hīy, tu' nün tu' nükto 'ūgha' nün. ⁶ 'Äte' pēnā ka'ok, ha xokxop gāy xop kopa' xuk, xi' kep hä' mög xop, xix putuxnäg, ⁷ ha' yānmün xupep'ax te: "Pet, 'äyok, nūy kix, nūy mā'!" kaxīy. ⁸ Pa 'äte: "Ak mün'ah. 'Äte' mā xet xokxop nöm mā hok xop," kaxīy. ⁹ Ha' yānān, hu: "Topa te nöm putup, yī' max," kaxīy. ¹⁰ Ha' xe yīxohoh te 3, ha pexkox tu' mög putpu', tu yäy xaxogāhā'. ¹¹ Ha Xeyanet yög tik 3 nün, tu' nükto möxahā', tik puknög te nöm mö'pok 'ä', ¹² 'ihā Topa Koxuk te: "Möy, 'ämög, tu' yīkopit hok." Kaxīy. Ha tak müg mög, nū' xape te 6 mütik mög, tu' möktu möxaha tik puknög pet tu'. ¹³ Ha tik puknög te häm'äktux, hu: "Hömā 'äte pexkox yög nū'kutnā'ax pēnāhā mīptut kopah, ha' xat, hu: "Äpu, tik 'üm Yop tu mö'pok, pu Xīmām Pet xānā'.

¹⁴ Pet te xa Topa yög häm'äpak'ax yūmmügāp-tup, xix 'äxape, pu 'äkuxa mäm ka'ok nöm häm'äktux'ax kopah, pu Topa 'äkuxa kummuk xit, nūy nō max tat 'üyānān tu', kaxīy. ¹⁵ Yīy 'äte häm'äktux, 'ihā Topa Koxuk te' puknög xop tu' yīxohoh, 'ügmüg putuk. Hömā Topa Koxuk te yūmū'ä tu' yīxohoh, tu yūmū'ä tu' xip häm tu kamah. ¹⁶ 'Äte hämpe'paxex. Yūmüg xuxyā te häm'äktux, hu: "Yoām tep-tox pix kōnāg hä, pa 'äte xa nū'kutnāp-tup Topa Koxuk, puyīy 'äka'ogā'," kaxīy. ¹⁷ Hömā yūmüg kuxa mäm ka'ok yūmüg xuxyā Yeyox kopah, ha Topa te yūmū'ä nū'kutnāhā yäy Koxuk. Yä hōnhā' puknög xop kuxa mäm ka'ok yūmüg xuxyā kopa kamah, ha Topa te yäy Koxuk nū'kutnāhā kamah, yä' nōy putuk. 'Äte Topa mutik yäy tuk-mīy putup'ah. Kaxīy.

¹⁸ Ha' mö'pok xop te' xupak, tu' mänög kux, tu' yēy. Tu Topa 'äktux max, hu:

—Yä Topa te' puknög xop pu hūpmāhā', pu häpkummuk mīy kux, nūy hi xe'ēgnäg! Kaxīy.

'Ätikit yög xop kuxa mäm ka'ok Yeyox kopah

¹⁹ Tikmū'ün te 'Extep putex Yenoyanën tu', ha' gāy xop te' kuxa mäm ka'ok xop kummugāhā', tu' xūygāhā', ha' xupmāhā häptox tu', häpxexka Penix tu', xix hämyīn yūm Xip tu', xix kōmēn 'Ätikit tu', tu häm'äpak max'ax 'äktux hä' mög, tu Yoneo yög tikmū'ün pu häm'äktux, 'ap puknög xop pu häm'äktux'ah. ²⁰ Pāyā Xip yög tihik, xix kōmēn Xinën yög tik mög, tu ta' mög, tu möktu möxaha 'Ätikit tu', tu häm'äktux hä' mög, tu yūmüg xuxyā Yeyox yög häm'äpak max'ax 'äktux Genex yög puknög xop pu' kamah, ²¹ ha Topa te'

kuxa mäm ka'ok xop mö'nīynām, tu' ka'ogāhā', ha' puknög xop punethok kuxa mäm ka'ok yūmüg xūxyā Yeyox kopah, tu häpkummuk mīy kux.

²² Ha' kuxa mäm ka'ok xop te' xupak Yenoyanën kopah, tu mö Maname kutnāhā 'Ätikit tu'. ²³ Ha ta' mög, tu möktu xupep 'Ätikit tu', tu Topa te nöm xop ha hämmaxnā pēnāhā', ha' kuxa hittup xexka', tu hämyūmmügāhā', nūy ka'ogā', puyī' kuxa mäm xe'e yūmüg xuxyā kopah, mö kuma' mög. ²⁴ 'Ümax Maname', yä Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha' kuxa yūm ka'ok xe'e', ha' puknög xop xohix nükto Yeyox tu yäy kotīn-nāhā'.

²⁵ Ha ta' mög Maname', tu möktu xupep Tax tu', nūy Xaot xax, ²⁶ tu' xipihī', tu' nūnnāhā 'Ätikit tu', ha hämyāxatamuk puxet hä Xaot xix Maname te' kuxa mäm ka'ok xop mütik nün tu nū'nāhā', tu nöm xop xohix pu hämyūmmügāhā', ha nū mütik yäy kotīnnāhā', ha 'Ätikit yög tikmū'ün te' xuxet'ax mīy kōnāmāhā', tu: "Kunnix yög xop." Kaxīy.

²⁷ Ha Topa pupi häm'äktux xop te Yenoyanën tu' pip, tu ta' nün tu' nükto möxaha 'Ätikit tu', ²⁸ ha tik te Topa pupi häm'äktux 'äxet'ax 'Äg, tu' yok, tuk-nīhā' xip, tu häm'äktux, Topa Koxuk te' yūmmügāhā', ha 'Äg te:

—'Üxit'ax nög putup, yä hämhōgnäg, ha putup te' kix putup tikmū'ün xop xohix te häm xexka xohix kopa' pip. Kaxīy.

Ha hämhōgnäg, 'ihā Kanao te Höm yög tikmū'ün xat.

²⁹ Ha 'Ätikit yög kuxa mäm ka'ok xop te:

—'Äpu, yūmüg tayūmak 'üm mögā', pu Yenoyanën yög xape xop pu' popmä'. Kaxīy.

³⁰ Ha' mögāhā', ha Maname xix Xaot mög Yonex tu', nūy tayūmak mögā tik pēnā max'ax xop pu'.

'Ügāy xop te xe häpkummugāhā'

12 Yä 'Enot te Yoneo yög tikmū'ün xat, tu häpkummugāhā', tu' kuxa mäm ka'ok xop xūygāhā', ² tu Yoām taknōy Tiak putex mīkax xexka hä. ³ Ha Yoneo xop hittup, yīy 'Enot te' pēnāhā', tu xe' nōy putex putup, hu Pet müg kamah, ha kanet ha mö'tat, 'ihā Yoneo yög 'ämuk xexka 'äxet'ax Pām Tokatok Hok māhā'.

⁴ Ha 'Enot te Pet xix kanet kopah, ha xonat xop yäg te 4 te' pēnānā' pip, ha 'Enot te Pet putex putup häptup 'ihā', 'ämuk xexka kux, 'ihāp-tex putup, yī' kuxa mäm ka'ok xop te Topa pu häm'äktux, tu 'ämnīy tox hä Topa tu' xak, Pet pupi' xak, 'ihā Pet mö'ön kanet kopah, ha pipkup māg xap 2 hä' hīy, ha xonat 2 te hämyīn-nīn'ax yīka' tihī', nūy pēnānā' ti'. ⁷ Häpxip 'ohnäg 'ihā pexkox yög nū'kutnā'ax xip, ha kuyānām xexka', ha pexkox yög mö'kutnā'ax te Pet nuhuk, tu:

—'Üpitnāy, nūy mög mö'ka'ok! 'Äyok, nūy 'äk-nīhā xihī! Kaxīy.

Ha pipkup māg xap 2 te' yīy yäy ko'a'.

⁸ Ha nū'kutnā'ax te:

—'Äxax mö'tat, tu 'äpata xax tat. Kaxīy.

Ha' tat, ha nū'kutnā'ax te:

—Kap mö'tat tu möyāy nīy, tuk pe mög. Kaxīy.

⁹ Ha' pe' mög, pa Pet te hämpe'paxex, tu yäy koxuk hä' pēnā'ax pe'paxex. ¹⁰ Ha tik te xonat hä' yēn, tu'

mōg, tu xonat nōy hā' yēn, ha pipkup mō'yinnīn'ax yāy xōn, ha kōmēn kotit hā' mōg, ha nū'kutnā'ax te yāy xaxogāhā'. ¹¹ Ha Pet te hāmyūmmūg, 'ap yōtkup'ah, tu:

—Topa te pexkox yōg nū'kutnā'ax nū'kutnāhā 'ūghah, pu 'Enot yōg kanet kopak xut, ha 'Enot tek xūyḡāp-tup hok! 'Ap Yoneo yōg tikmū'ūn tek xok'ax pēnāp-tup'ah. Kaxīy.

¹² Tu ta' mōg, tu hāmpē'paxex, tu mōktu xupep Mānix pet tu', yā Yoām Mā'ak mūg tut, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix te yāy tu nū'nāhā', tu Topa pu hām'āktux pax, tu Pet pupi hām'āktux. ¹³ Ha Pet te hāptopa tu xānāhā', hu:

—Hāpxōn! Kaxīy.

Ha kaxxop hex 'āxet'ax Hone nūn, ¹⁴ tu Pet yīy'ax yūmmūg, tu' kuxa hittup xexka', hu' mōg mō'ka'ok 'ūxape xop tu', tu:

Ya' xip Pet! Kaxīy.

¹⁵ Ha' kuxa mām ka'ok xop te:

—'Āp-tox kummuk! 'Ap hamūn'ah! Kaxīy.

Pa Hone te:

—Hamūn! 'Āte' yīy'ax 'āpak! Kaxīy.

Tu xe' xuktux, ha' xape xop te:

—'Ōhōm yā pexkox yōg nū'kutnā'ax, nōm te Pet pēnā max. Kaxīy.

¹⁶ Pāyā Pet te:

—Hāpxōn, hāpxōn! Kaxīy.

Tu xe:

—Hāpxōn! Kaxīy.

Ha hāpxōn, tu' pēnāhā', tu' yēy. ¹⁷ Ha Pet te' yīm nuhuk, tu:

—'Āyīy hok, pu xonat xop nūn hok. Kaxīy.

Tu hām'āktux pu'uk, hu:

—Topa te hāpxopmā max, puk mūn xut. Mōg, Tiak pu hām'āktux, nūy kanet kopak xut 'āktux 'ūxape xop pu'. Kaxīy.

Tu' mōg, tu mōktu xupaha'.

¹⁸ Ha hāptup ha ta xonat xop te Pet xak kanet kopah, pāyā 'ap xip'ah, ha xonat xop kuxānōg, tu:

—Pi'yā' xip Pet? Kaxīy.

¹⁹ Ha 'Enot te' xat, pu tu Pet xax, ha' xak, pāyā 'a' pēnā'ah, yīy 'Enot ḡāy xexka', tu xonat xop mūg, tu' yīkopit, tu' kix kakixnāg, ha' xakix.

Ha 'Enot mōg, tu ta' mōg tu mōktu Xeyanet tu', tu 'āmniy xohix hā' nox xip.

'Enot xok

²⁰ Tu ta tu' ḡāy Tinok yōg tikmū'ūn tu', xix Xinōm yōg tikmū'ūn tu', hu 'ap hāpxop mōḡāp-tup'ah. Ha nōm tikmū'ūn kuxānōg, tu' ḡāy kux xak, pu 'Enot te hāpxop xe mōḡā'. Ha yāy tu nū'nāhā' 'Enot pet xexka kopah, tu 'Enot yōg kāmānat Manax yūmmūḡāhā', pu 'Enot pu nōm tikmū'ūn pupi hām'āktux. ²¹ Hāptup nōy 'īhā 'Enot te tik te' xat'ax yōg topixxax max mō'tat, tu' xat'ax yōg mīmpe' yūm'ax yīmū' yūm, nūy tu tikmū'ūn xat, tu hām'āktux tox, tu hām'āktux kux, ²² ha tikmū'ūn yīy ka'ok, tu:

—Topahnāg 'ūm yīy'ax putuk, 'ap tik yīy'ah. Kaxīy.

²³ Ha hāpxip 'ohnāg 'īhā pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'Enot kix, tu' pakutnāhā', ha puxō'ōy te' māhā', ha' xok, Topa 'āktux max 'ohnāg tu'.

²⁴ Ha' kuxa mām ka'ok xop mōg hāptox tu', tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah.

²⁵ Ha Maname xip Yenoyanēn tu', xix Xaot, tu' yōg hām'ax kux, tu' mōg, tu ta' mōg tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', tu Yoām Mā'ak mōḡāhā'.

Maname xix Xaot te hāpkumep kōnāmāhā'

13 'Āntikit yōg kuxa mām ka'ok xop kopa' xip Topa pupi hām'āktux'ax xop, xix hāmyūmmūḡā'ax xop. 'Ūxohix te: Maname', xix Xīmām Tapāyōg, xix Xinēn yōg Noxit, xix Xaot, xix Mānā'ēm. Hōmā 'Enot mūg tut te Mānā'ēm paha', ha 'Enot mūtik yāy tu tit-tap, tu' taknōy putuk, pāyā 'a' taknōy'ah. ² Hāptup 'ūm 'īhā nōm tik xop te Topa pu nūktettex, tu' kuxa te' yēy, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux, ha Topa Koxuk te: —'Āte Maname yāykutnāhā, xix Xaot yāykutnāhā', tu nōm xānāhā', pu tu hāpxopmā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux hāptox tu'. Kaxīy.

³ Ha' xohix te Topa pu hām'āktux, hu' xit hok, tu Maname putox yīmū' yīm xex, xix Xaot, tu hāptox tu mō'pok.

Tu Xip tu' tihī'

⁴ Topa Koxuk te mō Maname kutnāhā', xix Xaot, ha' mōg tu mōktu mōxaha kōmēn Xeneo tu', tu mīpkox hā' mōg, nōm mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, tu mōktu mōxaha hām'yīn yūm Xip tu', ⁵ tu ta' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xanamīn tu', tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux Yoneo yōg Topa pet kopah, ha Yoām Mā'ak te mō'nīynām. ⁶ Tu ta' mōg hām'yīn yūm tu', tu mōktu mōxaha kōmēn Pap tu'.

Ha Yoneo yōg tik yā' xut mīhīm, 'ūxuxet'ax Mayeyox, tu Topa pupi hām'āktux'ax putuk, pāyā mō'āmā'. 'A' max'ah Mayeyox. ⁷ Tu tik nōy mutik xip, 'āxet'ax Xet Paot, tu Xip yōg tikmū'ūn xat, tu hāmyūmmūg xexkah, tu Maname tu' xānāhā xix Xaot, nūy Topa yōg hām'āktux'ax 'āpax max. ⁸ Ha Mayeyox 'āxet'ax nōy 'Enip, ha tikmū'ūn yīy'ax hā: "'Ūxut mīhīm," kaxīy. Tutep-tup nōg, tu Xet Paot xut putup, puyīy Topa yōg hām'āktux 'āpax hok. ⁹ Ha Xaot 'āxet'ax nōy yā Paot kamah, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', yīy mīm pēnā ka'ok, ¹⁰ tu:

—'Āmūn yā Hāmḡāyāgnāg yōg. 'Ākuxa kummuk, yā hāmmax hā 'āpuknōg. Xate koit pax. Topa te' yōg putat yok mīy, pāyā xate' kohe' mīy. Paxīp! 'Āhup! ¹¹ Hōnhā Topa te 'ākix, ha hāpxip kutōgnāg 'īhā xate hām-pēnā hok putup, tu 'āmniy xohix hā māyōn 'ūm pēnāp-tup 'ohnāg. Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'īhā hāmpēnāmno, tu' pa hok, tu tikmū'ūn xak, puyi' yīm hā' mōḡā', ¹² Ha Xet Paot te Topa yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', hu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu Topa yōg hāmyūmmūḡā'ax 'āpak, tu' yēy.

Tu hāpxexka Pixit yōg kōmēn 'Ātikit tu' tihī

¹³ Ha kōmēn Pap tu' tihī, ha ta' mōg Paot xi' xape xop, tu mīpkox hā' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Pānpit yōg kōmēn Pehek tu', tu mīpkox hā' mōg 'ūxeheh, pa Yoām Mā'ak te' nīm, tu putpu' mōg, tu mōktu' xupep Yenoyanēn tu'. ¹⁴ Ha ta' mōg Maname xix Paot, Pehek tu' pip, tu' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Pixit yōg kōmēn 'Ātikit tu', tu Yoneo yōg Topa pet hā' mōxakux, nit xap 'īhā, ha Yoneo xop yōg hāptup xe'e', ha' mām, ¹⁵ ha Yoneo yōg tik te Mōyyex yōg xat'ax mō'kupix, xix Topa pupi hām'āktux xop yōg tappet mō'kupix, tu mō'kupix kux, ha Topa pet yōg tik te' nōy xat, te:

—'Ūgnōy xop, 'āyīy, nūy 'ōgnū hām'āktux hā tikmū'ūn ka'ogā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha Paot tek-nīhā' xip, tu' yīm xix, pu' nōy tu: "'Īy hok!" kaxīy. Tu hām'āktux, hu:

—'Iyaet yōg tihik, xik nōy xop, nōm te Topa xak, nōm kuxa te' yēy Topa keppah, 'ūg 'ūm 'āpax: ¹⁷ Hōmā hāmyāxatamuk punethok hā, 'Īyaet yōg Topa te mōnāyxop hittap yīmōgatux, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkanāhā hāpxexka 'Eyit kopah, tu' puknōg yōg hāpxexka tu' mōy, tu yāy yōg ka'ok'ax hā' mōy. ¹⁸ Ha tikmū'ūn max 'ohnāg, pāyā hāmyāxatamuk te 40 hā Topa te hāpkummuk mīy'ax xop hā' tot, hām panip xexka tu nō'ātot, tu mō'nīynām, tu' nīm 'ohnāg, ¹⁹ tu' puknōg hep xop te 7 kix hāpxexka Kānā'āg kopah, tu' yōg hām pop, tu tikmū'ūn pu' hōm, pu tikmū'ūn mōkputox xohix pi' ²⁰ hāmyāxatamuk te 450 hā.

Ha hāmyāxatamuk te 450 nōg, ha Topa te tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg ka'ok xop yīmōgatux, puyīy tikmū'ūn xat, xix Topa pupi hām'āktux'ax Xāmō'eo yāykutnāhā, puyi' xat. ²¹ Pa tikmū'ūn te tik te' xat xexka xak, ha Topa te Xao yāykutnāhā, yā Meyamīy yōg Kix kutok pit, ha' xexkanāhā, tu tikmū'ūn pu' hōm, ha hāmyāxatamuk te 40 hā Xao mūn te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat. ²² Ha Xao xok, ha Topa te Namix yāykutnāhā, puyīy tikmū'ūn xat, tu hām'āktux, hu: "'Āte Namix putup pax, tuk kuxa hittup Yexe kutok pit hā. Yā' max. 'Āte' xat, ha' mīy." kaxīy. ²³ Ha Namix mōkputox yā Yeyox, ha Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn ha nū'kutnāhā, pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. ²⁴ Yoām nūn hāmāxap, tup-tox pix, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, hu: "'Āpu, yāyhāhup, nūy hāpxop kummuk mīy kux," kaxīy. ²⁵ Pāyā Yoām te hāpxopmā kux, tu: "Tep kunāy tu hāmpe'āpaxex? 'Ak mūn yā Topa yōg hāmyāykutnā'ax'ah, pa' nōy tek pe' nūn putup, nōm 'ūm xexka xe'ēgnāg. 'Āte yāy kopaxux hāk yūm putup, nūy tu pataxax koa', pāyāk kutōgnāg, hu yāyhāhup." kaxīy.

²⁶ Yā Paot te xe:

—'Ūgnōy mūnōm xop, 'Amanām mōkputox, xix nōm nōy xop te Topa xak, nōm kuxa te' yēy Topa keppah: Topa te hām'āpak max'ax nū'kutnāhā 'āhah. ²⁷ Pāyā Yenoyanēn kopa tihī tikmū'ūn te hāmyūmmūg 'ohnāg, xi' yōg xexka xop, ha nit xap xohix 'īhā Topa pet ha' mōg, Yoneo xop yōg hāptup xe'e 'īhā' mōg, tu Topa

yōg tappet mō'kupix'ax 'āpak, pāyā' yīpkox 'ohnāg, hu Yeyox putup nōg. Hōmā Topa pupi hām'āktux xop hittap te Yeyox xok'ax 'āktux, ha hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn gāy xop tep-tex, Topa yōg hām'āktux hittap hāp-tex. ²⁸ Yā' gāy nām Yeyox tu', tu Pinat tu' xak, pu Yeyox putex, pāyā Yeyox te hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg. ²⁹ Ha hōmā, Yeyox mūg tut te nōm put 'ohnāg, 'īhā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox xūy'ax kax'āmi', tu tappet tu' kax'āmi', ha hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn te Yeyox putex mīpkupnix tu', Topa yōg hām'āktux hittap hāp-tex, ha mīpkupnix tu' xut, tu nō hāpkot. ³⁰ Pa Topa te' putpu' hīnnāhā, ³¹ ha 'āmniy xohix hā' mōg, ha' xape xop te' pēnāhā, nōm te hāmyāxatamuk 3 hā hāpkumep Yeyox mūtik, tu Ganinet tu' pip hāmāxap, tu' nūn, tu nūktu Yenoyanēn tu', tu Yeyox putpu hi yā' pēnāhā, nūy tikmū'ūn nōy pu hām'āktux.

³² —Hak mū'āte hām'āpak max. 'ax xa nūnnāhā'.

Hōmā Topa te yūmūg mōnāyxop pu hām'āktux xex, ³³ tu hōnhā' mīy Yeyox hīnnā'ax hā, ha hōmā Topa te hām'āktux xex, ha Topa yōg hām'āktux'ax kax'āmi 'ūk-tex yōg tappet 2 kopah, hu:

"Āmūn yā 'ūgkutok.

Hōnhā 'āte 'āmūn yāg kutok 'āktux." Kaxīy.

³⁴ —Tu Yeyox kutox 'ohnāg 'āktux, tu putpu' hi 'āktux, hu:

"Hōmā 'āte Namix pu hām'āktux xex, nūy tu hām-maxnā xe'ēgnāg." Kaxīy.

³⁵ Tu xe hām'āktux, hu:

"Xatek hep kutox putup'ah, tu' tux hok puk hep kutox hok, 'ūgmūn yā 'ōg kāmānat max xe'ēgnāg hah." Kaxīy.

³⁶ Tu xe:

—Ha Namix te Topa pu hāpxopmāhā, tu hāpxopmā kux, tu' xok, ha mōnāyxop mūtik nō hāpkot, hak-tox,

³⁷ pāyā Topa te Yeyox hīnnāhā putpu', 'ak-tox'ah.

³⁸ 'Ūnōy mūnōm xop, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup: Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, tu Yeyox puxet hā' xaxogāp-tup, pu tu' kux. ³⁹ Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa nōm hāpkummuk mīy'ax xaxogā, pu tu' kux. Mōyyex yōg xat'ax hittap pu'uk, tu hāpkummuk mīy'ax 'ūm xaxogā hok, pāyā Yeyox ka'ok. ⁴⁰ 'Ūg pa mōxip! 'Āyīpkox pip, nūy Topa gāy'ax pēnā hok, ha Topa tappet te:

⁴¹ "Nāy, xa hip, 'āxop yīxix kummuk xop, 'āxop kuxa mām 'ohnāg xop.

'Āpu 'ākuxa yēy, nūy yāy xaxogā, ha' kux.

Hōnhā 'āte hāpxopmāp-tup,

ha tik 'ūm te xa hām'āktux'ax,

pāyā 'ākuxa mām 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy."

⁴² Tu hām'āktux kux, ha tikmū'ūn te Paot tu' xak, pu nit xap nōy 'īhā hām'āktux 'ūxeheh. Tu' mōg. ⁴³ Ha Yoneo yōg tikmū'ūn punethok yīpkox pip, xi' puknōg te Topa xak xop, nōm te Yoneo xop hā' mōxakux, tu Paot pe' mōg, xix Maname', nūy hām'āktux'ax 'āpax, ha tikmū'ūn yūmmūgāhā, puyī' kuxa mām ka'ok xe'ēgnāg Yeyox kopah.

⁴⁴ Ha nit xap nōy 'īhā kōmēn 'Ātikit yōg tikmū'ūn xohix te yāy tu nū'nāhā, nūy Topa te hām'āktux 'āpax,

⁴⁵ ha Yoneo xop te' xohix pēnāhā', tu' yīpkumīy, tu Paot mānōg, hu:

—Paot te mō'āmā', yā' kummuk. 'Ūxupax hok. Kaxīy.

⁴⁶ Pa Paot te hām'āktux ka'ok xix Maname', tu' yīpkutuk 'ohnāg, tu:

—Hōmā Topa tek xat, hu: "Āpu, yōgnū hām'āktux'ax 'āktux Yoneo xop pu hāmāxap," kaxīy. Pāyā 'āyīpkox 'ohnāg, tu 'ākuxa hi xe'ēgnāg putup nōg, yīk mūg mōg hāmpuknōg xop hah, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āpax, nūy yīpkox pi', nūy kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

⁴⁷ Ūgmūg xuxyā tek xat, hu: "Āte mō'āpok pu' puknōg xop pu hāmyūmmūgā', xa' hittupmā', nūy nōm xop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix hāpxexka xohix yōg xop pu hām'āktux, 'ūyīy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'," kaxīy. 'Ūkux.

⁴⁸ Ha' puknōg xop te hām'āpak, tu' kuxa hittup, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux max. Hōmā Topa te nōm yīmōgatux, pu' kuxa tu mām ka'ok Yeyox kopah, nūy hi xe'ēgnāg mō'kuma' mōg.

⁴⁹ Ha Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux hāpxexka xohix tu', ⁵⁰ pāyā Yoneo xop te Yoneo xexka xop xix 'ūn xexka xop pu hām'āktux, hu:

—Āpu, tik kummuk xat, pu mōg hāptox tu'. Kaxīy.

Ha 'ūn xop te Paot putup nōg, xix Maname', tu' xat, pu mōg hāptox tu'. ⁵¹ Ūmōg, tu hāmnak ha pataxax mōy, tuk-to'ok, pu hāpkōnōn nūnnāy, nūy Yoneo xop yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux. Tu' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn 'Ikōn tu', ⁵² ha' kuxa mām ka'ok xop kuxa hittup xe'ēgnāg, yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā'.

Tu 'Ikōn tu' tihi'

14 Tu kōmēn 'Ikōn tu' tihi', tu Topa pet hā' mō'nāhā', tu hām'āktux max, yīy Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xexka', xix Genex yōg puknōg xop xohix xexka kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ² Pa Yoneo yōg tik 'ūm kuxa mām 'ohnāg, tu' kuxa mām xop putup nōg, hu' kummuk 'āktux 'ūpuknōg xop pu', nūy gāyā'. ³ Ha 'āmnīy punethok hā' tihi', tu yūmūg xuxyā 'āktux, tu' xuxyā te hāmmāxānā 'āktux, yā hāpxe'e 'āktux, ha Yeyox te mō'pok xop yōg hām'āktux putup, hu' ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn xohix pēnā'. ⁴ Ha tikmū'ūn te hāmpē'panōm, ha' yāg te: "Yoneo xop mūn max," kaxīy. Ha' yāg nōy te: "Hamūn'ah. Pāyā Yeyox yōg tik xop mūn max," kaxīy.

⁵ Ha' puknōg xop xix Yoneo xop xi' yōg xexka xop te mō'pok xop kummugāp-tup, tu mīkaxxap xexka hā' tux putup, nūy kix, ⁶ ha' xupak, tu nū'paha', tu mōktu mōxaha hāpxexka Nikōn yōg kōmēn Nixtat tu', xix kōmēn Nep tu', xix hām yīmap tu', ⁷ tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux.

Tu kōmēn Nixtat xix kōmēn Nep tu' tihi'

⁸ Ha Nixtat kopa' xip tik 'ūm te hāpkumep 'ohnāg, ha hāmyāxatamuk xohix hā' mōg 'ohnāg, 'ūhi'ax tox hā, yā' yūm ka'ok, ⁹ tu Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa yūm ka'ok 'ūhittupmā'ax kopah, ha Paot te' pēnā

ka'ok, tu' nōy kuxa yūm ka'ok pēnāhā', ¹⁰ tu' yīy ka'ok, tu:

—Āk-nīhā xhip! Kaxīy.

Ha' yok, tuk-nīhā' xip mō'ka'ok, tu' mōg kōnāmāhā nōmhā, tu hāpkumep. ¹¹ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu' yīy ka'ok, tu hām'āktux Nikōn yīy'ax hā, hu:

—Yā topahnāg te mōxaha', tu tikmū'ūn mūtik yāy putuk! Kaxīy.

¹² Tu Maname pu' mīy 'ūxuxet'ax nōy, hu: "Yop", xix Paot pu', hu: "Mēkot", hām'āktux punethok hah. ¹³ Ha topahnāg Yop yōg 'āmānex nūn, ha topahnāg pet te kōmēn kunāpa' yūm, ha mūnūytut pit nūnnāhā', xix mīnnut max, tu hāmpē'paxex, hu: "Nōm tik 2 yā topahnāg, ha 'āte mūnūytut pit kix putup, nūy nōm topahnāg 2 pu mō'hap, nūy haxyā', nūy heyah Nixtat yōg tikmū'ūn mūtik," kaxīy. ¹⁴ Pa tik nōy te mō'pok xop pu' xuktux, ha' xupak, hu yāy tu topixxax pot, nūy kuxa hittup 'ohnāg 'āktux, tu tikmū'ūn ha' mōg, tu' yīy ka'ok, tu:

¹⁵ —Āhup! Putep mūn mīy putup? 'Ak mūn yā Topa'ah, yāk mūn tihik, 'āxop putuk, tu hām'āpak max'ax ha xa' nūnnāhā', xa 'ānīm hāpxop 'ūm 'āyīm hā' mīy, nūy heyah, xa Topa xe'ēgnāg xax, yā' hi xe'ēgnāg, nōm te hāmnōgnōy mīy, xix hahām, xix kōnāg xexka', xix hāpxop xohix kopa' pip. ¹⁶ Hōmā tikmū'ūn xop xohix te hāpxopmā xohix, 'ap Topa te' kuxyā'ah, pa' tux hok pu mīy, nūy yāy putat hā' mōg, ¹⁷ ha xa' nū'kut-nāhā tehex, xayīy hāpxop ta nūnnāy 'āpet hah, nūy 'āxit, nūy 'ākuxa hittup. Kaxīy.

¹⁸ Ha Paot te Nixtat yōg tik xat hok, pu mō'hap hok yāy pu', xix Maname pu', nūy heyah. ¹⁹ Ha 'Ātikit yōg Yoneo xop nūn, xix 'Ikōn yōg xop, tu Nixtat yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, tu' gāyāhā Yeyox yōg mō'pok xop hā', ha tikmū'ūn te mīkaxxap xexka tux punethok, nūy Paot putex, ha hām tu' nāhā', tu' xok putūmnāg, ha tikmū'ūn te Paot hām manit ha' mōg, tu kōmēn kotit hā' xut, tuk-nāpa' mōg, tu hāmpē'paxex, hu: "Nōmhā' xok xe'e'," kaxīy. ²⁰ Pa' kuxa mām ka'ok xop te yāy tu nū'nāhā', tu Paot yīmap hā' pip, ha Paot yūm, tu' yok, tuk-nīhā' xip, tu' xupep putpu kōmēn tu', tu hāptup 'īhā Maname mūtik mōg, tu mōktu mōxaha Nep tu'.

Tu Xit xix 'Ātikit ha putpu' mōg

²¹ Tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha Nep yōg tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha hām'āktux kux, ha putpu' mōg, tu mōktu mōxaha Nixtat tu', tu' mōg tu mōktu mōxaha 'Ikōn tu', tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu'. ²² Tu hām'āktux xe'e', tu hāmyūmmūgāhā', puyī' ka'ogā', nūy kuxa māmmā ka'ok Yeyox kopah, ha hām'āktux, hu:

—Nōm xop te Yeyox pu yīpkox pip, puxi' xūy'ax hā' tot, 'īhā pekkox ha' mōg. Kaxīy.

²³ Ha Paot te tik pēnā max xop yīmōgatux, 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix kopa' yīmōgatux, tu' xat, pu' nōy xop pēnā max, nūy tu xeh, ha Topa pu hām'āktux, hu' xit hok hā hām'āktux, tu' pēnā max xop pu:

—'Ākuxa mām ka'ok Topa kopah. Pūyā hōnhā Topa 'āmōgā', xix 'āpēnā', xix 'ānīm hok! Kaxīy.

²⁴ Tu ta' mōg, Pixit kotit hā' mōg, tu mōktu mōxaha Pānpit tu'. ²⁵ Tu' mōg, tu mōktu mōxaha Pehek tu', tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Atat tu', tu hāpxopmāhā', tu yā' kux, ²⁶ tu mīpkox hā' mōg, nōm te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu mōxaha hāpxexka Xit yōg kōmēn 'Ātikit tu putpu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg 'āktux, nūy kuxa mām ka'ok xop pu' xuktux. Hōmā 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop te Topa tu' xak, pu Paot pēnā max, xix Maname pēnā max, ha mō'pok, pu hām'āpak max'ax 'āktux kōmēn xohix tu', tu' mōg tap, tu hāpxopmāhā', tu ta putpu' nūn 'ūxeheh. ²⁷ Ha 'Ātikit tu' mōxaha', tu' kuxa mām ka'ok xop xānāhā', ha' nūn tu nūktu nū'nāhā', ha tik te hām'āktux, tu Topa yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux, tu Topa te' puknōg xop pu yāy yōg putat yok mīy 'āktux, tu' puknōg kuxa mām ka'ok Yeyox kopa 'āktux. ²⁸ Tu 'āmniy xohix hā' nox ti kuxa mām ka'ok xop mūtik 'Ātikit kopah.

Tu Kōmēn Yenoyanēn xop mūtik yāykotīnnāhā'

15 Hāpxip kutōgnāg 'Īhā Yonex yōg tikmū'ūn nūn, tu nūktu mōxaha 'Ātikit tu', tu' nōy xop yūmmūgāhā', hu:

—'Āxop yā puknōg. 'Āpu, tik xop nāg xax mep 'ūyīmap, puyīy Topa 'āxop kuxa kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat 'ūyānān tu'. Mōyyex yōg xat'ax hittap te 'āxat, yīy hōmā xix hōnhā, hāmyāxatamuk xohix punethok hā, Yoneo tik xop xohix te' mīy, yā kaxxop pit 'Īhā' mīy. Kaxīy.

² Pa Paot xix Maname te:

—Kaxīy hok! 'Āmhok! Topa te' puknōg xop xat 'ohnāg, pu yāy xax xak. Kaxīy.

Tu hām'āktux hā' nōy yānān nām punethok, ha' kuxa mām ka'ok xop te Paot xix Maname yīmōgatux, tu mō'pok, xix 'Ātikit yōg nōy xop mō'pok, pu' mōg Yenoyanēn tu', nūy Yeyox yōg tik xop yīkopit, xix tik pēnā max xop yīkopit. ³ Tu ta' mōg, Penix kotit hā' mōg, xix Xāmānit kotit hā' mōg, tu' puknōg xop te Topa ha' mōg 'āktux, ha' kuxa mām xop xohix hittup xexka'.

⁴ Ha mōktu mōxaha Yeyoyanēn tu', ha' kuxa mām ka'ok xop hittup xexka kamah, xix Yeyox yōg mō'pok xop, xix tik pēnā max xop, ha Paot te Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux, Topa te hāpxopmā Paot hā, xix Maname hā, yī' xuktux. ⁵ Pa Paniye yōg kuxa mām ka'ok xop tek-nīhā' pip, tu:

—Topa te' xat, pu tik xop nāg xax yīmap mep. 'Āpu, hāmpuknōg yōg tik xop xax mep kutōgnāg, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, puyīy Mōyyex yōg xat'ax hittap xohix pu' yīpkox pi'. Kaxīy.

⁶ Ha mō'pok xop, xix tik pēnā max xop nūn, tu nūktu nū'nāhā', nūy hāmpu te pānōm. ⁷ Tu hām'āktux hā' nōy yānān nām, ha Pet tek-nīhā' xip, tu:

—'Ūkxape xop: Hōmā Topa tek yāykutnāhā' 'āxop kopah, 'āxop te' yūmmūg, ha mōgkutnāhā', 'ū hām'āpak max'ax 'āktux hāmpuknōg xop pu', ha' puknōg xop te hām'āpak, tu' yīpkox pip, tu' kuxa mām

ka'ok Yeyox kopah. ⁸ Topa te tikmū'ūn xop kuxa yūmmūg, tu Topa Koxuk nū'kutnāhā' puknōg xop hah, 'ūgmūg putuk, ⁹ ha' puknōg xop te Yoneo yōg tikmū'ūn mūtik yāy putuk Topa pu', tu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha Topa te' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu' kux. ¹⁰ Tep tu 'ākuxa mām 'ohnāg Topa yōg hāpxopmā'ax kopah? Mōyyex yōg xat'ax xohix tox xexka', yūmmūg'āte yāy yūmmūgā hok, 'ap mīy yūmmūg'ah, xix mōnāyxop te' mīy hok kamah. Tep tu 'āxop te' puknōg xop xat, 'Īhāg mū'āte Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy hok? 'Ap max'ah nūhu'. ¹¹ Pāyā yūmmūg xuxyā Yeyox te' hok hā hāmaxnāhā', tu yūmmūg kuxa kummuk xit, xi' puknōg xop kuxa kummuk xit kamah, nūy yānān tu' kuxa max tat, yā yāy putuk. Yūmmūg xuxyā Yeyox te' hok hā' yānān, nōm xop kuxa mām ka'ok nōm kopah. Kaxīy.

¹² Ha tik xop yīy 'ohnāg, yīy Maname yōg hām'āktux'ax 'āpak, xix Paot yōg, ha Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg, puyī' puknōg xop pēnā', ha tik mō'pok'ax te' xuktux, ¹³ tu hām'āktux kux, ha Tiak te:

—'Ūkxape xop, 'ūg'āpax: ¹⁴ Xīnām te xa hām'āktux, hu: "Topa te' puknōg xop mō'yāy xe'ēgnāg, tu 'ā' hāmyūmmūgāhā hāmāxap, tu nōm xop yīmōgatux hāmpuknōg xop kopah, ha yāyhā Topa yōg tikmū'ūn," kaxīy. ¹⁵ Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux kamah, hu:

¹⁶ "Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'Īhā, Topa te hām'āktux, hu:

'Hōmā 'āte mōnāyxop Namix xexkanāhā', ha' yōg tikmū'ūn tek xak, ha hōnhāk nūn putup, tu Namix mōkputox puxet xexkanāp-tup, puyī' hep xohix xop 'ūk xax, ha 'āte nōm puknōg xop mō'yāy xe'ēgnāg, tu' nōy yāy, nūy yāy 'āxet'ax mīy yōgnū tikmū'ūn," kaxīy. 'Ūkux.

¹⁹ Ha Tiak te xe hām'āktux, hu:

—'Āte 'āpekpaxex. Yā' max hāmpuknōg xop kuxa mām ka'ok xop te Yoneo yōg xat'ax mīy hok, xix mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat hok kamah, nūy kuxa mām puxehnāg Yeyox kopah. ²⁰ 'Āpu, yūmmū'āte tappet kax'āmi' kuxa mām ka'ok xop pu', nūy tu' xat hok, pu' mā hok topa komut xop xit'ax, xix xok xop 'ūm māy mūg tup-tex mā hok, xix xokxop hep 'āta mā hok, xi' nōy hā' xupxet hok. ²¹ Yā nit xap xohix 'Īhā Yoneo xop te Mōyyex yōg xat'ax mō'kupix Topa pet kopah, tu Mōyyex te hām'āktux 'āktux kōmēn xohix kopah. Yā' puxi'. 'Ūkux. Kaxīy.

Tu tappet tu kax'āmi'

²² Ha mō'pok xop, xix tik pēnā max xop, xi' kuxa mām ka'ok xop xohix te Tiak yōg hām'āktux'ax 'āpak, tup-tox puxet, hu tik 2 yīmōgatux, pu Paot xix Maname mūtik mōg, tu 'Ātikit tu mō'pok, ha tik 2 'āxet'ax Yot Maxamax, xix Xinax, ha' xape xop tep-tup pax, tu nōm pe'paxex max. ²³ Ha kax'āmi' kuxa mām ka'ok xop pu', tu tik hā mō tappet kutnāhā', ha tappet tu kax'āmi', hu:

"Yeyox yōg mō'pok xop xix tik pēnā max xop te 'āneo, 'ūkxape xop pu 'āneo, 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop, xix Xit yōg kuxa mām ka'ok xop, xix Xinix yōg kuxa mām ka'ok xop pu 'āneo.

²⁴ 'Ūgmū'āte' nōy xop yōg hām'āktux'ax 'āpak, nōm te nūnte' tihī, tu 'āhā' mōg, tu 'āxat, hu: "Āpu, tik xop xohix yāy xax mep kutōgnāg, pu Topa 'ākummuk mīy'ax xaxogā 'ūyānān tu', 'kaxīy. Ha 'ākuxa hittup 'ohnāg. 'Ak mū'āte nōm Yoneo tik xop mō'pok'ah, 'ak mūn te 'āxat'ah. ²⁵ Hu hōnhāk mū'āte xohix te tik 2 yīmōgatux, pu xa mō'pok, ha Paot, xix Maname mūtik mōg. 'Āxohix te Paot putup pax, xix Maname', tu nōm pe'paxex max. ²⁶ Yā' hi Yeyox tu', yā yāy xuxyā', yīy xe yāy yōg'ah. Yeyox te' xat, pu mōg, ha' mōg, 'ok pe' hi', 'ok pe' xok. ²⁷ Hak mū'āte Xinax mō'pok, xix Yot, ha xa' xohix hām'yūmmūgāp-tup. ²⁸ Ha Topa Koxuk te 'āxat hāmāxap, hak-nāy tuk mū'āte, hu: ²⁹ 'Ūmā hok topa komut xop xit'ax, xix xokxop 'ūm māy mūg tup-tex mā hok, xix xokxop hep 'āta mā hok, tu 'ānōy hā xupxet hok. Puxī, yā' max. Ha' kux." Kaxīy.

³⁰ Ha ta' mōg tik xop, tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', ha' kuxa mām ka'ok xop te yāy tu nū'nāhā', nūy mō'pok yōg tappet mō'kupix, ³¹ tu mō'kupix kux, ha' kuxa hittup xexka'. ³² Ha Yot xix Xinax yā Topa pupi hām'āktux xe'e', tu' xape xop ka'ogāhā'. ³³ 'Āmnīy kutōgnāg 'īhā' tihī, tu putpu' mōg, tu mōktu mōxaha Yenoyanēn tu'. ³⁴ Pa Xinax mōg'ah, tu' nox xip 'Ātikit tu'.

³⁵ Ha Paot xip 'Ātikit tu', xix Maname', tu' nox tihī, tu hām'yūmmūgāhā', nūy Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, 'ūnōy xop mūtik.

Paot xix Maname te yāy xatat

³⁶ Ha 'āmnīy punethok nōg, ha Paot te Maname pu hām'āktux, hu:

—'Āpu, yūmū mōg putpu', nūy xape xop xohix pēnā', nūy kōmēn xohix kopa' pēnā', nūy Topa yōg hām'āktux'ax xe 'āktux. Kaxīy.

³⁷ Ha Maname te Yoām Mā'ak mōgāp-tup, ³⁸ pa Paot tep-tup nōg. Hōmā Yoām Mā'ak te' nīm Pānit tu', tu hāpxopmā 'ohnāg. ³⁹ Ha Paot te hām'āktux hā' nōy yānān Maname mūtik, tu' gāy, ha Maname gāy, tu yāy xatat, ha Maname te Yoām Mā'ak mōgāhā', tu' mōg, tu mīpkox hā' mōg, nōm te kōnāg xexka yīmū' mōg, tu mōktu mōxaha hām'yīn yūm 'āxet'ax Xip tu'. ⁴⁰ Pa Paot te Xinax yāy kutnāhā pu mōg, ha' nōy xop te:

—Pūyā Topa 'āmūtik mōg. Kaxīy.

⁴¹ Ha' mōg, tu Xit kotit hā' mōg, xix Xinit kotit hā' mōg, tu' kuxa mām xop ka'ogāhā'.

Tīmōn te Paot mūtik mōg, xix Xinax

16 Tu' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Nep tu', xix kōmēn Nixtat tu', ha tik 'ūm xip, 'ūxuxet'ax Tīmōn, tu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu' mūg tut Yoneo hex, pāyā' tak Genex yōg, tu Yoneo xop hā' puknōg. ² Ha Nixtat tu' pip xape xop te Tīmōn putup pax, xix 'Ikōn yōg xop te', ³ ha Paot te' mōgāp-tup yāy mūtik, hu' nōy yāy xax yīmap xak kutōgnāg, nūy Yoneo

xop gāyā hok, yā' xohix te Tīmōn mūg tak yā' puknōg yūmmūg. ⁴ Ha ta' mōg kōmēn tu', tu Yeyox yōg mō'pok xop, xix Yenoyanēn yōg tik pēnā max xop pupi hām'yūmmūgāhā', tu' xape xop pu hām'yūmmūgāhā', ⁵ Ha' xape xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, 'īhā' xohix nōy nā' mōg.

Tik xop te kōmēn Tonot ha' mōg

⁶ Ha ta' mōg, tu mōktu hāpxexka Pinik kotit hā' mōg, xix hāpxexka Ganax kotit hā' mōg, ha Topa Koxuk te hām'āktux xat hok, hu:

—'Ax yōg kōmēn kopa hām'āktux hok! Kaxīy.

⁷ Ha ta' mōg, tu mōktu mōxaha Mīy tu', tu' mōg putup Mitīn tu', pa Yeyox Koxuk te' xat hok, pu mōg hok. ⁸ 'Ap mōg'ah, tu Mīy hā' yēn hā' mōg, tu mōktu Tonot tu' mōxaha'. ⁹ Ha 'āmnīy hā Paot te yāy koxuk hā hāpxexka Māxenōn yōg tik pēnāhā', hak-nīhā' xip, tu Paot tu' xak, hu:

—Mā'! Māxenōn tu 'ānū', nūy mōy 'ūgmūg nīynām. Kaxīy.

¹⁰ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Paot koxuk te' pēnā kux, hak mūg mōg putup Māxenōn tu', tu hāmpe'paxex, hu: "Topa tek mūg xānāhā', 'ū Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux Māxenōn yōg tikmū'ūn pu'," kaxīy. (Hak mūn Nok te kax'āmi'.)

Tu kōmēn Pinio tu' tihī

¹¹ Tuk mūg pip Tonot kopah, tuk mūg mōg mīpkox hā, kōnāg xexka yīmū' mōg, tu mōktu hām'yīn yūm 'āxet'ax Xāmōtanax tu' mōxaha'. Hāptup 'īhāg mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Nēyap tu'. ¹² Tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Māxenōn yōg kōmēn te māxap Pinio tu', ha' yōg gohet yā hāpxexka Hōm yōg, ha 'āmnīy punethok hak mūg tihī Pinio kopah. ¹³ Tu nit xap 'īhāk mūg mōg kōmēn kunāpa', tu Topa yōg hām'āktux'ax pet xak, nūy Topa pu hām'āktux, 'īhā kōnāgkox tu' mōxaha', hu kōnāg kux tuk mūg mām, ha 'ūn pip, hak mū'āte 'ūn mūtik hām'āktux. ¹⁴ Ha kōmēn Tittit yōg 'ūn xip, tu topixxax max hāmenex, 'ūxuxet'ax Nit, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa kepah, tu Yeyox hām'āpak max'ax 'āpak, ha Topa te' kuxa tupmāhā', yīy Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox xip, ¹⁵ hap-tox pix, xi' xape xop 'ūpet kopa tihī' xop putox pix, ha' xak, hu:

—'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, yīy 'ūkpet ha mōg, nūy nox pi'. Kaxīy.

Hak mūg mōg Nit pet hah.

Tu kanet kopa' tihī kōmēn Pinio tu'

¹⁶ 'Āmnīy kutōgnāg nōg, 'īhāk mūg mōg Topa pet hah, ha' mīm hex te putat hā' nūn, tu yāmīy pupi hām'āktux, tu hāpxopmā'ax pēnā hok 'āktux, tu hām'āktux hā tayūmak xexka pop, tu tik xop 'ūm pu' popmāhā', tu nōm tik xop pu' hok hā' hām. ¹⁷ Tu Paot pe' mōg, xik mūg pe' mōg, tu' yīy ka'ok, hu:

—Nū tik xop te Topa xe'egnāg hā kāmānat, hu xa hām̄yūmmūgāp-tup, nūy Topa yōg putat hā 'āmōgā'. Kaxīy.

¹⁸ Tu xe hām'āktux hā kaxīy, 'āmnīy xohix hā' xuktux, ha hām'āktux kux 'ohnāg, yīy Paot gāy, tu' yōkānām, tu yāmīy kummuk mǎnōg, hu:

—Hōmā Yeyox te yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kopah, tu' mōg pekkox tu', tuk mū'ā yāy 'āxet'ax hōm, pu yāmīy kummuk mōy, hu 'āte 'āxat, hu: 'Āpep, nūy mīm hex 'āpe' nīm. Kaxīy.

Ha' nīm, tu' mōg xupaha'. ¹⁹ Pa tik xop nōy te mīm yōg tayūmak xak, hu' gāy xexkah, tu Paot mūg, xix Xī-nax, tu' xexka xop keppa' mōgāhā', ha' xexka xop te kōmēn yōg hām̄nuknōg tu' pip, ²⁰ ha tik xop gāy, tu' kupeh, hu:

—Nū tik yā Yōneo yōg xop, tu kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn gāyāhā', tu hāpxopmā kummuk yūmmūgāhā', ²¹ ha Hōm yōg gohet te nōm hāpxopmā'ax putup nōg, tu' xat hok, 'ū mīy hok, hak mū'āte Hōm yōg tikmū'ūn. Kaxīy.

²² Ha tikmū'ūn te yāy tu nū'nāhā', tup-tox puxet, nūy Paot kix, xix Xīnax kix, ha kōmēn yōg xexka xop te tik yōg topixxax koxip, tu' mōy, tu' xat, pu kix mīm mūnāg hā. ²³ Tu' kix kakixnāg, tu kanet ha' mōgāhā', tu kanet yōg xonat xat, hu:

—Pēnā ka'ok, pu tu xupa hok! Kaxīy.

²⁴ Ha hām'āpak, tu kanet hā mō'tat, tu' kopa tigāhā', tu' xex, tu tik kup hīy mīm ka'ax tu', ha' mōg 'ohnāg, tu' pip.

²⁵ Ha 'āmnīy kote 'īhā Paot xix Xīnax te Topa pu hām'āktux, tuk-tex, nūy Topa 'āktux max, ha kanet kopa' pip tikmū'ūn te' xupak. ²⁶ Hāpxip kutōgnāg 'īhā hām yāy nuhuk nām, ha mīptut yōg hāpkopa mīkaxxap nuhut, ha mō'yīnnīn'ax te yāy xōn, ha tikmū'ūn te kanet kopa' pip, ha' hīy'ax koa', nōm te kanet kopa' xup, ha' mōxaha'. ²⁷ Ha kanet yōg xonat te yāy koxak, tu kanet mō'yīnnā'ax pēnāhā', pa yāy xōn, ha xonat te hāmpe'paxex, hu: "Yā' xohix nū'paha!" Kaxīy. Hu yāy putex putup mīkax xexka hā, ²⁸ pa Paot yīy ka'ok, tu:

—Yāy xuhmīy hok! Yāg mūg xohi' pip! Kaxīy.

²⁹ Ha' nōy te:

—Kuyānām paxnū'. Kaxīy.

Tu mō'nāhā', tu kuxānōg, tu yāy puxu'uxnām, tu' kopaxux hā' nāhā Paot keppah, xix Xīnax keppah, ³⁰ tu' yok, tuk-nīhā' xip, tu hāpkopa' mōy, tu:

—'Ūgnōy, 'āte putep mīy'ax, puyīy Topa 'ūgkuxa kummuk xit, nūy 'ātu' gāy hok? Kaxīy.

³¹ Ha Paot xix Xīnax te:

—'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgmūg xuxyā Yeyox kopah, puxix Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy yānān tu 'ākuxa max tat, 'āmūn, xix 'āxape te 'āpet kopa' pip. Kaxīy.

³² Ha tik xop te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux kanet yōg xonat pu', xix' xape xop pu'. ³³ 'Āmnīy kote 'īhā' xonat te' nōy yōg kayax pix, ha Paot xix Xīnax te xonat putox pix, xi' xape xop, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ³⁴ Ha xonat te yāy pet ha' mōgāhā', tu hāpx-

op pop nūn, ha' māhā', ha xonat kuxa yūm ka'ok Topa kopah, xi' xape xop kamah, hu' kuxa hittup.

³⁵ Hāptup ha ta Hōm yōg xexka xop te' xat, hu:

—Kanet kopa' mōy tik 2, pu mōg, tu nūmān. Kaxīy.

³⁶ Ha xonat te Paot pu hām'āktux, hu:

—Tik xexka xop te 'āmōy putup, ha 'ānūpap-tup, hu mōy, xa 'ākuxa mām. Kaxīy.

³⁷ Pa Paot te:

—'Āmhok! Kaxīy hok! Hōmā tik tek mūg kix kakixnāg, ha kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn te' pēnāhā'. Hak mūg yīkopit 'ohnāg, tuk mū yōg hāpxopmā'ax kopit, 'okpak mūg hāpxexka Hōm yōg tihik, ha kanet kopak mūg tigāhā', yā hōnhā nūmān yāy xaptop tu'! 'Āmhok! 'Ak mūg mōg putup'ah. 'Āpu, tik xānā', pu nū', pu nūy 'ūg-mūg mōy kanet kopah, nūy hāptopak mūg mōgā'. Kaxīy.

³⁸ Ha xonat xop te Hōm yōg xexka xop pu hām'āktux, ha' xexka xop kuxānōg, Paot xix Xīnax yā hāpxexka Hōm yōg tik hah. ³⁹ Ha' nūn, tu tik 2 pu hām'āktux, hu:

—'Āgāy hok 'ātu'. 'Āte nūktu yāyhāhup hok'ah. Kaxīy.

Tu kanet kopa' mōy, tu ta' mōg, tu kōmēn kunāpa' mōgāhā', tu:

—'Āmōg. Kaxīy.

⁴⁰ Ha' mōg, tu Nit pet ha' mōg, tu' xape xop mō'nīynām, tu' mōg.

Tu kōmēn Texanōn tu' tihi'

17 Tu ta' mōg, kōmēn 'Āppip kotit hā' mōg, xix kōmēn 'Aponōn kotit hā' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Texanōn tu', ha Yoneo yōg Topa pet yūm, ² ha nit xap yā Yoneo yōg hāptup xe'e', yīy nit xap xohix 'īhā Paot te Yoneo yōg Topa pet ha' mōg, hu hōnhā' mōg, tu nit xap ³ 'īhā hām'āktux hā' nōy kutnāhā'. Kaxīy.

⁴ Ha tik 'ūm te:

—Hamūn! Kaxīy.

Hu Paot xix Xīnax mūtik yāy kotīnnāhā', ha Genex yōg puknōg xop te Topa xak, xix 'ūn xexka xop, tu nōm tik mūtik yāy kotīnnāhā'.

⁵ Pa Yoneo xop te' yīpkumīy, tu tik kummuk yīmō-gatux, nōm hām hok xop, tu hāpkute'ex kummuk pax, 'ap max'ah, tu kōmēn xohix kopa hāpkummugāhā', tu kōmēn xohix gāyāhā', tu Paot xak xix Xīnax, hu Yaxām pet hā' mōxakux. ⁶ Pāyā 'ap ti'ah, yīy Yaxām mūg, tu' xut yāy pet kopah, tu' xape xop mōy kamah, tu kōmēn yōg xexka xop keppa' mōgāhā', tu:

—Nū tik te hām xexka xohix tu hāpkummugāhā', tu nūktu nūn kamah, ⁷ tu Yaxām pet kopa' tihi', ha' xohix te hāpxexka Hōm yōg Xex putup pax, pa tik xop kummuk te hāpkummuk yūmmūgāhā', hu: "Hōm yōg Xex tek mūg xat 'ohnāg. Yā Yeyox tek mūg xat xe'egnāg! Kaxīy."

⁸ Ha Texanōn yōg tikmū'ūn te hām'āpak, xix kōmēn yōg xexka xop, hu' gāy, ⁹ tu tayūmak xak Yaxām tu hāmāxap, xi' nōy xop tu', puyīy Paot xix Xīnax mōy, puyīy kōmēn Texanōn nīm. Ha pago, tu nū'paha'.

Tu kōmēn Menet tu' tihī'

¹⁰ Ha 'āmniy hā' kuxa mām ka'ok xop te Paot xix Xinax mōgāhā', tu' mōg tu moktu mōxaha kōmēn Menet tu', tu Yoneo yōg Topa pet hā' mōxakux. ¹¹ Ha Menet yōg Yoneo xop te hāmyok mīy, pa Texanōn yōg xop te hāpkohe' mīy. Yā Menet yōg tikmū'ūn te Topa yōg tap-pet mō'kupix nām, puyīy Paot yōg hām'āktux kopit, nūy hāmyūmmūg, nūy hāpxe'e yūmmūg. ¹² Hū Menet yōg tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, xix Genex yōg 'ūn xexka xop, xix tik xop. ¹³ Ha Paot te hām'āpak max'ax 'āktux, ha Texanōn yōg Yoneo xop te hām'āpak, hu' gāy, tu' nūn, tu nūktu tikmū'ūn gāyāhā'. ¹⁴ Ha' xape xop te Paot xut, tu:

—Mōg, mōg, pu 'āp-tex hok! Kaxīy.

Ha' mōg, kōnāg xexka ha' mōg, pāyā Xinax nox xip, xix Tīmōn, tu Menet kopa' tihī'. ¹⁵ Ha nōm xape xop te Paot mōgāhā' kōmēn xexka 'Atēn tu', tu putpu' mōg Menet tu', tu Paot pupi hām'āktux, nūy Xinax xānā', xix Tīmōn, pu kōmēn 'Atēn tu' mōg mō'ka'ok.

Tu kōmēn 'Atēn tu' xip

¹⁶ Ha Paot te 'Atēn tu tik 2 hip, tu kōmēn xexka pēnāhā', tu topahnāg komut pēnāhā', ha nōm komut yīm hā' mīy, nūy heyah, ha kōmēn nū'xip nōm hāpxop hā, yīy Paot kuxa hittup 'ohnāg. ¹⁷ Tu' mōg Yoneo yōg Topa pet hah, nūy Yoneo xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān nām, xix nōm xop te Topa xak xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān. Tu nāpet ha' mōg kamah, ha 'āmniy xohix hā hām'āktux hā' nōy yānān 'Atēn yōg tikmū'ūn mūtik. ¹⁸ Tu hām'āktux, tu hāmyūmmūg'ax xop 'āxet'ax 'Epikoneo xop mūtik hām'āktux, xix 'Extox xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Kāy te hām'āktux punethok. Putep mūn 'āktux put-up? Kaxīy.

Ha' yāg nōy te' yānān, hu:

—Tute topahnāg puknōg 'āktux. Kaxīy.

Ha Paot te Yeyox 'āktux, tu Yeyox putpu' hi 'āktux. ¹⁹ Ha tik xop te hāmyūmmūg te Paot yīm mūg, tu 'Axenop yōg hāmyūmmūg xop ha' mōgāhā', pu hām'āktux'ax 'āpax, tu' yīkopit, hu: koneo xop mūtik hām'āktux, xix 'Extox xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Kāy te hām'āktux punethok. Putep mūn 'āktux put-up? Kaxīy.

Ha' yāg nōy te'

—'Ok hāmyūmmūg'ax tup nūhū xate hāmyūmmūgāhā'? ²⁰ 'Āpu, 'āyīy, tu hāmyūmmūg'ax puknōg 'āktux, nūy 'ūgmū yūmmūgā'. Kaxīy. ²¹ Yā 'Atēn yōg tikmū'ūn hām hok, xix puknōg xop te kōmēn kopa' tihī' hām 'ohnāg, pa hām'āpak pax, nūy tu xe' suktux, tu 'āmniy xohix hā hām'āpak tup 'āpak, xi' xe' suktux.

²² Ha Paot te hām'āktux, ha 'Anenop xop te Paot xakot, ha Paot te:

—'Atēn yōg tikmū'ūn: 'Āxop te 'ōg topahnāg komut xop xohix xak. ²³ 'Āte hāpkumep, tu topahnāg komut punethok pēnāhā', nōm mīy nūy heyah, ha 'āte topah-

nāg yōg mīmpe pēnāhā', ha tikmū'ūn te topahnāg pu hāpxop 'ūm hōm, tu mīmpe yīmū' xix, ha tik 'ūm te mīmpe yīmū' kax'āmi', hu: "Nūhū topa puknōg pu'," kaxīy. 'Āte xa nōm puknōg 'āktux putup.

²⁴ —Topa xe'ēgnāg te hām xexka mīy, xix hāpxop xohix mīy, hu pexkox xix hahām xat. 'A' pet mīy xak'ah tikmū'ūn yīm hā. Yā mīptut kopa ti 'ohnāg. 'Ūxexka xe'ēgnāg Topah. ²⁵ Tu hāpxop 'ūm xak 'ohnāg, yā hāpxop xohix mīy, nūy tikmū'ūn pu' xit xut popmāhā', xi' hi'ax, xix hāpxop xohix yā' hok popmāhā'. ²⁶ Tu tik puxet mīy hāmāxap, tu nōm hā' mīy tikmū'ūn xohix, xi' hep xohix, pu yōg hām tu 'āti', ha Topa te tikmū'ūn pu hām 'ūm hā' xakux'ax xat, xix hām 'ūm hā' xakix'ax xat, tu' pip'ax 'ūm xat, pu mōg hāpxexka pu kopa 'āti'.

²⁷ Puyīy tikmū'ūn Topa xax, nūy xipi', pāyā tikmū'ūn yīka hā Topa xip. ²⁸ Hōmā 'ōgnū tik te hāmyūmmūg te kax'āmi', hu: "Topa hā yūmū'āte' xit xut, xix yūmūg mōg, xix yūmūg tihī'," kaxīy. Ha' nōy te: "Yūmū'ā Topa hā kutok xe'e'," kaxīy. ²⁹ Hamūn, yūmū'ā Topa hā kutok, hu hāmpe'āpaxex hok, hu: "Topa te pipkup yānām putuk," kaxīy. Xix hāmpe'āpaxex hok, hu: "Topa te mīkaxxap putuk," kaxīy. 'Āmhok. Tik 'ūm te Topa xe'e mīy 'ohnāg. ³⁰ Hōmā tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ah, ha Topa te nōā'tot, pa nōmhā Topa te' xat, xa yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, pu Topa 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ³¹ Yā Topa pa te hāmyūmmūg, tu hāptup puxet yāyknāhā', 'īhā' tute hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tik te hāmyok mīy hā' kopit putup, tu Yeyox yāyknāhā', pu tu kopit, ha' putpu nōm hīnnāhā', nūy tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgā'. Kaxīy.

³² Ha tikmū'ūn te' xupak, ha' yāg te:
—Putep te hām'āktux? 'Ūxok, tu putpu' hi'?" Kaxīy.
Tu' yīxix kummuk. Ha' yāg nōy te:
—Yā' max. Hāptup 'ūm nōy 'īhā xe xa 'āpak putup. Kaxīy.

³³ Ha Paot mōg, ³⁴ pāyā tik 'ūm kuxa mām ka'ok, 'ūxohix te: 'Axenop yōg Nionīy, xix 'ūn Nām, xi' nōy xop kuxa mām ka'ok.

Tu kōmēn Konīn tu' tihī'

18 Ha Paot te 'Atēn tu' xip, tu ta' mōg, tu mōktu xupep kōmēn Konīn tu'. ² Ha Pō'ōn yōg Yoneo xip, 'āxet'ax 'Ak, xi' xetut Pinixit, tu hāpxexka 'Itat tu' tihī', tu hāpxip kutōgnāg nūn. Hōmā hāpxexka Hōm yōg tik te tikmū'ūn xat'ax Kanao Xex te Yoneo xop nūmāhā', ha hōnhā Paot mōg 'Ak hah, xi' xetut hah. ³ Ha Paot xix 'Ak te yīmāgkox xexka mīy hā' hām, tu topixxax ka'ok hā' mīy, tu' nōmēnex, tu tayūmak pop, ha Paot te 'Ak mūtik tihī'. ⁴ Ha nit xap xohix 'īhā Paot mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu hām'āktux hā' nōy yānān nām Yoneo xop mūtik, xix Genex yōg xop mūtik hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā'.

⁵ Ha Xinax xix Tīmōn te Māxenōn tu' tihī', tu' nūn, tu nūktu mōxaha Konīn tu', 'īhā Paot te hām'āktux Yoneo xop pu', hu:

—Yeyox yā Kunnix, yā Topa te' yāyknāhā'. Kaxīy.

⁶ Pa tikmũ'ün tep-tup nõg, tu' yĩpkox 'ohnãg, tu' mãnõg, tu Yeyox 'ãktux kummuk, yĩy Paot te yã yõg topixxax kuto'ok, tu:

—Topa te 'õg hãpxopmã'ax kopit putup, nõy hãpkummuk mĩy'ax hã' yãnã. Kaxĩy.

Tu xe hãm'ãktux, hu:

—Xate Topa yõg putat yok max putup nõg. 'Ak yã kuxop'ah, huk mõg Yoneo xop hã' puknõg xop hah. Kaxĩy.

⁷ Tu' mõg Tix Yox pet hah, ha Topa xak, tu' kuxa te' yẽy Topa keppah, yã yã pet te Yoneo yõg Topa pet yĩka' yũm. ⁸ Ha Kinix te Topa pet yõg xop xat, tu' kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, xi' xape xop kamah, ha Konĩn yõg tikmũ'ün punethok te Paot yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu' kuxa mãm ka'ok, hap-tox pix.

⁹ Ha 'ãmnĩy koxtap 'ĩhã Yeyox te Paot pu hãm'ãktux, ha Paot te yãy koxuk hã' xupak, yĩy:

—'Ãkuxãnõg hok, xix yã xaptop hok. ¹⁰ Yã 'ãmũtik 'ũktihi', tu 'ãpãnãnãg xip, pu tik 'ũm 'ãmũy hok. Yã yõgnũ tikmũ'ün punethok pip nũ kãmẽn tu'. Kaxĩy.

¹¹ Ha' xip hãm'yãxatamuk puxet xi' xahi', tu Topa yõg hãm'ãktux'ax yũmmũgãhã Konĩn yõg tikmũ'ün pu'.

¹² Ha Gat te hãpxexka Genex yõg tikmũ'ün xat, ha Yoneo xop te yãy tu nũ'nãhã', nõy Paot kupeh, tu' mũg, tu' mõgãhã kãmẽn yõg xexka xop keppah, nõm xop pa te hãm'yũmmũg keppah, puyĩ' yĩkopit. ¹³ Ha' kupep, hu:

—Kãy te Topa xak'ax yũmmũgãhã tikmũ'ün pu', pãyã tik te yũmũg xat te' xat hok, kãy te hãm'yũmmũgã kummuk hah. Kaxĩy.

¹⁴ Ha Paot te' yĩkox xix, 'ũyĩy putup tu', pãyã Gat te hãm'ãktux Yoneo xop pu', hu:

—Nãy. 'Ok pe kãy tep-tex, 'ok pe nõ xupxet, kopxi' kopit, ¹⁵ pãyã 'ãxop yĩy'ax 'ãte yũmmũg'ah, xix 'õg xat'ax puknõg 'ãte kama yũmmũg'ah, xi' xuxet'ax 'ũm 'ãte' yũmmũg'ah. 'Ak kopit putup'ah 'ãte'. Kaxĩy.

¹⁶ Tu papuk hãpxupmãhã', ha' mõg, tu' gãy. ¹⁷ Ha' xohix te Topa pet xop xat'ax Xox mũg, tu' kix Gat keppah, pãyã Gat te' pẽnã hok, tu nõpe mõ'kep, tu nõpe mõ'kut.

Tu kãmẽn 'Ãtikit tu putpu' mõg

¹⁸ Ha 'ãmnĩy xohix nõg, 'ĩhã Paot te mĩpkox hã' mõg, nõm te kãnãg yĩmũ' mõg, ha mõktu xupep hãpxexka Xit tu', ha Pinixit xix 'Ak te nũmũtik mõg, tu mõktu mõxaha kãmẽn Xẽnkenex tu', ha Paot te' xe mep, tu' xut xok nãm, Topa pu hãm'ãktux xex tu'. ¹⁹ Tu' mõg, tu mõktu mõxaha kãmẽn 'Ep tu', tu Pinixit xix 'Ak nĩm, tu' mõg Yoneo yõg Topa pet hah, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnã Yoneo xop mũtik. ²⁰ Tu' mõg putup, pa Yoneo xop te:

—Nãy! 'Ãmõg hok! Kaxĩy.

²¹ Pãyã' mõg putup, hu:

—Topa tek putup, kopxix putpu 'ãhãk nũ'. Kaxĩy.

Tu mĩpkox hã' mõg. ²² tu mõktu xupep kãmẽn Xeyanet tu', ha' mõg kuxa mãm ka'ok xop hah, tu' mõg, tu mõktu mõxaha 'Ãtikit tu', ²³ tu 'ãmnĩy punethok hã' tihi', tu' mõg, tu hãpxexka Ganax kotit

hã' mõg, xix Pinik kotit hã' mõg, tu' kuxa mãm ka'ok xop ka'ogãhã'.

'Apot te kãmẽn 'Ep tu' xip

²⁴ Ha kãmẽn xexka 'Anexãnit yõg Yoneo pit nũn kãmẽn 'Ep tu', 'ũxuxet'ax 'Apot, tute Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux max, tu Topa yõg tappet hittap yũmmũg xe'e'. ²⁵ Tu Topa yõg putat yũmmũg, tu' hittup, tu Yeyox 'ãktux, tu Topa yõg hãm'yũmmũg'ax yũmmũgãhã', pa Yoãm puxet yõg putox pix'ax yũmmũg, tup-tox pix'ax nõy yũmmũg'ah, 'ũp-tox pix nõy Yeyox yã yã xuxyã 'ãktux yũmmũg'ah. ²⁶ Tu hãm'ãktux, tu' yĩpkutuk 'ohnãg Yoneo yõg Topa pet kopah, ha Pinixit xix 'Ak te' xupak, tu yã pet ha' mõgãhã', nõy Topa yõg putat yũmmũgã xe'e'. ²⁷ Ha 'Apot te hãpxexka Genex tu' mõg putup, ha 'Ep yõg kuxa mãm ka'ok xop te mõ'nĩynãm, tu tappet kaxãmi Genex yõg kuxa mãm ka'ok xop pu', puyĩ' nũ' nũnãnãm yã nõy putuk. Ha' mõg, tu mõktu xupep Genex tu', tu nõm xop mõ'nĩynãm punethok 'ũyãnã tu', tu hãm'yũmmũgãhã', tu' ka'ok, tu' nõy xop ka'ogãhã', ha Topa te hãmmaxnãhã'. ²⁸ Ha Yoneo xop mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnã nãm, tu Topa yõg tappet hã Yeyox yã Kunnix 'ãktux, tu Topa te nõm yãy kut-nãhã 'ãktux, ha Yoneo xop te' yẽy, tu' yĩy 'ohnãg.

Paot te 'Ep tu' xip

19 'Apot te Konĩn tu' xip, 'ĩhã Paot yĩnãpa' nũn kãmẽn xohix yĩktix yĩmũ' pip tu', tu nõktu xupep 'Ep tu', tu' kuxa mãm xop pipihi', ² tu' yĩkopit, hu:

—'Ok Topa Koxuk te 'ãkuxa ka'ogãhã', 'ĩhã 'ãkuxa mãm ka'ok tap Yeyox kopah? Kaxĩy.

Ha' nõy te:

—Topa Koxuk 'ũm? 'Ak mũ'ãte' yũmmũg'ah. Kaxĩy.

³ Ha Paot te:

—'Ãp-tox pix'ax te xĩy? Kaxĩy.

Ha' nõy te:

—Yoãm yõg putox pi'ax. Kaxĩy.

⁴ Ha Paot te:

—Yoãm tep-tox pix, xa yãyhãhup, nõy hãpkummuk mĩy kux, xa kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, nõm te Yoãm pe' nũn. Kaxĩy.

⁵ Ha' xupak, hap-tox pix, 'ĩhã Yeyox yã yã xuxyã 'ãktux. ⁶ Ha Paot tep-tox yĩmũ' yĩm xex, ha Topa Koxuk te nõm xop ha yĩxohoh, ha' yĩy'ax puknõg xohix hã hãm'ãktux, tu Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux. ⁷ Ha tik xohix ya'omi' mõg te 12.

⁸ Ha Paot mõg Yoneo yõg Topa pet hah, tu mãyõn 'ãnuk 3 hã hãm'ãktux hã' nõy yãnã tikmũ'ün mũtik, nõy Topa te yã yõg tikmũ'ün xat 'ãktux. ⁹ Pa tikmũ'ün yĩpkox pip 'ohnãg, tu' kuxa mãm 'ohnãg Yeyox kopah, tu Topa yõg putat 'ãktux kummuk tikmũ'ün nõy pu', yĩy Paot mõg, tu' kuxa mãm ka'ok xop mõgãhã', tu 'ãmnĩy xohix hã Tinãn yõg tappet mĩy'ax pet kopa hãm'yũmmũgãhã'. ¹⁰ Hãm'yãxatamuk 2 hã hãm'yũmmũgãhã', ha hãpxexka 'Ax yõg tikmũ'ün xohix te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, Yoneo xop te' xupak, xi' puknõg xop.

Xep kutok put te 7

¹¹ Ha Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu Paot ka'ogāhā, pu hāpxopmā'. ¹² Ha nōm tikmū'ūn te Paot yōg topixxax yāg pop, tu' pakut xop pu' popmāhā, ha hāmpakut'ax te' pakut xop tu' xupepmāhā, ha' hittup, xix yāmīy kummuk xop tu' xupepmāhā kamah. ¹³ Ha Yoneo yōg taknōy xop te 7 pip, tu Yoneo yōg 'āmānex xop xat'ax Xep kutok, tu hāpkumep pax, nūy yāmīy kummuk xupepmā, tu Yeyox 'āxet'ax yūmmūg, 'īhā hāmpē'paxex, hu: "Yeyox 'āxet'ax yā' ka'ok. 'Apu, yāmīy kummuk tikmū'ūn kopa' xut Yeyox 'āxet'ax 'āktux hā'," kaxīy. Hu yāmīy tu' xat, hu:

—'Āte 'āxat, Yeyox 'āxet'ax hā, yā Paot te nōm 'āktux. Pu 'āpep xa mōg. Kaxīy.

¹⁵ Pāyā yāmīy kummuk te:

—Yeyox 'āte' yūmmūg, xix Paot yūmmūg, pa 'ū 'ūm 'āxop? 'Āte 'āyūmmūg'ah. Yeyox te 'āxop pu yāy 'āx-et'ax hōm 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁶ Ha tik nōm yāmīy kummuk kopa' xip te' yok mō'ka'ok, tu nōm taknōy xop te 7 kix kakixnāg, yīy kayax taha', tu' xax top hā mīptut tu nū'paha'. ¹⁷ Ha 'Ep yōg tikmū'ūn xohic te' yūmmūg, Yoneo xop xix Genex yōg xop te' yūmmūg, tu' kuxānōg, tu Yeyox 'āxet'ax ka'ok 'āktux, tu' kuxa te' yēy. ¹⁸ Ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu' nūn, ha nōm te hōmā mīhīm, tu hōnhā yāyhāhup, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, nūy tu mīy kux. ¹⁹ Tu' mīm xop yōg tappet xax xohix popnūn, tu kuxap kopa mō'pok, ha' mō'xut, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā, ha tappet xax xohix yōg tayūmak te 50.000. ²⁰ Yā kaxīy hā tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu xe hām'āktux hāptox tu', ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok, tu' yīpkox pip.

Nemēn te 'Ep yōg tikmū'ūn gāyāhā'

²¹ Ha hāpxip kutōgnāg 'īhā Paot mōg putup Yenoyanēn tu', Māxenōn kotit hā' mōg putup, xix hāpxexka 'Akax kotit hā' mōg putup, tu hām'āktux, hu:

—Yenoyanēn tuk mōg, nūy mōy tu 'āpep, tuk-nāy tu 'āte Hōm pēnāp-tup kamah. Kaxīy.

²² Tu Timōn xix 'Enax mō'pok hāpxexka Māxenōn tu', tu hāpxip kutōgnāg 'īhā Hōm yōg hāpxexka 'Ax tu' tihī'.

²³ Ha 'Ep yōg tikmū'ūn te Topa yōg putat tu' gāy, ²⁴ ha tik 'ūm 'āxet'ax Nemēn, tu topahnāg hex Niām komut mīy, xi' pet komut mīy, pu heyeh, tu pipkup yānām ponnok hā' mīy, tu tayūmak xexka pop. ²⁵ Tu tik te topahnāg komut mīy xop xānāhā, ha yāy tu nū'nāhā, ha Nemēn te:

—Tik xop: Yūmmūg hām, nūy tayūmak xexka pop, 'āxop te' yūmmūg. ²⁶ Pa Paot te hām'āktux, ha tikmū'ūn xohix te hām'āpak, ha hām'āktux, hu: "Tik te' yīm hā' mīy nōm topahnāg komut. 'Ap Topa xe'e'ah, yā hāpxop mō'āmā'ax, yīy hāpxop te mō'āmā'ax nīm," kaxīy. Ha tikmū'ūn punethok yīpkox pip, hu topahnāg komut xop hāmenex putup'ah. ²⁷ Hak kuxānōg, pu tikmū'ūn topahnāg 'a pop putup hok, xix Niān pet 'a' putup hok,

xix topahnāg hex Niān mūn putup hok, 'īhā hāpxexka 'Ax xohix te nōm pu heyah, xix hāpxexka nōy xohix te'. Yīy yūmmū'āte tayūmak xak. Kaxīy.

²⁸ Ha' xupak, tu' gāy xexkah, tu' yīy ka'ok, hu:

—'Ep yōg Niān xexka xe'ēgnāg! Kaxīy.

²⁹ Ha tikmū'ūn xohix te hām'āktux punethok kōmēn xohix kopah, hu hām'āpak 'ohnāg, tu yāy tu nū'nāhā mīptut xexka kopah, tixmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet kopah, ha Māxenōn yōg tik 2 tihī'. Yā Paot mūtik hāpkumep, ha tikmū'ūn gāy, tu nōm tik 2 mōgāhā tikmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet hah, ³⁰ ha Paot mōg put-up, nūy tikmū'ūn pu hām'āktux, pa' kuxa mām ka'ok xop te' tux hok, pu mōg hok. ³¹ Ha 'Ax yōg xexka xop te Paot hā' xape, tu' xak, hu:

Tikmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet ha 'āmōg hok pu gāyxop 'āpenā hok! Kaxīy.

³² Ha tikmū'ūn yīy ka'ok, tu hām'āktux punethok, hu hām'āpak 'ohnāg, tu tep tu yāy tu nū'nāhā' yūmmūg 'ohnāg. ³³ Ha Yoneo xop te Topa pet xop xat'ax 'Anexān xut, tu' kopa' mōgāhā, pu hām'āktux tikmū'ūn pu', ha 'Anexān yīm xix, hām'āktux putup tu', pu 'Ep yōg tikmū'ūn gāy hok Yoneo xop tu'. ³⁴ Pa tikmū'ūn te 'Anexān yā Yoneo yūmmūg, tu' yīy ka'ok, tu xe' yīy xexka', tu xe' yīy, tu yānmūn xupep'ax puxet putuk, tu 'ot 2 hā te:

—'Ep yōg Niān yā' xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁵ Ha kōmēn yōg kaxāmi'ax te:

—'Āhup, 'āhup! Kaxīy.

Tu xe' xuktux, hu:

—'Ep yōg tikmū'ūn: 'Ū 'ūm te kōmēn 'Ep yūmmūg hok? Yā' xohix te' yūmmūg, ha 'Ep te topahnāg hex Niān pet xexka xix, tu topa xap xix, nōm te pexkox tu' nāhā, yā' xohix te' yūmmūg, ³⁶ yā' yūmmūg tap, yīy 'āhup, nūy hāpkummuk mīy hok. ³⁷ Xate tik 2 nūnāhā, ha 'ap kummuk'ah, tu topa hex Niān 'āktux kummuk 'ohnāg, tu topa hex Niān yōg hāpxop 'ūm hā' xupxet 'ohnāg. ³⁸ Nemēn te hām'āktux 'ūm putup, xix yāy xop te', puxix tik pa te hāmyūmmūg tu' xax, puyī' kopit, yīy mōg, nūy tik 'ūm kupeh. ³⁹ Pe hāpxopmā'ax nōy kopit putup, puxix tikmū'ūn xohix kopit. ⁴⁰ 'Āte koit'ah, pa 'āte gohet yōg hāmpē'paxex yīpkutuk, pax pu: "'Ep yōg tikmū'ūn yāy kix kakixnāg," kaxīy, puxix xonat xop nū'pok 'Ep tu, puyīk yīkopit, tep tu 'āgāy nām. Pāyā 'ap yūmmūg'ah 'āte'. Kaxīy.

⁴¹ Tu hām'āktux, tu:

—Mōg. Kaxīy.

Ha' mōg.

Paot te Māxenōn tu' xip, xix Genex tu' xip

20 Ha Paot te' kuxa mām ka'ok xop xānāhā, tu hām'āktux hā' kā'ogāhā, tu:

—'Ūgmōg. Kaxīy.

Tu ta' mōg hāpxexka Māxenōn tu'. ² Tu hām xohix kotit hā hāpkumep, tu hām'āktux hā' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā, tu' mōg tu mōktu hāpxexka Genex tu' xupep. ³ Tu' xip māyōn 'ānuk 3 hā, ha' mōg, ha Yoneo xop tep-tex putup, ha mīpkox te kōnāg yīmū' mōg hā' mō'nāhā, nūy hāpxexka Xit kotit hā' mōg, tu Māxenōn

tu putpu' nūn putup. ⁴ Ha Paot mūtik nūn kōmēn Menet yōg Pihok-tok Xopat, xix kōmēn Texanōn yōg 'Ānixtah, xi' yōg Xegōn, xix kōmēn Nep yōg Gax, xi' yōg Tīmōn, xix hāpxexka 'Ax yōg Tikik, xi' yōg Tonop, ⁵ tu Paot keppa' mōg, hak mūn Nok te kax'āmi', hak mū'āte Paot hip kōmēn Tonot tu'. ⁶ Ha Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax "pām tokatok hok" kux, hak mūg pip Pinio tu', tu mīpkox hāk mūg mōg, tu kōnāg yīmū' mōg, ha 'āmnīy te 5 nōg, 'īhāk mūg mōg tu mōktu mōxaha Tonot tu', ha' nōy xop mūtik yāy tu nū'nāhā', tu' pip 'āmnīy te 7 hā.

Paot te Tonot tu' xip

⁷ Tu yenomīy 'īhāk mūg yāy tu nū'nāhā', tu pām koxip, nūy mā', nūy Yeyox yā yūmūg pupi' xok pekpxeh, ha Paot mōg putup hāptup 'īhā', hu hām'āktux tox, tu 'āmnīy kote 'īhā hām'āktux, tu' kux 'ohnāg. ⁸ Ha kuyānām tat'ax punethok te mīptut nōy yīmū' mōg'ax kopa' pip, hak mūg yāy tu nū'nāhā', ⁹ ha tik xiptap 'Ettik xip, tu mīptut tox yāy yīmū' mōg'ax 3 kopa' xip, tu yanēn kox yīmū' yūm, ha kūmīm tep-tex, ha mō'yōn, Paot yōg hām'āktux tox hah, ha hām tu' nāhā', tu' xok. ¹⁰ Ha Paot te mīptut yīmū' tu' yīxohoh, tu 'Ettik mūg, tu' nōy xop pu hām'āktux, hu:

—Kuxānōg hok! Yā' koxuk te' kopa' xip, yā' hi'! Kaxīy.

¹¹ Tu xe pepi' mōg, tu pām koxip, tu' māhā', nūy Yeyox pe'paxeh, tu hām'āktux yūmūg xape xop mūtik, ha xokakkak xataha', 'īhā hām'āktux kux, tu' mōg. ¹² Ha 'Ettik hi', yīy tikmū'ūn kuxa hittup xexka', tu' yāy pet ha' mōg.

Tu Mīnet ha' mōg

¹³ Hak mūn Nok te xe kaxāmi', tuk mūg mōg mīpkox hā, tu' mōg, tu mōxaha hām'yīn yūm 'Axox tu', tu Paot hip, 'īhā Paot te hām tu yā' mōg. ¹⁴ Tu' xupep, 'ūg-mū'āte ta tu yāy tu nū'nāhā', hak mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Mītinēn tu'. ¹⁵ Tuk mūg mōg mīpkox hā, tu Kiox hā' yēn, tu hāptup nōy kōmēn Xāmōy tu' mōxaha', tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Mīnet tu'. ¹⁶ Ha Paot mōg putup nōg kōmēn 'Ep tu', nūy mōg mō'ka'ok, nūy kōmēn Yenoyanēn tu 'āmōxān, nūy Yoneo yōg 'āmuk xexka Pēteket mīy.

Paot te hām'āktux

¹⁷ Tu kōmēn Mīnet tu' xip, tu 'Ep yōg tik pēnā max xop xānāhā', ¹⁸ ha' nūn, ha Paot te:

—Hōmāg nūn 'Ax tu hāmāxap, ha xatek yūmmūg, tu yōgnū hāpxopmā'ax yūmmūg kamah, 'īhā hām'yaxata-muk xohix hāk xip 'āxop mūtik. ¹⁹ Tu hāpxopmāhā Topa tu', tuk kutōgnāg, tuk kuxa hittup 'ohnāg, yā Yoneo xop tek kummugāhā'. ²⁰ Ha xa hām'āktux xe'e, tu Topa yōg hām'āktux'ax xohix 'āktux, tu' xaxok 'ohnāg, tu xa hām'yūmmūgāhā', nūy 'āka'ogā', nūy mō'ānīynām, ha tikmū'ūn tek xupak, 'īhā 'āte kōmēn kotit hā xa hām'yūmmūgāhā', xix mīptut xohix kopa hām'yūmmūgāhā kamah. ²¹ Tu xa hām'āktux xe'e, tu Yoneo yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, xix Genex yōg tik-

mū'ūn pu hām'āktux, tu Topa pu yāyhāhup 'āktux, tu 'ōg hāpkummuk mīy kux 'āktux, tu 'ākuxa mām ka'ok Yeyox kopa 'āktux. ²² Yā hōnhā 'ūg'āpax: 'Ūgmōg Yenoyanēn tu', ha Topa Koxuk tek xat, ha nōm puk yīp-kox xip, tu 'a' hām'yūmmūg'ah, 'ok pek hip-tup, 'ok pek xok putup, ²³ pāyā Topa Koxuk te 'ā hām'āktux kōmēn xohix tu', hu: "Kanet kopa 'āxix putup, xix 'āxūy putup," kaxīy. ²⁴ Pa 'ak kuxānōg'ah, 'a yāy mūn tuk hi'ah, pāyā Topa tuk hi'. 'Ok pek hi', yā' māx, pek xok, yā' max, 'ūyīy yāy yōg hāpxopmā'ax kux. Yeyox tek yāy kutnāhā', 'ūyīy Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha'āte hāpxōpmāhā', yā Topa te' hep xop xohix pu hām-maxnāhā'.

²⁵ —Hōmā 'āte Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, tu nūktu 'āxop pu hām'āktux, tu hōnhā hām'yūmmūg: Yā 'āxop tek 'ūm pēnāp-tup'ah 'ūxeheh. ²⁶ 'Ūg'āpax: 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'āte 'āxop pu hām'āktux, tu Topa yōg hām'āktux'ax xohix 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux 'ūm xaxok 'ohnāg. Tik 'ūm yīpkox hok, puxix yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat. ²⁸ Pēnā ka'ok! Topa Koxuk te 'āxat, pu' kuxa mām ka'ok xop pēnā max, nūy ka'ogā'; Yā Topak-tok xok nōm pupi', tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy nōm xop kuxa tupmā'. ²⁹ Ūgmōg, ha nōm 'ākopa' pip putup, kokex gāy nām putuk, tu' nūn putup, nūy kuxa mām ka'ok xop kix 'āxop kopah. Kokex gāy te kahnēn kix, hā kaxīy nōm gāy xop te' kuxa mām ka'ok xop kix putup. ³⁰ Ha tik kummuk te 'āxop kopa' pip putup, tu hām'āktux hā mō'āmāp-tup, ha' kuxa mām ka'ok xop mōgāp-tup, pu Topa yōg putat xax. ³¹ Ōg pa mōxip! Pēnā max! 'Ūxaxok hok! Hām'yāxatamuk tikoyuk hā 'āte xa hām'yūmmūgāhā', 'ok pe 'āmnīy tox hā, 'ok pe hāptup tox hā, 'āte' xohix yūmmūgāhā', tuk potaha', 'āp-tup pax tu'.

³² —Yā hōnhā 'āte: 'Āxop yā Yeyox yōg tikmū'ūn. Pūyā Topa 'āpēnā max, xix nū mūtik ti', xix xa hām'yūmmūgā', xix 'āxex, xix xa hāmmaxnā', xix xa pexkox yōg hāpxop popmā' yāy yōg tikmū'ūn mūtik. ³³ 'Ak xup-kumīy'ah, tuk nōy yōg hāpxop putup 'ohnāg, tuk nōy yōg tayūmak yīpkumīy 'ohnāg, tuk nōy yōg topixxax yīpkumīy 'ohnāg. ³⁴ Āmhok. 'Ūghām punethok, nūy tayūmak pop, nūy hāpxop 'ūm pop, nūy mā', tu' nōy xop pu' popmāhā', ³⁵ nūy xa hām'yūmmūgā 'ūghām'ax hā, xayīy nōm hāpxop 'ūm pip hok xop pu' hōm, xi' pakut xop pu' hōm, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax xutigā', hu: "Tikmū'ūn te hāpxop 'ūm pa', puxi' kuxa hittup kutōgnāg, pa tikmū'ūn te hāpxop 'ūm hōm, puxi' kuxa hittup xexka'," kaxīy. 'Ūkux.

³⁶ Tu hām'āktux kux, tu' kopaxux hā' xip, tu Topa pu hām'āktux 'ūnōy xop mūtik. ³⁷ Ha' potaha', tu yāy kep hā' mūg. ³⁸ Yā' kuxa te Paot xak, hām'āktux'ax hah. Yā' xuktux, hu: "A xe xatek 'ūm pēnāp-tup'ah," kaxīy. Ha' mōgāhā mīpkox hah.

Paot te Yenoyanēn ha' mōg

21 Hak mūg mōg mīpkox hā, tu kōnāg xexka xak, mīpkox te kōnāg yīmū' mōg hā' xak, tuk mūg mōg tu mōktu hām'yīn yūm Kox tu' mōxaha', tu hāptup nōy ha tak mōg tu mōktu mōxaha hām'yīn yūm Honex

tu', tu xek mūg mōg, tu mōktu kōmēn Pa'at tuk mūg mōxaha'. ² Ha mīpkox nōy mōg Penix tu', hak mū'āte' xipihī', tu nōm mīpkox hāk mūg mōg, ³ tu hām̄yīn yūm Xip pēnāhā', tu 'īpxax ha' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Xit tu', tu kōnāg hā' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Tinok tu', pu mīpkox hāpxop pop'ax xupep-māhā kōmēn Tinok tu', ⁴ ha' kuxa mām ka'ok xop pipihī', tu 'āmnīy xohix te 7 hā' nox pip kuxa mām ka'ok xop mūtik, ha Topa Koxuk te Paot xūy'ax yūmmūgāhā' kuxa mām ka'ok xop pu', yīy: "Yenoyanēn tu 'āmōg hok!" kaxīy. ⁵ Pa xemān nōg, 'īhāk mūg mōg, ha' nōy xop tek mūg mōgāhā' kōmēn kunāpa', xi' xetut xop te', xix kaxxop te', hak mūg kopaxux hā' pip, tu Topa pu hām'āktux hāpkux tu', ⁶ tu yāy kep mūg, xix yāy hax, tu 'āneo, nūy mōg, hak mūg mōg mīpkox hā, pa' nōy xop te putpu' mōg yāy pet hah.

⁷ 'Ūgmūg pip kōmēn Tinok tu', tu mōktu mōxaha kōmēn Tonēmāy tu', tu' kuxa mām xop yōg xape xop pēnāhā', tu' nox pip 'āmnīy tox hā. ⁸ Hāptup 'īhāk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xeyanet tu', tu Pinip pet tu' nox pip. Pinip te hām'āpak max 'āktux pax. Hōmā 'ūkuxa mām ka'ok xop te tik te 7 yīmōgatux, pu hāpxop xit'ax popmā', nūy hok xop pu' popmā', tu Pinip yāykutnāhā kamah. ⁹ Ha Pinip kutok hex te 4, 'ap yāyta'ah, 'ūxohix yā Topa pupi hām'āktux. ¹⁰ Hak mūg nox pip Pinip pet kopah, 'ihā tik te Topa pupi hām'āktux nūn, 'ūxuxet'ax 'Ag, tu Yonex tu' xip, ¹¹ tu' nūn, tu nūktu xupep Xeyanet tu', tu Paot yōg nāy hīy'ax paha', tu nō yāy yīm kīy, xi' kup kīy, tu:

—Topa Koxuk te hām'āktux, hu: "Hā kaxīy Yenoyanēn yōg Yoneo gāy xop te Paot kīy putup, nūy puknōg xop ha mōgā'," kaxīy.

¹² Ha' xupak, ha tikmū'ūn xik mū'āte Paot tu' xak, hu:

—Yenoyanēn tu 'āmōg hok! Kaxīy.

¹³ Ha Paot te:

—'Āxop tep-tep mūn mīy? Tep tu 'āpotaha', tuk kuxa xūyghāhā'? 'Ak kuxānōg'ah. 'Ok pe kanet kopak xip, 'ok pek xok Yenoyanēn tu', 'āte Yeyox tu hāpxopmāhā', nūy Yeyox 'āxet'ax 'āktux max. Kaxīy.

¹⁴ Tu hām'āktux kux, hak mū'āte' hup, tu:

—Pūyā Topa yāy putup'ax mīy. Kaxīy.

¹⁵ Tuk mūg mōg, tu yāy yōg hāpxop pop, tu' xuk, nūy Yenoyanēn tu' mōg. ¹⁶ Ha kōmēn Xeyanet yōg kuxa mām ka'ok xop 'ūm 'ūgmūg mūtik mōg, tuk mūg mōgāhā' hām̄yīn yūm Xip yōg Mēnān hah, ha' kuxa yūm ka'ok tap, hām̄yāxatamuk xohix hā' yūm, ha' pet kopak nox pip.

Paot te Tiak pēnāhā'

¹⁷ Tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', ha' nōy xop tek mūg pēnāhā', tu' kuxa hittup.

¹⁸ Hāptup 'īhāk mūg mōg Tiak pet hah, ha Paot tek mūg mūtik mōg, ha tik pēnāmax xop xohi' pip. ¹⁹ Ha Paot te 'āneo, tu Topa te hāpxopmā' max xohix 'āktux, tu Paot ka'ogāhā' pu hāpxopmā'ax hāmpuknōg xop kopa 'āktux. ²⁰ Ha' xupak, tu' kuxa hittup xexka', tu Paot 'āktux max, tu Paot pu hām'āktux, hu:

—'Ūgnōy: Yoneo xop punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha xate' yūmmūg, ha Mōyyex yōg xat'ax xohix pu' yīpkox pip kamah, nūy māynāg mīy. ²¹ Ha tikmū'ūn te 'āmūn 'āktux, tu 'ākupep, hu: "Paot te Yoneo xop yūmmūgā kummuk, tu nōm xop te hāmpuknōg kopa' pip pu hām̄yūmmūgāhā', hu: "Āpu, Mōyyex yōg xat'ax nīm, tuk-tok pit nāg xax yīmap mep hok, tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax hittap tat hok kamah," kaxīy. Pāyā tikmū'ūn te koit. ²² Putep mūn mīy? 'Ānūn, ha' xohix te hām̄yūmmūg putup. ²³ Nāy, 'ūg'āpax, nūy mīy: Nūnte' pip tik te 4, nōm tik te Topa pu hām'āktux xex. ²⁴ 'Āmōg, tu nōm tik mōgāhā', tu tik xemep'ax hā' pago, pu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix pēnā', nūy 'āyīpkox xip Mōyyex yōg xat'ax pu' yūmmūg. ²⁵ Yāk mū'āte' puknōg xop pu tappet kax'āmi', tu' xat, pu topa komut xop xit'ax mā hok, xix xokxop hep 'āta mā hok, xix xokxop 'ūm māy mūg tup-tex mā hok, xi' nōy hā' xupx-pet hok. Kaxīy.

²⁶ Yīy Paot mōg, tu tik te 4 mōgāhā', tu hāptup nōy 'īhā yāy pix tik te 4 mūtik, tu Mōyyex yōg xat'ax pu' yīpkox xip, tu' mīy, tu tik te Topa pet xexka xop xat'ax pu' xuktux, tu 'āmnīy 'ūm pix'ax kux putup yūmmūgāhā', ha 'āmnīy te 7 mō'nāp-tup, 'īhā yāy pix kux putup. Ha Paot te xokxop 'ūm putex putup, nūy Topa pu mō'hap, nūy tu' hāxyā'.

Yoneo gāy xop te Paot mūg

²⁷ Ha xemān puxet hā' nōg putup, ha Paot te Yoneo yōg Topa pet xexka kopa' xip, 'īhā 'Ax yōg Yoneo xop te' pēnāhā', tu Yoneo yōg tikmū'ūn gāyāhā', tu hām'āktux hā nūktu' xohix gāyāhā', tu Paot mūg, ²⁸ tu:

—'Iyaet yōg tihik, mā! Nū tik te hām̄yūmmūgā kummuk hāpxexka xohix tu', pu Mōyyex yōg xat'ax xaxogā', tu Topa pet xexka 'āktux kummuk, tu Genex yōg puknōg xop nūnnāhā', pu Topa xip'ax yāyhāp-tup-tūynāg. Kaxīy.

²⁹ Hōmā Yoneo yōg tikmū'ūn te Paot pēnāhā' kōmēn kopah, ha 'Ep yōg tik puknōg 'āxet'ax Tonop mōgāhā', ha hāmpe'paxex, hu: "Paot te' mōgāhā' Topa pet xexka kopa kamah," kaxīy. Pāyā' mōgā'ah. ³⁰ Ha nōm tikmū'ūn xohix gāy, tu yāy tu nū'nāhā' mō'ka'ok, tu Paot mūg, tu Topa pet xexka kopa' xut, tu yāykumīy hāptopah, ha hāpxip 'ohnāg Topa pet xexka mō'yīnnīn.

³¹ Ha tikmū'ūn te Paot putex putup, ha tik 'ūm te xonat yōg Kononeo pu hām'āktux, hu:

—Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix gāy nām! Kaxīy.

³² Ha xonat xop yōg Kononeo te xonat xop xat, xix kapitām xop, ha' nūn mō'ak'ok, ha Yoneo yōg tikmū'ūn te' pēnāhā', hu Paot kix kux. ³³ Ha Kononeo te Paot mūg, tu' xut gāy xop kopah, tu pipkup māg xap hā' hīy, tu' yīkopit, hu:

—'Ū 'ūm nūhū'? Kaxīy.

Tu xe:

—Putep mūn mīy? Kaxīy.

³⁴ Ha nōm tikmū'ūn gāy te hām'āktux hā' yānān, yīy Kononeo te hām'āpak 'ohnāg, hu' xat, hu:

—Kāy mōgā' xonat pet ka'ok hah. Kaxīy.

³⁵ Ha' mōgāhā mīptut mīpku'īn tu', pa nōm tikmū'ūn tep-tex putūmnāg, yīy xonat xop te Paot pupi tu pepi' xup, tu mīptut hā mōxakux. ³⁶ Ha Yoneo yōg tikmū'ūn xohix te' pe' mōg, tu' yīy ka'ok, tu:

—'Ūp-tex! 'Ūp-tex! Kaxīy.

Paot te yāy pupi hām'āktux

³⁷ Ha xonat pet ha' mōgāhā, 'īhā Paot te:

—'Ok xatek tux hok 'ū hām'āktux? Kaxīy.

³⁸ Ha Kononeo te:

—Xate Genex yīy'ax yūmmūg. 'Ok 'āmūn yā 'Eyit yōg tihik, nōm te tik te 4.000 mōgāhā hām panip tu', nūy gohet mūtik yāy kix? Kaxīy.

³⁹ Ha Paot te:

—'Ak mūn'ah. Yāk mūn Tax yōg Yoneo, tu hāpxexka Xinit tuk nāhā', ha Tax mūn kōmēn xexka hok'ah. 'Ok xatek tux hok, 'āte hām'āktux tikmū'ūn pu'? Kaxīy.

⁴⁰ Ha Kononeo te:

—'Āpu, 'āyīy. Kaxīy.

Ha Paot te mīpku'īn yīmū' xip, 'īhā' yīm xix, pu tikmū'ūn yīy hok, ha Paot te hām'āktux tikmū'ūn pu', Yoneo xop yāy yīy'ax hā hām'āktux, hu:

22 —'Ūnōy mūnōm xop, xi' tak mūnom xop, 'ūg'āpax 'āte hām'āktux. Kaxīy.

² Ha Yoneo yōg tikmū'ūn te yāy yīy'ax 'āpak, tu:

—Nāy, hup, nūy 'īy hok. Kaxīy.

Tu' yīy 'ohnāg, ha Paot te:

³ —'Ūgmūn Yoneo, tu kōmēn Tax yōg tihik, tu hāpxexka Xinit tuk nāhā', pa kōmēn Yenoyanēn kopak tit-tap, ha hāmyūmmūgā'ax Gāmāniet te 'ā hāmyūmmūgāhā', tu mōnāyxop hittap yōg hāpxopmā'ax xohix 'ā hāmyūmmūgāhā', ha 'āte Topa xak 'āxop xohix putuk, tu' xat'ax mīy māynāg. ⁴ Hōmāg gāy, tu' kuxa mām ka'ok xop kix putup, Yeyox yōg putat putup nōg tu'. 'Ate' mūg, tu kanet kopa' xex nōm xop, 'ok pe tihik, 'ok pe 'ūhūn. ⁵ Ha tik te 'āmānex xop xat'ax te' yūmmūg, xix tik te hāmyūmmūg xop te' yūmmūg. 'A 'āte mō'āmā'ah, pāyā hāpxe'e 'āktux. Nōm xop te 'a' pop-māhā tappet, tu kōmēn Namān yōg Yoneo xop pu kax'āmi', 'ūyīy kuxa mām ka'ok xop mūy, tu' kīy, nūy kix. Kaxīy.

⁶ Tu xe hām'āktux, hu:

—Tu tak mōg, tu kōmēn Namān tu hāmhūmnāg tuk xip, māyōn yāy kote' yūm 'īhāk xip, ha hāpxip 'ohnāg 'īhā kuyānām xexka te pexkox tu' xakot. ⁷ Hak nāhā hām tu', tu yānmūn xupep'ax 'āpak, ha: "Xaot, Xaot, teptu xatek xūygāhā?" Kaxīy.

⁸ —Ha 'āte: "'Ū 'ūm 'āmūn?" kaxīy.

—Ha tute: "'Ūgmūn Nāyane yōg Yeyox. Xatek xūygāhā," kaxīy.

⁹ —Ha tikmū'ūn te 'ūgmūtik mōg te kuyānām pēnāhā', pāyā 'a' yīy'ax 'ūm 'āpak'ah. ¹⁰ Ha 'āte' yīkopit, hu: Yāyā', putep xatek putup 'ū mīy xa'?" kaxīy.

—Ha: "'Āyok, nūy mōg, tu mōktu xupep Namān tu', ha tik 'ūm te xa hām'āktux putup, tu Topa yōg xat'ax xa hāmyūmmūgāp-tup," kaxīy.

¹¹ —Yā 'āte hāmpēnā hok nōm kuyānām xexka hah, yīy tikmū'ūn tek mōgāhā', yīm hā Namān tu'. ¹² Ha tik

te Topa xak, 'ūxuxet'ax 'Ānānīn, ha Namān yōg Yoneo xop xohix te nōm 'āktux max. ¹³ Hak ha' nūn, tuk yīkāgnāg xip, tu hām'āktux, hu: "'Ūgnōy Xaot, Topa te 'āpa maxnāhā', xa xe hāmpēnā," kaxīy.

—Hak pa max, ha 'āte 'Ānānīn pēnāhā', ¹⁴ ha: "Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'īhā mōnāyxop yōg Topa te xa yāy kutnāhā', xa Topa yōg putup'ax mīy, nūy tik te hāmyok mīy 'āxet'ax Yeyox pēnā', nūy nōm yīy'ax 'āpax, ha hōnhā xate' xupak, xi' pēnāhā', xix hāmyūmmūg, ¹⁵ tu Yeyox yōg hām'āpak māx'ax 'āktux putup tikmū'ūn xohix pu', tu hāpxopmā'ax xohix pēnā'ax 'āktux putup. ¹⁶ Putep hip xate'? 'Āpu, 'āte 'āp-tox pix put-up, pu Topa 'ākuxa maxnā', nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 'īhā Yeyox yā 'āxuxyā 'āktux," kaxīy.

¹⁷ Tu xe hām'āktux, hu:

—Tuk nūn putpu', tu nūktu xupep kōmēn Yenoyanēn tu', tu Topa pu hām'āktux Topa pet xexka kopah, tu yāy kokuk hā Yeyox pēnāhā', ¹⁸ ha hām'āktux, hu: "Mōg, Yenoyanēn kunāpa 'āmōg, yā tikmū'ūn tek mūn 'āktux'ax putup nōg," kaxīy.

¹⁹ —Ha 'āte: "Yāyā', tikmū'ūn te 'āte hāpkummugāhā yūmmūg, ha 'āte' kuxa mām ka'ok xop mūg Topa pet kopah, ha' yūmmūg kamah, yā 'āte kanet ha' mō'tat, tu' kix nōm xop kuxa mām ka'ok 'ākopah, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg. ²⁰ Tikmū'ūn te 'ōg nū'kutnā'ax 'Ex-terp putex, 'īhāk xip, tu pek-pax max, tup-tup, tu tikmū'ūn yōg topixxax pēnāhā' nōm te 'Ex-terp putex," kaxīy.

²¹ —Ha Yeyox te: "'Āmōg, 'āte 'āmōgāp-tup hāptox tu', hāmpuknōg xop hah," kaxīy. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

²² Ha tikmū'ūn te Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīy 'ohnāg, pa Paot te' puknōg xop 'āktux, yīy ta tikmū'ūn gāy, tup-tup nōg, tu' yīy ka'ok tu:

—'Ūp-tex! 'Ūp-tex! Kaxīy.

—Tik kummuk putex! Kaxīy.

—Pūyā tu xok! Kaxīy.

Tu topixxax tox mahap, tu hāpkōnōn mō'pok pepi', 'ūgāy tu'. ²⁴ Ha xonat xop yōg Kononeo te' pēnāhā', hu Paot xut mō'ka'ok, tu' xat, pu xonat pet xexka ka'ok ha' mōgā', ha xe' xat, pu' kix xokxax hā, ha:

—'Ūxūy hā hām'āktux putup, tu 'ōg hāpxopmā'ax kummuk 'āktux putup. Kaxīy.

²⁵ Ha xokxax xit hā' hīy, nūy nō' kix 'īhā' Paot te Kapitām yīkopit, hu:

—'Ok Hōm yōg gohet te' xat, pu Hōm yōg tik 'ūm kix, 'īhā hāpkummuk mīy 'ohnāg? Kaxīy.

²⁶ Ha xonat xop yōg Kapitām te' xupak, tu Kononeo pu hām'āktux, hu:

—Nāy, paxip. Putep mūn mīy putup? Kāy yā Hōm yōg tihik! Kaxīy.

²⁷ Ha nōm Kononeo nūn, tu Paot yīkopit, hu:

—'Āyīy. 'Ok 'āmūn yā Hōm yōg tihik? Kaxīy.

Ha:

—Ya hamūn. Kaxīy.

²⁸ Ha Kononeo te:

—'Āte tayūmak xexka hā pago, nūy yāyhā Hōm yōg tihik. Kaxīy.

Pa Paot te:

—Yã Hõm yõg 'ũgnãhã', xik mûg tak, xik mûg tut. Yãk mûn Hõm yõg tik xe'e'. Kaxiý.

²⁹ Ha xonat xop nõm te' kix putup nõ'paha', 'ũkuxãnõg tu', ha Kononeo kuxãnõg kamah, Paot kiy huh, 'ĩhã Hõm yõg gohet te' xat hok puyiy Hõm yõg tik kix hok.

Paot te' xexka xop keppa' xip

³⁰ Hãptup 'ĩhã Kononeo te Paot xut, tu Yoneo xop yõg tik xop pa te hãmyũmmũg ha' mõgãhã', xix 'ãmãnex xexka xop keppah, pu' yĩkopit, nõy Paot yõg hãpkummuk mĩy'ax yũmmũg. Ha Paot te Yoneo xexka xop keppa' xip.

23 Tu tik xop pa te hãmyũmmũg pẽnã ka'ok, tu: —'Ûnõy mûnõm xop, Topa tek kuxa yũmmũg, ha hãmyok mĩy 'ũghi'ax tox hã. Kaxiý.

² Ha tik te 'ãmãnex xop xat'ax 'Ãnãñin, tu' xat, pu Paot yĩkox kix, ³ ha Paot te:

—Pũyã Topa 'ãkix! 'Ãpa max, pãyã 'ãkuxa kummuk! Xate' nõy mõgãhã mõ'ãmã'ax hã. 'Ãyũm, nõy hãpxop-mã'ax kopit, nõy Mõyyex yõg xat'ax hã' kopit, pa Mõyyex te' kix'ax xat hok. Kaxiý.

⁴ Ha tik nõy te:

—Teptu xate 'ãmãnex xop xat'ax mãnõg? Kaxiý.

⁵ Ha Paot te:

—'Ûgnõy, 'ãte' yũmmũg'ah. 'Ok tik te 'ãmãnex xop xat'ax nõ'õm? Topa yõg tappet tek xat, hu: "Tik te 'ãxop xat'ax 'ũm 'ãktux kummuk hok," kaxiý.

⁶ Tu' xexka xop pẽnãhã', ha' yãg Paniye xop, ha' yãg Xanoxeo xop. Paniye xop xohix kuxa mãm ka'ok putpu' hi'ax kopah, hu: "Tikmũ'ũn xohix xakix, tu' putpu' hip-tup," tu xe: "Yã' pip koxuk, xix pexkox yõg nõ'pok xop," kaxiý. Pa Xanoxeo xop xohix kuxa mãm 'ohnãg, tu: "'Ãmhok. 'A' koxuk 'ũm xip'ah. Yã' xakix xe'e', tu putpu' hip-tup 'ohnãg," kaxiý. Yiy Paot yiy ka'ok, tu:

—'Ûnõy mûnõm xop: 'Ûgmũn Paniye yõg, huk kuxa yũm ka'ok putpu' hĩnnã'ax kopah. Xatek yĩkopit, 'ok pe' xakix xop putpu' hip-tup, 'ok pe' hip-tup hok. Kaxiý.

Ha Paniye xop te hãm'ãktux hã' nõy yãñã Xanoxeo xop mũtik, tu' gãy nãm. ⁹ Tu' yiy ka'ok, tu yãykix putup Paot hã, ha tik te hãmyũmmũg yok, yã kama Paniye yõg, tu:

—Yã' max Paot! 'Ok pe koxuk 'ũm, 'ok pe pexkox yõg nõ'kutnã'ax 'ũm te kãy pu hãm'ãktux, koxix Topa mũtik yũmmũg kumiy putup hok. Kaxiý.

¹⁰ Ha' gãy xexkah, yiy xonat yõg Kononeo te Paot hã' yĩpkutuk, tu' xat, pu' xut, tu xonat pet ka'ok ha' mõgãhã'.

¹¹ 'Ãmnĩy koxtap 'ĩhã Yeyox xip Paot yĩka', tu:

—'Ãkuxãnõg hok! 'Ãmũn tek mûn pupi hãm'ãktux, tu 'ũgmũn 'ãktux putup kõmẽn Yenoyanẽn tu', xix hãpxexka Hõm tu kamah. Kaxiý.

Ha' xaptop hã Paot putex putup

¹² Hãptup 'ĩhã Yoneo xop te yãy tu nõ'nãhã', tu hãm'ãktux xex, tu Topa 'ãxet'ax 'ãktux hã hãm'ãktux xex, tu:

—Paot putex hok, koxix xit hok! Kaxiý.

¹³ Yã tik te 40 tep-tex putup, ¹⁴ tu' mõg 'ãmãnex xexka xop hah, xix tik xop te hãmyũmmũg hah, tu:

—'Ûgmũ'ãte hãm'ãktux xex Topa pu', hu: "Paot putex hok, koxix xit hok," kaxiý. ¹⁵ 'Ãmõg, Hõm yõg xonat xop yõg Kononeo hah, nõy tu' xax, pu Paot nõnnãy, 'ũyĩkopit nõy, pãyã mõ'ãmã'. 'Ûgmũ'ãtep-tex putup putat hã, 'ũxaptop huh 'ũp-tex putup. Kaxiý.

¹⁶ Pa Paot 'ũptix te' xupak, tu' mõg tu mõktu xupep xonat pet ka'ok xexka tu', tu Paot pu' xuktux, ¹⁷ ha Paot te xonat yõg Kapitãm xãñãhã', hu:

—Nũ tik tuktup mõgã 'ãxop yõg Kononeo hah, puyiy hãm'ãpak'ax 'ãpax. Kaxiý.

¹⁸ Ha' mõgãhã' nõm Kononeo hah, tu:

—Paot te kanet kopa' xup, tuk xãñãhã' pu tik tuktup mõgã 'ãhah. Kaxiý.

¹⁹ Ha Kononeo te tik tuktup yĩm hã' mũg, tu' xut, tu' yĩkopit, hu:

—Xate putep 'ãktux putup? Kaxiý.

²⁰ Ha tik tuktup te:

—Yoneo xop te yãy tu nõ'nãhã', nõy 'ãmũn tu' xax, xa hãptup 'ĩhã Paot mõgã', pu xe' yĩkopit. Pãyã mõ'ãmã'. 'A' yĩkopit putup'ah, pãyãp-tex putup. ²¹ Yã tik te 40 te hãm'ãktux xex Topa pu', tu' xit hok xi' xo'op hok, nõy Paot putex. Yã hõnhãp-tex putup. Kaxiý.

²² Ha Kononeo te tik tuktup pu hãm'ãktux, hu:

—Hãm'ãktux hok, 'a' xaptop hok'ah. Kaxiý.

Ha Paot mõgãhã Gohenanok Penik hah

²³ Tu Kapitãm 2 xãñãhã', tu' xat, hu:

—'Ãmnĩy koxtap 'ĩhã mõg kõmẽn Xeyanet tu', yã hõnhã kãmãnok te 200 pop, xix xonat xop te 200 pop kamah, pu kãmãnok yĩmũ' mãm, ha xonat nõy te 200, te yã' pata hã' mõg, tu pox tox tat pop. ²⁴ Ha Paot pu kãmãnok nõnnãy, tu Gohenanok Penik ha' mõgã'. Kaxiý.

²⁵ Tu Gohenanok Penik pu tappet kax'ãmi', hu:

²⁶ "'Ûgmũn Kononeo Kanao Nix, 'ãte Gohenanok xe'e Penik pu kax'ãmi', nõy hãmyũmmũgã', tu 'ãneo.

²⁷ Yoneo xop te nõ tik mũg, nõy putex, hak xut Yoneo gãy xop kopah. Yã hãpxexka Hõm yõg tik 'ãxa. ²⁸ Tu' mõgãhã Yoneo yõg pa te hãmyũmmũg xop hah, nõy Paot yõg hãpkummuk mĩy'ax yũmmũg. ²⁹ Ha Yoneo xop te yãy yõg xat'ax hã' yĩkopit, tu' kupex, tu Paot yõg hãmyũmmũg'ax puknõg 'ãktux, pãyã kãy te tik 'ũm putex 'ohnãg, tu yã' xupxet 'ohnãg, 'a' kummuk'ah, 'ap putex putup'ah 'ãte', yã kanet kopa' xix 'ap putup'ah 'ãte kamah. ³⁰ Ha Yoneo xop tep-tex putup 'ũxaptop huh, yiy hãpxip 'ohnãg 'ãte xa mõgãp-tup, pu Yoneo xop kupeh, ha xate' kopit. Tu ta tu' kux." Kaxiý.

³¹ Ha ta 'ãmniy koxtap 'ĩhã xonat xop te kãmãnok yĩmũ' mãm xop mõg, ha xonat xop te pox tox tat mõg, tu' pata hã' mõg, tu putpu' mõg Yenoyanẽn tu', ³² ha kãmãnok yũmũ' mãm xop te Paot mũtik mõg. Tu' mõg, ³³ tu mõktu mõxaha kõmẽn Xeyanet tu', tu Gohenanok Penik pu tappet hõm, tu Paot mõgãhã Penik keppah. ³⁴ Ha tappet mõ'kupix hãmãxap, tuk-nãy tu' yĩkopit, hu:

—Pi'yā 'ōgnū hahām? Kaxīy.

Ha Paot te:

—Yā Xinit. Kaxīy.

³⁵ Ha Penik te:

—Nāy, 'āte 'ōg hām'āktux'ax 'āpak putup, 'īhā kupex'ax xop nū'. Kaxīy.

Tu' xat, pu Paot xix 'ūxat'ax 'Enot yōg kopit'ax pet kopah, ha' mōgāhā', tu' xix.

Yoneo xop te Paot kupex

24 'Āmnīy te 5 nōg, 'īhā tik te 'āmānex xop xat'ax 'Ānānīn nūn, tu nūktu xupep kōmēn Xeyanet tu', xix Yoneo xexka xop nūn, xix tik gāy xop yōg hām'āktux'ax Tet nūn, nūy Paot kupeh. ² Ha' xānāhā', ha Tet te nōm Gohenanok pu hāmyūmmūgāhā' hu:

—Gohenanok Penik: Tikmū'ūn xohix te 'āp-tup pax, 'ōg hāpxopmā'ax max hah, ha Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa xohix mām, tu' hittup, xate hāmyūmmūg hah, ³ yīy tikmū'ūn xohix te 'āmūn 'āktux max. Yā' puxi'.

⁴ 'Āte hām'āktux kutōgnāg putup. 'Ūg'āpax, kopxix hāpxip kutōgnāg hām'āktux kux. ⁵ Paot te hām'āktux kummuk, tu' yīy hā nūktu tikmū'ūn xohix gāyāhā', tu hāpxexka xohix tu' mōg, yā Nāyane yōg xop xohix xat.

⁶ Hōmā tute Yoneo yōg Topa pet xexka yāyhāp-tūynāg putup, tu tik puknōg mōgāhā' Topa pet xexka kopah, pak mū'āte' mūg, nūy hāpxopmā'ax kummuk kopit 'ūgmū yōg xat'ax hā. ⁷ Pa 'āxop yōg Kononeo gāy, tu Paot xut, tu' mōgāhā', tu' xat, pu nū nōm xop kāy kupeh, nūy Paot kupeh 'ākeppah. ⁸ 'Āpu, 'ūyīkopit, nūy hāpxopmā'ax kummuk yūmmūg. Kaxīy.

⁹ Ha Yoneo xop te:

—Ya hamūn! 'Ap koit'ah! Kaxīy. Pāyā' koit.

Paot te yāy 'āktux Penik keppah

¹⁰ Ha Gohenanok Penik te tu' yīm xix, nūy Paot pu':

—'Āyīy, kaxīy.

Ha Paot te:

—Gohenanok Penik, hāmyāxatamuk xohix hā xatek mū yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit max, yāk hittup, nūy xa hām'āktux. ¹¹ 'Āmnīy xohix te 12 'īhā 'āte Yenoyanēn tu' xupep nūy nūk xup Topa pu', 'ūxohix te' yūmmūg. ¹² 'Āte hām'āktux hā' nōy yānān 'ohnāg tikmū'ūn mūtik, tuk yīy hā gāyā 'ohnāg Topa pet xexka kopah, 'a kōmēn kopa hāk 'ūm gāyā'ah. ¹³ Yoneo xexka xop te koit. ¹⁴ Pa Yeyox yōg putat hāk xip, tu Topa xak, tu nōm pu nūk xup, tuk yīpkox xip Mōyyex yōg xat'ax xohix pu', xix Topa pupi hām'āktux xop xohix pu'.

¹⁵ Tuk kuxa yūm ka'ok: yā tikmū'ūn te hāmyok mīy te putpu' hip-tup, xix tikmū'ūn te hāpkohe mīy te putpu' hip-tup kamah, ha nōm Yoneo xop te yāy putpu' hi'ax hip kamah, tu hāmmax hip. ¹⁶ Yāk hāmyok mīy, ha Topa tek yūmmūg, xix tikmū'ūn. Kaxīy.

¹⁷ Tu xe hām'āktux, hu:

—Ha hāmyāxatamuk xohix nōg, 'īhāk nūn, tu nūktu xupep yōgnū hāpxexka tu', nūy hāpxop hok popmā Topa pu', xix yōgnū tikmū'ūn pu', ¹⁸ 'īhā 'Ak yōg Yoneo xop nūn, tuk pēnāhā' Topa pet xexka kopah, ha 'āte yāy

pix, Topa yōg xat'ax tek xat hah, hak yīy 'ohnāg, yāk puxehnāg xip. ¹⁹ Pi'yā' pip 'Ax yōg Yoneo xop hōnhā' 'Ap nūn'ah, nūy 'ūgkupeh. ²⁰ Hōmā Yoneo xexka xop tek yīkopit. 'Āpu, nōm xexka xop 'ūyānān tu' yīkopit, 'ok pe 'āte hāpxe'e 'āktux, 'ok pe 'āte koit. ²¹ Pāyā hōmā nōm xop te yōgnū hām'āktux'ax putup nōg, 'īhā 'āte hām'āktux, hu: "Hōnhā xatek yīkopit, 'ok pe xakix xop putpu' hip-tup, 'ok pe putpu' hip-tup hok," kaxīy. Tu ta tu' kux.

²² Ha Penik te hāmyūmmūg, tu Topa yōg putat yūmmūg max, pāyā 'ap Paot yīkopit putup'ah, hu:

—Nāy, 'ūhip, pu xonat xop yōg Kononeo Nix nū'.

'Ūnūn, yīy ta 'āte 'ākopit. Kaxīy.

²³ Tu' xat, ha Paot xix mīptut kopah, pu xonat pēnā', pāyā hāpkumep mīptut xexka kopah, tu hāpxopmāp-tup, puxi' mīy, ha' tux hok kamah pu' xape xop pēnā', nūy hāpxop 'ūm popmā Paot pu'.

Paot te yāy pupi hām'āktux Penik keppah, xix Nonoxit keppah

²⁴ 'Āmnīy kutōgnāg 'īhā' nōg, ha Penik nūn, xi' xetut Nonoxit nūn kamah, nōm Yoneo hex, ha Paot xānāhā', ha Paot te tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox Kunnix kopa 'āktux, ha' xupak. ²⁵ Ha Paot te:

—Topa te' xak, pu tikmū'ūn xohix hāmyok mīy, ha' yōg hāpxopmā'ax xohix kopit putup, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. Kaxīy.

Ha Penik kuxānōg, tu Topa te' kopit'ax yīpkutuk, hu:

—Mōg, mōg! Kaxīy.

Tu xe:

—Hāptup nōy kopxix 'āxānā'. Kaxīy.

²⁶ Pāyā tayūmak 'ūm hip, pu Paot tu tayūmak 'ūm xax, yīy xānā punethok, hām'āktux hā' nōy yānān nām huh, pa yā Paot te tu' hōm 'ohnāg.

²⁷ Ha hāmyāxatamuk 2 nōg, ha Penik mōg kuma' mōg, ha Pox Pex nūn 'ūyānān tu', ha Penik te Paot xix mīptut kopah, nūy Yoneo xop kuxa hittupmā'.

Paot te Hōm yōg tik te' xohix xat'ax tu' xak, puyī' xut pu mōg

25 Ha Pex nūn tu nūktu kōmēn Xeyanet tu' xupep, ha 'āmīy 3 nōg, 'īhā' mōg tu mōktu Yenoyanēn tu' xupep. ² Ha 'āmānex xexka xop te hāmyūmmūgāhā', xix Yoneo xexka xop te hāmyūmmūgāhā', tu Paot 'āktux, tu' kupex, tu' xak, ³ pu Paot nūnnāy Yenoyanēn tu', 'ūxaptop putex putup ha putat kopah. ⁴ Pa Pex te:

—'Āmhok. Yā' xip Xeyanet tu', hak mōg putup putpu Xeyanet tu'. ⁵ Nāy, pax xa Paot kupex, hu ta mōg 'ūgmūtik, nūy kupeh. Kaxīy.

⁶ Ha 'āmīy te 10 nōg, 'īhā Pex te Xeyanet tu putpu' nūn, tu hāptup nōy 'īhā' xat pu Paot nūnnāy. ⁷ Ha' nūn, ha Yenoyanēn yōg Yoneo xop te' kupex nām, tu yīkopit, pāyā hām'āktux hā koit, ha Pex te' gāy xop yōg hām'āktux 'āpak, tu:

—'Īntu'. 'Āte hāmyūmmūg'ah, 'ok pe Paot te hāpkummuk mīy, 'ok pe' mīy hok? Kaxīy.

⁸ Ha Paot te:

—'Äte häpkummuk 'üm mīy 'ohnāg, 'ok pe Yoneo yōg Topa pet xexka tu', 'ok pe Hōm yōg gohet puknōg tu'. Kaxīy.

⁹ Pa Pex te Yoneo xop kuxa hittupmāp-tup, hu:

—'Ok mōg putup Yenoyanēn tu', 'äte 'äyīkopit? Kaxīy.

¹⁰ Pa Paot te:

—'Ak mōg putup'ah. 'Äte Xex putup, pu yōgnū häpx-opmā'ax kopit. Yā' max. 'Äte häpkummuk 'üm mīy 'ohnāg, ha xate' yūmmūg. ¹¹ Pax pu Yoneo xop koit hok, koxix xupap-tup hok. Yā 'äte' xok'ax yīpkutuk 'ohnāg. Pax pu Yoneo xop koit, ha 'äte häpkummuk 'üm mīy hok, 'āpu' xat puk putex hok. 'Äte Hōm yōg tik te' xohix xat'ax putup, yā 'äte Xex putup, puk yīkopit. Kaxīy.

¹² Ha Pex te' xexka xop mūtik häm'äktux hä' nōy yānān, ha häm'äktux kux, tu Paot pu häm'äktux, hu:

—Xate Xex mūn putup, hu Xex ha 'āmōg. Kaxīy.

Paot te 'Aginip keppa' xip

¹³ Häpxip kutōgnāg 'īhā' 'Aginip nūn, tu tikmū'ūn xat, tu' nūn tu nūktu kōmēn Xeyanet tu' xupep, xix Menenīn, tu Pex ha' nūn, nūy 'āneo. ¹⁴ Tu' tihī', 'āmñīy xohix hä' tihī', ha Pex te Paot 'äktux 'Aginip tu', tu häm'äktux, hu:

—Tik 'üm xip, ha Penik te mīptut kopa' xix, tu' xut pu mōg 'ohnāg. ¹⁵ Hōmā 'ūkxip Yenoyanēn tu', ha Yoneo yōg 'āmānex xexka xop te' kupex, tup-tex putup, ¹⁶ pa 'äte: "Hōm yōg gohet te' xat hok pu tik 'üm 'ūhok tup-tex hok. 'Ämhok. Hōm yōg gohet te' xat, pu' kupeh xop kāy ha' nūn, nūy kupeh, pu kāy yā yāy 'äktux, nūy kupex xop yōg häm'äktux hä' yānān," kaxīy. ¹⁷ Ha' nūn yāy tu nū'nāhā', ha 'äte' hip putup'ah, tu häptup nōy hä' xat, pu Paot nūnnāy, 'ūyī' yīkopit. ¹⁸ Ha' kupex xop te' kupex, pa kāy te häpkummuk mīy 'ohnāg, tup-tex 'ohnāg, tu' xupxet 'ohnāg, ¹⁹ pāyā Yeyox 'äktux, nōm xok, ha Yoneo xop te häm'äktux hä' nōy yānān nām Paot mūtik, ha Paot te: "Yeyox hi putpu'. 'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox putpu' hi'ax kopah," kaxīy. ²⁰ 'Äte hämpe'paxex, hu: "Pute 'üm nūhū'? Kaxīy. Tuk yīkopit, pāyā' yīkopit yūmmūg'ah, hu Paot pu': "'Ok mōg putup Yenoyanēn tu', 'äte 'äyīkopit?" kaxīy. ²¹ Pa Paot te: "'Ämhok. 'Ak mōg putup'ah. 'Äte Xex putup, puk yīkopit," kaxīy. 'Äte' xat, pu nūnte' xix, pu Xex ha mō'kutnā'. Kaxīy.

²² Ha 'Aginip te:

—'Äte kāy yōg häm'äktux 'āpak putup. Kaxīy.

Ha Pex te:

—Häptup 'īhā häm'āpak putup. Kaxīy.

²³ Häptup 'īhā 'Aginip nūn, tu tik te' xat'ax yōg topixxap max mō'tat, tu Pex yōg mīptut häm'āta kox xexka hä' mō'nāhā', tu kōmēn yōg xexka xop xix xonat yōg Kononeo xop mūtik mōxakux, ha Pex te' xat, pu Paot nūnnāy, ha' nūn. ²⁴ Ha Pex te:

—'Äxexka 'Aginip, xix 'äxexka xop xohix: 'Äxop te kāy pēnāhā', yā Yoneo yōg tikmū'ūn xohix te' xak, nūy tup-tex. ²⁵ Ha 'äte' yīkopit, ha häpkummuk xexka 'üm mīy 'ohnāg, pup-tex, ha yūmūg xat'ax xexka Xex mūn put-

up, pu' yīkopit, yīy Xex ha 'äte mō'kutnāp-tup. ²⁶ Tu tappet tu kax'āmi putup Xex pu kamah. Pute 'üm 'äte kax'āmi'? 'Ap yūmmūg'ah 'äte'. Hu 'äte Paot xat, pu häm'äktux, xayīy yīkopit. Tu' yīkopit kux, koxix kax'āmi', ²⁷ nūy tappet hä Paot yōg häpkummuk mīy'ax Xex pu hämyūmmūgā'. Kaxīy.

Paot te yāy pupi häm'äktux 'Aginip keppah

26 Ha 'Aginip te Paot pu häm'äktux, hu:

—'Äpu, 'äyīy. Kaxīy.

Ha Paot te' yīm pepi' xix, tu häm'äktux, hu:

² —'Äxexka 'Aginip, xate Yoneo xop xat, tu Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg, yīk kuxa hittup, tu kupex xop pu häm'äktux hä' yānān putup. 'Ūghip, nūy 'ūg'āpax.

⁴ —Yoneo xop xohix tek yūmmūg, yā yōgnū häm tuk xip hämāxap, tuk nūn Yenoyanēn tu', 'ihāk mūn kaxxop tuktup, xi' xiptap. ⁵ Yoneo xop tek yūmmūg, hak mūn Paniye xop yōg, nōm xop te Topa xak xe'ēgnāg. ⁶ Yā hōnhā xatek yīkopit Topa te häm'äktux xex hä, ha Topa te mōnāyxop pu häm'äktux xex, hu: "Tikmū'ūn xohix te putpu' hip-tup," kaxīy. ⁷ Hōmā Topa te häm'äktux xex, ha Yoneo yōg tikmū'ūn xohix te' xak, tu 'āmñīy xohix hä Topa pu nūk tetex, pa Yoneo xop tek kupex, 'īhāk kux yūm ka'ok putpu' hi'ax kopah, xix hämmax hip. ⁸ Teptu hämpe'āpanōm? 'Ok Topa te häpxopmā'ax ka'ok mīy hok? Yā' mīy. 'Ok Topa te putpu 'āhīnn'āp-tup hok? Yāp-tup. Kaxīy.

⁹ Tu xe häm'äktux, hu:

—Hōma 'äte hämpe'paxex, hu: "Yeyox mūn kummuk," kaxīy. Tu Yeyox 'äktux kummuk, tu' kuxa mām ka'ok xop xex kanet kopah, ha Yoneo yōg 'āmānex xop tek xat, tu 'ā' hōm yāy 'äxet'ax, 'ūyīy tu xeh, tu' kix, tuk hittup. ¹¹ Tu' kix kakixnāg Yoneo yōg Topa pet kopah, tu Yeyox 'äktux kummuk yīgāhā', tu' gāynām, tu' pek mōg häptox tu', nūy mūy, nūy xūygā'.

Paot te yāy kuxa yūm 'äktux

¹² —Yā 'āmānex xexka xop te 'ā' hōm yāy 'äxet'ax, tu kax'āmi tappet tu', ha 'äte nōm tappet mōgāhā', tuk mōg'ax Namān tu', ¹³ tu putat hāk mōg, māyōn te yāy kote' yūm 'īhā', 'äte kuyānām ka'ok pēnāhā', ha pekkox tu' xakot, ha māyōn yānām kutōgnāg, pa Topa yōg yānām xexka', hak nōy xop te' pēnāhā kamah. ¹⁴ Hak mūg xohix häm tu' xakux, ha 'äte yānmūn xupep'ax 'āpak, ha Yōneo xop yāy yīy'ax hä häm'äktux, hu: "Xaot, Xaot: Teptuk xūygāhā'? Yā tu nō yāy mūn xūygāhā'," kaxīy.

¹⁵ —Ha 'äte: "'Ū 'üm 'āmūn?" kaxīy.

—Ha:

"Ūgmūn yā Yeyox, ha xatek xūygāhā' kuxa mām ka'ok xop hä. ¹⁶ Pa 'āyok, tuk-nīhā xip. 'Ähak nūn, nūy xā yāykutnā', xak mūn pu häpxopmā', xak mūg pēnāhā hämāxap, ha xa' mūg putup 'ūxeheh, xak mūn 'äktux tikmū'ūn pu'. ¹⁷ Yā 'äte mō'äktunāp-tup Yoneo yōg tikmū'ūn hah, xix hämpuknōg xop hah, tu 'āpēnānā' xip, nūy 'äxut nōm gāy xop kopah. ¹⁸ 'Äte nōm tikmū'ūn kuxa hittupmāp-tup, 'ōg häm'äktux'ax

hã' hittupmãp-tup, pu hãpkoxtap 'ükuxa nĩm, ha Topa yög yãnãm xe'e te' kuxa hittupmãp-tup, pu yögnũ putat hã' mög, ha xate hãm'ãktux hã, 'ãte nöm tikmũ'ün möy putup Hãmgãyãgnãg tu', puyĩy Topa' kummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux, puyĩy yãyhã Topa yög tikmũ'ün, nöm xop kuxa mãm ka'ok 'ügmũn kopah.' 'Ükux. Kaxĩy.

¹⁹ Tu xe:

—'Ok yũmmũg, 'ãxexka 'Aginip? 'Ügmũg xuxyã tek xat pexkox tu', hak yĩpkox xip. ²⁰ Tu hãm'ãktux Namãn tu hãmãxap, tuk-nãy tu Yenoyanãn tu hãm'ãktux, xix hãpxexka Yonex tu', xi' puknög xop punethok pu', tu yãyhãhup yũmmũgãhã', pu hãpkummuk mĩy kux, nũy Topa ha mög, puyĩy hãmyok mĩy, pu' xohix te yãyhãhup pãnã'. ²¹ Pãyã Yoneo xop tek putup nög, tuk mũg, 'ĩhã Topa pet xexka kopak xip, hak putex putup. ²² Pa Topa tek ka'ogãhã', yĩy 'ãte hãm'ãktux kux 'ohnãg, tu' xohix pu hãm'yũmmũgãhã', tu Topa tappet hittap puxehnãg hã hãm'yũmmũgãhã'. Hõmã Möyyex te hãm'ãktux, xix Topa pupi hãm'ãktux xop te hãm'ãktux kamah, yĩy 'ãte tikmũ'ün xohix pu hãm'ãktux hãmãxap, ²³ nũy Yoneo yög tikmũ'ün kuxa kummuk xit, xi' puknög xop kuxa kummuk xit, yã hõnhã' hep xop xohix kuxa max yãnãn'ax. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

²⁴ Tu hãm'ãktux kux, ha Pex yĩy ka'ok, tu:

—Paot, 'ãp-tox kummuk! Xate tappet punethok mõ'kupix, ha tappet te 'ãp-tox kummugãhã'! Kaxĩy.

²⁵ Pa Paot te:

—'Ap 'ükputox kummuk'ah. Yã hãpxe'e 'ãktux. Kaxĩy.

²⁶ Tu 'Aginip pu hãm'ãktux, hu:

—'ãte yãyhãhup 'ohnãg, ha tikmũ'ün xohix te' yũmmũg. 'Aginip, xate hãm'yũmmũg kamah. Topa te' xap-top hã' mĩy 'ohnãg. ²⁷ Hõmã Topa pupi hãm'ãktux xop te Topa te hãm'ãktux 'ãktux. 'Aginip, 'ok 'ãkuxa yũm ka'ok Topa pup hãm'ãktux xop kopah? Yã' yũm. 'A' yũmmũg. Kaxĩy.

²⁸ Ha 'Aginip te:

—Nãy, 'ok 'ãpe'ãpaxex, hu: "Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'Aginip te yãhãp-tup Kunnix yög"? 'ãmhok! 'A yãyhãp-tup'ah 'ãte'. Kaxĩy.

²⁹ Ha Paot te:

—Yã' max 'ãmũn yãyhã Kunnix yög. 'Ok pe hãpxip kutõgnãg 'ĩhã', 'ok pe hãpxip tap 'ĩhã', 'ãtep-tup 'ãxohix yãyhã Kunnix yög, 'ükputuk, pa kupuk mãg xap hã' hĩy'ax 'a' putup'ah. Kaxĩy.

³⁰ Ha 'Aginip tek-nĩhã' xip, xix Pex, xix Meneñĩn, xi' xexka xop xohix te nũ mũtik mãm xop, ³¹ tu' mög, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, hu:

—Nũhũ tik max, ha' max'ah tik xix kanet kopah, tup-tex mũn kummuk. Yã tik te hãpxopmã max. Kaxĩy.

³² Ha 'Aginip te Pex pu hãm'ãktux, hu:

—Kãy xupa'ax, pãyã Xex mũn ha' mög putup, pu hãpxopmã'ax tu' kopit. Pũyã' mög! Kaxĩy.

Paot te kõmẽn Hõm ha' mög

27 Ha Paot mögãp-tup hãpxexka 'Itat tu' (hak mũn Nok te xe kax'ãmi', tuk mög Paot mũtik), mĩpkox hãk mũg mög, nöm mĩpkox te kõnãg yĩmũ' mög, ha

xonat xop te 100 yög kapitãm te Paot pãnãnã' xip, tu' kãy nõy xop pãnãhã kamah, yã Kapitãm Yot te xonat xop 'ĩpet yög. ² Hak mũg mög kõmẽn 'Anamãtĩn yög mĩpkox hã, tu hãpkux te hãpkũyãgnãg hãk mũg mög, ha hãpxexka Mãxenõn yög 'Anixtah te kõmẽn Texanõn, tu' xip, tu' nũn, tuk mũg mũtik mög. ³ Ha hãptup 'ĩhã kõmẽn Xinõm tu' mõxaha', ha Yot max Paot tu', tu hãm tu' mög tux hok, pu mög, nũy xape xop pãnã', pu nöm Paot mõ'nĩynãm, nũy nõ hãpxop tu' popmã', ha 'ãmñĩy hã' xape pet tu' nox xip, tu mõ'yõn. ⁴ Tu hãptup 'ĩhãk mũg mög mĩpkox hã, tu hãm'yĩn yũm Xip tu' yĩpxe'e hãk mũg mög, 'ãmuuh ka'ok tu' keppa mõ'kouk hah. ⁵ Hak mũg mög kõnãg xexka xak tu', ha hãpxexka Xinix yĩkãgnãg, xix hãpxexka Pẽnpit, tuk mũg mög, tu mõktu mõxaha hãpxexka Nix yög kõmẽn Mĩha tu'. ⁶ Ha xonat yög Kapitãm te kõmẽn 'Anexãnit yög mĩpkox xipihĩ', ha' nũn, tu hãpxexka 'Itat ha' mög putup, hak mũg mög nöm mĩpkox hã.

⁷ Tuk mũg mögnãg, pak mũg mög pu'ũgnãg, 'ãmuuh ka'ok hah, ha 'ãmñĩy punethok 'ĩhã mõxaha hãm'yok tu, kõmẽn Xinit keppah, pa 'ãmuuh gãy, ha mĩpkox mög 'ohnãg, hak mũg mög yĩpxax hah, hãm'yĩn yũm Kenet tu', ha kõmẽn Xanmõn yĩkãgnãg. ⁸ Ha mĩpkox te hãm tu' xupep, tu hãpkux yĩkãgnãg hã' xip, tu' mögnãg mög, tu mõktu mõxaha hãm'yĩkox Kõnãg Xexka Yĩkox Max tu', ha kõmẽn Nayet te hãmhũmnãg.

⁹ Tuk mũg pip 'ãmñĩy xohix hã, ha hãm'yãxatamuk ka'ax, yã Yoneo xop te 'ãmuk xexka 'ãxet'ax "yãy kuxa mãxnã'ax" mĩy tap, ha hõnhã 'ãmuuh gãy 'ãxi mõ'kouk, ha tex gãy, hu kõnãg xexka gãyãhã', ha Paot te tik te mĩpkox mögãhã pu hãm'ãktux, hu:

¹⁰ —Tihik, hõnhã mĩpkox hãk mög max'ah, 'ãmuuh ka'ok hah, Tu' gãy, hak mũg kix putup kõnãg gãy hã, ha kõnãg te mĩpkox kopa' pip hãpxop koxyõy putup, xix mĩpkox, xix tikmũ'ün kix putup kamah. Kaxĩy.

¹¹ Pãyã Kapitãm Yot te hãmpe'paxex, hu:

—Paot te mĩpkox mög'ax yũmmũg kutõgnãg, pa mĩpkox xuxyã te' yũmmũg xexka', xix mĩpkox yög tik mögã'ax. Kaxĩy.

Hu' yĩpkox pip 'ohnãg Paot pu'. Ha mĩpkox xuxyã xi' mögã'ax mög putup. ¹² Hãm'yĩkox Kõnãg Xexka Yĩkox Max mũn max'ah, pu mãyõn 'ãnuk mẽy 3 hãk nox pi', nũy 'ãmuuh gãy kux'ax hip, nũy hãm'ãxi hãk pip, hu kõmẽn Penix tu' mög putup, nũy hãm'yĩn yũm Kenet yög hãm'yĩkox tuk nox pi'. Penix te mõ'kouk yok ha' yũm, hu' max, pu mãyõn 'ãnuk nũn 3 hãk pip.

'Amuuh gãy te mõ'kouk

¹³ Ha 'ãmuuh te mõ'kouk ha' xuxi', ha hãmpe'panõm, hu: "Yã hõnhã' max 'ãmuuh," kaxĩy. Ha pipkup putux te mĩpkox hãm tu' xup kõnãg kopah, ha' xut, tu' mög, tu Kenet yög hãpkux hãmhũmnãg hã' mög. ¹⁴ Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ãmuuh gãy te hãm tu' xupep, 'ãmuuh 'ãxet'ax Nõnet, tu' gãy xe'ẽgnãg, ¹⁵ ha tik te mĩpkox 'ũm mögã hok, yã 'ãmuuh te nuhuknãm, yĩy mĩpkox yãy tu' mögãhã'. ¹⁶ Ha hãm'yĩn yũm Kanap tuk mũg mög, pu 'ãmuuh hẽnãhã', ha' mög, 'ĩhã 'ãmuuh te xuxik-tõgnãg, mĩpkox kutõgnãg te kõnãg kopa' xip, ha'

xut, kōnāg hā nōm nūnnāhā', tu mīpkox xexka kopa pepi' xex, tu' hīy. ¹⁷ Ha' hīy kux, hak mūg mīpkox xexka hīy ka'ok poxit xexka ka'ok hā, nōm kup tu' hīy ka'ok, pu 'āmuuh koxyōy hok, hak mūg kuxānōg, Nip yōg hāpkux kummuk yīpkutuk tu', tu mīpkox yōg topixxax xexka keppa nūnnāhā', 'āmuuh te nōm mō'kouk, tu' mōgāhā', pu Nip tu mōg hok. ¹⁸ Ha 'āmuuh gāy te mīpkox mō'yōn, tu mahamnām kōnāg yīmū', ha mīpkox te hāpxop punethok tat, tup-tux, hak mūg kuxānōg, tuk mū'āte nōm hāpxop mō'pok kōnāg tu', pu mīpkox te tutnap. ¹⁹ Tu 'āmnīy 3 hāk mū'āte yāy yōg yīm hā mīpkox yōg hāpxop xupepmāhā'.

²⁰ 'Āmnīy xohix hāk mū'āte māyōn pēnā 'ohnāg xix māyōnnāg, ha ta 'āmuuh ka'ok, hak mū'āte hām-pekpaxex xakix putup.

²¹ 'Āmnīy punethok hāk mūg xit 'ohnāg, yīy Paot yok, tuk-nīhā' xip nōm tik xop kopah, tu:

—'Āxop, teptu 'āyīpkox 'ohnāg 'ūgmūn pu'? Teptu Kenet tu' nox 'āpip hok? 'Āte 'āyummūgāp-tup, pāyā xatep-tup nōg, yā hōnhā hāpxop punethok xaxogāhā' kōnāg xexka kopah. ²² Pa 'ākuxānōg hok! 'Ap tik 'ūm xok putup'ah, pa mīpkox mūn yāy koxyōy putup. ²³ 'Āte Topa pu hāpxopmāhā', yīy 'āmnīy koxtap hā pexkox yōg nū'kutnā'ax tek ha' nūn, tuk yīka' xip, ²⁴ tu 'ā hām'āktux, hu: "Paot, 'ākuxānōg hok. Xate Xex keppa xip putup, ha Topa te mīpkox kopa tikmū'ūn pēnānā' xip, xayīy 'āxakix hok, yā' hip-tup," kaxīy. ²⁵ Yīy 'ākuxa hittup, Topa te hām'āktux xex hah, 'īhāk kuxa yūm ka'ok Topa kopah. ²⁶ Pa mīpkox te hām'yīn yūm yōg hāpkux ha' mōg putup. Kaxīy.

²⁷ Ha 'āmnīy te 14 nōg, 'īhāk mū'āte kōnāg xexka Mēnitehān tuk mōxaha', ha 'āmuuh ka'ok te mīpkox yāy mōgāhā', ha 'āmnīy kote 'īhā mīpkox yōg tik xop te hāmpe'paxex, hu:

—Hām 'ūm xip tu hām'hūmnāg. Kaxīy.

²⁸ Tu kōnāg yōg mēt mō'kupix, ha kōnāg xet yōg mēt xohix te 36, ha xe' mōg, tu kōnāg yōg mēt xe mō'kupix, ha mēt te 27. ²⁹ Ha hāpkux yōg mīkaxxap xexka yīpkutuk, tu mīpkox te mīkax tu yāy koxyōy yīpkutuk, yīy mīpkox yōg pipkup putux te 4 kōnāg kopa mō'pok, nōm poxit hīy'ax mīpkox nā'kup tu nō'hāp, pu mīpkox tu mōg hok. Ha Topa tu' xak, pu hāptup mōnāy. ³⁰ Pa mīpkox yōg tik xop te nū'pap-tup, tu mīpkox kutōgnāg te kōnāg yīmū mōg hā' mōxakux, tu tu' xaptop hā' mōgāp-tup, tu hām'āktux, nūy mō'āmā', hu:

—'Ūgmūg mōg, nūy pipkup nōy mō'yōn kōnāg xexka kopah, pu mīpkox tu mōg kux. Kaxīy.

Pāyā' koit. ³¹ Ha Paot te xonat yōg Kapitām pu hām'āktux, xix xonat xop pu', hu:

—'Ūxat, pu' xohix mīpkox kopa' pi', ka 'āxop xakix. Kaxīy.

³² Ha Kapitām te' xat, pu mīpkox kopa' pi', ha xonat xop te mīpkox kutōgnāg xit xak, ha yāy xe'e tu' mōg, ha kōnāg gāy te' xupepmāhā'.

³³ Ha hāptup 'īhā Paot te:

—'Āpu, 'āxit. 'Āmnīy te 14 hā 'āxop xit 'ohnāg, 'ākuxānōg tu'. ³⁴ Yīy xa hām'āktux, xa 'āxit, nūy yāy

ka'ogā'. Topa te hām'āktux xex, 'ap 'āxaxok putup'ah, 'ap xakix putup'ah, xix 'ap xūy putup'ah. Kaxīy.

³⁵ Tu hām'āktux kux, tu pām paha', tu Topa 'āktux max, tu' koxip, tu' māhā', ha' xohix te' pēnāhā'. ³⁶ Tu' kuxa hittup, tu' xit. ³⁷ Yā nōm xop te mīpkox kopa' pip xop xohix te 276. ³⁸ Tu' xit, tu' hi ka'ok, tu pām xap xuxnāg te xetox pop, tu kōnāg xexka tu mō'pok, pu mīpkox tu tutnep.

Tikmū'ūn xohix te hām'nak tu' mōxaha'

³⁹ Tu hāptup ha ta hām pēnāhā', hām 'ūm 'ap yūm-mūg'ah, pa hāpkux pēnāhā', ha' max, ha hāpkux tu mīpkox mōgāp-tup. ⁴⁰ Ha pipkup te nīpkox putux yāhā', ha' mōg 'ohnāg, ha kōnāg xexka kopa mō'pok, tu mīmpe nōm mīpkox mōgā'ax ko'a', ha topixxax xexka hīy 'āmuuh te nōm tōmāhā', tu hāpkux ha' mōg. ⁴¹ Pa mīpkox xupup te 'āmot yīmū' pip, tu' mōg 'ohnāg, ha mīpkox ta kup te kōnāg yīmū' xup, tu yāy mahap, ha kōnāg xexka gāy te' koxyōy.

⁴² Ha xonat xop te tikmū'ūn nōm kanet kopa' pip xop kix putup, pu tu nū'pa hok, ⁴³ pāyā xonat yōg Kapitām te Paot putup pax, tup-tex putup'ah, hu' xat hok, pu nōm xop kix hok, tu xe' xat, pu kōnāg tu tuk-nīhām mōg. ⁴⁴ Ha nōm mōg yūmmūg hok xop te mīmpe hā' mōg, ha' xohix te nū'paha', tu hāpkux tu' mōxaha'.

Paot te Māot tu' xip

28 Hak mūg nū'paha', tu hām 'ūm yūmmūg, ha hām'yīn yūm 'āxet'ax Māot. ² Ha Māot yōg tikmū'ūn tek mūg kuxa ka', tu kuxap xexka mīy, hām 'āxi hah, ha tex tihix, ha' xap tep-tex. ³ Ha Paot te kuh pop, tu kuxap yīmū mō'pok, ha kāyā gāy kuh tu' xupep, pukpex tu' xupep hah, tu Paot yīm putop, tu ta tu' xup. ⁴ Ha Māot yōg tikmū'ūn te' pēnāhā', tu' nōy pu hām'āktux, hu:

—'Ōhōm tik kummuk putuk. 'Āte nōm tik te' nōy putex pekpaxex. Kōnāg xexka gāy tu' xupaha', pa Topa tep-tup nōg, tu kāyā pup-tōmāhā'. Kaxīy.

Ha kaxīy nōm tikmū'ūn te Paot pe'paxex kummuk.

⁵ Pāyā Paot te' yīm puhmīy, tu nō kāyā mō'yōn kuxap kopah, tu' pakut 'ohnāg, tu' xūy 'ohnāg. ⁶ Ha tikmū'ūn te Paot yīm mōm hip, tu' xok tu' nā' pēnāp-tup, tu xe' hip, pāyā Paot hittup pax, tu' pakut 'ohnāg, yīy tikmū'ūn te' yēy, hu:

—Hamūn yā topahnāg 'ūm! Kaxīy.

⁷ Ha Māot yōg xexka Pup, tup-texop xexkah, yā' yōg hām punethok pip, tu yāy pet ha tuk mūg xānāhā', 'ū non pix, ha 'āmnīy 3 hāk mūg pip. ⁸ Ha Pup mūg tak pakut, ha' xax pukpex, tu' xakuk xi' ta hep, ha Paot mōg, tup-tox yīmū' yīm xex, tu Topa pu hām'āktux hā' hittupmāhā', hā xax xuxi'. ⁹ Ha Māot yōg tikmū'ūn pakut xop te' xupak, tu' nūn, ha' hittupmāhā'. ¹⁰ Ha' kuxa hittup xexka', tuk mūg hāpxop hok pōpmāhā', ha mīpkox kopak mūg mōg, ha nōm xop te hāpxop punethok 'ūgmū'ā' nīm.

Tu Mäot nīm, nūy Hōm ha' mōg

¹¹ Ha mīpkox nōy te hāmyīn yūm Mäot tu' xip, hām 'āxi' yōg mēy 3 hā' xip, tu kōmēn xexka 'Anexānit tu' nūn, ha mīpkox 'āxet'ax "topak-tonnix", kaxīy. Ha mēy 3 nōg, hak mūg mōg mīpkox hā. ¹² Tu ta kōmēn Xina-kox tuk-mūg mōg, tuk pip 'āmñy 3 hā. ¹³ Tu hāmhūmnāg tu' mōg, tu 'Itat yōg kōmēn Hey pēnāhā', ha hāptup nōy 'ihā 'āmuuh max te mō'kouk, tuk mūg mōgā mō'ka'ok, tu mōktu 'āmñy 2 hā kōmēn Potep tuk mūg mōxaha'. ¹⁴ Tuk mūg kuxa mām ka'ok xop xape pipihi', hak mū'āte' pet tu' pip 'āmñy te 7 hā, tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn xexka Hōm tu'. ¹⁵ Hak xape xop te' xupak, tu' nūn, tu nūktu 'Ap yōg hām nākok tu' mōxaha', xix Mēn tikoyuk tu' mōxaha', ha Paot ka'ogāhā', ha Paot te Topa 'āktux max, tu yāy kuxa hittup xexkah.

Tu Hōm tu' xip

¹⁶ Tu Hōm kopak mūg mōxaha', ha Paot te xonat puxehnāg mūtik tihī mīptut kopah, pu pēnānā' xip. Ha Paot te mīptut xuxyā pu tayūmak hōm nūy mīptut kopa 'āti'.

¹⁷ Ha 'āmñy 3 nōg, 'ihā Paot te Hōm yōg Yoneo xop xānāhā', ha yāy tu nū'nāhā', ha Paot te:

—'Ūnōy mūnom xop, Yoneo xop tek mūg, pāyā 'āte hāpxopmā 'ūm kummuk 'ohnāg tikmū'ūn tu', xix mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax 'āte kummugā 'ohnāg, ha kanet kopak xix, tu' puknōg xop hak mōgāhā'. ¹⁸ Hak yīkopit, tuk xupagāp-tup, 'āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg hah, 'ūyīk xok. ¹⁹ Pa Yoneo xop tek putup nōg, yāk putex putup, yīy 'āte tu' xak, pu Xex 'ūgyīkopit, yāg gāy 'ohnāg Yoneo yōg tikmū'ūn tu'. ²⁰ Tu 'āpēnāp-tup, nūy xa hām'āktux, hak hīy kupuk māg xap ha Yeyox hā, yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te nōm hip, hāmmax hip tu'. Kaxīy.

²¹ Ha' nōy te:

—'Ak mū'āte tappet 'ūm mō'kupix'ah, ha Yonex yōg xop te nū tappet kutnā 'ohnāg, ha Hōm yōg nōy xop te 'ākummuk 'āktux 'ohnāg. ²² Hak mū'āte 'ōg hām'āk-

tux'ax 'āpak putup, nūy hāmyūmmūg. Teptu Yoneo xop xohix te Yeyox xop putup nōg? Kaxīy.

²³ Ha Yoneo xop te hāptup 'ūm nūn, Yoneo xop punthok nūn, nūy hām'āpax, tu yāy tu nū'nāhā Paot pet tu', ha Paot te Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat yūm-mūgāhā', tu hāptup tox hā hām'āktux, tu 'āmñy 'ihā hām'āktux kux, tu Yeyox 'āktux, tu Mōyyex yōg xat'ax hā hāmyūmmūgāhā', xix Topa pupi hām'āktux xop hā hāmyūmmūgāhā kamah, nūy Yeyox yā Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux. ²⁴ Ha' yāg kuxa mām ka'ok, pa' yāg kuxa mām 'ohnāg, ²⁵ tu yāy pu hām'āktux, tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu hām'āktux 'ihā' mōg, Ha Paot te:

—Hōmā Topa Koxuk te hāmyūmmūg, yīy 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu mōnāyxop pu hām'āktux, hu:

²⁶ "Āmōg, tikmū'ūn hah, tu hām'āktux, hu: 'Āxop te hām'āpak, pāyā hām 'ūm 'āpak 'ohnāg, tu hāmpenāhā', pāyā hām 'ūm pēnā 'ohnāg.

²⁷ Yā tikmū'ūn putox ka'ok, tu mō'yāy yīpkox yīnnīn, nūy hām'āpak hok, xī' pa kīy kamah, nūy hāmpēnā hok, ka hāmyūmmūg, xix yāyhāhup, ka Topa yōg putat hā' mōg 'ūxeheh, 'āte nōm hittup-mā'ax, pāyāp-tup nōg. Yā Topa te' xuktux tap." Kaxīy.

²⁸ Ha Paot xe hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa te hām'āpak max'ax nū'kutnāp-tup hāmpuknōg xop hah, ha' yīpkox pip, puyīy Topa 'ūkuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānan tu'. Kaxīy.

²⁹ Ha Yoneo xop mōg, tu hām'āktux hā' nōy yānān nām hā' mōg.

³⁰ Hāmyāxatamuk 2 hā Paot te' yōg mīptut kopa' xip, ha' xape xop nūn, nūy Paot pēnā', ha' kuxa hittup, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux pax. ³¹ Tu Topa te Yeyox yāyikutnāhā 'āktux tikmū'ūn pu', ha' puknōg xop te' tux hok, pu mīy, 'ihā' xohix te' yūmmūg.

Ha Nok te Yeyox yōg mō'pok xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux kux.

HÖMÄN

1 'Ügmün yä Paot, Yeyox Kunnix tu häpxopmähä', ha Topa tek yäykutnähä', tuk xänähä', nüy mögkutnä', äte häm'apak max'ax äktux, hu xa kax'ämi nühü tappet.

² Hömä, hämyäxatamuk xohix ihä Topa te mönäyxop hittap pu häm'äktux xex, ha Topa yög pupi häm'äktux xop hittap te' xuktux, tu tappet tu kax'ämi', hu: "Topa te tik xop mö' pok putup, pu xa häm'äpak max'ax äktux," kaxiy. ³ Yiy Topa tappet te Topak-tok äktux, tu yümüg xuxyä Yeyox Kunnix äktux, hak mü yög tikmü'ün kutok pit, yä mönäyxop hittap Namix mökputox Yeyox. ⁴ Tu' max xe'ëgnäg, Topa putuk tu', yä Topak-tok xe'e', tu' xok xe'e, yiy Topa te häpxopmä ka'ok xe'ëgnäg, tu' hinnähä putpu', pu' xohix yümmüg, yä Yeyox mün Topa häk-tok. ⁵ Yä Topa tek yäykutnähä', nüy nügkutnä', tu 'ä yäy äxet'ax höm 'ü puknög xop xohix kuxa mämmä kamah, pu tu' yipkox pi häm'äpak max'ax pu', ⁶ ha äxop kuxa mäm ka'ok kamah, kömën Höm tu 'äpip, ha Topa te 'äxänähä', xa Yeyox Kunnix hä 'äxape'.

⁷ Kaxiy äte kax'ämi tappet, tu kömën Höm yög kuxa mäm ka'ok xop pu ka'ämi', yä Topa te mö' äxop yäy xe'ëgnäg, tu 'äxop xänähä', xayiy yäyhä' yög tikmü'ün.

Püyä Topa yümüg Tak xik-tok Yeyox Kunnix xa häm-maxnä', xix äkuxa mämmä'.

Paot te Topa pu häm'äktux, tu' max äktux

⁸ Äte Topa pu häm'äktux pax hämäxap, hu: Ämax, Topah! kaxiy. Tu Yeyox Kunnix hä' xuktux, tu xa häk hit-tup kamah. Yä häm xexka xohix yög tikmü'ün xa häm'äktux max, äkuxa mäm ka'ok hah. ⁹ Topa tu äte häpxopmähä, nüy mīy mäynäg, tu häm'äpak max'ax äktux, tu Topak-tok äktux, ha' yümmüg Topa te', tu äte häpxe'e äktux yümmüg. 'Ap äte koit'ah, yä äxaxok 'ohnäg. ¹⁰ Tu Topa tu' xak pax, puyiy ka'ogä', tu' xak kamah, pu tu mögkutnä' ähah, yä Topa te mö' yümüg yäy xe'ëgnäg. ¹¹ Ähak mög putup pax. Äte' xak, üyiy ähak mög, nüy xa hämmax nä', nüy äka'ogä' ¹² pu yümüg xohix mö' yäy nīynäm: Äxop te mögnīynäm, xik mün te mö'änīynäm, hu Topa yög putat hä yümüg mög kumak mög.

¹³ Ükxape xop, äte xa häm'äktux xe'e': Ügmög put-up ähah, yä ämnīy xohix häk mög putup, pak mög 'ohnäg. Ähak mög, okpa äte' xak, nüy kama ämögä'. Hömä äte' puknög xop mögähä', nöm xop te Yoneo yög tikmü'ün hä' puknög, Topa yög putat hä' mögähä', yä kaxiy äte' xak, nüy ämögä kamah. ¹⁴ Topa te mögkutnähä, äte häm'äpak max'ax äktux, huk yiy

hok'ah. Yä häm'äktux putup Yoneo yög tikmü'ün pu', xix puknög xop xohix pu'. Äte ta nemën, nüy häm'äpak max'ax äktux 'üxohix pu'. 'Ap tayūmak ta nemën'ah. Yä' nöy, yiy hämyümmüg xop pu äte häm'äktux, xix hämyümmüg 'ohnäg xop pu äte häm'äktux kamah, tu häm'äpak max'ax äktux putup 'üxohix pu', ¹⁵ xix äxop pu' xuktux'ax kamah, ha kömën xexka Höm tu 'äpip, yik mög putup 'ögnü kömën Höm tu', nüy xa häm'äktux häm'äpak max.

Häm'äpak max'ax mün ka'ok

¹⁶ Topa tek xat äte häm'äpak max äktux, pu tikmü'ün kuxa mäm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, pu tu' kuxa kummuk xit, nüy kuxa max tat 'üyänän tu'. Yä häm'äpak'ax ka'ok, ha äte yäyhähup 'ohnäg, nüy häm'äpak max'ax äktux. Ha Yoneo xop te häm'äpak hämäxap, yä häm'äpak'ax ka'ok, tu Yoneo yög tikmü'ün kuxa kummuk xit, xix yä' puknög xop kuxa xit kamah, nüy kuxa max tat 'üyänän tu', yä' nöy putuk. ¹⁷ Topa tep-tup, pu tikmü'ün kuxa mäm ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Puxi', ha nöm tikmü'ün mö'yäy xe'ëgnäg. Yä häm'äpak max xe'e! Hömä tik te Topa pupi häm'äktux, tu tappet tu kax'ämi', nüy tikmü'ün pu' xuktux, hu: "Tikmü'ün kuxa yüm ka'ok Topa kopah, puxix Topa' kuxa kummuk tup-mä', pu tu max, puyiy tikmü'ün hi xe'ëgnäg," kaxiy.

Yä hep xop xohix te häpxopmä kummuk

¹⁸ Topa gäy tikmü'ün kuxa kummuk hah, yümü'äte' yümmüg, yä Topa tep-tup hok, pu tikmü'ün häpxopmä kummuk hok. Yä tikmü'ün te häpxopmä kummuk pax, tu Topa hä' puknög, puxi' nöy Topa yümmüg hok kamah. ¹⁹ Ha Topa gäy, tu' yänän tu' kummugähä, tu' xüygähä', tu nöm tikmü'ün pu hämyümmügä tap, 'ükuxa kopa' yümmügähä', puyiy tikmü'ün Topa yüm-müg max, ²⁰ ihä' pēnā hok, ha hämnögnöy mīy, xix hahäm, ha tikmü'ün xop xohix te hämnögnöy pēnähä', xix hahäm, tu Topa te' mīy yümmüg, hu Topa xexka xe'ëgnäg yümmüg, xix Topa ka'ok xe'ëgnäg yümmüg, xix Topa xok hok yümmüg. Tep te xiy tikmü'ün te Topa yümmüg hok? Yä Topa hi xe'ëgnäg. ²¹ Yä hämyümmüg, päyā tikmü'ün te Topa xaxok, tu nöm pu häm'äktux 'ohnäg, hu: "Äxexka Topah, xix ämax, xatek mü'ä häpxop xohix popmähä'," kaxiy. Ämhok, 'ap xuktux'ah, pap-tox kummuk, tu hämpe'paxex 'ohnäg, tu möktu hämyümmüg 'ohnäg, 'ükummuk tu'. ²² Tu yäy hämyümmüg pe'paxex, 'ühitop tu hämpe'paxex, 'üpa te hämyümmüg 'ohnäg tu', tup-tox kummuk. ²³ Yä Topa hi xe'ëgnäg, pa tikmü'ün te nīm, nüy topa komut

xop pu nūktetex 'üyānān tu', ha' komut xop te tikmū'ün putuk, xix putuxnāg putuk, xix xokxop putuk, xi' kep hā' mōg xop putuk.

²⁴ Yīy Topa te tikmū'ün putox kummuk xop nīm, pu yāy putup'ax mīy, hu hāpxopmā kummuk, tu yāy kummugāhā', ²⁵ tu Topa nīm, tu hāpxop pu nūktetex 'üyānān tu', nōm hāpxop Topa te' mīy, ha Topa xe'ēgnāg nīm, tu' xaxok, nūy 'ūkoit'āx putup 'üyānān tu', pa Topa mūn max, tu' hi xe'ēgnāg, ha' nōg 'ohnāg. Hamūn!

²⁶ Yīy Topa te' nīm, ha hāpxopmā kummuk, tu' nōy pu' hupmāhā', ha 'ün xop te 'ün nōy pēnāhā', nūy nū mūtik tu yāyhā' xupxet, ²⁷ ha tik xop te tik nōy pēnāhā', nō mō'āmā, nūy nū mūtik tu nōm kummuk, tu 'ün putup nōg, pu nū mūtik tu nōm, pa tik xop putup, yā' kummuk, hu yāy pu hāpkummugāhā', yīy Topa te' kummugāhā', ha' pago.

²⁸ Tikmū'ün kummuk te Topa xaxok, tu hāmyūmmūg putup 'ohnāg, yīy Topa te' nīm, pu hāmpē'panōm kummuk, nūy hāpxopmā kummuk. ²⁹ Yā' kummuk xe'ēgnāg, 'ūxonnix, tu' xupkumīy nām, tu' nōy pe'paxex kummuk, tu' nōy pu hāpkummugāhā', tu' yīpkumīy, tu yāy kix, tu' nōy putex, tu yāy tuk-mīy, tu' koit, tu' xupmāhīy kummuk pax, ³⁰ tu' nōy 'āktux kummuk, tu Topap-tup nōg, tu yāy mūn pe'paxex xexka', 'ihā' nōy pe'paxex kutōgnāg, tu hāpkummuk mī'ax xak, tu yāy tak xi' tut pu' yīpkox 'ohnāg, ³¹ tu hāpkummuk mīy pax, tu hām'āktux xex, pāyā' xaxok, hu' hitop tu' xex, yā' mīy 'ohnāg, tu' nōy kuxa ka 'ohnāg. ³² Tu Topa yōg xat'ax yūmmūg, ha' xat hok pu' mīy hok, ka Topa te: "Pūyā tu' xok 'üyānān tu'," kaxīy, pa' yīpkox 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy pax, tu' nōy xop pu hāpkummuk yūmmūgāhā', yā' nōy xapit, puyīy hāpxopmā kummuk kamah.

Topa te hāpkummuk mīy ha' pago

2 'Ok 'āxop te 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit? Yā' kummuk 'āktux, pa 'āxop te hāpkummuk mīy 'ānōy putuk, hu yāy yōg hāpxopmā'ax kopit'ax kamah. Yā' ātix kummuk. Tep te xīy 'āxop kama hāpkummuk mīy? ² Topa mūn max, ha yūmū'āte' yūmmūg, ha' kopit max, tu' xat hok puyī' xohix hāpkummuk mīy hok, ha' kummugāp-tup 'üyānān tu'. ³ Pa 'āxop te hāpxopmā kummuk, 'ihā' 'ānōy tu: "'Ūmīy hok' Yā Topa tep-tup nōg hāpxopmā'ax kummuk, hu 'āxūygāp-tup," kaxīy. 'Ok xate hāmpē'āpaxex, hu: "Topa tekūn pēnā'ah?" Kaxīy. Yā' koit! Yā' pēnāhā'! 'Ūxohix te Topa pu yāy putuk, yīy Topa te yā' 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup kamah, tu 'ōg hāpkummuk mīy'ax hā' 'āxūygāp-tup. ⁴ Topa pe'āpaxek-tōgnāg hok! Yā' max xe'ēgnāg Topa, tu' hip, xayī' pēnā', nūy yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy'ax nīm. Yā' 'āxop te hāmyūmmūg. ⁵ 'Āyīpkox hok, puxix Topa 'āxūygā, 'āxūy kutōgnāg nā' mōg, tu mōktu 'āxūy xexka, 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, pu' xohix hāmyūmmūg: Yā Topa te hāmyok mīy, ⁶ tu' xohix yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, tu pagop-tup 'üyānān tu', yā tikmū'ün te hāpxopmā kummuk, puxix Topa' kummugā', ha tikmū'ün te hāpxop-

mā max, puxix Topa hāmmaxnā'. ⁷ Tikmū'ün yāg te' xak, nūy hāpxopmā max, xi' xak, nūy tu max xe'ēgnāg, Topa putuk, xi' xak, pu Topa te: "'Āxop yā yōgnū'!" kaxīy. Tu hāmmax hip, yīy nōm xop hīnnāp-tup xe'ēgnāg nūy Topa mūtik tu tihi'. ⁸ Pa tikmū'ün nōy te yāy pe'paxex puxet, nūy yāy putup'ax mīy, xix hāpxe'ep-tup nōg, nūy hāpxopmā kummuk pax, ha Topa gāyāhā', ha hāpkummugāp-tup 'üyānān tu', nūy pago. ⁹ Tikmū'ün xohix te hāpxopmā kummuk, puxix Topa' yānān tu' xūygā', yōgnū Yoneo yōg tikmū'ün hāmāxap, hak-nāy tu' puknōg xop xūygā'. ¹⁰ Tu tikmū'ün max pu hāmmaxnāp-tup 'üyānān tu', pu tu yāy-hā max xe'ēgnāg, Topa putuk, ha' xekānāp-tup, xi' kuxa māp-tup. Yā hāmmaxnāp-tup 'üyānān tu', tu Yoneo yōg tikmū'ün pu hāmmax nāp-tup hāmāxap, xix-nāy tu' puknōg xop pu hāmmaxnāp-tup. ¹¹ Yā Topa pu 'ūhep xohix te yāy putuk, tu hāpxopmā'ax xohix kopit nūy yūmmūg, 'ok pe hāpxopmā max, pe tu kummuk, nūy tu pago.

¹² Hām puknōg xop te Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg hok, tu hāpxopmā kummuk, ha Topa te' yōg hāpxopmā'ax kopit, tu tikmū'ün yāy xat'ax hā' kopit, 'ihā' xat'ax yūmmūg 'ohnāg, ha: "'Ūkummuk!" kaxīy. Ha Yoneo yōg tikmū'ün te Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg, tu hāpxopmā kummuk, puxix Topa' yōg hāpxopmā'ax kopit, tu yāy yōg xat'ax hā' kopit, hu: "'Ūkummuk!" kaxīy. ¹³ Tikmū'ün te hāpxopmā max, puxix Topa tep-tup pax, 'ok pe' xat'ax yūmmūg, 'ok pe' xat'ax yūmmūg hok, ha tikmū'ün te hāpxopmā kummuk, puxix Topa tep-tup nōg, 'ok pe' xat'ax yūmmūg, 'ok pe' xat'ax yūmmūg hok. ¹⁴ Hām puknōg xop te Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg'ah, pa' puknōg te hāpxopmā max, puxix tu' mīy, Topa yōg xat'ax mīy, 'ihā' yūmmūg hok. ¹⁵ 'Ūyūmmūg. Topa te yāy yōg xat'ax yūmmūgāhā', nōm xop kuxa kopa' yūmmūgāhā', yī' kuxa kopa' yūmmūg, 'ok pe hāpxopmā max, 'ok pe' kummuk. ¹⁶ Hāptup puxet mō'nā'ax, 'ihā Topa te Yeyox xat, pu tikmū'ün xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy hāmpē tu panōm yūmmūg, nūy hāmpē tu pānōm xaptop'ax xohix yūmmūg, ha 'āte hām'āpak, max'ax hā hām'āktux, yā Topa te hāmpē'pānōm xohix kopit putup, tu hām'āpak max'ax hā' kopit putup.

Yoneo xop xix Mōyyex yōg xat'ax

¹⁷ Ha 'āxop te: "'Ūgmū'ūg Yoneo xop yōg," kaxīy. 'Ākuxa mām ka'ok Mōyyex yōg xat'ax kopah, mōnāyxop hittap Mōyyex te kax'āmi', ha 'ākuxa mām ka'ok nō'ōm kopah, tu: "'Ūgmū'ūg yā Yoneo xop yōg, ha Yoneo yōg tikmū'ün yā Topa hā tikmū'ün xe'e'," kaxīy. Yā' hitop tu yāy mūn xexka pe' āpaxex. ¹⁸ Tu Topa yōg putup'ax yūmmūg, xayī' mīy māynāg. Tu hāmmax'ax yūmmūg, xayīy hāpxopmā max. Pāyā hitop tu hāmyūmmūg, ¹⁹ hu yāy pe'āpaxex hitop, hu: "'Āte hāmyūmmūg, hu hāmyūmmūg hok xop pu hāmyūmmūgā'ax," kaxīy. ²⁰ 'Ākuxa mām ka'ok 'ūxat'ax kopah, yā hāmmax xohix yūmmūgāhā', xix hāpxe'e yūmmūgāhā', yīy 'āxop te' tuktup xop pu hāmyūmmūgā'ax, xix hāmyūmmūg hok xop pu hāmyūmmūgā'ax. ²¹ Pāyā

yäy pu hämyümmügä'ax xate' xaxok, tu Topa yög häm'äktux 'äktux, päyā' mīy 'ohnäg. 'Äxop te: "Äxupxet hok!" kaxīy, tu 'änöy pu' xat, pu tu' xupxet hok, 'ihā xate' xupxet. ²² Tu' xat hok, pu' nöy hä' xupxet hok, pa 'äxop te 'änöy hä' xupxet kamah. Tu topa komut xop putup nög, päyā topa komut pet tu xate' xupxet, nüy puknög xop gāyā'. Yā 'äkummuk! ²³ 'Äxop te yäymün xexka pe'äpaxex, Topa te xa' höm yäy xat'ax hah, päyā 'a' mīy'ah, 'äyīpkox 'ohnäg tu', yī' puknög xop te Topa 'äktux kummuk, yā 'äxop te Topa pu' hupmāhā', ha' yāyhāhup. ²⁴ Topa yög tappet te: "Üpuknög xop te Topa 'äktux kummuk, 'äxop Yoneo xop te häpxopmā kummuk hah," kaxīy.

²⁵ Yoneo yög yümüg tikmü'ün te kaxxop pit xop yäy nāg xax yīmap tu' mep, puyīy tikmü'ün te hämyümmüg. Yā Topa yög tikmü'ün xe'e'. Yoneo xop te' xat'ax pu' yīpkox pip, puxix tu max, pa' yīpkox hok, puxix yäy xax mep 'ūhitop tu'. ²⁶ 'Üpuknög xop te' xat'ax pu' yīpkox pi', puxix tu Topa hä tikmü'ün xe'e', 'ihā yäy xax yīmap mep 'ohnäg. ²⁷ Ha kaxīy puknög xop te yümüg yög häpxopmā'ax kopit putup, nüy häpxopmā'ax yüm-müg, tu yäy xax yīmap tu' mep 'ohnäg, päyā Topa yög xat'ax pu' yīpkox pip, nüy häpxopmā'ax max, pa yüm'äte Topa yög xat'ax yümüg max, tu' pit xop yäy xax mep, päyā' yīpkox hok, tu häpxopma kummuk, puxi' puknög xop te yüm'äte yög häpxopmā'ax kopit putup. ²⁸ Yoneo yög tikmü'ün yā Topa yög tikmü'ün xe'e'. Piyā' Yoneo xop yög? Tikmü'ün te xīy yā Topa yög xe'e'? Tikmü'ün te' xax xax puxet, tu yäyhā 'ohnäg Topa yög tikmü'ün. 'Ämhok. ²⁹ Pa tikmü'ün kuxa te Topa xax, nö'öm te Yoneo xop yög xe'e', ha Topa Koxuk te' kuxa tupmāhā, pu tu Topa hä tikmü'ün, 'ūxat'ax te' mīy hok hah. Yā Topa tep-tup, tu' max 'äktux. 'Ap tikmü'ün nöy te häm'äktux'ah.

3 Tikmü'ün 'üm te' yīkopit, hu: "'Ok max 'ügmün yā Yoneo xop yög?" kaxīy. Xix: "'Ok max Yoneo xop pit yäy nāg xax yīmap nüy xax?" kaxīy. ² Yā' max xe'e'. Topa tek mü yög Yoneo xop pu yäy yög häm'äktux 'äktux, 'üyīy tu xeh max. ³ Tikmü'ün 'üm te häm'äktux, hu: "Pa Yoneo yög tikmü'ün punethok yīpkox pip 'ohnäg, tu Topa yög häm'äktux pu' yīpkox 'ohnäg," kaxīy. 'A' yümüg, pa Topa mün max, tu Yoneo yög tikmü'ün pu häm'äktux xex, tu' xaxok 'ohnäg. ⁴ Hamün! Topa te häpxe'e 'äktux, tu hämyok mīy, tu' koit 'okpa tikmü'ün xohix te mö'ämā', yīy Topa tappet te: "Yā Topa te hämyok mīy, tu häpxe'e 'äktux, tu' koit 'ohnäg, pu' pa te hämyümmüg xe'e' yīkopit, tu: 'Ümax," Kaxīy.

⁵ Yüm'äte häpxopmā kummuk, kopix tikmü'ün nöy pu Topa müy, yā hämyok mīy Topa te', ha yüm'äte yög häpxopmā'ax kummuk hä yüm'äte hämyümmügāhā'. Yā tikmü'ün punethok te hitop tu häm'äktux, hu: "Pūyā Topa 'ügkummugā hok, nüy yüm'äte yög häpkummuk mīy hä' pago', 'Ap max'ah Topa 'ügkummugā! Kaxīy. ⁶ Nāy, Topap-xehnäg te hämyok mīy' Yā Topa mün pa te hämyümmüg xe'ēgnäg, nüy tikmü'ün xop xohix yög häpxopmā'ax kopit, xi' hep xop xohix yög häpxop-

mā'ax kopit. Paxpu Topa häpxopmā kummuk, puxix tu tikmü'ün xohix yög häpxopmā'ax kopit hok.

⁷ 'Äte xe häm'äktux, hu: Yäk mün te koit, päyā Topap-xehnäg te koit 'ohnäg. Tikmü'ün xohix te yā koit pax, hu hämyümmüg. Yā Topap-xehnäg mün max xe'ēgnäg. Ha tikmü'ün 'üm te hitop tu yīkopit, hu: "Tep-tu Topa te' yānān tuk kummugāhā', 'äte koit hah?" Kaxīy. ⁸ Tikmü'ün nöy te hitop tu häm'äktux, hu: Yā' max yüm'äte häpkummuk mīy, puyīy Topa häm-maxnā', yā' yānān tu hämmaxnā'," kaxīy. Ha tikmü'ün nöy tekün kummuk 'äktux, hu: "Paot te nöm 'äktux." Kaxīy. Tu' koit. Topa te häm'äktux kummuk xop häpxopmā'ax-tup 'üyānān tu'.

'Üxohix te häpxopmā kummuk

⁹ 'Ok Topa tekün yög Yoneo xop pe'paxex max, xi' puknög xop pe'paxex kummuk? 'Ämhok! Yā' xohix te yäy putuk Topa pu', 'üxohix te häpxopmā kummuk putup pax, ha' kuxa hīy ka'ok, ¹⁰ yīy Topa yög tappet te: "Tikmü'ün yok 'üm 'ap xip'ah.

¹¹ tu yā hämyümmüg 'ohnäg, xix Topa xax 'ohnäg.

¹² 'Üxohix te Topa nīm, tu Topa yög putat xak.

'Ü'üm te häpxopmā max? 'Ap xip'ah, 'ap puxehnäg xip'ah.

¹³ 'Üyīy'ax te xukpot hax xūy, yā' kummuk, tu yā mö'ämā pax,

'Üyīkox te kāyānox yīkox putuk, nüy tu yīy'ax häp-tex.

¹⁴ Tu' mānög, hu: 'Pūyā Topa 'äxat hä 'äp-tex! kaxīy.

¹⁵ Yā' xax, nüy tikmü'ün xūyā', nüy putex,

¹⁶ tu häpkut'ex kummuk pax nā' xip, tu häpkoxyo'pax,

¹⁷ tu' nöy kuxa yüm'äte 'ohnäg,

¹⁸ tu Topa yīpkutuk 'ohnäg, nüy tu nūktettex, yā' kuxa te' yēy 'okpa Topa xip." Kaxīy.

¹⁹ Yüm'äte hämyümmüg, tu Topa te' xat'ax höm yümüg, ha Yoneo yög tikmü'ün pu' höm, tu' höm puyī' xohix yäy yög häpxopmā'ax yümüg, nüy yäy-hāhup Topa tu', ha Topa te tikmü'ün xohix, xi' hep xop xohix yög häpxopmā'ax kopit putup, nüy yög häpxopmā kummuk yümüg, nüy yānān tu' kummugā'.

²⁰ Paxpu tikmü'ün Topa xat'ax pu' yīpkox pi', puxi' kuxa tupmā hok. 'Ämhok. 'Üxat'ax te tikmü'ün pu hämyümmügāhā', päyā' kuxa kummuk tupmā 'ohnäg.

Tikmü'ün kuxa yüm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā'

²¹ Pa Topa te tikmü'ün kuxa kummuk tupmā nōmhā', tu' xat'ax hok hä' tupmāhā', ha Möyyex yög xat'ax te yüm'äte hämyümmügāhā', xix tik hittap xop te Topa pupi häm'äktux, tu yüm'äte hämyümmügāhā' kamah, yīy Topa yög tappet te: Ya hamün! Kaxīy. ²² Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max. 'Ükuxa yüm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, yīy Topa te' tupmāhā'. Yā' hep xohix te yäy putuk, yā Yoneo yög tikmü'ün, xix nöm xop te Yoneo xop hä' puknög, yā yäy putuk. Ha Topa te' kuxa mām ka'ok xop xohix tupmāhā', pu tu kuxa max. ²³ 'Ühep xop xohix te Topa yög putat xak, tu'

nīm, tu häpxopmä kummuk pax, hu Topa putuk 'ohnäg. ²⁴ Pa Topa te hämmahnähä', tu nöm kuxa kummuk tupmähä', 'ühok hä' tupmähä', yä Yeyox Kunnix xok hä' tupmähä', pu tu kuxa max. Yeyox Kunnix xok, nüy tikmü'ün kuxa kummuk xit, nüy kuxa max tat 'üyänän tu'. ²⁵ Topa te tu' müg Kunnix tu: "Üpänä," kaxiy, tu nöm yäykutnähä', pu mīpkupnix tu tu' xok, puyiy Topa tikmü'ün yög häpkummugä'ax xaxogä', pu tu kux, Yeyox Kunnix xok'ax hä Topa te' xaxogähä', tu hämyok mīy xe'egnäg tu' xaxogähä', tikmü'ün kuxa mām ka'ok hä' xaxogähä'. Hömä Topa te nōä'tot tikmü'ün yög häpxopmä'ax kummuk, tu 'ap koit'ah, ²⁶ pa hōnhä Kunnix müg, ha' xok tikmü'ün pupi', pu tikmü'ün xohi' yūmmüg, nüy: "Yä Topa te hämyok mīy, hamün, Topa max xe'egnäg," kaxiy. Ha hämyüm-mügähä', puyiy yūmmüg. Yä Topa te tikmü'ün kuxa kummuk tupmähä', tu' kuxa mām ka'ok xop tupmähä', nöm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

²⁷ Putep te xiy yä yäy pe'äpaxex? Putep te xiy 'äyöggänämähä hä 'äxip? 'Ok yūmü'äte hämyok mīy, pu Topa yūmüg putup? 'Ok yūmüg yīpkox pip Topa yög xat'ax pu', nüy yūmüg kuxa tupmä? 'Ämhok. 'Ap kaxiy'ah. Päyā yūmüg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, hu Topa te yūmüg kuxa tupmähä', pu tu kuxa max. ²⁸ Hu' yūmmüg, Topa te' kuxa yūm'ax puxehnäg hä tikmü'ün kuxa tupmähä', tu' xat'ax hä' tupmä 'ohnäg, tu' yīpkox pip'ax hä' tupmä 'ohnäg. ²⁹ 'Ok Topa te Yoneo xop puxet hä yä Topah? 'Ok pe Topa te' puknög xop hä yä kamah? Hamün! Yä' hep xohix xop hä Topah.

³⁰ Topap-xet, tu Yoneo yög tikmü'ün kuxa tupmähä', 'ükuxa mām ka'ok hä' tupmähä', tu' puknög xop kuxa mām xop kuxa tupmähä'. ³¹ 'Ok Topa te' xat'ax nōä', puyiy tikmü'ün kuxa mām ka'ok Yeyox kopah? 'Ämhok. Topa te' nōä' 'ohnäg, hak mü'äte' xat, puyi' yīpkox pi', nüy mäynäg mīy.

Paot te mönāyxop 'Amanām äktux

4 Äpu yūmü'äte 'Amanām äktux, nöm te Yoneo yög tikmü'ün xohix hä mönāyxop hämäxap. Putep äktux'ax yūmü'äte'? ² Yä Topa te 'Amanām max äktux. Teptu Topa te' xuktux? 'Ok häpxopmä'ax hä' xuktux? 'Ämhok. Yä' hok tu Topa te mö'yäy xe'egnäg, yiy 'Amanām te yäy mün kutögnäg pe'paxex. ³ Yä Topa yög tappet te: "'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yiy Topa te' kuxa kummuk tupmähä', pu tu kuxa max." Kaxiy. ⁴ Tikmü'ün häm, hu tayūmak paha', 'ühok hä' pa 'ohnäg, päyā häm'ax tu' paha'. ⁵ Ha tikmü'ün kuxa kummuk, 'ap häpxopmä max yūmmüg'ah, pa' kuxa yūm ka'ok Topa kopah, puxix Topa pēnä', nüy kuxa yūm'ax pēnä', tu' hok hä' kuxa kummuk tupmähä'. 'Ok Topa te tikmü'ün kuxa kummuk xohix tupmähä'? 'Ämhok. Pa nöm xop te häpxopmä max hok, tu' kuxa mām ka'ok, yä Topa te nöm kuxa tupmähä'. ⁶ Hömä mönāyxop hittap Namix te häm'äktux, tu tikmü'ün hitup'ax äktux, Topa te' yög häpkummuk mīy'ax xaxogähä', yä häpxopmä'ax hok hä' tupmähä', ha' hittup tikmü'ün, yiy Namix te:

⁷ "Tikmü'ün kuxa hittup, Topa te 'üyög häpkummuk mīy'ax xaxogähä hah, pu tu kux.

⁸ Tikmü'ün kuxa hittup, Topa te' yög häpkummuk mīy'ax mö'kupix 'ohnäg, ha' hittup," kaxiy.

⁹ Pi'yä' tikmü'ün hittup? 'Ok Yoneo yög tikmü'ün puxet hittup? 'Ok pe' puknög xop hittup kamah? Namix te putep äktux? Yä Namix te' hep xop xohix äktux, nöm kuxa mām ka'ok xop äktux, yiy Topa yög tappet te xe: "'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yiy Topa te' kuxa tupmähä', pu tu kuxa max," kaxiy. ¹⁰ Häm 'üm hä Topa te' tupmähä'? Pi'yä'? 'Ok pe 'Amanām te yäy näg xex xak 'üyimap tu hämäxap, hak-näy tu' tupmähä'? 'Ok pe Topa te' Amanām kuxa tupmä hämäxap, hak-näy tu yäy xax xak 'üyimap tu'? Yä Topa te' tupmä hämäxap, ¹¹ hak-näy tu 'Amanām te yäy xax yimap tu' xak, puyiy tu yäy kuxa yūm'ax yūmmügä', yä' kuxa yūm 'ax ha Topa te 'Amanām putup, tu' kuxa tupmä hämäxap, pu tu max, yiy 'Amanām te yūmü' hä mönāyxop, ha yūmüg kuxa mām ka'ok hä yūmüg kuxa tupmähä yäy pu', pa yūmüg yäg te yäy xax 'üyimap tu' mep hok. ¹² Ha 'Amanām te Yoneo yög tikmü'ün hä mönāyxop yä kamah, nöm xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, tu 'Amanām putuk, Topa yög putat hä' mög 'Amanām putuk tu', ha kaxiy 'Amanām kuxa yūm ka'ok hämäxap, tuk-näy tu yäy näg xex yimäp tu' xak.

Topa te häm'äktux xex

¹³ Topa te 'Amanām pu häm'äktux xex, xix 'Amanām mökputox pu häm'äktux xex kamah, nüy tu häm xexka hōm'ax 'öm pu', xi' mökputox pu', puyiy yäy yög nū häm xexkah, ha häm'äktux xex, 'Amanām kuxa yūm ka'ok hah. Teptu häm'äktux xex 'Amanām pu'? 'Ok xex 'üxat'ax mīy hah? 'Ämhok. Topa mün te häm'äktux xex hämäxap, 'Amanām kuxa yūm ka'ok hah, hak-näy tu 'Amanām te' xat'ax pu' yīpkox xip. ¹⁴ Yoneo yög tikmü'ün yīpkox pip Möyyex yög xat'ax pu'. Paxpu Topa te häm'äktux xex 'üyīpkox pip xop pu', puxix-tögnäg, pu' kuxa mām ka'ok, puxix Topa häm'äktux hitop tu' xex. ¹⁵ 'Üxat'ax te Topa te hämyok mīy äktux. Tikmü'ün yīpkox 'ohnäg Topa yög xat'ax pu', nüy tu häpxopmä kummuk, puxix yäy tu Topa gāyähä', ha Topa te' kummugäp-tup 'üyänän tu'. Paxpu' xat'ax tu xip hok, puxix tikmü'ün hämyūmmüg 'ohnäg, nüy xat'ax pu' yīpkox pi', puxix Topa tu gāy hok kamah.

¹⁶ 'Üyūmmüg. 'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yiy Topa te häm'äktux xex xe'e', tu' hok hōm'ax 'Amanām mökputox pu', nöm xop kuxa mām ka'ok xop pu' hok hōm, nöm te Topa yög putat hä' mög, 'Amanām putuk, ha yūmü'ä hä 'ätak, yä yūmüg kuxa kama mām ka'ok.

¹⁷ Ha Topa yög tappet te: "'Ühēp xop xohix te 'Amanām äktux putup, hu: "Amanām yä yūmü'ä hä mönāyxop, yä yūmüg kuxa mām ka'ok kamah, 'Amanām putuk,'" kaxiy. Yiy Topa te häm'äktux xex ka'ok, ha 'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yä Topa xexkah, tu tikmü'ün xakix'ax hīnnähä', tu häm

xexka xohix yög häpxop mīy, tu häpxop hok hä' mīy, 'ūxat'ax hä' mīy. ¹⁸ 'Amanām kutut, xi' xetut kutut, 'ūka'ok, tuk-tok 'okpa Topa te ta tu hām'āktux xex, hu: "Āmōkputox xohix xexka pip punethok," kaxīy. Yīy 'Amanām kuxa yūm ka'ok, tu hāmmax hip, pa' kutut xe'e 'Amanām, ¹⁹ 'ūyög hämyāxatamuk xohix te 100, ha' yīn pu'uk, pa' kuxa yūm ka'ok, tu' yīkopit 'ohnāg, 'īhā' xetut ka'ok yūmmūg, ²⁰ tu' hittup, tu' kuxa yūm ka'ok, Topa te hām'āktux xex tu', tu nōm pu: "Āmax. Xate 'ā' hōm putup 'ūgkutok pit. Ya hāmūn. Puxi'," kaxīy. ²¹ Tu hämyūmmūg, hu: "Topa te 'ā' hōm putup 'ūgkutok pit, tu' ka'ok xe'ēgnāg, nūy tu 'ā' hōm," kaxīy. ²² Hu' kuxa yūm ka'ok Topa kopah, ha Topa te' kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max. ²³ Topa yög tappet te 'Amanām 'āktux, tu yūmū'ā 'āktux kamah, yā Topa te' kuxa mām ka'ok xop xohix kuxa tupmāhā', 'ū tu kuxa max, ha yūmūg kuxa mām ka'ok Topa kopah, nōm te yūmūg xuxyā hīnnāhā' putpu', yā Yeyox Kunnix mūn hīnnāhā', ²⁵ ha te Topa tux hok, pu tikmū'ūn putex, ha yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg yög häpxopmā'ax kummuk tu' xok hä' pago, ha Topa te putpu' hīnnāhā', nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā Topa tu'.

Topa te yūmūg kuxa kummuk tupmāhā'

5 Topa te yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', yūmūg kuxa mām ka'ok hah. Yā Topa gāy kux, ha yūmūg kuxa mām, nūy tu hittup. Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa māmāhā', ² tu yūmūg mōgāhā', 'ūmōg Topa yög putat hä. Yā yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, yīy Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', ha Topa yög putat hä yūmūg mōg kumak mōg. Yā yūmūg kuxa hittup, 'īhā' mām ka'ok, tu hāmmax hip, nūy yāyhā tu max xe'ēgnāg, Topa putuk. ³ Yūmū'āte' hip kamah, 'īhā yūmūg xūy, pāyāk kuxa hittup, 'īhāk xūy kamah. Yā kaxīy yūmūg xūy hä' tot. ⁴ Yūmū'āte nōā' tot, ha Topa te' pēnāhā', tu yūmūg putup, yīy yūmū'āte hāmmax hip, nūy yāyhā Topa putuk. ⁵ Yūmūg kuxa teknōg 'ohnāg, yā Topa te hām'āktux, tute mō yūmūg yāy xe'ēgnāg 'āktux, ha Topa Koxuk te yūmūg kuxa yūmmūgāhā', tu Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg yūmmūgāhā', ha Topa te yāy Koxuk nū'kutnāhā yūmū'ā', yīy hāmmax hip.

⁶ Hōmā yūmū'āte Topa hāk puknōg, tu häpxopmā max hok, ha Kunnix xok, yūmūg pupi' xok, yūmūg kuxa kummuk, yī' xok, ha Topa te 'āmnīy puxet yāy kutnāhā', ha Kunnix xok nō'ōm 'āmnīy 'īhā', nūy yūmūg kuxa ka'ogā', 'ūyīy yūmūg häpxopmā max. ⁷ Tikmū'ūn 'ūm te' nōy pupi' xok'ax? 'Ok tik te hämyok mīy pupi' xok'ax? Yā' ka'ok, nūy nōy yānān tu' xok, pa tikmū'ūn kutōgnāg te tik max 'ūyānān tu' xok'ax. ⁸ Pa Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmūg yūmmūgāhā', yā Kunnix te yūmūg pupi' xok tap, 'īhā yūmūg kummuk nām! ⁹ Ha' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā', pu tu kuxa max, puyīy Topa gāy kuxyā yūmūg pupi'.

¹⁰ Hōmā Topa te yūmū'ā tu' gāy, pa Topak-tok xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', ha hōnhā Topa te yūmū'ā hāk xape', ha Kunnix hi putpu', tu yūmūg kopa' xip. ¹¹ Yūmūg kuxa hittup xe'e',

yā Topa yūmū'ā hāk xape, xix Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa hittupmāhā', yā yūmūg xuxyā', tu Topa gāy kuxyāhā', yīy Topa hä yūmūg xape'.

'Anão xix Kunnix

¹² Tik te māxap puxet te häpxopmā kummuk hām xexka tu', hu' xok, häpxopmā kummuk tu' xok, yī' hep xop xohix xakix'ax, 'ūxohix te häpxopmā kummuk tu'. ¹³ Hōmā, hämyāxatamuk xohixnāg hä, 'ap xip'ah Topa yög xat'ax, ha' hep xop xohix te häpxopmā kummuk, pāyā Topa te häpxopmā'ax kummuk mō'kupix 'ohnāg, yā tikmū'ūn te' yög xat'ax yūmmūg hok. ¹⁴ Mōnāyxop hāmāxap 'Anão 'a' yīpkox pip'ah 'ūxat'ax pu', tu häpkummuk mīy, ha' hep xop xohix te häpxopmā kummuk, hu' xakix nām, 'īhā 'Anão xip häpxexka tu', ha' xohix xakix, tu mōktu mōnāyxop hittap Mōyyex xip, nōm te Topa yög xat'ax kax'āmi', yā' xohix xakix.

'Anão yā tikmū'ūn kummuk hä mōnāyxop hāmāxap, ha Yeyox Kunnix 'ūk-nāy tu' nūn, nūy yāyhā tikmū'ūn kuxa tup xop hä mōnāyxop. ¹⁵ 'Ūyūmmūg. Topa te hāmmax nāhā', pāyāp-xet'ah. Topa te hām hok hä' hāmmaxnāhā', pa 'Anão te häpkummugāhā'. Ya hamūn. 'Ūhep xop xohix xakix, 'Anão te häpkummuk mīy, ha' xakix, pa Topa mūn max xe'ēgnāg, tu hāmmaxnāhā hām hok hä', tu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, Yeyox xok hä' xit, nūy kuxa max 'ūyānān tu' tat, Yeyox Kunnix te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg hah. ¹⁶ 'Ūyūmmūg. Tik puxet te häpkummuk mīy, ha Topa gāy, tu: "Yā' kummuk 'ōhōm!" kaxīy. Pa Topa te häpkummuk mīy'ax xop pu hāmmaxnāhā', 'ūhok hä hāmmax nāhā', tu häpkummuk mīy'ax xexka xaxogāhā', tu' kuxa kummuk xit, 'ūhok hä' xit, nūy kuxa max tat tu' yānān.

¹⁷ Hamūn. Tik puxet te häpkummuk mīy, yī' hep xop xohix xakix'ax. Yā häpxopmā xexkah, tu' xohix pu häpkummugāhā'. Pa tik nōy te häpxopmā xexka xe'ēgnāg, 'ūxuxet'ax Yeyox Kunnix, tu hāmmax xexka nāhā' 'ūxohix pu', nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopa' xop pu hāmmaxnāhā', ha Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max, ha Kunnix te yūmū'ā xexkānāp-tup, 'ūyīy nū mūtik yūmūg hi xe'ēgnāg, nūy hi mōkumak mōg.

¹⁸ Tik puxet te häpkummuk mīy, yī' hep xop xohix xakix'ax, ha häpxopmā'ax max puxet nōy te' xohix kuxa tupmāhā', tu' hīnnāhā'. ¹⁹ Tik puxet te' hep xop xohix pu häpkummugāhā', tu Topa pu' yīpkox xip 'ohnāg, hu yāy putox xop xohix pu häpkummugāhā', yā' hep xop xohix te häpkummuk mīy kamah. Pāyā tik puxet nōy te' xohix pu hāmmaxnāhā', tu' yīpkox xip Topa pu', hu hāmmaxnāhā', tu' kuxa kummuk tupmāhā'.

²⁰ Topa te' xat'ax hōm, nūy häpkummuk yūmmūgā', ha häpxopmā'ax kummuk te' nōy nā' mōg tu mōktu yā' xohix, pa Topa te häpxopmā hok hä hāmmaxnāhā', tu nōy nā' mōg tu mōktu xohix xexkah. ²¹ Hōmā tikmū'ūn te häpxopmā kummuk, ha' kuxa hīy ka'ok, pa hōnhā Topa te hāmmaxnāhā', tu' hok hä tikmū'ūn kuxa kummuk tupmāhā', pu tu max, puyīy hämyok mīy, nūy tu

hi xe'ëgnäg mö kuma' yümüg xuxyã mütik, nüy Yeyox Kunnix mütik häpxopmä'ax xohix xat.

Kunnix tek müg kuxa tupmähä'

6 Yümü'ätep-tep 'äktux'ax? 'Ok max, yümüg häpxopmä kummuk pax, puyiy Topa hämmaxnã xexka'? ² Ämhok! Kaxiy hok! Yã yümüg kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, ha Topa te yümüg kuxa kummuk tupmähä', pu tu kuxa tup, nüy häpxopmä kummuk putup hok, nüy kuxyã'. Tikmü'ün xok, tu häpxopmä kux, ha kaxiy yümü'äte häpxopmä kummuk tu kux kamah, ³ Yümüg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mütik nüy. Yã yümüg pupi' xok, 'üyiy yümüg häpxopmä kummuk tu kux, ha tikmü'ün te yümüg putox pix, puyi' xohix hämyümmüg. Yã Kunnix xok yümüg pupi', pu yümüg kuxap-xet yã kuxa mütik. ⁴ Yeyox Kunnix xok, ha nõ häpkot yümüg pupi kamah, pu yümü yög häpxopmä'ax kummuk xaxogã'. Ha yümüg putox pix, nüy yümü'ã hämyümmügã', 'üyiy häpkummuk mïy kux. Ha Topa yümüg Tak te Kunnix putpu hïnnãhã', tu yümüg ka'ogãhã kamah, 'üyiy yümüg hi xe'e Yeyox mütik, nüy tu häpxopmä max.

⁵ Yã Kunnix xok, yümüg pupi' xok, 'üyiy yümü'ã häpxopmä kummuk tu kux, ha' putpu' hi yümüg pupi kamah, 'üyiy yümüg hi xe'e'. ⁶ Tu hämyümmüg. Hömã yümü'äte häpxopmä kummuk, tu' mïy pax, pa Kunnix te mïpkupnix yïmü tu' xok, yümüg pupi' xok, nüy yümüg kuxa tupmã', pu häpkummuk yümüg kuxa hïy hok, pu yümü'ã häpxopmä kummuk tu kux, nüy yãñã tu häpxopmä max. ⁷ Tikmü'ün xok, tu häpkummuk mïy kux. ⁸ Kunnix xok yümüg pupi', 'üyiy häpkummuk mïy tu kux, tu' putpu' hi yümüg pupi kamah, 'üyiy hi mõ'kumak mög yã mütik. ⁹ Üyümmüg. Topa te Kunnix hïnnãhã' putpu', yiy xe xok putup 'ohnäg. Yã Topa te' hïnnãhã', pu tu hi mõ'kuma' mög. ¹⁰ Yã' xok, ha häpkummuk mï'ax xop te xe Kunnix putex 'ohnäg, 'ap xep xok putup'ah, pa Topa tu' hi xe'ëgnäg. ¹¹ Yã Kunnix xok 'äxop pupi', nüy 'ög kummuk mïy'ax kuxyã'. 'Üxaxok hok! Hõnhã Kunnix hi xe'e Topa tu', ha 'äkuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mütik, nüy Topa tu 'ãhi xe'e kamah.

¹² Häpkummuk mïy hok, xix yã putup'ax mïy hok, xayiy yã kummugã hok. ¹³ Topap-xehnäg pu 'ipkox pi', pu tu 'äxat. Yã xa hämmaxnã xexka! Tu 'ãhïnnãhã', ha Topa tu 'ãhi', nüy hämyok mïy, yiy 'ãnõy pu 'äyipkox hok, xayiy häpkummuk mïy hok. ¹⁴ Tikmü'ün kummuk pu 'äyipkox hok. Yã yümüg xat hok. Pa Topa te yümüg hïnnãhã', 'ap xat'ax te yümüg hïnnã'ah, pa Topa te yümü'ã hämmaxnãhã', tu' hok hã' nãhã', ha yümüg hi xe'ëgnäg.

Yümü'ã Topa hã kãmãnat xop

¹⁵ Möyyex yög xat'ax tap, ha Topap-xehnäg te nõmhã yümüg xat, tu yümü'ã hämmaxnãhã'. 'Äxop te-putep pe'äpaxex? 'Ok Topa te yümüg kuxa tupmähä', 'üyiy yümüg häpkummuk mïy? 'Ap hamün'ah! Yãmhok! ¹⁶ 'Äxop te hämyümmüg. Tik te' nõy pu' hãm, puxix yã nõy yög kãmãnat, tu' yipkox pip, tu hãm'äpak, nüy tu

hãm max. Ha kaxiy tikmü'ün te Topa pu' yipkox pip, tu Topa hã 'üyög kãmãnat, ha nõm pu hämmaxnãhã', tu' kuxa kummuk tupmähä', pu tu kuxa max. Pãyã tikmü'ün yipkox hok, puxix tu häpxopmä kummuk, tu yãy kuxa tupmã hok. Yiy Topa te nõm putup nõg, 'ükuxa kummuk hah. Yã yãy kummugãhã'. ¹⁷ Nü möy Topa pu hãm'äktux, nüy: "'Ämax Topah!" kaxiy. Yã hãmã 'äxop te häpxopmä kummuk, pãyã hõnhã Topa pu 'äyipkox pip, hãm'äpak max 'äpak'ax tu', ha tikmü'ün te xa hämyümmügãhã', tu xa häpxe'e yümügãhã', yiy 'äkuxa tep-tup, tu' hittup xexka'. ¹⁸ Hömã 'äkuxa hittup 'ohnäg, häpxopmä kummuk tu', pãyã nõmhã Topa yög putat hã 'ãmög, nüy häpxopmä max, nüy Topa yög putup'ax mäynäg mïy, hu 'äkuxa hittup xexka'. ¹⁹ 'Äxop te hämyümmüg'ah, yiy 'äte hãm'äktux'ax hã xa hämyümmügãp-tup. Hömã 'äxop te' xak, nüy häpkummuk mïy, tu' mïy pax, tu 'ãnõy hã'xupxet, tu 'ãnõy kummugã hok, Hu möy, hõnhã xax, nüy Topap-xehnäg pu häpxopmä max, xayiy 'ãhi xe'e', xayiy 'ãnõy pu hämmaxnã'.

²⁰ Hömã 'äxop te häpxopmä kummuk pax, tu Topa pu 'äyipkox 'ohnäg. ²¹ Nãy 'üxutigã', nüy 'ög häpxopmä'ax kummuk pe'äpaxeh. 'Ok 'ähittup, 'Thã hämpe'äpaxex? 'Ok pe xate yãyhãhup? Yã xate yãyhãhup, häpxopmä kummuk tu'. Hömã 'äkuxa hittup 'ohnäg, yã Hämgãyãgnäg Pet ha 'ãmög'ax. ²² Pa Topa te 'äkuxa ka', tu 'äkuxa kummuk tupmähä', xa kuxa max, nüy Topap-xehnäg pu 'äxop häpxopmä max, nüy 'ãhi xe'ëgnäg mö kuma' 'ãmög. ²³ Tikmü'ün te häpxop kummuk hã yãy kummugãhã 'üyãñã tu', nüy pago, hu ta xakix. Pa Topa te hämmaxnãhã', 'ühok hã hämmaxnãhã', nüy tikmü'ün hïnnã xe'ëgnäg. Yeyox Kunnix xok hã' hïnnãhã', nõ'õm yümüg xuxyã xe'e', ha yümüg kuxap-xet Kunnix kuxa mütik.

Paot te yãyta'ax xop hã hämyümmügãhã'

7 'Ükxape xop, 'äxop xohix te' xat'ax yümüg, hu hãm'äktux yümüg kamah yögñü'. 'Üxat'ax yã' xat tikmü'ün xohix, ha ta' xakix xop 'ap xat'ah. ² 'Üyümüg. 'Ün yãytaha', ha' xat'ax te 'ügmïy ka'ok, tu' yipxox müggã ka'ok, pa' yipxox xok, puxix 'ühïy'ax koa', ha ta' nïm, tu' hok yüm. ³ Kaxiy, 'ün te tik nõy mütik nõm 'ihã' yipxox xip, puxix tikmü'ün te: "Yã 'ün kummuk, tu' nõy hã' xupxet," kaxiy. Pa 'ün yipxox xok, puxix tup-xehnäg, nüy hok yüm, tu nõm pu' yipkox xip kux, yã' max, 'ün te tik nõy müy, nüy nü mütik yãytax. ⁴ 'Ükxape xop, yã kaxiy 'äxop te 'ähok pip xop putuk. Yã Kunnix xok 'Thã Möyyex yög xat'ax pu 'äyipkox kux, nüy hõnhã Kunnix-xet pu 'äyipkox pi'. Yã 'äxop te Kunnix hã' yin xexka', tu yã hõnhã 'üyög, ha putpu' hi', 'üyiy yümüg häpxopmä max Topa pu'. ⁵ Hömã yümü'äte häpxopmãhã', tu yã yãy yög putup'ax xohix mïy, tikmü'ün xop xohix putuk, yümü'äte' mïy, ha' xat'ax te häpkummuk mïy xat hok, 'ümïy hok, hu häpkummuk mïy putup xüy, tu mõktu yümüg xakix. ⁶ Pa hõnhã yümüg hok pip, ha yümüg hïy'ax koa', yümüg hok pip, nüy Topap-xehnäg pu häpxopmä max. Topa Koxuk te yümüg hïnnãhã xe'e', tu yümüg putox kummuk tupmähä, ha' xat'ax

hittap te yümüg xat kux. ⁷ Yümü'ätep-tep 'äktux'ax? 'Ok xat'ax kummuk? 'Ämhok! Yä' max, päyā' xat'ax tek-mün pu hämyümmügāhā', 'ü yümmüg, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. 'Üxat'ax tek xat hok, 'üyiy häpxop putup xüy hok. Paxpuk xat hok, kopxix häpxop putup xüy hok, pa hönhä 'äte hämyümmüg, hu häpxop putup xüy xe'e'. ⁸ Yī' xat'ax tek xat, 'üyiy tuk nöy yög häpxop putup xüy hok, hu 'äte häpxop putup xüy. Pax puk xat hok, kopxix Topa yög hämpe'paxex yümmüg hok, xix yäy yög häpxopmä'ax kummuk yümmüg hok. Yä Topa pa te hämyümmüg xe'egnäg, hu' xat, 'üyiy häpxopmä max. ⁹ Hömā 'äte' xat'ax yümmüg 'ohnäg, tu hämpe'paxex, hu: "Yä 'äte häpxopmä max," kaxiy. Pa Topa tek xat, 'üyiy häpkummuk mīy hok, ha 'äte' xupak, tu hämyümmüg, tu yäy kuxa kummuk yümmüg, ¹⁰ hu yäy kuxa tu teknög. Yä Topa te' xat'ax höm, puyiy tikmü'ün hīnnā', pak yümmügāhā', 'ü yümü yäy yög häpxopmä'ax kummuk. ¹¹ 'Äte häpkummuk mīy, hu yäy pu mō'āmā', tu yäy mün max pek'paxex, päyā' koit. Hu 'äte yäy kuxa putex, tu: "Äte Topa yög xat'ax mīy hok." Kaxiy.

¹² Yä Topa yög xat'ax max xe'egnäg, tu häpxe'e'.

¹³ Tepte xiy? 'Ok häpxop max tek kummugāhā'? 'Ämhok! Päyā 'äte häpkummuk mīy, ha Topa yög xat'ax max, tu yögnü häpxopmä'ax kopit, nüy 'ügmün yüm-mügā', yä 'äte häpkummuk mīy xe'e'.

Tikmü'ün kuxa te yäy tuk-mīy

¹⁴ Yümü'äte hämyümmüg. 'Üxat'ax yä Topa yög, hak mün pu'uk, hu häpxopmä kummuk pax, tu häpxopmä kummuk mō kumak mög. ¹⁵ 'İntu'. 'Äte häpxopmä maxp-tup, päyā 'ap mīy'ah, tu häpxopmä kummuk putup nög, päyā 'ümīy. ¹⁶ Tu häpxopmä kummuk, 'ihā nöm putup nög, kopxix: Yä hamün. Topa yög xat'ax max xe'e'. Kaxiy. ¹⁷ 'Ak mün te' mīy'ah, päyā häpkummuk tek kuxa kopa' xip mün te' mīy. ¹⁸ 'Äte' xak, nüy häpxopmä max, päyā 'a' mīy yümmüg'ah 'äte', 'ü'gkuxa kummuk tu'. ¹⁹ Tu' xak, nüy häpxopmä max, päyā 'a' mīy'ah, tu' yānān tu häpxopmä kummuk. ²⁰ 'A 'äte häpkummuk mīy putup'ah, päyā' mīy, yiy häpkummuk tek kuxa kopa' xip tek kummugāhā', ²¹ yiy 'äte hämyümmüg. 'Äte häpxopmä max putup, 'ihā häpxopmä kummuk 'üp-xehnäg. ²² 'Ü'gkuxa te Topa yög xat'ax hä' hittup, ²³ päyā 'äte häpkummuk mīy pax, 'ü'gkuxa kummuk tu'. Tu häpxopmä max xak, päyā'g kuxa kummuk tuk hīy, 'ü häpxopmä max hok. ²⁴ Huk hittup 'ohnäg. 'Ü 'üm mün tek ka'ogā'ax, 'äte häpxopmä max? ²⁵ Topa tek ka'ogāp-tup, yiy 'äte: "Topa 'āmax," kaxiy. Yä Yeyox Kunnix te 'ü 'üm hä 'ätehet.

Kaxiy 'ü'gkuxa kopa 'äte' xak, nüy Topa yög xat'ax 'ü'yīpkox xihip, nüy 'ügmāynäg mīy, päyā 'äte' mīy yümmüg'ah, hu häpkummuk mīy pax.

Topa Koxuk tek müg ka'ogāhā'

8 Topa te yümüg kummuk 'üm 'äktux'ah nömhä, yä yümüg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mütik, ha Topa te yümüg 'üm 'äktux kummuk 'ohnäg Yeyox Kun-

nix hah. ² Topa Koxuk te yümüg hīnnā xe'e Yeyox Kunnix mütik, tu yümüg möy, pu' xat'ax yümüg kuxa hīy hok, 'üyiy yümüg häpkummuk mīy hok, nüy yümüg xakix hok kamah. ³ 'Üxat'ax te yümüg 'üm kuxa tupmä'ah. Yümü'äte yäy putup'ax mīy, yiy häpxopmä kummuk pax, pa Topa ka'ok, tu yümüg kuxa tupmä'hā', pu tu kuxa max, tu häpxopmä'ax kummuk 'äktux kummuk kamah, huk-tok pit nü'kutnāhā', ha yäyhā tikmü'ün kutok nüy häpkummuk kuxyā', ⁴ 'üyiy yümüg häpxopmä max, nüy tu' xat'ax xohix pu yümüg yīpkox pi', yä' xat'ax max xe'e'. Ha Topa Koxuk te yümüg ka'ogāhā', 'üyiy yäy putup'ax mīy hok. ⁵ Tikmü'ün te yäy putup'ax mīy, puxix tute häpkummuk mīy, pa tikmü'ün te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, puxix tu häpxopmä max, Topa Koxuk pek'paxex tu'. ⁶ Tikmü'ün te yäy putup'ax mīy, puxix tu xakix, hämpe'paxex kummuk tu', pa tikmü'ün te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, nüy häpxopmä max, puxix tu hi xe'e', tu' kuxa mām max, Topa Koxuk pek'paxex tu'. ⁷ Yiy tikmü'ün gāy, tu Topap-tup nög, nüy yäy putup'ax mīy, tu yä hämpe'paxex kummuk, tu Topa yög xat'ax pu' yīpkox 'ohnäg, tu' mīy 'ap yümmüg'ah, ⁸ yiy Topa te nöm xop putup hok, nöm te yäy putup'ax mīy pax.

⁹ Pa 'äxop te yäy putup'ax mīy 'ohnäg. 'Ämhok. 'Äxop te Topa Koxuk pu 'äyīpkox pip. 'Äxop te nöm pu 'äyīpkox pi', puxix Topa Koxuk 'äkopa xip. Tikmü'ün te Kunnix Koxuk xip hok, puxix Kunnix yög hok. ¹⁰ Kunnix te 'äkopa' xip, puxix Topa Koxuk 'ähīnnā', Topa te 'äkuxa tupmä'hā hah, pa 'äyīn xok putup, xate häpkummuk mīy pax hah. ¹¹ Topa Koxuk te Yeyox Kunnix hīnnāhā' putpu', tu 'äkopa' xip, yiy kamah hīnnāp-tup putpu 'äxop yīn, yä hönhä' xip 'äkopah.

¹² 'Ü'xape xop: Yä Topa te yümü'ā hämmaxnāhā', yiy yümü'äte tu ta nemēn. 'Äpu yümü'ā yäy yög putup'ax mīy hok. ¹³ 'Äxop te' mīy, hu ta xok, pa Topa Koxuk pu 'äyīpkox pip, hu ta yä hi xe'egnäg. ¹⁴ Tikmü'ün te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, yä 'öhöm Topak-tok xe'egnäg. ¹⁵ Yä Topa Koxuk te 'äkuxa kummugā 'ohnäg, pa' hit-tupmä'hā', nüy tu kuxānög hok. 'Üyümmüg. Yümü'äte yäyhā Topak-tok xop, pu yümüg ka'ogā', 'üyiy Topa pu häm'äktux, hu: "Tak, yögnü 'Ätak!" kaxiy. ¹⁶ Ha Topa Koxuk te yümüg koxuk pu häm'äktux, nüy yümü'ā Topak-tok xop 'äktux. ¹⁷ Yümüg yä Topak-tok xop, hu pexkox yög häpxop max xohix pop putup, Topa te nöm xex yäy yög tikmü'ün pu', ha yümü'äte' pop putup Kunnix mütik. Yä Topa te nöm häpxop max xex Kunnix pu', tu pexkox kopa' xex, ha yümü'äte häpxop mō'koxip putup Kunnix mütik. Nöm mütik yümüg xüy, kopxix yümüg yäyhā max xe'egnäg Kunnix putuk.

Yümü'äte yäyhāp-tup max xe'egnäg

¹⁸ 'Äte hämpe'paxex, hu: Yümüg xüy kutögnäg nömhä, tuk kuxa hittup xe'egnäg putup hömā, 'ihā häptup xe'e nöy punethok mō'nāhā', 'ihā yümüg yäyhāp-tup max xe'egnäg. ¹⁹ Topa te yönnā' xohix mīy, ha' hip, tu' xak, pu Topa nöm tu yäy yög kutok xop müg. ²⁰ Hömā häpxopmä'ax xohix yäyhā hitop, Topa tep-tup hah, ha hämma' hip, ²¹ puyiy Topa tux hok, pu tik-tox

hok, 'ü yäyhä max xe'ëgnäg, Topak-tok xop xohix mütik. ²² Yümü'äte hämyümmüg, nöm yönnä'ī xop tu' kokōn, tu' xūy, 'ün tek-tok put putup, tu' xūy, tu' kokōn, ha kaxiy yönnä'ī xohix xūy pu Topa' hittupmā'. ²³ Pāyā' hok pip'ah. 'Ämhok. Yä yümü'äte kopa yā' kokōn kamah, ha Topa te yümü'ä yäy Koxuk hok hōm hāmāxap, ha' hip, nūy yümüg yäyhä Topak-tok xop, yä yümüg tupmāhā, 'üyiy yümüg tup mō'kumak mög. ²⁴ Yä yümüg kuxa tupmāhā', yümüg kuxa mām ka'ok ha' tupmāhā', ha yümü'äte hāmmax hip. 'A hōnhā yümü'äte' pēnā'ah, tuk kuxa mām ka'ok, hu hämyümmüg, yä yümü'äte' pēnāp-tup. Pax pu tikmü'ün hām-pēnā', puxi' hip 'ohnäg. ²⁵ Pa tikmü'ün te' pēnā hok, puxix tu kuxa mām ka'ok, tu hāmmax hip, puyiy Topa 'ä' mīy.

²⁶ Ha Topa Koxuk te mō yümüg nīynām, yümüg kuxa pu'uk hah. Ha yümü'äte Topa mütik hām'äktux yüm-müg'ah, yiy Topa Koxuk te Topa tu ta tu' xak, yümüg pupi tu' xak, 'ükokōn 'īhā yümüg pupi' xak, nūy 'üyiy hok hā hām'äktux, nūy Topa pu hām'äktux. ²⁷ Ha Topa te tikmü'ün kuxa kopa pēnāhā', tu yäy Koxuk pe'paxex tu' yümüg, ha yäy Koxuk xe'ëgnäg te Topa tu' xak, yäy yög tikmü'ün pupi' xak, tu Topa yög putup'ax yüm-müg. ²⁸ Topa te yümü'ä hāmmaxnāhā', tu hām-maxnāp-tup mō'kuma' mög, tu hāpxopmā'ax xohix hā yümü'ä hāmmaxnāhā'. Yä yümü'äte Topap-tup pax xexka', yümüg yimōgatux hah, tu yümüg xānāhā', mō yümüg yäy xe'ëgnäg tu', ha yümü'äte' yümüg, hu yümüg kuxa mām. ²⁹ Topa te yümüg yimōgatux tap, tu yäy pu yümüg pop, 'ü yümüg yäyhā 'āhā tuk-tok putuk, pu Kunnix yä māxap, ha yümüg xohix yä nōm mō nū kuhmōy. ³⁰ Ha Topa te yäy pu yümüg pop tap, xix yümüg xānāhā', xix yümüg kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max, 'üyiy yümüg yäyhā max xe'ëgnäg, Kunnix putuk.

Topa te mō yümüg yäy xe'ëgnäg Yeyox Kunnix hā

³¹ Hamün, yiy yümü'ätep-tep 'äktux'ax? Topa te yümü mütik tihi', yiy tikmü'ün kummuk te hitop tu yümü'ä hāpkummugāhā'. ³² Topa te yäy kutok pit puxet kumiy 'ohnäg, pa yümü'ä' hōm. 'Ük-tok hōm yümü'ä', puxix tu hāpxop xohix yümü'ä' hok popmāp-tup kamah. ³³ Topa te yäy yög tikmü'ün yimōgatux. 'Ok tik 'üm xip, nūy 'ükummuk 'äktux? 'Ap tik 'üm xip'ah, yä Topa mün te' kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max. ³⁴ Yiy tikmü'ün 'üm 'a' kummuk 'äktux'ah. Kunnix xok, yä putpu' hi', tu Topa yīpxe'e hā' xip, tu yümüg pupi Topa tu ta tu' xak, ³⁵ tu mō yümüg yäy xe'ëgnäg. 'Ap tikmü'ün 'üm xip'ah, xix hāpxopmā'ax 'üm xip'ah, nūy Topa pu' hupmā hok, puyiy Topa yümüg putup hok. Yümüg xūy xix hāpxop xak'ax tat punethok, xix tikmü'ün te yümüg xūygāhā', ha putup te yümüg kix, ha topixxax 'üm yümüg xip hok, xix tikmü'ün kummuk te' xak, nūy yümüg kix, puxix Kunnix mün mō yümüg yäy xe'ëgnäg, tu yümüg nīm 'ohnäg. ³⁶ Topa yög tappet te: "'Ämnīy xohix hā tikmü'ün te yümüg putup nōg, tu yümüg kix putup, yümü'ä yä Topa hā tikmü'ün hah. Tikmü'ün te kahnēn

mōgāhā', nūy putex, ha taxiy yümüg mōgāhā', nūy yümüg kix," kaxiy.

³⁷ Pāyā tute yümüg nōā hok, Yeyox Kunnix te mō yümüg yäy xe'ëgnäg hah, yiy yümüg kuxa hittup xexka', 'īhā pekkox ha yümüg mög kumak mög. ³⁸ Yiy 'äte hämyümmüg. Kunnix te mō yümüg yäy xe'ëgnäg, tu yümüg nīm 'ohnäg. Pe yümüg hi', pe yümüg xakix, puxix Kunnix yümüg nīm hok. Pekkox yög xop xix yāmīy xop te yümüg nīmā hok, ha hōnhā Kunnix te yümüg mütik tihi', tu hāptup hā yümüg mütik hi put-up, xix hāptup nōy xohix hā Kunnix te yümüg 'üm nīm putup'ah, mō yümüg yäy xe'ëgnäg tu'. ³⁹ Yä pekkox yög xop te Kunnix nīmāp-tup hok yümü'ä', xix hām xexka xix hām kaka' pip xop te yümü'ä nīmāp-tup hok kamah. 'Ap xip'ah hāpxopmā'ax te Topa pu hup-māhā', puyiy yümüg nīm, ha mō yümüg yäy xe'ëgnäg, yümüg xuxyā Yeyox Kunnix hā Topa te mō yümüg yäy xe'ëgnäg.

Topa xix yäy yög tikmü'ün

9 'Äte xa hāpxe'e 'äktux: 'Ügmün yä Kunnix yög, hu 'ap koit'ah. Topa Koxuk tek kopa' xip, tuk kuxa pu hämyümmügāhā', tu: "A xatep koit'ah," kaxiy. ² 'Ügkuxa hittup 'ohnäg, yāk kuxa xūy, 'īhā 'äte yäy yög tikmü'ün pe'paxex. Yāk xape xe'e Yoneo yög tikmü'ün, 'ügmüg hep puxet tu'. ³ 'Äte hām'äktux'ax hu: Pūyā Topa 'ügkummugā', nūy 'ükxape hā hāmmaxnā! Tu xe hām'äktux'ax, hu: Pūyā Kunnix 'ügnīm, nūy tuk xape mō'nīynām 'üyānān tu'. ⁴ Nō'ōm yä Topa yög tikmü'ün, ha' yimōgatux, pu Topa hāk-tok xop, ha Topa te' xexkanāhā', yäy mütik, tu' pa'ax mīy nōm xop mütik, tu tu' xat'ax hōm. Yä 'ōm te Topa xak, tu' yēy Topa kep-pah, ha Topa te nō'ōm mütik hām'äktux xex. ⁵ Ha mōnāyxop hittap mōkputox, ha Kunnix mün kama mōnāyxop hā mōkputox. Pūyā' xohix Topa xexka 'äktux mō kuma' mög, 'üxexka xe'ëgnäg hah. Hamün. ⁶ Pa 'a Topa te hām'äktux hitop tu' xex'ah. 'Ämhok. 'Ap kaxiy'ah, pāyā 'Iyaet yög tikmü'ün xohix 'a Topa yög'ah. 'Ämhok. Topa te 'a xohix yimōgatux'ah. ⁷ Yä Mōnāyxop hittap nām 'Amanām mōkputox, pāyā' yäg Topa hā yäy kutok xop. 'Ap xohix'ah. Yiy hōmā Topa te 'Amanām pu hām'äktux, hu: "'Äk-tok 'Iyak mōkputox yä 'ämōkputox xe'e', 'ap nōy xop 'üm 'ämōkputox'ah. Yä' puknōg," kaxiy. ⁸ Yiy Topa te 'Amanām mōkputox xohix 'ap putup'ah, pa hām'äktux xex 'Amanām mütik hu: "'Äk-tok 'Iyak mōkputox, nō'ōm 'ämōkputox xe'e', 'äte xa hām'äktux xex hah," kaxiy. ⁹ Tu hām'äktux xex, hu: "Hāpxip 'īhā' putpuk nūn'ax, ha 'äxetut Xat tek-tok put putup," kaxiy.

¹⁰ Ha 'Iyak xetut Hemek, tuk-tok pit 2 pop, ha' tak 'Iyak 'üp-xet, ¹¹ pa Topa tek-tok puxet yäykutnā tap, hak-tok 2 te' tut tex kopa tihi', 'īhā Topa te' tut pu hām'äktux, hu: "'Äk-tok hāmāxap te' taknōy pu' hām putup, tu' taknōy 'ük-nāy tu' nāhā pu' hām putup," kaxiy. Pa Topa te hām'äktux, 'īhāk-tok 2 te' tut tex kopa' tihi', tu hāpxopmā 'ohnäg, pe' māx, pe' kummuk, pa Topa te' yäykutnā tap, ¹³ yiy Topa yög tappet te: "'Äte Yako putup pax, tu 'Eyao putup nōg," kaxiy.

¹⁴ Yümü'äte putep 'äktux'ax? 'Ok Topa te häpxopmä kohe?' 'Ämhok. ¹⁵ Tu Mönäyxop Möyyex pu häm'äktux, hu: "Ätep-tup, nüy tikmü'ün 'üm kuxa ka', kopxi' kuxa ka'. Yä puxi'," kaxiy. ¹⁶ 'Üyümmüg. Topa te nöm tikmü'ün kuxa ka', 'ok pe tikmü'ün tep-tup, 'ok pep-tup hok, 'ok pe tikmü'ün te häpxopmähä', pe häpxopmä hok, päyā Topa te' kuxa ka'. ¹⁷ Topa yög tappet te Pana'o hittap 'äktux, ha Topa te nöm pu häm'äktux, hu: "Äte 'äxexkanähä', nüy xa hämyümmügä', xayiy 'ügmün ka'ok yümmüg, puyiy häm xexka xohix yög tikmü'ün tek xuxet'ax yümmüg," kaxiy. ¹⁸ Yiy Topa tep-tup, nüy tikmü'ün kuxa ka', puxi' kuxa ka', tup-tup, nüy tikmü'ün nöy kuxa mämmä hok, puxi' mäm 'ohnäg.

Topa te tikmü'ün kuxa ka', tu häpkummuk hä' yänän kamah

¹⁹ Pa tikmü'ün te: "'Ok Topa te häpkohe mīy, 'thä tikmü'ün kummuk 'äktux? Topa te tikmü'ün kuxa mämmä hok, puxix tikmü'ün kuxa mäm 'ohnäg, Topa mün tep-tup hah," kaxiy. ²⁰ Nāy. Yāy pe'äpaxex xexka hok. 'Äk-tögnäg, ha Topa mün xexka xe'ëgnäg. Xate putöy putuk, nöm hä tikmü'ün te nax mīy. Pax pu putöy te: "Tep tu xähä nax?" kaxiy. ²¹ Nāy. Tikmü'ün te putöy hä nax mīy, yä hämyok miy, tu' nax hu' mīy, tu naxtox nünnap-tup, hu' mīy. 'Üp-tup, hu' mīy, ha' yäg mäynäg, xix 'ünöy max miax.

²² Ha kaxiy Topa te hämyok mīy. Tute' xohix pu' gāy yümmügāp-tup, pu' xohix Topa yä 'üka'ok yümmüg, yiy tikmü'ün kummuk hä' tot, tu nöm koxyöy'ax. ²³ Tu' max xe'ëgnäg, tu yümü'ä hämmaxnähä', tu yümü'ä hämyümmügähä', 'ü yümmüg. Yiy Topa te yümüg kuxa ka', 'ü yümüg yāyhä max xe'ëgnäg kamah, hamün mütik, ²⁴ tu yümüg xänähä', Yoneo yög tikmü'ün kopa 'üyäg xänähä', xi' puknög xop kopa 'üyäg xänähä'. ²⁵ Hömä 'Oyex te Topa pupi häm'äktux, tu tappet tu kax'ämi', hu:

"Äte' puknög xop putup, yä yögnü tikmü'ün, hömä 'äte tu nöm xop putup nög, päyā hönhä nöm mö'yāy xe'ëgnäg.

²⁶ 'Önte Topa xe'ëgnäg te nöm xop pu häm'äktux tap, tu:

'Yä 'äxop puknög, 'ap yög'ah tikmü'ün, kaxiy.

Yä 'önte Topa xe'ëgnäg te yāy yög tikmü'ün 'äktux putup,

yä Topa hi xe'ëgnäg," kaxiy.

²⁷ Ha 'Iyait kama te Topa pupi ham'äktux, tu: "Yoneo yög tikmü'ün xohix punethok yä 'ämot xap xohix punethok putuk, pa 'ätek-tignäg yimögatux, nüy kuxa kummuk xit, nüy kuxa max mö'tat 'üyänän tu'.

²⁸ 'Ügnün mö'ka'ok, tu' hep xop xohix tu pagop-tup, tu' kummugāp-tup 'üyänän tu'," kaxiy. ²⁹ Hömä 'Iyait te Topa pupi häm'äktux, tu: "Pax pu Topa xe'ëgnäg yümüg mökputox xohix kix, puxix yümü yög kömën te Xonöm putuk, xix Gömög putuk, yä' hok yüm," kaxiy.

'Iyaet yög tikmü'ün te häm'äpak max'ax 'äpak

³⁰ Yümü'ätep tep 'äktux'ax? Nühü': Yä' puknög te Topa xak ohnäg, tu häpxopmä max hok Topa pu', pa Topa te' kuxa tupmähä', pu tu kuxa max, 'ükuxa mäm ka'ok tu', ³¹ 'thä Yoneo yög tikmü'ün te Topa yög xat'ax xak, nüy Topa pu' xat'ax hä yāy kuxa tupmä', tu' tupmä hok. ³² Tep tu' tupmä hok? 'Ükuxa mäm 'ohnäg, tu häpxopmä punethok, nüy yāyhä 'ümax, hu' kuxa mäm 'ohnäg Topa kopah. Tu tikmü'ün putuk, nöm tikmü'ün te mīkaxxap xexka yimü häm tu' nāhā', ha mīkaxxap yimü' nāhā'. ³³ Yä Topa yög tappet te Kunnix 'äktux, 'thä mīkaxxap xexka 'äktux, tu:

"Pēnā! Yīktix Xiām tu 'äte mīkaxxap xexka mö'yüm, pu tikmü'ün häm tu nā', mīkaxxap te' kup hä' tak, ha' nāhā',

ha tikmü'ün kuxa yüm ka'ok mīkaxxap kopah, puxix tu yāy pu' hūpmä hok," kaxiy.

Yä tappet te Kunnix 'äktux, nüy tikmü'ün kuxa mäm'ax yümmügä'.

10 'Ükxape xop, 'äte' xak, puyiy yögnü tikmü'ün kuxa mäm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha 'äte Topa tu' xak pax tikmü'ün pupi', ² tu hämyümmüg, ha Topap-xehnäg xak, pa hämyümmüg 'ohnäg. ³ 'Ap kuxa tupmä yümmüg'ah, tu yāy pe'paxex hä yāy kuxa kummuk tupmāp-tup, pa Topap-xehnäg te tikmü'ün kuxa tupmähä', pu tu kuxa max. ⁴ Ha Kunnix nün, nüy mīp-kupnix tu' xok yümüg pupi', puyiy tikmü'ün kuxa mäm ka'ok 'öm kopah, puxix Topa' kuxa tupmä', pu tu kuxa max, yiy Yoneo xop hitop tu' xat'ax mīy. Yä' kuxa tupmä hok.

Topa te tikmü'ün xohix kuxa kummuk xit'ax

⁵ Mönäyxop hittap Möyyex te' xat'ax 'äktux, hu: "Tikmü'ün yīpkox pip 'üxat'ax pu', puxi' xat'ax nöm hīnnāp-tup," kaxiy. Ha kaxiy 'üxat'ax te tikmü'ün kuxa tupmähä Topa pu', 'thä tikmü'ün te nöm pu' yīpkox pip, ha Möyyex te tu' xuktux. ⁶ Pa Topa yög tappet te häm'äktux nöy yä kamah, tu Topa te tikmü'ün kuxa tupmä 'äktux, tu Topa te' kuxa mäm ka'ok xop kuxa tupmä 'äktux, hu: "'Üyīpkopit hok, hu: "'Ü 'üm te pexkox tu' mög putup, nüy yümüg kuxa kummuk tupmä?" kaxiy. Tu Kunnix nü'kutnā'ax 'äktux, yä' nün tap, nüy yümüg kuxa tupmä'. ⁷ Tu xe' yīkopit, hu: "'Ü 'üm te xakix xop pet ha' mög putup, nüy yümüg kuxa tupmä?" kaxiy. Yä Topa te Kunnix putpu' hīnnā tap 'äktux. ⁸ Tu xe häm'äktux, hu: "Topa te häm'äktux, tu häm'äktux 'üm mö'kutnähä xa', ha 'äxop te häm'äpak, tu xe' xuktux, yä 'äkuxa kopa' xip," kaxiy. Hak mü'äte Topa yög häm'äktux'ax xa' xuktux, xayiy 'äkuxa yüm ka'ok Topa kopah. ⁹ 'Ok xatep-tup, pu Topa 'äkuxa kummuk xit, nüy kuxa max mö'tat 'üyänän tu'? Xatep-tup, 'äpu 'änöy pu häm'äktux, hu: Yeyox mün yāk xuxyā! Kaxiy. Tu 'äkuxa yüm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, Topa te' putpu hīnnähä hah. Xate häpxopmä kaxiy, puxix Topa 'äkuxa kummuk xit, nüy kuxa max tat 'üyänän tu'. ¹⁰ Yümüg kuxa mäm ka'ok, ha Topa te yümüg kuxa tupmä', pu tu

kuxa max, yūmū'äte' yīkox hā xuktux, puxix Topa yūmūg kuxa kummuk xit. ¹¹ Topa yōg tappet te: "Tikmū'ün kuxa yūm ka'ok nōm kopah, puxix tu yāy pu hupmā hok," kaxīy. ¹² Ha' hep xop xohix pu hāmmaxnāhā', nōm xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, tu Topa pu yāy putuk, Yoneo yōg tikmū'ün xi' puknōg xop. Topa yā yūmūg xuxyā', tu hāmmaxnāhā' ūhep xop xohix pu', nōm xop te Topa tu' xak, pu hāmmaxnā'. ¹³ Topa yōg tappet te xe: "Topa te' hep xop xohix kuxa kummuk xit putup, nūy kuxa max yānān tu' tat, nōm xop te Topa tu' xak, pu' xit," kaxīy.

¹⁴ Pa' hep xop punethok te ta tu' xak hok, ūkuxa mām 'ohnāg tu', hu hām'āpak 'ohnāg. Tu hām'āpak hok, tikmū'ün te hām'āktux 'ohnāg hah. ¹⁵ Tu hām'āktux hok, tikmū'ün te mō'kutnā 'ohnāg hah. Topa yōg tappet te: "Yā' max tikmū'ün nū', nūy hām'āpak'ax max 'āktux," kaxīy.

¹⁶ 'A' xohix tep-tup'ah. Hōmā mōnāyxop hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu kax'āmi', tu: "Topah, pi'yā' yīpkox 'üm pip 'ūgmū'äte hām'āktux?" kaxīy. ¹⁷ Yīy tikmū'ün te Kunnix 'āktux'ax 'āpak hāmāxap, tuk-nāy tu' kuxa yūm ka'ok nōm hām'āktux'ax kopah.

¹⁸ Pa 'äte xe' yīkopit, hu: 'Ok tikmū'ün te hām'āpak hok? HamŪn. Yā' xupak. Topa yōg tappet te:

"Tikmū'ün xohix te' yīy'ax 'āpak,
yā hām xexka xohix yōg tikmū'ün te nōm hām'āktux'ax 'āpak."
Kaxīy.

¹⁹ Hak yīkopit, hu: "'Ok Yoneo yōg tikmū'ün te hām'üm yūmmūg hok?" kaxīy. Yā' yūmmūg. Pa hōmā mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg hām'āktux kax'āmi', tu:

"Äte 'äyīpkumīyāp-tup, 'ūpuknōg xop hā 'äyīpkumīyāp-tup,
'ūpuknōg xop yā' hep puxet 'ohnāg, päyā 'äte 'äyīpkumīyā-tup,
'īhā puknōg xop yāyhā yōgnū tikmū'ün.
'Äte 'ägāyāp-tup nōm puknōg xop hah,
nōm puknōg xop pa te hām'yūmmūg 'ohnāg hā
'äte 'ägāyāp-tup," kaxīy.

²⁰ Ha mōnāyxop hittap 'Iyait kuxānōg 'ohnāg, tu Topa pupi hām'āktux tikmū'ün pu', tu:

"Nōm xop tek 'üm xak hok, pak xipihī'," kaxīy.

²¹ Tu Yoneo xop 'āktux, hu:

"Äte tikmū'ün xānāhā', mō'yāy xe'ēgnāg tu',
päyā' yīpkox 'ohnāg, xix hām'āpak 'ohnāg," kaxīy.

Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ün kuxa ka'

11 Äte xe' yīkopit, hu: 'Ok Topa tep-tup hok yāy yōg tikmū'ün? 'Ūp-tup! 'Ūgmūn kama nōm Yoneo tikmū'ün yōg. 'Ūgmūn 'Iyaet yōg tihik, yāk mūn mōnāyxop 'Amanām mōkputox, xix Meyamīy yōg xop kopak xip. ² Topa te Yoneo tikmū'ün putup hok'ah, tu nōm yīmōgatux tap. Hōmā mōnāyxop hittap 'Enit te 'Iyaet yōg tikmū'ün 'āktux kummuk Topa pu', ³ tu: "Topah, tikmū'ün te 'ōg tik xop kix, nōm xop te 'āmūn pupi hām'āktux, ha 'ōg mīmpe koxyōy, tu mīmpe hāpxop mō'hap'ax Topa pu' koxyōy, hak mūn puxehnāg xip,

hak putex putup kama nōmhā," kaxīy. ⁴ Ha Topa te' yānān tu hām'āktux, hu: "'Äte tik max xop xohix te 700 yīmōgatux, ha topa komut Mat pu nūktettex 'ohnāg," kaxīy. ⁵ Yā hōnhā kaxīy kamah. Topa te tikmū'ün kutōgnāg xop yīmōgatux, tu nōm xop ha hāmmaxnāhā', tu' kuxa ka', ⁶ tu' yīmōgatux 'ūkuxa ka tu'. Pax pu Topa hāpxopmā max hā' yīmōgātux, puxix tu tikmū'ün kuxa ka hitop tu', päyā Topa te' hok hā hāmmaxnāhā'.

⁷ Yīy Yoneo xop te' xak, puyīy 'ūxat'ax hā' kuxa tupmā Topa pu', päyā' hitop tu' xak. Ha tikmū'ün kutōgnag Topa te yīmōgatux, nūy 'ūkuxa tupmā yāymūn pu', ha Yoneo nōy xop xexka te Topa pu' yīpkox 'ohnāg. ⁸ Topa yōg tappet te: "Topa te nōm xop putox ka'ogāhā', yā hōnhā hām'yūmmūg 'ohnāg," kaxīy. ⁹ Ha Mōnāyxop Namix te:

"Pūyā Topa 'ūyōg hāpxopmā'ax kummuk hā' pago.
Pūyā yāy yōg kummūk'ax hā' kummuk xop mūg ka'ok.

¹⁰ Pūyā' pēnā hok, xix hāpxop xak'ax tu' hittupmā hok," kaxīy.

¹¹ Äte xe' yīkopit. Yoneo yōg tikmū'ün te Kunnix putup nōg, yīy Topa te nōm pu hāpkummugāhā'. 'Ok Topa tep-tup hok? Yāp-tup! Päyā Topa te' hip, pu tu' puknōg xop yīpkox pi', puyīy Yoneo yōg tikmū'ün yīpkumīy puknōg xop hā, nūy tu' yīpkox pi kamah Topa pu'.

¹² Yoneo yōg tikmū'ün te hāpxopmā kummuk, yīy Topa te' hep xop xohix ha hāmmaxnāhā', tu hāmmaxnāp-tup xexka', 'īhā Yoneo yōg tikmū'ün kama' yīpkox pip, 'īhā Yoneo yōg tikmū'ün punethok yīpkox pip hām'āpak max ta tu'. Yā Topa te' xohix te xīy mō'kupix, pu yīpkox pi'.

Topa te Yoneo xop hā' puknōg xop kuxa kummuk xit'ax

¹³ Äte' puknōg xop pu hām'āktux nōmhā. Topa te mōgkutnāhā' puknōg xop hah, pu hām'āpak max'ax 'āktux, hak kuxa hittup. ¹⁴ Pūyā Yoneo yōg tikmū'ün 'ūpuknōg xop pēnā', nūy kuxa mām ka'ok yūmmūg, hu' yīpkumīy, yā 'äte' xak, pu' yīpkumīy, pu Topa 'ūkuxa kummuk xit, nūy kuxa max yānān tu mō'tat.

¹⁵ 'Ūpuknōg xop yāyhā Topa hā' xape', 'īhā Topa te Yoneo xop putup nōg, tu Yoneo yōg tikmū'ün xohix putup 'ūxeheh, puxix Topa' xakix xop putpu' hīnnā'.

¹⁶ Tikmū'ün te pām koxip, nūy Topa pu 'ōm yāg hōm, puxix pām xohix Topa yōg. Tikmū'ün te yīpxatit hōm Topa pu', puxix mīm xexka kup kama Topa yōg, xix mīm māg kamah. Yā mōnāyxop hittap te mīm yīpxatit putuk, ha mīm māg te hōnhā yōg Yoneo xop putuk.

¹⁷ Mīm xexka kup 'Onimet, tu hāmpak'ax xuka' yūm, ha' mīm māg 'um xak, ha 'Onimet kup puknōg tu mīm māg xut, 'ūkup te hāmhipak tu' yūm ha' xut, ha' mīm māg xut, nūy kup nōy putox tu' hīy, pu tu tox, mīm māg nōy putuk. 'Äxop puknōg xop te 'Onimet puknōg putuk, Topa te xa hāmmaxnāhā', tu xa hāmmaxnāhā Yoneo xop putuk. ¹⁸ Yīy Yoneo xop yāk-tōgnāg pe'āpaxeh hok: 'A 'äxop te yīpxatit putuk'ah. 'Ämhok. Päyā 'äxop te mīm māg putuk, yā mīm māg te' yīpxatit tu' tup.

¹⁹ Pa 'äxop te: "Tikmü'ün te mimmäg xe'e' xut, nüy nõ puknög hïy 'üp-tox tu', pu tu tox. Ha kaxïy Topa te yäy yög Yoneo xop möy, nüy 'ügmüg nõy hä' yänän, puk müg yä yäy yög tikmü'ün, mö 'ügmüg yäy xe'ëgnäg tu'," kaxïy. ²⁰ Hamün. Häpxip kutögnäg 'ihä Topa tep-tup nõg, 'ükuxa mäm 'ohnäg hah, ha 'äkuxa mäm ka'ok, yïy Topa te 'äp-tup pax, pa yäy pe'äpaxeh xexka hok. 'Äkuxänög, ka 'äkuxa mäm kux. ²¹ Hönhä Topa te yäy yög Yoneo xop putup nõg. 'Äkuxa te Topa nïm, puxix Topa kamah 'äp-tup nõg. ²² Topa te hämyok mïy, tu tikmü'ün kuxa ka kamah. Tu hämyok mïy 'ihä tikmü'ün kummuk xüygähä, tu' yänän tu' kummugähä, tu 'äkuxa ka', 'äyïpkox pip hah. 'Äyïpkox hok, puxix Topa 'ämöy kamah. ²³ Yoneo yög tikmü'ün te yäy putat kummuk nïm, nüy kuxa mäm ka'ok Kunnix kopah, puxix Topa' putpu' kuxa mämmä', yäy yög xip'ax tu'. Ha tikmü'ün te mimmäg xe'e' hïy putpu', puyïy xip ka'ok. Kaxïy Topa te Yoneo xop mämmä'ax 'üxeheh. ²⁴ Äxop puknög, tu 'Onimet mimmäg putuk. Tikmü'ün te mimmäg xut, nüy kup xe'e' tu' hïy, pu tu' kup xe'e' hä' mimmäg. Yoneo yög tikmü'ün te 'Onimet kup xe'e' putuk, ha Topa te yä yäg putup nõg, tu' xep-tup'ax kamah, puyïy yäy mün hä tikmü'ün xe'e' 'üxeheh.

Yä Topa mün max xe'ëgnäg

²⁵ 'Ükxape xop, 'üg'äpax: Hönhä Yoneo yög tikmü'ün yïpkox 'ohnäg, pa häptup nõy xohix 'ihä' yïpkox pip putup, 'ihä' puknög xop xohix punethok te Topa yög putat hä' mög, ha Topa te' xohix te xïy mö'kupix, pu mög. 'Äte xa häm'äktux'ax 'äktux, xaxïy yäy yög hämyümmüg pe'äpaxeh hok. Ha Topa te häm'äktux xe'e', nüy yäy yög tikmü'ün pu hämyümmügä'. ²⁶ Tu Yoneo yög tikmü'ün xohix möy putup, häpkummugä'ax tu' möy putup, yïy Topa yög tappet te:

"Tik te yïktix Xiäm tu' xip, tu' nün putup, nüy tikmü'ün kuxa kummuk xit, nüy Mönäyxop Yako mökputox kuxa kummuk xit.

²⁷ 'Äte hämpa'ax mïy putup tikmü'ün mütik, 'ihä 'äte' kuxa kummuk xit, tu' kuxa max yänän tu' tat," kaxïy.

²⁸ Yoneo xop te Topa hä' puknög, häm'äpak maxp-tup nõg tu', ha kaxïy 'äxop yä Yoneo xop'ah, nüy Topa hä 'äxape', pa Topa te Yoneo xop yimögatux tap, mönäyxop hittap ha' yimögatux, tu häm'äktux xex, hu: "'Äte 'ämökputox häk xape mög kumak mög, tuk kux 'ohnäg," kaxïy. ²⁹ Topa te Yoneo yög tikmü'ün yimögatux, tu mö'yäy xe'ëgnäg, ha' hupmä 'ohnäg, yä Topa te' kuxyä 'ohnäg, tu nöm hä hämmaxnäp-tup. ³⁰ Hömä 'äxop puknög, 'ap Yoneo xop'ah, 'äyïpkox 'ohnäg Topa pu', ha Topa te 'äkuxa ka', Yoneo xop yïpkox 'ohnäg ha 'äkuxa ka'. ³¹ Yä Topa te 'äkuxa ka', ha Yoneo xop yïpkox 'ohnäg nömhä, pu Topa kama nöm xop kuxa ka'. ³² Yä' hep xop xohix yïpkox 'ohnäg Topa pu', yïy Topa te' hïy, yäy yög häpxopmä'ax ha' hïy, ha Topa te' xohix kuxa ka', pu' xohix tu' müg.

Püyä Topa max xe'ëgnäg 'äktux

³³ Topa te yä xohix ha hämmaxnä xe'ëgnäg, pexkox yög häpxop xexka xe'ëgnäg hä, ha hämyümmüg xe'ëgnäg. 'A tikmü'ün te Topa yög häpxopmä'ax xohix yümmüg'ah, nüy tu nõy pu' yümmügä'. 'Ämhok. ³⁴ Yïy Topa yög tappet te:

"Tikmü'ün 'üm te Topa yög hämpe'paxex yümmüg'ah, tu Topa pu hämyümmügä 'ohnäg,

³⁵ tu Topa pu häpxop höm 'ohnäg kamah, pu tu ta nemën,

nüy yänän tu' pago. 'Ämhok." Kaxïy.

³⁶ Yä Topa-xet te häpxop xohix mïy, tu häpxop xohix hinnähä', tu yäymün pu' mïy, xix yäy pu hinnähä'. Yä Topa mün xexka xe'ëgnäg. Püyä tikmü'ün te nöm xexka 'äktux mö kuma' mög! Hamün!

'Äpu yümü'äte Topa tu häpxopmä'

12 Yïy 'äte xak xape xop xapit, xaxïy Topap-xehnäg pu yäymün höm, tikmü'ün te häpxop hok höm putuk. Yä 'äxop te ta nemën, Topa te 'äkuxa ka hah, xaxïy nöm puxehnäg pu 'äyïpkox pi'. Yä Topa tep-tup pax. Hamün. Yä kaxïy 'äxop te Topa pu nü'äktettex xe'e'. ² Häm xexka tu' pip tikmü'ün yä Topa hä' puknög, yïy nöm pu 'ïpkox hok, nüy yög häpxopmä'ax tat hok. Pa Topa te 'äp-tox maxnä'ax, xaxïy Topa yög putup'ax yümmüg, nüy häpxopmä max. Topa te nöm putup, yïy 'ä mäynäg mïy Topa tu'.

³ Topa tek mün ha hämmaxnähä', tuk ka'ogähä', yïy xa häm'äktux, hu: 'Ämpe'äpaxeh max, nüy yäy yög häpxopmä'ax kopit max. Topa te 'äkuxa mämmä ka'ok, xaxïy 'äxop xohix häpxopmä max, Topa te yä 'äxat hah.

⁴ Tikmü'ün yïn puxet, tu' kup punethok, xix häpxop te yïn kopa' pip punethok, xi' mïy'ax punethok. ⁵ Kaxïy yümüg xohix punethok, päyä yümüg kuxap-xet Kunnix kuxa mütik, yäk puxet, yä 'äyïn putuk. ⁶ Topa te yümüg xohix ka'ogähä', tu' hok hä ka'ogähä', nüy häpxopmä', tu' hok hä yäy yümüg ka'ogähä'. Tu tikmü'ün puxet ka'ogähä', pu Topa pupi häm'äktux. Püyä nöm tikmü'ün häm'äktux, Topa te' kuxa mämmä ka'ok hah.

⁷ Xix tikmü'ün nõy ka'ogähä', pu' nõy hä tu tehet. Püyä nöm tikmü'ün hä tu' tehet. Xix tikmü'ün nõy ka'ogähä', pu hämyümmügä'. Püyä hämyümmügä'. ⁸ Xix tikmü'ün nõy ka'ogähä', pu tu' xape xop mö'nïynäm, nüy ka'ogä'. Püyä mö'nïynäm. Xi' nõy ka'ogähä', pu häpxop hok popmä'. Püyä' popmä', nüy tu' xupkumïy hok. Xi' nõy ka'ogähä' pu tu' xat. Püyä tu' xat max. Xi' nõy ka'ogähä', pu tu' nõy kuxa ka', nüy tu hittupmä'. Püyä tu hittup, 'ünöy kuxa ka 'ihä'.

⁹ 'Äxape hä mö'ämä hok, pa nöm putup pax xe'e'. Häpkummuk'ax putup hok, nüy tu hämma xax, nüy häpxopmä max mö kuma' mög. ¹⁰ 'Äxop xohix Kunnix hä 'äxape', yïy 'äxop xohix hä yäy xape'. 'Äpu, yäy putup pax, nüy 'änöy pe'äpaxeh xexkanä xip. ¹¹ Häpxopmä max, tu tuknög hok, nüy Topa pu häpxopmä, 'äkuxa hittup tu'. ¹² 'Äkuxa hittup 'ihä Yeyox Kunnix nün'ax hä' hip, tu häpxopmä ka'ok hä' tot, nüy hämma hip, xix

Topa pu hām'äktux mö kuma mög, yā' kux hok. ¹³ Äx-upkumīy hok, tu 'äxape hok xop pu hāpxop hōm, xi' puknōg xop xānā', pu 'äpet kopa' möy mö'xip.

¹⁴ Topa tu' xax, pu hāmmaxnā tikmū'ün kummuk hah, nūy nōm xop te 'äkummugā xop ha hāmmaxnā', ha Topa tu' xax hok, puyīy nōm pu hāpkummugā 'üyānān tu'. 'Ämhok. ¹⁵ Tikmū'ün potaha', 'äpu nū yōkāmū poho kamah. Tikmū'ün hittup, 'äpu nū mütik 'ähittup kamah. ¹⁶ Änōy mütik 'āti max, ha yāy tukmīy hok. Yāy pe'äpaxeh xexka hok, pa' nōy te 'äxat'ax pu 'äyīpkox pi', nūy nōm pu 'ähām max. Yāy pe 'äpaxeh hok, hu: Yā puxehnāg 'äte hāmyümmüg. Kaxīy.

¹⁷ Tikmū'ün te xa hāpkummugā', 'äpu, 'äyānān tu hāpkummugā hok. 'Äpu, hāpxopmā max, puyī' xohix yūmmüg, tu: "Hāpxopmā max 'ōhōm," kaxīy, nūy xa hām'äktux max. ¹⁸ 'Üxax, nūy tikmū'ün xohix mütik yāyik ta tu yāytuk-mīy 'ohnāg, nūy 'äxohix kuxa mām-mā'. ¹⁹ Tikmū'ün te xa hāpkummugā', 'äpu 'üyānān tu' kummugā hok. 'Ämhok. Pūyā Topa' kummugā', ha Topa yōg tappet te Topa yōg hām'äktux 'äktux, tu: "Ügmün yā Topah, tu hāpkummugāp-tup 'üyānān tu', nūy tu pago," kaxīy. ²⁰ Ha Topa yōg tappet te xa hāmyümmügāhā', hu: "Tikmū'ün te xa tu' gāy, tup-tup xūy, 'äpu, tu' hōm hāpxop, puyī' mā'. 'Ügāy xop te kōnāg tat xak, 'äpu, kōnāg tat, nūy hōm, puyī' xo'op. Kaxīy xate' gāy xop kuxyāhā', pu yāyhāhup xexka', yā' payīn pukpex," kaxīy. ²¹ Tux hok, xa hāpkummuk mīy hok, pa hāpxopmā max, xayīy hāmma mīy.

Gohet yōg tik xop pu 'äyīpkox pi'

13 Pūyā' xohix gohet pu yīpkox pi', nūy tik xop te tikmū'un xat'ax pu yīpkox pi'. Yā Topa te' tux hok pu tu tikmū'ün xat. ² Tikmū'ün te gohet xop pu' yīpkox hok, puxix Topa pu' yīpkox hok kamah, ha Topa te nōm tikmū'ün yōg hāpxopmā'ax kummuk kopit, tu' xūyḡāp-tup, pu tu pago. ³ Tikmū'ün te hāpxopmā max, puxix gohet yīpkutuk hok, ha tikmū'ün te hāpxopmā kummuk, puxi' yīpkutuk. Xatep-tup nūy 'äkuxānōg hok, 'äpu hāpxopmā max, puyīy tik te 'äxat'ax 'āmax 'äktux. ⁴ 'Öhōm te Topa pu' hām, nūy xa hāmmaxnā'. Xate hāpkummuk mīy, 'äpu 'äxat'ax yīpkutuk, tute 'äxūyḡā'ax, xa tu pago. Topa te' xat'ax xop xat, pu' yānān tu tikmū'ün kummuk pu hāpkummugā'. ⁵ Yīy 'äxat'ax xop pu 'äyīpkox pi', Topa te 'äxat hah, 'äkuxa te 'äxat hāmāxap, ha 'äxūyḡā hok kamah.

⁶ Ög tayūmak hā pago kama gohet pu', gohet te nōm tayūmak xak hah. Yā' xat'ax xop te Topa pu hāpxopmāhā', 'ihā 'äxat. ⁷ Hu pago tayūmak hā xate ta nemēn, xix' xat'ax xop pe'äpaxex xexka kama xate ta nemēn.

Änōy ha hāmmaxnā'

⁸ Tikmū'ün pu ta nemēn hok, pap-tup pax xexka'. Tikmū'ün te Topa yōg xat'ax māynāg mīy, 'ihā' nōy putup pax. ⁹ 'Üxat'ax te: "Änōy hā xupxet hok," kaxīy, xix: "Üp-tex hok," kaxīy, xix: "Hāpxop hā xupxet hok," kaxīy, xix: "Änōy yīpkumīy hok," kaxīy. Yā' xat'ax xohix

te yūmū'ā hāmyümmügāhā', ha hāmyümmüg'ax pux-et, hu: 'Änōy putup pax, yā yāy mün putup pax putuk. Kaxīy. ¹⁰ Tikmū'ün te' nōy putup pax, puxi' nōy pu hāpkummugā 'ohnāg, yīy tikmū'ün te' xat'ax pu' yīpkox pip, 'ihā' nōy putup pax xe'e'. ¹¹ 'Äpu, 'änōy putup pax. Yā häptup xe'e mö'nā'ax, puxix Kunnix nū', nūy yāy yōg tikmū'ün yāy tu nū'xok, 'äkuxa tuknōg hok, nūy tikmū'ün mö'yōn putuk hok. Yā hōmā yūmüg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ¹² pa yā häptūmnāg, ha häptup te hāpkanet hā mö'nā'ax, ha kaxīy yūmüg xuxyā xupep putup. 'Äpu, yūmū'äte hāpkummuk mīy kux, nūy 'äm-nīy koxtap kopa yōg hāpxopmā'ax kuxyā', nūy hāpkummuk mütik yāy tuk-mīy mäyōn xupep 'ihā'. ¹³ Yīy hāmyok mīy nōmhā, yāy xaptop hok. Hāpkute'ex kummuk hok, xix kenmuk xo'op hok, nūy 'äpaptux hok, xix 'üpēnā pax hok, xayīy hāpkummuk mīy hok, xix 'änōy hā xupxet hok, xix hāmpē'äpaxeh kummuk hok, xix yāyik hok, xix 'äyīpkumīy hok. ¹⁴ Yā yūmüg xuxyā Yeyox Kunnix te 'äpupi' xip, nūy 'äxeh, yī' tux hok pu xeh, ha yāy pu 'ṛpkox pip hok, nūy yāy yōg putup'ax mīy hok, ka hāpkummuk mīy.

Änōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok

14 'Äxop kopa' pip tikmū'ün kuxa mām pu'uk, 'äpu nōm putup pax, pa hām'äktux hā' nōy yānān hok, 'üyōg hāmpē'paxex hā yāy tuk-mīy hok. ² Tikmū'ün kuxa yūm ka'ok, puxi' xit'ax xohix māhā', pa tikmū'ün kuxa yūm pu'uk te xogyīn mā 'ohnāg. ³ Tikmū'ün yāg te hāpxop xohix māhā'. Pūyā' nōy mün putup, nōm te xogyīn ma hok, nūy nōm pe'paxeh kutōgnāg hok. Tikmū'ün yāg te xogyīn mā 'ohnāg. Puyā' nōy putup, nōm te hāpxop xohix māhā', pu nōm pe'paxex kutōgnāg hok. Topa te nōm putup pax, yā' puxi'. ⁴ 'Ok yāy pe'äpaxex xexka', nūy 'änōy yōg kāmā-nat yōg hāpxopmā'ax kopit? Yūmüg xuxyā te' kopit putup, nūy hāmyümmüg, 'ok pe kāmānat hām max, pe' hām kummuk. Yā' hām maxp-tup. Topa te' ka'ogā'ax, puyīy hāpxopmā max.

⁵ Tikmū'ün yāg te häptup tuknōg putup, 'ihā' nōy te 'äm-nīy xohip-tup, ha 'äm-nīy xohix te yāy putuk hamün pu'. Pūyā tikmū'ün kuxa xohix mām ka'ok, nūy hāmyümmüg, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmüg, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. ⁶ Tikmū'ün te häptup tuknōg putup, puxix möy Topa xexka 'äktux, 'ihā nōm häptup putup, ha tikmū'ün te hāpxop xohix mā', puxix Topa xexka 'äktux, 'ihā hāpxopmāhā', hu: "Ämax Topah, tu hāpxop xohix 'ā' hōm, nūy 'ükxīnnā'," kaxīy. Ha tikmū'ün te xogyīn mā hok, puxix tu Topa xexka 'äktux 'ihā' mā hok, tu: 'Ämax Topah, xa hām yōg hāpxop punethok 'ā' hōm, nūy 'ükxīnnā'," kaxīy. ⁷ Tikmū'ün puxehnāg hā 'ap hi'ah, tup-xehnāg hā 'ap xok'ah, pāyā Topa te yūmüg xat, 'ok pe yūmüg hi', pe yūmüg xakix. ⁸ Yūmüg hi, koxix Topa tu yūmüg hi'. Yūmüg xakix, koxix Topa tu yūmüg xakix. Yā kaxīy, pe yūmüg hi', pe yūmüg xakix, koxix Topa yōg yūmū'ā'. ⁹ Kunnix xok, tu putpu' hi', nūy tu yāyhā nōm hi xop yāy xuxyā', xi' xakix xop yāy xuxyā kamah. ¹⁰ Xix 'ämün, tep tu xate 'äxape yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy hāpxopmā'ax 'äk-

tux kummuk? 'Änõy 'äktux kummuk hok. Yümüg xohix te Topa keppak pip putup, pu yümüg yög häpxopmā'ax xohix kopit, nüy hämyümmüg, 'ok pe yümü'äte häpxopmā max, pe häpxopmā kummuk. ¹¹ Yiy Topa yög tappet te Topa yög häm'äktux 'äktux. Ha Topa te: "Äte xa häpxe'e 'äktux, tu xa häm'äktux xex: Yäk hi mökumak mög, yiy 'ühep xohix xop tek keppa nüktettex putup, nüy tu kuxa' yey, tutek mün ha Topa xe'egnäg 'äktux putup," kaxiy. ¹² Yiy yümüg xohix te Topa keppak pip putup, nüy yäy yög häpxopmā'ax 'äktux.

'Änõy kummugä hok

¹³ Äxape kummuk 'äktux hok. 'Ämhok, häpxopmā hok, nüy 'änõy pu häpkummugä hok, puyiy häpkummuk mīy hok. ¹⁴ 'Ügkuxap-xet yümüg xuxyā kuxa mütik, hu 'äte hämyümmüg, ha häpxop xit'ax xohix max, 'üyī' mā', pa tikmü'ün yäg te: "Nõm te xokxop mā hok xop. Yä' kummuk tikmü'ün te' mā'," kaxiy, puxix nõm xit'ax yä nõm tikmü'ün hä 'ümā hok. ¹⁵ Xate nõm häpxop mā', hu ta 'äxape kuxa hittupmā hok, tu' kummugāhā', hu nõm putup nõg. 'Äxit'ax hä 'äxape pu häpkummugä hok, ka tute Topa yög putat xak. 'Ok yümüg xate'? Yä Kunnix te 'äxape pupi' xok, nüy nõ hämmaxnā', pa xate' kummugāhā 'äxit'ax hä. 'Äpu 'änõy kuxa putex hok! ¹⁶ Xate häpxopmāhā', tu hämpe'äpaxex, hu: "Yä 'äte häpxopmā max," kaxiy. Yä' max, pa 'äxape mütik häm'äktux hok, nüy nõy yänān hok. Yä 'äxape te hämpe'paxex nõy. 'Äyiy hok, xayiy 'äxape gāyā hok, ka 'äxape 'ög häpxopmā'ax kopit kummuk. ¹⁷ Topa te yäy yög tikmü'ün xat, tu tikmü'ün kuxa tu' xat, tu putep mün mā'ax 'ap xat'ah, xix putep xo'op'ax 'ap xat'ah. 'Ämhok. Topa te tikmü'ün xat, pu max, tu' xat, pu tu kuxa yüm ka'ok, tu' xat, pu tu kuxa hittup xexka', ha Topa Koxuk te' kuxa hittupmā'ax, tu häpxopmā'ax max hä' kuxa yüm mā'ax. ¹⁸ Ha tikmü'ün te Kunnix pu häpxopmā kaxiy, puxix Topa nõm 'ümax 'äktux, ha tikmü'ün xohix te nõm 'ümax 'äktux kamah. ¹⁹ Äpu yümü'äte häxopmā maxnā', nüy kuxa yüm-mā', nüy yümüg xape ka'ogä'. ²⁰ Pa nüy ta nõy kummugä hok. 'Äxit'ax hä 'änõy kummugä hok. 'Ämhok. 'Ög pa 'äti!' 'Änõy yä Topa yög, ha Topa te nõm putup pax, 'üyög hah, ha' kummugä hok, nüy 'äxit max. ²¹ Topa tep-tup tikmü'ün te xogyin mā hok, xix ta hep xupyäg xo'op hok, ka' nõy hä häpkummugāhā'. ²² Xate häpxopmāhā', tu' max pe'äpaxex, 'äkuxa yüm ka'ok, hu 'äxit, xi' xo'op, ha xate' yümüg, xix Topa te' yümüg. Puxi'. Tikmü'ün kuxa yüm ka'ok yäy yög häpxopmā'ax kopah, puxix tu kuxa hittup xexka', ha' kuxa te yäy mün tu: Yä' max. 'Äte häpxopmā max hõnhä," kaxiy. ²³ Pa tikmü'ün kuxa yüm pu'uk, tu yäy mün yīkopit, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk, 'ü häpxop 'üm mā', puxix Topa' tux hok pu' mā hok, 'ükuxa yüm 'ohnäg hah. Tikmü'ün kuxa yüm pu'uk, 'ihā häpxopmā', puxix häpkummuk mīy, 'ükuxa yüm pu'uk tu'.

'Äpu, 'änõy yög putup'ax mīy

¹⁵ Topa tek xat, 'üyiy yümüg xape xop mö'nīynām, nõm xop kuxa mām pu'uk mö'nīynām, nüy nõ ka'ogä', nüy yümüg yäy yög putup'ax mīy hok. ² 'Änõy yög putup'ax mīy, nüy nõm ha hämmaxnā', pu tu kuxa yüm ka'ok Yeyox kopah. ³ Kunnix te yäy yög putup'ax mīy 'ohnäg, yiy Topa yög tappet te Kunnix 'äktux, tu häm'äktux, hu: "Tikmü'ün te 'äkummuk 'äktux, puxix mün kummuk 'äktux kamah," kaxiy. ⁴ Hõmā tik xop hit-tap te Topa pupi häm'äktux, tu tappet tu kax'āmi', ha mö'yümüg nīynām, 'üyiy nõä'tot, ha Topa yög tappet te yümüg ka'ogāhā', 'ü Kunnix putpu nün'ax hip. ⁵ Topa te 'äka'ogāhā', xix xa hä' totnāhā'. Püyā Topa 'äxop kuxa puxetnā', xix 'äp-tox puxetnā kamah, xayiy Yeyox Kunnix yög häpxopmā'ax tat, ⁶ nüy Topa yümüg Tak max 'äktux, nüy 'äyiy'ax puxet hä Topa max 'äktux, yä 'õhõm yümüg xuxyā Yeyox Kunnix hä 'Ätak.

Yä häm'äpak max 'äktux Yoneo xop hä' puknõg xop pu'

⁷ Äpu, 'äxape putup, yä kaxiy Kunnix te 'äp-tup, tu mö'äyāy xe'egnäg. 'Äxape putup pax, pu tikmü'ün te: "Topa mün max xe'egnäg!" kaxiy. ⁸ Äte xa häpxe'e 'äktux: Kunnix te Yoneo xop tu häpxopmāhā', tu nõm xop ha hämmaxnāhā', pu nõm xop yümüg, tu Topa te hämyok mīy yümüg. Yä Topa te' yög häm'äktux xex, tu mönāyxop hittap pu' xex, tu' xaxok 'ohnäg, tu mäynäg mīy. ⁹ Ha Kunnix te häxopmāhā', pu' puknõg xop yümüg kamah, yä Topa te puknõg xop kuxa ka', puyiy Topa max 'äktux, yiy Topa yög tappet te:

"Yä 'āmax Topah, yiy 'äte' puknõg xop pu häm'äktux putup, tuk-tex putup, nüy 'āmax 'äktux," kaxiy.

¹⁰ Tu xe häm'äktux, hu:

"Püyā' puknõg xop kuxa hittup Yoneo xop mütik. Yä Topa te Yoneo yög tikmü'ün yimõgatux," kaxiy.

¹¹ Tu xe:

"Püyā' puknõg xop xohix Topa xexka 'äktux, püyā' hep xop xohix Topa pu häm'äktux punethok, nüy tu: "Ämax xe'egnäg,' kaxiy, Topa pu'," kaxiy.

¹² Ha mönāyxop hittap 'Iyait te Topa yög tappet tu kax'āmi', hu:

"Yexe mökputox 'üm nün putup, nüy puknõg xop xat, ha' hittup, tu' hip, pu mökputox nü'," kaxiy.

¹³ Yä Topa te yümüg kuxa hittupmāhā', püyā 'äkuxa mämmā, xayī' hip, Yä yümü'ä' hõm putup pexkox yög häpxop xohix, ha yümü'äte' hip, nüy pop. Yä Topa Koxuk te 'äka'ogāhā', xa hämmaxnā hip kamah, nüy pexkox yög häpxop tu pop.

Paot te häpxe'e 'aktux

¹⁴ Ükxape xop, 'ügkuxa yüm ka'ok 'äkopah, yä 'äkuxa max, tu hämyümmüg, ha 'äte 'äyümüg, ha hämyüm-müg max, nüy 'änõy pu hämyümügä'. ¹⁵ Pa 'äte xa kax'āmi tappet, tu xa häpxe'e 'äktux, tuk kuxänõg 'ohnäg, nüy xa xaxogä hok. Yä Topa tek yäykutnāhā', 'ü häpxopmā nõm pupi', tuk hittup xexka'. ¹⁶ Yä häpxop-

mähä Yeyox Kunnix tu', nüy hämpuknög yög xop mō'nīynām, tu Topa yög häm'āpak max'ax 'āktux, 'āmānex putuk tu', puyī' puknög xop kuxa mām ka'ok Topa kopah. Yā mō'yāy xe'ēgnāg, ha Topa Koxuk te nōm xop yīmōgatux, nüy Topa kuxa hittupmā'.¹⁷ 'Üghittup xexka', Topa tu 'āte häpxopmähä', tuk kuxa hittup. Yāk kuxap-xet Kunnix kuxa mütik.¹⁸ 'Ap 'ügxaxānōg'ah, tu häm'āktux xe'e', nüy Kunnix te häpxopmā'ax 'āktux, 'a 'āte häm'āktux nōy 'āktux 'üm put-up'ah, pa Kunnix 'ügmüg 'üm hä häpxopmā ka'ok, puyī' puknög xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, 'āte häm'āktux, nüy hämyümmügä', puyī' puknög xop yīp-kox pi Topa pu'.¹⁹ Topa Koxuk te mögkutnāhā', tuk ka'ogāhā', 'āte häpxopmā xe'ēgnāg, puyī' puknög xop pēnā', hak ka'ogāhā', 'ü häpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Yā kaxīy tikmū'ün 'üm te' mīy hok, yīk xip Yenoyanēn tu', tuk mög, tuk xupep häpxexka 'Init tu', nüy häm'āpak max'ax xohix 'āktux, nüy Kunnix 'āktux.²⁰ 'Āte häpxopmā punethok, nüy häm'āpak max'ax 'āktux, nüy Kunnix 'āktux puknög xop pu', nōm xop te Kunnix 'āxet'ax 'āpak hok pu' xuktux, nüy nōy yög häpxopmā'ax mīy hok. 'Āte putup'ah, 'ünōy te häpxopmā hämāxap, 'ügnāy tu häpxopmā'.

²¹ Ha Topa yög tappet te:

"Tikmū'ün 'üm te nōm 'āktux 'ohnāg, pāyā' puknög te pēnāp-tup,
ha häm'āpak 'ohnāg xop te hämyümmüg putup,"
kaxīy.

Paot te kōmēn xexka Hōm tu' mög putup

²² 'Āmnīy xohix hä 'āte' xak, nüy 'āhak mög, pāyāk mög'ah. ²³ 'Āte häpxopmā kux nūnte, kopxix 'āhak mög. Yā 'āte' hip hämyāxatamuk xohix hä, 'üg 'āha mög. ²⁴ Huk mög putup nōmhā. 'Ügmög putup häpxexka 'Expān hah, tu 'āp-tup, xa mögnīynām, 'üyīy 'Expān tuk mög, tu 'āxop mütik 'üxip putup hämāxap. ²⁵ Hōnhāk mög Yenoyanēn tu', nüy Topa yög tikmū'ün tu häpxopmā'. ²⁶ Yā häpxexka Māxenōn yög kuxa mām ka'ok xop, xix häpxexka Genex yög kuxa mām ka'ok xop te tayūmak pop, nüy Topa yög tikmū'ün pu' popmā Yenoyanēn tu', nüy hok xop pu' popmā'. ²⁷ Nōm kuxa mām xop te' popmāp-tup, nüy hok xop pu' popmā'. Yā' max 'ü popmā', Yoneo xop pu' yānān tu' popmähä'. Yā Yoneo xop te' puknög xop ha hämmaxnāhā', yī' puknög xop te tu ta nemēn, nüy yānān tu' hok xop pu häpxop popmā'. ²⁸ 'Āte häpxopmā kux, kopxi' hok xop pu häpxop popmög, tu 'Expān hak mög putup, tuk mög putat hä, kopxix 'āhak mög kamah. ²⁹ 'Ügmög, nüy 'āha hämmaxnā', pu Kunnix 'āha hämmaxnā xexka'.

³⁰ 'Ükxape xop, 'āte 'āxapit, yümüg xuxyā te mō yümüg yāy xe'ēgnāg hah, xix Topa Koxuk te mögyāy hah, xa mögnīynām, nüy Topa puk 'āktux nām, puk mūn ka'ogā', ³¹ tuk pēnā max, tuk mögnīy, puyīy Yoneo yög kuxa mām hok xop tek kummugā hok. 'Āpu, Topa tu' xax kamah, puyīy Yenoyanēn yög kuxa mām ka'ok xop 'ügputup, 'āte häpxopmā max hah. ³² Topa tek put-up, kopxik mög 'üm 'āhah, tuk hittup xexka', nüy

'āmütik 'üktihi', nüy 'āmütik 'üghittup. ³³ Pūyā Topa 'ākuxa māmā', xix 'āmütik tihi'. Hamün!

Paot te' xape xop pu 'āneo

16 Pep yā yümüg xape hex, tu' max, tu kōmēn Xēnkenex yög kuxa mām ka'ok xop pu häpxopmähä', tu' hok xop pu häpxop popmähä', ² yīy nōm putup, nüy nō tu 'ātehet, yā yümüg xuxyā 'üyög kamah. Pūyā' xohix hä tu' tehet, yā tikmū'ün punethok hä' xape, xik mūn hä' xape'. ³ 'Āte Pinixit xix 'Ak pu 'āneo hōm, yāk mūn mütik Topa tu häpxopmähä', tu yāk mūn hä 'ükxape xe'e'. ⁴ Tu 'ā' xok'ax, yīy 'āte nōm pu: 'Āmax xe'e', kaxīy. 'Āte' puknög xop yög kuxa mām ka'ok xop xohix mütik häm'āktux, hu: 'Āmax xe'e! Kaxīy. ⁵ 'Āte' kuxa mām ka'ok xop pu 'āneo hōm kamah, nōm xop te 'Ak pet tu yāy tu nū'nāhā'.

'Āte 'Ēpēn pu 'āneo hōm kamah, hak mūn hä 'ükxape', tu 'Ax yög tik te māxap, nüy kuxa yüm Yeyox kopah. ⁶ 'Āte Mānix pu 'āneo hōm, ha 'āxop pu häpxopmähä punethok. ⁷ Xix 'Ānenōn xix Yōn pu 'āneo hōm, ha kama Yoneo yög tihik, 'ügmūn putuk, tuk mūn mütik pip kanet kopah. Yeyox yög mō'pok xop te' yüm-müg max, ha' kuxa mām ka'ok hämāxap, hak-nāy tuk kuxa yüm ka'ok kamah.

⁸ 'Āte 'Āpit pu 'āneo hōm, hak mūn hä yā 'ükxape' xe'e, yāg mūg kuxap-xet yümüg xuxyā kuxa mütik. ⁹ Xix 'Ohmān pu 'āneo hōm, hak mū mütik häpxopmähä', tu Kunnix tu häxopmähä', xix 'Extak pu 'āneo hōm, hak mūn hä 'ükxape xe'e'. ¹⁰ Xix 'Apet pu 'āneo hōm, yā Kunnix tu häpxopmā xexka', ha tikmū'ün te' yüm-müg. Xix 'Anixtop pet kopa' pip xop pu 'āneo hōm. ¹¹ Xix 'Enoniām pu 'āneo hōm kamah, ha Yoneo yög tik kamah, xix Nāxix pet kopa' pip xape xop pu 'āneo hōm kamah.

¹² Xix Tinipēn xix Tinipox pu 'āneo hōm, yā Topa tu häpxopmähä', xix Pex, hak mūn hä 'ükxape', tu yümüg xuxyā tu häpxopmähä xexka'. ¹³ Xix Hop pu 'āneo hōm, yā häpxopmähä xexka Topa tu', xi' tut pu 'āneo, yāk mūn hä yā' tut. ¹⁴ 'Āte 'Axīn pu 'āneo hōm, xix Penegōn pu' hōm, xix 'Ehēm pu' hōm, xix Pa'ot pu' hōm, xix 'Ehām pu' hōm, xix yümüg xape xop te' pet kopa' pip pu 'āneo hōm. ¹⁵ Xix Pinot pu 'āneo hōm, xix Yonit pu' hōm, xix Neneo pu' hōm, xi' hex pu' hōm, xix 'Onīm pu' hōm, xix Topa yög tikmū'ün xohix pu 'āneo hōm, nōm te' mütik pip xop pu 'āneo hōm kamah.

¹⁶ Yāy kep ha yāy mūg, nüy tu 'āneo. Yā Kunnix yög tikmū'ün xohix te 'āxop pu 'āneo hōm.

Paot te hämyümmügāhā'

¹⁷ 'Ükxape xop, 'āte xa häm'āktux: 'Og pa mōxip! Tikmū'ün kummuk te xa häm'āktux hä' nōy yānān, puyīy 'āgāyā', puyīy yāy xakot, ha Topa yög häm'āktux yüm-mügā kummuk. 'Āpu, 'ünīm nōm kummuk xop. ¹⁸ Tikmū'ün te häpxopmā kummuk ha xīy, puxix Kunnix yümüg xuxyā tu häpxopmā 'ohnāg, pāyā häpxop xak, nüy xit. Tu häm'āktux māynāg, nüy yā tikmū'ün pu mō'āmā', nüy tikmū'ün hämyümmüg hok xop pu

mō'āmā'. ¹⁹ Tikmū'ūn xohix te 'āyīpkox pip'ax yūmmūg, ha hām'āpak max'ax pu 'āyīpkox pip, 'āyīy xa tuk hittup, tup-tup, xa hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā max, pāyā 'a 'āte putup'ah, xa hāpxopmā kummuk yūmmūg. 'Āmhok. ²⁰ Topa te yūmmūg kuxa māmāhā, tu hāpxip kutōgnāg 'ihā Hāmgāyāgnāg koxyōy putup, pu 'āxop totnok nām, tu' nōā'.

Pūyā yūmmūg xuxyā Yeyox xa hāmmaxnā!

²¹ Tīmōn tek mūtik hāpxopmāhā, tu xa 'āneo hōm, xix Noxit, xix Yaxām, xix Xoxit, te 'āneo hōm kamah. Nū tik xop xohix Yoneo xop, 'ūgmūn putuk.

²² 'Ūgmūn Tex, tu Paot pupi tappet kax'āmi', tu 'āxop pu 'āneo hōm, yāk mūn Kunnix yōg, 'āxop putuk.

²³ Xix Gax te 'āneo, hak mūg pip Gax pet tu', ha' kuxa mām xop te nū pet tu ta tu yāy tu nū'nāhā, tu nū'āktettex. Xix 'Enax te 'āneo, ha kōmēn yōg tayūmak xex, xix Koat te 'āneo, ha yūmmū'ā hā' xape'.

²⁴ Pūyā yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop xohix ha hāmmaxnā! Hamūn!

Paot te Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux

²⁵ 'Āpu yūmmūg Topa xexka 'ūm 'āktux! Tu 'ākuxa māmā'ax ka'ok, xayīy 'ākuxa mām ka'ok mō' kuma' mōg. Yā hām'āpak'ax te' xuktux, 'āte nōm te xa' xuktux, tu Yeyox Kunnix xa' xuktux. Hōmā Topa te hāpxap-top, ²⁶ pa hōnhā hāmyūmmūgāhā, tu tik xop hittap hā' yūmmūgāhā, nōm xop te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', pu Topa yōg tikmū'ūn hāmyūmmūg, ha Topa hi xe'ēgnāg mō' kuma' mōg, tu' xat, pu' hep xop xohix pu' xuktux, pu hām xexka xohix yōg tikmū'ūn pu' xuktux, puyī' xohix yīpkox pi', xi' kuxa mām ka'ok hām'āpak max'ax kopah.

²⁷ Topap-xehnāg, 'ūnōy 'a' ti'ah, ha hāmyūmmūg xe'ēgnāg. Pūyā' xohix Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux, Yeyox Kunnix ha hām'āktux.

Tu ta tu' kux.

1 KONĪN

1 'Ūgmūn Paot, ha Topa tek mūn yāykutnāhā, tu nūgkutnāhā 'āte hāpxopmā Yeyox Kunnix pu', tu xa kax'āmi, yūmūg xape Xox mūtik 'āte xa ka'āmi, ² nūy tappet xa mō'kutnā, nūy kōmēn Konĭn yōg kuxa mām ka'ok xop xohix hah mō'kutnā, 'ākuxa xohip-xet Kunnix kuxa mūtik hah. Yā 'āxop Kunnix yōg xop, nūy Topa hā tikmū'ūn xe'e'. Hak mū'āte tappet mō'kutnā'ax kamah 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix hah, nōm xop te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tu' xak, pu tu' kox ka'ogā'. Yā Yeyox Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xohix hā' xuxyā'.

³ Pūyā Topa yūmūg Tak 'ākuxa māmā', nūy tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūtik xa hāmmaxnā'.

Topa te Kunnix hā yūmū'ā hāmmaxnāhā'

⁴ Topa te xa hāmmaxnāhā, hak hittup, tu: 'Āmax, Topah! Kaxīy. Yā Topa te xa hāmmaxnāhā, Yeyox te 'āxop pupi' xok ha hāmmaxnāhā'. ⁵ Yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, pu hām'āktux ka'ok ha 'āyummūgāhā, xa hāmyūmmūg xohix. ⁶ 'Ākuxa mām ka'ok hām'āpak'ax kopah, ha Kunnix 'āktux, ⁷ yīy Topa te xa hāmmaxnā xexkah, 'īhā 'āxop te Topa yōg hāptup mō'nā'ax xexka hip, 'īhā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix nūn putup putpu'. ⁸ Ha 'āka'ogāp-tup, 'īhā nūn'ax hip, xayīy 'ākuxa tu max, 'īhā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xupep, nūy 'ūhep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. ⁹ Topa xip ka'ok, tu mō'āgmūg xohix hā' xip ka'ok, tu yūmūg mūtik tihī, tu yūmūg xānāhā, 'ū nū', nūy yūmūg kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik, nūy Topak-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet.

'Ūkuxa mām ka'ok xop te yāy tuk-mīy

¹⁰ 'Ūkxape xop, 'āte 'āxop tu' xak, xap-tox puxet xix kuxap-xet, nūy yāy mūtik ta tuk-mīy hok. Yā yūmūg xuxyā te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'āte xa' xak, xayīy 'āgāy hok. ¹¹ Kono xape te xa 'āktux, tu 'āxop te yāy tuk-mīy'ax 'āktux, ¹² ha kaxīy tikmū'ūn 'ūm te: "'Ūgmūn yā Paot yōg," kaxīy, ha' nōy te: "'Ūgmūn yā 'Apot yōg," kaxīy, ha' nōy te: "'Ūgmūn yā Pet yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Pak mūn yā Kunnix yōg," kaxīy. ¹³ 'Ok 'āxop te Kunnix yōg tikmū'ūn koxip putup yāy pu'? 'Ok 'ūgmūn te mīpkupnix tuk xok 'āxop pupi'? 'Āmhok! 'Ok 'āte yāy 'āxet'ax hōm, pu tikmū'ūn 'ūm 'āp-tox pix? 'Ap hōm'ah. Kunnix puxet te yāy 'āxet'ax hōm, pup-tox pix. 'Ak mūn'ah.

¹⁴ 'Āte Kinix xix Gax putox pix, pāyā tikmū'ūn nōy putox pix 'ohnāg, yīy 'āte: 'Āmax Topah! Kaxīy. Tuk hittup. ¹⁵ Yā tikmū'ūn te hām'āktux hok, hu: "Paot te yāy

'āxet'ax hōm puyīp-tox pix," kaxīy. Yā' koit. ¹⁶ Nāy. 'Āte 'Exteo putox pix kamah, xi' xape xop, pap-tox nōy 'ap pix'ah 'āte'. ¹⁷ Kunnix te nū 'ūm kutnā'ah 'ūp-tox pix. 'Āmhok. Pa nūgkutnāhā, 'ūyīy 'āte hām'āpak max'ax 'āktux, 'āte hām'āktux max pu kakxop tuk-tup yūm-mūg max, nūy Kunnix xexkanā'. Yā yūmūg pupi' xok mīkupnix tu', yā hām'āpak max'ax 'ōhōm.

Topa te Kunnix hā tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'

¹⁸ Tikmū'ūn kuxa yūm 'ohnāg hām'āpak'ax max kopah, puxi' yīxix, tu hām'āktux'ax putup nōg, tu: "'Āp-tox kummuk!" kaxīy, tu' yīpkox 'ohnāg. Pa yūmū'āte' xupak, tu: Hamūn! Yā hāmyūmmūg xe'e! kaxīy, tuk yīpkox pip hām'āktux'ax ka'ok pu', ha Kunnix yūmūg pupi' xok 'āktux, ha Topa ka'ok, hu yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Yā hām'āktux'ax ka'ok, tu yūmū'ā hā hām'āpak max xe'e'. ¹⁹ Yā Topa yōg tappet te:

"'Āte hām'āktux tox xop yōg hām'āktux kuxyāp-tup," kaxīy.

²⁰ Piyāp xip tikmū'ūn te hitop tu yāy pe'paxex, hu: "'Āte hāmyūmmūg," kaxīy. Piyāp xip tikmū'ūn te hitop tu yāy pe'paxex, hu: "'Āte hām'āktux max," kaxīy. Yā' mōg, tu' yīpkox 'ohnāg. Topa te hām'āktux hitop'ax tu' mūg, hap-tox kummuk xop yōg hām'āktux.

²¹ Topa te hāmyūmmūg, tu' tux hok, pu tikmū'ūn hāmyūmmūg hok, nūy hāmpe'paxex'ax hā Topa mūn yūmmūg hok, 'īhāk mū'āte hām'āpak max'ax 'āktux, puyīy tikmū'ūn yūmmūg, ha Topa te tikmū'un hā tu tehet, nōm xop kuxa mām ka'ok hām'āpak max kopah, hā tu tehet, 'īhā' kuxa kummuk xit, nūy nō kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. ²² Yoneo xop te Topa yōg hāpxopmā xe'ēgnāg xak, nūy pēnā', nūy hām'āpak max'ax yūmmūg, ha Genex yōg puknōg xop te hāmyūmmūg xak, ²³ pak mū'āte Kunnix 'āktux, ha mīpkupnix tu' xok yūmūg pupi', yā hām'āpak max. Pa Yoneo xop tep-tup nōg, xi' puknōg xop te hām'āpak'ax 'āktux kummuk, ²⁴ pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn xānāhā', pe Yoneo yōg tikmū'ūn, pe' puknōg, ha' yīmōgatux, pu hām'āpak max'ax 'āpax, ha Topa te Kunnix nū'kutnāhā', pu yāy yōg tikmū'ūn ka'ogā', nūy yāy yōg tikmū'ūn yūmmūgā'. ²⁵ Ha tikmū'ūn 'ūm te hitop tu hām'āktux, hu: "Yā hām'āpak'ax kummuk, tu hāmyūmmūgā hok," kaxīy. Nāy, tikmū'ūn te hām'āktux kohe'. Nōm hām'āpak'ax yā Topa yōg hāmyūmmūg'ax xe'e'. Ha' nōy 'ūm te: "Yā hām'āpak max'ax pu'uk, tu' ka'ogā hok," kaxīy. Pa Topa te' xuktux, yīy hām'āpak'ax ka'ok.

²⁶ 'Ūkxape xop, hāmpē'āpaxeh nōmhā. Hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu tikmū'ūn nōy xat 'ohnāg, ha Topa te 'āxānāhā', yā tikmū'ūn te xa 'āktux 'ūnōy pu', hu: "Hāmyūmmūg kutōgnāg 'ōhōm," kaxīy. Tu xa pe'paxex 'ohnāg. ²⁷ Pa Topa te nōm tikmū'ūn pu' hupmāhā', 'ihā 'āyīmōgatux, 'āk-tōgnāg hah 'āyīmōgatux, xix 'āpuk'uk hah 'āyīmōgatux. ²⁸ Hōmā 'āxop yā hāmhok xop, yā Topa hā' puknōg 'āxop, yīy Topa te 'āyīmōgatux, nūy nōm tikmū'ūn xop yōg hāmpē'paxex kuxyā', ²⁹ pu tikmū'ūn 'ūm te yāy mūn xexka pe'paxeh hok Topa keppah. ³⁰ Pa Topa te 'āxop hā yāykotīnnāhā', tu yāy tu nū' xok Kunnix hā', ha Kunnix te hāmyūmmūg xohix, tu yūmūg hīnnāhā', 'ū tu hi xe'e', yā Topa te mō yūmūg yāy, tu yūmūg kuxa tupmāhā', pu Topa hā yūmū'ā tikmū'ūn. Yā Kunnix te mīpkupnix tu' xok, nūy yūmūg yōg hāpxopmā'ax kummuk hā' pago. ³¹ Yīy Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn te hāmpē'paxex xexka putup, pūyā Topa yōg hāpxopmā'ax pe tu paxeh xexkah, nūy yāy yōg hāpxopmā max pe tu paxeh 'ohnāg," kaxīy.

Paot te Kunnix xok'ax 'āktux

2 'Ūkxape xop, hōmā 'āte xa hām'āktux, tu xa Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. Hōmā, hāmyāxatamuk xohix hā Topa yīy 'ohnāg, tu hām'āktux 'ohnāg, pāyā hōnhā Topa te hām'āktux, yīy 'āte xa' xuktux Topa pupi', tu hām'āktux max, puyīy kaxxop tuktup kama yūmmūg max. ² Yā 'āte hām'āktux'ax nōy putup 'ohnāg, nūy Yeyox Kunnix puxet 'āktux, nūy Yeyox xok'ax puxet 'āktux. Yā mīpkupnix tu' xok, yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ³ Hōmā 'āhak mōg, tu tak pu'uk, tuk kuxānōg, ⁴ tu Topa yōg hām'āktux xa' xuktux, xix xa hāmyūmmūgāhā', pāyā 'ap hām'āktux max'ah, puyīy tikmū'ūn te: "Yā hāmyūmmūg 'ōhōm!" kaxīy. 'Āmhok, pa Topa Koxuk tek ka'ogāhā', 'ūyīy Yeyox Kunnix 'āktux, hak ka'ogāhā kamah, 'āte hāpxopmā ka'ok, pu tikmū'ūn pēnā', nūy: "Yā Topa te Paot nū'kutnāhā', pu yāy pupi hām'āktux yūmū'ā', tu hāpxopmā ka'ok xe'e," kaxīy. ⁵ Yīy 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, hu 'ākuxa mām 'ohnāg tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax puknōg kopah, yā Topap-xet kopa 'ākuxa mām ka'ok, 'ūka'ok hah.

Topa te hāmyūmmūg xe'ēgnāg

⁶ Ha 'āte' kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux, nōm xop te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, ha 'āte Yeyox Kunnix 'āktux, 'ōhōm yūmūg pupi' tu xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, pāyā hām xexka yōg tikmū'ūn te hām'āktux kohe', tu Yeyox Kunnix putup nōg, xi' xexka xop tep-tup nōg, ha tikmū'ūn te nōm xat'ax xop pu' yīpkox pip putup 'ohnāg. ⁷ Yā 'āte Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha hāmyūmmūg xe'e'. Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'ihā', 'ap hām 'ūm xip'ah, pāyā Topa te hāmpē'paxex, tu yūmū'ā ha hāmmaxnā xexkap-tup, hu: "Pūyā yāy kutok tikmū'ūn pupi' tu xok, nūy nō kuxa kummuk xit," kaxīy. Pāyā' xaptop, tu' xuktux 'ohnāg, tu' yūmmūgā 'ohnāg.

⁸ Pax pu Topa hā' puknōg xop yūmmūg, puxix yūmūg xuxyāp-tex hok, 'ūgāy tup-tex. Pāyā' kuxa mām 'ohnāg, hu yūmūg xuxyā max xe'ēgnāg putex. ⁹ Pa Topa yōg tappet te hāmmaxnā xexka 'āktux, tu yūmūg xuxyā xok yūmūg pupi'ax 'āktux, hu:

"Tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg, tu' xupak 'ohnāg, tu' pe'paxex 'ohnāg,

pa Topa te hāmpē'paxex, nūy yāy yōg tikmū'ūn pu hāmmaxnā xexkah,

nūy tup-tup pax xop pu hāmmaxnā xexkah," kaxīy.

¹⁰ Yā hōmā Topa yīy 'ohnāg, pa hōnhā yāy Koxuk te yūmū'ā hām'āktux, nūy yūmūg yūmmūgā', puyīy xehomip xaptop 'ohnāg. Yā Topa Koxuk te tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg, tu Topa yōg putup'ax xohix yūmmūg, xix Topa yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg. ¹¹ Tikmū'ūn yāp-xet te yāy yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg, yāp-xehnāg te Topa yōg hāmpē'paxex yūmmūg. ¹² Ha Topa te yāy Koxuk xe'ēgnāg yūmū'ā nū'kutnāhā', tu' koxuk puknōg yūmū'ā nū'kutnā 'ohnāg, yā Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hām'āktux yūmmūgā'.

¹³ Yīk mū'āte Topa Koxuk yōg hām'āktux'ax 'āktux putup, xa tikmū'ūn yōg hām'āktux'ax pu 'āyīpkox hok.

Yā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux, tu Topa Koxuk yōg hām'āktux'ax yūmmūgāhā', tu Topa yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', nōm xop te Topa Koxuk pu' yīpkox pip.

¹⁴ Pa Topa Koxuk te tikmū'ūn 'ūm kopa' xhip hok, puxix tu nōm ka'ogā hok. Nōm tikmū'ūn yā Topa hā' puknōg, tu' yōg hām'āktux 'āpak, pāyā' yūmmūg 'ohnāg. Yā' Koxuk xe'ēgnāg te Topa yōg tikmū'ūn yāp-xet ka'ogāhā'.

¹⁵ Topa Koxuk te tikmū'ūn kopa xhip, puxix tikmū'ūn pa hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā'ax xohix kopit, xix hāmyūmmūg, pe' max, pe' kummuk. Pa' puknōg xop te nōm tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit hok.

¹⁶ Yīy Topa yōg tappet te:

"Ōk tikmū'ūn 'ūm te Topa yōg hāmpē'paxex yūmmūg?

'Ok tikmū'ūn 'ūm te Topa pu hāmyūmmūgāhā'?

'Āmhok.

Topa yāp-xehnāg te yāy yōg hāmpē'paxex yūmmūg, xix yāy pu hāmyūmmūg xe'ēgnāg," kaxīy.

Pa Kunnix te hāmyūmmūg, tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy putox puxet Kunnix putox mūtik.

Yūmū'ā Topa hā kāmānat

3 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yā 'āxop tek mūn hā 'āxape', pa 'āte xa hām'āktux yūmmūg, 'okpa Topa Koxuk te 'ākopa' xip. Yā 'āxop te hāmpē'āpanōm kummuk, Topa hā' puknōg xop putuk 'āxop te hāmpē'āpanōm, nōm te Topa pu' yīpkox 'ohnāg, xix kaxxop putuk hāmpē'āpanōm, nōm xop te Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, yā kaxxop putuk, 'ākuxa mām pu'uk tu'. ² Kaxxop pu'ūgnāg te' yōktat hep xo'op, tu' xit'ax ka'ok mā hok, ha kaxīy 'āxop pu'uk, tu Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, hōmā xix hōnhā 'ākuxa mām pu'uk. ³ 'Āxop te Topa hā' puknōg xop putuk, tu hāpxopmā kummuk, tu' yāykix pax, xix

yīpkumīy pax, tu Topa hā' puknōg xop putuk, tu hāpxopmā kummuk. ⁴ Tikmū'ūn puxet te: "Ügmūn yā Paot yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Pak mūn yā 'Apot yōg," kaxīy. Yā Topa hā' puknōg xop putuk hāpxopmāhā'.

⁵ 'Apot yā 'a' xexka'ah, xik mūn 'ak xexka'ah. Yāk mū'āte Kunnix tu hāpxopmāhā', puxi'. Tu xa hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah. Yūmūg xuxyā tuk mū'āte hāpxopmāhā', yāk mūg xat, 'ūyōg kāmānat hah. ⁶ Tikmū'ūn te hāpxa xexka hā' hām, ha tik hāmāxap te hāpxop xap xok, ha' nōy kūnāy tu' hām, tu kōnāg hā hāpxop xokax pix, puyīy tu tuk mō'ka'ok. 'Ūtix hām, pāyā Topa te hāmmaxnāhā'. Ha kaxīy 'āte xa hām'āpak max 'āktux, ha 'Apot te xa hāmūmmūgāhā'. Tikmūg hām, pāyā Topa te xa hāmmaxnāhā', tu 'ākuxa māmāhā'. ⁷ Kāmānat xop 'a' xexka'ah, pāyā Topa mūn xexka xe'ēgnāg, tu hāmmaxnāhā'. ⁸ Ha kāmānat xop xohix yāy putuk, ha Topa te' hām'ax tu' pagop-tup, tu kāmānat hām xexka tu' pagop-tup punethok, ha kāmānat hām kutōgnāg tu' pagok-tōgnāg putup. ⁹ Yā 'Apot xik mūn hām Topa tu', 'āxop ha tikmūg hām, puyīy Topa 'āka'ogā', yīy 'āxop te hāpxa putuk, ha Topa te xa hāmmaxnāhā', ha 'āxop te mīptut putuk kamah, yā Topa yōg mīptut. ¹⁰ 'Ūxuxyā te' xat, pu mīptut max mīy, tu tik puxet xat hāmāxap, pu mīkaxxap mīm mōg hāpkox kopah, pu nō māykup mō'tat, ha' nōy kūnāy tu' xat, pu nōm mō'xix hāpkox kopah. Ha Kaxīy Topa tek ka'ogāhā', pu hām'āpak max 'āktux hāmāxap, puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha 'Apot kūnāy tu' nūn, nūy kuxa mām ka'ok xop yūmmūgā max. ¹¹ Mīptut xuxyā te māykup ka'ok putup, yā māykup te mīptut ka'ogāhā', pu tu yūm ka'ok. Ha kaxīy Topa te Yeyox Kunnix yāykutnāhā', pu yāp-xehnāg hā yūmūg pupi tu' xok, nūy yāp-xehnāg hā' kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. 'Ap nōy xip'ah. ¹² Ha tikmū'ūn yāg te pipkup yānām 'āta hā hām'āta max mīy, xi' nōy te pipkup yānām ponnok hā' mīy, xi' nōy te xap max hā hām'āta mīy. Ha' nōy te mīmpe hā hām'āta kummuk mīy, xi' nōy te xuxnak hā' mīy, xi' nōy te xuxnāg xux hā hām'āta' mīy. Hā kaxīy Topa yōg kāmānat hām kamah. 'Ūyāg hām max, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu Topa yōg tikmū'ūn ka'ogāhā' pu tu hāmūmmūg. Ha' yāg nōy hām kummuk, yīy Topa yōg tikmū'ūn pu'uk, tu hāmūmmūg 'ohnāg. ¹³ 'Ūxuxyā te mīptut kummuk mīy, puxix kuxap hā mō'xut mō'ka'ok, ha' nōg. Hā kaxīy Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'īhā Topa te yāy yōg kāmānat xop yōg hāpxopmā'ax xohix kopit. Kāmānat hām kummuk, puxi' yōg hāpxopmā'ax xaxogā'. ¹⁴ 'Ūxuxyā te mīptut max mīy, puxix kuxap hā mō'xut 'ohnāg, yā' yūm ka'ok. Kaxīy kāmānat hām max Topa tu', puxix Topa yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy nō kāmānat ha hāmmaxnā xexka'. ¹⁵ Mīptut kummuk mō'xut kuxap hā, puxix kāmānat te hām hok xip, tu tayūmak pop 'ohnāg, pāyā' xok'ah. Kaxīy Topa yōg kāmānat hām kummuk, puxix yāy kuxa tup, Topa te' tupmā hah, tu Topa yōg putat hām hok hā' mōg, pāyā Topa te nōm kāmānat pu pexkox yōg hāpxop 'a' hōm putup'ah. ¹⁶ Yā 'āxop Topa pet xe'e', 'ākopa' xip tu', ha

'āxop te hāmūmmūg, ha Topa Koxuk te 'ākopa' xip, ¹⁷ yīy Topa te 'āpēnā max, 'ākopa' pet tu'. Tikmū'ūn gāy te 'ākoxyōy putup, puxix Topa' yānān tu 'ūkoxyōy, 'āxop yā Topa pet xe'e'.

¹⁸ Pūyā 'āmūn yāy hā mō'āmā hok. Tikmū'ūn te hāmpe'paxex, hu: "Āte hāmūmmūg xexka'!" kaxīy, pāyā' hitop tu hāmpe'paxex, yā Topa te: "Ōhōm hāmūmmūg 'ohnāg, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu'," kaxīy. ¹⁹ Topa hā' puknōg xop te: "Yā hāmūmmūg nō'ōm," kaxīy, puxix Topa te: "Pūyā yāy hā mō'āmā', hāmūmmūg hok tu'!" kaxīy. Yīy Topa yōg tappet te: "Topa te yāy mūn hā' puknōg xop yūmmūg, tu' yōg hāmpe'pānōm yūmmūg, ha hāmūmmūg 'ūhitop tu', tup-tox kummuk xop putuk," kaxīy. ²¹ Pūyā tikmū'ūn yāy mūn xexka 'āktux hok, tu yāy yōg hāpxopmā'ax tu' kuxa hittup hok. Yā hāpxop xohix 'ōgnū', pu Topa xa hāmmaxnā'. ²² Yīy Paot, xix 'Apot, xix Pet, 'Ūxohix te 'āpēnā max, ha Topa te hām xexka mīy, nūy 'ākuxa hit-tupmā'. Tu 'ākuxa hīnnāhā', xayīy 'āxakix 'īhā, 'āmōg pexkox hah. Yā hōnhā Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, xix hōmā mō'āyāy xe'ēgnāg, xix hāptup 'īhā mō'āyāy xe'ēgnāg putup. Yā' xohix 'ōgnū', ²³ ha 'āxop yā Kunnix yōg tikmū'ūn, ha Kunnix yā Topa yōg hāmūmmūg'ax xe'ēgnāg.

Yeyox yōg mō'pok xop

4 'Ügmū'āte xa hā Kunnix yōg kāmānat, tu hāpxopmāhā', nūy Kunnix pupi xa hāmūmmūgā', nūy xa Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux, ² Yīy Topa tek mūg xat 'ū hāpxopmā max, nūy xa hāmūmmūgā' max, ha yūmūg xuxyā tek mū yōg hāpxopmā'ax pēnāp-tup, nūy yūmmūg, 'ok pek mū'āte hāpxopmā max, 'ok pek mū'āte hāpxopmā kummuk. ³ 'Āxop tek mūg hām'ax pēnāp-tup. Pūyā tikmū'ūn pa te hāmūmmūg tuk mūg hām'ax pēnā'. Yā' hitop. 'Āte yāy yōg hām'ax pēnā hok yāy pu kamah. ⁴ 'Ūgkuxa te' mīy max 'āktux, pa yūmūg xuxyā puxet tek hām'ax pēnāhā', tu' yūmmūg, 'ok pek hām max, pek hām kummuk. ⁵ Yīy 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy nō 'āktux kummuk. Nāy, 'ūhip, pu Topa' kopit, 'īhā nū'. Tute hāpxop xapto'ax mūg putup, xix tikmū'ūn yōg hāmpe'paxex yūmmūg putup, 'īhā Topa te hāpxopmā'ax max pu pago.

⁶ 'Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux tap, tuk mūn 'āktux, xix 'Apot 'āktux. 'Ātek mūg 'āktux, xayīy 'āxop hāmūmmūg, ha tappet te' xat, hu: "Tappet yōg hām'āktux pu 'īpkox pi'," kaxīy. Yā' kummuk, tik 'ūm 'āktux max, 'īhā' nōy 'āktux kummuk. ⁷ 'Ok 'āxop te yāy xexka pe'āpaxex? 'Ok 'āxop te 'ānōy kutōgnāg pe'āpaxex? Yā' kummuk. Topa mūn te xa hāmmaxnāhā', tu' hok hā hāmmaxnāhā', xayīy yāy hitop xexka 'āktux hok!

⁸ 'Āxop yā yāy pe'āpanōm 'ūptexop, tu yāy pe'āpanōm 'āxexka xop, tuk mūg pe'āpanōm kutōgnāg xop, Pāyā yāy mō'āmā'. 'Ūyā yūmūg xohix xexka xop! ⁹ 'Āte hāmpe'paxex. Yāk mū'ā mō'pok xop, pe Topa hā yūmūg ka'ax xop, nūy tikmū'ūn 'ūgmūg kix, 'īhā xohix te' pēnāhā', xix pexkox yōg nū'pok xop xohix te' pēnā kamah. ¹⁰ Ha Topa hā' puknōg xop te: "Ūp-tox kummuk," kaxīy, huk mūg 'āktux, tu 'āxop 'āktux max, pāyā

yūmūg xohix Kunnix yōg tikmū'ūn. Hak mūg pu'uk, pa 'āka'ok, ha 'āp-tup pax, pak mūg putup nōg. ¹¹ Yā put-up tek mūg kix, hak mū'āte kōnāg tat'ax xak. 'Ūgmūg xax kunox, ha' gāy xop tek mūg kix, tu mūg xūyāhā', 'ak pet 'ūm yūm'ah. ¹² Tuk mūg hām punethok nūy xit, 'īhā tikmū'ūn te: "Pūyā Topa 'ākix!" kaxīy. Hak mū'āte hām'āktux hā' yānān, hu: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā!" kaxīy. Hak mūg kummugāhā', pāyāk mū'āte' gāy xop yōg hām'āktux kummuk hā' tot, tu hāmmax hip. ¹³ Ha' gāy xop tek mū'ā hāpkummugāhā', tuk mūg mānōg, 'īhāk mūg yīy pu'uk, nūy nōy gāy kuxyā'. Yā Topa hā' puknōg xop tek mūg putup nōg, tu: "Mōg, nūy 'āpep!" kaxīy.

¹⁴ 'Āte xa kax'āmi, nūy xa hāmyūmmūgā'. 'Āte 'āxop putup pax, 'ūgkutok putuk hah, 'a 'āte xa' hupmāp-tup'ah. ¹⁵ Yā tik punethok te xa hāmyūmmūgā'ax, pak mūn puxet hā 'ōg 'ātak. 'Āte xa hā 'ātak, xa hām'āpak max'ax 'āktux tu', ha 'ākuxa mām max'ok Kunnix kopah. ¹⁶ Hu 'āte xa' kax, pu hāpxopmā max, nūy 'ūgmūn putuk. Yā 'āte hāpxopmā max, ¹⁷ hu 'āte Timōn mō'kut-nāhā', tuk mūn hā 'ūgkutnā', pu hāpxopmā nū mūtik, hak mūg tix hām max yūmūg xuxyā pu'. 'Āxutigāp-tup, xayīy Topa yōg putat hā 'āmōg ka'ok, yā 'ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha taxīy 'āte hāmyūmmūgāhā', 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix pu hāmyūmmūgāhā'.

¹⁸ 'Āxop yāy xexka pe'āpanōm, kopxix 'āhak mōg hok. ¹⁹ Topa 'ūgputup, 'ū mōg, yā hāpxip kutōgnāg kopxix mōg, nūy nōm xop te hāpxopmā'ax yūmmūg. Ha' yīy ka'ok, yāy xexka pe'āpanōm tu'. 'Āpu hāpxopmā ka'ok kamah! ²⁰ Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, puyīy yīpkox pi' xe'e', nūy hāpxopmā max. Tikmū'ūn te hitop tu hām'āktux, tu hāpxopmā max hok, puxix tu yīpkox 'ohnāg. ²¹ Pi'yā' mūn xatep-tup? 'Ok 'ūgmōg, nūy xikot hā 'ākix'ax? 'Ok pep-tup, 'ūyīy'ax pu'uk hā 'āhittup-māhā'? Piya' mūn xatep-tup? Yā xatep-tup 'ūg 'āhittup-mā', yīy hāpxopmā max.

Tik te' nōy hā' xupxet

5 Tikmū'ūn te 'āxop 'āktux kummuk, yā 'āxop 'ūm yōg tik 'ūm te' nōy hā' xupxet kummuk, yā' xonnix kummuk, ha tikmū'ūn nōy te Topa hā' puknōg te' mīy 'ohnāg. Yā tik te yāy tak xetut mūg, nūy nū mūtik 'ānōm, tu hāpkummuk mīy pax. ² Tep te xīy 'āxop te yāy mūn max pe'āpanōm? Yā 'ākummuk! 'Āpu yāy-hāhup, nūy tik kummuk xupmā. ³ 'Ūyāk xihip nōmhā 'āxop mūtik! 'Āte tik yōg hāpxopmā'ax kummuk kopit, 'īhā hāptox tuk xip, ha yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'āte tik hāpxopmā'ax kummuk kopit. ⁴ 'Ūyāk xihip 'āxop mūtik, 'īhā 'āxop te yāy kotīn-nāhā', ha yūmūg xuxyā te 'āka'ogāp-tup, ⁵ xa tik kummuk hōm Hāmgyāgnāg pu'. Pūyā tu xok, pāyā Topa te' kuxa kummuk xit, pu' kokuk tu xip ka'ok, 'īhā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix nūn putpu'.

⁶ 'Āxop yāy mūn max pe'āpaxex. 'Ap max'ah. Xate hām hittap yōg hām'āktux yūmmūg, yīy: "Pām yōg tokatogā'ax kutīgnāg te pām xexkanāhā'," kaxīy. ⁷ Yā tokatogā'ax te hāpkummuk mīy'ax putuk, yīy hāpkum-

muk mīy kux, nūy tu max, tu pām putuk'ax, pām toka-tok hok putuk, yā' tūmnāg. Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'ūgmū yōg Yoneo xop te 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn mīy putup, 'īhā kahnēn putex, pu' xohix' mā'. Ha Kunnix te yūmū yōg kahnēn xe'e', tu mīpkupnix tu' xok tap yūmūg pupi', hu yūmūg hā kahnēn xe'e'. ⁸ 'Āpu yūmūg Kunnix pekpaxeh, nōm te yūmūg pupi' xok pekpaxeh, yā 'āmuk xexka Nōā'yēn putuk, yīy yūmū'āte hāpkummuk mīy kux, ha pām yōg tokatogā hok putuk. Yā pām te hāmyok mīy'ax 'āktux, xix hāmmaxnā'ax 'āktux.

⁹ 'Āte xa kax'āmi tap, pu tikmū'ūn kummuk mūtik 'ākotīnā hok, nōm tikmū'ūn te' nōy hā' xupxet. ¹⁰ 'Āxop te hām xexka tu' pip, yīy hāpkummuk mīy xop te xa yāy kote' pip. Yī' xohix tu 'āxop 'āxatat hok. Ha nōm kummuk xop te' nōy hā' xupxet, xi' nōy yōg hāpxop putup pax, xix hāpxopmā kummuk xix topa komut pu nū'xup. ¹¹ Pa tikmū'ūn te yāy 'āktux, xi' kuxa yūm ka'ok'ax 'āktux, tu hām'āktux max, pāyā' nōy hā' xupxet kummuk, xi' xupkumīy, xix topa komut pu nū'xup, xix kenmuk xo'op tu mōktu paptux, xi' nōy kupex, xix hāpxop hā' xupxet, puxix nōm tu 'āxatat, nūy nū mūtik 'āxit hok.

¹² 'Āte Topa hā' puknōg xop yōg hāpxopmā'ax kopit hok. Yā Topa mūn te' kopit putup. Pa 'āxop te yāy yōg hāpxopmā'ax kopit'ax. Yā' max xa' kopit. Topa yōg tap-pet te: "Tikmū'ūn kummuk xupmā', puyīy 'āxop mūtik tu ti hok," kaxīy.

Tikmū'ūn te' nōy kumīy kummuk

6 'Āxape te xa hāpkummugā', 'āpu 'āxape nōy ha mōg, 'āxape pa te hāmyūmmūg ha 'āmōg, pu 'ātix kopit. 'Āmōg hok Topa hā' puknōg xop hah, pu tu' kopit, pāyā 'āxape ha 'āmōg, tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopa ha 'āmōg. ² 'Ok yūmmūg hok xate'? Topa yōg tikmū'ūn te Topa hā' puknōg xop hāpxopmā'ax kopit put-up. 'Ok 'āpa te hāmyūmmūg hok? ³ Yā yūmū'āte pexkox yōg nū'pok xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup kamah, hu yāy xape yōg hāpxopmā'ax kopit'ax nōmhā, puyī' nōy hā tu xape 'ūxeheh. ⁴ 'Āxape te 'ākte'ex kummuk, yā hāpxopmā'ax kutīgnāg, ha 'āxape kummugāp-tup 'ūyānān tu', puxix tik puknōg tu' xax hok, puyīy tu' kopit. Kaxīy hok. ⁵ 'Ok yāyhāhup hok xate'? 'Ok 'āxop mūtik xip hok tik pa te hāmyūmmūg, puyīy 'ātix hu' kopit max? ⁶ Yā' xip! 'Āte' yūmmūg! Pa 'āxop gāy, tu' kuxa mām hok xop ha 'āmōg, nūy tu' xax, pu 'ōg hāpxopmā kummuk'ax kopit.

⁷ 'Āxop yāytukmīy tik puknōg keppah, yā' kummuk. 'Ok xate hāmyūmmūg'ax xohix xaxok? 'Ūtux hok pu 'āxape 'ākummugā'. 'Ūtux hok pu 'āxape 'ōg hāpxop pa'. ⁸ Pa 'āxop te 'āxape pu kummugā pax, ha' nōy yānān tu 'ākummugā pax. 'Āhup! Puxi!! 'Āxop xape xop. ⁹ Tikmū'ūn kummuk te pexkox ha' mōg 'ohnāg, nōm xop Topa pu' yīpkox 'ohnāg, 'ap mōg putup'ah hāpkummuk mīy'ax xop xohix, nōm te' nōy hā' xupxet, xix nōm te' topa komut pu nū'xup, xix nōm te' nōy xetut hā' xupxet, xi' nōy yīpxox hā' xupxet, xix nōm tik te tik nōy pēnā kummuk, xix 'ūn te 'ūn nōy pēnā kummuk xix nōm te hāpxop hā' xupxet, xix nōm xupkumīy, xix

nõm te kenmuk xo'op tu mõktu paptux, xix nõm te nõy kupex, xix nõm te hāpxopmā kummuk pax.

¹¹ Hõmā 'āxop 'ūm te hāpxopmāhā kaxīy, pa Topa te 'ākuxa tupmāhā', xa 'ākuxa max, ha hõnhā 'āxop te Topa hā tikmū'ūn, yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā 'āxop yā Topa yõg tikmū'ūn, xix Topa Koxuk hā 'āxop yā Topa yõg tikmū'ūn.

Topa tu hāpxopmā max

¹² Pa tikmū'ūn 'ūm te hām'āktux'ax, hu: "Āte yāy putup'ax xohix mīy'ax," kaxīy. Hamūn. Pāyā yāy putup'ax mīy, puxix xa kummugā'ax. Āte hāpxopmā'ax xohix kamah, pa 'āte' tux hok, pu nõ hāpxopmā'ax 'ūgkummugā hok. ¹³ Pa tikmū'un nõy te hām'āktux'ax, hu: "Topa te hāpxop xit'ax mīy pu tikmū'ūn mā', ha Topa te tikmū'ūn tex mīy, puyīy tikmū'ūn nõ tu xit," kaxīy. Hamūn. Pa Topa te tikmū'ūn tex nõāp-tup, xi' xit'ax nõāp-tup kamah. Yā yūmūg yīn mīy, 'ūyīy yūmūg hāpxopmāhā yūmūg xuxyā tu', yūmūg yīn 'ūm mīy'ah, 'ūyīy yūmūg nõy hā' xupxet. Āmhok. Yā yūmūg yīn yā yūmūg xuxyā yõg. ¹⁴ Topa te yūmūg xuxyā putpu' hīn-nāhā, hu yūmūg hīnnā'ax putpu kamah, 'ūka'ok tu'.

¹⁵ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? 'Āxop yā Kunnix hā 'āyīn puxet, Yā' kummuk xexka, xa Kunnix yõg tik te xotit mūtik 'ānõm. Yā' xotit hā' yāyhā yīn puxet. Pūyā Topa 'ātux hok, xayīy 'ānõm hok! ¹⁶ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Yā tik te xotit mūtik nõm, puxix 'ūn hā' yīn puxet, Topa yõg tappet te: "Yā' tix te yāyhā' yīn puxet," kaxīy. ¹⁷ Pa tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix tu kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik.

¹⁸ 'ūg'āpax, xayīy 'ānõy hā 'āxupxet hok. Hāpkummuk mīy'ax nõy tikmū'ūn yāy yīn kummugā'ah, pa tikmū'ūn xonnix, puxix yāy yīn kummugā'. ¹⁹ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Yā Topa Koxuk xip 'ākopah, ha Topa te nū'kutnāhā', pu 'āmūtik tu xip ka'ok, 'āxop yā yāy mūn xat'ah, 'āmhok, yā Topa te yāy yõg tikmū'ūn xat. ²⁰ Topa te 'āpop, tu hāpxopmā ka'ok, nõy 'ākuxa tupmā', yā yāy kutok xok 'āxop pupi', nõy 'ākuxa tupmā', yīy hāpkummuk mīy hok, puyī' puknõg xop pēnā', tu: "'Āxop yõg Topa max, tu 'āka'ogāhā', xayīy hāpxopmā max!" kaxīy.

Tikmū'ūn te yāyta'ax

7 'Āxop te 'ā' kax'āmi tappet tu, tu tappet tu yāy 'āktux, tuk yīkopit, tu: "'Ok max tikmū'ūn yāytax?" kaxīy. Yā' max pu yā tik yāytax hok, nõy yā' hok xip, ² pa tikmū'ūn punethok te' nõy hā' xupxet, yīy 'āte: Yā' max tik yāy yõg 'ūn mūy, pu 'ūn kamah yāy yõg tik mūy. ³ 'Āte xe' xat, pu' yīpxox yāy xetut mūtik tu nõm max, xi' xat, pu' xetut yāy yīpxox mūtik tu nõm max. ⁴ 'Ūxetut yīn yā' yīpxox yõg yīn, yī' yīpxox te' xat, ha' yīpxox yīn yā' xetut yõg yīn, yī' xetut te' xat. ⁵ Xatix yāy mūn hõm, nõy 'ū nū mūtik 'ānõm, nõy 'āti ka'ok. Pa Topa pu hām'āktux pax, 'īhā 'āp-tox puxet xix 'ākuxap-xet, hu ta hāpxip kutõgnāg 'īhā 'āhok 'ānom. Pa hām'āktux kux, 'īhā nū mūtik 'ānõm 'ūxeheh, pu Hāmgyāygnāg xatix kummugā hok, 'ānõm putup hah.

⁶ 'Āxep xat'ah 'āte nõmhā, pāyā xa hāmyūmmūgāhā'. ⁷ 'Ātep-tup, pu tikmū'ūn xohi' hok pi', 'ūgputuk nõy, pa Topa te tikmū'ūn xohix ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā max, tu tik puxet ka'ogāhā pu' hok xip, xi' nõy ka'ogāhā pu yāyta max.

⁸ Yīy 'āte' hok pip xop pu hām'āktux, puyī' hok pi', hu yāyta hok 'ūg putuk nõy. Ha' hok mām xop pu 'āte hām'āktux kamah, pu' hok mām. ⁹ Yāytap-tup te 'āp-tex, 'āpu yāytax. Yāyta'ax 'ūmax, yāytap-tup xūy mūn yā' kummuk, yā kuxap putuk 'ākopah.

¹⁰ Ha 'āte tikmū'ūn yāyta xop pu hām'āktux, yā yūmūg xuxyā te' xat, pu tu yāy xatat hok. ¹¹ Yāy xatat, puxi' hok xip, tu' nõy mūg hok, tu mõktu xe yāy yīpxox mūg, xix yāy xetut mūg, nõy nū mūtik tu ti ka'ok 'ūxeheh.

¹² Tikmū'ūn nõy pu 'āte hāmyūmmūgāhā', 'ap Topa te' xat'ah. Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Kunnix kopah, ha 'ūn mūg, nõm kuxa yūm 'ohnāg, tu' yīpxox mūtik tip-tup, puxix 'āti'. Pūyā' xetut nīm hok. ¹³ Ha 'ūn nõy kuxa yūm ka'ok Kunnix kopah, tu tik mūg, nõm kuxa yūm 'ohnāg, ha' yīpxox te nū mūtik nõm putup, puxix 'āti'. Pūyā' yīpxox nīm hok. ¹⁴ Yā Topa te' yīpxox ha hāmmaxnā'ax, tu' xetut kuxa yūm'ax hā hāmmaxnā'ax, tu 'ūn nõy ha hāmmaxnā'ax, 'ūyīpxox kuxa yūm'ax hā' hāmmaxnā'ax, puyīy tuk-tok xohix hu Topa yõg, ka Topa hā' puknõg xop putuk, nõm te Topa yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ Pe' yīpxox kuxa yūm hok te' xetut nīm putup, pe' xetut kuxa yūm hok te' yīpxox nīm putup, pūyā 'ā' nīm, ha' kux. Pūyā' kuxa mām ka'ok xop pip. Yā Topa te yūmūg kuxa māmāhā', 'ūyīy nõy xop mūtik tu ti max. ¹⁶ 'A xate hāmyūmmūg'ah, 'a 'ānõy kuxa yūmmūg'ah. 'Ok pe' kuxa yūm'ax Kunnix kopah, 'ok pe' kuxa yūm hok. Pūyā mõg, 'ūgmīy hok.

Topa pu' yīpkox xihip

¹⁷ Pūyā tikmū'ūn xohix hāpxopmā max. Topa te' xānāhā', pu tu hāpxopmā max tikmū'ūn kopah. Pūyā tu pip ka'ok, nõy yāy yõg hāpxopmā'ax mīy. Yā 'āte tikmū'ūn kuxa mām xop xohix pu hāmyūmmūgāhā'. ¹⁸ Tik te yāy nāg xax yīmap tu' xak tap, 'īhā Topa te' xānāhā', puxi' xak hok, nõy koex xut. Ha tik te yāy xax xak 'ohnāg 'īhā Topa te' xānāhā', puxi' xak hok, nõy xax xak hok. ¹⁹ Yā' xax xak'ax, xi' xax xak hok, yā Topa pu yāy putuk, pa Topa yõg xat'ax pu 'īpkox pi', nõy hāpxopmā max. ²⁰ Pūyā' xohix hāpxopmā max, Topa te' xānāhā', pu tu hāpxopma max tikmū'ūn kopah. Pūyā tu' pip ka'ok, nõy yāy yõg hāpxopmā'ax mīy. ²¹ 'Ok 'āhām 'āxat'ax pu, 'īhā Topa te' 'āxānāhā'? 'Ok 'āhok hā 'āhām, tu tayūmak 'ūm pa hok? 'Ūxutigā hok, pa mõg'ax nõy 'ānõy pu 'āhām, nõy tayūmak pop, puxi mõy, tu' hām. ²² Yā yūmūg xuxyā te 'ākuxa kummuk xut, 'īhā 'āxānāhā', tu' xut, xa mõg, xayīy yūmūg xuxyā hā 'āptix, nõy nõm pu 'āyīpkox xihip. Kamah tik hām 'ūnõy pu', nõy tayūmak pop, yā kamah Kunnix hā 'ūp-tix, nõy yūmūg xuxyā pu' hām 'ūhok hā, nõy nõm pu' yīpkox xip. ²³ Topa te yāy kutok nū'kutnāhā', pu 'āxop pupi tu xok. Yā yāy kutok yāp-xehnāg, ha Topa te mō'yāy xe'ēgnāg, pāyā nū'kutnāhā', pu 'āxop pupi tu

xok, puyīy 'āxop hā 'āxuxyāp-xet. ²⁴ Topa te 'āxānāhā', tu 'āyīmōgatux. 'Āpu pi ka'ok, nūy Topa pu 'āhām mō kuma mōg.

²⁵ 'Ūkxape xop: Xatek yīkopit, hu: "'Ok max tikmū'ūn yāytax?" kaxīy. Topa tek xat'ah, 'ūyīy 'āte' hok pip xop pu hām'āktux, pāyā 'āte hāmpe'paxex max, ha Topa tek kuxa ka', yīy 'āte nōm xop pu hāmyūmmūgā'ax.

²⁶ Hōnhā' gāyxop te yūmūg xūygā punethok, yī' max, pu tu tik yāyta hok. ²⁷ 'Ok xate 'ūn mūg'ax, nūy yāytax? 'Āpu, yāyta'. 'Ok yā' hok 'āxip? 'Āpu 'āhok xihip. ²⁸ Yā' max pu' xetut mūy, yā hāpkummuk 'ohnāg. 'Ūn hok yūm yāytax, hu ta hāmmax mīy, pāyā' yāykuxop'ax punethok, ha 'āte 'āp-tup'ah, xa yāykuxop.

²⁹ 'Ūkxape: 'Āte xa hām'āktux, nūy xa hāmyūmmūgā'. Yā hāmyāxatamuk xohix yōg 'āmñīy xox putox, ha hāpxip kutōgnāg 'īhā tikmū'ūn xohix hok pip'ax putuk hāpxopmāp-tup, 'ok pe' yāytaha', 'ok pe' yāytahok.

³⁰ Ha' kuxa hittup 'ohnāg xop te' kuxa hittup xop putuk'ax, xi' kuxa hittup xop te' kuxa hittup 'ohnāg xop putuk'ax, xix hāpxop pop xop te hāmhōgnāg pip xop putuk'ax, ³¹ ha nōm xop te hāpxop hā' hām xop te' nōy xop putuk'ax, nōm xop te' yāykuxop 'ohnāg putuk'ax. Yā hāpxip kutōgnāg 'īhā hām xexka nōg putup.

³² 'Āte 'āp-tup nōg, xa yāy kuxop, nūy hāpxop xak'ax tat. 'Ūhok pip xop te yūmūg xuxyā xak, nūy tu hām max, puyīy tu xuxyā kuxa hittupmā'. ³³ Pa' yīpxox xop te hāpxop xak'ax tat, puyī' xetut kuxa hittupmā'. ³⁴ Tu yūmūg xuxyā pu hāpxopmā kamah, yīp-tox tix, xi' kuxa tix. Ha' xetut xop te yūmūg xuxyā pu hāpxopmāp-tup, yāp-tixix, pa' yīpxox kuxa hittupmāp-tup kamah, hu yāykuxop, tup-tox tix, xi' kuxa tix.

³⁵ 'Āte 'āxop hāk putup, nūy mō'ānīynām, yīy xa hāmyūmmūgāhā'. 'A 'āte 'ākummugāp-tup'ah, pāyā 'āp-tup, xa 'āxop hāpxopmā max, nūy tu māynāg mīy, nūy 'ākuxa hittup, nūy 'ap-tox puxet hā, xix 'ākuxa 'ākuxap-xet hā Topa xa tu hām.

³⁶ Tik te yāyta'ax, pa yāyta hok pe'paxex, tu' xetut 'ap nōm yūmmūg'ah, tu' mūg putup, pūyā' mūy. 'Ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah. ³⁷ Pa tik te' hok xip putup tu yāy hok, tu' max pe'paxex, pu' xetut nīm, nūy nū mūtik nōm 'ohnāg, puxix yāyta hok, pāyā' hok xihip. ³⁸ Tik te' xetut xip tap mūg, nūy nū mūtik yāytax, yā hāpxopmā max, pa tik te' mūg 'ohnāg, nūy yā' hok xip, yā hāpxopmā max xe'ēgnāg.

³⁹ 'Ūn te' yīpxox mūg, nūy nīm hok, pa' yīpxox xok, puxix tu kux. Yā' max. pu' nōy mūy, nūy xe yāytax, nūy nōy kuxa yūm ka'ok'ax mūtik yāytax. ⁴⁰ Pa 'āte hāmpe'paxex, hu: Yā' max xe'e, pu' hok tu xip ka'ok. Yā kaxīy Topa Koxuk te 'ā hāmyūmmūgāhā'.

Tikmū'ūn te xogyīn hōm topa komut xop pu'

8 'Āxop tek yīkopit, hu: "'Ok max, 'ūgmūg xit'ax xohix mā'?" kaxīy. Yīy 'āte hāpxop xit'ax 'āktux putup, tikmū'ūn te' xit'ax hōm topa komut xop pu'. Tikmū'ūn te hāpxe'e 'āktux, hu: "Yūmūg xohix te hāmyūmmūg," kaxīy. Pa hāmyūmmūg'ax kutōgnāg te hāpkummugāhā', 'īhā tikmū'ūn yāy mūn xexka pe'paxex, pāyā tikmū'ūn te' nōy putup pax, tu' nōy ka'ogāhā', tu

hāmyūmmūg xe'e'. ² Tikmū'ūn te yāy pe'paxex, hu: "'Āte hāmyūmmūg!" kaxīy, puxix hāmyūmmūg 'ohnāg, ³ pa tikmū'ūn te Topap-tup pax, puxix yā Topa te nōm yūmmūg.

⁴ 'Āte xa topa komut 'āktux'ax. Yūmū'āte' yūmmūg. Topa komut xop 'ap xe'e'ah. Yā mō'āmā'ax xop, Topa yāp-xehnāg xip pexkox tu', ⁵ pa Topa hā' puknōg xop te komut xop 'āxet "topah", ha topa komut pip punethok, hāmñōgnōy tu' pip, xix hām tu' pip, ha kamah tikmū'ūn xuxyā punethok pip. ⁶ Pa yūmū'āte Topap-xehnāg yūmmūg, yā Kunnix hā mūnūn tu yūmūg 'Ātak, tu hāpxop xohix mīy, ha Topa tu yūmūg hi'. Ha yūmūg xuxyā yāp-xet xip kamah, yā Yeyox Kunnix, tu hāpxop xohix mīy kamah, yāy Tak mūtik, xi' hep xohix xop mīy, hu yūmūg mīy kamah.

⁷ Pāyā' kuxa mām ka'ok xop yā xohix te' yūmmūg'ah, 'ūyāg te topa koumut xop pe'paxex tap, xix hōnhā pe'paxex kamah, tu hāpxop xit'ax pe'paxex, hu: "Yā tikmū'ūn te nōm xit'ax hōm topa komut pu'," kaxīy. Tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu' tux hok pu tu xit hok, 'ap xit'ax māp-tup'ah. ⁸ Pa hāpxop xit'ax 'ūm te yūmūg kuxa tup-mā 'ohnāg, pu Topa yūmmūg putup! 'Āmhok. 'Ok pe' xit'ax mā', 'ok pe' xit'ax mā hok, puxix yūmūg kuxa kummugā 'ohnāg.

⁹ 'Ōg pa 'āti', yāy putup'ax mīy hok, ka xate 'āxape pu'uk pu hāpkummugā', tu' mōgā kummuk, pu tu yāy pu hāpkummuk mīy. ¹⁰ 'Āxape kuxa yūm pu'uk, ha' kuxa te' tux hok pu' xit'ax 'ūm mā hok, tu 'āxit pēnāhā', xate komut xop yōg xit'ax māhā', puxix 'āxape' māp-tup, 'īhā' kuxa te' tux hok pu' mā hok. ¹¹ Ha Kunnix xok 'āxape pu'uk pupi', pāyā 'āxape te Topa yōg putat xak, nūy 'āpe mōg, nūy 'āmūn pu' yīpkox xip, yīy ta 'ānōy mōgā kummuk, ¹² tu 'āxape kummugāhā', hu Kunnix pu hāpkummugāhā kamah, Kunnix te 'āxape pupi' xok hah. ¹³ Yīy 'āte xogyīn mā hok, kak xape mōgā kummuk, pu tu yāy kuxa pu hāpkummuk mīy, 'ūkxit hah.

Yeyox te mō tik kutnāhā'

9 'Ok 'āte yāy xat hok? Yāk xat. 'Ok Yeyox Kunnix te nūgkutnā hok? Yā nūgkutnāhā'. 'Ok 'āte yūmūg xuxyā Yeyox pēnā hok? Yā' pēnāhā'. Yeyox pu 'āte hāpxopmāhā', 'īhā xa hām'āpak'ax max 'āktux, yīy 'ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah. ² Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā', pāyā' kuxa mām xop nōy tek mūn pu' yīpkox 'ohnāg, ha 'āxop tek mūn pu 'āyīpkox pip, yā 'āmōg Topa yōg putat hā, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', hu hāmyūmmūg, yā yūmūg xuxyā te nūgkutnāhā', 'āte hām'āpak max'ax 'āktux.

³ Tikmū'ūn tek kummuk 'āktux, kopix yāy 'āktux, ⁴ hu: 'Ok tux hok 'ā' hōm 'ūkxit'ax, xix xo'op'ax 'ūghām hah? ⁵ Pax 'ūkxetut mūy, ha' kuxa mām ka'ok, 'ok 'āxop tek tux hok 'āte nōm mōgā', pu nū mūtik mōg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux? Yā mō'pok xop nōy te' xetut xop mōgāhā', yā yūmūg xuxyā Yeyox taknōy xop te' mōgāhā', xix Pet kama te' xetut mōgāhā'. ⁶ Yā Maname xik mūn puxet hām, 'ūgmūg yīm hāk mūg hām, nūy xit, nūy tu pip'ax tu' pago. Yeyox yōg mō'pok xop nōy te' hok hā hāpxop pop, hāmyūmmūgā'ax tu' pop. ⁷ 'Ok

xonat 'üm hām, 'ok yā yīm hā' hām, nūy xit, nūy pip'ax tu' pago? 'Ap hām'ah! Yā gohet te' pago. Tikmū'ün 'üm te yāy yōg mīnta xut hok, nūy mā'? Yā' mähā'. 'Üxohix te yāy yōg kup tu' xut mīnta, tu' mähā'. Maket 'üm te' yōg mūnūytut hep xo'op hok? Yā' xo'op!

⁸ 'Üxohix te' yūmmūg, yā hāpxopmā'ax max, pu yāy hām'ax hā tu xit, xix tu pet, yīy Möyyex yōg xat'ax kamah yā hām'āktux, ⁹ tu: "Mūnūytut tak yīkox hīy hok, puyī' xit hok, 'īhā' xuxnāg xetox xap mōy tu' tonnok. Pūyā' xux mā'," kaxīy. 'Ok Topa te hām'āktux, tu mūnūytut tak putup pax'ax 'āktux? 'Āmhok. ¹⁰ Pa yūmū'ā' xuktux, 'ūyīy yūmūg yāy hām'ax hā yūmūg xit, xix pet. Tikmū'ün te hām'āpak max'ax 'āktux, puxix tik putuk, nōm te hāpxop xap xok, ha tikmū'ün te hāmyūmmūgāhā', puxix tik putuk, nōm te hāpxop ta'ax nūnnāhā', yā' xohix te yāy hām'ax hā' xit, xi' pet. Kaxīy Maname xik mūn hām, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux. Yā' hām'ax xe'e!' ¹¹ 'Ügmū'āte xa hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ok 'axop tek mū'ā ta nemēn hok, nūy hāpxop 'ūgmū'ā popmā 'ūyānān tu'? Yā 'āxop te ta nemēn. ¹² Yūmūg xuxyā yōg tik mō'pok xop te' hip, xa tu' popmā hāpxop. Yā' max, pa 'āxop tek mū'ā' ta nemēn hāmāxap.

Pāyāk mū'āte xa tu' xak hā hām'hōgnāg, nūy 'āxop pu hupmā hok, nūy Topa puk mūg hām max. ¹³ 'Āxop te hāmyūmmūg. 'Āmānex xop te Topa pet xexka kopa' hām, tu Topa pet tu' xit'ax pop, nūy mā', ha tikmū'ün te xokxop mō'hap, nūy Topa pu hāxyā', ha 'āmānex xop te xogyīn yāg paha', tu' mähā'. ¹⁴ Ha kaxīy yūmūg xuxyā te' xat, pu' yōg kāmānat xop kama tu xit, tu yāy yōg hām'ax hā' xit, tu hām'āpak max'ax 'āktux hu hā' xit'ax pop hām'āpak xop tu'.

¹⁵ Hāmyāxatamuk xohix hā 'āte hāmyūmmūgāhā', tu hāpxop 'üm xak 'ohnāg, xak mū'ā pago, xix hōnhā 'āte 'a' xak'ah kamah. 'Üyāk xok, pāyā hāpxop 'üm xak 'āte putup'ah. 'A xak xet'ah 'āte'. ¹⁶ 'Āte hām'āpak max'ax 'āktux pax, tuk hittup, pa' kummuk 'āte yāy xexka pekpaxex, hām'āpak'ax 'āktux tu'. Yā 'āte ta nemēn Topa pu', nūy hām'āktux. 'Āte hām'āktux hok, puxix Topa 'ūgkummugā'. ¹⁷ Yīy 'āte hām'āpak max'ax 'āktux putup pax, tu hāmmax hip kamah, pu yūmūg xuxyā 'ā hāmmaxnā'. 'Āte hām'āktux, Topa tek xat hah, yā Topa te 'ā' hōm 'ūghām'ax. ¹⁸ 'Ok Topa te 'ā' pagop-tup? Tu te pago hā xīy? Yāk kuxa hittupmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, nūy hok hā' xuktux, kaxīy Topa te 'ā' pago, tuk kuxa hittupmāhā', ha 'āte' nōy yōg tayūmak xak 'ohnāg.

¹⁹ 'Āte yāy xat, nūy Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha tikmū'ün tek xat 'ohnāg! Pa tikmū'ün xohix puk hām, tuk hok hāk hām, puyīy tikmū'ün kuxa punethok mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. ²⁰ 'Ükhām Yoneo xop mūtik, kopxix 'āte Yoneo xop yōg hāpxopmā'ax tat, puyī' kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'A Möyyex yōg xat'ax tek xat'ah, pa Yoneo xop mūtik xip, 'īhā' 'āte' xat'ax puk yīpkox xip, nūy Yoneo xop hāk xape'. ²¹ 'Ükxip puknōg xop mūtik, kopxix 'āte Möyyex yōg xat'ax xaxogāhā', puyīy puknōg xop kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah. Pa Topa yōg xat'ax puk yīpkox xip, ha Kunnix

yōg xat'ax tek xat xe'e'. ²² 'Üxip kuxa mām pu'uk xop mūtik, kopxix 'āte' yōg hāpxopmā'ax tat, nūy tu ka'ogā', puyī' kuxa mām ka'ok. Ha kaxīy 'āte' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax tat, nūy hāpxopmā'ax xohix hā tikmū'ün 'üm mōgā Topa yōg putat hā.

²³ 'Āte hāpxopmā'ax xohix tat, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, pu Topa 'ā hāmmaxnā'. ²⁴ Tikmū'ün mōg mō'ka'ok, ha' xohix mōg, pāyā yāp-xehnāg xupep tap, xi' yāg nōy xohix mōxa tu kunāy tu', pāyā' xohix mōg, puyī' mōxa tap. Ha kaxīy 'āxop mōg. ²⁵ Ha tik xop mōg punethok, tu' xak, nūy tu xupep tap, tu' mōg mō'ka'ok, pa tik puxehnāg xupep tap, tu kānēy māynāg paha'. Pa hāmyāxatamuk xohix nōg 'īhā' kānēy yāykoxyōy, pāyā yūmū'āte mōxap-tup, tu pexkox tu mōxap-tup, 'ūyīy pexkox yōg hāpxop xe'ēgnāg pop, ha yāykoxyōy 'ohnāg. ²⁶ Kaxīy 'āte hāpxopmā'ax max, tu Topa Koxuk puk yīpkox xip, nūy hāmyok mīy. 'A 'āte hitop tu hāpxopmā'ah, pāyā māynāg hāpxopmāhā', tu Topa pu hāpxopmā'ax max. ²⁷ 'Āte yāy yōg putup'ax mīy'ah, nūy tu hāpxopmā'ax max mōg kumak mōg, tuk kuxa teknōg 'ohnāg, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āktux kux, puyīy Topa te: "Xate hāpxopmā māynāg, mā', mōnāy, nūy 'ūgyīkāgnāg 'āxip ka'ok!" Kaxīy.

Topa komut pu nū'āxup hok

10 'Ükxape xop, 'āte hām'āktux putup, xayīy xaxok hok. Hōmā 'ūgmūg mōnāyxop hittap te Möyyex pe' mōg, 'īhā hāpxexka 'Eyit tu nū'paha'. Hāmgyō xexka te' xohix mō'nīy, tu kōnāg xexka 'Āta' xak. ² Tu hāmgyō xexka kopa' pip, xix kōnāg xexka hā mōxakux, 'īhā Möyyex pe' mōg, ³ 'Üxohix te pexkox yōg hāpxop puxet mähā', ⁴ tu pexkox yōg hep xo'op. Yā mīkaxxap xexka tu' xo'op, ha kaxīy Kunnix tu' xo'opmāhā', tu Kunnix mūtik mōg putat tox hā. ⁵ Pa tikmū'ün punethok te Topa gāyāhā', hu' xakix hām panip xexka tu'.

⁶ Ha Topa te' xat, pu tik tappet mīy, nūy yūmū'ā hāpxopmā'ax xohix yūmmūgā', 'ūyīy yūmūg hāpxop hitop xak hok. ⁷ 'Āpu topa komut xop pu nū'āktettex hok, nūy Topa xe'ēgnāg nīm hok. Yā Topa yōg tappet te tikmū'ün hittap 'āktux, tu: "Tikmū'ün mām, nūy xit, nūy xo'op, tu' yok, nūy hāmyā' topa komut xop pu'," kaxīy. ⁸ 'Āpu yūmūg xonnix hok, yā tikmū'ün hittap xonnix punethok, yī' yāg xohix te 23.000 xakix, 'āmnīy puxet 'īhā' xakix. ⁹ 'Āpu yūmū'āte Topa gāyā hok, hāpkummuk mīy tu'. Yā tikmū'ün hittap te' gāyāhā', tu hāpkummuk mīy pax, yīy kāyā gāy te' kix. ¹⁰ Yā tikmū'ün hittap te Topa gāyāhā', yīy pexkox yōg mō'kutnā'ax te' kix, yā mō'kutnā'ax 'āxet'ax 'Üxok'ax.

¹¹ Ha tappet mīy, nūy yūmū'ā' yūmmūgā', 'ūyīy tikmū'ün hittap putuk hok. Yā hōnhā hāmyāxatamuk xohix ka'ax, tu' xox putox.

¹² 'Ög pa 'āti'. 'Ākuxānōg, Topa tu' xax, pu mō'ānīynām, xayīy hāpkummuk mīy hok. ¹³ 'Āxop te hāpkummuk mīy putup, yāy yōg putup'ax kummuk tu' mīy, ha kaxīy tikmū'ün xohix te hāpkummuk mīy putup, pa Topa te xa hām'āktux xex, tu 'āka'ogā'ax, xayīy hāpkummuk mīy hok, yīy Topa tu' xax, hu: Topah,

mōknīynām, 'ūyīy hāpkummuk mīy hok!' kaxīy, ha Topa te 'āka'ogāp-tup.

¹⁴ 'Āxop tek mūn hā 'ūg 'āxape xop, hu 'ōg pa 'āti', pu topa komut pu nū'āk-tettex hok. ¹⁵ 'Āte xa hām'āktux, 'āxop te hāmyūmmūg hah, hu yōgnū hām'āktux kopit max, 'ūyīy 'āxop yūmmūgā'. Yā Topa yōg hām'āktux xe'e'. ¹⁶ Hōmā Kunnix te tik xop pu' hōm kānēy, ha mīn-ta hep xupyāg 'ūkopa' xup, ha yūmūg xat, 'ū yūmūg xupyāg xo'op kamah, pu yūmū'ā ha hāmmaxnā', yīy yūmū'āte kamah kānēy hā' xo'op, tu Topa pu: "'Āmax Topah. Xate yūmū'ā xupyāg xe'e' hōm, tu pekkox yōg xupyāg xe'e' hōm. Puxi', " kaxīy. 'Ok hāmyūmmūg hok, xate'? Xate xupyāg xo'op, hu ta 'āxape xop xohix mūtik xo'op, nūy yūmūg xohix pe'āpaxex, ha yūmūg xuxyā xok, mīpkupnix tu' xok, tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy yūmū'ā ha hāmmaxnā'. Ha yūmū'āte pām koxip, nūy yūmūg xape xop mūtik mā', nūy yūmūg xuxyā pekpaxex. Yā yūmūg xuxyā te mīpkupnix tu' xūy, nūy yūmū'ā hāmmaxnā'. ¹⁷ Yā pām puxet, ha' xohix te' māhā', yīy Kunnix hā yūmūg yīn puxet kamah, yā yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik.

¹⁸ Yoneo yōg tikmū'ūn pe'āpaxeh. Tu Topa pet kopa' xit'ax māhā', 'īhā' āmānex te mō'hap, nūy Topa pu' haxyā'. ¹⁹ 'Ātep-tep 'āktux putup? 'Ok topa komut ka'ok? 'Ap ka'ok'ah, yā' hitop. 'Ok hāpxop xit'ax ka'ok, tikmū'ūn te nōm topa komut xop pu' hōm? Yāmhok! ²⁰ 'Ap ka'ok'ah. Pa tikmū'ūn te nōm xit'ax hōm yāmīy kummuk pu', 'īhā komut xop pu' hōm, 'ap Topa pu' hōm'ah. 'Ātep-tup'ah, xa yāmīy kummuk yōg hāpxop pop. ²¹ 'Āxop te Topa yōg kānēy hā' xo'op, nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex. 'Āpu yāmīy kummuk yōg kānēy hā xo'op hok. 'Āxop te Topa yōg hāpxop māhā', nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex. 'Āpu yāmīy yōg hāpxop mā hok. ²² 'Ok yūmū'āte Topa gāyāp-tup? 'Ākuxānōg! Pax-ip! Topa ka'ok, ha ta yūmūg pu'uk.

'Ānōy yōg putup'ax mīy

²³ Tikmū'ūn 'ūm te: "Yūmū'āte yāy putup mīy'ax," kaxīy. Mōy mīy, pāyā' mīy'ax 'ūm te xa hāpkummugā'ax. Ha xe: "Yūmū'āte yāy putup mīy'ax," kaxīy. Hamūn. Pa xate' mīy'ax 'ūm 'ūhitop tu' mīy. ²⁴ Yāy putup'ax mīy hok, pa 'ānōy putup'ax mīy, nūy nōm kuxa hittupmā'.

²⁵ 'Ākuxa te yāy tux hok xa xogyīn mā', 'āpu, xogyīn xohix mā', tu' nōy yīkopit hok. ²⁶ Yā Topa yōg tappet te: "Hām xexka yā Topa yōg, xix hāpxop xohix 'ūyōg kamah," kaxīy.

²⁷ Tikmū'ūn kuxa mām hok te 'āxānāhā xa 'āxit, 'āmōg putup, nūy mōg, nūy hāpxop xohix mā', hu 'ānōy yīkopit hok, ka 'ākuxa 'ākupep, hu 'āhittup 'ohnāg. ²⁸ Pa tikmū'ūn 'ūm te: "Nāy! 'Ūmā hok! Yā topa komut xop pu' hōm tap!" kaxīy, 'āpu' mā hok, ka 'ākuxa 'ākupep, hu' hittup 'ohnāg, ²⁹ xayīy 'ānōy pu hāpkummugā hok.

Ha tikmū'ūn 'ūm te: 'Tep tu 'ātek nōy pekpaxex, nūy xogyīn mā hok? Tep tuk yāy putup'ax mīy hok?' ³⁰ Nāy, 'āte Topa pu hām'āktux hāmāxap, hu: "Āmax Topah. Yā xate 'ā' hōm hāpxop," kaxīy, tuk-nāy tuk xit. Tep tu tik-

mū'ūn te 'ā' xuktux kummuk? Yā Topa te 'ā' hōm xit'ax 'ūg 'ūmā'," kaxīy.

³¹ Hāpxopmā max, nūy Topa kuxa hittupmā', pe 'āxop xit, peyā' xo'op, pe' yā hāpxopmā', nūy ta Topa pu: "'Āmax Topah. Xate 'ā' hōm hāpxop max punethok. Puxi'," kaxīy. ³² 'Āpu hāpxopmā max, nūy Yoneo xop pu hāpkummugā hok, nūy puknōg xop pu hāpkummugā hok, nūy ta' kuxa mām ka'ok xop pu hāpkummugā hok. ³³ 'Āpu hāpxopmā', nūy yōgnū hāpxopmā'ax tat. 'Āte' xak, nūy xohix kuxa hittupmā', 'ap yāy pekpaxex'ah, pak xape xop pekpaxex, 'ūyī' xohix mōgā Topa yōg putat hā.

11 'Āpu yōgnū hāpxopmā'ax tat. Yā kaxīy 'āte Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat.

'Ūn xop te 'āmūtik kotīnnāhā'

² 'Āte xa hām'āktux max, xate yōg hām'āktux xaxok 'ohnāg hah, tu 'ā' yīpkox pip. ³ Pa 'āte 'āp-tup, xa hāmyūmmūg. Yā Kunnix te' yīpxox xat, ha' yīpxox te yāy xetut xat, ha Topa te Kunnix xat. ⁴ 'Ap max'ah, pu tik xop kuxxax tat, nūy nō yāykotīnnā' pip, nūy Topa pu hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux 'āxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah kaxīy. ⁵ Pa 'ūn xop tep-tox mō'nīy, puxix tu max. Kunnix tep putup. 'Ūtux hok pu 'ūn tep-tox mō'nīy, nūy yāykotīnnā' pip, nūy Topa pu hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux 'āxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah, 'īhā 'ūn tep-tox mō'nīy hok, tu 'ūn nōy putuk, nōm te' xe mōy. Pūyāp-tox mō'nīy, nūy yāy-hāhup hok. ⁷ Tik xop tep-tox mō'nīy hok. Yā Topa te' nōy yāy putuk ha' mīy, pu Topa kuxa hittupmā', ha 'ūn te tik kuxa hittupmāhā'. ⁸ Topa te tik mīy hāmāxap, tuk-nāy tu tik kup tu' xut, nūy 'ūxetut mīy. ⁹ 'Ap Topa te tik mīy'ah, puyī' xetut hā tu tehe'. 'Āmhok. pa 'ūn mīy, puyīy tik hā tu tehe'. ¹⁰ Yīy 'ūn xop tep-tox mō'nīy pekkox yōg nū'pok xop hah, nūy pēnā', nūy hāmyūmmūg. Yā' xetut te yāy yīpxox pu' yīpkox pip. ¹¹ Topa yōg putat hā tihik xix 'ūhūn te mō'yāy nīynām. ¹² Topa te tik tu' kup xut, nūy 'ūn mīy, ha kama tik te 'ūn tu' nāhā'. Yā Topa te hāpxopmā xohix.

¹³ 'Āpu 'āxop te' kopit: 'Ok max, 'ūn putox mō'nīy hok, nūy yāykotīnnāhā' pi', nūy Topa pu hām'āktux? ¹⁴ Tik mūn xe tox pu kummuk, yā Topa yōg tikmū'ūn te' yūmmūg, ¹⁵ pa 'ūn mūn xe tox pu max, tup-tox mō'nīy. ¹⁶ Tikmū'ūn 'ūm te hām'āktux putup yānān tu', tu xe tox 'āktux putup, kopix 'āte tu xe hām'āktux, hu: 'Ūgmū'āte' xat, xi' kuxa mām xop xohix te' xat, pu 'ūn xop tup-tox mō'nīy, nūy yāykotīnnā' pi', nūy Topa pu hām'āktux.

Yūmūg xuxyā yōg xit'ax

¹⁷ Hōnhā 'āte xa hāmyūmmūg'ax nōy 'āktux, 'āxop te hāpxopmā kummuk hah. 'Āxop te yāy tu nū'ānāhā', tu yāy kummugāhā'. ¹⁸ Tikmū'ūn te 'ā' hām'āktux, tu 'āxop 'āktux, ha 'āxop yāy tuk-mīy pax, 'īhā yāy tu nū'ānāhā', nūy Topa pu hām'āktux, hak kuxa yūm kutōgnāg nōm hām'āktux kopah. ¹⁹ Yā' max 'āxop yāy xatat kutōgnāg, pu hāpxopmā'ax max xop tu mūg. ²⁰ 'Āxop yāy tu

nū'ānāhā', nūy xit, nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex, pu, 'āxit hok. ²¹ Yā 'ūyāg xit mō'ka'ok, nūy 'ūhi mō'ka'ok, ha' yāg putup xūy, ha' yāg nōy paptux. ²² 'Ok yā 'āpet 'ūm yūm hok, hu ta xit xix xo'op, nūy 'āhi'? Kaxīy 'āxop te' kuxa mām ka'ok xop putup hok, xi' hok xop pu' hup-māhā'. Xatep tep pe'āpaxex? 'Ok hāpxopmā'ax max nō'ōm? 'Ap max'ah! Yā' kummuk!

²³ Yūmūg xuxyā te 'ā hāmyūmmūgāhā', ha xa' yūm-mūgā'ax, hu: Yūmūg xuxyā Yeyox te yāy yōg tik xop mūtik xit 'āmnīy hā, ha tikmū'ūn gāy te' mūg'ax, nūy tup-tex, yīy pām pa' tap, ²⁴ tu Topa pu: "Āmax Topah. Tuk mū'ā' hōm 'āxit'ax max. Puxi!" kaxīy. Tu pām koxip, tu: "Nūhū 'ūgyīn, yāk xok 'āxop pupi'. 'Ūg pa', nūy mā', huk xaxok hok," kaxīy. ²⁵ 'Ūxit kux, 'īhā yūmūg xuxyā te kānēy pa', tu: "Topa te' pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik, tuk yīn hep 'āta hā' pa'ax mīy, 'ūkxok tu'. 'Āte yāy hep 'āta nū'nāp-tup, nūy pa'ax tup mīy. Kānēy pa', nūy tu' xo'op, 'īhāk mūn pe'āpaxex, nūy huk xaxok hok," kaxīy. ²⁶ 'Āxop te pām māhā', xix kānēy tu' xo'op, puxix yūmūg xuxyā xok'ax 'āktux pax, ha mōktu putpu' nūn.

²⁷ Tikmū'ūn kuxa kummuk te nōm pām māhā', xix nōm xupyāg xo'op, puxix Topa gāy, yūmūg xuxyā pe'paxex 'ohnāg hah, yīy Topa te' kummugāp-tup 'ūyānān tu'. ²⁸ Yāy kuxa yīkopit hāmāxap, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy kunāy tu pām mā', xix kānēy hā' xo'op. ²⁹ Tikmū'ūn xit, xix xo'op, tu hāmpe'paxex 'ohnāg, tu yūmūg xuxyā pe'paxex hok, puxix Topa gāy, nūy tu' xūyāgā'. Yā yūmūg xuxyā xok yūmūg pupi', nūy yūmūg kuxa kummuk xit. ³⁰ Tikmū'ūn punethok te hāmpe'paxex 'ohnāg, hu' pakut, xi' pu'uk, ha tikmū'ūn 'ūm xakix tap. ³¹ Tikmū'ūn te yāy kuxa yīkopit hāmāxap, nūy yāy hāpxopmā'ax yūmmūg, puyīy Topa 'ūkuxa maxnā', puxix Topa' xūyāgā hok. ³² Pa Topa te yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy tu' yūm-mūg, tu yūmūg xūyāgāhā', 'ūyīy Topa yōg putat xak hok, nūy Hāmgyānāgnāg pet hā yūmūg mōg hok Topa hā' puknōg xop mūtik.

³³ 'Āxop yāytu nū'ānāhā', nūy Topa yōg xit'ax mā', nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex, 'āpu 'āxape xop hip. ³⁴ Putup te 'āp-tex, yīy ta yāy pet tu 'āxit hāmāxap, tuk-nāy tu 'āxape xop mūtik yāy kotīnnāhā', pu Topa 'āxop xūyāgā hok, 'āxop te hāpkummuk mīy hah. Ha hāpxopmā'ax nōy 'āte' kopit putup, 'īhā 'āxop mūtik 'ūkxip.

Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogā'ax

12 'Ūkxape xop, 'āte 'āp-tup, xa 'āxop hāmyūmmūg max, nūy Topa Koxuk yā tikmū'ūn ka'ogā yūm-mūg, ha' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā max. ² 'Āxop te 'ōg hāpxopmā'ax hittap yūm-mūg, 'īhā Topa hā 'āpuknōg, ha topa komut xop yīy hok te 'āxat, tu 'āmōgā kummuk. ³ Yīy 'āte xa hāmyūm-mūgāhā. Tikmū'ūn 'ūm te: "Pūyā Topa Yeyox pu hāpkummugā'," kaxīy, yā Topa Koxuk te' ka'ogā 'ohnāg, pu tu hām'āktux kummuk. 'Āmhok. Ha tikmū'ūn 'ūm te: "Yeyox yā yūmūg xuxyā!" kaxīy, yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā', pu tu hāpxe'e 'āktux.

⁴ Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogāhā', pu hāpxopmā max punethok, tup-xehnāg te' ka'ogāhā', pu tu hāpx-

opmā'. ⁵ Ha yūmū'āte hāpxopmā punethok, nūy yūmūg xuxyā tu hāpxopmā', yā yūmūg xuxyāp-xet puk hām. ⁶ Ha tikmū'ūn 'ūm ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā', tu' nōy ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā nōy, ha Topap-xet te' xohix ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā'. ⁷ Topa te' kuxa mām xop xohix ha hāmmaxnāhā', tu' xohix tu' mūg. Yā Topa Koxuk te' kuxa mām ka'ok xop xohix kopa' xip, ha Topa te' xip'ax tu' mūg, puyī' xohix pēnā'. ⁸ Topa Koxuk te tikmū'ūn 'ūm ka'ogāhā', puyīy' nōy mō'nīynām hām'āktux hā, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' nōy hāmyūm-mūgā', ⁹ xi' nōy ka'ogāhā', puyīy kuxa yūm ka'ok, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy nōy pakut hittupmā ¹⁰ xi' nōy ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, yā tikmū'ūn puxet te' mīy hok, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy Topa pupi hām'āktux, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy hāmyūmmūg, nūy Topa Koxuk yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy 'ūkoxuk puknōg yōg hāpxopmā'ax yūmmūg kamah, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' yīy'ax puknōg hā hām'āktux, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy nō hām'āktux puknōg yūmmūgā'. ¹¹ Yā Topa Koxuk puxet, tu' kuxa mām xop xohix ka'ogāhā', tup-tup, hu tikmū'ūn ka'ogā'ax pu hāpxopmā punethok.

Kunnix hā 'āyīn puxet

¹² Tikmū'ūn yīn puxet, tu' kup punethok pip, ha' māg te' yīn kopa' pip punethok, xi' kuxa, xi' tex, yā' xohix, hā kaxīy yūmūg xohix, tu Kunnix hā kaxīy yīn puxet. ¹³ Yā yūmūg xohip-tox pix, Topa Koxuk te yūmūg putox pix, nūy Kunnix hā yūmūg yīn puxet. Yā yūmūg xohix, 'ok pe Yoneo xop, 'ok pe' puknōg xop, 'ok pe tayūmak pop tu yūmūg hām, 'ok pe' xuxyā xat'ax pu yūmūg hok hā' hām, yā yūmūg xohix te Kunnix hā' yīn puxet. Ha Topa Koxuk te yūmūg xohix kopa' xip, yīy yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

¹⁴ Ha' yīn kup puxet'ah. 'Āmhok. Yā' kup punethok. ¹⁵ Pax pu' pata yīy, tu hām'āktux, hu: "Akmūn te yāk yīm'ah, huk yīn yōg 'ohnāg," kaxīy. Puxi' yā' yīn yōg xe'e'. ¹⁶ Pax pu' yīpkox yīy, tu: "Ak pa'ah, huk mūn yīn yōg 'ohnāg," kaxīy. Pāyā yā' yīn yōg xe'e'. ¹⁷ Pax pu' pa puxet xip 'ūyīn kopah, puxix hām'āpak 'ohnāg. Pax pu' yīpkox puxet xip 'ūyīn kopah, puxix tu' hax 'ohnāg. ¹⁸ Yīy Topa te tikmū'ūn mīy, tu' yīn mīy, ha' kup punethok, xi' māg punethok, 'ūp-tup ha' mīy. ¹⁹ Pax pu' kuxap-xehnāg xip, puxix tu kuxap-xet, 'ap yīn'ah. 'Āmhok. ²⁰ Yā' kopa' pip xop xohix hā' yīn puxet.

²¹ Pax pu tikmū'ūn pa yīy, nūy tu' yīm pu hām'āktux, hu: "Mōg, 'āte 'āp-tupnōg," kaxīy. Yā' kummuk, 'ūhitop tu' xuktux. Ha kaxīy 'āxop yā 'ākuxa mām ka'ok xop, tu Kunnix hā 'āyīn puxet, tu 'āxape xupmā hok. ²² 'Āmhok. 'Ūyīm xut, puxi' yīn tu pu'uk, ha kaxīy 'āxop yāy xape xut hok, ka 'āxop 'āpu'uk kamah. ²³ Tikmū'ūn te yāy yīn mō'nīy, 'ūyāg mō'nīy, nūy nō xex max, ²⁴ tu mō' yāg nōy nīy 'ohnāg. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yīn xohix mīy, ha' xohix max, ²⁵ ha' yāyxatat 'ohnāg, yīy yāy hā tu tehet. ²⁶ 'Ūyīn yāg xūy, puxix tu yīn xohix xūy kamah. 'Ūyīn yāg tap, puxix tu yīn xohix tap. 'Ūkuxa mām ka'ok xop te tikmū'ūn yīn putuk, 'ūyāg xūy, ha' nōy xop xohix hit-tup 'ohnāg.

²⁷ Āxop te Kunnix hā 'āyīn, yā 'āxohix te Kunnix hā 'āyīn yāg. ²⁸ Topa te hāpxopmā māynāg 'ūkuxa mām ka'ok xop kopah, tu tik xop mō'pok hāmāxap, hak-nāy tu tik xop nōy te Topa pupi hām'āktux, hak-nāy tu tik xop nōy te hāmyūmmūgāhā', hak-nāy tu tik xop nōy te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn puxet te' mīy hok, hak-nāy tu tik xop nōy te' pakut xop hittupmāhā', xi' nōy xop te' nōy hā tu' tehet, xi' nōy xop te' nōy xat, xi' nōy xop te' yīy'ax puknōg hā' yīy. ²⁹ 'A' xohix mō'pok'ah, 'a' xohix te Topa pupi hām'āktux'ah, 'a' xohix te hāmyūmmūgā'ah, xix 'a' hāpxopmā ka'ok'ah. ³⁰ 'A' xohix te' pakut'ax hittupmā'ah, xi' yīy'ax puknōg hā' yīy'ah, xi' nōy pu 'a' yīy'ax 'ūm yūmmūgā'ah. ³¹ Yīy Topa tu' xax, pu 'āka'ogā', xayīy 'ānōy ka'ogā' 'ūyānān tu'.

Pāyā 'āte xa' mūg putup putat xe'ēgnāg.

'Ānōy putup pax

13 Pax tikmū'ūn yīy'ax hāk yīy, xix pexkox yōg nū'pok xop yīy'ax hāk yīy, pāyā 'ātek nōy putup pax hok, kopxi' hitop tuk yīy, yāk yīy'ax te 'āmānex te xap kāyā'ax putuk, yā' kax ka'ok, pāyā hitop hā' kax, tu' nōy yūmmūgā' ohnāg. ² Pax 'āte Topa pupi hām'āktux, xix hāmyūmmūg xexka', xix hām'āktux xe'e yūmmūg, xik kuxa yūm 'ūm ka'ognāg, nūy yīktix xut hām tu', pap-tup pax hok, kopxi' hitop hā hāpxopmā'. ³ Pax 'āte yāy yōg hāpxop xohix popmā', xix yāy yīn hōm pu mō'hap, nūy Topa pu haxyā', pa 'ātep-tup pax hok, kopxi' hitop hā hāpxopmā'.

⁴ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' hip, tu nōā' tot, tu' nōy kuxa ka'. 'Ap yīpkumīy'ah, tu yāy mūn kutōgnāg pe'paxex, 'a' yāy mūn xexka' āktux'ah, ⁵ tu' yīy pu'uk, nūy tu' nōy gāyā hok, 'ap yāy mūn te māxap pe'pax-ex'ah, 'ap gāy'ah, 'a' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax xutigā'ah, pāyā' xaxogāhā'. ⁶ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' nōy hāpkohe' mīy hā tu hittup hok, pāyā hāmyok mīy'ax hā' hittup. ⁷ 'Ap kuxa teknōg'ah, pāyā nōā'tot, 'ūkuxa yūm ka'ok tu', tu hāmmax hip, puyīy Topa hāpxopmā'.

⁸ Tup-tup pax, tup-tup kux 'ohnāg. Hōnhā tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, tu' xuktux kux putup. Ha' yīy'ax puknōg hā tikmū'ūn yīy, pāyā' kux putup kamah. Ha hāmyūmmūg, pāyā' xaxogāp-tup kamah. ⁹ 'Ūgmū'āte hāmyūmmūg kutōgnāg, ha tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux kutōgnāg kamah, ¹⁰ pa 'āmñīy 'ūm mō'nā'ax, 'īhā yūmūg xuxyā nūn, 'īhā' xexka xe'ēgnāg tu' nūn, ha Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogā'ax kux putup, yūmū'āte yāyhā ka'ok hah, ha hāpxopmā'ax hittap yāyxaxogāp-tup.

¹¹ Hōmāk kutīgnāg, yāk mūn hā kaxop, tu hām'āktux, tu kaxop putuk, xix 'āte hāmpekpaxex tu kaxop putuk, pāyā hōnhāk xip tap, hu 'āte kaxop yōg hāpxopmā' putuk 'a' mīy'ah. ¹² Hōnhā yūmū'āte yāy pa pēnā'ax hā yāy pa pēnāhā', tu' pēnā kummuk, pa 'āmñīy 'ūm mō'nāp-tup, 'īhā yūmū'āte Topa pa pēnā max, 'ūyīkagnāg hā' tihī tu'. Hōnhā yūmūg'āte Topa yūm-mūg kutōgnāg, pa 'āmñīy 'ūm mō'nāp-tup, ha 'āte Topa yūmmūg maxp-tup, yā kaxīy hā Topa tek yūm-mūg.

¹³ Hōnhā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Yā hāpxopmā'ax max. Xix yūmū'āte hāmmax hip, tu Kunnix putpu' nūn'ax hip, nūy yūmūg mōg pexkox hah. Yā hāpxopmā'ax max kamah. Xix yūmūg yāy putup pax, tu' kux 'ohnāg. Yā hāpxopmā' max'ax xe'ēgnāg.

Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogāhā'

14 'Ūmax, ta' nōy putup pax. 'Āpu 'ānōy putup pax xexka'. Topa tu' xax pu pexkox yōg hāpxop popmā xa'. Yā' max xe'e', pu Topa pupi hām'āktux. ² 'Ūyīy'ax puknōg hā tikmū'ūn yīy, puxix Topa tu hām'āktux, pāyā tikmū'ūn 'ūm pu hām'āktux'ah, 'ūyīy'ax yā' puknōg hah, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', pu Topa yōg hām'āktux xe'e' āktux. ³ Pa tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, puxix tikmū'ūn pu' xuktux, tu mō'nīynām, tu nō tehet. ⁴ Tikmū'ūn yīy, 'ūyīy'ax puknōg hā' yīy, puxix mō yāy nīynām, pāyā tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, puxi' kuxa mām ka'ok xop xohix mō'nīynām.

⁵ 'Āte 'āp-tup, xa yīy'ax puknōg hā 'āyīy, pāyā 'āte 'āp-tup xexka', xa Topa pupi hām'āktux, nūy 'ānōy xop ka'ogā', ha' nōy te yāy mūn puxet ka'okgāhā'. Yā' yīy'ax puknōg hā hām'āktux. Pāyā tikmū'ūn xip, nūy nōy pu hāmyūmmūgā', puxi' yīy'ax puknōg yōg hām'āktux yūmmūgā', nūy hām'āktux'ax hā' nōy ka'ogā'. ⁶ 'Ūkxape, 'āhāk mōg, tu' yīy'ax puknōg hāk yīy, kopxix mō'ānīynām 'okpa Topa yōg hām'āktux xe'e' āktux. Pāyā 'āte xa hāmyūmmūgāhā', 'īhā tikmū'ūn yāy yīy'ax hā 'āte Topa pupi hām'āktux, tu xa' xuktux, kopxix mō'ānīynām xe'ē'.

⁷ 'Ūg'āpax, xayīy hāmyūmmūg. Tikmū'ūn kutex, ha kama hāpxop kāyā'ax pip punethok. Tik kāyā kummuk, puxix tikmū'ūn kutex yūmmūg 'ohnāg. ⁸ Tik 'ūm te kāyā'ax, mīxux xop tut hā kāyāhā', nūy xonat xop xānā', tu kāyā kummuk, puxix xonat te hām'āpak, pāyā hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ok yāy'ax, 'ok pe' xit'ax. ⁹ Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmāhā'. Tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā' yīy, puxi' nōy te hām'āktux 'ūm yūm-mūg'ah, 'ūpuknōg hah, ha hām'āktux yāyxaxogā'ax. ¹⁰ Hām xexka yōg yīy'ax xohix punethok, ha' yīy'ax xohix hā' hep nōy xop te hām'āktux, tu yāy yīy'ax hā hāmyūmmūg. ¹¹ 'Āte' yīy'ax yūmmūg hok, puxix tik puknōg hām'āktux, tu 'āhā' puknōg, ha hamūn hāk puknōg kamah. ¹² Yīy xax, pu Topa Koxuk 'āka'ogā', pa' xax hāmāxap, pu 'āka'ogā', xayīy 'ānōy xop ka'ogā' kamah.

¹³ Yā' max tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā' yīy, pāyā max xexka', 'ūnōy xop pu hām'āktux yūmmūgā', nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāmyūmmūgā', puyīy hāmyūm-mūg. ¹⁴ Topa pu 'āte hām'āktux, 'ūyīy'ax puknōg hāk yīy, kopxix kuxa te hām'āktux xe'e', pak putox te hāmyūmmūg 'ohnāg, 'āte' yīy'ax puknōg yūmmūg 'ohnāg tu'. ¹⁵ 'Āte putep mūn mīy'ax? 'Āte Topa pu hām'āktux yāy kuxa hā, tu' yīy'ax puknōg hāk yīy, pa yāy putox hā 'āte hām'āktux kamah, nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hām'āktux, hu hāmyūmmūg. ¹⁶ 'Ākuxa hā xate Topa pu hām'āktux, puxix 'āxape' xupax, pāyā'

yīy'ax yūmmūg hok, puxix hām'āktux yūmmūg hok, nūy tu: Hamūn, kaxīy. Yā' hitop hā' xupak, 'ūyīy'ax puknōg yūmmūg 'ohnāg tu'.¹⁷ Yīy xate hām'āktux māynāg, 'īhā Topa pu hām'āktux, pāyā 'āxape xop mō'nīynām 'ohnāg. ¹⁸ 'Āte Topa pu: 'Āmax Topah, xatek ka'ogāhā', 'ūg yīy'ax puknōg hāk yīy punethok, kaxīy. Yāk yīy punethok, ha ta 'āxop yīy kutōgnāg. ¹⁹ Pāyā yāy kotīnnā' xop mūtik tihī', kopix tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hām'āktux, 'ātep-tup, pu tikmū'ūn yōg hām'āktux kutōgnāg 'āpax, puyīy Topa' ka'ogā, pu' nōy xop pu nō hām'āktux. Pa' yīy'ax puknōg hāk yōg tox 'āte put-up'ah.

²⁰ 'Ūkxape: 'Āxop hā kakxop'ah, pāyā hāpkummuk mīy hok, kakxop putuk, 'ihā hāmpe'āpaxeh 'ūxip tap xop putuk. ²¹ Yā Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux'ax hok, hu:

"'Āte nūhū tikmū'ūn pu hām'āktux putup, tu' yīy'ax puknōg hā hām'āktux putup, xi' puknōg yīkox hā hām'āktux putup, pa yōg tikmū'ūn te hām 'ūm 'āpak 'ohnāg," kaxīy.

²² Tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā Topa pupi hām'āktux, puxix tu' kuxa mām hok xop pu hām'āktux, yā hāpxopmā xe'ēgnāg, pāyā' kuxa mām ka'ok xop pu hām 'ūm 'āktux'ah. ²³ 'Āxop yāy kotīnnāhā', 'āxohix te' yīy'ax puknōg hā 'āyīy, puxix hāmyūmmūg hok xop te: "'Ūxohix-tox kummuhnāg!" kaxīy. ²⁴ Pa 'āxop xohix te Topa pupi hām'āktux, 'īhā' kuxa mām hok xop mōxakux, puxix hām'āpax, tu yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk tu' yāyhāhup, ha Topa te' kopit putup, hamūn te hāmyūmmūg hah. ²⁵ Ha Topa te hāmpe'paxeh yūmmūgāp-tup, yīy nū'xup putup, 'ūkuxa te' yēy tu', tu: "Ya hamūn! Topa te 'āxop mūtik pip!" kaxīy.

Hāpxopmā max 'īhā yāy kotīnnā' pip

²⁶ 'Ūkxape xop, 'āte xe xa hām'āktux putup. 'Āxop yāy kotīnnā' pip 'īhā', yā' max 'āxape 'ūm kutex, nūy Topa 'āktux max, xi' nōy hāmyūmmūgā', xi' nōy te Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux, Topa te' yūmmūgā tu' xuktux. Xi' max, 'ānōy yīy'ax puknōg hā tu yīy, xi' nōy te yīy'ax yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux, tu tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāmyūmmūgāhā', puyī' kuxa mām xop xohix mō'nīynām. ²⁷ 'Āxop 'ūm yīy'ax puknōg hā 'āyīy putup, 'īhā 'āyīy, 'āp-xet yīy hāmāxap, xik-nāy tu' nōy yīy, xik-nāy tu' noy, tu mōktu yā tikoyuk yīy, tu' hip, pu' nōy 'ūyīy'ax puknōg hā' yānān, nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā' xuktux, puyī' xohix hāmyūmmūgā'. ²⁸ 'Ūxip hok tik te' yūmmūgā', ha ta' kux, tu yāy pu hām'āktux, xix Topa pu hām'āktux yāy kuxa kopah. ²⁹ Tikmū'ūn 2 tu yīy kux, pe 3 tu yīy kux, xa' hip, pu' nōy xop kopit, 'ok pe tik te Topa pupi hām'āktux, 'ok pe' koxuk puknōg pupi hām'āktux. ³⁰ 'Ūxape yok, tu hām'āktux putup, 'īhā' nōy te Topa pupi hām'āktux, puxix tikmū'ūn māxap hā hām'āktux kux, tu ta' yūm, pu' nōy Topa yōg hām'āktux 'ūyānān tu 'āktux. ³¹ 'Āxop xohix te Topa pupi hām'āktux'ax, 'ūp-xet hāmāxap, hak-nāy tu' nōy te', xik-nāy tu' nōy, tu mōktu 'āxohix te hām'āktux kux, ha kaxīy 'āxop te hām'āktux xohix yūmmūg putup, nūy tu hittup. ³² Tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, puxix yāy mūn

xat, 'ok pe' max hām'āktux, 'ok pe' kummuk hām'āktux. ³³ Yā Topa te yūmmūg xānā hok, 'ūg hāpxopmā kummuk, pa yūmmūg xānāhā 'ūg hāpxopmā max.

Ha kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix yāy kotīnnāhā' pip. ³⁴ Ha 'ūn xop yīy hok. 'Ūxat hok, puyīy hām'āktux hok. Yoneo xop yōg xat'ax te' xat hok kamah, yīy tux hok, pu 'ūn kuxa mām ka'ok xop xat hok kamah. ³⁵ 'Ūn te' yīkopit putup, puxi' hip, nūy yāy pet kopa yāy yīpox yīkopit. 'Ūn te hām'āktux, 'īhā' xohix yāy kotīnnāhā' pip, puxix tu hupmā.

³⁶ 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'āktux mīy? 'Ap mīy'ah. 'Ok pe Topa te mō'āp-xet kutnāhā'? 'Āmhok. ³⁷ 'Āxop 'ūm te yāy xexka pe'āpaxeh, nūy mō 'ākutnāp-xet pe'āpaxeh, xix Topa Koxuk te 'āka'ogā'ax pe'āpaxeh, kopix xa hāmyūmmūgā'. Yūmmūg xuxyā tek xat 'ūxa kax'āmi'. ³⁸ Tikmū'ūn 'ūm te hām'āpak hok, 'āpu nōm pu 'āyīpkox pip hok kamah.

³⁹ 'Ūkxape xop: 'Āpu, Topa pupi hām'āktux pax, tu' tux hok, pu yīy'ax puknōg hā tu yīy kamah. Yā' max.

⁴⁰ Pāyā hāpxopmā māynāg, 'īhā yāy kotīnnāhā' 'āpip.

Kunnix te putpu' hi'

15 'Āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, ka' xaxok. 'Āxop te hām'āpak, yā 'ākuxa mām ka'ok hōmā xix hōnhā'. ² Yā hām'āpak max'ax hā 'āxop kuxa tup, tu' mām ka'ok 'āmō kuma 'āmōg. 'Ok pe 'ākuxa te yā hitop hā' mām ka'ok.

³ Topa te 'ā hām'āktux, ha 'āte xa' xuktux, yā hām'āktux xe'e', hu: Kunnix xok, yūmmūg pupi' xok, yūmmū'āte hāpkummuk mīy pax ha' xok, ha Topa yōg tappet te' xuktux, ⁴ ha nō hāpkot, ha 'āmnīy 3 nōg, 'īhā' putpu' hi', ha Topa yōg tappet te' xuktux, ⁵ ha Pet te Kunnix pēnāhā', hak-nāy tu mō'pok xop te 12 te' pēnāhā', ⁶ hak-nāy tu tikmū'ūn te 500 te' pēnāhā', nōm xop kuxa mām ka'ok te 500 te' pēnāhā'. Tikmū'ūn 'ūm yā' pip, pāyā' yāg xakix hittap. ⁷ Hak-nāy tu Tiak te' pēnāhā', hak-nāy tu mō'pok xop xohix te' pēnāhā'.

⁸ Ha ka'ax hā 'āte Kunnix pēnāhā', 'ūka'ax hāk kuxa te yūmmūg xuxyā kopa' yūm ka'ok. ⁹ Yā 'āte mō'pok xop hāk ka'ax, tuk kutōgnāg, huk xax te kutuk, tu yāy-hāhup, pāyā Yeyox te nūgkutnāhā' 'ūka'ax hā. Hōmā 'āte kuxa mām ka'ok xop xūygāhā', huk xax te kutuk. ¹⁰ Pa Topa te 'ā hāmmaxnāhā', huk mōgkutnāhā, ha 'āte hāpxopmāhā punethok, ha mō'pok xop nōy hāpxopmā kutōgnāg, pak puxet'ah, yā Topa tek ka'ogāhā', 'ūyīy hāpxopmā ka'ok. ¹¹ Yīy 'ātep yūmmūg putup'ah, 'ok pek hām, 'ok pe yāk nōy hām, pak mūg xohix te hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'ākuxa mām ka'ok hām'āktux'ax kopah.

Yūmmū'āte putpuk hip-tup

¹² Hak mū'āte Kunnix te putpu hi'ax 'āktux. Tep te xīy 'āxop 'ūm te: "Yūmmūg yog xakix xop te putpu hip-tup 'ohnāg," kaxīy. ¹³ Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, puxix Kunnix 'a putpu hi'ah kamah. ¹⁴ Pax pu Kunnix putpu tu hi hok, kopix mūg hitop hā hām'āpak max'ax 'āktux, ha yā 'ākuxa kama 'ūhitop hā' mām.

15 Kamah: Kunnix putpu tu hi hok, koxix mūg yā' koit, 'ihā Kunnix putpu hi'ax 'āktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, puxix Topa yā Kunnix putpu hīnnā hok kamah. 16 Pax pu' xakix xop putpu tu' hi hok, puxix Kunnix putpu tu hi hok. 17 Pax pu Kunnix putpu tu hi hok, puxix 'ākuxa hitop hā' mām ka'ok Kunnix kopah, ha 'ākuxa tup 'ohnāg. Yā' kummuhnāg. 18 Pax pu' xakix xop kuxa hitop tu' mām, tu Topa yōg putat hā' mōg hok, puxix tu Topa hāptox hā' pi nōmhā'. 19 Pax hām tup-xet hā yūmū 'āte Kunnix hip, xix pekkox hā yūmūg hōg hok, puxix yūmūg kuxa xakix putūmnāg, yūmūg hittup 'ohnāg tu', ha' kuxa mām hok xop tu hittup.

20 Pāyā Kunnix te putpu hi xe'ēgnāg, 'āte hāpxe'e 'āktux, yī' xakix xop te putpu' hip-tup kamah. 21 Tik puxet 'Anāo te hāpkummuk mīy, yīy yā' xohix xakix, hā kaxīy tik puxet nōy te' putpu' hīnnāhā'. 22 'Ūxohix xakix mōnāyxop te māxap 'Anāo hah, hā kaxīy 'Ūxohix te putpu' hip-tup, Kunnix hāh. Yā Kunnix te' putpu' hīnnāp-tup. 23 Tu ta putpu' hi hāmāxap, hak-nāy tu Kunnix yōg tikmū'ūn hip-tup, 'ihā Kunnix putpu' nūn. 24 Yā hāmyāxatamuk ka'ax xohix yōg xox putox, ha Kunnix te hāpkummuk xop yōg xexka xop xohix nōāp-tup, xi' xat'ax kummuk xop xohix nōāp-tup, nūy Topa yūmūg Tak ha' nūnnā', puyīy Topa pu' yīpkox pi'. 25 Ha Kunnix te' xat putup, tu mōktu Topa te' gāyxop kuxyā', tu mōktu hāmgāy xop xohix kuxyāhā', tuk-tok Kunnix ha' nūnnāp-tup, pu tu' nōa'. 26 Ha' ka'ax hā Topa te' xat putup, puyīy tikmū'ūn xakix hok, 27 yīy Topa yōg tappet te: "Topa te' xexka xop xohix nūnnāhā', pu tu' yīpkox pi'," kaxīy. Pāyā Topa mūn xexka', tu Kunnix ha' nūnnā'ax hāmgāy xop yōg xexka xop, 28 tu' kuxyāhā', puxik-tok te yāy Tak pu' yīpkox xhip, pu tu' xat, tu' hep xop xohix xat'ax, 'ūxexka xe'ēgnāg tu'.

29 Tikmū'ūn 'ūm te' nōy xok tup-tox pix, yīy 'āte 'āyīko-pit, hu: Teptu xatep-tox pix 'āxape xok pupi', 'ihā xate' putpu' hi'ax 'āktux hok? 30 Xik mū'āg. Tep tuk mūg xūy, xik mūg xakix putūmnāg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux? 31 'Ūxape xop, 'āte xa hām'āktux, tu hāpxe'e 'āktux. 'Āmnīy xohix 'ihāk xok putūmnāg. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āxop te hāpxopmā max, yīk hittup, yā yūmūg kuxap-xet yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kuxa mūtik. 32 Hōmāk xip nūnte kōmēn 'Epex tu', ha' gāy xop te hāmgāy putuk, tuk putex putup, 'āte hām'āpak max 'āktux hah. Pax 'āte hām'āktux, puyīy tikmū'ūn 'ūgmax 'āktux, kopxi' hitop hā hām'āktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, koxix max yūmūg hāpxopmā hāmpuknōg xop putuk, ha: "'Āpu yūmūg xit, xix xo'op. Yā hāptup 'ihā yūmūg xakix," kaxīy. Yā' hitop hā hāpxopmāhā'.

33 Yāy hā mō'āmā hok. Tik kummuk mūtik 'āmōg, hu ta 'ākummuk kamah. 34 'Āpu hāpxopmā kummuk kuxyā', tu Topa yōg putat hā 'āmōg putpu'. 'Āxop 'ūm te Topa yūmmūg 'ohnāg. 'Āte xa' xuktux nūy xa' hupmā'.

Yūmūg yīn te putpu' hip-tup

35 Pa tikmū'ūn 'ūm xek yīkopit, hu: "Tep te xīy 'ūxakix xop putpu hip-tup?" kaxīy. "'Ūyīn te xīy?" kaxīy. 36 'Āxop

te hāmyūmmūg 'ohnāg! 'Āxop te hāpxop xap xok 'ihā' xok, pu tu' xokax. 37 Ha' xap, 'ok pe xuxnāg xetox xap, 'ok pe mīxux xap nōy, 'ūxap mūn 'ap mīxux yīnmūn'ah. 38 Ha Topa te hāpxop xap xohix yāyhā mīxux, yā Topa tep-tup.

39 Ha' hi'ax xop xohix punethok. Yā tikmū'ūn yīn puxet, xix xokxop yīn yā' nōy, xix putuxnāg xop yīn yā' nōy, xix mām xop yīn yā' nōy.

40 Ha pekkox yōg xop yīn yā' nōy, xix hām xexka yōg xop yīn yā' nōy. Ha' xohix max, pāyā hāmmax nōy. 'Ap nōy putuk'ah. 41 Māyōn max, tu hāptupmāhā', ha māyōnhex max, tu 'āmīy tupmāhā', ha māyōnnāg xop xohix max kamah, tu hāptupmā nōy. 'Ap nōy putuk'ah.

42 Ha kaxīy 'ūxakix xop te putpu hip-tup. 'Ūyīn yā hahām yōg, ha nō hāpkot, 'ūkummuk tu', yā' xok xe'e'. Pa putpu' hi, 'ihā' yīn tup, tu yīn ka'ok, tu yīn max, 'a xep xok putup'ah. 44 Putpu' hi, 'ihā yā pekkox yōg yīn. 'Ūyīn hittap yā hām yōg, ha' yīn tup pekkox yōg. 45 Yīy Topa yōg tappet te: "Tik te māxap 'āxet'ax 'Anāo, ha Topa te' hīnnāhā'," kaxīy. Pa 'Anāo nōy 'āxet'ax Kunnix, tu hāpxohix hīnnāhā'. 46 Tu hām yōg yīn mīy hāmāxap, nūy kunāy tu pekkox yōg yīn mīy. 47 Ha 'Anāo te māxap mīy, 'ihā hāpkōnōn hā' mīy, pa 'Anāo nōy te pekkox tu' nūn. 48 Hām xexka yōg xop te hām yōg 'Anāo putuk, ha pekkox yōg xop te 'Anāo nōy putuk, nōm te pekkox tu' nūn. 49 Yūmū'āte hām yōg tik putuk nōmhā, pāyā tik nōy te pekkox tu' nūn, ha yūmū'āte Kunnix putuk putup.

50 'Ūxape xop, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup, hu: Tikmū'ūn yīn yā hām yōg, ha' yīn xi' hep 'āta hā' mīy, yīy Topa pēnā hok pekkox kopah, tu pekkox yōg hāpxop pop hok kamah.

51 'Ūg 'āpax, nūy hām'āktux xe'e 'āpax. 'Ap xohix xakip-tup'ah. pāyā yūmūg yāyhāp-tup pekkox yōg tikmū'ūn, 52 hāpxip 'ohnāg 'ihā', tikmū'ūn pa xax te kutāgnāg, 'ihā yūmūg yāyhā pekkox yōg tikmū'ūn, 'ihā mīxux xop tut kāyāp-tup. Ha' xakix xop te putpu hip-tup, 'ūyīn yā pekkox yōg yīn, tu putpu' hip-tup, ha yūmū'āte yāyhāp-tup kamah. 53 Yā Topa te hām yōg yīn xit putup, nūy pekkox yōg yīn hā yūmūg mō'tat 'ūyānān tu', pu tu xakix'ax xop yāyhā xakix hok xop, 54 Ha pekkox yōg yīn hā mō yūmūg tat putup, 'ūyīy yūmūg xakix hok, yā Topa te' xat putup, nūy yūmūg xakix kuxyā', 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg mō kumak mog. Yā Topa yōg tappet te: "Topa te' xat hok pu tikmū'ūn xep xakix hok, yīy Topa te' xūy'ax kuxyā kamah, Topa mūn ka'ok xe'ēgnāg tu'."

55 "Tep tu tikmū'ūn xohix xūy?

Teptu tikmū'ūn xohix xakix?" kaxīy.

56 Yā tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy, tu' xat'ax pu' yīpkox 'ohnāg, hu' xohix xūy, hu' xohix xakix. 57 Pa yūmū'āte Topa pu hām'āktux, tu: "'Āmax Topah. Xatek mū ka'ogāhā', 'ūyīg mūg xakix hok, yāk mūg xuxyā Yeyox Kunnix tek mūg hīnnā xe'ēgnāg," kaxīy.

58 Yīy Topa yōg putat hā 'āmōy kuma 'āmōg. Topa pu hāpxopmā max, yā yūmūg xuxyā te xa pagop-tup, 'āxop te' yūmmūg.

Paot te tayūmak pop mōg putup hāpxexka Yonex tu'

16 Hōmā 'āte hāpxexka Ganax yōg kuxa mām xop pu hāmyūmmūgāhā', pu tayūmak pop, nūy Yonex yōg 'ūhok xop pu mō'kutnā'. Yā' max 'āxop kaxīy pop kamah, nūy hok pu popmā', ² yīy: Yenomīn xohix 'īhā tayūmak 'ūm mōy, nūy xeh, nōm tayūmak 'āxop te' pop'ax, tu mōktu 'āhak xupep, pu tayūmak pop hok 'īhāk nūn. ³ Tuk xupep 'īhā, 'āte tappet mīy putup, nūy mō'kutnā', 'īhā 'āxop te tik xop yīmōgatux, pu tayūmak mōgā kōmēn Yenoyanēn hah. ⁴ Pek mōg kamah tik xop mūtik.

Paot te hāmp'e'paxex

⁵ Ūgmōg putup hāpxexka Māxenōn ha hāmāxap, nūy kunāy tu 'āhak mōg, ⁶ Pak xip ka'ok putup 'āxop mūtik hām'āxī hā, ha 'āxop 'hā 'āte'ax, pu 'āte hāp-kumep kumaknāg. ⁷ 'A 'ātep-tup'ah 'āxop tuk xip pu'ūgnāg. Topa 'ūkputup, 'ūkxip ka'ok.

⁸ Nūn tek xip putup 'Epex tu', tu' hip, pu Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Pētekot mīy, ⁹ puk hām xexkah, nūy hām'āpak'ax max 'āktux, tikmū'ūn xohix pu', pa tikmū'ūn yāg te hām'āpak max'ax putup nōg.

¹⁰ Timōn xupep 'īhā', mōy xānā' pu 'āpet kopa mō'xip, nūy nō hittupmā'. Yā hāpxopmāhā 'ūgmūn putuk, tu yūmūg xuxyā pu hāpxopmāhā'. ¹¹ Pūyā Tīmōn pe'āpax-eh kutōgnāg hok. 'Āmhok, pa hā tu' tehe', pu tu mōg, 'ūkuxa yūm 'īhā', nūy 'ūgha nū putpu'. 'Āte' hip, pu nūk xape xop mūtik.

¹² 'Āte 'Apot 'āktux putup. Hōmā 'āte tu hām'āktux, tu xe' xuktux, pu 'āha mōg, yūmūg xape xop nōy mūtik,

pa tute hāmp'e'paxex, tu hōnhā' mōg putup'ah. Hāpxip kutōgnāg, puxi' mōg.

Tu ta hām'āktux kux

¹³ Ōg pa mōxip, 'ākuxa mām ka'ok. 'Ākuxānōg hok, nūy ta 'aka'ok. ¹⁴ 'Āpu 'āhām, 'īhā 'ānōy putup pax xex-ka'.

¹⁵ 'Āxop te 'Exteo yūmmūg, xi' xape xop. Nōm xop kuxa mām hāmāxap hāpxexka Genex tu', tu Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxopmā max. 'Āte xa tu' xak, yāk xape xop, ¹⁶ pu nōm xop xi' xape xop yōg hāpxopmā'ax tat, tu hām'āpak, nūy nū mūtik hāpxopmā, xa hā tu tehet.

¹⁷ Ūgkuxa hittup, 'ūkxape xop nūn, hak kuxa hittup. Yā 'Exteo nūn, xix Potōnān nūn, xix 'Ahkax nūn, ha mōgnīynām 'āxop pupi', 'āxop pip hok hah. ¹⁸ Ha mōgnīynām xexka', tu mō'ānīynām kamah. 'Āte' yūm-mūg. Yā' max yūmū'āte nōm xop 'āktux max.

¹⁹ Hāpxexka 'Ax yōg kuxa mām xop te 'āneo. 'Ak xix Pinixit te 'āneo, xi' kuxa mām xop te nōm pet tu yāytu nū'nāhā', tu 'āxop pu 'āneo hōm. ²⁰ Hayūmmūg xape xop nūnte' pip, tu xa 'ūyīmā'ōy, tu 'āmūg putup yāy kep hā, 'āp-tup pax tu'.

Yūmūg xape xop xohix pu 'āneo hōm, 'ūgmūn pupi 'āneo.

²¹ 'Āte tappet kup paha', nūy tappet mīy, hu: 'Ūgmūn Paot te xa 'āneo.

²² Nōm xop te yūmūg xuxyā putup nōg, pūyā Topa nōm hā hāpkummugā'. Yā yūmūg xuxyā nūn putpu', yīy mā', Yāyā'!

²³ Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox xa hāmmaxnā'!

²⁴ Yā 'āte 'āxop xohix putup pax Yeyox Kunnix hah. Tu ta tu' kux.

2 KONĪN

¹ 'Ūgmūn Paot. Topa tep-tup, huk xix Yeyox Kunnix yōg mō'pok xop kopah. 'Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet yāy taknōy Tīmōn mūtik. 'Ūgmū'āte 'āxop pu' kax'āmi, yā Topa kopa' kuxa mām ka'ok xop pu kōmēn Konīn tu' xix Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxexka Genex xexka tu'. ² 'Ūgmū'ātep-tup, pu yūmū yōg tak Topa xa hāmmaxnā', puyīy 'ākuxa mām mā' xix yūmū xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā' xix 'ākuxa mām mā'.

'Ūmax Topah

³ 'Āpu yūmū Topa pu hām'āktux, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūktak max pu hām'āktux, hu:

—Xatek mū'ā hā 'ātehe'. Yā 'āmax. Kaxīy.

Hamūn, yūmū yōg tak Topa te yūmūg pēnāhā', tu yūmūg kuxa ka', tu tikmū'ūn xohix xexka hā' tehe'.

⁴ 'Ūgmū yōg hāpkummuk pip, ha Topa tek mū'ā hā' tehe', yīk mū'āte tikmū'ūn hāg tehe'. Yā' pip tikmū'ūn yōg hāpkummuk xohix kamah. Topa tek mū'ā hā' tehe', hak mū'āte' pēnāhā', tu hāmyūmmūg, tu tikmū'ūn hāg tehe', yā Topa putuk. ⁵ Hōmā Kunnix xūy, ha ta hōnhā kamak mūg xūy, yā Kunnix putuk. Topa te Kunnix hā' tehe', ha ta Kunnix tek mū'ā hā' te xexka'. Yā yūmūg xūy, Kunnix putuk, ha Topa tek mū'ā hā' tehe', yā tute Kunnix hā' te putuk. ⁶ 'Ūgmūg xūy, tu 'āxop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, nūy 'āxop hāg tehet, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat, 'ūyānān tu'. Topa te yūmū'ā hā' tute', koxik mūg 'āxop hāg tehet kamah, nūy 'āxop ka'ogā', xayīy 'āxop xūy hā tot, tu hāmmax hip. Yāk mūg putuk, 'ūgmū'āte xūy hā tot kamah 'āxop putuk. ⁷ 'Ūgmū'āte xa hāmmax hip punethok. Yāg mū'āte' yūmmūg 'āxop xūy 'ūgmūg putuk, ha Topa te 'āxop hā tep-tup, tutek mū'ā' tep-tup putuk.

⁸ 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa hām'āktux 'ūxeheh, hōmā 'ūgmūg xūy hāpxexka 'Ax tu'. Yā hāpkummuk xexka 'ūgmū yōg, yā' kuxa mām hok xop tek mūg kute'ex kummuk, huk mū'āte hāmpekpaxex 'ūgmūg xaxik kōmnāg. ⁹ 'Ūgmū'āte hāmpekpaxex tikmū'ūn te' xat, puk mūg kix. Yā hāpkummuk pip, yā' kuxa mām hok xop tek mūg kute'ex kummuk, 'ūyīg kuxa mām ka'ok Topa kopah, 'ūyīy yāy yōg ka'ok'ax kopak kuxa mām hok. Yā Topa 'ūka'ok, tu tikmū'ūn putpu' hīnnā yūmmūg. Yā' ka'ok Topah. ¹⁰ 'Ūgmū yōg hāpkummuk xexka' pip, hak mūg xaxik kōmnāg, pa Topa te' kummuk kopak mūg mōy, tuk mūg mōy putup kamah. 'Ūgmūg kuxa mām Topa kopah, tuk mū'āte' yūmmūg Topa te' kummuk kopak mūg mōy putup 'ūxeheh.

¹¹ 'Āxop tek mūg hā 'ā tehe kamah, yā 'āxop te Topa puk mūg 'āktux, yā 'āxop te Topa puk mūg 'āktux punethok, ha Topa te' xupak putup, tu' mīy putup punethok, tuk mū'ā maxnāp-tup, ha xohix te' pēnāp-tup, hu hām'āktux putup, hu:

—Yā' max Topah. Kaxīy.

Paot te hāpxopmā nōy

¹² 'Ūgmū'āte yāy xexka 'āktux putup. 'Ūgmū'āte hāpxopmā max punethok, huk yāyhāhup 'ohnāg, yāg mū'āte 'āxop pu hāpxopmā max xexka', tuk mū'āte hāmyūmmūg xaptop 'ohnāg, tuk mūg kuxa te' yūmmūg yā' max. Yā Topa tek mūg maxnāhā hā kaxīy, hak mū'āte tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux 'ohnāg, pa Topa yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux. ¹³ 'Ūgmū'āte xa' kax'āmi hāpxop, ha 'āxop te nōm mōkupix, tu hāmyūmmūg mō'ka'ok, yā 'āte' kax'āmi 'āhīynāg 'ohnāg. 'Āte' yūmmūg 'āxop te hāmyūmmūg xekap-tup. ¹⁴ Hōnhā 'āxop te xahix yūmmūg, pa 'āte' yūmmūg, hāpxip 'īhā 'āxop te hāmyūmmūg xekap-tup, xayīy 'āxop 'ūgmūg 'āktux maxp-tup, 'īhā putpu' nūn Yeyox, hak mū'āte 'āxop 'āktux maxp-tup kamah.

¹⁵ Hōmā 'āte nōm yūmmūg xe'e, hu hāmpekpaxex 'āxop hak mōg, nūy xa maxnā 'ūxeheh. ¹⁶ Yā 'āte hāmpekpaxex 'ūgmōg hāpxexka Māxenōm tu', nūy 'āxop hak mōg kamah, nūy putpuk nūn, nūy 'āxop hak mōg 'ūxeheh, xayīy 'ā hā tehet, yā 'ā xit'ax hōm, ha ta putpuk nūn putup hāpxexka Yonex tu'. Yā 'āte hāmpekpaxex te kaxīy, pa 'āmhok, 'ak mōg'ah. ¹⁷ 'Ok 'āxop te hāmpe'āpaxex 'āte hāmpekpaxex hitop? 'Ok 'āte: "'Ok pek mōg putup tikmū'ūn hah, pek mōg putup'ah? 'Īntu'." Kaxīy. 'Āmhok, hā kaxīy 'āte hām'āktux 'ohnāg. Pa 'āte: "'Ātep-tup. 'Ūgmōg putup.'" Kaxīy. ¹⁸ Topa te hām'āktux xe'e', ha 'āte hām'āktux xe'e kamah. 'Āte hām'āktux 'ohnāg, hu: "'Ok pek mōg putup, pek mōg putup'ah? 'Īntu'." Kaxīy. Hā kaxīy 'āte hām'āktux 'ohnāg. ¹⁹ Hōmā Xinx te xa Topak-tok 'āktux, yā Yeyox Kunnix 'āktux xix Tīmōn te' xix 'āte'. 'Ok 'ūgmū'āte hām'āktux hitop? 'Āmhok. 'Ok 'ūgmū'āte: "'Ok pe Yeyox te kaxīy pe' kaxīy? 'Īntu'." Kaxīy. Hā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux 'ohnāg. Pak mū'āte: "Yeyox te kaxīy." Hā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux xe'e'. ²⁰ Hamūn, hōmā Topa te tikmū'ūn pu hām'āktux xex, nūy Yeyox nū'kutnā'. Hāpxip 'īhā' nūn Yeyox. Yā Topa te hāpxe'e 'āktux. Hak mū'āte Yeyox 'āktux, tu hāpxe'e 'āktux kamah. ²¹ Ha Topa te yūmū'ā Yeyox yūmmūgāhā', ha yūmū'āte Yeyox yūmmūg xe'e', tu yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. Yā Topa te yūmūg yīmōgātux, koxix yūmūg

Yeyox yūmmūg. ²² Topa te yūmmūg yīmū kax'āmi, hu: "Topa yōg". Kaxīy. Tute yūmmū'ā' hōm Topa Koxuk. Hā kaxīy yūmmū'āte' yūmmūg yūmmūg yā Topa yōg xop, ha Topa te yūmmū'ā popmāp-tup hāpxop xohix, yā yūmmū'ā hāmmāpnāp-tup punethok.

²³ Āte hām'āktux, ha Topa te' xupak, tuk kuxa yūmmūg. Hōmā 'āxop hak mōg 'ohnāg. 'Ātep-tup'ah 'āxop mānōg, huk mōg 'ohnāg 'āxop ha kōmēn Konīn tu'.

²⁴ 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'ākuxa mām Yeyox kopah, yīy tak mū'āte xe 'āxop mōgāp-tup'ah, xayīy 'ākuxa mām ka'ok, pa yūmmū'ātep-tup, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā', xayīy 'ākuxa hittup.

2 Yā 'āte hāmpēkpxax 'a 'āxop hak mōg putup'ah, nūy 'āxop mānōg hok. Yā 'ātep-tup'ah 'ākuxa hittup 'ohnāg. ² Āte 'āxop kuxa hittup 'ohnāg mīy, kopxix 'ūgkuxa hittup 'ohnāg kamah. Tep-te 'ūgkuxa hittup-māp-tup? Yā 'āxop te', pa 'ākuxa hittup 'ohnāg. ³ Hōmā 'āte 'āxop pu tappet kax'āmi, pa 'āxop hak mōg 'ohnāg, nūy 'āxop mānōg hok, pa 'āte 'āxop mānōg tappet tu'. Pax 'āxop hak mōg, kopxix 'ōg hāpkummuk mīy'ax pēnā, nūy 'ūgkuxa hittup 'ohnāg. Pa 'āxop tek kuxa hittupmāhā', pu' max. 'Āte' yūmmūg, 'ūgkuxa hittup, ha ta 'āxop kuxa hittup kamah. ⁴ Hōmā 'āte xa kax'āmi, nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, nūy 'āxop mānōg, tuk kuxa hittup 'ohnāg, tuk kuxa nōg, tuk pota punethok. 'A 'āte putup'ah, nūy 'ākuxa hittup 'ohnāg mīy, pa 'ātep-tup, xayīy 'āxop yūmmūg 'āte 'āxop putuppax.

Tik yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux

⁵ Yā hōmā 'āte 'āxop pu tappet kax'āmi, nūy 'āxop pu hām'āktux hu: "Āpu tik yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān, nōm te' tut mūti' nōm, nōm te' 'āxop kopa' xip". Kaxīy. Yā' xip 'āxop kopah, ha 'āxop kummugā miāx. Yā nōm tik xip'ah 'ūgmūtik, hu 'āte nōm kummugā 'ohnāg. ⁶ Pa 'āxop xohix te' yānān. Puxix. 'Ūkux. ⁷ Āpu 'ūxaxogā', pu tu kux. 'Āpu tik kuxa hittupmā', puyīy 'ūkuxa tuknōg xexka hok, nūy Topa yōg putat max xax hok. ⁸ Āpu tik pu hām'āktux 'āxop te' putuppax. ⁹ Texīy 'āte xa tappet kax'āmi? Yā 'ātep-tup, nūy 'ōg hāxop-mā'ax kopit. 'Ok 'āxop te' mīy 'āte nōm xat? 'Ok 'āxop te tik yōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup? 'Ok 'āxop te' xaxok putup, pu tu' kux? ¹⁰ Yā 'āxop te tik yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux, ha 'āte' xaxok kamah, ha' kux. Tik te 'ūgkummugā 'ohnāg, pa 'āte' xaxok, ha' kux. 'Āte Kunnix pu nōm 'āktux, 'āxop te' xaxok hah. Yā 'āxop te tik pu hām'āktux 'āxop te' xaxok. ¹¹ Yūmmū'āte' xaxok, puyīy Hāmgāyāgnāg xut hok, pa yūmmū'āte' xut. Hamūn yūmmū'āte' yūmmūg Hāmgāyāgnāg tep-tup, nūy tik koxyōy.

Paot kuxanōg, hu ta' mōg

¹² Hōmāg mōg kōmēn Tonot tu', tu mōktuk xupep, tu Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu' yūmmūg Topa tep-tup 'āte Topa pu hāpxopmā 'ōnteh, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹³ Pak kuxanōg, 'āte yūmmūg taknōy Tit xipix 'ohnāg tu', hu' kuxa mām ka'ok xop pu

hām 'āktux hu: "'Ūgmōg." Kaxīy. Hu tak mōg hāpxexka Māxenōn tu'.

Topa yōg hām'āpakmax'ax 'āktux max

¹⁴ Yā' max Topah. Xonat xop mōg, tu mōktu xonat puknōg xop mūtik yāykix xix tikmū'ūn mūtik, tu' xut, tu' pop xonat puknōg xop xix tikmū'ūn, tu nōm nūn-nāhā', tu nūktu' mōxaha'. Ha' xape xop te' pēnāhā, tu' yūmmūg xonat xop ka'ok. Hā kaxīy Topa te yūmmūg mīy yāy yōg xop, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', 'ūka'ok Topah. Ha ta' hax max te hāpxumāhā'. Hā kaxīy tikmū'ūn te xohix nōy nā' mōg nōm te' yūmmūg 'ūmax Topah. ¹⁵ Ha ta 'āmānex xop te' puk kōnnōn kugōy hax max yōg, ha hax max mōg pepix Topa tu' hāptox tu'. Hā kaxīy yūmmū'āte tikmū'ūn pu Kunnix 'āktux, ha mōktu tikmū'ūn xohix te Kunnix yūmmūg hāptox tu'. Yā yūmmū'āte xohix pu Kunnix 'āktux, yā' kuxa kummuk xit xop pu', xi' kuxa kummuk xit hok xop pu'. ¹⁶ Pa yā hax max 'ohnāg 'ūkuxa kummuk xit hok xop pu', yā hax kummuk, yā xok kutox hax putuk, pa yā hax max 'ūkuxa kummuk xit xop pu', tu nōm hīnnāhā'. Yūmmū'āte hax max putuk. 'Ok yūmmūg max, nūy hax max putuk? ¹⁷ 'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āpak max 'āktux, yā' max Topa yōg hām'āpak, tu hāpxop takat putuk. Yūmmū'āte tikmū'ūn putuk 'ohnāg, nōm te Topa yōg hām'āktux 'āktux kummuk, tu hāpxop tamanat hāmenex putuk. Pa Topa te yūmmūg mōkpok, kopxix hām'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, ha Topa te' xupak kamah. Yūmmū'āte hāpxe'e 'āktux. Yūmmūg yā Kunnix yōg kāmānat.

Topa yōg pa'ax tup

3 'Āxop te putep mūn pe'āpaxex? 'Ōk 'ūgmū'āte yāy xexka 'āktux? 'Āmhok. Ōk 'ūgmū'āte tik nōy putuk? 'Āmhok. Yā tik tep-tup, puyīy tikmū'ūn tappet kax'āmi'. Tappet te: "'Ūmax tihik nūhū'. 'Āpu nōm 'āpax!' Kaxīy. 'Ok 'ūgmū'ātep-tup tappet te kaxīy, 'āxop te nōm kax'āmi' pe' nōy te' kax'āmi'? 'Āmhok. 'Ātep-tup'ah. ² Tikmū'ūn te nōm tappet mōkupix, tu' yūmmūg, 'ūmax tihik. Hā kaxīy tikmū'ūn xohix te 'āxop pēnāhā', tu' yūmmūg, 'āte 'āxop pu hāmyūmmūgā max, yā 'ūgkuxa max. ³ 'Ūnōy te tappet kax'āmi', hak mū'āte' mōgāhā tikmū'ūn tu'. Hā kaxīy Kunnix tek mūg pu hām yūmmūgāhā', hak mū'āte tikmū'ūn pu nōm yūmmūgāhā'. Hōmā tikmū'ūn te pipkup xox hā kax'āmi mīkaxxap pe yīmū'. Hā kaxīy Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa maxnāhā', puyīy hāpxopmā max.

⁴ 'Ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux nō'om, yā 'ūgmūg kuxa mām xe'e Topa kopah, yā 'ūgmūg kuxa mām Kunnix kopah. ⁵ 'Ūgmūg ka'ok 'ohnāg, tu' yūmmūg 'ohnāg Topa pu hāpxopmā', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Pa Topa tek mūg ka'ogāhā', 'ūyīy Topa pu hāpxopmā'. ⁶ Tutek mūg ka'ogāhā', 'ūyīy tikmū'ūn pu Topa yōg pa'ax tup yūmmūgā'. Topa yōg pa'ax tup te Topa yōg xat'ax putuk 'ohnāg. Topa yōg pa'ax tup kax'āmi 'ohnāg tappet tu'. Pa Topa Koxuk te yūmmū'ā hāmyūmmūgāhā'. Topa yōg xat'ax te hām'āktux 'ūkummuk tik-

mū'ūn, yīy ta' xakix tikmū'ūn. Pa Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa maxnāhā', tu tikmū'ūn mīy Topa yōg tikmū'ūn, yā tikmū'ūn hīnnāhā'.

⁷ Hōmā 'ūhittap 'ūkax'āmi Topa yōg xat'ax mīkaxxap pe yīmū' pipkup xox hā, ha tikmū'ūn te' pēnāhā yā' max xe'ēgnāg Topah. Ha ta' xip Mōyyex, ha tikmū'ūn te' pēnāhā Mōyyex pa yīn max xe'ēgnāg, pa hāpxip 'īhā Mōyyex pa yīn max xe'ēgnāg kutōgnāg nōy nā' mōg. Tikmū'ūn pa te māyōn yānām tot 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te Mōyyex pa yīn pēnā tot 'ohnāg. Hā kaxīy Topa te yāy yōg xat'ax popmāhā'. Topa yōg xat'ax te hām'āktux tikmū'ūn 'ūkummuk, tu' xakix putup. Topa te' xat'ax popmāhā', ha tikmū'ūn te' pēnāhā 'ūmax xe'ēgnāg Topah. Hā kaxīy 'ūmax xe'ēgnāg Topa te yāy xat'ax popmāhā', ⁸ pa' max xe'ēgnāgnām Topa Koxuk te tikmū'ūn mīy Topa yōg tikmū'ūn. ⁹ Topa yōg xat'ax te hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn, pa' max xe'ēgnāg Topa yōg xat'ax, pa' max xe'ēgnāg Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy 'ūyānān tu' max tat. ¹⁰ Yā' max xe'ēgnāgnām hōnhā. Hōmā yā' max xe'ēgnāg, pa' nōg. ¹¹ Hāmyāxatamuk xohix hā' pip 'ūxat'ax, tu' max xe'ēgnāg, pa' nōg. Pa hāmyāxatamuk xohix hā' max xe'ēgnāgnām hōnhā!

¹² 'Ūgmūg kuxa mām Topa yōg pa'ax tup kopah, huk mūg nōm 'āktux ka'ok, tuk mūg kuxanōg 'ohnāg. ¹³ 'Ap Mōyyex putuk'ah 'ūgmū'āte'. Mōyyex te yāy pa yīn mō'nīy topixxax hā, puyīy 'Iyaet yōg tikmū'ūn pēnā hok 'ūpa yīn te' max xe'ēgnāg kutōgnāg nōy nā' mōg, tu mōktu' nōg. ¹⁴ Yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te nōm putuk. Hōmā xix hōnhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te' mōkupix Topa yōg pa'ax hittap yōg tappet, tu' pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā topixxax te' pa yīn mō'nīy putuk, yīy ta hām yūmmūg 'ohnāg. Ha ta tik kuxa mām Kunnix kopah, tu' tihi Kunnix mūtik, hu' pa pip, tu hāmyūmmūg, ha 'ap xip'ah topixxax putuk, yā 'ūpa mō'nīy'ax xip 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg. ¹⁵ Hōnhā ha ta' pip Yoneo xop, tu' mōkupix Topa yōg xat'ax yōg tappet. Mōyyex te nōm kax'āmi', pa tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā topixxax te' pa mō'nīy putuk. ¹⁶ Pa Topa tappet te Mōyyex 'āktux, hu: "Tute yōkanām, nūy yūmūg xuxyā pēnā', ha' xut topixxax 'ūpa yīn tu'". Kaxīy. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax mōy, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg. ¹⁷ Yā Topa yōg tappet te: "Yūmūg xuxyā'". Kaxīy. Yā Topa Koxuk. Topa Koxuk xip tikmū'ūn mūtik, puxix tikmū'ūn kuxa kummuk xit. ¹⁸ Topa 'ūmax xe'ēgnāg, ha hōmā Mōyyex te Topa mūtik hām'āktux, yīy ta' max xe'ēgnāg Mōyyex pa'. Hā kaxīy yūmūg xuxyā Topa Koxuk max xe'ēgnāg, tu' nūn tu nūktu yūmūg kuxa tupmā nōy nā' mōg.

Nax takat 'ohnāg te hāpxop max xe'ēgnāg tat

4 Topa tek mūg pēnāhā', tuk mūg kuxa ka', tuk mūg xat, 'ūyīy tikmū'ūn pu Topa yōg pa'ax yūmmūgā', yīy tak mūg kuxanōg 'ohnāg. ² 'Ūgmū'āte hāpkummuk mīy'ax xohix xaptop'ax kux, nūy yāyhāhup hok, hu' koit 'ohnāg, tuk mū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux max, tu' koit 'ohnāg 'ūgmū'āte', pak mū'āte hāpxe'e 'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, ha Topa

te' xupak kamah, ha tikmū'ūn te yāy kuxa kopa' yūmmūg 'ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux, tu' yūmmūg 'ūgmū'āte hāpxopmā max. ³ 'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ūkuxa mām hok xop pa te Topa yōg hām'āpak max'ax yūmmūg 'ohnāg, pa' nōy xop te' yūmmūg. ⁴ Teptu 'ūkuxa mām 'ohnāg? Yā Hāmgāyāgnāg, yā nōm te hām xexka yōg tikmū'ūn xat, tu tikmū'ūn putox ka'ogāhā', puyīy tikmū'ūn Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak kummuk, xix Yeyox max xe'ēgnāg 'āpak kummuk xix Topa max xe'ēgnāg yūmmūg 'ohnāg. Hamūn, Yeyox te Topa putuk xe'e'. ⁵ 'Ūgmū'āte yāy 'āktux 'ohnāg, pak mū'āte Yeyox Kunnix 'āktux nōm te tikmū'ūn xat, tuk mū'āte hām'āktux 'ūgmū'āte 'āxop pu hāpxopmāhā', yā Yeyox te nōm putup. ⁶ Hōmā Topa te: "Pu yā xip kūyānām, puyīy nōā' hāpkoxtap". Kaxīy. Topa te' mīy kama kūyānām putuk yūmūg kuxa kopah, yā yūmūg kuxa tupmāhā'. Yā yūmūg kuxa tup, kopxix yūmmūg 'ūmax xe'ēgnāg Topah, tu Kunnix pa max yūmmūg kamah.

⁷ Yā hāpxop xohix max xe'ēgnāg pip yūmūg kopah, pa yūmūg max 'ohnāg, yā takat 'ohnāg putuk. Yā' nax putuk, yā nax te hāpxop max xe'ēgnāg tat, pa' pu'uk nax, tu' takat 'ohnāg. Tikmū'ūn te yūmūg pēnāhā', tu' yūmmūg Topa 'ūka'oknām, pa yūmūg pu'uk, yā nax putuk. ⁸ Tikmū'ūn kummuk te yūmūg kute'ex, pa yūmū'āte hāpxopmā max kux 'ohnāg. Hāpxip 'īhā yūmūg kuxa mām pu'uk, pa yūmūg kuxa mām kux 'ohnāg. ⁹ Tikmū'ūn punethok te yūmūg tu' gāy, pa yūmūg xape pip. Yūmūg xūy, pa yūmūg kuxa mām kux 'ohnāg. ¹⁰ Yūmūg xakix kōmnāg punethok, yā Yeyox putuk, puyīy tikmū'ūn pēnā' Yeyox mōg yūmūg mūtik. ¹¹ Hāpkummuk pip, ha yūmū yōg hāmyāxatamuk tox hā yūmūg xakix kōmnāg, tu Yeyox pu hāpxopmā max, puyīy tikmū'ūn pēnā' Yeyox mōg yūmūg mūtik. Yūmūg xakix putup, pa Yeyox hi hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ¹² 'Ūgmūg xakix kōmnāg, xayīy tu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xayīy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg.

¹³ Topa yōg tappet te: "'Ūgkuxa yūm, hu 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux". Kaxīy. Topa Koxuk te yūmūg kuxa māmāhā kamah, ha yūmūg kuxa mām, hu yūmū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹⁴ 'Ūgmū'āte' yūmmūg, hōmā Topa te yūmūg xuxyā Yeyox putpu' hīnnāhā', tuk mūg putpuk hīnnāp-tup kamah, tuk mūg mōgāp-tup 'āxop mūtik Topa hah, tu mōktu yūmūg pip putup Topa keppah. ¹⁵ Pa hōnhā 'ūgmūg xūy, xayīy 'āxop hāpxop max pop, ha Topa te tikmū'ūn pu hāmmaxnāp-tup, ha nōm xohix nōynāp-tup, tu Topa pu hām'āktux nōynāp-tup, tu Topa pu hām'āktux, hu: "'Āmax, xatek mū'ā hāmmaxnāhā'". Kaxīy. Ha Topa te yāy xexka mīy nōynā' mōg putup 'ūkuxa kopah.

Yūmū'ātep-tuppax pepix pip xop Topa yōg

¹⁶ Yīy tak mūg hup 'ohnāg, tuk mūg kuxa nōg 'ohnāg. 'Ūgmūg yīn pu'uk nōynā' mōg 'āmnīy xohix 'īhā, pa Topa te yūmūg kuxa ka'ogāhā 'āmnīy xohix 'īhā'. ¹⁷ Yūmūg xūy kutōgnāg hōnhā nūnte hām xexka tu', pa' nōg putup, ha hāpxip 'īhā' max xe'ēgnāg, tu' kux

putup 'ohnāg pexkox tu'. Yā hōnhā yūmūg xūy, yā hāpxop kutōgnāg, pa pexkox tu' max xe'ēgnāg, yā hāpxop xexka'. ¹⁸ Yūmū'ātep-tup 'ohnāg hām xexka yōg hāpxop tikmū'ūn te nōm pēnāhā', pa yūmū'āteputuppax pepix pip xop Topa yōg tikmū'ūn te nōm pēnā 'ohnāg. Yā hāmpēnā xop 'ūnōg putup, pa hāmpēnā 'ohnāg xop pip mōkuma' mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

5 Hamūn, yūmū'āte' yūmmūg yūmūg pip yāy pet kopah. Hā kaxīy yūmūg pip yāy yīn kopa kamah nūnte hām xexka tu'. 'Ūkpet nōg. Hā kaxīy 'ūkxok putup, yāg yīn xok putup, puxix Topa yūmū'ā 'ūgyīn nōy mīy pexkox tu', ha yūmūg pip putup 'ūgyīn tup kopah, yā 'ūkpet tup putuk. Topa mūn te nōm mīy, ha' xip putup mōkuma' mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ² Pa hōnhā yūmū'ātep-tup xexka yāy pet pexkox tu', yā yūmūg yīn tup putup, nūy nōm kopa' pi'. ³ Yūmūg pip putup yāy pet tup kopah, yā yūmū'āte mō'tat putup yāy yīn tup, nūy yūmūg koxuk hok pip'ah. ⁴ Hōnhā yūmūg pip yāy pet kopah, yā yūmūg yīn kopah, tu yūmūg kokōn. 'Ap max'ah. 'A yūmū'ātep-tup'ah yāy yīn putyōn, pa yā yūmū'ātep-tup pexkox yōg pet, yā yūmūg yīn tup putup. 'Ap yūmū'ātep-tup'ah yāy yīn nōm xok putup, pa yā yūmū'ātep-tup yāy yīn tup nōm xok putup 'ohnāg. Yūmūg yīn hittap xok putup, ha ta' pip putup yūmūg yīn tup pexkox tu'. ⁵ Topa te yūmūg mīy, 'ūyīy yūmūg yāy pet hā' nōy yānān, yā yāy yīn hā' nōy yānān, hu Topa te yūmū'ā' hōm yāy Koxuk. 'Ūxip Topa Koxuk, kopix yūmū' yūmūg Topa te yūmū'ā yūmūg yīn tup popmāp-tup.

⁶ Hā kaxīy yūmūg kuxa hittup. Yūmū'āte' yūmmūg yūmūg pip yāy yīn kopa nūnteh, pa yūmūg pip 'ohnāg Topa pet kopa pexkox tu'. ⁷ Hamūn, 'a yūmū'āte' pēnā'ah pexkox yōg hāpxop, pa yūmūg kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg. ⁸ Yūmūg kuxa hittup xexka', tup-tup, nūy xok, yā yāy yīn nīm, nūy pet nōy pa', yā yāy yīn tup pa', nūy Topa mūtik pi'. ⁹ Pa yūmū'ātep-tup, nūy Topa kuxa hittupmā', pe yūmūg pip yāy yīn kopah, pe yūmūg pip yāy yīn tup kopa pexkox tu'. ¹⁰ Hāpxip 'īhā yūmūg xohix mōg putup, nūy Kunnix keppak pi', ha tute yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit putup yūmū'āte nōm mīy nūnte hām xexka tu', ha yūmūg xohix te' pop putup yāy yōg hāpxop. Yūmū'āte hāpxopmā kummuk nūnte hām xexka tu', kopix hāpxop kummuk pop putup. Pa yūmū'āte hāpxopmā max nūnteh, kopix hāpxop max pop putup.

Topa xape xop

¹¹ Yūmū'āte Topa yīpkutuk yūmmūg, hu yūmū'āte tikmū'ūn xapit, puyīy Topa yōg putat hā mōg. Topa te yūmūg yūmmūg xe'e'. 'Ātep-tup, xayīy 'āxop 'ūgmūg yūmmūg kama 'ākuxa kopah. ¹² 'Ak mū'ātep-tup'ah, nūy xa yāy 'āktux 'ūxeheh, xayīy 'āxop 'ūgmūg putup. Pak mā'ātep-tup, xayīy 'āxop 'ūgmū yōg hāpxopmā'ax max yūmmūg, xayīy 'āxop 'ūgmūg 'āktux max. 'Ūgmū'ātep-tup, xayīy 'āxop tikmū'ūn pu hām'āktux max yūmmūg nōm te hāptopa pēnāhā', pa' kuxa yūmmūg 'ohnāg. ¹³ Pa 'āte yāy xexka 'āktux, kopix putox kum-

muk putuk. Pa 'āte yāy xexka 'āktux, nūy Topa 'āktux max. Pa 'ūkputox max putuk, kopix 'ūp-tup, xa hāmmaxnā'. ¹⁴ Kunnix te yūmūg putuppax, yīy yūmū'āte hāpxopmā max. Hamūn, yūmū'āte' yūmmūg tik puxet te' hep xop xohix pupi' xok, yā tikmū'ūn xohix 'ūkummuk, hu' xakix. ¹⁵ Kunnix te' hep xop xohix pupi' xok, puyīy tikmū'ūn yāy pu hāpxopmā pax hok, pa Kunnix pu hāpxopmā'. Tute nōm pupi' xok, tu putpu' hi'.

¹⁶ Tikmū'ūn te Kunnix yōg hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok, yā hāmpē'paxex kutōgnāg, tu hām'āktux mō'ka'ok, hu: "Kunnix 'ūkummuk". Kaxīy. Yā yūmūg putuk hōmā. Yā hōmā yūmū'āte Kunnix yōg hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok kamah. Pa hōnhā 'ap kaxīy'ah. Yā 'āte Kunnix yūmmūg xe'e'. ¹⁷ Tikmū'ūn 'ūm kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, yā tikmū'ūn kuxa tup. Hāpxop kummuk xohix 'ūhittap nōg, pa hōnhā 'ūtup hāpxop xohix, yā hi'ax tup, tu' max. ¹⁸ Yā Topa te hāpxopmā xohix te kaxīy. Hōmā yūmūg 'ūgāy xop, tu Topap-tup nōg. Pa Topa te nū'kutnāhā Kunnix, tu nōmhā yūmūg mīy Topa xape xop, tu mō yūmūg pok, 'ūyīy hep xop xohix mīy Topa yōg xape xop. ¹⁹ Yūmū'āte tikmū'ūn pu hām'āktux Topa te Kunnix mūtik tikmū'ūn xohix mīy Topa xape xop, tu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, pu tu' kux.

²⁰ 'Ūgmū'āte Kunnix pu hāpxopmā max, tuk mū'āte Kunnix 'āktux, yā Topa tek mū'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'ūyīy hām'āktux max, tuk mū'āte 'āxop xānāhā'. 'Ūgmū'āte Kunnix mūtik 'āxop xānāhā'. 'Āpu 'ūtux hok, puyīy Topa 'āxop mīy Topa xape xop, yā 'āxop gāy tu' kux. ²¹ Kunnix te hāpkummuk mīy 'ohnāg. Pa Topa tep-tup, yīy Kunnix te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax tat, tu yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmūg yāyhāk max xe'ēgnāg Topa kep-pah, tu yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik.

6 'Ūgmū'āte hāpxopmā max Topa mūtik, tu 'āxop pu hām'āktux, hu: Hōmā Topa te 'āxop pu hāmmaxnāhā'. 'Āpu hāpxopmā hitop hok hōnhā. Kaxīy. ² Topa te hām'āktux. 'Āpu 'ūxupax. Topa te: "Nōmhā 'āmnīy max xupep. 'Āte 'āxop 'āpak nōmhā. 'Ātep-tup nōmhā, nūy 'ākuxa kummuk xit, nūy 'āxop hāg tehet". Kaxīy. 'Ūxupax. Topa tep-tup, nūy 'āxop pu hāpxopmā max. 'Āpu nōm pop, puyīy Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat, 'ūyānān tu'.

³ 'Ūgmū'āte Topa pu hāpxopmā max, tuk mū'ātep-tup'ah hāpkummuk mīy. Tikmū'ūn te' xak putup, pak mū yōg hāpkohe xipip-tup'ah. ⁴ Pak mū'ātep-tup, nūy hāmmax mīy xohix, puyīy tikmū'ūn pēnā', tu' yūmmūg 'ūgmūg yā Topa yōg kāmānat. 'Ūgmū'āte hāmmax mīy, tu hāpkummuk hā tot, xix hāpkute'ex kummuk hā tot, xix xūy hā tot. ⁵ Yā tikmū'ūn tek mūg kix xikot hā, tuk mūg xex kanet ka'ok kopah, tu tikmū'ūn xohix te yāy tu nū'nāhā', nūy 'ūgmūg kute'ex kummuk, hak mū'āte Topa pu hāpxopmā punethok, tu mōgyōn kutōgnāg, tuk mūg xit kutīgnāg. ⁶ 'Ūgmū'āte hāpxe'e mīy, tu hāmyūmmūg, tu tikmū'ūn pu hāmmax mīy, yīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ūgmūg yā Topa yōg kāmānat. Topa Koxuk xip 'ūgmūtik, hak mū'āte Topap-tuppax xix tikmū'ūn putuppax, ha Topa 'ūka'ok, tu' xip 'ūgmūg mūtik, yīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ūgmūg yā Topa yōg

kāmānat. ⁷ 'Ūgmū'āte hāpxopmā xe'e'. Hā kaxīy 'ūgmū'āte Hāmgāyāgnāg kummugāhā', ha Hāmgāyāgnāg tek mū'ā kummugā 'ohnāg. ⁸ Tikmū'ūn yāg tek mūg 'āpak, pa' yāg tek mūg 'āpak 'ohnāg. 'Ūyāg tek mūg 'āktux kummuk, pa yā yāg nōy tek mūg 'āktux max. 'Ūyāg te hāmpē'paxex 'ūgmū'āte' koit, pa' yāg nōy te hāmpē'paxex 'ūmū'āte' koit 'ohnāg. ⁹ Tikmū'ūn tek mūg yūmmūg 'ohnāg putuk, pa tikmū'ūn xohix tek mūg yūmmūg. Tikmū'ūn te hāmpē'paxex 'ūgmūg xakix putūmnāg, pa yāg mūg hi'. Tikmū'ūn tek mūg kix mīm topnāg hā, pak mūg xakix 'ohnāg. ¹⁰ 'Ūgmūg xūy, pa yāg mūg kuxa hittuppax. 'Ūgmūg yā hok xop, pak mū'āte tikmū'ūn putexop xexkanāhā putuk. Yūmū yōg hāpxop pip 'ohnāg putuk, pa yā hāpxop xohix yūmū yōg, yā Topa yōg hāpxop.

¹¹ 'Ūkxape xop kōmēn Konīn tu', 'ūgmū'āte 'āxop pu hām'āktux punethok, nūy xa' xuktux hāpxop xohix 'ūgmūg kuxa kopah. ¹² 'Ūgmū'āte yāy kuxa yōg hāpxop 'āktux. Yā xate yūmūg yūmmūg. Pa 'āxop tep-tup, nūy yāy kuxa yōg hāpxop 'āktux hok, hak mū'āte' yūmmūg 'ohnāg 'āxop kuxa'. ¹³ 'Āte 'āxop pu hām'āktux, yā yāy kutok pu hām'āktux putuk. 'Āte yāy kuxa yōg hāpxop 'āktux. 'Āpu xuktux kama 'ākuxa yōg hāpxop 'ūgmūg putuk.

'Ūkummuk xop nīm

¹⁴ 'Āpu kuxa mām hok xop mūtik 'āmōg hok. 'Ap max'ah. Texīy max xop mōg 'ūkummuk xop mūtik? 'Ap mōg'ah, yā' max'ah. Texīy kuyānām xip hāpkoxtap kopah? 'Āmhok. 'Ūxip kuyānām, puxix tu' nōg hāpkoxtap. ¹⁵ Texīy Kunnix mōg Hāmgāyāgnāg mūtik? 'Ap mōg'ah, yā' max'ah. Texīy kuxa mām xop te kuxa mām hok xop hā' xape? Yā 'ap xape'ah. ¹⁶ 'Ok max tikmū'ūn te Topa pet ha' mōg xix topa komut pet ha' mōg kamah? 'A' max'ah. Yā Topa te:

"'Ūkxip putup yāy yōg tikmū'ūn mūtik, tu nōm xop kopak xip putup.

'Ūgmūn yā nōm yōg Topah, ha nōm yā yōgnū tikmū'ūn." Kaxīy.

¹⁷ Topa te xe:

"'Āpu kummuk xop nīm, nūy mōg.

'Āpu xupxet xop nīm,

ha 'āte 'āxop pop putup,

¹⁸ nūy 'āxop hā 'ōg 'ātak 'ūgmūn,

hak-tok pit xik hex 'āxop.

Hā kaxīy hām'āktux Topa, nōm te hāpxop xohix mīy yūmmūg."

Kaxīy.

7 'Ūkxape max xop, Topa te yūmū'ā hāpxop xohix 'āktux xex. 'Āpu yūmū hāpkummuk mīy'ax kux, puyīy Topa yūmūg kuxa pix, tu yūmūg putup'ax kummuk nōā'. 'Āpu yūmū hāmmāynāg mīy, nūy Topa 'āpax max.

'Ūkuxa hittup Paot

² Pu yā 'ākuxa 'ūkxax. 'Ūgmū'āte tikmū'ūn kummugā 'ohnāg, tu tikmū'ūn koxyōy 'ohnāg, tu tikmū'ūn yōg

hāpxop pop 'ohnāg. ³ 'A 'āte hām'āktux'ah 'āxop kummuk. Pa hōmā 'āte hām'āktux, xix hōnhā hām'āktux 'āte 'āxop xak, yā hōnhā 'āxop xak, xix pexkox tu 'āxop xak putup kamah. ⁴ 'Ūgkuxa yūm 'āxop kopah, tu hāmpēkxex 'āxop max. Yōgnū hāpkummuk pip, pak kuxa yūm, tuk kuxa hittup xexka'.

⁵ Hōmāg mūg mōg hāpxexka Māxenōn tu', tu mōk-tuk mūg mōxaha', hak mū yōg hāpkummuk punethok pip, yā tikmū'ūn tek mūg kute'ex kummuk, hak mūg kuxanōg. ⁶ Pa Topa te tikmū'ūn kuxa hittupmāhā', tuk mūg kuxa hittupmāhā kamah. Yā Tit nūn, nūy 'ūgkuxa hittupmā'. ⁷ Yā Tit xupep, yīg mūg kuxa hittup. Yā 'āxop max, yīy Tit kuxa hittup, hu 'ā nōm 'āktux, yīg mūg kuxa hittup kamah. Tit te hām'āktux 'āxop tek xak punethok, tu 'āxop te nōm tik kummuk tu yāyhāhup, tu 'āxop tep-tup punethok, nūy 'ā hā 'ātehet.

⁸ Hōmā 'āte 'āxop mānōg tappet hā, yīy 'āxop kuxa hittup 'ohnāg. Pa puxix, 'ūmax tappet. 'Ok pe' kummuk 'ākuxa hittup 'ohnāg? 'Āmhok. Yā' max. Yā' max tappet. ⁹ Hōnhā 'ūgkuxa hittup. 'Ok 'ākuxa hittup 'ohnāg, 'ūyīg kuxa hittup? 'Āmhok. Pa 'ākuxa hittup 'ohnāg, hu hāpkummuk mīy'ax kuxyāhā'. Topa teptup 'āxop kuxa hittup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy'ax kuxyā'. ¹⁰ Yā Topa tep-tup 'āxop kuxa hittup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy'ax kuxyā, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit'ax. Yā hāmma, 'āxop kuxa hittup 'ohnāg, yā' max. Pax xa kuxa hittup 'ohnāg te' kuxa mām hok xop putuk, puxix tu' kummuk. Yā' kuxa hittup 'ohnāg te tikmū'ūn kix.

¹¹ Pēnā', Topa te hāpxop max mīy, 'ihā 'ākuxa hittup 'ohnāg. 'Āxop te hāmma xak punethok, tup-tup punethok, pu tikmū'ūn yūmmūg 'āxop te hāpxe'e mīy. 'Āxop te hāpkummuk mīy'ax putup nōg xexka', tu nōm hāpkummuk mīy'ax yīpkutuk xexka', tu 'āxop tek xak punethok. 'Āxop te nōm hāpkummuk mīy'ax yānān mō'ka'ok, yā nōm tik kummuk yōg hāpkummuk mīy'ax yānān mō'ka'ok. Tikmū'ūn te' yūmmūg 'āxop te hāpxe'e xohix mīy.

¹² Yā hōmā 'āte xa tappet kax'āmi, xayīy 'āxop yūm-mūg 'āxop tek mūg putuppax, tu Topap-tuppax kamah. Hā kaxīy 'āte xa tappet kax'āmi'. Nōm tik kummuk te' tut mūtik nōm, tu' tak pu hupmāhā'. Pa hā kaxīy 'āte xa' kax'āmi 'ohnāg. ¹³ Hōnhā 'ūgmūg kuxa hittup.

Yā 'āxop te Tito kuxa hittupmāhā', yīg mūg kuxa hittup punethok kamah. ¹⁴ Hōmā 'āte Tit pu hām'āktux 'āxop max. Hamūn, hōnhā 'āte hāmpēkxex 'āxop max. 'Ūgmū'āte 'āxop pu hāpxe'e 'āktux mōkumakmōg, tu Tit pu hām'āktux 'āxop max. ¹⁵ Ha Tit te 'āxop putuppax nōy nā' mōg, tu' yūmmūg 'āxop yīpkox pip, tu Tit yōg hām'āktux 'āpak, tu' mīy. ¹⁶ 'Ūgkuxa hittup, yā 'ūgkuxa yūm 'āxop kopah.

Tayūmak nīm punethok

8 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte-pup, xayīy 'āxop yūm-mūg Topa te hāmmaxnāhā Yeyox kopa kuxa mām xop pu hāpxexka Māxenōn tu'. ² 'Ūyōg hāpkummuk punethok pip, nūy yōg kuxa mām'ax kopit, pa' kuxa hittup xexkanān, tu tayūmak punethok popmāhā'.

Yāp-te xop kutōgnāg, pa' popmāhā 'ūpunethok. ³ Nōm te' popmāhā tayūmak xohix yāy yōg, tu tehomī' popmāhā'. Yā 'ūp-tup, ⁴ tuk mū'ā hām'āktux, hu: "'Ūgmū'ātep-tup xexka' nū tayūmak popmā' Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxexka Yonex tu'." Kaxīy. ⁵ 'Ūgmū'āte hāmpekpaxex, yā' xohix popmāhā'. Yā' xohix, ha nōm te Topa pu yāy popmāhā hāmāxap, tuk-nāy tu 'ūgmū'ā yāy popmāhā kamah, ha Topa tep-tup. ⁶ Tit te 'āxop hā tehe', xayīy tayūmak yāy tu nū'xoh, hak mū'āte Tit mūtik hām'āktux, puyīy xe 'āxop hā tu tehet, puyīy tayūmak yāy tu nū'xo kux. 'Āxop te' nōy putuppax, hu tayūmak popmāhā'. ⁷ 'Āxop yāp-te xop kutōgnāg, pap-te xop xexka putuk. Yā 'āxop kuxa mām xexka', tu hām'āktux max yūmmūg, tu hām'yūmmūg xexka', tu' nōy hā 'ātepax xexka', tuk mūg putuppax xexka'. 'Āpu tayūmak xohix popmā kamah.

⁸ 'Āte 'āxop xat 'ohnāg, pa 'ātep-tup, nūy 'ōg putup-pax'ax kopit. Yā 'āxop te' nōy putuppax, yā Yeyox putuk. ⁹ 'Āxop te' yūmmūg yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix te' nōy hā' tehe'. Hōmā 'ūhittap Yeyox 'ūp-te xop xexka pexkox tu', pa' nūn hām xexka tu', tu yāyhāp-te xop kutōgnāg, nūy yūmmū'ā hā tu tehet. Yeyox 'ūp-te xop 'ohnāg, pa yūmmūp-te xop xexka mīy, yā yūmmū'ā hāmmaxnāhā'.

¹⁰ 'Āte hāmpekpaxex hā kaxīy. Hōmā hām'yāxatamuk nōy 'īhā 'āxop te tayūmak yāy tu nū'xoh kōnāmāhā'. Hōnhā tayūmak yāy tu nū'xoh kux, pu' max. 'Āxop te tayūmak popmāhā', ha ta' nōy xohix te' popmā 'ohnāg. 'Āxop tep-tuppax, nūy tayūmak popmā'. ¹¹ 'Āpu tayūmak yāy tu nū'xoh kux hōnhā. 'Āxop te tayūmak nīm putuppax hāmāxap. 'Āpu tayūmak nīm putuppax hōnhā, nūy nīm kuxyā. ¹² 'Āxop te tayūmak nīm pax, puxix Topa tep-tuppax 'ōg nīm'ax. Pa' pip 'ohnāg 'ōg hāpxop, puxix Topa pu' max kamah. ¹³ 'A 'ātep-tup'ah, xayīy 'āxop tayūmak xohix nīm, pa' nōy te' nīm 'ohnāg. Yā' max 'ūnōy te tayūmak nīm kamah 'āxop putuk. ¹⁴ Pa hōnhā 'ōg hāpxop punethok pip. Yā' max, 'āxop te nōm hā 'ātehet. Hāpxip, puxix tu' pip 'ohnāg 'ōg hāpxop, puxi' nōy 'āxop hā' tep-tup, yā' nōy yōg hāpxop punethok pip. Yā hā kaxīy 'āxop te hāpxop hok nīm putup, ha' nōy te hāpxop hok nīm putup yāy putuk. ¹⁵ Yā Topa yōg tappet te nōm 'āktux, hu:

"Tik te' pop hāpxop xohix, pap-te xop xexka 'ohnāg
Ha ta tik nōy te' pop hāpxop tīgnāg, pap hok xop 'ohnāg." Kaxīy.

Tit xix yāy xape xop

¹⁶ 'Āte Topa pu hām'āktux, hu: "Topa, 'āmax. Xate Tit pu hām maxnāhā', ha tutep-tup tikmū'ūn hā' tehe 'ūgmūn putuk". Kaxīy. ¹⁷ Hamūn, hōmā 'āte Tit pu' xak, ha tutep-tup xexka', nūy 'āxop hā tu tehet. Tutep-tup, hu 'āxop ha' mōg. ¹⁸ 'Ūgmū'āte taknōy mōkutnāp-tup Tit mūtik. Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te nōm putuppax, tu nōm 'āpak. Tute Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹⁹ Yeyox kopa kuxa mām xop te nōm yāykutnāhā', puyīg mūg mūtik mōg, nūy 'ōg nīm'ax xop mōgā', nūy yūmmūg xuxyā Yeyox 'ūxexka mīy, xayīy 'āxop yūmmūg 'ūgmū'ātep-tup xexka', nūy 'āxop hāg tehet.

²⁰ 'Ūgmū'ātep-tup 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn hām'āktux, hu: "Paot te tayūmak yāg hā' xupxet". Kaxīy. Yā 'ātep-tup'ah. ²¹ Pak mū'ātep-tup, nūy hāpxe'e mīy. Yā Topa te' pēnāhā xix tikmū'ūn te' pēnāhā kamah.

²² 'Ūgmū'āte taknōy mōkutnāhā 'ūnōy mūtik. 'Ūgmū'āte taknōy yōg hāpxopmā'ax kopit punethok, huk mū'āte' yūmmūg 'ūmax, tup-tup xexka, nūy tikmū'ūn hā tu tehet. Nōm taknōy kuxa yūm 'āxop kopah, hu 'āxop hā tep-tup xexka'. ²³ Tit yā yōgnū kāmānat, tu hāpxopmāhā 'ūgmūtik, nūy 'āxop hā tu tehet. 'Ūmōg putup 'ūtaknōy xop Tit mūtik. Yā' max 'ūtaknōy xop. Yeyox kopa kuxa mām xop te nōm mō'pok, nūy Kunnix pu' mīy hāpxop max, nūy Kunnix 'āktux max. ²⁴ 'Āpu nōm putuppax, puyīy Yeyox kopa kuxa mām xop yūmmūg 'āxop te nōm putuppax, tu' yūmmūg 'ūgmū'āte 'āxop 'āktux max, tu' koit 'ohnāg.

Tayūmak nīm hāpxexka Yonex xop pu'

9 Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te hāpxexka Yonex yōg Yeyox kopa kuxa mām xop pu' nīm tayūmak, ha 'āte xe xa kax'āmi putup'ah. ² 'Āte' yūmmūg 'āxop tep-tup, nūy tayūmak nō 'ā tehet, ha 'āte 'āxop 'āktux max hāpxexka Māxanōn xop pu'. 'Āte: "'Āxape xop hāpxexka Genex yōg xop tep-tup, nūy tayūmak nōm hā tu tehet. Yā hām'yāxatamuk puxet hā Genex xop tep-tup". Kaxīy. Ha Māxanōn xop te nōm mōkupix, tu hōnhā tutep-tup, nūy tayūmak nīm kamah. ³ Hōnhā 'āte 'ūtaknōy mō'pok 'āxop hah, nūy 'āxop 'āktux max hitop hok, pa 'āxop te tayūmak nīm putup. Yā hā kaxīy 'āte hām'āktux hōmā. ⁴ Pa Māxanōn yōg xop mōg 'ūgmūtik 'āxop hah, tu' pēnāhā 'āxop yōg tayūmak nīm'ax pip 'ohnāg, kopix 'ūgyāyhāhup putup, xix 'āxop yāyhāhup putup kamah. Hamūn 'ūgkuxa yūm 'āxop kopah. ⁵ 'Āte hāmpekpaxex 'ūmax 'ūtaknōy xop mō'pok hāmāxap 'āxop hah, puyīy 'ōg tayūmak nīm'ax yāy tu nū'xoh, 'āxop te hām'āktux xex, hak-nāy tu 'āxop hak mōg putup, tuk xupep putup, ha' pip 'ōg tayūmak nīm'ax, ha tikmū'ūn te' pēnāp-tup 'āxop tep-tup, hu' nīm tayūmak, pa' nōy te 'āxop xat 'ohnāg, pu' nīm.

⁶ 'Āpu 'ūxaxok hok, tikmū'ūn te hāpxop xap xok tīgnāg, puxix mīnta ta tīgnāg pop, pa tikmū'ūn te hāpxop xap punethok xok, puxix mīnta ta punethok pop putup. Hā kaxīy 'āxop te' nīm tayūmak tīgnāg, nūy ta hāmmaxnāk-tōgnāg, pa 'āxop te' nīm tayūmak xohix, nūy ta hāmmaxnā punethok. ⁷ 'Āxop te hāmpe'āpaxex 'ākuxa kopa tayūmak xohix nīm putup. 'Āpu 'ūnīm. 'Ūxupkūmīy xop kuxa hittup 'ohnāg. 'Āpu 'āxupkūmīy hok. Tikmū'ūn te' nīm, 'ūnōy te' xat hah. 'Āmhok, yā' max'ah. Pa 'ākuxa tu hittup hā' nīm, yā' max, yā Topa tep-tuppax. ⁸ Ha Topa te 'āxop pu popmāhā 'ōg hāpxop xohix, ha mōktu 'ōg hāpxop xohix xexka' pip, tu 'āxop 'ūm hok'ah, yā mōkuma 'āmōg, tu 'ōg hāpxop pip, nūy 'āxop hāpxopmā max. ⁹ Hamūn, Topa yōg tappet te: "Topa te' popmāhā hāpxop xohix 'ūhok xop pu', tu hāmmaxnāhā mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg". Kaxīy.

¹⁰ Topa te hāpxop xap popmāhā', puyīy tikmū'ūn xoh hāpxopxap. Topa te xit'ax popmāhā', puyīy tikmū'ūn mā'. Topa te tikmū'ūn pu hāpxop xap xohix popmāp-tup, tu' tukgāp-tup, ha tikmū'ūn te mīnta ta xohix popmāp-tup. Hā kaxīy Topa te xa hāpxop xohix popmāhā', ha 'āxop te' nīm tayūmak xohix, ha Topa te tikmū'ūn pu' maxnāp-tup nōm te' pop. ¹¹ Topa te 'āxop mīy putup 'ūp-te xop xexka putuk, xayīy 'āxop tikmū'ūn pu' nīm mōkuma'āmōg, ha tikmū'ūn xohix te hām'āktux putup, hu: "Topa, 'āmax. Xatek mū'ā popmāhā hāpxop xohix". Kaxīy. ¹² 'Āxop te tikmū'ūn pu' nīm hāpxop xohix, yīy yōg hāpxop pip, puxix tu Topa pu hām'āktux, hu: "Topa, 'āmax, xate' popmāhā hāpxop xohix". Kaxīy. ¹³ 'Āxop te Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āpak, tu' mīy mōkuma'āmōg, tu nōm 'āktux mōkuma'āmōg, tu tayūmak xohix nīm hāpxexka Yonex yōg xop pu' xix tikmū'ūn nōy pu'. 'Āxop te' nīm punethok, yīy tikmū'ūn xohix te Topa 'āktux maxp-tup. ¹⁴ Tikmū'ūn te Topa pu 'āxop 'āktux maxp-tup, tu 'āxop putuppax. Topa te 'āxop pu' hōm hāpxop max, yā Topa te 'āxop pu' hōm yāy Koxuk. ¹⁵ Topa te yāy kutok xe'ēgnāg hōm. 'Āpu yūmū Topa pu hām'āktux, hu: "Topa, 'āmax. Xate yāy Koxuk hōm". Kaxīy.

10 'Ūgmūn Paot, tu yāy kutōgnāg pekpaex, tuk gāy 'ohnāg, tu hām'āktux pu'uk, tu 'āxop puk max, yā Kunnix putuk. Pa tikmū'ūn te: "Paot te yāy kutōgnāg pe'paxex, tu hām'āktux pu'uk nūnte 'ūgmūg mūtik, pa hām'āktux ka'ok hato'ah". Kaxīy. ² Hāpxip 'īhāg mōg'ax, nūy xhip 'āxop mūtik. 'Āxop yāg te hāpkummuk mīy, kopxix hām'āktux ka'ok. Pa 'a 'ātep putup'ah. 'Āpu hāpkummuk mīy hok. Hamūn, 'āte hām'āktux ka'ok 'ūkummuk xop pu'. Nōm te hām'āktux 'āte hāpxopmā kummuk, nūy yāy yōg putup'ax mīy. Yā' koit. ³ Hamūn, 'ūkxip hām xexka tu', pa Topa pu hāpxopmā max, nūy tikmū'ūn kuxa māmā Yeyox kopah, tu tikmū'ūn mūtik yāy kix 'ohnāg, yā' kuxa mām hok xop putuk 'ohnāg 'āte'. ⁴ 'Ūkuxa mām hok xop te mīm topnāg hā yāy kix xix pox hā, xix mīkax hā. 'Ak mū'āte yāy kix hā kaxīy'ah. Pa Topa te 'ūgmūg ka'ogāhā', 'ūyīy Hāmgyāgnāg yōg yāmīy xop yōg hāpkummuk mīy'ax nōā', xix Hāmgyāgnāg yōg tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax nōā', xix koit'ax nōā', xix hāmyūmmūgā'ax te koit nōā'. ⁵ Hām te' tux hok, pu tikmū'ūn Topa yūmmūg hok, ha 'āte nōm hāpxop ka'ok xohix koxyōy. 'Ūgmū'āte tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', puyīy Kunnix pe tu paxeh punethok, nūy Kunnix 'āpax. ⁶ 'Āxop te Kunnix tu' pip ka'ok, tu 'āyīpkox pip. Yā' max. Pak mū'āte yīpkox 'ohnāg xop te hāpkummuk mīy'ax yānān putup. ⁷ 'Āxop te hāmyūmmūg kutōgnāg. 'Ok xip tihik, tu hāmpe'paxex, yā Kunnix yōg tihik? 'Ūgmūg yā Kunnix yōg tihik kamah. ⁸ Topa tek xexkanāhā', pa 'āte nōm 'āktux kutōgnāg, pak yāyhāhup 'ohnāg. Nōm 'āktux, pu' max. Topa tek ka'ogāhā', 'ūyīy 'ākuxa hittupmā'. 'Ātep-tup'ah 'āxop nōā'. ⁹ 'Ap 'ātep-tup'ah 'ākuxanōā' yōgnū tappet hā. ¹⁰ Tikmū'ūn te: "Paot te hām'āktux ka'ok yāy yōg tappet tu', pa' xip nūnte yūmmūg kopah, puxix hām'āktux pu'uk, tu hām'āktux hitop mīy". Kaxīy. ¹¹ 'Ūmax, puyīy tikmū'ūn yūmmūg, pek mū'āte tappet

kax'āmi', pek mū'āte 'āxop pu hām'āktux, yā yāy putuk. Pek xip nūnte, pek mōg, nūy 'āxop kopak xhip, yā yōgnū hām'āktux te yāy putuk.

¹² 'Ūtihi 'āxop kopa Yeyox yōg mō'pok xop te' koit xop, tu yāy xexka 'āktux. 'Ātep-tup'ah yāy xexka 'āktux, nūy 'ōm xop putuk. Yā tik hitop. 'Ōm te yāy yōg hāpxopmā'ax kopit, tu Topa yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg, tu yāy yōg xat'ax mīy. ¹³ Topa tek mūg mōkpok, 'ūyīy mūg tikmū'ūn kopa hāpxopmā max xix 'āxop kopa hāpxopmā max. 'Āte nōm 'āktux maxp-tup. Pa Topa tek mūg mōkpok, 'ūyīy hāpxopmā nōy 'ohnāg. ¹⁴ Hōmāg mūg mōg 'āxop hah, nūy Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux 'āxop pu'. Topa tek mūg xat, 'ūyīy hāpxopmā', ha 'āte hāpxopmā nōy mīy putup'ah. ¹⁵ Pa tik nōy te Topa pu' hām, nūy tikmū'ūn kuxa māmā, ha 'āte nōm 'āktux putup'ah 'āte nōm kuxa māmāhā'. 'Āmhok. Yā' nōy te nōm kuxa māmāhā'. Pak mū'āte' hip 'āxop kuxa mām nōy nā' mōg putup, hak mū'āte' hip, 'ūyīy mūg hāpxopmā nōy nāg mōg 'āxop kopah. 'Ūgmū'āte hāpxopmā max, ha Topa te nōm putup, hak mū'āte hāpxop nōy mīy putup'ah 'āxop kopah, ¹⁶ tuk mū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux yūmmūg hāpxexka nōy tu', ha tik nōy te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux kamah. 'Ap 'āte nōm 'āktux putup'ah 'ūkpuget te hām'āpak max'ax 'āktux. 'Āmhok. Yā' nōy te' kamah. ¹⁷ Pa Topa yōg tappet te: "'Ok 'āxop te yāy xexka 'āktux putup? 'Āpu Topa xexka 'āktux". Kaxīy. ¹⁸ Topa te tikmū'ūn 'āktux max, puyīy tikmū'ūn tu max. Pa tikmū'ūn te yāy xexka 'āktux, puyīy tikmū'ūn tu kummuk.

Paot xix Yeyox yōg mō'pok te' koit xop

11 'Āte hām'āktux hā hāpkute'ex kutōgnāg putup. 'Āpu 'ūg 'āpax. ² 'Āte 'āxop yīpkūmīy, ha Topa te 'āxop yīpkūmīy. 'Ātak te yāy kutok hex xat, pu yāy tax tik puxet mūtik. Yāk-tok hex yā tuk tup max. Hā kaxīy 'āte 'āxop popmāhā Kunnix pu', yā yāp-xet pu'. Hā kaxīy 'āxop te hex tuktup max putuk. ³ Pa 'ūgkuxanōg. Hōmā 'āxop te Kunnix tu 'āpip ka'ok, tu Kunnix putuppax xe'e'. Pa 'āte hāmpekpaxex 'āxop te hāmpe'āpaxex kummuk putup, nūy Kunnix nīm, yā 'Ema putuk. Tute hāmpe'paxex kummuk. Yā kāyā yōg koit'ax kopa' kuxa yūm. ⁴ Hamūn nōm Yeyox yōg mō'pok xop te' koit xop te 'āxop ha' mōg, nūy Kunnix nōy 'āktux, yā yōgnū Kunnix xe'e 'ohnāg, pa 'āxop te tik yōg hām'āktux 'āpak. 'Āxop te' koxuk nōy paha', 'a Topa Koxuk'ah. Hōmā 'āxop te Topa Koxuk paha', hak mūg pip 'āxop kopah. Pa 'āxop te hām'āpak nōy paha', 'a yōgnū putuk'ah 'ūgmū'āte 'āxop pu nōm 'āktux.

⁵ 'Āxop te hāmpe'āpaxex Yeyox te mō'pok nōm te' koit xop. 'Ok xexka 'ōhōm, ha tak mūn kutōgnāg? 'Āmhok. ⁶ 'Āte' yūmmūg 'āte hām'āktux max yūmmūg 'ohnāg, pa 'āte hāmyūmmūg, tu nō hāmyūmmūgā max. 'Āxop tek mūg 'āpak punethok, hu' yūmmūg.

⁷ Hōmā 'āte 'āxop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, pa 'ōg tayūmak pop 'ohnāg. 'Āte yāy kutōgnāg mīy, xayīy 'āxop 'āxexka'. 'Ok 'āte hāpkummuk mīy? 'Āmhok. ⁸ Hōmā 'āte hāpxopmā max 'āxop kopah, 'īhā Yeyox kopa kuxa mām xop nōy te 'ā' popmāhā tayū-

mak. 'Āte 'ūyōg hāpxop pop, nūy 'āxop hāg tehet, yā' xupxet putuk. ⁹ 'Āte hāpxopmā max 'āxop kopah, pa 'āte 'āxop yōg hāpxop xak 'ohnāg xix 'ōgnū tayūmak xak 'ohnāg, pa hāpxexka Māxenōn yōg taknōy xop te 'ā' nūnnāhā hāpxop xohix. Hōmā 'āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg, tu 'a 'āte 'ōg hāpxop pop putup'ah. 'Āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg putup. ¹⁰ 'Āte hām'āktux Kunnix mūtik. 'Āte hām'āktux 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup hāpxexka Genex yōg tikmū'ūn pu', pa 'āte 'ūyōg hāpxop pop putup'ah, ha tikmū'ūn tek hupmāp-tup'ah. ¹¹ Teptu 'āte nōm 'āktux? 'Ok 'āte 'āxop putup-pap 'ohnāg? 'Āmhok. 'Āte 'āxop putuppax.

¹² Hōnhā 'āte Kunnix puk hām putup, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūkummuk Yeyox yōg mō'pok te' koit xop, puyīy yāy xexka 'āktux hok. Hamūn, nōm te hām'āktux hāpxopmā yāg mūn putuk. Pa' koit. ¹³ 'Āp Kunnix yōg mō'pok xop xe'e'ah nō'om, yā' koit xop. Nōm te hām'āktux hāpxopmā max, tu Kunnix yōg mō'pok xop putuk. ¹⁴ Hāmūn, Hāmgāyāgnāg te yāyhā pekkox yōg nū'pok xop putuk, yā' max xe'ēgnāg xop putuk. ¹⁵ Tikmū'ūn xohix te' yūmmūg Hāmgāyāgnāg yōg tikmū'ūn te hāpxe'e mīy xop putuk. Nōm te hāpkummuk mīy, ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax xohix yānān putup.

Hāpxop kummuk Paot yōg

¹⁶ 'Āte xe hām'āktux, 'āpu hāmpē'āpaxex hok, 'āte hāpxopmā hitop. Pa 'āxop te hāmpē'āpaxex, 'āte hāpxopmā hitop, kopxix yāy xexka 'āktux, yā tik hitop putuk. ¹⁷ 'Āte hām'āktux putup, pa Topa te hām'āktux te kaxīy putup'ah. 'Āte yāy xexka 'āktux, kopix tik hitop putuk. ¹⁸ Pa' pip tikmū'ūn xohix, tu yāy xexka 'āktux, yā hām xexka yōg tikmū'ūn kummuk putuk, yīy 'āte yāy xexka 'āktux putup kamah. ¹⁹ 'Āxop te hāmpē'āpaxex hāmyūmmūg xexka', xayīy 'āxop hitop 'āpakpax. ²⁰ Tik te 'āxop xatpax, ha ta 'āxop nōm 'āpax, tu' mīy. Tik te 'ōg hāpxop pop, ha ta 'āxop nōm popmā'. Tik te 'āxop tuxhok, xa hāpxopmā hok, ha ta 'āxop nōm mīy 'ohnāg. Tik te yāy xexka 'āktux, ha ta 'āxop hāmpē'āpaxex 'ūxexka tihik. Tik te yāy yīm hā 'āpa yīn kix, ha ta 'āxop hāmpē'āpaxex yā' max tihik. ²¹ 'Ūgyāy-hāhup, pa 'āte hām'āktux putup, 'ūgmūg pu'uk hu nōm tik te hāpxopmā putuk 'ohnāg.

Pa tik te yāy xexka 'āktux, kopxix yāy xexka 'āktux putup kamah, tu hām'āktux hitop. ²² 'Ok tik te 'Emeneo xop kopa' pip? Hamūn, yāg mūn kamah. 'Ok tik te 'Iyaet xop kopa' pip? Hamūn, yāg mūn kamah. 'Ok 'Amanām yōg xupepmā xop kopa' pip tihik? Hamūn, yāg mūn kamah. ²³ 'Ok tik te Kunnix pu hāpxopmā max? Hamūn. 'Āte Kunnix pu hāpxopmā max punethok. Yā 'āte hām'āktux hitop, tup-tox kummuk putuk. 'Ūhām pu'uk tihik pak hām ka'ok. Tik pip kutōgnāg kanet ka'ok kopah, pak xip punethok kanet ka'ok kopah. Tikmū'ūn te nōm kix kutōgnāg xikot hā, pak kix punethok xikot hā. Tik xakix kutōgnāg kōmnāg, pak xok punethok kōmnāg. ²⁴ Yoneo xop tek kix xikot hā 'ūxohix te' 39. Hā kaxīy 'ūgkix xohix te' 5.

²⁵ Hōm xop tek kix punethok xikot hā. Hā kaxīy 'ūgkix 'ūxohix te' 3. Yoneo xop te mīkaxxap punethok hāg tux

yāp-xet, nūy 'ūkputex. 'Ūgmū yōg mīpkox yāy koxyōy tikoyuk kōnāg yīmū', tuk xip puxet kōnāg kopa māyōn mōg tox hā xix 'āmnīy tox hā. ²⁶ 'Āte hāpkumep punethok, tuk xok punethok kōmnāg kōnāg xexka kopah, tu xupxet tep-tex punethok kōmnāg, ha Yoneo xop tek kummugāhā' xix Yoneo kūnāpa pip xop te'. 'Ūkxok kōmnāg kōmēn kopah, xix mīmātik kopah, xix kōnāg xexka kopah, ha' xape te' koit xop tek kummugāhā'. ²⁷ 'Ūghām ka'ok, hu 'āmnīy punethok 'īhā mōgyōn kutōgnāg, tu putup tek putex punethok, tu kōnāg putup tek putex punethok, tuk xit'ax pip kutōgnāg, xix pet pip kutōgnāg, xix yōg topixxax kutōgnāg, ²⁸ xix hāpxop xohik-tōgnāg, tu 'āmnīy xohix hā 'āte hāpxopmāhā Yeyox kopa kuxa mām xop xohix pu', yāg hām ka'ok. ²⁹ Hamūn, Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'uk, kopxix 'ūgkuxa hittup 'ohnāg, tuk pu'uk kamah. Tikmū'ūn te Yeyox kopa kuxa mām xop mōgāhā', pu hāpkummuk mīy, kopxix 'ūggāy, tuk kuxa hittup 'ohnāg.

³⁰ Pax 'ū yāy xexka 'āktux, kopxix yāy pu'uk 'āktux putup. ³¹ 'Ūxip Topa yā yūmmūg xuxyā Yeyox mūktak. 'Ūmax xe'ēgnāg Topah, tu yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. Tute' yūmmūg 'āte' koit 'ohnāg. ³² Hōmā 'ūkxip kōmēn Namān tu', ha ta' xip hāpxexka yōg xat'ax yōg gohenanok te mō'pok xonat, puyīy kōmēn pak'ax yōg hāmyīkox pēnā', puyīy xonat 'ūgmūy. Yā mīkaxxap hā nō'om hāmpak'ax, tu' tox. ³³ Pa' xip hāmkoxnāg hāmpak'ax tu', ha 'āte nōm hāg xupep, tu manex kopak yūm, hak xape tek yīyxohōnnāhā manex hā poxit hā, ha tak mōg.

Paot te hāpxop xe'ēgnāg pēnāhā pekkox tu'

12 'A' max'ah, yāy xexka 'āktux, yā' kummuk, yā 'āte xe yāy xexka 'āktux putup. 'Āte yāy yōnkup'ax 'āktux putup, yā Topa te 'ā' mūg hāpxop xohix 'ūgyōnkup hā. ² Hōmā hāmyāxatamuk te' 14 'īhā hām tek mūg, nūy 'ūgmōgā pepix pekkox tu'. 'Āte' yūmmūg'ah, 'ok pek mōg, 'ok pek yōnkup, 'āte' yūmmūg'ah. Yā Topap-xet te' yūmmūg. ³ 'Āte xe hām'āktux. 'Ok pe hām tek mūg, nūy mōgā pepix pekkox tu', 'ok pek yōnkup, 'āte' yūmmūg'ah, pa Topap-xet te' yūmmūg. ⁴ 'Ūkxip 'ōnte pekkox tu', tu hāpxop xe'ēgnāg 'āpak, pa nōm 'āktux yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te nōm xop 'āktux yūmmūg 'ohnāg. ⁵ 'Āte yāy xexka 'āktux putup'ah, pa yāy pu'uk'ax 'āktux putup. ⁶ Pax 'ū yāy xexka 'āktux, kopxix hām'āktux hitop putup'ah, pa hāpxe'e 'āktux. Pa 'āte yāy xexka 'āktux putup'ah. 'Āte yāy xexka 'āktux, puxix tikmū'ūn hāmpē'paxex 'ūgxexka'. Pa 'āmhok, tikmū'ūn te yōgnū hāpxopmā'ax pēnāhā', tu yōg hām'āktux 'āpak, puxix tikmū'ūn 'ūgyūmmūg.

⁷ Pa Topa tep-tup'ah, 'āte yāy xexka pekpaxex. 'Āte' pēnāhā' hāpxop max xe'ēgnāg pekkox tu', yīy ta 'ā' hōm Topa te' hāpxūy, yā mīmyām putuk 'ūgyīn kopah, yā Hāmgāyāgnāg yōg mō'kutnā'ax putuk tuk xūygāhā', 'ūyīy yāy xexka pekpaxex hok. ⁸ 'Āte Topa pu yāy xūy 'āktux tikoyuk, tu Topa pu' kax, puyīy 'ūkxūy xut. ⁹ Pa Topa te: "'Āmhok, puxix. 'Ūkxip 'āmūtik, tu xa

hāmmaxnāhā'. Puxix. 'Ūgka'ok, 'īhā 'āpu'uk". Kaxīy. Topa tek hittupmā 'ohnāg. Puxix, 'ūgkuxa hittup. 'Āte yāy pu'uk'ax 'āktux maxp-tup, ha Kunnix xip 'ūgmūtik, tu hāpxopmā max punethok putup. Yā' ka'ok Kunnix. ¹⁰ 'Ūgpu'uk, ha tikmū'ūn tek mūn 'āktux kummuk, hak xūy, ha tikmū'ūn tek kute'ex kummuk, ha' max'ah hāpxop, 'īhā 'āte Kunnix pu hāpxopmāhā'. Pa puxix. 'Ūgkuxa hittup. 'Ūkpu'uk, kopxix 'ūgka'ok.

Putep mūn mīy putup Yeyox kopa kuxa mām xop

¹¹ Hamūn, 'āte hām'āktux hitop nōmhā, pa 'āxop tep-tup. 'Āxop te hāmpē'āpaxex 'ohnāg 'ūgmax. Hamūn, 'ūkpu'uk, pak max kamah, yā Yeyox yōg mō'pok te' koit xop putuk, nōm tihi 'āxop kopah. ¹² 'Ūkxip Yeyox yōg mō'pok xop kopah. 'Āxop te' yūmmūg, tu' pēnāhā hāpxopmā'ax 'āte nōm mīy punethok. 'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'āxop kopah, ha 'āxop te' yūmmūg Topa te' mīy, ha 'ākuxa te' yēy. Yā hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. ¹³ 'Āte 'āxop kopa hāpxopmāhā', Yeyox kopa kuxa mām xop nōy xohix kopa putuk, pa 'āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg xix 'ōg tayūmak, pa Yeyox kopa kuxa mām xop nōy xohix te 'ā hā' teheh, tu 'ā' popmāhā hāpxop xix tayūmak. Yā hā kaxīy max'ah. 'Āte' kummuk mīy. 'Apu 'ūxaxogā', pu tu' kux.

¹⁴ Hōnhā putat tikoyuk 'īhāg mōg putup 'āxop hah, tu 'a 'āte xa tuk kax putup'ah. 'Āte 'āxop putup, pa 'ōg tayūmak putup'ah. Hamūn, 'ūmax'ah 'ūk-tok te yōg 'ātak pu popmāhā hāpxop xohix xi' tut pu', pa' max 'ātak tek-tok pu' popmāhā hāpxop xohix xi' tut te'. ¹⁵ Hak kuxa hittup, tu yōgnū hāpxop xohix pōpmāhā, tu xa hok hām ka'ok putup, nūy 'āxop hāg tehet. 'Āte 'āxop putuppax xexka'. 'Ok 'āxop tek putuppax putup kutōgnāg?

¹⁶ 'Āxop te' yūmmūg 'āte' pop 'ohnāg 'ōg hāpxop, pa tikmū'ūn te hām'āktux putup 'āte 'āxop pu' koit, tu 'āxop mōgāhā, pa' koit. ¹⁷ Texīy? 'Ok 'āte tik mō'pok, puyīy 'ōg hāpxop pop? 'Āmhok. ¹⁸ 'Āte Tit pu: "'Āpu mōg tikmū'ūn hah". Kaxīy. Yīy ta' mōg Tit 'āxop hah. Ha 'āte taknōy nōy mō'kutnāhā Tit mūtik. 'Ok Tit te 'ōg hāpxop pop? Putep hāmpē'āpaxex? 'Āmhok. 'Ok Tit te hāpxopmā tek mūn putuk? 'Ok Tit tep-tup 'āte nōm putup? Hamūn. ¹⁹ 'Ok 'āxop te hāmpē'āpaxex 'ūgmū'ātep-tup, tu hām'āktux punethok, xayīy 'āxop 'ūgmūn putup? 'Āmhok. Pak mū'āte hām'āktux, ha Topa te nōm 'āpak, ha Kunnix tep-tup nōm hām'āktux. 'Ūgmū'āte hāpxopmā xohix, nūy 'āxop hāg tehet. ²⁰ 'Ūgkuxa nōg. 'Āte hāmpēkaxex 'ūgmūg mōg putup 'āxop hah, pa 'āxop te yāyhā kummuk, tu' putuk 'ohnāg 'āte nōm putup. 'Āte hāmpēkaxex 'āte' putuk 'ohnāg 'āxop te nōm putup. 'Ūgkuxa nōg. 'Āte hāmpēkaxex 'āte 'āxop pēnāp-tup, 'īhā 'āxop te yāy mānōg, tu 'āxop te' yīpkumīy, tu 'āxop gāy, tu 'āxop te' xupkūmīy, tu hām'āktux kummuk, tu hāpxūmāhīy, tu yāy xexka pe'āpaxex, tu yāy kute'ex pax. ²¹ 'Ūgkuxa nōg. 'Āxop hak mōg putup. 'Āte

hāmpēkaxex Topa tek mūn yāyhāhupmāp-tup 'āxop kopah, hak kuxa hittup 'ohnāg putup. 'Āte' pēnāp-tup tikmū'ūn kummuk nōm te hāpkummuk mīy, pa' yāy-hāhup 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy'ax kux 'ohnāg, yā' nōy hā' xupxet, tu hāpkummuk mīy'ax xohix putuppax.

Hām'āktux kux'ax

13 Yā putat tikoyuk nōmhā, ha tak mōg putup 'āxop hah. Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn tix 'ok pe tikoyuk te, 'Nōm te hāpkummuk mīy, hak mū'āte hāpkummuk mīy'ax pēnāhā". Kaxīy. 'Āpu nōm 'āpax. Pa yāp-xet te nōm 'āktux, 'āpu nōm 'āpax hok." Kaxīy. ² Hōmā putat tix 'īhā 'āte hāpkummuk mīy xop pu hām'āktux, hu, "'Āxop te hāpkummuk mīy. 'Āpu 'ūhup!" Kaxīy. Hōmā 'āte xe nōm 'āktux. Hāpxip 'īhāg mōg putup 'āxop hah, tu 'āte hāpkummuk mīy xohix xop xūygāp-tup. ³ 'Āte hāpxop xe'e mīy putup, ha 'āxop te' pēnāp-tup, tu' yūmmūg Kunnix te 'ā yāy 'āxet'ax hōm. Kunnix 'ūka'ok. 'Āxop te nōm pēnāhā'. ⁴ Pa hōmā Kunnix 'ūpu'uk, yā tikmū'ūn tep-tex mīpkupnix yīmū', pa hōnhā 'ūxip, ha Topa te' hīnnāhā, yīy hōnhā' ka'ok. Yūmū'āte Kunnix kopa kuxa mām, tu nūmūtik mōg, tu yūmūg pu'uk, pak mūg tip-tup 'āxop kopah, ha Topa tek mūg ka'ogāp-tup.

⁵ 'Āpu yāy yōg hāpxopmā'ax kopit. 'Āpu yāy kopit, nūy yāy kuxa yūmmūg. 'Ok 'ākuxa mām Yeyox kopah? Hamūn, 'āxop te' yūmmūg Yeyox xip 'ākuxa kopah. Pa 'ākuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah, puxix Yeyox xip'ah 'ākuxa kopah. ⁶ 'Āte' hip 'āxop te' yūmmūg putup 'ūgmūg xe'e', tuk mūg pip Yeyox yōg mō'pok xop kopah. ⁷ 'Ūgmū'āte Topa pu hām'āktux, tu' xak, xayīy 'āxop hāpkummuk mīy hok. 'Ak mū'ātep-tup'ah, pu tikmū'ūn hām'āktux 'ūgmūg hām max 'āxop kopah, yā 'āxop te hāmmax mīy, pak mū'ātep-tup, xayīy 'āxop hāmmax mīy, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūgmūg pu'uk, pa Topa 'ūka'ok. ⁸ 'Ūgmū'āte hāpxe'e koxyōy 'ohnāg, pa hāpxe'e 'āktux yūmmūg. ⁹ 'Ūgmūg pu'uk, ha tikmū'ūn tek mūg putup nōg, kopxik mūg kuxa hittup. 'Āxop ka'ok, kopxik-mūg kuxa hittup, tuk mū'āte Topa pu hām'āktux, tu ta tuk kax, pu Topa 'āxop max xe'e mīy. ¹⁰ 'Ūkxip hāptox 'āxop tu', tu nū' tappet kax'āmi, nūy 'ūggāy 'ohnāg 'āxop kopah, yā Topa tek xexka mīy putup 'āxop kopah, 'ūyīy 'āxop hāg tehet, 'ūyīy 'āxop koxyōy hok.

¹¹ 'Ūkux'ax tappet. 'Ūkxape xop, 'āpu 'ūxax, nūy hāpxopmā max xohix. 'Āpu yōgnū hām'āktux 'āpax. 'Āpu 'āp-tox puxet 'āxop. Yāy kix hok, ha Topa te mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, tu 'āxop kopa xip putup, nūy 'ākuxa māmāhā'.

¹² 'Āpu yāy mūy xape max xop putuk. Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te hām'āktux 'āxop pe'paxex.

¹³ Topa yōg tikmū'ūn xohix te 'āxop pe'paxex. ¹⁴ 'Ūgmū'ātep-tup, puyīy yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop pu hāmmaxnā, xayīy 'āxop mūtik mōg. Tu ta tu' kux.

GAT

Tute' kuxa mām ka'ok xop pu 'āneo

1 'Ūgmūn Paot. 'Āte xa kax'āmi nūhū tappet. Yeyox Kunnix tek yāykutnāhā', xix Topa tek yāykutnāhā'. 'A tikmū'ūn tek nūnnā'ah. Pa Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā', xix yūmūg 'Ātak Topa te'. Yā nōm te Yeyox Kunnix putpu' hīnnāhā'. ² Nūnte ti yūmūg xape xop. Yā' xohix te xa 'āneo hōm, xix hāpxexka Ganax yōg kuxa mām ka'ok xop xohix pu 'āneo hōm.

³ Pūyā yūmū yōg 'Ātak Topa xa hāmmaxnā', xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa māmmā.

⁴ Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te yāy mūn hōm, nūy yūmūg pupi tu' xok, yūmū'āte hāpkummuk mīy hah. 'Ūxok, nūy yūmūg mōy hām xexka kummuk kopah. Yā yūmū yōg 'Ātak Topa tep-tup. ⁵ 'Āpu yūmūg xohix te Topa max xe'ēgnāg 'āktux mō'kumak mōg, tu' xuktux kux 'ohnāg. Hamūn.

Yā hām'āpak max puxehnāg Topa yōg

⁶ 'Āy! 'Āxop texīy tu Topa nīm mō'ka'ok. Tute 'āxop xānāhā', puyīy Kunnix xa hāmmaxnā'. Pa 'āxop te hām'āpak max nōy 'āpak nōmhā'. Yā hām'āpak'ax puknōg, 'ap Topa yōg'ah. ⁷ 'Ap xe'e'ah. Nōm xop te 'āxop kummugāhā', tu' xak, nūy Kunnix yōg hām'āpak max'ax nōy yānān, pu tu' yāyhā hitop. ⁸ Pax 'ūgmūg xa hām'āpak max nōy 'āktux, puxix Topa 'ūgkummugā', nūy pago. Pax pu pexkox yōg nū'pok xop nūn pexkox tu', tu xa hām'āpak max nōy 'āktux, puxix Topa 'ūkummugā', nūy pago. Hamūn. Hōmā 'āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, ⁹ 'ūgmū'āte hām'āktux tap, tu hōnhā nōm 'āktux 'ūxeheh. Tik 'ūm te hām'āpak max'ax puknōg 'āktux, pūyā Topa nōm kummugā', nūy tu pago. Yā nōm hām'āpak max puknōg. ¹⁰ Piyā 'āte' xak nōmhā? 'Ok pe tikmū'ūn te yōg hāpxopmā'ax putup? 'Ok pe Topa te yōg hāpxopmā'ax putup? Yā Topah, 'a tikmū'ūn'ah. Pax 'ūg xak, puyīy tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax putup, kopix mūn hām hok Topa tu'. Yā tikmū'ūn tuk hām'ax. Pa Topa mūn puk hām xe'ēgnāg.

Texīy Topa te Paot mō'kutnāhā'

¹¹ 'Ūxape xop, 'āte 'āp-tup, xayīy hāmyūmmūg. 'Āte hām'āpak max'ax 'āktux, 'a tikmū'ūn tek xat'ah, 'āte nōm hām'āpak max'ax 'āktux. ¹² 'A tikmū'ūn te 'ā hāmyūmmūgā'ah, tu 'ā' xuktux'ah, pa Yeyox Kunnix te'.

¹³ Ha ta 'āxop te yūmū yōg hāpxopmā'ax yūmmūg tap. Hōmā 'āte Yoneo xop yōg hāpxopmā'ax tat, tu Kunnix kopa' kuxa mām xop kute'ex kummuk pax, tu'

xak, nūy nōm pu hāpkummugā', puyīy nōm xop yāy-atat, tu yāy nōā'. ¹⁴ Hak xexka nōynāg mōg Yoneo xop kopah, yā Yoneo xop mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax xohix tat 'āte'. Yā' xat'ax xohix 'āte' mīy māynāg, tu' xat'ax 'ūm xaxok 'ohnāg.

¹⁵ Hōmā 'ūktut tek put xet'ah, 'īhā Topa 'ā yāykutnāhā', tuk xānāhā', nūy mōgkutnā'. Yā Topa te 'ā hāmmaxnāhā', ¹⁶ tu 'ā' mūg yāy kutok pit, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āktux Yoneo xop hā' puknōg xop pu'. 'Āte tikmū'ūn 'ūm yīkopit 'ohnāg. Nōm te tuk mūn yūmmūgā 'ohnāg. ¹⁷ 'Ak mōg' ah kōmēn Yenoyanēn tu', tu hām'āktux 'ohnāg Yeyox yōg mō'pok xop mūtik. Yā Yeyox te nōm mō'pok hāmāxap, tuk-nāy tuk mūn mōgkutnāhā. Ha tak mōg 'Anap tu', tu mōktuk xupep. Hāpxip 'īhāg nūn putpu kōmēn Namēn tu', tu nūktuk xupep. ¹⁸ Hāmyāxatamuk tikoyuk nōg, ha tak mōg Yenoyanēn tu', nūy nox xip Pet pet tu', nūy hām'āktux, tu nox xip 'amnīy te 15 hā. ¹⁹ Hamūn, 'āte pēnāhā Pet xix Tiak, yā yūmūg xuxyā yāy taknōy, pa mō'pok xop nōy 'a' pēnā'ah.

²⁰ 'Āte kax'āmi nūhū tappet, tu hāpxe'e kax'āmi', tu' koit 'ohnāg. Topa keppa 'āte' xuktux.

²¹ Hāpxip 'īhā tak mōg hāpxexka Xit tu', xix hāpxexka Xinix tu', ²² ha hāpxexka Yonex yōg kuxa mām ka'ok xop tek yūmmūg 'ohnāg, ²³ pāyā hām'āpak, hu: "Hōmā Paot tek mūg kummugāhā', pa hōnhā Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Hōmā tutep-tup, nūy Topa yōg putat max koxyōy, pa hōnhā Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux," kaxīy. ²⁴ Tu' kuxa hittup 'ūgmūn hā, tu Topa 'āktux max.

Paot xix Yeyox yōg mō'pok xop

2 Hāmyāxatamuk te 14 nōg, ha ta xek mōg kōmēn Yenoyanēn tu', Maname mūtik mōg, tu Tit mōgāhā', ² Yā Topa te 'ā' pēhāhā', tu 'ā' xuktux, tuk xat, 'ūmōg Yenoyanān tu', hu tak mōg, tu mōktuk xupep, tu' pēnā max'ax xexka xop mūtik hām'āktux, 'ap nōy xop mūtik hām'āktux'ah. 'Āte nōm hāmyūmmūgāhā hām'āpak max'ax, 'āte nōm 'āktux hāmpuknōg xop pu', nōm xop te Yoneo xop hā' puknōg, puyīy xexka xop 'ūghām'ax 'āktux max. ³ Ha Tit mūn xip 'ūgmūtik, tu hāpxexka Genex yōg tihik, yā Yoneo xop hā' puknōg, pa tik xop tek xat 'ohnāg, pu Tit yāy xax xax 'ūyīmap. 'Āmhok. ⁴ Pa' nūn mō'āmā'ax xop, 'ap Kunnix kopa' kuxa mām'ah, yā xetxox hex putuk, tu' nūn, tu nūktu yūmū yōg xop kopa' mōxahā', nūy yūmū yōg hāpxopmā'ax max pēnā'. Yā yūmū yōg hāpxop xak'ax 'ap-tux'ah, yā yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

Pa nõm mõ'ämā'ax xop tek putup, nõy yūmūg mögā putat kummuk hā, nõy yūmūg kuxa hīy, 'ūyīy hittup hok. Yā nõm te' xat pax nām. Yā 'ūyōg hāpxop xak'ax putux. ⁵ Ha tak mū'āte nõm komut xop 'āpak 'ohnāg. Hamūn, nõm 'āpak 'ohnāg hok'ah, xayīy 'āxop pip ka'ok Topa yōg hām'āpak max tu'.

⁶ Ha ta' xexka xop, yā tikmū'ūn te nõm pe'paxex xexka'. ('Ok xexka' pek-tōgnāg? Yā' nõy putuk. Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' xax max hā' kopit 'ohnāg, pāyā' kuxa kopa' pēnāhā'.) Nõm xexka xop tehomi 'ā hāmyūmmūgāhā hām 'ohnāg, ⁷ pa nõm xop tek yūmmūg, Topa te mögkutnāhā 'ūgmūn, 'ūyīy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux Yoneo xop hā' puknōg xop pu', pa Topa te mõ Pet kutnāhā Yoneo xop hah. Ha nõm xexka xop te' yūmmūg. ⁸ Topa tek ka'ogāhā, tu nūgkutnāhā, 'ūmōg Yoneo hā' puknōg xop hah, ha ta Topa te Pet ka'ogāhā, tu mõ'kutnāhā, pu Yoneo xop ha mög. ⁹ Topa te 'ā hāmmaxnāhā, ha Tiak te' yūmmūg, xix Pet te', xix Yoām te'. Yā' pēnā max'ax xexka xop tek yīm nuhuk, xix Maname yīm nuhuk, yāk mūg xohix xape xe'e'. 'Ūgmū'āte yāy mūtik hām'āktux, tu' xuktux, 'ūmax 'ūgmūg hām Yoneo hā' puknōg xop kopah, ha ta' nõm hām Yoneo xop kopah. ¹⁰ Pa nõm tek mū'ā' xak, pu hāpxop popmā pax 'ūhok xop pu'. Hamūn. 'ātep-tup xexka', nõy hāpxop popmā pax.

Pet xix Yoneo hā' puknōg xop

¹¹ Hōmā ha ta' nūn Pet, kōmēn 'Ātikit tu' nūn, ha 'āte tikmū'ūn keppa hām'āktux, hu: "Pet, xate hāpkummuk mīy." Kaxīy. ¹² Hamūn. Pet xit hāmpuknōg xop mūtik, yā' kuxa mām ka'ok xop, ha ta Tiak te nū'kutnāhā tihik, ha nõm nūn tu nūktu' mōxaha', ha Pet te' puknōg xop nīm mõ'ka'ok. 'Ap putup'ah, puyīy nūmūtik tu xit, Yoneo xop yīpkutuk tu'. ¹³ Ha ta' pip kama 'Ātikit yōg Yoneo xop, yā yūmūg xape xop, tu nõm te Pet yōg hāpxopmā'ax tat, tu' yīpkutuk kamah. Hamūn, Maname kama te Pet pe' mög, tu Pet yōg hāpxopmā'ax tat kamah. ¹⁴ 'Āte' pēnāhā, 'ap hāmyok mīy'ah, 'ap hām'āpak max'ax xe'e'ah. 'Āte Pet pu hām'āktux, 'ūxohix keppa' xuktux, hu: "'Āmūn yā Yoneo, pa 'a xate mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat'ah. Texīy xate' xat, pu Yoneo hā' puknōg xop nõm hāpxopmā'ax tat?" Kaxīy.

'Ūxohix kuxa mām Yeyox kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā'

¹⁵ 'Ūgmūg mūn yā Yoneo xop kopak pip. 'Ūgmūg tak yā Yoneo, xik mūg tut, yā Yoneo xe'e', 'a' puknōg kummuk xop yōg'ah, ¹⁶ pak mū'āte hāmyūmmūg: Tikmū'ūn kuxa ka'ok Yeyox Kunnix kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', puyīy kuxa tu max. Pa tikmū'ūn nõy te Topa yōg xat'ax 'āpak, tu' mīy. 'Ok hā kaxīy yāy kuxa tupmā Topa keppa nõ'ōm? 'Āmhok. 'Ap kaxīy'ah. Yūmūg mūn kama kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, pu Topa yūmūg kuxa kummuk tupmā. Yā hā kaxīy Kunnix kopa yūmūg kuxa mām ka'ok. Mōyyex xat'ax 'ūm te yūmūg kuxa tupmā hok. Tep te Topa yōg

xat'ax mīy, puyīy Topa tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max? Yā tikmū'ūn 'ohnāg. ¹⁷ Pa yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, nõy yūmūg kuxa tu max, pa hāpkummuk mīy. 'Ok Kunnix te hāpkummuk mīy'ax nõynā' mögahā'? 'Āmhok. ¹⁸ Hōmā 'āte hāpkummuk mīy kux. Pax xe' mīy, kopxix 'ūgkummuk, yā 'āte Topa yōg xat'ax koxyōy. ¹⁹ 'Ūgkummuk, ha Topa yōg xat'ax te' xat, puk putex, pa Kunnix tek pupi' xok, yīy Mōyyex yōg xat'ax tek xat hok. Hā kaxīy 'ūgmōg Topa peheh, tu Topa yōkāmūg mög. ²⁰ Hōmā Kunnix tek pupi' xok mīpkupnix tu', ha Topa te' putpu' hīnnāhā'. Hōnhā 'ak puxet'ah, pa Kunnix xip 'ūgkopah. Hōnhā Kunnix mūtik 'ūgkuxa hi xe'ēgnāg. Yāy kuxa yūm ka'ok Topak-tok pit kopah. Tute mög yāy xe'ēgnāg, tuk pupi' xok. ²¹ Topah, 'āmax, tu 'ā' hok hā hāmmaxnāhā, yīy kuxa hi xe'ēgnāg. Paxpu Mōyyex yōg xat'ax tikmū'ūn kuxa kummuk maxnā', puxix Kunnix tu' hok hā' xok. Pa Topa te' hok hā' hōm. Yā yūmūg pupi' xok Yeyox, tu yūmūg kuxa kummuk tupmāhā'.

Hā texīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā'

3 Hāpxexka Ganax yōg tikmū'ūn, yā 'āxop putox ka'ok, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te 'āxop hitop mögāhā hato'ah, hām'āktux kummuk hā 'āmōgāhā'. Hōmāg mū'āte 'āxop xohix pu hām'āktux xe'e', Yeyox Kunnix xok mīpkupnix tu', ha xate' yūm-mūg, tu 'ākuxa hā' pēnāhā'. Pa tikmū'ūn te 'āxop mögāhā hato'ah. ² 'Āpu hām'āktux puxet. 'Ok 'āxop te Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy, pu Topa yāy Koxuk nū'kutnā 'ā hah? 'Āmhok. 'A kaxīy'ah. 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak, tu 'ākuxa mām ka'ok, puyīy Topa Koxuk 'ākopa' xihip? Yā hamūn. ³ 'Āxop texīy 'āhitop xexka'? 'Āmōg kōnāmāhā Topa Koxuk mūtik, puyīy 'āka'ogā', pa hōnhā xatep-tup, nõy 'āp-xet hā mög, nõy yāy ka'ogā', nõy 'āp-xet hā hāpxopmā'. Teptu 'āxop te' ka'ax hā yāp-xehnāg mög Topa yōg putat hā? ⁴ 'Ok 'āxop te hitop hā xūy hā tot? Pūyā hitop hok! ⁵ 'Ok 'āxop te Mōyyex yōg xat'ax mīy, yīy ta Topa te xa nū'kutnā yāy Koxuk, tu 'āxop kopa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? 'Āmhok. Pa 'āxop te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak, tu 'ākuxa mām ka'ok, yīy ta Topa te xa mõ'kutnāhā yāy Koxuk, ha 'āxop kopa hāpxopmā max xe'ēgnāg. Hamūn. Yā kaxīy!

⁶ 'Āpu 'Amanām pe'āpaxeh. Topa yōg tappet te: "'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yīy Topa te' kuxa tupmāhā', pu kuxa tu max. Yā Topa te 'Amanām yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux.'" Kaxīy. Hā kaxīy yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy Topa te yāy Koxuk yūmū'ā nū'kutnāhā'. ⁷ Yā 'āxop te hāmyūmmūg: Yā 'Amanām hā' mōkputox xe'e', yā 'ākuxa mām ka'ok kamah. ⁸ Hōmā Topa yōg tappet te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā, hu: "Hāpxip 'ihā Yoneo hā' puknōg xop kuxa mām ka'ok putup Yeyox Kunnix kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāp-tup, puyī' kuxa tu max.'" Kaxīy. Tu xe 'Amanām pu hām'āpak max'ax 'āktux, hu: "Topa te 'āmūn hā hāmmaxnāp-tup, yā' hep xop xohix ha hāmmaxnāp-tup, xexka xohix tu' hāmmaxnāp-tup," kaxīy. ⁹ Ha ta 'Amanām kuxa yūm ka'ok, yīy ta Topa te

'Amanām hā hāmmaxnāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xohix ha hāmmaxnāhā', yā 'Amanām putuk.

¹⁰ Tikmū'ün 'um kuxa yüm ka'ok Möyyex yög xat'ax kopah, pu tu' kuxa maxnā Topa pu'. Pa Topa yög xat'ax te hāpkummuk mīy'ax 'āktux kummuk. Hamün, Topa yög tappet te: "'Üxohix 'üm te Möyyex yög xat'ax xohix xexka mīy hok, puxix Topa' kummugāp-tup 'üyānān tu', nūy nō kummuk mīy'ax hā pago." Kaxīy. ¹¹ Yā tikmū'ün 'ohnāg te Möyyex yög xat'ax xohix mīy, puyīy Topa' kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max. Pa Topa yög tappet te: "'Üxohix' kuxa mām ka'ok, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max. Yā nōm xop kuxa hi xe'ēgnāg," kaxīy. ¹² Pa nōm nōy xop te Möyyex yög xat'ax mīy putup, nūy yāy kuxa kummuk tupmā Topa pu'. 'Ap putuk'ah nōm xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, puyīy Topa' kuxa tupmā'. Yā yāy hāpxopmā'ax hā' kuxa maxnāp-tup. Yā Topa yög tappet te Möyyex yög xat'ax mīy xop 'āktux, hu: "Nōm 'üm te Topa yög xat'ax xohix xexka mīy xe'ēgnāg, puxi' kuxa hi'." Kaxīy.

¹³ Topa te: "Yā' kummuk nōm te Möyyex yög xat'ax xohix xexka mīy hok. Yā 'āte nōm ha hāpkummu nō gāp-tup, nūyhāpkummuk mīy'ax hā pago." Kaxīy. Pa Kunnix te hāpkummugā'ax hā' tot yümüg pupi', tu yümüg pupi' xok, yā tute yümüg möy, 'üyīy yümüg hi xe'ēgnāg. Yā Topa yög tappet te: "Yā' kummuk nōm te mīpkupnix tu' xup." Kaxīy. ¹⁴ Ha möktu Kunnix te yümüg pupi' xok, 'üyīy yümüg hi xe'ēgnāg. Topa te' hok hā hāmmaxnāhā', puyīy Yoneo hā' puknōg xop ha hāmmaxnā'. Yā hōmā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, tu hāmmaxnā'ax hep xop xohix ha 'āktux, tu hōnhā Yēyox Kunnix hā hāmmaxnāhā', puyī' puknōg xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Hōmā Topa te hām'āktux xex, tu' xuktux, yā yümū'ā ha yāy Koxuk nū'kutnāhā'. Ha yümüg kuxa mām ka'ok, yīy ta Topa Koxuk te yümüg kopa' xip.

'Üxat'ax xix hām'āktux xex'ax

¹⁵ 'Ükxape xop, 'āte xa hāmyümmügāp-tup tu tikmū'un mīy'ax hā 'āyümmügāp-tup. Tik te' nōy pu hām'āktux xex, tu nō kax'āmi tappet tu'. 'Ok tikmū'un te nō hām'āktux xex koxyo'y? 'Āmhok. 'Ok tikmū'ün te hām'āktux nōy kax'āmi xehomi'? 'Āmhok. ¹⁶ Hōmā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, xix 'Amanām yāy mökputox pu hām'āktux xex. Yā mökputox puxehnāg 'āktux, 'ap xohix'ah. Yā Kunnix te 'Amanām hā' mökputox xe'e'. Yā Topa te yāy nōm kutnāhā'.

¹⁷ 'Üyümmüg. Hōmā Topa te nōm pu hām'āktux xex, yā Topa te' pa'ax hittap mīy tikmū'ün mütik, ha ta' nōg hāmyāxatamuk xohix te' 430, 'ihā Topa te tikmū'ün pu popmāhā Möyyex yög xat'ax. 'Ok Möyyex yög xat'ax te nō hām'āktux xex koxyo'y? 'Ok pa'ax koxyo'y? 'Āmhok.

¹⁸ 'Ok Topa te hāmmaxnāhā Möyyex yög xat'ax mīy xop hah? 'Ok pe hām'āktux xex 'ükopa' kuxa mām xop pu hāmmaxnāhā'? Yā hāmmaxnāhā'! Pax pu Topa hāmmaxnā Möyyex yög xat'ax mīy xop hah, puxix hām'āktux xex xop kuxa mām ka'ok xop ha hāmmaxnā

hok. Pa Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, tu nōm ha hāmmaxnāhā'.

¹⁹ Teptu Topa te' xat'ax xohix xat? 'Üxat, pu tikmū'ün hāmyümmüg, nūy yāy yög hāpkummuk mīy'ax yüm-müg. Möyyex yög xat'ax pip ka'ok, tu möktu' xupep 'Amanām mökputox, ha Topa te nōm pu hām'āktux xex, ha pexkox yög nū'pok xop te tik pu Möyyex yög xat'ax xohix popmāhā', ha tik te tikmū'ün pu nōm popmāhā'. Nōm tik te yāy kote' xip. ²⁰ Pa tik te yāy kote' xip, puxix tu punethok. Pa Topa yāp-xet, 'ap punethok'ah. Topap-xet te hām'āktux xex.

Texīy 'üxat'ax popmāhā'

²¹ 'Ok Möyyex yög xat'ax te Topa yög hām'āktux xex'ax nōā'? 'Āmhok! Pax pu Möyyex yög xat'ax tikmū'ün hīnnā', puxix tikmū'ün nōm xat'ax mīy, nūy yāy kuxa kummuk tupmā'. Pa 'āmhok, 'üxat'ax te' kuxa tupmā hok. ²² Pa Topa yög tappet te' kummuk 'āktux, tu tikmū'ün xohix xexka kummuk 'āktux, xi' puknōg xop xohix xexka kummuk 'āktux, hāpkummuk mīy hah. Topa yög tappet te nōm 'āktux, pu tu kuxa mām ka'ok, puyīy Topa hāmmaxnā'. Topa te nōm pu hām'āktux xex, tu' kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux xex, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah.

²³ Hamün, yümüg kuxa mām ka'ok nōmhā, pa hōmā Möyyex yög xat'ax te yümüg kuxa hīy, kanet ka'ok kopa' hīy putuk, ha möktu yümüg kuxa mām ka'ok nōmhā. ²⁴ Hamün, Möyyex yög xat'ax te yümüg hāmyümmügāhā', nūy yümüg mögā', ha möktu' xupep Yeyox Kunnix, pu tu yümüg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, puxix Topa yümüg kuxa kummuk tupmā', 'üyīy kuxa tu max. ²⁵ Hu nōmhā yümüg kuxa mām ka'ok, ha Topa yög xat'ax te yümū'ā hāmyümmügāhā', ha' kux.

²⁶ 'Āxop xohix kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, hu ta 'āxop yā Topak-tok xop, yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mütik. ²⁷ Yā 'āxohix möxaha Kunnix yög xop kopah, ha 'āp-tox pix, yā 'ākuxa mām Kunnix kopah, tu nōmhā Kunnix putuk, yā Kunnix xip 'āxohix kopah. ²⁸ Yā Topa te yümüg xohix hā tehe', ha' yāy putuk 'ükuxa mām ka'ok xop, yā Yoneo xop xi' puknōg xop te yāy putuk. Yā nōm te' hok hā' hām, xix nōm te tayūmak hā' hām, tu yāy putuk. Yā tik xix 'ün te yāy putuk. Yā xohix te' nōy putuk, yā' xohix kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'Ap pip'ah 'üxexka xop xik-tōgnāg xop. Yā yāp-xet, 'ükuxap-xet, tu yāy putuk. ²⁹ Yā 'āxop möxakux Kunnix yög xop kopah, hu ta kama 'Amanām hā 'āmökputox, ha Topa te xa hāmmaxnāp-tup kamah, yā tute hām'āktux xex 'Amanām mökputox pu'.

4 'Üyümmüg. 'Ütak 'üm yög hāpxop xohix, tu' xok putup, hak-hāy tuk-tok te' pop putup, 'üyög 'ātak yög hāpxop pop putup. Pa' xip 'ātak, hak-tok 'ühok, yā' hok hā' hām yāy tak pu'. 'Üyög 'ātak te' popmā'ax hāpxop, yāk-tok yög hāpxop, tu' pop putup, pa hōnhā' pop'ah. Yā hōnhā hāmhōgnāg 'ük-tok. ² Ha ta' xuxyā te nōm kutok xat, nūy tu pēnā max, ha ta' xuxyā nōy te hāpxop pēnānā' xip, nōm hāpxop 'ātak tek-tok pu'

popmā'ax, yā nōm tek-tok pēnāhā', tu hāpxop pēnāhā', tu mōktu nōm 'āmnīy 'ūm mō'nāhā', yā tik yōg 'ātak te nōm 'āmnīy 'āktux tap. ³ Hā kaxīy yūmūg mūn hōmā kamah. Yā yūmū'āte nōm kutok putuk, ha yāmīy kummuk xop te yūmūg xat kummuk, ha nōm xop pu yūmū'āte' hok hā' hāpxopmāhā' yāmīy xop pu', xix Topa hā' puknōg xop pu yūmū'āte hāpxopmāhā'. ⁴ Pa hāpxip 'īhā nōm hāptup mō'nāhā', 'īhā Topa te yāy kutok pit nū'kutnāhā', ha' tut te' put, yā Yoneo xop kopa' xip Topak-tok, ha ta Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka pu' yīpkox xip Topak-tok, nūnte hām xexka tu' xip 'īhā'. ⁵ Topak-tok nūn, nūy nōkōpanat yūmūg xohix, puyīy Mōyyex yōg xat'ax yūmūg xat hok, tu' nūn, nūy yūmūg kuxa hīnnā xe'ēgnāg, 'ūyīy yūmūg xohix yāyhā Topak-tok xop.

⁶ Yā 'āxop te Topak-tok xop, yīy ta Topa te nū'kutnāhā yāy Koxuk 'ākuxa hah, ha Topa Koxuk te Topa pu: "Ātak, yōgnū 'ātak!" Kaxīy. ⁷ Hamūn, yā hōnhā' kux, 'āxop te 'a hok hā 'āhām'ah, pa nōmhā 'āxop yā Topak-tok, ha Topa te xa' popmāp-tup yāy yōg hāpxop, yā yāy kutok pu nōm popmāp-tup.

Paot kuxānōg. 'Ok Ganax yōg xop kuxa mām kux?

⁸ Pāyā hōmā 'āxop te Topa hā 'āpuknōg, ha ta topa komut xop te 'āxop xat pax, tu yā mō'āmā'. ⁹ Pa nōmhā 'āxop te Topa yūmmūg, yā Topa te 'āxop yūmmūg hāmāxap, hak-nāy tu 'āxop te Topa yūmmūg. Texīy tu putpu 'āxop mōg, nūy Topa hā' puknōg xop yōg hāpxopmā'ax tat 'ūxeheh? Nōm hāpxopmā'ax te 'āxop hā te 'ohnāg. Yā 'ākummugā'ax 'ūxeheh. ¹⁰ Yā 'āxat, xa nit xān 'īhā 'āhām hok, tu 'āmuk xexka mīy'ax xat, xix māyōnhex tup'ax yōg 'āmuk xat, xix mō'āgmū'ax yōg, xix hāmyāxatamuk yōg. ¹¹ 'Ūgkuxānōg. 'Ok hitop hāg hām 'ūgmūn 'āxop kopah? 'Ok 'ākuxa mām kux, nūy nō xat'ax hittap mīy?

¹² 'Ūkxape xop, 'āpu yōg hāpxopmā'ax tat. Yā 'āxop hāgxape, yāg kummugā 'ohnāg. ¹³ Xatek yūmmūg, hōmā 'ūkpakut, 'ihā noxk xip 'āxop mūtik, hu 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāmāxap 'āxop pu'. ¹⁴ 'Ūk-pakut xexka', pa 'āxop tek putup pax, tuk mūn tu yāy-hāhup 'ohnāg, tuk kuxa ka', tu 'āhāk tehe', tuk hā' tot, yā pekkox nū'pok xop putuk, yā Yeyox Kunnix putuk, ¹⁵ ha 'āxop tek mūn hā 'āhittup xexka! Hamūn, hōmā 'āxop tek mūn hā 'āhittup xexka', pa hōmhā 'āmhōk. Texīy? ¹⁶ 'Ok 'āte xa hāpxe'e 'āktux, hu yāyhā 'āxop hāk puknōg? Pa tīy! 'Ok 'āhāg puknōg nōmhā?

¹⁷ Yā nōm xop te 'āp-tup pax 'āktux, nūy 'āxop mōgā, pāyā yōg putat ka'ax kummuk, tu yūmūg yāy xatat putup, 'āxop xik mūn, xayīy nōm pe 'āmōg. ¹⁸ Ta' max, pu nōm xop 'āp-tup pax. Tikmū'ūn te' nōy putup pax, tu hāpxopmā max, 'īhā 'āxop mūtik xip, 'āxop mūtik xip hok kamah. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. ¹⁹ 'Ūgkutok xop, 'ūgkuxa xūy, yā' tut tek-tok put xūy putuk. Hā kaxīy 'āte 'āxop hāg kuxa xūy, ha mōktu 'āxop yāyhā Kunnix putuk. ²⁰ 'Ātep-tup, nūy noxk xip 'āxop mūtik nōmhā, nūy 'ōg hāmpē tu panōm hā' nōy yānān. 'Ūgkuxānōg. 'A 'āxop yōg hāpxopmā'ax max'ah.

Tu 'Agah xix Xat 'āktux

²¹ 'Āpu, 'ā hām'āktux! 'Āxop tep-tup, nūy Mōyyex yōg xat'ax mīy, nūy yāy kuxa tupmā Topa pu'. Mōyyex yōg xat'ax tep-tep 'āktux? ²² 'Ūxuktux kaxīy: Yā mōnāy xop 'Amanām kutok 2. 'Ūk-tok puxet mūg tut yā' hok hā' hām, yā' nōy te' xat, ha' hok hā' hām, yā' puknōg. Pak-tok nōy mūg tut yā 'ūn xe'ēgnāg, 'ap hok hā' hām'ah, pāyā kāmānat xat. ²³ Ha 'Ūn yā' hok hā' hām, tuk-tok pit put, yā kaxīy 'ūn xohix tek-tok put. Pa 'ūn nōy yā' nōy xat, tuk-tok pit put, ha hām'ūmnāg 'ūnā'ax, ha Topa te hām'āktux xex, tu kakxop putnāhā'. ²⁴ Hamūn te yūmū'ā hām'yūmmūgāhā' hāpxopmā'ax nōy. 'Ūn 2 te hāpxopmā'ax yūmmūgāhā', Topa te' pa'ax mīy tikmū'ūn mūtik. 'Ūn puxet yā' hok hām. Yā' xuxet'ax 'Agah, ha 'ūn nōy te 'Agah xat. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn xat, tu' xat'ax xohix popmāhā yīktix Xīnāy tu', hā kaxīy 'Āgah hā' mōkputox, yā' hok hā' hām, tu' yāy xat 'ohnāg. ²⁵ Yīktix Xīnāy xip 'Anap tu', tu' yōg tikmū'ūn yā' hok hā' hām, xix kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn yā' hok hā' hām. Nōm xop te 'Agah mōkputox putuk. ²⁶ Ha ta' xip kōmēn Yenoyanān nōy, tu pepi' xup pekkox tu'. Nōm yōg tikmū'ūn te yāy xat, 'ap hok hā' hām'ah, nōm kōmēn yūmū'ā hā' tut xe'e'. ²⁷ Yīy Topa yōg tappet te:

"Āhittup, xate 'āk-tok put xet'ah,
'Āhittup 'āk-tok put tu 'āxūy 'ohnāg.

Yā tik te' xetut nīm, hak-tok xohix punethok.

Ha tik te' xetut mūtik nōm, hak-tok kutōgnāg." Kaxīy.

²⁸ Hōmā Topa te hām'āktux xex 'Amanām pu', yī' xetut Xat tek-tok 'Iyak put. 'Ūkxape xop, hā kaxīy yūmūg yāyhā Topak-tok xop, Topa te hām'āktux xex hah. ²⁹ Yā hōmā 'Amanām kutok puxet, pa Topa te nōm hāmāxap hā hām'āktux xex 'ohnāg. Ha tak-nāy tu' nōy put, ha Topa Koxuk te nōm hā hām'āktux xex, hak-tok te māxap te' taknōy tek-te'ex kummuk. Yā hā kaxīy hōnhā kamah. ³⁰ Putep xuktux Topa yōg tappet? Yā hām'āktux, hu: "'Āpu' xat pu mōg, 'ūn te' hok hā' hām, xix-tok. Hāmūn, yā 'ātak te yāy yōg hāpxop popmāp-tup'ah nōm 'ūn kutok pu', pāyāk-tok nōy pu' popmāp-tup, tu yāy xetut xe'ek-tok pu' popmāp-tup." Kaxīy.

³¹ Yīy ta 'ūkxape xop, yūmūg mūn yā' xetut xe'e hāk kutok xop, nōm te' nōy xat. 'Ap 'ūn nōy hā yūmūg kutok 'ohnāg, nōm te' hok hā' hām. 'Āmhok.

Tute' xat'ax 'āktux, xi' hi xe'ēgnāg 'āktux

5 Yā Kunnix te yūmūg kuxa hīnnā tap, 'ūyīy hi xe'ēgnāg. Hōmā Yoneo xop yōg xat'ax te yūmūg xat, ha yūmūg kuxa hīy, pa Kunnix te yūmūg mōy, ha yūmūg mōg. 'Āpu nox pi', puyīy' xat'ax 'ākuxa hīy hok 'ūxeheh, ka' hok hā 'āhām 'ūxeheh.

² 'Āpu 'ūg-āpax, 'ūgmūn Paot, tu 'āxop pu hām'āktux: 'Āxop te hitop yāy xax mep 'ūyīmap, nūy yāy kuxa kummuk tupmā Topa pu'. 'Ok Kunnix te hitop tu' xok 'āxop pupi'? ³ 'Āte xe hām'āktux, tik 'ūm te yāy xax mep 'ūyīmap, puxi' max, pu tu mīy Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka', 'ap xahix'ah. Topa te' xuktux. ⁴ Nōm 'ūm tep-tup, nūy Mōyyex yōg xat'ax mīy, puyīy Topa tikmū'ūn

kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max, puxix Topa nōm 'ūm hā hāmmaxnā 'ohnāg, ha' kuxa tupmā 'ohnāg. 'A Kunnix yōg'ah. ⁵ Pa yūmūg kuxa mām ka'ok, hu yūmū'āte hāmmax hip, pu Topa yūmūg kuxa kummuk tupmā' yā Topa te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Yā yūmū'āte hāmmax hip, 'īhā yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā'. ⁶ Yūmū'āte yāy xax mep 'ūyīmap, pe' yāy xax mep 'ūyīmap hok, yā' yāy putuk Topa pu', pa Topa tep-tup, yūmūg kuxa mām ka'ok, hu yūmū'ātek nōy putup pax nōmhā'.

⁷ Hōmā 'āxop mōg putat max hā, tu 'āyīpkox pip, hu hām'āpak max'ax xe'e 'āpak. Pa nōmhā 'āmhok. Putep te 'āxop mōgāhā', pu nōm putat xak? ⁸ 'A Topa'ah yā Topa te yāy ha 'āxop xānāhā'. ⁹ 'Āpu hāmyūmmūg. Tikmū'ūn te: "'Ūxip hāmāxap pām tokatogā'ax kutōgnāg, pa hāpxip 'īhā nōm pām xexka'," kaxīy. Hā kaxīy hāpkummuk te' xexka nōy nā' mōg. ¹⁰ 'Ūgkuxa yūm kax'ok Topa kopah, tu hāmyūmmūg, 'a 'āxop te hāmpē'āpaxex nōy putup'ah, pak mūn putuk hāmpē'āpaxex. 'Ūgkuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu hāmyūmmūg, Topa te nōm tik kummuk xūygāp-tup, nōm te 'āxop mōgāhā hatō'a'.

¹¹ 'Ūkxape xop, putep hāmpē'āpaxex? 'Ok 'āte hām'āktux, pu tikmū'ūn Topa yōg xat'ax mīy, nūy yāy kuxa kummuk tupmā'? 'Āmhok. 'A 'āte' xuktux'ah. 'Ok tikmū'ūn tek kummugāhā'? Hamūn. 'Ok tikmū'ūn te Yeyox yōg xok'ax 'āpak, tu' xok mīpkupnix tu xupak, tu' gāy hok? 'Āmhok. Yā' gāy tikmū'ūn! ¹² Nōm te 'āxop kummugāhā', yā 'ātep-tup, pu nōm yāy mep xexka'!

¹³ Hamūn. 'Ūkxape xop, Topa te yāy ha 'āxop xānāhā'. Tuteputup'ah pu' xat'ax 'āxop xat pax nām. Pa Topa te 'āxop mōy, xa mōg. Pa nōmhā yāy putup'ax mīy hok, 'ākuxa te nōm kummuk tep-tup, pa 'āpu 'ānōy putup pax, nūy ta 'ānōy ha hāmmaxnā'. ¹⁴ Yā mōyyex yōg xat'ax xohix te hāpxopmā'ax puxet 'āktux, hu: "'Āpu 'ānōy putup pax, yā yāy putup pax putuk," kaxīy. ¹⁵ Pa 'āxop yāy mānōg, xix yāy kix, puxix xokxop putuk, yā yāy māhā'.

Topa Koxuk xix tikmū'ūn yōg putup'ax

¹⁶ Pa 'āte xa hām'āktux, 'āpu Topa Koxuk pu 'āyīpkox pip, nūy yāy yōg putup'ax mīy hok. ¹⁷ Yā tikmū'ūn te yāy yōg putup'ax mīy, puxix Topa Koxuk pu' yīpkox hok, ha Topa Koxuk pu' yīpkox pip, puxix yāy yōg putup'ax mīy hok. Yā Topa Koxuk te yūmūg yāy yōg putup'ax hā' puknōg, ha yūmūg yāy putup'ax te Topa Koxuk hā' puknōg. 'Ap yāy putuk 'ohnāg, yīy Topa Koxuk puxet pu 'āyīpkox pip. ¹⁸ Ha Topa Koxuk te 'āmōgā', puxix Mōyyex yōg xat'ax 'āxat pax hok.

¹⁹ Yūmū'āte yāy putup'ax mīy. puxix tikmū'ūn yūmū yōg hāpxopmā'ax pēnā'. Yā yūmū'ātek nōy hāk xupxet pax, tu 'ūn xop pēnā kummuk, tu tik xop pēnā kummuk, tu kokex putuk, tu yūmū'āte hā kaxīy putup pax hāpxopmā'ax xut putux, ²⁰ tu topa komut xop pu nūk-tettex, tu mīm mīy, tu yūmūg yāy putup nōg, tu yāy kute'ex kummuk, tu yāy tup-tup hāpxop xohix, tu yūmūg gāy, tu yūmūg xupkūmīy, tu yūmūg yāy tuk-

mīy, tu yūmū'āte tikmū'ūn xohix nīm, nūy yāgnāg mōgā', ²¹ tu yūmū'āte yīpkūmīy, tu yūmūg paptux, tu yūmūg yāy hi pax, nūy hāpkute'ex pax. Nōm te yāy putup'ax mīy xop texīy mīy. Hōmā 'āte xa hām'āktux, tu hōnhā xe' xuktux. Tikmū'ūn te' mīy nō'om, 'a' mō'nāp-tup'ah Topa yōg xop kopah, yā Topa te nōm xat xop kopa' xip, pāyā hāpkummuk mīy xop xat 'ohnāg.

²² Pa Topa Koxuk xip yūmūg kuxa kopah, puxi' pip hāpxopmā max xohix yūmūg kopah. Yā mīnta ta putuk yūmūg kopah. Yūmū'ātek nōy putup pax, tu yūmūg kuxa hittup pax, tu yūmūg kuxa mām, tu yūmū'āte hāmmax hip, tu yūmūg gāy 'ohnāg, tuk nōy ha hāmmaxnāhā', tu' nōy tu yūmūg pip ka'ok, ²³ tu hāpkummuk yānān 'ohnāg, tu yāy putup'ax mīy 'ohnāg. 'Ūmīy nōm hāpxopmā max, puxix Mōyyex yōg xat'ax hitop tu yūmūg xat. ²⁴ Ha Yeyox Kunnix yōg xop xohix te yāy putup'ax mīy kux. Yeyox Kunnix xok mīpkupnix tu', puyīy yūmū yōg putup'ax kummuk kux. ²⁵ Topa Koxuk te yūmūg kuxa hīnnāhā', nūy yūmūg mōgā', 'ūyīy hāpxopmā max xohix. 'Āpu nōm pu 'āyīpkox pi'. ²⁶ 'Āpu yūmūg yāy xexka pek paxex hok, tuk nōy kute'ex kummuk hok, tuknōy tu yīpkūmīy hok.

'Āpu 'ānōy pupi hāpxop putux tat

6 'Ūkxape xop: 'ūxip tikmū'ūn 'ūm, tu hāpkummuk mīy. Ha ta nōy 'ūm xip 'āxop kopah, nōm te Topa Koxuk pu' yīpkox xip pax. Yā' max, nōm te Topa Koxuk 'āpak pax te' nōy putpu' nūnnā putat max tu', tu' nōy te hāpkummuk mīy nūnnā putpu'. Pūyā' gāy hok, Topa Koxuk te nōm xat hah. Pūyā tu yāy kutōgnāg pe'paxeh. Yā paxip, nūy hāpkummuk mīy hok kamah ² 'Āpu 'ānōy yōg hāpxop putux tat, yā 'ānōy yōg hāpkummuk hā' tat. Hā kaxīy xate Kunnix yōg xat'ax mīy. ³ Tik 'ūm te yāy xexka pe'paxex, pāyāk-tōgnāg. Tute' yāy pu' koit. ⁴ 'Āpu yāy yōg hāpxopmā'ax kopit, 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok pa 'ōgnū 'ūp-xet. 'Ānōy yōg hāpxopmā'ax 'āktux kummuk hok, pāyā' yōg max. Hā kaxīy tu xate yāy yōg kopit, tu yāy pēnāp-tup max, 'īhā 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit 'onhāg. ⁵ Hamūn, 'ūxohix te yāy yōg hāpxop putux tat putup, yā yāy yōg hāpkummuk hā' tot putup.

⁶ Tik 'ūm te 'āyūmmūgāhā Topa yōg tappet. 'Āpu nū mūtik yāy pu' pot 'ōg hāpxop max xohix. ⁷ 'Āpu hāmpē'āpaxeh hitop hok, yā Topa kuxa yūm 'ohnāg koit'ax kopah. Tik te hāpxopxap xok tu nōm hā' ta mōy putup, 'ap ta nōy'ah. ⁸ Tikmū'ūn te pēyōg xap xok hām tu', puxix pēyōg ta nūnnāp-tup yāy pet hah. Hā kaxīy tikmū'ūn te yāy putup'ax mīy, puxix hāpkummuk hā' yānān, ha tikmū'ūn te Topa Koxuk pu' yīpkox xip, tu hāpxopmā max, puxix tu' hi xe'ēgnāg mō'kuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. ⁹ 'Āpu yūmūg hāpxopmā max, yā tuknōg hok. Yūmūg hup hok, kopix hāpxip 'īhā hāmmaxnāp-tup, yāy ha hāmmaxnāp-tup. ¹⁰ Hu 'āpu yūmūg hāpxopmā max mō'kumak mōg tikmū'ūn xohix pu', tu' xape xop pu hāpxopmā max xe'ēgnāg, yā' kuxa mām xop xape xop pu'.

'Ūkux'ax

¹¹ Ta hēnā', 'āte xa kax'āmi xexka', yā 'ūgyīm hā kax'āmi xexka'. ¹² Nōm tik tep-tup, pu tikmū'ūn nōm 'āktux max. Nōm tik tep-tup nūy 'āxop mōgā', nūy 'āxop xat, xayīy 'āxax mep 'ūyīmap. Texīy? 'Ap nōm xop te Kunnix xok'ax 'āktux putup'ah. Yā mīpkupnix tu' xok, pāyā nōm xop te' xaxok, puyīy tikmū'ūn nōm kute'ex kummuk hok. ¹³ Hamūn, nōm te yāy xax mep 'ūyīmap, pa nōm te Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy 'ohnāg, pa nōm te 'āp-tup, nūy 'āxat, xayīy 'āxop yāy xax mep 'ūyīmap. Texīy? Nōm tik tep-tup, nūy yāy 'āktux xexka', 'ūxohix te yāy xax mep 'ūyīmap hah. ¹⁴ Pak mūn 'a yāy xexka 'āktux putup'ah, pa 'āte yūmūg Yeyox Kunnix 'āktux putup ha' xok mīpkupnix tu', yūmūg pupi' xok. Yā

Kunnix tek pupi' xok, 'ūyīy hām xexka yōg hāpxop xohix xak hok, puyīy Kunnix puxet tuk kuxa hi nōmhā, 'āte nōm pu hāpxopmā'. ¹⁵ Pe yāy xax mep 'ūyīmap, pe yāy xax mep 'ūyīmap hok, yā hāpxopmā'ax kutōgnāg. Pa Topa te yūmūg kuxa tupmāhā', yūmūg kuxa tu max, 'ūyīy hāpxopmā max xexka'. ¹⁶ 'Āpu 'āyīpkox pi', xayīy Topa yōg putup'ax mīy. Pūyā Topa 'ākuxa mām-mā', xix 'ākuxa ka', xayīy Topa hā yāy yōg tikmū'ūn xe'e'.

¹⁷ Nōmhā puxi'. 'Āpu tikmū'ūn 'ūxek kummugā hok. Yā hamūn. hōmā tikmū'ūn tek kummugāhā', yīy kayax pip yōgnū', yā Yeyos puk hok hāk hām.

¹⁸ 'Ūxape xop, pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā mō'kuma' mōg. Hamūn.

Tu ta kux.

'EPEX

1 'Ügmün Paot, ha Topa tep-tup, pu Yeyox Kunnix nū'kutnā', ha 'āte kōmēn 'Ep yōg tikmū'ün kuxa mām ka'ok xop pu kax'āmi, nōm xop te Yeyox Kunnix tu' pip ka'ok, tu' kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, ²yīy 'āte: Pūyā 'Ātak Topa xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa māmā'. Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kama xa hāmmaxnā xexka', yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

Topa te Kunnix hā hāmmaxnāhā'

³'Āpu yūmūg xuxyā yōg 'Ātak Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax Topah," kaxīy. Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg 'ātak, tu yūmū'ā ha hāmmaxnāhā', yā yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, yīy Topa te hāmmaxnāhā', tu yūmū'ā popmāhā pexkox yōg hāpxop xohix. ⁴Topa te yūmūg yīmōgātux hāmāxap, nūy yūmū'ā ha yāy yōg tikmū'ün, 'ūyīy yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, hak-nāy tu hām xexka xohix mīy. Yā yūmūg yīmōgatux, 'ū yūmūg yāyhā max xe'ēgnāg xop Topa pu', mō yūmūg yāy xe'ēgnāg hah, ⁵hup-tup tap, 'ū yūmūg Topa hāg kutok xop, yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, hu hāmyūmmūg: Yā Topak-tok xop, kaxīy Topa tep-tup, ⁶yīy 'āpu yūmū'āte Topa xexka 'āktux, ha yūmū'ā hā 'ūhok tu hāmmaxnāhā', 'īhāk-tok puxehnāg nū'kutnāhā yūmū'ā', yā yāy kutok mō'yāy xe'ēgnāg.

⁷Kunnix xok, mīpkupnix tu' xup, tu' xok, nūy yūmūg mōy pu mōg, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', tu yūmū'ā hāmmaxnāhā'. Yā' max xe'ēgnāg Topah, ⁸tu yūmū'ā' hok hā hāmmaxnā xexka', ⁹yīy hāmpe'paxex, nūy hāpxop xohix yāy tu nū'xok, nūy pexkox yōg hāpxop xohix, xix hām xexka yōg hāpxop xohix yāy tu nū'xok, puxix tikmū'ün xohix yāy tu nū'nāhā', puxix Kunnix tu' xat, puyīy nōm pu' yīpkox pi', yīy yūmū'ā hāmyūmmūgāp-tup, hu' yūmmūgāhā'. Hōmā Topa te nōm hām'āktux xe'e yūmmūgā 'ohnāg, pāyā hōnhā' yūmmūgāhā', 'ūp-tup tu'.

¹¹Topa te hāmpe'paxex, tup-tup hāmāxap, tu' mīy, tu yūmūg yīmōgatux, 'ū yūmūg yāyhā 'ūyōg tikmū'ün, nūy yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, ha kaxīy Topa tep-tup. ¹²Hak mūg kuxa mām ka'ok hāmāxap, tu Kunnix hip, tu Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux.

¹³'Āxop kamah te hām'āpak max'ax 'āpak, yā' nōy te xa' xuktux, yīy 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah, ha Topa te xa mō'xut 'ākuxa pu', yāy Koxuk hā xa mō'xut, yā kaxīy tikmū'ün te mūnūytut mō'xut nūy yāy yōg mūnūytut yūmmūgā', yā 'āxop yā Topa yōg tikmū'ün xe'e'. ¹⁴Kaxīy Topa te hām'āktux xex, nūy yūmū'ā pop-

mā pexkox yōg hāpxop xohix, tu yūmūg mōy putup, 'ū mōg, ha Topa Koxuk te: "Ya hamūn! Yā pexkox yōg hāpxop pop putup!" kaxīy. 'Āpu, yūmūg Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux!

Paot te Topa pu hām'āktux

¹⁵'Ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah, tu' xape xohix xop putup pax, yā' kuxa mām ka'ok xop xohix hā 'āxape, ha tikmū'ün te 'ā' xuktux, ¹⁶yīy 'āte Topa pu hām'āktux nām, tu' kuxyā 'ohnāg, 'ap 'āxop 'ūm xaxok'ah. ¹⁷Tu Topa tu' xak, 'ōhōm yā yūmūg Tak, tu' max xe'ēgnāg, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg Topah, ha tu' xak, puyīy Topa Koxuk 'āha mō'kutnā', nūy xa hāmyūmmūgā', xa Topa tu yūmmūg xe'e'. ¹⁸xix tu' xak, pu 'āp-tox maxnā', xa hāmyūmmūg xexka'. Kuyānām te hāptupmāhā', ha kaxīy Topa te tikmū'ün kuxa yūmmūgāhā', pu tu hāmmax hip, ha Topa te 'āxop xānāhā', ha' nū', xayīy pop pexkox yōg hāpxop xohix. Kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ün mūtik hām'āktux xex, hu: "Āte 'āxop pu popmāp-tup pexkox yōg hāpxop xohix," kaxīy. Ha 'āte Topa tu' xak, pu pexkox yōg hāpxop xohihnāg xa' mūg, xayīy yūmmūg, ¹⁹ha hāmyūmmūgāhā', xa hāmyūmmūg, nūy Topa mūn ka'ok xe'ēgnāg yūmmūg, ha' ka'ok, nūy putpu Kunnix hīnnā', nūy pexkox kopa' yūmmā' Topa yīpxe'e hah, ha kaxīy Topa te yūmūg kuxa kopa hāpxopmāhā', nūy yūmūg kuxa hīnnā kamah. ²¹Yā Kunnix xexka xe'ēgnāg nōmhā pexkox tu', tu pexkox yōg xop xohix xat, xix hām xexka yōg xop xohix xat, xix Hāmgyāgnāg yōg xop xohix xat, xix hām xexka yōg gohet xohix xat, xix hām xexka yōg gohet mō'nā'ax xat putup. ²²Topa te Kunnix xexkanā xe'ēgnāg, tu' kuxa mām ka'ok xop ha mō'kutnāhā', puyīy 'ūp-xehnāg xat, yā' xuxyāp-xet. ²³'Ūkuxa mām ka'ok xop te Kunnix yīn putuk hah, 'ūkuxa mām xohix xop yā Kunnix hā' yīn, ha Kunnix te nōm xop tu' xip, tu yūmūg yāy putox, tu yūmūg xat, nūy yūmūg pēnā max. Yā Kunnix te hām xohix xop xix pexkox xohix xop hā' xuxyā'.

Tu yūmūg hīnnāhā xe'ēgnāg

2 Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk pax, yā 'āyīp-kox 'ohnāg Topa pu', ²tup-tat kummuk hā 'āmōg, xix yāmīy kummuk pu' 'āyīpkox pip, ha' kummuk xop te 'āxat pax, nōm xop yīpkox 'ohnāg Topa pu' xop xat pax. ³Yā yūmūg xohix te hāpxopmā kummuk, tu yūmū yōg yāy putup'ax mīy, tu yāy mūn xat kummuk, tu hāmpekpaxex kummuk, hu hāpxopmā kummuk kamah. Ha kaxīy hā Topa te yūmūg kummugā'ax

'üyānān tu', tu yūmūg xūyǵā'ax, ⁴ pāyā tute yūmūg kuxa ka xexka', tu yūmūg mō'yāy xe'ēgnāg ⁵ hu yūmūg hīnnāhā', 'īhā yūmūg pu'uk, yūmūg yīpkox 'ohnāg, huk hittup 'ohnāg, ha yūmūg kuxa hīnnāhā Kunnix mūtik, yā' hok hā yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'üyānān tu'. ⁶ Topa te Kunnix putpu hīnnāhā', tu yūmūg hīnnāhā kamah, 'üyīy hi xe'ēgnāg, yā Kunnix mūtik yūmū'āte' xat, tu pekkox tu' xat Kunnix mūtik. Yā yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ⁷ Topa te yūmū'ā ha hāmmaxnāhā', pu tikmū'ūn mōkputox tu' mūg, ha Topa te yūmū'ā ha hāmmax xe'ēgnāg nāhā', pu' hep xop xohix mōkputox yūmmūg, ha Topa te nōm mō'yāy xe'ēgnāg, ha Yeyox Kunnix te yūmūg pupi' xok, nūy hep xohix xop pu mō'yāy'ax yūmmūgā'. ⁸ Ha Topa te ta nemēn 'ohnāg, tu xa hāmmaxnāhā', 'īhā' hok tu 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'üyānān tu', 'ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopa hah. 'Āxop te hāpxopmā max 'ohnāg, pu Topa' yānān tu' xa hāmmaxnā'. Yāmhok. Topa te xa' hok hā' kuxa kummuk xit. ⁹ Hamūn. 'Āxop te hāpxopmā 'ohnāg, puyīy Topa ta nemēn, nūy 'ākuxa kummuk xit. 'Āmhok. Yīy yāy mūn max pe'āpaxeh hok. Yāk-tīgnāg. Yā 'ākummuk. ¹⁰ Topa te yāp-xehnāg hā 'ākuxa kummuk xit, ha Kunnix xok, nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā', 'üyīy hāpxopmā max, nūy Topa yōg putat hā yūmū mōy, nūy yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

Yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik

¹¹ Hōmā 'āxop puknōg, 'ap Yoneo yōg tikmū'ūn'ah, yīy Yoneo xop te 'āxuxet'ax mīy. "Yāy nāg xax mep 'ohnāg xop." kaxīy, nūy yāy yōg xax mep'ax 'āktux. Yā' hittap hā xix hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn te' pit xop yāy xax mep 'üyīmap tu'. Pa 'āxop yōg mōnāyxop te' xax xak 'ohnāg, yā Topa hā 'āpuknōg. ¹² Hōmā 'āxop Kunnix hā 'āpuknōg kamah, 'ap Topa yōg tikmū'ūn kopa 'āpip'ah, ha Topa te' pa'ax mīy Yoneo yōg tikmū'ūn mūtik, 'āxop mūtik 'ap mīy'ah, Topa yūmmūg 'ohnāg hah, tu hāpkutnā'ax Kunnix hip 'ohnāg, puyīy 'ākuxa tupmā'. Yā Topa hā 'āpuknōg, tu tu 'āpip 'ohnāg. ¹³ Pa hōnhā Yeyox Kunnix mūn te 'āxop nūnnāhā', tu Topa yīkāgnāg ha 'ānūnnāhā', ha Kunnix xok mīpkupnix tu', nūy 'ānūnnā', nūy tu kuxap-xet 'āxop kuxa mūtik. ¹⁴ Yā hōmā 'āxop xix Yoneo xop yāytuk-mīy punethok, ha Kunnix xok, xa 'āxop xix Yoneo xop yāyhā Kunnix yōg tikmū'ūn puxet, ha' xok, nūy yāytuk-mīy kuxyā', 'ū yūmūg kuxa xohix tu māmā', xayīy 'āxop yā Yoneo xop hā 'āxape', ¹⁵ ha Yoneo xop yōg xat'ax nōā', ha tikmū'ūn xop 2 yāyhā tikmū'ūn xop puxet, tu' yāyhā tikmū'ūn tup, ha Topa te' kuxa māmāhā', ¹⁶ Yā Kunnix te mīpkupnix tu' xok, nūy yāykix'ax kuxyā', puyīy Yoneo xop xi' puknōg xop yāy putup pax, yīy Topa ha putpu' nūnnāhā', puyīy Topa yīkāgnāg hā' pip. ¹⁷ Yā Kunnix nūn, tu hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa gāy kux'ax 'āktux, pu tikmū'ūn kuxa tu' mām, 'āxop puknōg xop pu hām'āktux, Topa tu hāptox tu 'āpip, xix Yoneo xop pu hām'āktux, nōm xop te Topa tu yīkāgnāg hā' pip. ¹⁸ Hamūn. Kunnix te yūmūg xohix nūnnāhā', pe Yoneo yōg tikmū'ūn, pe' puknōg yōg tikmū'ūn, ha yūmūg

nūnnāhā Topa hah, ha Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā', yūmūg Topa hā yīkāgnāg pi'.

¹⁹ Yīy 'āxop puknōg 'ohnāg nōmhā'. Yā Topa yōg tikmū'ūn kamah, tu Topa hā 'āxape!' ²⁰ Topa te tik xop nū'pok pu hām'āpak max'ax 'āktux, tu tik xop nōy nū'pok, pu Topa pupi hām'āktux, ha nōm tik xop 2 te Kunnix 'āktux, tu Kunnix xok'ax 'āktux, ha 'āxop yīpkox pip, tu' kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ²¹ ha' xohix nōg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix, yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. ²² Kaxīy 'ākuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, pu Topa 'āxop tu' xip ka'ok, nūy yāy Koxuk te 'āxop tu' xip ka'ok.

Paot te Yoneo xop hā' puknōg xop pu hām'āpak max'ax 'āktux

3 Yāk mūn Paot, tu Yeyox Kunnix pu hāpxopmāhā', yā kanet kopak xip, 'āxop pu hām'āpak max'ax 'āktux tu', tu Topa pu hām'āktux 'āxop pupi'. ² Yā Topa te nūgkutnāhā 'āhah, nūy xa hāmmaxnā', ha 'āxop te hām'āpak, tu hāmyūmmūg. ³ Hōmā, hāmhattap 'īhā', Topa te hāmpe'paxex, pa tikmū'ūn 'ūm pu hām'āktux 'ohnāg, tu nōm pe'paxex'ax 'āktux 'ohnāg hāmyāxatamuk xohix hā, tu yāk mūn pu hām'āktux nōmhā. 'Āte xa kax'āmi kutōgnāg nūhū tappet tu'. Yā Topa te hāmpe'paxex tap, tu Yoneo xop xi' puknōg xop yāy kotīnnāp-tup, pūyīy yāyhā' xape', puyīy Topa' xohix ha hāmmaxnā xexka'. ⁴ 'Āxop te tappet mō'kupix, 'a' yūmūg, yā 'āte tappet mīy, nūy yōg hāmpe'paxex'ax 'āyūmmūgā', nūy xa Kunnix 'āktux, 'ōhōm xok mīpkupnix tu', yūmūg pupi' xok, nūy Yoneo xop xi' puknōg xop ha hāmmaxnā'. ⁵ Hōmā Topa yīy 'ohnāg, tu hām'āktux 'ohnāg, pa hōnhā Topa Koxuk te hāmyūmmūgāhā', tu tik xop pu' xuktux, tu tik max mō'pok, pu tu hām'āktux, xix tik max xop te Topa pupi hām'āktux tu' xuktux, ⁶ Yā hām'āktux xe'e', hu: Topa te' puknōg xop xix Yoneo xop ha hāmmaxnāhā', yā yāy putuk. 'Ūxohix te Kunnix hā 'üyīn. Tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu' pēnā max, hā kaxīy Kunnix te yūmūg xat, nūy tuk pēnā max. Yā Topa te Kunnix hā hām'āktux xex, nūy hām'āpak max'ax hā hāmmaxnā', nūy Yoneo xop xi' puknōg xop ha hāmmaxnā', yā yāy putuk.

⁷ Topa tek xānāhā', tu mōgkutnāhā', 'üyīy 'ā hām'āpak max'ax 'āktux, tuk yāy kutnāhā', xik ka'ogāhā'. ⁸ Yāk-tōgnāg, ha Topa yōg tikmū'ūn xohix xexka', pa Topa tek mūn yāykutnāhā', 'üyī' puknōg xop pu hām'āpak max'ax 'āktux, ha hām'āpak'ax te Kunnix 'āktux, ha Kunnix te' kuxa mām xop ha hāmmax xe'ēgnāg gāhā', yīy tikmū'ūn kuxa te' yēy. ⁹ Ha Topa te nūgkutnāhā', 'ū hām'āktux xe'e', nūy hām'āpak max'ax 'āktux tikmū'ūn xop xohix pu', tuk hittup. Hōmā Topa te hāmpe'paxex, nūy Yoneo xop, xi' puknōg xop ha hāmmaxnā', ha hāmyāxatamuk xohix hā' yīy 'ohnāg, pāyā hōnhāxat, 'āte tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgā'. Yā Topa max xe'ēgnāg, tu hāpxop xohix mīy, tu kama' hep xohix xop ha hāmmaxnāhā'. ¹⁰ Tu' kuxa mām ka'ok xop ha hāmmaxnāhā', nūy pekkox yōg xexka xop tu' mūy, nūy xat'ax xop tu' mūy, puyīy hāmyūmmūg, yā Topa te hāmyūmmūg xe'ēgnāg. ¹¹ Hōmā,

hāmyāxatamuk xohix 'īhā', 'ap xip'ah hahām, xix pekkox 'ap xip'ah, 'īhā Topa te hāmpē'paxex, nūy Yeyox Kunnix xok'ax hā' hep xohix xop yāy tu nūnnāy, pu nō yāyhā tikmū'ūn yāp-xehnāg. Yā hōnhā Topa te' mīy, yūmūg xuxyā Yeyox xok'ax hā 'ūmīy, ¹² 'ūyīy yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, hu' mām ka'ok 'ūkopah, hu yūmūg kuxānōg 'ohnāg, nūy Topa yīkāgnāg hā yūmūg pi'. ¹³ 'Ūkxūy, pa 'ākuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg putat hā mōg. Yā Topa tek xūy hā xa hām-maxnāhā'.

Kunnix te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg

¹⁴ Yīk kopaxux hāk xip yūmūg Tak Topa pu'. Yā yūmūg Tak xe'ēgnāg, tu hāpxop xohix mīy, ¹⁵ tu yūmūg pēnā max, yūmūg 'ātak putuk, mō yūmūg yāy xe'ēgnāg tu', ha hāmmaxnāhā yāy kutok xop ha', tu pekkox yōg kutok xop, xix hām xexka yōg kutok xop ha hāmmaxnāhā'. ¹⁶ Yā' max xe'ēgnāg! 'Āte' xak, puyīy Topa Koxuk 'ākuxa ka'ogā', xa 'āka'ok, ¹⁷ ha tu' xak kamah, pu 'ākuxa mām mā'ka'ok, pu Kunnix 'ākuxa kopa xhip, xayīy 'āxapēp-tup pax, nūy kama Topap-tup pax xexka', ¹⁸ nūy Topa yōg tikmū'ūn xohix mūtik hāmyūmmūg. Yā Kunnix te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg, yīy nōm pe'āpaxeh mōktu 'ākuxa te' yēy Topa pu', yā yūmūg putox ka'ok 'īhā nōm mō'yāy'ax pekkox. Ha kaxīy 'ākuxa hittup xexka', yā Topa mūn te 'ākopa' xip ka'ok, ¹⁹ tu mōktu 'āxop te hāmyūmmūg xe'e', yā Kunnix te yūmūg mō'yāy xe'ēgnāg mō kuma' mōg. 'Āpu' xak, nūy mō'yāy'ax yūmmūg, nūy 'ākuxa' yēy, ha kaxīy Topa xe'ēgnāg te 'ākopa' xip ka'ok.

²⁰ Pūyā' xohix Topa xexka 'āktux, ha yūmūg ka'ogāhā', tu yūmū'ā ha hāmmaxnā xexka', 'īhā yūmū'āte ta tu' xak, pu hāmmaxnāk-tōgnāg. Yā Topa te hāmpē'paxex xexka', ha yūmū'āte hāmpekkpaxex kutōgnāg. ²¹ Pūyā' kuxa mām ka'ok xop xohix Topa max xe'ēgnāg 'āktux, pūyā' xuktux mō kuma' mōg. Yā Yeyox Kunnix te yūmūg ka'ogāhā' 'ūyīy Topa max xe'ēgnāg 'āktux. Pūyā hāmyāxatamuk xohix hā' xuktux, pu tu kux 'ohnāg. Hamūn.

Kunnix hā yūmūg yīn puxet

4 Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, hu kanet kopak xip, ha xa tu' xak, xa hāpxopmā max. Topa te 'āxānāhā', xa hāpxopmā max. ² Yāy kutōgnāg pe'āpaxex, nūy 'āyīy pu'uk, nūy 'ānōy hip, nūy nōā'tot, 'āxop te 'āxapēp-tup pax tu'. ³ 'Ānōy gāyā hok, nūy yā 'āxop putox puxet, xix 'ākuxap-xet, yā Topa Koxuk te 'āxop nūnnāhā', xa yāyhā tikmū'ūn, nūy yāp-xet. ⁴ Topa Koxuk puxet, xix 'āxop yā Kunnix hā 'āyīn puxet, ha Topa te 'āxānāhā', xa Kunnix nūn'ax hip, xayīy pekkox tu nū mūtik 'āmōg, nūy 'āpip ka'ok. ⁵ Ha yūmūg xuxyāp-xet kamah, ha yūmūg kuxa mām Yeyox Kunnix yāp-xehnāg kopah, ha yūmūg putox pix kamah, 'ūyīy yūmūg xuxyāp-xet 'āktux. ⁶ Ha Topa yūmūg Tak yāp-xehnāg, tu' xohix hā' xuxyā, tu tikmū'ūn kopa hāpxopmāhā' tu' kopa' xip.

⁷ Kunnix te Topa Koxuk yūmū'ā ha nū'kutnāhā', pu yūmūg ka'ogā', 'ūyīy yūmūg hāpxopmā ka'ok, nūy yāy xape ka'ogā kamah. ⁸ ha Topa yōg tappet te:

"Tik te pepi' mōg, tu' gāy xop kīy, nūy yāy mūtik mōgā',

xix kanet kopa' pip xop mōy, nūy mōgā kamah, tu yā tu hāpxop hok popmāhā'," kaxīy

⁹ Tep tu hām'āktux, hu: "Tik te pepi' mōg," kaxīy?

'Ūxuktux, nūy tik kaka' mōg hāmāxap'ax 'āktux. Tu yā yūmūg xuxyā Kunnix 'āktux, 'īhā tik puxet 'āktux. ¹⁰ Yā tik puxet xok, ha nō hāpkot, tu putpu' hi, tu pepi' mōg pekkox ha, yā kaka' mōg hāmāxap, tuk-nāy tu pepi' mōg, hāmnoōgnōy kūnāpa' mōg, tu hām xexka tu' xip, xix pekkox tu' xip kamah, nūy pekkox xop yīkāgnāg hā' xip, nūy tikmū'ūn yīkāgnāg hā' xip kamah. ¹¹ Tu Topa Koxuk hōm tikmū'ūn pu', puyī' kuxa mām ka'ok xop ka'ogā'. Tu' yāg ka'ogāhā', nūy mō'pok, xi' yāg ka'ogāhā', pu Topa pupi hām'āktux tikmū'ūn pu', xi' yāg ka'ogāhā', pu hām'āpak max'ax 'āktux, xi' yāg ka'ogāhā', pu' kuxa mām xop pēnā max, xi' yāg ka'ogāhā', pu' kuxa mām ka'ok xop pu hāmyūmmūgā'.

¹² Yīy Kunnix pu tu hāpxopmā max, puyī' kuxa mām ka'ok xop ka'ogā'. Yā' kuxa mām ka'ok xop te Kunnix hā' yīn puxet. Tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max, ha Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat kamah, nūy tu pēnā max. ¹³ Yā yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, hu yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik. Yā Kunnix hā yūmūg xohix yā tikmū'ūn puxet, nūy yūmūg Topak-tok xop xe'ēgnāg, tu mōktu Topa pu yūmūg xiptap xop putuk, tu mōktu Kunnix putuk. ¹⁴ Yā kaxxop putuk, 'īhā hāmpē'āpaxeh hok. 'Āpu hāmyūmmūg, xa tik kummuk xop pu 'āyīpkox 'ohnāg, tu hām'āktux'ax puknōg 'āpax hok, ka Topa yōg putat xax, tik kummuk te xa mō'āmā hah. ¹⁵ Hām'āpax hok. Pa hām'āktux xe'e', koit hok, 'ānōy putup pax tu hāpxe'e' 'āktux, nūy Kunnix putuk. Yā Kunnix yāk xohix hā yūmūg putox, nūy yūmūg pēnā max. ¹⁶ Kunnix hā yūmūg xohix yīn, nūy nōm hā hām'āpak nām, pu yūmūg xohix xat. Ha' kup te' yīn tu yāy hi', nūy tu mōg max, ha kaxīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop xape xop te yāy tu hi kamah, nūy Kunnix hā' yīn, tu yāy hittup-māhā', tu yāy putup pax.

Yūmūg kuxa hi xe'ēgnāg nōmhā

¹⁷ Yīy 'āte xa hām'āktux nām, hu: Tikmū'ūn te Topa yūmmūg hok, puxix hitop tu hāmpē'paxex. Yā Kunnix te yāy 'āxet'ax 'ā' hōm, 'āte 'āxat, hu: Hāpxopmā'ax hitop kuxyā', nūy nōm hāmhitop hāmpē'paxex xop mūtik mōg hok, nōm xop yā Topa hā' puknōg. ¹⁸ Hap-tox ka'ok, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tup-tup nōg, pu Topa 'ūhīnnā', tu' yīpkox 'ohnāg Topa pu', yīy nōm kummuk xop nīm, nūy kummuk mīy'ax xop pe 'āmōg hok. ¹⁹ Ha yāyhāhup 'ohnāg, tu' nōy hā' xupxet pax, tu' xak, nūy hāpkummuk xohix mīy.

²⁰ Pa 'āxop te Kunnix yūmmūg max, hu hāpxopmā max, Kunnix te hāpxopmā max hah. ²¹ Hōmā tikmū'ūn te xa Kunnix 'āktux, ha 'ākuxa mām ka'ok nōm kopah, hu nōm mūtik hāmyok mīy, nūy Topa yōg putat hā

'āmōg, ²² tu hāpxopmā'ax hittap nīm, nūy tu yāy putup mīy'ax hok, yā 'ākummugā tap, ²³ ha Topa te 'ākuxa xix 'āp-tox tupmā'ax, ²⁴ xa 'āxop max xe'ēgnāg Topa putuk. Yā Topa mūn te hāmyok mīy, tu hāpxopmā max, tu hāmaxnā xe'ēgnāg.

²⁵ Yīy koit hok, hu ta 'ānōy pu hāpxe'e 'āktux, yā yūmūg xohix te Kunnix hā' yīn. ²⁶ 'Āgāy, 'īhā hāpkummuk mīy hok, pāyā 'āxuxi', nūy 'āmnīy tox hā 'āgāy hok. ²⁷ 'Ūtux hok pu Hāmgāyāgnāg 'ākuxa kummugā hok. ²⁸ Tikmū'ūn te' xupxet tap, puxi tu' kuxyā' xupxet, nūy tu max, nūy xe tu xupxet hok, nūy tu hām max, tu hāmyok mīy, puyīy tikmū'ūn hok xop pu hāpxop popmā'. ²⁹ Hām'āktux kummuk hok, hu ta hām'āktux max, nūy mō'ānōy nīynām, nūy 'ānōy hittupmā'. ³⁰ Topa Koxuk pu' hupmā hok, ka tu' kuxa hittup 'ohnāg. Yā Topa te xa yāy Koxuk nū'kutnāhā', nūy tu hām'āktux xeh, nūy 'āpēnā max. 'Ap max'ah tikmū'ūn te Topa Koxuk kuxa pu hupmā'. Yā 'āpēnā max xe'ēgnāg, tu 'ākuxa hittupmāhā', tu xa hām'āktux xex, xayīy Topa yōg tikmū'ūn. Yīy Kunnix te 'āmōgāp-tup pexkox tu', 'īhā hāptup xe'e mō'nā'ax, ha Kunnix nūn, nūy yāy xape xop mōgā'. ³¹ Yīpkūmīy hok, xix 'āgāy hok, 'ānōy mānōg hok, hāpkute'ex kummuk hok, ³² pa 'ānōy kuxa ka', nūy tu' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Yā Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux, Kunnix xok'ax hā' xaxogāhā'.

Yūmū'ā Topa hā yāy kutok xop

5 Topa hā 'āxop kutok xop, ha mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy hāpxopmā max, nūy 'Ātak Topa putuk 'āxop, nūy hāpxopmā max. ² 'Āxape xop putup pax, yā kaxīy Kunnix te mōg yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmūg pupi' xok, ha Topa tep-tup, tu' hittup.

³ Topa hā 'āxop tikmū'ūn xe'e', hu hām'āktux max, nūy tu hāpkummuk 'āktux hok, nūy 'ānōy yōg hāpxop putup hok, nūy xonnix hok, nūy 'ānōy hā 'āxupxet hok, 'ūmīy hok. Yā Topa yōg tikmū'ūn hām'āktux kummuk pu kummuk, ⁴ pa hām'āktux max, nūy hām'āktux kummuk tu kux, nūy hām'āktux hitop tu kux, nūy tu Topa max 'āktux pax, hu: 'Āmax Topa! Kaxīy. ⁵ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa xix Kunnix te tikmū'ūn xop putup nōg, nōm te' nōy hā' xupxet xop, tu nōm mūtik tikmū'ūn xat 'ohnāg, yā' kummuk xop te hāpkummuk mīy, tu' nōy hā' xupxet, tu' nōy yōg hāpxop putup pax, yā hāpxop 'ūm te nōm xop hā topa komut, 'ūp-tup pax xexka hah, tu Topa xe'ep-tup kutōgnāg, yā hāpxop xohix mūn putup pax xe'e'.

⁶ 'Ūtux hok pu' nōy 'āmō'āmā hok hām'āktux hitop hā. Topa te hāpxopmā'ax kummuk putup nōg, tu' yīp-kox 'ohnāg xop kummugāp-tup 'ūyānān tu'. ⁷ 'Āpu, nōm kummuk xop nīm. ⁸ Yā hōmā 'āxop te hāpkummuk mīy pax, ha hāpkoxtap te 'ākuxa kopa' xip, pa Topa te 'ākuxa kummuk xit, tu 'ākuxa tupmāhā', hu hāpxopmā max nōmhā. ⁹ Topa te 'ākuxa tupmāhā', 'āpu hāpxopmā max, nūy 'ānōy kuxa ka', nūy hāmyok mīy, nūy hāpxe'e 'āktux. ¹⁰ Xi' xak, nūy xe hāpxopmā max'ax hā Topa kuxa hittupmā'. ¹¹ Hāpxopmā hitop hok, tikmū'ūn nōy xop mūtik, hāpxopmā hok, nūy

xetxox putuk hāpxopmā hok. Yā xetxox te hāpkoxtap 'īhā' xupxet, tu' xaptop. 'Āpu, 'ōg hāpxopmā'ax mūg tikmū'ūn tu'. ¹² Yā hāpxopmā'ax xaptop te yāy pu' hūp-māhā', ¹³ 'īhā tikmū'ūn nōy te' yūmmūg, ha' kummuk, ¹⁴ ha tikmū'ūn te' yūmmūgāhā', nūy tu' mūg, yīy Topa yōg tappet te:

“'Āxop mō'āyōn xop, yāy koxak,
'āyok, nūy 'āxit, nūy 'āhi',

ha Kunnix te xa hāptupmāp-tup,” kaxīy.

Yā hāptupmāp-tup, ha kaxīy Kunnix te yūmūg hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy yūmūg hāmyūmmūg max.

¹⁵ 'Ōg pa 'āti'. 'Āpu, Topa yōg putat hā 'āmōg kuma 'āmōg, tu hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā max. ¹⁶ Yā hāmyāxatamuk te' nōy hā yāy kutut, yīy 'āmnīy xohix hā Topa pu hāpxopmā max, tikmū'ūn nōy te hāpxopmā kummuk hah. ¹⁷ 'Āp-tox ka'ok hok, hu hāmyūmmūg max, pa yūmūg kuxyā pu 'āyīpkox pi', nūy 'ūyōg hām-putup'ax mīy.

¹⁸ Ta hep xupyāg xo'op hok, xa paptux hok, ha 'ākummugā'. Pūyā Topa Koxuk 'ākopa xip, nūy 'ākuxa hittupmā'. ¹⁹ 'Āxape pu Topa yōg hām'āktux 'āktux, xix Topa yōg hām'āktux'ax kutex, nūy tu 'ānōy ka'ogā', tu yūmūg kuxyā Yeyox pu 'āxop kutex, nūy nōm pu: Yāyā', 'āmax! Kaxīy. ²⁰ 'Āpu Topa yūmūg Tak pu hām'āktux kamah, nūy 'ūmax 'āktux, ha yūmūg kuxyā Yeyox Kunnix tep-tup, 'ū yūmūg Topa max 'ūm 'āktux. ²¹ Yeyox Kunnix yā yūmūg kuxyā, yīy yūmūg yāy xape xohix puk yīpkox pip.

'Ūyīpxox xi' xetut 'āktux

²² Pūyā 'ūhūn yāy yīpxox pu' yīpkox xip, nūy yūmūg kuxyā Kunnix pu' yīpkox pi' kamah. ²³ 'Ūyīpxox te yāy xetut xat, ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat, tu nōm pupi' xok, pu tu yāyhā Kunnix hā tu yīn, nūy Kunnix pu 'āyīpkox pi'. Yā tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max. Ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat, nūy tu pēnā max. ²⁴ Pūyā 'ūn yāy yīpxox pu yā' yīpkox pi'. Kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop te Kunnix pu' yīpkox pip.

²⁵ Pūyā' yīpxox yāy xetut mō'yāy xe'ēgnāg, yā kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop mō'yāy xe'ēgnāg, tu nōm pupi' xok, ²⁶ puyīy Topa hā 'ūyōg tikmū'ūn, ha kōnāg hā' pix, xix yāy yōg hām'āktux'ax hā yūmūg yūmmūgāhā', ²⁷ 'ūyīy yūmūg māynāg hamūn pu', nūy hāpkummuk hok hā yūmmūg pip, nūy yāyhā max xe'ēgnāg. ²⁸ Tik te yāy mūn pēnā max. Pūyā yāy xetut kaxīy pēnā max kamah. Tik te' xetut pēnā max, puxix yāy mūn pēnā max kamah. ²⁹ 'Ok xip tikmū'ūn te yāy mūn putup hok? 'Āmhok, Yāp-tup. Yā' xohix te yāy mūn putup, hu yāy xīnnāhā', ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop putup, tu nōm pēnā max. ³⁰ Yā yūmū'āte Kunnix hāk yīn, pu yūmūg xat, nūy yūmūg pēnā max, ³¹ yīy Topa yōg tappet te: “Pūyā tik yāy tak nīm, xi' tut nīm, nūy tu xetut mūy, nūy nū mūtik 'āti'. Yā yāyhā' yīn puxet. Kaxīy. ³² Ha kaxīy Topa yōg tappet te hām'āktux xe'e', tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', hu Kunnix xi' kuxa mām ka'ok xop 'āktux. Yā' kuxa mām xop te Kunnix hāp-tox puxet, ³³ tu 'āxop 'āktux kamah, nūy yīpxox yāy

xetut pēnā max, yāy mūn pēnā max putuk, nūy xetut yāy yīpox pu' yīpox pi', 'ūyīpox xexka pe'paxex tu'.

Ātak mūnōm xop xik-tok xop 'āktux

6 Kakxop, Topa te 'āp-tup, xa 'ōg ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu 'āyīpkox pi', yā hāmyok. ² Topa yōg tappet te: "Yā ātak mūn 'āktux max, xix māy 'āktux max," kaxīy. Yā Topa te 'āxat hāmāxap, xa 'ātak max 'āktux, hak-nāy tu hām'āktux xex, pu tikmū'ūn tu hittup tox, ³ hu: "nūy 'āhittup, pu Topa xa hāmmaxnā', xa 'āhittup tox hām xexka tu'," kaxīy.

⁴ Ātak mūnōm xop, xix māy mōnōm xop: 'Āpu 'āk-tok kute'ex kummuk hok, nūy tu gāyā hok, tu nōm yūm-mūgā', pu yīy hāpxopmā max, yā Kunnix te xa' hōm yāy 'āxet'ax, xa 'āk-tok yūmmūgā max.

⁵ Āxop kāmānat xop, 'āxuxyā nōm te 'āxat'ax pu 'āyīpkox xip, 'ākuxānōg, nūy māynāg hāpxopmā', nūy Kunnix pu 'āhām. ⁶ Āxuxyā pu 'āyīpkox xip, nūy 'āhām max, 'āxuxyā te 'āpēnāhā 'īhā, xix 'āpēnā hok 'īhā' kama 'āhām max. 'Āmun yā Kunnix hā kāmānat, yīy Topa te 'āxat, xa 'āxuxyā yōg xat'ax mīy, 'āxop te Kunnix putup pax tu'. ⁷ 'Āhām max 'āhittup tu', Kunnix pu 'āhām, hu 'āhittup, 'āxuxyāp-xet pu 'āhām'ah, yā yūmūg xuxyā Kunnix pu 'āhām kamah. ⁸ Topa te yā 'āpēnāhā', tu tikmū'ūn xohix xop pu pagop-tup, tute tikmū'ūn te hāpxopmā max pu hāmmaxnāhā', xix tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pu hāpkummugāhā'.

⁹ Āxop 'āxuxyā xop: 'Āpu 'ōg kāmānat xop pu hāpxopmā max, xix nōm mānōg hok, tu: "'Āte 'ākix'ax!" kaxīy. 'Ūxaxok hok: 'Āxuxyā xop xix kāmānat xop xohix te Topa pu' hām, ha pexkox tu' xip, ha yā xohix Topa yōg kāmānat, yā 'āxohix te Topa pu yā' nōy putuk.

Topa yōg xonat xop

¹⁰ Hōnhā 'ākuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik, hu 'āka'ok, yā yūmūg xuxyā te 'āka'ogāhā', 'ūyīy hāpkummuk mīy hok. ¹¹ Xonat xop te pipkup hā' yāy mō'tat, pu yīy' gāy xop kummugā hok. Ha kaxīy Topa te 'āka'ogāhā', pu Hāmgāyāgnāg 'ākuxa kummugā hok. ¹² Yā yūmū'āte tikmū'ūn gāy mūtik yāy'xix 'ohnāg. 'Āmhok. Pāyā pexkox yōg gāyxop mūtik yūmūg yāy-tuk-mīy. 'Ūxohix yā hāpkoxtap yōg gāy xop, tu yūmūg nōāp-tup, yīy Topa te yūmūg ka'ogā'ax, 'ūyī' gāy xop yōg kummuk mīy'ax kuxyā'. ¹³ 'Āpu, Topa yōg hāpka'ok pa', nūy 'āka'ok, xonat xop putuk, nūy gāy xop yōg hāpxopmā'ax kummuk kuxyā', nūy 'ānū pa hok, 'ākuxānōg 'ohnāg tu'. Yā 'ākuxa tu mām ka'ok 'āpi'.

¹⁴ Ha xonat te' xax ka'ok hā mō'tat, ha pipkup hā' xax mīy, pu xonat xop mō'yāy nīy, tu yāy kūnāy hīy pipkup hā'. Kaxīy Topa te 'āxat, xa hāmyok mīy, nūy yāyhāhup hok, yā yāy kūnāy hīy'ax putuk. Ha tikmū'ūn xohix te 'āxop 'āktux'ax, hu: "Yā' koit 'ohnāg," kaxīy. Kama xonat te pipkup xax mō'tat, nūy nō yāy kep mō'nīy, pu yīy' gāy xop xonat xuhmīy hok. Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā max, pu yīy tikmū'ūn pēnā', hu: "Yā' max 'ōhōm. 'Ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah," kaxīy. Tu yūmūg xuxyā 'āktux max. ¹⁵ Ha xonat xop te pataxax ka'ok tat, nūy hāp-kumep mō'ka'ok, ha kaxīy 'āmōg mō'ka'ok, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, 'ākuxa hittup tu', ha hām'āpak max'ax te tikmū'ūn kuxa māmāhā'. ¹⁶ Ha xonat xop te pipkup 'ānuk xexka tat, nūy mō'yāy nīy, nūy gāy xop yōg pox xox mō'hap'ax tu xok. Ha kaxīy 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah, nūy Topa tu 'āpip ka'ok, pu Hāmgāyāgnāg 'ākuxa kummugā hok. ¹⁷ Ha xonat xop te mō'yāy kux xax ka'ok tat, nūy nō yāy-putox pak, pu yīy' gāy xop 'ūp-tox tak hok. Hā kaxīy 'āxop te Topa pe'āpaxex, tu 'ākuxa tuknōg 'ohnāg, hāmpe'āpaxex max tu'. Yā Topa te 'ākuxa kummuk xit tap, nūy mō 'ākuxa max tat 'ūyānān tu'. Ha xonat xop te mīkax xexka pop, nūy gāy xop kix. Ha kaxīy 'āxop te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, nūy yāmīy kummuk yōg hāpxopmā'ax kummuk nō'ā', ha Topa Koxuk te 'āka'ogāhā', xayīy hām'āktux ka'ok. ¹⁸ Āxop te Topa yōg hām'āktux 'āktux, ta Topa pu hām'āktux pax, ha Topa Koxuk te xa hāmyūmmūgā'ax xa Topa pu hām'āktux max. 'Ōg pa 'āti', 'ākuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg tikmū'ūn pupi hām'āktux Topa pu'. ¹⁹ Tu Topa ta tu' xax, pu yīy 'ūgmūn pu hām'āktux, nūy ka'ogā', 'ūg hām'āktux tikmū'ūn pu', nūy Topa yōg hām'āktux'ax xe'e yūm-mūgā'. ²⁰ Tu te nūgkutnāhā', 'āte hām'āpak max'ax 'āktux, tu' xuktux kamah, 'īhā kanet kopak xip, yīy Topa ta tu' xax puk ka'ogā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux pax.

Paot te' xape xop 'āneo

²¹ Yūmūg xape Tikik te 'ūgmūtik hāpxopmāhā, nūy 'ūgmūn tu nō tu tehet, tu 'āha' mōg putup, hak mūn 'āktux'ax, nūy xa hāmyūmmūgā', ²² tu 'āha' mōg, nūy xa hām'āktux, nūy 'ūgmūg hām'ax 'āktux, xayīy 'āxop hittup kamah.

²³ Pūyā Topa yūmūg Tak xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'ākuxa māmā', xix mō'āyāy xe'ēgnāg, xix 'ākuxa māmā ka'ok yāy mūn kopah. ²⁴ Pūyā Topa xa kāmmaxnā', 'īhā 'āxop te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix putup pax mō'kuma 'āmōg. Tu ta tu kux.

PINIPĚN

1 'Ůgmũ'üg Paot xix Tĩmõn, tu Yeyox Kunnix puk mũ'äte hãpxopmãhã', tu nũhũ tappet kax'ãmi, tu kõmẽn Pinio yõg tikmũ'ũn pu kax'ãmi', nõm xop kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopa' xop pu kax'ãmi', ha' kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik, xi' yõg tik pẽnã max'ax xop pu kax'ãmi', xix tik xop te' hok xop pu hãpxop popmãhã pu kax'ãmi'.

² Pũyã Topa yũmũg Tak xa hãmmaxnã'. Pũyã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix xa hãmmaxnã kamah, nũy 'ãkuxa mãmã'.

Paot te Topa pu hãm'ãktux

³ 'Äte Topa pu hãm'ãktux, 'Thã 'äte 'ãpekpaxex, tu: "Ämax Topa', yã xate Pinio yõg kuxa mãm ka'ok xop ka'ogãhã'," kaxĩy. ⁴ Hu Topa pu hãm'ãktux, 'ũgkuxa hit-tup tu', ⁵ 'Thã 'äte 'õg hãpxopmã'ax pekpaxex. Yã 'ãxop 'ũgmũn 'ahã 'ãtehet, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu hõmã xix hõnhã 'ũgmũn mũtik hãpxopmãhã', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux. ⁶ Topa te 'ãkuxa kopa hãpxop-mãhã', tu xa hãmmaxnãhã', tu' kuxyã 'ohnãg, ha mõk-tu Yeyox Kunnix yõg hãptup xe'e mõ'nãhã', ha tute kuxyãp-tup, 'Thã Kunnix putpu' nũn. Yã 'äte' yũmmũg. ⁷ Tu 'ãxop pekpaxex, 'ãmniy xohix hã hãmpekpaxex, tu 'äte 'ãp-tup pax xexka', 'ũgmũn mũtik 'ãxop te hãpxop-mãhã'. Topa te 'ãxop xexkanãhã 'ũgmũtik, tu yũmũg xexkanãhã', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, yã 'õhõm Topa yõg hãm'ãktux xe'e. 'Äte nõmhã' xuktux, 'Thã kanet kopak xip, tu hõmã' xuktux, 'Thã 'äte hãpkumep hã, hãm'ãktux ka'ok hã tuk mõg. ⁸ Yeyox Kunnix te mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, ha kaxĩy 'äte 'ãp-tup pax kamah, 'ap koit'ah 'äte', Topa te' yũmmũg.

⁹ Ha 'äte Topa tu' xak, pu 'ãxop 'ãxape kuxa mãm xop xohix 'ũp-tup pax, tu mõktu yãp-tup xe'ẽgnãg, tu hãm'yũmmũg, tu mõktu hãm'yũmmũg xexka', ¹⁰ nũy hãmma 'ũm yãykutnã', nũy 'ãkuxa tup tat, 'Thã Kunnix te putpu' nũn, xayĩy yã 'õg hãpxopmã'ax xa' hupmã hok. Yã Kunnix yõg hãptup xe'e mõ'nãp-tup. ¹¹ Ha Yeyox Kunnix yãp-xehnãg te 'ãkuxa kopa hãpxopmã max, puyĩy tikmũ'ũn xohix Topa max xe'ẽgnãg 'ãktux.

'Äte Kunnix tu hãpxopmãhã'

¹² 'Ükxape xop: 'Äte xa hãm'yũmmũgãp-tup. Gãyxop tek xũygãhã', xik hĩy kanet kopah, pãyã Topa te hãm-maxnãhã nõmhã', hak xape punethok te 'ãhã' tehet, tu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ¹³ ha kaxĩy gohet yõg xonat xop te hãm'ãpak, tu 'äte hãpxopmãhã Kunnix pu' yũm-mũg, tuk hãm'ãx ha kanet kopak xip yũmmũg. ¹⁴ Ha yũmũg xape xop te' yũmmũg kamah, hu' kuxa mãm

ka'ok yũmũg xuxyã Yeyox kopah, tu' hittup, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, 'ũkuxãnõg 'ohnãg. ¹⁵ Yã' yãg yĩpkũmĩy, tu' yãykix pax, hu Kunnix 'ãktux, pa' yãg hitt-up, nũy xuktux, ¹⁶ 'ũkputup pax tu 'ãktux, Topa te mõgkutnãhã', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha 'õm te' yũmmũg, ¹⁷ Ha' yãg nõy te mõ'ãmã pax, tute 'ũgyĩp-kũmĩy tu', 'ũyĩy 'ũgkuxa hittup hok, yã' gãy tu hãm'ãk-tux max 'ãktux, 'ũyĩy 'ũgmũn pu hupmã'.

¹⁸ Yã' xohix te Kunnix 'ãktux, yã' puxi'. Yĩk kuxa hittup pax, ¹⁹ tuk kuxa yũm ka'ok 'ãxop kopah. Yã 'ãxop te Topa tu' xak, puk xut kanet kopah, yĩy Yeyox Kunnix Koxuk tek ka'ogãhã', hak kuxa yũm ka'ok. ²⁰ 'Ügkuxa yũm ka'ok, nũy Topa pu hãpxopmã max, nũy 'ãmniy xohix hã xix hõnhã Topa pu 'äte hãpxopmãhã', nũy yã yãyhãhup 'ohnãg, xik kuxãnõg 'ohnãg, pu tikmũ'ũn Kunnix 'ãktux max, 'ok pek hi'ax, 'ok pek xok'ax.

²¹ Tephak xip hãm tu'? Hãm tuk xip, nũy Kunnix xexka xe'ẽgnãg 'ãktux. 'Ükxok, kopix pekkox hãk mõg, nũy Kunnix mũtik xhip, nũy 'ũghittup xexka mõ'kumak mõg. ²² Hãm tuk xip, kopix hã hãpxopmã max Kunnix tu'. 'Ap yũmmũg'ah 'äte', piyã' mũn max, 'ok pek hãm tuk xip, 'ok pek mõg pekkox hah. ²³ Yã' max 'ũkxip hãm tu, pãyã 'äte' xak, nũy mõy xip Kunnix mũtik pekkox tu'. Yã' max xe'ẽgnãg! ²⁴ Pãyã 'ãxop puk max, nũy xhip hãm tu', ²⁵ tu hãm'yũmmũg, hu 'ãxop tuk xip putup, nũy 'ãka'ogã', nũy 'ãkuxa hittupmã', xayĩy 'ãkuxa hitt-up, 'Thã' mãm ka'ok yũmũg xuxyã kopah. ²⁶ 'Äte putpu 'ãhak mõg'ax, xa 'ãkuxa tu hittup 'ũgmũn hah, yã 'ãkuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik. ²⁷ 'Äxop te hãm'ãpak max'ax 'ãpak, tu 'ãyĩpkox pip, yĩy hõnhã hãpxopmã max, nũy Kunnix putup hãpxopmã max. Kaxĩy 'äte 'ãxop putox puxet yũmmũg'ax, 'õg hãpxop-mã'ax hã 'äte hãm'yũmmũg'ax, 'ok pe 'ãhak mõg, 'ok pe 'ahak mõg hok. 'Äxop xohix hãm max, kopix 'ãxop kuxap-xet yũmmũg, yã 'ãxop te hãm'ãpak max'ax 'ãpak, hu 'ãkuxa mãm ka'ok. ²⁸ 'Ügãyxop yĩpkutuk hok, nũy ta tu 'ãka'ok, ha kaxĩy 'ũgãyxop te' pẽnã'ax, tu hãm'yũmmũg'ax, hu: "Yã Topa te nõm xop mũtik ti xe'e', yĩk mũg xũygãp-tup 'ũyãnãn tu', ha nõm kuxa mãm ka'ok xop mõgãp-tup pekkox hah, pu tu pip ka'ok," kaxĩy. ²⁹ Ha Topa te 'ãxop xexkãnãhã', xa hãpxopmã Kunnix pu', nũy 'ãkuxa mãm ka'ok 'õm kopah, nũy 'ãxũy kamah nõm pu'. ³⁰ Hõnhã 'ãxop tek mũtik hãpxopmã'ax, nũy hãm'ãpak max'ax 'ũm 'ãktux, xix 'ũghãm'ax pẽnãhã', ha' gãy xop tek mũn pu hupmãhã', tu hõnhã kamak xũygãhã', kaxĩy.

2 Yã Kunnix te 'ãxop mũtik tihi', tu 'ãka'ogãhã', tu mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, tu 'ãhittupmãhã', ha Topa Koxuk te 'ãmũtik yã hi', ha 'ãxape kuxa ka', ² xayĩy 'ãp-

xet, nūy hāmpē'āpaxeh puxet. 'Āpu, 'āxop kuxap-xet kamah, nūy 'ānōy putup pax, xayīy 'ūgkuxa hittupmā xexka'. ³ Yā puxehnāg pe'āpaxeh hok, pāyā 'ānōy pe'āpaxeh kamah, nūy yāy pu hāpxopmā', tu' xak hok, pu tikmū'ūn xa hām'āktux max, pāyā yāy pe'āpaxek-tōgnāg, nūy 'ānōy pe'āpaxeh xexka'. ⁴ Topa tu' xax, pu 'ānōy ha hāmaxnā kamah, nūy yāy puxehnāg pu xax hok.

⁵ 'Āpu hāpxopmā, nūy Yeyox Kunnix putuk, hu:

⁶ Kunnix yā Topa yāy putuk, pa Kunnix xupkūmīy 'ohnāg,

⁷ tu pekkox nīm, xix hāpxop xohix nīm, nūy yāyhā kāmānat,

nūy yāyhā tikmū'ūn kutok.

⁸ Tu yāy pe'paxex 'ohnāg, tu Topa yōg putat hā' mōg, nūy nōm pu' yīpkox xip, hu yūmūg pupi' xok mīpkup-nix tu',

⁹ yīy Topa te' xexkanā xe'ēgnāg, tu' xuxet'ax mīy, pu tikmū'ūn xohix, xix pekkox yōg xop xohix Yeyox 'āxet'ax 'āpax, tu:

"Yā 'ōhōm xexka xe'ēgnāg, tu yūmūg xohix xat!" kaxīy.

¹⁰ Yā pekkox yōg xop xohix nūktetex Yeyox keppah, xi' hep xop xohix, xi' xakix xop nūktetex,

¹¹ nūy Yeyox Kunnix 'āktux yāy xuxyāp-xet, nūy yūmūg 'Ātak Topa xexka 'āktux.

'Āxop te māyōnnāg xop putuk

¹² 'Āxop yāk mūn hā 'āxape xe'ēgnāg, tuk mūn pu 'ayīpkox pip, 'īhāk xip 'āmūtik, yīy 'āyīpkox pip max, 'īhāk xip hāptox tu', 'Āpi hāpxopmā max pax, tu 'ākuxānōg, nūy Topa yōg putat xak hok. ¹³ Yā Topa te 'ākuxa kopa hāpxopmāhā', xa hāpxopmā max, nūy nōm pu 'āyīpkox pi', nūy hāmpē'āpaxeh max kamah.

¹⁴ 'Āpu hāpxopmā max, nūy 'ānōy mānōg hok, nūy yāytuk-mīy hok. ¹⁵ 'Āxop yā Topa hā 'āk-tok xop, hu hāpxopmā max tikmū'ūn kummuk kopah, xix Topa hā' puknōg xop kopah, ¹⁶ ha kaxīy 'āxop te māyōnnāg putuk, yā 'āmniy hā tikmū'ūn xohix te māyōnnāg pēnā'ax max, Ha kaxīy tikmū'ūn kummuk kopa 'āpip, ha Topa hā' puknōg xop te 'ōg hāpxopmā max pēnāhā', 'īhā nōm xop pu 'āxop te hām'āktux, 'īhā Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. 'Āxop te hāpxopmā max, kopxik hittup, 'īhā Kunnix putpu' hi nū hām tu', ha hāptup xe'e 'īhā' nūn putup, ha 'āpēnā', kopxik hittup, nūy hāmyūmmūg: yā 'āte hitop tu xa hām 'ūm yūm-mūgā 'ohnāg.

¹⁷ Hōmā 'āmānex te xokxop mō'hap, nūy Topa pu' haxyā', pūyīy Topa kuxa hittupmā', ha kaxīy 'āxop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yāy mūn hōm, nūy Topa kuxa hittupmā', nūy nōm pu hām'āktux, nūy nōm pu hāpxopmā max. Hak mūn kuxa hittup kamah, nūy 'āxop mūtik Topa pu hāpxopmā max, pe yāk hi'ax, pe yā kamak xok'ax. ¹⁸ Ha kaxīy 'āxop kuxa hittup kama 'ūgmūtik.

Tīmōn xix 'Epaponit

¹⁹ Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tek putup, kopxik Tīmōn 'āha mō'kutnā', puyīy nōm tek yūmmūgā', 'īhā putpu' nū', 'āxop 'āktux tu', tu mōgnīynām. ²⁰ Tu 'āxop putup pax, 'ūgmūn putuk, tu 'āpēnā max kamah.

²¹ 'Ūxohix te yāy yōg hāpxop xak, tu Yeyox Kunnix xax-ok, ²² pa Tīmōn te Yeyox Kunnix pu hāpxop xak, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux, nūy 'āpēnā max, tuk mūtik hām, tuk mūn hāk-tok, hakmū'āte hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'āxop te' yūmmūg. ²³ 'Āte' hip, pu gohet 'ūgyīkopit kux, 'ūgyīkopit kux, kopxik mō'kutnā'ax, pu xa' xuktux. ²⁴ 'Ūgkuxa yūm ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, tu' hip, puk xut, 'ūmōg 'āhah.

²⁵ Tu mō'kutnā'ax 'Epaponit kamah, hak mūn hā yā' xape, ha 'āxop te nū'kutnāhā', puk mūn hā tu tehet, tuk mūn mūtik hāpxopmā max, ²⁶ tu 'āxak, nūy 'āpēnā 'ūxeheh. Hōmā 'ūpakut, ha 'āxop te' yūmmūg, hu 'ākuxa tuknōg, ha 'Epaponit te hām'āpak, tu' kuxa hittup 'ohnāg. ²⁷ Yā' pakut xexka', tu' xok putūmnāg, pāyā Topa te' kuxa ka', xix yāk kuxa ka kamah, tu' hittup-māhā', xik kuxa hittupmāhā kamah. ²⁸ Yīy mō'kutnā'ax 'āha, xa' pēnā', nūy 'ūhittup tap yūmmūg, nūy 'ākuxa hittup, xix kamak kuxa hittup. ²⁹ 'Āpu 'Epaponit mūg ka'ok yāy kep hā, 'īhā' xupep, 'ākuxa hittup xexka tu', yā 'āxop hā' xape xe'ēgnāg, hamūn xix 'āxop mūn, yā yūmūg xuxyā hā 'āxape', yī' xānā', pu mōy 'āpet tu' xi-hip, ha 'Epaponit xuktux max, xix tik nōy xop te Topa pu hāpxopmāhā 'āktux max. ³⁰ Yā' xok putūmnāg Kunnix tu', hāpxopmā punethok tu', nūy mō'āniynām, xik mūn mōgnīynām, 'āxop pupi mōgnīynām.

Hāmyok mīy xe'ēgnāg

3 'Ūkxape xop, pūyā yūmūg xuxyā 'ākuxa hittupmā' punethok. 'Āte xa xe kax'āmi', tup-tup, nūy xa hāmyūmmūgā max. ² 'Ōg pa'āti!' Tikmū'ūn kummuk xop te' xat, pu' kuxa mām ka'ok pit xop yāy xax yīmap tu' mep, pu yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, ³ pāyā mō'āmā', yūmūg yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Ha yūmūg kuxa kopa hāpxopmāhā', ha ta' kummuk xop kopa hāpxopmā 'ohnāg, ha Topa Koxuk te yūmūg yūmmūgāhā', 'ū Topa pu nū'āktettex, ha yūmūg kuxa hittupmāhā'. Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet, pa yūmūg kuxa mām hok, nūy Yoneo xop mōnāyx-op yōg hāpxopmā'ax tat hok. Yā tikmū'ūn yāy yōg hāpxopmā'ax pu'uk, tu yūmūg kuxa kummuk tupmā 'ohnāg Topa pu'. ⁴ Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yoneo yōg mīy'ax kopah, kopxik kuxa yūm'ax ka'ok kamah. 'Ūgmūn yā Yōneo xop yōg, tu nōm mīy'ax xohix mīy tap, 'ūyīy yāy kuxa kummuk tupmā', pāyāk kuxa maxnā 'ohnāg. ⁵ 'Ūktut tek put, ha 'āmniy te 7 nōg, 'ihā tikmū'ūn tek nāg xax yīmap tu' xak. Yāk mūn 'Iyaet yōg tihix, tu mōnāyxop Meyamīy mōkputox 'ūgmūn, 'ūkhep Yoneo yōg yā xe'e', tu Paniye xop yōg kamah, hu' xat'ax xohix mīy māynāg, tu' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā', ⁷ pāyā 'āte hāpxopmā 'Ūhitop tu', yīy

'āte' mīy kux, tu' xaxogāhā, nūy 'ūgkuxa yūm ka'ok Kunnix yāp-xet kopah. ⁸ Hamūn. 'Āte hāpxop xohix xaxogāhā, xi' mīy'ax xohix xaxogāhā, yā' hitop. Yā hāmhōgnāg, yīy 'āte' mīy kux, nūy yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yūmmūg max, ha' max xe'ēgnāg, hak kuxa te' yēy Kunnix keppah, hu hāpxop xohix nīm, nūy Kunnix tuk xip ka'ok. ⁹ Hu' xak, nūy 'ūgkuxap-xet Kunnix kuxa mūtik. Yāk kuxa max 'ohnāg, ha Yoneo xop yōg xat'ax tek kuxa maxnā hok, yīy 'āte' xak, pu Topa tek kuxa maxnā, 'ūgkuxa yūm ka'ok Kunnix kopa hah. ¹⁰ Yā 'āte' xak, nūy Kunnix yāp-xehnāg yūmmūg, nūy Topa yōg hāpka'ok yūmmūg. Ha' ka'ok, hu Kunnix putpu' hīn-nāhā, yā 'āte' xak, nūy Kunnix 'ūgputuk, nūy Topa yōg tikmū'ūn puk xok kamah, ¹¹ puyīy Topa xe putpuk hīn-nāhā' kamah.

'Ūmōg mō'ka'ok

¹² 'Āte hāpxe'e 'āktux: Hōnhā 'āte Kunnix putuk xet'ah, pāyā 'āte' xak, nūy yāyhā Kunnix putuk. Ha tikmū'ūn mōg mō'ka'ok, nūy tu xupep tap, nūy tayūmak xexka pop, nūy kănēy yānām 'āta māynāg pa'. Kaḫīy 'ūgmōg kamah Topa yōg putat hā, tuk mōg kumag mōg, nūy hāpxopmā māynāg, nūy Kunnix putuk. ¹³ 'Āxop te hāmyūmmūg. 'A 'āte Kunnix 'ūm putuk xet'ah, pāyā 'āte hāpxopmā'ax tap xaxok, tu hōnhā hāpxopmā max, nūy hāptup 'īhā xe hāpxopmā max. ¹⁴ Tik mōg mō'ka'ok, nūy xupep tap, nūy kănēy māynāg pa'. Ha kaḫīy 'āte Topa yīy'ax 'āpak, hak xānāhā, 'ūghām, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha Yeyox Kunnix tek hīn-nāhā, 'ūyīk hi xe'ēgnāg, ha kănēy māynāg putuk.

¹⁵ 'Ūyā yūmūg hāmp'e'paxex max kaḫīy, yā Topa yōg putat hā yūmūg mōg tap, tikmū'ūn xip tap putuk, nūy yūmūg putox puxet, nūy hāmp'e tu paxeh puxet, nūy hāmp'e tu paxeh max, 'ūyāg te hāmp'e'paxex nōy, puxix Topa' yūmmūgā'. ¹⁶ 'Āpu yūmūg mōg Topa yōg putat hā, nūy mōg kumak mōg. Kaḫīy yūmūg mōg hōmā xix hōnhā, tu Topa yōg hām'āktux pu yūmūg yīpkox pip, nūy hāpxopmā max. ¹⁷ 'Ūkxape xop: 'Ūkpe mōg kuma mōg, nūy hāpxopmā max, 'ūgputuk, xix kuxa mām xop nōy pēnā, xa 'āxop hāpxopmā max kamah. ¹⁸ 'Āte xa hām'āktux tap, tu xe' xuktux, hu: Tikmū'ūn punethok gāy, tu Kunnix putup nōg, ha yūmūg pupi' xok mīpkupnix tu', pap-tup nōg, tu Kunnix hā' puknōg, yīy 'āte xa' xuktux, tuk potahak yūm, 'īhā' xuktux. ¹⁹ Ha' gāy xop te yāy putup'ax pu' yīpkox pip, tu yāy pu hāpxop xak, topa komut xop xak'ax putuk, tu hāpkummuk mīy, tu yāyhāhup 'ohnāg, pa yāy mīy'ax 'āktux xexka', tu pekkox yōg hāpxop xak 'ohnāg, yīy yāy koxyōy putup Hāmgāyāgnāg Pet kopah. ²⁰ Pa yūmūg yā pekkox yōg tikmū'ūn, tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hip, ha' nūn putpu', nūy yūmūg mōy hām tu', nūy pekkox ha yūmūg mōgā', ²¹ tu yūmūg yīn pu'uk ka'ogāp-tup, tu mōktu yāy yīn putuk, tu yūmūg xexkanāp-tup xe'ēgnāg. Yā Kunnix te hām xexka xop xohix xat'ax, xix pekkox yōg xop xohix xat'ax, ha' yīpkox pip putup.

4 'Ūkxape xop: 'Āte 'āp-tup pax xexka', tu 'āxak, hak kuxa hittupmāhā, ha 'āte xa hām'āktux, yāk xape xop max! Yīy Topa yōg putat hā 'āmōg kuma mōg.

² 'Ūkxape hex 'Epot xix Xīn, 'āte xa tu' xak, xa yāytuk-mīy kux, xatix yā 'ānōy hā, 'ākuxa mām Kunnix kopah, hu 'ānōy hā tutnōy. ³ Ha 'āmūn, xatek mūtik hāpxopmāhā, yāk xape xe'ēgnāg, yīy xa tu' xak, xa 'ūn 2 hā 'ātehet, ha 'ūn te Kenemēn mūtik hāpxopmā max, xi' xape xop xohix mūtik hāpxopmā punethok, nūy hām'āpak max'ax 'āktux tikmū'ūn xohix pu', ha Topa te' xuxet'ax kax'āmi', yā yāy yōg tappetxax kopa kax'āmi', pu tu hi xe'e', ha' kux 'ohnāg.

⁴ 'Āmnīy xohix hā 'āhittup, yūmūg xuxyā te 'āmūtik tihi' hah, yā xe xa hām'āktux, hu: 'Āpu 'ākuxa hittup!

⁵ 'Ānōy kuxa ka'. Hapxip kutōgnāg 'īhā yūmūg xuxyā nūn. ⁶ 'Āxutigā hok, pa Topa tu' xax, pu xa hāpxop xohix popmā, 'īhā Topa 'ūmax 'āktux, hu: "'Āmax Topah! Xate 'ā' hōm hāpxop xohix. Puxi,'" kaḫīy. ⁷ Yā Topa te 'ākuxa māmā'ax, yīy tikmū'ūn kuxa yūm, yāy kuxa yūm hā xīy tute' yūmmūg'ah, Topa te' kuxa yūmmā hah, tu kaḫīy te 'āpēnā max, xa 'ākuxap-xet Yeyox kuxa mūtik, xix 'āp-tox puxet Yeyox Kunnix putox mūtik.

⁸ 'Āpu, hāmp'e'paxeh max, nūy hāpxopmā max kamah. Kaḫīy tikmū'ūn xohix te 'ākuxa tup yūmmūg. Hāmp'e'paxeh max, nūy hāpxe'e 'āktux, nūy hām-maxnā, nūy hāmyok mīy, nūy 'ānōy hā' xupxet hok, nūy 'ānōy putup pax, nūy yā' koit hok. Hāmp'e'paxeh max, xayīy hāpkummuk mīy hok. ⁹ 'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā'. 'Āpu hāmyūmmūg'ax hā hāpxopmāhā, yā 'āte hāpxopmā max, ha 'āxop te' pēnāhā, xayīy hāpxopmā max kamah, ha Topa te 'āmūtik tihi', tu yūmūg kuxa māmāp-tup.

Paot te' kuxa mām ka'ok max 'āktux

¹⁰ Yūmūg xuxyā tek mūtik tihi', yīk kuxa hittup xexka'. Hāpxip punethok hā hāptox tuk xip, pak xaxok 'ohnāg 'āxop te', hu mōgnīnām, tu tayūmak nū'pok, pu 'āte ta tu hāpxop 'ūm pop, nūy puk, nūy mā'. Hōmā tikmū'ūn 'ūm nūn 'ohnāg, hu tayūmak paxnūn 'ohnāg, pa hōnhā' nūn, tu' paxnūn tayūmak, hak hittup. ¹¹ Hōmā 'āte hāmhōgnāg xip, pak hittup, xix hōnhā yōgnū hāpxop punethok, tuk hittup nōmhā kamah. Hōmā xix hōnhā Topa te 'ā' hōm hāpxop, tuk hittup, yā puxi'. ¹² Hōmā hāpxop putup xūy, ha hōnhā' yānān tuk xit max, hu 'āmnīy xohix hāk hittup, xix hāpxexka xohix tuk hittup. 'Ūghok, kopxix yāk hittup, 'ūkputexop, kopxix kamak hittup. ¹³ Kunnix tek ka'ogāhā, yīy 'āte hāpxopmā'ax 'ūm yīpkutuk 'ohnāg.

¹⁴ 'Ūkxūy, ha 'āxop te hāpxopmā max, tuk mōgnīnām. ¹⁵ 'Āxop yā kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn, tu mōgnīnām hittap. Hōmā 'āte hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka Maxenōn tu', tu' xuktux 'āmnīy kutōgnāg 'īhā, tu hāpxexka nīm, ha 'āxop kuxa mām ka'ok xop puxehnāg yāy hā 'ātehet, 'ap nōy 'ūm te 'āha te'ah, ha tayūmak 'ā' hōm 'āxop te'. ¹⁶ Hāpxexka Texanōn tuk xip, 'īhā 'āxop hāk tehet, tuk ha tayūmak nū'pok. ¹⁷ 'A 'āte tayūmak 'ūm xak'ah. 'Āmhok. Pa 'ātep-tup, pu Topa xa hāmmaxnā xexka'. ¹⁸ Yā 'āte' pop 'ōgnū tayūmak xohix, xate 'ā nōm nū'pok, yā tayūmak xexka'. Hōnhā 'āte yōg tayūmak xohix punethok, 'Epaponit te' paxnūn hah. Ha Topa tep-tup pax, xa 'āxop hāpxop

popmā', xix tayūmak tu' hok hōm, pu hām'āpak
 max'ax 'āktux 'ūhep xop xohix pu'. Topa pu hāpxop
 hōm'ax, yā' hax max putuk, tu Topa kuxa hittupmāhā'.
¹⁹ Yīy yōgnū Topa te xa' popmā'ax hāpxop xohix, 'ūp-
 texop xexka tu'. ²⁰ Pūyā tikmū'ūn xohix Topa yūmūg.
 Tak xexka xe'ēgnāg 'āktux, tu' xuktux mō'kuma' mōg.
 Hamūn!

Yā' ka'ax hā' xohix 'āneo

²¹ Topa yōg tikmū'ūn xohix pu 'āneo, 'ōhōm Yeyox
 Kunnix yōg. Nūnte' pip xape xop te xa 'āneo, ²² xix
 Topa yōg tikmū'ūn xohix te xa 'āneo, xi' xop te Hōm
 yōg xat'ax pet xexka tu' hām, tu xa 'āneo. ²³ Pūyā
 yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxohix ha hāmmax nā! Tu
 ta tu' kux.

KONOXĚN

1 Ūgmün Paot, ha Topa tep-tup, pu Yeyox Kunnix nūgkutnā', yīk mūn xik xape Tīmōn te nūhū tap-pet kax'āmi', ² kōmēn xexka Konox yōg tikmū'ūn pu kax'āmi', Konox yōg kuxa mām xop pu kax'āmi'. Yā Kunnix te yūmū'ā hā' xape xe'e', yīy yūmūg xape kamah. Pūyā Topa yūmūg Tak 'āmūtik pip, nūy 'ākuxa māmā', nūy xa hāmmaxnā'.

Tu Topa pu hām'āktux, nūy kuxa mām ka'ok xop max'ax 'āktux

³ Ūgmū'āte yūmūg Tak Topa max 'āktux, 'īhā nōm pu hām'āktux 'āxop 'āxape xop pupi', yā Topa te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā' Tak. ⁴ 'Ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu Topa yōg tikmū'ūn xohix putup pax, hak mū'āte' yūmmūg. ⁵ Hōmā 'āxop te hām'āpak max'ax 'āpak hāmāxap, hu hāmmax hip, nūy 'āhi xe'e mō kuma mōg, hu 'ākuxa mām ka'ok, xi' nōy putup pax 'īhā' hip, nūy hāpxip punethok 'īhā' pexkox yōg hāpxop pop. ⁶ Yā Topa te hām'āpak max'ax hā tikmū'ūn xohix ha hāmmaxnāhā', yī' hep xop xohix pu hām'āktux, yā kama 'āxop te hām'āpak, tu Topa te' xohix ha hāmmaxnā'ax 'āpak, ha kaxīy Topa te xa hāmmaxnāhā', 'īhā' xupak, ha hōnhā hāmmaxnā kamah. ⁷ Ha yūmūg xape 'Epap te xa hāmyūmmūgāhā', tuk mūg pupi hāpxopmāhā', tu Kunnix pu hāpxopmā punethok, ⁸ tuk mū'ā Topa Koxuk 'āktux, ha xa ka'ogāhā', nūy kuxa mām xop xohix putup pax, yīy 'Epap tek mū'ā' xuktux.

⁹ Hak mū'āte' xupak, tu Topa tu' xak, pu 'āxop pu hāmyūmmūgā', xayīy hāmyūmmūg xe'e', nūy yā Topa putup, xayīy 'āxop yūmmūg, nūy Topap-tup'ax yūmmūg, hu yāy Koxuk te xa hāmyūmmūgāhā', ¹⁰ xayīy hāpxopmā max, ha Topa te 'āptup, xa hāpxopmā max mō kuma 'āmōg, tu mōktu yā Topa yūmmūg xe'ēgnāg. ¹¹ Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu 'āka'ogāp-tup, xayīy nōā'tot, 'īhā' 'ākuxa hittup, ¹² hu yūmūg Tak Topa pu hām'āktux, hu: "'Āmax Topah, xatek mūg ka'ogāhā', 'ū pexkox yōg hāpxop pop, yīy 'ōg tikmū'ūn xohix mūtik pop,'" kaxīy. Yā Topa te nōm hāpxop xex pexkox kopah, nūy yāy yōg xop pu' popmā'. Yā' popmāp-tup yāy yōg tikmū'ūn pu', nōm te Topa pu' yīpkox pip. ¹³ Hōmā yūmūg kuxa kummuk, yā hāpkoxtap putuk yūmūg kuxa kopah, pāyā yūmūg Tak Topa te yūmūg kuxa maxnāhā', tu yūmūg nūnnāhā' yāy kutok hah. Yā yāy kutok mō'yāy xe'ēgnāg, 'ūk-tok yāp-xehnāg tu', puyīy 'ūk-tok Yeyox Kunnix yūmūg xat, nūy 'ūkpēnā' max. ¹⁴ Tu yūmūg pupi' xok tap, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux.

Tute Kunnix 'āktux

¹⁵ Tikmū'ūn 'ūm te Topa pēnā hok, ha Kunnix te yāy Tak Topa pa putuk xe'ēgnāg, tuk-tok te māxap, hak-nāy tu Topa te hāpxop xohix mīy. ¹⁶ Yāk-tok mūtik Topa te hāpxop xohix mīy, tu tu hāpxop xohix xat'ax, tu hāpxop pēnā'ax mīy, xix hāpxop pēnā hok mīy kamah, xix pexkox yōg xexka xop mīy, xi' yōg xat'ax xop xohix mīy. Topa tek-tok mūtik mīy, xik-tok pu' mīy hāpxop xohix. ¹⁷ Kunnix xip tap, 'īhā' Topa te pexkox mīy, xix hahām, xix hāpxop xohix mīy, tu nōm mūtik hāpxop xohix xex max, pu tu pip ka'ok. ¹⁸ Ha Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop hāp-tox. Yā tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max, ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām xop xat, nūy tu pēnā max, tu nōm xop hīnnāhā', yā Topak-tok te māxap, tu putpu' hi tap, nūy hāpxop xohix hā tu xexka xe'ēgnāg. ¹⁹ Yā Topa tek-tok putup, yā Topa xe'ēgnāg kamah. ²⁰ Yīy Topa te hāmpe'paxex, tu yāy kutok nū'kutnāhā' hām tu', pu tu xok mīpkupnix tu', nūy tu' gāy nām xop xohix nōā', puyīy Topa hā tu xape'. Tu pexkox yōg gāy xop nōāp-tup kamah, puyī' xohix yā Topa hā tu xape'.

²¹ Hōmā Topa tu 'āpip hāptox hah, tu 'āyīpkox 'ohnāg, tu Topa hā 'āpuknōg, 'ōg hāpxopmā'ax kummuk tu', xix hāpe'āpaxex kummuk tu 'āpuknōg, ²² pa Topak-tok xok, ha hōnhā' Tak te xa hā' xape, nūy yāy keppa 'ānūnnā', tu 'ākuxa tupmāhā', tu 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', nūy 'āmax 'āktux. ²³ Yīy Topa yōg putat hā 'āmōg ka'ok, hu' xak hok. 'Āxop te hām'āpak'ax max 'āpak, ha xa' hipmāhā', xayīy pexkox yōg hāpxop pop, hu' xaxok hok. 'Ūgmün Paot te hām'āpak'ax max 'āktux pax, tu hāpxexka yōg xop xohix pu' xuktux, hu hāpxopmāhā'.

Paot te' kuxa mām ka'ok xop pupi hāpxopmāhā'

²⁴ Tuk xūy 'āxop pupi', nūy Kunnix pupik xūy, huk kuxa hittup, Kunnix xop pupik xūy tu'. Yā Kunnix hā yūmūg yīn puxet, ha yūmūg xat, nūy yūmūg pēnā max, yāy yīn pēnā max putuk. ²⁵ Topa tek mūn yāykut-nāhā', nūy mōgkutnā' Kunnix yīn xop hah, nūy Topa pupi hām'āktux, nūy xa hām'āktux xohix 'āktux.

²⁶ Hāmyāxatamuk xohix punethok hā Topa te hāmpe'paxex, tu' yīy 'ohnāg, pa hōnhā' kuxa mām ka'ok xop pu' hāmyūmmūgāhā', yā hām'āktux xe'e'.

²⁷ Topa te' hep xohix xop pu hāmyūmmūgāhā', tu hām'āktux'ax xe'e' yūmmūgāhā', ha hām'āktux nūhū', hu: Kunnix te 'ākuxa kopa' xip, nūy xa' popmā pexkox yōg hāpxop xohix, yīy 'āxop yāyhāp-tup max xe'ēgnāg,

Kunnix putuk. ²⁸ Ha kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux, tu Kunnix 'āktux tikmū'ūn xohix pu', tu hāmyūmmūg, nūy hāmyūmmūgā max, nūy 'āmōgā Topa hah, xayīy 'ākuxap-xet Kunnix mūtik, nūy Topa hā 'ātix tap, ²⁹ yīy 'āte hāpxopmā punethok, ha Kunnix tek ka'ogāhā', ha 'āte hāpxopmāhā' punethok.

2 'Āte xa hām'āktux, xayīy yūmmūg. 'Ūghām punethok 'āxop pupi', xix kōmēn Namnixet yōg kuxa mām xop pupi', yā' xohix pupi', nōm tek pēnā 'ohnāg pupik hām. ² 'Āte hāpxopmāhā', nūy 'ūgnōy ka'ogā', puyī' kuxap-xet yāy putup, nūy hāmyūmmūg xexka', nūy hām'āktux xe'e' yūmmūg. Kunnix yā Topa yōg hām'āktux xe'e', Topa te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. ³ Yāk-tok xe'e' te Topa yōg hāmyūmmūg'ax xohix yūmmūgāhā'.

⁴ Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: Koit'ax pu 'īpkox pip hok, yā' kummuk xop te mō'āmā pax. 'Ūpa max, ha ta' kuxa mūn kummuk. ⁵ Hāptox tuk xip, pak kuxa te 'ākuxa mūtik yāp-xet, 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah, hak kuxa hittup xexka'.

Kunnix te yūmmūg hīnnāhā'

⁶ 'Āxop te: "Yeyox Kunnix yā yūmmūg xuxyā'," kaxīy. Hu nū mūtik 'ākuxap-xet, nūy hāpxopmā max. ⁷ Mīm yīpxatit te hām hā mō'nāhā', tu hām kopa' xip ka'ok, kaxīy 'āpip ka'ok Kunnix tu', puyīy 'āka'ogā', xayīy 'ākuxa mām ka'ok xexka', hak mū'āte xa hāmyūmmūgāhā', 'ūxaxok hok, nūy Topa pu hām'āktux, nūy: "Āmax Topah!" kaxīy.

⁸ 'Ōg pa 'āti! Tikmū'un te 'ākuxa hā' xupxet putup, mō'āmā'ax hā 'ākuxa hā' xupxet putup, hām'āktux hitop hā nōm xupxet putup. Nōm hām'āktux yā Topa hā' puknōg xop yōg hām'āktux, 'ap Topa yōg'ah, ha pexkox yōg xexka xop te Topa tu' gāy, tu hām'āktux, pāyā Kunnix te' xuktux 'ohnāg. ⁹ Yā Kunnix te Topa xe'ēgnāg putuk, tu tikmū'ūn kutok xe'e', tu yāy putuk xe'ēgnāg, ¹⁰ ha Topa te Kunnix mūtik 'āhīnnā xe'e', yā 'ākuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, ha Kunnix xexka xe'ēgnāg, tu pexkox yōg xop xat, xix hām tu' pip xop xat, nōm xop hā' xat'ax, tu' xat.

¹¹ Yoneo xop te' pit xop yāy nāg xax mep 'ūyīmap, pāyā Kunnix te 'ākuxa kummuk xit, nūy ta' yānān tu kuxa max tat. ¹² 'Āp-tox pix 'īhā 'āxop te hāpxopmā kummuk kux, ha Kunnix nō hāpkot, ha Topa te' putpu' hīnnā xe'e'. Yā 'ākuxa mām ka'ok Topa kopa', ha ka'ognāg xexka', tu Kunnix putpu' hīnnāhā', tu kamah 'āxop kuxa hīnnā xe'ēgnāg. ¹³ Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk pax, yā Topa hā 'āxop puknōg, tu kamah Yoneo yōg tikmū'ūn hā 'āpuknōg, pa Topa te 'ākuxa hīnnāhā', Kunnix hīnnā putuk 'āhīnnāhā', tu hāpkummuk mīy'ax xohix xaxogāhā', pu tu kux. ¹⁴ Yā Kunnix te yūmmūg pupi' xok, tu yūmmūg yānān tu' xok mīpkupnix tu', 'ūyīy Topa hāk xape', pūyīy yūmmūg kummuk mīy'ax hā' pago. Yā yūmmūg kuxa kummuk tupmāhā', puyīy yūmmūg kuxa tu max Topa pu'. ¹⁵ Ha hāpkummuk yōg xexka xop pu' kuxyāhā', tu mīpkupnix tu' xup, nūy mōktuk-tōgnāg, tu pipkup māxap'ax hā' hīy, tu' hupmāhā', ha' mōgāhā', pu' xohi' pēnā', tu' yūmmūg, tu

Kunnix te' xat xe'ēgnāg yūmmūg, ha hāpxohix te nōm pu' yīpkox pip.

¹⁶ 'Ūtux hok pu tikmū'ūn 'ōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy xo'op'ax hā 'āxat hok, xix 'āxit'ax hā 'āxat hok, xix nit xān hā 'āxat hok, xayīy 'āhām hok. 'Ūtux hok, pu 'āxat hok, xayīy nit xap yīy ta 'āhām hok, xix 'āmuk xexka mīy'ax hā 'āxat hok, xix māyōnhex tup 'īhā 'āxat hok. Yā' tux hok pu 'āxat hok. ¹⁷ Yā' xohix te nū pexkox yōg hāpxopmā'ax hā' komut, yā' koxuk putuk, 'ap xe'e'ah. Hōmā Topa te' xat pu Yoneo xop mīy. Topa te tu xo'op'ax xat, xix nōm hāpxop xohix xat, nūy tikmū'ūn pu Kunnix 'āktux, pa hōnhā Kunnix xip xe'ēgnāg, yīy hāpxopmā'ax komut yāyhā' hitop, ha' kux. ¹⁸ Tikmū'ūn te koit'ax hā 'īpkox hok, nōm xop te yāy 'āktux xexka hā 'īpkox hok. Tu hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnā'ax 'āktux, tu mō'āmā', 'īhā' xat, xa pexkox yōg nū'pok xop pu nūktettex, nūy nōm 'ūxexka 'āktux, ha hitop hā yāy kutōgnāg 'āktux, 'īhā yāy xexka pe'paxex, tu yāy putup'ax kummuk mīy. ¹⁹ Tu Kunnix nīm, ha' kuxa mām ka'ok xop hāp-tox, puyīy nōm xop xohix yā kuxap-xet, yāy yīn puxet putuk, ha' xohix nāg nōy nā' mōg, tu mōktu xexka', yā Topa tep-tup hah.

Kunnix mūtik yūmmūg hi, xix yūmmūg xaxik

²⁰ Kunnix xok, nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax kuxyā', xayīy yāmīy kummuk yōg xexka xop nīm. Tep tu xate nōm 'āpak? ²¹ Ha 'āxat, hu: "Ūxupit hok nūhū'," kaxīy, tu xe: "Ūmā hok 'ōhōm," kaxīy, tu xe: "Ūpa hok nō'ōm," kaxīy. Pa nōm pu 'īpkox hok. ²² Hāpxop xohix nōg'ax, tu yāyxaxogā'ax, ha tikmū'ūn te' xat hok, pu mīy hok, pa Topa te' xat 'ohnāg. ²³ Yā' xat'ax puknōg te hāmyūmmūg putuk, pāyā' hitop, ha' xat pu pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nū'xup, nūy yāy xax te kutuk, pāyā' koit, yā' hitop, tu tikmū'ūn yōg hāpe'paxex maxnā 'ohnāg, tup-tup'ax kummuk pu hupmā 'ohnāg kamah.

3 Kunnix mūtik 'āhi xe'e'. Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk kux, hu pexkox yōg hāpxop xax nōmhā, yā Kunnix yūm 'ōnte', tu Topa yīpxe'e hā' yūm. ² Pexkox yōg hāpxopmā'ax pe'āpaxeh, nūy hām yōg hāpxopmā'ax xaxogā'. ³ Hōmā 'āxop te hāpkummuk mīy pax, pa Topa te 'āhīnnāhā', tu Kunnix hīnnā putuk, tu 'āpēnā max, yā 'āxop kuxap-xet Kunnix mūtik, xix Topa mūtik. ⁴ Kunnix te 'āhīnnā xe'e', nūy 'ākopa tu' xip ka'ok, tu putpu' nūn putup, pu' hep xop xohi' pēnā', ha' nūn, 'īhā 'āxop xexkanāp-tup, ha mōktu yā 'āxexka', Kunnix mūtik yā 'āxexka putup, pu' xohi' pēnā'.

Yūmmūg hi xe'ēgnāg

⁵ Yāy yōg putup'ax kummuk mīy hok, nūy hāpkummuk mīy kux, ha tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, tu' nōy hā' xupxet, xi' xonnix, xi' gāy, xi' nōy yōg hāpxop putup. Tikmū'ūn te hāpxop putup pax xexka', puxix tu Topap-tup hok, ha kaxīy hāpxop te topa komut xop putuk, tikmū'ūn tep-tup xexka hah, tu mōktu Topa xe'ēgnāg xaxogāhā', ⁶ ha Topa gāy tikmū'ūn te hāpkummuk mīy tu', nōm xop te Topa pu' yīpkox 'ohnāg, yī' kummugāp-tup 'ūyānān tu'. ⁷ Hōmā 'āxop te yāy

putup'ax kummuk mīy, hu' mīy pax, Topa pu 'āyīpkox 'ohnāg tu'

⁸ Pa' kuxyā nōmhā, xayīy mīy hok 'ūxeheh, yāy put-up'ax kummuk mīy hok, xix 'āgāy hok, xix 'ānōy pu hāpkummugā hok, xatep-tup nōg tu', xi' kupeh hok, xix 'āyīy kummuk hok, nūy 'ānōy mǎnōg hok. ⁹ Koit hok 'ānōy pu'. Yā Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ¹⁰ Yīy hāpkummuk mīy'ax xohix kux, pu Topa 'ākuxa tupmā 'āmnīy xohix hā, nūy xa hā yāy put-up, xayīy Topa yūmmūg xe'ēgnāg. ¹¹ Yī' kuxa mām ka'ok xop puxet, yā Kunnix hā' kuxap-xet, xip-tox puxet, 'ap 'āxop Yōneo xop yōg'ah, xi' puknōg xop yōg'ah, xix tikmū'ūn yōg'ah, xix 'āyuhuk yōg'ah, xix kamoka xop yōg'ah, xix kāmānat xop yōg 'ah, xi' xat'ax xop yōg'ah, pāyā 'āxop yā Kunnix yōg, ha' xexka xe'ēgnāg, tu yāy yōg tikmū'ūn xohix kuxa kopa' xip, ha' xohix te yā yāy putuk Kunnix pu'.

¹² 'Āxop yā Topa yōg tikmū'ūn, ha mō'āyāy xe'ēgnāg, tu 'āyīmōgatux yāy mūn pu', yīy 'ānōy kuxa ka', tu nōā'tot, tu nōm pu hāmmaxnāhā', xix yāy kutōgnāg pe'āpaxeh, nūy 'ānōy pe'āpaxex max, xix 'āyīy pu'uk, nūy 'ānōy gāyā hok, ¹³ nūy 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 'īhā 'ānōy te xa hāpkummugā'. Yā kaxīy yūmmūg xuxyā te 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux. ¹⁴ Ha ta mōy 'ānōy putup pax xexka', nūy nōm hā 'ākuxap-xet, xix 'āp-tox puxet. ¹⁵ Pūyā Kunnix 'ākuxa māmā', nūy 'ānōy mūtik tu ti max, nūy yāytuk-mīy hok. Yā Topa te 'āxānāhā', nūy 'ākuxa māmā', nūy nōm hā 'āp-xet, 'āyīn puxet putuk. 'Ūxaxok hok, nūy Topa max 'āktux, hu: "Āmax Topa, tu yūmū'ā hāpxop xohix popmāhā', yā' puxi'," kaxīy. ¹⁶ Pūyā Kunnix yōg hām'āktux xe'e 'ākuxa kopa' xip, tu xa hām'yūmmūgāhā', xa' yūmmūg, nūy 'ānōy pu' yūmmūgā', tuk-tex, nūy Topa xexka 'āktux, nūy 'ākuxa yā Topa max 'āktux. ¹⁷ 'Ok pe 'āxop te hāpxopmāhā', pe hām'āktux, hu ta yūmmūg xuxyā Yeyox 'āktux, nūy Topa yūmmūg Tak pu: 'Āmax Topah. Xate yūmmūg xuxyā Yeyox yūmmū'ā nū'kutnāhā'. 'Āmax! kaxīy.

Te xīy hā hāpxopmāhā'

¹⁸ 'Āte 'ūn xop xat, pu' yīpxox pu yīpkox pi', yā Kunnix te' xat.

¹⁹ Ha' yīpxox xop xat, pu' xetut putup pax, hu' kuxa ka'.

²⁰ Hak-tok xop xat, pu yāy tak pu yīpkox, xi' tut pu yīpkox. Yā Topa te' xat.

²¹ 'Āk-tok gāyā hok, ka 'āk-tok kuxa tuknōā'.

²² Kāmānat xop, 'āxuxyā' nōm tik te 'āxat pu 'īpkox pi', nūy tu hām max, yā 'āmnīy xohix hā hām max, 'ok pe 'āpēnā', 'ok pe 'āpēnā hok, yīy Topa pu hām max, 'āxop tep-tup pax tu'. ²³ 'Āpu hāpxopmā max, pu Topa pēnā', nūy 'ōg hāpxopmā'ax putup, ha Topa pu hāpxopmā', 'āhittup tu'. ²⁴ 'Ūxaxok hok: Yūmmūg xuxyā te pagop-tup hok'ah xa', tu pekkox yōg hāpxop xex yāy yōg tikmū'ūn pu', yā Kunnix te 'āxop hā 'āxat'ax xe'e', ²⁵ tu' yānān tu pago, tu hāpkummuk mīy xop kummugāhā 'ūyānān tu'. Yā Topa te hām'yok mīy, nūy xohix pu pago, yā Topa pu 'ūxohix te' nōy putuk.

4 'Āxop 'āxuxyā xop, 'āpu hām'yok mīy, nūy 'ōg kāmānat pu pago max, Topa yā 'āxuxyā xe'e', tu 'āxat, tu pekkox tu' xip, yīy 'ōg kāmānat xop pu pago max, nūy nōm pu hāmmaxnā'.

Paot te hām'yūmmūgāhā'

² Topa pu hām'āktux pax, tu 'ōg pa mōxip, mō'ōn hok, nūy Topa max 'āktux, xa' popmā hāpxop xohix hah. ³ Ha kamak mūg pupi tu' xax, pu Topa 'ūgka'ogā', 'ūgmū Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux, nūy Kunnix 'āktux. Yā kanet kopak xip, 'āte Kunnix 'āktux tu'. ⁴ Ha Topa tu' xax, puk ka'ogā', 'ū Kunnix hā hām'yūmmūgā max, yā Topa tep-tup pax.

⁵ Hām'yūmmūg, nūy 'ūkuxa mām hok xop pu hāpxopmā max 'āmnīy xohix hā, xayīy hām'yūmmūg'ax hā Kunnix 'āktux max tikmū'ūn pu'. ⁶ Hām'yūmmūg, nūy hām'āktux max, nūy tu hām'āktux hā' nōy yānān max.

Tuk-nāy tu 'āneo

⁷ Yūmmūg xape Tikik te Kunnix pu hāpxopmāhā', tuk mūg mūtik hāpxopmāhā', tu xa hām'āpak'ax 'āktux putup, nūy 'ūgmūn 'āktux. ⁸ 'Āte 'āxop hah mō'kutnāhā', pu 'āka'ogā', nūy putpu' nū', nūy xak mūg 'āktux. ⁹ Tu yūmmūg xape 'Ōnēy mūtik mōg, ha 'ōgnū kōmēn yōg tihik, tu xa hām'āpak'ax xohix 'āktux'ax, tuk mūg 'āktux'ax.

¹⁰ 'Anixtah 'ūgmūtik kanet kopa' tihi', tu 'āneo, xix Maname tiktak Mā'ak te 'ā 'āneo kamah. 'Āte xa hām'āktux tap, tu 'āha Mā'ak mōg'ax 'āktux, pu tu 'āpet kopa' xip, 'īhā putpu 'āha' mōg. ¹¹ Yoyoe 'āxet'ax nōy yā Hām'yok, tu xa 'āneo kamah. Nū tik 2 te Yoneo yōg tihik, tuk mūtik hām, ha Yoneo xop nōy hām 'ōhnāg 'ūgmūtik, puyīy Topa yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip, ha tik 3 te hāpxopmāhā' punethok, nūy tu yāy hāk tehet.

¹² 'Epap te 'ōgnū kōmēn yōg tihik kamah, tu Yeyox Kunnix pu hāpxopmāhā', tu 'a 'āneo, tu Topa tu' xak pax, 'āxop pupi' xak, puyīy 'āka'ogā', nūy Topa hā 'āxip-tap, nūy Topa pu 'āxop hāpxopmā'. ¹³ Yā 'Epap hām punethok, 'āte' yūmmūg, ha 'āxop pupi' hām punethok, xix kōmēn Namnixet yōg tikmū'ūn pu' hām punethok, xix Yenap yōg tikmū'ūn pu' hām punethok. ¹⁴ Notot Nok yūmmū'ā hā' xape, tu 'ā' 'āneo, xix Nep te 'ā' 'āneo kamah.

¹⁵ 'Ūgmū'āte Namnixet yōg xape xop pu 'āneo, xix Nī'ip pu 'āneo, xi' kuxa mām ka'ok xop pu 'āneo, nōm Nī'ip pet tu yāy tu'nāhā 'āneo kamah. ¹⁶ 'Āpu nū tappet mō'kupix hāmāxap, nūy kunāy tu Namnixet yōg xop ha mō'kutnā', pu mō'kupix kamah. Mō'kupix Namnixet xop yōg tappet 'ūyānān tu'. ¹⁷ 'Āpu 'Akip pu hām'āktux, hu: "Yūmmūg xuxyā te 'āxat, xa hāpxopmā', yīy hāpxopmā max, nūy nō kuxyā Kunnix pu'," kaxīy.

¹⁸ 'Āte Kax'āmi yāy yīm hā, hu: 'Ūgmūn Paot te 'āxop pu 'āneo. Kanet Kopak xip, yāk xaxok hok!

Pūyā Topa xa hāmmaxnā'!

Tu ta tu' kux.

1 TEXANÕN

1 'Ûgmün Paot. 'Áte' kax'ámi nūhū' tappet, yā 'āxop pu kax'āmi', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu' kax'āmi kōmēn Texanõn tu', yā yūmūg 'Átak Topa yōg xop pu', yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg xop pu' kax'āmi'. Xinax te 'āxop pe'paxex xix Tīmõn te' kamah. Pu yā Topa xa hāmmaxnā', xayīy 'ākuxa mām.

'Āxop kuxa mām Topa kopah

2 'Ûgmū'āte Topa pu hām'āktux mōkumak mōg, hu: "Kunnix kopa kuxa mām xop pu 'āmax." Kaxīy. Yā 'āxop pu' max Topah. 'Ûgmū'āte Topa pu 'āxop 'āktux mōkumak mōg. 3 Hamūn, 'Ûgmū'āte yāy 'Átak Topa pu hām'āktux, tu hāmpē'paxex, 'āxop kuxa mām ka'ok, hu hāpxopmā max xohix. 'Āxop te' nōy putup pax, hu 'āxop te hāpxopmā max punethok. Xate yūmūg xuxyā Kunnix hip kumaknāg. Hā kaxīy yūmū'āte hāmpekpaxex, tu Topa pu hām'āktux. 4 'Ûkxape xop, Topa te 'āxop putup pax, tu tikmū'ūn xohix kopa 'āxop yīmōgātux, tu 'āxop mīy Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Hā kaxīy 'Ûgmū'āte pe'paxex, tu Topa pu hām'āktux. 5 Hōmā 'Ûgmū'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ûgmū'āte nōm 'āktux, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu Topa Koxuk mūtik xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tuk mūg kuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āpak max'ax kopah. Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, ha xatek mū yōg hāpxopmā max'ax pēnāhā', yāg mūn max xa'. 6 Xate 'Ûgmūg max pēnāhā', xix yūmūg xuxyā Yeyox yōg, tu nō' max putuk. 'Ûnōy te 'āxop kute'ex kummuk, pa 'āxop te Topa yōg hām'āpak max'ax paha', tu 'ākuxa hittup, yā Topa Koxuk te 'ākuxa hittupmāhā'. 7 'Āxop max, ha 'āmax pēnāhā Kunnix kopa kuxa mām xop te hāpxexka Māxenõn tu', xix hāpxexka Genex tu', tu nō' max kamah, yā 'āxop putuk. 8 Hamūn, 'āxop te yūmūg xuxyā Yeyox 'āktux hāpxexka Māxenõn tu', xix hāpxexka Genex tu', yā' xohix yīmap te' yūmmūg, 'ākuxa mām ka'ok. Putep nōy 'āktux putup 'Ûgmū'āte'? Puxi'. 9 Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, ha 'āxop te topa komut xop nīm, tu ta Topa xe'e pe 'āmōg, ha tikmū'ūn xohix te 'āyīmap te' xupak, tu hām'āktux. 10 Xate Topak-tok hip, Yā pexkox tu yīxop-tup Topak-tok. Hōmā Topa te yāy kutok Yeyox putpu' hīnnāhā'. Yeyox te yūmūg mōy putup, 'īhā Topa gāy 'ūkummuk xop mūtik.

Paot te hāpxopmā max kōmēn Texanõn tu'

2 'Ûkxape xop, hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, tu hāpxopmā max, 'ap kummuk mīy'ah, 'a yāg mūg hitop tī'ah 'āxop kopah. 2 Hōmā tikmū'ūn tek mūg kute'ex kummuk komēn Pinio tu', tuk mūg mānōg, pa

hāpxip 'īhāg mūg mōg, tu mōktu 'āxop tuk mūg mōxa-ha 'ōnte kōmēn Texanõn tu', ha kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn tek kute'ex kummuk, 'āxop te' yūmmūg. Pa yūmū yōg Topa tek kuxa hittupmāhā', ha 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 3 'Ûgmū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tuk mū'āte pe'paxex kummuk 'ohnāg, tuk mū'āte 'ōg hāpxop xak 'ohnāg, tuk mū'āte 'āxop kupex 'ohnāg. 4 'Ûgmū'āte putep mūn 'āktux? Topa te nō putup, 'Ûgmū'āte nōm 'āktux mōkumak mōg. Hamūn. Topa tek mūg putup, tuk mū'ā Topa yōg hām'āpak max'ax hōm, tuk mūg mō'pok, ha 'āte tikmū'ūn xohix pu nōm 'āktux. 'Ûgmū'āte putep mūn 'āktux? 'Ok pe tikmū'ūn te nōm putup pax hām'āktux? 'Ok pe Topa te nōm putup pax hām'āktux? Yā tikmū'ūn yōg'ah, pa Topa tek mū yōg putup'ax kopit. 5 'Āxop te' yūmmūg. Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah. 'Ak mū'āte xa hā xape komut'ah. 'Ûgmū'āte 'āxop kupex 'ohnāg. 'Ok 'Ûgmū'āte hām'āktux max, pa 'ōg hāpxop putup? 'Āmhok. 'Ak mū'ātep-tup'ah 'ōg tayūmak. Topa te' yūmmūg. 6 'Ak 'Ûgmū'ātep-tup'ah, puyīy tikmū'ūn 'Ûgmūg 'āktux max. 'Agmū'āte 'ōg hām'āktux max xak 'ohnāg, xix tikmū'ūn nōy yōg kamah. 7 'Ûmax, pu Kunnix yōg mō'pok xop tikmū'ūn yōg hāpxop xak, pak mū'āte nōm hā xak 'ohnāg, 'a' xat'ax xop putuk'ah, pak mū'āte xa' hāpxop popmāhā', yā 'ūn tek-tok pu' popmā'ax putuk. 8 'Ûgmū'āte 'āxop putup pax, hu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix 'āxop pu yāy mūn popmāhā, yāg mū'āte 'āxop ka'ogāhā'. 9 Hamūn, 'Ûkxape xop, xate' yūmmūg. Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, tuk mū'āte hāpxopmā max punethok. Māyõn mōg tox hāg mūg hām, xix 'āmnīy hā, nūy pop hok 'ōg hāpxop xix 'ōg tayūmak, tuk mū'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux.

10 'Āxop te' pēnāhā', xix Topa te' pēnāhā', 'Ûgmū'āte hāpxopmāhā max 'āxop pu', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu'. Yāg mū'āte hāpxopmā max xe'ēgnāg, xix hāpxopmā yok. 'A' hāpxopmā kummuk 'ūm mīy'ah. 11 'Ûgmū'āte 'āxop xohix hāg tehe', yā 'ātak te yāy kutok hā' tehe putuk. 'Āxop te' yūmmūg. 12 'Ûgmū'āte 'āxop xapit, tu 'āxop kuxa hittupmāhā', tu 'āxop xapit, xayīy hāpxopmā max. Topa te nōm putup pax. Topa te 'āxop yīmōgatux, xayīy Topa yōg tikmū'ūn xop mōkukox, xayīy Topa max xe'ēgnāg pēnā'.

13 Hōmāg mū'āte xa' Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'āxop te' xupak, tu 'āyīpkox pip. Xate' pe'paxex, yā Topa yōg hām'āktux, 'a' tikmū'ūn yōg'ah. Hamūn, Topa yōg. Topa te hāpxopmā max 'āxop kopah, yā' kuxa mām ka'ok xop kopah, ha mōktuk mūg hittup, tu Topa pu hām'āktux, hu: "'Āmax. 'Āmax nōm tikmū'ūn

pu'." Kaxīy. ¹⁴ 'Ūkxape xop, hōmā Yoneo xop te Yeyox Kunnix yōg tikmū'ūn xop xohik-te'ex kummuk hāpxexka Yonex tu', xix 'āxape xop te 'āxop kute'ex kummuk kamah, yā' nōy putuk. ¹⁵ Hōmā Yoneo xop te yūmūg xuxyā Yeyox putex, tu Topa pupi hām'āktux xop kix, ha' xakix, tu ta hōnhā yūmūg kute'ex kummuk kamah. Topa te nōm xop putup'ah. Nōm te tikmū'ūn xohik-te'ex kummuk. ¹⁶ Hamūn, 'ūgmū'āte Yoneo xop kūnāpa pip xop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Yā Topa yōg hām'āpak max'ax te tikmū'ūn kuxa māmāhā Topa kopah, ha Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Ha ta Yoneo xop tep-tup, nūy nōm hā hām'āktux kuxyā'. Hā kaxīy Yoneo xop te hāpkummuk mīy xexka', ha' gāy Topah, tu nōm kopit, nūy yōg kummuk hā yānān.

'Ūgmū'āte 'āxop xak

¹⁷ 'Ūkxape xop, hōmā yūmūg yāy xatat hāpxip kutōgnāg hā. Yūmūg yāy xatat, pak mū'āte 'āxop pekpxex punethok, tu 'āxop xak nām, tu 'ā hak mūg mōg putup pax. ¹⁸ 'Ūgmū'āte 'ā hak mōg putup pax. 'Ūgmūn Paot, 'ā hak mōg putup punethok, pa Hāmāyāgnāg tek kummugā', hak mōg 'ohnāg. ¹⁹ Yā hamūn, yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup, 'ihā 'āxop pip putup Yeyox keppah, tu ta 'āte hāpxop max hip putup, ha 'āxop tuk mūg kuxa hittup putup, tuk mū'āte 'āxop 'āktux xexkap-tup, yā xut'ax 'āktux putup. Yā mō'tat'ax 'āktux putup. ²⁰ Hamūn, 'ūgmū'āte 'āxop pekpxex punethok, tu 'āxop tuk mūg kuxa hittup.

3 Hōmā yūmūg yāy xatat, hak mū'āte 'āxop xak. 'Āte yāy xatat hā tot 'ohnāg, huk nox xip kōmēn 'Atēn tu', ² nūy 'ā ha mō'kutnāhā Tīmōn, yāg taknōy, yā Topa pu' hāpxopmā max 'ūgmūtik, nūy Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Āte 'ā ha nō mō'kutnāhā', pu 'āxop mūtik tu hāpxopmā max, xayīy 'ākuxa mām ka'ok nōy nā mōg, ³ xayīy 'āxop xe hāpkummuk mīy hok, tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk hah. Yā hamūn, xate' yūmmūg, Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yūmūg kute'ex kummuk. ⁴ Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, tu 'āxop mūtik hām'āktux, hu: "Nōm tek mū'ākte'ex kummuk putup." Kaxīy. Yā hāpxip 'ihā tikmū'ūn tek mū'āk-te'ex kummuk. Hamūn. ⁵ 'Āte' hip'ax hā' tot 'ohnāg, hu 'ā ha mō'kutnāhā Tīmōn, pu 'ākuxa mām yūmmūg. 'Ok Hāmāyāgnāg te 'āmōgāhā? 'Ok 'ūgmū yōg hāpxopmā'ax koxoyō? 'Āte' yūmmūg putup.

⁶ Ha ta' mōg, Tīmōn, tu putpu' nūn, tu hām'āktux, 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, tu 'āxop te yāy putup pax, xix Topap-tup pax. Tīmōn te hām'āktux, 'āxop tek mū'ā hām'āktux max, tu xatek mūg pēnāp-tup pax. Hamūn, 'ūgmū'āte 'āxop pēnāp-tup pax kamah. ⁷ 'Ūgmūg xūy, yā nōm tek mūg kute'ex kummuk, pak mū'āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax 'āpak, huk kuxa hittup. 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte 'ākuxa mām ka'ok 'āpak, tuk mūg kuxa hittup. ⁸ Topa yōg putat max hā 'āxop mōg kuma mōg, kopxik kuxa hittup. ⁹ 'Ūgmū'āte Topa pu hām'āktux, hu: "'Āmax, timū'ūn pu'. Tikmū'ūn max, kopxik mūg kuxa hittup. 'Āmax. Puxi'." Kaxīy. ¹⁰ Hāptup kopxik Topa pu hām'āktux xexka xix 'āmniy, tu hām'āk-

tux, hu: "'Āpu 'ūgmūg xat, 'ūgmūg mōg tikmū'ūn hah." Kaxīy. Hamūn, 'āxop hak mūg mōg putup, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā xate nōm yūmmūg 'ohnāg Topa yōg putat max yōg hāpxop.

¹¹ 'Ūgmū'āte-tup, pu yūmūg 'Ātak Topa 'āxop tuk mūg mō'pok, xix yūmūg xuxyā Yeyox 'āxop tuk mūg mō'pok. ¹² 'Ūgmū'āte-tup, xayīy 'āxop yāy putup pax nōy nā mōg, xix 'āxop tikmū'ūn xohix putup pax nōy nā mōg, ha mōktu 'āxop tek mūg putuk, yāg mū'āte 'āxop putup pax. ¹³ Ha mōktu Topa te 'āxop ka'ogāp-tup, ha 'āxop maxp-tup, tu 'āxop max xe'ēgnāg yūmūg 'Ātak Topa keppah, 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup 'ūyāy yōg xop mūtik.

Hāpxopmā'ax max, Topa te nōm putup

4 'Ūgmū'āte xe hām'āktux. Hāg mū'āte xa' yūmūgāhā hāpxopmā max, Topa te nōm putup, ha 'āxop te hāpxopmā max. 'Āte xa hām'āktux xix yūmūg xuxyā Yeyox te xa hām'āktux, hu: "'Āpu hāpxopmā max mīy nōy nā mōg." Kaxīy. ² Yā hamūn, hōmā yūmūg xuxyā Yeyox tek mūg mō'pok, 'ūgmū 'āxop pu hāmyūmmūgā'. Xate' yūmmūg. ³ Topa tep-tup, xayīy 'āxop hāpxopmā kummuk kux, nūy ta Topa putuk. Topa tep-tup xayīy 'ānōy hā xupxet hok. ⁴ 'Ūmax, pu tik yāy pu xetut xax, nūy nōm mūy, tu hāpkummuk mīy 'ohnāg. Tikmū'ūn max te nōm putup. ⁵ 'Ūkummuk, pu tik yāy putup'ax kummuk hā xetut xax, yā puknōg xop putuk, yā nōm te Topa yūmmūg 'ohnāg xop putuk. ⁶ 'Ūkummuk, pu tik yāy taknōy kute'ex kummuk, nūy yāy pu' xetut xax. Hōmāg mū'āte xa' hām'āktux, hu: "Pa 'ātix, yūmūg xuxyā Yeyox te nōm kummuk yānān putup." Kaxīy. ⁷ Topa te yūmūg xat, 'ūyīy yūmū nōy hā xupxet hok. Pa Topa te yūmūg xat, yūmūg hāpxopmā kummuk kux, nūy ta Topa putuk. ⁸ Tep te nū hāmyūmmūgā'ax 'āpak 'ohnāg? 'Ok tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax 'āpak 'ohnāg? 'Āmhok. Yā Topa yōg. Yā Topa te xa' hōm Topa Koxuk.

⁹ 'Ok 'āte xa putup pax'ax kax'āmip-tup, yā Kunnix kopa kuxa mām xop yōg putup pax'ax? 'Āmhok. 'A 'āte xa kax'āmip-tup'ah. Hōmā Topa te xa' yūmmūgāhā', xayīy xohix putup pax, ¹⁰ ha 'āxop tep-tup pax Kunnix kopa kuxa mām xop xohix hāpxexka Māxenōn tu'. 'Āpu tikmū'ūn xohixp-tup pax nōy nā mōg. ¹¹ 'Āpu hāmyūm-tuk, nūy 'ōg hāpxopmā mīy, nūy ta 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kute'ex hok, nūy ta 'āhām, xayīy 'ōg tayūmak pi'. Yā hōmā 'ūgmū'āte xa nōm 'āktux. ¹² Hā kaxīy nōm xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopa te 'āmax pe'paxex putup, ha ta' nōy te 'āxop hā' te 'ohnāg putup.

Yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup

¹³ 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte-tup, xayīy hāmyūmmūg xakix xop yōg hāpxopmā'ax, nūy xakix xop hā 'ākuxa xūy hok, nūy 'āpota xexka hok, nūy xate' putuk hok nōm te hāpxop max hip 'ohnāg. ¹⁴ Yūmūg kuxa kopa' yūmmūg, Yeyox xok xe'e', tu putpu' hi', tu putpu' nūn putup, ha Topa te Yeyox mūtik xakix xop nūnnāp-tup, yā nōm kuxa mām ka'ok Yeyox kopa xop nūnnāp-tup.

¹⁵ Topa Xexka te nŏm 'äktux, hak mü'äte nŏm 'äktux. Yümüg xuxyā Kunnix te putpu' nün putup, 'ihā xakix xop putpu' hip-tup, tu' mŏg hāmāxap putup Kunnix hah, hak-nāy tu hi xop mŏg putup Kunnix hah.

¹⁶ Pexkox yŏg nü'pok xop yŏg xat'ax te' xat ka'ok put-up, ha' nŏy te Topa yŏg mīxux xop tut kaxyāp-tup, 'ihā yumū xuxyā Kunnix mūn te pexkox tu' yīxop-tup! Ha ta putpu' hip-tup xakix xop, nŏm kuxa mām ka'ok Kunnix kopah. ¹⁷ Hag-nāy tu nŏmhā hi xop mŏgāp-tup pepix kamah, tu mŏktu' xohix yāy tu nü' nāp-tup hāmgyōy xexka kopah, nūy yümüg xuxyā Kunnix mūtik mŏg. Hā kaxīy nŏm te Yeyox mūtik tip-tup, tu xe' yāy xatat put-up'ah. ¹⁸ 'Āpu tikmū'ün kuxa hittupmā nü hām'äktux hā.

'Āpu Yeyox te putpu' nün'ax hip

5 'Ūkxape xop, hām 'üm hā' xip'ax nŏm hāpxop? Mŏ'āgmū'ax 'üm? 'Āmnīy 'üm? Putep putuk putup hāpxop xohix, 'ihā putpu' nün putup Yeyox? Hām 'üm hā'? 'Āte' yūmmūg'ah, hu' kax'āmip-tup'ah. ² Yümüg xuxyā Yeyox yŏg hāptup xupep putup, ha Yeyox te putpu' nün putup, yā xupxet'ax xupep putuk, 'ihā tikmū'ün te nŏm hip 'ohnāg. 'Āxop te' yūmmūg. ³ Tikmū'ün te hām'äktux putup, hu: "Yāmyīptuk nūnte. 'A' hām xūy 'üm pip'ah. Yā' max hāpxop xohix." Kaxīy. Pa hāpxip 'ohnāg 'ihā hām xūy pip mŏ'ka'ok, tu xohix koxyōy, yā 'ün tek-tok put xūy putuk, yā' xupep mŏ'ka'ok. 'Ap nūpap-tup'ah tikmū'ün. ⁴ Pa 'ākuxa kopa hāpkoxtap 'ohnāg, hu Yeyox yŏg hāptup hip, yā Yeyox te putpu' nün hip, yā 'ap xupxet'ax xupep'ax putuk'ah xa'. ⁵ 'Āxop xohix yā kuyānām yŏg tikmū'ün, yā hāptup yŏg yā 'ākuxa tup. Yümüg mūn 'a 'āmnīy yŏg'ah, 'a hāpkoxtap yŏg'ah, pa hāmyūmmūg. ⁶ 'Āpu mŏ yümū yŏn hok, yā 'ap nŏy putuk'ah. 'Āpu yümū pa ka'ok, nūy hāmpēnā', nūy Yeyox hip. ⁷ 'Āmnīy 'ihā mŏ'yŏn pax tikmū'ün, yā 'āmnīy 'ihā paptux xop paptux. Yā' kuxa mām 'ohnāg xop te kaxīy. ⁸ Pa 'āxop yā hāptup yŏg. Pu yümüg pa ka'ok, nūy hāmpēnā', nūy Yeyox hip. 'Āpu yümū mŏ'tat kuxa mām ka'ok'ax xix putup pax'ax. Yā nŏm te xonat yŏg pipkup hā kep xax putuk. 'A hāpxop kummuk te mŏ'nāp-tup'ah. 'Āpu yümū mŏ'tat kama Topa yŏg hāpxop max hip'ax. Hamūn, Topa te tikmū'ün kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mŏ'tat, 'üyānān tu'. Ta nŏm te xonat xop yŏg pipkup hā kuxxax putuk. 'A hāpxop kummuk te mŏ'nāp-tup'ah. 'Āpu mŏ'tat. ⁹ Topa te yāy ha yümüg xānāhā', nūy yümū'ā tu' gāy hok, pa yümüg xuxyā Yeyox Kunnix hā yümüg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mŏ'tat, 'üyānān tu'. ¹⁰ Yeyox te yümüg pupi' xok, 'üyīy nū mūtik

'āti', pe yümüg pip 'ihā putpu' nün Kunnix, pe yümüg xakix, 'ihā putpu' nün Kunnix. ¹¹ 'Āpu yāy mūtik hām'äktux, pu yīpkutuk tu nŏg. 'Āpu tikmū'ün kuxa hittupmā'. Yā xate nŏm mīy nŏmhā. 'āpu 'āhup hok.

'Āpu hāpxopmā te kaxīy

¹² 'Ūkxape xop, 'ūgmū'äte xa' xak, 'āpu hām'ax xupax, nŏm te hāpxopmā max 'āxop kopah. Yā Topa te nŏm yīmŏgātux, puyīy 'āxop mŏgā', puyīy 'āxop pu hāmyūmmūgā'. ¹³ 'Āpu nŏm hām'ax xupax xexka'. 'Āpu nŏm putup pax, tute hāpxopmā max hah. 'Āpu yāy kix hok.

¹⁴ 'Ūkxape xop, 'ūgmū'äte xa' xak. 'Āpu tuknŏgnāg xop pu hām'äktux, pu tu hām. 'Āpu 'üyīpkutuk xop kuxa hittupmā'. 'Āpu pu'uk xop hā 'ātehet. 'Āpu 'üyŏg hāpxopmā max hip punethok. ¹⁵ 'Āpu hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok. Pa 'āpu tikmū'ün pu hāpxopmā max 'āxop. 'Āpu hāpxopmā max mŏkuma mŏg tikmū'ün xohix pu'. 'Āpu yāy pu hāpxopmā max 'āxop.

¹⁶ 'Āpu yā māyŏn mŏg tox hā 'ākuxa hittup pax xix 'āmnīy tox hā 'ākuxa hittup pax. ¹⁷ 'Āpu Topa pu hām'äktux mŏkuma mŏg. ¹⁸ 'Āpu hāpxop xohix 'āyīmap 'äktux Topa pu', hu: "Puxi'. 'Āmax xohix pu'. 'Āmax." Kaxīy. Hamūn, Topa tep-tup nŏm hāpxopmā'ax 'ihā 'āxop mŏg Yeyox Kunnix mūtik.

¹⁹ Yā Topa Koxuk yŏg hāpxopmā'ax kuxyā hok.

²⁰ Hāmpē'āpaxeh hok: "Yā' kummuk, Topa pupi hām'äktux xop te hām'äktux," kaxīy. Yā' max 'üyŏg hām'äktux. ²¹ Pa 'āpu hāpxopmā'ax xohix kopit. 'Āpu hāpxop max putyŏn hok, xix hāpxopmā'ax max putyŏn hok. ²² 'Āpu hāpxop kummuk mīy'ax xohix kux.

²³ Topa te yümū'ā' hŏm hāmyīptuk'ax. 'Ātep-tup, pu Topa yāy pu 'āxop xohix pop, yā 'üyŏg xop xe'ēgnāg 'āxop. 'Ātep-tup, pu Topa 'āxop pēnā max, yā 'ākokuk pēnā', xix 'ākuxa, xix 'āyīn, xayīy 'ŏg hāpkummuk mīy'ax pip putup'ah, 'ihā' putpu' nün putup yümüg xuxyā Yeyox Kunnix. ²⁴ Hamūn, Topa tep-tup nŏm hāpxopmā'ax. Tute 'āxop xānāhā', tu 'āxop tu' xip ka'ok. Topa tep-tup.

²⁵ 'Ūkxape xop, 'āpu Topa pu 'ūgmūn 'äktux.

²⁶ 'Āpu taknŏy xohix pu hām'äktux, hu: "'Ūgmū'äte 'āxop xaxok 'ohnāg." Kaxīy. 'Āpu xape xop yāy kep hā müy, yā taknŏy max putuk.

²⁷ 'Āte xa' xak, ha yümüg xuxyā Yeyox te' xupak, 'āpu nū tappet mŏkupix taknŏy xohix pu', xix tukūm xohix pu', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu'.

²⁸ Puyā yümüg xuxya Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā'. Tu ta tu' kux.

2 TEXANÕN

1 'Ügmün Paot. 'Äte' kax'ämi nühü' tappet, 'äxop pu' kax'ämi', yä Kunnix kopa kuxa mām xop pu' kōmēn Texanõn tu', yä yūmūg 'Ätak Topa yōg xop pu', xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg xop pu'. Xinax te 'äxop pe'paxex xix Tīmõn te kamah.

² Pu yä Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox xa hāmmaxnā', xayīy 'äkuxa mām.

Yeyox nūn putup, ha Topa te xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup

³ 'Äkuxa mām nōy nā 'ämōg xexka', tu 'äxop te' xohix putup pax nōy nā 'ämōg, yīy ta' max, 'üyīy 'ügmū 'äxop 'äktux punethok Topa pu, hu: "Yä' max. Puxi'. 'Ämax 'ükxape xop pu.'" Kaxīy. ⁴ 'Ügmū'äte 'äxop 'äktux max Kunnix kopa kuxa mām xop xohix pu'. Hamūn, 'äkuxa mām ka'ok'ax xexka', 'thā tikmū'ün te 'äxop kummugāhā', ha xate kummuk xohix hā tot.

⁵ Tikmū'ün te 'äxop kummugāhā', yīy ta Topa te tikmū'ün yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy tu' kummugā 'üyānān tu'. Yä' kopit'ax yok, 'ap kohe'ah. 'Üxohix te 'äxūy pēnāhā', hu' yūmmūg, Topa te tikmū'ün yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Yä' yok. 'Äxop te 'äxūy hā tot, yä' kummuk hā tot, ha Topa te' yūmmūg. 'Ämax, yä Topa Xexka yōg tikmū'ün xop pu 'ämax. Hamūn, 'äxūy, Topa Xexka yōg tikmū'ün xop pu 'äxūy. ⁶ Topa te tikmū'ün yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Yä' yok, yä' xe'e'. Tute kummugā yānān putup, yä nōm te 'äkummugā hā yānān putup, ⁷ 'thā yūmūg xuxyā Yeyox te pexkox tu' nūn pexkox yōg nū'pok xop mütik, yä kuxap kopa' nūn putup, tu 'äxūy nōāp-tup. ⁸ Tu kummugā hā yānān putup Topa yūmmūg 'ohnāg xop pu', xix 'üyīpkox 'ohnāg xop pu'. Yä nōm te yūmūg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āpak 'ohnāg. ⁹ Nōm xop xūy putup mōkuma' mōg, hām'yāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, tu Topa mütik pip putup'ah, xix yūmūg xuxyā Yeyox mütik pip putup'ah. Nōm te yūmūg xuxyā Yeyox max xe'ēgnāg pēnāp-tup'ah, xix yūmūg xuxyā Yeyox yōg ka'ok'ax yūmmūg putup'ah, ¹⁰ 'thā nōm hāptup mō'nāp-tup, 'thā putpu' nūn yūmūg xuxyā Yeyox, puyīy Kunnix kopa kuxa mām xop te Yeyox 'äktux max, tu Yeyox pe'paxex max, yä' kuxa mām ka'ok xop xohix xexka te kaxīy. 'Äxop kama nū mütik pip putup. Hamūn, 'äkuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āpak max'ax kopah, 'ügmū'äte xa nōm 'äktux.

¹¹ 'Ügmū'äte 'äxop 'äktux punethok Topa pu, xayīy 'äxop 'ämax xe'e Topa pu'. Yä Topa te 'äxop yīmōgatux, xayīy 'ämax xe'e'. 'Ügmū'äte 'äxop 'äktux Topa pu, xayīy 'äxop hāpxopmā'ax max xohix putup, 'äxop te nōm put-

up. Topa ka'ok te 'äxop hā tute'ax. 'ügmū'äte 'äxop 'äktux Topa pu, xayīy 'ähām xohix kux, yä 'äkuxa mām, hu 'ähām ka'ok. ¹² Hā kaxīy yūmūg xuxyā Yeyox 'ūmax xe'e nōy nā' mōg putup 'äkuxa kopah, ha ta 'äxop max nōy nā 'ämōg putup Yeyox mütik, ha tikmū'ün te' pēnāp-tup, tu Topa 'äktux maxp-tup. 'Ümax Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix, tu xa hok hāpxopmāhā'.

Tik kummuk xexka'

2 'Äte yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te putpu' nūn'ax kax'ämi xix yāy tu nū yūmūg nā'ax Kunnix mütik kax'ämi'. ² Tik 'üm te' koit, hu: "Yä' xip yūmūg xuxyā Kunnix yōg hāptup. Yä putpu' nūn Kunnix tu nūktu' xip." Kaxīy. 'Äpu 'üyōg hām'aktux pa hok. 'Äkuxanōg hok. Tep te' nōm 'äktux, pe Topa pupi hām'aktux xop, pe' nōy te Topa yōg hām'āpak max'ax 'äktux, pe' nōy te hām'aktux, 'äte nōm kax'ämi'. 'Ämhok. 'Üyōg hām'äktux pa hok. Yūmūg xuxyā Kunnix yōg hāptup xip'ah, pa' nūn putup, xix Yeyox xip'ah nōmhā, pa' nūn putup. ³ 'Äpu' koit'ax 'āpak hok. Yūmūg xuxyā Kunnix yōg hāptup nūn putup, yä Yeyox te putpu' nūn putup, pa' xohix te Topap-tup nōg hāmāxap putup, ha ta nōm tik kummuk xexka xip putup hāmāxap, tu tikmū'ün pu yāy mūg putup, yä Hāmgāyāgnāg yōg tihik. ⁴ Nōm tik kummuk xexka te Topap-tup nōg putup, xix Topa yōg hāpxop xohix putup nōg putup. Tute yāy xexka mīy putup, tu Topak-tōgnāg 'äktux putup. Tu ta' mōg putup, tu' yūm putup Topa pet xexka kopah, tu hām'äktux putup, hu: "'Ügmūn, yä Topah.'" Kaxīy.

⁵ Xate' yūmmūg nō'ōm. Hōmā 'ügxi'p 'äxop kopah, tu nōm 'äktux. ⁶ Hōnhā hām te' tux hok, pu' mīy hok nōm hāpxop kummuk. Xate' yūmmūg. Hāpxip 'thā nōm tik kummuk xexka xip'ax. ⁷ Hamūn, hōnhā 'thā hāpxop kummuk mīy'ax xexka pip, tu' xaptop, pa hāpxip 'thā xut putup hām te' tux hok, ha' nōm hāpxop kummuk mīy'ax pip putup. 'Ap xaptop putup'ah hāpxop kummuk mīy'ax. ⁸ Yä xip'ax nōm tik kummuk xexka', pa yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup, tup-tex putup, yä xitxut hāp-tex putup, yä Yeyox yōg kuyānām hāp-tex putup. ⁹ Hamūn, Hāmgāyāgnāg te nōm tik kummuk xexka ka'ogāp-tup, puyīy hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xohix. Tute' koit putup, ha tikmū'ün te yōg mō'āmā'ax pap-tup. Yä tikmū'ün kuxa mām tik kummuk yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg kopah. ¹⁰ Nōm tik kummuk xexka te Topa yūmmūg 'ohnāg xop pu' koit xohix xekap-tup. Nōm te hām'yūmmūg xe'e yūmūg 'ohnāg, tu hām'yūmmūg xe'ep-tup pax 'ohnāg, ha Topa te nōm mōy 'ohnāg hāpkummuk mīy'ax kopah.

Nōm te Topa pēnāp-tup'ah, pa yāy koxyōy putup. ¹¹ Yīy ta Topa te' xat putup, pu nōm kuxa mām ka'ok koit'ax kopah. ¹² Yīy ta Topa tep-tup nōg putup nōm kuxa mām 'ohnāg hāmyūmmūg xe'e kopah. Yā nōm tep-tup pax koit'ax.

Topa te 'āxop yīmōgātux

¹³ 'Ūmax, 'ūgmū'āte 'āxop 'āktux punethok Topa pu', hu: "'Āmax tikmū'ūn pu'. Puxi'. 'Āmax.'" Kaxīy. Hamūn, 'ūkxape xop, Topa te 'āxop putup pax. Topa te 'āxop yīmōgatux tikmū'ūn xohix kopah. 'A hōmā' xip'ah hām xexka', 'īhā Topa te 'āxop yīmōgatux, nūy 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Yā Topa Koxuk ka'ok hā 'āxop kuxa kummuk xit, xayīy 'āxop yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, tu 'ākuxa mām hām'āktux xe'e kopah. ¹⁴ Hōmāg mū'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha Topa te nōm hā 'āxānāhā', xayīy pēnā hāpxop xe'ēgnāg xohix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūtik. ¹⁵ 'Ūkxape xop, 'āpu Topa tu nox pi'. 'Āpu hāmyūmmūg max tu nox pi'. Yāg mū'āte xa' yūmmūgāhā nō'ōm. 'Ūgmū'āte xa hām'āktux nō'ōm, tu xa' kax'āmi nō'ōm kamah.

¹⁶ Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te yūmūg putup pax xix yūmūg 'Ātak Topa te', tuk mū'ā hok hāpxopmāhā, tu yūmūg kuxa hittupmāhā mōkuma' mōg ha' kux 'ohnāg tu hāpxop max hipmāhā'. ¹⁷ 'Ūgmū'ātep-tup, puyīy yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'ākuxa hittupmā' xix yūmūg 'Ātak 'ākuxa hittupmā', nūy 'āxop ka'ogā', xayīy hāpxopmā max, xayīy hām'āktux max.

'Āpu Topa puk mūg 'āktux

3 'Ūkxape xop, 'āpu Topa puk mūg 'āktux, 'ūyīy 'ūgmūg yūmūg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka xohix tu' mō'ka'ok, puyīy xohix nōm 'āpax, puyīy xohix putup pax xexka Yeyox yōg hām'āpak max'ax, yā 'āxop putuk kōmēn Texanōn tu'. Xate nōm 'āpak, tup-tup pax. ² 'Āpu Topa puk mūg 'āktux, puyīy Topa 'ūgmū'ā hā tu tehet, 'īhā tikmū'ūn kummuk tek mūg kute'ex kummuk. Hamūn, tikmū'ūn xohix xexka'ah te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak. Yā' yīpkox 'ohnāg.

³ Pa Topa te yāy yōg xop tu' xip ka'ok. Tute 'āxop ka'ogāp-tup, tu 'āxop hā tu tep-tup, puyīy Hāmgāyāgnāg 'āxop kute'ex hok. ⁴ Yūmūg xuxyā Yeyox tek mūg kuxa māmāhā 'āxop kopah, yā 'āxop te' mīy

nō'ōm. 'Ūgmū'āte xa hām'āktux, tu' mīy putup. 'Ūgmū'āte' yūmmūg xe'e'.

⁵ 'Ūgmū'ātep-tup, pu yūmūg xuxyā Yeyox 'āxop mōgā', xayīy 'āxop Topap-tup pax, xayīy 'āxop nox pi' Topa yōg putat max kopah, yā Yeyox putuk.

Tikmū'ūn hām 'ohnāg, puxi' xit hok

⁶ Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tek xat, tuk mūg xex Yeyox xip'ax kopah, yīk mū'āte 'āxop xat, xayīy 'āxop taknōy tuknōgnāg xop tu nox pi' hok, nōm hām 'ohnāg xop, nōm tek mū yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg. ⁷ 'Ūmax, xayīy 'āxop hāpxopmā', 'ūgmūg putuk. Hōmāg mūg pip 'āxop kopah, 'īhāg mūg tuknōg 'ohnāg. ⁸ 'Ūgmū'āte hok pop'ah tikmū'ūn yōg hāpxop, pa hāpxop xohix hā pago. Tuk mū'āte hāpxopmā max mōkumak mōg. Hāptup 'īhāg mūg hām pax xix 'āmnīy 'īhā, xayīy 'āxop pago 'ohnāg. ⁹ 'Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop yōg xexka xop 'ōg hāpxop pop, pak mū'āte 'ōg hāpxop xak 'ohnāg, tu' pop 'ohnāg, xayīy 'āxop 'ūgmūg pēnā', nūy kama' mīy 'ūgmūg putuk. ¹⁰ Hōmāg mūg tihi' āxop kopah, tuk mū'āte hām'āktux, hu: "'Tikmū'ūn hām 'ohnāg, puxix xit hok, pu' max.'" Kaxīy.

¹¹ 'Ūgmū'āte kax'āmi nūhū', 'ūgmū'āte' xupak tu', yā tikmū'ūn tuknōgnāg pax pip 'ōnte, yā hāpxumāhīyā pax. ¹² Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te' xat, tuk mūg xex Yeyox xip'ax kopah, yīg mū'āte 'āxop xat, xayīy 'āxop tuknōgnāg pax xop pu hām'āktux: "'Āmax'ah. 'Āpu 'āxumāhīy hok, nūy hām hā' pop yāy yōg hāpxop.'" Kaxīy. ¹³ 'Ūkxape xop, 'āpu 'ākuxa tuknōg hok, 'īhā hāpxopmā max. ¹⁴ Pa' pip 'ōnte, nōm te nū' tappet putup nōg putup, tu nōm 'āpak putup'ah. 'Āpu tik te kaxīy tu 'āti hok, puyīy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yāyhāhup. ¹⁵ Pa 'āpu nōm tik pu' mīy hāpxop, 'ap puknōg putuk'ah, pa yā 'ātaknōy putuk.

Pu yā Yeyox 'āxop tu xhip ka'ok

¹⁶ 'Ūgmū'ātep-tup, yūmūg xuxyā Yeyox 'ākuxa māmā', 'īhā 'ākuxa mām Yeyox kopah, nūy 'ākuxa mām ka'ok mōkuma' mōg, 'īhā 'āxop te hāpxopmā xohix. Pu yā yūmūg xuxyā Yeyox 'āxop tu xhip ka'ok.

¹⁷ 'Āte' kax'āmi nūhū, hu: "'Ūgmūn Paot te 'āxop pu kax'āmi', hu 'āte 'āxop pe'paxex.'" Kaxīy. 'Āte yāy yōg 'āxet'ax kax'āmi hā kaxīy. Yā yōg tappet xohix te kaxīy.

¹⁸ Pu yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop xohix pu hāmmaxnā punethok.

Tu ta tu' kux.

1 TĪMŌN

1 'Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū tappet. Topa te mōgkutnāhā xix Yeyox Kunnix te', tu Yeyox Kunnix yōg mō'pok xop kopak xix. Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Yūmū'āte max hip, yā Yeyox Kunnix hip. ² 'Āte xa' kax'āmi', yā Tīmōn pu', yā 'āmūn yā 'ūgkutok pit putuk, yā Topa yōg putat max kopah yūmūg mōg. 'Ātep-tup, pu'yīy Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāpxopmā max, nūy 'ākuxa ka', xayīy 'ākuxa yūm.

Tik te hāpkummuk yūmmūgāhā'

³ Hōmā yūmūg mōg hāpxexka Māxenōn tu', tu 'āte 'āxak, xayīy hāpxopmā'. Ha ta hōnhā 'āte xe 'āxak nō'ōm. 'Āpu nox xihip kōmēn 'Ep tu'. 'Ōnte' pip nōm te hāpkummuk yūmmūgāhā'. 'Āpu' xat, pu hāpkummuk yūmmūgā kux, ⁴ nūy hām'āktux hitop hā mō'āmā kux, nūy mōnāyxop hittap 'āxet'ax xohix xexka kax'āmi hok. Nōm te hām'āktux hā kaxīy, tu' kax'āmi, puxix tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg. Pa Topa tep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok nōynā' mōg Topa yōg putat max kopah. ⁵ Putep mūn putup Topa xik-mūn? Yā' kuxa tup te tikmū'ūn putup pax, tu' kuxa max te tikmū'ūn putup pax, tu' kuxa mām xe'e, nūy nōy putup pax. ⁶ Pa yāg xop te nō putat max xaxok, tu yāy xaxok hām'āktux hitop kopah. ⁷ Nōm tep-tup, nūy Mōyyex yōg xat'ax yūmmūgā', pa yāy yōg hām'āktux yūmmūg 'ohnāg, xix Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg 'ohnāg, pa hām'āktux punethok.

⁸ Yūmū'āte' yūmmūg, yā' max Mōyyex yōg xat'ax, pa xat'ax yūmmūgā kummuk, tu xat'ax mīy kummuk, yā' kummuk. ⁹ Hamūn, tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, yīy ta Topa te hāpkummuk mīy xop pu yāy yōg xat'ax popmāhā'. Hāpkummuk mīy xop te 'ūxat'ax mīy 'ohnāg, tu 'īpkox pip 'ohnāg, tu Topap-tup nōg pax, tu hāpkummuk mīy xohix pax, tu' kuxa kummuk te Topa yūmmūg 'ohnāg, tu yāy tak kix pax, tu yāy tut kix pax, tu tikmū'ūn xohix kix pax. ¹⁰ Tu' nōy hā' xupxet pax, tu pit tix yāy mūtik nōm kummuk xix hex tix, tu' xupxet pax, tu' koit pax, tu hām'āktux xex koxyōy pax, tu hāpxop nōy kummuk xohix mīy, tu hāmyūmmūg xe'e 'āktux kummuk. ¹¹ Yā hāmyūmmūg xe'e', yā Topa yōg hām'āpak max. Topa 'ūmax xe'ēgnāg, tu 'ā' hāmyūmmūg hōm, 'ūyīy hām'āktux.

Topa max te yūmūg kuxa ka'

¹² Yeyox Kunnix yā yūmūg xuxyā, tuk ka'ogāhā', 'ūyīy Topa pu hāpxopmā max. Yeyox kuxa yūm 'ūgkopah, hu mōgkutnāhā, 'ūyīy Topa pu hāpxopmā max, yā 'āte

Yeyox pu hām'āktux, hu: "Āmax." Kaxīy. ¹³ Pa hōmā 'āte Yeyox 'āktux kummuk, tu Kunnix kopa kuxa mām xop kute'ex kummuk, yā Yeyox kute'ex kummuk, tu Yeyox tuk gāy. Pa Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka', 'ūgkuxa yūm 'ohnāg tu', yā 'āte yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg 'ohnāg. ¹⁴ Tu yūmūg xuxyā Yeyox te 'ā hāpxopmā max, tu 'ā' popmāhā mō'yāy xe'ēgnāg'ax xik kuxa yūm'ax. Nōm hāpxop xohix popmāhā, hak kuxa yūm Yeyox Kunnix kopah. ¹⁵ Ta nū hām'āktux xe'e', ha tikmū'ūn te hām'āktux paha', tu' kuxa mām hām'āktux kopah. Hām'āktux te kaxīy: Yeyox Kunnix te hām xexka tu' nūn tu nūktu' xupep, nūy kummuk xop kuxa kummuk xit, nūy nō' nōy yānān, tu' kuxa max tat, ha tak mūn kummuk xexka nām. Kaxīy. ¹⁶ 'Ūgmūn kummuk xexka nām, ha Yeyox Kunnix te yōg kummuk mīy'ax hā' tot mōkuma', pu tikmū'ūn pēnā', nūy hāmyūmmūg. Yā nōm te' kuxa mām putup Yeyox Kunnix kopah, yā nōm hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, yā nōm te hāmyūmmūg putup. Hā kaxīy Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka'. ¹⁷ 'Ūmax Topah, tu' xexka'. 'Ūyōg hāmyāxatamuk xohix xexkah. 'Ūyōg hāmyāxatamuk māxap 'ohnāg, 'ap nā'ah. Nōm te māxap tu' xip Topah. 'Ap tut xip'ah, xix' yōg hāmyāxatamuk nōg putup'ah, yā' xok putup'ah. Topa yāy xat 'ohnāg. Topap-xet, yā' nōy xip'ah, ha' nōy te nōm putuk'ah. 'Āpu Topa xexka mīy nōynā mōg, xix 'ākuxa kopa Topa xexka mīy nōynā mōg hāmyāxatamuk kux 'ohnāg mōkuma'. Hamūn. ¹⁸ Tīmōn xōnnē', hōmā Topa pupi hām'āktux xop te 'āmūn 'āktux, yīy ta 'āte 'āxat hā kaxīy kamah. 'Āpu Topa pupi hām'āktux xop yōg hām'āktux xaxok hok. Hā kaxīy xate' xut putup, tu Topa pu hāpxopmā max putup. ¹⁹ 'Āpu 'ākuxa yūm mōkuma', nūy 'ākuxa max. Tikmū'ūn 'ūm yīpkox 'ohnāg, tu mōktu yāy yōg kuxa mām'ax koxyōy. ²⁰ Ha yā kaxīy mīy 'Īmēnēm xix 'Anexān, ha 'āte Hāmgyāgnāg pu nōm popmāhā', pu nōm pu hāmyūmmūgā', pu'yīy Topa 'āktux kummuk hok.

Topa pu hām'āktux

2 'Āte xa hām'āktux putup. 'Āpu nū hāpxop mīy hāmāxap. 'Āpu Topa pu hām'āktux, nūy tikmū'ūn xohix pu hāpxop xax, nūy hāpxop pop tikmū'ūn xohix pu'. 'Āpu Topa pu hām'āktux, hu: "Tikmū'ūn xohix pu 'āmax. Xate tikmū'ūn xohix pu hāpxop popmāhā'. Puxi'. 'Āmax." Kaxīy. ² 'Āpu Topa pu tikmū'ūn 'āktux hā kaxīy, xix Topa pu xat'ax xohix xop 'āktux, xix Topa pu xexkanāg xohix xop 'āktux, pu'yīy tikmū'ūn kuxa mām, pu'yīy tikmū'ūn yāy kix hok, pu'yīy 'ūyōg hāpxopmā'ax

te Topa yōg putuk, nūy hāpxop max mīy. ³ Ūmax, Topa pu tikmū'ūn 'āktux, ha Topa tep-tup pax. Tute yūmūg kuxa kummuk xit, nūy nō' nōy yānān, tu yūmūg kuxa max mō'tat. ⁴ Topa tep-tup, nūy tikmū'ūn xohix xexka kuxa kummuk xit, nūy nōy yānān, tu' kuxa max mō'tat, nūy hāpxe'e yūmmūg. ⁵ Ūxip Topap-xet. Ha Topa te tikmū'ūn mūtik yāy nīm. Ha ta' nōy puxet xip, yā Yeyox Kunnix, yā tihik, tu nōm te' nōy ta' yāy tu' mōxa ha' mām. ⁶ Yeyox te' yāy mūn hōm, tu' xok, nūy Topa pu tikmū'ūn xohix popmā', ha mōktu xohix te' yūmmūg, Topa tep-tup, nūy kuxa kummuk xit, nūy nōy yānān, tu' kuxa max mō'tat. ⁷ Ha Topa te Yeyox yōg mō'pok xop kopak xix, tu mōgkutnāhā', 'ūyīy Yoneo kūnāpa pip xop pu hāmyūmmūgā', nūy kuxa mām 'āktux, xix hāpxe'e 'āktux. 'Āte' koit'ah, yā hāpxe'e 'āktux.

⁸ Ātep-tup, pu hām xexka yōg tik max xohix te Topa pu hām'āktux, nūy pepi' yīm tigā, nūy gāy hok, nūy yāy mānōg hok.

⁹ Ātep-tup kamah, puyīy 'ūn hāmpē'paxex max, nūy yāy pu topixxax max pop, yā' xax yā tikmū'ūn max tep-tup. Yāy xax mō'tat, pa' xax max xe'ēgnāg pe'paxex hok, pu tu tikmū'ūn xax max xe'ēgnāg pe'paxex hok. 'Ūmax, pu 'ūn yāy xe pahix xexka hok. 'Ūmax, pu 'ūn pipkup yānām xop xohix ta hok, xix xap max xohix ta hok, xix xax te takat xexka tat hok. ¹⁰ Pa' max, pu' kuxa max mō'tat, nūy hāpxopmā' max, yā Topa kopa kuxa mām xop yōg 'ūn max putuk. ¹¹ Ūmax, pu 'ūn hāmyūmmūg nōynā' mōg, pa hām'āktux kutōgnāg, xix yāy kutōgnāg pe'paxex. ¹² Āte' xat'ah, pu 'ūn tik pu hāmyūmmūgā', pu 'ūn tik xat, yā' max'ah. 'Ūmax, pu 'ūn hām'āktux kutōgnāg. ¹³ Hamūn, Topa te 'Anāo mīy hāmāxap, tuk-nāy tu 'Ema mīy. ¹⁴ 'Anāo te koit kopa kuxa yūm 'ohnāg, pa 'Ema te koit kopa kuxa yūm, tu Topa yōg xat'ax koxyōy. ¹⁵ Ūmax, pu 'ūn kuxa mām ka'ok mōkuma', xix' nōy mō'yāy xe'ēgnāg mōkuma', xix hāmyok mīy mōkuma', xix yāy kutōgnāg pe'paxex, xix-tok pop. Topa te nōm hāpkummuk mīy'ax kopa xupep-māp-tup.

Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka'

3 Hām'āktux xe'e nūhū', tik 'ūm tep-tup, nūy yāyhā Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka', yā' max, yā hāpxopmā' max. ² Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka xohix hā kaxīy, yā hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu' xetut puxet, tu' gāy 'ohnāg, tup-tox max, ha tikmū'ūn te nōm pe'paxex max. Nōm te puknōg xop pu hāpxōn pax, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā' max, ³ tu 'ap paptux'ah, tu yāy kix pax 'ohnāg, pa' pax yīmūg tāmnāg, tu tikmū'ūn mānōg 'ohnāg, tu tayūmak putup pax 'ohnāg, ⁴ tu' yāy kutok xat max, xix xetut xat max, hak-tok yīpkox pip, tu' tak 'āpagnām. ⁵ Pa tik 'ūm tek-tok xat kummuk xix xetut xat kummuk. 'Ok nōm te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnāp-tup max? 'Āmhok. ⁶ Ūmax, Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka te Topa yōg putat kopa' xip hāmyāxatamuk xohix hā, 'a' tup'ah Topa yōg putat kopah. 'Ūtup, tu yāyhā xexka', puxix yāy xexka pe'paxex putup, yā Hāmgāyāgnāg putuk, tu Topa tep-tup

nōg putup. ⁷ Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop kūnāpa pip xop nōm tik 'āpagnām, puyīy Kunnix kopa kuxa mām xop nōm tik hāhup putup'ah, puyīy Hāmgāyāgnāg nōm tik pa hok.

Kunnix kopa kuxa mām xop yōg nōm te hok xop pu hāpxop popmāhā'

⁸ Ha ta' max kamah, pu hāpxopmā' max Kunnix kopa kuxa mām xop yōg nōm te hok xop pu hāpxop popmāhā', tup-tox max, tu 'ap te kexmuk xo'op xet'ah, tu xupkumīy 'ohnāg, ⁹ tu Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg tu' pip ka'ok, tu' kuxa tup. ¹⁰ Ūmax, pu tikmū'ūn nōm tik yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap. 'Ūmax, puxix hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu', ¹¹ ha ta' max, pu' xetut kuxa max kamah, tu' nōy hā xūmāhīy 'ohnāg, tu' paptux 'ohnāg, tu' koit 'ohnāg. ¹² Ūmax pu' xetut puxet xip, tu' xat max 'ūxetut xix-tok, puyīy yīpkox pip. ¹³ Ūhām max, puxix tikmū'ūn nōm 'āpak, ha nōm te Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg 'āktux max putup, tu' mōg Topa yōg putat kopa Yeyox Kunnix mūtik.

Topa yōg hāmyūmmūg

¹⁴ Ta 'āte xa nū' tappet kax'āmi', tup-tup, nūy mōg hāpxip kutōgnāg 'īhā, nūy 'āxop pēnā'. ¹⁵ Kak xip ka'ok nūnte, puxix nū' tappet xa hāpxopmā'ax yūmmūgāp-tup Kunnix kopa kuxa mām xop yōg hāpxopmā'ax. Topa hi xe'e, ha Kunnix kopa kuxa mām xop te hāpxe'e yūmmūg. ¹⁶ Hāmyūmmūg yok xe'ēgnāg yūmū yōg Topa yōg putat kopah, ha Topa te yūmūg pēnānā' xip hā kaxīy:

"Yeyox nūn, tu nūktu' nāhā' tu tikmū'ūn putuk, ha Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', Yeyox yā' xe'e', ha pexkox yōg nū'pok xop te' pēnāhā',

ha tikmū'ūn te Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux hāpxexka xohix tu', ha hāpxexka xohix tu xohix te Yeyox kopa' kuxa mām, ha ta Topa te Yeyox mōgāhā pexkox tu'."

Kaxīy.

Tik te tikmū'ūn pu hāpkohe yūmmūgāp-tup

4 Topa Koxuk tek mū'ā' yūmmūgāhā hak mū'āte' xupak max. 'Ūyūmmūgāhā hā kaxīy: Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā tikmū'ūn yāg te Topa yōg putat max kopa' mōg, tu' xak putup, nūy Hāmgāyāgnāg yōg xop te koit xupax, nūy yāmīy xop yōg hāxopmā'ax yūmmūg, nūy mīy. ² Ha nōm tik te nōm hāpxopmā'ax yūmmūg, tu' nōy pu nōm hāpxop yūmmūgāp-tup. Tik te' koit, tu' kuxa kummuk, tu tikmū'ūn pu hāpkohe yūmmūgāhā'. ³ Nōm tik kummuk te' yūmmūgāhā hā kaxīy: "'Ūmax'ah yāytaha', yā yāyta hok, xix xit'ax yāg mā hok," Kaxīy. Pa Topa te' xit'ax mīy, pu tikmū'ūn mā'. Topa tep-tup, pu kuxa mām hāmyok yūmmūg xop te Topa pu hām'āktux hāmāxap, nūy Topa pu: "Yā 'āmax. 'Ūxit'ax max. Puxi'." Kaxīy. Tuk-nāy tu' māhā'. ⁴ Topa te hāpxop xohix mīy, ha hāpxop xohix yā' max. 'Āpu hāmpē'paxeh hok, yā hāpxop 'ūm

kummuk. 'Āpu hāpxop xohix pop, nūy Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax. Hāpxop max. Puxi'." Kaxīy. ⁵ Topa yōg hām'āktux xip, ha tikmū'ūn te Topa pu hām'āktux, puxix Topa pu hāpxop xohix 'ūmax.

Yeyox Kunnix yōg kāmānat max

⁶ 'Āpu Kunnix kopa kuxa mām xop pu' yūmmūgā nō'ōm. 'Ūyūmmūgā', nūy ta 'āmūn yā Yeyox Kunnix yōg kāmānat max. Pu yūmmūgā nūy Topa yōg hām'āktux 'ākoxuk hā pa', yā 'ākoxuk te Topa yōg hām'āktux māhā putuk, yā' xit'ax putuk. Topa yōg hām'āktux te' yūmmūgāhā 'ākuxa yūm xix hāpxopmā yok. 'Āmōg nōm putat max kopah. ⁷ 'Āpu nōm hām'āktux nōy pa hok, yā Topa yōg'ah, yā hām'āktux hitop. 'Āpu hāpxopmā', xayīy yāy koxuk ka'ogā', nūy Topa putuk. ⁸ Hāpxopmā', nūy yāy yīn ka'ogā', yā' max, pa hāpxopmā', nūy yāy koxuk maxnā', yā' max xe'e'. Yā 'ākoxuk xip nūnte, xix hām nōy tu' xip putup kamah, pa 'āyīn xok putup. ⁹ 'Āpu 'ūpa nū hām'āktux xe'e'. 'Āpu 'ākuxa yūm nū hām'āktux tu'. ¹⁰ Topa xip, tu tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', tu' kuxa mām ka'ok xop kuxa kummuk xit punethok. Topa xip, yīy ta yūmū'āte hāmmax hip, hu yūmū'āte hāpxopmā max punethok, tu yūmū'āte hāpkummuk hāg tot.

¹¹ 'Āpu 'ūxat nūhū', nūy nōm yūmmūgā'. ¹² 'Āmūn tuktup, pa tux hok, pu tikmū'ūn hām'āktux hok, 'āxexka'ah. 'Āpu hāpxopmā max, ha' nōy te' pēnāhā', tu kama' mīy 'āmūn putuk, tu 'ōg hām'āktux 'āpak, tu kama' hām'āktux 'āmūn putuk. 'Āpu tikmū'ūn putup pax, ha' nōy te tikmū'ūn putup pax putup kamah, tu 'ākuxa yūm pēnāhā', tu' kuxa mām kamah, tu 'ōg hāpxopmā yok pēnāhā', tu kama' mīy. ¹³ 'Āpu hāpxopmā max punethok māyōn mōg tox hā, ha mōktu xa tuk xupep. 'Āpu Topa yōg tappet mō'kupix, puyīy tikmū'ūn xohix xexka' xupax. 'Āpu Topa 'āktux, nūy yūmmūgā'.

¹⁴ Ta hōmā Topa Koxuk te 'āka'ogāhā', xayīy Topa pu hāpxopmā' max, yā Topa pupi hām'āktux xop te hām'āktux, 'īhā tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max xop te 'āyīmūg yīm xex. 'Āpu nōm hāpxopmā mōkuma mōg. ¹⁵ 'Āpu nōm hāpxop xohix mīynām ha tikmū'ūn te 'ōg hāpxopmā max nōynā' mōg pēnāptup. ¹⁶ 'Āpu 'ōg hāpxopmā'ax kopit, xix 'ōg hāmyūmmūg kopit. 'Āpu nōm hāpxopmā mōkuma 'āmōg. Nōm hāpxopmā mōkuma 'āmōg, nūy ta hāpkummuk mīy'ax hā yāy xatat, ha ta' nōm te' xupak xop hāpkummuk mīy'ax nīm putup.

Tīmōn xix Kunnix kopa kuxa mām xop

5 'Āpu tik kutut xop māmōg hok, pa nōm tu 'ākax, 'ūk-tok te' tak tu' kax putuk. 'Āpu tik tuktup xop tu 'ākax 'ātaknōy putuk. ² 'Āpu 'ūn kutut xop māmōg hok, pa nōm tu 'ākax, 'ūk-tok te' tut tu' kax putuk. 'Āpu 'ūhex tuktup xop tu 'ākax 'āhex putuk. 'Āpu hāpxopmā yok.

³ 'Āpu 'ūn hok mām xop hā 'ātehet nōm xuxyā xop ti 'ohnāg. ⁴ Pa xuxyā xop 'āti 'ūn hok mām xop yōg, puxi'

max, pu xuxyā xop hok mām xop pēnā'. Hā kaxīy kutok te yāy pix xīnnāhā 'ūtut pu', xi' tak pu'. Topa tep-tup. ⁵ Ha ta 'ūn hok mām xop pip, ha xuxyā ti 'ohnāg, nōm kuxa mām ka'ok Topa kopah, tu Topa yōg hāpxop max hip, tu Topa pu hām'āktux mōkuma' mōg, tu Topa yōg hāpxop xohix xak 'āmñīy 'īhā xix hāptup 'īhā'. ⁶ Pa 'ūn hok mām xop nōy te hāpkute'ex pax. 'Ūxip, pa xaxix xop putuk.

⁷ 'Āpu nū' xat, puyīy tu nōy māmōg hok yā yāy kix hok. ⁸ Xuxyā 'ūm te' xape pēnā 'ohnāg, puxix Topa yōg putat max xak. Yā' kuxa mām 'ohnāg xop 'ūkummuk, pa nōm kummuk xexka nām.

⁹ Ta hok yūm 'ūm hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu'. Yā' max, pu yōg hāmyāxatamuk 60 tuhomī' mōg, tu yāy tap-xet, tu yīpxox nīm 'ohnāg, ¹⁰ tu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn te' yūmmūg, tuk-tok hā' tep max, tu puknōg xop hā' tehe' yāy pet tu', tu Kunnix kopa kuxa mām xop pata pix, tu hāpkummuk pip xop hā tehe'. Yā nōm hok yūm hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu'.

¹¹ Pa tux hok, pu hok mām xop kutut 'ohnāg xop Kunnix kopa kuxa mām xop pu' hām hok. Hāpxip 'īhā yāy tap-tup xūy, tu Kunnix nīm putup. ¹² Yā' kummuk Topa pu'. Yā Kunnix pu hām'āktux xex, pa' koxyōy. ¹³ Tu hāpkumep pax, tu' hām 'ohnāg yā tuknōgnāg, tu xūmāhīy gā pax, tu' nōy xop yōg hāpxop kute'ex pax, tu hāpxop xaptop 'āktux. ¹⁴ Yā' max, pu nōm yāy tax, nūy tuk-tok pop, nūy yīnmūn pēnā max, ha mōktu Kunnix kopa kuxa mām xop kūnāpa pip xop hām'āktux kummuk mīy hok. ¹⁵ Hamūn, hōmā 'ūn hok mām xop yāgnāg te Topa yōg putat max xak, nūy Hāmgāyāgnāg pe mōg. ¹⁶ Ha ta 'ūn 'ūm xip, tu Topa kopa kuxa yūm ka'ok, tu' yōg yīnmūn xop kopa' xip hok yūm. 'Ūmax, pu nōm hok yūm hā tu tehet, 'ap Kunnix kopa kuxa mām xop te'ah. Yā Kunnix kopa kuxa mām xop te 'ūn hok mām xop hā tutep-tup, nōm xuxyā pip 'ohnāg.

¹⁷ Ta tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max'ax xop kopa' pip, tu' hām max. Tute hāpxopmā max, tu' nōy mōgā max. 'Āpu nōm hā pago tix. Yā hamūn, nōm hām ka'ok, nūy nōy pu Topa 'āktux, nūy nōy pu hāmyūmmūgā'. 'Āpu nōm hā pago max xe'e'. ¹⁸ Yā hamūn, Topa tappet te hām'āktux, hu: "Mūnūytut tak xexka yīkox mō'yīnnīn hok, nōm te mītkup hepmāhā'." Kaxīy. Tu xe: "Āpu kāmānat max tu pago max." Kaxīy. ¹⁹ Nōm puxet 'ūm te nōm tik 'ūm 'āktux, hu: "Yā 'ōm te hāpkummuk mīy." Kaxīy. 'Āpu nōm 'āpax hok. Pa nōm tix pe tikoxyuk 'ūm te nōm tik 'ūm 'āktux, hu: "Yā 'ōm te hāpkummuk mīy." Kaxīy. 'Āpu nōm 'āpax. ²⁰ 'Āpu nōm te hāpkummuk mīy māmōg, puyīy tikmū'ūn xohix xupax, puyīy kuxānōg.

²¹ Topa te' xupak, xix Yeyox Kunnix te' xupak xix pexkox yōg nū'pok xop te' xupak. Yā Topa te nōm yīmōgātux pexkox yōg nū'pok xop. 'Āpu yōg hām'āktux 'āpax, nūy mīy. 'Āpu xohix yāy putuk, nūy yāy hā tu tehet. ²² Nāy, mōg pu'uk, nūy 'ūnōy putox yīmū 'āyīm xeh, nūy nōm ka'ogā', puyīy Topa pu hāpxopmā max. Ta 'āpu' nōy hā 'āte hok, puyīy hāpkummuk mīy hok. 'Āpu hāmyok mīy.

²³ Āpakut 'āhīynāg. Āpu kōnāg xo'op, xix xupyāg kutōgnāg xo'op, nūy 'ātex hā 'ātehet.

²⁴ Xate tik yāg yōg hāpkummuk mīy'ax pēnā mō'ka'ok, ha tikmū'ūn te kama' pēnāhā, Topa te' kummuk hā' nōy yānān putup. Pa tik yāg nōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaptop, pa hāpxip 'īhā' pēnāp-tup, hāpxip 'īhā' kummuk hā' nōy yānān putup. ²⁵ Hā kaxīy kama xate' nōy yōg hāpxopmā max pēnā mō'ka'ok, tu ta' nōy yōg hāpxopmā max pēnāk-tōgnāg, pa hāpxip 'īhā' pēnāp-tup. 'Ap xaptop'ah.

6 Āte xa hām'āktux nūhū: 'ūhok hām'ax xop, 'āpu 'āxuxyā 'āpax, puyīy tikmū'ūn Topa 'āktux kummuk hok, xix yūmū yōg hāmyūmmūg 'āktux kummuk hok. ² 'Ūhok hām'ax 'ūm xix xuxyā te Kunnix kopa kuxa mām xop kopa' tihī'. 'Ūhok hām'ax, 'āpu 'āxuxyā 'āpax. 'Āpu hām'āktux hok hu: "Hamūn 'ūktaknōy putuk. 'Āte nōm 'āpak putup'ah." Kaxīy. 'Āpu nōm pu hām max, xayīy 'āxuxyā pu hāpxopmā max, yā' xip Kunnix kopa kuxa mām xop kopah. Yā nōm hok hām'ax tep-tup pax Kunnix kopa kuxa mām xop. 'Āpu tikmū'ūn pu nū hāpxop yūmmūgā'.

'Ūptexop xexka'

³ Ta nōm 'ūm te tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax nōy yūmmūgāhā, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg hāpxopmā'ax putuk'ah, xix yūmū yōg putuk'ah. ⁴ Hamūn te yāy mūn xexka pe'paxex, pa hāmyūmmūg 'ohnāg. Yā nōm te yāy mānōg putup xūy, tu hām'āktux hitop, tu yāy mānōg putup pax. Ha hāpxip 'īhā tikmū'ūn te' nōy yīpkumīy putup, tu tikmū'ūn xop tu mō'yāy pot putup, tu yāy mānōg putup, tu' nōy kopa kuxa mām putup'ah, ⁵ tup-tox kummuk xop te yāy mānōg putup, tu' kuxa kopa hāpxe'e 'ūm xip'ah, tup-tup, nūy yāyhā 'ūp-texop xexka nōynā' mōg Topa yōg putat kopah. Yā' hāmpē'paxex kummuk. ⁶ Hamūn, Topa te tikmū'ūn pu-texopmā xexka Topa yōg putat kopah. Texīy 'ūp-texop xexka'? Yā nōm te hāmpē'paxex, hu: "Puxi". 'Āte hāpxop nōy 'ūm putup'ah." Kaxīy. Hā kaxīy 'ūp-texop xexka'. ⁷ Hamūn, yūmūg xakux, 'īhā putep paxnūn hām xexka tu'? Yā hām 'ōhnāg. Ta yūmūg xakix putup, tu hām xexka nīm putup, 'īhā putep paxmōg'ax? Yā hām 'ōhnāg. ⁸ 'Ūpip yūmū yōg xit'ax xix topixxax, puxi'. ⁹ Pa nōm 'ūm tep-tup, nūy tup-texop xexka', yā nōm te hāpkummuk mīy'ax yūmmūg putup. Nōm te hāpxop xohix hitop putup, xix hāpxop kummuk tu hāpxop kummuk mīy'ax hā yāy koxyōy putup, tu mōktu mō'pip, pamāg kopa mō'pip putuk. ¹⁰ Tayūmak putup xūy'ax te tikmū'ūn mōgāhā hāpkummuk mīy'ax xohix tu'. 'Ūyāg xop te Topa yōg putat max xak, nūy tayūmak pop, tu mōktu' kuxa hittup 'ohnāg.

'Āpu hā kaxīy mīy

¹¹ Tīmōn, 'āmūn yā Topa yōg tihik. 'Āpu nō kaxīy hok. 'Āpu hāpxopmā yok, nūy Topa putuk, nūy 'ākuxa yūm, nūy nōy putup pax, nūy hāpxop xohix hā tot, nūy 'āgāy 'ohnāg. ¹² 'Āmōg Topa yōg putat max kopah, yā' kuxa mām'ax yōg putat kopah. 'Āpu mō'ka'ok, nūy hi xe'ēgnāg mōkuma mōg ha' kux 'ohnāg. Hōmā Topa te 'āxānāhā, xa Topa yōg putat hā mōg, yīy xate tikmū'ūn xohix keppa 'ākuxa yūm'ax 'āktux, ¹³ tu Topa keppa nōm 'āktux kamah. Yā Topa te' yōnnā'ī hīnnāhā'. Xate Yeyox Kunnix keppa nōm 'āktux kamah. Yā hōmā Yeyox te Pōn Pinat keppa hām'āktux max kamah. 'Āte 'āxat, ¹⁴ 'āpu 'āyīpkox pi', nūy mīy mōkuma mōg, ha mōktu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te putpu' nū'. Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg hāptup xe'e 'īhā' nū'. ¹⁵ Nōm hāptup xe'e 'īhā Topa te Yeyox nū'kutnāp-tup. Topa 'ūmax, yā' xexkap-xet, 'ap nōy xip'ah, yā gohet yōg xat'ax xi' xuxyā xop yōg xuxyā'. ¹⁶ Topap-xet 'ap nā'ah. 'Ap tut xip'ah, 'ūtut te' put'ah. Hōmā xip'ah hāpxop xohix, pa Topa mūn xip. Topa xok putup'ah, tu' yōg hāmyāxatamuk xohix mō'kupix 'ohnāg. Yōnnā'ī xohix xexka hā kaxīy'ah. Kūyānām te Topa xakot, ha tikmū'ūn te Topa tu mōxap-tup'ah. Tikmū'ūn te Topa pēnā 'ohnāg, tu pēnāp-tup'ah. 'Āpu, Topa te xexka nōynā' mōg 'ākuxa kopah. 'Ūyōg hāpxop xohix xexka ka'ok, yā Topa yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn.

¹⁷ 'Āpu, 'ūp-texop xexka xop xat, pu yāy xexka pe tu paxeh hok, puyīy yōg hāpxop punethok kopa kuxa mām hok. Yā hāpxop punethok 'a' pip ka'ok'ah. 'Āpu 'ūp-texop xexka xop xat, pu Topa kopa kuxa mām. Yā Topa mūn xip ka'ok. Yā Topa te yūmū'ā hāpxop xohix popmāhā' 'ūyīy yūmū kuxa tu hittup. ¹⁸ 'Āpu 'ūp-texop xexka xop xat, pu hāpxopmā max, yā hāpxopmā max hā tahix, nūy hok nīm pax, nūy popmā yāy yōg hāpxop. ¹⁹ Hā kaxīy nōm te yōg hāpxopmā max'ax xex putup pexkox kopa Topa yīka hāmyāxatamuk nōy pu', tu hāpxop nōy pop putup kamah, yā hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

²⁰ Tīmōn, 'āte 'āxat punethok. 'Āpu nōm hāpxopmā'. 'Āpu hām'āktux hitop 'āpax hok xix hāmyūmmūg kummuk 'āpax hok. Yā tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy, tu: "Hāmyūmmūg." Kaxīy. Pa yā' koit, yā hāmyūmmūg kummuk. ²¹ Ha tikmū'ūn yāg te nōm hāmyūmmūg kummuk xak, tu Topa yōg putat max xak. 'Ātep-tup, pu Topa hāpxopmā'ax max 'āxop xohix pu'.

Tu ta tu' kux.

2 TĪMŌN

1 'Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū' tappet. Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn, tu Yeyox Kunnix yōg mōkpok xop kopak xix. Yā Topa tep-tup. Tute mōgkutnāhā, 'ūyiy hi'ax kux 'ohnāg 'āktux, yā yūmū yōg hi'ax Yeyox Kunnix mūtik hi'ax kux 'ohnāg. Yā hōmā Topa te yūmū'ā hām'āktux xex, nūy yūmū'ā hi'ax kux 'ohnāg hōm, yā yūmūg hi xe'ēgnāg mōkumak mōg, ha' kux 'ohnāg. ² 'Āte xa' kax'āmi', yā Tīmōn pu'. 'Āmūn 'ūgkutox pit putuk Topa yōg putat kopah. Pu yā Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā', nūy 'ākuxa ka', xayīy 'ākuxa mām.

'Āpu nō hāpxop max pēnā max

³ 'Āte Topa pu hām'āktux, hu: "'Āmax, puxi'. 'Ūmax hāpxop xohix.'" Kaxīy. 'Āte Topa pu hāpxopmā max, tuk kuxa max, yāg xape xop hittap putuk. 'Āte 'āxutigāhā', yā Topa pu hām'āktux 'āmnīy 'īhā xix hāptup 'īhā', yā Topa pu hām'āktux, hu: "'Āmax. Puxi'." Kaxīy. Tu Topa pu 'āmūn 'āktux. ⁴ Hōmā 'āpotaha', ha 'āte 'āpota xutigāhā', tup-tup xexka', nūy yāy tu 'āmōxān, nūy 'ūgkuxa hittupmā'. ⁵ 'Ākuxa yūm ka'ok Topa kopah, ha 'āte 'ākuxa yūm ka'ok xe'e pekpaxex, yā 'āxukux Nox kuxa yūm ka'ok putuk, xix 'ātut 'Ēnnīy putuk. 'Āte' yūmmūg, 'ūkuxa mām, yā 'āmūn putuk. ⁶ 'Ākuxa yūm. 'Āpu hāpxopmā xe'ēgnāg. Hōmā Topa te 'āka'ogāhā', xayīy Topa pu hāpxopmā max, 'īhā 'āte 'āyīmūg yāy yīm xex. 'Āpu hāpxopmā punethok nō'ōm. ⁷ Hamūn. Topa te yūmū'ā Topa Koxuk hōm. 'Ok Topa Koxuk te yūmūg pu'ugāhā xix yīpkutugāhā? 'Āmhok. Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā', 'ūyiy xohix putup pax, tu yūmū'āte yāy yōg hāpkummuk mīy'ax mō'nīy.

⁸ 'Āpu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āktux, nūy Yeyox hā yāyhāhup hok xix-mūn hā yāyhāhup hok kamah, 'ūgmūn yā Topa yōg kāmānat. 'Āpu hāpkummuk hā tot, nūy tikmū'ūn pu Yeyox 'āktux, ha Topa te 'āka'ogāp-tup. ⁹ Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', ha yūmū'āte yāyhā Topa yōg tikmū'ūn. 'Ok yūmū'āte hāpxopmā max, yīy Topa te yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', puyīy kuxa tu' max? 'Āmhok. Pa Topa tep-tup, yā 'ūhok mīy putup, hu yūmūg kuxa kummuk xit. Hōmā' xip'ah hām xexka', 'īhā Topa te yūmū'ā nō hāpxop hok hōm, yā yūmū'ā Yeyox Kunnix hok hōm, ha' pip hāpxop max yūmū yōg Yeyox mūtik. ¹⁰ Ha ta' nūn Yeyox Kunnix. Ha ta hōnhā' pip nōm hāpxop max yūmū yōg Yeyox mūtik. Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa kummuk xit. Yeyox te xakix'ax nōā', tu tikmū'ūn pu hām'āpak max 'āktux, yā tikmū'ūn pu hi'ax kux 'ohnāg hōm putup.

¹¹ Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn, 'ūyiy hām'āpak max 'āktux, 'ūyiy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā'. ¹² 'Āte hām'āpak max 'āktux, yīy ta' nōy tek kutex kummuk, yīk xūy nūnteh. Pa yā 'āte yāyhāhup'ah. 'Āte Topa yūmmūg, tuk kuxa yūm Topa kopah. 'Āte Topa pu popmāhā hāpxop xohix, ha tute nō hāpxop pēnāp-tup nōm hāptup 'īhā. Yā hāptup mō'nāp-tup, ha Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup, 'ok pe max, 'ok pe kummuk. 'Āte' yūmmūg.

¹³ Hōmā 'āte xa' yūmmūgāhā hāpxopmā xohix xe'e. 'Āpu, nō kopa 'ākuxa yūm mōkuma mōg. 'Āpu tikmū'ūn putup pax mōkuma mōg. Yā' pop nō hāpxop yūmū yōg Yeyox Kunnix mūtik. ¹⁴ Yā xa' popmāhā hāpxop max xohix. Topa Koxuk xip yūmūg kopah. 'Āpu nō hāpxop max pēnā', 'īhā Topa Koxuk te xa hā tu tehe'. ¹⁵ Xate' yūmmūg, hāpxexka 'Ax yōg tikmū'ūn xohix tek nīm, xix Piy xix 'Ehmōg tek nīm kamah. ¹⁶ Puyā Topa 'Ōnēxip xuxyā xop kuxa ka', nūy nōm pu hāpxopmā max. Hamūn, 'Ōnēxip tek kuxa hittupmāhā punethok. 'Ūkxip kanet ka'ok kopah, pa 'Ōnēxip te 'ā tu yāyhāhup 'ohnāg. ¹⁷ 'Ūnūn tu nūktu kōmēn Hōm tu' xupep tuk xak, tuk xak, tu nūktuk xipihī'. ¹⁸ Pu yā Topa 'Ōnēxip kuxa ka' nō hāptup 'īhā Kunnix te putpu' nūn. Yā 'Ōnēxip te 'ūgmūg hā tu tehe' punethok kōmēn 'Ep tu'. Xate' yūmmūg.

Xonat max putuk Yeyox Kunnix yōg

2 Xōnnē, 'ākuxa yūm Yeyox Kunnix kopah, tu nūmūtik 'āxip. Tute xa hok hāpxopmāhā'. 'Ūmax, pu Yeyox 'āka'ogā'. ² Xate yōg hām'āktux 'āpak tikmū'ūn xohix mūtik. 'Āpu tik max xop pu' yūmmūgā nōm hām'āktux, puyīy nōm hā tikmū'ūn xohix pu' yūmmūgā'.

³ 'Āpu kummuk hā tot, Yeyox Kunnix yōg xonat max putuk. ⁴ Xonat max te hāpxopmā' puyīy 'ūyōg kapitām tu hittup. Xonat max te hāpxopmā te xonat xop kūnāpa xop hāpxopmā putuk 'ohnāg. ⁵ Ha ta mō'motyōn yūmmūg xop te pēnā'ax 'āpak 'ohnāg, puxix mūn xut 'ohnāg. ⁶ Ha ta tik 'ūm te hām xa ka'ok, puxix hāpxop xohix yīkūy. ⁷ 'Āpu yōg hām'āktux pe'āpaxeh, ha ta yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te xa' yūmmūgāp-tup hāpxop xohix.

⁸ 'Āpu Yeyox Kunnix pe'āpaxeh, yā Namix hā mōkputox, yā' xok tāmnāg, pa yā putpu' hi'. 'Āte nōm hām'āpak max 'āktux. ⁹ Yā 'āte Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux, yīy ta tikmū'ūn te kanet ka'ok kopak xix, tuk yīm kīy xix kup kīy pipkup māxap hā, yā xupxet putuk, pe' nōy kix xop putuk. Pa tikmū'ūn te Yeyox yōg

hām'āpak max'ax hīy 'ohnāg pipkup māxap hā. ¹⁰ 'Āte' kummuk xohix hā tot Kunnix kopa kuxa mām xop pu', yā Topa te nōm yīmōgātux, puyīy nō kuxa mām Yeyox Kunnix kopah, puyīy Topa nō kuxa kummuk xit, puyīy pēnā hāpxop xohix max xe'ēnāg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

¹¹ Hām'āktux xe'e hu:

"Yūmūg xakix Kunnix mūtik, kopxix ti Yeyox mūtik.

¹² Yūmū'āte kummugā hā tot Kunnix mūtik, kopxix yūmūg tikmū'ūn xat putup Kunnix mūtik.

Paxpu yūmū'āte nōy pu' xuktux Kunnix yūmmūg 'ohnāg, ha ta Kunnix te' xuktux putup yūmūg yūmmūg 'ohnāg.

¹³ Paxpu yūmū'āte Kunnix tu pip ka'ok 'ohnāg, puxix Yeyox yūmūg tu' xip ka'ok. Yā Kunnix te kaxīy, tu hāpxop nōy mīy'ah."

Kaxīy.

Kāmānat max

¹⁴ 'Āpu tikmū'ūn yūmmūgā nūhū'. 'Āpu tikmū'ūn yūmmūgā Topa keppa hā kaxīy, hu: "Pa 'ātix. Yāy mānōg hok. Yāy kix hok." Kaxīy. Hamūn, 'ūyāy mānōg, puxix hāpkummugā', yā' xupak xop koxyōy. ¹⁵ 'Āpu hāpxopmā max, puyīy Topa 'ōg hāpxopmā'ax putup pax xayīy 'ōg hāpxopmā'ax hā yāyhāhup hok. 'Āpu Topa hām'āpak max yūmmūgā max. ¹⁶ 'Āpu hām'āktux hitop 'āpak hok, 'ap Topa yōg hām'āktux'ah. Nōm hām'āktux hitop te tikmū'ūn papuk, pu Topa nāpa mōg. ¹⁷ Kayax te yīn māhā'. Hā kaxīy nōm hām'āktux te hāpkummugāhā', yā hām'āktux te 'Īmēnēm yōg hām'āktux putuk, xix Pinet yōg putuk. ¹⁸ Nōm te Topa yōg putat max xak, nūy Kunnix kopa kuxa mām xop kuxa mām'ax koxyōy. Nōm te' yūmmūgāhā, hu: "Hōmā xakix xop yīn putpu' hi'." Kaxīy. Pa yā' koit. 'Ūputpu' hi'ah hōmā, pa' putpu' hip-tup. ¹⁹ Pa Topa 'ūka'ok, xix Topa yōg tikmū'ūn 'ūka'ok, yā mīptut mīm māykup ka'ok putuk, ha Topa te nō mīm māykup yīmū kax'āmi hu: "Topa te yāy yōg tikmū'ūn yūmmūg." Kaxīy. Tu xe: "Kunnix kopa kuxa mām xop, 'āpu hām'āktux mīy'ax nīm!" Kaxīy.

²⁰ Mīptut max xexka kopa' pip kānāyepxax max xix kanenām max. Yā' pipkup yānām 'ātā yīxux hā' mīy xix yānām ponnok hā' mīy. Yā 'āmuk xexka pu' max. Ha ta' pip kama nōm nōy kummuk, yā mīm hā' mīy xix putōy hā' mīy. Yā 'āmuk pu'. ²¹ Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy'ax xohix kux, puxix kānāyepxax max putuk xix kanenām max putuk. Topa te nōm hā hāpxopmā max, yā Topa xexka yōg tikmū'ūn, yā' max Topa pu', yā' max mōkuma' mōg hāpxopmā max xohix pu'. ²² 'Āpu tuktu-pup xop yōg hāpkummuk mīy'ax kux. 'Āpu hāpxopmā yok, nūy 'ākuxa mām ka'ok, nūy xohix putup pax, nūy yāy kix hok. 'Āpu nōm mīy 'ūkuxa tup xop mūtik, yā Topa tu' kax xop mūtik. ²³ Tikmū'ūn te hām'āktux hitop, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Hāpxopmā hā kaxīy hok 'āmūn. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te yāy mānōg xekap-tup, tu yāy kix-tup. ²⁴ Pa Topa yōg kāmānat te kaxīy'ah, yā yāy mānōg'ah, pa' xohix pu' max, tu' nōy pu hāmyūmmūgā max, tu' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax hā' tot.

²⁵ tu' nōy yōg hāpkummuk kohe' mīy'ax yoa', 'īhā' gāy 'ohnāg, yīy ta Topa tep-tup nūy kuxa max popmā'. Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy'ax kux, nūy hāmyok yūmmūg, ²⁶ tu Hāmgāyāgnāg yōg pamāg putuk kopa mōxaha'. Hamūn, hōmā Hāmgāyāgnāg te nōm mūg, tu nōm xat pax, yā pāmāg putuk.

Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox

3 Hāmyūmmūg nūhū'. Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā tikmū'ūn pu hāpkummugāp-tup. ² Hamūn. Tikmū'ūn te yāy putup pax putup, tu tayūmak putup, tu yāy xexka pe'paxex putup, tu xuxet'ax kummuk 'āktux putup, 'ap 'ātak 'āpak putup'ah, xix' tut 'āpak putup'ah, tu' xuktux putup'ah hu: "Puxi'. Topa, 'āmax." Kaxīy. Tu Topa putuk 'ohnāg putup, ³ tu' nōy putup nōg putup, 'a' yāy kix kux putup'ah, tu' nōy kupex putup, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax putup xūy kuxyāp-tup'ah, tu' gāy putup, tu hāpxopmā max putup nōg putup, ⁴ tu' gāy xop mōgāp-tup, puyīy yāy xape xūygā', tu' pa te hāmyūmmūg 'ohnāg putup, tu yāy xexka pe'paxex putup, tu' yāy pu hāpxop max xohix xak putup, pa Topa xak 'ohnāg, ⁵ tu Kunnix kopa kuxa mām xop putuk putup, pa yā 'ap-tup'ah, puyīy Topa hāpxopmā max nōm kopah, yā' kuxa kopah. 'Āpu nōm tikmū'ūn pe mōg hok. ⁶ Nōm tikmū'ūn kopa' pip nōm te' nōy yōg xuxyā xop hā mō'xaha', kokex putuk, tu 'ūn mōgāhā', ha 'ūn te' pe' mōg, yā 'ūn te hāmyok yūmmūg kutōgnāg, tu' koit 'āpak pax, tu hāpxop kummuk mīy pax, 'ūp-tup pax hāpxop kummuk, tu' pe' mōg. ⁷ Tu tikmū'ūn xohix yōg hāmyūmmūg 'āpak, pa hāmyūmmūg xe'e' ohnāg. ⁸ Hamūn, Yān xix Yām putuk. Hōmā nōm te Mōyyex putup nōg. Hā kaxīy kama hōnhā nōm te hāmyūmmūg xe'ep-tup nōg. Yā 'ūp-tox kummuk, tu' yōg putahat 'ap Topa yōg putat xe'e'ah. ⁹ Pa yā hāptox ha' mōg putup'ah. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn xohix te' yūmmūg putup, nōm yōg hāmyūmmūg 'ap xe'e'ah. Hamūn, Yān xix Yām putuk.

'Āpu hāmyūmmūg max

¹⁰ Pa xate yōg hāmyūmmūg 'āpak, tu yōg hāpxopmā'ax pēnāhā', tu' yūmmūg yōg putahat, nōm 'ātep-tup, tu' kuxa yūm'ax yūmmūg. 'Āte nōm hāpxopmā kux'ah, ha xate' pēnāhā'. 'Āte xohix putup pax, ha xate' yūmmūg. 'Āte Topa yōg putat xak 'ohnāg, ha xate' yūmmūg. ¹¹ Tikmū'ūn tek kute'ex kummuk kōmēn 'Ātikit tu' xix kōmēn 'Ikōn tu' xix kōmēn Nixtat tu', yīk xūy, ha xate' yūmmūg. 'Āte' kummuk hā tot, pa Topa te' xūy nōā', ha tak mōg. ¹² Tikmū'ūn max tep-tup, nūy hāpxopmā max Yeyox Kunnix mūtik, yā Topa putuk, tu nōm xohix xexka te' xūy hā tot putup, yā tikmū'ūn nōy te nōm xohix xexka kute'ex kummuk putup. ¹³ Yā kummuk xop kummuk nōynā' mōg putup, xix Kunnix kopa kuxa mām te' koit xop kummuk nōynā' mōg putup. Nōm te' koit, ha tikmū'ūn kuxa mām koit kopah, ha nōm kuxa mām yāy yōg koit kopa kamah. ¹⁴ Pa 'āmūn kaxīy'ah. 'Āpu nox xīhip hāmyūmmūg kopah, yā xa

nōm yūmmūgāhā'. Yā 'ākuxa yūm, nōm kopah. Xate' yūmmūg nōm te xa' yūmmūgāhā'. ¹⁵ Hōmā 'āmūn kaxxop xix hōnhā 'īhā' yūmmūg Topa tappet xe'e'. Topa tappet te xa' yūmmūgāhā', Yeyox te 'ākuxa kummuk xit, nūy kaxa max mō'tat, 'ūyānān tu', 'īhā' 'ākuxa yūm Yeyox Kunnix kopah. ¹⁶ Topa te kax'āmigāhā hāpxop xohix xexka Topa yōg tappet tu', yā Topa yōg hām'āktux xohix xexkah. Topa yōg tappet te' yūmmūgā max, tu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax mānōg, tu hāpxopmā kohe yoa', tu hāpxopmā yok yūmmūgāhā', ¹⁷ puyīy Topa yōg tikmū'ūn yāyhā tu' ka'ok, tu hāpxopmā max xohix yūmmūg, nūy hāpxopmā max xohix.

4 'Āte xa hām'āktux, ha Topa te' xupak xix Yeyox Kunnix te'. Yeyox Kunnix te' kopit putup tikmū'ūn xohix xexka yōg hāpxopmā'ax, yā hi xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup xix xakix xop yōg, tu' max mō'pot xix' kummuk, 'īhā' putpu' nūn putup Kunnix, yā' xip yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix, tu' xat, yāy yōg tikmū'ūn. ² 'Āte xa hām'āktux, 'āpu Topa hām'āpak max 'āktux mōkuma mōg 'āmnīy hā' max 'īhā' xix 'āmnīy hā' kummuk 'īhā' kamah. 'Āpu hāpkummuk mīy'ax xop pu' yūmmūgā putat max. 'Āpu tikmū'ūn tu' kax, puyīy hāpxopmā max. 'Āpu tikmū'ūn yōg hāpxopmā max hip mōkuma' mōg. 'Āpu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā mōkuma mōg. ³ Hāpxip 'īhā' tikmū'ūn te hāmyūmmūgā xe'e 'āpak putup'ah, pap-tup, nūy hāpxop nōy 'āpax, tu notot xop xak putup punethok, ha ta notot xop te' yūmmūgāp-tup hāpxop nōy nōm hāpxop xohix tikmū'ūn tep-tup, nūy xupax. ⁴ Tikmū'ūn te hāmyūmmūgā xe'e kux putup, nūy hām'āktux hitop 'āpax. ⁵ Pa 'āmūn, 'āpu 'ōg hāxopmā hitop mō'nīy mōkuma mōg. 'Āpu' kummuk hā tot. 'Āpu Topa hām'āpak max 'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg xop pu'. 'Āpu 'ōg hāpxopmā nōy xohix mīy, tu mōktu' kux. Yā Topa pu 'āhām.

⁶ Ha tak xok putūmnāg. Hāpxip 'īhāg mōg putup. ⁷ Topa puk hām max, ha' kux. Putat kux ha tak xupep. 'Ūgkuxa yūm kux 'ohnāg. ⁸ Topa te 'ā' hōm putup 'ūxut xop yōg hāpxop xe'ēgnāg pexkox tu', yā kuxa tupnāg hōm putup yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix keppah. Yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Tute 'ā' hōm putup nōm hāptup, 'īhā' nūn, tu' nōy xohix pu' popmāp-tup 'ūkuxa tupnāg

kamah, yā Yeyox Kunnix te putpu' nūn putup pax xop pu' popmāp-tup.

Hā kaxīy 'ūgmūn

⁹ Ta Tīmōn, 'āpu hāpxip 'ohnāg 'īhā nū'. ¹⁰ Hamūn, Nep te hāmexka yōg hāpxop max putup pax, huk nīm, tu ta' mōg kōmēn Texanōn tu'. Ha ta' mōg Kenexēn kama hāpxexka Ganax tu', ha ta' mōg Tit hāpxexka Namāy tu'. ¹¹ Ta Nok puxehnāg xip 'ūgmūtik. Mōy, Mā'ak xak, nūy nūnnā', pu tu hām 'ūgmūtik. 'Ūhām max. ¹² Ta 'āte Tikik mō'kutnāhā kōmēn 'Ep tu'. ¹³ 'Ānūn, nūy paxnū' yōg kayak. 'Āte nōm nīm hāpxexka Tonot tu' Kap pet tu'. 'Āpu tappetxax paxnū kama xix tappet nōy.

¹⁴ Ha ta 'Anexān tek kummukgā xexka', yā pipkup hā' hām 'Anexān. Yūmmūg xuxyā Yeyox te 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup. ¹⁵ Paxip tik tu nō'ōm. Tute yūmmū yōg hām'āktux mūtik yāy kix pax.

¹⁶ Ha ta hōmā gohet yōg tik pa te hāmyūmmūg te yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap, 'īhā' tikmū'ūn pip 'ohnāg 'ūgmūtik. 'Āte-tup'ah, puyīy Topa nōm tikmū'ūn yōg kummuk mīy'ax yānān. ¹⁷ Pa yūmmūg xuxyā Yeyox xip 'ūgmūtik, tuk ka'ogāhā', 'ūyīy Topa yōg hām'āpak max xohix 'āktux, puyīy puknōg xop hām'āpak max 'āpax. Yā yūmmūg xuxyā Yeyox tek xut hāmgyā yīkox kopa putuk. ¹⁸ Yūmmūg xuxyā Yeyox tek xut putup hāpkummuk xohix kopah kamah, tuk mōgāp-tup pexkox tu'. Yā 'ōnte yūmmūg xuxyā Yeyox te' xat putup yāy yōg tikmū'ūn. Yā' max xe'ēgnāg mōkuma' mōg. Hamūn.

'Ātep-tup, pu Topa nox xihip 'āxop mūtik

¹⁹ 'Āpu Pinixit pu hām'āktux xix 'Ak pu xix 'Ōnēxip xuxyā xop pu'. 'Āte nōm xaxok 'ohnāg. ²⁰ Ha ta 'Enax nox xip kōmēn Konīn tu'. Ha ta 'āte Tonop pi' komēn Mīnet tu'. Yā' pakut. ²¹ Ta 'āpu nū' mōg'āgmūg 'āxix hāmmūmū'. Ta 'Eop te xa' hām'āktux xix Pononēn te', xix Nīn te' xix Kanap te' xix Kunnix kopa kuxa mām xop xohix xexka te hām'āktux, 'āxop xaxok 'ohnāg.

²² 'Ātep-tup, pu Topa nox xihip 'ākokuk mūtik. 'Ātep-tup, pu Topa xa hāmmaxnā'.

Tu ta tu' kux.

TIT

1 'Ügmün Paot. 'Äte xa' kax'ämi nühü' tappet. 'Äte häpxopmä max Topa pu'. Yeyox Kunnix te mögkutnähä 'ügmün. Topa tek yäy kutnähä 'ügmün tikmü'ün kopah, tu mögkutnähä, 'üyüy Topa yög tikmü'ün häg tehe', puyüy tu' kuxa mäm ka'ok nøy nä mög. Topa yög hämyümmüg xe'e'. ² Topa yög putat max kopa tikmü'ün te hi'ax kux 'ohnäg hip. Topa te' koit 'ohnäg. Hömä tute häm'äktux xex, 'ihä häm xexka xip'ah. Tute häm'äktux, hi'ax kux 'ohnäg höm putup, yä tikmü'ün hīnnäp-tup, puyüy hi mökuma'mög, ha' kux 'ohnäg. ³ Häpxip 'ihä Topa te 'ä yäy yög häm'äpak max'ax 'äktux nõ 'ämny' xe'e' 'ihä. Tute 'ä' höm yäy yög häm'äpak max'ax, 'üyüy tikmü'ün pu nöm 'äktux. Topa te' xat. Yä Topa te tikmü'ün kuxa kummuk xit, nüy kuxa max mö'tat, 'üyänän tu'.

⁴ 'Äte xa' kax'ämi', yä Tit pu' 'ügkutok pit putuk Topa yög putat max kopah. Pu yä yümüg 'Ätak Topa xa hämmxnä', xayüy 'äkuxa yüm.

Tit te häpxopmä max häpxexka Kenet tu'

⁵ 'Äte 'äxix häpxexka Kenet tu', xayüy häpxopmä max, yä 'äte nöm kuxyā 'ohnäg, xayüy yīmōgätux tihik, nöm te Kunnix kopa kuxa mäm xop pēnā max kōmēn xohix tu'. 'Äte' xa nöm 'äktux. ⁶ 'Ümax, pu tik te Kunnix kopa kuxa mäm xop pēnā max xop te häpkummuk mīy 'ohnäg, ha yäpxehnäg 'üxetut, yä' xetut nīm 'ohnäg, hak-tok xohix kuxa mäm Yeyox kopah, tuk-tok gäy 'ohnäg, tu' tak 'äpak, xi' tut 'äpak.

⁷ Kunnix kopa kuxa mäm xop yög pēnā'ax xop yög xat'ax te Topa pu häpxopmä max kamah. 'Ümax, pu häpkummuk mīy 'ohnäg, tu yäy xexka pe'paxex 'ohnäg, tu' gäy mö'ka'ok 'ohnäg, tu paptux 'ohnäg, tu' gäy 'ohnäg, tu häpxop putup xüy 'ohnäg. ⁸ 'Ümax, pu nöm puknög xop pu häpxōn pax, tu häpxopmä max putup pax, tup-tox max, tu häm yok mīy, tu' max Topa pu', tu' kuxa max. ⁹ 'Ümax, pu' kuxa mäm ka'ok hämyümmüg xe'e' kopah, tute nöm yümüg hōmä. Hä kaxüy tute tikmü'ün pu hämyümmüg xe'e' yüm-mügāp-tup, tu tikmü'ün hä tu' tep-tup, tu hämyüm-müg xe'e' putup nög xop mütik häm'äktux max putup, puyüy kuxa mäm.

¹⁰ Hamün, tikmü'ün punethok te Topap-tup nög, tu' nøy mögähä koit'ax hä, yä häm'äktux hitop hä, yä Kunnix kopa kuxa mäm xop mögähä koit'ax hä. Hömä nöm te' koit pax xop te Yoneo xop nīm, tu hōnhä' pip Kunnix kopa kuxa mäm xop kopah. Yä nöm punethok te tikmü'ün mögähä koit'ax hä. ¹¹ 'Ümax, xayüy nöm häm'äktux kummuk kuxyā'. Hamün, nöm te tikmü'ün

pu häpxop kummuk yüm-mügähä', nüy tayūmak pop pax, tu xuxyā xop xohix koxyōy. ¹² Hamün, hōmä häpxexka Kenet yög tik te hämyümmüg, tu häm'äktux, hu: "Häpxexka Kenet yög xop te' koit pax, tu xokxop gäy mün putuk, tu' tuknōgnäg pax, tu' xit pax." Kaxüy. ¹³ Hamün. 'Äp koit'ah. 'Äpu häm'äktux, hu: "Kaxüy hok!" kaxüy, puyüy tikmü'ün kuxa mäm ka'ok, ¹⁴ puyüy tikmü'ün Yoneo xop yög häm'äktux hitop 'äpak hok, puyüy 'äpak hok tik yög xat'ax, yä nöm tik kummuk te häpxe'e' yüm-müg 'ohnäg. ¹⁵ 'Ümax xop pu' max häpxop xohix, pa' kummuk xop pu' kummuk häpxop xohix, yä' kuxa mäm 'ohnäg xop pu' kummuk. Hamün, 'üp-tox kummuk, tu' kuxa kummuk. ¹⁶ Nöm te häm'äktux, Topa yüm-müg, pa häpxopmä kummuk. Tikmü'ün te' pēnähä 'üyög häpkummuk mīy'ax, tu' yüm-müg nöm te Topa yüm-müg 'ohnäg. Yä Topa pu' kummuk, tu' yīpkox pip 'ohnäg, tu häpxopmä max xohix pu' kummuk.

Hämyümmüg xe'e'

2 Pa 'äpu tikmü'ün pu' yüm-mügä häpxopmä'ax max, yä hämyümmüg xe'e'. ² 'Äpu yüm-mügä', puyüy tik kutut xop tu paptux hok, nüy putox max, nüy gäynäm hok, nüy kuxa mäm ka'ok pax, nüy nøy putup pax, nüy Topa yög putat xak hok. ³ 'Äpu 'ün kutut xop pu häm'äktux, puyüy häpxopmä max Topa te nöm putup, nüy xümähüy hok, nüy paptux hok, nüy tikmü'ün pu hämyümmügä max, ⁴ yä 'ühex tuk tup xop pu hämyümmügähä', puyüy yäy yīpxox putup pax xik-tok putup pax, ⁵ nüy putox max, nüy häpxopmä max Topa te nöm putup pax, nüy tu häm max 'üxuxyā xop pu', nüy yäy yīpxox 'äpax. Hä kaxüy tikmü'ün te Topa yög putat yög häm'äktux 'äktux kummuk putup'ah.

⁶ Hä kaxüy kamah, 'äpu 'üpit tuk tup xop pu häm'äktux, puyüy tup-tox max. ⁷ Xix 'ämün, 'äpu häpxopmä max xohix, puyüy tikmü'ün pēnā', tu kama' mīy putup. 'Äpu tikmü'ün pu hämyümmügä hitop hok, yä kutex hok. ⁸ 'Äpu häm'äktux yok, puyüy tikmü'ün häm'äktux kummuk hä kutex 'ohnäg. Paxpu kute'ex, puxix yäy-hähup, tu' yēy.

⁹ 'Ühok häm'ax xop, 'äpu 'äxuxyā 'äpax, nüy häpxopmä max xohix, puyüy 'äxuxyā nöm putup. 'Äpu häm'äktux hä' nøy yänän hok. ¹⁰ 'Ümax, pu hok häm'ax xop xat'ax xop yög häpxop hä tu xupxet hok, pa xat'ax xop pu' max mökuma' mög. Pu yä nöm tu' pip ka'ok mökuma' mög. Hä kaxüy tikmü'ün te Topa yög häm'äpak max'ax 'äktux max putup. Topa te yüm-müg kuxa kummuk xit, nüy kuxa max mö'tat, 'üyänän tu'.

¹¹ Topa te hok hãpxopmã max tikmũ'ün pu', nũy tikmũ'ün xohix kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mō'tat, 'üyānān tu'. Tutep-tup. ¹² Topa te hok hãpxopmã max yũmũ'ä'. 'Äpu yũmũ Kunnix kopa kuxa mãm xop kũnãpa xop hãpxopmã putuk hok. 'Äpu yũmũ hãm xexka yõg hãpxop xohix xak pax hok. Pa 'äpu yũmũ yã yõg putup'ax kummuk mō'nĩy, nũy hãm yok mĩy, nũy Topa putuk, 'ĩhã yũmũg pip nũnte hãm xexka tu', ¹³ tu yũmũ'äte' hip, yã Topa max xe'ēnãg hip, xix yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix hip. Tute yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mō'tat, 'üyānān tu'. ¹⁴ Yeyox xok, 'üyĩy yũmũ 'āti'. Yeyox xok, nũy yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mō'tat, 'üyānān tu', nũy yũmũg kuxa pix, pũy yũmũg pop, yã 'üyõg tikmũ'ün yã nõm te' max mĩy.

¹⁵ Tit, 'äpu tikmũ'ün pu nũ hãpxop yũmmũgã'. 'Äpu tikmũ'ün tu' xax, pu nõm mĩy. 'Äpu xat 'üyĩpkox pip hok xop. Yã Topa te 'äxexka mĩy. 'Ütux hok, pu tikmũ'ün yĩpkox pip hok.

Hãpxopmã max Kunnix tep-tup

3 'Äpu tikmũ'ün pu hãm'äktux, pu gohet yõg xat'ax 'äpax, nũy yõg xat'ax mĩy, nũy hãpxopmã max xohix. ² 'Äpu tikmũ'ün pu hãm'äktux, pu tikmũ'ün 'äktux kummuk hok, pu yã yõg kix hok, pa tikmũ'ün hã tu tehet, yã tikmũ'ün xohix xexka pu' max. ³ Hamũn, hõmã yũmũg hitop, tu yũmũg yĩpkox 'ohnãg, tu putat max xak, tu yũmũ yõg putup'ax kummuk te yũmũg papuk pax, tu yũmũp-tox kummuk, tu yũmũg yĩpkumĩy, ha tikmũ'ün te yũmũg putup nõg, ha yũmũ'äte tikmũ'ün putup nõg. ⁴ Pa hãpxip 'ĩhã yũmũ'äte' yũmmũg hãpxop max Topa yõg, yã Topa te yũmũg putup pax, tu yũmũg hã tu tehe', ⁵ tu yũmũg kuxa kummuk xit, nũy yũmũg kuxa max mō'tat, 'üyānān tu'. 'Ok yũmũ'äte hãmyok

mĩy, yĩy ta Topa te yũmũg kuxa kummuk tupmãhã? 'Ämhok. Pa Topa te yũmũg pēnãhã', tu yũmũg kuxa ka'. Tute yũmũg kuxa tupmãhã', 'üyĩy yũmũg kuxa tu max, yã hãpxop xohix 'ütup, yã Topa Koxuk hã' mĩy. ⁶ Topa te Topa Koxuk hã yũmũg mögkukoho', 'ĩhã yũmũg kuxa mãm Yeyox Kunnix kopah. Yeyox te yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mō'tat, 'üyānān tu', ⁷ 'üyĩy yũmũg kuxa tu' max. Topa te' hok mĩy, tu yũmũ'ä' hõm hi'ax kux 'ohnãg. Yã yũmũ'äte nõm hip, yã yũmũg hi xe'ēgnãg mōkumak mög, ha' kux 'ohnãg.

⁸ Yã hamũn. 'Ätep-tup, xayĩy 'ü yũmmũgã' xe'e' nũ hãpxop xohix, puyĩy Topa kopa kuxa mãm xop hãpxopmã max xohix, yã' max xe'e tikmũ'ün pu'. ⁹ Pa 'äpu 'äpak hok hãmyũmmũg hitop, xix mōnãyxop hittap 'äxet'ax 'äktux hitop, xix yã yã mãnõg'ax, xix Mõyyex yõg xat'ax 'äktux hitop. Yã' xohix te hãmmaxnã 'ohnãg. Yã' max'ah. ¹⁰ 'Ütux hok, pu yã yõg kix hok yã yõg kix pax xop. 'Ütux hok, tu xe' tux hok, pa' yĩpkox pip'ah. 'Äpu nõm tik nĩm. ¹¹ Yũmũ'äte' yũmmũg, yã nõm tik kohe', yã' kuxa kummuk, tu yã yõg xũygãp-tup.

Puyã Topa xa hãmmaxnã'

¹² 'Äte mō'pok putup 'Ahat pe Tikik. 'Õnte xupep, 'ĩhã nũ' kõmēn Nĩkop tu'. Noxk xip'ax 'õnte mō'ägmũg 'äxix hã. ¹³ 'Äpu nõ 'ätehet Yēn, nõm te xat'ax yũmmũg, xix 'Apot nõ 'ätehet, pu mög, pu hãpkumep. ¹⁴ 'Ümax, pu' xohix hãpxopmã max, pu nõ 'ätehet 'ühok xop, puyĩy xohix hãpxop popmã'.

¹⁵ Yã 'üxohix nũnte te xa hãm'äktux hu: "Äneo." Kaxĩy. 'Äpu, 'äneo 'äktux nõm te yũmũg putup pax Topa yõg putat max kopah. Pu yã Yeyox xa hãmmaxnã'.

Tu ta tu' kux.

PINĚM

1 'Ūgmün Paot, 'ükxip kanet kopah, Yeyox Kunnix pu 'äte häpxopmähä', tu kanet kopak xip, ha yümüg xape Tīmōn tek mütik tihi', yīk mū'äte xa kax'āmi', Pinēm, yāk mūg mütik häpxopmähä', ² ha 'kuxa mām ka'ok xop pu kax'āmi kamah, nōm te yāy tu nū'nāhā 'āpet tu', hak mū'äte kamah nū mīy tappet, yümüg xape hex 'Apit pu' mīy, xix 'Akip pu' mīy, yā yümüg mütik hām kamah.

³ Pūyā yümüg Tak Topa xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa mām mā'. Pūyā yümüg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā'.

Pinēm te' xape xohix putup pax

⁴ Pinēm, xatek mūn hāk xape xe'e', yīy 'äte Topa pu hām'āktux pax, tu 'āpekpaxex, tu Topa pu hām'āktux, hu: 'Āmax Topah! Kaxīy. ⁵ 'Äte hām'āktux tap, hu: Xate Topa yōg tikmū'ün xohix putup pax, ha tikmū'ün te' yümüg, tu' xuktux, ha 'äte' xupak, tu 'ākuxa yüm ka'ok'ax yümüg, ha 'yüm ka'ok yümüg xuxyā Yeyox kopah. ⁶ Topa te yümū'ā hāmmaxnāhā', tu Kunnix hā hāmmaxnāhā', yīy 'äte Topa tu' xak, puyīy yümū'ā yümügā', 'ūyīy hāmyümüg, nūy yümüg kuxa mām ka'ok yümüg, yā yümüg kuxap-xet Kunnix kuxa mütik hah. ⁷ Xatek mūn hā 'āxape', tuk mūn putup pax, tuk kuxa hittupmähā', ha mōgnīynām. Yā xate Topa yōg tikmū'ün kuxa xohix ka'ogāhā'.

Paot te Pinēm tu' xak, pu 'Onēy mō'nīynām

⁸ Yīy 'äte xa' xat'ax, 'āhā 'ātaknōy hah, xa häpxopmā max. ⁹ Pa 'äte 'āp-tup pax xexka', hu xa tu' xak pux-ehnāg, yāk mūn Paot, tu Yeyox Kunnix pu häpxopmähā', huk xip kanet kopah Yeyox 'āktux tu', pa 'äte 'āxat 'ap putup'ah. ¹⁰ Hu xa tu' xak, 'Onēy pupi' xak, hak kutok putuk. 'Äte nō mōgāhā Topa yōg putat hā, yīy 'āhak-tok, ha kanet kopak xip 'ihāk mūn 'Onēy hā' tak, tu hāmyümügāhā'. ¹¹ Hōmā 'Onēy hām kummuk 'āmūn pu', pa' hām max 'ūgmün pu', xix 'āmūn pu hām maxp-tup nōmhā.

¹² Yīy mō'kutnāhā 'āha putpu', 'ihāk kuxa te' xak. ¹³ 'A 'äte mō'kutnāp-tup'ah, pāyā tu xip ka'ok nūnte, hu mōgnīynīynām, 'ihāk xip kanet kopah hām'āpak max'ax 'āktux tuk xip, pu 'Onēy 'ā miy pupi nō tuk tehet, ¹⁴ pāyā 'äte yāy pu' mīy putup'ah, tup-tup, xate 'ā hām'āktux, hu: "Yā' max, 'Onēy xhip 'āmütik, nūy 'āhā 'ātehet," kaxīy. Yīy 'äte mō'kutnāhā 'āha, xayīy' tux hok pu putpu nū'.

¹⁵ Pe 'Onēy te xa häptox ha' xip, nūy hōnhā tu' xip ka'ok 'āmütik. ¹⁶ Hōmā' hām putup'ah, tu 'ōg kāmānat, tu' hok hā' hām, pa hōnhā 'āmūn hā' xape, 'ātaknōy putuk, tu Kunnix hā 'āxape', ha yümū'ātep-tup pax, 'āmūn xik mūn, yā yümū'ā hā' xape xe'e'.

¹⁷ Xate 'āhā 'āxape, 'ihā 'Onēy xānā', pu 'āpet tu mō'xip, xatek mūn xānā'ax putuk. ¹⁸ Ha häpxop 'ūm xa' xupxet, kopxix tu pago. ¹⁹ Nūnte 'äte kax'āmi tappet tu', hu: 'Ūgmün yā Paot, tu 'Onēy pupi pagop-tup. Kaxīy. Hōmā 'äte xa hām'āpak max'ax 'āktux, tu yā Kunnix 'āktux, ha 'ākuxa yüm ka'ok, ha Kunnix te 'ākuxa hīnnā xe'e', 'äte xa' xuktux hah, yīy xatek tu 'ā tu yāy xit'ax hā ta nemēn, pāyā 'a 'äte xa' xuktux putup'ah. ²⁰ 'Ūkxape: 'Āpu 'ūgmün pupi 'Onēy putup pax, yümüg xuxyā pupip-tup pax, nūy 'ūgkuxa 'ūm hittupmā', nūy 'āmūn te 'āhā' taknōy.

²¹ 'Äte xa kax'āmi', 'ihāk kuxa yüm ka'ok xa', tu hāmyümüg. Yā xate häpxopmāp-tup māynāg, nūy 'Onēy hā 'āxape xe'e'. ²² 'Āxop te Topa pu hām'āktux, tu tu' xak, pu 'āhak mōgā', ha 'äte' hip, pu Topa xe mōgkutnā', yīy 'äte 'āpet tu mō'xip putup.

Tuk-nāy tu 'āneo

²³ 'Epap te 'āneo, yā kanet kopa' xip 'ūgmütik. Yeyox Kunnix pu' hām, hu kanet kopa' xip. ²⁴ Xix Mā'ak, xix 'Anixtah, xix Nep, xix Nok te 'aneo. Yā' xohix tek mütik hām.

²⁵ Pūyā yümüg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā'. Tu ta tu' kux.

'EMEO

Topak-tok

1 Hõmä hãmyãxatamuk xohix hã Topa te hã'm'ãktux pax, tu hã'm'ãktux punethok Yoneo xop yõg mõnãyxop pu', ha tik xop te Topa pupi hã'm'ãktux, nõy mõnãyxop pu' xuktux, ² pa Topak-tok te yãy Tak pupi hã'm'ãktux nõmhã, tu yũmũ'ã' xuktux. Nõ'õm te Topa yũmũg Tak mũtik hãm xexka xop xohix mĩy, ha Topa tek-tok yãykutnãhã', pu hãm xexka yõg hãpxop xohix pop, xix pekkox yõg hãpxop xohix pop kamah, ³ yãk-tok max, tu Topa max xe'ëgnãg putuk, tu yã Topa xe'ëgnãg kamah. 'Üyĩy'ax ka'ok, hu hãm xexka xop xohix xat, xix pekkox xop xohix xat, pu tu pip ka'ok, ha mãyõn xop mãm ka'ok, xix kõnãg xexka xup ka'ok kamah, ha tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmãhã', tu' tup-mã kux, 'Thã pekkox ha' mõg, tu Topa xexka xe'ëgnãg yĩm xe'e hã' yũm.

Topak-tok xix pekkox yõg nõ'pok xop

⁴ Pekkox yõg nõ'pok xop xexkak-tõgnãg, ha Topak-tok xexka xe'ëgnãg, yĩy Topa te nõ'pok xop 'ãxet'ax ka'ok mĩy, tuk-tok 'ãxet'ax mĩy max xe'ëgnãg. ⁵ 'Ap ta nõ'pok xop pu hã'm'ãktux'ah, nõy yã nõm xop yãy kutok 'ãktux hok, pa yãy kutok pu hã'm'ãktux, hu:

"'ãmũn yã 'ũgkutok.

Hõnhã 'ãte 'ãmũn yãk kutok 'ãktux," Kaĩy.
Tu xe hã'm'ãktux, hu:

"'Ügmũn yã 'õg 'ãtak.

Yã 'ãmũn yãk kutok," kaĩy.

Tuk-tok pu' xuktux. ⁶ Tuk-tok puxet nõ'kutnãhã hãhãm tu', ha' xip ta tu', ha:

"Pũyã pekkox yõg nõ'pok xop xohix kuxa' yẽy 'ãkep-pah,

nũy tu nõktettex," kaĩy.

⁷ Pa nõ'pok xop 'ãktux, hu:

"Pũyã tu hãm mõ'ka'ok, kuxap putuk,

pũyã nõm kãmãnat xop yã ka'ok,

tu 'ãmuuh putuk kamah," kaĩy.

⁸ Tu yãy kutok pu hã'm'ãktux, hu:

"Topah, xate' xat mõ kuma 'ãmõg, tu' xat kux 'ohnãg, tu 'õg tikmũ'ũn xat max, nõy tu hãmyok mĩy.

⁹ Xate hãmyok mĩy'ax putup pax, xix hãpkohe mĩy'ax putup nõg,

yĩy 'õgnũ Topa te xa yãykutnãhã', xa tikmũ'ũn hã 'ãx-exka',

nũy 'ãkuxa hittup xexka', ha 'ãxapek-tõgnãg xop," kaĩy.

¹⁰ Tu xe yãy kutok pu hã'm'ãktux, hu:

"Hõmä 'ãmũn te mãxap, tu hãm xexka xohix mĩy, yãy yĩm hã pekkox mĩy, tu hãpxop xohix mĩy.

¹¹ Ha pekkox te yãy xaxogãp-tup, tu' nõg,

xix hãhãm te yãyxaxogãp-tup, tu' nõg,

pa ta tu 'ãxip ka'ok,

ha hãmyãxatamuk xohix punethok nõg, puxix pekkox xix hãhãm kutut,

tu' nõg putup, tu topixxax kutut putuk nõg,

¹² ha tikmũ'ũn te topixxax kutut xut,

nũy nõ tup hã' yãnãn, nõy tu mõ'tat,

ha kaĩy xate pekkox xut putup, xix hãm xut putup,

nũy nõ nõy yãnãn tup mĩy,

pa 'ãxip ka'ok, tu kutut 'ohnãg," kaĩy.

¹³ Ha Topa te pekkox yõg nõ'pok xop xãnã 'õhnãg, pu yũhũm, pa yãy kutok xãnãhã', hu:

"Yũhũm 'ũgyĩp xe'e hã, 'ãte nõm kummuk xop nõã',

yĩy hip, 'ãte nõm kummuk xop nõã',

tu nõm xop xa tu' gãy xop nõã', tu' kummugãp-tup 'ũyãnãn tu',

ha ta xate' hip, puyĩ' xohix yĩpkox pi' 'ãxat'ax tu'," kaĩy.

¹⁴ Tep te xĩy pekkox yõg nõ'pok xop? Yã' koxuk xe'e xop, tu Topa pu hãpxopmãhã', ha nõ'pok, nõy yãy yõg tikmũ'ũn mõ'nĩynãm, puyĩ' mõg, hu mõxakux pekkox tu'.

Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit

2 'Äpu yũmũg yĩpkox pip, hã'm'ãpak max'ax pu yũmũg yĩpkox pip, 'üyiy hãpxopmã kummuk hok.

² Pekkox yõg nõ'pok xop te hã'm'ãktux, tu hãpxe'e 'ãktux, ha Topa te' yĩpkox hok xop pu hãpkummugãhã',

³ Tu yũmũg kuxa kummuk xit'ax, tu yũmũ'ã hãmmax

xe'ëgnãg nã'ax, pa yũmũg yĩpkox hok, puxix Topa

yũmũ'ã hãpkummugã xexka', yũmũ'ãte Yeyox yõg

hã'm'ãktux putup nõg hah. Ha' xuktux hãmãxap, ha

hã'm'ãpak xop te' yĩkopit, tu hãpxe'e 'ãktux, ⁴ ha Topa

te hãpxe'e 'ãktux kamah, hu hãpxopmã ka'ok xe'ëgnãg,

yã hãpxopmã xe'ëgnãg punethok, pu tikmũ'ũn pẽnã,

nũy kuxa' yẽy, yã tikmũ'ũn te nõm mĩy hok. Ha Topa

Koxuk tep-tup pax, hu tikmũ'ũn ka'ogãhã', pu hãpxopmã ka'ok.

Yeyox Kunnix te' kuxa kummuk xit

⁵ Ha Topa te pekkox yõg nõ'pok xop yĩmõgatux

'ohnãg, pu pekkox tu 'üyõg tikmũ'ũn xat. 'ãmhok. Pãyã

yãy kutok Yeyox yãykutnãhã pu tu xat. ⁶ Ha Topa yõg

tappet te:

"Tikmũ'ün yăk-tōgnāg, pāyā Topa te nōm hāmpē'paxex, nūy 'ūxutigā'.

⁷ Ha hōnhā tikmũ'ün kutōgnāg, ha pexkox yōg nū'pok xop xexka',

pa Topa te tikmũ'ün xexkānāhā', pu tu xat,

⁸ Tu' ka'ogāhā', pu tu hep xop xohix xat," kaxīy.

Hamūn. Tappet te' hep xop xohix xat'ax 'āktux, 'a yūmũ'āte' pēnā'ah nōmhā, 'ap tikmũ'ün te' hep xop xohix xat pēnā'ah. ⁹ Pāyā yūmūg kuxa te Yeyox pēnāhā', yā hāpxip kutōgnāg 'īhāk-tōgnāg, Topa tep-tup hak-tōgnāg, ha nū'pok xop xexka', pa Yeyox xok, tu' hep xop xohix pupi' xok, pu Topa yūmũ'ā hāmmaxnā', hu' xexkānā xe'ēgnāg nōmhā, 'ūxok hah xexkānāhā'.

¹⁰ Topa te hāpxop xohix mīy, 'ūp-tup tu' mīy, tuk-tok xop putup, puyīy tu max xe'ēgnāg, nūy Topa putuk tu max xe'ēgnāg. Yīy Yeyox xūy, pu Topa' xūy'ax hā Yeyox yōg hāpxopmā'ax kuxyā'. Yā Yeyox te Topa yōg putat hā yūmūg mōgāhā'.

¹¹ Tu tikmũ'ün kuxa kummuk tupmāhā', ha nōm xop te Topa hā' Tak, yā Topa te' kuxa mām ka'ok xop hā 'Ātak, yīy Yeyox yāy xape xop 'āktux, 'ap xape tu yāy-hāhup'ah. ¹² Yīy tappet te Yeyox yōg hām'āktux'ax 'āk-tux, hu:

"Topah, 'ātek xape xop pu 'āmūn 'āktux putup, tu 'ōg hāpxopmā'ax ka'ok 'āktux putup, tu xa kutex putup, nūy Topa hām'āktux max, puyīy tikmũ'ün xohix yāyko'tīnnānā' pip," kaxīy.

¹³ Ha tappet te xe:

"Topah, 'ūgkuxa yūm ka'ok 'āmūn kopah," kaxīy.
Tu xe:

"Nūntek xip, 'ūgkutok xop tek mūtik pip, Topa te 'ūgkutok popmāhā'," kaxīy.

¹⁴ Yeyox tek-tok 'āktux, ha tikmũ'ün xe'e', 'ap koxuk'ah, yā' yīn pip, xi' yīn hep 'āta', yīy Yeyox te yūmũ'ā hā tikmũ'ün kutok, nūy tu xok, nūy Hāmgāyāgnāg nōā', nōm tep-tex. ¹⁵ Ha tikmũ'ün kuxānōg, tu' xok'ax yīpkutuk, 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix hā' yīpkutuk, ha Yeyox te nōm xop kuxa mām-māhā, nūy nō kuxānōg kuxyā', pu tu hittup. ¹⁶ Yeyox nūn. Tep ha' nūn? 'Ok nūn, nūy pexkox yōg nū'pok xop mō'nīynām? 'Āmhok. Yā Topa yōg tappet te: 'Ūnūn, nūy mōnāyxop hittap 'Amanām mōkputox hā tu tehet," kaxīy. ¹⁷ Hamūn. Yīy Yeyox yāyhā tikmũ'ün kutok, nūy tu xape xop putuk, nūy xape hā 'āmānex xexka xe'ēgnāg. 'Ūmax, tu tikmũ'ün kuxa ka', tu Topa tu hāpxopmāhā', tu tuknōg 'ohnāg, nūy tikmũ'ün yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ¹⁸ Yā Yeyox xūy, tu yāy putup'ax mīy 'ohnāg, hu hōnhā tikmũ'ün hā tu' tehet, tu' ka'ogāhā', puyīy tu yāy putup'ax mīy hok kamah, nūy hāpxopmā kummuk hok.

Yeyox xix Mōyyex

3 'Ākuxa mām ka'ok Yeyox kopah, huk mūn hā 'āxape xop, ha Topa te 'āxānāhā kamah. 'Āpu Yeyox 'ūm pe'āpaxeh, yā Topa te nū'kutnāhā', pu 'āmānex xat'ax yōg hām'ax hā tu' hām, ha yūmūg kuxa mām ka'ok nō 'āmānex xat'ax kopah. ² Topa te Yeyox yāykut-nāhā', pu tu hāpxopmā', ha kaxīy mōnāyxop hittap

Mōyyex te hāpxopmā max, yāy xape xop xohix kopa hāpxopmā max, tu' tuknōg 'ohnāg. ³ Tikmũ'ün te mīptut max pe'paxex kutōgnāg, pa tikmũ'ün te mīptut mīy, ha nōm tu pe'paxex xexka'. Kaxīy mōnāyxop hittap Mōyyex yā xexka 'Iyaet yōg tikmũ'ün kopah, ha Yoneo xop te nōm 'āktux max, pāyā Yeyox mūn xexka xe'ēgnāg, tu Topa yōg tikmũ'ün xohix hā' xuxyā', yā Topak-tok xe'e'. ⁴ Kaxīy mīptut 'ūm te yāy 'ūm mīy 'ohnāg, ha Topa te hāpxop xohix mīy. Hōmā Topa te 'Iyaet yōg mōnāyxop xānāhā', puyīy yāy hā tikmũ'ün. ⁵ Mōyyex hām Topa pu', 'ūyōg kāmānat tu', tu yāy xape xop kopa' hām, tu tuknōg 'ohnāg, tu Topa pupi' tikmũ'ün pu hām'āktux, tu: "Topa te hām'āktux putup," kaxīy. ⁶ Pa Kunnix te hāpxopmā xexka', tu' tuknōg 'ohnāg, yāy Tak pu' hām tu', tu yāy xape xop pēnā max, ha Kunnix hā yūmūg xape, 'īhā yūmūg kuxānōg hok, 'īhā yūmūg kuxa mām ka'ok, tu hāmmax hip.

⁷ Yīy Topa Koxuk te:

"Hōnhā 'āxop te Topa yīy'ax 'āpak,

⁸ 'Āpu, 'īpkox pi', ka 'ōg mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax mō'tat,

ha mōnāyxop yīpkox 'ohnāg, tu Topa gāyāhā', 'īhā hām panip xexka tu' pip," kaxīy.

⁹ Tu xe:

"'Ōnte 'ōg mōnāyxop tek yīkopit, tuk gāyāhā', pāyā yōgnū hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnā tap, hāmyāxatamuk xohix te 40 hā' pēnāhā',

¹⁰ Yīk gāy nām nōm tikmũ'ün tu', tu:

'Yā' kummuk pax, tu hāmpē'paxex kummuk, tu yōgnū putat xak punethok, hāpkummuk mīy hu',

¹¹ huk gāy, tu yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex, hu:

'Nōm xop tek xip'ax hā mō'āxakux hok, nūy 'ūgmūtik tu hāpxopmā kux hok,' kaxīy."

¹² 'Ūkxape xop, 'ōg pa 'āti', ka Topa yōg putat xak, 'ākuxa kummuk tu' xak, xix 'ākuxa mām hok tu' xak, ka Topa xe'ēgnāg nīm. ¹³ 'Āpu hōnhā mō 'ānōy mō'nīynām, 'āmniy xohix hā mō'nīynām, 'īhā Topa te tikmũ'ün xānāhā', puyīy Topa pu' yīpkox pi'. Yā hōmā Topa yōg tappet te hōnhā 'āktux, tu: "Hōnhā Topa te hām'āktux," kaxīy. 'Āpu, 'āxop yāy nōy ka'ogā', ka 'āyīpkox mo' yāy yīnnīn, yāy pu' koit tu', xaxīy hāpxopmā kummuk hok. ¹⁴ Hōmā yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, yā yūmūg kuxa mām ka'ok mō kumak mōg, kopxix Kunnix hā yūmūg xape'.

¹⁵ Yīy Topa yōg tappet te:

"Hōnhā 'āxop te Topa yīy'ax 'āpax, 'āpu 'āyīpkox pi', ka mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat,

ha mōnāyxop yīpkox 'ohnāg, tu Topa mūtik yāytuk-mīy," kaxīy.

¹⁶ 'Ū 'ūm te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu nū mūtik yāy tuk-mīy? Yā mōnāyxop te Mōyyex pe' mōg, tu hām'āpak, tu yāytuk-mīy, ha Mōyyex te nōm mōy tap hāpxexka 'Eyit kopah. ¹⁷ 'Ū 'ūm tu Topa gāy hāmyāxatamuk xohix te 40 hā ta tu' gāy? Yā tikmũ'ün te hāpxopmā kummuk, hu' xaxix hām panip xexka tu'. ¹⁸ 'Ū 'ūm te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, 'īhā' yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex, hu: "'Ōm xop 'ūkxip'ax hā mōxakux hok, nūy 'ūg mūtik tu hāpxopmā kux hok," kaxīy? Yā

tikmũ'ün te hãm'äktux'ax 'äpak, tu Topa mütik yäytuk-mĩy. ¹⁹ Yiy yũmũ'äte hãm'yũmmũg, yä' mōxa 'ohnäg, nũy Topa yōg xip'ax hã mōxakux, 'ükuxa mãm 'ohnäg tu' mōxa 'ohnäg.

4 Hõmã Topa te yũmũ'ä hãm'äktux xex, tu hãm'äpak max'ax 'äktux, hu: "Ükxip'ax hã mō'äx-akux'ax, nũy 'ügmütik 'äpi'," kaxĩy. 'Äpu, yũmũg pa 'äti', nũy Topa yōg xip'ax hã mōxakux xe'e'. ² Tikmũ'ün hit-tap te' xupak, ha yũmũ'äte' xupak kamah, tu hãm'äpak max'ax 'äpak, kamah, pa tikmũ'ün hittap kuxa 'üm mãm 'ohnäg Topa kopah, yiy Topa te nõm pu hãm-maxnã 'ohnäg, 'ükuxa mãm 'ohnäg hah, ³ ha yũmũg kuxa mãm ka'ok, tu Topa xip'ax hã mō yũmũ xakux, nũy Topa mütik hãpxopmã kux, ha:

"Üggäy, hu yäy 'äxet'ax hã hãm'äktux xex, hu:

'Nõm xop tek xip'ax hã mōxakux hok, nũy 'ügmütik tu hãpxopmã kux hok.' Kaxĩy."

Topa te' xuktux tap, 'ihã tu hãm xexka xohix mĩy tu hãpxopmã kux. ⁴ Yä Topa yōg tappet te hãptup te 7 'äktux, yä hãptup xe'e', hu: "Topa te hãpxopmã kux, tu hãptup te 7 'ihã hãpxopmã 'ohnäg, hãpxopmã kux tu'," kaxĩy. ⁵ Tu xe: "Nõm xop te Topa xip'ax hã mōxakux hok, nũy nũ mütik tu hãpxopmã kux hok," kaxĩy. ⁶ Tikmũ'ün hittap te hãm'äpak'ax max 'äpak hãmãxap, tu Topa xip'ax hã mōxakux hok, nũy nõm mütik tu hãpxopmã kux hok, 'ükuxa mãm 'ohnäg tu', pãyã' nõy xop mōxap-tup, nũy Topa mütik tu hãpxopmã kux.

⁷ Hãm'yãxatamuk xohix nõg 'ihã Topa Koxuk te xe hãm'äktux, ha mōnãyxop Namix te Topa pupi hãm'äktux, yiy:

"Hõnhã 'äxop te Topa yiy'ax 'äpak.

'Äpu, 'ipkox pi'," kaxĩy.

⁸ Pax pu mōnãyxop hittap Yoyoe te tikmũ'ün mōgã, pu Topa xip'ax hã mōxakux, nũy tu hãpxopmã kux, puxix Topa xe' xuktux hok mōnãyxop Namix pu'. Pãyã mōnãyxop mōxa 'ohnäg, 'üyipkox 'ohnäg tu', yiy Topa te' xuktux 'üxeheh. ⁹ Pa hãptup xe'e mō'nãhã Topa yōg tikmũ'ün pu', nõm xop kuxa mãm ka'ok xop pu mō'nãhã', tu Topa yōg hãptup te 7 putuk, 'ihã Topa te hãpxopmã kux. ¹⁰ Tikmũ'ün te Topa xip'ax hã mōxakux, nũy nõm mütik tu hãpxopmã kux, puxix hãpxopmã'ax xohix tu kux, tu xe hãpxopmã 'ohnäg, Topa te hãpxopmã kux putuk. ¹¹ Äpu yũmũ'ä Topa xip'ax hã mōxakux kamah, nũy Topa mütik yũmũg hãpxopmã kux. 'Äpu yũmũg yipkox pip Topa pu', ku'u yũmũg tikmũ'ün kummuk putuk, tu yũmũ'äte mōxakux 'ohnäg.

¹² Yä Topa yōg hãm'äktux xip ka'ok. Tikmũ'ün mĩkax xexka 'üxox tix hã' xuhmĩy, tu' xuhmĩy nũy 'üyĩn xit, nũy tu' kup mũggã'. Ha kaxĩy Topa yōg hãm'äktux ka'ok, tu yũmũ'ä yäy kuxa yũmmũgãhã'. Yũmũ'äte mō'kupix, xix hãm'äpax, puxix nõm hãm'äktux yäy pekpaex'ax yũmmũgã', tu yäy pekpaex xohix yũm-mũgãhã' xix yäy putup'ax yũmmũgãhã', 'üyiy yäy kuxa yũmmũg, ¹³ yiy tikmũ'ün te hãpxopmã'ax xaptop hok Topa pu'. Yä Topa te hãpxopmã'ax xohix pēnãhã', tu hãm'yũmmũg, tu tikmũ'ün yōg hãmpe'paxex xohix yũmmũg, ha Topa pu yũmũg xohix te yäy yōg hãpxopmã'ax 'äktux putup.

Yeyox te 'ämãnex xop xohix xat'ax

¹⁴ Äpu yũmũg kuxa mãm ka'ok, yä hõmã yũmũ'äte hãm'äktux, tu yũmũg kuxa mãm ka'ok Yeyox kopa 'äktux. Yũmũ yōg 'ämãnex xat'ax xe'ëgnäg te Topa ha' mōg, tu' keppa' xip, yä' xuxet'ax Topak-tok Yeyox. ¹⁵ Tu yũmũg kuxa ka', yũmũg pu'uk ha yũmũg kuxa ka', ha' kummuk xop te yũmũ'ä' kummugãhã', 'üyiy hãpkummuk mĩy, tu Yeyox kummugãhã kamah, puyiy hãpkummuk mĩy, pãyã hãpkummuk mĩy 'ohnäg. ¹⁶ Äpu yũmũg mōg, yũmũg kuxãnōg hok. Yä Topa ha yũmũg mōg, nũy nõm pu hãm'äktux, ha Topa te yũmũ'ä hãm-maxnãhã', xix yũmũg kuxa ka', xix mō yũmũg nĩynãm.

5 Topa te 'ämãnex xat'ax yäy kutnãhã', tu tikmũ'ün kopa' yäy kutnãhã', pu tikmũ'ün pupi hãm'äktux Topa pu', ha Topa te 'ämãnex xohix yimōgatux, pu xokxop mō'hap, xix hãpxop, nũy Topa pu haxyã', puyiy Topa tikmũ'ün yōg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux. ² Ha 'ämãnex xat'ax yä pu'uk kamah, nũy hãm'yũmmũg hok xop hã' tot, nũy hãpkummuk mĩy'ax xop kuxa ka'. ³ Üpu'uk, hu yäy mün pu hãpxop mō'hap hãmãxap, nũy Topa pu' haxyã', puyiy hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux, hak-nãy tu 'ämãnex te tikmũ'ün pu mō'hap kamah, puyiy Topa' yōg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã kamah. ⁴ Tikmũ'ün te' xak 'ohnäg pu Topa yäy kutnã', puyiy tu 'ämãnex xat'ax. 'Ämhok. Topap-xehnäg te yäy kutnãhã', tu mōnãyxop 'Anãm yäy kutnã hãmãxap.

⁵ Ha kaxĩy Kunnix te' xak 'ohnäg, pu Topa' yäy kutnã', puyiy yäyhã 'ämãnex xat'ax. 'Ämhok. Pa Topa te:

"Ämün yäk kutok!

Hõnhã 'äte xa hã 'ügkutok 'äktux," kaxĩy.

⁶ Ha Topa yōg tappet te xe hãm'äktux, hu:

"Tik hittap Mëkiyenek yä 'ämãnex mō kuma' mōg, hã kaxĩy 'ämün yä 'ämãnex mō kuma mōg kamah, tu' kux 'ohnäg," kaxĩy.

⁷ Yeyox xip hãm tu', 'ihã Topa pu hãm'äktux, tu ta tu' xak, tu' yiy ka'ok, tu' potaha', pu Topa' tux hok pu tikmũ'ün putex hok, ha Topa te' xupak. Yä yäy kutōgnäg pe'paxex hah. ⁸ Ük-tok, pãyã' xüy, nũy tu yipkox pip yũmmũg, tu hãm'yũmmũg max, hu tikmũ'ün kuxa kummuk xit'ax, tu tikmũ'ün yipkox pip xop kuxa kummuk xit'ax, nũy tu mō kuxa max tat 'üyãnãn tu'. ¹⁰ Yä Topa te yäy kutok yäy kutnãhã', puk-tok yäyhã' xat'ax, tuk-tok pu hãm'äktux, hu:

"Ämün yä 'ämãnex xat'ax, tu tik hittap Mëkiyenek putuk," kaxĩy.

'Ög pa mōxip, xayiy kuxa yũm kux

¹¹ Yä 'ügmũ'äte 'ämãnex 'äktux pu' max, nũy xa Yeyox 'äktux, yä yũmũ yōg 'ämãnex xat'ax, ha xa hãm'äktux punethok, nũy xa hãm'yũmmũgã', pãyã 'äp-tox ka'ok.

¹² Hãpxip punethok hã 'äxop te Topa yōg hãm'äktux'ax 'äpak, pãyã 'äxop te hãpxaxok, hu 'ãnōy pu hãm'yũm-mũgã hok. Kaxop te hãm'yũmmũg 'ohnäg, tu' yōktat puxehnäg xak, hu' xo'op, 'ap te xogyĩn mã'ah. Hã kaxĩy 'äxop te hãm'äpak kutōgnäg, tu hãm'yũmmũg 'ohnäg,

kaxxop putuk, 'ap hām'āktux ka'ok 'āpak'ah, 'āp-tox tuknōg tu'. ¹³ Kaxxop pu'ūgnāg te' yōktat hep xo'op, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ok pe hāmyok, 'ok pe hāpkohe'. Hā kaxīy 'āxop te hām'āktux te māxap yūmmūg, pāyā hām'āktux ka'ok yūmmūg 'ohnāg, hu hāpxopmā'ax kopit kummuk. ¹⁴ Yā' xiptap xop te xogyīn māhā', tu hāmyūmmūg, tu hām'āktux ka'ok pe'paxex, nūy tu hāmmax yūmmūg, nūy tu hāpkummuk yūmmūg, puyīy hāpxopmā max.

6 'Āpu yūmū hāmpē'paxex max, nūy hāmyūmmūg, nūy 'ūxiptap xop putuk yūmū'āte hāmyūmmūg, nūy hāmyūmmūg'ax te māxap yūmmūg max. Yā nōm hāmyūmmūg'ax te: Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, hāpxopmā'ax hok hā' xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' hok hā' kuxa xit. Kaxīy. Yā hāmyūmmūg'ax te māxap 'ōhōm, ha yūmū'āte hāmyūmmūg. ² Ha kama hāmyūmmūg'ax te māxap, pu' kuxa mām ka'ok xop 'ūnōy putox xix, 'ūkuxa yūm ka'ok hah, ha' nōy putox yīmū' yīm xix, puyīy Topa Koxuk ka'ogā', 'āxop te hāmyūmmūg kamah. Yā kama hāmyūmmūg te māxap, hu: Topa te' xakix xop putpu' hīnnāp-tup, ha hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'īhā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu', tu hāpxaxok 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg te māxap 'ōhōm. ³ 'Āpu yūmū'āte hām'āktux kuxyā', 'ūyīy hām'āktux nōy 'ūm 'āktux, puyīy Topa yūmū'ā hām'āktux ka'ok yūmmūgā'.

⁴ Topa yōg putat xak hok. 'Āxop te putat xak, nūy hāpxopmā kummuk, ta putpu 'ānūn hok. Tikmū'ūn te Topa yōg putat hā' mōg tap, tu pexkox yōg hāpxop pahā', Topa Koxuk te nōm ka'ogāhā', ⁵ ha Topa yōg hām'āktux max xex 'ūkuxa kopah, tu pexkox ka'ok'ax yūmmūg, ⁶ tu Topa yōg putat xak, nūy putpu tu nūn hok, puxix Topa xe' hupmā hok, puyīy yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk kux. 'Āmhok. Yā' nōy te Topak-tok 'āktux kummuk, tu Yeyox mūn pu hāpkummugāhā'. Tu tep putep putuk? Tu' kummuk xop putuk, nōm xop te Yeyox putex, ha' kummuk xop putuk, hu ta Topa yōg putat xak. Yā Yeyox pu' hupmā xexka'.

⁷ Hām max te tex punethok pop, ha hāpxop punethok xokax, tu' tuk, ha hāpxa xuxyā hittup, ha Topa te nōm pu hāmmaxnāhā'. ⁸ Ha hām nōy te mīmyām punethok pip, xix mīxux kummuk pip, yīy Topa te nōm pu hāpkummugāhā', ha tikmū'ūn te' gōy hax nām. Tikmū'ūn te Topa yōg putat xak, tu hāpxa kummuk putuk, hāpxopmā kummuk tu'.

⁹ 'Ūkxape xop: 'Āte hām'āktux hā xa hāmyūmmūgāhā', tu hāpxa 'āktux, nūy xa tikmū'ūn kuxa 'āktux. Yā Topa te xa hāmmaxnāhā', 'a 'āxop te hāpxa kummuk putuk'ah, nōm Topa tep-tup nōg. 'Āmhok. Pāyā 'āxop te hāpxa max putuk, yā 'āmōg kuma mōg Topa yōg putat hā. ¹⁰ Topa te hāmyok mīy, tu 'ōg hāpxopmā'ax xaxok 'ohnāg, ha 'āxop te Topap-tup pax, yīy 'āxape hā tu tehet, nūy nōm xop mō'nīynām. ¹¹ 'Ūgmū'āte 'āp-tup, xa 'āhittup hā Topa yōg putat hā 'āmōg, nūy tu mō kuma mōg, nūy pexkox yōg hāpxop hip, nūy pop. ¹² 'Ākuxa tuknōg hok, pa 'ākuxa mām

ka'ok, nōm xop putuk, nōm xop te Topa yōg putat hā' mōg tap, xayīy pexkox yōg hāpxop pop kamah. Yā Topa te xa hām'āktux xex kamah, nōm xop putuk.

Topa te hām'āktux xex

¹³ Hōmā Topa te hām'āktux xex mōnāyxop 'Amanām pu', tu yā' hitop xex hok, tu' xexka xe'ēgnāg, ha' xohik-tōgnāg, yīy yāy 'āxet'ax hā hām'āktux, nūy hām'āktux xex, ¹⁴ hu 'Amanām pu hām'āktux, hu: "Āte xa hām'āktux xe'e', yā 'āte xa hāmmaxnāp-tup, xate yāy kutok pit put putup, pu 'āmōkputox xohix punethok," kaxīy.

¹⁵ Yīy 'Amanām te' hip, tu mōktu yāy kutok put, tu yāy mōkputox pēnāhā'. ¹⁶ Tikmū'ūn 'ūm te' nōy pu hām'āktux xex, hu: Hāptup, kopxix nū', nūy xa pago. Topa te hāmyūmmūg. 'Āte' koit'ah." Kaxīy. Tu Topa 'āxet'ax 'āktux 'īhā ta tu hām'āktux xex, puyī' nōy kuxa yūm ka'ok hām'āktux'ax kopah, nūy nōy kuxa' yēy. ¹⁷ Topa te hām'āktux xe'e', pu tikmū'ūn yīkopit hok, hu yāy 'āxet'ax 'āktux, 'īhā yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux xex, nōm xop te hāpxop pop'ax pu hām'āktux xex. ¹⁸ Topa 'ap te koit'ah, tu hām'āktux xex, xix hāpxopmāhā', tu yāy 'āxet'ax hā hāpxopmāhā', tup te koit 'ohnāg, pu yūmūg kuxa mām ka'ok, nūy tu hip, pu Topa yūmū'ā hāmmaxnā', 'ū yūmūg kuxa hittup. ¹⁹ Hu yūmūg kuxa mām ka'ok, tu yāy pu yīkopit 'ohnāg, pāyā yūmū'āte' hip, 'ūyīy Topa keppa yūmūg pi'. Mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, ha pipkup putux xexka te mīpkox tu' hīy, tu kōnāg kopa' yūm, puyīy mīpkox mōg hok kōnāg yīmū', ha kaxīy yūmūg kuxa mām ka'ok, tu Yeyox puxehnāg kopa' mām ka'ok. Kamah 'āmānex xexka te Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', tu topixxax max mō'yīnnīn'ax hā mō'nāhā', nūy Topa keppa' xhip. Ha yūmū'āte' hip kamah, nūy pexkox yōg xip'ax tu 'āmōxaha', nūy mōxakux, nūy Topa keppa yūmūg pi'. ²⁰ Yeyox te pexkox tu' xupep hāmāxap, tu mō'nāhā', nūy yūmū'ā hāmmaxnā', yā 'āmānex xop xat'ax xe'ēgnāg mō kuma' mōg, tu tik hittap Mēkiyenek putuk.

7 Nōm tik Mēkiyenek te kōmēn Xanēm yōg tikmū'ūn xohix xat, tu Topa xe'ēgnāg hā 'āmānex, ha 'Amanām te' gāy xop mūtik yāykix, tu' xexka xop kix, tu yāykix kux, tu ta' mōg, yāy pet ha putpu' mōg, ha ta Mēkiyenek te' pēnāhā', tu: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā'," kaxīy. ² Ha 'Amanām te' popmāhā hāpxop, 'ūyōg hāpxop yāg te 10, tu 'āmānex pu' yāg puxet hōm, ha 'Amanām te nōm hāpxop mōy tap 'ūgāy xop tu'. Yā Mēkiyenek 'āxet'ax nōy mīy, tu: Hāmyok xat'ax, kaxīy. Ha kōmēn Xanēm 'āxet'ax mīy, hu: 'Ūkuxa yūm'ax, kaxīy. Yīy 'āmānex 'āxet'ax nōy te: Tik te tikmū'ūn xat'ax, tu tikmū'ūn kuxa māmā'ax, kaxīy. ³ Ha tikmū'ūn te 'āmānex yāy tak yūmmūg'ah, xi' tut yūmmūg'ah, xi' yōg mōnāyxop yūmmūg'ah, xix hām 'ūm hā 'ūtut te' put'ax 'ūm yūmmūg'ah, xix 'āmnīy 'īhā' xok yūmmūg'ah, yā Topak-tok putuk, tu yā hāmyāxatamuk xohix hā 'āmānex, ha' kuxa 'ohnāg.

⁴ 'Ūyūmmūg. Mēkiyenek yā' xat'ax, yīy mōnāyxop hitap 'Amanām te' hōm hāpxop yāg puxet, ha' gāyxop tu nōm hāpxop mōy tap. ⁵ Mōyyex te' xat, pu Nemi mōkputox te tikmū'ūn tu' yāg puxet pa', 'ūnōy yāg te

10 yā tikmū'ün yōg, ha Nemi yōg xop te yāy yōg tikmū'ün tu' paha', yā kama 'Amanām hā' mōkputox. ⁶ Pa Mēkiyenek mūn 'a Nemi hā' mōkputox'ah, pa 'Amanām tu hāpxop ta tu' yāg puxet paha', tu: "Pūyā Topa xa hāmaxnā'," kaxīy. Yā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex tap. ⁷ Yā tik xexka xop te hām'āktux, ha tik kutōgnāg xop te hām'āpak. 'Āxop te hāmyūmmūg. Yīy Mēkiyenek te hām'āktux, ha 'Amanām te' xupak. ⁸ Ha 'āmānex xop te' yāg paha', tu hāpxip 'īhā' xakix, ha' nōy te' yānān tu' paha', tu mōktu xakix kamah, tikmū'ün xohix putuk. Pa Topa te Mēkiyenek hi xe'e 'āktux, ha mōnāyxop yōg hāpxop 'ūyāg paha'. ⁹ Yā Nemi te 'Amanām mūtik pago, ha' mōkputox te yāy yōg tikmū'ün tu' pop. ¹⁰ Tikmū'ün te hām'āktux hu: Nemi mūg tut te' put 'ohnāg, 'īhā' xuxyā 'Amanām te Mēkiyenek pu pago, yīy Nemi te 'Amanām mūtik pago kamah. Kaxīy tikmū'ün te hām'āktux. Yā mōnāyxop 'Amanām te yāy putix pupi pago.

¹¹ 'Iyaet yōg tikmū'ün te Topa yōg xat'ax yūmmūg, ha' xat'ax te 'āmānex xop 'āktux, 'ōhōm 'Anām mōkputox, yā 'Anām xop te Nemi hā' mōkputox, tu mōktu Topa pu' hām, 'ap puxi'ah, 'ūkuxa tupmā hok tu', yīy 'āmānex nōy nūn, yā Yeyox Kunnix nūn, tu Mēkiyenek putuk, tu 'Anām yōg 'āmānex xop putuk 'ohnāg. ¹² Yā 'āmānex nōy, yī' xat'ax nōy kamah. ¹³ Yā yūmmūg xuxyā Yeyox nūn, nūy 'āmānex yōg hām'ax hā' hām, tu Yona xop yōg tihik, 'ap Nemi yōg tik'ah, ha Yot xop te 'āmānex yōg hām'ax hā' hām 'ohnāg, yā Mōyyex te Yona xop xat 'ohnāg, pu tu hām.

'Āmānex xat'ax yā Mēkiyenek putuk

¹⁵ 'Āxop te hāmyūmmūg'ax. 'Ūnūn 'āmānex nōy, tu Mēkiyenek putuk, 'ap Nemi hā' mōkputox'ah. ¹⁶ Mōyyex te' xat, pu Nemi mōkputox puxet hām, nūy Yoneo yōg tikmū'ün hā 'āmānex, ha tikmū'ün te yāykutnāhā', pu tu hām, pāyā yūmmūg xuxyā te yūmmū'ā hā 'āmānex xexka', 'ūhi kux 'ohnāg hā yūmmū'ā hā 'āmānex. ¹⁷ Yīy Topa yōg tappet te: "Tik hittap Mēkiyenek yā 'āmānex, tu' kux 'ohnāg, hā kaxīy 'āmūn yā 'āmānex kamah, 'akux putup 'ohnāg!" kaxīy. ¹⁸ Yīy Topa te' xat'ax nōā'. Yā tikmū'ün pu'uk, 'a hāpxopmā max yūmmūg'ah, tu' yīpkox pip Mōyyex yōg xat'ax pu', Mōyyex te' xat, ¹⁹ pāyā yāy kuxa tupmā hok, pu tu max, tu hāmax hip, pu Topa nūnnā', puyīy tu yāy mūtik ti mō'kuma' mōg. Pāyā Yeyox nūn, yīy yūmmū'āte' hip, puyīy yūmmūg mōgā Topa yīkāgnāg hah.

²⁰ Yā Topa te' xat, pu Nemi yōg 'āmānex xop tu hām, pāyā nōm xop pu hām'āktux 'ūm xex 'ohnāg, pu tu hāpxopmā kux. 'Āmhok. ²¹ Pāyā hām'āktux xex 'āmānex nōy pu', yā Yeyox mūn pu hām'āktux xex, hu: "Topa te xa hām'āktux xex, tu yāy pu' hupmāp-tup 'ohnāg, tu: "Amūn yā 'āmānex xe'e', 'ap 'ākux 'ohnāg.'" Kaxīy.

²² Hu Yeyox mūn yā 'āmānex xe'e', tu' pa'ax tūmnāg yōg 'āmānex, yā' pa'ax tup mūn max xe'e', ha' pa'ax hittap mūn miāx.

²³ 'Ūyōg 'āmānex xop xohix punethok, 'ūxakix tu', yī' nōy mōxaha', nūy tu hām. ²⁴ Pa Yeyox hi mō kuma'

mōg, 'ūxok putup 'ohnāg, yī' nōy nūn 'ohnāg, nūy yānān tu tu' hām, pāyā Yeyox yā 'āmānex yāp-xet, ²⁵ tu hōnhā tikmū'ün kuxa kummuk xit'ax, xix hāptup 'īhā' xit'ax, 'ap kux'ah, tu nōm xop kuxa te Topa xak xop mō'nīynām, puyīy Topa yīkāgnāg hā nū'. Ha Yeyox te nōm pupi' xak, nūy mō'nīynām, yā' hi mō kuma' mōg, nūy Topa tu' xax, pu mō tu xape nīynām.

²⁶ Hu Yeyox yā 'āmānex xat'ax xe'ēgnāg, ha yūmmūg xohix tep-tup pax, ha hāpkummuk mīy 'ohnāg, yā' max xe'ēgnāg. Topa te Yeyox yāykutnāhā', tu' xut, tu' xexkanā xe'ēgnāg, pu pexkox yōg xop hā tu xexka'.

²⁷ Ha 'āmānex xat'ax nōy te mō'āpxop hap, nūy Topa pu' haxyā', tu 'āmniy tu xohix puxix mō'hap, puyīy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', xix tikmū'ün xohix yōg mīy'ax xaxogāhā'. Pa Yeyox yāy pu mō'hap 'ohnāg, hāpkummuk mīy 'ohnāg tu', tu tu yōg mūn hōm, tu' xok 'āmniy puxet 'īhā', nūy tikmū'ün yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ²⁸ Ha Mōyyex te' xat, pu tik xop yīmōgatux, pu tikmū'ün nō 'āmānex xat'ax, ha' max miāx, pa Topa te hām'āktux xex 'ūk-nāy tu', tuktok yā hāmyāykutnāhā', yā Topak-tok max xe'ēgnāg mō kuma' mōg.

Yeyox yā yūmmū yōg 'āmānex xe'ēgnāg

8 Yeyox mūn yūmmū yōg 'āmānex xe'ēgnāg, yā pexkox tu' xip, tu Topa xexka xe'ēgnāg yīpxe'e hā' yūm, nūy nōm mūtik tu xexka'. Yā hāmyūmmūg xe'e 'ōhōm. ² Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'īhā Yoneo yōg 'āmānex te Topa pet hā mō'nāhā', tikmū'ün te nōm pet mīy topixxax ka'ok hā, pu tu xokxop hep 'ūm nūnnāy. Pāyā yūmmū yōg 'āmānex xat'ax, tu' hām pexkox kopah, yā nō'ōm Topa xip'ax xe'e', tu pexkox tu' yūm.

³ Topa te 'āmānex xat'ax xop xohix yīmōgatux, pu hāpxop xix xokxop mō'hap, nūy Topa pu haxyā', nūy Topa pu' hōm, yīy yūmmū yōg 'āmānex xat'ax hām kamah, nūy Topa pu yāy mūn hōm, nūy yūmmūg xohix pupi tu xok. ⁴ Pax pu Yeyox hām tu' xhip, puxix yūmmū'ā hā 'āmānex hok. Yā Mōyyex te' xat, pu mōnāyxop Nemi mōkputox tu tu' hām, nūy mō xokxop hāp, nūy Topa pu' haxyā', ha Yeyox yā Nemi yōg xop hā' puknōg. ⁵ Ha Topa te Mōyyex xat, pu topixxax ka'ok xexka hā Topa pet mīy, tu' mīy'ax yūmmūgāhā', ha' mīy, ha' pet te pexkox yōg pet hā pet komut. ⁶ Pa Yeyox te 'āmānex yōg hāpxopmā'ax mīy, tu' māynāg mīy, yā 'āmānex xat'ax xe'ēgnāg, hu' pa'ax tup mīy Topa mūtik, xix tikmū'ün mūtik, Topa te hām'āktux xex ha' pa'ax mīy. Yā pa'ax hittap yōg max miāx, ha pa'ax tup yōg max xe'ēgnāg.

⁷ Pax pu' pa'ax hittap tu ka'ok xe'ēgnāg, puxix pa'ax tup mīy hok, ⁸ pāyā Topa te tikmū'ün yūmmūg, ha hāpxopmā kummuk punethok, yīy Topa te:

"'Āmniy mō'nāp-tup, 'īhā 'āte pa'ax tup mīy'ax, 'Iyaet yōg tikmū'ün mūtik mīy'ax, xix Yona yōg tikmū'ün mūtik mīy'ax.

⁹ Yā' pa'ax nōy, 'ūtup, ha 'āte nōm hittap mīy mōnāyxop mūtik,

nūy mōgā', nūy hāpxexka 'Eyit tu 'ūxupmā', pa mōnāyxop tek xaxok, tuk pa'ax xaxok kamah,

yīy 'ātep-tup nōg," kaxīy.

¹⁰ Tu xe hām'āktux, hu:

"'Āte pa'ax tup mīy putup,

tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn mūtik yōgnū hām'āktux xex putup,

'āte tikmū'ūn putox tu' xex putup, xi' kuxa kopa' xex,

'āte nōm tikmū'ūn hā Topah,

hak mūn hā yā tikmū'ūn xe'e, 'ūyānān tu'.

¹¹ Tute hāmyūmmūg putup, yā' xohix tek yūmmūg putup,

hu' nōy yūmmūgā'ax hitop tu',

'a hām'ūm 'āktux putup'ah, nūy: 'Topa yūmmūg.'

Kaxīy.

Yā' xohix tek yūmmūg putup, 'ūk-tōgnāg xop tek

yūmmūg nām,

ha mōktu xexka xop tek yūmmūg nām.

¹² Ha 'āte hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu kux," kaxīy.

¹³ Hāpxop kutut te yāy xaxogā tāmnāg, Topa te' pa'ax hittap kux, ha yāy xaxogā'ax, yīy pa'ax tup mīy.

Tikmū'ūn kuxa te' yēy Topa keppah

9 Nōm pa'ax hāmāxap te Topa pu nū'xup yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te Topa pet mīy, nūy Topa pu nū 'āxup, 'ūpa'ax te' pet mīy yūmmūgāhā', ² Ha Topa pet kox hā mōxakux hāmāxap, ha topixxax ka'ok xexka hā' mīy, ha' xuxet'ax mīy, hu: Topa xip'ax. Kaxīy. Ha kuyānām kup yūm, xix mīmpe xup, ha mīmpe yīmū pām mām, tu Topa keppa' mām. ³ Ha topixxax max te hāmyīkox nōy mō'yīnnīn, ha' pet kox 'āxet'ax Topa xip'ax xe'ēgnāg, ⁴ ha' kopa' xup mīmpe', tu pipkup yānām hā mō'nīy, pu mīm xax mō'hap, xix mō xokxop hap, nūy Topa pu haxyā', ha' pa'ax yōg mīpkox yūm, ha pipkup yānām hā' mīy, tu mīpkox kopa nax māynāg yūm, ha' xit'ax 'āxet'ax mānāg xex nax kopah, yā pām putuk, xix mōnāyxop 'Anām yōg kup tōy xex mīpkox kopah. Hōmā mīxux te nōm kup tōy nak tu' xokax, Topa te hām'āktux hah, ha' xat'ax yōg mīkaxxap yūm mīpkox kopah, ha' xat'ax kax'āmi' mīkaxxap tu'. ⁵ Ha mīpkox yīmū' pip 'ūyōnnā'ī' 2, yā pexkox yōg yōnnā'ī' hā' komut xop, tu Topa xip'ax yūmmūgāhā', 'ūyīmāg kup te mō'kox nīy, 'ōnte Topa te hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux. Yā' puxi'. 'Āte hām'āktux nōy put-up kamah.

⁶ 'Āmnīy xohix 'īhā 'āmānex xop te Topa xip'ax hā mōxakux, nūy 'āmānex yōg hām'ax hā tu' hām, ⁷ pa Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mōxa 'ohnāg, yā 'āmānex xat'ax puxehnāg te' xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', tu hāmyāxatamuk yōg 'āmnīy puxet, 'īhā Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', nūy xokxop hep 'āta nūnnāy 'ūxip'ax kopah, tu yāy mūn pu nū'nāhā', xix tikmū'ūn xohix pu nū'nāhā', pu Topa tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', tikmū'ūn te hāpkummuk mīy hāmyūmmūg 'ohnāg tu', ha Topa te' xaxogāhā'. ⁸ Ha kaxīy Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā nōmhā, 'ūyīy yūmūg yūmmūg max, yā 'āmānex xat'ax te xokxop hep nū'nāhā', puyīy tu hām mōnāy, pāyā tikmū'ūn nōy te Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mōxakux 'ohnāg, yā Topa

te' xat hok, pu xip'ax xe'ēgnāg hā mō tu xakux hok.

⁹ Ha 'āmānex te Topa pu mō'āpxop hap, xix xokxop, pu tikmū'ūn Topa pu nū'āktettex, pāyā 'ap te puxi'ah, yā tikmū'ūn kuxa 'ūm tupmā 'ohnāg. ¹⁰ Yā Mōyyex te' xat hok, pu' xit'ax 'ūm mā hok, xi' xat hok, pu xo'op'ax 'ūm xo'op hok, xi' xat, pu yāy xax pix, xix kānēy pix, nūy Topa pu maxnā', pāyā yāy kuxa tupmā 'ohnāg, hu' hip, puyīy Topa' kuxa kummuk tupmā'.

¹¹ Yīy Kunnix nūn, tu yāyhā 'āmānex xohix xat'ax, tu yūmū'ā hāmmaxnāhā', tu Topa pet xe'e kopa' hām, ha tikmū'ūn te nōm pet mīy 'ohnāg, 'ap hām xexka tu' yūm'ah, yā pexkox tu' yūm. ¹² Ha Kunnix nūn, tu' pet hā mō'nāhā yāp-xet, tu Topa xip'ax xe'ēgnāg kopa mō'nāhā', tu' hep 'āta nū'nāhā', pāyā 'a mūnūytut hep 'āta 'ūm nū'nā'ah, xix 'a mot hep 'āta 'ūm nū'nā'ah. 'Āmhok. Yā yūmūg pupi' xok, tu yāy hēp 'āta nū'nāhā', nūy yūmūg kuxa kummuk 'ūm xit, nūy tu mō kuxa max tat 'ūyānān tu', pu yūmūg hi xe'e, 'ap kux'ah.

¹³ 'Āmānex xop nōy te mot hep 'āta nū'nāhā', xix mūnūytut pit hep 'āte nū'nāhā', tu mūnūytut kutok pit mō'hap Topa pu', tu xogyīn putok nū'xok tikmū'ūn tu', pu tu nō xax maxnā Topa pu', nūy tu hāpkummuk xit, pu tikmū'ūn Topa keppa nū'āktettex, nūy kuxa' yēy.

¹⁴ Topa Koxuk hi xe'ēgnāg, tu Kunnix ka'ogāhā', pu tu xok mīpkupnix tu', tu yāy hep 'āta nū'nāhā', tu yāy mūn hōm Topa pu', nūy tikmū'ūn pupi' tu' xok. Ha xokxop hep 'āta ka'ok kutōgnāg, tu tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā hok, pa Yeyox yāy hep 'āta ka'ok xexka', tu yūmūg kuxa kummuk xit, tu yūmū yōg hāpxop-mā'ax hitop kuxyā', nūy yūmūg ka'ogā', yūmū'āte hāpxopmā Topa xe'ēgnāg pu'.

¹⁵ Yīy Kunnix te tikmū'ūn xapit, pu Topa hā yāy xape xop, tu' pa'ax tup hā' xape, puyīy Topa nōm pu hāmmaxnā', tute nōm xop xānāhā', nūy tu hāmmaxnā mō'kuma' mōg, tu hām'āktux xex tap. Kunnix xok, hu tikmū'ūn mōy pu mōg Topa yīkāgnāg hā, nūy hāpxop-mā kummuk kux, yā hōmā' mīy, 'ūpa'ax hittap xip, 'īhā' mīy.

¹⁶ Tikmū'ūn xok putup, ha yāy xape te' yōg hāpxop xohix pop putup, yīy tappet tu kax'āmi', pu tikmū'ūn xexka xop mō'kupix, nūy yūmmūg, nūy tu' xape xop pu hāpxop popmā'. Ha' xok, puxi' xexka xop 'ūyōg hāpxop popmā', tik xape xop pu' popmā', tappet tu' kax'āmi tap hah, tu ta' xok xe'e'. ¹⁷ Nōm tikmū'ūn hi', ha ta' pop 'ohnāg, pa' xape xop hip, pu tu xok, ha tappet pu'uk. Pa tikmū'ūn xok, puxix tappet ka'ok, tu' yōg hāpxop popmā'ax yūmmūgāhā', pu tu xape xop pop. ¹⁸ Hā kaxīy 'ūpa'ax hāmāxap te' xat, pu xokxop kix Topa pu, nūy hep 'āta nūnnāy. ¹⁹ Mōyyex te' xat'ax 'āktux hāmāxap tikmū'ūn pu', tuk-nāy tu mūnūytut pit xix mot kix, tu' hep 'āta kanop kōnāg hā, tu nū' xok, pu topixxax nōm 'āta xup, nūy nū'xok, xix mīxux 'ixop hā nū'xok, tu' xat'ax yōg tappet yīmū nū'nāhā', xix tikmū'ūn xohix yīmū nū'nāhā', ²⁰ tu: "Topa yōg pa'ax ka'ok, yīy 'āte nūhū hep 'āta nū'xok, xa 'āxop xohix pēnā', nūy 'āyīpkox pi pa'ax tu'," kaxīy. ²¹ Kaxīy Mōyyex te' xat, pu' hep nū'nā Topa pet kopah, xix Topa xak'ax yōg kānēy tu nū'xok. ²² Yā' xat, pu' hep 'āta nū'xok, pu

hăpxop tu max Topa pu'. 'Ūhep 'āta puxeñnăg hă Topa te hăpkummuk mīy'ax xaxogăhă', pu tu kux.

Yă Kunnix te yŭmŭg kuxa kummuk xit, 'ŭxok tu'

²³ Mŏnăyxop Mŏyyex te' xat, pu Yoneo 'ămănex hep 'āta nŭ'xok Topa pet yŏg hăpxop tu', puyŭy tu hăpxop maxnă Topa pu'. Tu xokxop hep nŭ'xok, nŭy hăpxop maxnă', xix xogyŭn putok nŭ'năhă', nŭy tikmŭ'ŭn xax maxnă Topa pu', păyă nŏm hămmaxnă'ax te tikmŭ'ŭn kuxa kummuk tupmă 'ohnăg, yŭy Kunnix xok, yŭmŭg pupi' xok, nŭy yŭmŭg kuxa maxnă Topa pu', tu yăy hep 'āta nŭ'năhă', nŭy pexkox yŏg hăpxop maxnă Topa pu kamah. ²⁴ Yŭy Kunnix xok hămăxap, tuk-năy tu pexkox yŏg pet xe'e hă mŏktu mŏ'năhă', tikmŭ'ŭn te nŏm mŭy 'ohnăg, ha Topa yŭpxe'e ha' yŭm nŭy yŭmŭg pupi hăm'ăktux Topa pu'. ²⁵ Yoneo xop yŏg 'ămănex xat'ax te Topa xip'ax hă mŏ'năhă', tu hămyăxatamuk xohix 'ŭhă mŏ'năhă, tu hămyăxatamuk yŏg 'ămŭnŭy tup-xet 'ŭhă mŏ'năhă', tu Topa xip'ax kopa mŏ'năhă', tu xokxop hep 'āta tat 'ŭxeheh. Pa Kunnix xok puxeñnăg, ²⁶ nŭy tu' xŭy puxet, tu' xok, nŭy tikmŭ'ŭn kuxa kummuk tu xit, 'ap xep xok'ah, yă' kux, yă' puxi'. ²⁷ 'Ūhep xop xohix xakix puxet, hak-năy tu Topa te' yŏg hăpxopmă'ax kopit putup, 'ok pe hăpxopmă max, 'ok pe' kummuk, tu' kummuk xop pu hăpkummugăp-tup, nŭy tu yăñăn, tu' max xop pu hămmaxnăp-tup 'ŭyănăn tu'. ²⁸ Ha kaxŭy Kunnix xok 'ămŭnŭy puxet 'ŭhă', nŭy hăm xexka xohix yŏg hep xop xohix pupi tu' xok, nŭy hăpkummuk mŭy'ax xaxogă', 'ap xep xok putup'ah, păyă putpu' nŭn putup, nŭy yăy yŏg tikmŭ'ŭn hăm tu' mŏy, puyŭy nŭ mŭtik tu pip ka'ok, tu' hip nŏmhă, pu nŭ'.

10 Mŏyyex te 'Iyaet yŏg tikmŭ'ŭn xat, pu mŏ xokxop hap, nŭy haxyă', ha' xat, nŭy tikmŭ'ŭn pu hămyŭmmŭgă', puyŭy 'ămănex xe'e hip, nŏm te tikmŭ'ŭn pupi' xok'ax. Yă Yeyox Kunnix mŭn yŭmŭ yŏg 'ămănex xe'e, tu yŭmŭ'ă hămmaxnăhă'. 'Ămănex xop te mŏ xokxop hap pax, yă hămyăxatamuk xohix 'ŭhă mŏ'hap, tu tikmŭ'ŭn kuxa kummuk tupmă 'ohnăg. Yă tikmŭ'ŭn xak, nŭy yăy kuxa maxnă Topa pu', puyŭy Topa yŭkăgnăg hă' mŏg, păyă yăy kuxa tupmă hok. ² Pax pu tikmŭ'ŭn hăpxop mŏ'hap'ax hă' yăy kuxa tupmă Topa pu', puxix hăpkummuk mŭy'ax xaxogă', ha hăpxop mŏ'hap'ax kuxyăhă', ³ pa tikmŭ'ŭn te hăpxop mŏ'hap, nŭy Topa pu haxyă', ha mŏ'hap'ax te yăy yŏg hăpxopmă'ax kummuk xutigăhă', yŭ' xaxok 'ohnăg, tu hămyăxatamuk xohix hă xe mŏ'hap, tu xe mŏ'hap, ⁴ Mŭnŭytut hep 'āta, xix mot hep 'āta te hăpkummuk mŭy'ax xaxogă 'ohnăg.

⁵ Yŭy Kunnix nŭn, tu yŭy hăm tu' nŭn 'ŭhă, tu' Tak Topa pu hăm'ăktux, hu:

"'Ătak, xatep-tup'ah tikmŭ'ŭn te xokxop mŏ'hap, nŭy tu haxyă', pak yŭn mŭy.

⁶ 'Ap 'ăkuxa hittup'ah, 'ŭhă tikmŭ'ŭn te 'ăkeppa mŏ'hap,

puyŭy hăpkummuk mŭy'ax xaxogă'.

⁷ Yŭy 'āte hăm'ăktux, hu: 'Yăk xip, Topah,

tuk nŭn, nŭy 'ŏg putup'ax mŭy, ha kaxŭy tik te' xat'ax yog tappet tu kax'ămi', nŭy 'ŭgmŭn 'ăktux," kaxŭy.

⁸ Tu hăm'ăktux hămăxap, hu: "Xatep-tup'ah tikmŭ'ŭn te xokxop mŏ'hap, nŭy haxyă', 'Ap 'ăkuxa hittup'ah, 'ŭhă tikmŭ'ŭn te 'ăkeppa mŏ'hap, nŭy hăpkummuk mŭy'ax xaxogă'," kaxŭy. Tup-tup 'okpa' xat'ax te' xat.

⁹ Tuk-năy tu hăm'ăktux, hu: "Yăk xip, Topah, tuk nŭn, nŭy 'ŏg 'ŭm putup'ax mŭy," kaxŭy. Yă kaxŭy Topa te mŏ'hap'ax hitop kuxyăhă', nŭy Kunnix 'ăktux 'ŭyănăn tu', ha yŭmŭg pupi' xok. ¹⁰ Yeyox Kunnix te Topa pu' yŭpkox pip, hu yŭmŭg kuxa kummuk tupmăhă', yă 'ăm-nŭy puxet 'ŭhă' xok, tu yŭmŭg pupi' xok mŭpkupnix tu', 'a xep xok'ah.

¹¹ Yoneo yŏg 'ămănex xop xohix hăm, tu 'ămŭnŭy xohix 'ŭhă' hăm Topa pet kopah, tu mŏ hăpxop hap punethok, xix xokxop mŏ'hap punethok, nŭy Topa pu' haxyă', pa mŏ'hap'ax te yŭmŭg kuxa tupmă hok. 'Ămhok. ¹² Yŭy Yeyox xok yŭmŭg pupi', 'ămŭnŭy puxehñăg 'ŭhă' xok, tu xehomip xok 'ohnăg, yă' puxi', 'ŭkux, ha Topa yŭpxe'e hă' yŭm, nŭy nŭ mŭtik tu' xexka', ¹³ tu' hip, pu Topa tu ta tu găyxop nŏă', tu' kummugăhă 'ŭyănăn tu', puyŭy xohix yŭpkox pi Yeyox xat'ax pu'. ¹⁴ Ha Yeyox xok puxet, nŭy tikmŭ'ŭn kuxa tupmă, pu kuxa tu max Topa pu', yŭy hŏnhă Topa yŭkăgnăg hă' pip.

¹⁵ Ha Topa Koxuk te hăm'ăktux hămăxap, tu tikmŭ'ŭn kuxa tupmă'ax 'ăktux, hu:

"Hămyăxatamuk xohix nŏg, kopxix pa'ax nŏy mŭy, yă Topa te' xuktux, tu yă yŏgnŭ xat'ax xex putup, tikmŭ'ŭn putox tu' xex putup, xi' kuxa kopa' xex putup," kaxŭy.

¹⁷ Tuk-năy tu hăm'ăktux, hu: "'Ăte' xaxogăp-tup 'ŏg hăpkummuk mŭy'ax, xix 'ŏg hăpkummugă'ax 'ăte' xutigă 'ohnăg," kaxŭy. ¹⁸ Tu hăpkummuk mŭy'ax xaxogăhă', ha' kux, 'ap xe mŏ'hap'ah, 'ap xehomi xokxop mŏ'hap putup'ah. Yă' puxi'.

Topa yŭkăgnăg hă yŭmŭg pip

¹⁹ Yŭy yŭmŭg mŏg Topa keppah, nŭy nŭ mŭtik hăm'ăktux. Yă Yeyox Kunnix xok yŭmŭg pupi', nŭy yŭmŭg nŭnnă', 'ŭyŭy yŭmŭg mŏg, nŭy Topa mŭtik hăm'ăktux, tu kuxănŏg 'ohnăg.

²⁰ Hŏmă topixxax max te nŏm hămyŭkox mŏ'yŭnnŭn, pu tikmŭ'ŭn mŏ tu xakux hok, ha Yoneo yŏg 'ămănex xat'ax te' xut, nŭy mŏnăy, ha kaxŭy Yeyox xok, yŭmŭg pupi' xok, nŭy yŭmŭg mŏgă Topa yŭkăgnăg hă', nŭy yŭmŭg hi xe'ëgnăg. ²¹ Ha yŭmŭ yŏg 'ămănex xe'ëgnăg te Topa pet xe'ëgnăg kopa' xat, tu pexkox tu' xat, 'ŭxuxet'ax Yeyox Kunnix. ²² 'Ăpu yŭmŭ mŏg Topa yŭkăgnăg hă, păyă yă yŭmŭg kuxap-xet, tu yăy pu mŏ'ămă hok, 'ŭmăm ka'ok tu', Topa te yŭmŭ yŏg hăpkummuk mŭy'ax xaxogă hah, pu tu kux, ha yŭmŭg putox pix, 'ŭ yŭmŭ hăpxopmă kummuk kux, 'ŭyŭy yŭmŭg hăpxopmă max 'ŭyănăn tu'. ²³ Topa te hăm'ăktux xex, 'ăpu yŭmŭg kuxa măm ka'ok nŏm hăm'ăktux kopah, Topa te yă koit 'ohnăg, yŭy 'ŭgmŭ'ăte' hip, pu Topa yŭmŭ'ă pexkox yŏg hăpxop popmă', ha yŭmŭg nŏy pu' xuktux. ²⁴ 'Ăpu, yŭmŭg xape kuxa ka', nŭy 'ŭm

hãk tehet, 'üp-tup pax tu', nŷy tu xape hã hãmmaxnã'.²⁵ 'Ükuxa mãm ka'ok xop te yãkotínnã' pip, ha ta mõy kamah, nŷy nõm xop mütik pi', nŷy Topa pu hãm'ãk-tux. 'Üxaxok hok. Tikmũ'ün nõy mõg'ax kuxyãhã', 'a' max'ah. Pãyã 'ãmõg pax, nŷy 'ãnõy mütik Topa tu 'ãkax, nŷy mõ yã nŷynãm. Yã yũmũg xuxyã nũn putup, yŷy yã tu nũ'nã' pax.

²⁶ Topa te xa hãmyũmmũgãhã', yŷy 'ãxop te' yõg hãm'ãktux xe'e yũmmũg, hu hãpkummuk mŷy kux, nŷy xehomip hãpxopmã kummuk hok, 'üp-tup hu' mŷy hok, ka Topa 'õg hãpkummuk mŷy'ax xe xaxogã hok. Pãyã' xax, xa Topa pu hãpxopmã max. Yã Kunnix xok tap, xayŷy 'ãxop hãpkummuk mŷy'ax kux. ²⁷ Hu 'ãkuxãnõg, yã Topa te 'õg hãpxopmã'ax kopit putup, tu kuxap xe'e hã' gãy xop kix xekap-tup, yã Topa te' yŷpkox hok xop nõãp-tup kuxap xe'e hã. ²⁸ Yoneo yõg tikmũ'ün hittap te Mõyyex yõg xat'ax pu' yŷpkox 'ohnãg, tu hãpkummuk mŷy pax, tikmũ'ün nõy 2, pe 3 te' pẽnã', puxi' xexka xop nõm putex, tu' kuxa ka 'ohnãg. ²⁹ Topa te putep-tep mŷy putup, 'ĩhã tikmũ'ün te nõm kutok putup nõg? Yã nõm kummuk xop te Yeyox hep 'ãta kutõgnãg pe'paxex, hu: "Yãk-tõgnãg, pu Yeyox Kunnix 'ũgkuxa tupmã'," kaxŷy. 'Üyŷpkox hok, puxix Topa' yãnnã tu' kummugã xexka', hãpkummuk xexka mŷy ha'. Yã Topa Koxuk te mõ'yãy xe'ẽgnãg, ha tikmũ'ün te Topa Koxuk kummuk 'ãktux, tu' mãnõg, puxix Topa' yãnnã tu' kummugã xexka', hãpkummuk xexka mŷy hah. ³⁰ Yũmũ'ãte hãmyũmmũg, tu Topa te hãm'ãktux yũmmũg, ha: "'ãte hãpkummugãp-tup 'üyãnnã tu', nŷy tu nõy yõg kummuk mŷy'ax tu pago," kaxŷy. Tu xe: "Topa te yã yõg tikmũ'ün yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nŷy nõ hãpxopmã'ax yũmmũg, 'ok pe max, 'ok pe kummuk," kaxŷy. ³¹ Topa gãy tikmũ'ün tu', tikmũ'ün te hãpxopmã kummuk tu' gãy, yŷy 'ãkuxãnõg, nŷy Topa xe'ẽgnãg gãyã hok.

³² Hõmã Topa te xa hãmyũmmũgãhã', ha 'ãxop xũy, ha' kummuk xop te 'ãkummugãhã', pãyã 'ãkuxa tuknõg 'ohnãg. 'Üxaxok hok. ³³ Ha' gãy xop te' yãg mãnõg, tu' xũygãhã', pu tikmũ'ün xohi' pẽnã', ha' yãg nõy xũy 'ũnõy xop mütik, yã 'ãkuxap-xet 'ãnõy kuxa mütik. ³⁴ Tu kanet kopa' pip xop kuxa ka', tu 'ãkuxa hit-tup 'ĩhã' kummuk xop te 'õg hãpxop xohix hã' xupxet, hãmyũmmũg tu hã hittap, yã 'õg hãpxop mãynãg pip ka'ok pexkox tu', ha' nõg 'ohnãg. ³⁵ Yŷy 'ãkuxa tuknõg hok, ka Topa yõg putat xax, ha Topa te xa hãmmaxnã xekap-tup 'üyãnnã tu'. ³⁶ Hãpxopmã'ax ka'ok hã' tot, nŷy Topa pu 'ãyŷpkox pi', nŷy nõm putup'ax mŷy, xayŷy pexkox yõg hãpxop pop, yã Topa te xa hãm'ãktux xex. ³⁷ Yŷy Topa yõg tappet te:

"Nãy. Hãpxip kutõgnãg kopxik nũn putup mõ'ka'ok.

³⁸ Ha tikmũ'ün te hãmyok mŷy, tu' kuxa mãm ka'ok, puxix tu hi xe'e', pa tikmũ'ün te yõgnũ putat xax, nŷy putpu' mõg, kopxik kuxa hittap 'ohnãg," kaxŷy.

³⁹ Pa yũmũ'ãte Topa yõg putat xax putup'ah, hu yãy 'ũm nõãp-tup'ah. 'Ãmhok. Yũmũg kuxa mãm ka'ok, nŷy yũmũg hi xe'e, nŷy Topa yõg putat hã yũmũg mõ kumak mõg.

Tikmũ'ün kuxa mãm ka'ok Topa kopah

11 Yũmũg kuxa mãm ka'ok Topa kopah, hu hãm-max hip, pu Topa pexkox yõg hãpxop yũmũ'ã' popmã', ha ta yũmũ'ãte nõm hãpxop pẽnã hok nõmhã. ² Yã mõnãyxop hittap kuxa mãm ka'ok kamah, yŷy Topa tep-tup pax.

³ Yũmũg kuxa mãm ka'ok, hu hãmyũmmũg, yã Topa te pexkox mŷy xix hahãm, yã hãpxop xohix mŷy, hãm'ãktux'ax hã' mŷy, tu hãpxop pẽnã hok hã hãpxop mŷy, pu tikmũ'ün pẽnã'.

⁴ Yã mõnãyxop hittap 'Ameo kuxa yũm ka'ok, hu mõ kahnẽn hap, nŷy Topa pu haxyã', ha Topa tep-tup pax, pãyã' taknõy Kãyŷy yõg mõ'hap'ax putup 'ohnãg. Ha 'Ameo te hãmyok mŷy, 'ũkuxa yũm ka'ok tu', ha Topa tep-tup pax, ha yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã'.

⁵ Xix mõnãyxop hittap 'Ënõg kuxa yũm ka'ok, hu' xok 'ohnãg. Yã Topa te hãm tu' xut, nŷy pexkox ha' mõgã', ha tikmũ'ün te 'Ënõg xak, nŷy tu pẽnã', pa' pẽnã'ah, ha' kux. Ha Topa yõg tappet te: "Topa te 'Ënõg putup pax," kaxŷy. ⁶ Tikmũ'ün kuxa yũm hok, puxix Topa nõm putup nõg. Pãyã tikmũ'ün kuxa yũm ka'ok tu: "Yã Topa xip!" kaxŷy, tu Topa xak, puxix Topa nõm tikmũ'ün ha hãmmaxnã'.

⁷ Xix mõnãyxop hittap Nõe kuxa yũm ka'ok, hu Topa te nõm pu hãmyũmmũgãhã', tu 'ãmñŷy mõ'nã'ax yõg hãpxopmã'ax yũmmũgãhã', ha' yŷpkox xip, tu mŷpkox xexka mŷy, kõnãg xexka yũmũ' mõgãhã', pu nõm mõnãy, nŷy kopa' pi', xi' xape xop te' kopa' pi', nŷy kõnãg hã mõ' tutnã hok, puyŷy tu xakix hok. Ha kaxŷy Nõe te Topa hã' puknõg xop yã' kummuk 'ãktux, 'ũkuxa mãm 'ohnãg hah, ha Topa te Nõe kuxa tup-mãhã', 'ũkuxa yũm ka'ok hah.

⁸ Xix mõnãyxop hittap 'Amanãm te Topa te' xãnã'ax 'ãpak, tu' yŷpkox xip, hu' mõg hãptox ha, Topa te hãm'ãktux xex hah. Ha' kuxa yũm ka'ok, tu yãy yõg hãm nŷm, tu piyã' mõg yũmmũg, 'okpa' mõg, ⁹ tu' kuxa yũm ka'ok, hu' puknõg xop mütik tihi', ha Topa te 'Amanãm pu nõm hãm xexka hõm putup. Tu topixxax ka'ok hã' pet, 'ũk-tok 'Iyak mütik, hak-tok Yako pet kama topixxax ka'ok hã, ha Topa te nõm mütik hãm'ãktux xex kamah, nŷy tu hãpxexka hõm. ¹⁰ Yã 'Amanãm te' hip, nŷy Topa yõg kõmẽn xe'e tu' xihip, ha pexkox tu' yũm kõmen, ha' koxyõy hok, Topa te' mŷy hah.

¹¹ Xix mõnãyxop hex Xat kuxa yũm ka'ok kamah, huktok put, tu ta kutut, tu Topa yõg hãm'ãktux xex yũm-mũg, tu' kuxa yũm ka'ok, pu Topa 'ũk-tok putnã. ¹² Hã kaxŷy 'Amanãm kutut, tu' pu'uk, pãyã' mõkputox xohix xexka punethok, mãyõnnãg putuk, xix hãpkux yõg 'ãmot xohix putuk.

¹³ Ha nõm xop kuxa mãm ka'ok, tu mõktu' xakix, tu Topa yõg hãpxop 'a' pop'ah, pa hãptox tu' pẽnãhã', tu hãmyũmmũg, tu yãy mũn puknõg 'ãktux, tu hãmyãx-atamuk xohix hã hãpkumep, tu' pet 'ohnãg hãm xexka tu', ¹⁴ tu hãm'ãktux, tu yãy yõg hahãm xak pexkox tu', ¹⁵ 'a putpu' mõg putup'ah. Pax pu yãy yõg hãm hittap xax, nŷy putpu' mõg, puxi' mõg, ¹⁶ pap-tup nõg, tu pexkox tu hãm nõy xak, nŷy ta tu' pi', ha Topa te nõm

tikmũ'ün hã Topa xe'ëgnãg, tu nõm tu yãyhãhup 'ohnãg, hu kõmën xe'ëgnãg mĩy pexkox kopa, tu ta tu tu' pip ka'ok.

¹⁷ Xix 'Amanãm kuxa yũm ka'ok, yĩy Topa te' yõg hãpxopmã'ax kopit, tu' xat, puk-tok 'Iyak mõ'hãp, pu Topa 'Amanãm kuxa kopit, nõy ta tu hãmyũmmũg, 'ok pe 'Amanãm yĩpkox xip, 'ok pe' yĩpkox 'ohnãg. Hõmã Topa te hãm'ãktux xex tap, ha 'Amanãm mõkputox punethok 'ãktux, pa 'Amanãm yĩpkox xip, tu mõk-tok puxehnãg hap'ax, ¹⁸ 'ĩhã' kuxa yũm ka'ok hãm'ãktux xex'ax kopah, ha: "Åk-tok 'Iyak hã 'ãmõkputox tu punethok," kaxĩy. ¹⁹ Pa 'Amanãm te Topa yũmmũg, tu tikmũ'ün putpu hĩnnã'ax yũmmũg, Pax puk-tok xok, puxi' tak putpu' put, ha 'Amanãm kuxa yũm ka'ok.

²⁰ Xix mõnãyxop 'Iyak kuxa yũm ka'ok, hu Topa te hãmmaxnã'ax 'ãktux 'ũk-tok Yako pu', xik-tok 'Eyao pu' xuktux,

²¹ Xix mõnãyxop Yako kuxa yũm ka'ok, tu' xok putup, 'ĩhãk-tok Yoye kutok pu hãmmaxnã'ax 'ãktux, tu kup tõi tu' xup, 'ĩhã' kuxa te' yẽy Topa keppah.

²² Xix mõnãyxop Yoye kuxa yũm ka'ok kamah, tu' xok putup, 'ĩhã 'ãmniy mõ'nã'ax 'ãktux, tu tikmũ'ün te hãpxexka 'Eyt tu nũ'pa'ax 'ãktux, tu' xat, pu' yõg xokx-ax mõ'tat, nõy hãpxexka nõy tu nõ hãpkot.

²³ Ha tik te hãpxexka 'Eyt yõg tikmũ'ün xohix xat, tu xonat xop xat, pu 'Iyaet yõg tikmũ'ün kutok pit xop xohix kix, 'ĩhã' tut te' put, ha mõnãyxop Mõyyex mũg tak, xi' mũg tut tek-tok pit put, tu' xaptop, tu mẽy 3 hã' xaptop, puyĩy xonat xop pẽnã hok. Yã mãynãg kaxxop, yĩ' tak xi' tut te' xat'ax pu yĩpkox 'ohnãg, tu' xaptop, puyĩ' gãy xop 'ũk-tok putex hok.

²⁴ Xix Mõyyex kuxa yũm ka'ok, tu' tuk, tu mõktu xip-tap, tu' xat'ax kutok hex nĩm, pu tikmũ'ün te yã' xat'ax kutok hex kutok 'ãktux hok, ²⁵ Yãp-tup, tu Topa yõg tikmũ'ün mütik xũy putup, tu hãpkute'ex kummuk putup nõg, ²⁶ tu hãmpe'paxex, hu: "Yã' max Topa yõg yĩmõ-gatux xop hãk xũy, pãyã' kummuk, 'ãte hãpxexka 'Eyt yõg tayũmak xohix pop," kaxĩy. Tu pexkox yõg hãpxop puxet xak, puyĩ' pa'.

²⁷ Yã' kuxa yũm ka'ok 'ĩhã hãpxexka 'Eyt nĩm, tu tik te' xat'ax yĩpkutuk 'ohnãg, xi' gãy'ax yĩpkutuk 'ohnãg, tu mõ'kuma' mõg, tu Topa 'ãtigãhã', 'ĩhã' pẽnã hok, ²⁸ tu' kuxa yũm ka'ok, tu 'ãmuk xexka hãmãxap mĩy 'ũx-uxet'ax Nõã'yẽn, ha' xat, pu hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã' mĩy, tu' xat, pu kahnẽn hep 'ãta hã mõ'yĩnnĩn'ax muk, pu pexkox yõg nũ'kutnã'ax mõ tu nã hok, nõy tikmũ'ün kutok hãmãxap xohix kix hok.

²⁹ Xix 'Iyaet yõg tikmũ'ün kuxa mãm ka'ok, hu kõnãg xexka 'Åta xak, ha hãmna, tu' xup 'ohnãg, 'ĩhã tikmũ'ün te' xak. Ha 'Eyt yõg xonat xop xak putup, ha ta kõnãg xexka te mõ'nĩy, ha kõnãg hãp nũm, tũ kopap-nũm.

³⁰ Xix 'Iyaet yõg tikmũ'ün kuxa mãm ka'ok, tu kõmën xexka Yenikot yĩmap hã' mõg, tu xe' mõg, tu mõktu xohix te 7, ha kõmën hãm'ãta ka'ok, tu kõmën xohix yĩmap, tu yãy koxyõy, ha: No'! ³¹ Xi' xotit Ha'ap kuxa yũm ka'ok, ha ta 'Iyaet yõg tik 2 te kõmën puknõg Yenikot ha' nũn, nõy puknõg yõg kõmen pẽnã', ha

Ha'ap te tik pẽnã'ax 2 xaptop, puyĩy xonat xop kix hok, yĩy Ha'ap 'a xok'ah, pãyã Yenikot yõg tikmũ'ün xohix xakix.

³² 'Åte putep mũn 'ãktux'ax? Yã hãm'ãktux tox 'ãtep-tup'ah, nõy Yine'ãm 'ãktux, xix Manak 'ãktux, xix Xãnxãm 'ãktux, xix Yepte 'ãktux, xix Namix 'ãktux, xix Xãmõ'eo 'ãktux, xix Topa pupi hãm'ãktux'ax xop 'ãktux. ³³ 'Üxohix kuxa mãm ka'ok, hu hãpxexka yõg tikmũ'ün xohix mütik yãytuk-mĩy, tu hãm paha', ha' mõg, ha hãpxopmã max, yĩy Topa te tu' hãpxop popmãhã', hãm'ãktux xex tu tu' popmãhã', ha Topa te' ka'ogãhã', pu tu hãmgãy yĩkox mõ'yĩnnĩn, pu' kix hok, ³⁴ ha kuxap xexka kuxyãhã', tu' xupaha', pu mĩkax xexka hãp-tex hok, ha' pu'uk, ha Topa te' ka'ogãhã'. Yã' puknõg xop mütik yãykix tu mõktu hãm paha'. ³⁵ Ha 'ün kuxa mãm ka'ok, yĩ' xape te putpu hi', 'ũxakix ka'ok, tu putpu' hi'.

Ha' gãyxop te' yãg xũygãhã', tuk-te'ex kummuk, tu mõktu' kix, ha' xupmãp-tup 'ohnãg, nõy tu hi xe'ëgnãg.

³⁶ Ha' gãyxop te' yãg pu' hupmãhã', tu' kix kakixnãg, tu' yãg nõy hĩy, nõy kanet kopa nũ'xok, ³⁷ tu' yãg nõy kix mĩkaxxap putux hã, xi' yãg nõy pot xehot hã', xi' yãg nõy kix mĩkax xexka hã. Ha hãpkumep hitop tu', tu kahnẽn xokxax mõ'tat, xix mot xokxax mõ'tat, tu hãmhok, ha' xũygãhã', tuk-te'ex kummuk, ³⁸ ha hãm panip tu hãpkumep, tu yĩktix pepi' mõg, tu hãpkox kopa' pet. Tu' max, ha hãm xexka yõg Topa hã' puknõg xop kummuk.

³⁹ Ha' kuxa mãm ka'ok, yĩy Topa tep-tup pax, tu nõm pu hãm'ãktux xex, pa Topa yõg hãpxop 'ap pop'ah.

⁴⁰ Yã Topa te nõm xop hipmãhã', pup-xehnãg hã' pop hok, pãyã' hip, nõy yũmũg mütik pexkox yõg hãpxop xohix pop.

Topa te yũmũ'ã hã 'Åtak

12 Yã nõm tikmũ'ün xohix te' hip, 'ũyĩy yũmũg kuxa mãm ka'ok, yũmũg xape hittap kuxa mãm ka'ok putuk, 'ũyĩy yũmũg xohix pexkox yõg hãpxop pop. Yũmũg mõg mõ'ka'ok Topa yõg putat hã, kopxix hãpxop putux nĩm, nõy mõg xupmãn. Yã kaxĩy yũmũ'ãte hãpkummuk mĩy hok, nõy Topa puk yĩpkox pi'. Yã hãpkummuk mĩy'ax te hãpxop putux putuk, yĩy mĩy hok, 'ũyĩy yũmũg mõg mõ'ka'ok Topa yõg putat hã', tu kuxãnõg 'ohnãg. ² Yeyox pe yũmũg paxeh, 'ĩhã yũmũg mõg. Yã Yeyox mũn te yũmũg kuxa mãmmãhã', 'ũyĩy mãm ka'ok nõm kopah, ha yũmũg ka'ogãhã', 'ũmõg Topa yõg putat hã yũmũg. Yeyox kuxa tuknõg 'ohnãg, tu' xok mĩpkupnix tu', yũmũg pupi' xok, tu' xũy xexka', pãyã yãy pe'paxex, hu: "Yãk xũy kutõgnãg," kaxĩy, 'ĩhã' gãy xop nõm pu' hupmãha'. Pãyã Yeyox kuxa hittup xexka', tu Topa hip tu', pu Topa pexkox yõg hãpxop popmã', ha Topa yĩpxe'e hã' yũm nõmhã, nõy yãy 'Åtak mütik tu xexka pexkox kopah.

³ Yeyox yãy xũy'ax pe tu paxeh, xi' kummuk xop gãy'ax pe tu paxeh. Yã Yeyox xũy punethok hã' tot, 'ũyĩy kamah yũmũg kuxa tuknõg hok, nõy Topa yõg putat xak hok. ⁴ 'Åxop te yãy putup'ax mĩy kutõgnãg. Topa pu 'ãyĩpkox pip, pãyã kama yãy putup'ax mĩy. Yã'

max xa Topa putup'ax puxet mīy, xayīy hāpkummuk mīy'ax xohix tu kux.

⁵ 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'āktux xaxok? 'Āxop yā Topa hā 'āk-tok xop, yīy xa hām'āktux, hu:

"Xonnē', 'ūg'āpax! 'Ākuxa tuknōg hok 'āte 'āmānōg hah.

⁶ Yā 'āmānōg, nūy xa hāmyūmmūgā', xayīy 'āmax, 'āmūn yāk mūn hā 'āk-tok xop tu', ha mō'āyāy xe'ēgnāg," kaxīy.

⁷ 'Āxūy, tu xa hā' tot, Topa yā 'āxop hā 'Ātak, tu xa hāmyūmmūgāhā', 'ōg 'ātak putuk. 'Ok xip kaxxop 'ūm, 'ūyōg 'ātak te nōm mānōg hok? 'Ap xip'ah. ⁸ Pax pu Topa 'āmānōg hok, yīy ta 'āxop 'a Topak-tok'ah, hak-tok xohix mānōg, nūy tu hāmyūmmūgā', puyīy hāpxopmā max 'ūyānān tu'. ⁹ Yūmūg tak xohix te yūmūg mānōg, nūy tu hāmyūmmūgā', ha yūmūg yīpkox pip, tu' tak max pekpaxex. Yīy 'āpu yūmūg Tak Topa pu 'āyīpkox pi', xayīy 'āhi xe'ēgnāg. ¹⁰ Yūmūg tak te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'īhā yā yūmū'ā hā kaxxop, hāmyok tu hāmpē'paxex hah, pa Topa te hāmyūmmūgāhā' 'ū yūmūg tu max, nūy Topa putuk yūmūg tu max xe'ēgnāg. ¹¹ Topa te yūmūg mānōg, ha yūmūg kuxa hittup 'ohnāg, pa hāpxip kutōgnāg, 'īhā yūmūg kuxa mām, ha yūmū'āte hāpxopmā max, tu hāmyok mīy 'ūyānān tu'.

Topa te hāmyūmmūgāhā'

¹² 'Āyok, 'āknīhā xihip, 'ākuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg putat hā mōg. ¹³ Tu hāmyok hā mōg, nūy tikmū'ūn pu'uk mōgā max, nūy nōm ka'ogā'.

¹⁴ Tikmū'ūn te 'āyīmap hā' pip, yīy nōm mūtik yāytuk-mīy hok, pāyā hāpxopmā max, xayīy Topa pēnā'. Yā hāpxopmā'ax kummuk xop te Topa pēnā hok. ¹⁵ Topa te xa hāmaxnāhā', 'ōg pa 'āti', nūy Topa yōg putat xax hok, xa tikmū'ūn kummugā hok, xix xūygā hok, ka 'āxop mīnta xūy putuk, nōm te tikmū'ūn xūygāhā', yā 'ānōy pu' xūygā hok. ¹⁶ 'Ōg pa 'āti', nūy 'ānōy hā xupxet hok, xix Topa yōg hāpxop 'āktux kummuk hok, 'Eyao putuk. Tik hittap 'Eyao yā mōnāyxop 'Iyak kutok hāmāxap, tu yāy tak yōg hāpxop xohix pop'ax. Ha Topa te hām'āktux xex tap, tu 'Iyak kutok hāmāxap ha hāmaxnā'ax. Pāyā 'Eyao kummuk, tu' tak yōg hāpxop pe'paxex 'ohnāg, 'ap hāmaxnā'ax 'ūm putup'ah, yīy 'ūxohix nōy yānān, tu' taknōy kuhmōy Yako mūtik nōy yānān, nūy 'āmuk kutīgnāg pa', 'ūp-tup xūy tu'.

¹⁷ 'Āxop te mōnāyxop yōg hām'āktux yūmmūg max. Hāpxip 'īhā 'Eyao te hāmpē'paxex, tu yāy tak yōg hāpxop xax, xix hāmaxnā'ax xax, hu xe yā nō' nōy yānān putup, tu' potaha', tu' xax, pāyā' kux. 'Ap xe' nōy yānān'ah.

¹⁸ 'Āxop te Topa yīkāgnāg hā 'āpip. Yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn hittap te yīktix Xināy kaka' pip, tu hāpxahīgnāg tu' pip, tu yīktix mō'kāmnāg pēnāhā', tu Topa yōg kuxap xexka pēnāhā', tu hāptup 'īhā hāpkoxtap pēnāhā', xix texgāy tu' yānām pēnāhā', tu kuxānōg xexka'. Pāyā 'āxop te nōm hāpxopmā ka'ok pēnā 'ohnāg nōmhā, yā 'ākuxānōg 'ohnāg. ¹⁹ Ha nōm tikmū'ūn te mīxux xop tu kāyā'ax 'āpak, xix Topa yīy

'āpak, tu hām'āpak, tu kuxānōg xexka', hu' xax, puyīy tu yīy hok, ²⁰ Topa yīy hā' tot 'ohnāg hah, ha' xat, hu: "Yīktix 'āpit hok, pe tikmū'ūn, pe xokxop, ka mīkaxxap hā tikmū'ūn 'ātux, tu 'āp-tex!" kaxīy. ²¹ Tikmū'ūn te Topa yōg hāpxopmā ka'ok'ax pēnāhā', tu' kuxānōg xexka', yīy Mōyyex te: "Āte yāy puxu'ux, 'ūgkuxānōg tu!" kaxīy.

²² Pa 'āxop kuxānōg 'ohnāg, yā yīktix Xiām tu 'āmōxaha', Topa xe'ēgnāg yōg kōmēn tu 'āmōxaha', pekkox yōg kōmēn Yenoyanēn tu 'āmōxaha', tu pekkox yōg nū'pok xop xohix punethok pēnāhā', ²³ xix Topak-tok xop te māxap pēnāhā', ha yāy tu nū'nāhā', tu' kuxa hit-tup xexka'. Yā Topa te nōm xop 'āxet'ax kax'āmi pekkox kopah, pu yāy mūtik tu pip ka'ok pekkox tu', xix 'āxop te Topa pēnāhā', ha' pa te hāmyūmmūg, tu' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tikmū'ūn yōg mīy'ax xohix tu' pago. Xix tikmū'ūn xakix xop pēnāhā', ha hāmyok mīy, yā' kuxa tup, Topa te' tupmāhā', pu tu kuxa max xe'ēgnāg. ²⁴ Xix Yeyox pēnāhā', ha' pa'ax tup mīy, tu' xok yūmūg pupi', tu yāy hep 'āta nū'nāhā' mīp-kupnix tu', yā tik hittap Kayīy gāy, tu' taknōy 'Ameo puxet, tu' yōg hep 'āta nū'nāhā', pāyā Yeyox hep 'āta nū'nāhā', pu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'.

²⁵ 'Ōg pa 'āti! Tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg, puxix tu xakix, tu mōxa hok, nūy Topa mūtik tu pip ka'ok, yīy 'āpu yūmūg yīpkox pip Topa yōg hām'āktux pu', nūy yā yūmūg hi xe'e'. ²⁶ Hōmā Topa yīy'ax te hām nuhuk, pa hōnhā Topa te: "Hāpxip 'īhā 'āte xe hām nuhuk putup, ha mōktu pekkox yāy nuhuk kamah," kaxīy. ²⁷ Tu xe hām nuhuk 'āktux, ha ta hām xexka yōg hāpxop nōāp-tup, pu pekkox yōg hāpxop tu pip ka'ok.

²⁸ Yīy 'ūyā yūmūg kuxa te Topa max 'āktux. Yā Topa mūtik yūmū'āte' xat putup, tu' xat kux 'ohnāg. Yūmū'āte Topa max 'āktux, tu nōm pu yūmūg nūktet-tex, nūy yūmūg kuxa' yēy, yā Topa tep-tup kaxīy.

²⁹ Hamūn. Yūmū yōg Topa ka'ok, tu kuxap putuk. Yā kuxap te hāpxop xohix nōā', ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kummuk nōāp-tup, nūy 'ūmīy'ax kummuk tu pago.

13 'Āxape xop putup pax, nūy tu nōm putup kux hok. 'Ōhōm yā Kunnix yōg tikmū'ūn, yīy 'āxop hā 'āxape'. ² 'Āxape puknōg xapit, putnū, nūy 'āpet kopa xihip. Hōmā tikmū'ūn hittap te' puknōg xop xānāhā', nūy yāy pet tu' pi', nūy nūy mō'nīynām, tu hāmyūmmūg hok, 'īhā pekkox yōg nū'pok xop xānāhā', ha tikmū'ūn pet kopa mō'xip. ³ Kanet kopa' pip xop xaxok hok, pāyā mō'nīynām, xa tep-tup kamah, pu 'ānōy 'āhīy'ax xaxok hok. Xix 'āxape xop xūy'ax xaxok hok, nūy tu mō'nīynām. Xatep-tup kamah pu 'ānōy 'āxūy xaxok hok, nūy mō'ānīynām. ⁴ Yā' max pu yāytax, nūy tu xetut mūtik yāy kep mūg nōm, xi' yīpxox mūtik yāy kep mūg nōm. Topa te' nōy hā' xupxet xop kopit putup, xi' xonnix xop kopit putup, nūy nō hāpkummugā'.

⁵ 'Ok tayūmak putup te 'āp-tex? 'Ūxupkumīy hok, xix 'ānōy yōg hāpxop putup hok, xayīy 'ōg hāpxop tu 'āhit-tup, yā' puxi'. Topa te xa hām'āktux xex, hu: 'Āte yā 'ānīm 'ohnāg, nūy 'āmūtik 'āti'," kaxīy. ⁶ Yīy yūmūg kuxānōg 'ohnāg, nūy tu hām'āktux, hu:

"Topa te mōgnīynām, yīy 'ūgkuxānōg 'ohnāg.

Yā tikmũ'ün 'üm tek kuxa kummugā hok," kaxīy.
⁷ 'Āpēnā max'ax xop xaxok hok, Topa yōg hām'āktux xa' xuktux hah, ha' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah 'īhā' xakix, yīy xax, xa 'ākuxa yūm ka'ok kamah, nūy yā 'ānōy yōg hāpxopmā'ax tat. ⁸ Yeyox Kunnix xip ka'ok. Yā hōmā hāmyāxatamuk xohix hā' xip ka'ok, xix hōnhā' xip ka'ok, xix hāptup xohix 'īhā' xip ka'ok putup mō'kuma' mōg. Yamūn yīnmūn, tu yāyhā' nōy 'ohnāg, tu yāy yānān 'ohnāg. ⁹ Tikmũ'ün te hāmyūmmūg kummuk hā xa hāmyūmmūgāp-tup, ha ta 'āyīpkox hok, pu 'āmōgā kummuk hok. Yā Topa te yūmūg kuxa ka'ogāhā', 'ūtu max, pu yūmūg'ā hāmmaxnāhā'. Ha' puknōg xop te 'āxat, tu' xat hok, xa' xit hok, yīy 'āka'ogā 'ohnāg.
¹⁰ Mōyyex te Yoneo yōg 'āmānex xop xat hok, pu xogyīn mō'hap 'ax mā hok, tikmũ'ün te Topa pu nōm xogyīn mō'hap, nūy haxyā', ¹¹ ha' yōg 'āmānex xat'ax te xokxop hep 'āta tat Topa xip'ax xe'ēgnāg tu', pu Topa yā tikmũ'ün yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Ha xokxop yīn tat, Yoneo yōg tikmũ'ün te' pip'ax kūnāpa' tat, nūy mōy mō'hap, ha' nōg. ¹² Yīy Yeyox xok kōmēn xexka kūnāpa kamah, nūy yāy hep 'āta nūnnāy, pu Topa tikmũ'ün kuxa kummuk tupmā', pu tu kuxa max. ¹³ 'Āpu yūmū mōg Yeyox hah, nūy Yeyox pe mōg, nūy yūmūg xūy kamah. Hōmā Yeyox xūy, 'ūkummuk xop te nōm pu' hupmāhā', ha' xūy, ha kaxīy yūmūg xūy kamah, ha' kummuk xop te yūmū'ā' hūpmāhā'. ¹⁴ Hām xexka yōg kōmēn xohix nōāp-tup, 'āpu yūmū'āte pexkox yōg kōmēn xax, yā nōm kōmēn xip ka'ok, yīy yūmū'āte' xak, nūy pexkox ha yūmūg mōg. ¹⁵ Hu yūmū'āte yāy mūn popmāhā Topa pu', nūy nōm max tāmnāg 'āktux, tu Topa pu hām'āktux, puyī' xupax, hu: 'Āmax xe'ēgnāg, Topah! Kaxīy. ¹⁶ Hāpxopmā max, tu' xaxok hok, nūy 'ānōy hā 'ātehet. Yā Topa tep-tup.
¹⁷ 'Āpēnā max xop pu 'āyīpkox pi', nūy nō xat'ax mīy. Nōm xop hām Topa pu', tu 'āpēnānā' pip, tu Topa pupi 'āpēnā max, xa 'āxop mō kuma mōg Topa yōg putat

hā. 'Āyīpkox pi', puxix 'āpēnā max, nūy yāy hāpxopmā'ax tu kux. 'Āyīpkox pip hok, puxix yāy pu hāpkummugā', ha 'āpēnā'ax xop yāy hāpxopmā'ax tu' kuxa hitup 'ohnāg.

¹⁸ Topa pu hām'āktux pax, nūy ta tu tu' kax, puk mūg ka'ogā'. Hak mūg kuxa te yāy yīkopit, tu yāy yōg hāpxopmā'ax 'āktux. Yāk mū 'āte' xak nūy hāpxopmā max pax. ¹⁹ Tu xa tu' xak nām, xa 'āxop Topa tu xax, puyīy mōgkutnā ka'ok 'āhah.

Topa pu hām'āktux

²⁰ Topa te yūmūg xuxyā Yeyox putpu hīnnāhā', ha Topa yōg tikmũ'ün pēnānā' xip. Yā' pēnā max'ax xexka'. Kaxīy tik te yāy yōg kahnēn xop pēnā max, yīy Topa te' pa'ax tup mīy, ha Yeyox xok, tu' hep 'āta nū'nāhā', pu Topa pa'ax mīy. Ha' pa'ax kuxyā 'ohnāg. ²¹ Pūyā Topa 'ākuxa māmā', xix xa hāmmaxnā', xa 'āyīpkox pi'. Pūyā Topa 'āka'ogā', xayīy hāpxopmā max, nūy Topa yōg putup'ax mīy. Pūyā Topa yūmūg kuxa tupmā, 'ū kuxa tu max, tuk putup tu'. Pūyā tikmũ'ün xohix Kunnix max xe'ēgnāg 'āktux, nūy tu' xuktux mō'kuma' mōg.

Tute hām'āktux kux

²² 'Ūkxape xop, 'āte xa tu' xak, xa 'āpax, nūy tuk 'āhā' tot. 'Āte xa kax'āmi', nūy 'āk'ogā', xa 'ākuxa tuknōg hok. 'Ap tox'ah nūhū tappet. ²³ 'Āte xa hām'āpak'ax max 'üm 'āktux, xayīy hāmyūmmūg. Yā yūmūg xape Timōn te kanet tu' xip tap, ha' xut pu mōg. 'ūg ha' nūn, kopxix mō'kutnā 'āxop hah, puyīy 'āpēnā.

²⁴ 'Āpēnā max'ax xop xohix pu 'āneo, xix Topa yōg tikmũ'ün xohix pu 'āneo. Hāpxexka 'Itat yōg yūmūg xape xop te 'āneo kamah.

²⁵ Puyā Topa' xohix ha hāmmaxnā'. Tu ta tu' kux.

TIAK

1 'Ügmün Tiak. Topa pu 'äte häpxopmähä', xix yümüg xuxyã Yeyox Kunnix pu 'äte häpxopmähä', tu Topa yög tikmũ'ün te häpxexka xohix tu' pip xop pu 'äneo.

'Äkuxa yüm ka'ok, nüy tu hämyümmüg

² 'Ükxape xop, 'äkuxa hittup 'ihã 'äxüy xexka', ³ yã 'äkuxa mãm ka'ok, hu' xüy'ax hä' tot, nüy Topa yög putat xak hok, ⁴ nüy 'ämög kuma 'ämög, nüy Topa hä 'äxiptap xop, nüy tu häpxopmã max xe'e'. ⁵ Tikmũ'ün te hämyümmüg hok, puxix Topa tu' xax, pu tu hämyümmügã', ha Topa hittup, tu hämyümmügã punethok, tu möktu xohix, yã Topa mün max, tu' hok hä tikmũ'ün xohix pu hämyümmügãhã', ⁶ yiy ta tu' xax, 'ihã 'äkuxa yüm ka'ok 'öm kopah, tu 'ikopit hok. Tikmũ'ün kuxa yüm hok te könãg xexka mahap'ax putuk, tu' kuxa kopa mahapnãm, tu' yüm 'ohnãg. ⁷ Topa te nöm xop pu hämyümmügã 'ohnãg, ⁸ 'üpu'uk hah, 'ap-tox puxet'ah Kunnix putox mütik, 'ap häpxopmã'ax yüm-müg'ah.

'Üp-texop xexka xi' hok xop

⁹ Püyãk xape hok hittup, 'ihã Topa te nöm ha hämmaxnãhã'. ¹⁰ Püyãk xape tup-texop hittup kamah, 'ihã Topa te hämhögnãgãhã'. Yã' yög tayũmak yãxoaogã'ax, tu möktu' xok, tu mĩnnut puxet putuk, 'ühok tu'. ¹¹ Mãyõn ka'ok, tu mĩxux mõ'hap, ha' nak, tu tapmãhã', yiy mĩnnut nãhã häm tu', tu' mãm, tu' nõg, ha kaxiy 'üp-texop xexka xok.

Häpkummügã'ax

¹² Tikmũ'ün xüy, puxix Topa yög putat xax hok, päyã' kuxa hittup. Yã Topa te häpxopmã'ax xohix kopit, tu' kopit kux, 'ihã 'ühĩnnã xe'ëgnãg, tu ta tu häm'äktux xex, nüy hĩnnã', Topap-tup pax hah. ¹³ Püyã tikmũ'ün Topa kupex hok, 'ihã häpkummuk mĩy putup, 'ihã' xüy'ax hä' tot putup'ah, hu: "Topa tek xapit, 'ü häpkummuk mĩy," kaxiy. Yã' koit. Topa te häpkummuk mĩy 'ohnãg, tu tikmũ'ün xapit 'ohnãg, puyiy häpkummuk mĩy. ¹⁴ Pa tikmũ'ün te häpkummuk mĩy, 'üp-tup tu' mĩy, tu yã mõ'ãmã', nüy mĩy. ¹⁵ Tu häpkummuk pe'paxex, tu' mĩy putup, hu häpkummuk mĩy, tu' mĩy pax, tu möktu' xok, tu Topa hä' puknõg xe'e'.

¹⁶ 'Ükxape xop, yã pu koit hok. ¹⁷ Topa te mãyõn xop xohix mĩy, tu' mãyõnãg mĩy pexkox tu', yã pexkox yög häpxop xohix mãyõnãg. Yã hämmax xohix Topa te' mĩy, tu pexkox tu yümũ'ã hämmaxnãhã'. Yã Topa mün max xe'ëgnãg, tu yã yĩnmün, tu yã yãñãn 'ohnãg, xix yã-

hã' nõy 'ohnãg kamah. ¹⁸ tu yümüg putup, hu' xat, pu yümüg tut yümüg put, tu häpxe'e 'äktux, ha yümüg kuxa mãm ka'ok nöm häm'äktux kopah, ha yümüg xe xanãhã', 'üyiy yümüg yãyhã Topak-tok xop te mãxap, pu häpxop nõy xohix Topa häk-nãy tu' xop.

Hãm'äpax, nüy häpxopmã max

¹⁹ 'Ükxape xop, 'üxaxok hok: 'Änõy yög häm'äktux 'äpax punethok, nüy häm'äktux kutõgnãg, yã 'ägãy hok. ²⁰ Tikmũ'ün gãy, puxix häpxopmã kummuk, ha Topa tep-tup nõg, hämyok mĩy'ax putup tu'. ²¹ Yiy häpkummuk mĩy hok, xix häpxopmã kummuk hok, yãy mün kutõgnãg pe'äpaxeh, yã Topa yög häm'äktux te 'äkopã' xip, yiy 'ipkox pi', nüy 'äkuxa hi xe'e'.

²² Yãyhã 'ãmõ'ãmã hok. Topa yög häm'äktux 'äpax, xa 'ipkox pi', nüy häpxopmã max. ²³ Tikmũ'ün te nöm häm'äktux 'äpak, tu' yipkox hok, puxix tikmũ'ün hämyümmüg 'ohnãg putuk, ha 'ypex hä tute yã pẽnãhã', tu yã pa pẽnãhã', tu hämyümmüg: Yã yã pa xe'e', ²⁴ pa putpu' mög, tu yã pa xaxok, ha' kux. Ha kaxiy tikmũ'ün te hämyümmüg hok te Topa yög häm'äktux xaxok. ²⁵ Pa tikmũ'ün te hämyümmüg, tu' xat'ax max xe'ëgnãg 'äpak, nüy hämyümmüg max, puyi' mãyõnãg mĩy, puxi' xat'ax hämyümmügã', puyiy tu' hi' xe'e. Topa te nöm tikmũ'ün ha hämmaxnãp-tup.

²⁶ Tikmũ'ün te: "'Ügkuxa te Topa xak," kaxiy, päyã' yiy kummuk pax, puxix tu Topa xak 'ohnãg, tu yã yãyhã mõ'ãmã', ²⁷ Pa tikmũ'ün te Topa yümüg Tak xak xe'e', puxix 'ün hok mãm xop hä tu tehet, xix kaxxop yã tak pip hok xop hä tu tehet, nüy nöm ha hämmaxnã', tu Topa hä' puknõg xop yög putat kummuk xak, nüy Topa yög putat hä' mög kuma' mög.

'Üxohix yã yãy putuk

2 'Ükxape xop, 'äkuxa mãm ka'ok yümüg xuxyã Yeyox Kunnix kopah, ha' max xe'ëgnãg, yĩ' hok xop xix 'üp-texop xexka putup pax, yã' nõy putuk yümüg xuxyã pu'. ² Pa tikmũ'ün yãg te' hok xop putup nõg, tup-texop xexka putup pax, hap-texop te 'äxop mütik yãy tu nü'nãhã' tu' xax max mõ'tat, tu pipkup könãmõg tat yipkutok hä', ha tik hok nün, kamah, tu' xax kummuk mõ'tat. ³ Pe 'äxop tep-texop pu: "Yühüm, nüy nü mĩpe max yĩmũ yüm," kaxiy. Tu' hok pu: Pe yiy 'äknĩhã xhip 'õnte', pe yã häm tu yühüm," kaxiy. ⁴ Puxi', 'äp-tox 2 'änõy hä, yã 'äxop hä yãy putuk 'ohnãg.

⁵ 'Ükxape xop, 'üg'äpax: Topa te' hok xop yĩmõgãtux, pu' kuxa mãm ka'ok hamün kopah, nüy yipkox pi', 'ihã

Topa te' xat, Topap-tup pax tu', yā Topa te hām'āktux xex nōm xop mūtik, ⁶ ha 'āxop te' hok xop putup nōg, pāyā putexop xexka te xa hāpkummugāhā', tu tik pa te hāmyūmmūg ha 'āmōgāhā', nūy 'ākupeh, ⁷ tu Yeyox Kunnix 'āktux kummuk, ha xa' hōm yāy'āxet'ax. Hap-texop te xa 'āktux kummuk, ha Topa te xa hāmma-xna-ha'.

⁸ 'Āxat'ax pu yīpkox pi', puxix hāpxopmā max, ha' xat, hu: "Ānōy putup pax, xate yāy mūn putup pax putuk," kaxīy. ⁹ 'Āxop te hāmhok xop putup nōg, xip-texop put-up pax, 'ūxax pēnā tu', puxix Topa yōg xat'ax pu 'āyīp-kox pip hok, tu hāpkummuk mīy, ha Topa te' kummuk 'āktux. ¹⁰ Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax puxehnāg pu' yīpkox hok, puxix tu xat'ax xohix pu' yīpkox 'ohnāg. Yā Topa te' xat, pu' xat'ax xohix pu' yīpkox pi'. ¹¹ Ha' xat, hu: 'Āxonnix hok," kaxīy. Tu xe: "Ūp-tex hok," kaxīy. 'Ap xatep-tex'ah, pāyā' xonnix, puxix 'āyīpkox hok, tu' xat'ax koxyōy. ¹² Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit'ax, yī' xat'ax pu 'āyīpkox pi'. Yā' xat'ax te yūmū'ā hāmyūm-mūgāhā', 'ūyīy yūmōg hi xe'e', nūy hāpxopmā max. ¹³ Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit put-up, ha tikmū'ūn te' nōy kuxa ka hok, puxix Topa' ka hok xop kuxa ka hok 'ūyānān tu', pa tikmū'ūn te' nōy kuxa ka', puxix Topa te nōm xop pu hāpkummugā hok.

Ākuxa yūm ka'ok nūy hāpxopmā max

¹⁴ 'Ūkxape xop, 'ā' max'ah, yāy kuxa yūm'ax 'āktux, 'īhā 'ānōy te 'ōg hāpxopmā max pēnā 'ohnāg. Yā 'ākuxa yūm pu'uk, 'ap 'ākuxa yūm xe'e'ah. ¹⁵ 'Āxape xax kummuk, ha putup tep-tex, ¹⁶ ha tu hāpxop hōm 'ohnāg, xix topixxax hōm 'ohnāg, pa: "Pūyā Topa xa hām-maxnā', xayīy 'āxit max, nūy 'āxax max tat kamah," kaxīy, ¹⁷ puxix 'ākuxa yūm pu'uk, 'īhā 'ānōy pu hāpxop-mā 'ohnāg, 'ap 'ākuxa yūm xe'e'ah.

¹⁸ Tikmū'ūn te: "Ākuxa yūm ka'ok, ha 'āte hāpxopmā max," kaxīy. Yīy 'āte: Tikmū'ūn te 'ākuxa yūm'ax pēnā hok, 'īhā xate hāpxopmā 'ohnāg. Pāyā 'āte hāpxopmā max'ax hā xa' mūg, xayīy pēnā', nūy tuk kuxa yūm ka'ok yūmmūg. Yā hāpxopmā'ax max hā tikmū'ūn te' pēnā'ax," kaxīy. ¹⁹ 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok Topap-xehnāg kopah? Yā' max. Yāmīy kummuk xop kuxa mām ka'ok kamah, tu Topa yīpkutuk, tu yāy nuhuknām 'ūkuxānōg tu'. ²⁰ 'Āptox ka'ok, tu hāmyūmmūg 'ohnāg! 'Ākuxa yūm ka'ok, 'īhā hāpxopmā max 'ohnāg, tu' hitop hā 'ākuxa yūm, 'ap puxi'ah. ²¹ Tep te xīy Topa te mōnāyxop hittap 'Amanām max 'āktux? 'Amanām tek-tok 'Iyak hōm'ax, nūy kuxap hā mō'hap Topa pu', hu Topa te 'Amanām max 'āktux, 'ūyīpkox xip hah. ²² Yūmmūg. 'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu' yīpkox xip, tu hāpxop-māhā kamah. ²³ Yīy Topa yōg tappet te: 'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yī' kuxa tupmāhā', pu tu max," kaxīy. Ha Topa te 'Amanām hā' xape'. ²⁴ Yī' yūmmūg. Yā Topa te tikmū'ūn putup pax, 'ūyōg hāxopmā'ax hāp-tup pax, 'ūkuxa yūm ka'ok ha hāpxopmāhā', ha' kuxa tupmāhā'.

²⁵ Xotit Ha'ap te 'Iyaet yōg tik xop hā tu tehet, nōm xop te' puknōg yōg hām pēnā'ax, ha putat nōy ha'

mōgāhā', puyīy tu nūmān, yīy hāpxopmā max, ha Topa tep-tup pax.

²⁶ Tikmū'ūn koxuk te' yīn nīm, puxix tikmū'ūn tu xok, hā kaxīy tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok, tu hāpxopmā hok, puxi' hi xe'e hok.

Tikmū'un yōyxōg

3 'Ūkxape xop: 'Ap max'ah, tikmū'ūn punethok te' nōy xop pu hāmyūmmūgā', 'īhā yāy kotīnnāhā' pip. 'Ūyūmmūgā'ax, puxix Topa' yīkopit putup, nūy yūmmūg, pēyā hāmyūmmūgā max, pēyā hāmyūm-mūgā kummuk. ² Yūmūg xohix te hāpkummuk mīy, ha tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāpkummuk 'āktux hok, puxix 'ūmax xe'ēgnāg, tu yāy mōgā max. ³ Tikmū'ūn te kāmānok mōgāhā', tu pipkup kohe te kamānok yīkox kopa' xip hā mōgāhā', pu mōg, ha yūmū'āte yīmū' mām, nūy nō mōg. ⁴ Kamah mīpkox xexka te kōnāg yīmū mōg, ha 'āmuuh ka'ok te' mōgāhā', pa tikmū'ūn te mīm kutōgnāg hā' mōgāhā, nūy nō hāpkux xuhmīy yīmū 'āpep hāmnak hah. ⁵ Ha tikmū'ūn yōyxōg kaxīy, 'ūk-tōgnāg, pāyā 'ūyīy'ax te hāpxopmā xexka'. Kuxap kup kutīgnāg, pāyā hāmhipak xexka mō'xut xexka', ⁶ hā kaxīy 'ūyōyxōg kutīgnāg, pāyā' yīy'ax te hāpkummugā xexka', tu Hāmgāyāgnāg yōg kuxap gāy putuk, tu' nōy kuxa tuknōgāhā', tu mōktu kummugā xexka', 'ūxupmāhīy kummuk tu'. ⁷ Tikmū'ūn te xokxop xohix mūg'ax xix putuxnāg, xix xokxop yāy hi xip mūg'ax, xix xokxop yīkūy mūg'ax, xix mām xohix mūg'ax, ⁸ pa tikmū'ūn te' yōyxōg 'ūm mūg hok, puyīy tu yīy kux, 'ūkummuk hah, tu kāyā gāy yōyxōg putuk, tu' yīy'ax hā' mōy putex. ⁹ Yūmū'āte yāy yīy'ax hā yūmūg Tak Topa max 'āktux, xiknōy mānōg, hu: "Pūyā Topa xa hāpkummugā'," kaxīy, tu' mānōg, yā Topa te' hep xop xohix mīy yāymūn putuk, ha yūmū'āte' xaxok.

¹⁰ Tikmū'ūn yīy'ax 2, tu Topa pu hām'āktux max, 'īhā' nōy pu hām'āktux kummuk. 'Ūkxape xop, kaxīy 'āktux hok! ¹¹ Kōnāg xupup kox puxet te kōnāg xut, ha kōnāg puxet, pēyā' xuxpex, 'ok pēyā' kohāgnāg, tu kōnāg 2 'ohnāg, pap-xet. ¹² Tikmū'ūn te xupxak xut hok tepta kup tu', tu gōyap xut hok nanūy kup tu'. 'Āmhok! Yā kaxīy kōnāg kox kummuk tu kōnāg xuxpex tat 'ohnāg.

Hāmyūmmūg xe'e'

¹³ Piyā' xip tikmū'ūn te hāmyūmmūg? 'Ok xip 'āxop kopa'? Pūyā hāpxopmā max, tu yāy mūn kutōgnāg pe'paxeh, nūy hāmyūmmūg xexka'. ¹⁴ Pa 'āyīpkumīy hok, tu yāy mūn xexka pe'āpaxex hok, xi' koit hok, nūy mō'āmā hok, puyī' nōy 'āpe'paxex, hu: "Yā 'ōhōm te hāmyūmmūg!" kaxīy. ¹⁵ Yā hāpxopmā'ax kummuk te yāmīy xop kummuk yōg hāmyūmmūg'ax putuk, xix xokxop yōg, xix Topa hā' puknōg xop yōg hāmyūm-mūg'ax putuk. Yā' kummuk. ¹⁶ Tikmū'ūn kummuk te yāy mūn pe'paxex xexka', tu' yīpkūmīy, tu tikmū'ūn xohix kummugāhā', tu' mōgā kummuk, yīy hāpxopmā kummuk punethok. ¹⁷ Topa te pexkox tu' xip, tu hāmyūmmūg xe'ēgnāg, tu yāy yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', puyīy tikmū'ūn kuxa tu tup, puyīy

yäytuk-mīy kuxyā', puyī' kuxa yūm, ha Topa te hāmyūmmūgāhā', nūy hāmmaxnā', nūy tikmū'ūn hā' xape', tu' kuxa ka', puyīy hāpxopmā max 'ūyānān tu',¹⁸ ha' kuxa yūmmāhā', puyīy hāmyok mīy pax.

Topa hā' puknōg xop yā 'āxape hok

4 Teptu yāy tuk-mīy 'ānōy mūtik? 'Āxop te yāy put-up'ax kummuk mīy, tu yāykix. ² Tu hāpxop putup xūy, pāyā' pa hok, hup-tex putup, nūy nōm hāpxop pa', tu 'ānōy yōg hāpxop putup, 'ap pa yūmmūg'ah, hu yāykix, tu Topa tu' xak 'ohnāg, pu xa' hōm. ³ Xate Topa tu' xak, tu' pa 'ohnāg, 'ūxak kummuk tu'. Tu' xak, nūy yāy putup'ax mīy. ⁴ 'Āxop te Topa nīm'ax. Topa hā' puknōg xop te Topap-tup nōg. 'Ok yūmmūg hok xate?' 'Āxop te nōm puknōg xop hā 'āxape', hu ta Topa hā 'āpuknōg kamah. ⁵ Topa yōg tappet te tikmū'ūn kuxa 'āktux, tu' hitop tu' xuktux 'ohnāg, hu: "Topa te tikmū'ūn kuxa mīy, ha' yīpkūmīy, tup-tex," kaxīy, ⁶ Pa Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu tikmū'ūn kuxa ka'ogāhā', yā Topa yōg tappet te xe: "Tikmū'ūn yāy mūn xexka pe'paxex, puxix Topa putup nōg, pak-tōgnāg xop pu hāmmaxnāhā', nōm xop yāymūn kutōgnāg pe'paxex ha hāmmaxnāhā'," kaxīy. ⁷ Yīy 'īpkox pi Topa pu', nūy Hāmgāyāgnāg yīpkutuk hok, nūy nōm mūtik kumīy, ha' xupap-tup. ⁸ 'Āxop yā hāpxopmā kummuk xop, 'āpu Topa hā mōg, nūy yīka hā' pip, ha 'āha' nūn putup, nūy 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Hāpkummuk mīy kux, 'āyīm pix putuk, nūy 'ākuxa tup, nūy 'āmax, nūy 'āp-xet Topa kuxa mūtik, ⁹ 'Ākuxa hittup hok, nūy pota punethok, nūy hāpkummuk mīy kux, ¹⁰ tu Topa tu' xax, pu mō'ānīynām, nūy 'āka'ogā', ha 'āx-exkanāp-tup.

'Ānōy 'āktux kummuk hok

¹¹ 'Ūkxape xop, 'ānōy 'āktux kummuk hok, 'ūxuktux kummuk, puxix 'āxop 'ānōy yīkopit, tu Topa yōg xat'ax kopit kamah, yā 'ākummuk. Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax kopit, puxix Topa tu' yīpkox 'ohnāg. ¹² Topap-xet te 'āxat, 'ūpa te hāmyūmmūg, tup-xehnāg hā 'ūhep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tikmū'ūn kuxa kummuk xit'ax, nūy yānān tu' kuxa max tat, tu' kummuk mīy pax xop kix'ax. Yāy 'āpe'āpaxeh hok, nūy 'āxape yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy Kunnix yōg xop yīkopit. Kunnix yāp-xet te hāpxopmā'ax xohix kopit, nūy tu hāmyūmmūg, pe yā' max, pe yā' kummuk.

Hāptup pe'āpaxek-tōgnāg

¹³ 'Āxop te: "Pe hōnhā, pa hāptup, kopixik mōg kōmēn tu', nūy nox xihip, nūy hāpxop hāmenex, 'ūyīy tayūmak xexka punethok pop," kaxīy. Nāy. 'Ūg'āpax: ¹⁴ 'Āxop te hāptup yōg hāpxopmā'ax yūmmūg 'ohnāg! Tu hāmgōy putuk, yā hōnhā' xip, tu hāpxip kutōgnāg 'īhā yāyxax-ogāhā', ha hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āxop xaxix putup, ha kama yāy xaxogāp-tup. ¹⁵ 'Āpu hām'āktux kaxīy, hu: "Topa tek putup, kopixik mūg mīy," kaxīy. ¹⁶ Pa 'āxop te yāy mūn xexka pe'āpaxex, tu yāy mūn xexka 'āktux. 'Āp

max'ah. ¹⁷ Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax yūmmūg, tu' mīy hok, puxix hāpxopmā kummuk.

'Ūp-texop xexka pu hām'āktux

5 'Āp-texop, 'ūg'āpax nōmhā: 'Āpota punethok put-up, 'āxūy tu'. ² 'Ūg tayūmak kunox, ha' kut te 'āxax kunoxyāhā'. ³ 'Ūg tayūmak kutut te yāy koxyōy, 'āxup-kūmīy hah, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu 'ākummuk 'āktux putup, 'āxop te tayūmak punethok pop, tu yāy tu' xex. ⁴ 'Ā 'āxop te 'ōg kāmānat xop pu' pago'ah, 'ūhām'ax yānān tu' pago 'ohnāg, yīy 'āxop kummuk 'āktux, tu Topa xe'ēgnāg pu hām'āktux, ha' xupak. 'Ok 'āxop te' xupak hok? ⁵ 'Āxop te hāpkute'ex, tu 'āmuk xexka punethok mīy hām tu', tu yāy topmāhā', nūy xok, mūnūytut top putuk 'āxok putup, ha Topa te xa hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu'. ⁶ Yā 'āxop te' hok xop kix, ha hāpkummuk mīy 'ohnāg, pāyā' pu'uk, 'ūhok tu', hu' xakix.

Yūmūg xuxyā nūn'ax hip

⁷ 'Ūkxape xop, yūmūg xuxyā pu yūmūg hip, put nū', 'ūxuxyā xop te yāy yōg hāpxop hip, puyīy hāpxop ta punethok nūnnā yāy pet hah, hu tex hip, xix tex ti hip. ⁸ 'Āpu 'ūhip kamah, nūy yūmūg xuxyā hip, ha' nūn put-up mō'ka'ok, yīy 'ākuxa tuknōg hok.

⁹ 'Ūkxape xop, 'āxupmāhīy kummuk hok, ka Topa 'āyīy'ax kummuk 'āktux, 'ūpa te hāmyūmmūg tu yūmūg yīka' xip, yā hāpxip kutōgnāg 'īhā' nūn putup. ¹⁰ Topa yōg tik xop pe'āpaxeh, nōm xop te Topa pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn pu' xuktux, ha Topa te tu yāy 'āxet'ax hōm, ha' xūy'ax hā' tot. ¹¹ Yūmū'āte nōm xop 'āktux max, 'ūxūy'ax hā' tot hah, xix mōnāyxop hittap Yo 'āktux, yā nōā'tot punethok, yīy Topa te hamūn ha hāmmaxnāhā', yā Topa mūn max xe'ēgnāg, tu tikmū'ūn kuxa ka', nūy nōm pu hāmmaxnā'.

¹² 'Ūkxape xop, 'āte xa hāpxe'e 'āktux. Topa 'āxet'ax 'āktux hok, 'īhā hām'āktux xex, xix pexkox 'āktux hok, xix hām 'āktux hok 'īhā hām'āktux xex. 'Āpu hām'āktux kutōgnāg, hu: "Hamūn," kaxīy, xix: "Āmhok," kaxīy. Yā' puxi', ka Topa 'ākummugā', xate hām'āktux kummuk hah.

¹³ 'Āxūy, 'āpu mōg, nūy Topa pu hām'āktux. 'Āhittup, 'āpu 'ākteh, nūy Topa max 'āktux. ¹⁴ Tikmū'ūn pakut, puxix tik te 'āpēnā max xop xānā', pu Topa pu hām'āktux, nūy tu hep tox pux, 'ūpakut putox tu' pux, puyīy Topa 'ūhittupmā', yā yūmūg xuxyā te' hōm yāy 'āx-et'ax, pu tikmū'ūn hittupmā'. ¹⁵ Topa pu hām'āktux, 'īhā' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' hittupmā', tu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax, pu tu kux.

¹⁶ 'Āpu yāy pu 'ōg hāpkummuk mī'ax 'āktux, nūy tu yāy pupi hām'āktux, puyīy Topa 'āhittupmā'. Pūyā' kuxa mām xop xohix yāy xape xop pupi hām'āktux Topa pu'. Ha Topa te tikmū'ūn yōg hām'āktux 'āpak, ha 'āxape kuxa te Topa xak, puxix Topa hām'āktux 'āpax. ¹⁷ Mōnāyxop hittap 'Enit te Topa pupi hām'āktux, tu yūmūg putuk, tu Topa xak, tu nōm mūtik hām'āktux ka'ok, tu tu' xak, pu tex hok, ha hāmyāxatamuk 3 hā xi'

xahix tex ti 'ohnāg, ha hāmnak mō'nāhā'. ¹⁸ Ha xe Topa tu' xak, ha tex xat, ha' tihī', ha hāpxop punethok nūn-nāhā'.

¹⁹ 'ūkxape xop, 'āxop te Topa yōg putat xak, ha ta 'ānōy te putpu 'āmōgāhā', xayīy Topa yōg putat hā mōg 'ūxexheh, puxix 'ānōy xa ha hāmmaxnā'. ²⁰ 'Ūxax-

ok hok: Tikmū'ūn te' nōy mō'nīynām, puyīy hāpkummuk mīy kux, ha ta hāpxopmā max, ha nōm mōgā max Topa yōg pūtat hā, puyīy hi xe'ēgnāg. Ha Topa te' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu kux. 'Ap Hāmgāyāgnāg Pet ha' mōg putup'ah 'ōhōm. Tu ta tu' kux.

1 PET

1 'Ügmün Pet, ha Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā'.
 'Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet. Topa te 'āxop
 yīmōgātux, yā Topa yōg xop 'āxop. 'Āte xa' kax'āmi', tu
 xa nū tappet mō'kutnāhā hāpxexka Pō'ōn tu', xix hāpxe-
 xka Genex tu', xix hāpxexka Kapanox tu', xix hāpxe-
 ka 'Ax tu', xix hāpxexka Mitīn tu', yā hāpxexka xohix tu
 'āxop nūpaha'. ²Hōmā 'ūhittap yūmūg 'ātak Topa tep-
 tup, hu 'āxop yīmōgātux, ha Topa Koxuk te 'āxop hā'
 mīy Topa yōg xe'e xop, xayīy 'āxop Yeyox Kunnix 'āpax,
 nūy 'āyīpkox pi', ha Yeyox Kunnix te 'āxop pupi' xok, hu
 'ākuxa kummuk xit. Puyā Topa xa maxnā xexka'. Puyā
 Topa 'ākuxa māmā xexka'.

Hāmmax hip

³Āpu yūmū yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūktak pu
 hām'āktux, hu: "Xate yūmū'ā maxnāhā'. 'Āmax". Kaxīy.
 Topa te yūmūg kuxa ka xexka', tu Yeyox Kunnix putpu'
 hīnnāhā', nūy yūmū'ā kuxa tup popmā'. Yūmūg kuxa
 'ūtup, hu' max hip punethok. ⁴Topa te yūmū'ā' pop-
 māp-tup hāpxop max xohix pekkox tu', tu yūmū'ā
 hāpxopmā maxp-tup. Yūmū'āte nōm hip, ha Topa te
 yūmū'ā nōm popmāp-tup pekkox tu'. Pa hōnhā Topa
 te nōm pēnāhā 'ōnteh pekkox tu'. 'Āk-nox putup'ah, tu
 'a hāpxop kummuk hā kotīnnāp-tup'ah, tu 'ap kutut
 putup'ah. ⁵Yā 'ōgnū hāpxop, ha Topa 'ūka'ok, tu 'āxop
 pēnā max, ha 'ākuxa mām Topa kopah, ha hāmyāxata-
 muk xohix xox putox 'īhā Topa te' mōy putup 'ōg hāp-
 kummuk xohix.

⁶Yā' max. 'Āpu 'ākuxa hittup. Pa hōnhā 'a 'āhittup'ah.
 Yā 'āxop xūy punethok, ha' kuxa mām hok xop te 'āxop
 kute'ex kummuk. ⁷'Āxop te 'ūkummuk hā tot, ha Topa
 te' yūmmūg 'ākuxa mām ka'ok. Yā hāpkummuk pip, pa
 'ākuxa mām xe'e'. Tikmū'ūn te yānām 'āta yīxux kopit
 kuxap kopah. Hā kaxīy Topa te 'āxop yōg hāpxopmā'ax
 kopit, 'īhā' pip 'ōg hāpkummuk. Pa yānām 'āta yīxux
 yāy koxyōy, pa tikmū'ūn te nōm kopit kuxap kopah.
 Takat 'ūyānām 'āta yīxux, pa takat xexka 'ākuxa
 mām'ax. Tikmū'ūn te yānām 'āta yīxux kopit, ha ta
 Topa te 'ākuxa mām'ax kopit kamah, pu tu xip ka'ok
 'ākuxa mām'ax. 'Āxop te' kummuk hā tot, pu tu' kux,
 ha ta' putpu' nūn putup Yeyox Kunnix, ha Topa te 'āx-
 op 'āktux max putup, tu xa max xe'ēgnāg mīy putup,
 tu hām'āktux putup 'āxop max. ⁸'Āxop te Yeyox Kunnix
 pēnā 'ohnāg, pa 'āxop te Yeyox putuppax. 'Āxop te
 nōm pēnā 'ohnāg, pa 'ākuxa mām nōm kopah, tu mōk-
 tu 'ākuxa hittup max xexka'. Tep-te nōm hāpxop max
 'āktux yūmmūg? 'Ap yūmmūg'ah. Yā 'ākuxa hittup xex-
 ka'. ⁹'Ākuxa hittup xexka', yā Topa te 'āxop mōy xet

putup hāpkummuk mīy'ax kopah. 'Ākuxa mām, puyīy
 'ākuxa mōy hāpkummuk mīy'ax kopah.

¹⁰Hōnhā Topa te Yeyox Kunnix nū'kutnāhā', puyīy
 'ākuxa kummuk xit. Ha ta hōmā Topa pupi hām'āktux
 xop te Yeyox nūn yūmmūg xak, tu' yūmmūg xak
 punethok, tu hām'āktux Topa te yāy kutok nū'kutnāp-
 tup. ¹¹Hām'ūmhā nū'kutnāp-tup? Texīy hu' nūn putup?
 Yā nōm te' yūmmūg xak. Topa Koxuk, yā Kunnix Koxuk
 te Topa pupi hām'āktux xop pu Yeyox xok 'āktux, tu
 putpu' hi 'āktux, tu pekkox tu' mōg 'āktux. ¹²Topa pupi
 hām'āktux xop te yīykopit, hu: "Hām'ūm'hā' nūn?
 Hām'ūmhā' xok putup, nūy putpu' hi'?" Kaxīy. Ha Topa
 te: "Yā hōnhā'ah. Yā 'āxape mōgputox xop te' pēnāp-
 tup". Kaxīy. Ha ta hōnhā 'āxop te' xupak, tu' yūmmūg.
 Yā Topa te 'āxop pu tik nū'kutnāhā', pu xa Topa yōg
 hām'āpak max'ax 'āktux. Ha ta' xip Topa Koxuk pekkox
 tu', ha Topa te nōm nū'kutnāhā', pu tikmū'ūn ka'ogā',
 puyīy xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux max. Ha ta
 pekkox yōg nū'pok xop te' xak, nūy Topa yōg hām'āpak
 max'ax yūmmūg.

Topa te 'āxop xānāhā', xayīy Topa putuk

¹³Āpu hāmpe'āpaxeh xe'e', nūy hāpxopmā max. 'Āpu
 pa 'ātix. 'Āpu hāpxop max hip punethok. Topa te xa
 nōm popmāp-tup, 'īhā putpu' nūn putup Yeyox Kun-
 nix. ¹⁴Āpu Topa 'āpax, nūy 'āyīpkox pi'. Hōmā 'āxop te
 hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' mīypax xate nōm putup. 'Āpu
 xe' mīy hok xate nōm putup, yā hāpxopmā'ax kum-
 muk. ¹⁵Pa 'āpu 'ākuxa tup tat. 'Āpu hām yok mīypax,
 nūy Topa putuk. Yā Topa te 'āxop xānāhā', xayīy Topa
 putuk. ¹⁶Yā Topa te yāy yōg tappet kopa hām'āktux,
 hu: "'Āpu 'ākuxa tup tat, nūy hāmyok mīypax, nūy 'ūg-
 mūn putuk". Kaxīy.

¹⁷'Āxop te Topa pu hām'āktux, hu: "'Ātak". Kaxīy. Topa
 te tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. Tikmū'ūn te
 hāpkummuk xexka mīy, puxix yānān xexka'. Tikmū'ūn
 te hāpkummuk kutōgnāg mīy, puxix yānān kutōgnāg.
 Tikmū'ūn te hāmmax xexka mīy, puxix hāpxop max xo-
 hix popmā'. Tikmū'ūn te hāmmax kutōgnāg mīy, puxix
 hāpxop max kutōgnāg popmā'. Yā tikmū'ūn yōg hāpx-
 opmā'ax kopit xe'e', tu' kopit yāy putuk. Xate' yūmmūg.
 'Āpu Topa yīpkutuk 'ōg hāmyāxatamuk tox hā.

¹⁸Hamūn, 'āxop te' yūmmūg hōmā 'āxop te mōnāyxop
 yōg hāpxopmā'ax hitop tat, pa Topa te pago takat, yā
 yāy kutok nū'kutnāhā, xayīy 'āxop mōnāyxop yōg
 hāpxopmā'ax hitop tat kuxyā'. Yā tute pago takat
 xexkanām, Topa te yānām ponnok pago'ah xix yānām
 'āta yīxux pago'ah. Yā nōm takat miāx. Pa Topa te' pa-

go xexkanām. ¹⁹ Yā tute Kunnix nū'kutnāhā', puyīy 'āx-op pupi tu' xok, nūy 'ākuxa kummuk xit. Kunnix xok, yā kahnēn max putuk. Yā kahnēn max kup kohe 'ohnāg xi' kup yāy xa'a 'ohnāg. Hā kaxīy putuk Kunnix, yā hāp-kummuk mīy 'ohnāg. ²⁰ Hōmā 'ūhittap 'ap xip'ah hām xexka', ha Topa te Kunnix yāy'kutnāhā', puyīy yūmūg pupi tu xok. Hōnhā yā hām xexka yōg hāmyāxatamuk xox putox 'īhā Topa te yūmū'ā Yeyox mūg. ²¹ 'Ākuxa mām Yeyox Kunnix kopah, tu mōktu 'ākuxa mām Topa kopa kamah. Yā Topa te yāy kutok putpu' hīnnāhā', tu yāy kutok xexka mīy, puyīy tikmū'ūn xohix Yeyox 'āktux max. Yā 'ākuxa mām Topa kopah, tu hāpxop max hip Topa yōg. ²² 'Āxop te hām'āktux xe'e 'āpak, tu 'āyīpkox pip, tu yāy kuxa kummuk xit, nūy hāpkummuk mīy hok, nūy Yeyox kopa kuxa mām xop putuppax xe'ēgnāg. 'Āpu nōm putuppax xexkanām. ²³ Topa yōg hām'āktux pip ka'ok, tu yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. Topa te hām'āktux, yīy ta 'āxop yāyhā Topa yōg tikmū'ūn. Topa yā yūmūg 'ātak, tu yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. ²⁴ Hamūn, Topa yōg tappet tu' kax'āmi, hu:

"Hāpxip kutōgnāg 'īhā mīxux nak,
ha hāpxip kutōgnāg 'īhā nū'nāhā mīnnut.
Hā kaxīy tikmū'ūn xohix xexka', yā hāpxip kutōgnāg
'īhā' xakix.

²⁵ Pa Topa xexka yōg hām'āktux pip ka'ok mōku-ma'mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā." Kaxīy. Topa yōg hām'āktux, yā Topa yōg hām'āpak max'ax, yā 'ūgmā'āte xa nōm 'āktux

Topa pet yā Topa yōg tikmū'ūn

2 'Āpu hāpkummuk xohix mīy kux. 'Āpu' koit kux, nūy mō'āmā kux. 'Āpu 'āyīpkūmīy kux. 'Āpu hām'āktux kux. ² kaxop pu'ūgnāg te yōktat hep putup xexka', tu xo'op, tu' tuk. Hā kaxīy 'āxop. 'Āpu kaxop pu'ūgnāg putuk. Topa yōg hām'āktux te yōktat hep putuk. 'Āxop te Topa yōg hām'āktux pop, ha hāpxop max xohix nōy nā' mōg 'ākuxa kopah, tu 'āxop tuk put-up. Yā Topa te 'ākuxa kummuk xit, tu 'ākuxa maxnāhā'. ³ Yā Topa yōg tappet te: "'Ūxit'ax max yā' xuxpex. Hā kaxīy 'ūmax tikmū'ūn te Topa yūmmūg, yā' xuxpex putuk." Kaxīy.

⁴ 'Āxop kuxa mām yūmūg xuxyā Yeyox kopah. Mīkaxxap hi 'ohnāg, pa Yeyox hi'. 'Ūkuxa mām hok xop te Yeyox putup nōg, pa Topa tep-tup, tu' yūmmūg 'ūmax. ⁵ Tikmū'ūn te mīkaxxap hā' mīy mīptut. Hā kaxīy 'āxop te mīkaxxap putuk, ha Topa te 'āxop hā mīy yāy pet, ha Topa Koxuk xip 'ākuxa kopa xix 'āxop kopah. Mā, puyīy Topa 'āxop hā' mīy yāy pet. 'Āmānex te Topa pet kopa Topa pu' hāpxopmāhā'. Hā kaxīy Topa Koxuk te 'āxop ka'ogāhā', ha Yeyox Kunnix te 'āxop maxnāhā', xaxīy Topa pu hāpxopmā xe'ēgnāg. 'Āmānex xop te Topa pu mō'hap xoxop, nūy Topa pu' popmā'. Hā kaxīy 'āxop te Topa pu hāpxopmā max. ⁶ Yā Topa yōg tappet te:

"Āte yāy nōm kutnāhā', yā' max nō'ōm, yā takat.
'Ūxip putup kōmēn Xiām tu'.

Hā kaxīy mīptut mīy xop te' yāy kutnāhā mīkaxxap takat, tu nōmhā' mīy 'Ūkupkūnīy. Hā kaxīy nōm te yāy yōg xop ka'ogāhā'. Tikmū'ūn te nōm kopa' kuxa mām, tu yāyhāhup putup 'ohnāg, yā' kuxa hittup." Kaxīy.

⁷ 'Āxop kuxa mām Yeyox kopah, tu' yūmmūg 'ūmax xe'ēgnāg Yeyox, yā takat xexka putuk. Pa' kuxa mām hok xop tep-tup nōg Yeyox. 'Ūp-tup nōg, pa Topa te' mīy 'Ūxexka', yā Topap-tup xop yōg xexka'. Hā kaxīy Topa yōg tappet te:

"Mīptut mīy'ax te mīkaxxap putup'ah,
pa' nōy te nōm hā' mīy 'Ūkupkūnīy xexka',
ha mīptut te nōm yīmū' yūm." Kaxīy.

⁸ Topa yōg tappet te xe:

"Mīkaxxap te tikmū'ūn nū'xok.

Hā kaxīy tikmū'ūn te nōm kopa kuxa mām putup'ah,
tu nōm hā yāy koxyo' putup." Kaxīy.

Hamūn, 'Ūkuxa mām 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah, yā Topa te nōm xat.

⁹ Pa Topa te 'āxop yīmōgātux, yā hep puxet yīmōgātux putuk. 'Āmānex xop te Topa pu hāpxopmāhā'. Hā kaxīy 'āxop te Topa xexka pu hāpxopmāhā'. 'Āxop te hām xexka yōg tikmū'ūn putuk 'ohnāg, pa yā Topa yōg xop 'āxop. Topa te 'āxop yīmōgātux, xaxīy tikmū'ūn pu Topa max xe'ēgnāg 'ākutux. Hōmā 'āxop te hāpkummuk mīy, yā hāpkoxtap putuk. Pa Topa te 'ākuxa kummuk xit, tu 'ākuxa maxnāhā', yā kuyānām putuk Topa yōg. ¹⁰ Hōmā 'āxop yā Topa yōg tikmū'ūn 'ohnāg, pa hōnhā 'āxop yā Topa yōg. Hōmā Topa te 'āxop kuxa ka', pa 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Pa hōnhā 'āxop te' yūmmūg.

Topa yōg kāmānat

¹¹ 'Ūkxape xop, 'āxop te hām xexka yōg puknōg xop putuk, yā' kuxa mām hok xop hā puknōg. 'Āpu hāpkummuk mīy hok, 'āxop te nōm putup. Pox te xonat putex. Hā kaxīy hāpkummuk mīy'ax te tikmū'ūn koxyo'. ¹² Topa yūmmūg 'ohnāg xop pip, hu 'āxop xakot. 'Āpu hāpxopmā max xexka'. Nōm te 'ōg hāpxopmā max pēnāp-tup. Nōm te hām'āktux putup 'āxop kummuk, pa nōm te' yūmmūg putup 'āxop te hāpxopmā max punethok. Nōm te' yūmmūg putup nōm hāpt-up 'īhā putpu' nūn Yeyox Kunnix. Nōm te' yūmmūg putup 'āxop max. Yā Topa 'ākutux max putup.

¹³ 'Āpu hām xexka yōg gohet yōg xat'ax xop 'āpax, nūy 'āyīpkox pi', yā Topa xexka tep-tup. Yā Hōm yōg xat'ax 'āpax, yā' xexkanām. ¹⁴ 'Āpu gohet yōg gohenanok xop 'āpax kamah, nūy 'āyīpkox pi', yā Topa xexka tep-tup. Yā Hōm yōg xat'ax te gohenanok xop yīmōgātux, puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy'ax hā yānān, puyīy tikmū'ūn hāmmax mīy xop pu hāpxopmā max. ¹⁵ Tikmū'ūn te hām'āktux hitop, yā tikmū'ūn hitop. Topa tep-tup, puyīy tikmū'ūn 'ōg hāpxopmā max pēnā', nūy tu' yēy, yā hām'āktux hitop kux. ¹⁶ Kāmānat xop te' xuxyā pu' hām, ha' xuxyā te nōm xatpax. Topa yōg xat'ax te tikmū'ūn xat kamah, tu hām'āktux 'Ūkummuk tikmū'ūn. Pa Topa yōg xat'ax te xa hām'āktux te kaxīy 'ohnāg. Pa 'āpu xe hāpxopmā kummuk hok, pa 'āpu Topa 'āpax, nūy Topa pu hāpxopmā'. ¹⁷ 'Āpu tik-

mũ'ün xohix 'äpax. 'Äpu' kuxa mām xop putuppax. 'Äpu Topa yīpkutuk. 'Äpu Hōm yōg xat'ax 'äpax.

Kunnix te yūmūg pupi' xūy

¹⁸ Kāmānat xop, 'äpu 'ūxat'ax xop 'äpax max, nūy 'äyīpkox pi'. 'Äpu xuxyā 'äpax, yā nōm max 'äpax xix nōm gāy kamah. ¹⁹ 'Äxop te' mīy, puxix Topa xa maxnā'. 'Äxop te' yūmmūg Topa tep-tup. 'Äxop te hāp-kummuk hā tot, puxix Topa xa maxnāp-tup. Yā 'äxop te hāp-xopmā max, pa tikmū'ün te 'äkummugāhā', ²⁰ pa 'äxop te hāpkummuk mīy, ha' nōy te 'äxop kix, ha ta' kummuk hitop hā tot. Pa 'äxop te hāp-xopmā max, pa tikmū'ün te 'äxuygāhā', ha 'äxop te' xūy hā tot max, puxix Topa xa maxnā'. ²¹ Yā Topa te' xat, xayīy 'äxūy. Yā hōmā Kunnix te 'äxop pupi' xūy, xayīy 'äxop nōm pēnā', tu kama' mīy Kunnix putuk. ²² Kunnix te hāp-kummuk mīy 'ohnāg, hu' koit 'ohnāg. Tikmū'ün te Yeyox te' koit 'äpak 'ohnāg. ²³ Tikmū'ün te Yeyox pu hām'äktux kummuk, pa Yeyox te' yānān 'ohnāg. Tute' xūy hā' tot, pa hām'äktux kummuk yānān 'ohnāg, pa Topa kopa' kuxa yūm, ha Topa te tikmū'ün yōg hāp-xopmā'ax kopit putup, nūy kummuk hā yānān. ²⁴ Kunnix te yūmūg pupi' xok. Kunnix te hāpkummuk mīy 'ohnāg, ha ta yūmū'äte hāpkummuk mīy, ha Topa te yūmūg pupi Kunnix xūygāhā mīpkupnix yīmū', kopix yūmūg hāpkummuk mīy kux, nūy hāpxe'e mīypax. Kunnix kayax pip, puyīy yūmūg hittupmā'. ²⁵ Kahnēn te yāy xaxok, tu putat yūmmūg 'ohnāg. Hā kaxīy 'äxop hōmā, tu Topa yōg putat max yūmmūg 'ohnāg. Kahnēn pēnā'ax te kahnēn xīpihi', tu' nūnnāhā', ha kahnēn te' pe' mōg, ha pēnā'ax te kahnēn pēnāhā'. Hā kaxīy Topa te 'äxop nūnnāhā', Topa yōg putat tu' mōxaha', ha 'äxop pip Topa mūtik, ha Topa te 'äxop pēnāhā', tu 'äkuxa maxnāhā'.

Īpxox xi' xetut xop

3 Kāmānat xop, 'äpu xat'ax xop 'äpax. Xetut xop, 'äpu 'äyīpxox xop 'äpax kamah. 'Äyīpxox kuxa mām hok Topa yōg hām'äktux kopah, puxix 'ōg hāp-xopmā max pēnā', hu' kuxa mām putup. Yā xate hām'äktux putup'ah, ² pa 'äyīpxox te' pēnāp-tup xate hāpxe'e mīy, tu 'äyīpxox 'äpak. ³ 'Ūn te yāy xe panip xap, tu xapmax xohix tat, tu topixxax max mō'tat, puyīy tikmū'ün xohix 'ün 'äktux max. 'Äpu kaxīy hok. ⁴ Pa 'äpu 'āmax yāy putuk 'äkuxa kopah, yā 'äkuxa yūm, tu 'äkuxa gāy 'ohnāg. Hā kaxīy 'āmax yāy putuk xexka Topa pu'. ⁵ Yā hōmā 'ün xop hā kaxīy, yā' kuxa max, tu Topa kopa kuxa mām, nūy hāmmax hip, tu yāy kuxa max mīy, yā 'īpxox 'äpak, tu' yīpkox pip. ⁶ Hōmā Xat te kaxīy, tu 'īpxox 'Amanām 'äpak, tu' yīpkox pip. Xat te 'īpxox pu: "'Äpu xat. 'Äte nō' mīy putup.'" Kaxīy. Xix hōnhā 'äxop te hāp-xopmā max, tu 'äkuxa mām, nūy ta Xat putuk.

⁷ Hā kaxīy 'īpxox xop. 'Īpxox xop, 'äpu yāy xetut pe'äpaxeh max, yā 'äxetut pu'uk, ha ta 'āmūn ka'ok. 'Äpu yā xetut 'äpax. Yā Topa te 'äxop hīnnāhā mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg, xix 'äxetut hīnnāhā kamah,

ha' kux 'ohnāg. Xate yāy xetut pu 'āmax, nūy ta Topa pu hām'äktux maxp-tup. Pa xate yāy xetut pu 'äkummuk, nūy ta Topa pu hām'äktux kummuk putup.

Nōm te hāp-xopmā max, yīy tikmū'ün te nōm xūygāhā'

⁸ Xix 'äxop kamah. Yā' max 'äp-tox puxet xix 'äkuxap-xet. 'Äpu yāy putuppax, nūy 'ätaknōy xop max putuk. 'Äpu tikmū'ün pu hāp-xopmā max, nūy nōm 'äpax. ⁹ Tikmū'ün te 'äxop kummugāhā'. 'Äpu 'ūyānān hok. Tikmū'ün te 'āmānōg kummuk. 'Äpu 'ūyānān hok. Pa 'äpu nōm kummuk xop pu hāp-xopmā max. 'Äpu nōm pu hām'äktux max. Hamūn, Topa te 'äxop xānāhā', tu xa hām'äktux xex, nūy xa hāp-xopmā max. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te:

"Ok xatep-tup hāp-xop max 'ōg hāmyāxatemak xohix tox hā, nūy 'äkuxa hittup?

'Äpu hām'äktux kummuk hok, nūy koit hok,

¹¹ nūy hāpkummuk mīy kux,

nūy yāy kix kuxyā pax,

nūy yāy kix kux.

¹² Hamūn, Topa te' pēnā max hāpxe'e mīy xop,

ha nōm te Topa pu hām'äktux,

ha Topa te' xupak, nūy mīy.

Pa Topa te hāpkummuk mīy'ax xop 'äpak 'ohnāg."

Kaxīy.

¹³ 'Äxop te hāp-xopmā max putuppax, puxix 'äkoxyōy ka'ok putup'ah. ¹⁴ Pa 'äxop te hāpxe'e mīy, pa tikmū'ün te 'äk-te'ex kummuk, ha ta 'äkuxa hittup. 'Äpu tikmū'ün yīpkutuk hok. 'Äpu 'äkuxanōg hok. ¹⁵ Pa 'äpu Kunnix 'äpax, nūy nōm xexka mīy 'äkuxa kopah, yā 'äxuxyā xexka'. Texīy 'äkuxa mām Topa kopah, nūy hāmmax hip? 'Äpu nōm pe'äpaxeh. Hāpxip 'īhā tikmū'ün te xa yīkopit putup, hu: "Texīy 'äkuxa mām? Texīy xate hāmmax hip?" Kaxīy. Yā xate nōm 'äktux yūmmūg putup nōmhā. ¹⁶ Xate yāy kuxa mām'ax 'äktux putup, tu xate hām'äktux max putup, tu' nōy 'äpak max putup. ¹⁷ 'Äxop te hāp-xopmā max, yīy tikmū'ün te 'äxop kute'ex kummuk, yā' max, yā Topa tep-tup. Pa 'äxop te hāp-xopmā kummuk, yīy tikmū'ün te 'äxop kute'ex kummuk, puxix tu' kummuk. ¹⁸ Hamūn, Kunnix te tikmū'ün pupi' xok. Kunnix 'ūmax, pa tikmū'ün te hāpkummuk mīy, yā nōm max te nōm kummuk xop pupi' xok, nūy tikmū'ün kuxa māmā Topa kopah. Kunnix yīn xok, pa' koxuk hi', ¹⁹ tu ta' mōg Kunnix koxuk, tu mōktu yāmīy pu hām'äktux kanet ka'ok kopah. ²⁰ Yā tikmū'ün yōg yāmīy. Hōmā 'ūhittap nōm tikmū'ün pip hām xexka tu', tu Topa kopa kuxa mām 'ohnāg, ha Topa te' hip punethok, ha Nōe te mīpkox xexka mīy, yā mīptut xexka', yā kōnāg yīmū' mōg nō'om. Hāpxip 'īhā tikmū'ün xohix xakix kōnāg kopah, pa xohix te' 8 mōxakux mīpkox kopah, tu' xakix 'ohnāg, 'ap xakix'ah kōnāg kopah. ²¹ Yā mīpkox kopa' xakix 'ohnāg, yā' hi'. Hā kaxīy tikmū'ün hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Tikmū'ün kuxa tup, tu' kuxa mām Topa kopah, hap-tox pix. Yā putox pix'ax te tikmū'ün xax pix 'ohnāg. Yeyox Kunnix putpu' hi', nūy tikmū'ün hīnnā'. ²² Tu ta' mōg Yeyox Kunnix pepix pexkox tu', tu mōktu' yūm Topa yīm xe'e tu', tu pexkox yōg nū'pok xop xohix xat, xix

pekkox yög xexka xop xat, xix pekkox yög xexkanäg xop xat.

4 Hõmä Kunnix yin xüy. Hã kaxiy 'äxop xüy putup kamah. 'Äpu hãmp'e'äpaxeh Kunnix te hãmp'e'pax-ex putuk. Hamün, tikmü'ün xüy, puxix hãpkummuk mïy putuppax'ah. ² 'Äpu 'ümïypax Topa te nöm putup, tu möktu 'äxakix, ha Topa te 'äxat putup. 'Äpu 'ümïy hok xate nöm putup. ³ Hõmä 'äxop te nöm mïy punethok, tu Topap-tup nög xop te' mïy putuk. Yã Topap-tup nög xop te hãpkummuk mïy pax, tu' nøy hä xupxetpax, tu' paptuxpax, tu hãpkute'expax, tu' xitpax tikmü'ün xohix mütik, tu yã kotinnãhã, nüy kenmuk xo'oppax, tu topa komut xop pu hãm'äktuxpax. ⁴ Pa hõnhã 'äxop te hã kaxiy mïy 'ohnäg Topap-tup nög xop mütik. Ha Topap-tup nög xop te: "Teptu 'äxop te hãpxopmä hok 'ügmüg mütik?" Kaxiy. Yã 'äxop gäy 'ohnäg, tu hãpkummuk mïy 'ohnäg nümütik, yiy 'äxop mänög, nüy 'äxop 'äktux kummuk. ⁵ Pa hãpxip 'ihã nöm kummuk xop te Topa keppa' pip putup, ha Topa te nöm yög hãpxopmä'ax kopit putup, ha nöm te yã yög hãpxopmä'ax 'äktux putup. Yã Topa te hi xop yög hãpxopmä'ax kopit putup, ha ta' xakix xop putpu' hip-tup, ha Topa te yög hãpxopmä'ax kopit putup kamah. ⁶ Hã kaxiy xakix xop te Topa yög hãm'äpak max'ax 'äpak. Hõmä nöm xakix xop yã tikmü'ün, tu' pip hãm xexka tu', ha Topa te yög hãpxopmä'ax kopit. Nöm xop yög yãmïy te Topa yög hãm'äpak max'ax 'äpak, nüy hãpxopmä'ax te Topa yög putuk.

⁷ Hãpxip 'ihã hãpxop xohix nög putup. Yã' kux. 'Äpu 'äp-tox max. Pa 'ätix, nüy Topa pu hãm'äktux max. ⁸ 'Äpu 'änöy putuppaxnãm. Xate 'änöy putuppax, nüy ta' nøy yög hãpkummuk mïy'ax yümmüg kutögnäg. ⁹ 'Äpu 'äpet xõnpax, puyiy puknög xop möxakux. 'Äpu hãm'äktux hok, hu: "Ätep-tup'ah puknög xop nünteh." Kaxiy. ¹⁰ Topa te tikmü'ün ka'ogãhã', puyiy Topa pu hãpxopmä max. Tute yãp-xet ka'ogãhã', pu hãpxopmä', tu' nøy ka'ogãhã', pu hãpxopmä' nøy mïy, yã 'üxohix ka'ogãhã te kaxiy. 'Äpu nöm xohix mïy, nüy tikmü'ün hä 'ätehet, ¹¹ Topa te 'äka'ogãhã', xayiy 'äxop tikmü'ün xohix pu hãm'äktux. 'Äpu Topa yög hãm'äktux 'äktux tikmü'ün pu'. Topa te 'äka'ogãhã', xayiy 'äxop kuxa mãm xop pu hãpxopmä max. 'Äpu hãpxopmä max, 'ihã Topa te 'äka'ogãhã', puyiy tikmü'ün te: "Yã' max xe'ëgnäg Yeyox Kunnix". Kaxiy. 'Äpu Topa pu nöm 'äktux kamah, hu: "Ämax xe'ëgnäg. 'Äka'oknãm. 'Ügmü'äte nöm 'äktux putup hãmýaxatamuk xohix kux 'ohnäg hä. Kaxiy.

Yeyox kopa' kuxa mãm xop xüy

¹² 'Ükxape xop, 'äte 'äp-tuppax. 'Äxop te' xüy xexka hä tot, yã tikmü'ün te 'äxop kute'ex kummuk. 'Äpu hãm'äktux hok, hu: "Teptu 'ükxüy xexka?" Kaxiy. Hã kaxiy hãm'äktux hok. Yã Topa te' xat, pu' kuxa mãm xohix xop xüy hä tot. ¹³ 'Äpu 'äkuxa hittup. Yã Kunnix te' xüy hä tot, ha ta 'äxop te xüy hä tot kamah. 'Äxop te xüy hä tot, xayiy 'äxop kuxa hittup xexka putup, 'ihã putpu' nün Yeyox, ha tikmü'ün xohix te' yümmüg putup 'ümax xe'ëgnäg Yeyox. ¹⁴ 'Äxop kuxa mãm Yeyox

kopah, tu Kunnix mütik 'ämög, yiy ta tikmü'ün te 'äxop mänög, nüy 'äxop 'äktux kummuk. 'Äpu 'äkuxa hittup. Tikmü'ün te 'äxop kute'ex kummuk, Topa Koxuk mög 'äxop mütik hah, yã' Koxuk xe'ëgnäg. ¹⁵ Pa xate' nøy putex, pe' xupxet, pe hãpkummuk mïy, pe hãpxümähïy, ha' nøy te xa hä yãnãn, yiy 'äxüy. 'Ämhok! Kaxiy hok. Yã hitop 'äxüy. ¹⁶ Pa 'äkuxa mãm Yeyox Kunnix kopah, yiy ta' nøy te 'äktute'ex kummuk, ha 'äxüy. Hamün. Yã' max nõmhã'. 'Äpu 'äyãyhãhup hok. 'Äpu Topa pu hãm'äktux, hu: "Kunnix, 'ämög 'ügmütik. 'Ämax". Kaxiy.

¹⁷ Hãpxip 'ohnäg 'ihã Topa te tikmü'ün yög hãpxopmä'ax xohix kopit putup, tu yã yög tikmü'ün yög hãpxopmä'ax kopit putup hãmãxap. Texiy Topa te tikmü'ün yög hãmoxopmä'ax kopit kux putup? Yã tute Topa yög hãm'äpak max'ax 'äpak hok xop yög hãpxopmä'ax kopit putup, nüy hãpkummuk hä yãnãn. ¹⁸ Yã Topa yög tappet te:

"Yã hãpxopmä'ax ka'ok Topa te tikmü'ün kuxa kummuk xit, puyiy hãpkummuk mïy'ax hä yãnãn hok.

Texiy Topap-tup nög xop nöm te hãpkummuk mïy? Yã Topa te yög hãpkummuk mïy'ax hä yãnãn putup." Kaxiy.

¹⁹ 'Äxop te' xüy hä tot, Topa te' xat hah. 'Äpu Topa kopa 'äkuxa mãm ka'ok. Topa te 'äxop mïy. 'Äpu 'äkuxa mãm Topa kopah, nüy hãpxopmä max. Topa te xa hãm'äktux xex, tu nöm xohix mïy.

Yeyox kopa kuxa mãm xop pënë'ax xop

5 'Ükuxa mãm xop pënë'ax max xop, 'äte xa' kax'ämi'. 'Ügmün yã' kuxa mãm xop yög pënë'ax max kamah 'äxop putuk. Hõmä Yeyox xüy, tu' xok, ha 'äte' pënëhã', tu tikmü'ün pu nöm 'äktux, yiy tikmü'ün tek kummugãhã'. Hãpxip 'ihã putpu' nün putup Yeyox, ha 'äte Kunnix pënëp-tup yã' max xe'ëgnäg, ha Kunnix te xa maxnãp-tup. ² 'Äpu 'ükuxa mãm xop pënë max, yã kahnën pënë'ax te kahnën pënë max putuk. Topa te xa' popmãhã 'ükuxa mãm xop, xayiy pënë'. 'Äpu 'üp-tuppax, nüy nöm pënë'. Yã Topa tep-tup. 'Äpu 'äkokõn hok, pa nöm xop pënë max. Xate' kuxa mãm xop pënëhã', nüy tayümak pop, puxix tu' kummuk. Pa xate' kuxa mãm xop pënëp-tuppax, puxix tu' max. ³ 'Äpu' kuxa mãm xop xatpax hok, xate nöm pënëhã', pa 'äpu hãpxopmä max, puxix nöm 'äpënë', nüy kama' mïy 'äputuk. ⁴ Hãpxip 'ihã putpu' nün putup Yeyox. Kahnën xuxyã te' pënë'ax pënë max. Hã kaxiy Yeyox te 'äxop pënë max, tu xa' popmãp-tup 'üxat'ax xexka yög kuxxax max xe'ëgnäg, nüy 'äxexka mïy.

⁵ Tik tup xop, 'äpu tik hitap xop 'äpax, nüy 'äyïpkox pi'. 'Äpu yã kutögnäg pe'äpaxeh, nüy nøy hä 'ätehet. Yã Topa yög tappet te: "Topa tep-tup'ah yã xexka pe'paxex xop, pa Topa te yã kutögnäg pe'paxex xop pu hãmmaxnãhã". Kaxiy. ⁶ 'Äpu yã kutögnäg pe'äpaxeh nøy nã mög, ha Topa ka'ok te 'äxop hä tep-tup, tu hãpxip 'ihã tutep-tup putup, tu 'äxop xexka mïy putup. ⁷ 'Ok 'äkuxanög? 'Äpu hãm'äktux Topa mütik, nüy 'äkuxa mãm ka'ok Topa kopah, nüy 'äkuxanög kux.

⁸ Pa 'ätix! Hämpēnā'. Yā Hāmgāyāgnāg 'ūgāy, tu hāp-kumep. Hāmgāy te': mit, mit, mit. Yā xok xak, nūy putex. Hā kaxīy Hāmgāyāgnāg tep-tup, nūy 'ākuxa mām'ax kuxyā'. ⁹ 'Āpu 'ākuxa mām mōkumamōg. 'Āpu 'ūtuxhok, pu Hāmgāyāgnāg 'āxop mōgā hok, xayīy hāpkummuk mīy hok. Yā xate' yūmmūg 'āxape kuxa mām xop xohix pip hāpxexka xohix tu', ha' kuxa mām hok xop te nōm kummugāhā', yā 'āxop kummūgā putuk. ¹⁰ 'Āxop xūy putup 'ūxeheh, pa hāpxip 'īhā' kux, ha Topa max xe'e te xa maxnāp-tup, tu 'āxop xānāp-tup, xayīy pi' 'āxop Kunnix mūtik mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg. Yā' max xe'ēgnāg. Topa te 'ākuxa mām-māp-tup, tu xa ka'ok hōm putup. 'Ākuxa mām putup Topa ka'ok kopah. ¹¹ Yūmū'āte: "Topa 'ūka'ok xexka hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn." Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop pe'paxex

¹² 'Āte hām'āktux, ha Xinax te hām'āktux kax'āmi nū tappet tu'. 'Āte' yūmmūg Xit yā yūmūg taknōy putuk, tu 'ātu' xip ka'ok. 'Ātep-tup, nūy 'ākuxa hittupmā'. 'Āte xa hām'āktux 'ūxe'e nūhū hām'āktux Topa max yōg. 'Āpu 'ākuxa mām Topa yōg hām'āktux kopah.

¹³ 'Ūpip Yeyox kopa kuxa mām ka'ok xop hāpxexka Maminōn tu', yā 'āxape xop. Topa te nōm yīmōgātux. Nōm te 'āxop pu hām'āktux 'āxop pe'paxex. Ha ta' xip kama 'ūk-tok pit putuk Mā'ak, tu 'āxop pu hām'āktux kamah 'āxop pe'paxex.

¹⁴ 'Āxop yāy tu nū'nāhā'. 'Āpu yāy putuppax, yā xape xop max putuk. 'Ātep-tup, xayīy 'āxop kuxa mām max, yā 'āxop yā Kunnix yōg xop. Hamūn.

Tu ta tu' kux.

2 PET

1 'Ügmün Xīmām Pet. Yeyox Kunnix tek xat, tu nūgkutnāhā'. 'Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet. Topa te 'ākuxa tupmāhā xix Yeyox Kunnix te', xa tu 'ākuxa max. Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa kummuk xit. Topa te 'ākuxa mām mā max xix Yeyox Kunnix te', 'ūgmūg putuk. Yā' max kuxa mām'ax, yā hāpxop takat putuk.

² 'Ātep-tup, puyīy Topa xa maxnā punethok, nūy 'ākuxa mām mā punethok, xayīy 'āxop Topa yūmmūg xix yūmūg xuxyā Yeyox yūmmūg.

Topa te tikmū'ūn xānāhā', tu nōm yīmōgātux

³ Topa 'ūka'ok, tu yūmū'ā hāpxop xohix popmāhā', 'ūyīy hāmmax mīy, nūy Topa max putuk, tu Topa yūmūg. Topa te yūmūg xānāhā', 'ūyīy yūmū nūmūtik pi', nūy 'ūyōg max xe'ēgnāg pēnā'. Yā' xexka', tu' max Topah. ⁴ Ha kaxīy Topa te yūmū'ā hāpxop xe'ēgnāg 'āktux xex, 'ūyīy hāpxopmā kummuk putup xūy kux, tu hām xexka xohix yōg tikmū'ūn putuk hok nōm te yāy kummugāhā', pa yūmū'āte Topa putuk putup. ⁵ 'Āxop kuxa mām ka'ok Topa kopah. 'Āpu hāpxopmā max nōynā mōg. 'Āxop te hāpxopmā max. 'Āpu hāmyūmmūg nōynā mōg. ⁶ 'Āxop te hāmyūmmūg. 'Āpu hāpxopmā kummuk putup xūy kux nōynā mōg. 'Āxop te hāpxopmā kummuk putup xūy kux. 'Āpu hāpkummugā hā tot nōynā mōg. 'Āxop te hāpkummugā hā tot. 'Āpu Topa putuk nōynā mōg. ⁷ 'Āxop te Topa putuk. 'Āpu Yeyox kopa mām ka'ok xop putuppax nōynā mōg. 'Āxop te Yeyox kopa kuxa mām ka'ok xop putuppax. 'Āpu 'ānōy putuppax nōynā mōg. ⁸ 'Āxop te' mīy punethok te kaxīy, nūy ta Yeyox Kunnix yūmmūg xexka', tu tikmū'ūn pu Yeyox 'āktux max putup. ⁹ Pa xate' mīy 'ohnāg te kaxīy, nūy ta 'āxop hāmyūmmūg kutōgnāg, nūy hāmpēnāg-tōgnāg putuk, nūy pa hok xop putuk. Yā Yeyox te 'ākuxa kummuk xit, pa xate' xaxok.

¹⁰ 'Ūkxape xop, Topa te 'āxop xānāhā', tu 'āxop yīmōgātux. 'Āpu Topa yōg putat hā mōg kuma mog. Hā kaxīy 'ākuxa mām kux putup'ah, ¹¹ tu pexkox hā mōxakux putup, pa' pip putup yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg tikmū'ūn, yā' kuxa tup xop, ha Topa te 'āxop xat putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

¹² Hōmā 'āxop te' xupak nōm hāpxop xe'e xohix, tu 'āyīpkox pip, tu' mīy punethok. 'Āxop te nōm yūmmūg xexka'. Pa xa nōm yūmmūgāhā 'ūxeheh, pu' max. 'Āte nōm xop 'āktux putup punethok 'ūxeheh. ¹³ 'Āte hāmpēkxaxex 'ūkxip, koxix xa nōm yūmmūgā 'ūxeheh. ¹⁴ 'Āte' yūmmūg, hāpxip 'īhāg xip kux putup, yāg xok

putup, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'ā nōm 'āktux. ¹⁵ Hōmā 'āte xa yūmmūgāp-tup punethok 'ūxeheh, xayīy 'āxop nōm xaxok hok. Hāpxip 'īhāg xok putup, ha 'a 'āxop te nōm hāpxop xaxok putup'ah.

Kunnix xe'ēgnāg 'āktux

¹⁶ 'Ok 'ūgmū'āte xa yāy yōg hām'āktux hitop 'āktux, nūy xa hām'āktux yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix putpu' nūn'ax max xe'ēgnāg? 'Āmhok. 'Ap hitop'ah hām'āktux. Pak mū'āte' pēnāhā Yeyox 'ūxexka', tu' max. ¹⁷ Yā hōmāg mū'āte' pēnāhā'. Yūmūg 'ātak Topa xip pepix pexkox tu', ha ta' xip Yeyox nūnte 'ūgmūg mūtik, hak mū'āte' xupak, Topa te: "Nūhū yā 'ūgkutok pit. 'Āte mō'yāy xe'ēgnāg xexka'." Kaxīy. Hā kaxīy Topa te yāy kutok xexka xe'ēgnāg mīy. ¹⁸ Yā nōm yānmūn xupep'ax te pexkox tu' nūn, ha tak mūg pip yīktix yīmū', tuk mū'āte nōm 'āpak, 'īhā' xip yūmūg xuxyā Yeyox xip. Yā' max xe'ēgnāg.

¹⁹ Hōmā 'ūhittap Topa pupi hām'āktux xop te Topak-tok 'āktux, ha ta hōnhāg mū'āte Yeyox pēnāhā'. Yā Topa pupi hām'āktux xop te kax'āmi hām'āktux xe'e', yā' koit'ah. Yā' xe'e'. 'Āpu nōm hām'āktux 'āpax, ha 'āxop te hāmyūmmūg putup. Kuyānām tat te putat tupmāhā'. Hā kaxīy Topa pupix hām'āktux xop yōg hām'āktux te Topa yōg putat max tupmāhā', yā Topa yōg putat tupmāp-tup, ha mōktu yā Yeyox Kunnix te putpu' nūn nōm hāptup 'īhā'. Māyōnnāg xexka xupep. Hā kaxīy Yeyox xupep putup kamah. ²⁰ 'Āpu hāmyūmmūg xe'e'. Hōmā 'ūhittap tik te Topa pupi hām'āktux, tu hām'āktux kax'āmi Topa yōg tappet tu'. Texīy hām'āktux? 'Ok hām yūmmūg xexka', hu hām'āktux? 'Āmhok. ²¹ 'Ok tikmū'ūn tep-tup, hu Topa pupi hām'āktux? 'Āmhok. Pa Topa te tu' popmāhā hām'āktux, ha Topa Koxuk te' yīyāhā'.

2 Hōmā Topa pupi hām'āktux koit xop te kuxa mām ka'ok xop mūtik yāy kotīnnāhā', tu hām'āktux Topa pupi' hām'āktux, pa yā' koit. Hā kaxīy tikmū'ūn te 'āxop mūtik yāy kotīnnāp-tup, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā', pa yā' koit, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāp-tup, nūy tikmū'ūn kuxa mām kuxyā', tu hām'āktux Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg 'āktux, pa yā' koit, tu yūmūg xuxyā Yeyox 'āktux kummuk putup. Yeyox te tikmū'ūn pupi' xok, pa nōm te hām'āktux putup, hu: "Yeyox 'ap xe'e'ah." Kaxīy. Hā kaxīy mīy, ha Topa te yōg kummuk mīy'ax hā yānān putup mō'ka'ok.

² Topa te' yānān putup, pa nōm kummuk xop te yāy yōg putat kummuk kopa' mōg, ha tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu Topa yōg putat max 'āktux kummuk

putup. ³ Nõm tikmũ'ün kummuk te tayũmak putuppax, hu xa yäy yõg hãm'äktux hitop yũmmũgãp-tup, xayiy 'äxop tu' pago. Pa Topa te' yũmmũg, hu' hip. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Topa te nõm xop yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nõy yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn.

⁴ Hõmã 'ũhittap pexkox yõg nõ'pok xop te hãpkummuk mĩy'ax pexkox tu', ha Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn, yã nõm putyõn pexkox kũnãpa', tu nõm xex Hãmgãyãgnãg pet kopah, yã kanet ka'ok putuk, tu nõm kiy. Yã hãpkoxtap xexka'. Nõm te' hip, yã hãpxip 'ĩhã Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn putup. ⁵ Hõmã 'ũhittap, ha ta tikmũ'ün xohix te hãpkummuk mĩy'ax kamah, tu Topap-tup nõg. Ha Nõe te tikmũ'ün pu Topa yõg hãm'äktux xe'e 'äktux. Pa tikmũ'ün te hãpkummuk mĩy'ax kux 'ohnãg, ha Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn. Yã Topa te' xat, ha kõnãg xexka te hãm xexka mõ'nij, ha tikmũ'ün xohix xakix kõnãg kopah. Pa' xakix hok Nõe xix yã xape xohix te' 7. Yã' pip mĩpkox kopah, yã mĩptut xexka kopah, tu kõnãg yĩmũ' mög. Pa tikmũ'ün nõy xohix xakix kõnãg kopah. ⁶ Hõmã 'ũhittap ha ta kõmẽn Xonõm yõg tikmũ'ün xohix te Topap-tup nõg xix kõmẽn Gõmõg yõg tikmũ'ün xohix te', ha Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn, ha kuxap te nõm kõmẽn tix puk xix yõg tikmũ'ün xohix, ha' xakix. Topa te nõm Topap-tup nõg xop tu' yãnãn. Hã kaxiy tikmũ'ün te' yũmmũg Topa te tikmũ'ün xohix yõg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn putup. ⁷ Yã No te' pẽnãhã'. Yã No te yãkotĩnnãhã kõmẽn Xonõm yõg tikmũ'ün kummuk mütik. Yã tik max No, tu' pẽnãhã tikmũ'ün te' nõy hã xupxetpax, tu' yĩpkox 'ohnãg. No te tikmũ'ün yõg hãpkummuk mĩy'ax pẽnãhã', tu' xupak, hu' kuxa hittup 'ohnãg, yã 'ãmnij xohix hã' kuxa hittup 'ohnãg. Kõmẽn yõg tikmũ'ün xohix xakix, yã kuxap te' kix, pa Topa te No xut, ha' xok 'ohnãg. ⁹ Hã kaxiy yũmũ'äte' yũmmũg Topa te Topap-tuppax xop mõy'ax hãpkummuk kopah, pa Topap-tup nõg xop kiy'ax, ha mõktu nõm 'ãmnij xupep. Yã tute Topap-tup nõg xop yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn putup. ¹⁰ Hamũn, Topa te tikmũ'ün yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn xekap-tup, yã nõm tep-tuppax hãpxopmã'ax kummuk, hu' mĩy'ũxohix, tu Topa yõg xat'ax mĩy' 'ohnãg.

Hã kaxiy nõm te' koit xop, nõm te Yeyox kopa kuxa mãm ka'ok xop pu hãm'yũmmũgãhã', pa yã' koit, tu hãm'äktux ka'ok, pa hãm'yũmmũg 'ohnãg, tu yãy xexka pe'paxex, tu pexkox yõg max xop 'ãpak 'ohnãg, pa nõm 'äktux kummuk. ¹¹ Nõm te' koit xop 'ũpu'uk, pa pexkox yõg nõ'pok xop 'ũka'ok xexka', pa pexkox yõg nõ'pok xop te pexkox yõg max xop 'äktux kummuk 'ohnãg. ¹² Xokxop gãy xop te hãmpe'paxex max 'ohnãg, pa' gãy. Ha tikmũ'ün te nõm xak, nõy kix. Hã kaxiy nõm te' koit xop te hãmpe'paxex max 'ohnãg, pa' gãy, ha Topa te' kuxyãp-tup. ¹³ Nõm te' koit xop te tikmũ'ün kummũgãhã', ha Topa te nõm tu' yãnãn putup. Tikmũ'ün te hãpkummuk mĩy'ax xaptop, puyiy tikmũ'ün nõm pẽnã hok. Pa nõm te' koit xop tep-tuppax hãpkummuk mĩy', puyiy tikmũ'ün nõm pẽnã'. Nõm te pãm mãhã 'äxop mütik, yã 'äxop te pãm mãhã', nõy

Yeyox xok'ax pe'äpaxeh. Yã 'äxop te nõm te' koit xop mütik yãyhãphup. Nõm te pãm mãhã 'äxop mütik, tu' koit putuppax, ¹⁴ tu 'ün kummuk pẽnãpax, tu hãpkummuk mĩy'ax putup xũy kux 'ohnãg, tu' kuxa mãm pu'uk xop pu hãm'yũmmũgã kummuk, ha' kuxa mãm koit'ax kopah. Nõm koit xop te tayũmak putup xũy, ha Topa te hãm'äktux, hu: "Yã' kummuk nõ'om". Kaxiy. Topa te nõm xũygãp-tup. ¹⁵ Nõm te' koit xop te Topa yõg putat max xak, tu yãy xaxogãhã', yã hãpxe'e yũmmũg 'ohnãg. Hõmã Mana'ãm, yã Meot kutok te tayũmak putuppax, tu hãpkummuk mĩy', nõy tayũmak pop, ¹⁶ pa Topa te: "Kaxiy hok". Kaxiy. Yã Topa te Mana'ãm yõg yomẽn yĩgãhã', yiy hãm'äktux, hu: "Kaxiy hok". Kaxiy. Tu Mana'ãm hupmãhã'. Mana'ãm xip Topa pupi hãm'äktux xop kopah, pa' kummuk. Hã kaxiy nõm te' koit xop te hãpkummuk mĩy', yã Mana'ãm putuk.

¹⁷ Tikmũ'ün te kõnãg xupup xox tu' mõi, nõy kõnãg 'ũm tat, pa' nak, puxi' tat 'ohnãg. Tikmũ'ün te hãmgõy xexka pẽnãhã', tu hãmpe'paxex tex tip-tup. Pa 'ãmuuh te hãmgõy xexka xit, ha tex ti 'ohnãg. Hã kaxiy tikmũ'ün mög, nõy nõm te' koit xop yõg hãm'yũmmũg 'äpax, pa hãm'yũmmũg max 'ohnãg. ¹⁸ Nõm te' koit xop te yãy xexka 'äktux, tu hãm'äktux hitop tikmũ'ün pu', tu' yũmmũgãhã tikmũ'ün te yãy yõg putup'ax mĩy', pu' max. Yã' koit, pa tikmũ'ün te' xupak, tu' mĩy'. Yã hõmã tikmũ'ün te' kummuk xop nĩm, pa hõnhã putpu' mög. ¹⁹ Nõm te' koit xop te: "Äpu 'ũmij 'äxop te nõm putup, puyiy 'ũnõy 'äxop xat hok." Kaxiy. Pa yã' koit. Xuxyã xop te kãmãnat xop xatpax. Hã kaxiy tik yõg putup'ax te tik xatpax. Hamũn, nõm te' xat te xuxyã putuk, ha' nõy te' mĩypax te kãmãnat xop putuk. ²⁰ Hã kaxiy tikmũ'ün xohix. Tikmũ'ün te yãy putup'ax mĩypax, yã' kummuk. Pa hãpxip 'ĩhã' kuxa mãm yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix kopah, ha Yeyox te' kuxa kummuk xit, nõy' yãnãn tu' kuxa max tat. Pa hãpxip 'ĩha putpu' yãy putup'ax mĩy'. Nõmhã' kummuk xexka'. ²¹ Hamũn, tikmũ'ün te Topa yõg putat xe'e hã' mög 'ohnãg, yã' kummuk miãx. Pa tikmũ'ün te Topa yõg putat xe'e hã' mög. pa' xak, tu' mög, yã' kummuk xexka'. ²² Yã hãm'äktux hittap putuk. Yã hãm'äktux hittap, tu: "Kokex yõgmij, tu putpu' mãhã'." Kaxiy. Tu xe: "Tikmũ'ün te xapup pix, pa putpu' xe nõ yãy muk putõy hã." Kaxiy. Hã kaxiy tikmũ'ün te hãpkummuk mĩy' kux, pa putpu hãpkummuk mĩy'.

Yeyox putpu' nũn putup

3 'Ükxape xop, hõmã 'äte xa tappet kax'ãmi'. Hõnhã 'äte xa' kax'ãmi 'ũxeheh nõhũ tappet. 'Äte tappet tix kax'ãmi', nõy xa hãm'yũmmũgã 'ũxeheh, xayiy hãmpe'äpaxeh xe'e'. ² Hõmã 'ũhittap Topa pupi hãm'äktux xop xe'ëgnãg te Topak-tok putpu' nũn'ax 'äktux, ha Yeyox yõg mõ'pok xop te 'äxop pu nõm 'äktux kamah, yã Yeyox yõg hãm'äktux 'äktux. 'Ätep-tup, xayiy xe nõm pe'äpaxeh. ³ Äpu nõ pe'äpaxeh hãmãxap. Äpu hãm'yũmmũg. 'Äxop te' yũmmũg, hãm xexka yõg hãm'yãxatamuk xox putox 'ĩhã' pip putup tikmũ'ün kummuk, tu yãy yõg putup'ax kummuk mĩypax putup, tu 'äxop kute'ex kummuk putup, ⁴ tu: "Yeyox te hãm'äktux xex 'ũputpu' nũn putup. 'Ok kaxiy

hām'āktux? Teptu putpu' nūn 'ohnāg? Hōmā Topa te' mīy hām xexka' xix hōnhā', yā 'āmniy xohix te yāy putuk. 'Ap nūn'ah. 'Ūpip mōnāyxop, tu' xakix, pa' nūn 'ohnāg." Kaxīy. ⁵ Pa nōm tep-tup'ah, nūy hāmpē'paxeh max. Hōmā 'ūhittap Topa te' mīy hām xexka', yā kōnāg hā' mīy, tu kōnāg hā' xut, ⁶ tu ta hāpxip 'īhā kōnāg hā hām xexka xohix xexka koxyōy xix tikmū'ūn xohix kōnāg hā' kix. Yā Topa te' xat. ⁷ Tu ta' xat putup, tu kuxap hā' koxyōy putup hām xexka xix pekkox yokomak xop. Yā Topa te' hip. Hāpxip 'īhā tute Topap-tup nōg xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān.

⁸ 'Āpu' xaxok hok nū hāpxop puxet. Hāmyāxatamuk te' 1.000 te 'āmniy puxet putuk Topa pu', yā Topa pu' yāy putuk. ⁹ Topa te hām'āktux xex Topak-tok putpu' nūn putup. Tikmū'ūn te hāmpē'paxeh hāmyāxatamuk xohix xexka nōg, pa' nūn 'ohnāg. Pe 'āmhok, 'ap xohix'ah. Topa pu hāmyāxatamuk xohix 'ohnāg. Pa Topa te' hip punethok, puyīy tikmū'ūn yāy yōg hāpkummuk mīy kux. Tutep-tup'ah tikmū'ūn koxyōy.

¹⁰ Pa nōm hāptup mō'nāp-tup, ha yūmūg xuxyā Yeyox putpu' nūn putup. Tikmū'ūn te xupxet hip 'ohnāg, tu hāmpē'paxeh 'ūnūn putup'ah xupxet. Hā kaxīy tikmū'ūn te Yeyox hip putup'ah, tu hāmpē'paxeh 'ūnūn putup'ah. Yā nōm hāptup mō'nāp-tup. Tikmū'ūn te' xupak putup hāmnūhūn xexka', yā' nōg putup pekkox yokoma' xop, yā māyōnnāg xohix puk putup, xix māyōn, xix māyōn hex, yā' xohix puk putup, ha' nōg putup hām xexka xix hām xexka yōg hāpxop xohix. ¹¹ Hā kaxīy 'ūnōg putup hāpxop xohix. 'Āxop te' yūmmūg. Texīy 'āxop hōnhā? Putep mūn mīy putup hōnhā? Yā 'āpu hāpxopmā xe'e, yā Topa putuk. ¹² 'Āpu Yeyox te putpu' nūn'ax hip. Topa te yāy kutok putpu nū'kutnāp-tup. 'Āpu hāpxopmā max, puyīy hāpxip

kutōgnāg 'īhā' nū' Yeyox. Yeyox nūn putup, ha pekkox yokoma' xop puk putup, ha' nōg putup, yā hāmpukpex xexka', ha māyōn hep pognām putup, xix māyōn hex, xix māyōnnāg xop. ¹³ Pa Topa te hām'āktux xex, ha yūmū'āte nōm hip, yā pekkox yokoma' xop tup hip, xix hām xexka tup. Yā Topa te' mīy putup. Ha 'ōnte tikmū'ūn te hāpxe'e mīy putup.

¹⁴ 'Ūkxape xop, 'āpu Yeyox te putpu' nūn'ax hip. Pu yā 'ākuxa tup, nūy hāpkummuk mīy hok, yā Topa pu 'āmax, nūy yāy kix hok Topa mūtik. ¹⁵ 'Āpu hāmpē'āpaxeh hōnhā Topa te' hip, yā 'ap xupep'ah Yeyox hōnhā. Tute 'āxop xānāhā'. 'Āpu 'ōg hāpkummuk mīy kux, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit putup, nūy yānān, tu kuxa max tat. Yā yūmūg taknōy Paot te nōm hāpxop kax'āmi kamah. Yā Topa te Paot pu nōm yūmmūgāhā'. ¹⁶ Paot yōg hām'āktux te yōgnū putuk, tu nōm kax'āmi tappet tu'. Yā' pip hāpxop ka'ok 'ūyōg tappet tu', ha tikmū'ūn te' yūmmūg mō'pu'uk. Pa' pip tikmū'ūn pu Paot yōg tappet yūmmūgā kummuk, tu tikmū'ūn pu Paot yōg tappet yūmmūgā kummuk, tu' koit, yā Topa tappet xohix yūmmūgā kummuk, tu yāy kuxa mām kux.

¹⁷ 'Ūkxapexop, 'āte xa nōm kax'āmi', ha 'āxop te nōm yūmmūg. Pa 'ātix, nūy hāmyūmmūg, puyīy nōm koit xop xa yūmmūgā kummuk hok. Pa 'ātix, puyīy 'ākuxa mām kux hok. Yā nōm koit xop te Topa yōg xat'ax mīy 'ohnāg. ¹⁸ Topa te xa maxnāhā'. 'Āpu 'ūtuxhok, puyīy Topa xa maxnā nōynā'āmōg. 'Āpu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yūmmūg nōynā'mōg. Yeyox te yūmūg kuxa kummuk xit. 'Āpu yūmū hām'āktux, hu: "Yeyox 'ūmax xe'ēgnāg." Kaxīy. 'Āpu yūmū Yeyox Kunnix xexka mīy hōnhā, xix' xexka mīy hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

Tu ta tu' kux.

1 YOĀM

Hām'āktux te tikmū'ūn hīnnāhā'

1 'Ūgmū'āte xa ka'āmi', nūy xa Topak-tok Yeyox Kunnix 'āktux, ha Topa yōg Hām'āktux putuk. Hōmā hāmyāxatamuk xohixnāg 'īhā', 'ap xip'ah hām xexka', xix pexkox, pa nōm Hām'āktux xip tap, yā Topak-tok, hak mū'āte' xupak, xi' pēnāhā', xik mū'āte 'ūgyīm hā' xupit, ha nōm Hām'āktux yā Topak-tok, tu xohix hīnnāhā'. ² Tu ta tu' xip hām tu, hak mū'āte' pēnāhā', huk mū'āte nōm hām'āktux 'āktux putup, yā' hi xe'ēgnāg, tu' hi kux putup 'ohnāg, tu yūmūg Tak Topa mūtik ti ka'ok, ha yūmū'ā tu' mūg, ³ tu xa hām'āktux, nūy xa hāmyūmmūgā', yāk mū'āte' pēnāhā', tu' xupak, tu xa' xuktux, xayīk mūg kuxa mūtik yā 'ākuxap-xet. Kaxīy yūmūg kuxap-xet yūmūg Tak Topa kuxa mūtik, xik-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ⁴ 'Ūgmū'āte tappet mīy, nūy 'ākuxa hittupmā', ha mōktu yā hittup xexka'.

Tu Topa te hāptupmāhā' 'āktux

⁵ Kunnix tek mū'ā hām'āktux, hak mū'āte xa' xuktux, hu: Māyōn te hāptupmāhā', tu 'āmnīy koxtap nōā', hā kaxīy Topa yā max xe'ēgnāg, tu hāpxopmā kummuk 'ohnāg. ⁶ Tikmū'ūn te: "'Ūgkuxap-xet Topa kuxa mūtik," kaxīy, tu hāpxopmā kummuk pax, puxix tu mō'āmā', tu yā' koit. ⁷ Tikmū'ūn te hāpkumep hāptup 'īhā, puxix putat pēnā max, ha' nōy xop xohix te' yōg hāpxopmā'ax pēnāhā'. Hā kaxīy yūmū'āte hāmyok mīy, Topa putuk yūmū'āte hāmyok mīy, kopxix yūmūg kuxap-xet, ha Topak-tok Yeyox Kunnix yūmūg pupi' xok tap, tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy yūmūg kuxa tupmā, ū yūmūg kuxa tu max.

⁸ Hu: "'A 'āte hāpkummuk 'ūm mīy'ah," kaxīy, kopxix yā' koit, 'ap hāpxe'e 'āktux'ah. ⁹ Pa yūmū'āte yāy hāpkummuk mīy'ax 'āktux, xix Topa pu' xuktux, puxix Topa' mīy'ax kummuk xaxogā', pu tu kux, Topa te hām'āktux xex hah, tu hāmyok mīy, nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā', 'ū kuxa tu max. ¹⁰ Yūmū'āte: "Yāk kuxa max. 'Āte hāpxopmā kummuk 'ohnāg," kaxīy, kopxix yā' koit, yā Topa te' koit 'āktux, tu Topa pu yūmūg yīpkox 'ohnāg.

Kunnix te yūmūg mōgnīynām

2 'Ūgkutok xop, 'āte nū mīy tappet, xayīy 'āxop hāpkummuk mīy hok. Yūmūg 'ūm te hāpkummuk mīy, puxix Yeyox Kunnix te hāmyok mīy pax, tu yūmūg Tak Topa pu hām'āktux, yūmūg pupi hām'āktux, ² ha Topa te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', yā

Kunnix xok yūmūg pupi', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Ya' hep xop xohix yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā kamah.

³ Topa yōg xat'ax pu yūmūg yīpkox pi', kopxix yūmūg Topa yūmmūg, tuk kuxa mām. Yā Topa yūmmūg xe'e'.

⁴ Tikmū'ūn te: "'Āte Topa yūmmūg," kaxīy, pa' yōg xat'ax pu' yīpkox hok, puxix yā' koit, tu hāpkohe mīy.

⁵ Tikmū'ūn 'ūm te Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', puxix Topa mō'yāy xe'ēgnāg, hā kaxīy yūmūg kuxap-xet 'ūkuxa mūtik. ⁶ Tikmū'ūn te: "'Ūgkuxap-xet Topa kuxa mūtik," kaxīy, pūyā mōg, nūy hāpxopmā max, nūy Yeyox Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat.

Tu' xat'ax tup 'āktux

⁷ 'Ūkxape xop: 'Ūxat'ax hittap 'āte xa kax'āmi'. Yā hōmā tikmū'ūn te xa' xat'ax 'āktux, tu xa hām'āktux hāmāxap. ⁸ Pa kama' tup 'ūxat'ax. Yā Kunnix te' yūmmūgahā', 'īhā tu hāpxopmā max. Yā' xohix te' pēnāhā', tu' hittup. Yā 'āmnīy tox kux putuk. Kunnix nūn, tu hāpxopmā max, tu yā hāptup koa putuk. Yā māyōn xupep, tu hām xexka xohix tupmāhā', ha kaxīy Kunnix nūn, tu hāmmax yūmmūgāhā', tu hāmmaxnāhā', ha mōktu 'āxop kama te hāpxopmā max.

⁹ Tikmū'ūn te: "'Āte hāpxopmā max," kaxīy. Yāy xapep-tupnōg, puxix yā hitop tu hāpxopmāhā', tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te 'āmnīy koxtap hā hāpkumep, tu hāmpēnā 'ohnāg, xix hāmyūmmūg 'ohnāg, tu yā yāy mō'āmā'. ¹⁰ Tikmū'ūn te xapep-tup pax, puxix hāmyūmmūg, tu' nōy mō'nīynām, puyīy hāpxopmā max, tu' kummugā 'ohnāg. Tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te hāptup 'īhā hāpkumep. Tu hāmpēnā max, nūy nōy mōgā max. ¹¹ Tikmū'ūn te' xapep-tup nōg, puxix tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te yāyxaxok hāpkoxtap kopah. Tu hāmpēnā 'ohnāg, tu tik pa hok putuk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg.

¹² 'Ūgkutok xop: 'Āte xa kax'āmi', hu: Yā Kunnix te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux. ¹³ 'Ātak mūnōm xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg xuxyā yūmmūg hah, ha' xiptap, 'īhā Topa te hām xexka mīy, ha 'āxop te nōm yūmmūg. 'Ātuk tup xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te hāpkummugā'ax kuxyāhā.

¹⁴ 'Ūgkutok xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg Tak Topa yūmmūg hah, 'Ātak mūnōm xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg xuxyā yūmmūg hah, ha' xip tap, 'īhā Topa te hām xexka mīy. 'Ātuk tup xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop ka'ok hah. Topa yōg hām'āktux te 'ākopa' xip, ha 'āxop te hāpkummugā'ax kuxyāhā'.

¹⁵ Topa hã' puknõg xop tep-tup nõg, yīy nõm pu 'ayīpkox hok, xi' yõg hãpxop putup hok. 'Āxop te 'ānõy yõg hãpxop putup xūy, hu ta yūmūg Tak Topap-tup hok. ¹⁶ Topa hã' puknõg xop te hãpxopmã kummuk, yã yõg hãpxopmã'ax xohix te: yã yõg putup'ax kummuk mīy, xi' nõy yõg hãpxop putup, xix hãpxop nū'xok, nūy yã yexkãñã'. Yã' xohix te Topa hã' puknõg xop yõg hãpxopmã'ax, 'ap pexkox yõg'ah. ¹⁷ Ha hãm xexka nõg putup, xi' yõg hãpxopmã'ax xohix nõg putup, pa tikmū'ün te Topa pu hãpxopmã max, xix nõm pu' yīpkox pi', puxix tu hi xe'e kux 'ohnãg.

Tikmū'ün te Kunnix hã' puknõg

¹⁸ 'Ügkutok xop: Hãmyãxatamuk xohix xox putox te mō'nãp-tup. Tikmū'ün te xa hãm'ãktux, ha hãm'ãpak, yã tik gãy xexka nūn, tu Kunnix tu' gãy, ha hõnhã tik gãy xop punethok, nõm te Kunnix tu' gãy, ha taxīy yūmū'äte' yūmmūg: Yã hãmyãxatamuk xohix xox putox. ¹⁹ Nõm Kunnix tu' gãy xop te yūmū'ã nīm, 'ūpuknõg tu', 'ūkuxa mãm xet tu'. Pax pu yūmū yõg, puxix yã tu pip ka'ok. Pa' mõg, nūy mõy 'ūxohix pu' mūg, yã yūmū'ã hã' puknõg.

²⁰ Kunnix te Topa Koxuk nū'kutnãhã 'ãxop hah, ha 'ãha yīxoho', tu xa hãpxe'e yūmmūgãhã'. ²¹ 'Āte xa kax'ãmi', 'ãxop te hãmyūmmūg hah, yã' koit'ax te hãpxe'e hã' puknõg, tu yã putuk 'ohnãg.

²² 'Ü'üm te' koit? Tute' koit, nõm te: "Yeyox mūn 'ap Kunnix'ah, Topa te Yeyox yãy kutnã 'ohnãg," kaxīy. 'Ōhõm Yeyox tu' gãy, tu Topa yã Yeyox hã' Tak 'ãktux hok, tu Yeyox yã Topa hãk-tok 'ãktux hok, tute' koit tu hãm'ãktux. ²³ Tikmū'ün te Topak-tok 'ãktux hok, puxix kamah 'Ātak 'ãktux hok, ha tikmū'ün te Topak-tok putup, puxix tu' Tak putup kamah.

²⁴ Yīy hãm'ãktux'ax hittap xeh 'ãkuxa kopah, nūy 'ãhi xe'ëgnãg Topa yūmūg Tak mütik, xik-tok mütik, tu' kuxap-xet Topa kuxa mütik, xik-tok kuxa mütik. ²⁵ Yã Kunnix mūn te yūmū'ã hãm'ãktux xex, tu yūmūg xohix hīnnãp-tup xe'ëgnãg, 'üg pip Topa yīkãgnãg pexkox tu'.

²⁶ 'Āte xa kax'ãmi', puyīy tikmū'ün xa mō'ãmã hok. ²⁷ Kunnix te Topa Koxuk yīxõnnãhã 'ãxop hah, ha tikmū'ün 'üm te xa hãmyūmmūgã hok. Yã Topa Koxuk mūn te 'ãkopa' xip, tu xa hãmyūmmūgãhã', tu Topa yõg hãm'ãktux xohix yūmmūgãhã', tu xa hãpxe'e yūmmūgãhã', yīy hãmyūmmūgã'ax pu 'īpkox pi', nūy Kunnix kuxa mütik 'ãkuxap-xet.

²⁸ 'Ügkutok xop: Ya hamūn. Kunnix kuxa mütik 'ãkuxap-xet, hu ta kuxãnõg hok, 'ĩhã Kunnix te putpu' nūn, yīy yãyhãhup hok, 'ap yã 'üm xaptop putup'ah. ²⁹ Kunnix te hãmyok mīy, yīy yã yõg tikmū'ün te hãmyok mīy kamah, yã Topap-tok xop nõ'õm. Yã' max 'ãxop te hãmyūmmūg.

Tu Topak-tok xop 'ãktux

3 Topa te mõg yūmūg yã xe'ëgnãg, tu mõg yã xe'ëgnãg, hu yūmūg 'ãxet'ax mīy Topak-tok xop. Yã Topa hã yūmū'ã kutok xop xe'e'. Topa hã' puknõg

xop te yūmūg putup nõg, Topa mūn yūmmūg 'ohnãg tu'. ² 'Ükxape xop: Hõnhã Topa hã yumūg kutok xop, ha yūmūg xuxyã nūn, kopxix yūmūg yã yãñãñ 'üt-up'ax, ha xīy 'a yūmū'ãtep yūmmūg'ah, pa Kunnix nūn, kopxix yūmūg yã yãñãñ, nūy Kunnix putuk, yūmūg xuxyã xe'e pēnãp-tup tu'. ³ Ha tikmū'ün te Kunnix nūn'ax hip, tu' xak, nūy hãpxopmã max, nūy Kunnix yõg hãpxopmã max tat.

⁴ Tikmū'ün te Topa yõg xat'ax pu' yīpkox hok, puxix tu hãpkummuk mīy. Yã hãpkummuk mīy, 'ĩhã' xat'ax tu yīpkox 'ohnãg. ⁵ Kunnix nūn, nūy yūmū yõg hãpkummuk mīy'ax kuxyã', tu hãpkummuk mīy 'ohnãg. Yã 'ãxop te' yūmmūg tap, ⁶ yīy tikmū'ün kuxap-xet Kunnix kuxa mütik, puxix tu hãpxopmã max, tu 'a hãpkummuk mīy pax'ah. Pa tikmū'ün te hãpxopmã kummuk pax, puxix Kunnix pēnã hok, xi' yūmmūg hok kamah.

⁷ 'Ügkutok xop: 'Ōg pa 'ãti', puyīy tikmū'ün xa mō'ãmã hok. Tikmū'ün max te hãmyok mīy, ha kaxīy Kunnix te hãmyok mīy. ⁸ Tikmū'ün te hãpxopmã kummuk pax, puxix Hãmgãyãgnãg yõg, yã Hãmgãyãgnãg te hãpxopmã kummuk tap. Topa te hãm xexka mīy, 'ĩhã Hãmgãyãgnãg te hãpkummuk mīy tap. Ha Kunnix nūn, nūy Hãmgãyãgnãg yõg hãpxopmã'ax nõã', pu tu nõg.

⁹ Topa Koxuk te Topak-tok xop ka'ogãhã', puyīy hãpxopmã kummuk hok, Topak-tok xop tu'. ¹⁰ Topak-tok xop xix Hãmgãyãgnãg kutok xop 'ap yã putuk'ah. Yã Hãmgãyãgnãg kutok xop te hãpkohe mīy, tu' nõy putup hok.

Tu yã putup pax 'ãktux

¹¹ 'Āxop te hãm'ãktux hittap 'ãpak, hu: "'Üyã yūmūg xohix yã yã putup pax." Kaxīy. ¹² Tik hittap Kãyīy te yã taknõy 'Ameo putex. 'Ānõy putex hok, nūy Kãyīy putuk hãpxopmã hok. Ha Hãmgãyãgnãg xop yõg, tu yã taknõy putex. Tep tu Kãyīy tep-tex? Yã kūmīy'ax kummuk tup-tex, 'ütaknõy te hãpxopmã max, yīy Kãyīy tep-tex.

¹³ 'Ükxape xop: Topa hã' puknõg xop te 'ãp-tup nõg, pãyã 'ãkuxãnõg hok. ¹⁴ Hõmã yūmū'äte hãpxopmã kummuk pax, pãyã Kunnix te yūmūg kuxa hīnnãhã', yīy yūmūg nõy putup pax xexka nõmhã. Yã taxīy hã yūmūg yã kuxa hi'ax yūmmūg. Tikmū'ün te' nõy putup hok, puxi' kuxa hi 'ohnãg. ¹⁵ Tikmū'ün te' xapep-tup hok, puxix tu kuxa kopap-tex, ha tikmū'ün tep-tex, puxix tu kuxa hi 'ohnãg. ¹⁶ Ha yūmū'äte putup pax yūmmūg. Yã Kunnix xok yūmūg pupi', nõ yūmūg yã xe'ëgnãg, tu yūmū'ã tu' xok, 'üyã yūmūg xape pupi xaxix kamah! ¹⁷ 'Üptexop xexka te' nõy hok 'üm pēnãhã', tu hãpxop 'üm hõm hok, 'ūkuxa ka tu', puxip-texop te Topa 'üm putup pax 'ohnãg. ¹⁸ 'Ügkutok xop: 'Āxop te 'ānõy putup, ha hãpxopmã max, nūy 'ãyīy'ax hãp-tup puxet hok. Pa hãpxopmã max, nūy 'ānõy hã 'ãtehet, nūy tup-tup pax xe'e'.

Tu kuxānōg hok Topa keppa 'āktux

¹⁹ Hā kaxīy yūmū'āte hāmyūmmūg, yāy yōg hāpxop-mā'ax max hā yūmū'āte hāmyūmmūg. Yā yūmūg mūn Topa yōg, hu yūmūg kuxa mām ka'ok Topa kopah. ²⁰ Yūmū'āte yāy kuxa yīkopit, tu yā yāy kupex, puxix Topa hāmyūmmūg, nūy yūmūg kuxa tu yūmmūg kamah. ²¹ Yūmūg kuxa yā yāy kupex hok, kopxix yūmūg mōg yāy nīynām, nūy Topa keppa' pi', nūy nōm pu hām'āktux, nūy yūmūg kuxānōg hok. ²² Topa pu yūmūg yīpkox pip, yīy ta yūmūg xat, 'ū hāpxopmā max, hu Topa tu' xak, 'ū yūmū'ā hāpxop 'ūm popmā', ha' popmāhā'. ²³ Ha Topa te' xat, hu: "Ākuxa mām 'ūgkutok Yeyox Kunnix kopah," kaxīy. Tu xe: "Āpu 'āxohix yāy putup pax," kaxīy. Yā kaxīy Kunnix te yūmū'ā xat tap. ²⁴ Tikmū'ūn yīpkox pi', puxix tu kuxap-xet Topa kuxa mūtik, xix Topa kuxa nōm mūtik kuxap-xet, tu yāy Koxuk yīxonnhāhā', pu yūmū'ā hāmyūmmūgā'.

Tu' Koxuk xe'e 'āktux, xi' koxuk te mō'āmā'ax 'āktux

Tu' Koxuk xe'e 'āktux, xi' koxuk te mō'āmā'ax 'āktux

4 Tikmū'ūn punethok te: "Topa Koxuk tek kopak xip," kaxīy. Nāy, 'āpu nōm xop yīkopit, nūy hāmyūmmūg. Pe yā Topa Koxuk xe'e te nōm kopa' xip. Yā tikmū'ūn punethok te hām'āktux max, pa Topa pupi hām'āktux'ah. Yā mō'āmā'! ² Hā kaxīy 'āxop te' kopit'ax, hu: Tikmū'ūn te Yeyox Kunnix 'āktux, tu Yeyox yā tikmū'ūn kutok 'āktux, puxix Topa Koxuk xip nōm xop kopah. ³ Pa nōm tikmū'ūn te hām'āktux hok, tu: "Ap tikmū'ūn kutok xe'e'ah," kaxīy, puxix Topa Koxuk 'ūkopa tu xip 'ohnāg. 'Āmhok. Pa' koxuk puknōg te' kopa' xip, nōm te Yeyox tu' gāy. Hōmā tikmū'ūn te' koxuk puknōg nūn'ax 'āktux, ha hōnhā hām xexka tu' xip.

⁴ Ūgkutok xop: Yā 'āxop Topa yōg, hu hām'āktux hā mō'āmā'ax xop kuxyāp-tup. Yā Topa Koxuk te 'ākopa' xip, tu' ka'ok xe'ēgnāg, ha' koxuk puknōg pu'uk. ⁵ Topa hā' puknōg xop te yāy yōg hāpxopmā'ax 'āktux, ha yāy yōg xape xop te hām'āpak, tu Topa hā' puknōg xop hā' xape, hu hām'āpak. ⁶ Pāyā yūmūg mūn Topa yōg. Tikmū'ūn te Topa yūmmūg, puxix yūmū yōg hām'āktux 'āpak, ha tikmū'ūn te Topa yūmmūg hok, puxix hām'āpak hok. Ha kaxīy yūmū'āte Topa Koxuk yūmmūg, xi' koxuk te mō'āmā'ax yūmmūg kamah.

Topa te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg 'āktux

⁷ Ūkxape xop: 'Ūyā yūmūg yāy putup pax, yā Topa te yūmūg ka'ogāhā', 'ū xape putup pax. Tikmū'ūn te' xape putup pax, puxix yā Topak-tok, tu Topa yūmmūg. ⁸ Tikmū'ūn tep-tup pax hok, puxix Topa yūmmūg hok, yā Topa te mō'yāy xe'ēgnāg. ⁹ Tu yūmūg yūmmūgāhā', tu tak-tok puxehnāg nū'kutnāhā', tuk-tok puxehnāg nū'kutnāhā' hām xexka tu', pu yūmūg pupi tu' xok, nūy yūmūg kuxa hīnnā xe'ēgnāg. ¹⁰ Ha Topa te yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg. 'A yūmū'āte Topa 'ūm mō'yāy xe'ēgnāg'ah. 'Āmhok. Pa Topa te yūmūg mōg yāy

xe'ēgnāg, huk-tok nū'kutnāhā', pu yūmūg pupi tu' xok, hak-tok xok, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xohix xaxogā', pu tu kux.

¹¹ Ūkxape xop: Topa te yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg, 'āpu yūmūg kamah yāy putup pax. ¹² 'A tikmū'ūn te Topa 'ūm pēnā xet'ah. Yūmūg yāy putup pax, puxix Topa yūmūg kuxa hā yā tu kuxap-xet, ha mōktu yā mō'yāy xe'ēgnāg. ¹³ Hā kaxīy yūmūg kuxa mām ka'ok, 'ūyīy kuxap-xet Topa kuxa mūtik. Yā Topa te yūmūg kopa' xip, tu yāy Koxuk xe'ēgnāg yīxonnhāhā', yūmū'ā'. ¹⁴ Hak mū'āte Topak-tok pēnāhā'. Yā Topa tek-tok nū'kutnāhā' hām hah, pu Topa hā' puknōg xop pupi tu' xok. ¹⁵ Tikmū'ūn te Yeyox Kunnix yā Topak-tok 'āktux, puxix Topa kuxa nōm mūtik kuxap-xet. ¹⁶ Yā yūmū'āte Topa yōg mō'yāy'ax yūmmūg, ha yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg, ha yūmūg kuxa mām ka'ok nōm kopah.

Topa mūn mō' yāy'ax xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix tu kuxap-xet Topa kuxa mūtik, ha Topa kuxa te nōm mūtik kuxap-xet 'ūyānān tu'. ¹⁷ Topa te mōg yāy xe'ēgnāg, tu mōktu yūmūg kuxa kopa' xip ka'ok, ha yūmū'āte mōg yāy nīynām. Ha hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'Thā Kunnix xe'e te putpu nūn, nūy hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. 'Ūyā yūmūg hāpxopmā max, Kunnix te hāpxopmā max putuk! ¹⁸ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix tu' yīpkutuk hok, tup-tup pax, hu' yīpkutuk hok. Tikmū'ūn te' nōy yīpkutuk, puxip-tup kutōgnāg, tu' gāy'ax yīpkutuk, hu' kuxa xūy.

¹⁹ Topa te yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg hāmāxap, yīknāy tu yūmū'āte Topap-tup pax. ²⁰ Tikmū'ūn te: "Āte Topap-tup pax," kaxīy, tu' xape 'ūm nōy putup nōg, puxi' koit. Tikmū'ūn te' nōy pēnāhā', tup-tup hok, puxix Topap-tup hok kamah. 'Ap pēnā xet'ah. ²¹ Yīy Kunnix te yūmūg xat, hu: "Tikmū'ūn te Topap-tup pax, puxi' xape putup pax kamah," kaxīy.

Tute' gāy xop kuxyā 'āktux

5 Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yā Topa yōg hāmyāy'kutnā'ax yūmmūg, puxix nōm tikmū'ūn Topa hāk-tok. Tikmū'ūn te' Tak 'ūm putup pax, puxik-tok xop putup pax kamah. ² Yūmū'āte Topap-tup pax, tu 'ōg xat'ax mīy, hu Topak-tok xop putup pax kamah, tu' yūmmūg. ³ Tikmū'ūn te Topap-tup pax, tu tu' yīpkox pip, 'ap xat'ax ka'ok'ah, yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg hah. ⁴ Yā Topak-tok xop te' gāy xop kuxyāp-tup, yūmūg kuxa mām ka'ok, puxix Topa hā' puknōg xop kuxyāp-tup. ⁵ 'Ū 'ūm te' kuxyāp-tup? Nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopa xop, tute' kuxyāp-tup, nōm te hāmyūmmūg, yā Yeyox mūn Topak-tok.

Tu Yeyox Kunnix 'āktux

⁶ Tu' nūn, hap-tox pix kōnāg hā, ha' hep 'āta nū'nāhā'. 'Ūp-tox pix, 'Thā Topa te yāy kutok 'āktux, ha yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmū'ā Topa hā kutok xop kamah. Ha Topa Koxuk te: "Hamūn! Yā hām'āktux xe'e!" kaxīy. ⁷ Yeyox Kunnix yā Topak-tok xe'ēgnāg. Topa Koxuk te yūmūg kuxa kopa hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy hāmyūmmūg, xix Yeyox putox pix, 'Thā Topa te

hām'āktux, xix Yeyox te yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy tu kuxa maxnā', yā hāpxop-mā'ax 3 hā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. ⁹ Tikmū'ūn te hām'āktux, kopxix yūmūg xupax, ha Topa te hām'āktux, kopxix yūmūg yīpkox pi', hāpxe'e 'āktux hah, ha Topa te Yeyox yā yāy kutok 'āktux. ¹⁰ Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Topak-tok kopah, puxix yāy kuxa tu: "Hamūn!" kaxīy. Tikmū'ūn kuxa yūm hok, puxix tu Topa te yā' koit 'āktux, Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox 'ohnāg hah, ha Topa te: "Yeyox mūn yā 'ūgkutok xe'e!" kaxīy. ¹¹ Tu xe: "Āte 'ākuxa hinnā xe'ēgnāg, 'ūgkutok hā 'ākuxa hinnāhā, ha 'āhi kux 'ohnāg," kaxīy. ¹² Topak-tok te tikmū'ūn mūtik tihi', puxix tu kuxa hi xe'e', ha tikmū'ūn mūtik ti hok, puxix tu hi 'ohnāg.

Tu' hi xe'ēgnāg, ha' kux 'ohnāg 'āktux

¹³ Āte xa kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūgā'. Āxop kuxa mām ka'ok Topak-tok kopah, tu 'ākuxa hi xe'ēgnāg.

¹⁴ Topa keppa yūmūg pip, tu' yīpkutuk 'ohnāg. tu Topa tu' xak, pu hāpxop 'ūm hōm, 'ūyīy yūmūg hāpxopmā

max, puxix yūmū'ā' hōm. ¹⁵ Yūmū yōg hām'āktux 'āpak hah, hu yūmū'ā' hōm putup.

¹⁶ Pēyā tikmū'ūn te' xape pēnāhā', ha hāpkummuk mīy miāx, yīy Topa te' xūygāp-tup, pāyāp xok putup'ah. 'Āpu Topa tu' xax, pu 'āxape hīnnā', puyīy tu' xok hok. Yā hāpkummuk miāx. Pēyā' xape te hāpkummuk xex-ka mīy, pūyā Topa tu' xax hok, puyī' hīnnā'. Yā' xok put-up. ¹⁷ Hāpkummuk mīy'ax xohix te yāy pu hāpkummugāhā', pa 'ap xohix tep-tex'ah.

¹⁸ Topak-tok xop 'ap hāpxopmā kummuk pax'ah, Topak-tok te' pēnā max hah, yīy Hāmgāyāgnāg te' kummugā hok, ha yūmū'āte' yūmmūg.

¹⁹ Yā yumū' mūn Topa yōg, ha Hāmgāyāgnāg te Topa hā' puknōg xop xat.

²⁰ Yā Topak-tok nūn tap, tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy yūmūg Topa xe'ēgnāg yūmmūg. Topa kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet, xik-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet. Yā Topa xe'ēgnāg, tu yūmūg kuxa hīnnāhā xe'ēgnāg.

²¹ 'Ūgkutok xop: Topa 'ūm komut nīm! Nōm pu nū'āk-tetex hok! Tu ta tu' kux.

2 YOĀM

1 'Ūgmūn yā tik pēnā max'ax, tuk xape hex pu kax'āmi', xik xape kutok xop pu kax'āmi', 'āte nōm putup pax xe'e'. 'Ak puxet'ah. Yā tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu 'āp-tup pax kamah. ²'Ūgmū'āte 'āp-tup pax, hāpxe'e tek mū kuxa kopa' xip hah. Yā' xip ka'ok mō kuma' mōg.

³Pūyā yūmūg Tak Topa xa hāmmaxnā', xix ākuxa ka', xix 'ākuxa māmmā'. Pūyāk-tok Yeyox Kunnix mūtik xa hāmmaxnā', xi mō'āyāy xe'ēgnāg, hāmyok mīy tu'.

Tu hāpxe'e 'āktux, xix yāy putup pax 'āktux

⁴Tikmū'ūn te 'āxop 'āktux, yā 'āk-tok te hāmyok mīy, ha tikmū'ūn te' xuktux, ha kaxīy yūmūg Tak Topa te yūmūg xat, yīk kuxa hittup. ⁵'Ūkxape hex, 'ūyā yūmū yāy putup pax. Yā Topa te' xat tap, 'ūyā yūmūg yāy putup pax. ⁶Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix Topa yōg xat'ax mīy. Yā 'āte xe' xat'ax 'āktux, hu: "'Ūyā yūmū yāy putup pax mōg kumak mōg," kaxīy.

⁷Tikmū'ūn punethok te' nōy pu mō'āmā', tu hāpxex-ka xohix tu' pīp. Tu Yeyox Kunnix 'āktux, hu: "'Ap tikmū'un kutok xe'e'ah," kaxīy. Yā Kunnix tu' gāy xop, tu

yā' koit. ⁸'Ōg pa 'āti', ka 'āhām'ax xaxok, puyīy pexkox yōg hāpxop hā Topa xa pago.

⁹Kunnix te hāmyūmmūgāhā', yā' puxi', pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg putup xūy, hu yāy pu hāmyūmmūg'ax puknōg yūmmūgāhā', puxix Topa nōm tikmū'ūn mūtik tu ti hok. Pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ax 'āpax, puxix Topa nōm mūtik 'ati', hak-tok te nōm mūtik tihi'. ¹⁰Āha tikmū'ūn nōy mōg, tu Kunnix yōg hām'āktux xe'e yūm-mūgā hok, yīy ta 'āpet tu' xānā hok, pu mō'xip, xix hāmmaxnā'ax 'āktux hok, nūy: "Pūyā Topa 'ākuxa yum-mā'," kaxīy. 'Ūxuktux hok. ¹¹Yā tikmū'ūn te' kummuk xop pu hāmmaxnā'ax 'āktux, puxi' kummuk xop mūtik hāpkummuk mīy.

Tu hām'āktux kux

¹²Āte xe xa hām'āktux putup, pa kax'āmi'ax hā 'āte 'ap hām'āktux putup'ah xa'. 'Ūgmōg putup 'āha, nūy xa hām'āktux, xa 'āxop yānān tu 'ā hām'āktux, 'ūyīy yūmūg kuxa hittup xexka'.

¹³Topa te 'āxape hex yāyuktunāhā', hak-tok xop te xa 'āneo. Tu ta tu' kux.

3 YOĀM

1 'Ūgmūn yā tik pēnā max'ax, tuk xape Gax pu kax'āmi', 'āte nōm putup pax xe'e'.

²'Ūkxape', 'āte Topa tu' xak tap, puyīy xa hām-maxnā', xayīy 'ākuxa hittup putuk 'āhittup. ³Yūmūg xape nūn, tu 'āmūn 'āktux, hak kuxa hittup xexka', hak xape te xate hāpxopmā max 'āktux, xix xate hāpxaxok hok 'āktux, xix xate hāmyok mīy 'āktux, ⁴yīk kuxa hittup, 'āmūn tek mūn hā 'ūgkutok tu'.

Tu Gax 'āktux max

⁵'Ūkxape: Yūmūg xape pu 'āhām max, xix yūmūg xape puknōg pu 'āhām max kamah. ⁶Ha 'āmūn 'āktux, 'īhā' kuxa mām ka'ok xop yāykoťinnā' pip, xix xate 'āxapep-tup pax 'āktux. Hōmhā 'āte xa' xak, xa nūhū 'āxape xop mō'nīynām, pu xe' mōg, nūy hām'āpak'ax max 'āktux, 'āhittup hah, nūy 'āhā 'ātehet, nūy Topa kuxa hittupmā'. ⁷Yā Kunnix pu' hām, tu hāpkumep, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu tikmū'ūn kuxa mām hok xop tu tayūmak pop 'ohnāg. ⁸Yīy yūmū'āte nōm 'a tet'ax, nūy nōm xop mūtik yūmūg pupi' hām, nūy hām'āktux xe'e 'āktux hāpxexka nōy tu'.

Tu Niot 'āktux, xix Nemēn 'āktux

⁹Hōmā 'āte tappet kutōgnāg mīy, tu 'āxop kuxa mām ka'ok xop ha mō'kutnāhā', pa Niot tep-tup nōg, yāy

pe'paxex xexka tu', tu 'āxop xat putup, ¹⁰yīy 'āhak mōg, tu mōktuk xupep, tu Niot pu hām'āktux putup, tu' yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup. Yāk mūg 'āktux kummuk, tu' koit xexka', Tu hāpxopmā kummuk kamah, tu' xape xop 'ap xānā'ah, nūy pet tu mō'xip. Tu' xat hok kamah, pu yāy xape nōy xānā hok, ha' mīy, puxix' xat hok, pu yāykoťinnā tu' xip hok 'ūxape xop mūtik.

¹¹'Ūkxape: 'Ānōy yōg hāpxopmā'ax max tat, tu hāpxopmā'ax kummuk kuxyā'. Yā Topa yōg xop te hāpxopmā max, pa tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, 'ap Topa 'ūm pēnā xet'ah.

¹²'Ūxohix te Nemēn 'āktux max, ha hāmyok mīy, yīg mū'āte' xuktux max, ha xate' yūmmūg, yāg mū'āte hām'āktux xe'e'.

Tu 'āneo hōm

¹³'Āte xa hāpxopmā'ax xohix 'āktux'ax, pa tappet tu 'āte' mīy putup'ah, ¹⁴Hu 'āte' hip, nūy 'āpēnā', 'īhā xa hām'āktux putup.

¹⁵Pūyā Topa 'ākuxa yūmmā'. Yūmūg xape xohix te 'āneo. 'Āte yūmūg xape xop xaxok 'ohnāg, nōm xop te 'āmūtik pip. Hu xa' xak, xak mūn 'āktux, nūy yūmūg xape xohix pu' xuktux. Tu ta tu' kux.

YOT

1 'Ügmün Yot, Yeyox Kunnix pu 'äte häpxopmähä', yä Tiak häk taknõy, tu xa kax'ämi', Topa te 'äxop xänähä hah, ha Topa yümüg Tak te mõ'äyäy xe'ëgnäg, xix Yeyox Kunnix te 'äpëñänä' xip, nüy 'äpëñä max.

² Püyä Topa 'äkuxa mämmä', xix mõ'äyäy xe'ëgnäg, xix 'äkuxa ka', ha mõktu yä 'äkuxa hittup xexka'.

Yot te mõ'ämä'ax xop 'äktux

³ Ükxape xop, 'äte 'äp-tup pax, tu xa kax'ämi', nüy 'äkuxa ka'ogä', nüy yümüg xuxyä 'äktux. Yä yümüg pupi' xok, nüy yümüg kuxa kummuk xit, nüy yänän tu' kuxa max tat. Yiy 'äte nü miy tappet, nüy mõ'änīynām, xayiy kuxa mām hok xop pu hām'äktux hä' nøy yänän. Yä Topa te yäy yög tikmü'ün pu hām'äktux xe'ëgnäg, tu 'ap xep 'äktux putup'ah. ⁴ Yä tik xop kuxa mām 'ohnäg, tu' xaptop hä' kuxa mām ka'ok xop kopa' tihī', tu Topa yög tikmü'ün pu' koit, tu hämyümmügähä', tu mõ'ämä'ax hä hämyümmügähä', tu Topa yög hām'äktux xe'e hä' yänän hām'äktux nøy. Yä yümü yög Topa te yümü'ä hämmaxnähä', tu yümüg kuxa kummuk tup-mähä', päyā tik te koit xop te' nøy xop pu yä mõ'ämä', nüy yäy putup'ax kummuk miy, tu' nøy hä' xupxet pax, tu yümüg xuxyä puxehnäg putup nög, nöm te yümü'ä hämyümmügä xe'ëgnäg. Ha Topa yög tappet te nöm tik te koit xop 'äktux tap. Yä Topa te' yög häpxopmä'ax kummuk 'äktux, tu' kummugäp-tup 'üyänän tu', nüy tu pago. ⁵ Äxop te hämyümmüg tap, päyā' xaxok hok: Yä Topa te 'Iyaet yög tikmü'ün möy häpxexka 'Eyit kopah, ha hämyäxatamuk punethok nög, 'ihä' kuxa mām hok xop kix. ⁶ Pexkox yög nü'pok xop xohix, päyā' yäg yip-kox 'ohnäg Topa pu', tu Topa 'äxet'ax xe'ëgnäg pa', nüy Topa yänän tu' xat, yäy xexka pe'paxex, tu' hitop hä yäy xexka pe'paxex, tu' xat kummuk nām, tu yäy xip'ax nīm. Yiy Topa gāy kāmānat kummuk xop tu', tu pexkox yög kāmānat kummuk hä' gāy, tu pipkup mākxap'ax hä' hīy ka'ok, ha nöm koa hok, ha kaxiy Topa te' kummuk xop mögähä', tu' tat, ha häpkoxtap tu' mām, tu' hip, pu Topa' yänän tu' xūygä xexka', ha' xūy xuxyā 'ohnäg. ⁷ Tikmü'ün te xa kōmēn Xonōm 'äktux, xix kōmēn Gōmōg 'äktux, xix kōmēnnäg te hāmhumnäg tu' pip 'äktux. 'Üxohix kōmēn hittap. Ha' yög tikmü'un xop te häpxopmä kummuk pax kamah, nü'pok xop putuk, tu' nøy mütik nöm kummuk pax, xi' nøy hä' xupxet. Yä kuxap te mõ'hap mõ'kuma' mög, tu' xūygähä'. 'Üxaxok hok, xa 'äxop kaxiy 'äxūy hok.

⁸ Yä nöm te koit xop yäy yōnkup hä häpxopmähä', nüy yäy yin kummugä', 'a Topa yög hām'äktux 'üm 'äpak'ah, 'üyipkox 'ohnäg tu', tu pexkox yög nu'pok xop

max mänōg kummuk. ⁹ Yä nü'pok xop yög xat'ax yä Mīget, tu 'ap nøy xop mänōg'ah. 'Ämhok. Hōmä Mīget te Hāmgyägnäg pu hām'äktux, tu Möyyex yög xokxax 'äktux, ha' nøy yänän, 'ihä Mīget mänōg 'ohnäg, tute: "Püyä Topa 'ämänōg!" kaxiy. ¹⁰ Pa tik te' koit xop te mänōg, pa hämyümmüg 'ohnäg. Tu hām yög häpxopmä'ax puxet yümüg, xokxop putuk, ha' nög. ¹¹ Püyä tu kuxänōg, nöm tik te koit xop! Tute tik hittap Kāyiy yög putat kummuk hä' mög, nüy yög häpxopmä'ax kummuk tat, tu tayūmak putup xūy, tik hittap Mana'am putup, yiy häpxopmä kummuk kamah. Hōmä Kone gāy Topa tu', ha Topa tep-tex, häpkummuk miy hah, ha tikmü'ün te häpkummuk miy kamah, Kone putuk, ha Topa te' kix kamah. ¹² Ha tikmü'ün te' koit xop te 'äxop yög 'ämuk xexka hä' mög, tu kenmuk xo'op, tu mõktu paptux, tu' nøy xop pu' hupmähä'. Tu yäy pe'paxex, pa' nøy 'üm pe'paxex 'ohnäg. Yä texgōy xexka putuk, 'ämuuh te 'ünōä mõ'ka'ok. Tu mīnta kup kummuk putuk, yä hämyäxatamuk xohix hä mīnta 'ohnäg taha', ha mīm kup putuk, tikmü'ün te nöm xut hām kopah, ha yipxatit te häptopa tu' tap. ¹³ Tu kōnäg kox xexka gāy putuk, ha yäy mahapnām. Kaxiy tikmü'ün te' koit te häpxopmä'ax kummuk hä' hupmähä'. Ha mäyōnnäg 'üm putuk, nöm te pexkox yög putat xaxok, ha hitop hä häpkumep, tu' xupep 'ohnäg, yiy Topa te' koit xop pu' pet, ha häpkoxtap kopa' pip ka'ok, mõ'kuma' mög, tu' pip kux 'ohnäg, yä häptupmä 'ohnäg.

¹⁴ Mōnāyxop hittap xexka 'Ēnōg te Topa pupi hām'äktux, tu tik te māxap 'Anāo hä mõkputox. Yä 'Anāo tek-tok put, ha tehōmik tok put, ha tehōmik-tok put, ha tehōmik-tok put, tu mõktu xohix te 7, ha mõkputox 'äxet'ax 'Ēnōg, tu tikmü'ün te' koit xop 'äktux, hu: "Pēñä! Yümüg xuxyā nün, pexkox yög nü'pok xop xohix te 1.000 punethok mütik nün, ¹⁵ nüy tikmü'un yög häpxopmä'ax xohix kopit, tu' nün, nüy kuxa mām hok xop yög häpxopmä'ax kopit, nüy yög hām'äktux'ax kummuk hä' kopit, Topa 'äktux kummuk ha' kopit putup, tu' kummugäp-tup 'üyänän tu', kaxiy.

¹⁶ Yä' koit xop yiy, yä' nøy näg, hu yäy pupi' gāy nām, xi' nøy kupex, tu yäy yög putup'ax miy, tu yäymün xexka 'äktux, tu tikmü'ün nøy pu' hitop hä hām'äktux, hu: "Äte 'äp-tup pax," kaxiy. 'Ünøy yög häpxop pop'ax tu hām'äktux max, päyā' kuxa kummuk!

Tute hämyümmügähä'

¹⁷ Pa 'äxop yä 'ähä 'äxape, yiy yümüg xuxyā yög mõ'pok xop pe'äpaxeh, ha Topa pupi hām'äktux, ¹⁸ tu:

“Hāmyāxatamuk xox putox mō'nāp-tup, 'īhā tikmū'ūn te' koit'ax nūn putup, tu xa hā yīxix kummuk. Yā nōm xop kuxa mām 'ohnāg, hu yāy putup'ax mīy,” kaxīy.

¹⁹ Tu 'āxop gāyāp-tup, xayīy 'āyāyxatat. Yā Topa Koxuk pu' yīpkox 'ohnāg, pa yāy pup-xet yīpkox pip.

²⁰ 'Ūkxape xop, 'āpu 'āxop mō'kuma 'āmōg Topa yōg putat hā, 'ākuxa mām ka'ok tu 'āmōg, nūy yāy ka'ogā'. Yā Topa te hām'āktux max xe'ēgnāg, tu 'ākuxa tup-māhā, xa 'ākuxa max. Topa te 'āka'ogāhā, xa Topa pu hām'āktux pax. ²¹ Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy hāpx-opmā max nōm pu', 'īhā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hip, puyīy 'ākuxa ka', nūy 'ākuxa hīnnā xe'ēgnāg.

²² 'Āpu tikmū'ūn yāy kuxa yīkopit'ax xop 'ūm kuxa ka', yāp-tox 2. ²³ Tu' kuxa xakix putūmnāg, 'ūmām pu'uk

tu'. Tikmū'ūn te kuxap tu hāpxop max mōy, ka mō'hap, hu' nōg, kaxīy 'ānōy xop kuxa ka' kamah, pu Topa yā 'ūkuxa ka xexka', pa 'ākuxānōg, ka 'ūyōg putup'ax kummuk te 'āmōgā', xa hāpkummuk mīy.

Tu Topa pu hām'āktux, nūy tu' xuktux max

²⁴ Topa te 'āpēnā'ax max, xa Topa yōg putat xak hok, tu 'ākuxa tupmā'ax, xa 'ākuxa max xe'ēgnāg, xix 'ākuxa hittupmā'ax, xa Topa keppa 'āpi'. ²⁵ Pūyā Topa yāp-xehnāg max xe'ēgnāg, xi' xexka xe'ēgnāg, xi' ka'ok xe'ēgnāg, xi' xohix xat xe'ēgnāg, yā hōmā xix hōnhā, xix hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā', mō kuma' mōg. Pūyā' xohix Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux. Hamūn!.

APOKALIPSE

1 Yeyox Kunnix te yŭmŭ'ä' mŭg häpxop punethok, tu yäy mŭn mŭg, ha 'äte nŏm kax'ämi tappet tu'. Topa te' xat, pu' mŭg yäy yŏg tikmŭ'ün tu', yä yäy yŏg kāmānat xop tu'. Häpxip kutŏgnäg 'ihā tikmŭ'ün te nŏm häpxop xohix pēnāp-tup, ha Yeyox Kunnix te yŭmŭ'ä nŏm häpxop xohix mŭg. Kunnix te nŭ'kutnāhā pexkox yŏg nŭ'pok xop, puyŭy Yoām tu nŏm mŭg. ²Yoām te' pēnāhā, tu häpxop xohix kax'ämi', yä' kax'ämi nŭ tappet tu'. Topa te' popmāhā, ha Yeyox Kunnix te tu' mŭg, ³ha tikmŭ'ün te nŭ tappet mŏkupix, puxix tu' kuxa hittup. Tikmŭ'ün te nŭ tappet 'äpak, tu' yŭpkox pip, puxix tu' kuxa hittup. Nŭ tappet tu' kax'ämi häpxopmā'ax, ha häpxip kutŏgnäg 'ihā tikmŭ'ün te nŏm pēnāp-tup.

Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te' 7

⁴Ūgmŭn Yoām, tu nŭ tappet kax'ämi Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te' 7 pu' häpxexka 'Ax tu'. 'Ätep-tup, pu Topa 'äxop ha hämmāxnā', nŭy 'äkuxa mām-mā'. Hŏnhā' xip Topah, tu ta' xip hŏmā, tu ta' nŭn put-up.

Ha ta' pip 'ükoxuk xohix te' 7 Topa keppah xix yŏg mŭmpe yŭm'ax xe'ēgnäg keppah. 'Ätep-tup, pu Topa 'äxop pu hämmāxnā', nŭy 'äkuxa mām-mā kamah. ⁵'Ätep-tup kamah, pu Yeyox Kunnix 'äxop ha hämmāxnā', nŭy 'äkuxa mām-mā'. Yeyox te yŭmŭ'a häpxe'e xohix 'äktux. Yä Topak-tok te māxap xip tu' xok tām-näg, tu putpu' hi', tu hām xexka yŏg xat'ax xop xat. Tute yäy yŭmŭg xe'ēgnäg, tu' xok, hu yŭmŭg kuxa kummuk xit, tu kuxa max mŏ'tat, 'üyānān tu', ⁶tu yŭmŭg mŭy 'āmānex xop, yä Topa yŏg xop. Tute yŭmŭg xat, ha yŭmŭ'äte Topa pu häpxopmā max, yä yŭmŭg 'ätak Topa pu häpxopmā max. Yeyox Kunnix yä' max xe'ēgnäg, tu' max xe'ēgnäg mŏkuma'mŏg, ha' kux 'ohnäg. Hamŭn.

⁷Pēnā', 'ünŭn putup hāmgŏy xexka kopah! Tikmŭ'ün xohix xexka te' pēnāp-tup. Hŏmā ha ta tikmŭ'ün te pox xexka hā' xuhmŭy. Yä tikmŭ'ün te nŏm pēnāp-tup, hu potap-tup. Hamŭn. Hā kaxŭy.

⁸Topa xexka 'ūka'ok, tu hām'äktux, hu: "'Ūgmŭn yä māxap xix ka'ax. Hŏmā' xip'ah hām xexka xix yŏg häpxop xohix, 'ihāg xip. Ha ta' nŏg putup hām xexka xix yŏg häpxop xohix, 'ihāg xip putup. Hŏnhāg xip, tu tak xip hŏmā, tu tak nŭn putup." Kaxŭy.

Yoām te Kunnix pēnāhā'

⁹Ha tak mŭn yä 'ätaknŏy Yoām. 'Äte' xŭy hā tot, yä 'äxop putuk. 'Ūkxip Topa te nŏm xat xop kopah 'äxop

mŭtik, tu Yeyox tuk xip ka'ok 'äxop putuk. Hŏmā 'äte tikmŭ'ün pu Topa 'äktux xix Yeyox 'äktux, ha tikmŭ'ün tek mŭg, tuk xix nŭnte hām tot tu', ha kŏnäg te' yŭmap, yä hām tot 'ūxuxet'ax Pat. ¹⁰Yenomŭy 'ihā Topa Koxuk tek mŏgāhā', pa 'äte yānmŭn xupep'ax ka'ok 'äpak 'ūkxām tu', yä mŭxux xop tut kaxyā'ax putuk, ¹¹tu hām'äktux, hu:

—'Äpu 'üpēnā xop kax'ämi', tu tappet hŏm Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7 pu', yä kŏmēn 'Ep tu', xix kŏmēn 'Exmŭy tu', xix kŏmēn Pek tu', xix kŏmēn Tittit tu', xix kŏmēn Xahat tu', xix kŏmēn Pinanep tu', xix kŏmēn Namnixet tu'." Kaxŭy.

¹²Ha 'ügyŏkänām, nŭy 'ükxāmpa' pēnā', nŭy nŏm te hām'äktux pēnā'. Pa' pip kuyānām tat'ax xohix te' 7. Yä yānām 'äta yŭxux hā' mŭy kŭyānām tat'ax. ¹³Pa' xip nŏm te Tikmŭ'ün Kutok putuk kuyānām tat'ax kote'. 'Üyŏg topixxax tox, tu' pata tu' kux, tu' tat 'ükotex hŭy'ax, yä yānām 'äta yŭxux hā' mŭy, ¹⁴tu' xep-nok, yä kahnēn xep-nok putuk, pe tex xap ponnok putuk, tu' pa te kuxap xexka putuk, ¹⁵tu' pata te kuyānām mŏ'yŏn, yä pipkup monŏn pukpex xexka putuk, tu' xutnuk. Tute hām'äktux ka'ok, yä xamoka xexka putuk. ¹⁶Tu' yŭpxe'e hā' tat māyŏnnäg xohix te' 7, tu' yŭkox tu' xupep mŭkax xexka', yä' xox mut tix, tu' pa te kuyānām xexka mŏ'yŏn, yä māyŏn putuk mēynix 'ihā'.

¹⁷Ha 'äte' pēnāhā', tuk nāhā 'üpata yŭkak, tuk xok putuk. Pa tik nŭn, tu nŭktuk yŭmŭ' yŭm xix, tu:

—'Äkuxa nŏg hok. 'Ūgmŭn yä māxap xi' ka'ax. Yä hŏmā' xip'ah hām xexka xix yŏg häpxop xohix 'ihāg xip. Ha ta' nŏg putup hām xexka xix yŏg häpxop xohix, 'ihāg xip putup. ¹⁸'Ūkxip. Hŏmā 'ükxok, pa pēnā' 'ükhi putpu', tuk xip putup mŏkumakmŏg hām yāxatamuk xohix kux 'ohnäg hā. 'Ügka'ok. 'Äte' xat, puxi' xakix 'ūx-ohix. 'Äte' xat hok, puxi' xakix hok. 'Äte xakix xop xat kamah. ¹⁹'Äpu hāmpēnā'ax kax'ämi yä hŏnhā yŏg häpxopmā'ax kax'ämi xix häptup yŏg häpxopmā'ax kax'ämi kamah. ²⁰'Äte xa' yŭmmŭgāhā häpxop xaptop, yä tikmŭ'ün te nŏm yŭmmŭg 'ohnäg. 'Üpip māyŏnnäg xohix te' 7 'ügyŭpxe'e kopah, ha' pip kŭyānām tat'ax te' 7. Māyŏnnäg te' 7 yä pexkox yŏg nŭ'pok'ax te' 7, yä nŏm te Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7 pēnāhā'. Ha ta kuyānām tat'ax yä kŏmēn te' 7 yŏg Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7. Kaxŭy.

Kŏmēn 'Ep yŏg kuxa mām xop pu hām'äktux

2 Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn 'Ep yōg Yeyox kopa kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

"'Āte xa hām'āktux. 'Āte māyōnnāg te' 7 tat 'ūgyīp'xe'e hā, tu hāpkumep kuyānām tat'ax yānām 'āta yīxux kote'. 2 'Āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. 'Āte' yūmmūg 'āxop te hāpxopmā max punethok, tu Yeyox tu 'āxop pip ka'ok. 'Āte' yūmmūg 'āxop te' tot 'ohnāg tik kummuk. Tik kummuk te: "Ūgmūg pip Yeyox yōg mō'pok xop kopah.' Kaxīy. Pa 'āxop te yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' koit yūmmūg. 3 'Āxop te hāmmax hip. 'Āxop yā yōgnū xop, hu 'āxop xūy, pa 'āxop te hāpxopmā max kux 'ohnāg. 4 'Āxop te hāmmax mīy, pa 'āxop te hāpkummuk mīy kamah. Yā hōmā 'āxop tek putup pax max, pa hōnhā 'āmhok. 5 'Āpu hāmpe'āpaxeh. Hōmā 'āxop te hāmmax mīy, pa hōnhā 'a kaxīy'ah. 'Āpu hāpkummuk mīy kux, nūy putpu mōg, nūy xe' mīy 'āxop te nōm mīy hāmāxap. Pa 'āxop te hāpkummuk kux 'ohnāg, kopix 'āxop hak mōg, nūy xut 'ōg kuyānām tat'ax. 6 Pa 'āxop max, yā 'āxop tep-tup nōg Nīkonax xop yōg hāpxopmā'ax. 'Āte'p-tup nōg kamah. 7 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu.'" Kaxīy.

Kōmēn 'Exmīy yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

⁸ Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn 'Exmīy yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

"'Āte xa hām'āktux. 'Ūgmūn yā māxap xi' ka'ax. Yā hōmā' xip'ah hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'īhāg xip. Ha ta' nōg putup hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'īhāg xip putup, tuk xok tāmnāg pa putpuk hi'. 9 'Āte' yūmmūg 'āxop xūy. 'Āte' yūmmūg 'āxop putexop 'ohnāg, pa 'āmhok, 'āxop putexop xexka!' 'Āte' yūmmūg tikmū'ūn te 'āxop 'āktux kummuk, tu hām'āktux hu: "Ūgmūg yā Yoneo xop kopak pip.' Kaxīy. Pa 'āmhok, yā' koit, yā Hāmgāyāgnāg yōg xop kopa' pip. 10 Hāpxip 'īhā 'āxop xūy'ax, pa 'āpu 'ākuxanōg hok. 'Ūxupax. Hāmgāyāgnāg te 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup, yā' xat putup, pu tikmū'ūn 'āxop xeh kanet ka'ok kopah, ha 'āxūy'ax 'āmnīy te' 10 hā. 'Āpu 'ātu pip ka'ok, hu mōg hu yā 'āxakix, ha 'āte xa popmāp-tup 'āhi'ax kux 'ohnāg yōg xexka xop yōg kuxxax.

¹¹ 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu!

Tikmū'ūn te xakixp-tup, tuk-nāy tu' mōg putup Hāmgāyāgnāg pet tu', tu' xūy, pa' xut xop mōg putup'ah.'" Kaxīy.

Kōmēn Pek yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

¹² Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn Pek yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

"'Āte xa hām'āktux. Yōgnū mīkax xexka xox mut tix xip. 13 'Āte' yūmmūg 'āpip'ax. Yā Hāmgāyāgnāg yōg

xexka xop yōg mīmpe yūm'ax xip 'ōg kōmēn kopah, yā Hāmgāyāgnāg yā' xexka', tu' xat kōmēn yōg xop. 'Āxop 'ātu 'āpip ka'ok, hu yōgnū putat max xak 'ohnāg.

Hōmā' xip 'Ātip, yā yōgnū kāmānat, tu 'ā tu' xip ka'ok, ha tikmū'ūn tep-tex nōnte Hāmgāyāgnāg yōg xip'ax tu', pa 'āxop te yōgnū putat max xak 'ohnāg. 14 Pa 'āxop te hāpkummuk mīy, yā yāg pip nōnte, tu Manak yōg hāmyūmmūg tat. Yā hōmā Manak te 'Iyaet xop mōgāhā', pu hāpkummuk mīy, yā xit'ax māhā tikmū'ūn te topa komut xop pu nōm popmāhā'. Tute tikmū'ūn pu' yūmmūgāhā', pu' nōy hā xupxet kamah. 15 'Ūpip kama 'ūyāg xop, tu Nīkonax xop yōg hāmyūmmūg tat. 16 'Āpu 'ōg hāpkummuk mīy kux. 'Ūkux 'ohnāg, kopix mōg, nūy yāykix nōm tikmū'ūn mūtik. Yā 'āte yāy kix putup mīkax xexka hā nōm xip 'ūgyīkox kopah.

¹⁷ 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu!

'Āte pām mānā popmāp-tup 'ūxut xop pu'. 'Āte nōm pu' popmāp-tup kama mīkaxxap ponnok, tu nōm yīmū' kax'amip-tup 'ūxuxat'ax tup, ha nōm te' pop te 'āxet'ax yūmmūg putup, pa' nōy te' yūmmūg putup 'ohnāg.'" Kaxīy.

Kōmēn Tittit yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

Tu xe:

¹⁸ —'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn Tittit yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

"'Āte xa hām'āktux. 'Ūgmūn yā Topak-tok, tuk pa te kuxap xexka putuk, tuk pata te kuyānām mō'yōn, tu pipkup monōn pukpex xexka putuk, tu' xutnuk. 19 'Āte 'ōg hāpxopmā'ax yūmmūg. 'Āte' yūmmūg 'āxop te' nōy putup pax, tu 'āxop te 'ātu 'āpip ka'ok, tu 'ā hāpxopmā max punethok, tu 'āxop te hāmmax hip punethok. Hōmā 'āxop te hāpxopmā kōnāmāhā', pa hōnhā 'āxop te hāpxopmā max punethok. 20 Pa 'āxop te hāpkummuk mīy. Yā' xip nōnte 'ūhūn 'ūxuxet'ax Yeyamet, tu hāpkummuk mīy, pa 'āxop te nōm hupmā 'ohnāg. Tute hām'āktux, hu: 'Topa te nūgkutnāhā'. Kaxīy. Tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', tu' koit, nūy yōgnū kāmānat xop mōgā', puyī' nōy hā' xupxet, puyī' xit tikmū'ūn te topa komut xop pu nōm popmā'. 21 'Āte' hip, tu 'ūn kummuk pu' popmāhā 'āmnīy xohix, puyīy hāpkummuk mīy kux, pa 'ap-tup'ah, yā' kux 'ohnāg. 22 Yīy 'āte 'ūn xat putup, puyīy mīmpe mō'yōn'ax tu' xhip ka'ok, tu' xūy xexka putup. Ha ta tik te nūmūtik xonnix, yā Yeyamet putuk, tu' xūy xexka putup kamah. Yā hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āte nōm mīy putup. Pa tik te hāpkummuk mīy kux, kopxi' mīy 'ohnāg. 23 'Āte Yeyamet kutok kix putup, ha mōktu' kuxa mām xohix xop te' yūmmūg putup, 'āte tikmū'ūn kuxa pēnāhā', xip-tox kopa pēnāhā', tu hāpkummuk mīy'ax hā yānān.

²⁴ Pa 'āxop nōy te kōmēn Tittit tu' pip, tu nōm hāmyūmmūg kummuk tat 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg 'ūxuxet'ax, hu: 'Hāmgāyāgnāg yōg hāmyūmmūg xap-top.' Kaxīy. Pa tikmū'ūn te xa nōm yūmmūgā 'ohnāg, yīy 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. Nōmhā 'āte xa hām'āktux, 'ap 'āte 'āxop xat putup'ah 'ūxeheh, xayīy

hăpxop nōy mīy. Puxix. ²⁵ Ūpip 'ăxop yōg hăpxop-mă'ax. 'Ăpu 'ūxe' mīy, ha mōktuk nūn putpu'. ²⁶ 'Ăte' xat putup, puyīy xut xop hām xexka yōg xohix xop xat. Yă nōm te' mīy 'ăte nōm putup ha mōktu hām yăxatamuk xohix xox putox, ha 'ăte' xat putup, puyīy nōm hām xexka yōg xohix xop xat. Yă nōm xat putup, 'Īhă 'ăte nōm xat kamah. Yōgnū 'ătak te' xat, 'ūyīy hām xexka yōg xohix xop xat. Yă Topa tek xexka mīy, hă kaxīy 'ăte nōm xop xexka mīy putup, puyīy hām xexka xohix xop xat. Yă' xat ka'ok putup. Tik te nax koxyōy pipkup xexka tox hă. Hă kaxīy 'ūxat ka'ok putup. 'Ăte nōm xat xop pu' hōm putup măyōnnăg xexka'.

²⁹ 'Ăyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'ăktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu!' kaxīy.

Kōmēn Xahat yōg kuxa mām xop pu hām'ăktux

3 Tu xe:

—'Ăpu kax'ămi pexkox yōg nū'kutnă'ax pu', nōm te kōmēn Xahat yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnăhă'. 'Ăpu kax'ămi, hu:

"'Ăte xa hām'ăktux. 'Ăte yăy yīm hă' tat 'ūkoxuk xohix te' 7 Topa yōg xix măyōnnăg te' 7. 'Ăte 'ăxop yōg hăpxopmă'ax yūmmūg. Tikmū'ūn te hāmpe'paxex 'ăxop hi', pa 'ămhok, 'ăxop te' xakix xop putuk. ² 'Ăpu yăy koxah. 'Ăpu yăy ka'ogă', nūy hăpxopmă'ax ka'ogă', nūy hăpxopmă max hupmă hok. 'Ăte' yūmmūg 'ăxop yōg hăpxopmă'ax 'ap xe'e'ah Topa keppah, yă Topa pu' kummuk. ³ Hōmă 'ūnōy te xa hăpxop max yūmmūgăhă', ha 'ăxop te' xupak. 'Ăpu nōm pe'ăpaxeh, nūy mīy, nūy 'ăxop yōg hăpkummuk mīy'ax nōă'. Pa 'ăxop yăy koxak 'ohnăg, kopxix 'ūgnūn putpu' xupxet nūn putuk, yă tikmū'ūn te xupxet hip 'ohnăg. Texīy 'ūgnūn? Hām'ūmhăg nūn? 'Ăxop te' yūmmūg putup 'ohnăg. ⁴ Pa' yăg tihi Xahat tu', tu yōg topixax tup, yă xutputux 'ohnăg. 'Ăxop te hăpkumep putup 'ūgmūtik, tu topixax ponnok tat putup. Yă' max te kaxīy. ⁵ 'Ūxut xop te topixax ponnok tat putup, ha 'a 'ăte' mōy putup'ah 'ūyōg xuxet'ax tap-pet tu', Topa te nōm kax'ămi', yă Topa te nōm tu' kax'ămi', tikmū'ūn 'ăxet'ax nōm hi xe'ēgnăg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnăg. 'Ăte hām'ăktux putup, hu: 'Yōgnū tikmū'ūn nō'ōm.' Kaxīy. Yă Topa keppa 'ăte nōm 'ăktux putup xix pexkox yōg nū'pok xop keppah.

⁶ 'Ăyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'ăktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu!' kaxīy.

Kōmēn Pinanep yōg kuxa mām xop pu hām'ăktux

7 Tu xe:

—'Ăpu kax'ămi pexkox yōg nū'kutnă'ax pu', nōm te kōmēn Pinanep yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnăhă'. 'Ăpu kax'ămi hu:

"'Ăte xa hām'ăktux. 'Ūgmax xe'ēgnăg, tu 'ăte hăpxe'e mīy, tuk yīm hă tat Namix yōg pipkup hām yīnnīn'ax. Tute hăpxōn, ha ta tikmū'ūn te mōhămyīnnīn yūmmūg 'ohnăg. Tu tu mōhămyīnnīn, ha ta tikmū'ūn te hăpxōn yūmmūg 'ohnăg. ⁸ 'Ăte 'ăxop yōg hăpxopmă'ax yūmmūg. 'Ăte' yūmmūg 'ăxop ka'ok kutōgnăg. 'Ăte 'ăxop pu hām yūmmūgăhă', ha 'ăxop te' mīy, tu 'ătu 'ăpip

ka'ok. 'Ăte xa hăpxōn, ha ta tikmū'ūn te mōhămyīnnīn yūmmūg 'ohnăg. ⁹ 'Ūxupax. 'Ūpip Hām gāyăgnăg nōn-teh, tu hām'ăktux, hu: "Ūgmūg pip Yoneo xop kopah.' Kaxīy. Pa yă' koit. 'Ăte' xat putup, ha nōm nūn putup, tu nūktu hām tu' pip putup 'ăxop keppah, tu' yūmmūg putup, 'ăte mō 'ăxop yăy xe'ēgnăg. ¹⁰ 'Ăxop te yōgnū xat'ax mīy. 'Ăte xa' xat, hu: "Ăpu hăpxop max hip. 'Ăpu putat max xak hok.' Kaxīy. Ha 'ăxop te' mīy. Yīy 'ăte 'ăxop pēnă maxp-tup, ha ta' nūn putup hăpxop xohix kummuk, puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn xohix yōg hăpxopmă'ax kopit. ¹¹ Hăpxip kutōgnăg 'Īhăg mōg putup 'ăxop hah. 'Ūpip 'ōg hăpxopmă'ax max. 'Ăpu nōm pēnă ka'ok, nūy mīy kux hok, yīy ta' nōy te 'ap xupxet putup'ah. 'Ūxut xop yōg kuxxax yă 'ōgnū'. ¹² 'Ăte' xut xop hă' mīy măykup putuk yăy pet yōg. 'Ăte 'ăxop ka'ogăp-tup, ha xate xek pet nīm putup'ah. 'Ăte xut xop yīmū' kax'ămip-tup Topa 'ăxet'ax xix Topa yōg kōmēn yōg 'ăxet'ax kax'ămip-tup kamah, yă' xuxet'ax kōmēn Yenoyanēn Tup. Kaxīy. Yenoyanēn Tup te pexkox tu' yīxop-tup. 'Ăte xut xop yīmū' kax'ămi putup 'ūyōg xuxet'ax tup kamah.

¹³ 'Ăyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'ăktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu!' kaxīy.

Kōmēn Namnixet yōg kuxa mām xop pu hām'ăktux

14 Tu xe:

—'Ăpu kax'ămi pexkox yōg nū'kutnă'ax pu nōm te kōmēn Namnixet yōg Yeyox kopa kuxa mām xop pēnăhă'. 'Ăpu kax'ămi, hu:

"'Ăte xa hām'ăktux. 'Ăte Topa tuk xip ka'ok, tu Topa yōg xat'ax mīy pax, yăg hup 'ohnăg, tu tikmū'ūn pu Topa yōg hām'ăktux xe'e 'ăktux. Hōmă 'ăte' mīy Topa mūtik hăpxop xohix. ¹⁵ 'Ăte 'ōg hăpxopmă'ax yūmmūg. 'Ăxop pukpex 'ohnăg xix xuxix 'ohnăg, yă 'ăxop tek putup pax xexka 'ohnăg xik putuppax kutōgnăg 'ohnăg. 'Ătep-tup pe pukpex pe xuxix, ¹⁶ pa 'ăxop pukpex mīax, yīy 'ăte 'ăxop yăy yīkox kopa mō'yōn. ¹⁷ 'Ăxop te: "Ūgmūg pute xop xexka', tu hăpxop xohix xexka pip 'ūgmū yōg. 'Ak mū'ăte hăpxop nōy putup'ah. Puxix.' Kaxīy. Pa 'ăxop te hām yūmmūg 'ohnăg 'ăxop yăy'īgă', xix 'ăhittup 'ohnăg, xix 'ăp-te xop 'ohnăg, xix 'ăpa hok, xix 'ăxax top. ¹⁸ Hōmă 'ăte xa hām'ăktux, hu: Mă, ha 'ăte 'ăxop mīy putup 'ūp-te xop xexka 'ăkuxa kopah. Mă, nūy pop topixax ponnok, nūy 'ăxax top kummuk pak. Mă, nūy pop hehmēn 'ăpa pu', nūy hămpēnă', nūy hām yūmmūg. ¹⁹ 'Ăte mō tikmū'ūn yăy xe'ēgnăg, ha nōm te hăpkummuk mīy, ha 'ăte: Kaxīy hok, yă' max'ah. Kaxīy. Tu nōm xūygăhă'. Yă 'ăte mō nōm yăy xe'ēgnăg. 'Ăpu hāmpe'ăpxeh, nūy hăpkummuk mīy kux. ²⁰ 'Ūxupax. 'Ūkxip hām yīnnīn'ax yīkah, tu hām'ăktux, hu: Hăpxon! Kaxīy. Tikmū'ūn 'ūm 'ūkopa' xip, tu' xupak, tu hăpxōn, kopxix mōnăy 'ūpet hă, tuk xit putup nūmūtik, ha' xit putup 'ūgmūtik.

²¹ 'Ăte' xut xop xat putup puyīy măhām 'ūgmūtik 'ūxexka xop yōg mīmpe yūm'ax yīmū', ha 'ăte' xohix xat putup, yă nōm te' xat putup kamah, yăk mūn putup putup. Hōmă 'ăte' xut, tu hōnhăg yūm yōgnū 'ătak mūtik 'ūyōg mīmpe yūm'ax yīmū 'ūxexka xop yōg.

²² 'Äyïpkox pip, nÿy ta xupax Topa Koxuk te nôm 'äk-tux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu!' Kaxïy.

Topa 'äktux max pekkox tu'

4 Hāpxip 'īhā 'āte' pēnāhā pekkox tu', ha hām̄yīn-nīn'ax xōn, ha nôm yīy 'ūxeheh nôm te 'ā hām'āk-tux hōmā, yā' yīy te mīxux xop tut kaxyā'ax putuk, tu hām'äktux, hu:

—Mā nūnte pekkox tu', ha 'āte xa mūg hāpxopmā'ax pip'ax hāpxip kutōgnāg 'īhā, yā tikmū'ūn te nôm pēnāp-tup! Kaxïy.

² Hāpxip 'ohnāg 'īhā Topa Koxuk tek mōgāhā', hak mōg, pa' xip nôm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg, ha 'ōm te' yīmū' yūm, ³ tu' pa te mō kuyānām yōn, yā mīkaxxap takat putuk, yā mīkaxxap yax putuk, xix mīkaxxap xanōn putuk, ha ta' xip texxux, tu nôm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot, yā texxux yīxux, tu mīkaxxap 'exmēnat putuk. ⁴ Ha ta' pip kama 'ūxexka xop yōg mīmpe mām'ax xohix te' 24, tu nôm te' xat xakot, ha mīmpe mām'ax te' 24 yīmū' mām tik xexka te' 24, tu topixxap ponnok tat, tu' xexka xop yōg kuxxax yānām 'āta yīxux mō'tat, ⁵ ha nôm te' xat yōg mīmpe yūm'ax te kote' xip, ha ta nōnte tu' xupep yānām kō'āynām, xix hām̄nāhūn, xix tex tīnāhā'. Ha ta' pip nôm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppa kuyānām tat'ax xohix te' 7, tu yōg kuyānām pip, yā' koxuk te' 7 Topa yōg. ⁶ Ha ta' xip nôm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppa kōnāg xexka', yā gahap putuk, yā mīkaxxap ponnok max putuk.

Ha ta 'ōm pip, tu nôm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot, yā yōnnā'ī te' 4, tu' pa pip 'ūkeppa xi' xāmpah. ⁷ Yā yōnnā'ī te' 4 ha yāp-xet te xoktut putuk, ha ta' nōy te mūnūytut kutok putuk, ha ta' nōy pa te tik pa putuk, ha ta' nōy te mōmōka putuk, tu topahah. ⁸ 'Ūxohix te' 4 yōg yīmāg pip. Yāp-xet yōg yīmāg xohix te' 6, ha' nōy yōg te' 6, ha' nōy yōg te' 6, ha' nōy yōg te' 6. Yōnnā'ī xohix pa xohix pip 'ūyīmap xi' kopah. Yōnnā'ī tek-te'ex hāptup tox hā xix 'ām̄nīy tox hā, tu' hup 'ohnāg, tu:

—Topah, 'āmax xe'ēgnāg, 'āmax xe'ēgnāg, 'āmax xe'ēgnāg. 'Āka'ok xexkanām, nūy hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. Hōmā 'āxip xix hōnhā 'āxip, tu 'ānūn putup. Kaxïy.

⁹ Hā kaxïy yōnnā'ī tek-te'ex nôm te' xat pu, yā nôm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, yā nôm ti mōkuma'mōg hām̄yāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, ¹⁰ 'īhā tik xexka te' 24 te hām tu' xakux nôm keppah, tu' nôm 'äktux max, nūy nôm xexka mīy yāy kuxa kopah, tu yāy yōg xexka xop yōg kuxxax xex hām tu' nôm keppah, yā nôm te' xat keppah, tu:

¹¹ —'Āmūn yūmūg xuxyā', yā yūmū yōg Topah. 'Āmax, ha' xohix te' yūmmūg 'āmax xe'ēgnāg, xix 'āxexkanām, xix 'āka'ok xexkanām.

Hamūn, xate' xohix xexka mīy. Xatep-tup, yīy ta' pip 'ūxohix, tu' hi'.

Kaxïy.

Tappet tox xix Kahnēn Kutok

5 Ha ta' pēnāhā 'āte, pa' xip tappet tox kīy xahix 'ūyīpxe'e kopah, yā nôm te' xat 'ūyīm kopah, yā nôm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, ha tappet tox kīy xahix yīmū' pip kax'āmī'ax punethok 'ūkeppa xi' xāmpah, ha kīy'ax xohix te' 7 te tappet tox kīy. ² Ha ta' xip pekkox yōg nū'kutnā'ax ka'ok, yā Topa yōg kāmānat, ha hām'äktux ka'ok, hu:

—Pi'ā' xip nôm max, yā nôm te kīy'ax mep yūmmūg, nūy tappet tox ko'ah? Kaxïy.

³ Pa' xip'ah pekkox tu' xix hām xexka tu' nôm max, yā nôm te tappet tox ko'ah, nūy kopa' pēnā'. ⁴ 'Ūkpotaha', yā' xip'ah nôm max, yā nôm te tappet tox ko'ah, nūy kopa' pēnā'. ⁵ Ha ta' xip tik xexka', tu hām'äktux, hu:

—'Āpota hok. Pēnā', 'Ūxip nôm ka'ok, tu xoktut putuk, yā xuxet'ax Yona xop yōg xoktut, yā Namix yōg xupepmā xop kopa' xip, yā tute' xut. Tute kīy'ax mep yūmmūg, nūy tappet tox ko'ah. Kaxïy.

⁶ 'Āte' pēnāhā', pa' xip nôm xuxet'ax Kahnēn Kutok. Kaxïy. 'Ūk-nīhā' xip nôm te' xat yōg mīmpe yūm'ax yīmū', ha yōnnā'ī te' 4 te Kahnēn Kutok xakot, ha tik xexka te' 24 te Kahnēn Kutok xakot kamah, ha Kahnēn Kutok xok tap, payā' putpu' hi', tup-tox kup xohix te' 7, tu' pa xohix te' 7. 'Ūp-tox kup xi' pa yā koxuk te' 7 Topa yōg, yā koxuk mō'pok hāpxexka xohix tu'. ⁷ Ha ta' mōg Kahnēn Kutok, ha' xip tappet tox 'ūnōy yīm kopah, yā nôm te' xat yīm kopah, yā nôm yūm mīmpe yūm'ax yīmū', ha Kahnēn Kutok te tappet paha', ⁸ yā' paha', ha yōnnā'ī te' 4 te hām tu' pip Kahnēn Kutok keppah xix tik xexka te' 24 te hām tu' pip kamah Kahnēn Kutok keppah. Ha yōnnā'ī yōg 'ap pip, nūy yōg tutxit kaxyā', xix tik xexka xop te' kamah, tu' xohix yōg kānēy yānām 'āta yīxux pip kamah, nūy nôm kopa mō'hap 'ūkōnnōn, nūy tu hax max 'āpep pepix. Hā kaxïy 'ūkuxa mām ka'ok xop te Topa pu hām'äktux, ha hām'äktux te pepi' mōg. ⁹ 'Ūxohix tek-tex tup hāk-tex, hu:

—'Āmax 'āpu tappet tox pa', nūy kīy'ax mep.

Hamūn, hōmā tikmū'ūn te 'āp-tex,

yā tikmū'ūn pupi 'āxok,

nūy tikmū'ūn mōgā Topa hah.

Yā' xohix mōgāhā',

yā hep xohix xop yōg xop, xi' yīy'ax xohix yōg xop, xix hām xexka xohix yōg xop, xix xop xohix.

¹⁰ 'Ūxohix te 'āmānex xop putuk,

tu Topa pu hāpxopmā max.

Topa te nôm xat, yā' yōg tikmū'ūn,

ha Topa yōg tikmū'ūn te' nōy xohix xat putup hām xexka tu'.

Kaxïy.

¹¹ 'Āte' pēnāhā 'ūxeheh, tu pekkox yōg nū'pok xop 'āpak, yā' xohix te' 10.000 punethok xi' 1.000 punethok. 'Ūxohix te nôm te' xat xakot, yā nôm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, xix yōnnā'ī te' 4 xakot, xix tik xexka te' 24 xakot. ¹² 'Ūxohix tek-tex ka'ok, hu:

—Hōmā tikmū'ūn tep-tex Kahnēn Kutok.

Pa hōnhā 'āxip, yā 'āmax, yā 'āka'ok nōynā'āmōg.

Xate' xohix yōg hāpxop pop. Xate hāpxohix yūmmūg, ha' xohix te 'āmūn 'āpak, nūy 'āxexka mīy, nūy 'āmūn 'āktux max.

Kaxīy.

¹³ Ha ta' xupak 'āte 'ūhi xop xohix pexkox tu' xix kōnāg xexka tu', yā xohik-tex, hu:

—Yā' max xe'ēgnāg nōm te' xat, nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm.

Yā' max xe'ēgnāg Kahnēn Kutok.

Yūmū'āte nōm pu' popmāhā hāpxop xohix.

Yūmū'āte nōm 'āktux max, tu nōm 'āpak,

tu' xexka mīy yāy kuxa kopah.

Tute yūmūg xat putup mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

Kaxīy.

¹⁴ Ha yōnnā'ī te' 4 te:

—Hamūn! Kaxīy.

Ha tik xexka xop te hām tu' pip, tu' kuxa te' yēy, tu Topa 'āktux max xix Kahnēn Kutok 'āktux max.

'Ūkīy'ax

6 'Āte xe' pēnāhā', ha Kahnēn Kutok te' kīy'ax māxap xak. Ha ta' xip yōnnā'ī puxet, nōm te' 4 xop kopa' xip. 'Ūyīy te tex tīnnā'ax putuk. Tute:

—Mā! Kaxīy.

² 'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok ponnok, ha nōm te' yīmū' yūm, tu pox kīy tat, ha' nōy te tu' hōm 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax yānām 'āta yīxux. Ha ta' mōg, nūy hām xexka pop xix yōg tikmū'ūn pop.

³ Ha ta xe' xak kīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā kīy'ax tix, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā' tix te hām'āktux, hu:

—Mā! Kaxīy.

⁴ Yīy ta' xupep kāmānok nōy, yā xuttah, ha 'ōm te' yīmū' yūm, ha' nōy te nōm ka'ogāhā', puyīy tikmū'ūn yāy kix kakīynāgā'. Ha nōm te kāmānok yīmū' yūm, tu' pop mīkax xexka tox. ⁵ Ha ta xe' xak 'ūkīy'ax Kahnēn Kutok te', yā' tikoyuk, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā' tikoyuk te:

—Mā! Kaxīy.

'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok nōy, yā' mūnnīy. Ha nōm te' yīmū' yūm, tu' tat hāpxop mōmūg'ax. ⁶ Ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī te' 4 te hām'āktux, hu:

—Māyōn puxet ha' hām'ax yōg tayumak te' pop xuxnāg xe tox xap nit puxet pe xenat xap yōg nit tikoyuk. Pa' nōy hok 'ayet hep tox xix xupyāg mōy hok, yā nōnenex hok! Kaxīy.

⁷ Ha ta xe' xak 'ūkīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā 4, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā' 4 te:

—Mā! Kaxīy.

⁸ 'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok nōy, yā pap-nok putuk. Ha 'ōm te' yīmū' yūm, tu' xuxet'ax yā Xakix'ax, kaxīy, xix Hāmgāyāgnāg Pet, kaxīy, tu kāmānok nōy pe' mōg 'ūyīkāgnāg. Ha' nōy te nōm kā'ogāhā', puyīy xat, hām xexka yōg tikmū'ūn yōg yāg te' 4 yōg yāg puxet kix, yā tikmū'ūn te yāy kix kakīynāg putup, tu' putup xūy hā' xakix putup, tu hāmpakut hā' xakix putup, ha xokxop gāy te' kix putup.

⁹ Ha ta' xak 'ūkīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā 5, ha 'āte' pēnāhā', pa' pip yāmīy xohix xokxop mō'hap'ax kakak. Hōnhā yā yāmīy, pa hōmā yā tikmū'ūn, tu hām xexka tu' pip, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, yīy ta tikmū'ūn gāy, tu' kix, ha' xakix, tu nōmhā yā' yāmīy, tu' pip xokxop mō'hap'ax kakak, ¹⁰ tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Topa, xatek mūg xat, yā 'āka'oknām. Xate' xohix xat. 'Āmax xe'ēgnāg, tu hāpxe'e mīy. Hām 'ūmhā xate hām xexka yōg tikmū'ūn yōg hāpkummugā'ax hā nōy yānān putup? Yā nōm tek mūg kix, hak xakix. Kaxīy.

¹¹ 'Ūxohix te' pop topixxax ponnok tox, ha' nōy te:

—Nāy, 'ūhip kutōgnāg, ha mōktu' xohix xexka nūn, tu nūktu' mōxaha nūnteh, yā Topa yōg kāmānat kamah, yā 'āxop putuk, yā 'āxape xop. Tikmū'ūn te nōm kix putup kamah, ha' xakix putup. Kaxīy.

¹² Ha ta' xak 'ūkīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā 6, ha hām xexka nuhuknām, tu yāy pot, ha ta māyōn yāy-hām-nīy, tu topixxax mūnnīy putux putuk, ha ta māyōn hex yāyhā xuttah, tu hep 'āta putuk. ¹³ Ha ta māyōnnāg te pexkox tu' yīxohoh, yā mīnta pik xakux'ax putuk, yā 'āmuuh xexka te' kup nuhuk, hā kaxīy putuk. ¹⁴ Ha ta' nōg pexkox, tu tappet tox kīy putuk, ha yīktix xohix xexka te yāy pip'ax nīm, tu ta' mōg xix hām tot kōnāg yōg xohix te yāy pip'ax nīm, tu ta' mōg. ¹⁵ Ha ta' pip 'ūxat'ax xop, xix xexka xop, xix xonat xexka xop, xix 'ūp-texop xexka xop, xi' ka'ok xop, xix kāmānat xop, xix xuxyā xop. Yā' xohix xexka te yāy xaptop mīkaxxap xexka kakak xix yīktix tu', ¹⁶ tu yīktix pu hām'āktux xix mīkaxxap pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūgmū yīmūg nāy, nūy 'ūgmū mō'nīy, nūy 'ūgmū xaptop, puyīy nōm tek mūg pēnā hok nōm te' xat, yā nōm te mīmpe yīmū' yūm, puyīy Kahnēn Kutok tek mūg yānān hok. ¹⁷ Yā hōnhā nōm gāy xexka'. Tep te' gāy'ax hā' tot putup? Yā 'ap hā' tot putup'ah. Kaxīy.

'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te' 144.000

7 Hāpxip 'īhā 'āte' pēnāhā pexkox yōg nū'pok'ax te' 4, ha' pip hām xexka tu', ha yāp-xet xip nōntix tu' ha' nōy xip xot tu', ha' nōy xip māyōn mō'nā'ax tu', ha' nōy xip māyōn xupep'ax tu'. Yā' xohix te 'āmuuh mūg 'ūyīm hā, puyīy 'āmuuh mōkoux hok hām xexka tu', xix kōnāg xexka tu', xix mīmātik tu'. ² Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu māyōn xupep'ax tu' nūn, tu Topa yōg kax'āmi'ax tat, yā Topa xe'ēgnāg yōg, yā Topa hi xe'ēgnāg. Pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux ka'ok yāy xape te' 4 pu'. Yā Topa te nōm 4 xop ka'ogāhā', puyīy hām xexka koxyōy xix kōnāg xexka koxyōy. ³ Ha nōm pexkox yōg nū'kutnā'ax te:

—Hōnhā' koxyōy hok hām xexka xix kōnāg xexka', xix mīhīm. Nāy, puk mū'āte' kax'āmi Topa yōg kāmānat xohix xexka kux tu'. Kaxīy.

⁴ Hā 'āte' xupak 'ūxohix texīy 'ūkux tu' kax'āmip-tup, yā Topa yōg xop, yā hep puxet 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te' 144.000, ⁵ yā Yona yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Ho'op yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Gat yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, ⁶ xix 'Axe yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix

Nāptanix yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Mānāxex yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, ⁷ xix Xīmēām yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Nemi yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Ixakat yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, ⁸ xix Yemonōm yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Yoye yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Meyamīy yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000. Yā xohix te' 144.000.

Tikmū'ün xohix xexka'

⁹ Hāpxip 'īhā 'āte' pēnāhā', pa' pip tikmū'ün xohix xexka', yā' xohix. Tep-te' mōkupix? Yā mōkupix yūm-mūg 'ohnāg. Yā' pip punethok, yā xop xohix yōg, xix hep xohix xop yōg, xix hāpxexka xohix yōg xop, xi' yīy'ax xohix yōg xop. Yā' xohix tek-nīhā' pip nōm te' xat keppah, yā nōm te' mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, xix Kahnēn Kutok keppa' pip, tu' xohix te' tat topixxax ponnok tox, tu' paxxap xux pop 'ūyīm hā, ¹⁰ tu' xohix te' hām'āktux ka'ok, hu:

—Topa te' yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu', yā Topa xexkanām, xix Kahnēn Kutok, tu' xat'ax yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām. Kaxīy.

¹¹ Ha pexkox yōg nū'pok'ax xohix xexka tek-nīhā' pip, tu' nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot tik xexka te' ²⁴ mūtik xix yōnnā'ī te' 4 mūtik, tu' hām tu' pip, tu' hām tu' nūktettex, tu' pip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppah, tu' Topa xexka mīy yāy kuxa kopah, tu:

¹² —Hamūn, 'āpu yūmū Topa 'āktux max mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. Topa yā' max xe'ēgnāg, tu' hām yūmmūg xexkanām mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. Topa te' yūmū'ā' popmāhā hāpxop xohix, yīy yūmū'āte hām'āktux, hu: "Āmax. Puxix. 'Ūmax." Kaxīy. 'Āpu yūmū hām'āktux hā kaxīy hām yāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. 'Āpu yūmū yāy yōg Topa 'āpax mōkumagmōg, ha' kux 'ohnāg. Topa te' hāpxop xohix yūm-mūg tu' ka'oknām hām yāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn. Kaxīy.

¹³ Ha ta tik xexka puxet xip, tuk yīkopit, hu:

—'Ū'üm 'ōhōm, yā topixxax ponnok tox tat? Hām 'üm tu' nūn? Kaxīy.

¹⁴ Ha 'āte:

—'Īntu', xate' yūmmūg. Kaxīy.

Ha:

—Yā hōmā 'ūyōg hāpxop kummuk xexka', tu' xūy xexka', tu' yāy yōg topixxax pix Kahnēn Kutok hep 'āta kopah, yīy topixxax ponnok. ¹⁵ Nōm xop pip Topa keppa xix Topa yōg mīmpe yūm'ax keppah. Topa pet kopa' pip 'āmniy 'īhā xix hāptup 'īhā, ha nōm te' mīmpe yūm'ax yīmū' yūm te' nōm xop hā tep-tup. ¹⁶ A xe put-up 'üm pip put-up'ah xix kōnāg put-up pip put-up'ah 'ūxeheh. Ha māyōn yānām ka'ok te' nōm xop puk put-up'ah 'ūxeheh, xix kuxap ka'ok te' nōm xop puk put-up'ah 'ūxeheh. ¹⁷ Hamūn, Kahnēn Kutok xip, 'ūxat'ax yōg mīmpe yūm'ax tu' xip, tu' nōm xop pēnāp-tup, yā Kahnēn pēnā'ax max putuk, tu' nōm mōgāp-tup hām-max tu', xix kōnāg xupep'ax tu', ha yōg kōnāg te' tik-

mū'ün hīnnāhā', ha Topa te' pota pa hep xohix nagāp-tup. Kaxīy.

'Ūkīy'ax, yā' 7

⁸ Ha ta xe kīy'ax nōy xak Kahnēn Kutok te', yā kīy'ax 7, ha' yēy, yā hām'āpak 'ohnāg 'ot xahix hā. ² 'Āte' pēnāhā', pa' pip pexkox yōg nū'pok'ax te' 7 nōm te' Topa keppa' pip, tu' pop mīxux xop tut te' 7, nūy kaxyā'.

³ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu' kōnnōn mō'hap'ax yīka' xip. Tute' pop kugōy hax max yōg kōnnōn, nūy pugā', nūy kugōy yāy kotīnnā 'ūkuxa mām ka'ok xop yōg Topa pu hām'āktux mūtik, puyīy kugōy mōg pepix Topa pu hām'āktux mūtik Topa hah. 'Ūpugāhā kōnnōn mō'hap'ax yānām 'āta yīxux yīmū' nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppah. ⁴ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te' kōnnōn nū'xok kōnnōn mō'hap'ax yīmū', ha kōnnōn yōg kugōy mōg pepi' 'ūkuxa mām ka'ok xop yōg Topa pu hām'āktux mūtik, tu' mōktu Topa tu' mōxaha', ⁵ ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te' kōnnōn yōg kōnēy paha', tu' kōnnōn mō'hap'ax tu' paha kuxap, tu' xix kōnēy kopah, tu' mō'yōn hām xexka tu', yīy ta tex tīnnā punethok, ha yānām kō'āynām, ha hām xexka nuhuk, tu' yāy pot.

Mīxux xop tut kaxyāhā'

⁶ Ha ta' pip pexkox yōg nū'pok'ax te' 7, tu' pop mīxux xop tut, nūy kaxyā'.

⁷ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax māxap te' mīxux xop tut kaxyāhā', ha tex xap nū'nāhā xix kuxap hep 'āta mūtik tu' nūktu: "Po," kaxīy hām xexka tu', ha' puk hām xexka yāg puxet, ha ta yāg tix puk 'ohnāg, ha mīm yāg puxet puk, ha ta yāg tix puk 'ohnāg, ha mīxux yīxux yāg puxet puk, ha ta' yāg tix puk 'ohnāg.

⁸ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy xip, yā' tix, tu' mīxux xop tut kaxyāhā', ha ta pexkox tu' xip hāpxop, yā yīktix xexka putuk, tu' kuxap xexka hā' puk, ha nōm te' paha', tu' hām tu' nū'yōn yīktix, ha ta' nāhā', tu' nūktu: "Po," kaxīy, kōnāg xexka tu'. Ha kōnāg xexka yāg puxet te' yāyhā hep 'āta', ha ta' yāg tix te' yāyhā hep 'āta 'ohnāg. ⁹ Ha ta' xakix kōnāg xexka kopa' pip xop yāg puxet, ha ta' xakix 'ohnāg yāg tix, ha ta' yāy koxyōy mīpkox yāg puxet, ha ta' yāg tix yāy koxyōy 'ohnāg.

¹⁰ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy pexkox tu', yā pexkox yōg nū'kutnā'ax tikoyuk, tu' mīxux xop tut kaxyāhā', ha ta pexkox tu' nāhā māyōnnāg, tu' puk, yā kuyānām tat'ax xexka putuk. 'Ūnāhā, tu' nūktu: "Po," kaxīy, kōnāg kox yāg puxet tu', ha ta' yāg tix hā mō'nā 'ohnāg, tu' kōnāg xupup kox yāg puxet hā mō'nāhā, ha ta' yāg tix hā mō'nā 'ohnāg. ¹¹ Yā māyōnnāg 'ūxuxet'ax, tu: kohāgnāg'ax. Kaxīy. Ha kōnāg yāg puxet yāyhā kohāgnāg, ha ta' yāg tix yāyhā kohāgnāg 'ohnāg, ha tikmū'ün punethok te' xo'op, hu' xakix.

¹² Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy pexkox tu', yā pexkox yōg nū'kutnā'ax 4, tu' mīxux xop tut kaxyāhā', ha hāpxop te' kix 'ūyāg puxet māyōn yōg, xix māyōn hex yōg, xix māyōnnāg yōg, ha ta' 'ūyōg yāg tix

kix 'ohnäg, yïy ta' xohix te yäg yög kuyänäm yäg puxet xaxok, ha ta' yäg tix xaxok 'ohnäg, ha ta hām xexta tu häpkoxtap häptup yäg puxet, ha ta' yäg tix häpkoxtap 'ohnäg, ha 'ämniy te kaxiy kamah.

¹³ 'Äte' pēnähā, pa' xip mōmōka', tu' topaha pepi' mōg, tu hām'äktux, hu:

—Häpkummuk! Häpkummuk! Yä' kummuk xexka hām xexka xohix xop yög, ha pexkox yög nü'pok tikoyuk nōy te mīxux xop tut kaxyāp-tup. Kaxiy.

9 Ha ta' xip pexkox yög nü'kutnā'ax nōy pexkox tu', yä pexkox yög nü'kutnā'ax 5, tu mīxux xop tut kaxyāhā. 'Äte' pēnähā, pa' xip māyōnnäg hām xexka tu'. Yä hōmā nōm te pexkox tu' nāhā. Ha' nōy te tu' hōm pipkup mōhāmyīnnīn'ax häpkox tox xexka yög, ² ha māyōnnäg te häpxōn, ha kugōy xexka xupep, yä 'ämuk'ax xexkanām yög, tu kugōy te māyōn yänām pak, ha yäykote häpkoxtap. ³ Ha ta' pip kunihit kugōy kopah, tu ta' mōg, tu mōktu mōxaha hām xexka tu', ha' nōy te kunihit ka'ogāhā, ha' ka'ok, yä xokpatakuhmīy putuk. ⁴ Ha' nōy te' xat, pu xux mā hok, xix mīm xux mā hok, xix mīxux puk mā hok, pa' xat, pu tik kute'ex. Hamūn, yä' pip 'ohnäg Topa yög kax'āmi'ax nōm tik tu'. ⁵ 'Üxat, pu kunihit tik kix hok, pa' xat, pu tik kute'ex māyōn 'ānuk xohix te' 5 hā, tu' xūygāhā, yä xokpatakuhmīy te' xuhmīy putuk. ⁶ Ha māyōn 'ānuk xohix te' 5 hā xūy tihik, tup-tup 'ūxakix, pa' xakix 'ohnäg, 'a' xakix putup'ah.

⁷ Yä kunit te xonat yög kāmānok putuk, nōm te' yäg kix. Tup-tox hā mō'tat 'ūxat'ax xexka yög kuxxax yänām 'āta yīxux putuk, tu' payīn te tikmū'ūn payīn putuk. ⁸ Tu' xe te 'ūn xe putuk, tu' xox te xoktut xox putuk, ⁹ tu' kep xax te xonat yög kepxax putuk, yä pipkup hā' mīy, tu' yīmāg payāhā te hāmnhūn xexkanām putuk, yä xonat xop yög kāmānok hāmnhūn putuk, xix häpxop yīkūy'ax te hāmnhūn putuk, yä xonat yög häpxop yīkūy'ax, ¹⁰ tu' nā'kup xox te xokpatakuhmīy nā'kup xox putuk, tu' nā'kup xox te tik xūygāhā māyōn 'ānuk xohix te' 5 hā. ¹¹ Ha ta' xip kunihit xop yög xexka', yä pexkox yög nü'kutnā'ax. Tute häpkox tox xexka pēnähā, yä' xuxet'ax 'Amanōm, yä 'Emeneo xop yīy'ax kopah, xi' xuxet'ax 'Apōyām, yä Genex yīy'ax kopah. Yä tikmū'ūn yīy'ax kopah, hu 'ūkoxyōy'ax. Kaxiy.

¹² Tu ta' kux häpkummuk māxap, ha' nūn putup häpkummuk nōy tix.

¹³ Ha ta' xip pexkox yög nü'kutnā'ax nōy pexkox tu', yä pexkox yög nü'kutnā'ax 6, tu mīxux xop tut kaxyāhā, ha 'äte' yānmūn xupep'ax 'āpak, yä xokxop mō'hap'ax yög xup'ax tu' nūn, yä xokxop mō'hap'ax yänām 'āta yīxux xip Topa keppah. ¹⁴ Ha yānmūn xupep'ax te pexkox yög nü'kutnā'ax pu hām'äktux, yä nōm te' 6 pu hām'äktux, hu:

—'Äpu 'äyīm ko'a', pu mōg pexkox yög nü'pok'ax te' 4, nōm pip kōnäg kox 'Eppanat kūnāpah. Kaxiy.

¹⁵ Ha 'īm ko'a', pu mōg. Nōm te' hip nōm 'ot, xix nōm häptup, xix nōm māyōn 'ānuk, xix nōm hāmyāxatamuk. 'Ühip, nūy tikmū'ūn yäg puxet kix, pu yīy tu xakix, ha ta' yäg tix kix 'ohnäg. ¹⁶ Ha 'äte' xupak 'ūxohix nōm, yä xonat te kāmānok yīmū' mām, yä xonat xo-

hix te' 200.000.000. ¹⁷ Ha 'äte' pēnähā, tu kāmānok pēnähā xix nōm te' yīmū' mām, ha yög kep xax pip, yä' xutta te kuxap 'āta putuk, xix yīxux te mīkaxxap xapit putuk, xix xutta yīxux te mīkaxxap 'ūxop putuk. Ha kāmānok putox te xoktut putox putuk, ha' yīkox kopa' xupep kuxap xix kugōy xix mīkaxxap 'ūxop. ¹⁸ Yä häpxop xūygā'ax tikoyuk pip, yä kuxap, xix kugōy, xix mīkaxxap 'ūxop, tu tikmū'ūn yäg puxet kix, ha' xakix. Ha ta' yäg tix kix 'ohnäg. ¹⁹ Ha kāmānok te' yīkox hā' nōy kix, xi' nāgkup hā' kix kamah. Yä' nāgkup te kāyāp-tox putuk, ha' xox pip, tu nōm hā tu tikmū'ūn putop.

²⁰ Ha ta' pip 'ūhi xop. Yä häpxop xūygā'ax te nōm kix 'ohnäg. Nōm xop te häpkummuk mīy kux 'ohnäg, tu yāmīy puk-te'ex kux 'ohnäg, tu topa komut xop pu nūktettex kux 'ohnäg, yä pipkup yänām 'āta yīxux hā' mīy topa komut xop, xix yänām ponnok hā' mīy, xix pipkup monōn hā' mīy, xix mīkaxxap hā' mīy, xix mīm hā' mīy. Yä topa komut xop te hāmpēnā 'ohnäg xix hām'āpak 'ohnäg, xix häpkumep 'ohnäg. ²¹ Tikmū'ūn te' nōy kixpax, pa yāyhāhup 'ohnäg, nūy häpkummuk mīy kux 'ohnäg, tu mīm mīy, tu' hup 'ohnäg, tu' nōy hā xupxet, tu häpxop xupxet, tu' hup 'ohnäg.

Tappet tox kīy kutōgnäg

10 Ha 'äte' pēnähā, pa' xip pexkox yög nü'kutnā'ax ka'ok pexkox tu', tu kugōy tat, yä topixxax putuk, tu texxux tep-tox xakot, yä' kuxxax putuk, tu' pa te māyōn putuk, tu' kup te kuxap putuk, tu ta' yīxohoh. ² Tu tappet tox kīy kutōgnäg tat 'ūyīm kopah, ha' pata xe'e te kōnäg xexka tonnok, ha' pata nōy te hām tonnok, ³ ha' yīy ka'ok, yä xoktut punethok yīy'ax putuk. 'Üyīy ka'ok, ha tex tīnnā'ax xohix te' 7 te' yänān. ⁴ 'Üyīy kux, ha 'äte' kax'āmi putup, pa 'ōm yīy pexkox tu', ha 'äte' xupak, ha hām'äktux, hu:

—'Äpu hām'äktux xaptop. 'Äpu textīnnā'ax yög hām'äktux kax'āmi hok. Kaxiy.

⁵ 'Äte' pēnähā pexkox yög nü'kutnā'ax te kōnäg xexka tonnok xix hāhām, ha' yīm pepi' xix, ⁶ tu hām'äktux, hu:

—Häpxip kutōgnäg 'īhā' nūn. Topa te yōgnū hām'äktux yūmmūg, yä Topa te' yūmmūg, yä Topa hi mōkuma'mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnäg hā, tu pexkox mīy xix yäykoteh, xix nōm kopa' pip xop, xix hām xexka mīy, xix nōm tu' pip xop, xix kōnäg xexka mīy, xix nōm te kopa' pip xop. ⁷ Hōmā Topa te Topa pupi hām'äktux xop pu hām'äktux xex, yä häpxop xaptop. Häpxip kutōgnäg 'īhā Topa te nōm häpxopmāp-tup, ha pexkox yög nü'pok'ax te' 7 te mīxux xop tut kaxyāp-tup. Kaxiy.

⁸ Ha ta' xe' yīy pexkox tu', ha 'äte' xupak, ha hām'äktux, hu:

—Mōg, nūy pa tappet tox nōm xip pexkox yög nü'kutnā'ax yīm kopah nōm te kōnäg xexka tonnok xix hāhām. Kaxiy.

⁹ Ha tak mōg pexkox yög nü'kutnā'ax hah, tu:

—'Ä' hōm tappet tox kīy kutōgnäg. Kaxiy.
Ha:

—'Ūpa, nūy mā'. Xate' mähā', ha' yāyhā' xūy putup 'ātex kopah, pa' xuxpex 'āyīkox kopah, yā pukhep putuk. Kaxīy.

¹⁰ Ha 'āte' paha tappet tox 'ūgyīm kopah, tu' mähā', ha' xuxpex 'ūgyīkox kopah, yā pukhep putuk. 'Āte' mähā', ha' hāpxip 'īhā' xūy 'ūktex kopah. ¹¹ Ha tute: —Xate Topa yōg hām'āktux pop. Xate hām'āktux put-up tikmū'ūn xohix pu', xix hāpxexka xohix xop pu', xi' yīy'ax yōg xohix xop pu', xix hāpxexka xohix yōg tik xat'ax xohix pu'. Xate hām'āktux putup, hāpxop kummuk nūn. Kaxīy.

Tik tix te Topa yōg hām'āktux 'āktux

11 Ha' nōy te 'ā' hōm mōhāmūg'ax tox, tu: —'Āpu mō Topa pet xexka mūy, nūy mēn xohix texīy yūmmūg, xix xokxop mō'hap'ax yōg mēn kamah. 'Āpu mōkupix 'ūxohix te Topa keppa nūktettex Topa pet xexka kopah. ² Pa 'āpu mō hām mūy hok hām nuh-nōg Topa pet xexka kūnāpah, yā Topa pet xexka yīkāgnāg hā. Hamūn, Topa te hām hōm Yoneo xop kūnāpa pip xop pu', ha' nōm te hām tonnok putup māyōn 'ānuk xohix te' 42 hā, xix kōmēn xe'ēgnāg ton-nok putup kamah. ³ 'Āte mō'pok putup tik tix, puyīy yōgnū hām'āktux 'āktux hām xexka tu'. Nōm te top-ixxax kummuk mō'tat, nōm hāg tu xago. Hamūn, yā' kuxa hittup 'ohnāg, yā tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Nōm te Topa yōg hām'āktux 'āktux putup 'āmñīy xohix te' 1260 hā. Kaxīy.

⁴ Yā Topa yōg hām'āktux tat'ax tix te mīm kup 'onimet tix putuk, xix kuyānām tat'ax tix putuk. Nōm te hām xexka yōg xat'ax xexka keppa pip putup. ⁵ Tikmū'ūn 'ūm te nōm tik tix kute'ex kummuk, puxix tik tix yīkox kopa' xupep kuxap, nūy puknōg gāy xop kummuk koxyōy, nūy nōm kix, ha' xakix putup. ⁶ Topa te tik tix ka'ogāp-tup, ha' nōm te' xat putup, hu' pexkox mō'nīy, yīy tex tip-tup 'ohnāg, ha' tik tix te Topa yōg hām'āktux 'āktux putup. Ha' Topa te tik tix ka'ogāp-tup, ha' nōm te' xat putup, yīy ta' kōnāg xupup kox xohix yōg kōnāg te yāyhā hep 'ātap-tup. Ha' Topa te nōm ka'ogāp-tup, puyīy hām xexka kix, yīy ta' nūn putup hāpxop kummuk xohix, tik te nōm putup.

⁷ Tu ta Topa yōg hām'āktux 'āktux kux, ha' ta hāpkox tox xexka kopa' xupep xok xexka', nūy tik tix mūtik yāy kix, tu' xat putup, tu' nōy kix putup, ha' xakix, ⁸ ha' yīn pip putat kopa kōmēn xe'ēgnāg kopah, yā tikmū'ūn tep-tex Yeyox mīpkupnix yīmū' kōmēn xe'ēgnāg tu'. Yā kōmēn yōg tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Yā kōmēn 'āxet'ax Xonōm Putuk xix 'Eyit Putuk. ⁹ 'Ūxohix xop te tik tix yīn pēnāp-tup 'āmñīy tikoyuk xix xahix hā. Hāmūn, 'ūxat putup, pu' nō hāpkot hok. 'Ūxohix te' pēnāp-tup, yā hām xexka yōg xohix xop, yā' hep xohix xop xix yīy'ax xohix xop, xix xop xohix, ¹⁰ tu hām xexka yōg tikmū'ūn xohix kuxa hittup putup, 'ūxakix tik tix hah. 'Ūxohix kuxa hittup, tu' yāy pu hāpxop max hok popmāp-tup. Hamūn, nōm tik tix te Topa pupi hām'āktux, tu' xat, pu hām xexka yōg tikmū'ūn xūygā'. ¹¹ Pa 'āmñīy tikoyuk nōg, 'īhā Topa te tik tix kopa xitxok, nūy putpu' hīnnā', yīy tak-nīhā' pip, ha' xohix te' pēnāhā',

hu' yīpkutuk xexkah, ¹² ha' tik tix te' xupak, pa' nōm te' xānā ka'ok hu:

—Mā nūnte pepi'. Kaxīy

Ha' ta' mōg tik tix pepi', tu hāmgōy xexka hā' mōxa-ha', tu' ta' mōg pepi' pexkox tu', ha' ta' pip 'ūgāy xop hām xexka tu', tu' pēnāhā'. ¹³ Ha hām nuhuk xexka', tu' yāy pot, yīy ta' kōmēn yāg puxet koxyōy, ha' ta' yāg te' 9 koxyōy 'ohnāg, yīy ta' tikmū'ūn xohix te' 7.000 xakix hām nuhuk hā. Ha' ta' tikmū'ūn nōy kuxanōg, tu' pexkox yōg Topa 'āktux max.

¹⁴ 'Ūnōg hāpkummuk tix. 'Ūpēnā', 'ūnōy nūn.

Mīxux xop tut kaxyāhā' yā' 7

¹⁵ Ha' ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā pexkox yōg mōkutnā'ax 7, tu' mīxux xop tut kaxyāhā', ha' ta' yīy ka'ok pexkox tu', hu:

—Yūmūg xuxyā xexka te' xohix xat, yā Kunnix te' xat hāpxexka xohix yōg xexka xop, xix yōg tikmū'ūn, tu' nōm xat putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Kaxīy.

¹⁶ Ha' ta' pip tik xexka te' 24 pexkox tu', tu' xexka xop yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām, tu' ta' yok, tu' Topa pu' nūktettex, ¹⁷ tu:

—Topa xexka', 'āka'ok, yā 'āxip mōkuma'āmōg hōnhā xix hōmā. 'Āmax, 'āka'ok xexka', tu' hōnhā 'āxexka', yā tikmū'ūn xohix xat kōnāmāhā'. ¹⁸ Ha' Topa-tup nōg xop 'ūgāy xexka', yā' yūmmūg 'āgāy hōnhā, tu' xakix xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Nōmhā xate' ōg kāmānat xop pu hāpxopmā maxp-tup, xix tik te' āpupi hām'āktux xop pu hāpxopmā maxp-tup, tu' ōg tikmū'ūn pu hāpxopmā maxp-tup, nōm te' 'āyīpkutuk, yā' xexka xop xix-tōgnāg xop. Nōmhā xate' koxyōy putup nōm te hām xexka koxyōy. Kaxīy.

¹⁹ Ha' ta' xōn Topa pet xexka pexkox kopah, pa' pēnāhā' 'ūkopa Topa yōg pa'ax yōg mīpkox. Ha' ta' yānām kō'āynām, ha' tex tīnnā' xe xexka', tu' tex xap nū'nāhā', ha' ta' hām xexka nuhuk punenhok.

'Ūhūn xix xok xexka 'āta'

12 Ha' 'āte' pēnāhā', pa' xip 'ūhūn, ha' hāpxop-māhā'. Yūmū'āte' pēnāhā', hu' yūmmūg hāpxop-mā'ax nūn putup. 'Ūn te māyōn tat, yā topixxax putuk, ha' māyōn hex xip 'ūpata kakah, ha' māyōnnāg te' 12 te yōg kuxxax putuk. ² 'Ūn tek-tok xuk, tu' put putūmnāg, hu' xūy, hu' potaha'.

³ 'Āte' 'ūn pēnāhā', pa' xip xok xexka 'āta', tu': Kēm. Yā' xexka nām, pa' kakxexka putuk. 'Ūp-tox xohix te' 7, tup-tox kup xohix te' 10, ha' xat'ax xexka yōg kuxxax te' 7 pip 'ūp-tox xohix yīmū'. ⁴ Xok xexka 'āta te' nāgkup hā' paha māyōnnāg yāg puxet, ha' yāg tix pop 'ohnāg, tu' hām xexka tu' mō nōy yōn, ha' mōktu: Po. Kaxīy. Ha' 'ūn tek-tok put putup, ha' ta' nūn xok xexka 'āta, tu' nūktu 'ūn keppa' xip, nūy kutok mā', ⁵ ha' 'ūn tek-tok pit put, yāk-tok te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix xop xat put-up, yā pipkup tox xexka hā' xat putup, yā' xat ka'ok putup. 'Ūk-tok put, ha' hāpxip 'ohnāg ha' ta' ōm xip, tuk-tok paha', tu' nōm mōgāhā' pexkox tu', yā Topa ha'

mõg xix Topa yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg tu'. ⁶ Ha ta 'ũn mõxupaha' hãm nak tu'. Yã Topa te 'ũn pu' xip'ax mĩy. Ha Topa te nõ tehe 'ãmniy xohix te' 1260 hã.

⁷ Ha ta' yã kix kakĩynãg pekkox tu' Mĩget mũtik xok xexka 'ãta xix Mĩget yõg pekkox yõg nõ'pok xop mũtik. ⁸ Nõm te xok xexka 'ãta putyõn pekkox kũnãpa'.

⁹ 'Û'ũm xok xexka 'ãta'? Yã Hãmgãyãgnãg, yã Xatanãy. Yã tute hãm xexka yõg xohix xop pu' koit pax. Yã putyõn pekkox kũnãpã', xix yã yõg pekkox yõg nõ'pok xop, yã yõg xape xop, ha' yĩxohoh, tu nũktu hãm xexka tu' mõxoha'.

¹⁰ Ha 'ãte' xupak, pa' yĩy ka'ok pekkox kopa hu:

—Hõnhã Topa te tikmũ'ũn mõy hãpkummuk kopah. Hõnhã tikmũ'ũn te' pẽnãhã 'ũka'ok Topah, yã' xexka'. Hõnhã Topa yõg Kunnix te' xohix xat! Hamũn, hõmã Hãmgãyãgnãg xip pekkox tu', tu Topa mũtik hãm'ãktux, hu: "Topa kuxa mãm xop te hãpkummuk mĩy." Kaxĩy. Yã 'ãmniy xohix hã hãm'ãktux te kaxĩy xix hãptup xohix hã. Pa' putyõn pekkox kũnãpah. ¹¹ Hõmã ha ta yũmũg xape xop te' xut, ha ta Hãmgãyãgnãg te' xut 'ohnãg. Yũmũg xape xop te' xut Kahnẽn Kutok hep 'ãta hã xix hãm'ãktux xe'e hã, tu' xakix yĩpkutuk 'ohnãg. ¹² Pekkox yõg xop, 'ãpu 'ãkuxa hittup! Pa hãm xexka tu' kummuk xexka' xix kõnãg xexka tu', yã Hãmgãyãgnãg te hãm xexka tu' xupep. 'Ûgãy xexka'. Tute' yũmmũg hãpxip kutõgnãg puxix tu' kux. Kaxĩy.

¹³ Ha xok xexka 'ãta te' pẽnãhã', yã hãm xexka tu' xip. Pa' xip 'ũhũn, tuk-tok pit put. Ha ta 'ũn yĩnnãhã' xok xexka te'. ¹⁴ Pa 'õm xip, tu 'ũn pu' yĩmãg tix popmãhã', yã' xexka 'ũyĩmãg, yã mõmõka yĩmãg putuk. Ha ta topaha pepix 'ũhũn, tu' mõg, tu mõktu' xupep hãm nak tu', ha' nõm nõy te 'ũn hã' tehe' hãm yãxa'amuk tikoyuk xix xahix hã, ha xok xexka 'ãta te' xũyãg 'ohnãg. ¹⁵ Yã xokxexka 'ãta yĩykok kopa' xupep kõnãgkox, nõy 'ũn mõgã'. ¹⁶ Pa hãpxexka te 'ũn hã' tehe', tu yã pot, ha kõnãg te hãpkox hã mõ'nãhã', ¹⁷ yĩy ta' gãy xok xexka 'ãta', tu ta' mõg, nõy yãykix 'ũn xupepmã xop mũtik, xix Topa yõg xat'ax mĩy xop xohix mũtik, xix Yeyox yõg hãm'ãktux xe'e 'ãpak xop mũtik, tu' xip hãm kux tu' xok xexka 'ãta'.

Xok xexka tix

13 'ãte' pẽnãhã', pa' xip xok xexka nõy, ha' xip kõnãg xexka kopah, tu' xupep, tu ta' mõg, tup-tox kup xohix te' 10, tup-tox xohix te' 7, ha xat'ax xexka yõg kuxxax te' 10 tat 'ũp-tox kup te' 10 yĩmũ', ha xuxet'ax kummuk kax'ãmi 'ũp-tox yĩmũ'. ² Yã xok xexka te neppat putuk, yã hãmgãy kõmnãg putuk, tu' pata te 'ux pata putuk, tu' yĩkox te xoktut yĩkox putuk. Ha xok xexka 'ãta te xok xexka xexkanãhã', tu ka'ogãhã', pu' xat. ³ Pa xok xexka putox puxet xok putuk, pa hãpxip 'ĩhã' hittup, yĩy ta' yẽy hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix, hu xok xexka putup, hu' pe' mõg, ⁴ tu xok xexka pu nũktettex. Hamũn, xok xexka 'ãta te xok xexka xexkanãhã', tu' ka'ogãhã', ha tikmũ'ũn te xok xexka pu nũktettex, tu:

—Yã xe'ẽgnãg xok xexka'. Yã' ka'ok xexka'. Tep-te yãykix putup xok xexka mũtik? Yã yãykix putup'ah. Kaxĩy.

⁵ Ha' tux hok, ha xok xexka te hãm'ãktux kummuk xexka mãyõn 'ãnuk xohix te' 42 hã, tu' xat pax kamah, ⁶ tu Topa 'ãktux kummuk kõnãmãhã', xix Topa yõg xip'ax 'ãktux kummuk, xix pekkox tu' pip xop 'ãktux kummuk. ⁷ Ha ta' tux hok, ha xok xexka te yãykix Topa kopa kuxa mãm xop mũtik, ha xok xexka te' xut. Ha' tux hok, ha xok xexka te' xat 'ũhep xop xohix, xix hãpxexka xohix yõg xop, xix 'ũyĩy'ax xohix yõg xop, xix xop xohix. ⁸ Hãm xexka yõg xohix xop te xok xexka pu nũktettex. Hõmã ha ta hãm xexka xip'ah, ha Topa te yã yõg xop 'ãxet'ax kax'ãmi', yã Topa kopa kuxa mãm xop 'ãxet'ax kax'ãmi yã yõg tappet kopah, pu tu hi xe'e, ha' kux 'ohnãg, yã Kahnẽn Kutok yõg xop nõ'õm. Yã tikmũ'ũn te Kahnẽn Kutok putex. Pa' nõy xop pip, ha' xuxet'ax kax'ãmi 'ohnãg nõm tappet tu'. Nõm xohix te xok xexka pu nũktettex.

⁹ 'Ãyĩpkox pip, 'ãpu xupax. ¹⁰ Topa te' xat, puxix tikmũ'ũn Topa kopa kuxa mãm xop pop putup, nõy mõgã yã yõg hãm tu'. Pa Topa te' xat hok, puxix nõm mõgã hok. Topa te' xat, puxix tikmũ'ũn Topa kopa kuxa mãm xop kix putup mĩkax xexka hã. Pa' xat hok puxi' kix hok, yĩy ta' max, pu Topa kopa kuxa mãm xop Topa tu' pip ka'ok, nõy 'ũkuxa mãm ka'ok.

¹¹ Ha 'ãte' pẽnãhã', pa' xip xok xexka nõy, tu hãm kopa' xupep, tu' xip, yã 'ũp-tox kup tix, yã Kahnẽn Kutok putox kup putuk, tu hãm'ãktux te xok xexka 'ãta yõg hãm'ãktux putuk. ¹² Xok xexka yã' xexka', yã' xat'ax ka'ok, yã xok xexka mãxap te nõm xexka mĩy, ha nõm te xok xexka mãxap pu' hãm xopmãhã', tu' xat, pu hãm xexka yõg xohix xop te xok xexka mãxap pu nũktettex. Yã hõmã xok xexka mãxap yõg kayax xexka xip, tu' xok putũmnãg, pa' hittup mõ'ka'ok. ¹³ Ha xok xexka te hãpxop ka'ok xe'ẽgnãg mĩy, yã kuxap xãnãhã', ha pekkox kopa' xupep kuxap, tu nõ'nãhã', tu nũktu hãm tu: Po. Kaxĩy. Ha tikmũ'ũn xohix xexka te' pẽnãhã'. ¹⁴ Yã xok xexka te hãpxop ka'ok xe'ẽgnãg mĩy, yĩy tikmũ'ũn kuxa mãm xok xexka kopah. Xok xexka te' koit, yĩy tikmũ'ũn kuxa mãm koit'ax kopah. Xok xexka te hãpxop ka'ok xe'ẽgnãg mĩy xok xexka mãxap keppah, tu tikmũ'ũn xat, pu topa komut mĩy, yã xok xexka mãxap putuk. Hãmũn 'ũnõy te xok xexka mãxap xuhmĩy mĩkax xexka hã, pa' hi'. ¹⁵ Topa te' tux hok, ha xok xexka te xit xok topa komut kopah, yĩy ta' hi', hu hãm'ãktux, tu' xat, pu' kix nõm te topa komut pu nũktettex 'ohnãg. ¹⁶ Tu' xat pu kax'ãmi hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix yĩm xe'e tu', xi' kux tu'. Yã tikmũ'ũn xohix xat te kaxĩy, yã kutõgnãg xop xix xexka xop, xix 'ũp-texop xexka xop, xix hok xop, xix kãmãnat xop, xix xat'ax xop. Yã' xohix. ¹⁷ 'Ûkax'ãmi'ax xip 'ohnãg, puxix hãpxop hãmenex 'ohnãg. Yã' kax'ãmi xok xexka 'ãxet'ax, pe xok xexka yõg xohix texĩy.

¹⁸ 'ãpu hãm yũmmũg. Hãm yũmmũg, xayĩy yũmmũg putup texĩy xok xexka yõg xohix texĩy. Yã tik yõg xohix texĩy. Yã' 666.

Topa yõg xop tek-tex'ax tup hãk-tex

14 'Äte' pēnāhā, pa' xip Kahnēn Kutok yīktix Xiām yīmū', ha ta' pip tikmū'ün xohix te' 144.000, ha yūmūg 'ätak Topa xuxet'ax kax'āmi pip 'ūxohix kux tu'.² 'Äte' xupak, pa' xip 'üyānmūn xupep'ax pexkox tu', yā xamoka xexka te hāmnhūn putuk, xix tex tīnnā xexka putuk, xix 'ap kaxyā'ax putuk.³ Ha tikmū'ün te 144.000 te pēnāhā nōm te mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū' yūm, xix yōnnā' te' 4, xix tik xexka'. 'Üxohix tek-tex'ax tup hãk-tex, yā Topap-tup pax xop te' yūmmūg nōm kutex tup, pa' nōy te' yūmmūg 'ohnāg. Topa te nōm kuxa mām xop pop, yā Topa yõg tikmū'ün, ⁴ yā nōm kuxa tup, tu 'ün mütik xonnix 'ohnāg, yā' tup, tu Kahnēn Kutok pe' mōg. Hōmā nōm te hām xexka yõg xohix xop mütik yā kotīnnāhā, ha Topa te nōm yīmōgātux, tu nōm pop, yā Topa yõg xop xip Kahnēn Kutok yõg xop.⁵ Yā nōm xop te' koit 'ohnāg, yā hãpkummuk mīy 'ohnāg.

Topa yõg nū'pok'ax tikoyuk te hām'äktux

⁶ 'Äte' pēnāhā, pa' xip pexkox yõg nū'kutnā'ax nōy, tu topaha', tu pepi' mōg, tu Topa yõg hām'āpak max'ax 'äktux, nūy hām xexka yõg xohix xop pu nōm 'äktux, yā xop xohix pu', xix hep xohix pu', xix yīy'ax xop xohix pu', xix hãpxexka xohix yõg xop pu'. Yā Topa yõg hām'āpak xip ka'ok, tu yõg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. ⁷ Pexkox yõg nū'kutnā'ax te hām'äktux ka'ok, hu:

—'Äpu Topa yīpkutuk, nūy Topa xexka 'äktux max. Hamūn, hãpxip kutōgnāg 'ihā Topa te tikmū'ün xohix yõg hãpxopmā'ax kopit putup. Yā hōmā tute' mīy pexkox xix yāykoteh, xix hām xexka', xix kōnāg xexka', xix kōnāg xupep'ax xohix. 'Äpu Topa pu nūktettex. Kaxīy.

⁸ Pexkox yõg nū'kutnā'ax te' nōy te māxap pe' mōg, tu:

—'Ükoxyōy, ha' nōg kōmēn xexka Maminōn. Maminōn xexka yõg tikmū'ün te hām xexka yõg tikmū'ün xohix mōgāhā, pu tu nōy hā xupxet, yā' kummuk, yā xupyāg xūy xexka putuk.

⁹ Ha pexkox yõg mō'kutnā'ax nōy xape tix pe' mōg, tu hām'äktux ka'ok, hu:

—Tep-te xok xok xexka pu nūktettex xix xok xexka yõg komut pu nūktettex? Tep-te' paha xok xexka yõg kax'āmī 'ükux tu', xix 'üyīm tu'? ¹⁰ Yā nōm te' pop putup Topa yõg gāy'ax xexka', yā xupyāg xūy xexka pop'ax putuk, yā' xūy xexka 'ükuxa kopah, yā 'ūxop yõg kuxap kopah, ¹¹ tu' xūy pip hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, 'ihā kugōy te pepi' mōg. Ha' xūy kux 'ohnāg hãptup 'ihā xix 'āmnīy 'ihā'. Yā' xūy nōm xop, yā xok xexka pu nūktettex xix xok xexka yõg komut pu nūktettex, tu' pop xok xexka 'äxet'ax kax'āmi'. Kaxīy.

¹² 'Ümax, pu' kuxa mām xop te Topa yõg putat kopa' pip ka'ok, yā Topa yõg xat'ax mīy xop, yā Yeyox tu' pip ka'ok xop.

¹³ Ha 'äte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax pexkox tu', tu:

—'Äpu kax'āmi nūhū', tu: "'Ükuxa hittup nōm te yūmūg xuxyā Yeyox mütik mōg 'ihā' xakix." Kaxīy

Ha Topa Koxuk te:

—Hamūn. Hōmā 'ühām ka'ok, pa nū'yāynōynāg putup pax putup, ha yõg hãpxopmā'ax max mōg putup nūmütik. Kaxīy.

Mō' put yõn hām xexka yõg tikmū'ün

¹⁴ Ha 'äte' pēnāhā, pa' xip hāmgōy xexkam-nok, ha 'ōm te' yīmū' yūm, yā tik putuk, tu' xat'ax xexka yõg kuxxax tat, yā pipkup yānām 'äta yixux hā' mīy 'ükuxxax, ha' xip kupukhe xexka 'üyīm kopah. ¹⁵ Ha pexkox yõg nū'kutnā'ax nōy te Topa pet xexka kopa' xupep, tu hām'äktux ka'ok 'ünōy pu', yā nōm te hāmgōy xexka yīmū' yūm, hu:

—'Äpu 'õg kupukhe xexka pa'. Mōg, nūy hãpxop xohix put. Hamūn, hōnhā yā hãptup xe'e'. Hām xexka yõg tikmū'ün xohix te mīnta ta putuk. 'Ümax, xayīy nōm put hōnhā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha nōm te hāmgōy xexka yīmū' yūm, tu yõg kupukhe xexka paha', tu mō' put yõn hām xexka yõg, tu' put hām xexka yõg tikmū'ün.

¹⁷ Ha 'äte' pēnāhā, pa' xip pexkox yõg nū'kutnā'ax nōy, tu pexkox yõg Topa pet xexka kopa' xupep, ha' xip kama 'üyõg kupukhe xexka xox max.

¹⁸ Ha ta' xip pexkox yõg nū'kutnā'ax nōy. Tute kuxap pēnāhā, yā xokxop mō'hap'ax yõg kuxap Topa pet xexka kopah, tu xokxop mō'hap'ax yīka' xupep, tu hām'äktux ka'ok 'ünōy pu', yā nōm te kupukhe xexka xox max mūg, yā nōm pu hām'äktux, hu:

—Mōg, nūy 'õg kupukhe hā put mīnta 'op hāmxexka yõg. Hamūn, yā' ta'. Kaxīy.

¹⁹ Ha ta' mōg, tu kupukhe mō' put yõn hām xexka tu', tu mīnta 'op mep, tu mō' nōm yõn hãpxop hep xut'ax kopah, yā Topa 'ügāy, ha tikmū'ün koxyōy putup. ²⁰ Yā mīnta 'op hep xut kōmēn kūnāpa', ha tikmū'ün hep 'äta xupep, tu puxhep xexka mīy, 'üxexka te' 300 mēn putuk, xi' xet te mēn puxet xix xahix putuk.

Pexkox yõg nū'pok xop te hãpxūygā'ax tat

15 'Äte' pēnāhā, pa' pip pexkox yõg nū'pok xohix te' 7 pexkox tu', tu hãpxūygā'ax te' 7 tat, yā ka'ax, yā Topa gāy kux putup. Yā 'äte' pēnāhā hãpxop xe'e xaptop. ² 'Äte' pēnāhā, pa' xip kōnāg xexka', yā xunnuk te minino putuk, xix kuxap mütik yāyko'tīn-nā'ax putuk. 'Äte' pēnāhā, pa' pip nōm te' xut xop, pa xok xexka te' xut 'ohnāg, xix yõg komut te' xut 'ohnāg, xix nōm te xok xexka yõg xohix texīy'ax tat, yā 666 kax'ami nōm yīmū', yā' xut 'ohnāg. Ha nōm te' xut xop pip kōnāg xexka yõg hām kux tu', yā kōnāg xexka te minino putuk yõg. Nōm te' xut xop te 'ap mūg, nūy nōm kaxyā'. Yā Topa te tu' popmāhā, ³ hak-tex Mōyyex yõg kutex, yā Mōyyex te Topa pu' hãpxopmā max. 'Ük-tex kama Kahnēn Kutok yõg kutex, tuk-tex, hu:

—Topah, 'äxexka, tu' xohix xat. Xate häpxopmä max xe'ëgnäg. 'Ämün yä häpxexka xohix yög tikmü'ün yög xat'ax xexka'. Xate häpxe'e mīy, yä häpxopmä xe'e'.

⁴ Tep-te 'äyīpkutuk 'ohnäg? Tep-te 'ämax xe'ëgnäg 'äk-tux putup'ah? 'Äp-xet yä 'äkuxa tup xe'ëgnäg, ha häpxexka xohix yög tikmü'ün nün putup, nūy xa nūktettex. Hamün, xate häpxe'e mīy, ha' xohix te' pēnähä'. Kaxīy.

⁵ Häpxip 'ihä 'äte' pēnähä', pekkox xōn, pa' xip Topa pet xexka', yä topixxax ka'ok hä' mīy. Topa xip, ha nōnte tikmü'ün te Topa yūmmüg. ⁶ Ha ta Topa pet xexka kopa pekkox yög nü'pok te' 7, tu häpxüygä'ax te' 7 tat, tu topixxax tup 'änuk tat, yä topixxax nīn, tu' tat 'ükote hīy'ax, yä pipkup yānām 'äta yīxux hä' mīy. ⁷ Ha ta' pip nōm yōnnā'ī te' 4, ha ta yāp-xet te pekkox yög nü'pok te' 7 pu' popmähä 'ämuk xak'ax xohix te' 7, yä pipkup yānām 'äta yīxux hä' mīy. 'Ämuk xak'ax hä nü'xīmnäg Topa gāy'ax, yä Topa xip hämyāxatamuk xohix kux 'ohnäg hä. ⁸ Ha ta' xip Topa yäy pet kopah, ha' pet hä nü'xīmnäg Topa yög hämmax xe'ëgnäg xī' yög ka'ok'ax, yīy ta nü'xīmnäg kugōy hä. Ha tikmü'ün te' mōxakux yūmmüg 'ohnäg, ha möktu' kux häpxüygä'ax te' 7. Yä pekkox yög nü'pok te' 7 te nōm xat. Hak-näy tu' tikmü'ün te mōxakux putup.

'Ämuk xak'ax kopa' pux Topa yög gāy'ax

16 'Äte' xupak, pa' xip yānmün xupep'ax ka'ok Topa pet xexka kopah, tu pekkox yög nü'pok xop pu häm'äktux, hu:

—Mōg, nūy 'ämuk xak'ax kopa' pux Topa gāy'ax häpxexka tu'. Kaxīy.

² Ha ta' mōg pekkox yög mökutnā'ax māxap, tu' yög 'ämuk xak'ax kopa' pux häm xexka tu', ha ta' pip kayax kummuk xexka tikmü'ün yög. Yä nōm yīmū' pip xok xexka yög kax'āmi, ha nōm te topa komut pu nūktettex.

³ Ha ta' mōg pekkox yög nü'kutnā'ax nōy, yä' tix, tu' yög 'ämuk xak'ax kopa' pux kōnäg xexka tu', ha ta kōnā'äg te yāyhä hep 'äta, yä' xakix xop yög, yīy ta' xakix kōnäg kopa hi xop xohix xexka'.

⁴ Ha ta' mōg pekkox yög nü'kutnā'ax nōy, yä tikoyuk, tu yög 'ämuk xak'ax kopa' pux kōnäg kox tu', xix kōnag xupepe'ax tu' yīy ta kōnäg te yāyhä hep 'äta'. ⁵ 'Äte' xupak, pa' xip pekkox yög nü'kutnā'ax, yä nōm te kōnäg pēnähä'. Tute:

—Topa 'ämax xe'ëgnäg. Xate häpxe'e mīy, tu häpkummuk mīy'ax yānān. 'Ämax xe'ëgnäg. 'Äxip hōnhä xix hōmā. ⁶ Hamün. Tikmü'ün te Topa kopa kuxa mām xop xuhmīy, xix Topa pupi häm'äktux xop xuhmīy, ha' hep 'äta nü'nähä', yīy ta xate tikmü'ün pu' hōm hep 'äta', pu' xo'op. Yä' yānān. Kaxīy.

⁷ 'Äte' xupak, pa' xip yānmün xupep'ax xokxop mō'hap'ax tu', tu häm'äktux, hu:

—Topah, 'äxexka', 'äka'ok. Xate tikmü'ün yög häpxopmä'ax kopit max, yä' xe'e', yä' yok. Kaxīy

⁸ Ha ta' mōg pekkox yög nü'kutnā'ax nōy, yä' 4, tu yög 'ämuk xak'ax kopa' pux māyōn tu', yīy ta' pukpex xexka', ha Topa te' xat, pu tikmü'ün xax mō'hap.

⁹ Hämpukpex xexka te tikmü'ün xax mō'hap, ha nōm te:

—Yä' kummuk xexka Topah. Kaxīy.

Yä Topa te' xat, pu' xüygä'. Pa nōm te yög häpkummuk mīy'ax kux 'ohnäg, tu Topa xexka 'äktux max 'ohnäg.

¹⁰ Ha ta' mōg pekkox yög nü'kutnā'ax nōy, yä' 5, tu yög 'ämuk xak'ax kopa' pux xok xexka yög mīmpe yūm'ax xe'ëgnäg tu', yīy ta häpkoxtap xok xexka yög tikmü'ün yög pip'ax tu', ha tikmü'ün te yāy yōyxög putop, 'üxūy xexka tu'. ¹¹ tu:

—Pekkkox yög Topah, 'äkummuk xexka'. Xatek mūg xüygä pax, tuk mū'ä kayax popmähä'. Kaxīy.

¹² Ha ta' mōg pekkox yög nü'kutnā'ax nōy, yä' 6, tu yög 'ämuk xak'ax kopa' pux kōnäg kox 'Eppanat tu', yīy ta' nak. Nōmhä' xip putat nak, puyīy häm tu māyōn xupep tu' nūn 'üxexka xop. ¹³ Ha 'äte' pēnähä, pa' pip yāmīy yāy'īgāhnäg tikoyuk, yä hupnäg putuk, tu' pip xok xexka 'äta yīkox kopah, xix xok xexka yīkox kopah, xix Topa pupix häm'äktux mō'āmū'ax xop yīkox kopah, tu ta' mōg. ¹⁴ Yāmīy kummuk te häpxopmä ka'ok xe'ëgnäg, tu ta' mōg häm xexka yög xat'ax xexka xohix xop hah, nūy nōm yāy tu nü'xoh, puyīy yāykix kakh-näg Topa ka'ok xexka yög häptup 'ihä'.

¹⁵ 'Üg'äpax: 'ügnün putup, yä xupxet nūn putuk.

'Äpu 'äpa ka'ok, nūy hämpēnā'. 'Äpu 'äxax xix 'äyīkagnäg hä nü tat mō'ka'ok, nūy 'äxax top hok, nūy yāyhāphup hok. Xate' mīy, nūy ta 'äkuxa hittup." Kaxīy.

¹⁶ Häpxip ha ta yāmīy te yāy tunū'xoh 'üxexka xop häpxexka tu', yä' xuxet'ax 'Ahmāget häpxexka', yä Yoneo yīy'ax te kaxīy.

¹⁷ Ha ta' mōg pekkox yög nü'kutnā'ax nōy, yä' 7, tu yög 'ämuk xak'ax kopa' pux pekkox yokoma tu'. Ha ta Topa pet xexka kopa' xip yānmünxupep'ax, tu:

—Puxix. 'Ükux. Kaxīy.

¹⁸ Ha yānām kō'āynäg, ha hämnähün, ha tex tīn-nähä', ha häm xexka yāy nuhuk xexka', tu yāy pot. Yä häm yāy nuhuk xexka nām. Hōmā Topa te' mīy tihik hämāxap xix hōnhä häm yāy nuhuk kutōgnäg, pa nōmhä häm yāy nuhuk xexka nām. ¹⁹ Ha ta kōmēn yāy koxip tikoyuk. Ha ta koxyōy häpxexka xohix yög kōmēn xohix. Ha Topa te kōmēn Maminōn xexka pe'paxex, tu' gāy xexka', tu yög tikmü'ün xüygāhā'.

²⁰ Ha ta' nōg häptox xohix kōnäg yög xix yīktix xohix. ²¹ Ha ta pekkox tu' pip texxap xexka', tu ta nü'nähä texxap xexka', yä yāp-xet nō häp-tux ha' 40 kit.

'Ünū'nähä', tu nūktu tikmü'ün tu nü'nähä', ha tikmü'ün te:

—'Ükummuk xexka Topah. Kaxīy.

Hämün, 'üxūy xexka', yä häpkummuk, yīy Topa 'äktux kummuk.

Xotit xexka'

17 'Ükxip, pa' nūn pekkox yög nü'kutnā'ax, nōm xip 'üxape xop te' 7 kopah, yä hōmā 'ämuk xak'ax te' 7 tat. 'Ünün tu nūktu:

—Mā. 'Äte xa mūg putup 'üxüygāp-tup xotit xexka', yä kōmēn, yä kōnäg kox punethok puka' pip. ² Ha häm

xexka yög xat'ax xexka xohix xop te xotit xexka mütik yäy kute'ex, tu häpkummuk xexka mÿy nümütik, yä' paptux putuk. Kaxÿy.

³ Ha Topa Koxuk tek mögähä', ha ta pexkox yög nü'kutnä'ax tek tat häm nak tu', ha 'äte' pēnähä', pa' xip 'ühün, tu käyā xexka 'āta yīmū' yūm, yā käyā xexka 'āta yīmū' pip kax'āmi'ax kummuk punethok, yā xux-et'ax kummuk kax'āmi, yā käyā xexka putox te' 7, tup-tox kup te' 10. ⁴ Ha 'ün te topixxax 'āta tat, tu' tat xap-max, xix yīm hī'ax, xix yīpkutok tat'ax, xi' yīpkox xap, xix patakup hīy'ax, yā' xohix te pipkup yānām 'āta yīx-ux hä' mÿy, xix mīkaxxap te takat hä' mÿy, xix kupxat xap hä' mÿy. Tute' tat kānēy, yā pipkup yānām 'āta yīx-ux hä' mÿy, ha kopa' pip häpxop punethok yāyīgāhnāg xi' xut putux, yā 'üyög häpkummuk mÿy'ax yög häpxop. ⁵ Ha' kux tu' pip 'ūkax'ami 'ūxuxet'ax xaptop'ax, hu: "Kōmēn Maminōn Xexka', yā xotit xop müktut, xi' kummuk xop müktut häm xexka yög." Kaxÿy. ⁶ 'Äte' pēnähä' 'ün paptux, yā Topa kopa kuxa mām xop hep 'āta xo'op. Ha Yeyox tu' pip ka'ok, yīy ta' nōy te' kix.

Ha 'äte' pēnähä', yā 'ün kummuk. 'Ügkuxa te' yēy. ⁷ Ha' nūn pexkox yög nü'kutnä'ax, tu 'ä' yīykopit, hu: —Xate xīy tu' 'äkuxa te' yēy? 'Äte xa hämyūmmūgāp-tup. 'Ühün xix käyā xexka', yā nōm te 'ün tat, yā nōm putox te' 7 xix putox kup te' 10. ⁸ Xate' pēnähä' käyā xexka'. Hōmā 'ūhi', pa' xok. Tute häpkox tox xexka kopa' xupep putup, ha ta' nōy tep-tex putup. Ha ta' nūn putup tikmū'ün. Hōmā xip'ah häm xexka', 'ihā nōm tikmū'ün yög 'āxet'ax kax'āmi 'ohnāg 'ūhi'ax yög tappet kopah, putu hi xe'e, ha' kux 'ohnāg. Nōm nūn putup, tu' pēnāp-tup käyā xexka xok, hu' yēy. Hōmā 'ūhi', tuk-nāy tu' xok, pa häpxip 'ihā putpu' xip'ax.

⁹ —'Äpu hämyūmmūg. 'Üp-tox te' 7 te yīktix te' 7 putuk, ha 'ün te yīktix te' 7 yīmū' yūm. 'Üp-tox te' 7 te tikmū'ün yög xat'ax xexka te' 7 putuk, ¹⁰ tu' xat'ax xexka te' 5 xakix, ha hōnhā yāp-xet 'ūxexka', tu' tikmū'ün xat, ha' nōy xexka nūn putup, tu häpxip 'ihā' xip'ax. ¹¹ Ha ta käyā xexka', yā 'ūxat'ax xexka nōy, yā' 8. Hōmā' xip, pa hōnhā' xip 'ohnāg. Yā' xip 'ūxape xop te' 7 kopah. 'Ünōy tep-tex putup.

¹² —Ha xate' pēnähä' 'üp-tox kup te' 10, nōm te' xat'ax xexka te' 10 putuk, tu häpxip nōm te tikmū'ün xat putup. Yā Topa te' xat putup, ha nōm te tikmū'ün xat putup käyā xexka mütik häpxip kutōgnāg hä, ¹³ tup-tup häpxop puxet. 'Üp-tup, nūy käyā xexka xexkanā', ¹⁴ tu' yāyix putup Kahnēn Kutok mütik, pa Kahnēn Kutok te' xut putup, xix Kahnēn Kutok te nōm xānā'ax xop te' xut putup, yā yög yīmōgātux xop, yā nōm te Kahnēn Kutok tu' pip ka'ok. Hamūn te' xut putup. Kahnēn Kutok, yā xuxyā xop yög xuxyā', xix xat'ax xexka xop yög xat'ax xexka'. Kaxÿy.

¹⁵ Ha pexkox yög nü'kutnä'ax te 'ä häm'āktux 'ūxe-heh, hu:

—Pute 'üm kōnāg kox xohix xotit te nōm puka' yūm? Yā häm xexka yög xop xohix xexka', yā tikmū'ün xop xohix, yā' hep xop xohix, yā' yīy'ax xop xohix. ¹⁶ Xate' pēnähä' 'üp-tox kup te' 10 xix käyā xexka pēnähä'. Nōm te xotit putup nōg putup. Nōm te' pop putup 'üyög

häpxop xohix, ha' xax top'ax, tu xotit yīn māp-tup, tu kuxap hä' koxyōy putup. ¹⁷ Hamūn, Topa te' xat, ha tikmū'ün te käyā xexka 'āta yög xat'ax mÿy, yā tikmū'ün tep-tup, yā Topa te' xat.

¹⁸ —Xate' pēnähä', yā' xip 'ühün. Yā 'ün te kōmēn putuk, ha kōmēn kopa' pip tihik, tu nōm te häm xexka yög xat'ax xexka xop xat putup. Kaxÿy.

'Ükoxyōy kōmēn Maminōn

18 Häpxip 'ihā 'äte' pēnähä', pa' xip pexkox yög nü'kutnä'ax nōy, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh, yā' xexka', tu' xat punethok, ha häm xexka yög tikmū'ün xohix te' pēnähä', yā' max xe'ēgnāg, ² tu häm'āktux ka'ok, hu:

—'Ünōg, yā kōmēn Maminōn xexka 'ünōg. Hōnhā yā yāmÿy pet xix yāmÿy yāy'īgānāg pet, xix putux kummuk yāy'īgānāg pet. ³ Hōmā tute tikmū'ün mögähä', puyÿy häpkummuk xut putux mÿy, ha häm xexka yög xat'ax xexka xop te' nōm nümütik, ha tikmū'ün te yāy häm texop xexka', tu' nōmenex kōmēn Maminōn xexka yög häpxop xohix. Kaxÿy.

⁴ 'Äte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax pexkox tu, tu häm'āktux hu:

—Yōgnū tikmū'ün, mā, 'āpu kōmēn nīm! Mōg!
'Äpu häpkummuk mÿy hok nümütik,
nūy 'āxūy hok nümütik.

⁵ Yā 'üyög häpkummuk mÿy'ax punethok, tu' xexka te yīktix putuk,
tu yīktix xanep te pexkox xuhmÿy,
ha Topa te yög häpkummuk mÿy'ax 'ätigähä'.

⁶ Kōmēn yög xop te 'āxop kute'ex kummuk. 'Äpu' yānān.

'Äpu' yānān tix.

Kōmēn yög xop te 'āxop xūygāhā'. 'Äpu' yānān, nūy nōm xūygā tix.

⁷ Kōmēn yög xop te yāy xexka mÿy, tu yāy putexop xexka mÿy. 'Äpu nōm xūygā xexka', yā' kummugā xexka'.

Hamūn, kōmēn yög xop te yāy mütik häm'āktux, hu:
"'Ügmūg, yāg ka'ok, yā' xohix xat.

'Ap hok yūm'ah 'ügmūn.

'A 'äte häpkummuk pēnāp-tup'ah!" Kaxÿy.

⁸ Pa 'ämhok. Tute häpkummuk mÿy, yīy ta' nūn mō-ka'ok häpkummuk 'āmnÿy puxet 'ihā. Yā' xakip-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg putup, tu putup te' kix putup,
ha kuxap te' koxyōy putup.

Yā' ka'ok Topa xexka', tu' nōy yög häpkummuk mÿy'ax yānān.

Kaxÿy.

⁹ Ha häm xexka yög xexka xop te häpkummuk mÿy nümütik, ha kōmēn mō'hap, ha kugōy te pepi' mög, ha xat'ax xexka xop te' pēnāp-tup, tu' potap-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg putup, ¹⁰ tu' xūy yīpkutuk, tu' pip häptox tu', tu häm'āktux, hu:

—Tu texÿy, tu' kummuk? Kōmēn Maminōn yā' xexka', tu' ka'ok, pa 'ot puxet nōg 'ihā' kux. Yā Topa te 'ōg häpkummuk mÿy'ax yānān.

¹¹ Ha hām xexka yōg nōmenex xop te kōmēn hā potaha', tu' kuxa hittup 'ohnāg. Yā tikmū'ūn te yōg hāpxop hāmenex kux. ¹² Yā nōmenex 'ohnāg 'üyōg hāpxop, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' nō'ōm, xix pipkup ponnok hā' nō'ōm, xix mīkaxxap te takat, xix kupxat xap, xix topixxax te nīn hā' mīy, xix topixxax yīxux mūnnīy, xix topixxax te xet hā' mīy, xix topixxax 'āta', xix hāpxop māynāg mīm max hā' mīy, xix hāpxop xohix xoktox xox hā' mīy, xix mīm te takat hā' mīy, xix pipkup monōn hā' mīy, xix pipkup hā' mīy, xix mīkaxxap mām hā' mīy, ¹³ xix mīpxax kōnnōn kānēn hā' mīy, xix tēpet xuxpex, xix kōnnōn mō'hap ha' hax max, xix mīha' haxnāg max, xix hep haxnāg max, xix xupyāg, xi' top hep 'ayet, xix xuxnāg max kōnnōn, xix xuxnāg xe tox, xix mūnūytut, xix kahnēn, xix kāmānok, xix hāpxop yīkūy'ax, xix tikmū'ūn kāmānat xop, xix tikmū'ūn kuxa'. Yā hāpxop xohix hāmenex kux. ¹⁴ Ha nōmenex xop te kōmēn 'āktux, hu:

—Kōmēn yōg tikmū'ūn tep-tup hāpxop max xohix, pa hōnhā' nōg. 'Ūp-te xop xexka tu' kux. Hōmā kōmēn max te yāy putuk, pa' nōg, tu xep xip putup'ah. Kaxīy.

¹⁵ Ha nōmenex xop te nōmenex punethok kōmēn kopah, tu hōnhā' xūy yīpkutuk, tu' pip hāptox tu', tu potap-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg.

¹⁶ Tu:

—Tu texīy tu' kummuk kōmēn xexka'. Hōmā kōmēn yōg tikmū'ūn te topixxax max tat, yā nīn hā' mīy, yā topixxax 'āta', xix topixxax yīxux mūnnīy, xix kahnēn xe hā' mīy topixxax 'āta', tu xapmax taha', xi' yīm hīy'ax, xi' yīpkutok tat'ax, xi' yīpkox xap, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, xix mīkaxxap te takat hā' mīy, xix kupxat xap hā' mīy. ¹⁷ Pa 'ot puxet nōg, 'īhā yōg hāpxop xohix xexka xaxok. Kaxīy.

Ha ta mīpkox mōgā'ax xexka xop te' pēnāp-tup hāptox tu', xix nōm te mīpkox hā' mōg xop, xix mīpkox mōgā'ax xop, xix nōm te mīpkox hā tayūmak pop, ¹⁸ Yā' xohix te hām'āktux ka'ok putup, hu:

—Hāmyāxatamuk xohix xexka hā' xip 'ohnāg kōmēn nōy te nōm putuk. Kaxīy.

¹⁹ Tu yāy putox yīmū hāpkōnnōn mō'pok, yā' kuxa hittup 'ohnāg, tu' potaha', tu' kuxa xūy, tu:

—Tu texīy tu' kummuk? Yā' kummuk kōmēn pu'. Hōmā mīpkox yōg tikmū'ūn xohix mōg kōmēn tu', tu yāyhāp-texop xexka'. Pa 'ot puxet nōg 'īhā kōmēn yōg tikmū'ūn te hāpxop xohix xexka xaxok. Kaxīy.

²⁰ Ha ta pexkox kopa' pip xop te:

—'Āpu kōmēn koxyōy'ax hā 'ākuxa hittup. Yeyox kopa kuxa mām xop, 'āpu 'ākuxa hittup, xix Yeyox yōg mō'pok xop, xix Topa pupi hām'āktux xop. Hamūn, Topa te kōmēn yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kummuk yānān. Kaxīy.

²¹ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu mīkaxxap xexka paha', yā' xexka', te mīkaxxap kōnnōnā'ax putuk. Tute' paha', tu nū'yōn kōnāg xexka tu', tu hām'āktux, hu:

—Kaxīy kōmēn Maminōn xexka nū'yōn putup, yā nū'yōn mō'ka'ok putup, ha tikmū'ūn te' xe pēnāp-tup'ah. ²² Tikmū'ūn te xe 'ap kaxyā'ax xupak putup'ah

kōmēn kopah, xix kaxyā'ax xop, xix panao kaxyā'ax, xix tonōmet kaxyā'ax, yā xe' xohix xupak putup'ah. Tikmū'ūn te 'a' xupak putup'ah kāmānat hām, xix mīkaxxap kōnnōnā'ax 'āpak putup'ah 'ūxeheh, ²³ tu xe pēnāp-tup'ah kuyānām tat'ax xix yōg kuyānām kōmēn kopah. Tikmū'ūn te xe' xupak putup'ah yāyta xop yōg hām'āktux kōmēn kopah. Hōmā kōmēn yōg nōmenex xop 'ūka'ok xexka', pa hāpxexka nōy yōg nōmenex xop ka'ok kutōgnāg. Hōmā kōmēn yōg tikmū'ūn te' koit pax. Kaxīy.

²⁴ Hōmā kōmēn Maminōn yōg tikmū'ūn te' kix Topa pupi hām'āktux xop xix Yeyox kopa kuxa mām xop kōmēn kopah, tu' kixgāhā' 'ūxohix hāpxexka xohix tu'. Hā kaxīy Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax yānān.

19 Hāpxip 'īhā 'āte' xupak, pa' xip yānmūn xupax xexka pexkox tu', yā tikmū'ūn xohix yōg hām'āktux putuk. Tu hām'āktux, hu:

—'Ūmax Topah. Topa te tikmū'ūn mōy hāpkummuk kopah. Topa 'ūmax xe'ēgnāg, tu' ka'ok xexka'. ² Yā' xe'e, tu' yok Topah, hu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax yānān. Tute xotit xexka yōg hāpkummuk mīy'ax yānān. Xotit xexka te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix mōgāhā', puyīy hāpkummuk mīy nūmūtik. Tute' kix Topa yōg kāmānat, yīy Topa te nōm xūyāhā'. Kaxīy.

³ Tu xe hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ūmax Topah. Kōmēn xexka mō'xut, ha kugōy te pepi' mōg putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā'. Kaxīy.

⁴ Ha ta' pip tik xexka te' 24, xix yōnnā' te' 4, tu Topa pu nūktettex, tu Topa 'āktux max, ha Topa yūm mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū'. 'Ūxohix te:

—Hamūn. 'ūmax Topah. Kaxīy.

Kahnēn Kutok yōg yāyta yōg 'āmuk xexka'

⁵ Ha ta' xip 'üyānmūnxupep'ax 'ūxexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu', tu:

—Topa yōg kāmānat xop, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Tihik, yā' xexka xik-tōgnāg, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Topa yīpkutuk xop, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Kaxīy.

⁶ Ha 'āte' xupak, pa' xip hām'nūhūn, yā tikmū'ūn xohix yōg hām'āktux putuk, pe xamoka xexka yōg hām'nūhūn putuk, pe tex tīnnā'ax putuk. 'Āte' xupak, ha nōm te:

—'Ūmax Topah. Yūmū yōg Topa te hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. Hamūn, 'ūxexka'. ⁷ 'Āpu yūmū hittup, tu yūmūg kuxa hittup. 'Āpu yūmū Topa 'ūxexka 'āktux. Hamūn, hāpxip kutōgnāg 'īhā yāyap-tup Kahnēn Kutok hah, ha 'ūn te yāyap-tup te yāy maxnāhā, nūy yāyax, ⁸ tu' pop topixxax tup, yā nīn hā' mīy, yā' xunnuk 'üyōg topixxax. Kaxīy.

Hamūn, nōm topixxax nīn te Topa kopa kuxa mām xop yōg hāpxopmā'ax max putuk.

⁹ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā hām'āktux, hu:

—'Āpu kax'āmi, hu: "'Ūkuxa hittup nō'ōm. Yā Topa te nōm xānāhā', pu nū' Kahnēn Kutok yōg yāyta yōg 'āmuk xexka hah." Kaxīy.

Tu xe:

—Topa te hām'āktux xe'e'. Kaxīy.

¹⁰ Ha 'āte pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nū'xup, pa tute:

—'Āmhok. Kaxīy hok. 'Āte Topa pu hāpxopmā max yā 'āmūn putuk xix 'āxape putuk, yā Yeyox yōg hām'āpak xe'e 'āpak xop putuk. 'Āpu Topa pu nū'āxup. Kaxīy.

Yā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox yōg hām'āpak xe'e 'āktux.

'Ōm te kām'ānok ponnok yīmū' yūm

¹¹ 'Āte' pēnāhā, ha pexkox xōn, pa' xip kāmānok ponnok, ha nōm te' yīmū' yūm 'ūxuxet'ax Nōm Te' Nōy Tu' Xip Ka'ok xix Nōm Xe'e'. Tute 'ūxohix yōg hāpkummuk mīy'ax kopit, yā' yok, tu' nōy mūtik yāykix. ¹² 'Ūpa te kuxap putuk, tu' tat 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax punethok, tu' 'ūxuxet'ax kax'āmi tat, pa' xohix te' xuxet'ax yūmmūg 'ohnāg, pa nōm puxet te' yūmmūg yāy yōg xuxet'ax. ¹³ 'Ūtat topixxax tox, yā' patok 'ūhep 'āta hā. 'Ūxuxet'ax "Topa yōg Hām'āktux." Kaxīy. ¹⁴ Ha pexkox yōg xonat xop te' pe' mōg, tu kāmānok ponnok yīmū' mām kamah, tu ta' mōg, tu topixxax nīn ponnok tup tat, ¹⁵ ha mīkaxxexka xox max xip 'ūyīkox kopah, tu' xupep. Tute mīkax xexka hā' xut putup, ha ta hām xexka yōg xop xohix te' xut putup'ah. Tute hām xexka yōg xop xohix xat putup pipkup xexka tox hā. Tute' koxyōy putup, yā mīnta 'op hep xut'ax putuk. Yā' gāy Topah. Topa te hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg.

¹⁶ Nōm te kāmānok yīmū' yūm, tu topixxax tu' kax'āmi, hu: "'Ūxat'ax xexka yōg xat'ax xexka xix xuxyā xop yōg xuxyā'". Kaxīy. Tu' paxix yīmū nōm kax'āmi kamah.

¹⁷ Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax māyōn yānām tu', tu' xānā ka'ok putux xohix xop nōm topaha'. 'Ūxānāhā, hu:

—Mā, Topa yōg 'āmuk ha nū'. ¹⁸ Mā, nūy 'ūxat'ax xexka yīn mā', xix xonat yōg xat'ax xop yīn, xix xonat yīn, xix kāmānok yīn, xix kāmānok yīmū' mām xop yīn, xix tik xohix yīn, yā kāmānat xop yīn, xix xuxyā xop yīn, xix xexka xik-tognāg xop yīn. Kaxīy.

¹⁹ Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip kāyā xexka 'āta, xix hām xexka yōg xat'ax xexka xop pip xix yōg xonat xop. 'Ūxohix tu yāy tu nū'nāhā, nūy yāykix nūmūtik, yā nōm te kāmānok yīmū' yūm mūtik xix yōg xonat xop mūtik.

²⁰ Ha kāyā xexka 'āta te' xut 'ohnāg, ha' nōy te' mūg, tu' hīy, tu Topa pupi hām'āktux mō'āmū'ax mūg, tu' hīy. Yā hōmā Topa pupi hām'āktux mō'āmū'ax xop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg kāyā xexka 'āta pu'. Tute hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pa' koit, yīy ta' pe' mōg tikmū'ūn, yā tikmū'ūn tu' xip kāyā xexka 'āta yōg kax'āmi'ax, tu kāyā xexka 'āta yōg topa komut pu nūktettex.

Ta mō kāyā xexka 'āta yōn kuxap 'ūxop yōg kopah, yā' hi', xix Topa pupi hām'āktux mō'āmā'ax xop kamah. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk. ²¹ Ha ta nōm te kāmānok yīmū' yūm yōg mīkax xexka te' yīkox kopa' xupep, tu' xuhmīy xonat xop, tu' kix, ha' xakix, ha ta putux yāy'īgā xop nūn, tu nūktu xonat xop yīn māhā', tu' hix ka'ok.

Hāmāxatamuk te' 1.000

²⁰ 'Āte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh, tu' yīm kopa' tat hāpkox tox xexka yōg pipkup hām'yīnnīn'ax xix pipkup māgxap tat, ² tu xok xexka 'āta paha'. 'Ū'ūm xok xexka 'āta? Yā nōm kāyā hittap, yā Hāmgāyāgnāg, yā Niap, yā Xatanāy. Pexkox yōg mōkutnā'ax te nōm hīy hām'yāxatamuk xohix te' 1.000 hā, ³ Yā' putxok hāpkox tox xexka kopah, tu mō'yīnnīn, tu' kīy, puyīy hāpxexka yōg tikmū'ūn xe mōgā hok, puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy hok, ha mōktu' nōg putup hām'yāxatamuk xohix te' 1.000, hak-nāy tu Hāmgāyāgnāg xut, pu mōg hāpxip kutōgnāg hā.

⁴ Ha 'āte' pēnāhā, pa' pip nōm xop te' xexka xop yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām. Topa te' xat, ha nōm te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit. Ha 'āte' pēnāhā, pa' pip tikmū'ūn yāmīy. Hōmā nōm tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux kopa kuxa mām, tu hōnhā Yeyox yūmmūg, tu ta' mōg, nūy Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux, yīy ta tikmū'ūn te' kix, ha' xakix. Nōm te kāyā xexka pu nūktettex 'ohnāg, xix yōg topa komut pu nūktettex 'ohnāg, tu' pop 'ohnāg kāyā xexka yōg kax'āmi'ax yāy kux tu', pe' yīm tu'. Pa hōnhā hi', tu yāyhā xexka xop Kunnix mūtik hām'yāxatamuk xohix te 1.000 hā. ⁵ Hamūn, 'ūputpu' hi hāmāxap, pa xakix xop nōy te putpu' hi 'ohnāg, ha mōktu' nōg hām'yāxatamuk te' 1.000. ⁶ Yā' kuxa hittup nōm te putpu' hi hāmāxap. Yā xe xakix putup'ah, pa' nōy xe xakix putup, tu' pip putup Topa yōg hāptox tu', yā xakix tik putuk. Pa' nōy xe xakix putup'ah. Nōm te Topa yōg 'āmānex xop putuk xix Kunnix yōg, tu' xohi' xat putup Kunnix mūtik hām'yāxatamuk xohix te' 1.000 hā.

Hāmgāyāgnāg nu'xok

⁷ Hām'yāxatamuk te 1.000 nōg putup, ha ta 'ōm te Hāmgāyāgnāg xut putup 'ūyōg kanet ka'ok kopah.

⁸ Ha ta' mōg putup, nūy koit, nūy mōgā hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn hāpxexka xohix tu', yā Goge' xix Mā-goge'. Ha Hāmgāyāgnāg te nōm yāy tu nū'xoh, puyīy yāykix, yā tikmū'ūn xohix, yā xohix te 'āmot xap xohix putuk hāpkux yōg.

⁹ Yā' xohix te hām panip tu' pip, tu ta' nūn putup, tu nūktu Topa kopa kuxa mām xop xakot, xix Topa yōg kōmēn xakot, yā Topa te nōm putup pax. Pa hāpxip 'īhā kuxap te pexkox kopa' xupep, tu nūktu' nāhā', tu nūktu nōm tikmū'ūn koxyōy. ¹⁰ Yā Hāmgāyāgnāg te tikmū'ūn pu' koit. Ha' nōy te' mūg Hāmgāyāgnāg, tu nū'xok kuxap kopah, yā mīkaxxap 'ūxop yōg kuxap kopah. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk, ha' pip kama kāyā xexka xix Topa pupi hām'āktux mō'āmā'ax. Yā' xohix xūy hāptup 'īhā xix 'āmniy 'īhā hām'yāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

Tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit

¹¹ Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip 'ūxat'ax xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg xexka ponnok, ha 'ōm te yīmū' yūm.

Ha nõm keppa 'ünõg hām xexka xix pekkox yokoma'. Yā 'ap pip'ah. ¹² 'Āte' pēnāhā', pa' pip xakix xop, yā' xexka xik-tõgnāg xop, ha' xat'ax xexka yõg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg keppak-nīhā' pip, ha' xõn tappet, tu' nõy xõn. Yā hi'ax xop yõg tappet yā hi'ax xop 'āxet'ax pip tappet tu', hu' hi mōkuma'mõg, ha' kux 'ohnāg. Yā Topa yīkak pip putup. Ha tikmū'ün hāpxopmā'ax yõg kax'āmi'ax pip tappet tu'. Ha 'õm te' mōkupix, nõy tikmū'ün yõg hāpxopmā'ax kopit. ¹³ Ha ta' putpu' hi' xakix xop, nõm xakix kōnāg kopah. Ha putpu' hi' xakix xop, yā nõm pip xukpot tu', tu' xohix nõn, ha' nõy te yõg hāpxopmā'ax kopit. ¹⁴ Ha' putxok kuxap kopa hāpxakix'ax xix xakix xop. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk. Kuxap xexka yā xakix'ax tix. ¹⁵ Tikmū'ün yõg xuxet'ax kax'āmi' ohnāg 'ūhi xop yõg tappet tu', puxix nõy nõm nū'xok kuxap kopah, nõm te kōnāg xexka putuk.

21 'Āte' pēnāhā', pa' xip pekkox yokoma' nõy tup xix hām xexka nõy tup. Hamūn, 'ünõg pekkox yokoma māxap xix hām xexka māxap. ² 'Āte' pēnāhā', pa' xip kōmēn xe'ēgnāg, yā kōmēn Yenoyanēn nõy tup, tu pekkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh. Yā' max yāy putuk. Yā 'ün te yāy tap-tup putuk, tu' xax max tat, tu' mõg, nõy yāy yīpxox mūy. ³ 'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax 'ūxat'ax xexka yõg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu', tu hām'āktux, hu:

—Hõnhā Topa te yāy kotīnnāhā tikmū'ün mūtik. Tute yāykotīnnāp-tup nūmūtik. Yā yõg tikmū'ün. Topa xip putup nūmūtik, yā tikmū'ün yõg Topah. ⁴ Topa te tikmū'ün pa hep kutux putup. 'A xep xakix putup'ah, tu xe' kuxa hittup 'ohnāg putup'ah, tu xe' xūy putup'ah. Yā' nõg hāpxop hittap. Kaxīy.

⁵ Ta nõm te' xat'ax xexka yõg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū' yūm, tu:

—Nõmhā 'āte hāpxop xohix tup mīy putup. Kaxīy.

Tu xe 'ā hām'āktux, hu:

—'Āpu nõm kax'āmi' yā hām'āktux xe'e'. 'Ūmax, pu tikmū'ün kuxa mām hām'āktux kopah. Kaxīy.

⁶ Tu xe:

—Puxix. 'Ūkux. 'Ūgmūn yā māxap xix ka'ax, yā 'Appa xix 'Ōm. 'Ok kōnāg putup te 'āp-tex? 'Āte xa hok hõm putup kōnāg, yā kōnāg xupep'ax yõg, ha nõm te 'āxop hīnnāp-tup. ⁷ 'Āte 'ā tu' pip ka'ok xop pu nõm hõm, hak mūn yā 'ūyõg Topah, yā 'ūk-tok xop nõ'õm. ⁸ Pa' pip 'ūkuxanõg xop, xi' kuxa mām 'ohnāg xop, xix yāy'gā xop, xix nõm te' nõy kix xop, xi' nõy hā xupxet xop, xix mīm mīy xop, xix topa komut pu nūktettex xop, xi' koit xop. Yā' xohix yõg pip'ax pip, yā mīkaxxap 'ūxop yõg kuxap kopah, yā kōnāg xexka putuk, yā xakix'ax tix. Kaxīy.

Kōmēn Yenoyanēn tup

⁹ Ha ta' xip pekkox yõg nū'kutnā'ax, nõm te' xape te' 7 xop kopa' xip. Hõmā nõm xop te 'āmuk xak'ax te' 7 tat, ha nõm kopa' pip hāpxūygā'ax te' 7. Yā nõm pekkox yõg nū'kutnā'ax 'ūkha' nūn, tu nūktu:

—Mā, 'āte xa mūg putup 'ün te yāy tap-tup, yā Kahnēn xetut. Kaxīy.

¹⁰ Ha Topa Koxuk tek xat, tuk mōgāhā yīktix xox putox tu', tu 'ā mūg Yenoyanēn, yā kōmēn xe'ēgnāg, ha pekkox kopa' xupep, xix Topa yīka' xupep, tu ta' yīxohoh. ¹¹ 'Ūyõg kuyānām yā Topa yõg hāmmax xe'ēgnāg'ax. Kōmēn te kuyānām mīy, yā mīkaxxap te takat putuk, yā mīkaxxap yax putuk, xix 'ūtup te mīkaxxap kinixat putuk. ¹² Kōmēn yõg hāmpak'ax tox xexka', ha yõg hāmpak'ax yõg hām'yīnnīn'ax xohix te' 12, ha pekkox yõg nū'pok te' 12 te nõm pēnāhā'. Ha' pip 'ūkax'āmi'ax hām'yīnnīn'ax tu', yā 'Iyaet xop yõg hep xop te' 12 yõg xuxet'ax. ¹³ Ha' patpe tu' pip hām'yīnnīn'ax te' tikoyuk, yā patpe xohix te kāxīy, yā māyõn xupep tu' tikoyuk, ha xot tu' tikoyuk, ha nõntix tu' tikoyuk, ha māyõn mō'nā'ax tu tikoyuk. ¹⁴ Ha kōmēn yõg hāmpak'ax xip mīkaxxap te' 12 yīmū'. Mīkaxxap te' 12 tu' pip kax'āmīx'a, yā Kahnēn Kutok yõg mō'pok te' 12 'āxet'ax kax'āmi'.

¹⁵ Ha pekkox yõg nū'kutnā'ax te hām'āktux 'ūgmūtik, tu' tat mōhāmūg'ax, nõy kōmēn yõg mēn mōkupix, xix hām'yīnnīn'ax yõg mēn, xix hāmpak'ax yõg mēn.

¹⁶ Kōmēn yõg hāmpak'ax yõg patpe te' 4. Patpe xohix yõg mēn te yāy putuk. Pekkox yõg nū'kutnā'ax te kōmēn yõg mēn mōkupix, 'ūtox te 2.200 kinõm, xix patpe xix patpe nõy yõg 2.200 kinõm kamah. Ha kōmēn tox pepix yõg kinõm te' 2.200 kamah, yā' yāy putuk. ¹⁷ Pekkox yõg nū'kutnā'ax te hāmpak'ax yõg patpe tix yõg mēn mōkupix, yā' xohix te' 64, yā tikmū'ün yõg mēn hā' mōkupix pekkox yõg nū'kutnā'ax te'. ¹⁸ Kōmēn yõg hāmpak'ax te mīkaxxap yax hā' mīy, ha ta kōmēn te pipkup 'āta yīxux hā' mīy, yā kuyānām mīy tu' tup, tu minino putuk. ¹⁹ Kōmēn yõg hāmpak'ax yõg kupkūnīy yīmū' pip mīkaxxap te takat punethok. Yā 'ūkupkūnīy kakak yõg mīkaxxap yax, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip tix yõg mīkaxxap xapit, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip tikoyuk yõg mīkaxxap 'ak, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 4 yõg mīkaxxap 'exmēnat, ²⁰ xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 5 yõg mīkaxxap xanõn, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 6 yõg mīkaxxap xahnix, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 7 yõg mīkaxxap kiniyot, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 8 yõg mīkaxxap menit, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 9 yõg mīkaxxap topay, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 10 yõg mīkaxxap kiniyop, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 11 yõg mīkaxxap yaxīn, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 12 yõg mīkaxxap 'āmātit. ²¹ Ha hām'yīnnīn'ax te' 12 te kupxat xap te' 12 hā' mīy, yā yāpxet te kupxat xap puxet hā' mīy. Ha kōmēn yõg putat te pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, yā yānām mīy, tu' tup, yā minino putuk.

²² Ha 'āte' pēnā 'ohnāg Topa pet xexka kōmēn kopah. 'Ap xip'ah. Yā Topa xip kōmēn kopah xix Kahnēn Kutok xip. Puxix. Topa 'ūxexka', tu hāpxop xohix xexka yūm-mūg. ²³ Ha 'ap xip'ah māyõn, xix māyõn hex, yā 'ap putup'ah māyõn yānām xix māyõn hex yānām. Hamūn, Topa max xe'ēgnāg xix Kahnēn Kutok, hu kuyānām punethok pip. Puxix. ²⁴ Ha ta' pip tikmū'ün hām xexka tu', ha kōmēn te nõm yīmū mō kuyānām yõn, ha hām xexka yõg xat'ax xexka xop nūn putup, tu hāpxop max nūnnāp-tup, tu nūktu kōmēn hā mōxakux. ²⁵ Ha kōmēn yõg mōhām'yīnnīn'ax xõn hāptup

tox hã, tu nõhãmyĩnnĩn putup 'ohnãg. Hãmũn, 'ap xip'ah 'ãmniy 'õnteh. ²⁶ Ha hãm xexka xohix yõg hãpxop xe'ëgnãg nõnnãp-tup kõmẽn tu', xix yõg hãpxop max. ²⁷ Pa hãpxop yã'yĩgã nõnnãp-tup 'ohnãg kõmẽn tu', yã hãpkummuk mĩy'ax nõnnãp-tup 'ohnãg xi' koit'ax nõnnãp-tup 'ohnãg. Pa mõ'nãp-tup nõm tikmũ'ũn, yã 'ũyõg xuxet'ax kax'ami Kahnẽn Kutok yõg hi'ax xop yõg tappet tu'.

22 Ha pexkox yõg nõ'kutnã'ax te 'ã' mũg kõnãg kox, ha yõg kõnã'ãg te tikmũ'ũn hĩnnãhã', tu kuyãnãm mĩy, tu' tup, tu kinixat putuk. Kõnãg kox te Topa yõg mĩmpe yũm'ax xe'ëgnãg tu' xupep xix Kahnẽn Kutok yõg, ² tu ta' mõg putat kote', ha ta' pip kõnãg kox yõg hãpkux tix tu' mĩm kup tix, yã hi'ax yõg, tu mey puxet 'ĩhã mĩnta ta punethok, ha mey nõy 'ĩhã mĩnta ta' nõy punethok. Yã hã kaxĩy mey te' 12 yõg mĩnta ta xohix te' 12. Ha yõg mĩm xux te hãpxexka xohix yõg tikmũ'ũn hittupmãhã'. ³ Ap xip'ah hãpxop kummuk, Topa te nõm putup nõg. Ha ta' xip kõmẽn kopa Topa yõg mĩmpe yũm'ax xe'ëgnãg xix Kahnẽn Kutok yõg, ha yõg kãmãnat te Topa pu nõktettex xix Kahnẽn Kutok pu nõktettex, ⁴ tu Topa pa pẽnãp-tup xix Kahnẽn Kutok pa pẽnãp-tup, ha Topa 'ãxet'ax pip tikmũ'ũn kux tu', xix Kahnẽn Kutok 'ãxet'ax. ⁵ Ha 'ap xip putup'ah 'ãmniy 'ũxeheh, yĩy ta 'ap xip putup'ah kuyãnãm tat'ax xix mãyõn yãnãm. Yã Topa xexka te hãptupmãp-tup, ha Topa yõg xop te' xohix xat putup hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.

Yeyox te putpu' nũn

⁶ Ha pexkox yõg nõ'kutnã'ax te 'ã hãm'ãktux, hu: —Nõm hãm'ãktux 'ũxe'e. 'ũmax, pu tikmũ'ũn hãm'ãktux kopa kuxa mãm. Ha Topa xexka te Topa pupi hãm'ãktux xop pu Topa Koxuk hõm, ha ta nõmhã Topa te yõg pexkox yõg nõ'kutnã'ax mõkutnãhã', nõy Topa yõg kãmãnat pu hãm'ãktux hãpxopmã'ax texĩy pip'ax hãpxip kutõgnãg 'ĩhã. Kaxĩy.

⁷ Ha Yeyox te:

—'Åpu 'ũxupax. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhãg mõg putup 'ãxop hah. 'ũkuxa hittup nõm te nõ hãm'ãktux 'ãpak, nõy mĩy. Nũ hãm'ãktux te 'ãxop pu hãpxop xohix yũm-mũgãhã'. Hãpxip 'ĩhã' pip putup nõm hãpxop xohix. Kaxĩy.

⁸ 'ũgmũn Yoãm. 'Åte' xupak nõm hãpxop xohix, tu nõm pẽnãhã'. 'Åte' xupak kux, tu' pẽnã kux, tu pexkox yõg nõ'kutnã'ax pu nõkxup, yã nõm te 'ã hãpxop xohix mũg. ⁹ Pa tute 'ã hãm'ãktux hu:

—'Åmhok. 'ũgmũn pu nõ'ãxup hok. 'ũgmũn yã Topa yõg kãmãnat 'ãmũn putuk, xix 'ãtaknõy xop putuk, xix Topa pupi hãm'ãktux xop putuk, xix nõm te nõ tappet yõg hãm'ãktux 'ãpak xop putuk. 'Åpu Topa pu nõ'ãxup. Kaxĩy.

¹⁰ Tu xe 'ã hãm'ãktux, hu:

—'Åpu tikmũ'ũn pu nõ hãm'ãktux 'ãktux. Nũ hãm'ãktux te tikmũ'ũn pu hãpxopmã'ax mũg nõm pip putup. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã nõm hãpxopmã'ax pip putup. ¹¹ Tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy, puxix xe hãpkummuk mĩy putup. Tikmũ'ũn te hãpxop yã'yĩgã mĩy, puxix xe hãpxop yã'yĩgã mĩy putup. Tikmũ'ũn te hãpxopmã max, puxix xe hãpxopmã max putup. Tikmũ'ũn 'ũmax xe'ëgnãg, puxix xe' max xe'ëgnag. Kaxĩy.

¹² Ha Yeyox te:

—'Åpu 'ũxupax. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ãxop hak mõg putup. 'Åte 'ãxop pu hãpxop popmãp-tup. 'Åte nõm te hãpxopmã max punethok pu' popmãp-tup hãpxop punethok. 'Åte nõm te hãpxopmã max kutõgnãg pu' popmãp-tup hãpxop tĩgnãg. ¹³ 'ũgmũn yã mãxap xix ka'ax, yã 'Appa xix 'õm.

¹⁴ 'ũkuxa hittup nõm te yã topixxax tox pix, ha' tup. Topa te' xat, ha nõm te mĩnta ta mãp-tup 'ũhi'ax yõg mĩm kup yõg. Tute kõmẽn hãmyĩkox hã mõxakux putup. ¹⁵ Pa kõmẽn kũnãpa' pip 'ũnõy hã' xupxet xop, xix mĩm mĩy xop, xix yã'yĩgã xop, xix nõm te topa komut pu nõktettex, xi' koit xop, tu hãpxop mõ'ãmũ' mĩy

¹⁶ Ha Yeyox te:

—'ũgmũn Yeyox. 'Åte pexkox yõg nõ'kutnã'ax mõkutnãhã', puyĩy nõ hãpxop 'ãktux Topa kopa kuxa mãm xop pu'. 'ũgmũn yã Namix hã xupepmã'. Yõgnũ kuyãnãm ka'ok, yã 'ũgmax xe'ëgnãg, yã mãyõnnãg xexka kuyãnãm putuk. Kaxĩy.

¹⁷ Ha Topa Koxuk te:

—Mã'. Kaxĩy.

Ha 'ũn te yãytap-tup te:

—Mã'. Kaxĩy.

Ha' xupak xop te:

—Mã'. Kaxĩy.

'Ok kõnãg putup te 'ãp-tex? Mã', nõy kõnãg hok pa', yã kõnãg te tikmũ'ũn hĩnnãhã nõ'õm.

Hãm'ãktux kux'ax

¹⁸ Hak mũn Yoãm. 'Åte xa hãm'ãktux, hu: Xate' xupak nõ hãm'ãktux, tu xa hãpxopmã'ax 'ãktux nõm pip putup. Xate tehomi kax'ami', pe hãm'ãktux nõy, puxix Topa 'ãxũygãp-tup, yã' putuk nõm hãpxũygã'ax kax'ami nõ tappet tu'. ¹⁹ Ha xate nõ' hãm'ãktux yãg xut, puxix Topa te 'õg hãpxop max xut putup, yã nõm mĩnta ta xut putup 'ũhi'ax yõg mĩm kup yõg, tu 'õg hãpxop xut putup, yã kõmẽn xe'ëgnãg yõg Yã nõ tappet te nõm 'ãktux.

²⁰ Yeyox te:

—Nũ tappet 'ũmax. Hamũn, 'ãxop hak mõg putup hãpxip kutõgnãg 'ĩhã'. Kaxĩy.

Hãmũn Yãyã Yeyox, mã' mõ'ka'ok!

²¹ Pu yã yũmũg xuxyã Yeyox 'ãxop xohix ha hãm-maxnã'.

Tu ta tu' kux.